

615374442

P U B L I I
OVIDII NASONIS
I B I S.

CUM INTEGRIS

JACOBI CONSTANTII FANENSIS,
JACOBI MICYLLI, HERCULIS CIOFANI,
DIONYSII SALVAGNII BOESSII,
DAN. ET NIC. HEINSIORUM,
ET EXCERPTIS ALIORUM NOTIS:

QUIBUS SUAS ADJECIT

PETRUS BURMANNUS;

UT ET

APPENDICEM OVIDIANAM,
VITAM OVIDII,

ELOGIA

ET

DEDICATIONES ET PRÆFATIONES

DOCTORUM VIRORUM
ADDENDA ET TRES INDICES

TOM. IV.

AMSTELÆDAMI,

APUD JANSSONIO WAESBERGIOS.

M. D. C. C. XXVI.

P. OVIDII NASONIS

I B I S.

Cum commentario perpetuo

DIONYSII SALVAGNII BOESSII,

Et aliorum notis.

DIONYSII SALVAGNII BOESSII,
EQUITIS DELPHINATIS,
IN OVIDII IBIN.
PROLEGOMENA.

CAPUT I.

Multos huic Poëmatis manus admovisse, nonnulla tamen in eo superesse, quibus enodandis Oedipo vel Sibylla sit opus.

Quum primum animum ad Ovidii libellum in Ibin enarrandum appuli, nihil mihi prius atque antiquius fuit, quam ut omnium, qui de hoc libello bene meriti essent, Commentarios undique perquisitos evolverem. Enimvero plurimi tum nostra, tum patrum & avorum memoria, in hoc Poëmatis, tanquam in Olympico stadio non citra pulveris tactum desudarunt. Quorum vetustior *adp.* caeteris facem praetulit, sed *ejus serinia*, inquit Adrianus Turnebus Adversar. lib. ix. cap. 25. *Alii Interpretes compilarunt, & scripta, et si mendosa, unde tamen multa odorari poteramus, suppresserunt.* Nos illum tandem desideratum in lucem edemus. Sed enim quia foedis glossæmatis ac supposititiis Authorum testimoniis inquinatus est, aurum ex ejus stercore colligendum. Anno vero supra millesimum quater centesimo nonagesimo quinto, Domitius Calderinus Veronensis, in id toto pectore incubuit: Vir quidem plurimae in literis industriae, qui cum Romae proficeretur, & obscura duriorum Poëtarum sensa reconditæ lectionis admirabili testimonio dilucidaret, litterarii splendoris assertor, ac omnis obscuritatis illustrator, acclamatus est, uti Paulus Jovius in ejus Elogio prodidit: nec minus vere Henricus Stephanus Epistola ad Ludovicum Castellvetrum, quae praefixa est editioni suae Libri Jani Parrhasii de rebus per Epistolam quaesitis, *Age, inquit, tu quicumque Beroaldi, aut*

Domitii scripta non minus assis, prae iis quae hodie eduntur, aestimantur
 quare, quid sine Beroaldo, ac Domitio aliisque hujusmodi Magistris scri-
 bi ab eorum posteris potuisse arbitraris? Neque enim solum Domitius
 hunc Ovidii locum, sed etiam Ciceronis Epistolas, Martialem, Juve-
 nalem, Papinii Silvas, Suetonium, & quosdam alios Scriptores enar-
 ravit. Denique tota enarraque edidit, aiebat Egnatius, quot quantaque
 in hoc genere ad hanc diem nemo. Et factum est, ut acerbas cum
 annalis similitates exercuerit, à quibus piperatis literulis perfrictus fuit,
 quod sibi compararem auctoritatem retinere quavis ratione & arte con-
 tenderet: atque ita crudos ingenii sui foetus emittere coactus sit, qui-
 bus proventus aetas proculdubio maturitatem attulisset. Quippe *auto-
 ritatis tuae magna fuit*, inquit Angelus Politianus Miscellan. cap. 9.
*Et Maro inter Professores juvenis adhuc primas celebritatem sibi vin-
 dicavit, capis tuendae ac reinvendae gratia factum compluribus puta-
 vit, ut in tuis operibus fontem perfricaverit, & per aequa, per iniqua
 & non casta, praeam ex fide quaspiam retulerit, nonnulla etiam male
 & invidiosè speciem quidem primorem veri habentia, magno
 cum animi dispendio sententias ignobilibus implicaverit, & pulverem,
 quae apud, scilicet offendant, aut scabi major difficultas, nec absistens,
 & invidiosè sicut Lectoris elaserit. Ita, dum nescire se nihil probare
 possent, etiam Parvulis alienigenis & Credensibus mendacior invenitur.*
 De Ovidii Volucranus Anthropologiae, lib. xxi. dignum eum, ut
 de Ovidio Quintilianus ait, vita longiore, ingenio tamen meliore exi-
 stimavit. Tum enim trigentesimumquartum aetatis annum attingisset, Ro-
 mae peditantiae, vel ut Jovius auctor est, febre correptus obiit. Ille ipse
 est, quem de Icaridino Ilo, quod Gregorius Nazianzenus ἀνέμωτον Ιου-
 ρου & Ιανουου νικαν λέγουσιν vocant, male sententiam politissimus ille
 Beroaldus hoc Epigrammate facillime traduxit:

*Arda Marcellus Missam, missam facis illam
 Tu Domiti, magis est religiosus uter?
 Quis dubitet? tanto es tu religiosior illo,
 Quanta audire minus est bona, quam facere.*

Volui autem referre, quod de eo Ludovicus Vives lib. 2. de Veritate
 dicit, in hac rem prodidit, ne pias Christiani Lectoris aures laeserim.
 Ceterum non multo post eandem provinciam suscepit Christophorus
 Varinus Justinopolitanus, cui transversam unguem à veteris Interpretis
 sententia discendere religio est: Qua etiam tempestate; nempe anno mil-
 lemo quingentesimo decimo sexto, Andreae Naugerii Annotationes,
 De diversitate Lectionum, in omnia Ovidii opera Venetiis prodierunt.
 Post postea, Jodocus Badius Ascensius in Domitii verba juratus, hunc

li-

libellum tironibus enarravit. Fuit ille Typographus, & in illa, tum
 celeberrima Lutetiae & universitatis ipsius Academia, Grammatices Pro-
 fessor, ubi familiares, ut ipse loquitur, expositiones in Authores, cum
 veteres, tum recentes, prope innumerabiles edidit. Quin etiam Bapti-
 sta Egnatius Venetus, vir aetate sua magni nominis, brevibus suis No-
 tationibus non parum caliginis inde sustulit. Post illum Guido Morillo-
 nus, quem Adrianus Junius virum multijuga doctrina, & omnia le-
 ctione, atque humanitatis & Philosophiae omnis ἀφροδίτην ἢ χάριτα vo-
 care non dubitavit, cujusque eruditionem Petrus Nannius *initio lib. v.
 Miscellan.* magnis laudibus extollit, hoc Opusculum extremis digitis at-
 tigit. Deinde Jacobus Micyllus Argentinensis, accurato vir ingenio,
 aliquas Observationes addidit, quibus non mediocrem laudem meruit.
 Hic Micylli nomen retinuit, quod puer scite personam egisset Micylli,
 unius ex interlocutoribus in Dialogo Luciani, qui ὄναρθῳ ἢ ἀλεκτροῶν in-
 scribitur: Ovidianorum autem Operum recensione & variis Luciani La-
 tine redditus, tum poësi, & duobus Arithmetices Logisticae libris,
 exemplis admodum utilibus illustratis, nominis sui decus ad posteros
 propagavit. Heidelbergae obiit anno 1558. relicto duobus filiis dispa-
 ris sortis, Julius enim Cancellarius fuit Ludovici Electoris Palatini, al-
 ter vero sartor erat Heidelbergensis. Tum Franciscus Sanctius Brocen-
 sis huic chartae impalluit, & aliquid in eam non parvi momenti contu-
 lit. Accesserunt Gregorii Bersmanni, Constantini Fanensis, & Hercu-
 lis Ciofani Sulmonensis Scholia; eosque secutus est Didacus Mexia
 Hispalensis, qui apud Mexicanos Iodos hoc Poëmatum in Hispanam
 linguam traduxit, & Annotationes vernaculas adjecit, editas Hispali
 anno 1608. quas humanitati debemus Jacobi Mantelli hominis exquisita
 doctrina. Vidimus & quae Joannes Grejonius, itemque Jacobus An-
 dreivius Lutetiae, magno discipulorum plausu dictasse feruntur; hic an-
 no 1584. ille 1571. Sed in illis merus Domitius, praeterea nihil. Po-
 stremo Valerius Andreas Desselius plurima lectione exercitus non poe-
 nitendam operam in hac Sparta ornanda collocavit, editis anno 1618.
 locupletibus Notis. Nec sine piaculo praeteream Antonium Urccum
 Codrum, Janum Parrhasium, Angelum Politianum, Andream Alcia-
 tum, Baptistam Pium, Paulum Leopardum, Adrianum Turoebum,
 Josephum Scaligerum, Didacum Covarrnviam, Abstemium, Hartun-
 gum, Lipsium, Schottum, (Jupiter quos viros,) qui vel in Adver-
 tariis & Miscellaneis dedita opera, vel in aliis Opusculis obiter quos-
 dam Nafonis locos excusserunt, ut vere de hoc Poëmatum dici possit,
Cui non dictus Hylas? Suppudeat autem, *me quoque Principibus permi-
 ssum agnoscere Achivis*, cui si paterna res administranda foret, aetatis
 venia non daretur. Et vero post tot eruditionis spectatae viros in ean-
 dem

dem palaeſtram deſcendere, hoc revera eſt poſt Roſcium in ſcena veſte geſtum agere; ſed quia jacta eſt alea, eſſiciendum eſt, ne mihi jure novum opus nunciatur, aut interdico quod vi, aut clam mecum agi poſſit. Neminem laude ſua fraudabo, nobilis enim mihi ſemper viſa eſt lex illa Laurentium, NE POMUM EX ALIENO. Itaque praecipuus hic nobis ſcopus ob oculos erit, ut quae obſcuriora, nec dum cuiquam explicata ſunt, quoad ejus fieri poterit, illuſtratum eamus. Excusorum etiam librorum maculas manu Scriptorum ope, aut certe ipſi de ingenio eluamus. Prima quidem editione Obſervationum noſtrarum difficiliora quaedam loca ſalvatim felegeramus. Planiora & quae ab aliis enucleata ſilentio tranſmiſeramus. Nunc hortatu virorum acri judicio, uberio-rem & perpetuam Commentarium damus, ne alio quaerenda ſit fabularum minus obſcurarum enarratio. Quanquam ne ſic quidem nos omnes huiusce libelli ſalebras explanaturos pollicemur, ut quis deinceps in-ſeſſendo pede quacunq; progrediatur; id enim plenior, quam aetas noſtra ferat, eruditionem poſtulat. Deinde multa ſunt in eo, quae niſi Sibylla legerit, ut eſt apud Plautum Pſeudolus, interpretari alium poſſe reor neminem, cujuſmodi ſunt iſta:

*Aut velut Euryali qui ſceptrum cepit ab illo,
Sint artus avidis anguibus eſca tui.*

Et iſta:

*Lat pia te caeſo dicatur adultera, ſicut
Quaſ cecidit Leucon vindice, diſta pia eſt.*

Item iſta:

*Aethalon ut vitâ ſpoliavit Iſidius hoſpes,
Quem memor à ſacris nunc quoque pellis Io.
Dique Melantheum tenebris à caede latentem
Prodidit officio luminis ipſa parens.*

Et ſimilia, quorum interpretatio petenda eſſet ab illis Scriptoribus, qui temporis injuria amiſſi, triſte nobis & acerbum ſui deſiderium reliquerunt. Hic enim fabulae quaedam ſive historiae tanguntur, quarum apud unum duntaxat Authorem mentio eſt, quem ſi forte deſiderari contigiſſet, de earum enarratione proculdubio actum eſſet. Nimirum Aethaei ſupplicium cujuſ meminit Ovidius verſu 301. unus Polybius commemorat. Pyrii Achillis filii reliquias per Ambraciae vias diſſeſtas eſſe, Hygino ſoli cum Naſone convenit. De Eurydamante à Simone Lariffaeo circa Thraſyillâ tumultum raptato, praeter Ovidium & Didy-

Didymum Homeri Scholiaſten ad Iliad. x. nemo quicquam memoriae prodidit. Thafum etiam à canibus laceratum Naſo duntaxat & Hyginius retulerunt. Item carmen 507. ab unico Diodoro illuſtratur, ut & verſus 531. ab Epigrammate *ὀβελος* lib. 3. Anthologiae, ut credibile ſit, quaedam hic eſſe obvia, quae ſi quis alibi querere velit, operam, credo, omnem luſerit. Sic apud Lycophronem, historiae quaedam extant, quas nemo alius attigit, ut Prylis, Midae; & vocabula non pauca, quibus praeter eum nullus uſus eſt, qualia *φύλαμα*, *λάρις*, *πύρα*, *πύλας*. Ejus tamen Alexandram, ſive Caſſandram quamvis tenebricoſam Poëmatio noſtro obſcuriorem eſſe Domitius non concedit. Sic enim Peroratione Commentariorum ſuorum: *Lycophronis carmen legimus ſaepe, in quo argumento quidem Ovidio grandior, ſed verbis apertior nobis videtur; & caeci qui illum interpretantur, in tanta praefertim librorum copia. Non tam enim per conjecturam fabulae, ut apud illum indagandae fuerunt, quam colligendae à diverſis Authoribus ſcriptae.* Quamobrem nemini mirum videri debet, ſi tot Ovidianae mentis Interpretes, in plerisque locis veluti in circo Andabatarum more decertamus. A verſu nimirum 255. unde Naſo fabulas & historias auſpicatur, ad verſum 645. qui libelli poſtremus eſt, triginta ſupra ducentas memorantur. Interdum uno diſticho tres continentur, interdum quatuor, ut illo:

*Ut ſuit Oetaeo quondam, generoque draconum,
Tiſamenique patri, Callirboëſque viro.*

Ita ut Ovidianum hoc Poëmationum fabularum Officina vere dici poſſit. Cauſa vero à nobis ſuo loco afferretur, cur Ovidius obſcuritati ſtuduerit; ſed & ante illum Cinna Poëta, Virgilio praeconio celebratus, Smyrnam, poëma obſcuriſſimum, elaboravit, quod cum vulgo non intelligeretur, Craſſius Grammaticus Commentario luculento in ipſum edito, adeo inclaruit, ut hoc Epigramma de eo ſcriptum ſit, teſte Suetonio libro de Illuſtribus Grammaticis:

*Uni Craſſio ſe credere Smyrna probavit,
Deſinite indocti conjugio hanc petere.
Soli Craſſio ſe dixit nubere velle,
Intima cui ſoli nota ſua extiterint.*

Smyrnam autem novennii opus fuiſſe Catullus & Quintilianus prodiderunt. Quo fortatte reſpexit Horatius in Epistoſa ad Piſones, cum praecipit, duratura poemata in nonum annum preſumenda eſſe; Nec omiſerunt anti-

antiquissimos Poëtas, de industria obscuritatem affectasse, ut Æschyli Scholiastes non vit ad Περμ. δεσμ. his verbis: Οἱ παλαιοὶ τὰ ποιήματα αὐτῶν, πάλαι ἰσθ' ἀσχηματὶ γράψασαν, ὡς ἐπὶ τῆς κατὰ τὴν Φανερῆς ἐχρῆστο τῶ λόγῳ.

CAPUT II.

Germanus huic Opusculo titulus assertus.

A Niverpiensis editio arida modo pumice Valerii exposita, hoc titulo circumferretur, P. Ovidii Nasonis *Dirae in Ibin*, quemadmodum egyptum illud Poëmatum, cujus Auctorem esse Valerium Catonem Grammaticum perspicaciores existimant. Verum ne Dii sinant, ut ab Æpigraphæ recepta deflectamus, nisi libros omnes tum excusos, tum exortos valere jubeamus; nisi denique Nasoni ipsi affingamus, qui se hoc Opusculum, Libellum in Ibin inscripsisse liquido testatur *vers. 57.* in hunc modum:

Et neque nomen in hoc nec dicam facta libello.

Iterum versu 461.

Haec tibi tantisper subito sunt missa libello.

Qua dictione Poëmata quaeque proprie designantur. Sic enim Aufonius Gryphum suum de Ternario numero indigitat: *Latebat inter angas meas libellus ignobilis*: paulo post, *igitur iste nugator libellas tandem secreta quidem, sed vulgi lectione laceratus pervenit tandem in manus tuas*. Idemque Protrepticon suum de puerili studio libellum nominat Epistola ad Hesperium: *Libellum, quem ad nepotulum meum, sororis tuæ filium, instar Protreptici miseram, venturus tibi praemisisti legendum*. Sic etiam Papinius Silvulas suas *Libellos* appellat, *Praefatiuae, lib. 1. ad Scellam, Rursus Praefat. lib. 2. ad Meliorem Aedsum, Iterum Praefat. lib. 3. ad Pollium, & lib. 4. Hendecasyll. ad Plotium*. Quin etiam juri consulti ea carmina, quibus alienius fama profcinditur, cupismodi sunt ista Ovidiana, *famosos Libellos* vocant. Haec autem minora fortasse videbuntur, quam ut animadversione digna essent. Parum enim Reipublicae literariae interest *Dirae* ne, an *Libellus* hoc Poëmatum inscribatur: verum legitimam scriptionem atque ipsam Nasonis manum immutare nulli per me licebit. Ut ut sit, Nasonis votum omne in malis, monstris, morbis, exiliis, suppliciis, plagis, mortibus, cu-

justo.

jusmodi carmen *Diras* appellabant; quod illae scilicet ultrices Deae putarentur, quarum numina precibus in hostium, aut inimicorum perniciem evocarentur. Priscum illud quidem, atque in scenis primum agitatum, mox ad recentiorum animos accommodatum, ut observatum est à Julio Scaligero *lib. 1. Poëtices, cap. 53.* Exornatur autem, ut ipse ait, sententiis non vulgaribus, & variis historiarum ambagibus, qualia scripsit Ovidius in Ibin. In Horatii Epodo aliquid imaginis est. Expressior apud Catullum in Ariadnae conquestione & in quarto *Æneidos*. Item quae fundit Statanus Oedipus, sumpta de Graecis Tragicis, ut & Senecae Theseus ex Euripide.

CAPUT III.

Argumentum libelli. Quare Callimachus Apollonium Ibis nomine devoverit, contra Minutiani, Alciati, Bisciolae, & aliorum sententiam. Joannis Meursii lapsus. Philippicae. Alia scitu digna.

Ovidius hoc libello nescio quem sub Ibis nomine graphice exornatum Diris devoveret. Causa triplex ab ipso assertur. Ibis Ovidii nomen ubique maledictis lacerabat, ipsumque in invidiam atque odium apud Augustum vocabat, quo diutius Tomis exulantem remoraretur; Tum ejus uxorem importune sollicitabat. Praeterea Ovidii fortunis inhians, ipsum ad extremam inopiam redigere conabatur. Omne votum in suppliciis & mortibus, ut modo dicebam; idque Callimachi imitatione, qui in Apollonium Rhodium Argonauticorum Scriptorem, Ibis nomine notatum, libellum scripsit, de quo Suidas in Καλλιμάχῳ. Ἔστι τὸ ποίημα ἐπιτετηθεμένον εἰς ἀπόφασι καὶ λοιδορίαν εἰς τὴν Ἰβιν φιλῶντος ἐχθρῶν τοῦ Καλλιμάχου. ἢ ἢ ἄλλος Ἀπολλώνιος ὁ γράψας τὰ Ἀργοναυτικά. Est autem Poëma de industria compositum obscure, continens contumeliosam insultationem in quemdam Ibin, qui fuerat inimicus Callimachi. Erat autem hic Apollonius, ille qui Argonautica scripsit. Quare dejerare autem Callimachi manes, eundem Apollonium esse, quem ille Hymno εἰς Ἀπόλλωνα, ipsam invidiam αἰζητικῶς appellat his verbis:

Ὁ φίλος Ἀπόλλων ἐπ' ἕστα λάθρα ἔπει:
ὄν' ἄγμαι τὸν αἰδῶν, ὃ εἰδ' ὅσα πέντε ἀείδῃ;
τὸν φίλον ἀπόλλων πιδί τ' ἤλασεν, ὡς τ' ἔπει

Tom. IV.

B

Assu

rum est veterem Grammaticum audire, qui teste Coelio Rhodigino *Antiquar. Lectio. lib. 13. cap. 1.* Corvinum esse prodidit, quem hic Naso laie & rebina confricat. Ejus verba sunt: *Illud obiter annotarim, in Cæcili Minutiani Apuleji fragmentis observatum, annis septem in exilio consumptis functum esse fato Ovidium, quâ die Titus quoque Livius decesserit. Stratum item illi a Barbaris per multas lacrymas tymbon ante januam. Autor idem Minutianus est, Corvinum ab Ovidio appellatum fuisse Ibin, ex avis foeditate, cui ventrem rostro purgare institutum sit, & hoc ex Callimachi imitatione. Pulsam quoque in exilium quæ Augusti incestum vidisset.* Hæc ille, quorum fides esto penes Auinorem, qui nondum lucem vidit, unique Coelio Rhodigino notus fuit, uti jam antea pronuntiavit Lilius Gyraldus *Dialogo 4. de Poëtarum historia.* An Corvinus, quisquis ille fuerit, in Libya natus est, ubi scilicet Ibin natales habuisse declarat Ovidius in his:

*Qui simul impurae matris prolapsus ab alvo est,
Cymbiam foedo corpore pressit humum.*

Item versu 413. ubi Laenas, quibus scætat Africa, Ibdidis populares vocat. Verum enim vero, si conjecturae locus detur, dicam quid ego sensero, & ut apud Plautum Trachalio, *promittam capillum incipiamque hauriri.* Neque enim Cymbalum illud mundi Appionem Grammaticum imitandum mihi proposui, qui teste Plinio *lib. 30. cap. 2.* prodidit, se evocasse umbras ad percontandum Homerum, qua patria, quibusve parentibus genitus esset, non tamen ausum profiteri, quid sibi respondisset. Non Georgium Joachimum Rheticum, Copernici discipulum, quem ferunt, dum in motu Martis hæceret mirabundus, neque se explicaret, ad Genii familiaris Oraculum confugisse: Atque hinc exasperatum Daemona sciscitatoris importuni caput ad imminens laquear affluisse, iterumque dimissi corpus ad pavementum proturbasse, addito responso; hunc esse motum Martis, ut refert Joannes Keplerus Epistola dedicataria ad Rudolphum Imperatorem. Tota res conjecturis perageatur. Itaque suspicor C. Julium Higynum esse, quem Ovidius ficto nomine Ibin appellat. Illum inquam, de quo Suetonius *libro de Illustribus Grammaticis*, retulit in hæc verba: *Cajus Julius Higynus, Augusti libertus, natione Hispanus, est nonnulli Alexandrinum putant, & à Cæsare puerum Romam advectum Alexandria capta, studiose & avido imitatus est Cæselium Alexandrum Grammaticum Graecum, quem propter antiquitatis notitiam Polyhistorum multi, quidam Historiam vocabant. Praesens Palatinae Bibliothecae, nec multo secius plurimos docuit, fuitque Ovidio Poëtae familiarissimus, & Cajo Licinio consulari Historico,* qui

qui eum admodum pauperem decessisse tradit, & liberalitate sua quoad vixit sustentatum. Hujus libertus fuit Julius Modestus in studiis, atque doctrina vestigia Patroni secutus. Hæc ille; cujus verba diligenter & acri judicio perpenſa non levem suspitioni meae ansam præbere videntur. Cum enim Higynum Ovidio familiarissimum fuisse dicit, ubi modo vel in omnibus utriusque monumentis tantæ necessitudinis vestigium extat? Ovidius ad uxorem, ad Carum, ad Perillum, ad Brutum, ad Maximum, ad Rufinum, ad Graecinum, ad Messalinum, ad Severum, ad Flaccum, ad Germanicum, ad Solanum, ad Atticum, ad Cottam, ad Corim, ad Suillum, ad Albinovanum, ad Gallionem, ad Tuticanum Epistolas mittit, ad Higynum vero nullam. An forte ille est ad quem suppresso nomine toties scribit? neutiquam: Higynum enim admodum pauperem decessisse Tranquillus ait; alterum divitem atque opibus abundantem fuisse, Naso diserte prodidit his versibus, quos ad amicum mittit, cujus nomen consulto præterit *Eleg. 5. lib. 4. Tristium:*

*O mihi dilectos inter pars prima Sodales,
Unica fortunæ ara reperta meis.
Cujus ab alloquiis anima hæc moribunda revixit,
Ut vigil infusa Palladæ flamma solet.
Qui veritus non es portus aperire fideles,
Fulmine percussæ confugiumque rati.
Cujus eram censu non me sensurus egentem,
Si Cæsar patrias eripuisset opes.*

Deinde in ea Epistola uxor, liberi & frater ejus, ad quem scripta est, commemorantur, quorum Suetonius, caeteroqui non omisurus, nullam mentionem habet. Unum autem & eundem esse animadverto, ad quem Ovidius tacito nomine literas iterum atque iterum dedit. Ipsemet enim tellis est *lib. 3. de Ponto Eleg. 6.* ubi familiarem quemdam his verbis alloquitur:

*Ipse ego quod primo scripsi sine nomine vobis,
Vix excusari posse mihi videor.*

Una tamen est quæ ad Higynum scripta videtur, nempe tertia *lib. 4. de Ponto*; Amicum enim quemdam taxat, & eum notâ levitatis inurit, quod cum à teneris annis secum artificiose necessitudinis vinculo junctus fuerit, tandem in adverſa fortuna non modo eum deſerat, sed nequidem cognovisse simulet. Ejus est initium. *Conquerar an taceam.* Quæ quidem Epistola facile crediderim eundem ab Ovidio notari, in quem ipse nunc invehitur. Nam quod ait:

— — *Sed & insultare jacenti
Te mihi, nec verbis parcere fama refert.*

Repetere videtur in Ibin, hoc modo:

*Vulneraque innitis requiem quaerentia vexat,
Jactat & in toto verba coquina foro.*

Et paulo post:

*At tibi, calcasti qui me violente jacentem,
Qua licet heu misero debitus hostis ero.*

Hanc autem Elegiam in Higinum conscriptam esse verisimile est, cum enim inquit:

*Ille ego sum, quonquam non vis audire, vetustâ
Fene puer puero junctus amicitia.*

Dixit *fene*, quia, teste Suetonio, Higinus Alexandria puer advectus erat, & Ovidio familiarissimus fuit. Rursum ubi sic:

Ille ego judiciis unica blasa tuis.

illum apprime literatum atque etiam Criticum esse innuit, qualem fuisse constat Higinum, cujus in Virgilium commentaria laudantur ab A. Gellio. Jam vero cum nullam apud Ovidium apertis verbis Higinum mentionem fieri liqueat, subortum equidem inter ipsos dissidium suspicari licet, quod Higinus Ovidii ezulantis uxorem, ob pristinam cum illo consuetudinem proculdubio sibi notissimam, sollicitare ausus esset, ejusque facultates ab Augusto, cujus libertus erat, impetrare conaretur. Proinde Naso jure in ipsam invecus, Callimachum imitari voluit; scilicet ut ille Apollonium, quod Alexandrinus esset, Ibin appellavit, ipse pariter Higinum, qui à nonnullis Alexandrinus habitus est, Ibin vocitaret. Advertendum praeterea, quod Ibi di cum Nasone jus aeterna necessitudinis intercesseret, ut ex his liquido patet:

*Desinet esse prius contrarius ignibus humor,
Junctaeque cum Lانا lumina Solis erunt.*

Deinde post *abba* multa,

*Quem mihi sit tecum, postis quae sumpseris armis,
Gratia, commissis improbe rupta tuis.*

Hoc

Hoc est plane quod de Higinio Suetonius testatum reliquit. Postremo cum ille Higinum admodum pauperem decessisse tradit, conjectura mea mirum in modum confirmatur; Ibidis enim paupertatem Ovidius ipse innuit, hac imprecatione, quam Domitius non percepit:

*Filius & Cereris frustra tibi semper ametur,
Desituaque tuas usque petitus opes.*

Nasorum enim votum est, ut Plutus Cereris & Iasii filius, qui divitiarum Deus ab antiquis habitus est, molestas Ibidis preces nunquam exaudiat, eumque semper inopia laborare sinat. Is est autem, cujus Mythologici libri omnium manibus triti supersunt, ut merito fabulis suis, quasi propriis armis, jugulari videatur. Annon mirifice omnia conveniunt. Caeterum dissiho superius adducto Cinyphius, id est, Africanus à Cinyphe, Libyam alluente nominatur, quomodo Julia, Mauritaniae Rex, ab eodem Nasone *lib. 5. Metamorphoseon*:

— — *Numidasque rebelles,
Cinyphiumque Jubam,*

Et Bocchus à Sidonio Panegyrico Majoriani:

— — *Cum dicite cera
Pinges Cinyphii captiva Masapia Bocchi.*

Hinc Hesychius *κινύφιον*, inquit, τὸν Ἀντακί δὸν κινύφια ποταμῶ. Tametsi constat, Regiam Antaei ad extremum Oceanum fuisse. Unde apparet, Cinyphium generaliter sumi pro Libyco, more scilicet Poëtarum, quibus usitatum peculiari unius loci nomine totam designare Provinciam. Neque vero refert quod Ibis licet Ægyptius ad Cinyphem editus fingatur. Poëtae siquidem non ferre regionum nominibus propter viciniam abutuntur; sic enim Claudianus, & ipse Alexandrinus, qui uxorem in patria duxerat, Libyae appellatione usus est; idemque Pelusiacus, & Canopicus à Sidonio dictus est, cum tamen Alexandriae natus esset; sic Ausonius scribens in Monosyllabis:

Threicium, Libycum freta, Cimmericumque ferat bos.

Per *Libycum* intelligit Ægyptum, ut Scaliger observavit. Sic Persa pro Medo & contra. Sic in Catalectis Gallus pro Britanno, propter utriusque gentis vicinitatem. Ita quoniam Hadriaticum mare Ionio conjungitur καὶ μετὰ δόξαν τὰ ἰόνια. Ionium appellatur, & Ionium vicissim Hadriaticum, ut Apollonii Scholiastes ad *lib. 4. Argonaut.* & Eustachius ad

ad Dionysii Periegesin notant. Ovidius autem quo *σεμπεραδωνος* Ibi
suo exprobraret, juxta Cinyphem natum fingere mihi videtur, ubi pro-
cerissimi nascuntur hirci, qui inde Cinyphii dicuntur Silio *lib. 3.*
Martiali *lib. 7.* Epigrammate in Linum. Item Virgilio *lib. 3. Georg.*
cum ait:

*Nec minus interea barbas inconaue menta
Cinyphii condent hirci — —*

Sed haec haecenus quae pro compertis non tradimus, donec super iis
habita sint doctiorum Comitia.

P. OVIDII NASONIS

I B I S.

ARGUMENTUM.

Ibis Ovidii nomen ubique maledictis lacerabat, atque ipsum falsis criminationibus in-
vidiam atque odium vocabat. Tum ejus uxorem perpetuis flagitationibus sollicitabat.
Denique tanquam vulturius fortunae ejus indians, quas naufragii sui tabulas appel-
lat, ipsum ad extremam inopiam redigere conabatur. Et proficitur se Callimachum
imitari, à quo Apollonius Rhodius, *Ibis* nomine ornatus, divi & execrationibus
devotus est. Salvagnius suspicatur Hiegnum esse, quem Ovidius *Ibis* appellat; illum
inquam, de quo Suetonius meminit libro de claris Grammaticis: is autem est, cujus my-
thologici libri, omnium manibus triti, supersunt.

TEmpus ad hoc, lustris jam bis mihi quinque peractis,
Omne fuit Musae carmen inerme meae:

Nulla-

[*Int.*] Ita rectius inscribetur hoc poema, quam
in *Ibis*, quod haecenus circumfertur. neque ali-
ter suum poema Callimachus inscripserat. Vide
Suidam in *Καλλίμαχος* Eutyches quoque Gram-
maticus *lib. 11.* Ovidium in *Ibide* citat, non in
Ibis. Codices hujus libelli, qui vetustatem & ma-
num castigatam prae se ferant, vix inveniuntur.
Exemplaria tamen, quibus Juretus & Politianus
erant uti, in optimis habenda sunt. Cetera, quae
ad manum mihi satis multa fuerunt, notae sunt
recentioris. Interim in transcurso nunc poemati-
um hoc illustremus, quod certis secundis diligen-
tius sumus facturi. HEINS.

1. *Tempus ad hoc lustris mihi jam bis quinque
peractis.* Annos L. menses VII. dies vero XXI. na-
tus erat Ovidius, cum ex Urbe discessit. Hoc
autem opus in itinere, aut potius simulatque in
Ponticam regionem venit, scripsit. Bene igitur,
Lustris jam bis quinque peractis. CIOFANI. In hoc
Medicis Moreti & unus Heinsii. rectius, ut pu-
to. sic Florus prooemio: *Populus Romanae a Rege
Romulo in Caesarem Augustum ere. tantum operum
gessi.* & *lib. 11. a primis Scipionibus in Caesarem
Augustum.* & ita passim alii. *bis jam mihi plurimi
scripti. sed jam bis mihi molliori sono Jureti liber.*
BONM.

1. *Lustris.*] Inter eruditorum contentiones haec
Tom. IV.

etiam non postremum locum habuit; quid esset
lustrum; pugnantia enim inter eos studia & opi-
niones fuerunt, & adhuc sub iudice lis est. Nam
cum Varro *lib. 111. de lingua Latina*, Festus, Ser-
vius & alii vetustatis assertores lustrum quinquen-
nale tempus esse literis prodiderint, hoc ita Bu-
daeus, omnium, qui hoc patrumque saeculo vixe-
runt, extra omnem aliam doctissimus, *Annot. in
Pandelias*, exponit, *lustrum à Latini dicitur, quod
Olympias apud Graecos dicitur, id est, quinquen-
nium; ita tamen ut quadiagesima exacta, quatuor-
que anno inveniunt lustrum peractum esse intelligatur.*
Cui Lilius Giraldus *lib. de Mensuris & Annis*, Hen-
ricus Glareanus *Chronolog. in Dionysium*; Lala-
tantius *lib. de Mensuram ratione*. Cojaciensis in *lib. 11.
Cod. de Lustrali auro*; Josephus Scaliger *lib. v. de
Emendatione temporum, & Aulianum. Iustinianum
lib. 11. cap. 27.* itemque libro postremo de *Re nu-
maria*, Anton. Nebricensis in *Quinquagesima*, ali-
que niveos calculos tradunt. Complures tamen
lustrum quinquennio completo terminari contem-
dunt. In his Brodaeus in *Epigrammata Graeca*;
Josephus Callisto *Varior. Lactan. lib. 2. cap. 19.* &
Observat. in Critico, cap. 10. Joannes Savaro *Noti-
ad Sidenium*, & alii, Poetarum duntaxat auctori-
tate freti: qui *lustrum* & *Olympiada* pro quinquen-
nio semper usurpant; quamvis Olympiadas ex
Dio-

Ille relegatum gelidos Aquilonis ad ortus
 Non finit exilio delituisse suo.
 Valseraque immitis requiem quaerentia vexat,
 Jactat & in toto nomina nostra foro.

Per-

Non tenet qui vult ab se sui dicere —
 Deinde,

Non vales infat, nec clau nec cum foveat

Tandem non alia quam infamie poena fuit; abrogata una 12. Tabularum legis, qui libellum ad infamiam obnoxiosam pertinetem scripserat, in-
 terdicta esse jure est, l. lex Cornelia, §. 9. ff. de heredi. et fam. libell. Deinde item capitula fuit, l. si quis famulum, C. de famul. libell. Caeterum Codices in hoc versu variant. In aliquibus enim legitur, *non vales infat, si est, quod alibi dicit, et vales non in hoc, nec dicitur facta libello.* in aliis: *Non tenet aliter utramque caede, quod adfandis restat. Ego utramque, quod hic valet, aliquid ex parte non obliuendo parum libidinis indicat. Sicutque utramque laedit editio Domini, et pariter laedit utramque laedit utrumque, utramque laedit utramque. Hic aliter aliter condecorat, utramque caede. ut mos §. 1. q. 2.*

De vales non in hoc, nec dicitur facta libello,

De v. Trib. x. 2.

Si sine et pariter, utrumque caede.

11. *Non relegatum gelidos Aquilonis ad ortus* Rhetoricam in, non eandem dicit. Nam cum tria sint exilium genera, quorum alii interdicti, alii relegati, aut deportati nominantur; exilium appellatio, quae generata est, ad deportationis speciem nonnunquam revocatur, ut de ea intelligatur, in quam sententiam Ovidius lib. 11. Trib.

Adde quid adfandis, quatenus innotuit utramque, utramque in poena notatis legi fuit.

Quippe relegatus, non exat dicit in illo, utramque foras sunt illi verba nota.

Item:

Non nota concessa est illis fortuna, non exat libelli verbi opinione ipse tui.

Alia relegatus iussit videri Pontis,

Et septimum profusa fundere iussa stratum.

Et lib. 7.

Ipsi relegati, non vales nititur in suo domus, una nota iudice causa mea est.

Et interdicti proprie dicuntur, quibus interdictum est cum loci usum & commercium, veluti si quis Romam posse jubeatur. Relegati qui in locum aliquo remotione amandantur, aut qui certum in locum quodammodo circumferantur; ut cum quis termino fiat, aut patria excedere vetatur, unde Nabo de se lib. 11. Trib.

Interdixit aedibus, te veni adfandis, dicitur, utramque nota pariter memoris esset, opes.

Et alibi:

Nec mihi detraclis possidet alter opes.

Item:

Nec vitam, nec opes, nec ademit posse reverti.

Et hoc libello:

Dix melius; quorum longe mihi maximus ille est, Qui nostras inopis velat esse vias.

Interdum tamen Relegati dicuntur, qui proprie sunt interdicti. Deportati vero jure omne civitatis & agnitionis, bonaque omnia amittunt: hique perpetuo exilio damnantur, & servis publicis, ut eos in insulam transferant, traduntur. Operae pretium fuit haec omnia enarrare, temesi Jurisconsultorum filii notissima ex tit. Pandect. de interdicitis, relegatis et deportatis. SALVAG.

11. *Gelidos Aquilonis ad ortus.* Quia, ut ipse ait lib. 19. de Ponto, Eleg. x.

Hinc ortus boreas, oraque domestica hinc est, Et sumis vires à proprio loco.

Ut non debitem, spariam esse lectionem illam, quam Donatus agnovit: *Gelidos Aquilonis ad arctos.* SALVAG. *Gelidos Aquilonis ad arctos* unus liber. *gelidos arctos* alius.

12. *Insilio delituisse mos.* Liber Massiciensis, suo. CROZAN. Sui Juris codex & alii quinque, neque aliter Euryches lib. 11. qui & praecedenti versu, *gelidos Aquilonis ad ortos* agnoscit. HUBIS. Sui, quod plerumque agnoscunt, magis mihi placet. loquitur enim de se in tertia persona.

14. *Jactat et in toto verba canina foro.* Sic Juliana ille, quem plerique *Αποκέρων*, Eustathius *Αποκέρων* semper nominat, in Misopogone: *Οβω δε καί Ιππείς εχ υαίς Αποκέρωνς Ιππερβόρα λαδο Ιππερβω.* Sic inquam vos in foro convitiis assidue in vos debarbati; in foro siquidem vel circulis convicia patiuntur. caeteroqui non proprie convicia dicuntur, ut eleganter definit Ulpianus l. item apud Labentem, §. 12. ff. de injuriis, hoc motu: *sive manus sive plures dixerint, quod in convitiis dicitur, convitiis est; quod autem non in convitiis nec conveneratione dicitur, convitiis non proprie dicitur, sed infamandi causa dicitur.* Tullius autem pro Coelio, *maledictio, inquit, nihil habet propositi praeter contumeliam, quas si petulantius jactantur, convitiis; si fuerint, urbanitas nominantur.* SALVAG. Idem liber, *verba canina*, quam lectionem agnoscunt interpretes: Et sic Tacitus, *sanctam jocundiam.* CROZAN. Verba canina plurimi codices, in quibus & Juris liber, Puto,

Latras et in toto verba canina foro.

15 Perpetuoque mihi sociatam foedere lecti
 Non patitur miseri funera flere viri.
 Cumque ego quassa meae complectar membra carinae,
 Naufragii tabulas pugnat habere mei.

Et

nisi navis,

Et laterat toto nomina nostra foro.

ne idem versus his occurrat. Mox enim habebis,

Ebibus inde sui rabiam nutritis alumnus, Latras et in toto verba canina foro.

quamquam mihi distinctio illud doctae fidei est, & ex hoc versu videtur fabricatum, ubi *latrare* cum quarto casu ponitur. quomodo apud Manilium, *latratque canicula flavam.*

canina in foro clare apud Tertullianum de Pallio. Rabulae foerens *latrare* dicebantur, propter rixas continuas. hinc *latratus fori* apud Val. Maximum lib. VIII. cap. 3. Sallustius apud Nonium, *Canina* facundia *eserebatur.* Prudentius Harnattig.

inde canina foro latrat facundia toto.

Marcianus Capella sub finem libri IX.

Indesta robidum quem videre factula Toris caninus blateratus ponder.

Sic scribo, perperam nunc legitur, *Jurgis caninos.* nisi navis, *juris.* hinc *Corbari Eorones* apud Petronium. Columella praefatione: *sed ne caninum quidem, sicut dixerat veteres, studium praestantur, locupletissimum quomodo allatrandi.* plura qui desiderat, adeat magni Cajacii Observat. lib. IV. cap. ult. hinc & *caninae* dicitur cavillatores. Gellius libro IV. cap. 21. HUBIS. Puto libranos hic, ut saepe factum vidimus, repetisse haec ex versu 232. ideoque antiquam lectionem reduxi, ut & fecit Valerius Andreas, qui alios legere, *crimina nostra*, notat. *jactare nomen* alicujus, est maledicis sermonibus & joci publice alicquem traducere. sic lib. 11. Amor. 1. 21.

Tabula, (nec sentis) tota jactaris in urbe.

jactare dicitur, quaecumque cum ostentatione aliqua publice coram aliis effutitur. ita apud Lucan. 1. 266.

Exultat aucupii discordas urbe tribunas, Veto jura minor jactatis curia Graecis.

id est cum Graecorum exempla senatus mincebat & insolenter jactaret. Virgil. Geor. 3. 85. de Scylla:

Quam mala multiplici juvenum quod septa ca-

terva Dixerat, atque animo meretricis jactata fararum Infamem tali marito rumore fuisse Docta Palaephata testatur voce poppyri.

qui versus corruptissimi & varie eduntur. Hein-
 sus exhibet, *agitata fararum.* forte scribendi hoc modo,

Quam mala multiplici juvenum quod septa caetera Dixerat, atque canum meretricis jactata fararum Infamem et.

hoc sensu; quam Palaephatus, explicans fabulam, testatur fuisse infamem, quod septa semper magna amatorum caetera, omnes laterabat maledicis, & ideo jactata fuit, id est ab omnibus publice dicta meretricis canum fararum, id est juvenum maledicorum. *mala dicitur*, ut *mala dicta* passim. vid. ad 11. Art. 533. *mala loqui* v. Trill. x. 39. *mala ingere* Terent. & simil. *Faras* vero proprie canes, & ut notissimum, etiam maledicti homines. Ovid. 111. Met. 732. de Scylla:

Illo feris atram caninus succingitur alvum.
 BURN.

15. *Perpetuoque mihi sociatam sedere lecti.* Hanc tertiam fuisse Ovidio uxorem omnes sciunt. sed hoc adde (quod nos primi invenimus) eam alteri prius nupsisse, quam Nasoni. Atque ut id apte intelligas ad collectanea nostra te confer. CONST. FANIVS. Perpetuo scilicet, nam cum tres uxores duxisset Ovidius, duas facto divortio repudiavit, tertiam unice dilectam ad mortem usque retinuit, cujus luctationem prosequitur, cum alibi, tum Eleg. v. lib. 1. Trist. qua fidem ejus & industriam praeficit, quod cum aliquis avidissime fortunis suis inhiaret, ipsa ingenio & amicorum auxilio integra omnia servaverit. Graviter fallitur Cinatus, qui Peniam esse putat. SALVAG.

16. *Non patitur miseri funera flere viri.* Lib. 11. Eleg. x. de Ponto, ubi de Celso loquens ait:

Illum ego non aliter sentem mea funera vidi, Ponendus quam si frater in igne foret.

Improprie tamen, quia relegationi tribuit, quod deportationis proprium est. Siquidem mors alia naturalis est, animae scilicet a corpore discessus; alia civilis, cum ratione juris aliquis pro merito tenetur. Homines enim media & maxima capitis diminutione civiliter intereunt, leg. LXIV. §. ultimo, ff. pro socio. Unde Thierlander apud Aedoblen Tatium lib. VIII. de Clitophonre, morte jam damnato, sic loquitur, *vobis non vobis.* *Quo quod ad leges atque mortuus est.* Claudianus lib. 11. in Entropium:

— Certe pudet, quod jure sepulchrum Mancipium tot regna tenet, ut distulit urbes.

Quapropter ii, qui ab exilio revocantur, restitui dicuntur. Papius in Pluraci lacrymis 111. Sylvar.

Quas tibi devoti juvenes pro patre Renato Summe ducem Vater, aut quae pia vota dependunt?
 C. 3. III.

Et qui debuerat subitas extinguere flammam,
Hic praedam medio raptor ab igne petit.
Natus ut profugae desint alimenta senectae;
Hoc, quanto est nostris dignior ipse malis!

Di melius, quorum longè mihi maximus ille est,
Qui nostras inopes noluit esse vias.
Huic igitur meritas grates, utcumque licebit,
Pro tam mansueto pectore semper agam.

Di

Au-

Plinius Panegyrici Trajani, Spathas, atque ista dicitur
latus, quilibet colligere & rapti pater. Clau-
dianus de Bello Getico:

Tullius [sic] raptum & opes
Dantur [sic] populi, virtus renata.

Ideo Tullius lib. vii. ad Atticum, diem, quo re-
vocatus est ab exilio, natalem suum vocat. Ovidius
igitur hoc mortuum saepius appellat, tum lib. iv.
de Ponto, Epist. postrema, qui monet invidi-
am, ne carmina sua laceret, se enim mortuum
esse dicit, promissaque nullis livori obnoxium,
cum hoc post mortem quiescere solet. Ejus est
sententia:

Quid quid laetare Nasonis carmina rapti?
Non post sequenti funera auctore dico,
Ramanus post cineres major vocat, et mihi nomen,
Tantae praegri cum vobis annumeraver, vobis.

Quosdammodum curam Natalis dies appellatur is,
quo cineres cinere caput, & iura vironum recu-
perat; ut Natalis dicitur à Christianis dies, quæ
Martini & Constantini obitus, ab hujus oron-
tibus constantinensis revocantur; sic in Martyro-
logio sive Nativitate, dies obitus intelligendus. Ori-
genus lib. iii. Comment. in Jobann. Alban. Flaco-
rus de Divin. Offic. cap. de Festa sexta. Nicolaus
Papa Epist. ad Constantia Bulgareorum, cap. v.
SALVAGN. Argente Polihoni liber de univ. Vatican.
viri viri. Eodem die obitus mortui. Seneca relegens
in Epigrammate ad Celsicam, in Cassiod.
lib. 223-23.

Perce religio, hoc est, jam perce sepelitis.
Necum cineri sit tua terra levit.

Resilius Itinerario lib. i. 218. de amico vitae mo-
nitione additio:

Predius hic vobis fuisse cineri vobis.

Avulcius Met. iv. Tuo profectus populo vironum
proditor fannus. De Psycho damnata. Manlius:

Vigilans vobis raptus sine funere fannus.

Dionysius Heremitaro:

Mortuus pars hominis, quæ pars una iacobus
Futura vobis gerens, vobis in morte cadaver,
Et sine morte tamen vitalis morte parump.

Ennodius Epigrammatis:

Rapit sepulchris animam sumera pectoris,
Tumera vobis vobis movi ut in tumulis.

Sedulius libro iii. de segeto:

Non abarum vobis portantes jamque cadaver
De vobis caritate vobis.

libro iv.

Caratur ante oculos vobis adflare cadaver,
Erat vobis nequam domi est, sine sepulcro est mor-
tuis, apud P. Syrum. Seneca Theobald.

funus extendis membra,

Longaque vobis datus exequias patri. HEINS.

vulnere Ms. Scilicet, sed praecesserat. & recte
Heladius acumen hujus & vobis explicat. ita Lu-
cianos senem decrepitum vocat vobis Epiphani.
Sophoc. Arist. 1180.

et vobis huius

Vobis vobis, vobis vobis vobis vobis.

qui saepe in eum modum in illa tragedia loquitur,
eo percinere dictum commune, vobis vobis
perce adnotat etiam Valerius. vid. ad Val. Fl.
vii. 45. BONA.

18. Nautragi tabulas pugnas habere mei.] Ea-
dem metaphora utitur lib. i. Tristium Eleg. v. ad
Uxorem, ubi hoc idem innere videtur:

Tu facis, ut spolio non sum, nec undas ab illis;
Nautragi tabulas qui petiere mihi.

Utrique rapax stimulantis fames, cupidinique erroris
lucrosulum capras vobis Lupus:

Atque ut edax vulnus corpus circumspicit, et quod
Sub nulla possem carnare possit humo:

Sic mea vobis quis mala fides vobis atarbis
In bona venturus, si paterere, fuit.

Huius tua per fortes virtus summovit amicos;
Nulla quibus reddis gratia digna potest.

CROFAN. Quosdam per Tabulas nautragi, Ovi-
dius uxorem intelligere, dicit Domitius, sed non
probat.

19. Et qui debuerat subitas extinguere flammam.]
Ovidius, quo majorem libidi suo invidiam confa-
ret, metaphoram duxit ab hujusmodi raptibus,
qui lege Julia de vi publica tenentur, l. in eadem
causa, §. sed & qui in incendio, ff. ad leg. Jul.
de vi publica. Verum suspicor hunc locum me-
taphorice sumi non debere, sed illi aliquid involu-
turi subesse, quod omnibus convenientibus praeter-
cundum non sit. Suspicio, inquam, movetur ac offi-
cium totius significari, quo scilicet aliquatenus in-
dicaretur. Quid enim vobis debuerat, nisi ipsi id
oneris incubisset, ut oborta incendia relingue-
ret, quibus obnoxiam fuisse urbem Roman no-
tum est. Puerat is forte ex cohortibus vigiliam,
qui per urbis regiones dispositi & excurantes in-
cendorum curam gerebant, ut nos docent Pau-
lus leg. iii. ff. de officio Praefecti vigiliam; Suet-
onius in Augusto cap. xxv. Et has quidem cohortes,

tes,

res, quae septem erant, ex libertinis conscriptas,
dato ex Equestri ordine Praefecto, scribit Dio lib.
xv. Item Strabo lib. v. Perique tamen libertino-
rum hujusmodi militiam, quae gravior erat, de-
trectabant; eorum allicendorum causa, Latinis,
qui sex annis in cohorte vigiliam militassent, jus
Quiritium pro praetio, Visellia lege, propo-
situm est. Postea vero, cum longius sexennii tem-
pus exillimaretur, Senatusconsulto ad triennium
reductum est, quemadmodum renuit Ulpianus
Institut. tit. 3. Haec autem maxime conveniunt
Hygino, qui mihi videtur ab Ovidio perstringi;
siquidem ipsam Augulli fuisse libertum Suetonius
prodidit. Sed ut ista sunt in conjectura posita, &
a me investigandi tantum, non etiam affirmandi
gratia proposita, ita velim à Lectoribus accipi &
aequi bonique consuli. Plura de incendiis cura
& instrumentis ad ea reslinguenda comparatis,
Barthas Brissovius lib. ii. cap. 8. Selectarum ex
jure Civili antiquitatum. SALVAGN.

20. Ab igne petis.] Talis iurei codex: ferre
praedam elegans. HEINS. Elegans certe, sed huic
loco non conveniens: non enim veti compositis
adhuc erat, sed pugnat tantum & vitium ferre,
nondum ferre praedam, ut Jupiter ii. Metam. vl.
873. petere vero praedam non minus elegans. sic
lib. i. Met. 524. hic praedam petibus petis, ille
salutem. Tibul. i. 1. 34.

De magno praeda petenda grege est.

quae vero de libide, Vigiliam cohortibus adscriben-
do, conjicit Salvagnus, minime sunt verosimilia,
cum locutio sit solummodo metaphorica. subitas
extinguere flammam; est enim, malis inexpectatis
occurrere & remedium ferre. ita apud Silium lib.
i. 651. nascentem extinguere flammam. ita dicitur
illud Catulliae, incendium suum reslinguatur ruina.
Ita Iulianus & alii passim. dicit ergo, illum, qui
amici calamitibus deberet opem ferre, ex illis
sibi praedam petere; corrumpere enim ablen-
tis & miseri uxorem, & bona rapere nitebatur,
ut in incendiis fures rapiendi occasionem captare
solent. alia ratione dicit Terent. Eun. iii. vl. 2. E
flamma cibum petere de quo satis multis egerunt
etiam, ab igne rapit, ut praedam rapere dicit Ha-
leut. vl. 33. sed quia raptor praecedit, petis re-
tinco. BONA.

21. Profugae senectae.] Mihi à patria ejecto,
qui in extremis meae vitae annis, unde vivam,
non habeam. CROFAN.

22. Ita quanto est vobis dignior ille malis.]
Ita quanto Ms. forte legendum, hoc quanto;

ut sit indignantis. BEASMAN. Quanto nostris dignior
iste malis scripti meliores. HANS. 176 editio Do-
mitii. quantum etiam duo Regii codices.

23. Quorum longe mihi maximus ille est.] Qui nos-
tras inopes noluit esse vias. Imperite exponit hunc
locum Zarottus, qui Germanicum significari ait:
recte autem Calderinus, qui Augustum intelligit;
Is enim Augustus poëtae bona non ademit. Lib.
ii. Trist.

Insuper accedunt, te non adimente, paternae,
Tamquam vita partem manuris esset, opes.

Et lib. & Eleg. iv.

Idque Deus fecit, pro quo nec lumen ademptum
est,

Nec mihi detractas possides aliter opes.

Et Eleg. xii. lib. v.

Nec vitam, nec opes, nec jus mihi civi admittit.

Et lib. i. de Ponto Eleg. viii.

Nec vitam, nec opes, nec ademi posse reverti.

CROFAN. Augustus nimirum, cui vivo & praesen-
ti, ut Horatius loquitur, divini honores tribui,
eiusque Genio, in comitis culto, Sacerdotes ex
libertinis dati, Augustales appellabantur. Nam &
patrum memoria Narbone reperta est ara Ge-
nio Augusti consecrata. Perperam Zarottus hunc
Ovidii locum ad Germanicum retulit. SALVAGN.
Esi non habent primae editiones, nec scripti co-
dices.

24. Inopes noluit esse vias.] Non fuit esse Poli-
tiani & alius.

25. Huic igitur meritas grates.] Virgilium ni-
sillor adumbravit, apud quem Thyrsus Ecloga i.
de oblitringit fore, ut nunquam Augusti beneficio-
rum obliviscatur, quem Deum appellat, cuique
saepè sacra facturum se pollicetur. Sic enim Ti-
tyrus:

O Meliboe, Deus nobis haec omnia fecit,
Namque erit ille mihi corymbus Deus, illius oram.
Saepè tener nostris ab ovis imbetur agum.

Et paulo post:

Quam nostro illius labatur pectore vultus.

Caeterum quae sit differentia inter gratias agere,
& gratias referre, ostenditur ex his Planci ad Ci-
ceronem Epist. xi. lib. 10. immortales ego tibi gra-
tias, agamque dum vivam, nam relatuus me as-
firmare non possum; tantis enim tuis officiis non vi-
dear mihi respondere posse, nisi forte, ut tu gravissi-
mo discriptione scripsisti, ita sensurus es, ut me
referre gratiam putem, cum memoria tendo. Item

ca

Audiet haec Pontus, faciat quoque forsitan idem,
 Terra sit ut propior testificanda mihi.
 At tibi, calcasti qui me, violente, jacentem,
 30 Quamlibet & misero debitus hostis ero.
 Desinet esse prius contrarius ignibus humor;
 Junctaque cum Lunâ sidera Solis erunt;
 Parsque eadem coeli Zephyros emittet & Euros;
 Et tepidus gelido flabit ab axe Notus;

Et

ex his Aedon, Planciam imitari; Actione gratia ad Gratianum vero consolari: *Age tibi gratias, Auguste, Augusti, si passim, etiam referam; sed ne tua forma desinet commovere visum, ut ne vestra pugna respicienda simulatio: Privatorem ista ego est inter se esse imitator: Tuâ demeritis ut passim, gratias, ut non veniam non respiciam. Quod solum istas referat quis est, gratias agam.* SALVAG.

24. *Utrumque.* Utrumque editi & multi, quoniam ad Domitium editum, quod non displicet Bertramio, fuit pro, *quoniamque.*

25. *De non manibus testibus.* Pectus enim manuum etiam et amicitia sedes est, unde Seneca lib. vi. cap. 31. de Benef. *In pectore amicum, non in ore queritur; ille recipiendus est, ille remunerandus est, ut in seculis recitandum.* Hinc amicitia a praedictis carthouous amicitia *pectora* dicitur. Membrum Admonum lib. ii. 604.

Quae tibi nihil ex sumis natura creavit
Pectus amicitiae meae.

Metastasi Epig. xv. lib. 9. in felices amicos,

Haec, quae tota tibi, quae mensa paravit amici

Est, tunc sicut pectus amicitiae.

Papinius ad Marcianum lib. iv. Sylv.

Juvenis vult & pectus tibi tibi Patri amorum
Corde extra vult, nec tibi Tyrinthius abbas
Pectus amicitiae.

SALVAG. *Pro tam felici Regio, pectus adhibere*
deit enim (Mistul. decl. i. cap. 10.

27. *Audis haec Pontus, faciat quoque forsitan idem, Terra, etc.* Sensus est: Audet hoc sine hoc non utrumque legitur) id est, gratiarum actionem rogare. Et idem, scilicet Caesar, fortassis fecit, ut terra propior sit mihi testificanda, hoc est, tellis cuncta, more erga illum gratitudinis per quod laudat, se nonnullis omnem suam obsequio, propioris ac tolerabilioris exili. Quasi dicat: Ac spero Cartharem aliquanto placatorem, nihil exilium abluendo mihi assignaturum. Scripsi enim hanc Poëta, cum in Ponto exilaret. Sed debent, sub Augusto, an sub Tibertio. Quamquam magis inclinat animus, sub Tibertio, ut eoriam, extreme solliciti ipsius temporibus. Quod autem supra dixit, *Di melius quorum, etc.* non

de Germanico, ut Zarottus exponit, sed de Augusto accipiendum. MIVELL. Quidam, *Andias* haec HEINS. *Audis* haec etiam Heinus volebat. *facies* etiam editi plurimi & nonnulli scripti. sed *forsitan* elevarius subjunctivo jungi solet saepe videmus.

28. *Notus.* Et *propior* recte legitur. idem in II. Trist.

Mitius exilium si das propiusque roganti,
Pars erit à pona magna levata mea.

Et in IV.

Mitius exilium pauloquae propiusque oro,
Quisque sit à farvo lenior hoste locum.

CONSTANT. FAN. Saepe hoc petit in libris Tristium & de Ponto. CIOPAN. *Ut possit* multi scripsi.

28. *Testificanda.* Tellis advocanda. Hoc est; Fortasse etiam efficit Augustus, ut non Pontica tantum regio, sed alius locus, qui Romae vicinior sit, sibi faciat, me ei, quod paterna bona mihi non elemerit, gratias egisse, & posthac aditurum. CIOPAN. *Resumpta* Moreti. male. lib. IV. ex PONT. II. 98.

Haec quoniam tellus testificanda mihi est.

30. *Quamlibet & misero.* Scribe, *Quamlibet*, & ad nos ad Edit. vi. HEINS. Scripti admodum variant. *quodlibet, quibus, qua licet, quod licet, quo licet & heu, vel heu misero, ut misero* deditur etiam Paravi.

32. *Lunam Solis.* Ita saepe Noster & alii. sed ut *manus* videretur, quod facit Luna & *lunina*, malim cum Saraviano, *sidera*, quae permutatio frequentissima. vid. Epist. XVI. 206. & XIV. Met. 172. Et ubi *tempora* erat in duobus, ut in Remed. 585.

Tristis idcirco nox est, quoniam tempora Phoebi.

BOAN.

33. *Emittet.* Immittere Edit. Domitii & aliae.

35. *Et nova fraterno veniet concordia fumo;*
Quam vetus accensa separat ira pyrâ. Eteoclem & Polyneem fratres, Oedipi Thebarum regis filios intellegit, quorum rogi sumus in duas partes, cum simul urerentur, se divisit. Ovidius lib. v. Trist. Eleg. vi. ad Uzorem, ubi hujus rei auctorem Callimachum fuisse ait:

Sensu

35 Et nova fraterno veniet concordia fumo;
 Quem vetus accensâ separat ira pyrâ;
 Et Ver Autumnno, Brumae miscebitur Aestas;
 Atque eadem regio Vesper & Ortus erunt:
 Quam mihi sit tecum positus, quae sumimus, armis
 40 Gratia, commissis, improbe, rupta tuis.
 Quam dolor hic umquam spatio evanescere possit,
 Leniat, aut odium tempus & hora meum.
 Pax erit haec nobis, donec mihi vita manebit,
 Cum pecore infirmo quae solet esse lupis.

Pri-

Sensu inest igitur nobilis, quas exigit ignis;
Constitam fugiant cetera parte manu.
Constitutum: commune sacrum cum fiat in ara
Fraternis, alterna qui perire manu.
Ipsa sibi distors, tamquam mandatur ab illis;
Scinditur in partes atra facilla duas.
Hos (memini) quondam fieri non posse loquar,
Et me Baviades iudicio falsus erat.

Status lib. ultimo Theboid.

Ete iterum fratris primos ut contigit artus
Ignis edax, tremere regi, & novus advena cunctis
Pellitur, exundant diviso vertice flammae:
Alternaque opices abrupta luce coruscant.

Aulonius ex Graeco:

Nec Strygis lucis intunt sua fœdera fratres
Oedipodidae, de misero, ab, miseri.
Namque etiam ex uno surgentes egere flammam
In diversa sui dissiliant cineres.
Infandas juvenes, quos nec discordia cassos
Luca, nec in semet linguat atrox animus.
Atque vitium & Thebas quissens partitrix ipsas,
Regnorem & metas, ut cinerum nebulas.

Hyginus cap. LXIIX. *Polyneus Oedipidis filius anno*
parato regnum ab Eteocle fratre cepit: ille cedere
voluit. Itaque Polyneus, Adrastra regi adjuvante,
cum septem dactylibus Thebas oppugnavit venit.
Ibi Capaneus, quod contra Jovis voluntatem The-
bas se capturum diceret, cum murum ascenderet,
fulmine est percussus: Amphiarus terra est devoratus:
Hecules & Polyneus inter se pugnantes alius
alium interfecerunt. His cum Thebis parentaretur,
est ventus veloxem effret; tamen sumus se nun-
quam in unam partem convertit, sed alius alio se-
ductatur. Haec ille. Euripides vero, quem Apollodorus
lib. III. sequitur, Polyneiem de sententia
Eteoclis insepultum fuisse ait in Phoenissis, sed
idem Apollodorus addit, Antigonen, quae ex
Oedipi filiarum sola superstes erat, quod occulte
eum humandum carallet, à Creonte deprehen-
sam, vivam in sepulchrum conjectam fuisse. Ali-
ter haec rem narrat Sophocles in Antigone, quam-
vis in una re cum illo conveniat, nimirum de
Polyneici cadavere non sepeliendo. CIOPAN. Lico-

Tom. IV.

elis & Polyneicis; Oedipi & Jocastae filiorum; discordia morte finire non potuit, postquam enim mutuis sese vulneribus consecissent, conjectis in eandem pyram cadaveribus, flamma cum fumo divisa fuisse traditur: ex Ovidio ipso lib. v. Trist. Eleg. vi. ubi Callimachum auctorem laudat, Hygino lib. 68. Pausania in Boeoticis, Lucano lib. i. Papinio lib. 12. Thebaid. qua de re Bionius Epigramma legitur lib. Antholog. item. Aulonius. Hinc acerbae fratrum inimicitiae, *Contentiones Eteocles* dicitur Apolejo lib. 10. Met. SALVAG. Hoc distichon in Ms. postponitur sequenti. nec incepto. BEASII.

36. *Quam vetus.* Quam ex quatuor scriptis. HEINS. Quae unus. quod Moreti. *accensa* rogo duo libri. *separat* totidem. *accensa* *separat* *igne* *pyra* Ms. Bertramii.

37. *Brumae.* Et *brumae* Ms. Bertramii.

38. *Vesper & ortus erit.* Erunt cum Jureti libro, & quinque aut sex aliis. HEINS.

40. *Commissis.* Præmittit alter Putcanus. post hunc versum plurimae editiones & scripti intererant distichon, quod occurrit inf. M. 133. & Micyllus notat hic disticha duo omitti in aliis codicibus.

41. *Quam dolor hic umquam spatio evanescere possit, Leniat aut odium tempus & hora meum.* Hoc distichon non est in lib. Mass. & plane luc otiosum mihi esse videtur. In omnibus libris paulo inferius legitur. apposite. CIOPAN.

43. *Pax erit haec vobis.* Ruptam inter se & Ibin amicitiam nunquam posse iterum coire asserit, indeiâ militum rerum comparatione, quae convenire inter se nullo modo possunt: sive rerum ordine pugnent. Ut Luna cum Sole, Zephyrus cum Euro, Aquilo cum Noxo, Vercum Autumnno; sive natura, ut ignis cum aqua, Lupi cum agnis, Plato *Λυκοφάγος* vocat Epist. II. ad Dionem. Sed enim admiratione dignum mihi videtur quod de *Burmetz*, id est, agno planta Scythica proditum est. Nam nimirum apud Tartaros in Zavoletensi regione inter Volgam & Iam fluvios, agni figura crescere, & à lupis tantum appeti,

D

Utque ille, historis involvam carmina caecis,
Non soleam quamvis hoc genus ipse sequi.

Illius ambages imitatus in Ivide, dicar

60 Oblitus moris, iudicijque mei.

Et quoniam, qui sis, nondum quaerentibus edo,
Ibidis interea tu quoque nomen habe.

Ut.

Utque mei verius aliquantum noctis habebunt,
Sic vitae series tota sit atra tuae.

65 Haec tibi natali facito Janique Calendis

Non mentituro quilibet ore legat.

Di Maris & terrae, quique his meliora tenetis
Inter diversos cum Jove regna polos.

Huc

... hoc. In postea recentibus ea, quae ab illo
... de Ivide haec addit: 'Epi de pētra
... dicitur in Ivide, dicar
... Oblitus moris, iudicijque mei.
... Et quoniam, qui sis, nondum quaerentibus edo,
... Ibidis interea tu quoque nomen habe.

gus Epicedio, quod Callimachi, Lycophronis,
Sophronis, & Corinnae, verius obscurissimos in-
telligeret, sic enim canit:
— Tu pandere doctus
Carmina Battidas, imbratione Lycophronis atri,
Sophronaque implicitum, tenuisque arcana Co-
rinnas.

Sed & Clemens Alexandrinus lib. v. Strom. Ep:
... καὶ ἡ Καλλιμάχου
... καὶ τὰ γὰρ τὰς ἀποκαλύψεις γυμνάσιον εἰς ἐξήγησιν
... ἐπιφανέστερον ἔστιν ἢ τὸν ἑαυτοῦ.
... Callimachi lib. v. ex causas ex Lycophronis Alexan-
... et quae sunt his similia sunt inslar gymnasijs
... professa ad explicandum omnibus grammaticis.
... in omnibus editionibus eciint haec verba, καὶ ἡ
... Καλλιμάχου ἴδιε, in eandem quoque sententiam
... forte Spartianus intelligendus, ubi de Adriano
... ait: Callimachius libros obscurissimos Antimachum
... imitando scripsit. In cuius loci explanatione, cum
... se multorum ingenijs misceat torserint, Janus Pa-
... raphus Epistola ad Adrianum Cardinalem, existi-
... mat Adrianum Imperatorem in Coelium Aëtian-
... num tutorem olim Praefectumque suum, cui suc-
... cessorem dedit, quemque mox hostis habuit lo-
... co, diis esse visse emulatione Callimachi, ideo-
... que rescribendum esse 'λεπταῖσι libri obscurissi-
... μοι Callimachum imitando scripsit. Atque utinam
... libellus ille Callimachi salvas ad nos enataret;
... eundem quid ab eo Noster in suum peculium
... transivisset, animadverteremus. Eum enim mea
... sententia Naso magna ex parte Latinis verbis ex-
... pressit, quemadmodum Catullus pōnatione de
... Cōna Boreas. Verum demeritus est naufragio
... Aëtiorum, Hecales, & aliorum Opusculorum,
... quae scripsisse quam plurima Athenaeus & Suidas
... prodiderunt. Aëtiorum autem poemation, quo
... sacrorum ritus & causas complexus est Callimachus,
... aetivis fuisse Clemens Alexandrinus modo lau-
... datus atque testatur. In eo vero Callimachus
... historias ab omni cogitatione remotissimas scriptur-
... as, finxit formasse aliquando se Musarum coetui
... intervenisse, quas cum de rebus antiquissimis &
... obscurissimis interrogaret, accepisse ab ipsis, quae
... postea memoriae tradidit, ut ostendit quoddam
... in eum Epigramma, cuius initium ἔστιν Βαττιά-
... δα τὸ φῶς κεραιῶν ἑταίρη: unde Propertius li-
... brum illum Callimachi Somnia vocat Eleg. vi. lib.
... ii. cum ait:

... ὅτι τὸν κατὰ τὴν φῶς ἑταίρη, Καλλιμά-
... χου
... τὰ κεραιῶν ἑταίρη τε καὶ γυμνάσιον
... ἱστορίας ἔστιν
... ὅτι τὸν κατὰ τὴν φῶς ἑταίρη, Καλλιμά-
... χου
... τὰ κεραιῶν ἑταίρη τε καὶ γυμνάσιον
... ἱστορίας ἔστιν

Quae etiam cognomen suum ad Battan, Cyrenaerum
... connotatum, referebat, a quo postea omnes Ba-
... tidiae appellatae. SALVAGN. *Βαττιάδης* creta in Sa-
... ryanis.

67. Utque ille, historis involvam carmina cae-
... 68. Quae etiam Callimachi libellum in Ivide per-
... obscurum fuisse testatur, de quo Propertius loqui
... non debet lib. iv. Syll. cum patrem laequet in

... Tu salvas missi meliorem imitari Philotas;
... Et non insani somnia Callimachi.

Etusque meminit Martialis his versibus ad Ma-
... murrani, cum suadet non alium librum quaerere
... quam Aëtia Callimachi, siquidem obscuris dele-
... ctatur:

... Sed non vis Manurra tuos cognoscere mores;
... Nec te scire, legas Aëtia Callimachi.

Ipseque Ovidius ad hoc alluisse videtur, ubi
... sic:

... Tempora cum caelis Latium dicebat per annos,
... Laetaque sub terras, cretaque signa canam.

Nova quippe, id est, causas, eodem pene argu-
... mento, quo Vasti Ovidiani, conlabant. Calli-
... machus autem & ipsum imitatus Ovidius, ideo
... mihi videtur obscuritatem affectasse, quod ipso-
... rum vota & imprecationes inslar essent oraculo-
... rum, quae aenigmaticae efferebantur, unde Cle-
... mens Alexandrinus libro laudato: 'Ὁ κατὰ τὸν γὰρ
... παλαιὸν ἐμπειροῦς καὶ λεπτὸν εἶναι συνέδοκα καὶ
... Πλάτων: ἐντέλειαν αὐτῶν ἔπειτα, ὡς χρῆται
... λέγοντες ἢ ἀνομιῶν. Nec aliam ob causam Ly-
... cophron obscurus fuit in Callandri. SALVAGN.

68. Non soleam quamvis hoc genus ipse sequi.]
... Alia Ovidiani ingenii monumenta curvis adeo pla-
... na & perspicua sunt, ut Alanus ille Doctor uni-
... versalis ob multiplicem doctrinam a Germanis ap-
... pellatus, Anticlaudianus, lib. 2. dicere non dubita-
... vit:

... Inveni ut Seneca, blanditur ut Appius, urget
... Ut Cato, succendit ut Curio, velat ut alter
... Persius, ut Crassus simulans, ut Julius alter
... Dissimulans, ut Sallustius implicat, explicat idem
... Ut Naso, venat ut Statius

Quo tamen loco dele Sallustius, pro quo repono
... Sallius, per quem Sallius Sidonius Apollinaris in-
... telligendus. SALVAGN.

69. In Ivide.] Alii, in Ivide dicam, id est in-
... velat & incurram in Ivide. Elige. VALER. ANDR.
... In Ivide editiones plurimae & lex scripti.

62. Ibidis interea.] De Ivide recondita quaedam
... scribit Aëtianus de historia Animalium lib. x. cap.
... 30. & lib. ii. capite 38. Ibi Lunae consecratam
... esse. CROGAN.

63. Utque mi.] Metae Gallicus codex, aliquan-
... tum nomen unus Heinli.

65. Haec tibi natali facito, Janique Calendis.]
... Primum Naso Deos invocandos sibi conciliet,
... Ibi monet, ut natali suo Calendisque Januaris
... has diras a quovis legendas, sibi pro faultis
... precationibus recitandas curat, quo scilicet his die-
... bus pronuntiatiae certiorum perniciem portendant.
... Veteres enim quicquid omnis mali diebus illis
... auditum fuisset, dirum nescio quod exitum mi-
... nari credebant; contra dies illos, si nihil insulari
... contigisset, tautescunt. Natalem enim quis-
... que suum praecipua quadam religione ac lectura
... privatim prosequatur. Cuius antiquissima con-
... suetudinis, etiam mentio Geneleos cap. iv. com.
... 49. Ideoque moris itidem fuit, ut amicis eo die
... nuvera mitterentur, unde locus Martialis in Cly-
... tum. Epig. 64. lib. 8.

... Ut passas Clyte munus, exigasque,
... Uno nascere ovis in anno.

Qui ductus videtur ex his Ovidii meretricium mo-
... rem notantis:

... Quid, quasi natali cum possit munera Ivis;
... Et quoties opus est nascitur illa sibi?

Kalendas autem Januarias laetis precationibus in-
... vicem stultas omnabantur, teste Plinio, lib. xxviii.
... cap. 2. & Ovidio ipso lib. i. Fast. cum ait:

... At cur laeta tuis dicuntur verba Kalendis;
... Et damus alternas accipimusque preces?

Quod iterum significat lib. iv. de Ponto, Eleg.
... 19. Eiusque moris meminit Lucianus in eo libro
... qui Ψευδολεγεωνος inscribitur, & Herodianus lib. i.
... Ibi nec ortae superstitiones multae. Quamobrem
... extat in sermonibus Amrobianis, & apud S. Au-
... gustinum, Joannem Chrysolomum, Maximum
... Taurinensem, Petrum Chrysologum, & alios
... acerba eorum increpatio, qui cum Gentilibus Ka-
... lendas celebrabant. Ac plane Synodi Taminensis
... secundae cap. 27. Calendarum Januariai cultus no-
... minatim prohibitus est, ut & Synodo Antiochodoc-
... rensi, cap. 1. quo praesertim vetatae sunt Stre-
... perum usus jam inde a Cario Rege, qui
... primum Romuli hostis, deinde collega in Regno
... Romano fuit, originem ducens, cum verbenas
... felices arboris ex Luceo Streniae, anni novi auspi-
... ces, primum accepit. SALVAGN.

65. Facito. Unus ex meis, fallis. Bononiensis.
... factis. Scribe, factis. quod est imitantis, nihil
... frequentius apud optimos auctores. vide Notas
... Met. xlii. v. 875. HEINS.

Huc precor, huc vestras omnes advertite mentes,
 70 Et hinc optatis pondus inesse meis.
 Ipsaque tu tellus, ipsum cum fluctibus aequor,
 Ipse meas Aethra accipe summe preces.
 Sideraque & radiis circumdata Solis imago,
 Lunaque, quae numquam, quo prius, ore micat.
 75 Noxque tenebrarum specie reverenda tuarum,
 Quaeque ratum triplici pollice netis opus.

Qui-

64. *Janus Melodius.*] In more positum fuit apud Romanos, ut Kalend. Januarii leca & jucunda verba efficerentur. Auctor Plinius, & Ovidius ipse lib. 1. Fast. Chorae.
 65. *Non manentis.*] Nunc mutatus Petavianus; ut filiationem metonymicam innuat.
 69. *Advertite mentes.*] Eni. Domitii & tres filii, *divinae.*
 71. *Ipsi meae Aethra accipe summe preces.*] Ex formula veteri, qua proceri iusti acti rogabant, ut apud Virgilium lib. 11. Aeneidos:
Aethra haec, mortuorumq; malis advertite numen.

De qua locutione peracute suo more Julius Scaliger vit summus his verbis: *An Poeta sicut haec à Philosophis disputari, lumen res sit quaedam suae naturae existens: id quod est veluti telor in herba vivit, an imago quaedam corporis lucentis? qualiter ab visibilibus in speculo, ex vero herbae colore manans, idcirco Lunae imaginem lumen ipsum inlaxit, ut sit, lumen in laquearibus esse Lunae imaginem exceptam atque repercussam. Libet, inquam, Poetas supra rivalia ingenia interpretari, nunquam enim Musa illius mortalis quicquam sonat.* Ex his vero Scaligerianis patet, quam vere scripserit Politianus in Miscellaneis, cap. 14. ei qui Poetarum interpretationem suscipit, non prospiciendas Philosophorum modo familias, sed Jurisconsultorum, item & Dialecticorum, & quaeunque doctrinae illum orbem faciunt, quae vocantur Encycly. SALVAGN.

73. *Circumdata.*] *Circumdatae* Moreti codex.
 74. *Lunaque quae numquam, quo prius ore, micat.*] *Micantem* lib. orbis, non ore. Libentius sequor. libro xv. Met.
Nec par, aut eadem nocturnae forma Dianae esse potest unquam, semperque hodierna sequatur; Si cesset, minor est: major, si contrahit orbem.
 Et in Epist. 11. 5.
Luna quater lainit, toto quater orbe recessit.

75. *Reverenda.*] *Veneranda* Petavianus.
 76. *Quaeque ratum triplici pollice netis opus.*] *Parca* significat: Cioto, Lachin, & Atropon, Caeli filias ex Themide. Apollod. libro primo Biblioth. Cioto. Perperam scripsi codices, *netis*. Medicam. *Paciei*:
Affiduum duro pollice netat opus.

Valerium Carocem dicit:
Attant, quas habes auras diffusidatis aegris, Aethrae huius veteri
 Apud Ovidium ipsam passim. Neque vero temerè dicit, *Aethra juvenis*; Tullius eodem lib. 11. de Natura Deorum, ut Lampidis sententia Aethra firmam Deum appellandum esse prodicit in his:
Vides sublimis solum immoventis Aethrae, Qui vero terrena circumspicit amplissime; Haec firmam habet Deum, hanc perhibet Aethra.

Hinc Virgilius lib. 11. Georg. non solum *patrem*, sed etiam *conspirationem* vocat, quo nomine ubi neque elementum, neque mundi partem, neque Deam praeter unum Jovem appellamus.

Tuo Pater conspirationis fecundae inibi: Aethra.
 Et vero *supra* & *Aethra* idem crediti. Satv.
 73. *Sideraque & radiis circumdata Solis imago.*] Sic Aethra imprecatur Ajax apud Sophoclem con-
 venit sermonem ad Solem: *Σὺ δ' ἂν τίς αἰεὶς ὀψυγὸς ἀσπλάγῃς Δίῃ.* Et Prometheus apud Aeschylum: *Καὶ τίς αἰεὶς ἀσπλάγῃς ἡλίῳ καλῷ.* Sic Dido imprecata Aeneae:
Sol, qui terrarum flammis opera omnia ignitas, Tunc huc huc, &c.
 Coelorum imaginem Solis dixit, ut Virgil. lib. viii. *Αἰθέριον ἰμασθρον Λυαῖο;*

Sicut aquas transantem labris ubi lumen aënis Solis repercussam, aut radiantis imaginem Lunae.
Sicut aquas transantem labris ubi lumen aënis Solis repercussam, aut radiantis imaginem Lunae.

Quique per infernas horrendo murmure valles
 Imperjuratae laberis amnis aquae,
 Quasque ferunt toto vittatis angae capillis
 80 Carceris obscuras ante federe fores;
 Vos quoque plebs Superum, Fauni, Satyrique, Laresque,
 Fluminaque, & Nymphae, Semideumque genus.
 Denique ab antiquo Divi veteresque novique,
 In nostrum cuncti tempus adesse, Chao.

Car-

sic apud Corippum Africanum de veste mortuali Justinianorum, cum in veteri codice, ex quo scriptor ille prodit, legretur:
Justinianorum seris ubi tota laborum Nexo auro insensita fuit.
 reperit Demiterus, *Nexo*. perperam. cum *nato auro* debuisset. *neri auro*, ut apud Martialem:
Et totam Phryxi Julia nobis ovem.
 Claudianus lib. 11. de laudibus Silicis:
— inolla simul reperito murice sila Continuis posuit, & eodem necivimus auro;
 Sidonius Apollinaris carmine xxxii.
— vel fiamine sulvo Progenantis sibi mellicum nescit metallum. HENRIS.

77. *Quique per infernas horrendo murmure valles, imperjuratae laberis amnis aquae.*] Horrendum Stygi murmur tribuit, quam lib. 14. Metam. sibi contrarius, *inertem* vocat in his:
Est via declivis functis nubila tæxo, Ducit ad infernas per muta silentia sedes: Styx nebulae exhalat iners

Alii *caecum & stupentem* dicunt; siquidem altum apud inferos silentium. Certe huic loco Nasonis consentanea scripsit Hermesianax Colophonius in Elegiacis apud Athenaeum lib. xii. cap. 7. his verbis:

Ἄλλοτε τὰ δάδες, καὶ αὐτὸς ἀκαδία γῆρας ἔδωκε Λοκῶν, ἀσπὸς, ἰδύσται αἱ ἀναεῖς. Ὀψυγὸς ἀσπλάγῃς, ἄσπῃ δ' ἐπὶ κακῆς ἀβρὶ Νύμφῃ δ' ἐπὶ περὶ τὸν ποταμὸν δούσαν.
 Ex inferis cum ad dirum & inexcusablem coetum navigavit
 ubi Chæron, ut fama est, in cymbam trahit Animus disanctorum, & procul sonat paludis Unda per densas illis arundines.

Verbum autem *imperjuratae* pro eo, quod est per-
 juro non violatae, nescio an alibi reperias. No-
 tum ex Hesiodo quâ poena afficerentur Dii ipsi,
 qui datam per Styga fidem fregissent: cujus qui-
 dem Sacramenti rationem fabulosam reddidit Apol-
 lodorius lib. 1. Theologicam Aristoteles ex quo-
 tudinam opinione, Metamorph. lib. 1. cap.

3. ubi Thaletis de aqua sententiam excutit:
*Ἐπιπύουσι δὲ, καὶ Τηδῶν ἰσχυρῶν ἢ γυναικῶν ἀντι-
 ὄξυ, καὶ τὸ ἕρπον τὸ δῆμι ὄξυ τὸ ἀκαθάρτου τῶν ἐπὶ
 τοῦ οὐραῖου πύουτος ἐπιπύουσι ἴση: Oceanum & To-
 bym generationis parentes fecerunt. Jusjurandum
 quoque Deorum aquam esse Stygem ab istis Poëta ap-
 pellatam. Honorabilissimum enim quod antiquissimum
 est, jusjurandum autem honorabilissimum est. SALV.
 Monuit etiam me, amicitia longa conjunctissimus,
 Hoogstratenus, alios Poëtas Stygi tacitas & stupen-
 tes etiam aquas dare, ut Senec. Herc. Fur. 712.
Tacitam Styga, & Hipp. 615. Tacitam vocat. sed
 hoc jure suo Poëtas, etiam in aliis, & multo no-
 tioribus Fluminibus, facere, docimus satis plebe ad
 Val. Fl. v. 180. BURN.*

78. *Imperjuratae.*] Maluerat Heinſius, *imperjuratae*, ut *dis juranda palus*, in uno regio erat, *imperjuratae*, in altero, *imperjuratae*.

79. *Vittatis.*] *Vittatis* edimo Veneta & tres scri-
 pti. unos Vatican. *mittatis*. de qua variatione vid.
 ad xiii. Metam. 643. *mittatis* erat in uno Heinſii.
 nihil mutandum. Flor. 1. 12. *discoloribus, serpentum
 in modum, vittis, furialis more proscellerant.* BURN.

80. *Obscuras.*] *Obscuras* Trevilianus. unde
 Heinſ. *obscuras*, vel, *obscuras* faciebat. ego ni-
 hil mutò. *obscuras* feres sunt *nigrae*, ut omnia ejus
 coloris apud Inferos. vid. ad 111. Am. 12. Ju-
 ven. 12. 125. & Mauro *obscurus Indus*. id est ni-
 gtor. sic *Janna nigra* inferorum, Propert. 14. 14.
 2. & *Atri janua ditis* Virgil. vi. Aen. & *regis
 castra, Nigri Dii* Nolro 11. Ep. 72. & cuiusmodi BURN.

81. *Vos quoque plebs superum.*] Hi sunt mino-
 rum gentium Dii, quos Plautus *Cistellaria Minu-
 tos* & *Petellarius* appellat, & facete Poëta Hy-
 phallicus, five est Virgilius, five Ovidius, *Vaptes
 & pusilla numina* in his:

*Istae collibus datur severis.
 Nos Vaptes sumus, & pusilla colli
 Ruris numina*

Quod genus Dii *Semones* vocabantur, cum nec
 coelo digni putarentur, ob merit videlicet pau-
 pertatem, sicut Priapus, Hippona, Vertumnus;
 nec terreni quoque deputarentur propter gratiae
 venerationem, ut loquitur Fulgentius ad Chalci-
 didium, ita vero dicti quasi *Semihomines*, id est,
 SEMI-

83 Carmina dum capiti malefido dira canuntur,
 Et peragunt partes ira dolorque suas:
 Adnite optatis omnes ex ordine nostris;
 Et pars sit voti nulla caduca mei.
 Quaeque precor, fiant: ut non mea dicta, sed illa
 90 Pasiphaëis generi verba fuisse putet.

Quas.

antiquissimis, veteres enim *divines* dicebant. Eodem enim *Divinos* Graeci, *Medicinos* Latini vocabant, libentius autem *Genas*: qui quidem omnes in sua ratione splendebatque natura, quam illi colere solent, inquit Martialis Capella lib. II. Narrantur ita fuisse concepti, ut hominum capere eorum. Horum autem singulis unicuique eorum imperium deterrere creatum est, ut ibi quoque Martialis observat. Unde Apulejus lib. de *Deorum Virtutibus*: *Damonas, qui Genas et Latras* p. *hincque naturas, minister Divina arbitratu, respicientem humanam et interpretat, si quid à Divis volent. Summas vero ac majorem gentium Divi proprie solent dicebantur, de quibus faste & eleganter S. Augustinus lib. VII. de Civitate Dei, cap. 1. 2. 3. & c. ubi locus ille Tertulliani referunt: *Si Divi dignantur in nobis, utique ceteri imperio subiacentur*, SALVAG.*

Ca. Scandalmus. Scandalmus Regius alter.

83. *Divinae ab antiquo Divi vocantur nomine, de quibus caeteri ceteri adhaec Chao.* Ex ritu Pontificum, post multorum Deorum nomina, reliqui Divi generatim invocabantur, ut notat Servius in *lib. VII. de verb. signif.* *Post specialium invocationum rebus ad generalitatem, ut quod unum proterea post Pontificum, per quos ritum ceteri in omnibus fuerit post specialium Divi, quos ad istum factum, quod solent, utique erat invocari, generaliter omnia nominis invocabantur.* SALVAG.

83. *Divi in Francoscensium erat, divinum, eleganter, ut apud Horat. l. Od. 2. 19. Ispatis Divinae gratias et imit. vid. ad Velje. Patric. II. 10. & ad Quardell. 2. de Instit. Orat. 9. de novis divi vid. ad Epist. XVI. 333. Bona.*

87. *Divi vocantur nomine.* Veteres eos intelligit, qui Divi semper habiti sunt, cujusmodi qui *Castores et Pollux* vocantur: duodecim nimirum, sex mores, totidem feminae. Novos, qui per *metellum* facti sunt ex hominum genere concepti: quos Indigetes appellabant. Utroque sic desinit Cicero lib. II. de Legibus: *Divos, et alios, qui coluntur semper habiti, colunt, et alios, quos indigetes vocantur, Herentium, Liburnum, Astolajum, Castorem, Pollucem, Syriumque.* Nam ut eodem scribit lib. II. de Natura Deorum: *Infinita sunt hominum et consuetudinum communis, ut beneficium excellentes viros, in eorum famam relinunt. Hinc Herentis, Castor, et Pollux, hinc Astolaj,*

pus, hinc et Liber; nec abfimiliter Horatius lib. III. Carm. Od. 3.

Hac arte Pollux, hac vagus Hercules
 Invenit, arces attingit igneas.

Et hi quidem saepe nomen mutabant, ut ait Laertianus. Enim vero jam inde usque ab Homero optio fuit, aliis res vocantibus apud Deos esse, aliis apud homines. Sic Romulus posteaquam in Deorum numerum relatus est, Quirinus vocatus est; Ius, mater Marita; Praemon, Vertumnus; Herfilla, Ora. Alio sensu Divi novi dicuntur apud eundem Ciceroem, lib. modo laudato, id nempe, quos in Larariis suis aliqui privatim consecrabant, quique publice non colebantur, nec à sacerdotibus, & senatu recepti erant. SALV.

84. *Chori.* In bonis exemplaribus non *Chori*, sed *Chao* legitur. ut sit ab antiquo *Chao*, id est à mundi primordio. Ex *Chao* autem Deos erupisse scribit Hesiodus. ad quod postea Poëta respicere. Ad haec *Chaos* neutro genere non flectitur, sed masculino. Balbus in IV. Argonaut. 123.

Et nunc Chaos implet Orion.

lege Prietium. CONSTAN. FAM. Sic profus legendum apud Virgilium, lib. IV. Georg. hoc loco:

inter quas curam Clymenae narrabas manem
 Volcani, Martisque dolos et Iuliam furta;
 Abiique Chaos densae Divum numerus erat amara.

Enimvero mendose legitur in plerisque tum antiquis tum recentioribus editionibus, atque *Chao*, quod prorsus lacera illa locutus perperam enarravit, tamen non minus ex ea lectione sensus elici possit, est enim fœderata Virgillii Clymenae creatae numerat Divorum amores ab ipso *Chao*, id est, ab ipsa mundi origine. SALV. *Chori* editiones quaedam veteres & plurimi scripti. *Choris* duo.

85. *Dum capiti malefido dira.* Dum voti unus Regius. *dira malefida* pr. Ed. & quaedam aliae. *malefida digna* Vaticanus. quod Heinss non displicet. *canuntur citato & peragunt* tres libri, *canuntur* & *peragunt* quinque. BONA.

87. *Annate optatis omnes ex ordine nostris.* Divi felicit in voti ordine vocandi erant. Hinc & Statius lib. I. Theb.

Hinc undante viro stantem vocat ordine cunctos
 Casticolas, Phocum ante alios

Hac

Quasque ego transiero poenas, patiatur & illas;
 Plenius ingenio sit miser ille meo.
 Neve minus valeant fictum execrantia nomen
 Vota, minus magnos commoveantve Deos.
 95 Illum ego deoveo, quem mens intelligit Ibin,
 Qui se scit factis has meruisse preces.

Nul-

Hac utem locuto ex ordine Virgilio perfamilia-
 ris est. SALVAG.

87. *Optatis.* In nonnullis esse, *hortatis*, notat Valerius.

88. *Et sit pars voti nulla caduca mei.* Liber vetus, & *pari sit voti*, paulo suavius. CIOPAN. Idem lib. I. Fall. *caducas* praecedunt in his:

Nec ligna caducas

Concipit ulla preces

Quemadmodum Tibullus *vota cadere*, lib. II. Eleg. II.

Vna cadunt, utinam strepitationibus advolet alis.

Et Propertius lib. I. Eleg. XVII.

Integrato lictore vota cadunt.

SALVAG. *Ut pari sit* unus Regius. *Expers ut voti* unus Heinss.

89. *Quaque precor.* Precor Vatican.

89. *Ad illa.* Illa ex melioribus. HEINS.

90. *Pasiphaëis generi verba fuisse putet.* Hoc est, tam certa & efficacia, quam fuerunt Thefei (is enim gener Pasiphaëis fuit, ex Phœdra) verba illa, quibus imprecatu est Hippolyto filio, postulando à Neptuno patre, ut sese adversus illum ulcisceretur. quod & factum, immisso phoca, sive vitulo marino, à quo equi illius, in pavorem & consternationem impulsus, cursum atque ipsum vectorem Hippolytum, in diversum abeuntes cursu, laceraverunt. Nota est fabula ex Hippolyto Euripidis, ubi ipse Thefeus sic loquitur:

ὦ Δία, Μοῖρας, ὅς ἄν ἴδῃ ἱπὸς ἠαυτῶν,
 ὅστις ἀνθρώπων τῶν ἰπῶν κτερόσχητον.

Et mox Hippolytus in eadem fabula:

ὦ Δία πατὴρ σὲ Μοῖρας ἴδῃ κτερόσχητον.

MICHEL. Thefeus, qui tria à Neptuno optavit. Cicero lib. I. & III. Offic. & eo prior Euripides in Hippolyto, in quibus ipse Hippolyti fuit interitus, cujus verba adduxi in Observationibus in lib. I. quem modo dixi, Officiorum. CIOP. Thefei dicitur intelligi, quibus Hippolytum filium, de Noverca filio suspectum, devovit. Author idem Naiso, lib. V. Metam.

Argem, immisitque pater dejecit ab urbe,
 Thefilique caput prece detestatur euntis.

Plutarchus Thefeum Romulo consicrens: Ἴη δὲ
 Θεῖος ἠπὸς ἠαυτῶν λέγειν καὶ βλασφημίας καὶ κα-
 τῆν. II.

votaque xpeβovtῶν πρὸς Δία. Thefei indignatio ad verba usque & convicia & devotions aules est progressa. Quod etiam Parall. cap. 34. commemorat, & eo antiquior Cicero lib. 2. de Offic. *Quid quod Thefeus exopti promissum à Neptuno, cui cum tres optiones Neptunus dedisset, optavit interitum Hippolyti, filii sui, cum is patri suspectus esset de Noverca?* Earum etiam memperunt Euripides in Hippolyto. Pausanias in *Arcticis & Corinthiacis*. Item Plato *Dialogo II. de Legibus*, quo loco parentes colendos esse monet, eorum enim detestaciones à Divis exaudiri, neque quicquam filios accidere perniciosius, exemplo dirarum Oeclipi, Amytoris, & Thefei in filios. Quamobrem Naiso devotions suas in Ibin non minus ratas ac certas esse deprecatur, quam Thefei, Pasiphaëis generi, in Hippolytum. Quid si loco Thefei Glaucus Vates intelligatur, quasi Nasonis votum sit, ut Ibis has imprecationes, non tanquam Nasonis ipsius, sed Vates alienius ore prolatus, ideoque certissimas esse putet. Glaucus enim Pasiphaëis gener dicitur videretur, quod ipse cum Andra, Pasiphaëis filia, rem haberet, ut ex Euauche prodicit Athenæus lib. VII. cap. 12. editionis à Casaubono recognitæ. Glaucum autem eximium Vatem fuisse testis est Aristoteles apud eundem Athenæum *loco citato*; Euripides in *Orelle*, ubi dicitur *Nepos xpeβovtῶν Ἐλαυνε ἀνθρώπων*; Odes, *Glaucus Propheta Neri corax Deus*. Et Pausanias in *Beoticis*, pag. 289. editionis Basilicenses. SALVAG. *Dista fuisse* Petav. & duo alii.

91. *Transiero* Idem liber, *transieris*. CIOP.

91. *Patiatur & illas.* Non illas, sed istas lego. ut sit senius. *Patiatur* Ibispoemias, *quas transiero*, id est, in hoc libello non recituro, & *istas*, hoc est, quas in ipso enumeravero. *Iste* autem pro *hoc* non semel ponitur à Poëtis; non nitar exemplis, quia plena sunt omnia. CONST. FAM. *Patiatur & istas* unus Heinss & Bernmanni. nec displicebat Valerio.

92. *Plenius ingenio sit miser ille meo.* Eodem sensu capio hunc verum Valerii Catonis in *Diris*. SALVAG. Non adscripsit Salvagnus, quem ex Diris verum intelligeret, sed puto illum, qui his reponitur, 25. & 47. *nosferis* *superent* *hanc carmina* *voti*. BONA.

93. *Neve minus valeant.* Ovidius à Divis petit, ut diras suas non minus ratas ac firmas esse velit,
 E

Nulla mora est in me, peragam rata vota Sacerdos,
 Quisquis ades sacris, ore favete, meis.
 Quisquis ades sacris, lugubria dicite verba,
 Et fletu madidis lbm adite genis.

Nominibusque malis, pedibusque occurrite laevis,
 Et nigrae vestes corpora vestra tegant.
 Tu quoque quid dubitas ferales fumere vittas?
 Jam stat, ut ipse vides, funeris ara tui.

No.

Pom.

vellet, quam si verum fidei nomen exprimerent, fletu devotenda vero nomine compellerent, necesse erat sacris vestibusque detractione imbutum. Quis Romani restituerent, cum viderent, quod non in oculis, in oculis tunc esset, evocandi non posse viderent, quantum acta & vera nomina ad hostibus in precantibus ignorarentur, idcirco ne Deum sonus intellexit adeoque ipsius orationem non Latine cuiusque res esset intelligere, & verba, ut auctor sit Plinius lib. 11. cap. 7. & de civitate cap. 2. Plinius Probi. cap. 11. Suetonius cap. 11. Macrobius lib. 11. cap. 9. Suetonius ad lib. 1. Aeneid. & obiter Felius in Indulgentia, quo gratiam ad se ponit respiciant, qui dicitur reserant. Culpe peccata intercedit cum vultu Sacerdotum non pariter, & avaria carumque avaritiam, multo suppellex intercedit, quae quidem inter antiquissimos religio- rum rituum quibusque detractione, quae Diva, quae dea illi sunt, praesens, obligatorumque detractionem habet. Auctor Solinus cap. 7. & Suetonius, Suetonius in lib. de Divitiis Italian. Suetonius. Metastasio est, non minus vultum, sed etiam detractionem detractionem. in Met. vii. 137.

Non tamen vultum a se dicit genitum, tamen dicitur eodem.
 2. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 3. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 4. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 5. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 6. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 7. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 8. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 9. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 10. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 11. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 12. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 13. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 14. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 15. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 16. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 17. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 18. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 19. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 20. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 21. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 22. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 23. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 24. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 25. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 26. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 27. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 28. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 29. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 30. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 31. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 32. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 33. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 34. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 35. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 36. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 37. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 38. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 39. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 40. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 41. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 42. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 43. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 44. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 45. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 46. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 47. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 48. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 49. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.
 50. Am. in. 61. si non vultum. Vel. Pl. 1. 341. ad vultum vultum vultum, ubi vultum. Deum.

et quando votis sacrum iuramentum intervenit, sacris linguis. Hoc votum non ut plerique existimant a sacro trahitur, sed imperat silentium, ut rito peragi possit sacrum, nulla mala. Ita ostendit, quod multo magis necessarium est imperari verbis, ut si quid ex illo profertur. Oratio intenti & compressa voce audiat. Neque enim silentium imperatur ab Ovidio, qui mox subjicit, lugubria dicite verba. Sic etiam lib. xv. Metamorph. iusti favete linguis, verum Sacerdotis geminata refertur, tantum adit ut silentium praestare debeant. Multo minus usurpat huiusmodi formulam ex sententia Petri, qui in Epitome Festi Pompeji faventem bonam ominationem interpretatur, & ita praecones clamantes populum sacrificiis favere iussisse tradit, quod favete sit, bona verba fari. Ovidius enim tum lugubria verba imperat, tum dirarum obnuntiacione sacrum suum pergit. Quamobrem hac formula nihil aliud significari voluit, quam ut illi, qui adstant, favorem praestarent execrationibus suis, eaque votis faventibus comprobarent, & praecentem Sacerdotem verbis subsequerentur. SALVAGN. In altero Petaviano erat, ades factis cum Glossa, id est sacris. Virgil. cum faciam vitula, voti ore favete Regius. quibus adest etiam hic, & sequenti verbi, multi codices, & quidam olim editi favete regi Moreti. favete unus Heinii. sed nil mirandum xv. Met. 677. linguis animisque favete. Quibus ades. BURN.

99. Quisquis ades sacris, lugubria dicite verba.] Quaedam apud veteres sacra erant, quae non a sacris, sed maledictis & imprecationibus peragebantur, quaeque pro violatis habebantur, si quando inter solennes ritus, vel imprudentia alicui excidisset bonum verbum, ut ex Lactantio discimus lib. 1. Divin. Instit. cap. 21. cuiusmodi erant illa Mercurii sacra, quorum membra Apollodorus, lib. 11. Biblioth. & Philostratus in Iove Theodamasit. SALVAGN.

99. Dicite verba.] Conjecerat Heiniius, disjuncta, sed non opus. vid. 1. Falt. 72.

101. Nominibusque malis, pedibusque occurrite laevis.] Ovidius huc multa concessit, quae veteribus omnino fuisse constat: nimirum tristia verba, lacrymas, pedes laevos, atrae vestes, ferales vittas: quorum nonnullis enumeratis non video cur adiecerit, omnibusque malis, statimque subiecerit, pedibusque occurrite laevis, cum hoc ipsum mali titulum omnino esset. Ideo quovis pignore certaverim legendum, nominibusque malis, quomodo odendum curavi, quae certe lectio non conjectura, sed res ipsa est. Nihil vero magna semper antiquis religio fuit, ut bonis nominibus essent, qui victimas ducerent,

erent, unde Naso contra, malis nominibus homines libis sui sacrificio interesse cupit. De hac superstitione Cicero lib. 1. de Divin. In quo in lastranda Colonia ab eo, qui eam deduceret, et cum Imperator exercitum, Consul populum iustitiae, bonis nominibus, qui hostias ducerent, eligebatur; quod idem in delectu Consul observant, ut primus miles fiat bono nomine. Plinius lib. xviii. cap. 2. Cur publicis iustis atium nomina victimas ducantur prosperas eligimus. Quae vero Cicero bona nomina, Plinius prospera vocat, Suetonius in Caligula sanctis dixit, ut & Tacitus lib. 14. Histor. his verbis: Undecimo Kalend. Julius sereno luce spaium omnia, quod templo dicebatur, venustum vitis, coronique ingressi milites, quibus sancta nomina, felicibus ramis. Sic enim recte Lipsius emendavit. Bona autem nomina erant, ex quibus aliquid boni omnino erui poterat, ut Valerius, Salvius, &c. mala est quibus mali, ut Hostilius, Furius, Festus: Laeus Lucianus in vitigibus publicis primus locatur evocatus omnino boni gratia, ut delectu censere primi nominantur Valerius, Salvius, Statorius. Scilicet omnia captabant ex nominibus, quod Plauti locus docet Petri 14. vi. 71. ubi cum Ieno Dordalus nomen Virginis quaesisset, illa responder quo vendibilior esset:

--- Lucridi nomen in patria fuit:
 Subinde Toxillus:
 Nomen atque omen quantivis est pretii, quin tu hanc emi.
 Statimque Ieno:
 --- Si te emam,
 Tibi quoque Lucridam censido fors te.

Pythagorei tria ponbant, Fatum, Genium, Nomen, haec omnia si conveniant optime, aut pessime nobiscum agi, sin minus eventa miseri, animam, actiones pro cuiusque vi. Igitur haec postrema duo miranda censent, atque ita fortunam mutatum iri. Certe magno studio veteres conati sunt, ut insignia nomina liberis imponerentur. Hebraei enim, Graeci ac veteres Arabes nunquam sine aliquo significato, Romani vero non sine Deorum consensu nomina indebant, quippe semper factis sacris. Quin etiam prius Francorum nominibus, aliquid inerat significatus. Idem est Conradus, quod consula audacia. Eriadorius, quod pacis dives, Gislehardus, quod versatile ingenium. Carluoque vox est, qua fortes viri designabantur: id enim est Carimus quod Andreas, Latini Carolum fecerunt. Tantum autem vim esse in nominibus quidam crediderunt, ut quae numeris coincrent, caeteris

inferioribus longe praestantiora felicioraque esse putarent. Quamobrem ducibus, singulari certamine congressis, ex literis numerabilibus, quae in cuiusque nomine reperiebantur, omen captabant victoriae. Hac ratione Hectorem Patrolo, Achillem Hectoris superiorem extitisse memorant. Hectoris enim nomen numerum habet 1225, Patrocli 871. Achillis 1276. ut ex numerorum Graecorum ratione & singularum literarum supputatione patet, quemadmodum testatur Terentianus Maurus. Et hac in re nugatoriae sunt Rabbiorum sententiae, quos multis saeculis intermortas, maiorum nostrorum memoria revocavit Ruclinus quidam natione Brito, Petri Abailardi praceptor. Primus enim Sectam Nominalium contra Reales instituit, & nominum cognitione rerum quoque cognitionem contineri magna contentione defendit, sub annum 1120. ex quo gravia & crevta inter studiosos Parisenses praedia sunt excitata. Quae de re Aventinus, lib. vi. SALVAGN. Omnibusque malis editi & scripti fere omnes. omnibusque Petar. omnibusque unus Gallicus. Carmibusque alter Regius. quod etiam defendi posset, ut & omnibus. sed paream Salvagnio. nam Passia nomina passim apud Suetonium, Tacitum & alios. ubi similis in scriptis varietas occurrit etiam Heiniius malebat, & Salvagnus in prima editione. sed occurrere idem saepe notat. vid. 111. Falt. 757. BURN.

101. Laevus.] Scavij Ms. Berinmanni. quod videtur Valerio placuisse.

101. Et nigrae vestes corpora vestra tegant.] Hinc colligere est, piacularis homines, qui Graecis abbasperant. Latini sacri dicuntur, inverso ritu mactari solitos. Hic enim pro bonis verbis, mala; pro laetitia, fletus; pro suis nominibus, infamia; pro dextro occurrit, laevis; pro albis vestibus, atrae poscuntur, qui color Diis inferis acceptissimus. Contra, superis albus gratissimus ex doctrina Platonis lib. xi. de Legibus, in his, xlv. iuxta de laevis praecatori de laevis, &c. Color albus praecipue decorus Deo est. Quae quidem opinio non a Platone primum, aut illo alio mortalium tenere fuit excogitata, sed ab ipso Deo, primo mortaliu Adamo, cum reliquis sacrorum ritibus tradita videtur, posteaque per Mosen populo suo declarata, ut patet ex sacratissimis Moisi monumentis, apud quem pluribus locis Levitici, Sacerdos vestimentis lineis indutus memoratur. Et vero praeter Europacos, Asiatcos, & Afros, Americanorum etiam Sacerdotes, sacra praefacti, candido vestitu amicti leguntur, ut videtur hoc inslantum ab Adamo, quasi per manuum traditiones in omnes

105 Pompa parata tibi est, votis mora tristibus abfit;
 Da jugulum cuitris, hostia dira, meis.
 Terra tibi fruges, annis tibi denegat undas,
 Denegat adlatus ventus & aura suos.
 Nec tibi Sol clarus, nec sit tibi lucida Phoebe,
 110 Desitnant oculos sidera clara tuos.
 Nec se Vulcanus, nec se tibi praebeat aër,
 Nec tibi det tellus, nec tibi pontus iter.
 Exsul, inops erres, alienaque limina lustres:
 Exiguamque petas ore tremente cibum.

Nec

Lucta

omni rerum parca dispersum & propagatum. SALVAGN. *Deserta vixit unus Patav.* Hein-
 sen. *videtur, corpora mea.*

105. Nigra.] *Pallia. Chor.*

105. *Somno vixit.]* P. Vossii. his. Bernmanni. *San-*
ctus vixit Vaidanti & Regius: & in Zanotto leg-
gisse videtur. vixit cetero. sanctus non male eras si-
gnificat. sed ego, consuevit. incepte Domitius
omni vixit interpretatur, & Zanotto ab hujus
deus, nisi interpretatio, sed hic erat, ad quam
per hunc, cum vixit recte conuenit notat. Bern-
manni. in. ad. 135.

105. *Quae sunt, ut supra. Dicitur,*

Quae sunt, ut supra. Dicitur, quae hostia est.

105. *Quae sunt, ut supra. Dicitur, quae hostia est.*
 105. *Quae sunt, ut supra. Dicitur, quae hostia est.*

105. *Quae sunt, ut supra. Dicitur, quae hostia est.*
 105. *Quae sunt, ut supra. Dicitur, quae hostia est.*

105. *Quae sunt, ut supra. Dicitur, quae hostia est.*
 105. *Quae sunt, ut supra. Dicitur, quae hostia est.*

105. *Quae sunt, ut supra. Dicitur, quae hostia est.*
 105. *Quae sunt, ut supra. Dicitur, quae hostia est.*

105. *Quae sunt, ut supra. Dicitur, quae hostia est.*
 105. *Quae sunt, ut supra. Dicitur, quae hostia est.*

quo accedit vni Heinlii, qui habet, *pontus tibi*
denegat undas, sed pontus sequitur Pl. 112.

110. *Sidera clara.]* Cuncta praefat reponi cum
 trious scriptis. nam *clarus* sibi praecellerat paulo
 ante. Hic. Vincent. Bellocensis in Speculo
 Historiæ & item in Doctrinali citat, *nec tibi sol*
calidus, lucina clara unus Heinlii.

111. *Exul.]* *Exul* Regius & tres alii.

113. *Exsul, inops erres.]* Non statim mortem
 hibi, sed vitam miseram impetratur. Sic Dido
 Æneid. lib. iv. Æneid.

Vixit uteris complecti oculis tibi
Auxillum implari, etc.

Sic Mædon Jafoni:

Vixit, per urbes arret, ignotus, agens;
Exul, poverus, inopis, mecum laris,
Ad compingit ope, limen alienum exoptat.

Sic Romanes militibus suis apud Justinum, lib.
 xiv. *His vobis dico, atque inferis dico, ut inopes;*
interpreto omnes vocem in hoc castris vobis ag-
is. SALVAGN. Vid. ad Epist. vi. 162. & i. Am.
vot. 112. & hæc vixit uteris dicuntur apud
Diogen. Laërt. vi. 38. "Αυτὸς, ἄνετος, κενὸς
ἐπιπέμπει, πτωχὸς ἐπιπέμπει, ἢν ἕξει ἐπιπέμπει.
 Bonm.

113. *Exsul, inops erres.]* Frequenter adeas. CROIAN.

114. *Exiguamque petas ore tremente cibum.]* Prae-
 clarior epibeto mendicitatem exprimere non po-
 terat. CROIAN. Ore nimirum *tremente*, cum sa-
 me, tum frigore, quod innominatus auctor in
 Cataldis dixit, *somneque genuis eripant.* Plautus,
dentire Milie. Graeci *πυλός* dicunt, ut Hesiodus,
λυγρὸν πυλόστροφον. Item *βασίλειον*, & *βασί-*
βασις, quod Hesychius sic exponit, *πρώτος,*
πρώτος ἰδούσας αὐτοῦ, ἢν ὄψιδος. Et fufus Eu-
 statius in Homerum pag. 812. Castrum eadem
 est imprecatio Martialis in maledictum, lib. x.
 Epig. 5.

Per

115 Nee corpus querulo, nec mens vacet aegra dolore;
 Noxque die gravior sit tibi, nocte dies.
 Sisque miser semper; nec sis miserabilis ulli.
 Gaudeat adversis femina virque tuis.
 Accedat lacrimis odium, dignusque putere,
 120 Qui mala, cum tuleris plurima, plura feras.
 Sitque, quod est rarum, solito defecta favore
 Ærumnae facies invidiosa tuae.
 Causaque non desit, desit tibi copia mortis.
 Optatam fugiat vita coacta necem.

Pompa per vobis erres exul & elioor,
Interque rancos vltimus rogator;
Ore caninas panis improbi beccos.

SALVAGN. III. Trist. xl. 54.

Exhibuit querulos ore tremente feros.

116. *Sit tibi.]* Duo Vaticani, *sit tibi;* elegan-
 ter, ut non procedere, sed tarde ire & longior
 esse nox videatur. Horat. III. Od. 28.

— *inclinare meridiem*
Sentis, ac volui sit volutris dies eye.
 vid. ad Quinil. III. Declam. 13. BURN.

117. *Sitque miser semper, nec sis miserabilis ulli.]*
 Elegans locutio, quam Valerius exemplis aliquor,
 ex S. Hieronymo & Sidonio Apollinari petitis, il-
 lustravit: Adde ego Alcimum Avitum, Evang.
 prodig. lib. III.

Janquo miser factus, nondem miserabilis illo est.

Et Joannem Sarisberiensem Polycrat. lib. i. cap. 5.
Qui in miseram, est non miserabilem incidant ego-
latam, miseri & miserabiles. Item veterem Pos-
 tam, qui, nescio quo fato, in manus meas incidit,
 laetatur corpore toto:

Sed miser, & nulli miserabilis omnibus eras,
Quae te summovet oculus inde plagis.

Quis ille sit nondum mihi compertum est; Vo-
 ran natus in eo quidam Latini sermonis lepos
 non alicui, & jam medio aevo defusus, quo non
 parum eloquentia Latinarum inclinata erat, ostendit
 paulo vultuosiore esse. SALVAGN.

119. *Accedat lacrimis odium.]* *Accedat odium*
lacrimis Moti, & copias lacrimis odium alius. no-
bis legendum videri, accipias lacrimis odium, mo-
 nimus ad Quinil. xv. Declam. 6. BURN.

119. *Dignusque putere.]* Pterio meliores. HENR.

121. *Sitque, quod est rarum, solito defecta favore.]*
Horum defecta lego, sic & in Aldinis habetur.
 Est autem *defectus* participium, à *Deficio*, vocis
 quidem passivae, sed active sive absolute signi-

ficans, idem quod *catens*, sive *deficiens*. Sic Mar-
 tialis:

Dulcia defesta madidat carmina lingua,
Cantator cygnus funaris ipse sui.

pro, *deficiente lingua.* Micyll. In aliis, *defesta*
 in Mall. & Vatic. *defesta favore Ærumnae.* CRO.
 Sensus est, fortunae tuae facies, estis miserimae, in-
 vidiosa sit, atque omni favore destituta, quod est
 rarum, & praeter hominum morem. Nam, ut ait
 Quinilianus, *nescio quomodo omnis pro laborante*
favore est. Fortunae facies, ut fortunae vultus Epi-
 stola Dejanirae:

Non venis inculcis captarum more capillis,
Fortunae vultum fassa legendo tuum.

Et Eleg. i. lib. Trist.

Hic munda dicas inter mutata referri
Fortunae vultum corpora posse meae.

Latinus Pacatus, *Procedamus in publicum, non no-*
stra fortunae vultu. SALVAGN. *Ærumnae* plurimi
 scripti cum Jureti libro. HENR. *Defesta* quinquè &
 ita, ut & *acrumnae*, Francof. *acrumnae* species erat
 in Jureti. *Fortunae formam* dixit III. Trist. VIII.
 36. *Defesta* minime mutandum. vid. ad Epist. v.
 120. & ad Quinil. XIII. Decl. 2. dictum simile
 est Fiori lib. IV. de Octavio, qui aetate & injuria
 favorabilis erat. BURN.

123. *Causaque non desit, desit tibi copia mortis.]*
 Juxta Sophocleum illud in Electra. Pl. 1070.

Οὐδ' ἔστιν ἔσθρον, ἀλλ' ἔστιν ἔσθρον
ἔσθρον τῆς, ἔστιν ἔσθρον τῆς ἔσθρον.

Nam neque mors ista maxime fugienda est.
Sed hoc, si cupiens mori copia mortis non sit.

Est autem simillima Ælonis imprecatio apud Va-
 lerium Flaccum lib. I. Argonaut. 307.

— *Mors fore vitam tentaque claudat*
Effugia, & nostras nequeat praevocare diras.

Hinc Suetonius de Tiberio, cap. VI. *Mori volen-*
tibus vis adhibita vivendi, nam mortem leve suppli-
cium putabat, & praeviti emendam vitam maturi-

127 Luctatusque diu cruciatus spiritus artus
 Deferat; & longa torqueat ante mora.
 Evenerit. dedit ipse mihi modo signa futuri
 Phoebus: & à laevâ moesta volavit avis.
 Certe ego quae voveo superos motura putabo;
 130 Spœque tuae mortis, perfide, semper alar.
 Finit illa dies, quae te mihi subtrahet olim,
 Finit illa dies, quae mihi tarda venit.

Et

127. *Luctatusque diu cruciatus spiritus artus Deferat, & longa torqueat ante mora.* Huc facit, quod scribit Ovidius in Tibulo de his, qui supplicium olim afferebant. *Mora, inquit, volatibus vis est obis terribilis. Nam neque adeo leve supplicium putabit, ut sua delicta, quam ex rebus Carmentum monuit participasse cum, carceremque, Carmentis in mente. Et in interrogandis castellis, praesenti mentis parvo momentum, respondit: Nondum venio in gratiam vestri. Alia haec generis exempla poëtae Ovidiorum in Epil. ad Thuleum, Thales, Mithras, &c. in long. &c.*

127. *Et voveo, & laevâ moesta.* *laevâ, B. voveo, Tibul. l. vi. 21.*
Evenerit, hic signa Deo.
Contra. Fugatis. Idem versu 417.
Haec libi, quae praesens iussu mea deceret ira, & 1410.
Et lib. 11. de Ponto, Eleg. 1.
Quid precor evenerit, sine quodam oraculo vultum.
Non Deo speranti profusa signa dedit.

130. *Spœque tuae mortis, perfide, semper alar.* *Spœ, Tibul. l. vi. 21.*

Et finit ex alto longe pulcherrima praepes Lata volavit avis.

BURN.
 130. *Passim.] Perfide* Francos. Et alii, & editiones quaedam. plurimi tamen, *passim.*
 131. *Finit iste dies.]* Supervacuum est hoc distichon, & à manu indocta locum occupatum. HEINS. Variant admodum codices. Petavian. & alius tam hic quam sequenti versu, *dante vris illa dies*, unde Heinsius olim formabat:

Dante vris (vel, sis,) illa dies, quae te mihi subtrahet olim,
Ante vris illa dies, quae mihi fera venit,
Et prius hanc animam nimium tibi, laevâ, pœditam
Quilibet amittat vindicæ morte mei.

134. *Auferet ista dies, quae mihi fera venit.]* *[veteri codex,*

Quilibet amittat vindicæ morte mei.
 superioris versu pro *saepè* malim etiam, *saepè*. Et mox *vanseros*, pro *veneros*, HEINS. *Saepe* & *saepè* conmutati vidimus ad XIV. Met. 559. *Vanseros* erat in codice Gallico supra post. VI. 40. ubi hoc distichon etiam legatur. ubi ejici oportuerat. sed nescio quid impedit. *cardo vovis* quaedam editiones.

137. *Pugnantis juvenis dum Thraces, lazyges arcu.]* In cujus vestis interpretatione, lapsum Domitium miror, qui *lapides*, & legit, & interpretetur, ac si nesciat, inter Scythas id genus hominum Ponti arcus ab omnibus, & geographis, & poëtis adnumerari, quorum testimonium brevitate studens omittit. *lapides* certe nusquam lectum arcu & sagittandi peritia celebrat. HEINSIUS. *lazyses* emendandum boni codices monstrant, qui populi sunt Scythiae. Idem 11. Trist.

lazyses ex Colchi, Matarouque turba, Getaeque Danubii modis vix prohibentur aquis.

Et 1. de Ponto ad Maximam:

Aut quid sacromantas faciens, quid lazyges arcu.

Et in 17. ejusdem operis ad Vestalem:

Iste rident onerata ferax ni ducat lazyx Per medias sibi planities bubulæ aquas.

Edi

Et prius hanc animam, nimium tibi saepe petitam,
 Auferat illa dies, quae mihi fera venit.
 135 Quam dolor hic inquam spatio evanescere possit,
 Leniat aut odium tempus & hora meum.
 Pugnant jaculis dum Thraces, lazyges arcu,
 Dum repidus Ganges, frigidus Ister erit.
 Robora dum montes, dum pabula mollia campi,
 140 Dum Tiberis flavas Tulfus habebit aquas.

Bella

Scuta meminit Cor. Tacitus in XII. Item Arianus in primo, & Plinius, Stephanus, Strabo, Caeteri. Qui arcu & hasta utebantur, ut scribit Eubus in Sexto. Unde & arcu, & hasta legi rectissime potest. COWY. PAN. *lazges, lazyges arcu.* Non enim *lazyses*, qui Apuliae populus est, neque *lapides*, qui Venetiae: sed *lazyses*, arcu & sagittis peculiariter pugnant, utpote Scythae, & Getis finitimi: de quibus abunde in libris Tristium, & de Ponto dictum. MICZL. Locus hic, ab interpretibus non intellectus, declaratus est ab eruditissimo Egnatio. Illud hic notatu indignum, opinor, non erat, à poëtis hoc nomen *lazyses*, interdum trinum; interdum vero quatuor syllabarum enuntari. Superius exemplum hoc loco est, & lib. 11. Trist. 191. Et lib. 1. de Ponto Eleg. 11. 79. Inferius exemplum lib. 14. Eleg. 111. 9. Valerius Flaccus: VI. 281.

— & *Arcto sis urges lazyges ense.*

Et VI. 122.

Norris ex expertis canentis lazyges arvi.

Hujus autem gentis meminit Ammianus Marcellinus lib. XIII. de Ponto loquens: *Circa haec stagna ultima extimaque plures gentes, sermenarum, institutorum variatae disparis, Iaxamatas, & Maeotae, & lazyges, Roxolani, & Alani, &c.* CROFAN. In quibusdam libris *lapides* legitur, isque Domitius usus est. In aliis *lazyses*, quos quidem jaculatores esse testatur Thucydides lib. VII. de Bello Peloponn. pag. 507. edit. Stephanae, sed eos sagittandi arte nobiles fuisse non lego: Quamobrem proba est Egnatii correctio, *lazyses*, caeque membranis San-victorianis confirmatur. Hi Scythiae populi sunt hodie *laz*, ut Veneraberus exillimat, quorum non semel Ovidius meminit tum lib. 1. de Ponto, Eleg. 111. item lib. 4. M. Anton. Muretoratione 18. pro Sigismundo, Rege Poloniae, ad Plum V. putat esse partim Valachos, partim Hungaros. Polonicis autem Scriptoribus *lazyses* populi sunt Litanis contermini, inter Poloniam & Russiam siti, quod si ita est, longe distant à Valachis & Hungaris. Scythiae omnes prae caeteris sagittandi peritia claruerunt, ut videre est apud Xenophontem lib. XII. Exped. Cyri, Plinium lib. XVI. cap. 16. Curtium lib. VII. & alios. Iuxta Scy-

thicos arcus peculiares fuisse prodidit Ammianus Marcellinus his verbis ex lib. XX. *Quam arcus omnium gentium fixis currentur hastilibus, Scythici soli, vel Partici circumdatis utrimque introitus, pandis & parulis cornibus effigiem Lunae decrescentis ostendant, modicum ricta & rotunda medietate dividente.* SALVAG. *Arcu dum Thraces, lazyges hasta plerique veteres.* HEINS. Ego nihil muto: nam Thraces jaculis magis valuisse, quam arcu, patet ex Xenoph. Memorab. lib. 111. p. 778. ubi dicit, Scythas & Thraces, clypeo & hasta non auros, pugnare contra Lacedaemonios, nec vicissim hos contra Thraces peltis & jaculis, vel adversus Scythas arcu. *lazyses* vero Scythae sunt. vid. Val. Flacc. VI. 122. ubi etiam arcu instructos *lazyses* docet. *Pugnant arcu dum Thraces Iaxiades hasta* Mss. Berfman. BURN.

138. *Dum repidus.]* *Rapidus* duo libri. sed ita perit oppositio.

138. *Ganges.]* De hoc fluvio vide quae collegi libro quarto Metam. CROFAN.

139. *Campi.]* Heinsius malebat, *campus*. ut v. Trist. I. 1.

Quot frutes silvas, quot flavas Thybris arenas; Mollis quot Marti gramina campos habet.

BURN.

140. *Dum Tiberis tingidas Thufcus habebit aquas.]* Liber Maff. *flavas*, non *liquidas*. vere. HOGAN. lib. 1. Carm. Ode II.

Vilnius flavum Tiberim retortis Litora Hetrusco violenter undis, Ite, &c.

Et hic Noster lib. v. Eleg. I. Trist.

Quot frutes silvas, quot flavas Thybris arenas.

Est autem allusio ad vetus Tiberis nomen, qui, ut est apud Ovidium in lib. Fast. & apud Livium lib. 1. Albulâ vocabatur. *flavas* legit etiam Domitius. De colore autem flavo sic Agellus lib. 11. cap. 26. *Flavus videtur ex viridi, & rubeo & albo coactus.* Itaque dubitari non oportet, quin ita, ut est in illo veteri exemplari, legendum sit. CROFAN. *Tufcus* propterea, quod in vetustissima Tufcorum sede ortum habuit. Hinc & Virgilius lib. 2. Georg.

Edi

Bella geram tecum, nec mors mihi finiet iras,
 Saeva sed in manes manibus arma dabo.
 Tunc quoque cum fuero vacuas dilapsus in auras,
 Exaniis manes oderit umbra tuos.
 Tunc quoque factorum veniam memor umbra tuorum,
 Insequar & vultus offesa forma tuos.

Sive

Sive

De Rebus Ovidii...
Quae Tiburim...

... ut & lib. v. Trist. Eleg. 1. Quae Tiburim...
 ... ut & lib. v. Trist. Eleg. 1. Quae Tiburim...
 ... ut & lib. v. Trist. Eleg. 1. Quae Tiburim...

Et cum frigida mors animam seduxerit artus,
Omnibus umbra laei adero, dabis improba poe-
nae.

Mortuus Epod. v.
 Quis tibi parva iussus exspirare,
 Nocturnis visuram furor;
 Petantque vultus umbra curvis iugibus;
 Quas vis dierum est Manium.

Neque vero tantum apud Poetas, sed etiam apud
 alicuios Scriptores huiusmodi minae sunt frequentes:
 Seneca enim 3. Controv. Dii manes Poetis suis
 occisi, et insulas patris umbras in persequantur. Et
 Quintilianus Dodam. 314. Sunt illas voce, quas
 extremis miseris spiritus dicebantur. Dabis mihi, se-
 lecto, poenas, persequar quandoque et occurram. Sic
 Cleonites imaginem Pausaniam occisorem terro-
 ribus assiduis perturbasse tradit Plutarchus lib. de
 sera nummis vindicta. Sic Virginiae manes per
 domos ad poetas poenas vagatos scribit Livius
 lib. 11. Dec. 1. Sic vero visus est exagitari mater-
 nam specie, ut Suetonius prodicit. Parco aliorum
 exemplis, qui etiam Plato Dial. 9. de Legib. ait,
 insectatum vi hominem statim post mortem iras-
 seti, ac propter violentam mortem turbatione ide-
 num, maxime si occisus praefatus fuerit ipsum
 tenere atque turbare. Certe sanguinis, qui in ho-
 mine oculo relinquit, planeque huc deit, si in-
 tra aliquot horas insectetur accedat, e vulneribus
 dimanare frequenti experientia comprobatum est.
 SALVAG. Fatorum Francos.

145. Insequar et vultus offesa forma tuos. Offesa
 forma, quemadmodum apud Var. lib. 11. Aeneid.
 Certe sed iungis formae, quod Homero e dicitur,
 Euripidi Odysseae dicitur, Cato Maior apud Gel-
 lium, species simulacrum. In aliquibus exemplaribus
 scriptum repertum, Offesa larva, quomodo legitur vi-
 detur Histronymus Augustinus, ut patet ex his
 Erotopoceni sui:
 Si non legitime complectis tempera vitas,
 Errabo ante oculos offesa larva tuos.
 Totum enim Ovidii locum paucis immutatis et
 pressis hinc verbis:

Quidquid vos moribus, tecum crudelia, tecum
 bella geram, ex flagris sibi inusta meis.
 Si nihil undam, nihil hoc torquere, crede;
 Crede mihi, vultus persequar usque tuos.
 Conabar Stygii tunc paludibus, et ip-
 sarta negat, rursusque Tartara laesus amari.

Lac.

Sive ego, quod nolum, longis consumptus ab annis,
 Sive manu facta morte solutus ero.
 Sive per immensas jaclabor naufragus undas,
 Nostraque longinquus viscera piscis edet.
 Sive peregrinae carpent mea membra volucres,
 Sive meo tinguent sanguine rostra lupi.

x50

Larvae enim sunt notissimum occurrunt, sive bu-
 storum formidamina, & sepulchrorum terricola-
 menta, ut Apulejus loquitur, unde Larvati au-
 thore Fello dicuntur furiosi & mente moti, quasi
 Larvis exterriti. Glossae Stephani Larvam putat
 Larvis exterriti. Glossae Stephani Larvam putat
 Larvis exterriti. Glossae Stephani Larvam putat
 Larvis exterriti. Glossae Stephani Larvam putat

Sive ego, quod nolum, longis consumptus ab annis;
 violentae cum subicit, sive manu facta morte
 nimirum fuit cum sibi violentas manus asserere vo-
 luerit, ut ipse testatur lib. 1. de Ponto, Eleg. vii.
 ad Graecinum:

At quoque conensem gladio finire labores
 Arcus, (pes) injecta continuique manu.
 Quidque facis, lacrymis opus est, non sanguine,
 dixit:
 Saepo per has flucti Principis ira solet.

Idque ex civili prudentia, qua taedio vitae sibi
 mortem consciscere fas erat, ut ex his Ulpiani
 verbis colligere est in leg. si quis filio, §. ejus qui,
 ff. de injulo rup. Quod si qui taedio vitae, vel
 valedudinis adversum impatientia, vel jactatione, ut
 quidam Philosophi, mortem sibi consecraverunt, in ea
 causa sunt, ut testamenta eorum valeant. SALVAG.
 147. Quod nolum. Sic legendum est, non au-
 tem velleo. COSS. PANENS. Quod nolum scripti
 quatuor. HEINS. Parum refert, vid. ad Epist. xx.
 100.

148. Sive manu facta morte solutus ero. Hic
 versus in omnibus editionibus ita legatur, sive
 manu facta morte. Sed quavis huiusmodi locu-
 tionem facere mortem apud Columellam lib. 11. cap.
 2. & apud Senecam alieni, ut & sacra caedem
 apud Cornelium Nepotem in Thrasibulo memini
 me observare, elegantior tamen mihi visus est ea
 lectio, quam ex veteri membrana excudendam
 curavi, facta morte, quomodo Virgilius lib. vi.
 Aeneid. locutus est:

Proxima deinde tenent moesti loca, qui sibi lo-
 cunam
 Infortes pepere manus, lucisque paros
 Projecere animas.

Et Ceteri:
 Aut mihi praesenti pepere manus uniuersa laetitia.
 SALVAG. Nihil mutandum manu facta enim omnia
 dicuntur, quasi ex formula quotidiana, quae non
 sponte & natura, sed opera, & labore, & industria
 sunt, vide quae notavimus ad Quinctil. v. de iust.
 Ont. 14. & v. Decl. 9. & praevit Lipsius ad Sen-
 nec. Consol. ad Helv. 154. cap. xix. & alii. BURK.
 150. Piscis edet. Edam unis Regius & Berlini.
 edes alius Medicus. corpora citam multi, pro vi-
 scera.
 151. Sive peregrinae carpent mea membra volu-
 cres.

Sic erimus caudis, postquam nos auferet orcus,
 potest tamen vulgata lectio apud Nasonem ferri,
 ut offesa forma illi sit, quae Apulejo forma larvalis
 et exsuffata. puto in Priapeis Epig. xi. eam vo-
 cem etiamnum mendosam esse:

Tolle, inquam, praeter, ac jube latere
 Scissa sub tunica, solaque rufa,
 Ut semper soles, et timore lucem,
 Qui tanto patet indoceri biatu,
 Larvali macie, emittente naso,
 Ut tradas Epitaphion ostiteri.

in serbo, cum barbato macer vulgo legatur, ver-
 su primo praeter pro praenit reposuimus, sed necdum
 integer est locus. HEINS. Vide comment. ad Au-
 son. Cent. Nupt. pag. 503. & ad Petron. cap. xxxiv.
 147. Sive ego, quod nolum. Mortis duo sunt
 genera naturalis scilicet & violentae: Aristoteles,
 περὶ Ἀθανάσιου, ὀδυνηρὰ δ' ἐστὶν, ὁ πένθιμος, ὁ
 πένθιμος ὀδυνηρὰ πένθιμος, πένθιμος δ' ἐστὶν ὀδυνηρὰ,
 κατὰ φύσιν δὲ ὄντων ἐστὶν αὐτῶν. Et illam quidem De-
 motheneas Ont. περὶ Ἐπιτάφιων, τὸν τῆς εὐκαρπείας
 καὶ νεότητος ἰδέσθαι. Violentam Sophocles U-
 lectia, τὸ δὲ ἀναγκαστικὸν τὸν τῆς. Utrumque genus
 tangit Ovidius hoc disticho; naturalis, cum ait,
 Tom. IV.

Et ne non furtum nudâ tellure jaceret,
 Molle super fœces impofuere caput.
 Jamque recidituræ viridi de fupite factas
 Admôrunt oculis ufque fub ora faces.
 Flebat, ut eft infans formis contactus amaris:
 De tribus eft cum fic una locuta Soror.
 Tempus in immentum lacrimis tibi rovimus iftas;
 Quæ femper cauſa fufficiente cadent.
 Dixerat, at Clotho juſſit promiſſa valere,
 Nevit & infectâ flamina pulla manu.
 Et ne longa fuæ præſagia diceret horæ,

Fata

Qui

Fata canet Vates qui tua, dixit, erit.
 Ille ego ſum Vates, ex me tua vulnera difces,
 250 Dent modo Dî vires in mea verba ſuas.
 Carminibusque meis accedant pondera rerum,
 Quæ rata per luctus experiere tuos.
 Neve ſine exemplis ævi moriari prioris,
 Sint tua Trojanis non leviora malis.
 255 Quantaque clavigeri Pæantius Herculis heres,
 Tanta venenato vulnera crure geras.
 Nec levius doleas, quam qui bibit ubera cervæ,
 Armatique tulit vulnus, inermis opem.

*Quædam præterea præſagia feruntur eodem
 temore adhibitis hæſiſſe ævum æquum.*
 Ad videndum colorem eſſe putant, unde Clau-
 dius Claud. lib. ii. de Rapu Profopians:
*Quædam præterea præſagia feruntur eodem
 temore adhibitis hæſiſſe ævum æquum.*
 Ad videndum colorem ſimilitudine fieri, dum
 ad præſagium, idem videtur adhibere Plinius
 lib. vi. c. 2. ubi de leonibus ſcribit, & feruntur
 præſagia præterea præſagia feruntur eodem
 temore adhibitis hæſiſſe ævum æquum.
 Ad videndum colorem ſimilitudine fieri, dum
 ad præſagium, idem videtur adhibere Plinius
 lib. vi. c. 2. ubi de leonibus ſcribit, & feruntur
 præſagia præterea præſagia feruntur eodem
 temore adhibitis hæſiſſe ævum æquum.
 Ad videndum colorem ſimilitudine fieri, dum
 ad præſagium, idem videtur adhibere Plinius
 lib. vi. c. 2. ubi de leonibus ſcribit, & feruntur
 præſagia præterea præſagia feruntur eodem
 temore adhibitis hæſiſſe ævum æquum.

238. *Fata canet.* Emenda, *fata*, Conſt. Fan.
 qui ibi M. Berſim.
 239. *Ex me tua vulnera difces.* Liber Maſſe-
 nus. *per me*. Fortaſſe non male. Martialis. xiv. 73.
Hæc didici per me dicere, Caſar avo.
 240. *Uſque ſub ora.* Aliqui codices habent, *at-
 que ſub ora*: Sed utroque modo recte. Conſt. Fan.
 Fan. forte, *uſque*, vel *atra*, nam codices Conſtan-
 tinianenſis, atque Heins. *ſub ore* alter Regiæ.
 241. *Ut eſt ſubito.* Juris Sarravian. & tres alii
 codices eorum Heinsii unus.
 242. *Lacrimas tibi rovimus.* Melius, *rovimus*,
 ut in manu ſcriptis codicibus lego, & cadunt, non
 cadent. Conſt. Fan. *rovimus* unus Vatiæ. & Me-
 die bene, quomodo & Conſtantius in ſuis inven-
 nerat, ut & cadunt verſu proximo, quod ex no-
 ſtris nonnulli confirmant. Heins. *Lacrimas injun-
 gimus iſtas* Petavian. & Francof. nescio an non
 recte. pro imperio enim hæc Fuliarum una dicit,
 quod ſimilitè ſequenti verſu poſſet, ubi in Petavian.
 pro *promiſſa*, erat, *præcepta*. in alio Heinsii, *præ-
 dicta*. ſic *injungimus ſervitutum* Caſar. vii. de B.
 G. 77. *injungimus levis labor* Columel. vi. 4. & ita
 paſſim. vid. ad Quinctil. Præfat. de Inſt. Orat.
 nos *morimus iſtas* Pr. Edit. ibi *fortians* Nauger.
 Bura.
 243. *Dixerat, & Clotho.* At Clotho ex duobus
 ſcriptis. Heins.
 244. *Nevit & infecta.* In aliquibus exemplari-
 bus lego, *infecta*, quod non placet mihi. Conſt. r.
 Fan. *infecta* verbo Sarravianus, & Conſtantii co-
 dice. Heins. & *infecta* & *infecta*, quæ paſſim
 communè ſolent, deſendi poſſunt, vid. Heins.
 ad Claud. l. de Rapu Prof. 45. ſed mihi probat
 verè maxime ſcriptura codicis Francofurtenſis, *in-
 fecta*, quod pulſis flammibus convenientiſſimum.
 poſſi autem inſectum teanum, atram, ſanguino-
 ſam, venenatam, &c. exponere, de quo verbo
 puri ad Val. Idæ. ii. 155. diximus. Bura.
 247. *Sua præſagia diceret horæ.* Sua ore ſcri-
 pti, ſed perperam. *canas*, pro *canit*, ſcri-
 be. Heins. mallem ego, *dixerat*, quod ratiſſime
 conveniret melius.

redit, quo reverſo cum ſagittis Hercules Trojâ
 expugnata eſt. INTERPRETES. Philoſteta, cui Her-
 culis, quod pyram accendiſſet, ſuas ſagittas reli-
 quit: vide quæ collegi in obſervat. lib. ix. & xiii.
 Metamorphoſeos. CIOFAN. Sequentibus ſex ver-
 ſibus Iſidi ſummus cruris dolores imprecatur,
 quibus affecti ſunt tres magni nominis apud Poëtas
 Viri, Philoctetes, Telephus, Bellerophon. Is
 enim, quem primum nominavi, Pæantis filius,
 dum aram Minervæ terra obrutam in Lemno In-
 ſula velligat, ſerpentis morſu tetris cruciatibus af-
 flictuſ eſt, auctore Homero Iliad. B. 7. 712. quo
 ſine dubio alluſit Ovidius. Quod quidem vicus
 Sophocles in Philoctete deſcribit, quemadmodum
 Medici gangænae & *Phyſiologia* Iliad. Theo-
 critus in obſcura Ara Philoctetem ab angue mor-
 ſum ait, cum ſepulchrum Trojâ contempleretur,
 quod in Templo Apollinis Thyndraei erat. Rem
 aliter narant; nam & Theocritus, Poëta Tragicus,
 quinquaginta fabulis nobilitatus, Philoctetem
 non in crure, aut pede, ſed in manu à ſerpente
 morſum prodidit; illum enim miſere dolentem &
 poſt multam tolerantiam incredeſcentibus tandem
 doloribus exclamantem introduxit: *Korrete epe
 epev zeta, abſcindite mihi manum*, ut Aſpandis
 in Ariſtotelis Ethica, lib. vii. cap. 7. ſcriptum re-
 liquit. Sunt qui Philoctetem, in Inſula Chryſyâ,
 quæ Lemno vicina erat, ab iſtu ſerpentis laboriſſe
 tradunt. Caius ſententiæ fuit Strabo in Arcadi-
 cis. Item Scholiaſtes Sophoclis urbem Chryſam
 penes Lemnum memorans, ad quam Philoctetes
 à ſerpente morſus eſt, Aram quaerens, in qua
 Hercules moriens in Oeta monte manda-
 vit, ut ſagittas ſuas in Lemno abſconderet Con-
 ſtitit autem Philoctetes ad Trojâ veniſſe; ubi
 cum de ſagittis Herculis quaereretur, (ſarum enim
 fuerat, niſi interſerent ſagittæ, Trojâ inexpugnabilem fore)
 Philoctetes, quia ejus cognoverant Arminum,
 ſagittas quaerere conſegerunt. Il-
 le autem dum ſagittas quaerere conſegerunt, una earum
 toxicæ imbutâ, crure percuffus graviffimos crucia-
 tus perſolu in Lemno inſula, ubi curandi vulne-
 ris cauſa novem ſaſos commemorare eſt, donec
 anno decimo Viſſis admonito Trojâ reverſus

248. *Fata canet.* Emenda, *fata*, Conſt. Fan.
 qui ibi M. Berſim.
 239. *Ex me tua vulnera difces.* Liber Maſſe-
 nus. *per me*. Fortaſſe non male. Martialis. xiv. 73.
Hæc didici per me dicere, Caſar avo.
 240. *Uſque ſub ora.* Aliqui codices habent, *at-
 que ſub ora*: Sed utroque modo recte. Conſt. Fan.
 Fan. forte, *uſque*, vel *atra*, nam codices Conſtan-
 tinianenſis, atque Heins. *ſub ore* alter Regiæ.
 241. *Ut eſt ſubito.* Juris Sarravian. & tres alii
 codices eorum Heinsii unus.
 242. *Lacrimas tibi rovimus.* Melius, *rovimus*,
 ut in manu ſcriptis codicibus lego, & cadunt, non
 cadent. Conſt. Fan. *rovimus* unus Vatiæ. & Me-
 die bene, quomodo & Conſtantius in ſuis inven-
 nerat, ut & cadunt verſu proximo, quod ex no-
 ſtris nonnulli confirmant. Heins. *Lacrimas injun-
 gimus iſtas* Petavian. & Francof. nescio an non
 recte. pro imperio enim hæc Fuliarum una dicit,
 quod ſimilitè ſequenti verſu poſſet, ubi in Petavian.
 pro *promiſſa*, erat, *præcepta*. in alio Heinsii, *præ-
 dicta*. ſic *injungimus ſervitutum* Caſar. vii. de B.
 G. 77. *injungimus levis labor* Columel. vi. 4. & ita
 paſſim. vid. ad Quinctil. Præfat. de Inſt. Orat.
 nos *morimus iſtas* Pr. Edit. ibi *fortians* Nauger.
 Bura.
 243. *Dixerat, & Clotho.* At Clotho ex duobus
 ſcriptis. Heins.
 244. *Nevit & infecta.* In aliquibus exemplari-
 bus lego, *infecta*, quod non placet mihi. Conſt. r.
 Fan. *infecta* verbo Sarravianus, & Conſtantii co-
 dice. Heins. & *infecta* & *infecta*, quæ paſſim
 communè ſolent, deſendi poſſunt, vid. Heins.
 ad Claud. l. de Rapu Prof. 45. ſed mihi probat
 verè maxime ſcriptura codicis Francofurtenſis, *in-
 fecta*, quod pulſis flammibus convenientiſſimum.
 poſſi autem inſectum teanum, atram, ſanguino-
 ſam, venenatam, &c. exponere, de quo verbo
 puri ad Val. Idæ. ii. 155. diximus. Bura.
 247. *Sua præſagia diceret horæ.* Sua ore ſcri-
 pti, ſed perperam. *canas*, pro *canit*, ſcri-
 be. Heins. mallem ego, *dixerat*, quod ratiſſime
 conveniret melius.

160 Quique ab equo praeceps in Aleia decidit arva;
Exitio facies cui sua pene fuit.
Id quod Amyntorides videas, trepidusque ministris
Praerentes baculo, luminis orbis, iter.

Nec plus adspicias, quam quem sua filia rexir,
Expertus scelus est cujus uterque parens.
265 Qualis erat, postquam est iudex de lite jocosa
Sumptus, Apollinea clarus in arte senex.

Nec

Qua

[Troya] ubi Apollinis Symplicii templum erat, cum Sisyphus et Antiochus Hippolytum perperam confecerunt. Hae porro animadversione dignum exitum. Sisyphos enim varice in serpente appellatur. Huius enim Philotesem aut idem esse id Hyginus. Et cum secuti Philotesius junior in Comibus et Philotesianus maior in Heroicis, scribens solus utriusque nominis serpentes mortuum sanabilem esse. Theophrastus apud Aristoteli, loco citato, de Sophocles a ripera, Lycophron a Cenchryne, quo loco Tarsus sit. Lycophrona speciem serpenti pro specie dicitur, quoniam Philoteses ab huius iustitia esse. Verum ego Lycophronis opinionem improbandam esse, qui veram serpantis Leonidae speciem extulit, à quo venisimiliter Philoteses appellatus est. *serpentes* enim, qui de *serpente* *serpentes*, & *serpentes*, invenitur potissimum in Sisypho et de Lemno, quarum utraque insula est in mari mediterraneo ad oram Thraciam & ad insulam in Thracia. Serpens est pectus in Aleia à militibus, quod *serpentes* Graeci dicunt, hoc quod videtur colore sit de milium repletum, hoc quod serpens sit cum milium florere. Ab egi mario gravissima manus leguntur, putrescentibus et videri toto corpore serpente, quae Sophocles dicitur. Is hodieque à Lemnis *Convolvulus* appellatur, teste Bellerio, lib. 1. Observat. cap. 21. quo loco ejus pectus exhibet. Notam vero, quod Philoteses Hercules haeres appellatur, quomodo apud Antonium Epigrammat. 70. *Herculis haereditatem quam Lemnis suavitatis apibus.* Huiusmodi Hercules regem habiturus, arcu & sagittis armatus, quemadmodum Philoteses ipse in Hercule Oeopo apud Senecam narrat. Propter Lycophrona Hercules arcum *serpentes* nominat, quod ipsum mercedis vicem pro opere Herculis in regno narrat Philoteses accepit. Ille enim *serpentes* cum Mercurio pro quavis mercede interpretor. SALVAG.

Historia fidei. Falsam Eupolidis testimonium. Veritas suppositi. Telephus enim intelligendus. Ad Commentarium nostrum. SALVAG. De Telepho, qui ab Achille armato vulnus in femore, ab incerti opere & medela tulit, historia nota ex Didy Cretensi lib. 11. Hygino fab. 101. Sisypho lib. 17. Libanio orat. de Indio Achillis. Euthatio in lib. 1. Iliad. Tzetze in Lycophronem. Scholiaste Aristophanis in Acharnenses. Dares Phrygius, qui ab aliis in re gesta differunt: praeter quos in Plinius lib. xxv. cap. 5. *Incisus est Achillis diphilus Chironis quod vulnerebus mederetur, quae ab id Achille vocatur. Haec sanasse Telephum dicitur. Alii primam arripit inveniisse nullam inopiam, adeoque pingit de curiam tam gladio in vulnere Telephi. Alii utroque usum medicamentum volunt.* Item lib. xxxv. cap. 15. *Esi ex rubis ipsa in remediis, et sic Telephum pro dicitur sanasse Achillis, sive id arca, sive ferrea usque fuit. Ita certe pingit tam de curiam gladio.* Hinc proverbio cessit *Achillis hasta, vel Achilleum vulnus*, cum auxilium ab eo petimus, qui mali aliorum causa exitit. Porro Cervam Telepho ubera praebuisse tradunt Elianus lib. xii. cap. 42. Pausanias in Arcadicis & Boticis, Apollodorus lib. 11. Inde Telepho nomen. SALVAG.

268. *Vulnus incertum potens.* Alii legunt, *vulnus incertum potens*, & exponunt *incertum*, id est, non hostis, ut illud prius illatum. ego in *arma potens* legimus, id est, vulnus conferens vulnere. Constat. PAV.

268. *Armatumque tulit vulnus incertum potens.* Quidem plerique verum hunc legunt, ut sit dictum *arma* *achilides*, pro *Armatum* & *potens* tulit *incertum vulnus*. hoc est, ut Commentatoribus placet, ab incerti Achille: quasi Achilles sola hasta armatus interit in pugna contra Telephum, caetera modus. Vel iustum, ut nomen *potens* ad vulnus referamus, sique sensus: *Armatum tulit vulnus incertum, sed potens*, i. quia incurabile erat, praeterquam sola hasta Achillis. Et hoc quidem modo Zartus & Domitius verum hunc ferre accipiunt. Ego vero haec dubitabam, an ita potius legendum foret, *Armatumque tulit vulnus in arma potens*: ut id vulnus in arma potere accipimus, quod armis Achillis feliciter factum, armis istem deo ferendum, atque ita curandum erat. Verum cum haec ennotarem, commo- dum incidit in editionem quantum Venetam, in qua idem hic versus correctus, & ad marginem adjectus erat hoc modo: *Qui in arma vulnus,*

incertum opem. Hanc igitur correctionem & ipse secutus, propterea quod hic versus Ovidianae elegantiae magis respondet, sensumque expeditiorem ac planiorem efficit, paucis immutatis, lego, *Armatumque tulit vulnus, incertum opem.* ut sit sensus: Qui vulnus ab armato, id est hoste Achille, accepit, quod postea ejusdem illius reconciliati auxilio & ope curatum fuit. MERTZ. *Vulnus* nonnulli. Verus mendosus. in *arma potens* Constantius. Scri- be:

Armatumque tulit vulnus, incertum opem.

vel, *Armatumque*, quod jam alii voluerunt. HEINS. 259. *Quique ab equo praeceps.* Bellerophon fuit filius Proeti, fratris Acrisii Regis, patris Danae, quem noverca sua propter speciem adamavit, & de stupro interpellavit; qui pietate patris motus noluit consentire precibus novercae; unde illa irata accusavit eum apud patrem, qui nimium credulus misit filium ad Oriobaten Regem locerum suum, ut ipse focer vindicaret se, & filium de Bellerophonte, quia ipse pater non poterat filium digna poena punire. Socer autem noluit ipsum interficere, sed misit eum ad Chimaeram, ut ab ea diceretur. Chimaera vero monstrum erat prima parte leo, media serpens, ima caper. Pallas autem miserata, & quia Dea virginitalis, & quia ipsum non meruisse cognoverat, dedit ei Pegasus equum, quo incenso Chimaeram superavit, cadens tamen in campis Lyciae crura sua dicitur laesisse, ut ait Propertius:

Bellerophon monstrum potuit superare Chimae- ram, Crux lassae tamen dicitur ille suum. Omnia, nisi fallor, sperant bona, sed mala crescant, tunc sua non facies, sed necesse pietas. Hic potuit monstrum, nequeo superare penellam; Vnicam si potero tatus ipse quidem.

INVERB. Verus affert Propertio, ipsoque indigni SALVAG. De Bellerophonte intelligi nulli dubium: quod vero *Alis arvis*, non *alienis* erat legendum, admoneri vel Homericæ lectione potuerit, qui in Z. ita cecinit:

Νητι δ' υπακαθίζω τὸ Ἀλφειὸς ὄρε ἀλφειοῦ Οὐραίου κατεδωκεν, πῶς τοι ὑπὸ ἰσχυρῶν ἀλέωνται.

Haec carmina Cic. in 111. Tul. cap. 26. ita interpretatus est:

Qui miser in campis moerens errabat Alis ipse sumus ser edens, hominum vestigia vitans.

Qui versus, quod ad *Alis* campos attinebat, cor-

rupte ante habuit *alienis*. Dicit autem *Alis* campi, *ὄρε τῆς ἄλφει*, id est, errore: traditum enim est ipsam Bellerophontem elatum rerum magnitudine, quas gesserat, ad caelum volandi cupidum, Pegasi equi aligeri opera usum, id quod molle Jupiter ferens, oestrum immisit Pegalo, quare inde excussus in aquae campum decidit, qui de continuo errore primas Aleinomen dedit, quem equum mox Aurora à Jove munus accepit, continui eius curfus solatium sunt qui aspirant dictionem *ὄρε τῶν ἀλφειοῦ περιουμένων*. Dicitur autem Bellerophon, seu Bellerophon, qui ante Hipponoes, ab interfecto Bellerio Corinthio. EGNATIUS. non *caecidit sed decidit* est legendum, ne syllaba claudicet. Sunt autem, qui non *alienis*, sed in *Alis*, legunt, ut Poëta ad campos referat Aleos, in quibus Homerus in sexto Iliados scribit Bellerophontem per Antiae infimulationem vitam aegerime complevisse, cuius versus M. Tullius in Tusce. transfer. sunt & qui *alienis arvis* emendant, ab aere exponentes alieno, id est avium regione, non hominum. Tibi integrum sit sequi, quod malis Constat. Fan. In *Alis* legendum est, non ut quidam codices habent, *alienis*. Alludit autem Poëta ad versus Homeri, qui de Bellerophonte leguntur Iliad. vi. hoc modo:

Ἀλλ' ἔτι δὲ κούριος ἀπὸ γῆρας Πρωτιόων, ἦ ἔτι δ' ἔσται.

Nam quod Graecus poëta, per dissolutionem, dixit *ἐλφειον*, id Latinus contractum *Alcum* fecit. Fuit autem Aleus, sive *Ἀλφειος* campus Ciliciae, ἀπὸ τῆς γῆς Πυλλαρῶντος ἄλφει, ὑπὸ τῆς πλάτης, ut Graeci tradunt, appellatus. Porro eadem voce & Cic. utitur in 111. Tulcul. versus Homeri exponens; hoc modo:

Qui miser in campis &c.

Sed haec eadem etiam alii annotarunt. MERTZ. Bellerophon, cui formosa facies pene exitio fuit, calumnias appetit ab Antaea, quae & Stenoboca, Proeti uxore, quod ipsam de adulterio sollicitatus rejecisset, ex Homero Iliad. T. Hinc & Horatius lib. 111. Ode 7.

Et Proetum mulier perfida credulam Falci impulerit criminibus, nimis Casto Bellerophonti Maturare necem referi.

Is Antaea calumnias liberatus, gravissimisque periculis perfunctus, denique gener Proeti regnumque

255. *Horatius] Hic nonnulli.*
257. *Sto hinc dolens.]* Dares, primus Theleste Milesi filius, tormentorum inquirens genera, quibus river suos posset assigera, hoc cervinum, quod nimis est amantissimum, cogebat eos potare, id denique à civibus suis deprehensus per- uctus est, Eupolide attestante. Versus hi sic dicitur:
Lat teneat pectus sine Dares primibat, Antaeque suo pectus cognoscit videri est.
LIVIANO.

Qualis & ipse fuit, quo praecipiente columba
Est data Palladiae praevia duxque rati.

Qui-

Socius ac particeps factus, his rebus omnibus el-
ca & Pegaeis factus, dicitur quid in caelo esset,
quod die in mare explorare voluisse. Qui audacia
ostentus Jupiter, ceterum in Pegalum imavit, ita
exultans equo Bellerophon in Lyciae campos de-
dit, qui Alei hoc est ἀλκίον, quod est errare,
dedit fuit, quantum in his campis fracto ac debi-
lato corpore erravit. Haec Homeri Scholiaetae
Ioco citato, Eustathius in Dionysium, Isidorus
Praxus in Lycophonem, alioque multi. Quo
exemplo Pindarus utitur Ilium lib. 8. monent ne
quis dei immortalitate seipm proponat, cum simus
mortales, citaque multo inferioris, quam ut Deo-
rum sedem attingere possimus. Nec admittit
Pindarus Latinus lib. iv. Ode 17.

— Zephyrus grave praebet ales
Pezis, stragem equum praeceps
Bellerophonem
Sumpsit ut in arena sequere, &c.

Alex & Taylor quidem Cilicia nominatam existi-
mae Dionysius Threx, in his, quae de Rhodo
scripsit, quantum veritas est pedis pars, & antiqui
conclia dicitur Bellerophonem identificatioris or-
bis monumentum voluerat. Quoniam autem
Bellerophon solus in campis Aleis errabat, & ut
Moenius ait ex versione Ciceronis lib. 111. Tuf-
cul. hoc fuit cor edens, hominum vestigia vi-
tians, hoc genus Bellerophonem motum Monachus
expedivante, ut ex his Rutilii Nematiani vesti-
bis patet.

Præcipua pelagi jam se Caspasia tollit,
Squale lucifugi: insula plena viri
Hic se Menachis Graio cognomine dicitur.
Quod soli nullo vitare jura voluit.
Membra formosae mactant quia damna verentur;
Quisquam fronte viset, ne viset esse quirit!
Quoniam reversi rabies iam fulta cordis,
Dum mala formidet, nec bona posse pati:
Sive fuit captus: ex fatis argastula posuit,
Tristis seu nigro viscera sella tumens.
Et nimis bilis morbum effugavit Homerus
Bellerophonem sollicitudinem.
Nam juveni offensa fari post tela doloris
Dicitur humeroso displensisse genus.

Quotidie Augustus Pontii Paulini amici susse-
cessum in Hispaniam adscribit animi viro, quo
Bellerophon laborasse dicitur. Quod ipse Paulinus
vir sanctissimus purgat in sua ad eundem Aus-
tulum Epistola, cum ait:

— nec me vel conijcere carpat,
Vel accendi vitio, non anxia Bellerophonis
Mens est.
SALVAG.

Quis ab equo praecipit in Aleis decidit arvis, viri
eruditi restituerunt, cum in scriptis majori ex par-
te libris legereur, *alima in decidit arva*, vel *ali-
na incidit arva*. Responde, in *Aleia decidit arva*,
nam Graecis ἀλκία μέδω sunt, & πεδίων ἀλκίον.
Pinito lib. v. cap. xxi. campi Aleii. Homerus I-
liad. 2. de Bellerophonte:

Ἄρου ἔκκαπεδίων ἐν Ἀλκίῳ αἶε ἀλκίον
Ὅς ἔγχετο κερτέρων, πάντων δολοπέπων ἀλκίον.

Quae Cicero sic vertit:

Quis miser in campis moerens errabat Aleis,
Ipsa suum cor edens, hominum vestigia vi-
tians.

Ubi alios etiam ante Beroaldum legebatur. quo-
modo & apud Hyginum etiamnum circumferretur,
cum scribendum sit, *Chimaram super Pegasum se-
dens interfectis, & decidisse dicitur in campos Aleis*,
unde etiam *erans fregisse dicitur*, vel *abisse*, vel *ex-
cessisse*, non *erans fregisse*. Tzetzes Chiliad. iv.

Βελλεροφόνως ἤδη δὲ πρὸς ἑσπέρῃ Πυργόθεν,
Ἐσπέρῃ ἐν Ἀλκίῳ τυφλῷ ἄγχι τῶν κούρων.

Ubi ridicula et ἀλκίον inopiam vertunt. Idem Chi-
liad. vii. de eodem Bellerophonte:

Τυφλὸς δὲ ἐὶς τὸ Ἀλκίῳ ἄλκῳ Κιλιάδος,

& mox:

Περὶ γὰρ τὸ Ἀλκίῳ τόπος ἔστι Κιλιάδος
Διέτριβον μὲν ἐν γὰρ τοῖς ἑσπέρῃσι, οἱ

Petigetes:

Κεῖν δὲ καὶ πῶδιον τὸ Ἀλκίον.

Ubi de Bellerophontis meminit. Rufus Festus in
Descriptione orbis:

— Clari post ultima Bellerophonis
Hic cuspis late productis Aleias arva.
Horrescuntque comis marmorum, per inhospita cu-
jus
Aequora secreto vitam praetulerat arva.

Ubi vetustum exemplum Ambrosianum, *promi-
ferat*, *prato*, *pro miserat*. HEINS. Ἀλκίον νεδῶν
meminit & Ariam de Exped. Alex. II. 6.

— *alei: Rexis facies.*] *Uxoris causa cui sua penna
fuit Moreti, uxoris f. 6. f. penna fuit unus Heins,
penna fuit duo.*

267. *Id quod Amyntorides.*] Phoenix Amynto-
ris filius, liberos suos Othryllum & Doriam falso
crimine adulteri a Licostрата nocerae apud ipsum
accusatos excecavit; ut autem fallum crimen es-
se cognovit, prae nimio dolore sibi ipsi oculos
eruit. Unde Battus:

— *Femina nata malum, peccati femina origo,
Femina sola malum, res atque miserissima vitio;*
—

Quique oculis caruit, per quos male viderat aurum,
270 Inferias nato quos dedit orba parens.

Pastor

— *Noluerant fratres mali consentire nocere,
Noluerantque iborum nati interficere parentes.
Illa repulsa dolens convulso crimine in illos,
Accidit eos patri; pater accensu ira,
Nec rectum inspicimus (neque enim rectum inspi-
ciui ira)*

— *Ipsa pater, sed jam re non pater, eruit illis
Quod dederat latens, penamque secutus eandem
est.*

INTERRA.

Phoenix quidem intelligendus ab Amyntore patre
excecatus, sed enim vetus interpres rem aliter
narrat, quam se habeat, & Batti nescio cu-
jus insulae carmine in testimonium adducit.
His quatuordecim versibus caeci decem enume-
rator, quorum infamiam Ovidius Ibi di suo
vovet. Primus est Phoenix, quem cum Clytia
pellice deipheum Amyntor pater visu privavit,
postea sanatum a Chirone, ac deinde Achilli mo-
nitorem datum, Lycoparon in Cassandra, & in
eum Isidus Tzetzes, Apollodorus lib. 11. qui
Phoenicem a Clytia falso infamatum ait, Ovi-
dius ipse lib. 1. de Arte. 337.

— *Plavit Amyntorides per insaniam lumina Phoenix.
Item Propertius lib. 11. 1. 61.*

— *Tarda Philestaeo curavit crura Machaon;
Phoenicis Chiron lumina Phyliridis.*

Homerus quidem Iliad. 2. Amyntorem filio diras
imprecatum canit. Verum excoecationis non
meminit, quam Tzetzes modo laudatus ἀλλογο-
μας exponit. SALVAG.

262. *Præceps baculo.*] Elegans verbum, pro
eo quod nos dicimus *aller à baston*, quo Tibul-
lus etiam usus est lib. 11. Eleg. 1.

— *Et pedibus praetentatis iter.*

Seneca Oedipo:

— *— replet incertus viae;
Baculo senili tristre praetentans iter.*

Pinito lib. 11. cap. 28. de Cochleis: *Cochleis oco-
lorum vitam cornicula bina praetentatis adimplent.*
Graeci quoque *προπέμων* eadem significatione
dicunt. Artemidorus Oneirocr. lib. 1. cap. 28. *Διὰ
τὸ ἐπιπίδες ἀπρόμωμον τὰς χεῖρας τοὺς προπε-
μῶνες. Προπεμων quod oculis orbati manus findit
praeserre casque subsequi solent.* Prudentius in Pu-
gna largitatis & avaritiae usus est verbo simplici
tenere eadem notione, cum ait:

— *— huic lumino adempto
Insuper oculos, velut in caligine nollis
Causam errare finit, perque offensacina nollis*

— *Ire, nec oppositum baculo tentare periculum.*

Et ante illum Phaedrus lib. 111. fab. 10.

— *Tentat in visceribus caput.*

SALVAG. *magistro* duo codices. *minister* unus. *mi-
nistro* pr. Edit. pro *praetentans* etiam *sustentans* Juret.
male vid. xiv. Met. 184.

262. *Luminis orbis.*] Emenda, *orbis*, ut pleriq-
ue, etiam impressi codices, fidem faciunt. CONST.
FAN.

263. *Nec plus adspiciat, quam quae sua filia vo-
xit, Expertus scelus est cuius uterque parens.*] Oe-
dipus filius Laji & Jocatae, infans patrem inter-
fecit, & cum matre concubuit; quare se excecavit,
quem orbem filia sua Antigone duxit, quod ait
Statius. INTERPRES. Oedipus significatur. De
Oedipo Hyginus cap. 57. *Sua filia*, Antigone. Ru-
ripides in Phoenissis, & Sophocles in Antigone, &
in Oedipo Colonaeo *Rexis*, Athenas duxit. Idem
Sophocles ibidem. CIGON. Oedipus parricida &
incestus, utpote qui Laium patrem occidit, lo-
castam matrem in uxorem accepit, unde cognitis
crimibus, sibi oculos eruit, seque regendum tra-
didit Antigonee filiae suae, reliquum vitae inter
suspiria & lacrymas acturus. Historia utriusque lin-
guae theatri decantatissima, de qua nimirum So-
phocles & Senecae Tragoediae extant. SALVAG.
Non prius Moreti. *ne plus inspicias* Regius & alius.
264. *Expertus scelus est.*] *Expertus scelus* cuius
Fraeocf.

265. *Qualis erat: postquam.*] Fabula de Tiresia
nota est. in *Apollonia arte* dicit quia vaticinandi
peritus erat. INTERP. De iudicio Tiresiae, & causa
excoecationis, idem poeta tertio Metam. mem-
init. Caeterum traditur & alia causa, cur visu
privatus fuerit Tiresias: videlicet quod Palladem
lavantem nudam aspexisset. De qua re extat ele-
gia Callimachi, quae inscribitur, *εἰς λουτρὰ Παλ-
λάδος*, METELL. Tiresias Thebanus Eueris & Cha-
ricidis filius, qui cum utrumque sexum expertus
esset, proindeque sumptus arbiter in lite iocosa
inter Jovem & Junonem, pro Jove sententiam
tulisset, ab offensa Junone caecitate mulctatus est.
Iupiter pro lumine adempto, Scire futura dedit po-
namque levavit honore, ut canit Ovidius lib. 11.
Metam. 337. Item enarrans, quae cum turpis &
obscena sit, merito praetereunda est. Fabulam
prodiderunt & alii multi, tum Phlegon Tolleianus
lib. 1. *περὶ θαυμασίων* cap. 4. Sed enim cunctas
causas longe diversam ab Ovidiana proferunt Cal-
limachus *εἰς λουτρὰ τῆς Παλλάδος*, Nonius lib. 6.
Dionysiac. Neque quod Mincivam nudam con-
spicuas in Saturni legem peccasset, qua caru-
ra sic, ut quicumque invitata Deum aut Deam
aspici-

Pastor ut Ætnæus, cui casus ante futuros
 Telemus Eurymidæ vaticinatus erat.
 Ut duo Phinidæ, quibus idem lumen ademit

Qui

quædam de visis oblectat, quod & Propertius placuit
 lib. iv. Eleg. 10. SALVAG.

167. De lino josa.] Geminus locus est lib. xii.
 Metamorph. 322. de eodem re:

Adhuc lino josa juvenis de lino josa.

Hyginus lib. 74. josa in alterationem dicit. Mat-
 thias Simler Epigram. 20. Spectac. populii con-
 troversiam de Myrino gladiatore & triumpho, josa
 lino vocatur. Ita quoque Philippus Gual-
 terus lib. 2. Alexandrius nobilium illam Deorum
 conventionem de pulcherrimo josa lino ap-
 pellavit ut veritas, qui vulgo mendosissimi lo-
 quuntur in hunc modum:

*Quoque cæcitate josa visigia queris,
 sedula præcipua josa visigia queris
 Josa, quibus josa visigia queris
 Josa visigia queris, qui vulgo mendosissimi lo-
 quuntur in hunc modum:*

*Quoque cæcitate josa visigia queris,
 sedula præcipua josa visigia queris*

168. De lino josa.] Geminus locus est lib. xii.
 Metamorph. 322. de eodem re:

*Quoque cæcitate josa visigia queris,
 sedula præcipua josa visigia queris
 Josa, quibus josa visigia queris
 Josa visigia queris, qui vulgo mendosissimi lo-
 quuntur in hunc modum:*

Gualterus enim de Alexandro loquitur, cui in A-
 thina profecto, & antiquitatis vestigia indaganti
 populus Genovæ obvia facta est, in cuius cortice
 Pithon amoni deterripes esse singit Ovidius in
 Eglogâ inter Genovæ ad Paridem, ad quam Gual-
 terus allit. SALVAG.

169. Geminus in arte josa.] Senem vocat Tere-
 than, quæ septem ætates vixit, teste Melampode
 apud Hesiodum Theagen. Hygino, Lycophroni
 josa visigia queris, Apollodoro lib. xii. melampode dicitur.
 Melampode. Heinsius malebat, ab arte, ut iv. Trist.
 2. 16. *lino ad infans ubi ab arte videri.*

170. Quibus & ipse josa.] Phineus filios suos
 Polydectorem & Polydorum, adulteri crimine à
 Cleopatra perversæ accusatus, excecavit; quare
 à Jove ipse excecatus est, ejusque mentes Har-
 pyiæ delabant. Iasoni autem pro aureo vel-
 leto ad Colchos ituro, columba prævia fuit ad-
 monitu Phinæ. *Palladius rati dicit, quia consilio
 Pallidis, quæ Dea Symplicis, lacta.* INTERPRES.

Phineus cæcum effectum omnes consentiunt;
 sed cujus filius, & a quibus cæcatus fuerit, di-
 versè opinio. Apollonius in Argon. & Hesiodus
 in Argon.; Hesiodus, Alcepedes & Pharecy-
 des Phœnice Agenore filio natum dicunt. Ma-
 thias autem eum nominat Calliopeam, Phœnice

Orpheus a Zeto & Calai, Diodorus a Borea, Ap-
 pollonius & Balbus a Jove luce privatum dicunt,
 quod secreta mortalibus coelestia aperiret. Non-
 nulli a Sole, quod longam potius ætatem vivere
 se velle dixisset, quam usum luminum frui. Ister
 a sole, Acetæ imprecationibus moto; qui in Phi-
 neum multa dicitur imprecatus, quod vaticiniis
 suis filios Phryxi sospitatus causa fuisset. Sunt & qui
 duos Phineos fuisse dicunt, hunc de quo diximus;
 & alterum ab eo sextum, quem coecum etiam ef-
 fectum scribunt, quod insidias retenderit Perseo,
 ut nos alibi quoque diffusius explicamus. CONSTANT.
 FANENS. Phineus Salmidessi in Thracia Rex,
 qui cum Orythum & Crambin filios ex Cleopa-
 tra uxore sua Jovis, sive Ideæ Novercæ excec-
 casset, ipsi à Diis iratis erui sunt oculi, & Har-
 pyiæ immisit, quæ cibos abirent, mentem
 fœda colluvie infesierent, ut referunt Orpheus
 in Argonauticis, Apollonius Rhodius lib. 11. Ar-
 gonaut. Valerius Flaccus Argonau. lib. iv. Apo-
 lodorus lib. 2. Eustathius in Odyl. xii. inter sedi-
 verfi. Verum Diodorus lib. 19. rem *isopuzis* narrat,
 Phineus & filiorum ejus execrationem Mytho-
 logicis adscribit. Phineus autem Argonautarum be-
 neficio ab Harpyis liberatus ipsos monuit, ut col-
 umbam ducem sequerentur, ut apud eundem Ap-
 pollonium videre est. Hinc Propertius lib. iii.
 Eleg. 2.

*Quæ rivos Argon natus inter saxa columba,
 In faciem perversæ pinus adasta vocat.*

Cæterum Argo navis *Palladia* dicta, quod ex
 Pallidis consilio extracta esset. SALVAG. *Quævis
 & ille sui* Francof. & multi alii.

171. Quibus oculis caruit.] Polymnestor Thra-
 cem Rex, quem Hecuba focus ob trucidatum ab
 ipso Polydorum filium auri ejus potius causa
 oculis exiit, eosque sic orba parens nato suo in-
 ferre dedit. Euripides in Hecuba. Ovidius ipse
 lib. xii. Metamorph. neque enim Virgilius Æneid.
 lib. 1. Polymnestoris excecari meminit. SAL-
 VAG.

172. Pastor ut Ætnæus.] Pastor is est Poly-
 phemus. Telemus Euryini filius Polyphemo gi-
 ganti hoc prædixerat:

*Tempus vitæ, Polypheme, tuum quo lumen Phis-
 sis,
 Quod modo fronte geris terna, tibi surripit telam.*

INTERPRES.
 Polyphemus, cui Telemus Euryini filius oculum
 ab Ulyssæ erutum iri vaticinatur apud Homerum
 Odyl. 12. Quod ab Ovidio quoque narratur lib.

Qui dedit, ut Thamyrae: Demodocique caput.
 275 Sic aliquis tua membra fecerit; Saturnus ut illas
 Subsecuit partes, unde creatus erat.

Nec

xiii. Metamorph. his versibus:

*Telemus interea Siculum delatus in aequor,
 Telemus Eurymedes, quem nulla sefellat alet,
 Terrisilem Polyphemon adit, lumenque, quod
 unum,
 Fronte geris media, rapies tibi dixit Ulysses;
 Risit, & à Vatium solidissima, falleris, inquit.*

Appellatur autem Pastor Ætnæus, ex illa con-
 stanti veterum opinione, qui Polyphemum alio-
 que Cyclops Ænam tenuisse crediderunt, Ve-
 rum Philippus Cluverius, Geographorum memoriae
 nostræ facili Princeps lib. 1. cap. 2. Item lib. 11.
 cap. 15. Siciliae antiquæ, Polyphemi sedem ad
 Erycem montem, qui mons Drepani vulgo no-
 minatur, fuisse contendit; ex cujus sententia
 nescio, an Polyphemi cadaver fuerit, quod effo-
 sum est ad radices Erycis anno M. CCC. XLII.
 ut infra dicemus ad versum 389. ex Joanne Boc-
 cacio & Thoma Fazello. Theocritus autem Idyll.
 7. Polyphemum ad Anapum fluvium posuit. SAL-
 VAG. In versu ultimo interpretis lego, *surripies
 clam.*

172. Telemus Eurymedes.] Eurymidæ dictum
 Metam. xiii. v. 771. Heins. *Emmenides* duo. *Eury-
 midæ* unus.

173. Ut duo Phinidæ.] Polydector & Polydo-
 rus à patre excecari, ut supra dictum est. IN-
 TERPRES. Horum alterum Polydorum, alterum
 Polydectora nominatum in antiquis quibusdam
 scholis reperio. Sed auctorem desidero. Sopho-
 cles certe unum ex his Orytum vocat, alterum
 Crambin. Apollonii Interpres in secundum Ar-
 gon. Parthenium nuncupat, qui Orytus a Sophocle
 appellatur. CONSTANT. FANENS. Orythus & Cra-
 mbis Phinei & Cleopatrae filii, quos Pater falsis
 Novercæ criminationibus adductus oculorum luce
 privavit. Ut ex Orpheo, Apollonio, aliisque
 inolo retulimus, quibus addendus ipse lib. 1. de
 Arte 339.

*Quid solis immeritis, Phineus, sua lumina nar-
 ti?*

Perna reversura est in capos ipsa tuum.

SALVAG.

274 Et Thamyrae.] Thamyra à Musis excec-
 atus; Demodocus item cæcus memoratur ab
 Homero. INTERPRES. *Thamyrae & Thamyras* di-
 citur, qui secundum primam declinationem hoc
 nomen inclinari posse insiciantur, Suidæ & Ste-
 phani testimonio in dictione *Dorion* convincuntur.
 Hæc a Musis lumbibus & citharæ pulsandæ peritia

privatus fuit, ut Zenobius in proverbis docuit.
 CONST. VAN. Thamyra, sive Thamyris, à Musis
 excecatus, quod ab his in certamen vocatis supe-
 ratum esset, ut Homerus scribit lib. 11. Iliad. &
 Homerum secuti, Diodorus lib. 111. Apollodorus
 lib. 1. Statius lib. 14. Thebaid. Hinc adagium
Thamyris insanit, in eos, qui præter rationem
 aliquid facere videntur, de quo Suidas, Hefy-
 chius, Zenodotus. Verum longe diversa de Tha-
 myrae cæcitate narrat Pausanias in Messeniis,
 Eustathius in Homero. Ejus Theologiam ex-
 titisse ait Suidas, tribus militibus versum con-
 scriptam, Hymnosque illius Plato cum Orphicis
 celebrat. SALVAG. De Thamyri vid. ad III Amor.
 vii. 62. & Cl. Fabric. lib. 1. Biblioth. Graecæ cap.
 xxv. §. 4.

274. Demodocique caput.] Fuit is citharoedus
 insignis, lumbibus orbatus, quem Homerus Odyl.
 vii. in Alcinoi Phæacum Regis convivio cytha-
 ram pulsantem inducit, seipsum intelligens, ut qui-
 busdam placet. Succurrit hoc loco meminisse se-
 dicinis cujusdam, oculorum luce privati, nomine
 Tony, qui memoria nostra, Demodoci inlata,
 ad mensam magni Leffigueri Franciæ Con-
 stabilis tantum Heroæ conterraneum tum voce
 tum sambuca mirum in modum delectare sole-
 bat. SALVAG. In hoc nomine variant scripti. *De-
 moloque* Francof. & Petav. Alii *Demodocique*,
Demodocique, *Demodocique*. Demodoci poë-
 tæ, qui *Ἰλιον ἔλαυνε* scripti, quod carmen Ulixes
 tibia cecinit, meminit Ptolem. Hephaest. lib. vii.
 qui an tidem tibiæ fuerit nescio. BONMAN.

275. Sic aliquis.] Saturnus Coelo patri abscedit
 virilia, unde Callisthenes:

*Saturnus credens unum laesisse parentem,
 Tres simul iratus laeserat illo patres.
 Non impius tamen; nam parte est laesus eadem;
 Poenaeque à nato, quam dedit, ipse tulit.
 Peccat uterque; male hic, male peccat uterque;
 Hic peccat pejus, qui prius ipse facit.
 Credere vix ausum esse Deos, mo judicio numpo
 Tam male qui peccat, nec Deus est nec homo.*

INTERPRES. Putidi versus Callistheni cuidam ad-
 scripti. Nicolaus Heinsius, Danielis filius, tanto pa-
 tre dignissimus, literis ad me scriptis putabat le-
 gendum, *Saturnus illas ut fecit partes*, & de Jo-
 ve intelligendum; ingeniose suo more. Sed quia
 lectionem vulgatam, cum omnes editiones, tum
 scripti Codices agnoscent, ab ea discedere mihi
 religio est: nam & Saturnum genitalem patri Coe-
 lo demersuisse fabulantur, vel uno Cicero teste,
 lib. 11. de Natura Deorum. SALVAG.

Nec tibi sit melior tumidis Neptunus in undis,
 Quam cui sunt subitae frater & uxor aves.
 Sollerique viro, lacrae quem fracta tenentem
 280 Membra ratis Semeles est miserata foror.
 Vel tua, ne poenae genus hoc cognoverit unus,

Vifce-

Vifcera diverfis sciffa ferantur equis.
 Vel quae, qui redimi Romano turpe putavit,
 A duce Puniceo pertulit, ipfe feras.
 285 Nec tibi subsidio fit praefens numen: ut illi,
 Cui nihil Hercei profuit ara Jovis.

Utque

[Nec tibi sit melior.] Cereus nuntio per-
 ceptis, uter Duetation in recipiam mutatus
 est. Semeles uxor in avem sui nominis Ixionem.
 Cereus Theobaldus in Theobaldus Rex, quem naufragio
 perisse, quodque inuenit Daedalaem in acci-
 piam, Aethonem uxorem in avem sui nominis
 convertes fatis ante Ovidius lib. xi. Metamorph.
 Actor noxam carat Apollodorus lib. i. Sa-
 146.

[Vel tua, ne poenae.] Semeles uxor Saturni, & alius
 nomen. Hic in Duetum 140.

[Vifcera diverfis.]

Adversum hunc.

[Vifcera.] Vifcera, quoniam Lencoches
 Rex, fuit Semeles, a naufragio liberata, ex Ho-
 meri fabula. Invenit Vifcera variis tempta-
 tionibus, ut quodam Lencoches Semeles
 fuisse rati, hunc est o mentis hunc
 ut quodam, & hunc ad Phaedraem hunc ena-
 tione, ut dicitur Ovid. 6. Illud non utique
 hunc ut dicitur Ovid. 6. Illud non utique
 hunc ut dicitur Ovid. 6. Illud non utique
 hunc ut dicitur Ovid. 6. Illud non utique

[Vifcera.] Vifcera, quoniam Lencoches
 Rex, fuit Semeles, a naufragio liberata, ex Ho-
 meri fabula. Invenit Vifcera variis tempta-
 tionibus, ut quodam Lencoches Semeles
 fuisse rati, hunc est o mentis hunc
 ut quodam, & hunc ad Phaedraem hunc ena-
 tione, ut dicitur Ovid. 6. Illud non utique
 hunc ut dicitur Ovid. 6. Illud non utique
 hunc ut dicitur Ovid. 6. Illud non utique

Quaeque ferunt veteres maturo robore vitae,
 Quas manibus propriis Itachus plantavit Vlisses,
 Arce sub Ithaca Laetia lumina servans,
 Nondum Troiani vitas discrimina belli.

Ad eam locum Michael Roizius Affragius, Car-
 men hoc ita corruptissimum legitur in Codice manu-
 scripto. Patres ubi hanc Laetia lumina servans.
 Quod non nos emendare omnino potuimus, neque
 emendatione ab aliquo, & ad marginem adscriptam
 placuit. Ita scilicet, Arce sub Ithaca Laetia lumina
 servans. Thomas autem Demoplerus Corrigit,
 inquit, Oebalia, clava sensu. Imo vero nullo
 sensu, quasi Oebalia, quae est Laconiae regio,
 Vlissis patria fuerit. Ego legendum arbitror ex
 velligis Affragian, Codicis:

Quaeque ferunt veteres maturo robore vitae,
 Quas manibus propriis Itachus plantavit Vlisses,
 Pare sub Ithaca Laetia lumina servans,
 Nondum Troiani, &c. SATVAG.

279. Invenit.] Legentem unus Heinii.

[Vel tua ne poenae.] Hippoly-
 tus, filius Theae & Penelopeiae Reginae Ama-
 zontum, a Phaedra uxorera sua Minos & Pa-
 pphae filia, quia ejus amor consentire noluerat,
 apud patrem accusatus est. Timuit namque Pha-
 dra, ne Hippolytus patris sui detegeret, quod mul-
 tores ab ipsa rogatus esset, ut patris lectum
 commancharat. Quo audito Theeus patrem
 suum Neptunum rogavit, ut a filio Hippolyto
 rogatus fuisset. Neptunus votum exaudire pho-
 enae de non emittit, quae sic tenuerunt equos i-
 hippolyti cum non habentes, ut ipsum frustatim discer-
 pserint, quoniam tamen Diana & Esculapius vi-
 tas reddiderunt. Ixionem. Imo Metius Pufetius
 Albanorum Rex intelligendus: Hippolyti enim
 mentio ab Ovidio. SATVAG. De Metio Suffetio Al-
 banorum dicitur, ab equis Tulli regis iussu di-
 stratio intercedendum. Virgil.

Neq; procul inde citas Misiem in diversa qua-
 drige
 Dispartant, et in dicit, Albani, manere.

66

ENATIVUS, Metium Pufetium inquit, qui quo-
 niam pactum atque conditum cum rege Populi
 Romani perfide ruperat, binis quadrigis evinctus
 in diversa nitentibus laceratus est, ut Gellius in
 ultimo scribit. Longiorem historiam habes apud Ser-
 vium ad viii. Aen. 642. & apud Plutarchum in
 Parallelis his verbis: Tullius Hostilius Rex Ro. cum
 Metio Pufetio Albanorum rege bellum habebat, in
 quo praedium saepe numero distulit, neque aliquan-
 do superato Albani ad epulas sese convertit. Epulas
 adoritur, captumque regem duobus
 alligatis pulvis discessit, ut Metarcbus tertio rerum
 Italicarum auctor est. CONST. PAN. Metius Pufetius
 Albanorum Rex, qui iussu Tulli Regis duabus
 quadrigis admodum ac diceretur est, quod ex, praec-
 scripto foederis ad belli societatem contra Fidenates
 vocatus, eantibus in hostem Romanis praedio
 suos eduxisset. Authores Livius lib. 1. Plutarchus
 Parall. cap. 14. Dionys. Halicarnass. lib. 3. Gellius
 lib. 20. cap. 1. Author de Viris Illustribus lib. 19.
 Paulus Orosius lib. 11. cap. 5. Frecaiphaz Chron.
 lib. 11. cap. 14. Et his antiquior Varro lib. 1. de
 vita populi Romani apud Nonium in distabere.
 Ex Poetis Ennius his verbis:

Vulturi in silvis miserum mandabat hominem:
 Eten quam crudeli condebat membra sepulcro.

Virgilius lib. viii. Aeneid. Ovidius ipse lib. 1. Trist.
 Eleg. 111. Claudianus lib. de Bello Gildonico.
 Sunt autem qui Nafonem subinde notant, quod
 ille Pufetium duntaxat hoc supplicii gene-
 re interitus dixerit. Plutarchus enim inquit,
 dicit in Parall. etiam Pyraclimem Euboeae Regem
 Herulo iuberet a quadrigis fuisse dilaceratum. Idem
 Livium reprehendunt, qui lib. 1. de Pufetio scri-
 bens, Avertere omnes, inquit, a tanta foeditate
 spectandi oculos, primum ultimamque supplicium
 exempli parum memoris legum humanarum fuit; in
 illis gloriari licet nulli gentium mitiores placuisse
 penas. Quem Livii locum Nafonem haec scri-
 bendem ob oculos habuisse non dubito. Con-
 stat enim Pufetium unum apud Romanos hoc poe-
 nae genere cruciatum esse. Porro Pufetius an
 Suffetius scribendum sit, a Francisco Robortello
 Annot. lib. 11. cap. 42. & Carolo Sigonio Emen-
 dationum lib. 1. cap. 47. tanquam pro aris & fo-
 cis ultro citroque disputatum est. Cum enim Si-
 gonius in Patris Romanorum Pufetius dicendum
 annotasset in Robortelli aculos incidit, qui quodli-
 bet potius vatimonium deseruisset, quam ullam re-
 pellendum illius occasionem. Mihi verior Sigonii

scriptio videtur, quam Philandrus, & ante omnes,
 Pierius Valerianus Annot. in 8. Aeneid. commen-
 davit. SATVAG.

282. sciffa.] Sciffa duo libri. aquis etiam Fran-
 cof. & tres alii.

283. Vel quae quis redimi Romano turpe putavit, A
 duce Puniceo perulit ipse furas.] M. Atilius Regu-
 lus Romanus captus ab Afris noluit redimi; pu-
 tavit enim turpe esse, si Romanus ab hoste redi-
 meretur. Palpebris abscissis mortuus est, quod
 tangit Horatius. INTER. M. Atilius Regulus,
 de quo M. Tullius libro 1. & 11. Offic. lib. 11. De
 Finib. & alibi. Agellius libro vi. cap. 4. Florus lib.
 11. cap. 2. Val. Maximus lib. 11. cap. 2. Nepos
 (qui a plerisque male vocatur Plinius) de Viris
 Illustribus. Silius lib. vi. D. August. lib. 1. cap. 15.
 De Civitate Dei. GORAN. M. Atilius Regulus,
 de quo Tullius lib. 11. de Officiis: Regulus primo
 bello Punice captus, a Poenis cum de captivo com-
 mutandis Romam missus esset, iurassetque se reditu-
 rum, primum ut ventis captivo reddendo in Senatu
 non conjuis; deinde cum retineretur a prociis &
 amicus ad supplicium redire maluit, quam fidem
 hosti datam fallere. Ita Horatius Ode 5. lib. 111.

Hoc covarat mens provida Regula,
 Dissentientis conditionibus
 Foedis, & exemplo trabemi
 Peritiam unicus in avum,
 Si non periret immiserabilis
 Captiva iudex.
 Et paulo post:
 Auro repensus scilicet acrior
 Miles rediit,

& sequentia, quibus nihil elegantius scribi potest.
 Ad supplicium quod attinet, sic etiam Tullius
 oratione in Pisonem: Nec mihi ille M. Regulus,
 quem Carthaginenses resellit palpebris illigatum in
 machina vigiliando necaverunt, supplicio videtur af-
 fectus, &c. Variant aliquantulum Seneca Epist.
 63. & 99. Valerius Maximus lib. 11. cap. 2. Tu-
 ditanus apud Gellium lib. vi. cap. 4. Author de
 Viris Illustribus. Divus Augustinus lib. 1. cap. 17.
 de Civitate Dei. Florus lib. 11. cap. 2. SATVAG.
 Romanos editi multi & scripti. Romanus Petav.
 284. A Duce Puniceo.) Nusquam mihi me
 legere Puniceo pro Pono, aut Puniceo. Ideo scri-
 bendum puto, Poenico, quomodo in vetustissima
 lege conperi, quae proxime tempora Punica
 scripta est in hunc modum: Populis Iberis, qui
 in Africa sunt, quos eorum in amicitiam Populi

1 Roma-

Utque dedit saltus de summo Thessalus Ossa,
 Tu quoque saxoso praecipitere jugo.
 Aut velut Euryali, qui sceptrum cepit ab illo,

290 Sint

Remanet illa Praesidia vestigia manserunt. Cetero Thessalus vocatur Parnasi dei, non Penei, quamvis à Phoeniciis vocentur Satvae. Cuiusdam Constantini veteris quomodo Noster Metam. xv. 735. Charybden Iubare dicit. Heins. Nescio unde haec voluerit Hyndius, nam in Constantini notis nihil ad hunc locum reperio.

289. *Uti nunc praesidia praesens nomen, ut illi, qui nunc Praesidia praesens ara [sunt.]* Priamum tangit, qui à Pyrho Achilles filio, dum caperetur Troja, quatuor amplexaretur aram Iovis Hercei, quae erat in impluvio aedium suarum, in-terfectus est, teste Virgilio. Iuxta. Priamum involvit, qui ad Iovis Hercei aram à Pyrho Achilli filio sacrificatus est. Confunde quae collegit lib. xiv. Metamorph. Dicitur est autem Iupiter Iovis heres vel heres, seu quod ad vultum colitur, seu quod sacrificio suo velaret ac muniret Urbem. Ceterum Priamum videtur ad aram Iovis Hercei observatum, ut scribit Euripides in Troicis, Tryphiodorus in Elysiis, Dio Chrysostomus Orat. x. Pausanias in Messeniis, & Ciceroni. In Latinis Virgilii lib. ix. Aeneid. Iovis Hercei nomen. Sed enim Lichaeus apud antiquos Phoenicium in Troicis prodidit, Priamum hoc fuisse sacrificium ad aram Iovis Hercei, sed inde abstrahere, cum pro Regiae foebis obivam Novoromano dicitur esse, ab ipso jugulatum. Sertius non dicitur necesse; Lycobolon vero Callistodemus Iulianus venientem fore, ut Priamus ad aram Iovis Aemmonii occideretur: Quomodo-ram Lamb. Herceus Lycophrona reprehendit: Quia vero Priami epitheta continenda moris non esse. Ceterum.

289. *Uti nunc praesens nomen.* Praesens nomen vanae interpretatio habet. Interdum enim familiare pro invocato & proprio, ut apud Virgilium Ecloga 1.

Uti nam praesentes alibi cognoscere Deos.

Aliquando praesens dicebatur is, cui viventi sacra fiebant. Sic Horat. lib. iii. carminum 5.

Cetero remanent credidimus: Iovis Regiae praesens Iovis habebatur
Quaeque.

De n. Encl. l. 15.

Praesens tibi divinos largitur honores.

Tantum lib. xv. Ara ex sanum emmentem, quae praesens Herculi sacrae fuerat. Denique praesens Deus ille dicitur, qui adest. Ita Virgilium lib. ix. Georg.

Et vestigia praesentia numina Fanni.

Quia Fanni verari credebantur inter Sylvas, & plerumque inter agricolas. Ovidius hoc loco praesens nomen dixit, propter ejus statum, quemadmodum Curtius lib. vi. Et illo rari nihil, quod etiam cum perjuris detegendum fore, indicaturum, per praesens Dei juras. Est enim per praesentes Deos jurare, cum quis tactis altaribus & simulacris jurat. SALVAG. Praesidia prim. Edit. forte tunc, quia dei praesens, & praesens. Sic praesens etiam unus Heinsii, per praesentem deum, Augustum ne quis intelligat; mali enim omnino esset, cum comparare Herco Jovi, qui Priamo nihil profuit.

286. *Cui nihil Hercei.] F. pueri Dii Graeci appellare Jovem, qui penatibus braccisset, atque intra proprios lares coleretur, quando ea ipsa domus ipsius circuitum appellant, unde & hic Hercei Jovis, & apud Virg. ara Hercei. EGUAT. Herceus Iupiter cognominatus, quod ejus arae in foro aedium erectae essent. Septem enim Graeci ipsi dicunt, ut Harpocration scribit. Ara autem illa Iovis Hercei, ad quam Priamus occisus est, in mediis aedibus in impluvio erat sub dio Graecorum more, Athenaeo teste. Eamque sic Macro describit:*

Aedibus in mediis, undosus sub aetheris aro, Iugis ara fuit, iuxtaque veteris a laurus.

In qua sacratum fuisse ignem pervigilem & perpetuum Adrianus Turnebus in Adversariis recte suspicatur, ex hoc ejusdem Maronis versu:

Sanguis foedatam, quae ipse sacraverat, igni.

Dionysius Halicarnassicus in primo Historiarum, existimari ait se aliquibus, Herceos Deos esse, qui & Patrii & Genethii vocantur; Latini Penetales & Penates vocant. SALVAG.

287. *Utiq; dedit saltus.]* Ionus Rex Thessaliae, filius Perpei ultra modum potus de Ossa monte praecipere datus est, ut ait Gallus:

*Vina prius, si ista modo, debentque probari,
 Si non ista modo, vina venena juro,
 Namque nimis potus se praecipitavit Ionus,
 Vinaque pota nimis causa saeva nocit.*

IN THESSALIA. Historia commentitia, versusque rhithmici Gallo afficti. Interpretes omnes hoc loco faciunt, nec intelligendo, ut nihil intelligant; Domitius enim haec non inquit, filium habuit Thessalum, qui cum Thessalam impero recurret, ab Euryalo advenit, nam erat Coroprasus, ex Ossa monte praecipitatus est, nec:

290 Sint artus avidis anguibus esca tui.
 Vel tua maturet, sicut Minoia fata,
 Per caput infusae fervidus humor aquae.

Utque

necesse etiam Neseon filio, à quo Neseonius lacus dicitur esse, ut scribit Strabo. Nos id demum creditur sumus, cum proferetur aliquis, quo satis idoneo stetur autore. Zarottus autem Thessalus, ait; Thessalus Rex Ionis ex Euryalus filio Chalciope filius, ut tradit Porphyrus, è monte Ossa à suis est praecipitatus. Hoc etiam Zarotti commentum est. Quapropter Andreas Alciatus, quem merito Andreas Tirraquellus eruditionis admirandae virum appellat, notis in lib. x. Cod. de Execut. Artific. de hoc loco dixerit: Plutarchus & Apollonii interpretes Theophrastus divinatricem quandam Aglaonice Hegemoni Thessali filiam, cum in Ossa monte cuius Lunae observatae, in iudicio convictam à mulieribus, existimantibus ab ea Lunam costo deduci, gravissimo afflictam supplicio tradunt, & ex Ossa praecipitem dantam. Quam fabulam, seu historiam navis, tetigit Ovidius in Ibin, Utque dedit saltus è summo Thessalis Ossa, sic enim legendum, non Thessalus, ut interpretes creditur, qui dum Poëtam hunc non intelligunt, vana quaedam sunt commenta. Haec Alciatus, cujus conscientiam imploro; nam me Dii Deoque magno maclant malo, si Plutarchus & Apollonii Scholastes de hujusmodi Aglaonice necesse mentionem ullam fecerint. Ut ita se res habeat, ecce tibi Plutarchi verba ex libro, cui titulus Ταρκακ παραγγέλματα, pag. 252. Edit. Stephanae, Αρταγελος μη άνηκου έρχομαι, μη παρi Α'γαονικης [legendum indubie Α'γαονικης] & Ηρηνειου & τω Ιππελο Σωφρατη, εν τω εκλειστον Ιππελου & δου αουδουλον, & αουδουλον τω ζευθοι εν ο ευρηθαι τον ενωλον τον & ενιος εκλειστον παραγγελουσα τω οιδωλο. Quippe non rudis Astrologia, & quae auditu pariter, quo pacto Aganice filia Hegeteris Thessali peria pleniluniorum, in quibus desit lumine Luna in ambra illapsura foret, impulerit mulieribus, persuasurisque se Lunam detrahere. Idem lib. περι τον εκλειστοτον χρονιον, pag. 741. Αλλ' Ιππελο ρηθι ζουαηλ εν παυροτερον ερχεσθαι, Α'γαονικης & Ηρηνειου (Apollonii Scholiales Hegemonia vocat) εν ζουον, αργολογικω ζουατικω, εν εκλειστο ενωλον εν παραγγελουσα ζουατικω αυτη, sed Illarum calliditas in vulgus multarum sciam ex te invenit, quod Aglaonice Hegeteris filia suorum peria, ut amsit, in Lunae laboribus semper cum fozger suis vnaficiis & cantationibus deduci. Eadem ferè leguntur apud Apollonii Scholiam in lib. iv. Argonaut. pag. 177, nulla mentione facta de Aglaonice interitu. Quare non satis mirari possum, & est sane cur mirer, hoc Alciatum tantum virum assingere, & ita lectoris credulitatem ludificari. Quod, ita vivam, non

indicarem, nisi periculum esse viderem, ne quis praecipitatus de hominis doctrina opinione fectus, ne quaerendum quidem amplius existimaret, verum esset an minus. Longè alia est Francisci Sanctii enarratio, quae mihi nunc Gallica, ut dicitur, frigidior videtur, Ego, inquit, donec aliam interpretationem inventam meliorem, hanc obtrudo. Quemadmodum, inquit, altissimus Ossa nomen fuit ab Olympo diruptus & praecipitatus, sic tu quoque praecipitatus ab alio excelsi montis jugo. Ideo vero Sanctius Ovidium sic interpretatus est, quia teste Strabone lib. ix. terrae motibus abrupta sunt antiquitus, quae nunc Tempe vocantur, & ab Olympo abscissae Ossa. Postremus omnium Claudius Bartholomaeus Moriforus Divionensis Epist. 66. Centurinae primae, quae ad me ipsum scripta est, hunc locum Ovidii cum sequenti disticho enucleare sibi visus est in hunc modum: Magica velut carmine veteres Thessaliae Reges ad vitam revocabo, ut duobus distinctis lumen faciam. Deuclapnis & Pyrrho filius Aemmon illi parti terrarum, quae Parnosso, Pindo, Olyro, & Ossa montibus concluditur, nomen dedit. Eandem Thessalam de patris avinque nomini Aemmoniam & Pyrrhoam vocavit. Scribit Strabo sub finem lib. ix. Geographias Neseonem Thessali filium fuisse, quem Euryalus Thessali debellati occidit, in quoque regno paludi limosae Neseonem immerit, quae inde Neseonia appellata. Quo facto Neseonis patrem Thessalam captivum Euryalus è monte Ossae jugo praecipitem dedit, unde proverbium Thessali saltus. Quod mirer distissimum Virum Turorum Adversar. lib. xxvii. cap. 29. de saltu Achilli de mari in terram Trojanam intellexisse. Post has caudas, Euryalus Thessaliae regno potius, Euryli agitantibus rem, in Stygiam paludem se misit, sibi à serpentibus devoratus est. Hinc lux fit sequentibus distinctis, Utque dedit saltus, &c. Eius vero praecleara omnia, si autorem Strabonem haberent, apud quem nihil de Thessalio ex Ossa deturbato, nihil de Euryalo. Quamobrem amplius quaerendum. Estaret Callimachi Poëmatum in Ibin, facilia, ut puto, omnia & expedita essent haec Ovidiana, sed hoc optare est. SALVAG. Si liceret legere pro Ossa, Ossa, intelligi posset Lichas, quem Hercules praecipitavit in mare. Sed an ille Thessalus fuerit ignoro, & de Licha ager postea, quare alius quaerendus nec constat, Thessalus hic gentile nomen sit, an proprium. multi enim Thessali nomine fuere. Vide Salmast. de Ling. Hellenic. p. 295. & 304. & notam de Jove Fulgatore dissertationem p. 109. & plures memoratis ibi facile possent addi, si quid lucis huic loco darent. BORN.

inque pyram tecum carissima pignora mittas,
Quam finem vitae Sardanapalus habet.

317 Urque Jovis Libyici templum violare parantis,
Acta Moto vultus condat arena tuos.

Ut.

*Ut inquit mater, et viri et mater am-
pla,
Atque sedem vitae causa visque fuit.*

INTERROG.

Adhuc de historia commentis, remissi Christo-
phoro Zanetti, & Antonio Tiraquellus veteri
interrogat. Item addecent. Carmina autem Ti-
bulla profusa indigna. Videndus in hujus loci ex-
planatore Commentariorum. SALVAG. Mag-
netem Olyone Hieronis Syracusarum Regis filio, &
Alexandri Berocham Regis filia natum,
a matre incestum, quod fecum coire noluerit,
quodam diebus, se autem hunc (quantum ha-
beret videtur) amavit nullis. CONST. PAN.
Sicut una sonant, quae verus interpret, item
Zanetti, et post eos Zanetti Tiraquellus in no-
tationem commendatam, num. tot. de Neriside
Ceboni utraque narrant, quae Magnetem filium
fratris eduxerit, cum refrigerio cantharidum
videns infans. Justinus enim, qui lib. xxviii.
Themi & Neriside inveniunt, huc de re ne ver-
bam addunt, eam sed dubio non omittitur, si
res se habet, quomodo se habere commentum
fuit. Item Ptolemaeus hic designat, quae
ut alio eo, quae res in hunc genus memo-
ratur. Sic enim magis Pyram nomen fuit. Prae-
terea Olyone materem, vel artem, ut nonnulli
volunt. Tigrisdam per hunc Leucadem ejus con-
tinuam Sardanapalio, ut hunc infans,
Sardanapalio lib. xxi. pag. 373. Sardanapalio Ca-
lcedonia, ut hunc Pyram una cum Tigriside
quae hanc esse. Quam certe conjecturam
magno illi Cartaginensium Anachoritarum Au-
thor, Carolo Siffringio, sensu distincto, ut in
eo Olyone, praeterque doctrinam, atque hanc
rem hanc ad hanc memini persequere,
cum hanc hanc Observationes cum eo communi-
cavit. SALVAG.

319. *Diffiniendo.* Diffini quomodo aliter Regis.
320. *Cantharidum.* Vermibus hic fides &
hanc de hanc res in hanc, ut quomodo, praec-
ter hanc venenatum habitum, ut tamen remedia
hanc hanc hanc, quae in quacumque parte ven-
enatum sit, excutitur; memoris proditum,
Gothico Equiti Romano & Neponis principis
amida dicit, quae hanc conceptus est, a
medico de hanc hanc, hanc hanc hanc ob-
jecta hanc hanc hanc, quae hanc hanc Co-
municat, hanc hanc hanc hanc, quomodo
hanc hanc hanc hanc. *Cantharidum* parva sunt
in hanc, hanc, hanc hanc, quae in hanc hanc

veritas habent, quorum a potu accidunt asperimus
omnium & difficillima symptomata, sed maxime
infesta sunt renibus & vesicae, cumque his ex
professo inimicitias exercere videntur. Canthari-
dam autem venenum in qua parte sit non conve-
nit. Alii in pedibus & capite existimant esse.
Alii negant. Inter omnes constat pennas earum
auxilium in quacumque parte sit venenum. Ipsae
nascentur ex vermiculo in spongia maxime cy-
norhodi, quae sit in caule, sed foecundissime
in fraxino. Calefaciunt & sicant excessu quarto,
urunt, erodunt, mordicant, putrefaciunt. Cice-
ro lib. 12. Epist. 27. ad Pappum Pactum, scribit
Cajum quendam, accusante L. Crasso, canthari-
dis impissis. SALVAG. *Cantharidis fucus* Bonon.
Thessalidum Regis & duo alii. *Thessalidum*
Francos.

311. *Aut pia in causa.* Leucan, unus ex Pon-
ticis Regibus, Spartacium fratrem suum interfecit,
provocatus ab uxore sua, quam cum vellet
adulterari Leucan, ab ea interfecit, unde
action:

*Leucan occidit fratrem pro conjuge, unquam
Conjux; sed causa cordis utriusque fuit.*

INTERROG. Strabo lib. vii. Leucanem ejusdem
meminit, qui Ponticis, & alium quorundam
urbium Pontis, rex fuit, de quo an intelligendum
hoc loco sit, ambigo, quia certam adhuc histo-
riam non invenio. CONST. PAN. Strabo lib. vii.
Leucanem meminit, ut regis Pontici, sed amplius
nihil addit. METZ. Vetus Interpres in hunc
locum, *Leucan unus ex Ponticis Regibus est*. Fi-
des esto penes Authorem, & Arion auctor scilicet.
Certe Diodorus lib. xiv. item Strabo lib. vii.
Leucanem Cameris Bosphori Regem, eundem-
que Spartaci patrem fuisse produerunt. Quod
autem Valerius Andreas essent Pontis Reges *Leu-
canes* appellatos, videtur ut Strabonem Authorem
suum intellexit. SALVAG. *Leuco* est, quaedam,
de *Leucone* & regibus Bosphoris Perizon. ad Ar-
liam. Vat. Hist. vi. 13. Leucan etiam Athanani
filius memoratur a Mythologis, sed ille morbo
obdit, teste Paulania lib. ix. cap. 24. BONN.

311. *Vulgar.* Junius Francos.

313. *Inque pyram tecum.* Sardanapalus, de
cujus interitu Lucretius ait:

*Ut cum desente major miranter amicus,
Aeternum murus Sardanapalus habet.*

INTERROG.

Quis non quidam vultus? Lucretio adhibet
No:

Urque necatorum Darei fraude secundi,
Sic tua subsidens devoret ossa cinis.
Aut ut olivifera quondam Sicyone fugato,
320 Sit frigus mortis causa famesque tuae.

Aut

Nota mors Sardanapali, postremi Assyriorum Re-
gis, viri muliere corruptionis, qui victus ab Ar-
bace, sive Arbace Medorum Praefecto, in
Regiam se recepit, extructaque pyra, & se, &
divitias suas, & pellices, & eunuchos, quae omnia
Ovidius *carissima pignora* vocat, in incensum mi-
sit, hoc solo imitatus virum, Diodorus lib. 11.
Athenaeus ex Cresta lib. 11. Deipnos. Justinus
lib. 7. Joannes Tzetzes Variar. Histor. chil. 11.
Hist. 95. & chil. 77. Hist. 146. Autho-
r *Carissima* Cent. v. 88. Is alio nomine *Conus*
Coccolorus appellabatur, ut scribit Eusebius in *Chro-
n.* Notum item Sardanapali sepulcrum. SAL-
VAG.

313. *Carissima corpora mittas.* Uxores, servos
& divitias interpretare, quae simul secum Sarda-
napalus concepit in rogum. Is autem Cyndaraxis
filius fuit, teste Stephano, quem Strabonem &
Strabo Anacyndaraxem vocant. CONST. PAN.
Pignora Sarra. placet. & *Quam finem pro quam*
idem. ut Met. 111. 735. ex veterissimo codice
Florentino:

Hinc ego, me Cyclops nulla cum suo patebat.

Aleantur quae notamus ad Amores libro 11. EL.
111. HANS. *Sardanapallus* Sarra.

315. *Urque Jovis Libyici.* Cambyses exercitus
ad spolandum Ammonis templum missus arenam
austro mora obrutus est. INTERROG. Praeterea
omnino. Exercitum intelligit a Cambysie Per-
sorum Rege missum ad nobilissimum Ammonis tem-
plum expugnandum, *quam arena nostro nota*, in-
quit Seneca lib. 11. Natural. Quae. cap. 30. &
intra vixit indolis textis, deinde obruit. Quod
etiam refertur ab Herodoto in *Thalia*. Juliano
lib. 1. Pinarcho in Alexandro scribente quinquaginta
millia capitum obruta. SALVAG.

315. *Parantis.* Parantis alter Petavian. & ed.
Salvag. Heinicus mallet, *paranti*.

*Et tu dispersas, sicut periere, semina
Dareis malo quod cinere obrutas.*

INTERROG.

Verisimile quidem est Callimachum eandem im-
precationem usurpasse; verum carmina ejus insul-
se reddita sunt. Adscribam interpretationis loco
Historiam a Valerio Maximo lib. 12. cap. 2. *Olyone*,
inquit, qui postea Dareis appellatus est, sanctissimo
Persis juramento obstrictus, ne quem ex conjuga-
tione, quae septem magis cum eo opprimeret, aut
veneno, aut ferro, aut alla vi, aut im-
pia alimenter necaret, crudeliter mortis ratio-
nem excogitavit, qua aureos filios non perempto re-
ligionis vinculo tolleret. Septem enim alios pariti-
bus lacus emere compulsi, suspensique vixit pra-
mentis benigno cibo ex pinace exceptis, in ea colla-
bas, de quo septem filii in illam insidiam con-
spicere dicebant. Meminit & Olyone in *Arabia*,
apud quem *Darys* appellatur; sed quia ratio
carminis non petiit ut nominari ab Ovidio, non
dubito quin *Dareis* ab eo nanciperet, quomodo
a Iustino semper vocari docet ex veteribus mem-
bris quibus in eum notas edidit, ut videlicet
in 5, sicut *Alexandrea* apud Horatium teste Pri-
ciano lib. 11. de *Castanea*, quae Graecis *Castanea*
& *Kastanea*, quibus etiam *halium* est
Castanea, ut recte *Castanea* sit Latinus *Dareis*,
quamquam & *Darys* a perisue dicitur. Supple-
cui autem ab eo usurpi memini praeter *Cleam*
Valerius Maximus lib. 12. cap. 2. Pene fugerat
me norasse in M. S. San-Victoriano perspicue scri-
ptum esse *subsides*, pro *succedens*, quae lectio
verior & sincerior mihi videtur. Est enim *subsides*
vocabulum caesariense, quod non simpliciter *subsidi-
tere* significat, sed in insidiis subsistere. Hinc
subsides Vegetio lib. 11. cap. 22. Praeterea Ser-
vius ex enunciatione Francisci Modii in illud Vir-
gilius, lib. 12. *Aeneid.* 168. *Subsidi aditior: sub-
sides*, inquit, dicitur qui insidiis laqueo interi-
munt, & *hostium dolos subsides* vocamus. Idem
Modius epist. 39. *subsidiendum* eodem sensu pro
subsidiendum reponit apud Ciceronem Orat. pro
Milone, hoc loco. *Atque ut illi nocturnus adur-
bem adveniens vitandus peritus, quam expugnandus*
fuit, sic Miloni non insidiator esset, si illum ad
urbem nocte accessurum judaret, subsidiendum atque
expugnandum fuit. Itaque *subsides* apud Ovidium
erit *insidiosus*, quomodo Valerius Maximus dixit
insidiosam congeriem. SALVAG. Vid. Frein. ad
Caes. vii. 111. 16. & qui plenus hoc argumentum
est

12

Utque novum passa genus Hippomeneide poenae,
 Tractus in Actaea fertur adulter humo:
 Sic, ubi vita tuos invisa reliquerit artus,
 340 Utrores rapiant turpe cadaver equi.

Vif.

Hercules Ponticus. *πρὸ τῶν ἀλκιδῶν* in hunc modum. *Ἡρακλῆς ἵσθη δὲ δειλὸν δειλῶν ἀποκτείναντα τὸ δειλὸν, δειλὸν οὖν τὸ θορυγῶν ἀπὸ τῶν ποταμῶν, ἵσθη δὲ δειλὸν ἐπεὶ οὐκ ἔστι θορυγῶν τῶν ποταμῶν, τὸ δὲ ἐπιθῆναι αὐτῷ δειλὸν, Ἡρακλῆος, οὐκ ἐστὶν Ἰσθμίου, ὡς δὲ δειλὸν ἀπὸ τῶν ποταμῶν ἀπὸ τοῦ Ἡρακλῆος, ὡς δὲ δειλὸν ἀπὸ τῶν ποταμῶν ἀπὸ τοῦ Ἡρακλῆος, ὡς δὲ δειλὸν ἀπὸ τῶν ποταμῶν ἀπὸ τοῦ Ἡρακλῆος.*
 Hic Limones cum stragula deprehensa, illum quidem una cum filia eorum allicitum uterque, filiam vero cum equo domi inclusit, domum intravit. Alii quidem puellae necem prodiderunt, amatoris nemo, praeter Heracleidem & Ovidium. Quaedam editiones sic habent: *Utque novum passa est genus Hippomeneide poenae: Tractus in Actaea fertur adulter humo.* Quam lectionem Valerius probat. Micyllus non multum intercedit, hoc in illo modo legitur. Ego Alimantem locutus sum. Primum, quod sequens dicitur Nasonem totum continens, ad Hippomenem filiam nullo modo pertinere videtur, deinde quod Limones interitus versus commemoratur. Sentus est, ut his motui corpus eodem modo caperetur, eos tractus fertur amittere Limones, novo supplicio obditte. *Adulter* autem dicitur pro matre, ut apud Horatium lib. III. Od. 16.

*Indignum Danae turri abicere
 Indignaque foret, et vitulum caecum
 Trifurcibus, manibusq; salis
 Nutraris ob adulteris.*

Nam licet Heracles voce *μαζών* usus sit, quae pro adultero plerumque usurpatur, hic tamen pro concubitoris accipienda est, quae Limonem inuaptam fuisse testatur Aethiopes in Timarchum: cujus verba praeterea, ubi de ipsa mentio erit: alioqui proprie *adulterum*, inquit Papinianus, in *nostra* *sententia* proprie partum ex altero conceptum, *concupiscentia* vocant. *Stragula* vero in *Virginitate* *vilissima* committitur, quod Graeci *σπῆρα* appellant. Inq. G. 5. 1. D. ad legem Juliam de adult. lib. Per *Actaeam* *hunnam* *Asiaticam* intelligendae, quoniam Actrae prius *Asie* didia, auctore Strabone in libro lib. IX. Solino cap. 13. Plinio & aliis. SALVAG. *Hippomeneide* nonnulli veteres. Scribit:

Utque novum passa genus Hippomeneide leti.

Ad Limones adulterum enim hoc distichon est referendum, de Limone ipsa acturus est infra y. 339. & versus proximo forte scribendum, *Tractus* *includit* *humo*, nam veteres, *Tractus in Actaea*. HISTORIUS. *Utriusq; in passa est poenae genus Hippomeneide* duo codices cum pr. Edit. vid. Heinf. frag.

Add. ad Tibul. Brouchufii. p. 466. de Limone vid. Meur. Ath. Att. III. 6. & de Arch. 1. 6.

338. *Tractus in Actaea*] *legis, et Actaea*, non in Actaea, CONST. FAN.

339. *lucifera*] *Invisia* tres codices. *invisia* Meintel.

340. *Turpe cadaver*] *Triste* Sarrav.

341. *Viscera sic aliqui*] Tangit quod Nauplius pater Palamedis, fraude Ulyssis interfecti, Graecos Troia revertentes,posito igne in Caphareo monte naufragio perdidit. INTERPRES. Magis placet ut *scopulus* quam *scopulis* legatur, licet & hoc possit tueri. CONST. FAN. Simillima est illa Thyellae imprecatio apud Ennium, ad quam forte Naso aludat:

*— Ipsi summis saxis fixis asperis
 Existeratus, latere pendens, saxa spargens iabo,
 Saxis, et sanguine atro.*

De qua quidem execratione, sic Tullius lib. I. Tuscul. *Existerat iuventutis sano versibus apud Ennium Thyestes, primus ut naufragio percat Atrius; durum hoc saxi, talis enim interitus non est sine gravi sensu; illamania, ipso summis saxis, &c.* Rufus in L. Pisonem: *Nepos vero ego, si unquam verbis male precarer, quod saepe feci, in quo Dii immortales meos precari audiverunt, matrem, aut mortam, aut cruciatum precarer. Thyestis ista execratio est, Poetae cuius animos non sapientium moventis.*

*Ut in naufragio extulsi, usque saxis fixis asperis
 Existeratus.*

Nonius in *spargere* alterum illorum versuum in lib. XIX. Lucilli adducit. Sed ego iubens Hieronymo Columnae subscripto, qui putat Lucillum haec Enni execrationem suis interferuisse poematis tanquam vulgo iactatam, & inde Nonium Lucilli exilimasse. Quod superest, Interpretes omnes hunc Ovidii locum de Nauplio capientes, tantum ab Ovidii mente abfunt, quantum *Hypanis Veneto* *diffidit Eridano*. Tu de *Loerenibus* interpretare, qui post everfam Trojam in patriam redeuntes, ob unius Ajacis noxam in Euboae promontoris misere naufragio perierunt. Virgilius lib. I. Aeneid.

*— Pallamo exarere gentem
 Argivum, atque ipso potuit submergere ponto;
 Unus ob noxam, et furias Ajacis Oilei,
 Dissipatque rates, everitque aequora ventis.*
 Idem

Viscera sic aliqui scopulus tua figat, ut olim
 Fixa sub Euboico Graja fuere sinu.
 Utque ferox perit & fulmine & aequore raptor,
 Sic te merfuras adjuvet ignis aquas.

345 Mens

Idem narrat Homerus lib. IV. Odyss. Calaber lib. XIV. Euripides Troadibus. Lycophron Cassandra. Philostratus Icon. lib. II. Timaeus Locrus lib. II. Historiar. Horatius Epode 10. Seneca Agamemnone. Itaque Germanam eam esse Nasonis mentem ex eo etiam patet, quod Ajacis ipsius meritis disticho proximo subjicitur. SALVAG. *Scopulus* sex scripti. HEINF. *Scopulo* duo Heinf. *mox Graja sub E. fixa f. f.* Gallicus unus.

341. *Viscera*] Ante hoc distichon in Franc. & tribus aliis, & pr. Edit. sequebatur:

*Demissa Sarmaticas inter Geticasque sagittas,
 Illi precor ut vivas et moriari levis.*

Nisi quod in uno Gallico erat, *Seythicasque sagittas*, & *vivas* in uno Heinfii, *ne moriari* in alio, deinde in plurimis & pr. Edit. sequebatur. 441.

Utque ferox Phalaris &c.

Et tunc in quatuor & pr. Edit. 463.

Aut in Cassandras &c.

Addebat pr. Edit.

*Aut peras, perit sicut Cassandras ille,
 Quem sua gens maris morsu in anne Lyci.*

343. *Utque ferox*] Ajax Oilei cum Ulysses Paladium rapuit, quare a Jove subminatus est, & in mari demersus prece Palladis. INTERP. Hic Ajax Oilei fuit, de quo etiam Vergil. 1. Aeneid. meminit. Huic Pallas insensa, propter stupratam in templo ipsius Cassandrae, in reditu, cum circa Caphareum promontorium Euboeae & ipse & caeteri Graecorum navigarent, tempestatem contigit, qua caeterorum quidem naves, aliae dispersae, aliae scopulis illis fuere: ipse autem Ajax etiam fulmine percussus. Utramque igitur rem Poeta tangit, priore disticho navium collisionem atque periculum, posteriore autem ipsius Ajacis interitum. MICVLL. Ajax Oilei filius Cassandrae raptor, de quo Virgilius loco proxime laudato:

*Non exarantem transfixo pectore flammis
 Turbino corripuit, scopuloque infixit acuto.*

Sed enim Timaeus Locrus lib. II. Historiarum Ajacem naufragio evasisse, & in patriam reversum prodidit. SALVAG. *Perit a fulmine* alter Petav. & *flamine* Morei.

345. *Mens quoque*] Pentheum tangit, qui a matre disceratus est. INTERPRES. Sic & ipse in Metamorphosi de Mariya y. 388. *Nec quicquam nisi vulnus erat.* EGNAVIUS. Idem VI. Met. *Nec quidem nisi vulnus erat.* Adde Plotarchus in Alcibiade, Mariyam suffocaram fuisse ab Apolline.

Reperio tamen apud Stephanum in dictione *Damafe* hujusmodi fabulam. Gigantem quemdam, Ascum nomine, una cum Ulyssis Barchin devinxisse, inque Bardinem fluvium deiecit. Mercurium autem Barcho vinculis liberato Ascum excoctasse. Item hanc alteram. Cum Bacchus in Syria vineam plantavisset, Damascum Mercurii & Alcmedes Nymphae filium eam secuti excidisse, quamobrem iratus Bacchus eum insecutus pelle nudavit. Ego utramque hanc fabulam huic loco censuerim magis, quam Mariya fabulam convenire, cum quia Lycurgi statim Ovidius intulit mentionem, qui a Barcho fuit supplicio affectus. tum quia infra Mariya excoctationis meminit, ut, *Nudaque directa patens tua viscera tolle, ut Phrygii cuius nomina flumen habet.* Nisi velis dicere Nasonem hic furorem, illic Mariya poenam imprecari: sed hoc non ignorandum, Mariyam Hyagnis filium fuisse, ut ex Philippi constat epigrammate libro Graecorum Epigrammatum primo. Tradit etiam Zenobius in proverbis, quod non praeterendum videtur, Apollinem cum Mariyam, ut excoctaret, ad pivum suspendisset, etiam Babin ejus fratrem voluisse interficere: sed Pallade causante, quod pejus tibia ureretur, dimisisse: unde in homines quotidie quid pejus laborantes, natum esse proverbium, *κακίον Βαβυιν ἀνάβη, Ραμιν Βαβυιν τιβικιανatur.* CONST. FAN. Non de Mariya intelligendus hic locus, neque enim ille fuit agitur usquam legitur, sed de Ajace Telamonio, qui toto corpore invulnerabilis fuit, praeterquam ea parte, ubi pelle Herculis leonina infans contectus non fuerat. Ita enim in Comment. Homeri legitur Iliad. penult. *Ἰσθμηται, οὐκ ἔγνωσαν Ἡρακλῆος τῆ ὄψου Σαλαμίνι κατὰ τινὰ χρεῖαν προσηλοῖσθαι. Τελαμωνίδῃ ἔργηθη δὲ τὸν καὶ τὸν ἄνθρωπον ἐπέσειεν ὡς ἡ Ἡρακλῆος, καὶ ἀναλαβὸν τὸν πάδα, περιέβαλε λεοντῆ ἐφ' ἣ εἶχε τὸ ἀντὸν γέλασθαι ἄτημον. ὁ δὲ χρεῖσθαι, καὶ τὸ πῶν τὸ σάματος ἐγένετο ἄτημον, ἢ λην τὸν οὐχηνος* (sive, ut alii, *τῆς πελοῦς*) *τοῦτο γὰρ ἰδιαιτέρας κατὰ τὸν γὰρ μέρος καὶ περιβλήθη τῆ λεοντῆ,* &c. Eadem ferè & Pindarus Ode Iliumorum sexta. De infania autem & furore Ajacis, ex quo idem se postremo interfecit, extat tragedia Sophoclis, quae inscribitur *Ἰλιάς μακροχρόνη*, MICVLL. Nihil diutius infania & furore, quae sunt Deorum tela, imprecari potuit, quae de te luculenter sanè Lycurgus Orator contra Leocratem, Cicero de Aulpicum Responsis, item oratione in Pisonem. Hoc disticho significatur Ajax Telamonis filius, de cujus furore extat Sophoclis Tragedia, quae inscribitur *Κλέος μακροχρόνη*. Meminerunt

345 Mens quoque sic furis vecors agitur, ut illi,
Unum cui toto corpore vulnus erat.
Utque Dryantidae Rhodopeia regna tenenti,

In

& illi passim. In corpore toto invulnerabilis erat,
maior suavitatis, vel ut illi voluit, jugu-
lum. Unde Niso suum sibi vulnus fuisse dicit,
Nam cum Telamon quodam tempore pro liberis fa-
ciat, Hercules caeciliagranfens, hospinoque
excorsus furis interfuit, simul Jovem pre-
coris, ut Telamoni proles macula nasceretur,
etique votum Aquilae praetervolantis omi-
ne comprobatum est, indeque puer Ajax di-
ctus, quem adultum Hercules leonina sua
hircinis, etque illam dono dedit, quatectus fan-
cti non poterat, praeterquam in ea corporis par-
te, ubi Leonis portia pelis erat in ulum gestan-
dae phaeaco, uti Scholiastes Homeri Iliad. v.
Tantus in Lycurgum, Sophocles Scholiastes in
Aegon Hystrophum, Silius in voce Aegonum pro-
diderunt. Paulo alter Placianus Isthm. Ode vi.
Apollodorus lib. iii. Phalotates in Heroicis. Certe-
nus Ovidii Scholiastes, & post cum Domitius,
Zetanus, & Egnatius, nunc locum de Marfya in-
terpretantur, propterea quod Ovidius lib. vi. Me-
tamorph. de Marfya pelle spoliato sic canit:

Clamant tuis q[ui]ntus dicitur per artem,
Qui quicquam nisi vulnus erat

Istam autem furoris actum sic in flumen sui po-
tius nominis demersisse docet hic Suidae locus.
In Aegonum sicut dicitur ut & postquam, aut
antiquo, aut antiquo in regnum Marfyan. In quam
locum, Egnatius praeterquam subditore ductus
probatur. Infinitivum; nunc ab illa dicitur
Petrus Epistol. 24. ferunt, tum quod Ovi-
dus utique Aegon more suo consequenter me-
morat, vixit est, tum etiam quod seriosos aliquot
regni nominis enumerat, Ajarem Telamo-
num praetermississe non debent. SALVAG. Qui
interpretatur: p[er]venerat quo sibi. recte. Met. vi. de Marfya,
Aut quicquam nisi vulnus erat. libro xv. de Hin-
dopolio, memora erat in omni vulnus. HEISS. Sed
contaminat hic dicitur voluit Poeta, illis locis,
quatenus vixit docti, nimirum ut Salvagnus
bene, uno tantum loco corporis percussis vulnerari,
vixit ad xv. Met. 392. ubi p[er]venerat tum domum vul-
nus p[er]venerat. & ita libe cui toto corpore vulnus
habet. Dicitur.

347. Utque Dryantidae.] Lycurgus Dryantis fi-
lius, qui sibi cura incidit, vel quia vites Bacchi
exciderat, vel quia cum matre concubuit, ve-
ros effectus, uno semper pede nudo ambulavit,
quod saepe Horatius. INTERPRETES. Lycurgum
hunc, ut puto, Dryantis filium, quem p[er]venerat
Graeco epitheto appellatum invenio, quod

in altero tantum pede calcem haberet. Hunc
Homerus a Jove lumine orbatum cecinit, quare
quod altero pede laesus esset, cultum pedis dispa-
rem Niso ingeniose dixit. EGNAT. Lycurgum
Dryantis filium intellige, de quo apud Hyginum
ita traditur: Lycurgus Dryantis filius, Liberum de
regno fugavit: quem cum negaret dicitur esse, viti-
que bibisset, & viti matrem suam violare volu-
isset, tunc vites excidere est conatus: quod dicitur il-
lud malum medicamentum esse, quod mentes immu-
taret. Qui infamia de Libro objecta, uxorem suam
& filium interfecit. isamque Lycurgum Liber pau-
tharis objicit in Rhodope, qui mons est Thraciae,
cujus imperium habuit. Hic traditur unum pedem
sibi pro vitibus excidisse. Atque hunc p[er]venerat
Graeci quoque vocarunt, quod Ovid. significare
volens. In gemino dispar cui pede cultus erat, dixit.
Porro de furoribus Lycurgi etiam Flaccus meminit
primi Argonaut. 716. Bisulmas ad meritis cum ce-
rina sacra Thyoneus Testi, & infelix jam mille
fueribus Hymus, Jam Rhodopea memora alta fru-
ment, totum incita longis Porcibus conantque fu-
git, natusque Lycurgum. MICILL. Lycurgus Dryan-
tis filio Thracum Regi, qui spreto & exagitato
Baccho in furorem versus, tibias sibi succidit,
cum vites excidere putaret, ut refertur ab Apol-
lodoro lib. iii. Hygino cap. 132. Servio in illud
Virgilia lib. iii. Aeneid.

Thraciae arant t[er]ri quondam regnata Lycurgo.

Hinc & p[er]venerat Graeco epitheto appellatur
Anthologia lib. iv. cap. 8. Epigrammat. 44. quod
nimirum in uno tantum pede calcem haberet,
altero scilicet amputato, eoque Nasonem respexisse,
cum ait, In gemino dispar cui pede cultus erat,
primus omnium Urcus Codrus sermone primo,
& post eum Egnatius, observarunt. De Lycurgi
vero furore & interitu varie scribitur ab Homero
Iliad. vi. & Eustathio in eundem, Diodoro Siculo
lib. iii. Sophocle in Antigone, inique Deme-
trio Triclinio, Heraclide Pontico in Allegoniis
Homerici, Hygino locolaudato, item cap. 24.
Joanne Tzetza chiliade v. Historia 19. Lactan-
tio in lib. iv. Stationae Thebaidos, Aristophanis
Scholiaste in Equitibus, ubi de Crambe lepidam
fabulam commemorat. Eiusdem meminit & Plu-
tarchus lib. de audiendis Poetis, item lib. de virtute
Moral. Rhodopeia regna a Rhodope Thraciae
monte, unde Naso Epistola Phylidis ad Demo-
phoontem:

Quae tibi subici laetissima regna Lycurgi,
Noniae Joannio vix fuisse apta regi.

Qua

In gemino dispar cui pede cultus erat,
Ut fuit Oetaeo quondam, generoque draconum,
Tifamenique patri, Callirrhoesque viro.

Nec

Quae part umbrosus Rhodope glacialis ad Haemum,
Et saepe admittas exigit Hebrus aquas.

Sunt qui Lycurgum Arabiae non Thraciae Re-
gem fuisse prodiderunt. SALVAG. Dryantidae me-
lores HEISS. Thiantidae unus. Pelopia regna duo
cum prima editione. De Lycurgo vid. ad Petron.
cap. LXXXII. & Muncker Hygin. fab. CCXLII.

348. In gemino dispar cui pede cultus erat.] Quia
claudus effectus a Baccho, succiso pedi crepidam
adjunxit, ut alteri aequalis longitudine foret. un-
de monstrositas id est, unum tantum gerentem cre-
pidam, in Graeco epigrammate nominatum in-
venies. Cujus interpretationis ideam Codrus fuit
inventor: sed Papiasianus interpres in IV. Theb.
doos ait fuisse Lycurgos, Thracium & Lem-
naeum. Tivaciumque in mare praecipitatum a
Baccho, qui primus vinum aqua miscuit. CONST.
FAN. In gemino dispar duo libri. ingenio totidem &
Edit. quaedam, ingenio haud dispar Medic. unus &
Edit. Domitii.

347. Ut fuit Oetaeo.] Hercules, & Athamas
gener Cadmi & Hermiones, & Orestes pater Ti-
fameni, & Penthides vir Calligones infani facti
sunt. INTERPRETES. Herculi ab Oeta Thesaliae
monte, in quo se hominem incendio exiit, ita
etiam dicto lib. vi. Falcor.

Apparet ripae vacatas Oetaeus Ioras.

Et Propertio Eleg. 1 lib. 2.

Troja bis Oetaei unius capta Dei.

De ejus furore Senecae Tragoedia extat quae
inscribitur Hercules Oetaeus. SALVAG. Aetaco
Sarrav. & tres alii cum pr. Edit.

349. Generoque Draconum.] Athamanti genero
Cadmi & Hermiones, quos in Dracones muta-
tos canit Ovidius lib. iii. Metam. Ubi fuf de fu-
rore Athamantis. SALVAG.

350. Tifamenique patri, &c.] De Oreste intel-
legendus hic locus, qui, quod matrem occidisset,
in furorem versus fuit. nota est fabula. Fuit au-
tem hic pater Tifameni, ut ex Corinthiacis Pau-
sanias patet, ubi legitur, Orestis di' ap' Athanti,
& Tifamenei p[er]venerat, Egeusius & Mucius nati
Orestis, MICILL. Orestis matricidae, cujus fu-
roris pervolvatus ex Tragicis. Unde Virgilio lib. iv.
Aeneid. semis orestatus dicitur. Is Tifameni pater
fuit, auctore Polybio lib. ii. Apollodoro lib. ii.
Strabone lib. viii. Pausania in Corinthiacis & A-
chaicis, ubi multa de Tifameno. Velleio Pater-
culo lib. i. Eusebio in Chronicis, Tzetza in Lyco-
phontem. SALVAG.

350. Callirrhoesque viro.] Quis dubitet Calligones

nes male a Calderino legi? fabulamque absurde
confingi? Tu igitur Alcmaeonem Amphiarai fi-
lium matricidam intellige, qui cum ad Phegeum
Alpheibocae patrem venisset, ut furore ac infamia
purgaretur, in quam ob matris Eryphiles necem
inciderat, Alpheibocae, dato prius illi monili,
in uxorem purgatus accepit, inde profectus Cal-
lirrhoen Achelofliam adamavit. Coniugium illa non
aliter in nuptias concessura foret, quam monile ac-
cepisset, rediit ad Alpheibocae Alcmaeon, mo-
nileque reperens a Temeno & Axione fratribus
Alpheibocae est interfecit: quos foror tamen in-
ultionem mariti necavit. hoc ipsum Ovidius 11. de
Remed. Amorificae cecinit:

Amphibolén frater ne Phazjāā semper amaret,
Callirrhoëi facit parte receptatori.

Hanc rem & in Metam. ix. pertrinxit. EGNAT-
TIUS. nonnulli codices vetuli habent, Callirrho-
que viro, quae lectio mihi probatur: significabit
enim Alcmaeonem, qui matrem occidit, & in fu-
rorem abiit, ut Orestes. lege Servium in eum Vir-
gili verum lib. vi.

Mosiamque Eryphilen
Cruentis nati monstrantem vulnere carnis.

CONST. FAN. Sic doctiores plerique legunt, non
ut quidam, Calligones. Intelligit autem Alcmae-
onem, Amphiarai filium, qui simili de causa, ut
Orestes, in furorem versus fuit, quod matrem
Eryphilem occidisset. de quo Paulan. in Arcadicis
hoc modo: ο' δ' Αλκμαίων υἱός τῶν κρημῶν ἀπο-
κτείνων Ἐρυφίην τὴν ἑγείων, τὸν ἐκ τῶν ἑσθίων ἰδίων,
φονεῖται ἐπὶ τῷ φηγεῖος ἑταροῦ ἑσθίου, συνωκεῖτο
Ἀλφειβόκῃ ἐν φηγεῖος ἑταροῦ, καὶ ἀπὸ τῆς
ἐκείνης, καὶ ἀλάσ, καὶ τ' ἕμμο δένων, οἱ ἵ κρημῶν ἀ-
πὸ πατρὸς τῶν Ἀρκάδων, αὐτὸν ἰδίων ἡ ἑσθίου ἵων,
καὶ φηγεῖος ἐπὶ τῷ κρημῶν τῶν ἑσθίων, καὶ ἀπὸ τῆς
Πυρρῆ ἀλάσ τῆς ἑσθίου ἀλάσ, ἐκ τῶν ἐσθίων ἐκ
κρημῶν οὐ συνωκεῖται, ἐκ τῶν ἑσθίων. καὶ ὁ φη-
γεῖος τῶν Ἀρκάδων ἐκ τῶν κρημῶν, ἐκ τῶν ἑσθίων,
καὶ κρημῶν ἐκ τῶν κρημῶν τῶν Ἀρκάδων ἑταροῦ,
λόγῳ τῆς Ἀρκάδων. καὶ οἱ κρημῶν, Ἀρκάδων τῶν
καὶ Ἀρκάδων ἑσθίου. ἑσθίου. MICILL. Optime hunc
locum interpretatur Egnatius. De hac quoque re
Apollodorus lib. iii. CIOFAN. Alcmaeonis Amphiarai
& Eryphiles filio etiam matricidae, qui uxorem
habuit Callirrhoen Achelofliam, ut Ovidius
lib. ix. Metamorph. & lib. i. Amorum. Pausanias
in Arcadicis, & alii prodiderunt. Notum
uti furis ob materiam eandem exagitatus fuerit.
Hinc Propertio lib. iii. Eleg. 4. Furiae Alcmae-
onias dicitur. Velleio Anacron:

Li 3

Ut qui perfusam miserorum saepe procorum

370 Ipse suo melius sanguine tinxit humum.

Proditor ut saevi periret auriga tyranni,

Qui

1700 pms Myrtillo Oenomaï Auriga, cujus ante vultu Pelops Oenomaum in eo ipso loco, ubi victos Procos perimere conseruerat, interfecit. Myrtilum autem mercedem proditoris repositentem & Graeco in mare praecipitavit, quod ab eo Myrtonum mare denominatum est. Ex Pindaro in Olympiis, Diodoro Siculo lib. iv. Pherecyde apud Apollonii Scholiasten lib. i. Argonaut. Paulina in Eliadis posterioribus. Philostrato in Iconibus, Hygino cap. 48. qui rem varie narant. Sed et proditor est à nonnullis Oenomaum à filiae nuptis ideo Procos denuerisse, quod illum ipse deperiret. Sic enim Lucianus in Charidemo, Theres in Lycophronem. Quia etiam Hyginus lib. 23. Hippodamiam recensentem eas, quae contra deos contulerunt. Caeterum monuit me Nicolaus Heinsius, Davidis filius, juvenis praestantissimus, scribendum hoc loco, *salsigia Pisanae foris*, genendi causa singulari, quomodo apud eundem Ovidium:

Consistit ad geminas limina prima foris.

apud Horatium Satyr. 2. lib. 1. *Exclusus fore*, quae dictio Plauto, Terentio, ipsique Livio utitur. Haec autem dictio, quod apud veteres Romanos januae forae, non intro aperiebantur, ut Graeci Servius ad illum Virgilii locum lib. 1. *Aeneid. foris ante frangebatur alicui*. Quaequam non inexcusate legi possit ut editiones aliquae praefertant, *quorum, salidita, vultus olim Pisanae sustinuerat foris*. Hoc est, quorum vultus in aliorum subditum Piseae foribus affixi essent: eodem nimirum loquendi modo, quo Papianus lib. 19. Sylvar. ad Macrobium usus est:

*..... tollit tibi gloria sibi
Trojae ex lacrimis, qui circa moenia Trojae
Perianthum, caelo splatit vixit amica.*

Id est, qui in solatium caeli amici Hecora circum Trojae moenia rapavit. SALVAG.

371. *Quorum salsigia vultus.* Sic in lib. Vaticano, & Maff. in aliis, *prostra caetavera quorum*, CROZAN.

372. *Olim Pisanae*] Lege, *foris*, ut sit genitivus singularis. Nam *foris, foram, & fore* apud Ovidium singulari numero reperitur. ut in Medea:

Consistit ad geminas limina prima foris.

In A. de Poeta ad Nestellium:

Non rigidam timidis vultibus obde foram.

Id est, fore.

Cassus in fore vultus erat.

Erant autem ordo: vultus quorum salidigia foris, id est porae, Piseae sustinere. nam *vultus* accusandi casus, numerique pluralis, *salsigia* sunt nominandi. CONST. FANENS. In aliis impressis, *Oraque Pisanae*. In veteribus vero libris, *Brachia Pisanae*, CROZAN. Multi ex antiquis:

Quorum salsigia vultus

Olim Pisanae sustinuerat foris.

Recte, si cum Menteliano & Constantii codice foris reponas. Possit pro *Olim*, aut *Oraque*, etiam legi, *Ossaque*. HEINS. *Brachia* Jurcii, Francof. & *sex* alii. durior autem videtur mihi locutio *salsigia foris*, sed, quidquid sit, indicat, Oenomaum occisorum caput, brachia & alia membra foribus adfixisse, ut solebant immanes Tyranni. * Post. 557.

Gra super posset adhaerere brachia pendens.

Val. Flac. iv. 181.

Hinc trunca rotatis

Brachia rapta viris &c.

Ubi & *Ossa intra sua*. Procos Hippodamiae oculos recenset Scholiastes Pindari ad 1 Olym. 127. ubi tredecim fuisse dicit, angumero Pelope, qui evasit, unde duodecim facit Tzet. ad Lycophron. 156. Steph. in *Allegrie* Alefum etiam nominat, qui à Scholiaste non nominatur, nisi sit *Adon*, quem ille refert. BURM.

379. *Ut qui perfusam.* Tangit Oenomaum, qui interfecit est à Pelope. INTERPRETES. Tredecim procos interfecit ab Oenomaio priusquam infidelis Hippodamiae & Myrtili devolutus curru interiret, Pindarus memoriae tradit, teste Apollonii commentario in primum. Sed illud notandum, quod omnes Marem Oenomaio patrem dicant, matrem autem alii Aegina Alcyoniam: alii Harpinam eodem genitam: alii Eurythoen Danao natam faciunt. CONST. FAN. Oenomaus Alcyonis, vel, ut alii volunt, Martis & Harpiniae filius à Pelope occisus, ut scriptum reliquit Pausanias in Eliadis prioribus. Quamquam Liodorus loco supra laudato, narrat ipsum sibi matrem confecivisse. SALVAGN. *Profusam* tres libri.

380. *Miserorum caedo procorum.*] Saepè Mentel. & quinque alii, miserorum procorum sanguine perfusam, ut Oenomaum intelligat. HEINS. Saepè etiam Francof.

371. *Proditor ut saevi.*] Id est Myrtilus à Pelope in mare praecipitatus. INTERPRETES. Myrtilus Mercurii filius omnium consensu dicitur: Matrem autem alii Phactulam Danaï filiam ei assignant, alii Myrto, unam ex Amazonibus, ut testis

Qui nova Myrtoae nomina fecit aquae,

Ut qui velocem frustra petiere puellam,

Dum capta est pomis tardior illa tribus.

Ut

testis est eodem loco Apollonii commentator CONST. FAN. Myrtilus Mercurii & Phactulae filius, Oenomaï Auriga, qui cum Pelopei iurejurando adeptus, ut primam sibi Hippodamiae noctem concederet, ipsumque promissi moneret, ab eo in mare proximum eiectus est, ut Pausanias in Arcadico author est. Eius proditionem eleganter profecit Pindarus in Olympiis illum cereos clavos ferreorum loco rotarum modiolis inseruisse tradit. Historiam alii aliter narant, sive vero praeter Authores modo citatos Homeri Scholiastes lib. ii. ex eo nomen inventum mari Myrto. Quod innuit Lycophron in eo versu, *Φερσέπωνος* *ἔδωκε Νηέτος; τὰ δὲ Πηρος, κορυμνίνα ἰβήϊσι Νηρεί σφαιλόβρα*. Hinc Seneca Thyeste:

..... proditus occidit

*Deceptor domini Myrtilus, ex sile
Vetus, qua turbari, nebula ruididit
Mutato pelagus nomine.*

Pausanias tamen à Myrtoe puella nomen ei Pelago inditum mavult. Est autem maris Aegei pars valde procellosa & naufragis infesta, unde Flaccus: *Myrtonum parvulus nata fecit mare*. SALVAGN. Vide Claudian. Laud. Seren. v. 167. & ibi Heins. ubi *qui proditor* vocetur videbis, *peritiosa auriga* Edit. Domit. Gryph. & aliae. Metuebant enim syllabae. *Saevi* etiam Regius.

372. *Ut qui volentem.*] Illa eadem fabula supra dicta est. INTERPRETES. Duae fuerunt Atalantae, si Apollonii commentario in 1 Argon. credimus, una Iasonis filia & Hippomedontis uxor. Altera Argiva, Schoenoco genita, conjuxque Milanionis, de qua nunc Poeta intelligit, alii sunt, qui aliter tradunt, ut nos alibi dicemus. CONST. FAN. Atalantae proci, quibus hujusmodi certamen ipsa propulerat ejus se futuram, à quo pedum velocitate victa foret, superatus autem vitam amitteret. Tandem pluribus interfectis Hippomenes Macarei filius, sive Minalion, ut alii placet, projectis intercurrendum tribus malis aureis à Venere acceptis, quibus sublegendis puella moram fecit, victae conjugio potitus est. Fabulam vulgatissimam exequatur Ovidius lib. x. Metamorph. Apollodoro lib. iii. Joannes Tzetzes Chil. 12. Hist. 453. Obiter autem Theocritus Idyll. 3. Musaeus *Potamatis de Laniis ex Heris amoribus*, Sidonius Apollinaris Panegyrico Anthemii, Item Panegyrico Mezerotiani his versibus:

Plantasque superbas

Nata ita per siccam Nemeum cibus extulit Ar-
cor,

Cujus in Aetolo volitantem pulvere matrem

Horruis Hippomenes.

Quo loco per citum Arcadam Parthenopoens Atalantae filius intelligendus, ut minus recte Jacobus Simondus, vir doctissimus, praeter omnium codicum fidem rescripserit, *cita sustulit Arbas* & pro matrem legerit *Martem*, nullo sensu. Quam autem Naso *volentem*, Callimachus Hymno in Dianam *πρόδρομον* vocat. Plures fuerunt Atalantae, de quibus extat Lili Giraldi Dialogismus. Arcadicam nimirum & Argivam plerique Poetarum more suo confundunt. SALVAGN.

374. *Dum facta est.*] Capta est ex multis veterum. Nollet Epistola Cydippes:

Cydippes pomum, pomum Schoenocida cepit.

In Priapeis Epigrammate xv.

Qualibus Hippomenes cepit Schoenocida pomis,

Ubi *rapuit Schoenocida* nunc minus bene legitur: HEINS. de hac Atalanta, & altera vid. ad Ovid. x. Met. 566. *capta* confirmat Claud. Laud. Seren. 170. de Hippomenes:

Aurata volentem fixit Schoenocida pomis.

BURM.

375. *Ut qui restia novi.*] De illis dicit, qui ad Minotaurum devorandi missi sunt. INTERPRETES. Septena illa puerorum, totidemque virginum delecta sorte corpora, quae Athenienses ob interfectum Antrogeum Minoi quotannis, vel ut alii volunt, nono quoque anno, tributum nomine debebant à Minotauri in Labyrintho devoranda. Ex Ovidio nostro lib. viii. *Aeneid.* Catullo de nuptis Pelei & Thetidos, Apollodoro lib. iii. Diodoro lib. iv. Pausania in Atticis, Plurarcho in Theseo. Minotaurus alio nomine vocabatur Asterius, sive Asterion, ut est apud Apollodorum loco laudato Pausaniam in Corinthiacis, Tzetzen in Lycophronem. Fabulam autem *ἀλλοτρυγνίως* exponunt Lucianus Dialogo de Astrologia, Palaephatus in Mytholog. Apollodorus Centuria xiv. Proverbio 96. Servius in vi. *Aeneid.* Lucianus in 1. *Achilleidos.* Ad Labyrinthum quod atinet Plinius lib. xxxvi. cap. 13. quatuor insignes commemorat; *Aegyptium*, *Creticum*, *Lemnium*, *Italum*. Sic autem describit Creticum, *hincerni ambages occursumque ac recursum inexplicabiles obicit, non ut in pavimentis puerorumque interici competitibus brevis lacina milia passuum plura ambulatiois continentem, sed orbis foribus inditis ad fallendum occursum, redendumque in errorem eodem*. Offenditur etiam nunc Pseudolabyrinthus in Creta ad radices montis Idae, qui nihil aliud quam Labyrinthum fuit, tamen Cretenses eam adulterino Laby-

375 Ut qui tecta, novi formam celantia monstri,
 Intrarunt caecae non redeunda domus.
 Ut quorum Æacides misit violentus in altos
 Corpora cum senis altera fena rogos.
 Ut quos, obsecum lufos ambagibus oris,

380 Le.

380 Legimus infandae Sphinga dedisse neci
 Ut qui Bistoniae templo cecidere Minervae,
 Propter quod facies nunc quoque tecta Deae est.
 Ut qui Threëcii quondam praelepta Regis
 Fecerunt dapibus sanguinolenta suis.

385 Theo

id est nomine demonstrare solent. Latonia, inquam, hoc locum admodum & edignis taxi, è qui lapsus dixerit locus eximii sunt cum Gentium et Cuius, quae Minos Regis fuit, aedificata curia, eam primario nomine Iulidae civitatis Latonia. Quotiesquam verum est, multos in eo locum Minotaurum, modo ad dentem, modo ad dentem sese conortantes, quales in eadem abiectione roborant, idcirco dices è quodam modo, ubi olim ubi Cuius fuit, sumi solent, eum vici demonstrant, Latoniam ingredi volentibus. SALVAG.

376. Non admodum.] *Legit, munda, ut in correctis saepe patet, & constat in fabulis. Ceterum. Fas. Iovis unus Heinli.*

379. Ut quorum dicitur.] Achilles in rogo Patrocli cremari duodecim corpora Trojanorum, ed menses ipsos. INTERPRETES. Ex Homero Iliad. 6. ubi quem Achilles Ænei Nepos duodecim Trojanos ad Patrocli bustum mactavit, quorum sanguine manus eius placantur:

*Αίχμη δὲ Τηλέμαχος οὐρανὸν ἰδέσθαι
 θέσσει βόησιν, κἀκὸν δὲ φωνῆν ἰβύνο ἴπυ.*

*Videtur adde iuravit & sanguis Teucliam
 Ipsi mactare animo.*

Minotauri temporibus victimas humanas ad caesuram huius mactare mores erat. Sic Polytaene inquam ad eripiendos Achilles manes eripendam polioque Euripides in Herodes, 1450 noster lib. 111. Memorat. Virgilius lib. 111. Æneid. Statius Thracia. Sic Aeneas lib. 11. Æneid. vultus Poliochi necis, Remulos octo

*Vultus vixit infans, quos insidet umbra,
 Corporaque regi confundat sanguine flammis.*

Et Iliad sequantur:

*Vixerat ex patre manu: quos insidet umbra,
 Infans caele pariter sanguine flammis.*

Quae in hominum morem imitatus est Antonius Thraciae Philippiensi vicaria, quam Herentiam Graecis illius mactari iussit ad monumentum C. Antonii facta fuit, quem Bonus in ubi nona neci Cuius mactari iusserat, ut Ptolemaeus scribit in Antonio. Sic apud Lucianum de Salla:

*Quid sanguis manus
 Placet Cuius rufano, cum vultum testis
 Infans. Mavis, Iovis vultum mactari,
 Vultu iniquo non sui la pueris Ipsi.*

Hac etiam Valerius in Pisonem de si ipso: *A mo*

*quidem etiam poenas expatis, quibus conjuratorum
 manus mortuorum expatis; oras edium ioculiam
 mactari sensibus impiorum in mo profudis; quorum
 ego Iovis nisi cessissem, in Catinas busto vobis
 ducibus mactatus essem. SALVAG. In altis rogos
 cum tribus scriptis, HEINS. in altis rogi multi. in
 atis rogi unus Heinli. in altis rogi Fran-*

379. *Ut quos obsecum.]* De Sphynge historia nota. INTERPRETES. Fabulantur Sphingem ex Echidna & Typhonae parentibus ortam, facie puellam, alis volucrum, caetera leonem, Thebanis à Junone immisam, quae cum à Musis aenigmata didicisset, in Phycos monte confedit, de quibus id unum proponere solebat: Quodnam esset id animal vocem unam habens, quod primum quadrupes, deinde bipes, demum tripes foret. Univerfos autem quid illud esset interrogabat, quod cum minime satisfacerent, abreptum ex omnibus unum devorabat: eaque de causa multi subinde perierant; sed cum Thebanis oraculo renunciatum esset, iam tum Sphingis incommodo liberos fore, quando huiusmodi aenigma solissent, Creon Thebanorum Rex, cujus filius Aemon videtur à Sphynge peremptus erat, praecoris voce proclamari iussit, Regnum & Iocastam se ei traditurum, qui aenigma solveret. Quibus promissis excitatus Oedipus, qui se Laji & Iocastae filium esse ignorabat, aenigma de homine interpretatus est, qui infans quatuor membris graditur, effectus grandior bipes est, senescens vero, ac demum tertio assumpto pede, id est scipione, tripes dici potest. Sphinx adeo negre solutionem tulit, ut ex arce sese praecipitem dederit. Quamobrem Oedipus Regnum & Iocastam matrem infans uxorem accepit. Ita Diodorus lib. v. Apollodorus lib. 111. Higynus lib. 67. Athenaeus Deipnosoph. Sophocles Scholasticus Oedipi. Zenobius Proverbia *Budius* *Antiqua*. Allegorice vero Cebes Thibanus Palaephatus lib. de non credendis fabulosis narrationibus. Pausanias in Boeotieis, Diogenes apud Dionem Chrysostomum oratione 10. Iacius Threzae in Lycophronem. Michael Pselus in Allegor. & ex recentioribus Alecius Emblemata. 8. Pierius Valerianus, Michael Mercates, Laurentius Pignorus in Tabulis Isaacis. Sphinx autem Chitorem in signe fuit, quorum extant multitudine quaedam, tum illud quod Leo Allatus Praefatione in librum suum de Patria Homeris, ex Barberino Cinleachio delineatum exhibuit. Caeterum Nasoni Sphyn-

Sphynge obscurus os dicitur, quomodo ipsa *zophynge* à Lycophrone dicta est, propter aenigmata illa quae proponebat; unde illius effigiem in lucis, quod obscuri sunt, dedicari solitam refert Synellus oratione de Regno. Observandum autem in carolis illis Sen. Victorianae Bibliothecae membranarum pro *Sphynge* liquido legi *Sphynge*, quomodo semper scribendum esse monuit Iovianus Pontanus lib. de aspiratione, quod sit Graecum Latinae linguae contrarium. *Ut saera, (sema, apoteanae huiusmodi, aspiratione detracta, gma, & alia huiusmodi, aspiratione detracta, quod etiam Iacimus Camerarius observat notis ad Oedipum Tyrannum Sophocles. SALVAG. Obscuri Francof. & tres alii cum editionibus nonnullis.*

379. *Vultus ambagibus oris.]* *Lufos* eleganter Politianus liber è duo ali. nisi *vinctus* mavis. ut ad Sphingos nomen alludat. HEINS. Vid. Latat. ad Stat. 1. Inchi. 66. ubi à *σφίγγων*, id est *constringere* dictam sit. *quasi mentis omnium suis propositionibus ligaret.* & ad lib. 11. 87.

381. *Ut qui Bistoniam.]* Thracia à Bistone palude dicta est, & ibi auctore Callimacho, in oppido Seris nomine multi viri à Lacedaemoniis interfecti sunt in templo Minervae; ideo Minerva ferus sua lumina aperuisse. INTERPRETES. Ego veterem illam iudiciorum formulam *non liquet* hic usurpare malo, quam temere quidquid obitum est arripere, aut falsam Nasoni sententiam assignando Lectori fucum facere. Nam quae ab enarratoribus dicta sunt, eo numero apud me sunt, quo tricae & apinae. *Σεωλαστίας*, inquit Sanctius, *Lacedaemonii legem tulere, ne alicui hospitii spacia esse liceret, quam legem Graeci dixerunt Σεωλαστίας, id est, hospitium expulsionem. Lemniaci multi spacia detrebant ex lege interfecti sunt in templo Palladis, quam Thraciam appellabant, quo fure hana avertit oculos.* Maximam profecto Sanctius apud me gratiam inierit, si Authorem omni maiorem exceptione protulerit. Ego certus non habeo, quod ad loci huius expositionem spectet, quam quod Iustinus lib. 11. de quinquaginta juvenibus in Templo Minervae trucidatis narrat his verbis: *Sed principia originum Metapontii cum Sparianis & Crotoniensibus pellere caetero Graeci Italia statuerunt. Cnem primum urbem Sirinaspis, in expugnatione eius quinquaginta juvenes amplexos Minervae simulacrum, sacerdotumque Deae velatum ornamentis, inter ipsa aetaria trucidaverunt. Ob haec cum pise & seditionibus*

vestarentur priores Crotonienses Delphicum oraculum adierunt. Responsum his est, suam mali fore huiusmodi Lycophrone dicta est, propter aenigmata illa quae proponebat; unde illius effigiem in lucis, quod obscuri sunt, dedicari solitam refert Synellus oratione de Regno. Observandum autem in carolis illis Sen. Victorianae Bibliothecae membranarum pro Sphynge liquido legi Sphynge, quomodo semper scribendum esse monuit Iovianus Pontanus lib. de aspiratione, quod sit Graecum Latinae linguae contrarium. Ut saera, (sema, apoteanae huiusmodi, aspiratione detracta, gma, & alia huiusmodi, aspiratione detracta, quod etiam Iacimus Camerarius observat notis ad Oedipum Tyrannum Sophocles. SALVAG. Obscuri Francof. & tres alii cum editionibus nonnullis.

381. *Ut qui Bistoniam.]* Thracia à Bistone palude dicta est, & ibi auctore Callimacho, in oppido Seris nomine multi viri à Lacedaemoniis interfecti sunt in templo Minervae; ideo Minerva ferus sua lumina aperuisse. INTERPRETES. Ego veterem illam iudiciorum formulam non liquet hic usurpare malo, quam temere quidquid obitum est arripere, aut falsam Nasoni sententiam assignando Lectori fucum facere. Nam quae ab enarratoribus dicta sunt, eo numero apud me sunt, quo tricae & apinae. Σεωλαστίας, inquit Sanctius, Lacedaemonii legem tulere, ne alicui hospitii spacia esse liceret, quam legem Graeci dixerunt Σεωλαστίας, id est, hospitium expulsionem. Lemniaci multi spacia detrebant ex lege interfecti sunt in templo Palladis, quam Thraciam appellabant, quo fure hana avertit oculos. Maximam profecto Sanctius apud me gratiam inierit, si Authorem omni maiorem exceptione protulerit. Ego certus non habeo, quod ad loci huius expositionem spectet, quam quod Iustinus lib. 11. de quinquaginta juvenibus in Templo Minervae trucidatis narrat his verbis: Sed principia originum Metapontii cum Sparianis & Crotoniensibus pellere caetero Graeci Italia statuerunt. Cnem primum urbem Sirinaspis, in expugnatione eius quinquaginta juvenes amplexos Minervae simulacrum, sacerdotumque Deae velatum ornamentis, inter ipsa aetaria trucidaverunt. Ob haec cum pise & seditionibus

*Hanc pelagi Rector templo vitasse Minervae
 Dicitur; averfa est & castus aegide vultus
 Nata Iovis texti*

Ita quoque simulacrum ejusdem Deae, cum violaretur ab Ajace Cassandra, pudicos oculos ad templi fastigium sustulisse refert Homeri Scholasticus ad Iliad. 11. Quod & ipsa Cassandra vaticinatur apud Lycophronem. Sic etiam cum Iones Ilium cepissent, supplices à Minervae simulacro velabant, nulla religionis habita ratione, quod cum fieret, ipsium simulacrum facinoris atrocitate commotum oculos clausisse ferunt, ut idem Lycophronem refert, quod tamen Strabo lib. vi. fabulose putat. SALVAG. Tecta plerique alii, *torva*, vel *torva*. HEINS. Tecta vel torva Francof. propter quos etiam Regius unus.

383. *Ut qui Threëcii.]* Diomedes Rex Thraciae equos suos humana carne alebat. Ab Hercule tandem victus, equis suis in pabulum objectus est. INTERPRETES. Nota Diomedis Thracum Regis immanitas, equos suos humanis caribus alere soliti, quemadmodum scribit Apollodorus lib. 11. Diodorus lib. 1. Philostratus in imaginibus Plinius lib. 11. cap. 2. Seneca Hercule furem, versa 225. Item Agamemnone versa 838. Claudianus Praefat. lib. 11. de Raptu. Hinc Hercules apud Ovidium nostrum lib. 12. Metamorph.

Quid cum Thracis equos humana sanguine pin-

385 Therodamanteos ut qui fensere Leones,
Quique Thoantcae Taurica sacra Deae.
Ut quos Scylla vorax, Scyllaeque adverfa Charybdis

Dulichiae pavidos eripuerunt rati.
Ut quos demisit vastam Polyphemus in alvum,
390 Ut Laeftrygonias qui subiere domos.

DU.

Ut

Neque corripit laetis praecipua vidi,
Nepos abici, dominumque istaque perent.

Historia vera est, Diomedem equis alendis tan-
tibus delectatum, usque dum facultates omnes con-
sumpserit. Quamobrem equos ejus ad Thraciam
dixerunt, ut exponit Palaepharus lib. de Incredibili-
bus. Alii aliter. Confians autem fama fuit equum
Sejanum Aeneas natum, proverbio nobilem, tan-
quam de genere equorum progenitus foret qui
Diomedes Tanciae filius, quos Hercules Diomedem
oculo e Thracia Argos perduxisset, ut scriptum
reliquit ex Cajo Balbo A. Gellius noct. Attic. lib.
III. cap. 9. SALVAG.

385. Therodamanteos. Therodamas Scythiae
Rex fuit, qui timens, ne per insidias occideretur,
Leones humanam sanguine abebat, quo maeris fac-
tione, ut si esset postulator, ad crudelitatem pa-
torum haberet. Alii dicunt, Therodamanteum Ly-
cium fuisse, qui Menelaum nobili genere maro-
rum Ithacensium obsequenti, quod si iam ejus adul-
terium vellet, a qua genitus est. Invenit. Quum
placet, ut loqui tunc est, quae toto fere terrarum
orbem circum, quoslibet magis rem hucianam, cum
concedo, tum insidendo promoveat, hi tres
pauca de Mitis humanioribus dies bene me-
riti amil videntur, Jacobus Struandus, Diony-
sius Perusinus Gall, & Andreas Schottus Belgae,
Dicitur & terram alii quod valat. Huius autem,
quae postremo loco nominavi, merito Ithacus
Cassiodorus Praefatione ad hunc in Athenaeum ani-
madversione, crudeliter abne virum appellat;
& ego praefari atque etiam pro me ferre soleo,
tantum me fideus ex ejus scriptis cepisse, quan-
tum ex illis nominis. Insuper tamen ab eo dis-
sentio cogor, ut hoc loco dissentio, quum pro-
vulgata scriptura legendum suspicatur, Therodan-
teos Therodanteo ceteris Hispaniae Rege, qui
cum favore actus Hercules templum oppugnare
aggesserit esset, venienteque ex adverso Cadiciensi
inducto navium exercitu, subito in fugam ver-
tentur Regiae naves, inquit Macrobius lib. 1. Sa-
turni. cap. 20. Simulans insequente igne correptos
evadentes. praecipua, qui suscipiunt hos-
tium caeli indicaverunt apparuisse sibi Leones prois
Cadiciensis vlyssis suscipiunt, ac subito suas naves
in fugam verterunt, quales in totis caelestibus, ex-
sistat. Ita Schottus lib. 11. cap. 31. Huiusmodi
Ovidianorum. Sed habebat, opinor, fenes de his-
toriam occupantem abbi in anem, aut certe aduherit
non consilium inter legendum utebatur, cum simi-
litem consilium in modum protulit; neque
tamen Therodas, sed Theron in omnibus, qui cu-

cumferuntur, Macrobius codicibus constanter legitur.
Deinde genuinam esse hujus Ovidiani loci lectio-
nem Therodamas, patet ex eodem Ovidio, qui lib.
1. de Ponto, Eleg. 3. ejusdem Therodamantis me-
minit in his:

Non tibi Therodamas, crudelisque vocabitur Ae-
triae,
Quisquis suis hominis pabula fecit equis.

Vetus Scholiastes ait Scythiae Regem fuisse, qui
timens &c. Eum vero sic appellatum, quod ser-
vum dicitur esset, vel si Theromedon legas, ut qui-
dam Codices habent, quod feris imperaret, non
levis est Domitii & Bartholomaei Merulae suspi-
cio. de illo, nihil mihi praeterea loctum. SALVAG.
Qui pavor laetis Patav. vincens unus Mediceus,
Heinicus pavor praetolic. sed hoc recte Leonibus
convenit, non neque feris, quae non pavide
reos aut noxios dici possunt. quare ego fensere re-
dudi, quod utrisque congruit. vid. ad Epist. ix. 46.
BONAM.

386. Quisquo Thoantcae. Thoas filius Bacchi,
quamquam Lemniades viros suos interfecerant, a
sua Hippolyte liberatus, in Tauricam regionem fu-
git, in qua regnavit, & ibi in templo Dianae erat
Iphigenia soror Orestis. Quicumque hospites illic
veniebant, unus Dianae mactabatur, alter rever-
tebatur. INTERPRETES. Thoas hic Tauricae terrae
tyrannus, sive rex fuit; alius a Thoante Bacchi,
patre Hippolytes. Sic enim & Iphigenia apud
Eurip. ait, se a Diana in terram Taurorum ab-
latam fuisse, & hanc hanc in Taurica Diana, cui hospites
immolari solebant. De Scylla & Charybdi Odyss.
xii. vido. De Polyphemo ejusdem lib. nono. de
Antiphate & Laeftrygonib. lib. x. MICILL. Tauri
Scythiae populi sunt, quorum Tyrannus fuit
Thoas, a quo Diana Taurica Nasoni dicta Thoa-
tes, cujus ara hospium immolatione infamis apud
Herodotum in Ithacae, Callimachum Hym-
no in Dianam, Euripidem Iphigenia Taurica,
Poinponium Melam lib. iv. Minucium in Octavio,
Ovidium pluribus locis, & alios passim. SALVAG.

387. Ut quos Scylla. Scylla & Charybdis pericu-
losa sunt in mari. Scylla vorax, Charybdis evo-
mit. Hic dum Vlysses per mare erraret, socii
ejus absorpti sunt. INTERPRETES. His quatuor ver-
sibus Scyllam, Charybdis, Polyphemum, Lae-
strygonias, Vlyssis classi infestas, ibidi vovet, quae
omnia Placcus lib. de Arte poetica miracula specio-
siosa vocat. Vlysses apud Homerum Odyss. xii.
cum

cum navem propius ad Scyllam admovisset, sex
amittit ex focis, eoque respexit Maro Ecloga vi.
his versibus:

Quid loquar, aut Scyllam Nisi, quam fama so-
ceta est
Gaudida facinram latrantibus inguina men-
stris
Dulichias vovasse rates, & gurgite in alto,
Ab insidis nautas, canibus laceraffe marinis.

Quod isdem prope verbis repetit in Ceiri. Cae-
terum voracis epithetum quod etiam Catullus de
Naptis Pelei & Tacedos Scyllae tribuit, Charybdi
magis convenit, nam ut ait Plinius lib. 111. cap. 8.
Est scopus Scylla, item Charybdis mare voritico-
sum: Ambo clara savitit. Quae quidem verba
transcriptit S. Hieronymus Tractatu de locis Hebrai-
cis, & post eum Beda Tractatu de nominibus loco-
rum in Aetis Apostolorum. Hinc Cicero Philippi-
ca 11. vorax. Senecae Thyeste rapax. Ipsi Ovi-
dio lib. 13. Metamorph. avida dicitur. Proinde
Eustathius in xii. Odyss. diclam putat παρα το εις
χλας τον ισραηλιν, alii malunt εις χλας ισραηλιν.
Et vero Charybdis nihil aliud est, quam hiatus ter-
rae vel maris voriticosi, quo aquae absorbentur.
Hinc & Orontes in Syria absorptus hiatus inter
Apameam & Antiochiam, rursusque post 40.
stadia emergens, Charybdis appellatur, auctore
Strabone lib. vi. qui Circeam apud Homerum in
haec descriptione mendacium admisisse, & de
industria Tragicae amplificationis causa locutam
scabit. Unde Seneca Epist. 79. Scyllam saxum
esse, & quidem non vorabilem navigantibus optime scio.
Scylla quidem, ad quam Scyllaeum oppidum, hodie
Sieglio, Charybdis Calofaro & la Rama. Haec
Melinae, illa Rhegio subest, spatio duntaxat 15.
m. pass. interjecto. Sed & totum Fretum Sici-
lium Charybdis appellatur Thucydidi. Est autem
Dulichium una ex Echinadibus Insulis, non pro-
cul ab Ithaca Vlyssis patria, unde passim Vlysses
Dulichius dicitur. Ithaca hodie Valle di compare.
SALVAG. Scylla rapax unus Heinssii & tres alii.
ferax unus.

389. Ut quos demisit. De locis Vlyssis. Nam
Polyphemus Cyclops Vlysses vitumpellatis in Si-
ciliam delatum antro suo inclusit, quatuorque ex
comitibus ejus devoravit, reliquos eodem mor-
tis genere perempturus, nisi Vlysses eum excaec-
asset. INTERPRETES. Melius, dimisit, CONST.
Vas. Polyphemus sex Vlyssis socios devoravit,
ipsum etiam Vlysses devoraturus, nisi ab coincide-
bant & identidem excaecatus fuisset, ut Ho-
merus scribit Odyss. 1. Quod etiam graphice de-

scribitur a Virgilio lib. 111. Aeneid. Ovidio nostro
lib. xiv. Metam. Tangit & Boethius lib. iv. de
Consolatione Philosophiae, in his:

Flovit amissos Ithacae sodales,
Quos serus vasto recubans in antro
Morsit immmani Polyphemus alvus.

Eoque perinet illud Lantii ex Annal. ix. apud
Priscianum:

Cyclopi venter velut olim turjerat alii
Carnibus humanis distant.

Quum autem Natio vastam alvum, Boethius im-
manem dixerunt, Homerum ambo expressere,
qui μεγαλην υδωρ dixerat. Et vero quidam vasta
& immanis esset Polyphemi alvus, cum Virgilius
ejus proceritatem sic repraesentet.

----- Iste ardens, atque pulsus
sidera -----

Et ante ipsum Lucilius:

Multa homines portenta Homero versificata
Admonstra putant, quorum in primis Polyphemi,
ducentos
Cyclops longus pedes, & purro hinc manu bacil-
lum,
Quam malis navis in corbita maximus ulla.

Nequaquam autem fabulosam esse illam Poly-
phemi & Cyclopium aliorum proceritatem, docu-
mento sunt immania illa cadavera, viginti & etiam
amplius cubitorum, quae ad radices Erycis mon-
tis in Sicilia effossa esse prodidit Thomas Fazellus,
in his quae de Sicilia scripsit. Sed enim fortasse
Polyphemi cadaver fuit, de quo Fazellus idem
Decade 1. lib. 1. cap. 6. in hunc modum. Eryx
mons est in Sicilia notissimus, mons Neprani hodie
vulgo nominatus. Ad hujus radices quae Oriem-
tem respicit, quam rustici quidam anno saluti
MCCGXXII. pastorali casae fundandae altius
foderent, in antrum immensum incidere, in quod
ingressi, virum portentosae magnitudinis sedentem
deprenderunt, cujus rei novitate consternati ex
antro ocini fugam in oppidum, quod ad vortum est,
cesserunt, circumspiciens quid mensuri viderint referunt.
Eryceni exiit, armati antrum petunt, ex quibus
complures faciones incensus specum introgressi, non-
sroque, quod in conspectu habebant, tantum proximio-
res salti, hominem non vivum, sed cadaver huma-
num proceras staturae in sedepositum, sinistra ma-
nu baculo mali nautici instar innixum, nullaque ex
parte corruptum cognoverunt. Tactu suspensis curio-
sus conspexit in cinerem dissolutum, quod cava plumbae,
quae e terra ad manum usque sedentis atendebat,
calabatur, tactu ex cadaver aequae staturae cornu,

Ut quos Dux Poenus merfit putealibus uadis,
Et jacto canas pulvere fecit aquas.
Sex bis ut Icaridos famulae periere, procique,

In.

Inque caput domini qui dabat arma procis.
395 Ut jacet Aonio luctator ab hospite fufus,
Qui (mirum) victor, cum cecidisset, erat.

Ut

et in pulchrum corpus est, tribus solum dentibus
caudam admodum magnitudinis, et anteriori
caudam parte, ut porcum molerum sicilianum capa-
ce, interea sicut et semisum relinquit. Ergo in
rei solum et mirabilem ducit sibi seruo ad crepesci-
pides, qui in medio Templi Annunciatas eisdem
opibus pendebat, suspenderunt. Hae ubi omnia
Sensores Ergo rauerunt. Meminit & exco-
luis exempli Joannes Boetacius lib. iv. cap. 68.
de Genealogia Deorum. Certe Polyphemum,
alioque Cyclops sedem ad Erycem montem ha-
bitat supra diximus ad versum 271. SALVAGN.
Dionysii lib. vii. ad Quam. x. de Insul. Graec. 1.
& ad Phaeac. ix. 2. Salvagnus vero, in prima
elutione, se in hoc Nestor-Victoriano, in vestium
alioque recentis sinit, & exemplo Circeae pro-
hibet, ut. & Birch. vii. Adv. 14. & ix. 4. Ad-
debat et loquitur Columell. ex lib. x. p. 146. *Flu-
rida una solum materis pullulae alio.* Na Gryphii
certe edidit. sed alio, arvo. & Ita Codex S. Ger-
mani. Berni.

392. *Ut Laetrigonias.* Laetrigonias populi
Compositae immantissimi. humana carne victitan-
tes. Hic Rex fuit Anaphates, qui Ulysses,
in ista sua, nuncupante Invenit, eptem, totis
vires oppugnavit, unumque ex locis ejus ore
oppressionem dilavit. INTERPRET. Laetrigo-
niae Graecorum genus fere, quos humanis carni-
bus veli solum. *Frish* Ponus lib. vii. cap. 2. si
locos aliquos Ulysses variis transiit, et igni
efficit. *Caro* sicut apud Homerum Odys. x. Ubi-
nam vero fides eorum facit inter auctores non
convenit. Quisdam agrum Lemnitarum in Sici-
lia remissis prodiderunt. Quae quidem ubi hodie
Lamini vocatur. Hinc *Laetrigonias canis* circa
Lemnos appellati, de quibus Geographi veteres.
In quem substantiam Iliad. Theres in *Lycophro-
nem.* *Aegyptios de die si ubi in Sicilia* *Laet-
rigonias,* *Laetrigonias vero sunt qui nunc in Sicilia* *La-
minas dicuntur.* Certe Theocritus, antiquissimus
Scalpus. lib. vi. Cyclops de Laetrigonias Siciliae
partem quandam tenuisse narat, quorum neque
genus, neque unde venerint, neque quo abierint,
se cognoscere habere profiteretur. *At* *Laetrigo-
niae in Italia posuerunt ad Formianum litus,*
hodie ita proci ad Circeae monte, ipsum oppi-
dum Foentes Lami sedem facientes. Unde *Vlac-
cus* Ode 17. lib. iii. ad *Abilium* Lamium:

*Asti velleis utilis ab Lamo,
Quand' ex prociis lino Laminas ferunt
Desominatis, et asperum
Per memora quae omnes hostes.*

*Auctore ab ipso ducis originem,
Qui Formiarum moenia dicitur
Princeps, et innotuit Maricae
Litoribus tenuisse Lirin,
Lati Tyrannu.*

Qua de re Philippus Cluverius copiose in libris de
Italia, & Sicilia antiqua. SALVAGN. Ut plerique,
male etiam, *Laetrigonias laro:* nisi quod tres
scripti, *Laetrigonias domos.* probe. *Hanns.* *vauz*
alter Petavian.

391. *Ut quos dux Poenus.* Annibal Legatos Ro-
manorum in puteum projecit, & pulverem de-
super injecit. INTERPRET. Aeternorum Senato-
rum ab Annibale per fraudem captos, & in pu-
teum demersos notat Valerius ix. cap. 6. & Ap-
pianus Libyco. EGNATIUS. Aeternorum dicit
senatores, quos extra moenia fraude induciarum
evocatos Poenus Annibal demersit in puteos, ut
Val. Max. lib. ix. cap. 6. & Appian. in libro cui
nomen est Libyco, tradidit. sed hanc interpreta-
tionem Absentio pariter & seniori debet Be-
roaldo. CONST. FAN. De hoc loco annotavit
Egnatius & Patensis, & ante hos Codrus in pri-
mo Sermonum. nota est historia ex Appiani Liby-
co, & Valerii libro nono, capite sexto: cujus
verba sunt haec: *Annibal porro Nucerinos hortatu
sus cum bis vestimentis, urbem inexpugnabilibus
muris circumspiciens, vapore et fumo balnearum
frequentando: et Aeternorum senatum eadem ratio-
ne extra moenia evocatum, in profunda puteorum
abijcitur, unaque bellum ad versus populum Roma-
num et Italianum profusus, adversus ipsam sedem
aeris gessit mendacis et fallacia, quasi praestolaris
artibus gaudens: Appianus autem addit, & saxi
ora demersorum obruta, quod hic Ovidius, jacto
pulvere canam aquam factam dicit. MICELL. A-
eternorum Senatum intelligit, quem specie in-
ducitur extra moenia evocatum Annibal in pro-
fundum puteorum abijci, & terra obrui jussit,
ut narrat Appianus in eo libro cui titulus est Ly-
bicus & Valerius Maximus lib. ix. cap. 6. SAL-
VAGN.*

393. *Et velut Icaridos.* Penelope filiae Icaei.
Ulysses Troia rediens ancillas suas, & procos, &
Melanthium capratium occidit. INTERPRET. Ica-
ris est Penelope Icaei filia, cujus famulae & Pro-
cos, item Melanthium Capratium Ulysses domum
reversus interfecit. Qua in narratione totus est
Homerus Odys. xxi. Idemque lib. xxi. octo su-
pra centum procos enumerat, nempe quinquaginta
duos ex Dulichio, viginti quatuor ex Samo,
viginti ex Zacyntho, duodecim ex Ithaca, totide-

demque memorantur ab Appione Alexandrino
apud Athenaeum lib. i. cap. 14. Eustathius tamen
in primo Odysseae trecentos ex aliquorum sen-
tentia simile prodit. Ad Melanthium quod attri-
net, isti uates & aures abscissae, pedes cum ma-
nibus incisi, genitalia exacta, & canibus objecta
sunt, quod is in caput Ulyssis arma Procis mini-
straret. SALVAGN. *Sextus ut Icaridos* Mentel. &
unus vaticus. *Sextus ut Icaridos* Mentel. &
Regius, *sex bis ut Icaridos famulae.* sic & Leuco-
theae *bis sex famulas dat* Metam. iv. HERN.
theae *bis sex famulas dat* Metam. iv. HERN.
Famuli Praefecit. & plurimi alii, *Icaridos* Sarav.

392. *Qui dabat.* Qui dedit Petav. & quatuor
alii. *dominae etiam* quinq.

395. *Ut jacet.* Aonio ab hospite, id est, Hete-
cule. Antaeus intelligitur, ab ipso interfectus.
INTERPRET. Antaeum intelligit, Neptuni & ter-
rae filium, Athletam fortissimum, hospites secum
luctari coactos enecantem, valentiusque certan-
tem, quoties prostratus terram matrem contigit,
et quae vires illi novae semper addebantur.
Quamobrem Hercules ipsum e terra sublatum &
compressum elisit. Ex Apollodoro lib. ii. Dio-
doro Siculo lib. iv. Lucano lib. iv. elegantissi-
me luctam Herculis & Antaei prosequente: obi-
terque meminerunt Ovidius ipse Epistola Deia-
nirae, item lib. ix. Metamorph. Propertius
lib. iii. Eleg. 21. Martialis Epigram.
lib. v. Statius lib. vii. Thebaidos. Claudianus in
Rufinum lib. i. Martiani Capella lib. vi. Allege-
nicone vero Fulgencius Mythol. lib. ii. Quin-
etiam Eusebius Gallicanus Homilia viii. Christo
ideo dictum tradit Procopius lib. iv. de Bello Van-
dalico, qui Tingitani, quorum Tyrannus fuit
Antaeus, sese veros *Antaeos* praedicarent. Ne-
que vero praetermittendum, quod Plutarchus in
Sertorio de Antaei proceritate scriptum reliquit.
Eam nimirum fuisse cubitorum sexaginta. Caete-
rum Hercules ab Ovidio *Aonius* dictus a Thebis
Boeotiae civitate, ex qua oriundus erat. Boeo-
tiam enim antiquitus *Aoniam* appellatam supra
diximus. SALVAGN.

396. *Mirum.* *Mirum* duo, cum pr. Edit.

397. *Ut quos Aeterni.* Nota est fabula INTER-
PRET. Antaeus enim complures Iulia victos in-
teremerat. SALVAGN.

398. *Quae ferat morti.* Lemniacae mulie-
res, cum ob foetorem hircinum a viris contem-
nerentur, injuriam ultae omnes e Thracia cum
Pellicibus reversos una nocte trucidarunt, praeter-
quam Hypopyte, quae Patrem Thoantem ferra-

vit. Auctor Apollodoro lib. i. Statius lib. v.
Thebaidos. Valerius Flaccus lib. ii. Argonaut.
Apollonii Scholasticus in lib. i. Dilymna vii.
Iliad. Pindari Scholasticus in argumento Nemeorum.
Ex illi vero Lemnitarum graveolentia natum Pro-
verbum *Aeg. in xxv.*, de quo Paroemiographi.
Alarum foetorem esse tradit Dio Chrysostomus
oratione 33. & Lucretius in v. Theb. qui hirci-
num odorem vocat. Verum Eustathius in i. Iliad.
ad oris graveolentiam refert. Ut ut sit, Myrtilus
sive Myrtilus apud Antigonum Paradoxo 130.
& Apollonii Scholasticus foetorem illum ex Me-
deae pharmacis enatum prodidit. Alii fabulantur
a Venere immissum. SALVAGN. Heinlius conje-
rat, *Lemniae urba dedit.*

399. *Ut qui post longum.* Aegyptus pluvia se-
ptem annos caruit, cum Busris Rex esset, ad
quem venit Thraus, dicens ei, quod si unoquo-
que anno hospitem immolaret Jovi, pluviae co-
piam haberet. Cui dixit Busris, tu primus fies
hostia Jovi, quo immolato Jupiter pluviam misit.
INTERPRET. Hic Thraus fuit, ut ab eodem poe-
ta primo de Arte v. 620. appellatur, qui eandem
historiam prolixius paulo tradit his verbis:

*Dicitur Aegyptus caruisse juvenilibus arva
imbribus, atque annis seca fuisse novem:
Cum Thraus Busrin adit, monstratque patri
Hospitis effuso sanguine posse Jovem.
Illi Busris, ses Jovis hostia primus,
Inquit, et Aegypto tu dabis hospes aquam.*

MICELL. Guilielmus Canterus, vir eximie litera-
tus, Annotationibus in Lycophronem hanc locum
de Molpide illo interpretatur, quem pro patria
Jovi Pluvio mactatum esse prodit Lycophron in his:

*Εουλ' Εεργιδος ες Λατριναιος αγρος
Λυκαπια δατριονεντα Μελπειδ' ηντερον,
Τη Ζου δατριονηδ' εμφορα δεμας.*

*Misse Ereoblastus in Laetrinaeos agras,
Politum iriturum Molpidis lapidem
Jovi pluvio sacrificati.*

Verum Carolus Salvagnus Boetii Toparchus par-
ter meus, vir non minus literis, quam militari
gloria nobilis, qui nimirum Syriace, Hebraice,
Arabice, Graece, Latine, Hispanice, Italice,
Germanice, Anglice peritissimus eras, in suis ad
eundem Lycophrona Commentariis, Ovidium
luculenter interpretatur de Thraus illo, de quo
scilicet ipse lib. i. de Arte amandi:

Dicitur Aegyptus caruisse rigantibus arva &c.
N. Icm:

Ut quos Antaei fortes pressere lacerti,
 Quosque ferae morti Lemnia turba dedit.
 Ut qui post longum sacri monstrator iniqui
 400 Elicuit pluvias victima caesus aquas.
 Frater ut Antaei, quo sanguine debuit, aras
 Tinxit; & exemplis occidit ipse suis.
 Ut qui terribiles pro gramen habentibus herbis

Im-

Memque voluisse Claudianum nemini dubium esse debet, quam ait lib. i. in Eutropium:

*Sic malus furens Pater arena per annos,
 Hostis qui caelo miseris placare Tonantem,
 Iocundus primam Buphridis poluit aras,
 Et cunctis sacris, qui distat, hostia sacri.*

Quod etiam memoriae prodidit Apollodorus lib. ii. Bibliotheca. Et his manifeste patet interpretationem Pausaniam tam veram esse, quam verum est me vivere. Sed enim Buphridis ipsius interitus proximo alibi commemoratur. SALVAGN. *Post remum unum, sex alii, post annum. tres, post annos. Fato, post tantum. Pont. iii. El. IV.*

Tim. bene post tanto quatuor verba subditum.

Virgil. Georg. iii.

*Nonne quoniam post tanto videtur deservitque regna
 Pateris, et longi solius latragi vacantes.*

Lucetius lib. v.

*Quibus non potuit tanto post ante quietis
 Illudere.*

Sic post multa, post panis frequenter apud Historicos, ut & ante post, *bisano post*, similiaque. Huiusmodi *post* invenitur iniqui Bonon. *post paulum* & *paulo* simile veteris vidimus ad Quintil. ii. de Inst. Orat. 5. *post tantam* idem Fabius *lib. ii. 2. & iii. 3. & Caesar vii. de Bel. Gal. 50. post tanto* Nepos iii. ex Pont. iv. 47. Ita & hic *post lingua*, scilicet tempus, retineri potest: eodem tamen etiam in *matrimonio, festino, quotidiano, curato, vino, vestire* &c. in quibus omnibus interpretatur, vid. ad Quintil. xii. de Inst. Orat. 8. & Ovid. Amor. iii. iii. 11. *post. 50. habitus* *brevis* ad *breve* sunt. Tibert. *brevis*. vide & quae notavimus ad Val. Flac. vi. 320. *Bona.*

402. *Almit.*] Edidit unus codex & pe. Edidit.

401. *Frater ut Antaei.*] Pygmalion, frater Antaei, hospes fuit prius tota pedibus in Parnasio nomine occidit ante eum, quod est pallis ab Heracle. *Interitus.* Buphris eodem patre natum, quo Antaeus, fuit, ut Probus dicitur auctore est in Georgiis. Quis autem Buphris fuit, non est, quam ut plerisque explicare debemus. *bonorum.* Buphris significat, uti dixi. capite

primae Collectioneorum Hecataeoli. docuimus. qui eodem patre genitus est, quo fertur Antaeus: ut Probus in Georgiis & Apollonii scribit commentator. CONST. PAN. Buphridem intelligi doctores plerique volunt. Hunc enim & Antaeum eodem patre, Neptuno scilicet, genitos esse. Ac de Buphride quidem constat, Neptuni filium passim apud auctores dici. De Antaeo dubitari potest, quem caeteri Terrae filium faciunt, solum hospites iustando superatos occidere, & eorum cranis templum Neptuni tegere, ut Pindar. quarta Oda Isthmiorum autor est, sive idem Neptunus pater Iulius, sive alias ab eo cultus fuerit. Posset tamen & Antaei, pro Antaei non incommode legi, si quem prior lectio offendat. Nam & hunc Apollon. Neptuni ex Aethyala filium facit, eundemque motu Tiphys gubernationem Argis suscepisse dicit. Vide lib. secundum Argonautic. MICVLL. Buphris Antaei frater, cum uterque Neptunum patrem habuerit. S. Augustinus lib. xviii. de Civitate Dei, cap. 12. *illo tempore vel Rex, vel pater Tyrannus, Buphris sui Deus suos hospites immolavit, quem filium perhibent fuisse Neptuni ex matre Libya filia Epaphi.* Eiusvero ferocissimos & ab omni humanitate alienos Neptuni filios à Poëtis appellatos, Jovis autem praestantissimos virtute prudentisque notavit A. Gellius lib. xv. Noct. Attic. cap. 21. Ipse tandem ab Hercule, eo, quod dederat, exemplo maculatus debitas crudelitatis suae poenas exsolvit, ut scribit Apollodorus lib. ii. qui matrem ejus non Libyam, sed Lyfianellam vocat, Diodorus Siculus lib. iv. Hinc Hercules apud Ovidium nostrum lib. ix. Metamorph.

*Et ego Isthmiam peregrino templa tenore
 Buphris donavi.*

Quaerunt Isocrates in Encomio Buphridis ipsum negat occisum ab Hercule, qui ducentis & amplius annis junior fuerit. Imo vero Eratosthenes apud Strabonem lib. 17. nullum Buphris fuisse, nec Regem, nec Tyrannum constanter affirmat. SALVAGN.

403. *Ut qui terribiles.*] Diomedes Thracum Rex. INTERPR. Diomedes Thracum Tyrannus equitibus, quos humanis carnibus aluerat, ab Hercule pabulum datus est, ut ea ipse pateretur, quae aliis fecerat. Ex authoribus allatis ad versum 383. Sed quod ait Ovidius, *pro gramen habentibus her-*

Impius humano viscere pavit equos.

405 Ut duo diversis sub eodem vindice caesi
 Temporibus Nessus, Dexamenique gener.

Ut pronepos, Saturne, tuus: quem reddere vitam
 Urbe Coronides vidit ab ipse sua.

Ut Sinis, & Sciron, & de Polypemone natus,

410 Quique homo parte sui, parte juvenis erat.

Qui.

bit, vel pro eo dictum videtur, quod est apud Virgilium Eclog. v. *graminis herbam*, vel est ejus sententia, pro herbis, quibus inest gramen. Quae certe locutio non insolens videatur, suspicabar legendum, *pro gramen habentibus arvis*. Sed in concinne dici mihi visum est, *pavit equos humano viscere*, *pro gramineis arvis*. Porro de gramine herba, sic Plinius lib. xxxiv. cap. 19. *Gramen istum est inter herbas vulgatissimum. Geniculatis sepius internodiis, crebroque ab his & ex ejus cavum non radiis spargit. Folia ejus in reliquo orbis in exilitate sagittantur. In Parnasso tantum ceterarum specia densius, quam usquam. Fraxit sive odorata exulidatque. Jumentis herba non alia gratior, sive viridis sive in secho siccata, cum datur aspersa aqua. Quoniam vero gramen est inter herbas vulgatissimum, ideo pro quavis herba interdum usurpatur. SALVAGN. Multi scripti, *pro gramine*, *pro gramine h. herbas* alter Petav. & duo alii. *arvis pro gramine habentes* Jurci & Petav. *pro herbis* unus, *haedis*, locus suspectus, quia de Diomele jam egit y. 383. inmerito vero Salvagnio insolens videtur locutio *pro gramen habentibus herbis*. Ita enim & i. Met. 633. *terra gramen habens*. & iv. 215. *Ambrosiam pro gramine habentem*. mox, *humano sanguine pavit* Francos. & tres alii. BORN.*

405. *Ut duo diversis.*] Hercules Nessus & Eurytionem Centauros interfecit. INTERPR.

406. *Temporibus Nessus.*] Nessus Centaurus ab Hercule sagittis transfixus, quod vim Deianirae ad Euenim fluvium inferre voluisset, ut copiose prosequitur Naso, lib. ix. Metamorph. & Deianira ipsa apud Senecam Hercule Octaeto, versu 500. Apollodorus lib. ii. Biblioth. Hyginus fab. 31. Tzetzes in Lycophonem. Obiter Strabo lib. x. Pausanias Laeonis & Phocis. SALVAGN. *Vulnibus Nessi* Moreti & alius.

407. *Dexamenique gener.*] Ita legendum, non *Dexameni*, ut vulgo codices habent. Fuit autem hic Dexamenus Oleni rex, ut Pausan. tradit Elicis prioribus. Cujus filias geminas, Theronice & Therophonem Aetoris filii Creatus & Eurytus duxerunt. & ex Theronice quidem Creatus genuit Amphimachum, ex Therophone autem Eurytus genuit Thalpin. Utrumque autem, Creatum tibi, & Eurytum occidit Hercules ex infli-

ditis circa Cleonas adortus, cum ad certamen in Isthmum proficere. Caeterum quia poeta singulari numero posuit, Dexamenique gener, dubitari potest an de alio quoquam, quam de *Astoridis*, quos & à matre *Moliana* vocarunt, hic locus intelligendus sit: videlicet de Eurytione centauro, quando & Nessi centauri mentionem facit poeta. De illo enim apud Hyginum in hunc modum traditur: *Hercules, inquit Hyginus, cum in Isthmum ad Dexamenum regem venisset, ejusque filiam Deianiram devirgulasset, fidemque dedisset, se eam uxorem ducturum, post discessum ejus Eurytionem Ixionis & Nubis filius Centaurus, patre Deianiram uxorem. Cujus pater vim timeas, pollicitus est se daturum. Die consueto, venit cum fratribus ad nuptias. Hercules intervenit, & Centaurum interfecit, suamque speratam abduxit, &c.* De Eurytione autem Ixionis, & filio Iphito (ita enim Graeci hunc vocant) ad quos vulgo hunc locum referunt, Commentatores viderint. MICVLL. Debetur hujus loci restitutio Paulo Leopardo viro doctissimo, qui lib. iii. Emendationum cap. 4. pro vulgata scriptura, *Dexameni gener*, primus legendum vidit, *Dexameni*, ut intelligatur Eurytionem Centaurus Ixionis & nubis filius, ab Hercule tandem occisus, quod is Deianiram Dexameni Regis filiam per vim desponsasset, quam prius Hercules ipse corruerat, data fide se eam uxorem ducturum. Sic Hyginus fab. 33. & Lucretius in illud Statii, *si quando profundo Nubigenae caluere mare*. Sed aliter historiam producit Apollodorus lib. ii. & Diodorus Siculus, quorum hic Dexameni filiam, non Deianiram, sed Hippolyten, ille Mnesticum vocat. SALVAGN. *Dexamenique* corrigendum, ut nonnulli codices. quod jam alii viderunt. Dexameni enim filiam sunt, qui Deianiram, non Oeni esse contendunt. Huius, *Dexamenique* genus Petavian.

407. *Ut pronepos Neptunus.*] Corynetes latro, filius Vulcani, quem Thescus occidit, quem vidit Coronides, scilicet Aesculapius Coronis & Phoebi filius, ab urbe sua, id est, ab Epidauris. INTERPR. Hunc *Periphanem* vocat Pausanias in i. *Periphanem* Plutarch in Thescio, quem *Corynetam* cognominatum legitimus, qui aenea clava uteretur ad pugnam: fuit autem & quidem codices, in quibus legitur, *ut Pronepos, Saturne, tuus*, qui.

Qualis Achaemenides Sicula defertus in Aetna,
Troica quum vidit vela venire, fuit.
Qualis erat nec non fortuna binominis Iri,

420 Quique tenent pontem, quae tibi major erit.
Filius & Cereris frustra tibi semper ametur,
Destituitque tuas usque petitus opes.

420 Qui-

Ut-

estum Hermionem occisum esse Diodorus scribit, Pausanias ad Cephalii alveum. Item Ovidius lib. vii. Metamorph. cum ait:

Vidi ex Iunonia Caprifas ora Procrustes.

Quem autem Nolo per filium Polypemonis innuat etiam non queritur, licet Apollodorus in fine lib. vii. Sinin Polypemonis & Syleae filium esse prodiderit, cui succedunt Euripidis Scholiae in Hippolyto. Nam cum de Sini Ovidius jam locutus sit, alium profecto designari necesse est. Itaque locum una literula notandi sic legendum: *Est enim Polypemone notam.* Et Phaea mulier intelligitur, de qua sit Plutarchus in Theseo pag. 9. editio Stephanae: *Εἰς τὴν Φαίαν τὴν παρὰ τῆς Σίνης ἠνέστησαν οἱ Κρομμύωνες, καὶ ἀπέκταν, ἀντιθέτου σὺν τῆν Κρομμύων. Ἐξήλθον ἀπὸ τῆν Σίνης, καὶ ἀπέκταν τὴν Φαίαν, καὶ τὴν Σίνην, καὶ τὴν Κρομμύων. Καὶ τὴν Φαίαν ἀπέκταν, καὶ τὴν Σίνην, καὶ τὴν Κρομμύων.* Sicut qui Phaeam uenerunt latronem fuisse arceon ex latronum refertur, quae ibidem habebat in Cromyone, sicut appellatur ex verbis ex vita, quae sit inde à Theseo tradita. Cuiusque meminit Ovidius lib. vii. Metamorph. in Nis de Theseo:

Quaeque frons Iovis aras Cromyona colatur,
Magna praeterea tuum est.

Quo loco dicitur totum, quod omnes haec aras edictum obediunt, legendum existimo, fuit, id est, Phaea arces, quae sit appellata est. Eam autem Polypemonis filiam fuisse alienam à vero nihil non videtur. Nam cum Pityocampem Polypemonis & Syleae filiam esse tradit Apollodorus, ueneruntque Pausanias in libro Corinth. Cromyone educantur tectum Phaea illa quam Theseus Cromyone praefecit, illa Polypemonis & soror Sini esse potest. Obiit Virgilius cum de Sylla canit in Caeli:

Præter abruptas Scironis praeruptas arces.
Insistuntque suis dicitur refunditis exit
Melaeni, multaque crescent hospite cautes.

Quo loco Insistunt Sceliger pro refunditis, quod in omnibus libris, tum excussis, tum exaratis legitur, suo periculo referendum pronunciat Theophilus, ut Sus Cromyonia intelligatur, de qua modo diximus. Sed enim vulgare lectio retinenda, & tres illi versus de uno Scirone capiendi, qui ante Megara Scironis petros infidens hospites à se praecipitatos marinae caesurae obiciebat, ut auctor est Diodorus Siculus lib. iv. & Pausanias sub hinc Atticorum, his verbis: *Τὸ δὲ πρὸ τῶν πετρῶν ἔκειτο τῶν πετρῶν, ἐν ἧν ἀπέκταν οἱ Κρομμύωνες τὴν Φαίαν, καὶ τὴν Σίνην, καὶ τὴν Κρομμύων. Καὶ τὴν Φαίαν ἀπέκταν, καὶ τὴν Σίνην, καὶ τὴν Κρομμύων. Καὶ τὴν Φαίαν ἀπέκταν, καὶ τὴν Σίνην, καὶ τὴν Κρομμύων.* Nonnulli tamen, quos (Dionardi) adhaerens insania ex seculata putant, quod cum eo accideret

Sciron, inde quicumque nactus esset hospites in mare detrueret. Eos vero adnatas testudo marinis conhasis diebatur. Quod etiam prodidit Euripidis Scholiae Hippolyto. Quamobrem Virgilius Scyllam de prota navis, quae Minos vehabatur, suspensam & per mare tractam praeterisse dicit Scironis petras, & Spelaum testudinis marinae insectum suis, id est, Megarensis suis civibus, cum ipsa Nisi Megarensum Regis filia esset. Haec est autem germana Virgiliani loci enarratio. SALVAGN. *Polypemoneuati Mediceus; & de Polypemone natus, duo codices alii. forte bene: ut quatuor hoc disticho comprehendat Sinin, Scyronem, Procrustes & Minotaurum, ut & fecit Poeta Epist. 11. 69. BURM.*

411. *Quique homo parte sui.* Minotaurus à Theseo occisus, de quo supra dictum est ad verbum 376. SALVAGN.

411. *Quique trabes.]* Latronem tangit interitum à Theseo, qui arborum summitates in litro ad terram plicabat, & homines ibi in summitate ligans iterum arbores dimittebat. Ite reara. Pityocampem intelligit Poeta, qui ab eo nomen habuit, quod hospites à se certamine victos, diversis pinibus in terram curvatis alligabat, atque ita ligatos, hisdem arboribus sursum iterum ac pariter emissis, laedebat. Hic litro angulius obidebat, quare hic à Poeta dicitur, *hinc et illius aequoris aquas*, hoc est Ionium & Aegaeum mare asperit. Caeterum eundem hunc alii faciunt cum eo, quem Sinin supra vocari diximus. Ac proprio quidem nomine Sinin, ad eventum autem: & factus *Πυροκάμπη* appellatum voluit: qui eundem quo ipse in alios usus fuerat supplicio à Theseo postremo necatus fuit, ut est apud Diodorum lib. v. & Plutarchum in Theseo, qui, in *τῆν Σίνην*, inquit, *Σίνην τὴν Πυροκάμπην ἢ τὴν πελάγους ἀπέκταν, τὸν δὲ ἐπέκταν αὐτὸς.* Ovidius autem nescio quos auctores, certos tamen (ut puto) secutus, diversos, Sinin & hunc, de quo hic dicitur, Pityocampem facere videtur: cum supra Sinin, suo ac proprio nomine: hic autem eum, qui arbores in terram curvatas, sursum in aquas emittit, suppresso nomine posuerit. Neque enim hoc, ut ipse arbitror, facturus fuerat, nisi de diversis intellexisset. Sed de hoc alii quoque iudicent. MICYLL. Ovidius priore disticho de Sinin locutus, nunc de Pityocampem subiicit. At Sinin idem est, qui Pityocampes, id est, incurvans pinus, ita scilicet appellatus, quod hospitem brachia ramis pinis in terram adductis alligaret, ut redcumbentibus in alium ramis, discepto corpore, partes in diversa caderent. Hinc Plutarchus in Theseo

pag. 8. editionis Stephanae: *Εἰ δὲ τὸ πρῶτον Σίνην ἢ Πυροκάμπην, ἢ τὴν πελάγους ἀπέκταν, τὸν δὲ ἐπέκταν αὐτὸς. In istomo Sinin Pityocampem, quomodo multos ille peremerat, eodem eum iussit. Quid ergo de hoc loco statuumdum? Certe Mezeriacus, vir omnitarian doctus, novis vernaculis ad Epistolam Oricianam Phyllidis ad Demophoonta de illo disticens, sic ait: *Quo dicens nous done de ces autres passages du Livre contre Ibis; j'avois qui je ne say point comment il s'en faut demester, mais; atons que les plus d'elles me l'apportent.* Observononnullos Sinin à Pityocampem diversum facere. In his Pausaniam in Corinthiacis, cap. 1. ejus verba sunt, *Τὸ δὲ Κρομμύων τὸν γῆρας ἢ καλῶς Κρομμύων, ἀπὸ τῆν Κρομμύων τῶν Πυροκάμπη. Ἐστὶν αὐτῶν τῶν Κρομμύων ἢ τῶν Πυροκάμπη, καὶ κατ' αὐτὸν τὸν Σίνην ἢ τὸν Κρομμύων. καὶ τὸν γῆρας ἢ τὸν Κρομμύων τῶν Πυροκάμπη. In Corinthiacis agro vitis est, cui Cromyon nomen à Cromo Neptuni filio. In eo educantur sicuti Pityocampem, cui (suis est inter Theos) aenunna locis. Operis index est pinus quae in isto litro si progredientibus ostendit. Cum enim Pausanias mox de Sini sermonem instituat, hercle diversos exillimavit, ut & Propertius hoc disticho.**

Arboraque cruces Sinis, & non hospita Graijs
Saxa, & curvatas in sua fata trabes.

Quo tres famosissimos latrones, Sinin, Scyrona & Pityocampem intelligit, ut non dubitem quin eundem sententiae fuerit Ovidius. *Aequoris asperians hujus & hujus aquas.* Propterea quod Pityocampes litro angulias infederat, unde prospectus erat in Aegaeum & Ionium mare. SALVAGN. *Trabes praeruptas,* Regius & duo alii: *mittunt in altum idem Regius.*

412. *Aequoris asperians.]* Forte, *aspergens*, laevis nempe corporibus. Vel *insistans*: nam in multis veterum est, *asperians*, *asperit*, & *exposuit*. HEINS. *Asperians* praeferebat Valerius And.

413. *Quaeque Cereris vidit.]* Tangit Cercyonem interitum à Theseo. INTERPRETES. Cercyonem in hospite impium fuisse scribit Pausanias, & in eos, qui pabellit secum contendere nolissent, unde ejus auctoris actate locus extra Athenas *Cercyonis Palastra* dicebatur. Omnes autem, qui secum in luctum descenderant, perdidit, praeter Theseum, a quo, aliu potius quam robore, fuit superatus. Nam Indandi artem Theseus primus invenit. Atque ex eo palaestrae disciplina celebrata, cum prius magnitudine animi & robore ad id certamen homines uterentur. fuit autem Cer-

cyon Neptuni & Amphicyonius filiae filius, ut idem scribit Pausanias in Attici. CONST. FAN. Propter subita latrocinia scilicet, quibus ille viam atque aditum ad Eleusinum, ubi Ceres praecipue colebatur, infestarat. Aut etiam propter Alopen filiam, quam ille occiderat, eo quod à Neptuno compressa fuisset. Haec enim ex eodem Neptuno Hippothoonem peperit, cuius in urbe (ut Nicander ait in Alexiphar.) Ceres postea, cum filiam raptam quaereret, hospitio accepta fuit. Sed haec causa remotior, superior illa propior ac potior. MICYLL. Cercyon Neptuni filius hospites Eleusine secum lucta certare coegit, victos interimebat. Et hunc Theseus iussit ex Diodoro lib. iv. Pausania in Atticis, Hygino fab. 38. Suida & Ovidio ipso lib. vii. Metamorph. Ceres autem laeto vultu Cercyonis interitum vidit, propterea quod Eleusine sibi sacra latrocinio purgata sit. SALVAGN. *Geryonae* plurimi, *Geryon* unus Heinsii & Francof. *perimencia vultu* unus Heinsii.

415. *Quem precibus iussit.]* meritis precibus plerique scripi. HEINS. *Quem Meritis iussit* pr. Ed. & quinque scripi. *quae meritis precibus* Francof. Heinsii adscriperat etiam, *quae meritis iussissima de vocet ira.* nam in tribus erat, *Hoc tibi pro meritis iussissima d. i. Pro meritis precibus* Moreti.

416. *Evenient.]* Lege, *Eveniant.* CONST. FAN. *Evenient* istis n. unus Heinsii. *Eveniant* alius. *Evenient* alius Gallicus. vid. sup. ad v. 127.

417. *Qualis Achaemenides.]* Notum ex Virgilio, INTERPRETES. Attigi hunc locum in Observationibus in Metam. lib. xiv. CIOFAN. Notantur his versibus ego, mendici, fameici. Achaemenides Adamacii filius ab Ulyse metu Polyphemi celerissime fugiente in Sicilia relictus, aliquot menses in lustris ferarum foribus & squalore confusus viam miserius traxit, donec praetereunte Aenea ab eo in navem receptus est. Ex Homero Odyss. lib. ix. Virgilio lib. 11. Aeneid. Ovidio ipso lib. xiv. Metamorph. Coniecit P. Nannius Miscellan. lib. vii. cap. 3. verum nomen fuisse *Agamemides*, etymologia ducta ab eo, quod nimirum eum maneret in spelunca Polyphemi, dum loci abeunt, quomodo dictus est Parmeno, quod assideo permanisset ad fores Thaidis. SALVAGN. *Desertus in ora* plurimi scripti & editi male: vid. ad xiii. Met. 770. mox, *Troica*, Franc. sed Heinsius volebat, *Troia*, ut saepe alibi.

419. *Qualis erat necnon.]* Ius binominis fuit, nam & *Arnaeus* dicitur apud Homerum. INTERPRETES. *iri paupertas* proverbio cessit. Binominem fuisse docet Homerus Odyss. xviii. qui *Arnaeus* à matre, *Irum* ex famulatu nominatum scribit.

Quod

Utque per alternos unda labente recursus
Subtrahitur presso mollis arena pedi;
405 Sic tua nescio quo semper fortuna liquecat:

Lap.

Quod etiam vidit Apollonius in Progymnasibus. Dicitur autem ab Ovidio *Fortuna tibi*, pro lo ipse, & iocunde, ut *Dei Propitius*. Sic Virgilio in Calice, *Telamonis ceteris* pro Telamone, Propitio, *ceteris* pro Hercule, & *superum Olympiis* pro ipsa aduicta, Phaedro, *super ceteris* pro cetero, Luciano, *ira bonum* pro leonibus, Cicerone, *furo Encladi* pro Enclado, & *divitiis* pro divitiis. Hinc Phalaris adversus Coloten scribit: *Divi si puerorum ista verba Hesperia cum Phalaris ex ipsius Phalaris.* SALVAG. Et quidam non quinque scripsi, & editio Domitii. 402. *Quisquis erat pontus, qui tibi major erit.* Alii tenent, *sibi* non legunt: de mendicis exponitur, qui utrumque ad pontem stare, & ripam a temperantibus petere solent. Quod ut facile concesserit, non tamen dubitare solo, quid tibi velit quod loquatur, *quid tibi major erit*, utrum ad pontem, an ad mendicum tabendum. Et si de ponte intelligatur, quo modo idem major accipitur. Locus sine dubio est, & iudicium inexpressibile. Itaque de aliis de eo cogitare accuratius debentur verum. Non a commentariis, quos ego vidi, omnibus mentio proceditur. Menda. Vultusque est per hanc veluti insignem aliquam mendicantem notat, qui necesse Ovidii in ponte quatuor Romae considerat, eorumque Latine ut videtur in Ponte novo. Frequenter enim mendicantem in pontibus, propterea quod ibidem concurant alios circumque committentes homines. Hinc Martialis lib. x. Epigram. 5. sic in maledicum intelletur:

ut, *et quem praesens in magnum dicas, quamvis alii sit infimus et abjectissimus.* Malim hanc postremam interpretationem. In M.S. Vaticano dilecti legunt, *quae tibi major erit.* Quae lectio fortasse genuina est, ut *quae* ad fortunam referatur, SALVAG. Tenent scripti magna ex parte, & recte, nam mendicos intelligit & quidem caecos plerumque juvenalis. Satyra IV.

*Grande et conspicuum nostro quoque tempore monstrum
Caecos adalatur, diruquo a ponte satellites,
Eignis Aricinis qui mendicet ad axes.*
Ubi malim, *e ponte satellites.* Idem Sat. XIV. ubi caecum hominis avari describit:
Invitatus ad haec aliquis de ponte negabit.

Id est mendicus aliquis. sic scribendum cum membranis, non *negavit*. rogatus ad haec secula venire recusat, ubi Vetus scholasticus, *De ponte: quia mendicus in pontis iunior sedem.* Idem codices, *quae tibi major.* Scribit, *quae tibi peior erit*, & ad fortunam refer. Frustra se exerceverunt magnus Turnebus aliqui in hoc loco. HEINS. *Erat Bonon. forte, quae tibi peior est*, ut sit imprecantis: *major & peior* etiam in scriptis permittuntur lib. I. Trist. I. 25. Sed, ut verum fatear, hic versus perplexus & obscurus est, & illud pronomem *quae* hic ponti vix placet, nec est quae legatur, elegans sententia exire potest. BURN.

421. *Filius ex Cerere.* Asterion filius Cereris frustra amatus est ab Almenico, ut Lucretius ait:

*Cres pater Asterion crudelis ne fuge onantem,
Ne fuge; non equidem est effugendus amans.
Crudeli puero nihil est crudelius nunquam,
Crudeli puero nil mihi peius obest.
Sed jam nec puer es; puero nil mihi usquam,
Crudeli puero nil mihi peius obest.
Vix verum dicam? si mihi, ne fuge amantem,
Vix scyres, nil tu mihi esse potest.*

INTERPRETES. Quali vero Lucretius author sit eorum carminum. Per filium Cereris non alius intelligendus, quam Plutus Cereris filius, divitiarum Deus. Adeundus Commentarius notat. SALVAG. Pluton ex Jasio genitum, & Cerere Heliodus cecinit in sua Theogonia, cujus nomine divitias & opes Graeci appellant, nam *αλειωνες*, divitiae. Caecus ab Aristophane in fabula Pluto dictus, quod raro ad bonos viros adeat. EGONARIVS. *Et Cereris* legendum est, non autem, *ut Cereris*, intelligendusque Plutus, Cer-

Lapsaque per medias effluit usque manus.
Utque pater solitae varias mutare figuras
Plenus inextincta consciiare fame.

Nec

ris & Jasio filius, deusque divitiarum, cujus meminit Heliodus in Theogonia. Iginus in Arctopylace, Diodorus in Sexto. hujus interpretationis inventor Codrus. CONST. FAN. Plutum intelligit, de quo Heliodus in Theogonia, p. 969.

*Διαιτης εἰς Πλούτων ἱστῆσθαι δὲς Οὐρανῶν,
Ταύτης ἑστί μοῖρα ἱερῆς φιλῆσθαι.
Καὶ ἐν τριπόλει, Κερῆος ἐν πῶν δῆμοι.*

Ulinota, *ubi est tripodem* non esse, in templo, quod fuit in urbe Triopii, ut Commentator exponit: sed in navali, sive agro tertiaro, hoc est, ter arato. Nam in loca ferula, & copia rerum abundantia, Plutum natum intelligit Poeta. MICVL. Plutus intelligendus, Cereris & Jasio filius, cui distribuedum divitiarum manus concessum esse veteres crediderunt. Ideoque caecus habitus, cujusmodi ab Aristophane Comedia cognomine introduitur: nam cum antea perspicacissimus esset, & ad viros bonos tantum accederet, Iupiter ipsum oculis privavit, ut nullo postea delectu quosvis adiret. Sicut Aristophanes idem facetissime narrat. Cereris & Jasio filium esse prodiderunt Heliodus in Theogonia, Diodorus Siculus libro ultimo, Quamobrem Nasonis votum est, ut Plutus divitiarum Deus ab Ivide frustra semper invocetur, ipsaque profus deferat. Hic vero *usque*, nihil aliud est quam *saepe et continuo*, quomodo à probatissimis Authoribus eleganter accipitur. SALVAG. *Filius ut Celi* Iuret. & Patav. & editi olim. pro *Colai*, unde de Triptolemo quidam ceperunt.

422. *Uique petius.* Saepo Sarrav. & duo alii. Heinsius conjiciebat, *desistat quo sua saepe petius ore*, vel, *sua opem.*

423. *Recursus.* Recessus unus Heinsii.

424. *Mollis arena pedis.* *Pedi* ex melioribus. Heins.

425. *Sic tua vesio qua.* *Quo* ex iisdem. Idem.

426. *Lapsaque.* Lapsaque Mentel. *Desinat unda manus* unus & pr. Edit. forte, *Lapsa per ut medius desinat unda manus.* BURN.

427. *Utque pater solitae.* Fabula nota est. INTERPRETES. Eryfichthon absque dubio demonstratur, cujus pater Triops, seu Triopas vocatur. de quo in albuminis Metamorphosicon quaedam enarrabimus. adde (quod scribit Iginus in Ophiuchio & Diodorus in Sexto) Triopam Cereris templum ad solum regiam constituendam evertisse; propter quod e Thessalia pulsus est, & a Cerere hoc in phio afflitus, ut fame semper torqueretur, nec ullis virgibus inquam possit satari. novissime autem Draconis moribus vitam post mala multa

complevit. CONST. FAN. De Eryfichthone intellige, cujus fabulam describit Callimachus in hymno Cereris: & Ovid. viii. Metamor. Hujus autem filia, quae se in varias formas mutare solebat, non Triopis, aut Triopis, ut hic in Commentariis dicitur, sed Metia appellata fuit, auctore Lactantio grammatico. Triopam autem Eryfichthonis patrem vocat Callimachus, filium Neptuni ex Canace Aeoli filia. unde ipse Eryfichthon quoque Triopaeus ab Ovidio in Metamor. dicitur. MICVL. Eryfichthon Thesalus Deorum irrifor, propter violatum Cereris locum in tantum famis ac sitis rabiem actus est, ut decoctis facultatibus & rebus omnibus absomptis, Mellam siliam vendere coactus sit, quae beneficio Neptuni varias inducendo figuras emittere solet, & subinde ad patrem resumpta prior forma, rursus ut venderetur, recurreret, usque dum Eryfichthon insaturabilis propria viscera depallus sit. Ita Naso lib. viii. Metamorph. qui loculentissime famem & *βουλιμίαν* Eryfichthonis exprimit. Callimachus Hymno in Cererem, apud quem Mellae nulla mentio. Ioannes Tzetzes Chiliad. xvi. Histor. 47. Hinc adagia duo, *Meltra mutabiliter*, & *ἄλω λαρῆς*. Nam & *Lithon* dicitur est Eryfichthon, propter ardentem ingluviem & igneam absumendi vim, quo nomine Heliodus, Lycophron, & Athenaeus ipsum nominant. Vera historia est, Eryfichthonem siliam habuisse, quae corporis quaestu patrem insatiabilem aleret. SALVAG. Vid. ad Metam. viii. 751.

428. *Consciare.* *Desistat* nonnulli, *desiciat* codex Jurati: bene. Vide Notas Epist. v. p. 150. HEINS.

429. *Nec dapis humanae.* Tydem tangit, qui Menalippi caput comedit. INTERPRETES. Tydeus moribundus jacens è vulnere, quod in bello contra Thebanos à Menalippo acceperat, ejusdem caput ad se deferri iussit, & cerebri evulsam locum Autores adducentur. Hoc enim disticho praecatur, ut Ibis humanae carnes esset, illo, ut ipsomet cerneret. Addit Ovidius, *quaque parte poras*, ut significet Ibis quidem Tydei similem fore, sed in eo solum, quod humanae caput corrosent, caeteroquin Tydei bello stenui dissimilem, quem *νιτροπιδαν* vocat Lycophron, quod cum legatus rediret Argus Thebis, eique Aeocles insidias iussisset, collocatis in itinere quinquaginta lestrimis juvenibus, intercipio omnes animo aggressus sit, & in fugam verterit. SALVAG.

*Quisquis si laeva purpurarum somentibus,
Quis celere debet, lapsa impo versu,
Pontis per vobis erroris oculi, & olives,
Interque rivas utrimque rogatores,
Ore cunctas panis improbi baccas.*

Et lib. xvi. Epigr. 30. in Vaccetum:
*Quid quaeris astra, Villicetque devites?
Favillae gratis, è Vattera, cum passis;
Haeq; sarcinaram pampa convectit ponti.*
Juvenalis Sat. pra. v.

*Pontis nihil neci truzalini, hoc tamen ipsum
Lustisse sacra, quod mani sufficit alio,
Necis cupido daret, usquam pons.*

Quod sequitur *qui tibi major erit*, sic exponitur à Tomacho 1612. Adversar. cap. 25. *Ullabatur dicendum, qui te major erit, sed significat, qui in tuis moribus amaralatur, ut tu in ejus moribus, vel pons, qui iudicio tuo in majoribus amarabit.*

Nec dapis humanae subeant fastidia: quaque
 430 Parte potes, Tydeus temporis hujus eris.
 Atque aliquid facias, à vespere rursus ad ortus
 Cur externati Solis agantur equi.
 Foeda Lycaoniae repetes convivia mensae,
 Tentabisque cibi fallere fraude Jovem.
 435 Teque aliquis posito tentet vim numinis opto:
 Tantalides tu sis, Tereidesque puer.

Et

Et tua sic latos spargantur membra per agros,
 Tamquam quae patrias detinuerit vias.
 Aere Perilleo veros imitere juvencos,
 440 Ad formam tauri conveniente sono.
 Utque ferox Phalaris, lingua prius ense resecta,
 More bovis, Paphio clausus in aere gemas.
 Dumque redire voles aevi melioris in annos,
 Ut vetus Admeti decipiare focer.

448

429. *Tibi eris fastidia.*] Tibi fore Juret. & quare sit, una Vatiannus, variat. Lege, voluit. Hæns. Solam Franco. eleganter. Epith. 371. 91.

De ushi castitatem subeant fastidia.
 In *eris*, *taula* & simili *subie*, Nostro & aliis pulchre dicitur. Burns.

431. *Atque aliquid facias.*] Sicut fecit Thyestes. INTERPRETES. Cum Thyestes Aëropen Atrei foris uxorem in supram illerisset, Atreus ut dicitur hanc potius nuptiarum, proprios ei filios Tantalum & Phyllonem, vel ut aliis placet, Agamemnonem, & Calceum epulandos appropos, sanguinemque illorum paternaliter. Quin etiam capta inter fratres convivi epulis, ut à Thyeste cognoscereatur, assenti iussit. Quo dicto spectante Solen ab omnia ad ortum se revocasse perhibent, ut tanti sceleris atrocitate pollueretur, ut prodia Ovidius ipse lib. 1. de Arte canendi:

*Crispi Thyesti si se abstinuisset amore,
 (Ad manum est nisi posse placere viro)
 Non mollem exiguus hor, turruque rotato
 Averam cæsi Phœbus adisset equis.*

Epith. lib. 1. Tantalides:

*Evadere tam namque dapis, mollique recessus
 Solis.*

Sonora Thyeste:

*Ipse infans verum hostisio,
 Sol Averam videri osculans,
 Tereidos jubei fuerat, nondum
 Nolle parata, non succedens
 Aëra, &c.*

Hæc loem Martialis in Ligurinum lib. 111. Epigram. 25.

*Facit an mactat Phœbus, eorumque Thyestas,
 Ignis; succumque aut, Ligurina, tuum.*

Fabula tita, noitur in non si canibus jam Delia aspera. Cujus rei veritas quibus fuisse creditur, quod Atreus apud Mycenae prius Solis delictum odierat, ut placuit Hyginus lib. 2. 8. SALVAGN. *Aere aliquid* una Heinssii & editio Dantii. *facit* idem. *a cæstis rursus a. o. cur*

er; solis a. o. Jureti & quinque alii. in ortu Sarav. Regius & unus Heinssii; a tempore solis unus Gallicus. aspernati equi Regius.

433. *Foeda Lycaoniae.*] Fabula nota est de Lycaonia. INTERPRETES. Lycaon Arcadiae Rex hostem Iovem epulis humanis excepit, ut Divinitatis ejus periculum faceret; quo scelere peccatus Iupiter ipsum in lupum transformavit. Sic Ovidius lib. 1. Metamorph. Nonnulli variant Apollodorus lib. 111. Hyginus fab. 176. Pausanias in Arcadiis, Clement Alexandrinus in Proteptico, Iliacis Tzetzes in Lycophronem, Suidas in Lexico. Dicitur autem *fallere fraude* quomodo apud Ciceronem pro Roscio Amerino, *fallere omni perfidia ex fraude*, apud Terentium & Virgilium, *fallere dolo*. SALVAGN. Sic *desipere fraude*, Noster Ep. xp. 21. & Vellej. Patere. 11. 69. & 82. & alii.

434. *Tentabisque iterum fallere fraude Jovem.*] Uterque lib. scriptus, quo utor, *Tentabisque Jovem fallere fraude cibi*. Verius. Ovidius lib. 1. Metamorph. Apollodorus lib. 111. & Hyginus cap. cxxvii. CIOFAN. *Aligra fraude* Juret. & tres alii. forte, *dapis fraude*, quamquam hunc & proximum versum suspicatos habeo. Hæns. *Aligra s. parti* unus prior versu *repetas* prima editio, Petavi & quinque alii scripti. *repetas* Moreti & duo.

435. *Tentet vim numinis.*] Vel *Tentat*, vel *tentat* ut legendum. CONST. FAN.

436. *Tantalides tu sis.*] Tantalii filius Pelops; Terei filius Irys. INTERPRETES. Pelops, quem Tantalus pater minutim concisum & reliquias dapis intulit. Ovis convivio acceptis apposuit, quo nomen ipsum exploraret. Caeteris epulis avertantibus una Ceres Pelopis humerum abstulisset. Pelopi vero Deorum misericordia recedente ad vitam revocato humerum eburnum in locum nativi restitutus est. Hinc Pindarus in Olympicis Hierone Syracusia, Pelopem *ελευθερωσεν* *φαιδρον* *αυτου* *κεκρυμμενου*. *Ελευθερωσεν* splendendum humero eburno inscriptum. Quem postea humerum Pelopidarum omnium signum fuisse, ut Spantonem lanceata, testatur Tzetzes in Lycophronem. Fabulam tangit præter alios Ovidius lib. 6. Metamorph. Hyginus fab. 83. SALVAGN.

437. *Tu Tereidesque puer.*] Lego, *Tereus atque puer*,

ne syllaba claudicat. vel *Threicusque puer*, ut in manuscripto codice invenio. Ilyn enim Thracem fuisse nemo ignorat. CONST. FAN. Tu Tereisque. Ita in plerisque legitur: sed huic lectioni repugnat quantitas. *Tereus* enim Graece scribitur (u) longa. Alii autem, *Tereus atque puer*, emendant, quod neque ipsum procedit: quod nomina in *ovs*, Graeca, Latine in secundo ordine declinantur, & genitivum per *ei* faciunt. Quare optima eorum lectio videtur, qui proprii loco, genile supponunt, leguntque, *Tantalides in (sive, u) si, Threicusque puer*. MICILL. Itis Terei Thracura Regis filius, quem Proene mater in ulionem Philomelae sororis à Tereo corruptae, partim assum partim elisum, patris epulis apposuit. Exin Tereus in upam, Irys in phagitanum, Proene in hirundinem, Philomela in Iulciniam concesserunt. Fabulam prosequitur Ovidius lib. vi. Metamorph. quam longe aliter prodit Antoninus Liberalis fab. 2. Sunt qui transformationem Proenes & Philomelae confundunt, quos assero superfluum est. Illud animadvertione dignum, quod intra Daulidis fines, ubi gesta singuntur quae de Proene & Philomela vulgatae sunt, hirundines neque pariant, neque ex ovibus pullos exolunt, nec omnino tectorum laquearibus ullos assigunt nidos, ut scriptum reliquit Pausanias in Phocidis. Idem narrat in Atticis upam a vera primum vitam Mezaris eo in loco, ubi Terei sepulchrum esset, fabulamque de Iulcinia & hirundine ex eo natam existimat, quod avis utraque miserabilis & luctuosos cantus edat. SALVAGN. *Tereusque* multi veteres. Constantius, *Tereus atque*. Lege, *Tereusque* cum Petaviano. Hæns. Obsidit fortasse in Hexametro Heinssium, & merito, illud, *re possit*; si enim positus vel adpositus jam esset in mensa, quid opus optare a numine, ut fiat Pelops & Irys; quare non inepta lectio codicis Saraviani:

*Tecum aliquis positus, tentet vim numinis, opto
 Tantalides ut sis,*

U enim pro *tu* cum Micillo probro. *positus* aliquis tecum, id est conviva tecum recubans, optet, ut deus vi sua te faciat Pelopem vel Ilyn. *positum* vero ita sumi vidimus ad 1. Art. Am. 231. *tecum*

aliquis positus erat in Gallico codice. *tecum aliquis positus* in quatuor scriptis & prima editione. *Tecum alicui positus cui nil sit numinis*, unus Moreti. Burns.

438. *Et tua sic latos.*] Absyrtum tangit, quem soror Medea dilaceravit, ut patrem retinere. INTERPRETES. Absyrtus intelligitur, Aetae Colchorum Regis filius, quem Medea soror juxta Phasin fluvium articulatum discerpit, ejusque membra per agros sparsit, ut iis colligendis insequentem patrem remoraretur, ipsaque interim cum Iasone effugeret. Authores Ovidius ipse lib. 111. Trist. Eleg. 9. qui rem fuisse narrat; Apollonius lib. 11. Argonaut; Poeta vetus apud Ciceronem lib. 111. de natura Deorum; Seneca Medea; Tzetzes in Lycophronem. Alter Hyginus fab. 23. Hinc regiioni mansisse nomen ait Ovidius, ut & Ariannus, qui sepulchrum Absyrti suis temporibus demonstrari solitum scribit. SALVAGN. *Sic latos, lectos, alios* codices alii. *largos*, ut & editio Domitii: haec confusio epithetorum obvia est.

439. *Aere Perillae.*] Veillus aerarius taurum Phalaridi Tyranno Agrigentino de aere fabricavit, ut homines tormentis afficeret. Perillus ipse in eo extinctus est. INTERPRETES. Perillus aenei tauri inventor, quo inclusi subitis ignibus longo & abdito cruciatus mugitus resonante spiritu edere cogebantur, ne ejulatus eorum humanae sono vocis expressi Phalaridis Tyranni misericordiam implorare possent. Quam, quia calamitosis deesse voluit, terribimum artis suae opus primum Artifex inclusus merito ansipicatus est, ut isdem verbis tradidit Valerius Maximus lib. 111. cap. 3. Commemoratur ipse Phalaris Epistola 107. si tamen is est, Tullius in Pisonem, Pharis lib. xxxiv. cap. 8. Lucianus in Phalaride. Ex Poëti Ovidius noster lib. 111. Trist. Eleg. 2. item lib. 1. de Arte, Propertius lib. 11. Claudianus in Eutropium lib. 1. Tzetzes chiliade 1. Hist. 25. Phalaridis autem Castellum, & in eo taurum aeneum, fuisse in Ecnomo monte, qui hodie Monte di Licata, unde monti nomen Ecnomo, id est, scelerato, prodidit Diodorus Siculus lib. xviii. SALVAGN.

441. *Utque ferox Phalaris.*] Phalaris ipse meto-secia lingua in taurum aeneum conjectus est. INTERPRETES.

Victima vel Phoebo sacras maeris ad aras,
Quam tulit à saevo Theudorus hoste necem.

Aut

Aut Castoreus dominus non videtur nobis.

Aut Castoreus dominus non videtur nobis. Castoreus, id est Castor, Moxi, mox, iuxta Regium in Galia Narbon.

Aut in Abderis.] Proerus, filius Aban-
ta filii Jovis & Europae, sacer Aetnae, quem
Parus, quia Aetnae aro suo regnum dolo sub-
traxerat, in mare praecipitavit. *Lyr-*
gus heros, est Nymphus, filius Ligdis Nym-
phae, quam Achilles rapuit, quia matrem Cle-
mencem stuprare voluit, in mare project, unde
Propertius:

*Nymphas à Jove sacras peris iuxta aravit,
Et solus natus est parvulus heros.*

Interpreta. Phoebo plane veneranda. Ad versus
encliticae, sine Propertius veritas. *Sarvax*,
Dios Aetnae a poeta celebratus. Alter Euboi-
cus, filius Aetnae & Aetnae, ut Porphyrius
de vita, Aetnae, qui, qui in Pandionis
causa in Aetnae, in Euboi. *Had. 2.* Huius
Aban filius Castoreus fuit, a quo Chalcedo-
nensis tyrannus dicitur: parricidii parricidii, ab
Aban parricidii sunt Amphitryon occidit bello,
quod Libanensis cum Thebanis gessit, ut Pau-
sanias in Boeotiae amor est. Alter Aban Argivus
fuit, filius Lyrae, qui, qui fuit Aegypti. Hic
Aetnae parricidii, quae filia Danae fuit, ex qua
Perseus natus, a quo praecipitavit accipitur. *Com-*
mentarius. Moxi. Hoc est Phoebo Perseus &
Tene intelligendi. Prior Aetnae dicitur, ut
de lib. iv. Memoriam ab Aban proav mater-
nae, Aetnae parricidii, qui cum ab ore suo respon-
sum habuisset, se occisum in a nepote, qui ex
sua Danae accipitur, nepotem Perseus & fi-
lium in aetna inclusit in mare project, ut scri-
bit Hyginus fab. 63. Apollodorus lib. ii. Apol-
lonis Scholasticus lib. iii. num. 61. Tene in Ly-
caeanam, Delosque in Aetnae. *Zenobius in*
Aetnae. Similiter & Tene, sine Tene,
Cygni filius, Philomelae novae vim inuisti-
tulo sententiae, una cum Hemeliae fovea in
caelibus inuisti, & in mare praecipitavit. Aetnae
Hemeliae fovea in mare praecipitavit. *Lyc-*
gus in C. Tene, Tene in Phoebo, Heme-
liam in Aetnae. Had. 2. Sunt qui pro Cygni filius
Hemeliae, *Lycgus heros*, per quem Telephus in-
ligatur, qui Lycgum utrum sub ditione ha-
buit: nam et alia una cum Aetnae mare ab A-
etnae in mare praecipitavit, & in mare praecipitavit
poeta Strabo lib. iii. in Euboi. *Sarvax.*

Aut Lyrus heros.] Quis si Cygnus legatur,
& Tene, unde Tene dicitur, aetnae a pa-
re habuit intelligitur: De Tene tamen & Te-

curi Tene dicitur plura alia. *Romulus. Lyrus*
a Domino emendatur, quod non displicet. Sed
quia in aliis codicibus *Cygnus* legitur, te moni-
tum volo, *Cygnus* etiam posse emendari, ut in-
telligatur Tene Cygni filius, a patre in arca clau-
sus, dejectus in mare, quam fabulam in fine sexti
bibliothecae Diodorus enarrat. & Zenobius sub
compendio tangit. Si vero de Perseo & Telepho
vel Tene intelligis, non *casus*, sed *clausus* legi
debet. *Com. T. Fax.* Lyrus una ex undecim
Trojanis civitatibus fuit, quam Achilles cepit,
occiso ibi Minete, & abducta Briseide illius uxo-
re, ut Homerus Iliad. β. & Iliad. γ. Hanc sub
imperio Telephi aliquando fuisse, eoque *Lyr-*
us heros a poeta hic dici, Commentatores
volunt. Sed hoc quia sibi aperte, ita nusquam
traditur, nisi pro *Lyrus*, *Cygnus* legunt, ut
de Tene intelligatur, Cygni filio, a quo Tene-
dos postea appellata fuit. Quoniam ipsa verba
neutrini sane historiae satis conveniunt, quando
de utroque dicitur, *Casus in nequeros praecipitavit*
aqueas. Unde & hoc corrigentes quidam, legunt
Clausus pro casus. Vide annotationes Egnali,
& Constantii Fanensis. Poterat autem idem hic
locus etiam de Chalcedone & Minete accipi,
quando caesorum mentio fit: nisi repugnaret,
quod illos nusquam legitimus in mare abiectos fuisse.
Micyll. *Cygnus* cum Sarvaxiano, multi,
Ligdis & Lyrus. pro *Casus* etiam *Clausus* re-
ponendum. Perseus enim & Tene arcae inclusi
suerunt, cum in mare praecipitabantur. Nos pla-
ra de hoc loco non uberius in medium pro-
feremus. *Hem.*

Aut Phoebo vel Phoebo.] Theodotus Poeta
fuit, qui cum liberius in Mnesarchum Regem
scripsisset, ab eo crudeliter in Apollinis aede cae-
sus est. Alii dicunt, Tyrhenos, cum cepissent
Liparium castrum, fortissimum illorum de castro
Phoebo maclasse, unde Gallus:

*Theodotus in bello Phoebo datur hostia, quan-
vis
Noquam su hano victimam gratia Dio.*

Interpreta. Insultum plane distictum, falso in-
dem adscriptum Gallo. ego sacras aras interpretor
scelera & execranda, quomodo Virgilio dicitur,
nuri sacra fames, Horatio *sacer nepotibus erui*,
Catullo, sacer libellus. Recte vero *Theodotus*,
pro *Theodotus*, editiones quaedam habent. Sic
enim *Theodotus* falsum Claudianus & Sidorius,
ut de veris inscriptio Constantinopoli supra por-
tam Auream:

*Haec loca Theodotus decorat post fata Tyranni,
Aurea secla perit, qui partem consensu auro.*

Quod

Aut te devoveat certis Abdera diebus,
470 Saxaque devotum grandine plura petant.

Aut

Quod non tantum metri causa scribebant, sed
quia Latinis frequens erat sin u mutatio, sic *Lau-*
con, pro *Laomedonte* apud vetustissimum Poë-
tam Livium, *Laomedon* pro *Laomedon*, *Laudice*
pro *Laodice* apud Justinum. *Laocoon* pro *Laocoon*
apud Petronium. *Boodicea* pro *Boodicea* apud
Tacitum. Verum quis ille sit Theodotus Apollini
maclatus, herde nescio. Quod enim vetus In-
terpres de Theodoto quodam Poëta recitat, qui
cum liberius in Mnesarchum Regem scripsisset,
ab eodem crudeliter in aede Apollinis caesus sit,
eras credam, hodie nihil. Quare Domitius in
hunc modum: *Quidquid ab aliis hoc loco tradi-*
tum est, nondum comperi. Illud unum invenio
Theodotum Baetrianorum Regem ab Arface Rege
Partiorum fuisse maclatum. Sed nae lepidus est
Domitius, qui signum aliorum profectus ipse
verba dare non crudeliter. Vellem enim locum
indicasset, ubi se legisse ait, Theodotum ab Ar-
face maclatum. Siquidem Justinus Trogi muti-
lator haec tantum de Theodoto illo retulit lib.
xii. *Etiam tempore etiam Theodotum* (is Straboni
Abderas) *inlece vobis Baetrianorum Praefectus de-*
fuit, quomodo se appellari iussit. Quod exemplum
semita totius Orientis populi a Macedonibus descere.
Erat eo tempore Arface vir, sicut incertae origi-
nis, ita virtutis exoptat. Hic solus laetitia &
rapto vivere, accepta opinione Seleucum à Gallis in
Asia victum, solus Regis metu cum praedonum
manu Parthos ingressus Praefectum eorum Andra-
gram oppressit, sublatoque eo imperium gentis in-vo-
lvi. Non magno disida post tempore, Sirtanorum
quoque regnum occupavit. Atque ita duarum civi-
tatum imperio praedictum grandem exercitum parat
inter Seleucum & Theodoti, Baetrianorum Regis. Sed
cito morte Theodoti metu liberatus cum filio eius, &
ipse Theodoti (id est, qui patri cognominis erat,
quod Valerius Andreas non intellexit) *sedus ac*
suam fecit. Haec Justinus, qui Theodotum
ab Arface maclatum sine dubio non tacuisset, si
ista se haberet. Quamobrem amplius quaeren-
dum. *Salvagn.* Varii *Theodoti* quidem memo-
rantur, sed de quo hic locus intelligendus, vix
apparet. Baetrianorum Regem hic intelligi non pos-
se recte Salvagnius docet, & tamen non reject
hoc Vir doctissimus Fabricius in Bibl. Graeca. lib.
ii. cap. xix. pag. 659. ubi Delionem refutat,
qui de Theodoto, a Mnesarcho occiso, fabulam
adoptaverat. Idem tamen Vir doctus lib. v. cap.
34. pag. 273. ex Salvagnio rectius sentire videtur.
quo loco etiam varios Theodotos videre licet
commentos. Itaque alii quaerendi, *Theodotum*
quendam ab Hieronymo, Hieronis filio, crudelissi-
mis tormentis, concellum memorat Livius xxiv.

Sed nihil est, unde in Apollinis templo occisum
efficere liceat. *Theodotum Castandrensem*, qui A-
pollodori in gratiam satellites ipsi dandos esse cen-
sebat, refert Polyæn. Strateg. vi. 7. qui potuit
postea ab hoc saevo Tyranno maclatus esse, quod
verosimile facit cum inaudita ejus crudelitas, tum
singulare saevitiae exemplum; nam narratur in
Excerptis Patrelicianis Polybii pag. 265. cum ado-
lescentem per Sacrificii speciem evocatum, im-
molasse, & concili viscera & sanguinem conjura-
tis desisse edenda & potanda. Forte etiam *Ab-*
deras Chius, quo auctore Pompejum magnum
interfectum scribit Plutarch. in Pompejo circa si-
nem, potest intelligi. Hic enim postea a Bruto
in Asia apprehensus, & occisus fuit & potuit ille
ad Apollinis aras (res enim acta in Lycia Pataris,
ubi Apollinis celeberrimum templum) ut victima
manibus Pompejanis esse maclatus. fateor, si hic
intelligatur, non recte *saevum hostem* vocari Bru-
tum, qui iustissimas a seculo homine poenas ex-
git, sed potuit hoc Augusti in gratiam fecisse, cui
laudes Bruti gratiae esse non poterant. Si quis alium
poterit *Theodotum* reperire, facile hos omnes
abiciam. *Theodotum* vero pro *Theodotum* solemnem
more dixit, ut in aliis vocabulis jam notavi Sea-
liger in Festum in *Alimento*, sic *Theodotus* Clau-
diano i. in Robi. 51. ubi vide Claverium. *Bona.*
469. *Aut te devoveat.]* Abdera, urbs est, in qua
certis diebus victima humana pro salute populi
immolatur. *Interpres.* Papius interpres in
x. Theb. hanc morem humana hostia civitatem
lustrandi a Gallis emanasse testatur: apud eos
enim de egentissimis quidam praemiis conduceba-
tur, ut se ad hoc venderet, qui toto anno publi-
co sumptu purioribus cibis alebatur, ac certo &
solemni die per totam ductus civitatem extra eam
in pomorio saxa a populo occidebatur. *Com. T.*
Fan. Abderitis in Thracia pro more fuit quotan-
nis primo quoque die hominem pro incolmitate
sua devovere, eique lapidibus obruto, omnia ma-
la urbi impendenda imprecari, ut exponit vetus
interpres, quod alibi non minus me legere. E-
quidem solidos fuisse testatur Martialis hoc versu,
lib. x. Epig. 25.
Abderitanae pestora plebis habes.
Sic & Ephesi mendico sene lapidibus obruto ci-
vitatem suam gravi pestilentia laborantem Apollo-
nii Thiaei monita expiavit, ut Philostratus &
Eusebius memoriae prodiderunt. Graeci *κατά-*
πυρον vocant, teste Aristophanis Scholiaste in Phlo-
to. Videndus praeterea de hoc loco Andreas Al-
ciatus Patrejon Juris lib. ix. cap. 22. De Abderitis
hoc non legi, sed multis aliis populis usitatum fuisse
ex his, quae viri docti ad ultimum Petronii caput,
p. 3

Nave gradus adeas Elpenore cautius altos:
 Vimque feras vini, quo tulit ille modo.
 Tamque cadas domitus, quam quisquis ad arma vocantem
 490 Juvit inhumanum Thiodamanta Dryops.
 Quam ferus ipse suo perit mactatus in antro
 Proditus inclusae Cacus ab ore bovis.
 Quam qui dona tulit, Lernaeco tincta veneno,
 Euboicasque suo sanguine tinxit aquas.
 495 Vel de praecipiti venias in Tartara laxo,

Ut

agere nando traheret loco herbido, ut quibus & fabula laeae refectus bovis, & ipsum sissum via protuberantia. Tot cum cum cibo vinctus gravatum se per oppressisset, pastor accola ejus laei, nominis Cacus, ferus viribus, captus jactitandus bonum, cum averseret som praedam velle, quia stazendo armantibus in speluncam compulsi, ipsa vestigia quaerentium domitium us deductura erant, averses boves evadunt: quareque jactitandus, candidis in speluncam traxit. Hercules a primam auroram somno extitit, cum eorum perlostrasset oculis, & partem abesse munito iustitias, pergit ad proximam speluncam, si forte es vestigia ferrent, quae ubi omnia foret videri videri, nec in partem aliam ferre, confusus atque interitus animi ex loco iustitias agere porro armantibus accipit. Inde cum actas boves quondam ad dispersum, ut si, reliquiarum mansueti, reddita inclusurum de spelunca bonum vix Hercules convortit, quem cum volentem ad speluncam Cacus vi prohibere sonantem esset, illi clava, fidem pastorum iniquitatem innotens, morti occubuit. Eadem narrat: Dionysius Halicarnadensis lib. 1. Aegypti. Iustinus lib. xlii. Solinus, Joannes Tzetzes chliade v. Historia 21, & graphice Virgilius lib. viii. Aeneid. Ovidius ipse lib. 1. Fastor. Propertius lib. 10. Eleg. 10. qui Cacus tribuit, quod erat Geryonis, nuntium tria ora, dubium morene poetico in confusione personarum. Aulus Victor lib. de facinorosis Romanorum. Allegorice vero Fulgentius lib. 11. & Joannes Gerundensis lib. 1. Paralipomenon Hispaniae, cuius verba referre non piguerit: Cacus in Hispania à Carphanti, seu nona Carthagine Tolatum usque & Tarraconem & Oseam imperavit, & nomen menti indidit, quem hodie montem Caeum vulgus appellat, effluenteque est ut aversitibit ferre ac dira conversatione & aspero cultu faciviv appellatur. Sic autem primus omnium dicitur innotuisse regem ex diverso compositum pulvere, quo nos bombardis nimir in hodiernam. Oseam condidit urbem, quam qui incola Oseati semiseri appellatur. Sic Cacus fugatus ab Hercule, Geryonis exiitio, in vinctissim aspirans mora patrio, qui ad vinctissim ab omni avroptissim fuerunt,

intellecto recessu Hercules ab Hispania, illum usque in Italiam secutus, quem ad Tiburina ostia quatuor ipsius Hercules boves rapisset, comprehensus ab Hercule in spelunca, in qua latitabat, peremptus est, manibus igne evomito; propter quem fixere Poetas Vulcani filium. SALVAGN.

492. Proditus inclusus.] Proditus ex scripti HEINS.

493. Quam qui dona tulit.] Lichas interfectus ab Hercule, atque in mare praecipitatus, quia dedit ei vestem Nessico tinctam sanguine. INTERPRESES. Sunt qui hujus viri nomen hoc modo sentiant, Lycas, cum scribi sic debeat, Lichas. Quem Apollonii commentator in lib. 1. ait, Hyli Herculis filii praedagogum fuisse. CONST.FAN. Lycas lib. 12. Metamorphos. ubi quaedam ad haec rem pertinentia notavi. CROFAN. Tanguntur modo qui praecipitio vitam finierunt. Lichas Hercules famulus ab ipso in mare Euboicum praecipitatus, quod ei sacrificaturio tantam Nessi cure tinctam attulisset, munus scilicet Deianirae mittere se philtram ratae. Fabula nota, ex lib. 12. Metamorph. Hygino cap. 36. Seneca Hercules Ottao. Iacio Tzetza in Lycophronem. De hoc Deianirae dono, sic Horatius in Epod. Ode 3.

Nec munus humeris effugacis Hercules inarist austrosus.

SALVAGN. 493. Lerna.] Nessio omnes fere scripti, quod ferri potest. vid. ad Epist. ix. 163. & ix. Met. 153. BURM.

495. Vel de praecipiti.] Invidi Socratis post mortem ejus libros ipsius in ignem coniecerunt, quos quoniam quidam ejusamicus referre voluit, ab isdem invidis de saxo praecipitatus est. INTERPRESES. O rem ridiculam, Cato, & jocosam! Non alius intelligendus, quam Cleombrotus, de quo videndus Commentarius noster. Cleombrotus Academicae sectae Philosophus, qui lecto Platonis de animae immortalitate libro, qui Phaedon inscribitur, & muro se in mare abiecit, ut Callimachus, Epigrammate, quod apud Sextum Philosophum cap. 6. adversus Mathematicos, & Antho-

logiae

Ut qui Socraticum de nece legit opus.
 Ut qui Theseae fallacia vela carinae
 Vidit: ut Iliacà missus ab arce puer.
 Ut teneri nutrix, eadem matertera, Bacchi:
 500 Ut cui causa necis ferra reperta fuit.
 Lydia se scopulis ut virgo misit ab altis,
 Dixerat invito quae mala verba deo.
 Foeta tibi occurrat patrio popularis in arvo,
 Sitque Phayllaeae causa leaena necis.

505 Qui-

logiae lib. 111. legitur, Cicero lib. 1. Tusculan. quae. Lactantius Firmianus lib. viii. cap. 18. S. Augustinus lib. 1. de Civitate Dei, cap. 22. memoriae prodiderunt. Per opus vero Socraticum, cave putes aliquid à Socrate scriptum, sed intellige Platonis Phaedonem. Sic apud Horatium in Arte Poetica:

Non tibi Socraticae poterunt ostendere chartae.

Per Socraticas enim chartas non libri à Socrate scripti significantur, cum nihil ille scripserit, teste Aristide in prima Platonica pro Rhetorica. Sed à Platone, Aeschine, Xenophonte, & ceteris ejus auditoribus, quos idem Flaccus Ode 29. lib. 1. Socraticam demum vocat. Quas autem nomine Socratis Epistolae edidit Leo Allatius homo Graecus, supposititias esse non dubito. SALVAGNIUS. hanc quoque historiam Nonnus in Synagoge habet n. 15. vide doctissimum Daviesium ad Cicer. 1. Tusc. Disputat. cap. 34.

497. Ut qui Theseae.] Tangit Aegeum patrem Thesei, qui se in mare praecipitavit. INTERPRESES. Aegeus Athenarum Rex Thesei pater, quo regnante Miasa Cretensium Rex bellum Atheniensibus intulit ob caedem Androgeo filii, legesque durissimas imposuit, ut scilicet quotannis septem juvenes nobiles in Cretam ad Minotaurum mitterentur, qui tribus annis sorte missi sunt, quarto autem fors obligit Theseo, qui magno patris dolore navem conscendit, & cum omnia navigii ornamenta nigra essent, habuit in mandatis à patre, ut si contingeret in agendis eum felicem sortiri exitum, rediens navi album poneret velum, amoto nigro, ut eminus eventum nosceret, Theseus Ariadae consilio victor, mandatorum patris immemor, non amoto velo nigro redibat. Aegeus excessa turi prospectans nigrum velum, quod proinde Nalo fallax vocat, silium mortuum arbitratus ex turre se dejecit in mare, quod ab ipso vocatum est Aegeum. Ex Plutarcho in Theseo, Catullo de Nuptiis Pelei & Thetidos, & aliis. Verum Simonides apud eundem Plutarchum negat album velum ab Aegeo datum, sed puniceum,

quod insigne esset incolunitatis Thesei. SALVAGN. Fallacia Petavianus alter.

498. Iliacà.] Id est Aethanax filius Hectoris, qui in destructione Troiae ab Ulyssae praecipitatus de turre est. INTERPRESES. Aethanax, Hectoris & Andromachae filius, ab alta turri ab Ulyssae praecipitatus de turre est. INTERPRESES. Aethanax, Hectoris & Andromachae filius, quem pater Scamandriam à fluvio praeterlabente nominare solitus erat, ab Ulyssae praecipitio extinctus est, ne quis de stirpe Regia superesset, qui majorum injurias ulcisceretur, Ovidius ipse lib. xlii. Metamorph.

CROFAN. Aethanax Hectoris filius, quem pater Scamandriam à fluvio praeterlabente nominare solitus erat, ab Ulyssae praecipitio extinctus est, ne quis de stirpe Regia superesset, qui majorum injurias ulcisceretur, Ovidius ipse lib. xlii. Metamorph.

Mittitur Aethanax illis de turribus, unde Pugnantes pro se, pro vitae Regna tuentem, Saepo videre patrem mentratus à matre solent.

Ejusdem iterum mentio fiet versu 565. SALVAGN. 499. Ut teneri nutrix.] Fabula de Ino uxore Athamantis nota est. INTERPRESES. Ino Athamantis uxor, eademque Bacchi nutrix & matertera, viro Learcho filio, ab Athamante furente ad saxum alliso, sese cum altero filio Melicerta in mare praecipitem misit; Dea postmodum habita, quam Graeci Leucotheam, Latini Matulam vocant. Ex Ovidio lib. 19. Metamorph. item lib. vi. Fastor. Apollodoro lib. 111. Hygino fab. 11. Aristide in Isthmica, tom. 1. Seneca in Oedipo, Nonno Dionysiacorum lib. viii. Zenobio Proverbio Ivois à 22. SALVAGN. Eadem & vel ac, matertera nonnulli codices.

500. Ut cui causa.] Perdicem tangit, Daedali ex sorore nepotem, qui cum ferram & circumum adinvenisset, ab avunculo Daedalo, invidia ducto, ex Arce Minervae praecipitatus est. INTERPRESES. Hunc Paulanias & Diodorus Talam, Ovidius Perdicem appellat. CONST.FAN. Istit Perdicem, quem Daedalus avunculus invidia ductus, quod ex consideratione spinac dorsum in piscibus ferram ferream primus excogitasset, ex Arce Minervae praecipitem egit, in avem sibi cognominem à Minerva transformatum, ut casu Ovidius lib. viii.

Q 2 Ne;

505 Quique Lycurgiden letavit, & arbore natum,

Id.

Metamorph. cui & Cercinum ab eodem inventum est. Verum Diodorus lib. iv. inventorem letae non Perdicem vocat, sed Talam, Pausanias in Arcia, Calum, Joannes Tzetzes chil. i. Victor, 19. Atalum. SALVAGN.

501. *Lydii filii.* Ite intelligitur, Ibiici Lydi filii, quae cum Dianae auxilio vim Martis effugisset, eorum in solo in ipsum invicta est, ex quo Mars commotus locum morte adiecit, illa pro dolore & seipsum se demisit. INTERPRET. Recte Janus Parrhasius, vir avorum nostrorum memoriae doctissimus, lib. de Rebus per Epistolam Quatuor, Epist. 47. Argumta intelligit, unam de Cerone filibus, quae Mercurio ad Herfen sortem accedenti concitium fecit, eumque cecidit, ut illa vocatur, quod invidias & Philae immortale sive iusticia felicitate fororis Den nuptias clauderet, ut palere describitur ab Ovidio ab it. Metamorph. Hanc autem quod eadem, in qua Eriochronus ablitus erat, contra Phidias naufragum regnavit, furtis agitatum se- se cum Herbo forore ex Athenarum arce, qui mortuus presentibus locus erat, praecipuum missis prodidit Apollodorus lib. vi. Bibliotheca, & Pausanias in Arcia. Sed Ovidius hoc loco totum cum in Arguren contulit, quam libro laudato Metamorphosia, in solum a Mercurio mutatum erit. In ea vero parte raris templum illi pollet eisdem scribit Horodorus lib. viii. Frustra vero interpreti et ali eum locuti, pro *Lydias* leum, & Nubem de Theopodam Ibiici Lydi filii committuntur. SALVAGN. *Lindia* sex septem. *Leida*, *dianae in solo* Sacer. *in solo* quatuor. *leida* in ora legunt, *in solo*.

502. *Dixit in solo.* Lezo, *in solo* (nam id epithetum Marti convenientissimum, qui deus est belli) vel *in solo* id est ab ipso outo habito. COVET. VAN.

503. *Qua tibi occurrit.* Panopius Epitotes cum circumfunderet urbem Ambraciam, venatum currit, et leonem curulum nectus, ab ea infocretidissimata, auctore Callimacho. INTERPRET. Phyllus Archonice Tyrannus fuit, quem obvia esse leoni discipulis. Quomodo Ambraciam cum consecravimus, ut libertatem sine vindicta. Auctor Helianus lib. xii. de Animalibus. Sed unde, quod talis morosus, historiam suscitare, quam vox ab ipse reperit, ex Antonino Liberali postum lib. de Rebus curae est. Itaque sic in ille in Colletianis Metamorphosia. *Cum habitans* (Graecorum habitus) *Ambraciam tyrannus premeret, me- curio in solo curule omnes dimitteret, Diana venanti Lycurgum curulum lemitachibant, quoniam cum in ma- rine curule, leonem mater a sistrum curule, & in Marmarum in solo solo quis dimitteret. Ite- randoque percurrit venanti pro Diana Princi-*

peum placarunt, venatricique Diana simulacro sa- blo, sistrum ei apposuerunt. Hinc dubium oritur, *Phalacrum*, cum Liberali, an *Phyllus*, cum Heliano, tyrannus hic dici debeat. Certe Janus Parrhasius Epistola 9. primus emendandum puta- vit *Phyllus* pro *Paphagae*, quod omnes editio- nes invaderat. Sequitur *paria popularis in agro*, quod a nemine interpretum excussum esse demor- tor. Hic enim Ovidius patriam Ibiidis subinde indicat, unde nos eo capite, quo Ibiidis nomen investigavimus, eum ex Libya, aut ex vicina regione oriundum esse ostendimus. Etenim leoni- bus, quos *Ibiidis populares* Naso vocat, adeo Li- bya caeter, ut quaedam civitates teste Diodoro Si- culo lib. iii. Biblioth. cap. 7. leonum vi ex de- fertis locis adventantium desertae sint, nec sine causa Flaccus Ode 22. lib. 1. ad Arifium Pafcum, Mauritaniam Libyae regionem *leonum nutritam* appellavit, ubi de lupo, qui sibi in silva Sabina occurrerat, ita canit:

*Quale portentum neque militaris
Dama in laetis alis ostendit,
Nec Iuba telles generat, leonum
Arida nutrit.*

SALVAGN. Lege *Phalacrae* ex Antonino Liberali Fab. iv. Parrhasius ex Heliano *Phalacrae* scribat, HEIUS. *Phyllus* eujusdam meminit Athen. viii. 4. hellenisticum ex Alexi. *Phyllam* Phocentium tyrannum, fratrem Onomarchi, Harpocration in *φύλλης* & Parthen. Erotic. cap. xxv. sed hunc lenta tate extinctum narrat Diodor. Sic. lib. xv. pag. 510. & *Phyllam* Crotoniatam, qui praeerat navi, quam bello Persico Crotoniatam miserant Graecis in auxilium, memorat Eustath. ad Diony. Perieg. 569. pro *facta* vero hic duo codices, *dita*. BURN.

505. *Quique Lycurgiden.* Tangit Boten Ly- curgi filium, quem ex arbore traelum aper lace- ravit. INTERPRET. Treis hic intellexit Ovidius ab apris occidit, & primum quidem Ancaeam Ly- curgi, & Antinoes filium, de quo sic Apollon. i. 163.

*Τριταυός γε μὴν ἕπερ' ἰεῖον.
Αγκάϊος, εἰς μὲν ἐν κρητῆρ Λυκουργίδεσσιν.*
Hic vero ab apro Calydonio in summo inguine percussus cecidit. Ovid. viii. 399. *Quaque est vis praevia leto, summa ferus geminos duxit ab in- quinis dentes: Concidit Ancaeus.* Alter vero est Adonis Cynarae ex Myrrha filia genitus, quem fabulantur intra corticem matris, jam in arborem Myrrham mutatae educatum & suo tempore inde emissum. nam Idmon Aethiaca, & Apollinis proles apud Maronianos ab apro necabatur, clarus pater- cipue vaticinio: hunc tamen morbo perisse pro- didit Balbus in quinto. Quid est autem quod *anda-*

Idmonaque audacem, te quoque rumpat aper.

Hque

Idmona vates ingeniosissimus appellat? an quod sciret in expeditione illa se moriturum, certae morti pro laude se exposuit: quod summae audaciae censetur opus? quod & Apollonius & Balbus noster ita in primo canit:

*Laerymas cecidit canenti,
Quod tibi jam clausis invenis in ignibus Argos.*

Ancaeam dicit Lycurgi filium, quem ab apro interfectum fuisse memoriae tradunt Seneca in Medea: *Stravi Ancaeam violentus ista Seiger.* Sed advertendum est, quod duo fuerint Ancaei, unus Ly- curgi & Antinoes filius ex Arcadia, quem Statii Interpres quinto commentario Lycurgo & Sala- mine genium dicit: alter Neptuni & Athypalcae, genere Samius, quem Apollon. ii Aug. & ejus interpres, testimonio Simonidis, post obitum Tri- phis argi navis reftorem fuisse ostendunt. Non- nulli praeterea hunc, nonnulli illum volunt apri valere interemptum fuisse. Atque aprum alii Calydonium, alii ab eo diversum existimant. lege collectanea nostra primae hecatostylis capite xv. COVET. VAN. Huic locum Codrus explicat in 1. Semnonum, & post eum Egnatius, & Fanenis in Annotationibus. Intelligitur autem Ancaeus Lycurgi & Antinoes filius, Arcas, de quo Pausa- nias in Arcadiciis ita scribit: *Μετὰ δὲ Ἀλέω τελευ- τήσαντα, Ἀντινοῦς ἑ Αἰετοῦντε βασιλεῖον ἔσχε, γνησίως δὲ ἀπὸ πύθων Ἀγκάϊου τε καὶ Ἐπιόρου, οἳ μὲν γαστήρην ἐπιλαμβάνουσι τὸ χρέδιον. Ἀγκάϊος δὲ ἰστέρι τε τῷ πλεῖν μετὰ χρεῖν ἐς Κόλχρον, καὶ ἔσχεον ἄπὸ Μελοῦ ἄπὸ τῶ ἐν Καλυδῶν κατοργαζό- μενος ἔσχεον, ἀπέθανεν ὑπὸ τρυφῆς, &c.* Illud obi- ter notandum quoque, in Aldinis legi, *leavoi*, pro *latavov*, à leto videlicet, quod mortem si- gnificat. MICETI. Felicissime hunc locum ab aliis interpretibus non intellectum exponit doctissimus Egnatius. Superiorem versum ita, ut ego po- suit, legit & citat Eutyclus, qui fuit Prisciani Grammaticorum principis auditor. In quibusdam libris male legitur, *latavov*. Ancaei Lycurgi filii, quem hic intelligit poeta noster, meminim etiam Apollodorus lib. i. his verbis: *Πόλεος μὲν, καὶ ἡγυαίης, ἐπὶ τῶν ἄπρῶν διαφθέρουσαν. Πύλαι, ἀπὸ ἄνκαος ἀ βόλλου (apro) crudeliter vulnerati vulnerant.* Et paulo supra: *Αγκάϊος, καὶ Κυ- φῆς κατοργαζοῦν ἐξ Ἀρκάδιος. Ancaeus, ac Cephicus Lycurgi ex Arcadia.* Hujus etiam Ancaei mentio est apud Suetam in Medea:

*Stravi Ancaeam violentus ista
Seiger.*

Quem locum indicavit mihi vir ingenio, & eru- ditione singulari Vespasianus Paudolphus Aquila- nus. Hyginus capite cccclxix. de iis qui ab apro percussu interierunt. Ubi ita est: *Adonis Cynarae*

filii à Calydonio, Idmon Apollinis filius, qui ex- tra metam exiit cum Argonautis apud Lycum regem. Quibus ex verbis habes, cur poeta noster Idmonem *audacem* vocaverit, quod hic quaerit idem Egnatius. *Letavit* Leto dedit, interfecit. COVETAN. Sequentibus sex versibus conglomerati- storias eorum, qui ab apris interempti sunt. Per *Lycurgidem* non alius intelligendus, quam Ancaeus Lycurgi filius, ab apro Calydonio laceratus, de quo Naso noster lib. viii. Metamorph. Apollo- dorus lib. i. Pausanias in Arcadiciis, Hyginus fab. 247. Seneca *Medea*, Philostratus junior in ima- ginibus, Apollonii Scholiastes ex Pherecyde in lib. i. Argonaut. ex quo natum proverbium:

*Πολλὰ μετὰ ζῶν πέλαι κοτόλης καὶ χελειοῦ ἡμῶν.
Μαλα καδύνειν ἰντορ καλίαν ὑπερμακρὰ λαβρά.*

Cujus quidem proverbii meminit Lycophon in Callandra, Didymus ex Aristotele ad lib. xxx. Odyssi Apollonii Scholiastes. Quamquam Festus aliam originem refert. *Letavit* pro interemit prisco verbo, sed minus usitato. Eutyclus lib. ii. adduxit hunc Ovidii versum super verbo *Le- thare*, cum illo lib. iii. Metamorph.

Ut nemus intravit lethataque corpora vidit.

Quo loco Pontanus hoc verbi nusquam lectum notavit. Sed ipso etiam Virgilius usus est in Calice, ubi de Achille:

Tarsus acerba fremens, Paris hunc quod lethat.

Iludque Barthius existimat restituendum apud Gratum in Cynegetico, verso 63. ubi de Heroibus, qui ab apris, aut aliis feris armatis, per- empti sunt, cum sola virtute illas aggressi es- sent. Sic enim Gratus, ex Barthii emenda- tione:

*Nonne vides veterum quos prodit fabula re- rum
Semideos; illi aggressus lethare superbos,
Tres feraciam amatores anfas trahere Darrum,
Quam magna mercede.*

Lethum à Graeca voce ductum scribit Varro cum ait: *Alterum apparatus in sanctibus indistinctis, cum dicitur cillus letho datus est, quod Graecus dicit λέθη, id est oblivioni: nam, cillus letho datus est, veteres utarphabant pro, ille mortem obit.* Hinc Tullius lib. ii. de Legibus: *Deorum Maximam iura sancta sunt. Hos letho datus Divos habent.* Priscianus deducit à verbo *leo*, pro quo nunc *deleo*. Alii à *leo*. SALVAGN. Scribe, *leavov* & *arbore na- tum* cum Jureti libro, aliisque nonnullis, atque ita citat Eutyclus Grammaticus. *letandi* verbo usus Noster *Metam.* & Virgilius in Calice: *Pa- ris hunc quoque letat.* Adonem autem intelligit HEIUS. De Ancaeo nos pluribus ad Valerii Flac-

Isque vel exanimis faciat tibi vulnus: ut illi,
Ora super fixi quem cecidere suis.

Sive

ei Argonautis egimus, in Catalogo Argonautarum.

557. *Ab arbore natum.* Cerrige, & arbore natum, ut Coccus ab omni: Adonia enim intelligit, à Myrrha in arborem mutata in lucem editum, quod in Metamorphosis veribus dicitur:

*At nati ceryneus sed rubra recurret infans,
Quandocumque vitam, qua se genitrice relicta
Exeret, nulla genitrix timet arbore venter.*

Et paulo post:

*Adon agni rimas et fissa cortis alicum
Bellis maris vagantem puer.*

Consr. Fax. *Adonem natum*, Adonem intellige. N. enim ex Myrrha in arborem conversa natus traditur. Cuius fibulae & fulgentis meminit in Mythologia. Fuit autem et hic ab apro percussus in venatione, cuius fibulae & Aphthonius meminit in Praeexercitationibus. MICRIL. Adonem Myrrhae filium ab apro interfectum auctore Ovidio ipso, lib. x. Metamorph. Lycophronem in Callistide, Tasso in Idyllio nonissimo, Luciano in Dea Syria, sive Diane invidi, ut voluit Apollodorus lib. iii. sive Musarum octo, ut canit Boetius lib. 2. dicit denique Theophrastus Metastasis in apum mutati, ut scribit Aphthonius Program. Auctor *quatuordecim* lib. 11. Nonnus Dionysiacorum lib. 41. Julius Firmicus de errore propheticarum Religionum. Arbore vero natus Adonis dicitur, Myrrha matrem arborum sui nominis conversi. Testes idem Nafolo loco citato, Lycophron, Antonius Liberalis, Plutarchus in Parali. Plineus lib. xii. cap. 17. SALVAGN.

558. *Adonemque audacem.* Idem Vates, unus Argonautarum, ab apro discerptus est, cum tamen se in ea expeditione periturum scivisset, quam adrem audebat appellatur. INTERPRETES. Hic Idmon Achaia Corinthi filia & Apolline genitus fuit, ut Pherecydes teste Apollonii commentario scribit, quae & aethoë Thasori Calchantis patrem suscepit. CONSRT. Fax. Idmon Vates, unus ex Argonautis, qui apud Marylandinos ab apro percussus intans. Auctor Apollonius lib. 11. Argonautum. Hyginus cap. 37. Audacem dicit, quia cum Vates esset, idcirco sciret se in expeditione Colchica periturum, in Iliadomius expeditionem non detrectavit. Hinc Seneca Medea:

*Idmonem quamvis bene fata noverit.
Et vero Vatem fuisse nomen indicat, unde Apollonius:*

*Idmonem quod vatem, medicum quod lasena dicitur
Discedas artes nomina praecaeant.*

Quam etiam Virgilius, ut Grammatici notant, *audacem* plerumque dicit, quoties aliquem frustra

nitentem inducit, sic enim de Pallante lib. vii.

*audax quis rumpere Pallas
Sacræ vatas.*

Et lib. ix. de Turno:

*Iris de caelo missa Saturnia Juno
Audacem ad Turnum.*

Item lib. xii. de Juturna, quae Turno fratri ensem frustra restituerat:

*Quod Venus audaci Nymphas indignata licere,
Te quoque rumpat aper.*

Rumpere & frangere frequenter usurpatum pro intertimere, Turnebus observavit Adversariorum lib. xxiv. cap. 21. & lib. xxviii. cap. 31. sic enim Martialis lib. 1. Epigramm. 50.

Leporemque forti callidam rumpas equo.

Ex lib. xii. Epigr. 14.

Sarpis est liquem rumpere quam leporem.

Ex cuius verbi notione ductum mihi videtur acumen Epigrammatis 99. lib. ix. quod ita claudii Martialis:

*Rumpitur invidia quod amatur, quodque probatur,
Rumpatur, quisquis rumpitur invidia.*

Alioquin non dispicio Epigrammatis acumen, nisi si Virgilianum illud in animo habuerit, *rumpatur ut in Iliad. Cetero.* Sic & Valerius Flaccus, lib. 11. Argonauticon, verbo *frangere* eadem significatione usus est:

*Ille, velut resurgit quem contigit improba Mauri
Lancea, sanguinem vasto Leo in marmore scilicet,
Frangit & absente vocatis sub dentibus hostium.*

Ut & Solinus cap. 20. *Apud hos populo: nati canis omnibus feris anteposuntur, frangunt tauros, leones perianthi.* SALVAGN. *Audacem* vocat, quia in apum ire non dubitabat, etsi se periturum sciret. Ita Adonidi Venus apud Ovid. x. Met. 544.

in audacem non est audacia rata.

De Idmonem vide Catalogum Argonautarum, Dicitur 507. *Isque vel exanimis.* In Andragathia regione venator quidam nomine Thoas, insolenter locutus in Dianam, capite immanis apri, quod in pinu suspenderat, cadente est interceptus. INTERPRETES. In Andragathia regione venator erat, qui pedes & capita ferarum, quas ceperat, Dianae dicata athenibus alligere solebat. Sed enim cum forte apum ingentem protraheret, neglecta Dea, se caput duntaxat dicaturum dixit, tum eo arbori affixo sub eadem meridiana aclus vitandi causa quiescens in somnum incidit: Ecce vero caput apinum ligaculis suis sponte dissolutis decidens

Sive idem simili pinus quem morte peremit:
510 Phryx & venator sis Bercynthiades.

Si

dens, venatorem dormientem perimit, ut isdem Propemodum verbis, sed Graecis, memoriae prodidit Diodorus Siculus lib. xv. cap. 2. Bibliothecae. Idque jam viderat vetus Interpres, qui Thoanti nomen illi fuisse refert. Hinc autem venatoribus moris fuisse conijcimus, ut Dianae partem praedae pollicerentur, ac finita venatione caput, aut exuvias arboribus appenderent, velut testatur Xenophon & Arrianus in Cynegeticis, & Anthonianus Scholias in Pluto his verbis: *Εἰς τὸ τοῦ ἡρώνας τῶν ἄγρων, μέρος τι τοῦ ὑεμαίνου, κεφάλαιον, ἢ πῶδα προσελθὼν παυάλω ἐπιθέσει εἰς αὐτὸν τὸν ἄλκιον πρὸς τιμὴν αὐτοῦ; Ἄ γράμματα.* Conijcenda sunt venatoribus partem praedae, vel caput vel idem, affigere clavo in quadam arbore in hac ipsa Iliade in honorem Dianae. Hinc Virgilius Ecloga 7.

*Suis caput hoc apri tibi Delia parvus
Et ramus Mycon vivacis cornua cerui.*

SALVAGN.

508. *Ora super saxi.* Rectius in aliis impressis & Mss. *Gra super saxi.* CIOFAN.

509. *Atque idem simili &c. Venator Phrygia.* Atis in Bercynthio monte, ubi Cybeles sacra fiebant, cum venaret, lassitudine oppressus, sub pinu somnum capiens, pinei pomi casu obrutus est. INTERPRETES. Ita quidem plerique codices habent, cum tamen nomen *Phrygia*, sive nominativo sive ablativo casu donatur, merito suspectum esse debebat. Nam si de venatore Phrygio aliquo accipiendum, legendum *Phrygius*, vel *Phrygiae* certe, fuerat. Exponunt autem commentatores hunc locum de Aty. quod si vere sit, de alio, quam de eo qui à Cybele amatus fuit, intelligendum videtur. Illum enim & Nicandri interpret, & Pausan. in Achaicis, ab apro percussum, interisse tradunt. Diodorus autem etiam iussu patris Cybeles, quam ipse impregnarat, occisum dicit. Itaque & hic amplius quaerendum. Fuit autem & alius Aty, Croesi filius, qui & ipse in venatione apri perit, sed ab Adralto comite, per errorem, dum apum petit, hasta transfusus, de quo Herod. lib. 1. Sed hoc nihil ad rem praesentem. MICRIL. Non dubium, quin Atis Calai Phrygis filius, à Bercynthia Dea sive Cybele admatum, intelligi debeat, nam & illum ab apro discerptum scribitur Hermefianax Elegorum Scriptor. Pausanias in Achaicis, Nicandri Scholias in initio Alexipharmacicon. Verum prior verus omnino depravatus est. Quis enim sensus elici potest ex his verbis: *Simili pinus quem morte peremit.* Vetis Interpres ait, Atin in Bercynthio monte à venatione lassum obruivisse, atque arboris illius pomis interitum. Ineptas; Au scribendum ex conjectura

Sancitii, *Atque idem simili vivens quem morte peremit.* Ut vò vivens opponatur exanimis, quod est in priore disticho. An pro *peremiss* corrigendum, *redemiss*. Atis enim in arborem pinum conversus fingitur ab Ovidio lib. 102. Metamorph. his verbis:

*Et succineta comas hirsutaque vertice pinus,
Grata Deum matri, liquidem Cybeles Atis
Exiit hoc hominem, truncoque induruit illo.*

Quasi dicatur pinus Atin redemisse à morte; qui hodieque vivat in ea arbore. Frigida certe omnia, ut ingenue fateat, suspectum ideo mihi de spurio disticho. SALVAGN. Non constant sibi codices. plerique:

Frigida venator sis Bercynthiades,

Vel Frigia, vel Exixia. forte, *Phryx tu venator sis Bercynthiades.* Nam interpretes ad Atin Bercynthium a Cybele amatum referunt, quem ab apro occisum Hermefianax aliique adseverent. vide tamen, ne Nafio intellexerit de Aty filio Croesi Lydorum regis, quem Adraltus Midiae filius imprudens inter venandum, dum apum infestatur, jaculo confodit. Diodorus Siculus in Excerptis Valerianis p. 239. *Ὅτι Ἀθραξίας εἰς Φρυγίαν βασιλεὺς Κρέισου τοῦ Λυδίου ἴδω πρὸς κτηνοτροφίαν ἀνοσίου, ἐξακουστίως, κατὰ νόμους, ἄτυν καλοῦμενον, πλάξας ἀπέτενε.* Ut scribendum videatur:

Phryx venator Atyus tu Bercynthiades.

Phryx venator Adraltus, qui postea ad Atyos tumultum se interemit ipsum, teste eodem Diodoro. ad eam certe historiam Nafio videtur alluisse, rem omnem operose persecutus est Herodotus libro 1. praecedentem versum refer ad casum nucis piacae, ut Nafio fortasse nobis reliquerit:

Idaea, aut simili pinus quem morte peremit.

Ob a boris enim pineae frequentiam *pinifera* Ida poëtis passim dicitur. Hinc. Aliquis hinc quaerendus, qui casu arboris pinus est occisus, diversus ab Aty, ad quem pentameter pertinet: *simili enim morte* dixit, quia, ut ille venator prior casu suis perit, sic alter arboris ruina oppressus. De Aty etiam exposuit Alejat. Parerg. vi. 2. Antiquus quidam Scholias, cuius speimen in paucos versus transmisit mihi ex Anglia, *thes juvenum Batavorum J.P. Dorville, cum jam hucusque fere operae in Ithide exscindenda processissent, memorat hic Archonta quemdam venatorem, qui insolenter locutus in Dianam, eadem morte perit, qua Thoas. sed quis negacibus illis commentatoribus credat? forte nomen proprium latet in illis, sive idem, vel atque idem simili.* pro *peremiss* vero in uno Regio erat, *peremiss*, forte rectius: vid. ad Val. Flac. 1. 146. BOUM.

Si tua contigerit Minos puppis arenas.
Te Coryreum Cresia turba putet.
Lapsuramque domum subeas, ut sanguis Aleuae,

Stel.

(11. Si tua contigerit.) Cretensibus Minos' ovis
et Stella referentur Coryrum veniunt, quos
Coryreum narrant, & ovis que ferunt (par-
teum). Quae quicunque Coryrei Cretam ve-
nissent, occiderunt. In raris Regis Minos,
ut superius expostimus, à Coclo in Sicilia inter-
empto, eius Cretenses ovis in patriam transporta-
runt, ac temeritate in Coryreum insulam vene-
runt, qui male à Coryreis traditi, quoscunque
coruti in Cretam venientium in vindictam occide-
bant. Si vero regis Coryreum, oppidum in Si-
cilia Coryreum, ubi male habiti sunt Cretenses,
qui deinde, ut meritis redderent vices, in Creta
inventi necantur, ut verus est autor interpretis.
ZACER. Coryreum recte puro legi. Nam locus
Siciliae, ubi Minos & Cretenses à Coclo & eius
filibus male accepti fuerunt, Camirus ab autoribus
dicitur, ut in Commo Plat. 4. Nem. Bellum au-
tem Coryreum cum Cretensibus fuisse aliquando,
etiam ex Pythio Phalaris patet. Et Talam, ser-
vare custodiae Cretae, Medea incarnationibus,
quae nuper ex Coryra venerat, interfectum,
Apollon tradit lib. 19. quod & ipsum odium ali-
quod inter hos insulenses generasse, videri possit.
Micyll. Verus interpretis in hunc locum, Cre-
taeque etc. Coryra insula Homero dicta Scheria
Phaedrum Ictus, Callimacho Drapano, alioetiam
Alania, hodie Corsica. SALVAGN. Puppis Minos-
is videtur Sarrav. forte recte. Minos puppis ad-
m-
dis duo alii. rudo peris olim editi & quatuor
scripti. Cresia etiam melius, quam Cresia scribi cen-
set doctissimus Eminentissimus Vir. iv. Aeneid. 70.
Gonos enim Kypria; vide Stephanum in Kypria.
51. Lapsuramque domum.] Aleidae Aleuae
Lauis filia domus ruina cum Lycoride viro
oleuta est. ISTRUPA. Videtur poeta historiam
Simonidae significare voluisse, cujus meminere
Suidas & Valerius Max. lib. 1. cap. 8. de Miracu-
lis. & Cicero item lib. 11. de Oratore cap. 86. hu-
jus verba sunt haec: Dixit enim cum cognaret
Cretense in Thesalia Simonides apud Scopam, for-
tunarum hominem, & nobilem, cecinissetque id car-
men, quod in eum scripsisset, in quo multa ornandi
causa positum erat in Calliadem scripta & Pol-
luem insisteret, nimis illam sordide Simonidi dixisse,
se dimidium ejus, si quod pulchrum esset, pro illo
carminis daturum: reliquum à suis Tyndaridi, quos
aque laudasset, peteret, si ei videretur. Paulo post
ferunt esse mortuum Simonidi, ut prodiret: juvenes
stare ad januam dicit quosdam, qui eum magnopere
evocarent. furcivisi illum ipsum, prodisse, vidisse
minimem. Hoc interim spatio conclave illud, ubi
cogitaret Scopas, cecidisse; et ruita ipsum oppres-

sum cum suis intulisse, &c. Fuit enim Scopas A-
leuae sanguis, hoc est, ex illius prole, Creon-
tis & Echeocratiae filius, ut interpres Theocriti
tradit. Per stellam ergo Calliadem & Pollucem,
qui Geminorum sidus constituunt, intelligo: per
Lycoridem autem virum, Simonidem, tametsi hu-
jus appellationis certam rationem non habeam,
cum patrem Simonidis apud Suidam quidem,
Theopropem, apud ceteros autem Arispropem vo-
cari sciam, ut in Epigrammate de novem Lyricis
H'δ' επιρὶδου Κείου θυγατρὶ δαλδόντος
Τὸν πατρὶς ἀνέρας ἰσθ' Ἀμυρῶντα.
Itaque cum multi hoc nomine fuerint, dubito
utrum uni nomen pro altero positum sit. Nam
& Suidas alterum Simonidem Antiochi res ges-
tas scripsisse, alterum Lyricum fuisse dicit: cum
tamen eidem, & de Scopis scripta, & de Antio-
cho, Theocritus assignare videatur. Aut certe Ly-
coridae nomen aliundequam à parente tractatum.
MICYLL. Per Aleuas sanguinem, Scopas Thes-
alus, per virum Leoprepida Simonides Ceus, per
Stellam Callor & Pollux intelligendi. Historia
petenda ex Cicero lib. 11. de Oratore: Dixit
enim cum cognaret Granos etc. Eadem narrat Va-
lerius Maximus lib. 1. cap. 9. Scopas autem dicitur
Aleuas sanguis, sive quod Creontis & Echeocratiae
filius esset ex Aleuae prole, ut Theocriti Scho-
liastes auctor est, sive quod Thesali omnes didi-
cuntur ab Aleua eorum Rege, ut supra dixi-
mus ad versum 325, Simonides Leoprepi filius,
ut ipsemet scripsit, & à Suida traditur. Hinc
Leoprepides appellatus ex conjectura Josephi Scal-
igeri in Antonianis lectionibus lib. 11. cap. 30.
Pieraque tamen editiones habent Stella Lycoridis,
quaedam Lycoridae, quam lectionem tuerentur & ex-
ponunt Andreas Aleiatus lib. 11. cap. 21. Pater-
gon juris. Adrianus Turnebus lib. 11. cap. 21.
Adversariorum, Andreas Schottus lib. 11. cap. 32.
Observationum humanarum. Proculdubio, inquit
Turnebus, de Simonide locus est explicandus, quem
Lycoridem utrum, ut opinor, vocat, ut & Meli-
cum Pótam ex Apolliniam. Nam ut Amphyssa
Vates Sibylla dicitur, quia ad Amphyssum pavent
pecus Apolla, quidni ex ab Apolline, qui Λουσιπὸς
vocat, ut apud Callimachum Λουσιπὸς ἔδωκε Φοῖβον,
Lycorides dicatur. Fortasse etiam à Lycorio, qui
Delphos vicinis condidit, genus ducatur, quod ex or-
tibus patet. Notum vero cur appellatione Stellae
Callor & Pollux significatur. Sic apud Horatium
lib. 1. Ode 3.

Sic in Diva patens Cypri,
Sic fratres Heloniae lucida sidera:

Ven.

Stella Leoprepidae cum fuit aqua viro.
515 Utque vel Euenus torrenti flumine merfus
Nomina des rapidae, vel Tiberinus, aquae.

Alta-

Ventorumque regat pater.
Et Ode 12.
Dicam ex Alciden, puerisque Ledaes,
Hanc equis, illum sperare pugnas
Nobilem, quorum simul alba nautis
Stella resisset,
Delphis factu, &c.
Haec enim stella nautis amica & Salutaris est, pe-
riculorumque abesse significat. Caeterum notatu
dignum est, quod ait Strabo lib. 1. veteres longi-
ora mari terraque facillie itinera, quam posteros,
ibique Calliadem & Pollucem maris procuratores,
ac navigantium servatores esse dictos, quod longi-
ssime latissimeque navigarint. SALVAGN.
51. Stella Lycoridis.] Recte Leoprepidas Scal-
iger in Antonianis lectionibus, insidens vestigiis ve-
terum exemplarum. Leoprepis filius Simonides: ita
passim auctores. Hinc. Albar quidam scripti. Ala-
bia Regius. vide de Alevis supr. ad v. 325. & de
haec Simonidis historia Phaedr. lib. 11. fab. 24. &
quae ibi viri docti adnotarunt. Leoprepes vero
pater Simonidis memoratur ab Aeliano lib. 11. 14.
unde firmatur Scaligeri correctio. Mf. Letoridae,
Leporidae, Leoporidae, Leporidae &c.
cui sunt etiam Sarrav, Buxam.
515. Utque vel Euenus.] Euenus in Lycormam,
Tiberinus in Albulam demersi sunt, ex quo flu-
vii deli sunt, Euenus & Tiberinus. ISTRUPA.
De Lycormam Phalaris in Parallellis: Euenus Mar-
in ex Steropis filius ex Alrippa Oenomaï filia in zo-
rum dicitur Marisiam suscepit filiam; quam virgi-
nem avaritiam servavit. Caeterum Aphareus visum
ex clova caput; pater autem in sequens fugientem
cum proderet non possit, in Lycormam se precipita-
vit, ut in primo rerum italicarum Dositheus refert.
COST. FAN. Fuit Euenus Martis filius, Aetoliae
Rex, qui cum Idam Apharei filium Marpissae fi-
liae raptorem frustra infecutus esset, prae dolore
in Lycormam Aetoliae fluvium se coniecit, qui
ab eo dicitur Euenus. Sic Apollodorus lib. 1.
Phalaris in Parallellis, Hist. 40. Item libro de
fluminibus, in Lycorma. Diolymus in Eustathium
liad. 9. SALVAGN. Hebennus multi scripti, Euenus
tres. vid. Lomf. Miscel. Epiph. 11. 19.
515. Torrenti flumine.] Torrens est flavius vel
coelestis aquis vel solutis nivibus auctus, qui
ex montibus praecipit in campos, vel maria, vel
fluvia, nunc dicitur, ut hoc loco, item apud
Virgilium lib. 11. Aeneid.
— — — — —
eni rapidis montano flumine torrens.

Graecus ὑψιμαῖον αεραπιδ, ut Homero 5. Iliad
Herodoto lib. 111. Artemidoro lib. 11. cap. 27,
SALVAGN.
516. Rapidus vel Tiberinus aquae.] Tiberinus
Albanorum Rex, qui in trajectu Albulae submer-
sus celebre ad posterum nomen fluvio dedit. Au-
thores T. Livius lib. 1. Ovidius ipse lib. 11. Falto-
rum, Aurelius Victor in Origine Gentis Romanae,
qui non Tiberinum, sed Tiberium ipsum nominat,
ut & Eustathius in Dionysium, pag. 50. editionis
Stephaneae, & Ado Viennensis in Chronicis ac-
tate 4. longe aliae de Tiberis nomine rationes af-
feruntur à Virgilio, & ejus interprete Servio,
qui praeterea tradit ipsum in sacris Tiberinum, in
Cocnolexia Tiberim nominari. SALVAGN.
517. Hyrcidaeque nota.] Euryalum tangit,
socium Nisi, filium Hyrraci, quem Rutuli inter-
fecerunt nocte, quemadmodum canit Virgilius.
ISTRUPA. Nucuae, velut illa, quae superiore diti-
cho de Aleidice Aleuae filia dicta sunt. Alacidae-
que modo legendum ex felici Francisci Sancti
conjectura, qui hoc difficioni antea depravatis-
simum titon suo restituit. A qua lectione San-
Victorianus Codex optima notae non longe re-
cedit. Natonis enim mens esse videtur, ut Iobis
caput à suo corpore forte truncato diffusum, non
secus ac Menalippi corrodatur, quamvis à feris
potius devorari deberet. siquidem Tydeus Oe-
nei Caldoniae Regis & Eurybocae, sive Peribocae
filius, in bello Thebano lethaliter à Menalippo
vulneratus, caput ejus ad se delicti iussit, quod
cum tandem per quaeque pericula defectum Am-
phiarus attulisset, ille mordicus arripens cervici-
bus non aliter, ac rabidus canis, dentes infixit.
Auctores Apollodorus lib. 111. Bibliothecae, Sex-
tus Empiricus Hypotyposicon Pyrrhionum lib. 111.
Ovidius ipse versu 430. & Papinius lib. 1111. The-
baidos v. 718. unde Lycophron in Cassandra,
Diomedem τῶν κρητοβόρων filium vocat, Dosi-
ades in Ira secunda, filium τῶν ἀνδοβόρων, geniti-
vo scilicet Dorico, pro ἀνδοβόρων. Menalip-
pum autem Altaci filium esse tellatur Aeschylus
Tragoedia de Thebis; Herodotus Terpsicore.
Hinc Alacides Ovidio dicitur, ut & Papinio libro
citato Thebaidos, Alacides normalipus erat. SAL-
VAGN. Melanippum vocat Phalaris Od. Nem. 11.
47. ubi Scholiastes historiam refert: quem & vide
ad Od. x. 12. Melanippum alium Theci filium me-
morat Harpocration. Eadem dicitur sita in Me-
nalippe Amazonem, quam alii Melanippen vocant, vid.
Micyll. ad Val. Flac. 11. 138. & notat ad Gell. v. 11.
Alacum quendam Neptuni & Olliae Nymphae
R
plu-

527 Utque parum stabili qui carmine laelit Athenas,

In.

Invisus percas, deficiente cibo.

Ut.

parum modeste si tulerit. Existimant quidam Crisostomus (Hilicorum in Vaticana Bibliotheca Romae, in Regia Lutetiae, in Medicea Florentiae) esse. Sed haec opinio spuria, fida, & improba est. Absque ratione. SALVAG. Metag. ad Libet. v. 5. citat, non profuturus, sine mentio, sine operam habus sit. de Callisthene hinc in c. p. p. Plut. Plut. ad Plaut. Moitell. III. 1. 1. S. BURN.

523. (Hippocrati.) Archilochus, jambicorum inventor, cui maledicentia exitio fuit. Invenitur. Non ego sum, qui Domitii ingenium non probem, dignumque viri propositum non laudare adhaer, qui, cum ex aetate esset quantum erant et trigessimam vitae annum agens obiit tot tantaque eundis, quos quantaque in hoc genere ad hunc diem memot in quibus si ille lapsus est interdum, ut facile omnes labimur, non tamen non dignum omnium laute & commendatione sit in hoc praeterea, quae primus rui invenit, aut excogitavit. Fuit ille, quod negare non possumus, aliquando auctor, quod comparationem sibi autore dicit, & gratiam multorum invenit. conciliantur ratione quavis ratione de arte contentis, ut multa etiam praecipitare coactus sit, quo si stultus exisset, fortiter emendasset: et hoc ipsum, de quo agimus, in quo loco partem habet, quom tanta res excogitabat: partem etiam quae dicitur, quae scribere non possunt, laudat. Nam et Archilochi intellegi certum est, qui ex Poro insulis jambici carminis autor apud Graecos celebris exiit, qui tanta carminis auctoritate in Lycambem locorum haec dicitur, est, quaeque sita, ut ad haec usque utroque compulsi sed quod ab illo inveniatis sit, quod Domitius dicit, non invenias: quibus contra a Calonda quicquam, ut Cetera cognomen fuit, in acie fortiter pugnavit dicitur, quem Pythium ostentum poetae arguit, quod et Plin. lib. vii. prodicit, ute plus exultat a caede potuit, quam exulta caede, utque in necessitatem rejecta, illi ad Thonem praetendit, unde proverbium Graecis ἄρχιλοχος νεκρὸς ἐν μαλοδίοις. Sed ad hunc locum, motus haec ferunt, cum Ovid, non ejus quidem, sed Hippocri sensus videntur, quod Lacedaemone lib. Archilochi est civitate sua arguitur, quod eorum parum pudicam ac veritatem laesionem abominantur plus moribus dicit, quana mentio professe posse. Quod igitur ille domum sibi invisa maledictis infestaret, adeo ut nec sibi ipsi parceret, bene ab Ovidio dicitur linguam habere de in suum exitum proterram. Eodemque Plutarchus in Laconicis Aprobataeque dicit: Ἀρχιλοχος νει πενήτω, inquit, ἐν ἀπαιδίσει γυλιανὸν ἀντιπύθω δόξω δόξω,

δὸν ἐπὶ γυλιανὸν ἀντιπύθω, ὡς Κριτὸν ἐπὶ ἀποβλήθω τὰ ἐπὶ ἀνακτορῶν. Sicut enim grammaticis fragmentum partim apud eundem Plutarchum, eodemque loco, partim apud Aristophanem in Pace, tale ponitur:

Ἄσπις μὲν Σάμουτις ἀγέλαται, ὅτι περὶ ἰάβω
Ἐντὸς ἀπαιδίσει ἀλλήλων, ὡς εἶδον.
Πύρρον γ' ἐξέσπασα. ὅτι ἀλλ' ἀσπίς ἐπέμην
ἐξέμην, ἔξαιθες κτήροισιν ὡς νεκρῶν.

Valerius autem lib. vi. capite de Severitate, addit etiam libros ejusdem poetae Lacedaemoneis civitate sua exportari iussisse, quod eorum parum verecundam ac pudicam lectionem arbitrabatur. De morte Archilochi autem, & de Calonda, percussore ejus, tradit Suidas. Illud addendum quoque, esse, qui pro exitio, exitum legunt: quoniam ob proteritatem linguae non occidit, sed urbe tantum eiecitus fuerit Archilochus. Sed hujus rei iudicium penes alios sit. Mierit. Archilochus intellegendus Jambici carminis inventor, cui maledicentiam exitio fuisse docet Pindarus ad. β. Tit. his verbis, ad quae Naso respectum habuisse videtur:

Ἐπὶ δ' ἄρχιλοχὸν
ὄντιον δὲ αὐτὸν ἀέθω, νεκροῦ γένους.
Ἐπὶ γὰρ ἰαὸς ἰὸν τὰ πάλαι ἰ ἀμαρτήριον.
Ἰσχυρὸν ἀρχιλοχὸν βασιλέα μιν ἐξέμην κτείνοντι.

Id est: At ino opus est fugere merjam tristis maledicentiam. Vidi enim, cum procal abisset, saepe scultatum inopem maledicentem Archilochum, dum maledictis oditi pinguisset. Enimvero primum Lacedaemonei libros Archilochi in civitate sua exportari iusserunt: (Verba sunt Valerii Maximi lib. vi. cap. 3. de Severitate) quod eorum parum verecundam ac pudicam lectionem arbitrabatur: nalerunt enim liberorum suorum aetios imitari, ne plus moribus noceret quam ingenuis prodesset. Itaque tantum veritatem, aut certe summo proximum, quia domum sibi invisam obprobriis maledictis laceraverat, carminibus exitio multaverunt. Eadem eisdem verbis refert Joannes Sarriseniensis lib. viii. cap. 2. Polieritici. Deinde vero ipsam Archilochum urbe sua eiecerunt, ob eam maxime causam, quod in in carmine quodam scripserit, ὡς νεκρὸς ἐπὶ ἀποβλήθω τὰ ἐπὶ ἀνακτορῶν. Satis est aspicere arma, quam mari, ut auctor est Plutarchus in Indivitis Laconicis. Nota vero est istius maledicentia in Lycambem, Neobulen, Chidum & Pericles; unde nata proverbialia, Archilochi iacta, Archilochia edicta, Archilochum terit. Multaque de eo tradit Lucianus libro περὶ Ἀποβλήθω, quod cum a quodam contumeliose appellatus esset, ita respon-

pondit, ἐπὶ γυλιανὸν ἀντιπύθω, Cicadam ala tampe dicitur. Quod autem Jambici carminis inventor fuerit, Horatius Epistola p. lib. 1. & libello de Arte Poetica, ut & Veljeus Patereculus lib. 1. discrete produnt. Nonnulli primum hanc Jambum fuisse scripserunt, ἄδραμα ἄπειλα τῶν σκλήφω ἀνατρέσει, & a muliere lavante pannos dictum in Archilochum, quem etiam primum epodon excuisse Marius Victorinus ait. Fuit in illo summa vis elocutionis, cum validae tum breves vibrantesque sententiae, plurimum sanguinis ac nervorum, in sentente Quintiliano lib. x. Perperam Domitius & Andreas Aelianus lib. v. cap. 18. Paregion Juris, hunc Ovidii locum exposuerunt. SALVAG. in exilium Regius & Mf. Berfm. a quo non abhorret Valer. Andr. sed an aequo dicitur Latine, lingua sit in exilium, atque in exilium dubio. vide de Archilocho, & lingua ejus mala, quae neque de se male loqui abstinere poterat, Aelian. x. 13. & ibi commentarios. & Brodie. ad Anthol. ti. cap. 47. pag. 232. BURN.

525. (Utque parum stabili.) Maevius Poeta Atheniensis carmine laceraverat, a quibus in carcerem conjectus inedia mori coactus est. INTERPRETES. Venus interpres, & ex eo Lilius Giraldu Dialogo IV. de Poetarum historia, hoc distichon de Maevio exponit, qui cum Athenas petulantissimo carmine profecisset, ab Atheniensibus in vincula conjectus inedia mori coactus est. Domitius Anulophanem quendam fingit, qui cum laudes Athenarum ab Oratoribus editas, libris, qui Panathenariis infunduntur, carmine insectaretur, inedia extinctus est publico decreto. Aelianus lib. v. cap. 18. Paregion Juris, legendum Athenis & de Hippocrate intellegendum asserit, qui primus, inquit, Jambum claudicare fecit, & Scaxonia in Bupulum & Athenis composuit, ut est apud Suidam, ut recte Ovidius parum stabile, id est, claudum carmen ei tribuit. Aelianus subscribit Adrianus Turnebus Adversariorum lib. ix. cap. 75. Videtur enim, inquit, de Hippocrate intellegi, qui claudicavit & parum stabili versus, id est Scaxonia, in Bupulum & Athenis invenit: est Atheniensis, quo in carmine ut Athenis quidem pepererat. Quil tamen h. pro Athenas, Athenis legamus, quam ab eo probrii iustitiam accepimus. Ne hanc quidem lectionem improbare, nisi alteram dolere non ausim. Suetonius & Valerius ipsi assentiuntur. Ex ego lubens in eorum sententiam pedibus eo, quod verisimile sit Nasumem duos Jambici carminis inventores, eisdemque maledictis & obtrectatores, jungete voluisse, quemadmodum Horatius utrumque conjunxit Epod. 6. in his:

Qualis Lycambis spreus infido genos,
aut acer hestis Bupalus.

Item Cicero lib. III. de Natura Deorum, cap. 38. Nemo enim quem Hippocrati Jambibus laeserat, aut qui erat Archilochi versus vulneratus, a duo missum dolorem, non conceptum a seipso continebat, &c. Hippocratem enim Scaxoniae auctorem esse Dionysius Halicarnassensis lib. de Interpretatione, Clemens Alexandrinus Stromatum lib. I. Russans de Metris Comicis, tradunt, ut & Sulpitia Poetria, Satyra de Reipublicae statu, his versibus:

Nec trimetro Jambis, nec qui pede tractus eodem
Fortiter irasci didicit duce Clazomenio.

Hippocrati notabilis foelitas vultus erat, ait Plinius lib. xxxvi. cap. 5. quomobrem imaginem ejus lascivia jocosorum Bupalus & Athenis sculptores fratres propofuere ridentium oculis: quod Hippocrate indignatus amaritudinem carminum distinxit in tantum, ut credatur aliquibus ad laqueum eos compulsi, quod falsum est. Complura enim in finitimis insulis simulacra postea fecere, sicut in Delo, quibus subjecerant carmen non vitibstantum censei Chion, sed ex operibus Athenis filiorum. Haec Plinius, quibus fere consentanea refert Suidas. Hinc elegans Epigramma lib. III. Antholog.

Ὁ ξέως Φείγω τὸν γυλιανὸν τάφον,
τὸν Φυρτὸν, Γαπυρῶντι, ὡς νεκρὸς ἐν τέρψῃ
Ἰαμβάδου Βουδάλου ἐς εὐρύς.

Id est, o hospes fuge Hippocratis sepulcrum horrendum, verborum grandine reseratum, cujus etiam cinis Jambis insorquet in odium Bupalus. Hinc natum proverbium Hippocrateum praecoxium, a Cicero ne utrapatum lib. v. Epistolatum. Certe Zarrotus hunc locum de Anaxandride Poeta interpretatur, quem fame & inedia ab Atheniensibus necatum esse dicit, quod eos sanctissimas quidem leges habere, pravissimas tamen uni scripsisset. Quod etiam refert L. Gregorius Giraldu Dialogo 6. Historiae Poetarum. Ambo ex Eustratio vel Eustratio Graeco Aristotelis Interprete in lib. vii. Ethicorum. Quod si ita se habeat, querenda profecto non est aliunde Nasonis interpretatio. Sed ita me Deus amet, si Eustratius Anaxandridem inedia perisse scriptum usquam prodidit, in ea saltem editione, quam videre mihi contigit, ut verisimile sit Lilium Giraldu non ad id Eustratio hoc retulisse, ex side Christophori Zarotti, qui rem sine dubio commentus est Ovidianae menti accommodatissimum. SALVAG. Vid. & Schott. II. Observ. 32. non possum non communicare cum doctis viris conjecturam Hemslii, sed cui ipse non multum fide videtur, quia margini codicis adscriptam postea in curas secundas

Utque cothurnatum periisse Lycophrona narrant,
Haereat in fibris fixa sagitta tuis.

535 Aut lacer in silva manibus spargare tuorum,

Spar-

metri Poeta, Medillam uxorem duxerat, ambo- que prima nuptiarum nocte mortui inventi sunt. *Metaphrasis.* Domitius Epipolus veteris comoedie scriptorem hinc parat. Ego ex tercio Epigram- matico animadverti alium vultu hoc nominis ado- lescentem Nicias filium, qui Glycero Ludoci fi- lio uxore ducta terti lapsu cum nova nupta obitu- tus est prima nocte. Graeci versus hi sunt ex lib. III. duo:

*Επιπολις ἐξ Ἀργείης τῆς Πυθαγόρας, αἰ ἐπίπολις
Ἐπίπορος ὁ παῖς τῆς Νικίας Νικιάδος.*

Epipolus. Epipolis hic diversus ab illo Comoedia- rum scriptore. Hic autem Nicias filius, cuius uxor Glycero in nomine (non, quod vereor, Graecus eadem sit depravatus) patrem habuit Ludocum. Quos nocte nuptiarum cadens domus pariter ex- stitit, ut in hedyfichio incerti auctoris apparet libro. Graecorum Epigrammatum tercio, quod nos Latinum sic ex tempore fecimus:

*Πῶς ἄρα βίβη νεωτὴς μορτὸς σπῆρατῳ κίβητος
Πυθαγόρας: ἀμὲν ἀγὼν κίβητ' ἴσθι.
Ἐπίπορος τὸν παῖδα Νικίας Νικίας ἄρα
Ἐπίπορος*

*Epipolis prima nocte cadens exstans
Non hinc hinc talis conexio: Nicias nati,
Epipolus ut natus sumus utriusque sanati.*

COVET. FAM. Epipolis hic Nicias fuit, alius à Co- meto dicitur. Perit autem cum nova nupta Glyce- ro nomine, Epipolis filia, collabente prima lestem nocte thalamo, de qua te extat Graecum epigram- ma hoc lib. III.

*Ἄν' ἂν, πῶς ἂν κίβητος, ἐπὶ Νικίας Νικίας
Ἐπίπορος, ἢ Νικίας, ἴσθι ὁ ἀρπύριος.
Ἐπίπορος ἂν, ἀρπύριος τῆς Νικίας, αἰ ἐπίπορος
Ἐπίπορος ἢ ἀρπύριος τῆς Νικίας, αἰ ἐπίπορος
Ὁ παῖς τῆς Νικίας Νικίας, αἰ ἐπίπορος
ἴσθι, ὅτι ἂν κίβητος ἴσθι τῆς Νικίας.*

Attulerunt haec eadem Codrus, Egnarius, & Panseus. METRA. Epipolis Ateneiensis Nicias filius prima nuptiarum nocte cum Glycero nova nupta obituro est. Quod de re extat Epigramma lib. VI. Anthologiae sup. XIII. pag. 377. Sic enim exponendum hanc Ovidii locum primus animad- vertit Antonius Ursus Codrus sermone 1. Non absimilis historia prodit de Diogene quodam, qui cum secundam uxorem duxisset, prima nocte trucidam uxorem duxisset, ut Apollonides, lib. II. ejusdem Anthologiae testatum reliquit.

Sic Hymenaeus die nuptiarum ruina oppressus est, unde expiationis causa nominabatur in nuptiis, & eorum Deus est habitus, auctore Servio in 1. Aeneid. & Joanne Tzetze chiliade XII. Hist. 496. Ita quoque Romae Q. Sertullius prima illa nocte cum uxore suffocatus est, quorum in sepulchro etiam- num visum hoc Epitaphium: *Aspice viator Q. Sertullii ex dulciscula sponsi, ma. Rancidus Viri ut post inde quid jacias hiantiosa fors legio. In ista florida avarae, cum atrior vis amoris ingrederet, multo cap. tand. vetero ex m. Soc. annuatiibus sula. hymen. nupt. copulamur. Sed, o fatum infelix, nocte prima cum uxore. voluptariis ex li. fac. extin- guere ex D. M. vna cogere redd. hui ipse in actu dom. maris. corruens ambos jam extrem. tua delictis lactis. complicatos oppressit funestas sora, nos nosi quid freffis. pita. non erat in factis non u- stulalongior hora. Cariparentes nos luctu nec lacrymis misera ac larvata nostra desleas funera ne reddam infeliciora. At vos nostris distantioribus vultu con- nos quare lector ac viva tuas.* Quod quidem mor- tis genus *annuum* vocat Julius Firmicus Astron. lib. VIII. cap. 6. ubi nannulos inter ulam Vene- ris atroxum vi obire dicit. SALVAGN.

531. *Novissima vitae.*] Vocem illam *novissima* Cicronem vitavisse prodidit A. Gellius in noctibus Atticis lib. X. cap. 21. quo iudicio deceptus Lu- rensius Valla. lib. II. Elegantiarum, cap. 50. di- ctionem illam Cicroni abjudicat. Verum quid- quid ipsi visum sit, usurpata à Cicrone com- peri in Oratore ad Brutum, & in oratione pro Roscio Comoedo cum ait, *hervi tempora qui ut in novissima quidem erat hirsutissimus, ad primis pervenit comedos.* Uti sunt & illa M. Cato. C. Sabinus, Atilius Sulo, apud Varonem. C. Cal- purnius D. Brutus alique Cicronis aequales. SAL- VAGN.

533. *Utque cothurnatum.*] Lycophron Tragi- cus Poeta fuit, qui ab inimico sagitta veneno si- lica trajectus interit. INTERPRET. Quare *cothurnatum* Lycophrona appellavit Ovidius à Domitio praetertitissimum esse mitor: neque enim quod A- lexandram opus composuerit jambico carmine, quod opus, adhuc extat, cothurnatus est dicitur sed quod & tragoedias compluris, quarum maxime celebres Marathonios, Oedipus, & Nauplios. EGNARIUS, Lycophron Chalcidensis. Socii Gram- matici filius, sub Ptolemaco Philadelpho Lagi filio et Poeticae facultatis & eruditionis fama floruit, ut inter septem praestantissimos aetatis suae Tragoedi- quibus Pleiadum nomen, pro numeri aequalitate fuit inditum, merito locum habuerit, teste Suidae & He-

Sparfus ut est Thebis angue creatus avo,
Perque feros montes tauro rapiente traharis,
Ut tracta est conjux imperiosa Lyci.

Quod-

& Hephæstione. Ille cum multa alia, tum vigin- ti Tragoedias scripsit, quas enumerat idem Sui- das. Unde *Cothurnatus* ab Ovidio nancupatur, quoniam cothurnus Tragicorum calcamen- tur, quoniam foccus Comoedorum. Ex tot au- tum erat, ut foccus Alexandrae sive Cassandrae dun- tem eius opusculis enatavit, *ut excrederet vixit*u- ratat ad nos superites enatavit, *ut excrederet vixit*u- ratat ad nos superites enatavit, quod Theo Grammati- summo jure appellatum, quod Theo Grammati- cus scholius, quae intercederunt, illustravit, ut testis est Stephanus & Isacius Tzetzes, cuius Con- mentarii suspensum, ut ex recentioribus Gualtelmus Canterus, Joannes Meurfus, & ante hunc, Caro- lus Salvagnus Boëssii Toparchus, pater meus, vix non minus literarum quam militaris disciplinae peritissimus. Verum de morte Lycophronis unus Ovidius illum sagitta transfixum obisse prodidit, & post eum Faustus Andrelinus, qui avorum no- strorum memoria floruit, ille inquam, Faustus cu- jus in scriptis unicum syllabam deesse, nempe *sed*, Erasmus dicitare solebat. Sic enim lib. III. Amorum Elegia ultima, de infelicitate Poeta- rum:

*Et sunt obitari transfixa Lycophronis exta;
Sicant pressa saepe Poeta peris.*

Nam quod attinet ad Theodoretum, quem Va- lerius profert, mera est hallucinatio. De obitu enim Lycophronis ne verbum quidem apud illum. Deinde Theodoretus locis lib. VIII. de Graec affect. curat. ubi ex Zenone Lycophronem in Dianae Magnaetis templo conditum refert, plane deprava- tus est, & pro *Lycophrona*, quod etiam Parisia- nam editionem, à Jacobo Sirmundo recognitam invenit, proculdubio reponendum, *Leucophryna*, cujus monumentum erat apud Magnetes in Dia- nae templo, ut ex eodem Zenone tradit Arno- bius lib. VI. adversus Gentes, in his *Leucophrynae monumentum in Fano apud Magnasiam Dianae esse Myndius projectus ac memorat Zenon.* Eodem enim Auctores, nempe Myndium ac Zenonem, Theodoretus laudat, ut non dubitem quin ille, ta- meti Graecus scriptor, hoc ab Arnobio sumptu- rit. Diana autem *Leucophryna* dicta apud Magne- tes maxime culta erat, cujus sanum Smyrnae fuit, magnitudine quidem & donariorum multitu- dine Epiphio cedens, at concinnitate & artificia- la delicti structura longe superius. SALVAGN.

533. *Perisse.*] *Cecidisse* ex scriptis: nata perit praecessit. HEINS.

535. *Aut lacer.*] Ut Pentheus. INTERPR. Rex Thebanorum ex Agave Matre Cadmi nepos, qui cum Liberi Patris contemptor in Cadmaerone montem Orgia disturbatum venisset, ibidem à

matre & materteris furentibus, aprum esse ratis, membratim discerptus est, ut canit Ovidius lib. III. *Metaphrasis.* Juvencum matri visum esse Ca- tullus voluit in his: *Paris & devalso tractabant mem- bra juvencos*, Taurum Valerius Flaccus lib. III. Vitulum Nero apud Persium hoc versu: *Et rap- tum vitula capus ablatus superbo Maenalid.* Fabu- lam praeterea commemorant Theocritus Idyllio, quod inscribitur *Δίον*. Euripides Bacchis, Apol- lodorus lib. III. Hyginus fab. 184. Philostratus in imaginibus, & Poetae passim. Addit Pausanias in Corinthiacis, arborem ascendisse Pentheum, ex qua Baccharum opera sacra specularetur, Corin- thiis autem redditum oraculum, ut arborem illam quaererent, & inventae divinos honores haberent. Penthei etymon refert Euripides, apud quem Dio- nysius audito Penthei nomine illud ei ad infelicitatem congruere dicit:

Ἐὶ δὲ Πενθεὸς τῆσθε ἰατρὸν ἔσθ'.

Quo etiam alludit Chaeemon hoc senario:

Πενθεὸς ἰατρὸς συμφορῆς ἰατρὸν ἔσθ'.

Nébus enim Graecis *laetus* est. Caeterum Pen- theus *angue creatus avo* dicitur, Cadmo in draco- nem mutato, ut supra dictum est in illud, *gene- roque draconem.* SALVAGN.

535. *In silvis.*] *In Silva* Sarrax. & quinque alii & editi quidam.

537. *Perque feros montes.*] Dirce uxor Lyci, quam Zethus & Amphion tauro discerpendam al- ligarunt. INTERPRET. Dirce Lyci Thebarum Re- gis uxor, quam Zethus & Amphion in ultionem matris Antiopae injuriosus tractatae feroci tauro per montes miserè distrahendam alligarunt, ut narratur ab Apollodoro lib. III. Hygino fab. 7. Apollonii Scholaste in 4. Argonaut. & memine- runt obiter Plautus Pseudolo, Act. 1. Propertius lib. III. Eleg. 15. Seneca Thebaide, Pausanias in Boeotiis, qui Dirces fontem ab ea denominatam ait. SALVAGN.

539. *Quodque sua passa est.*] Fabula de Philo- mela nota est. INTERPRET. *Quodque sua passa est pellex invita fororis.* Sic legendum hoc carmen sensu hujusmodi, ut lingua sic illi abindatur, quemadmodum Philomelae contigit, quae invita pellex fororis fuerit. EGNATIUS. Lege, *invita*. Nam Philomela invita fuit pellex Progne: quia per vim passa est concubitus à Tereo. CONST. FAM. Philomela fororis Procnes invita pellex, quam Tereus Procnes maritus primum pudicitia, deinde lingua spoliavit, ne vim sibi allatam pro- deret, ex auctoribus allatis in illud, *Tereusque puer.*

Quoque suae passâ est pellex invita sorori,
 Excidat ante pedes lingua resecta tuos.
 Conditor ut tardae, Blaeius cognomine, Cyrrh ae,
 Orbis in innumeris inveniare locis.
 Inque tuis opifex, vati quod fecit Achaeo,
 Noxia luminibus spicula condat apis,
 Fixus & in duris carparis viscera faxis,

Ut cui Pyrrha sui filia fratris erat.
 Ut puer Harpagides referas exempla Thyestae,
 Inque tui caesus viscera patris eas.
 Trunca geras saevo mutilatis partibus ense,
 Qualia Mimnermi membra fuisse ferunt.
 Utque Syracosio praestrictâ fauce Poëtae,
 Sic animae laqueo sit via clausa tuae.

U

NU-

SALVAG. *in illa nonnulli scripti & editi. Soreri* etiam quidem recte. vide. vi. Metam. 606.
 541. *Cognitur ut tarda.* Cyrras Myrrhae pater, cum qua incesto se possuit. INTERPRET. Paulo Leopardio assensior, qui lib. III. emendationum, cap. 11. primum hunc locum restituit, & de Barro Cyrenae conditore interpretatus est, de quo Iulianus verba Commentarii vice referenda sunt et lib. VIII. *Cyrras antea condita fuit ab Aristaeo, cui nomen Barro, propter linguas obligationem fuit.* Ex quibus patet, eum Aristaeum, propter obligationem linguae *Barro*, sive *Blasius*, cognominatum. Cyrram montem in Africa, ubi Cyrenem conditorem erat, tanto cognovit. Quod Iulianus expressit illa verba: *Inscripto deinde tempore. Sed Ovidius dicit, Barro variâ orbi loca peragisse, antequam oratio satisfactum esset; neque enim ab eorum esset Africa genas erat, ut scriptum est apud Herodotum lib. VII. ubi hanc Coloniam conditorem operose profertur. Sic autem malo Nasonem interpretari, eam cum Sancto legere, *Cognitur ut tarda Blasius co nomine* *Barro.* Ut per tantam Myrrham intelligatur Sophocles, Silius ubi dicitur, quod nimium tarde crevit, nempe Bala dicitur fuit, unde proverbium, *Bala dicitur.* Historiam Bala propter Medorum & Iulianum prodidit Colchicus ab eodem oriendus *Hyman in Apollonia*, qui Bala non Astaram, sed Aristorem vocat, quomodo etiam Pindarus v. Pythionum, Heracles *epi videris* nominant. Ipse vero deinde iam Cyrenae Colonia vocis modum reperit hoc modo. Dum Cyrenaei in caetera Africa deserta excurrunt, leonem Barro conspiciunt. Re impetibile terrore magnum & clarum necessitate cogente iussit clamorem, ut memoriam prodidit Pausanias in Attica. SALVAG. *Conditor ut tarda laetis & scripti. Hic. Traditor* legunt Domitius & Zonarus. *tarda* plurimi scripti. *laetis* Horat. *laetis* Devar. *conamine* Regius. *blasius* Herod. & unus Medic. *orbi* & alter Petav. *ubi* prior.*

buant capiti examen apum infedit, quod cum expellere vellet, earum aculeis acie oculorum privatus dicitur. Eodem certe nomine Tragicis duo Poëtae memorantur, unus Eretrienis Sophocle paulo junior, cujus meminerunt Athenaeus, Laërtius, Suidas. Alter Syracusius fuit, qui decem Tragoedias scripsit, ut ab eodem Suida proditum est, ut vero quidem simile videtur, hunc vel illum à Nafone significari. SALVAG. De Achaeo Tragico & Satyricarum fabularum scriptore vid. Calaub. de Satyr. Poeti lib. I. pag. 181. & seq.
 545. *Fixus & in duris.* Prometheus frater Epimethei: Fabula nota. INTERPRET. Prometheus, qui fratrem habuit Epimetheum, ex quo Pyrrha nata. De eodem jam facta mentio ad versum 293 SALVAG.
 547. *Ut puer Harpagides.* Harpagides Thyelus filius fuit, quem pater absumpsit. INTERPRET. *Et puer Harpagidae.* Sic & legendum, & de Harpago filio, quem Astyages Medorum rex patri epulandum apposuit, intelligendum Iuliano & Herod. EGNATIUS. *Harpagides*, id est Harpago filius: Harpagus enim amicus fuit Astyages Medorum regis, cui rex iratus, quod Cyrus ex filia nepotem vivere comperisset, quem illi, ut sic & arcuorum participi, necandum tradiderat, quo filium (cujus nomen non proditur) epulandum apposuit, ut Herodotus in Clio & Iulianus in lib. I. literis mandaverant. hoc autem interpretamentum non mihi, sed Ahlemio meo debet. CONST. FAN. Legendum ergo, *Ut puer Harpagides referas exempla Thyestae*, nominandi casu videlicet. ut sit sensus: Tu exemplum Thyestae repetas, penitit ut filius Harpago, qui & ipse eodem modo, a Thyestae sibi, à patre pro epulis absumptus est. MICHEL. Domitius Calderinus, cui familiare est quidem obrium est arripere, legebat *Harpagides*, & de Harpago nescio quo Thyestae filio scilicet quandam fabulam proponebat. Verum Zonarus, Egnatius, Micellus, Sanctius, Valerius, ut & Laurentius Ahlemius variarum annotationum, esp. 4. scribendum contendunt, *Harpagides*, ut Harpago filius intelligatur, quem Astyages Medorum Rex in ultionem servati Cyri nepotis interfecit, & patri epulandum apposuit, ut Herodotus narrat lib. I. his verbis: *Αστυάγης πατὴρ ἔκ τῃ ἡλικιανότητι τῆς πύργου καὶ σφάξας αὐτὸν, καὶ πάντα μέλητα δούλων, καὶ μὲν ἑσπέρως, καὶ δὲ ἄρῃος ὄντι κρεῖται, εὐνοῦσεν*

de *καταδόμενος ἕχρον ἐσθίμα, ἑσπέρως δὲ τῆς ἄρῃς γυναικὸς τοῦ δεσποῦ παρῆσαν ἔκ τῆς ἄλλης διατυπώσεως καὶ ἰκμαγίας. τοῖσι μὲν ἄλλοισι καὶ αὐτῷ ἰκμαγίᾳ παρετίθετο, παραπύρρα ἐπιπέλας μολίου κρεῖται, Ἀπύργου δὲ, τοῦ ἐκαστοῦ παιδὸς, πλὴν τῆς κρεῖταλῆς τε καὶ ἰκμαγίᾳ τῶν καὶ ποδῶν, ἢ ἄλλα πάντα ταῦτα δὲ χροῖς ἕκαστα ἐπὶ παντὶ κρεῖται κρεῖταλῆς. Ita vertit Laurentius Valla, *Epulis pro filium abiecit Astyages jugulatum, & in frustra tantum partim tortis partim elixavit, & pro conditum, paratum habuit. Dehinc sub horum eorum postquam adfuerant cum caeteri convivis, cum vero Harpagus, convivis quidem aliis atque, cum vero Harpagus, convivis quidem aliis atque, qui ipsi Astyagi membra apposita sunt, ovilla referat carnem. Harpago autem praeter caput & manus extremas & pedes, reliquis filii sui partibus, nam illa in caeteris operata separatim seposita erant. Idem prodit Iulianus lib. I. Sed nos San-Victoriano Codicis lectionem secuti edendum curavimus *Harpagides*, à qua veteres quaedam editiones non longe aberant: Harpalyces enim filius à patre Clymeno consumptus intelligitur, de quo sic Hyginus lib. 206. *Clymenus Schoeni filius Rex Arcadiae amore captus, cum Harpalyce filia contubuit. Ea cum peperisset in epulis filium apposuit patri. Clymenus pater re cognita Harpalyceam interfecit. Quod etiam repetit fab. 238. 239. 242. 246. 253. 255. Apposite ad mentem Ovidii, qui Thyestis & Clymeni fabulam contulit; uterque filium compressit. Et vero satius est fabulae jungi, quam historiam. Hic autem *puer Harpalyces* pro filio Graecorum more usurpator, ut versu 485. *Quam puer Hysipyle* apud Virgilium Ecloga 8. *Credelis mater magis, an puer improbus ille.* Et centies apud Horatium. Quapropter hanc esse Nasonis manum istos oculos longere paratus sum. SALVAG. *Harpagides* ex Iuliano. Hic. *Harpagidae, Argaphiae, Arpagus, Arpagiae* variante scriptura Sarravian. *Arpagus* Regius & duo alii. *Harpagides* alter Petav. *Argapae* Regius alter. *Argapiae* Gallicus alii alter. sed omnes mendose.***

fratre frustalim disceptum, utrumque sine authore. Quaedam exemplaria pro *Mamertis* habent *Mycerni*. SALVAG. *Mimnermi* veteres plerique. Hic. *Mimnermi* vel *Mamertae* Sarrav. *Mimnermi* Regius. *Mimnermi* tres. *Mimnermi* Gallicus. alii *Mycerni*, *Mycerni*, *Mycerni*.
 551. *Utque Syracosio.* Id est, Theocrito Syracosio Poetae, qui cum in Hieronis Tyranni filium in vectus esset, ab eo ideo est capi iussus, ut cum ad supplicium trahi simularet. Interrogatus si deinceps à maledictis desisteret, ille eo acrius etiam Regi ipsi maledicere coepit, quare indignatus non jam ad simulatum, sed ad certum supplicium rapi iussit: quidam laqueo strangulatum, quidam capite caesum prodidere. INTERPRET. *Melius Syracosio*, ob syllabas quantitatem: *Συρακοσίος* mediam diphthongo producit, ex qua dempta v more Poëtarum *Συρακοσίος* media brevi relinquuntur. nisi velis abjecto a micron v in u nostrum verti & *Syracusium* eadem syllaba correpta enuntiare. CONST. FAN. Theocritum Syracusium veteris Interpres intelligit. Sed quia sine authore, putabat Andreas Aleciatus Theocrito notam iustitiam, quam obrem hunc locum sic interpretatur lib. IX. cap. 24. *Parergon juris. Hic vero ego celebrissimi hominis Poëtae Theocriti Syracosio adversus Ovidianum Interpretis incurram, qui cum tam atrocis injuria affecerunt, ut suspensio peritissae affirmarent, ex carmine illo, Utque Syracosio &c. Nemo certe veterum authorum extat, qui hoc veris gener peritissae Theocritum scribat. At quia & alii suare ex ea urbe illustres carminibus salutaribus viri, ut Heraclides, Nymphodoros, Theodoridas, Bion, Moschus, Sappho, Soticles, Sosthenes, Epeicharmus, Phormus, cui soli Theocrito hanc notam inveniunt? Satius ergo erit ita opinari, ut alluserit Ovidius ad eum amatorem qui apud Theocritum Idyllio. 28. *subitam amore dilecti huius susceperat, hoc sibi prius condito Epithetis:*
 Τοῦτον ἔρωσ' ἔκρινον, ἰδοῦσά μεν καταδέχουσι,
 Ἀλλὰ εἰς τὸ δὲ λίσσον, ἰσχυρὰ ἔχον ἑσπέρως.
 Hanc extinxit amor, ne transgrediare viator,
 Sed siste, & dicas heudurum nosse solalem.*

552. *Inque tuis opifex.* Achaeus Poeta fuit, cuius per hostium ambulantis capiti examen apum infedit, quod cum expellere vellet, eorum aculeis acie oculorum privatus est. INTERPRET. Homerum frustra Domitius intelligit, de Achaeo Poëtae veteris Interpres exponit, cujus per hostium am-

550. *Qualia Mimnermi.* Mamertes, unde Mamertini Siciliae populi appellantur, oppidum addidit. Inde oborta de regno lite à fratre memoratim laceratus est. INTERPRET. Ita veteris Interpres. Alii scribunt Mamertem, quod Regni cupiditate fratris filium encassat, à Syllaphone

Acute quidem ille more suo, sed ut opinor, praeter Ovidii mentem. Neque magis placet Valerii sententia, locum hunc de Euphodoce Philosopho

Nudave derepta parcant tua viscera pelle;
Ut Phrygium cujus nomina ilumen habet.

555 Saxificae videas infelix ora Medusae,

Ce.

& Poeta infanti capienti, quam Democritus Theophrastus in Libano lib. viii. praeficitis fabulis inter se prodicit. Tum quod Empedocles Apollonius, non Syracusanus, fuit, tum etiam quia quae interitus nota tangitur ex magis recepta vulgari sententia ut notabimus ad verbum 559. SYRACUS. Syracusa, disti lib. v. Puff. HANS. De Theocrito etiam capit Mirabella in vita Theocriti, post librum de Syracusanum situ. p. 27. Theocriti Siciliae. Empedocles non posse intelligi dicit Bonannus in Syrac. Antiq. lib. 11. cap. 1. & Iusto cap. 2. ubi de Theocrito agens, neque hunc intelligi posse ostendit. Sed de Antiphanes Tragico, maius linguae Poetae, explicat medicissimum. quia vero ille non Syracusanus, sed Rhinocentus fuit, legit, *Utque Syracusis praescripta* hoc. Bene Epithetum intelligit, quem etiam Amphicrates sine nomine proprio *Εμπεδοκλήν* vocat M. Tyrtus Dist. 1. pag. xi. vide Helici. notas p. 23. sed de quo morte nihil aevi: propecta aetate quos Iudaeos habuere de senectute refert Aelian. cap. xxv. ubi dicit, sibi & omnibus amicitis quatuordecim esse decedendum, antequam experiantur mali senectus: quare forte sibi lauces petidisset, et voluntaria morte praevenerit incognita senectute, nisi alius casus, nobis ignotus, morti causam dederit. sed si nonaginta vel nonaginta septem (vide Menag. ad Laet. viii. 78.) annos sine intermido vixit, non immaturam sibi. intelligi posse videri mortem, si morosid fecerit Buxa.

551. *Nudave derepta.*] Marjyas, de quo fabula nota est. INTERPRETES. Nota Marjyas fabula, ubi non dicitur ab Apolline provocato superari & occidi, sed a quo Marjyas neminem habet Phrygiae Epithetum dicitur. Ex Ovidio lib. vi. Metamorph. item lib. vi. Puffor. Apollodoro lib. 2. Diodoro, Hippoc. Nonnus, Palaephato & aliis. Nunc Marjyas non provocatus cessit, de sacrificio genero in Act. Injuria vero Andrea Tiracquistis, a quoqui sollicitus, Alexander ab Alabranto reprehendit, quod in lib. 11. cap. 12. Genisium dicitur, ubi, sepellem in Porto Celestiarum appellam. Iam illi insensit. In eodem Polydorus ille Neapolitanus recepit, hoc subiecit quod illi solebat est, ad Herodoto Polynymnia, cujus verba sunt de Caeleno ubi dicitur: *Εστί τῆς ἐν τῷ Σαλαμῶνι ἀνατολῆς ἐν τῷ ὄρει Ἰσχυρίωνος ἡ ἀνατολῆς ἐν τῷ ὄρει Ἰσχυρίωνος* In qua urbe & in quo foro vultur suspensa Selami Marjyas pelle in uram firmata, quam a Phrygiis ferunt Apollo illi deorsum suspendisse. Eius figura in foro Romano posita erat, ut equi abso-

luta temere litigantes detererentur, de qua Horatius Sat. vi. lib. 1. *claudus Marjya*. Martialis Epigr. 64 lib. 11.

— *Fora litibus omnia fervunt,
Iste potest fieri Marjya Causidicus.*
Sidonius carmine xii.

*Marjyasque timet manum et rudentem,
Quis Phoebi ex calce catullifera
Nunc suspensia variis minatur.*

Meminit etiam Plinius lib. 21. & Seneca lib. vi. de beneficiis, sed & idem Plinius *Aularem* vallem fuisse scribit, sic appellatam a rei evento, a tibi videlicet in fontem jactis, qua valle in Phrygiam iterur, ubi & Platanus per ea tempora ostenderetur, ex qua Marjyas ab Apolline vidus pependisset. Plura de Marjya L. Giraldo Dialogo 19. de Poetarum historia, & Salmastus in Plinianis exercitationibus, pag. 83. Pluvius autem Marjyas qualis esset, cum alii tum maxime Q. Curtius enarrat lib. 11. qui primus est eorum qui supersunt. Cum enim Alexandrum Celestis exercitum promovisse prodidisset, subjunxit: *Molle illa tempore morio interfluit Marjya amnis, fabulosis Graecorum carminibus inlucis. Fons qui ex summo montis cacumine in subjectam ptyam magno strepitu aquarum colit. Inde diffusus circumiectis irrigat campos, liquidus et suavis duntaxat undas trahens. Itaque color ejus placido mari similis locum Poetarum mendacio fecit. Quippe traditum est Nymphas amore amnis retentas illa rapta esse. Et his patet cui Nasou dicitur lib. vi. Metamorph. *liquidissimus amnis* Caeterum po *derepta*, quod in omnibus editionibus legitur, *derecta*. Aliud enim est *deripere*, aliud *deripere*, quemadmodum observavit Obertus Giffanus in Indice Laetiano. Illudque verbum monito restituendum apud Ovidium postum libro memorato Metamorph. ubi de Marjya:*

Clamanti cutis est summas derepta per arvi.

Item apud Iulianum in libro 19. ubi sic: *Silicem ferunt anaxasis quondam sanctibus Italiae abbasisse, dispartaque velut a corpore.* Quibus locis omnino legendum, *derecta* & *derectam*. Sat. vi. 61. *Derepta*, de quo alibi. HANS. De Marjya vide ad Petronii cap. xxxv.

554. *Phrygium.*] Phrygii plerique scripti & editiones.

555. *Saxificae videas.*] Perseus offenso Medusae capite Cephenum populos in saxa verit. INTERPRETES. Quemadmodum Perseus offenso Medusae capite Cephenum in saxa converterit, sile-

Cephenum multos quae dedit una neci.
Poniadam morsus subeas, ut Glaucus, equarum:
Inque maris salias, Glaucus ut alter, aquas.

Ut.

prosequitur Ovidius lib. iv. Metamorph. cujus est initium:

*Dumque in Cephenum medio Danaeus Heros
Saxificae commoverat.*

Sunt autem *Cepheni* Asiae minoris populi, vel ut alii volunt, Aethiopiae. *Saxificam* autem Medusam vocat, ut Lycophron *μαρμαραίνον γαλήν*. SALVAG. *Colla Medusae* Petav. mox, *Cyniphos* populus unus eodem & prima editio. *Phinum* Gallicus liber. *Cephenum* populos Medicus. quod non displicebat Hensio, sic lib. xii. 499. Metam. *Populus* [supra] *ab uno*, & ita Saep.

557. *Poniadam morsus.*] Glaucus ex Ponia civitate, cum sacrificium Veneris contemneret, equabus suis a Dea furor immisus est, a quibus dilaceratus est. INTERPRETES. Non videtur ab re futurum, si Probi verba in iii. Georg. hoc loco adhaerere, qui sic ait, in id Virgilli carmen:

— *quo tempore Glauci
Poniades malis membra absumpsit carinae.*

Ponia urbs est Boeotiae, ubi Glaucus Sisyphi filius & Metopes (ut Aescyptades in Tragodumenon lib. 1. ait) habuit equas, quas assueverat humana carne alere; quo cupidus in hostes irruerit & perniciosus. Ipsum autem, cum alimenta defecissent, devoraverunt in ludis funebribus Peliae. Quidam autem has equas Diomedis fuisse, quas Hercules ad Eurythea perduxerit, & ab Eurytheo & Sisypho distractas filio suo dedit. CONST. FAM. Huius fabulae & Palaephatus meminit, qui Glaucum hunc Sisyphi filium vocat, ut & Pausan. Elicis posterioribus ubi, *ἔστι δὲ καὶ ἐν Σαλαμῶνι παραβύτιος*, inquit, *καὶ καλεῖται Σαλαμῶνι γένεσις δὲ αὐτῆς τῆν πλεονῆν λέγουσι ὑπὸ τῶν Ἰωνῶν, ὅτε Ἀνακτορ εὐδὲ ἴδρα ἐπὶ τῷ πατρὶ.* De Poniis autem idem in Boeoticiis ita scribit: *Διαβύτιος δὲ ἔστι τῆν Νεσσα, καὶ τῆς πύλας δὲ καὶ μάλα ἀφεινῶν ἐστις ἐσθλῆς, Πονιάων ἐρείπια, καὶ ἐν αὐτῶν ἕλκος ἄσπετος καὶ Κόρος.* Et paulo post: *Δείκνυται δὲ ἐν Πονίᾳ καὶ Φέλας, τῆς δὲ Ἰαπωνος τῆς ἐν Ἰωνίᾳ εὐδὲ ἴδρα πύλας τῶν Πονίων, καὶ τῆς πύλας τῶν Πονίων.* Adhuc verum alii ex Probo, etiam humanis carnibus solitum parere equas suas Glaucum. Itaque deficiunt aliquando illis, equas in ipsam dominum morsu strinxisse. Vide Annot. Fanensis. METALL. His quatuor versibus trium Glaucorum interitus notatur. Primus Sisyphi filius & Poniis Boeotiae urbe ab equabus dilaceratus est, de quo Virgilius lib. 11. Georgicon. 266.

*Soluit ante omnes furor est insignis equarum,
Et mentem Venus ipsa dedit, quo tempore Glauci*

Poniades malis membra absumpsit quadrigae. Ad quem locum Servius scribit, Glaucum sacra Veneris sprevisse, iratam Deam equas concitasse in Glaucum, quibus ipse in curru utebatur: illas juxta urbem Poniis Glaucum morsibus lanialle. Aliter Julius Philargyrius in hunc modum: *Glaucus Sisyphi filius, cum ad mimicum certamen quadrigam duceret, adplicuit ad vicem Boeotias, et equas potam ad fontem sacrum per ignorantiam duxit, unde qui bibisset, in furorem agi solebat. Itaque illum equas furore exarante in ipso certamine curru effudisse, ac morsibus lanialle disantur.* Aliter item Probus. Sed & Pausanias in Elicis posterioribus tradit in Istmo Taraxippum esse, qui Glaucus fuit Sisyphi filius ab equabus dilaceratus, ludis funebribus, quos patri suo fecit Acaulis. Meminit & Glauci Poniensis Strabo lib. 18. Palaephatus *ἐν Ἰαπωνίᾳ*. Eustathius in Homerum, Eupipidis Scholiastes enarrans illud ex Oreste. *Πονιάδες ἔστι.* Quin etiam Aeschylus duas diversas Tragoedias scripsit, quarum utriusque titulum fecit *Glaucus*, sed patriae adjectione distinguebantur. Altera enim *Glaucus Poniensis*, altera *Glaucus Anthedonius*, inscripta erat. Adde ex Pausania in Boeoticiis, puteum ostendi Poniis, equo potantes equae in furorem praecipites agantur. SALVAG. de hoc Glaucio vid. Schol. Pindari ad xiii. Olymp. 80. Schol. Apollon. Rh. 1. 146. & Etymol. M. in Ἰαπωνίᾳ Hygin. fab. 250. & 273. ex hoc Glaucio descendit alter, qui Trojano bello, cum Diomede aurea arma aereis mutavit, ut Schol. Pindari enarrat. Buxa.

558. *Inque maris salias.*] Alter Glaucus piscator fuit Anthedonius, qui herba quadam comestit in mare projecit, & marinus Deus electus est. INTERPRETES. Fuit hic piscator Anthedonius, qui cum piscis captos supra litus explicasset, illi subito contacta quadam herba se colligentes in mare profuerunt; admiratus Glaucus illius herbae vim, quum & ipse degustasset, pisces sequutus in aquam insulit, & divinitatem adeptus est. Quam fabulam copiose prosequitur Ovidius lib. xiii. Metamorph. cui fere consonanea tradunt Pausanias in Boeoticiis, Philostratus in imaginibus, Oppianus in Halicetico, Apollonii Scholiastes in lib. 1. Tractatus in Lycophronem, Eustathius in Iliad. 3. Quidam in Balaenim transformatum erodiderunt, ut prodit a Strabone lib. 11. Allegorice vero fabulam exponit Palaephatus *ἐν Ἰαπωνίᾳ*. Sed & Mnaseas apud Athenacum lib. vii. Glaucum rei nauticae peritum & insignem unarorum fuisse tradit, & ex eo Pontium appellari. SALVAG. De hoc Glaucio Vid. Schol. Eupipid. Orest. 364. & Athen. vii. 12. S 3 559.

Propter opes magnas ut perdidit hospes alumnus,
 Perdat ob exiguas te tuus hospes opes.
 Utque ferunt fratres sex cum Danaëchione caesos,
 Intercat tecum sic genus omne tuum.

585 Ad.

ubi cum detestatione expulsi. Ille confensio cura regum arripuit, sed cum iuxta litus proficere, equi horrendo phœcæ à mari emergentis aspectu conturbati, ipsum per scopulos & saxa repente tanto impetu, ut conpagibus dissolutis intremem juvenem fortisimplicium dilerpserint, adeo ut effusus visibus nec artus strabus cohaeserint. Fabula siue historia nota ex Nasone l. xv. Metamorph. item lib. iii. & vi. Fall. Euripide & Seneca in Hippolyto, Virgilio lib. vi. Æneid. Hygino lib. 27. Diodoro Siculo lib. v. Plutarcho in Parallels, histor. 32. Lactantio, qui fabuloso videt lib. 1. Divinarum Institutionum, cap. 17. Sed etiam Tiberio apud Pauliniam in Consuetudines regnant Hippolytum ab equis dicitur esse, nec ullo in loco sepulcrum illius extere affirmant. Verum illi à Dis cum horum habitam, ut in lectum numerum relaxat, idem ipse lib. qui à Virgilio corollis dicitur. Hippolyti vero nomen dicitur esse ab eventu; est enim *intra ætas*, *Hæpion sicut*, quod ridiculum putat Aufonius Epigram. 19. quasi futura præcæritate, qui nomen possederat, cum scribit in Meroë, nam dicitur:

*Qui totius Æris nomen tibi condidit, ille
 Pæpion nomen condidit Hippolyto.
 Nam dicitur esse nomen conpionis, quod sit
 Pæpionis, nomen, ut tibi indicam.*

Nec unquam lib. Hippolytum pro confessione fidei sub Valeriano Imperatore, præter alia tormenta, postquam ignis ad colla monumentorum equorum per fentes & rulos misere distractam, Romæ libus Augusti Martyrium consummavit, quemadmodum Martyrologia testantur. Quod sequitur *Veneris moribundus ab ira*, id vero negotium hæcille. An Ovidius alludit ad rem illud eadem, quo Venus solam & ejus posteros persequitur, de quo sic Hyginius lib. 118. *Idi autem Venus ab ira dicitur ad progeniam ejus sompne fuit incitata.* Servius in Elogium vi. Virgilio de Pæpione loquitur, *Ab ira scilicet Veneris, quæ iræca sibi, quod se, ut quidem voluit, Anchisæ, aut ut alii, Mercuri conjugem prædidisset, sobolem ejus inbrogavit avibus subjevit, ut Ciceron, Mediam, Pæpionem.* Idem eadem scribit ad lib. vi. Æneid. ut & Euripidis Scholiastes in Hippolytum, Valerius Pater lib. vi. Argonaut. de Venere:

*Sensit Dea dolere, jam pridem sponte requirere
 Cæciliam, ex meris quæcunq; evadere Phœbi,*

Tum vero optatis possitur ———
 Phædra ipsa apud Senecam in Hippolyto:

*Sic jam prope solis invisit Venus,
 Per nos cæteras vindicem Maris sui.*

Et de ipsa etiam nominat Fulgentius lib. ii. Mytholog. *Veneri cum cum Marte concubuit, quæ Sol inveniens Vulcanus prodidit. Ille adamante catenas affecit, amboque religans, Dis turpiter juvenis ostendit. Ille delatus quinque filias solis ante se condidit, id est, Pæpionem, Mediam, Phædræ, Ciceron, Nireon.* Idemque produnt Nonnus Dionysiac. lib. xxxiii. Eustathius in viii. Iliad. Quo pertinet illud Phædræ scribentis ad Hippolytum, apud Ovidium nostrum:

*Forissem hunc fato generi reddamus amorem,
 Et Venas ex tota gente tributa petis.*

Quamobrem Hippolytus ob indignationem Veneris perisse videtur, cum illa Phædræ nocentem in ejus amorem stimularit, quæ ab eo repulsum passâ præoccupavit Thesiæ auribus, crimen, quod erat ipsius proprium, in illum transfudit. An Hippolytus ob iram Veneris interemptus dicitur, quod ab ipso Dea contemnitur, velut innuit videtur Ovidius lib. v. Pæpion:

*Hippolyte infelix, velle coluisse Deum,
 Cum confestis deriperet aquis.*

Idque fides docet Euripides in Hippolyto corinthio, apud quem Diana indigne ferens honestissimi adolescentis intemum, ejus culpa omni hæretat in Venere, minatur non impune lituram: nam se quoque interfectorum aliquem, qui Veneri eximie curus sit, ut ipsam pari dolore amittat. SALVAG. *Veneris pariterque meliores. Hæc ab ira etiam Regis unius moribundus editi quidam & ipsum scripsi.*

586. *Propter opes nimias.* Polydorum dicit à Polymnestore occisum. INTERPRET. Vanæ & Magnæ opes magnas placet lib. xiii. Metamorph.

————— Polymnestori illis
*Regia deus erat, cui te commisit alendam
 Clam, Polydore, pater, Phrygiæque removit ab
 armis
 Consilium sapiens, seletis nisi præmia magnas
 Adisset opes, animi iratam avari.*

De Polydoro, & Polymnestore, lib. 111. Æneid. & in Heruba Euripidis. CRYSTAN. Per hospitem Polymnestor, per alumnus Polydorus intelligend. Priamus enim Regni sui eversum prospiciant,

585 Addidit ut fidicæ miseris sua funera natis,
 Sic tibi sint vitæ taedia justæ tuæ.
 Uve soror Pelopis, saxo dureris oborto,
 Et lacus linguâ Battus ab ipse sua.

Æ-

ciens, Polydorum ex Hecuba filium nato minorem ad Polymnestorem generum, Thraciæ Regem, cum educandum misit, cum magno auri pondere, unde Trojanorum opes aliquando inaurarentur. Ille potiundi auri cupidus alumnus obtruncavit, ut videre est apud Euripidem in Hecuba, Virgilio lib. 111. Æneid. Ovidium nostrum lib. xiii. Metam. qui jam ante mentionem fecerat versu 169. ubi de Polymnestoris occa- sione. SALVAG. *Opes nimias Sarrav. & unus Henrici & quidam editi. minimas Regius antus. ut perditus hospes Bonon.*

587. *Uque ferunt fratres.* De Niobe, & filiis & filiabus suis nota est fabula. INTERPRET. Sequentibus quinque versibus una eademque fabula conatur. Niobe Amphionis Thebarum Regis uxor numerosa sobole, puta septem maribus, quorum unus fuit Danaëchton, & puellis totidem, eo usque gloriabatur, ut non solum aulæ effect Latonam in contentionem felicitatis provocare, sed etiam contumeliis adeo lacessere, ut Apollo filios, Diana filias legitis consecerint. Quam fabulam copiose pertractat Ovidius lib. vi. Metamorph. Quæque commemorant Homerus Iliad. 6. Diodorus Siculus lib. 19. Bibliothecæ, Apollodorus lib. 111. Ælianus lib. xii. cap. 26. de varia historia, Pausanias in Bœoticiis, & Corinthiacis, Plutarchus lib. de Superstitione, Libanius duabus Ethopæis, Hyginius fab. 9. Alique passim, quos inter de numero liberorum non convenit. SALVAG. *Uque ferunt natos septem natusque peremptis unius Henrici. ferunt natos etiam tres & prima editio. isto cum quinque. intercat totam editi aliquot.*

588. *Addidit ut fulsion.* Id est Amphion, patris coram, qui seipsum præ dolore interfecit. INTERPRET. Amphion simul ac didicit, quo pacto liberi miserandum in modum interfissent, vite peractis gladium sibi in viscera adegit, tunc Ovidio ipso lib. vi. Metamorph.

*Nam pater Amphion, ferro per pectus adacto,
 Finitus moriens pariter cum lacu doloris.*

Filicem dicitur notâ fabulâ, de quâ præter alios Horatius in Arte Poëtica:

*Dilla ex Amphion, Thebanæ conditor urbis,
 Saxa movere saxis effrudinis, ex præce blanda
 Duce quo velles,*

SALVAG.

589. *Tædia justæ.* Juncta vel vitæ Petav.

587. *Uque ferunt Pelopis.* Id est, Niobe, quæ in saxum mutata est, ut Ovidius scribit. INTERPRET. Niobe viso tot liberorum interitu, præ dolore in saxum obigit, quod in Sipylium Phrygiæ montem per turbem translatum, lacrymas hodieque profudit, ut auctor est Ovidius eodem libro Metamorph. in his:

————— *intra quoque viscera saxum est,
 Flet tamen, et validi circumdata turbine venti,
 In patriam raptâ est, ubi fixa cacumine montis
 Liquitur, et lacrymis etiam nunc marmora manant.*

Quin etiam Pausanias in Atticis, scribit præruptam esse crepidinem in Sipylo, quæ, si propius exisset, neque lugentis neque mulieris speciem præferat, sin procul, & mulier, & lugens videatur. Fabulæ meminere Callimachus, Hymno in Apollinem, Q. Smyrnæus lib. 1. Pariponion, Cicero lib. 111. Tusculanarum quaestionum. Alique innumeris. Pelopis vero forem dixit Ovidius, quoniam ut ipsa de se loquitur lib. vi. Metamorph.

————— *mibi Tantalus auctor,
 Cui licuit soli superorum tangere manas.*

Tantalus autem Pelopis pater. Mirum illud apud Voconios nostros Nioben divinos honores consecutam esse, ejus statuem plorantis inlar in Sacello cujusdam vici non longe à Vatione oppido in comitatu Venacino Pontificiæ ditionis positam, Vicari sub nomine Sanctæ Niobæ memoria etiam nostra colere, & superstitione ad eliciendam pluviam circumferre solebant, donec te cognita Iosephus Suardus Episcopus Vationensis, vir antiquitatis peritissimus, ante aliquot annos statuem confingendam, & superstitionem abolendam curavit. SALVAG. *Saxo induretis Petavian, & alius. adotto plurimi.*

588. *Et lacus linguæ.* Battus furtum Mercurii prodidit, à quo fuit versus in silicem. INTERPRET. Fabulantur Mercurium, Apollinis armentum pascentis, boves abegisse, nemine tulle præter Battum, cui Mercurius vaccam dederat, ne furtum proderet. Cum autem Mercurius hominis fidem experiri vellet, mutatâ formâ dupliciter præmio proposito, proindicando furto inconstantiam & perfidiam Batti cognovit, eumque in Silicem convertit, qui nunc quoque dicitur index, ut narrat Ovidius lib. 11. Metamorphosum, & Antoninus Liberalis Fab. 23. qui scribit Mercurium abegisse buculas duodecim, boves injuges centum,

Abrañ misso vacuum jaculabere disco,
 392 Quo puer Oebalides, iclus ab orbe cadas,
 Et qua per aeternos pulsiabitur unda lacertos,

Omnis

lum, cum tanto amenti marito, & singularum curis aliquid materne sollicitudinis appendit, ad dolentia vestigia. Ceterum Raphael Regius, Metamorphoseon Ovidianarum entator, Silicem Iudicem pro lapide aut exploratorio capit, qui Lychnis lapis, & Minio concolit dicitur, sed à Jacobo Macillo retellitur, de quo Raphael pronon opente est asserere, quae apud Erasmum leguntur lib. 22. Fustolarum. *Parasitum umicium vult ostendere praeter Raphaelem Regium, hominem oblitum nam grandis, sed exorta vero viridibus fustibus. Erat tunc, ut ejus non minus annis 70. et totum nullis fuit huius tam aeterna, qui ille nam huius fustibus adest. Marcus Marurum Graeci profectum, qui suo anno vix quatuor intermittebat, qui quae velle profectum. Quos huius vixisse fore non potest. Illam Janum nec pater nec huius aliquid ab audierit.* SALVAG.

392. *Aera p. misso.*] Eupolus Oebali filius à Phoboo cecidit, & per imprudenciam ab eodem circumfus. Hyacinthum ab Apolline disco percutitum intumescit, cum sparte ad Eurorae ripas huiusmodi ludo decurrit, notum ex Ovidio lib. 2. Metamorph. Nivando in Thraciacis, Paphlagono, Phoenicio, Joanne Tazze, & aliis. Dilectus vel ferocis vel lapidem vel lignosus erat, sic dicitur à dicit, sic est, βάλαντον, ut tradit Eustathius in Homerum, pag. 344. de 1791. editionis Romanae, huius foramen habebat in medio ut amaro circumvenit, tum haecorum videtur, cum ante quantum emittetur, coque bilium crebatur, qui longius projectilet, vel qui propter termino. Erat autem demosthenis tertium genus certaminis Gymnici, de quo videndi Hieronymus Mercenialis de Arte Gymnastica, lib. 11. cap. 11. & Petrus Faber San-Johannis Agonistica, lib. 11. cap. 1. neque vero tantum Graecis sed etiam Romanis huiusmodi ludus in usum fuit. Nunc florentis Ode 2. lib. 1. *Saxo casso, saepe tunc huius jaculo nobilis expellit.* Ceterum Eupolus Oebalides ab Ovidio dicitur, sive ab Oebalo pater, ut Lactantius Philodorus voluit, sive ab Oebala Lacedaiae uxor, Ovidius enim Paulianus, Nivander ac Tazzes, non Oebali, sed Amycliae Regis Lacedaemoniorum filium faciunt. SALVAG. *Aera submisso Sarax.* & res. *disco Petae, alter. Sic misso Regius. Liquidum etiam Sarax.* & cetera huius de verbo jaculari egimus supra ad 347.

391. *Si qua per aeternos.*] Leandrum tangit. Iuvencium. Nivander lib. 10. versibus, qui vel natando vel navigando submersi sunt, aut qui

naufragio in mare sunt eiectioni. Hoc disticho, Historia Leandri tangitur, quem prodiit Huius amore captum, ad illum noctu ex Abydo Asia oppido, in Hellepontis litore posito, ad Sclon Thraciae urbem ex adverso sitam mare solium, tandem fluctuum ac ventorum vi obrutum. Qui de re lepidissimum extat Musaei Poemation. Historia protrita. SALVAG. *Jaculabitur Gallicus jaculabitur Moreti.*

393. *Comicus ut liquidus.*] Menander Comicus Atheniensis, dum in Piraeo portu nataret, submersus est, de quo nobilissimae à Graecis edite traduntur Elegiae, & à Callimacho Epigramma. INTERPRET. Non scio de Terentio hic esse quosdam suspicatos: sed quid si Eupolim intelligas, quem constat ex Antiphonis commentario ab his, in quos Baptas, acerbissimam comodiam scripserat, mari immersum suscitatumque, qui comicus per excellentiam appellari poterat.

393. *Comicus ut liquidus.*] Menander Comicus Atheniensis, dum in Piraeo portu nataret, submersus est, de quo nobilissimae à Graecis edite traduntur Elegiae, & à Callimacho Epigramma. INTERPRET. Non scio de Terentio hic esse quosdam suspicatos: sed quid si Eupolim intelligas, quem constat ex Antiphonis commentario ab his, in quos Baptas, acerbissimam comodiam scripserat, mari immersum suscitatumque, qui comicus per excellentiam appellari poterat. LEXICARIUS. De Terentio intelligendum Philippus Beroaldus opinatur, qui cum è Graecia rediens navem ascendisset, naufragio perit, autore Duncto. Alii scribunt illum editis sex, quae existant, comediis iter in Asiam facturum navem introfuso, nec amplius visum, unde creditum est a tempestate fuisse submersum. Sed ego quibusdam dicitur rationibus interpretationem hanc amplius. CONSTR. FAM. An Menander intelligendus, an Eupolis, an denique Terentius, omnis Comici Menander etiam Comicus Atheniensis, inquit veteres Interpretes, dum in Piraeo portu nataret, submersus est, de quo nobilissimae à Graecis edite traduntur Elegiae, & à Callimacho Epigramma. Quamobrem Domitius etiam de Menandro interpretatur. Isque novae Comoediae Poetarum huius Princeps habitus est, unde κατ' ἔξοχον Comicus appellari videtur. Sed & Eupolus, praeter Comoediae Scriptorem, cum Baptas fabulam composisset, eiectionem fuisse in mare ab his, in quos Fabulam composuerat, Platonius in Prolegomenis ad Aristophanem scriptum reliquit. Quin etiam Julius Iulius lib. 1. lib. vii. ad Atticum, morem ipsum huius verbis perstringit. *Quis enim non dixit, Eupolus τὸν τῆς ἄρχαίας, ab Alcibiade naufragum in Siciliam disjectum in mare. Redarguit Erato Silius offerre enim quasi ille post id tempus fabulas composisset autem eo bello submersum prodidit, quod in Hellepontio contra Lacedaemonios gestum est, in quo mox edicto cautum sit, ne quis Poetae deinceps suspensio militaria faceret. Verum Alcibiades lib. de Animalibus, Eupolim in Argina decem fuisse, ibique sepultum, & canem Augeram ad 17*

Omnis

595 Aut

fus tumulum diu luxisse, ac demum tunc & moerore extinctum scribit. Quamquam Paulianus in Corinthiacis, quae ex Corinthiaco agro in Sicyoniam iter est. Eupolidis sepulchrum fuisse tradit. Priorem tamen sententiam secuti Baptista Egnatius, Franciscus Sanctius, Adrianus Turnebus Adversar. lib. 18. cap. 25. Andreas Schottus Observacionum lib. 11. cap. 32. hunc Ovidii locum ad Eupolim referunt, quibus ego vix assentior: Ovidius enim Comicum suum, quicumque ille est, natando submersum dicit, quod aperte significare videtur illud, dum nabat, nisi forte eodem sensu accipiendum, quo Virgilianum illud ex lib. 14. Georgicon, de Eurydice:

Ille quidam Stygia nabat jam frigida cymba.

Pro eo quod est *vehebatur*, contra quam Eupolus accidisse proditum est. Duriuscula namque videtur interpretatio Turnebi, sententis Eupolim, postquam in undas cecidisset, depressa vel fracta navi, natando interiisse. Ad Terentium quod attinet, Q. Consetius apud Elibium Donatum in ejus vita, redeuntem ipsum è Graecia periisse in mari dicit, cum centam & octo fabulis conversis à Menandro. Volcatus autem, nunquam visum, cum iter in Asiam facturum navim lemel conscendisset. Quamobrem Zarotus & Philippus Beroaldus in eo libro, quem Annotationes inscripsit, Terentium à Nafone significari putant, adeo ut Beroaldus haec adiecit: *Unde vehebatur illorum doctrinam desidero, quia huius loci narratione interpretamenta nugatoria commenti sunt.* Ego certe Menandrum cum veteri Interprete maiorem intelligere, cuius quidem sepulchrum in Attica ostendi venientibus ex Piraeo Paulianus initio Atticorum author est, ex quo patet haud ab simile veri esse, quod idem Interpres de Menandi interitu prodidit. Ceterum Ovidii votum Menandri exitio plentius; Menander enim *liquidus*, hoc est puris aquis, interit; huius autem *Stygius*, hoc est venenatis, periturus. Enimvero Styx illa decantata ex praerupta Arcadiae rupe in Pheneatarum sinibus juxta Nonacris oppiduli rimas in saxum guttatum cadit; inde permixto saxo in Crathin fluvium delabitur: Mortifera illa quidem cum homini, tum cuiusvis animalium generi, cuius veneni tanta vis est, ut non aere, non ferro, non tella contineatur, equi unguis duntaxat patiens, ut Paulianus in Arcadiis, & Justinus lib. 11. scribunt, aut nulli, ut Arrianus & Plinius in sine lib. 33. item Vitruvius lib. 11. aut asini, ut Plutarchus in Alexandro, quod Alianus lib. 10. cap. 40. Historiae Animalium, ad asinum Scythicum refert. Cur-

tus autem in sine lib. 12. unguam iumentum dicens, rem in medio reliquit. Cuius aquae veneno, sunt qui Alexandrum Macedonem magna Aristotelis infamia enectum scribunt. Nafoni vero *Stygius liquor* proprie dicitur, quoniam Graecis *στυγός ύδωρ* appellatur. Herodotus lib. 11. de Nonacri loquens, *ἐν δὲ ταύτῃ τῇ πόλει λέγεται εἶναι ἄρ-νάδων τὸ στυγὸς ύδωρ, &c.* In hac autem urbe ab Arcadiis *serunt esse Stygis aqua*, Strabo lib. 11. *περὶ Φενείῳ δὲ ἐστὶ καὶ τὸ καλούμενον στυγὸς ύδωρ, λυβιδέων ἀλεθρίῳ ύδατος; νομιζόμενον ἐστὶν. Προπὲρ Φενείῳ ἐστὶ ἐπιὰ τα, quae Stygis dicitur aqua, sillicidius aquae perniciosa, quam sacram habent*, Plutarchus libro *περὶ τοῦ πρώτου ψυχρῶν*, de Primo Frigido, *ὡς περὶ τὸ Τάναρον, ὃ δὲ στυγὸς ύδωρ καλοῦσιν, ἐν πάσης γλαχίῳς συλλοβόμενον ὕδατος ψυχρῶν, ὡς τε μὲν ἐν ἡγεσίῳ ἄλλα, μόνον δὲ ἐν ἄλλῳ ὕδατος στυγῶν, τὰ δὲ ἄλλα διακρίσται καὶ ἴσχυον.* Velut ad Taenarum, quam appellant *Stygi aquam*, de saxo exiliter *scatenent*, cuius rigor tantus est, ut alio vase nulle, sed asina duntaxat unguis, continetur, cetera frangat atque trunget. Quo quidem loco pro *περὶ τὸ Τάναρον* legendum existimo *περὶ Φενείῳ*, aut potius *περὶ Νάωνας*. Nam *στυγὸς ύδωρ* in Arcadia; Taenarus autem promontorium est in Laconia. Error sine dubio natus ex eo, quod Poetae Stygem inferorum fixerunt, praeterea & in Taenaro antrum esse ad inferos deducens, de quo Virgilius lib. 14. Georgicon. *Taenarias etiam fauces alta ostia Divis*, Plutarchus vero de sillicidio Arcadiae manifeste loquitur, de quo etiam Vitruvius libro laudato. *Est in Arcadia Nonacris nominato terrae regio, quae habet in montibus è saxo sillantes frigidissimos humores. Haec autem aqua στυγὸς ύδωρ nominatur, quam neque argenteam, neque aeneam, neque ferream vas potest sustinere, sed dissipat & dissipatur, &c.* SALVAG. *Comicus ut liquidus* (sive *mediis*, ut alii) *perit, dum nabat in undis.* Suidas, *Ευπολις, Ἀθηναῖος κωμικός. οὗτος ἐξ ἐπιῶν γεννηθείς, ἤρξατο ἐπιθετικῶς, δὲ ἐδίδασκε δράματα ἐξ ἐπιῶν ὡς δὲ ζ. καὶ ἀπέθανε ναυστοχῶς κατὰ τὴν Ἐλλάδα, ὡς ἐν τῇ πρὸς Ἐπιθετικῶν πόλει. καὶ ἐκ τούτου ἐυπολίῳ χαρακτηροῦται κωμῆν.* Platonius autem de differentis Comoediarum, *ἵμενον ἄν*, inquit, *τὸν Εὐπολίῳ, ἐπὶ τῇ διδασκίῳ τοῦ Βαπταξ, ἀποκρίσται εἰς τὸν ἄλλωσαν ἐπὶ ἐπιῶν, εἰς οὗς καὶ ἔλας τοῦ Βαπταξ, καὶ διὰ τούτου δυνατώτερα πρὸς τὸ ἀκρωματὰ ἐγένοντο.* Sed Ovidius priorem traditionem secutus videtur. MICYLL.

593. *Medis.*] *Liquidus* fere omnes scripti, & quatuor etiam leg. versu pro *Stygius*, habent, *liquidus*. Videat IL. ex Pont. vii. 28. *dum nabat duo.*

605 Ut nova Phasiacà comprensa est nupta coronâ,
Utque pater nuptae, cumque parente domus.

Ut

[*De Phasiacâ coronâ.*] Oeipheum tangit à Poëta in Phœbâ dictionem. Iovanna. *Diri-
liquescau.* Il est, Thœsæ mulieres à Sui-
pennese Phœbe Thœsæ, quæ Oeipheum immanti-
le d'œeipheum, quæ amica Eurycle uxor
Iovanna scilicet odor fuisse. Ex Virgilio lib.
iv. Georgica. Ovidio lib. ii. Metamorph. Silio
Iudice lib. i. de bello Punico, Platore lib. x. Po-
lice. Genesio parvitate 47. Diodoro Siculo,
& aliis passim. In ceteris crediti ultionem mos
sua Thœsæ, ut noni quosdam feminas per-
pungent, ut author est Phœnices apud Sto-
beum sermone 60. & Phœnices libro de Sen-
Nemata dicitur. Et vero *phœnices* excogita-
tione idem Phœnices prodit. Sed & aliæ necis
Oeiphe causa memoratur, de quibus fuit Li-
lium Oeipheus Ducego 1. de Poëtarum historia.
Quæ etiam Phœnices in Boœtiis, & Diogenes
lib. vi. de grammatica, solum solum fuisse re-
ferunt. Nō est enim, quod à Justinio Philoso-
pho & Valerio proditum est; sit enim Oeipheum,
cui in Ægyptia dicitur, religionis & in-
pudicæ adhibendæ causâ, unius veri Dei cul-
tum de Hebræis ut exatior, didicisse, & perinde
revertisse, ut sit euse ad plurimum Deorum super-
ditionem hoc est, ut lib. Græco uno verbo sit
phœnices pater exatior, quique de eo re ple-
torque vestis in medium addunt ad Musæum
impies, quos quædam & Aristobolus Judæus Phi-
lostratus in eo, quam ad Ptolemæum Regem scri-
psit, & Cyrillus Alexandrinus in primo contra
Judeam Cæsarem, præterea Christianum calu-
mians, commemorat. Hinc opinor Alexander
Judeus animas phœnices, cum Christum, Abra-
ham, & Isaacum in Larario suo habuisse tradi-
dit, ut dicitur est Lampridius in Alexandro. *Græ-
cum. Dicitur autem Phœnices.*

[*De Oeipheum sibi rati.*] Ut illi male *Hy-
mæus*, in epistola quarto invidiam causâ, quod
in Herodotus adnotavimus: ita sit adverbii ratio-
ne error insensibilis neque enim video quæ quæ
sibi talis essentiali in eo possit, quod qui prima
grammaticis Græcorum didicimus præceperat, in-
velligare fuisse poterunt: quæ ex manu scripto
dicitur, *Oeipheus se esse rati*, leges. Eorumque.
De hoc de loco Menæus Stephanus cap. 2. de
vitiis lingue Græcæ: *Quomodo Latini
quam Oeiphe dicitur terminatione Latino Græcorum
verbum scripsit, ita vitiis illam terminationem
in non Latino necesse dicitur voluisse arbitrar
in Græcorum cum, sed non tam non tamquam vult
in vitiis mentem, sed non habitatione dedit
sunt, quæ dicitur esse ad ea, in qua sit fieri so-
lent. Sic autem Phœnices, Phœnices, Thœsæ pro*

Phœnices, Phœnices, Thœsæ dicitur possit. Sed cum enu-
mationem illam in non nullo modo Grammaticæ
leges admittant, magis est ut Egnatio subscribam
ex vetusto Codice corrigente, *Oeipheus se esse rati*,
quomodo edendum curavi. Nulla autem barba-
ri venia digni sunt Andreas Alciatus, viri alioqui
litteratissimus, & Ursinus Velius: cum scribit
hic:

Velius scripsit Thœsæque armata cecidi.

Alter in Emblematis:

*Baltus Priamides, rigidum Telamonius casum,
Infermentia suæ cepit utroque neci.*

Quasi vero *telam* Græcorum esset vocabulum.
SALVAG. *Oeipheus* dicendum erat. Scribe *Oeipheus*
Statius Genethliaco Lucani:

Lenget Oeipheus sensit dolores.

Vide Vossium de Analogia libro 21. cap. 7. qui
vulgo patrocinetur. HEINS. *Oeipheus* duo. *Oe-
ipheum* unus. *Oeipheus* culpam simul, & reinet
men in Ovidii hoc loco, H. Stephanus nos Hein-
sium secuti sumus, Nam *telam* *Trojanus*, respou-
det *et Oeipheus*,

[*De Nomi ut Altheæ.*] Id est, Meleager. In-
venitur. Altheam Thesii filiam fuisse omnes
sciunt, sed matris nomen pauci. Scito igitur De-
damiam Peritris filiam ejus matrem fuisse, ut re-
stat Apollonii Commentator in lib. 1. Con-
stan. Quoniam tot acerimi iudicii homines adhuc
libellum purgandum & locupletissimis Commen-
tariis adnotandum certatim incurserint, mirum
est tandem mendam manifestum in hoc diluio
insensibile. Quam enim sententiam idoneam esse
cere potest cetero *regis*; quam omnes editiones
praefulerunt. Pro qua reponendum esse verbum
regis, nemo inscius ierit, eorum saltem qui no-
verint quid dissent aera lupinis, ut Ovidius, dicit,
quomodo Meleager Altheæ filius, qui
cum fatali torre consumptus est, sit & filius sui
extingatur in precor. Vide quantum ex hac pe-
silla mutatione huic loco splendor accedat, quæ
duarum literarum nobilitate obumbratus, iactans
negorum virorum aciem fugit. Nota fabula de
Meleagro Oenci Thioleæ Regis, & Altheæ fi-
lii, cui recens nato Parca assidentes ipsum tum
extinguam in ceterant, cum sipes ab eis conje-
ctus in focum perultus esset. Quod ubi mater
audivit, sipesam ex igne sublatam & tuffissimæ
conditam effervavit. Porro cum Oeneus trigum
primillas Diis omnibus, una Diana prætermissa, li-
basset, ierata Dea, ferocem aprum omnia devota-
tem & obvium quemque de medio tollentem, in
Calydoniæ agros immissit. Ad eum confugerunt

Ut cruor Herculeos abiit diffusus in artus;
Corpora pestiferum sic tua virus edat.

Qua

dam non solum strenuissimi Græciæ viri conve-
nerunt, sed etiam Atalanta Virgo, Schoenci fi-
lia, cui Meleager victor apris caeli pellem & ca-
put dono dedit, invidentibus viris. Toxeus &
Plexippus Meleagri avunculi præmium virgini
adimunt, ipsosque Meleager indignatus confodit:
Althea fratrum caedem ultora, quos haberet ca-
riores filio, iritionem illi fatalem in ignem conje-
cit, quo demum consumpto, Meleager ipse con-
tabuit. Ex Ovidio lib. viii. Metamorph. ubi
Calcedonias cum *Phlorentia* pugnam enarrans,
ingenii sui copiam fecit, Apollodoro lib. 1. Dio-
doro Siculo lib. v. Hygino fab. 171. & 174. An-
tonino Liberali Narratione 2. Homeri Scholiaste
ad Iliados 1. Iliacio Tzetze in Lycophronem,
Zenodoto Centuria prima, Adagio 33. Quam
fabulam Phynicum omnium primum verbis
mandasse Paulinus in Phocis author est. Aliter
enim Homerus de Meleagro. Eleganter autem
Naso dixit *flamma absumitur*. Nam ut idem ca-
nit in Metamorphosi:

*Infans atque absumit flamma Meleager ab illa
Vivit, et cæcis terrori viscera sensit
Iguibus, et magis superat virtute dolores.*

Et ante ipsum Propertius lib. iii. Eleg. 21.

*Nec cuiquam absumens arserunt in capite ignes,
Existimato matre parante suo.*

SALVAG. *Naso ut Althea* unus Heinsii.

[*De Ut nova Phasiacâ.*] Creusa filia Creontis
Corinthiorum Regis, nuptiâ Jasoni marito Me-
deæ, quare Medea ipsam, & patrem, & regiam
incendit. INTERPRE. Per novam nuptiam, Creu-
sam, sive Glaucam intelligit Creontis Corinthio-
rum Regis filiam, quam cum Jason dimissa Me-
deæ uxorem duxisset, Medea ingratum Jasonis er-
ga se animum detestata, manus veneno illitum
ad pellicem misit, quo accepto, ipsa cum patre
Creonte, & tota Regia conflagravit. Cujusmodi vero
nimis fuerint inter auctores non convenit. Ovidius
coronam esse dicit, cui stipulatur Hyginus fab.
25. & Plinius lib. ii. cap. 5. ubi de Napha scri-
bit in hunc modum: *Hinc magna cognatio ignium,
transmissaque præteris in eam undecunq; visam;
ita firmi a Medea pellicem crematam, postquam sa-
crificata ad aras accesserat, coronâ ignis raptâ.*
Hinc Apuleius ait, Medeæ pellicem flammis co-
ronalibus crematam. Euripides in Medea *λεπτόν
πέπλον επί κελύβητος χρωματίζον, τένοντες
εξ ονόματι αερο interextαν*, Apollodoros lib. 1.
πέπλον. Horatius Epod. Ode 5. pallam, his versi-
bus:

Cui dira barbaræ minus

*Venenæ Medæe valent;
Quibus superbam fugi ultra pellicem,
Magni Creontis filiam;
Cum palla tabo manus imbutam, novam
Incendio nuptam absumit.*

Aliter item Diodorus lib. iv. De hoc munere sic
Propertius Eleg. 16. lib. 11.

*Aspice quid domi Eryphila invenit avaris,
Arsari & quantum nupta Creusa malis.*

Porro *Phasiacam coronam* dixit Ovidius à Phaside
fluvio Colchidis, quæ Medeæ patria fuit. Ve-
rum suspicor mendam esse in hoc verbo *compressa*
est, pro quo reponendum esse *combusta*, SAL-
VAG. *Compressa* scripti plerique. *coronalem flam-
mam* dixit Apulejus, ubi hæc historia occurrit.
Sed nihil est mutandum. *stramenta celeriter ignem
comprehenderunt*, apud Cæsarem belli Gallici libro
v. Livius lib. xxvi. cap. 77. de incendio, quod
juvenes Campani excitarunt Romæ: *Eodem tem-
pore septem tabernæ argentariæ arse, comprehensa
postea privata ædificia, neque enim tum basilicæ
erant, comprehensæ lautumiae, forumque piscato-
rum & atrium regium.* HEINS. Nolter. ix. Met.
234.

Dumque avidis comprehenditis ignibus agger.

Et contra res ardens dicitur ignem *comprehende-
re*, ut apud Virg. vii. Aeneid. 73.

Visa (vesas) longis comprehendere crinibus ignem.

Ubi non puto esse hypallagen, sed eleganter
usum verbo hoc Poëtae, quasi crines longi & spar-
si ignem arripuerint & ad se traxerint. BORN.

[*De Ut cruor Herculeos.*] Fabula de Hercule
nota est. INTERPRE. Priusquam Nessus Centau-
rus sagittis ab Hercule confixus expiraret, sangui-
nem suum exceptum Deianiræ ad se evocatae
dedit, philtrom esse dicens, quo perpetuum erga
se amorem Herculis retineret. Illa de pellicatu
suspectum habens maritum, ei sacrificaturo tu-
nicam Nessi cruore imbutam per Liebam famu-
lum transmisit. Quam quum ille induisset, ve-
nenumque corporis contactu calefactum, usque
ad viscera permanisset, voces illas miserabiles edi-
dit, quæ leguntur apud Sophoclem in Trachi-
nias, & apud Ciceronem lib. ii. Tusculanarum
Quæstionum. Hinc Horatius in Epod. Ode 17.

*Quid amplius vis? ô mare, & terra, ardeo,
Quantum neque aere delibutus Hercules
Nessi cruore.*

Fuse Ovidius lib. ix. Metamorph. Seneca Her-
cule Octavo, Apollodoros lib. ii. Iliacio Tzetæe

Mix exemplo vires simulacra Dianae,
 620 Aulidis à portu qui leve vertit iter.
 Naucladaeve modo fisco pro crimine poenas
 Morte laas; nec te non meruisse juvet.

As.

As. & Pindum. Micyti. Recte Janus Parrha-
 sius libro de rebus per epistolam Quasitis, Epist.
 45. Andreæ Alutius lib. vii. cap. 6. Parergon
 Jais, & Dilectus Comarcias lib. ii. variatum
 Reclatorem cap. 20. num. 17. Mysis Domiti de
 verens Interpres inepit, hunc locum de Pau-
 lina Lacedaemoniorum Duce interpretantur. Hic
 enim, cum proditoris accusaretur, in aedem
 Minervae Chalcidicae contigit; hinc ne eme
 possit, tantum Epitoni vultus ejus aedis obtinere
 tent, sedumque sunt demorari, quo facilius sub
 illo hauriet. Dicitur eo tempore matrem Pau-
 linae visisse, eoque jam magno natu, post-
 quam de soleve sibi compert, in primis ad filium
 querendum lapidem ad introitum aedis arulisse.
 Sic Paulina magnam belli gloriam tempore morte
 manebat. Hic cum feminam de templo cla-
 tes erat conculsum animam efflavit, ut eadem ver-
 bis narrat Aemilius Probus, sive Cornelius Nepos
 in suo vita. Pauline referunt Diadorus lib. ii.
 Polyanus in Strategem. Johannes Thores chilla-
 de 12. Histop. 473. & Thucydides Scholasticus in
 lib. i. pag. 19. editionis Stephanæ his verbis:
 Παινην τὴν τῆς Ἀσπιδόχοιο καὶ ἄλλοις ἑσπέραις,
 ἣ καὶ τῆς Ἀσπιδόχοιο καὶ ἄλλοις ἑσπέραις, καὶ τῆς
 Ἀσπιδόχοιο καὶ ἄλλοις ἑσπέραις, καὶ τῆς Ἀσπιδόχοιο
 καὶ ἄλλοις ἑσπέραις. Καὶ τῆς Ἀσπιδόχοιο καὶ ἄλλοις
 ἑσπέραις, καὶ τῆς Ἀσπιδόχοιο καὶ ἄλλοις ἑσπέραις.
 Alacrem nominat, quam Polyænus Thoro
 vocat. In editione quædam Veneta manifeste
 scribitur epist. ipsi Janus, quod si Ovidius scri-
 psit, eam nominat accussat, qui Agelliam Pau-
 linae portum aedis fores occulisse prodiderent,
 in 10. Chalcidicae apud Plutarchum Parallelo, cap.
 12. de Probato Seneca 37. Meminit & Pau-
 linae interitus Lyenaque oratione in Leocortem,
 & Aelianus lib. ix. variae Historie. Annum eum-
 dem Thucydides, qui libro de bello Peloponne-
 sico Paulinæ eorum refert, parentum ejus aul-
 iam nuntiam labere. SALVAG. *Obscurusque*
 bene Junii liber. HEINS. *Obscurusque* Sarav.
 de Micyti et de Panensis & Micyllus. *Obscurusque*
 Regius. *Obscurusque* Menzel. *Janus* etiam prima
 editio. *Janus* Regius prius, *Janus* alter. *Ipsa parvus*
 Sarav. & Regius.

619. *Quo exemplo.*] Tangit Aiacem Oilei fil-
 lium. INTERPRET. An intelligendus Ajax Oilei
 filius Leocortem Dux, qui ob stupratam inter-
 mpla Minervae Callandram Vanc, Deae indigna-
 tione in mari subitus ad Caphtareum promontor-
 ium Alonice & naufragio perit, ut supra dictum
 est ad versum 343. An Virgilio, quem Virgilius

ait, libi *Aeneidos*, *Sanguinis manibus sacra in-
 trofisse Minerva*. Quidam Codices habent *si-
 mulacra Dianae*, pro *Minervae*, qua quidem le-
 ctione non dubium quin Agamemnon significetur
 cui Diana, propter Cervum sibi peculiararem lega-
 ta per imprudentiam ictum, vehementer iram
 divinam tempestatem excitavit, & Graecorum
 classem in Aulide nobili Bocotiae portu detine-
 donec ex responso Calchantis Anguris Iphigeniæ
 ejusdem Regis filia piacitionis ergo mactaretur.
 Quamquam Dea inter preces ritusque facillime
 objecta nube & Cerva supposita puellam in Regi-
 nem Tauricam transtulit, ibique sacris suis pra-
 fecit. Quæ de re præter Graecos Scriptores O-
 vidius ipse lib. xii. *Metamorph.* item lib. iv. Tu-
 llium, *Eleg.* 4. & lib. iii. de Ponto, *Eleg.* 2.
 hocque respicit Virgilius lib. ii. *Aeneidos*, cre-
 dit, *sanguine placatis venas*, & *Virgine coe-
 lam* causam adducit Tullius lib. iii. de Officiis,
 cur Iphigenia Dianæ immolanda esset. *Quid Iph-
 igemion*, inquit, *cum devovisset Dianam quæ in
 suo Regno pulcherrimum natam esset, illo omni me-
 melavit Iphigeniam, qua nihil erat eo quidem no-
 natum pulcritus*. Annon fictio illa ex Hera Ully-
 dia desumpta est. Agamemno scilicet pro Bro-
 hamo, Iphigenia pro Isaac, cervo pro hirc.
 SALVAG. *Simulacra Minervae* molit scripti &
 editi.

620. *Vertit iter.*] *Perfas* Gallicus. *quoniam* cõis
 Salvago. Heinsius etiam mactat *ad portum*, qui
 aliter dicendum erat *fisci*, vel *monis* etc.

621. *Naucladaeve modo.*] Id est. Palamedes
 Nauplii filius. INTERPRET. Palamedem Naupli
 filium ad Ulyssæ fisco proditoris accusatum no-
 rant Diogenes Cretensis lib. ii. Dares Phrygius, Ho-
 merus, Pseudostratus, Polyaenus, Thucydides in Ly-
 ena oratione. Ex Latinis Virgilius, Hyginus,
 Lucianus in lib. i. *Achilideis*; inter quos tantum
 de necis & necis causa non convenit. Quibus
 lapidibus obrutum, alii aliter interfectum scribit.
 Ajax apud Ovidium lib. xiii. *Metamorph.* Ulyssæ
 fiscam de Palamede criminationem exprobat in
 versibus:

*Vellit ex insula Palamedes esse videtur,
 Traxit, cui certe lectum sine crimine haberi
 Quam male convicti nuntium memos iste furati
 Prodero rem Danaum furis, scilicetque pe-
 vit
 Crimen, ex ostendit quod jam praesiderat ve-
 rum.*

Quomodo vero sub persona Palamedis Euripides

Aethalion vitâ spoliavit ut Iſidis hospes,
 Quem memor à sacris nunc quoque pellit Iſon.
 625 Urque Melanthea tenebris à caede latentem
 Prodidit officio luminis orba parens;

Sic

caedem Socratis Atheniensibus exprobravit Laër-
 tius docet. Fuit Palamedes Poeta & Philosophus
 inguis, cujus poemata Homerum invidia abole-
 visse opinio fuit, qua de re L. Gyradius Dialogo
 xi. de Poetis. SALVAG. *Falso pro crimine* Regius,
 xi. de Poetis. SALVAG. *Falso pro crimine* Regius,
 sed *fiscum* crimine dixit & in hac historia xiii. Met.
 17. *meruisse* putes. Petav. & Regius. Sarav. pro
 diversâ lectione. *Sic morasse* etiam Petav. al-
 ter.

623. *Aethalon vitâ.*] Aethalus ab Iſidis Sacer-
 dote hospite occisus est, quare vetitum est ne quis
 ex ea familia Sacerdotium intret, aut Sacris Iſidis
 possit interesse. INTERPRET. *Aethalon ut vitâ spo-
 liavit Iſidis hospes*. Ita quidem vulgo legitur. Quan-
 quam neque de Aethalo hoc, neque de eo, qui
 proxime sequitur, Melantheo, quicquam certi
 habeam: ipsam tamen Iſidi nomen suspectum
 hinc versum mihi tenet. Nam si ab Iſide deriva-
 tum sit, ut quidem Commentatoribus placere vi-
 detur, prima longa syllaba, sequente brevi po-
 nituram fuerat. Ita enim apud ceteros plerosque
 omnes invenias. Lucanus lib. vi. *Labitur avoclas
 javo Iſidis, ex tunc* Seneca. Juvenalis Satyra 3. *Aut
 apud Iſidis patris sacra* etc. Quod quan-
 quam non ita magni momenti est, annotare ta-
 men libet, si forte amplius cogitandi occasio ali-
 cui hinc praebatur. Micyti. Verus Interpres,
 quem Domitius & Zorotus secuti sunt, ait
 Aethalon ab Iſidis Sacerdote hospite necatum,
 quare vetitum esse, ne quis ex ea familia Sacer-
 dotium intret, aut sacris Iſidis interesset. Fabu-
 la e cerebro filius. Ego locum illum sigmariam
 fido. Prior enim veritas ita depravatus est, ut
 curandis ejus vulneribus Paonia manu sit opus,
 cum in Iſide prima prodicitur, secunda corri-
 pitur, contra quam hæc factum est. Unde nos
 ad legendum putamus. *Aethalon ex vitâ spo-
 liavit ut Iſidis hospes*, vel potius, *Aethalon vitâ
 spoliavit ut hospes*. Ut aliquis ex Aethala insula
 intelligatur, cujus meminit Strabo lib. v. Plinius
 lib. iii. cap. 6. Stephanus à quo *A'θάλη* vocatur.
 Aut denique, *Aethaliden vitâ*, &c. Aethalides
 Mercurii filius fuit, qui à patre impetravit, ut
 vivens & vira sanctus omnium quæ contingerent,
 memoriam haberet, eumque se aliquando fuisse
 Pythagoras dicebat, atque inde sibi rerum
 vincium, quas gesserat, memoriam mansisse, ut
 ex Heraclide Pontico Diogenes Laërtius produ-
 dit. Sed de ejus interitu nihil mihi compertum.
 Nihil vero mirum videri debet, quod omnes
 editiones, atque ipse codex Sau-Victorianus pra-

vam lectionem praesertant, de quibus idem potest
 dici, quod Galenus lib. iii. de Difficultate Respira-
 tionis, ait, ubi cujusdam Hippocratis loci lectio-
 nem perperam, *εις των παλαιων βιβλιογραφων
 ημερην, επει' αιτιος εχον εφθασαν εκδοχους το
 βιβλιον. εφωλοδωρη τε εις αιτιας μεχρι δευρο τουδ' αυτη
 τι εφελμα*. Jam olim Libratorum aliqui locum
 corruptum; deinde edito libro cum illo errore, non
 mirum servatum esse mendam habentis. Vetere
 enim Librarius indulgenter scripsisse patet ex Ci-
 ceronis, Strabonis, S. Hieronymi, & aliorum
 querelis. Unde gravissimi errores emanarunt,
 quod hoc duntaxat exemplo probasse mihi sufficiat.
 Cum in prima parte Decreti distinct. 5. cap. 3.
 haec Gelasi Pontificis verba. *Item venerabilis vi-
 ri Sodalitii Paschale cons, quod heretici varfons de-
 scripsit, insigni laude praeserimus*. Depravata es-
 sent, & pro heretico Libratorum incuria legeretur
heretico; mendum hoc Paulum secundum Ponti-
 ficem maximum ad Poetarum capitale odium per-
 duxit, & plurimis aliis legum Professoribus im-
 posuit, ut Pierius Valerianus Oratione pro Sacer-
 dotum barbis scriptum reliquit. O rem ridiculam,
 Cato, & Iocostam. SALVAG. Locus nemini in-
 tellectus. Forte, *Aethalon vitâ spoliavit ut Iſi-
 dis hospes*. In vulgata lectione numeri non con-
 stant. HEINS. *Aethalon* Sarav. & tres alii. *Aethalon*
 Petav. & Meteti. *Aethalon* Gallicus. *Aethalon* in
 Mss. Stati lib. v. 466. ubi *Aethaliden* Arzouantem
 intelligi posse notat Barthius, sed rejicit. *Iſidis
 Iſidus, Iſidus, Iſidus, Iſidus, Iſidus, Iſidus*
 Mss. diversi.

624. *Nunc quoque pellit Io.*] Corripuit hoc in
 loco, ut superius Hypermetra, *Quam tibi cau-
 sa fugae, quid lo fista longa perorast*. EONA-
 TIUS, scribe, ION. HEINS.

625. *Urque Melantheum.*] Melantheus homici-
 dio Odonorus cum lateret, à matre rei inficia
 quaerentibus est manifestatus, utque melius cogno-
 scerent, lumen attulit, qui captus capite multa-
 tus est. INTERPRET. Quamvis exillimem versum
 esse mendosum, non abs te tamen videor esse fac-
 terus, si quæ de Melantheo & Codro in Zenobii
 Pareomii narrata inveni, in medium proferam.
 Proverbum est, inquit, *Ευγενετης Κελευς*, id est,
Generosus Codro. Codrus enim Melanthei filius
 erat: Melantheus autem a Neeleo, qui Nestorem
 genuit sextus. Hic Melanthus Misenæ abiens
 Athenas venit, eumque singulari certamine Kan-
 thum Boeotum Atticentium regem superasset, re-
 quam accepit, ac postea humanis excedens Co-
 dro

Sic tua coniectis fodiantur pectora telis;
 Sic, precor, auxiliis impediare tuis.
 Qualis equos pacto, quos fortis agebat Achilles,
 Aëta Phrygi timido est, nox tibi talis eat.
 Nec tu, quam Rhæfos, somno meliore fruaris,
 Quam Comites Rhæfi tum necis, ante viac.
 Quam quos cum Rutulo morti Rhamnete dederant

Impiger Hyrtacides, Hyrtacidaeque comes.
 635 Cliniadaeque modo circumdatus ignibus atris
 Membra feras Stygiae femicremata neci,
 Utque Remo muros aufo transire recentes,
 Noxia sint capiti ruffica tela tuo.
 Denique Sarmaticas inter Geticasque sagittas
 640 His precor & vivas & moriare locis.

Hacc

do illo dardanio. Corvus autem in bello, quod
 inter Atracides & Dardanes fuit, pro patria
 spuris combuit. (Reliquum enim acceperant
 Atracides Ido Dardanium fore victores, si Rex
 Ido morti exponeret) duobus filiis Mentore
 ac Noleo relicto, quorum Mentor ei in regnum
 successit, Noleus autem colonias in Asiam ducen-
 das duxit. CONST. FAN. Sequentibus duode-
 cim versibus reconstruit, qui noctu circumventi
 occubuerunt. Melantheus homicidia obnoxius,
 cum Iphigene, à matre rei infans quærentibus est
 manifestatus, neque melius cognoscere, lumen
 aëthæ, quæ capiti capite mulata est. Ita vetus
 interpretis, quod nulli suspicandum. SALVAGN.
 Melantheus fuit, Regius et quatuordecim alii. Me-
 lantheus Regius alter. non: officio Iphigene obnoxius
 fuit, et quæritur: ut Iphigene obnoxius sit cæca, ut fuit.
 160. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

Constitit hic timuitque
 Mentes tremens, stridor dentes atque ira tremas
 Pallida.
 Alter Virgilius his verbis lib. 12. Aeneid.
 Parte alia media Emmedis in praelia ferunt,
 Antiqui proles bello praelata Delonis,
 Nominis arum referens, animo manibusque
 rudentem,
 Qui quendam castra ut Danonum spectaret ab-
 rat,
 Ausus Pelidas pretium sibi poscere curris,
 Illum Tydides alio pro talibus ausis
 Afficit pretio, nec equis a'preat Lebillis.

SALVAGN. Equis pelidis Regius alter & quinque
 & ceteri multi. quos ducit fortis idem Regius.
 631. Nec tu quam Rhæfos. Rhæfos Tancum
 Rex cum sociis ab Vlyce & Diomede similiter
 interfectus est. INTERPRET. Vlyce & Diomede
 à Delone curiores facti de Rhæfo Tancaum
 Regis aiventi, qui Trojans suppeditatus in li-
 tore tensonæ fuerat, illum cum comitibus socio
 opotulis ea ipsa, qua venerant, nocte jugularunt,
 & ejus equos abduerunt, ut narratur ab Homer
 Iliad. 11. Iurisque in Rhæfo, Tryphidoro. Ili-
 cy Cretensi lib. 11. Ovidio ipso lib. 111. Mem-
 morph. Nam in factis erat Rhæcium in vicium fo-
 re, si ita consigeret, ut ejus equi Xanthus
 blisset, & pabula Trojae gustarent, referunt
 Euhæstus & Dilymo ad Homerum librum modo
 laudatum. Quo pertinet illud Virgilio lib. 1. ad
 neni.
 Nec procul hinc Rhæfi niveis tentoria velis
 Agnosci lacrymans, primo quæ prostra sumo
 Tydides nulla vastabat caede trecentis,
 Ardentesque averit equos in castra, priusquam
 Pabula gustassent Trojae, Xanthumque blisset.

De eodem Rhæfo lepidam historiam narrat Plu-
 tharchus in Froctis cap. 35. ubi tangitur ejus in-
 teritus. SALVAGN. Meliore quisquis scripti qu-
 dam & olim editi. in neci ante diem duodecim les-
 pi cum primis editionibus nonnullis. quam neci
 ante diem alii nonnulli. qui neci ante diem duo,
 tunc neci ante diem Jureti & duo alii.
 633. Quam quos cum Rutulo. Tangit, illos quos

Nileus & Euryalus nocte obruncarunt. INTERPRET.
 Hi sunt Nilius Hyrtaci filius & Euryalus, conjun-
 ctissimum par amicorum, qui Aeneam in Italiam
 secuti, quoniam à Trojans ad ipsum in Tuscia con-
 quirendis auxiliis occupatum missi essent, ut de
 suorum periculo eum ceteriore facerent, Rutu-
 lorum excubias vino somnoque obrutas offendentes,
 Rhamneta cum magno Rutulorum numero
 trucidarunt, eorumque se spoliis exornarunt.
 Infelici tamen exitu, quem luculentissime profe-
 quitur Virgilius libro 11. Aeneid. SALVAGN. Ut quos
 Jureti. Et quos duo alii. mortis raptores usus Heinl. ro-
 sinos Moreti.
 635. Cliniadaeque modo. Perficus Clinii filius
 à sociis occisus est, ac femicomibus propter au-
 ri copiam, quam habebat secum. INTERPRET.
 Alcibiadis Cliniae filii casum ex Plutarcho in ejus
 vita accipe, qui miserabili incendio semioctus, flam-
 mis ferroque oppetit. EGNATIUS. Scribe Clini-
 dae. Clinias enim Alcibiadis pater, non Clytias
 fuit nuncupatus. adde quod Clytias vel Clytius pri-
 mam corripuit. CONST. FAN. Cliniadaeque mo-
 do, etc. legendum, non Cliniadae. Nam in hoc
 etiam syllaba, quae in Clinias (five Clytius scribas)
 prima est, corripuit. Cliniadas autem Alcibiades
 intelligitur, cujus pater Clinias dictus fuit, ut Plu-
 tarchus & caeteri tradunt. Perit autem in oppi-
 do quodam Phrygiae, circumdata domo, in qua
 erat, ignibus, cum ii, qui à Pharnabazo ad inter-
 ficiendum illum missi erant, ferro aggredi non au-
 derent. autores Plutarchus & Aemilius. MICYLL.
 Quae vetus Interpres in hunc locum effudit, sunt
 quibus, tria quoque et si quid vitius istis. Non alius
 intelligendus, quam Alcibiades Cliniae filius, de
 cujus interitu hic Aemilius Probus, five Cornelius
 Nepos. Nonnulli hoc Satrapes, et violare clemen-
 tiam, quam Regi opes maluit. Itaque misit Susa-
 mitem et Magazum ad Alcibiadem interficien-
 dum, quam ille esset in Phrygia, iter quoad Regem
 parare. Missi etiam viciniam, in qua tum Alci-
 biades erat, dant negotium, ut eum interficiant.
 Illi, quam cum ferro aggredi non auderent, noctu
 lupæ contulerunt circa domum stramineam, in qua
 quiescebat, tamque succenderunt, ut incendio confi-
 cerent, quam manus superari posse diffidebant. Ille
 suam suam flammam excitatus, quod gladius ei

erat subductus, familiaris sui subalarum telum eri-
 puit, namque erat cum eo quidam ex Arcadia ho-
 spes, qui nunquam discedere volebat. Hunc sequi
 se jubet, et id quod in praesentia vestimentorum
 fuit, arripuit, et his in ignem eiecit flammam vim
 transtulit. Quem ut barbari incendium effugisse emi-
 nus viderunt, telis missis interfecerunt, caputque
 ad Pharnabazum retulerunt. Et mulier, quae cum
 eo vivere consueverat, muliebri sua veste contactam,
 aedificii incendio mortuum cremavit, quod ad vivum
 interimendum erat comparatum. Sic Alcibiades annos
 circiter quadraginta natus diem obiit supremum. De
 morte Alcibiadis videndi praeterea Diodorus lib.
 XIII. Cicero lib. 11. de Divinatione. Valerius
 Maximus lib. 1. cap. 8. Justinus lib. 5. Plutarchus
 in Alcibiade, qui aliam mortis ejus causam pro-
 fert. Nec erit à re alienum adscribere ex Cice-
 rone somnium Alcibiadi paulo antequam interiret
 dormienti objectum, quod & à Plutarcho &
 Suida proditum est. Sic igitur Cicero libro lau-
 dato: Qui paulo ante interitum visus est in somnis
 amicis esse amicum amicum. Is cum esset projectus
 inhumatus, ab omnibus desertus jaceret, amica ejus
 corpus secit suo pallio. SALVAGN. Cliniadaeque plu-
 rimi.
 636. Membra feras. Quid est, quaeso, ferro
 membra femicremata neci. Ovidium certe illiba-
 tum populi florem, in locutum esse nunquam
 mihi persuaserim. Quamobrem Stygio seni rescri-
 bendum esse per lapidem jurare paratus sum. Nec
 enim dubio, quin hoc loco macula subit à Chal-
 cographis profecta, qui properantes ex seni, tra-
 jectis literis fecerunt nisi, dein minus perspicaces
 operatum Correctores a legato S & in ejus locum
 suffrecto C effugerunt dictionem illam neci, quae
 ipsi occasionem dedit Stygiae pro Stygia substitu-
 endi. Per Stygium autem senem Charon intelli-
 gitur Orci Portitor, quem Graeci Poëtae νεκυ-
 γών & νεκυόδοξος vocant, ut eleganter Ovidius
 dixerit membra femicremata ferre Stygio seni, quo-
 niam ipse ferruginea subvelat corpora cymba, ut
 est apud Virgilium lib. 6. Quamquam nec corpo-
 ra, quae sepulturae mandantur, sed umbras dum-
 taxat, simulacra, spectra, imagines, & ut Ho-
 meri verbis utat ex Odyss. lib. 11. βροτῶν εἰδωλά
 νεκρόων, hominum simulacra mortuorum, de quibus

Haec tibi tantisper subito sint missa libello,
Immemores ne nos esse querare tui.
Pauca quidem, fateor, sed Di dent plura rogatis,

aus Virgilius eodem libro :

Et si lassae comae tenues sine corpore vitas
Abducant, collatae tamen sub imagine forma.

Hinc Uliciles veniens quid apud inferos viderat
eodem Homeri libro :

Τὸ δὲ πρῶτον ἑώρακον βίην ἠΐματι κείνῃ,
Ἐλευθερὰν ἀνδρῶν δὲ πρῶτον ἠλευθερωτῆς ἕσθῃς
Τέτυρτον ἐν βελόῃ.

Post haec vidi cum Herculanam,
Ibidem. Ipe vero apud immortales Deos
Oblectabatur in curationi.

Et Lucretius lib. 1. ex doctrina Ennii :

— Acherusia templa
Furibus aequanimi expromunt verberibus idem.
Quo neque permittunt animae, neque corpora no-
sent,
Sed quaedam simulacra mediis pallentia miris.

SALVAGN. Rati ex Palliani libro. HEINS. Phry-
giae aut Petav. aliter.

636. Sarcinamenta.] bene Sarcinamenta, quia per
medios vias, quibus a Phrygibus militibus do-
mum suam circumvallata, exiit Alcibiades opus
sunt, aut Phrygibus Plutarcho & Aemilio Probo. CONST.
FAS.

637. Uxor Remi.] Remus à Romulo fratre
tunc est interemptus, quod praeter eodum ve-
reter muris transiisset. INTERPRET. Haec de
re Ovidius in libris Fastorum, & ego in Obser-
vationibus in lib. Tristium. CROFAS. Romulus eduxit,
ne quis nova moenia Romae transiret, legem-
que videret MONTANA SANCTA EXISTIMANTO.
Remus interitus transiit, & h. Calore Constitutione
tunc interemptus est. Ovidius ipse lib. 19. Fasto-
rum eam prosequitur :

Non quis aut muris, aut sacrum vomere fossam
Transiit, audientem talia sese voci.
Quod haec ignarus, humilis contemere mu-
ros
Coelus, & hic populus, dicitur, tunc erit.
Sic moerens transiit, rursus Celer occupat aequum,
ille praemis duram sanguinolentus humanam.

Nota historia ex Livio, Plutarcho, Dionysio Ha-
licarnassico, & alijs. Sed enim fore, qui Remum
à Romulo caelum fuisse negarint. Imo Durocor-
torum Remorum Galliae Belgicae caput, ab ipso
constitutum vident, ut & vetustissimi Annelium Ro-
mancum Scriptorem traditum est, cujusque rei

Mul-

fidem etiam facit Flodoardus, qui statim initio
Historiae Remensis Ecclesiae sententiam illam re-
fert in his: Probabilius enim videtur, quod i
militibus Remi patria profugis nobis nostra condita,
vel Remorum gens instituta putetur; cum & ipsa
Romanis auspicijs insignita, & editiora Marci
Romanae stirpis veterum opinione propagata, &
nomina vocitata, pristina ad haec quoque usque
cognomen referuissent tempora; cuius etiam formam
producentibus dexteram supra Romo Romuloque
patis vbera praebentis sabula cornibus innatam. Si
quia de Durocortoro mentio incidit, obiter emen-
dandum Aethicus Cosmographus, apud quem po-
poram Durocoros pro Durocortorem legitur, ut
nobilis Oceani occidentalis oppida recedentem.
Hodie Reims appellatur. SALVAGN.

639. Denique Sarmaticas.] Postquam Iuditha
gravissima quaeque maia Nalo nosse imprecat
est, ei porro deportationem in Sarmatiam, qui
diracum suarum corollarium imprecat. Quod
certe epologo nihil argutius in toto hoc Poemate
mihi visum est. Quam enim Ovidius ne velini-
mam Augustum ad commiserationem fideret
occasionem praetereat, quid ingeniosius ab u-
dici, aut excogitari potuit, quam ut exilium seu
quovis supplicii, & mortis genere gravius re-
tulerabilis declararet. Et vero ingenium Ori-
tale est, ut pene modam humanae conditionis
cedat; si quo peccat, eo peccat, quod mago-
rum fluminum insar, interdum redundet; qui
si in eo vitium est, tot praecelsis dotibus fatidit
compenfat. Omnia ejus Opera, omnibus inge-
nijs, omnibus eloquentiae luminibus omni ex-
te collucet. Inest in ipsis admirabilis copia
cendi, atque ubertas; inest sententiarum gravitas
inest eruditio plurima. Inest denique iucunda
rerum varietas, & aenocitas incredibilis, quae
nec in hortis Maecenatis, aut Hesperidum fati-
ut non immerito Desiderius Erasmus in Ciceroni-
ano suo Ovidium inter Poetas Ciceronem videri
posse dixerit. Hic finis esto Commentationis,
quae admodum juvenis auspiciatus sum Victor
Allobrogum, promovi Lutetiae Parisiorum, &
solvit tandem in Vorcano meo annum agentis
us vicesimum. Has autem studiorum meorum
primicias, tibi, sum me rerum Opifex, do deo
proporatus ad alia, quae ad Reipublicae munus
obscunda magis conducant. SALVAGN. Hoc
chou de rat quibusdam, alijs in margine adhae-
tum. Vid. sup. ad §. 338.

641. Sint missa.] multi scripti, sint & Editio
Veneta vetus & ita N. Heinsius edidit.

Multiplicentque suo vota favore mea,
645 Postmodo plura leges, & nomen habentia verum,
Et pede quo debent acria bella geri.

63. Ponaquidem fateor, sed Di dent plura roganti.]
S. 106. rogatis, ut sit sensus, dii plura mala dent
tibi, quam in hoc opusculo eos in te rogaverim.
CONST. FASERN. Rogatis est in quibusdam libris
paelo subjectus. In alijs, roganti. Zarotus autem,
pretanti, legit. monstra omnia, genuinam lectio-
nem habet exemplar Masselianum & unum Biblio-
thecae Vaticanae, roganti, Quod verbum quam

apposite hic sit, propter sequens carmen, quis
est, quin statim videat? CROFAS. Precanti Petav,
alt. sed rogatis recte. ut 11 Trist. 183.

Majora petris
Credibile est magnos saepe dedisse Divi.

Mox fata favore idem. BURM.
644. Et nomen.] Sed prima editio.

FRAGMENTA

P. OVIDII NASONIS.

EX MEDEA.

Quintil. lib. viii. cap. v. Nam cum sit rectum, nocere facile est, prodesse difficile, vehementius apud Ovidium Medea dicit,

Servare potui, perdere an possim rogas?

Item,

Ecce huc illuc, ut plena Deo.

Sen. Suavor. III.

EX EPIGRAMMATIS.

Cur ego non dicam, Furia, te furiam?

Fab. lib. ix. cap. 3.

Item,

Ride, si sapias, o puella, ride.

Pelignas, puto, dixerat Poëta.

Mart. lib. xi. Epig. xli.

Item,

Lante ferax caeso Cossus optima iulis.

Prisc. lib. v.

EX PHAENOMENIS.

*Tot numero, talique Deus simulacra figurâ
Imposuit coelo: perque atras sparsa tenebras
Clara pruinosae iussit dare lumina nocti.*

Lactant. lib. xi. De Orig. Err. cap. v.

*Pleiades ante genu septem radiare feruntur,
Sex tantum apparent: sub opacâ septima nube est.*

Probus in Georgica Virgilia, in cujus vulgatis libris hi versus depravatissimi leguntur.

In Priapeis quaedam Ovidii (v. Bart. ad Stat. i. Theb. 229.) extare, eruditi arbitrantur. Ex illo certe, cujus initium, *Obscure poteram tibi dicere*, Seneca Pater lib. i. Controvers. xi. hunc versum adducit,

Dum times alterius vulnus inepta loci.

Servius in iv. Georg. ubi agit de Eurydice, citat ex Ovidio, *Bis rapitur, vixitque semel. quod in auctore nostro nunc nusquam comparat.*

Scholiasies vetus Horatii ad lib. ii. od. v. Gyges nomen pueri ex insula Cnido Veneri sacrâ. hujus autem pueri pulcritudinem laudat etiam Ovidius. *Atqui in iis, quae extant, laudat nullibi.*

Quintilianus lib. xii. cap. x. Sed evanescunt haec atque emoriuntur comparatione meliorum. ut lana tincta fuco citra purpuram placet. at si contuleris eam lacernae, conspectu melioris obruatur, ut Ovidius ait. *Quae nullo negotio in metrum redacta Jambum tragicum efficiunt & duos hendecasyllabos,*

*Ut lana tincta purpuram citra placet,
At si contuleris eam lacernae,
Conspectu melioris obruatur.*

In Notis enim ad Epist. vi. communem esse ultimam in contuleris, dede-
ris, credideris, & similibus syllabam monemus.

Seneca Controvers. x. Ex Declamatione Ovidii quaedam haec producit. *Quicquid laboris est, in hoc est, ut uxori viruta, & viro uxorem*

rem diligere concedas. Necessè est deinde, jurare permittas, si amare permiseris. Quod habuisse nos jusjurandum putas? Tu nobis religiosum nomen fuisse. Si mentiremur, illa sibi iratum patrem invocavit, ego focerum. Parce pater, parce focer: non pejeravimus. Ecce objurgator noster, quam effraenato amore fertur. quamquam esse filiam preceris. carum quidem, quod illum ab indulgentia sua arceat. Di boni, quomodo hic amavit uxorem? amat filiam, & abicit. dolet periclitaram esse, & ab eo abducit, sine quo negat se posse vivere: queritur periculum ejus, quæ poene caruit hic, qui amare caute jubet. Facilius in amore finem impetres, quam modum. tunc hos ponis terminos, ut nihil faciant, nisi considerate, nihil promittant, nisi ut jus facturi; omnia verba ratione & fide ponderent. Senes sic amant. Pauca nosti, pater, crimina: & litigavimus aliquando, & decidimus; & fortasse, quod non putas, pejeravimus. Quid ad patres pertinet, quod amantes jurent? si vis credere, nec ad Deos pertinet. Non est quod tibi placeas, uxor, tanquam prima peccaveris. perit aliqua cum viro, perit aliqua pro viro! illas tamen omnis aetas honorabit, omne celebrabit ingenium. Fer, focer, felicitatem tuam. magnam tibi quam parvo constat exemplum! in reliquum diligentiores facti sumus: errorem nostrum confitemur: exciderat jurantibus: est tertium qui magis amaret: sic, Di, sit semper. Perseveret, focer, recipere filiam: ego, qui peccavi, poenâ dignus sum. quare uxore necatâ, focero causa sum orbitatis? Discedam è civitate: fugiam: exulabo: utcumque poterò, desiderium miserâ & crudeli poenâ perferam. Moreser, si solus moriturus essem.

In codice pœmannigro veterum longe antiquissimo, quem apud V. S. Petrum Strivarium vidi, Ovidio hoc epigramma ineditum adscribatur;

Jam nitidum liquidis Phoebus jubar intulit undis;
 Facientem renovans Cethyos anne facem.
 Alba subit niveis Phoebæ subrecta juvenis,
 Mitis & aethereo labitur axe liquor,
 Alludunt teneri tremulis cum matribus agni,
 Lacteolasque animas lacteus humor alit.

In eodem codice Argumenta librorum Virgilianorum nostro etiam adscribuntur, ut & in multis aliis exemplaribus vetustis, quae vidi. Sed perperam. Denique in antiquo libro Georgii Fabricii, hoc epigramma de Lucretia Nasonis nomen ostendebat,

Cum foderet ferro castum Lucretia pectus,
 Sanguinis & torrens egrederetur, ait;
 Procedant testes me non placuisse tyranno,
 Ante virum sanguis, spiritus ante Deos.

Sed jam satis. Nam illas ineptissimorum hominum de Pulice, Philomela, & his similes nugae quis Ovidio adscribi patienter aut aequo animo ferat? Carmen etiam Panegyricum ad Pisonem ad alia jam castra jure optimo transvovis.

F I N I S.

APPENDIX
OVIDIANA,
QUAE CONTINET
VITAM OVIDII
A VARIIS CONSCRIPTAM
ET
DEDICATIONES
ET
PRAEFATIONES
VIRORUM DOCTORUM.

P. OVIDII NASONIS

VITA,

Ex vetusto codice *Pomponii Laeti*, cujus apographura
exstat in *Vaticana Bibliotheca*.

P Ovidius Naso a. d. xxi. Kal. April. Salmone in Pelignis natus est. quo anno bello Mutinensi P. Hirtius & C. Panfa Coss. diem obiere. honoribus Romae functus. fuit enim arbiter & triumvir, & iudicium inter centum viros dixit. Sub Plotio Grippio literis eruditus. deinde apud Marcellum Fulvium Rhetorem, cujus auditor fuit, optime declamavit. Admirator plurimum Porcii Latronis fuit, quem adeo studiose audivit, ut multas ejus sententias in versus suos transtulerit. Bonus declamator, & ingeniosus habitus est, & carmine & prosa licenter scripsit, ingenii sui adeo amator, ut ex his, quae dixit, etiam precantibus amicis nihil mutaverit. In carminibus vita sua non ignoravit, sed amavit. Minavit sub M. Varrone. Julio Graecino Grammatico familiaris. Tandem cum venisset in suspicionem Augusti, creditus sub nomine Corinnae amasse Juliae, in exilium missus est. exulavit Tomis. ibique decessit aetatis aegre lx novissimum.

ALIA NASONIS VITA

Ex Codice Farnesiano.

P Ovidius Naso Pelignis natus eo anno, quo Hirtius & Panfa Coss. in Mutinensi bello perierunt simul, quo coepit triumviratus. fratrem habuit nomine Lucium natu majorem, defunctum tamen in minimis annis. Romae sub Plotio Grippio literis operam dedit. à Cornelio Gallo discipulo & doctissimo vive, & à M. Varrone multa cepit. Familiaissimus fuit Julii Hygini Grammatici. Paternis simulis foro aliquandiu incubuit. unde plerumque iudicium dixerit inter centum viros. post parentis mortem ad poeticam integer rediit, scripsitque libros duos Heroidum Epistolarum, inde cum M. Varrone Asiam petiit. sub quo militavit. neque prius huc se contulit, quam peritissimus literarum Graecarum foret. Scripsit inde epistolas quasdam ad Tiberii filiam sub falso nomine, ac ficto Corinnae inscriptas, quae propter crimen laesae majestatis combussae fuerunt. inde & exilium meruit.

P. OVIDII VITA

Per Paulum Marsum, Piscinatore Poetam Cl.

P Ovidius Naso, Pelignus, Salmone ex equestri natus est ordine, eo tempore, quo Hirtius & Panfa Coss. Mutinensi bello perire, secundo quinquaginta die, XIII. Kal. Aprilis. Sub Plotio Grippio literis operam dedit, Marco Varroni & Corn. Gallo acceptissimus. simulante patre foro aliquandiu incubuit. Reos plerumque defendit, & iudicium inter C. viros dixit. Declamavit accuratissime, unde & merito inter declamatores cum Seneca commemoratur. Defuncto patre, ad poeticam rediit. Militavit sub M. Varrone, & cum eo Asiam petiit. nec prius in urbem reversus, quam Graecum sermonem imbibisset. Uxoribus brevis duas habuit: tertia tamen diutius secum mansit, ex qua Perillam filiam genuit. Deum ab Augusto in exilium missus est, anno aetatis suae quinquagesimo. Exulavitque annis novem. petiit in ea infelicitate, anno Tiberii V. Sed hujus exilii causa varia referuntur. de qua alii late differunt, reserentes varias & eorum imprimis opiniones, qui cum Suetonii testimonio Liviani seu Julii Augusti, aut Tiberii filiam amasse referunt, & ea causa in exilium missum, tamque sub Corinnae nomine celebrant; quod facile restitui potest, si dili-

quod Sidonii verba tradidimus: qui cum velit hendecasyllabis Narbonensem quendam Poëtam super ceteros extollere, quos aut aperte nominat, aut periphrasi ostendit, de Ovidio sic loquitur:

*Et te cunctis per libidinosa
Nomen, Nisi tener, Tomoque missum,
Quoniam Casprensæ nunc puellæ,
Famæ monuit sollicitum Corinnae.*

uno est quod multos decipit. Sed ordine ipso interpretetur versus, & res ipsa incidior fiet. Superius inquit, te Natio tener lascive actum, infamem per carmina libidinosa, propterea quod artem amatoriam scripsisti: & missum Tomos, Vident' quemadmodum hoc loco conjungit, & missum Tomos per carmina quoque libidinosa: & sine conjunctione subdit: Quondam tibiis lasciviam puellæ Caesariæ, falso Corinnae nomine. Per hæc verba non ostendit, ea causa missum esse in exilium, quod Caspream puellam amat, sed quod artem scripsit. Sed quæ fuerit hæc Casprensæ puella, in dubio est. nam si recte perspicimus, puellam non tam pro nata, aut nepote, quam pro ancilla accipere possumus, uti & puerum, cum patris non modo filios, & qui sunt ætate puerili, sed etiam servos vocamus, ut sapienter apud Pœdas & Oratores invenies. quod etiam ostendit Paulus jurisconsultus de verborum significatione. Poterat igitur Caspream ancillam amare, & eam sub Corinnae nomine celebrare. In literis enim ad Corinnam nihil est dignum principe muliere. nam ad eandem eamam erant: certe eum principibus non esset. Multa improbecatur in virum: in Caspare non in se fecisset. Accedit illa ad illum, non esset princeps. Lavat capillos: non ita de mens fuisse, ut principis lavasset. Præterea in omnibus querelis, & quæ in libro Tristium, & quæ in his de Ponto scriptæ sunt, nihil de amore queritur, nisi quod artem scripserit. nisi in amorem improbecatur; orationeque in quo damnatus sit, non culpam, non scelus, non crimen videtur: sed si demonstrare velit errorem in alienum crimen incidisse, vel, ut alii dicunt, quod scilicet nullam viderit, vel quod Casparem Augustum in re turpi deprehenderit. Idque non vult, sed hoc præcipi potest.

*Cur aliquid videri cur non luminis feci?
Cur impudens? ex quâ culpa mihi?*

quorum verborum sententiam multo perverterunt. dixit enim cognita culpa, non hic de sua, sed de alienis culis dixit. Et in hoc subest Actæonis exemplum, qui inscius in Dianam eruditus incidit: sic & eam inscium in aliquid simile incidisse conjiciendum est, quod omnino accipi non potest: cum in verso Tristium libro dicat:

*Ulcera quæ cruceo viderunt lumine, plerumque
Pœdatorum per oculis est habuisse meos.*

Et plerumque in eandem sententiam redeat. Etenim, quisquis Caspaream puellam amasset, certe non hæc orationem non talia delinquere dixisset. nam & conscie & summo scelere in Augustum impietatem deliquisset. Relinquitur ergo, quod aliquid viderit, ex quo Augustum in oculum provocare, & ex illo sub artis amatorie culpa multatus sit. Scripta elego heroicæ carmine reliquit mala, quas maxime ex usui & ornamento linguæ Romanæ sunt. Meritum epistolæ plurimæ. Artis Amatorie libros tres. Amoris remedii libros duos. De amantibus ad Cæciliam libros tres. Transmutationum libros quindecim. Scripsit & tragœdias, una in maxime & a Quintiliano & Cornelio Tacito Medea probatur: in qua quantum ad hæc ingenio, ostendit. Librum in malos poëtas composuit, ut Fabius Quint. refert. Romanam scripsit ad Libram Augusti de morte Drusi. Bellam Actiænam inchoavit. Ad Tibullum libros duos, in eodemo Tristium libros quinque, de Ponto quatuor, Fastorum libros XII. scripturæ in hoc imperationem, vestigiisque uno libro complexus est. Scripsit & de Augusti Casaris. Postremo de piscibus opus inchoavit, quem postea imitatus est Oppianus. Magna Græca libellum de gelis Imperatoris apud Græcos editi. qui etiam & alia quoque scripsisse constat. Invenire tamen multa, sed librorum incuria, seu posteritatis incuria. Fastorum autem sex cantantur in nostra fœcula pervenere, cum & ipse duodecim scripsisse se dicat:

*Sex est Fastorum scripti, videnturque libellos,
Cantanturque suis mensis libellis habes.*

Hæc verba multi putant Romæ inchoasse. Sed in Ponto absolvit, ut patet ex eo loco in 19. libro, cum loquitur:

*Salvæ gelii patriæ, Germanicæ, nostræ,
Hæc miseram! Scybio quam præcul illa solo!*

nam inde scripturæ ostendit. Ego autem puto eum in Ponto integrum opus absolvisse, sed tantum sex libros emendatos edidisse: reliquos nec emendatos, nec editos, incuria post eius interitum perisse. Dicavitque hoc opus non Tiberio Augusto, ut multi asserunt, sed Germanico, Drusi fratris Tiberii filio, illius Drusi qui in Germania oppetit. Nam si Tiberio dicasset, cum Augusti filius esset adoptivus, tamen non in hoc 1. lib. dixisset,

Et tuas Augusti nomine dictas avus.

Avus enim Tiberii fuit Julius Cæsar, & Augustus pater: ex adoptione tamen. Ergo de Augusti nepote intelligendum est, non de filio, & id ea fortasse ratione, quod Germanicus plurimum a militibus amabatur, si quando imperaret; quem jam sibi poëta conciliasset, ab eo relicturæ in patriam: vel; quod per eum in Cæsaris gratiam rediret. Hic enim Germanicus, ut antior est Tranquillus, missus ad exercitum in Germaniam, excessu Augusti nuntio, legiones universas imperatorem Tiberium pertinacissime recusantes, & sibi summam reipub. deferentes, incertum constantia, an pietate majore, compevit: atque hoste mox devicto, triumphavit. Huic igitur dicati sunt Fastorum libri, in quibus sacra totius anni describuntur. Et, ut de verbi definitione differamus, Pompejus libro sexto de significatione verborum ita inquit: Fastorum libri appellabantur, in quibus totius anni sit descriptio. Et subdit: Fasti enim dies festi sunt. ea ratione volebant è nostris multi posse annales dici: in hoc tamen differunt: quia in annalibus plurium annorum res gestæ continebantur, servato cujusque anni ordine: in Fastis vero non rerum gestarum, aut multorum temporum series, sed deorum cultus, & omnia ad religionem instituta quæcumque causa, per tota totius anni tempora, suis quibusque mensibus cum ortu & occasu signorum referuntur. Eratque illud Pontificum, ut, quæcumque patres sua religione institissent, sacra & ceremonias omnes, in Fastos redigerent. Pluresque longe, ante Ovidium, è nostris Fastorum poëtas scriptores accepimus. primumque Livium Andronicum, deinde Ennium, postea aliosque multos. Ovidius vero longe post, evolutis præcorum Fastorum libris & Pontificum monumentis, & annalibus veterum, omnia, quæ ad rem sacram pertinere visa sunt, reformato in certiore anno, signorumque observationem in Fastos suos seriose redegit.

CONSTANTII FANENSIS

DISCEPTATIO PULCHRA,

An Ovidius plures filias habuerit, an Perilla ejus filia fuerit, an tertia uxor ei soli nupsit.

Ovidii vitam complures eruditi homines docte pariter & diligenter literis mandaverunt. Sed inter eos magna concertatio, utrum is unicam, an duas habuerit filias. Qui unam tantum poëtae assignant, hæc ductos ratione existimo: quod ubique natam singulari numero, non utas pluralivo dixisse comperiant: præcipueque cum suam ab urbe discessum exponens, ait,

*Nata præcul Libyis aberat diversa sub oris,
Nec poterat sati certior esse mei.*

Quo loco, si duas habuisset filias, non utas, sed altera natam, aut junior, minor, major, prior, & aliis hujusmodi vocabulis legeretur, atque alterius junioris seniorisve, ubique locorum fuisset, fecisset mentionem. Qui vero duas Ovidio filias tribuunt, hæc moti ratione videntur, quod is eo quem citavimus loco, natam fuisse dicit in Libya. Postea cujusdam epistolæ initium ita oritur.

*Vade salutatum subito perarata Perillam
Littera, servantis fida ministra mei.*

Aut illam invenies dulci cum matre sedentem.

Quibus utique verbis, hæc etiam Perillam sibi filiam esse videtur ostendere. Rursum illi priores sic suam tueri opinionem possunt, ut Perillam, ad quam Nasonis epistola Romanæ dicitur, non diversam ab ea quæ morabatur in Libya, sed eandem cum ea esse respondeant,

deant, quoniam tanto temporis interstitio ex provincia in urbem redire potuerit. Posteriores autem de priorum iectis retundere non inmittere queunt: quod conjectura, non autoritate, vel valida ratione decerent. Nos in tanta discussione quid agemus? quam tuebimur parum? neutram profecto, ne exoritur invidia. At rem ita implicatam relinquemus? Minime. Quia in utramque opinionem pugnavimus, priorem ex parte, posteriorem ex toto demolientes. Huius magna polliceris, & ardua. Et polliceor, & polliceris stabo, omnes quales spectatum venite. Sed prius audite, ut aciem pariri volo. In prima fronte auctoritates testentiarum vice suscipiuntur, quibus unius tantum filiae, cujus nomen ignotum sit, mentionem fieri à poeta monstrabimus. In secunda auctoritatibus pariter & rationibus hostes convincimus, Perillam non ejus fuisse filiam: sed privignam. In tertia, cui Perilla nupsit, ostendimus. In ultima, quam ex Ovidii conjugis ea filia nata fuerit, discutimus. Tu Lector cande aures parumper accommoda. In primo Tristium libro hos verus inventes, quos supra retulimus,

Nata vocat Livyis oborat diversa sub oris,

Nec poterat falsi certior esse mei.

Et hos in quarto,

Filia me mea his prima fuerunda juvenis,

Sed non ex nobis conjuga, fecit avum.

Item hos in sexto Pastorum.

Est mihi, sique precor vestris distantiur aenis,

Filia, qua solus sospite semper ero.

Quibus utique in locis filiam, aut natam, numero unitatis dixit, nullo unquam adjecto epitheto: quo alteram habuisse filiam colligere vel minima conjectatione possumus. In tertio quoque Tristium, ubi cum Epistola sua locutus est, sic ad Perillam sermonem divertit,

Utrique pater natus, duxque comasque fuit.

Quo versu, si Perilla Nasonis filia fuisset, non ut patrem, id est, tanquam patrem sese poeta appellasset. Et in quinto ejusdem operis, ubi in conjugem sic precatur,

Ille domus nataque sua, patrioque fruatur.

Nam nata sua dixisset, sed nostra: aut aliud quodvis epitheton adjunxisset, quo communem sibi cum esse filiam cum uxore ostenderet. In quarto autem de Ponto, epistola ad Sullum, si verius leguntur,

Nam tibi quae conjux, eadem mihi filia pene est:

Et quas te generum, me vocat illa virum.

Quos si diligenter attendas, nihil aliud profecto invenies sibi velle Ovidium, nisi Perillam ex tertia uxore sua altero viro genitam, Sullio denupsisse. Nam hoc dicere, quae conjux tibi, est pene, id est quasi mihi est filia: & quae vocat me maritum, eadem te generum vocat: quae aliud significat, nisi uxorem Sullii, Nasonis esse privignam, id est, uxore sua ex altero marito conceptam? At nonne in fine ejus epistolae, cum inquit,

Tangit us hoc vocem cotestis, care Sulle,

Stamina pro sacro pene precare tu.

Idem etiam adverbium *Pene*, idem fatari nos cogit? Verum aliquis forsitan dicet, Fateor Sullio unam poetam privignam denupsisse: sed eam, nisi probes Perillam fuisse, non asseritur. ecce tibi eadem ratio, quae supra de Ovidii filia adducta est, in medium proferetur. Si usquam in libris Tristium, & de Ponto, natus plurali numero uxorem habuisse, sed naram singulari poeta testatur: & Perillam docet naram ejus fuisse, ac Sullum ejusdem generum nuncusat: nonne apte concluditur, eam filiam esse Perillam? Uti que. Quod igitur superest, prosequamur. Eam filiam, quae patre exulante fuit in Africa, quam a Perille diversam esse ostendimus: cujus nomen pater ipse, carminis puto necessitate coactus, non retulit: quam denique tertia ejus uxore colligitur non fuisse conceptam, utra duarum, quas ante hanc Ovidius duxit uxorem, genitam credimus? Priore potius, quam posteriore. nam ut hoc conjectem, ratio haec facit: quod hanc laudat, illam vituperat. stultam enim, & carenis vinciri dignum eum esse dixerim, qui filiam aliquam habens, quam praecipue diligat (ut poetam fecisse apparet) a matris non abstineat crimine. cum illud in sine dedecus referatur, & vulgato proverbio dici soleat, Qui gallina nascitur, hanc scarpire necesse est. Non tamen hoc ultimum in sermo, ut Lectori integrum esse nomen credere, quod illa est. Sed quoniam hoc etiam quaeri à nonnullis posset, quae nam duarum uxorum,

quas

quas nuper nominavimus, prior Ovidio nupsit, illane quam Faliscis ortam, duodecimo tertii Amorum libri Elegia hoc carmine declaratur,

Cum mihi pomsis conjux foret orta Faliscis:

an ea, cujus nomen, patria, genus a Naso ne suppressa sunt: sciat Faliscam mulierem priorem nupsisse hoc a nobis argumento putari, quod sibi pene puero primam uxorem datam, in quarto Tristium libro commemorat, ut,

Pene mihi puero nec digna, nec utilis uxor

Est data: quae tempus per breve nupta fuit.

Et se pene puerum Elegias in Corynnam scripsisse, ibidem testatur: in quibus hujus Faliscae conjugis facit mentionem. ait enim,

Carmina cum primam populo juvenilia feci,

Barba resecta mihi buve semelue fuit.

Moverat ingentium totam cantata per urbem

Nomine non vero dicta Corynna mihi.

Sed & hoc (ut Zoilo os cludam) pro conjectura, non iudicio haberi volo.

P. OVIDII VITA,

Per Raphaelum Regium.

Ubius Ovidius Naso Sulmoni, quae urbs est in Pelignis, ut ipse quoque scribit, ex equestri Nalonum familia Minervae Quinquaginta natus est, xiv. Kalendas Aprilis Hirtio & Pansa consulibus, qui bello Antoniano apud Mutinam in pugna ceciderunt. Cum fratre nato majore clarissimis & grammaticis & rhetoribus Romae operam dedit, ac ut patri magis obtemperaret, quam quod illo studio delectaretur, legibus quidem incumbere coepit. Sed cum pater vita fundus esset, ad humaniores mosas rediit, celeberrimosque illorum temporum poetas sibi conciliavit, Aemilium Macrum Veronensem, qui de herbis diligentissime scripsit: Ponticum, qui Thebaida composuit. Propertium elegiarum, Bacchum jamborum scriptorem & Horatium Flaccum. Uxores tres duxit, quarum duas repudiavit. cum tertia conjunctissime vixit: ex qua duas etiam filias suscepit. Cum vero ad Juliam Augusti filiam sub Corynae nomine lascivas de amoribus elegias scripsisse deprehensus foret, in exilium annos quinquaginta natus ab Augusto ipso fuit ejectus in Pontoque relegatus: Ubi cum novem annos tristissime exegisset, vita functus Tomis, ut Eusebius in Chronicis scribit, fuit sepultus. Tamen autem & ipse alia quaedam iactat tegendi criminis gratia, & perique aliter putant: illam tamen, quam dixi, fuisse exilii causam ex his Sidonii poetae lepidissimis verbis aperte demonstrantur.

Et te carmina per libidinosa

Notem, Naso tener, Tomosque missum.

Quondam Caesarene nimis puellae,

Falso nomine subditura Corynae

Multa nobis foecunditatis ingenii sui monumenta reliquit partim in exilio, partim Romae conscripta. Nam in exilio & de Tristibus, & de Ponto, & in Ibis, & de morte Drusi ad Liviam consolationem, & duodecim Pastorum libros, quorum sex tantum extant: quamquam nuper omnes inventi ferantur, & Germanici triumphum composuit. De piscibus opusculum inchoatum reliquit. Antea vero quam exularet, jam artem amandi emiserat. Amoris remedium, suos amores ad Corynnam. Amatorius Heroidum epistolae. Medeam tragediam, quae ut scribit Fabius Quintilianus, ostendere videtur, quantum vir ille praestare potuerit; si ingenio suo temperare quam indulgere maluisset. Metamorphosis, quam subita relegatione perturbatus emendare non potuit: id quod ipse his carminibus perspicue testatum reliquit.

Orba parente suo quaeunque volumina tangis,

His saltem vestra detur in urbe locus.

Quoque magis saevae, non sunt haec edita ab illo,

Sed quasi de domini funere rapta sui.

Quaequid in his igitur vitii rade coram habebis,

Emendaveris, si licuisset, erant.

Metamorphosis autem, ut aliquid de operis quoque inscriptione dicamus, transformatio

trans-

transfiguratioque interpretari potest. Quamvis enim & alia cogitur per quam jucunda hoc in opere narcentur: illo tamen omnia tendunt, ut quaecunque metamorphosin explicantur, concinne speque copulentur. Carmine autem Heroico metamorphosin esse conscriptam ac in quindecim volumina distinetam cum notius sit, quam ut ulla indigeat admonitione: quid cuiusque libro continetur subiiciemus, si prius illud testari fuerimus, Ovidium in Heroicis, id quod notat Quintilianus, iocundo lasciviorum fuisse, quam ut illius carminis gravitati conveniat: quod varios amores, quibus pluraque metamorphosin fuerunt factae, illum sic delectare oportuit, ut quanta sit vis illius affectus aperte ostenderetur.

P. OVIDII VITA,

Ex Petri Criniti Lib. III. de Poëtis Latinis.

P. Ovidius Naso genitus est Sulmone patria, quod oppidum in Pelignis fuit. Natalem habuit Aprilis mense, diebus quatuordecim, quibus sacra Minervae celebrari mos fuit apud Romanos; A. Licinio & L. Pansa consulibus, qui Mutinensi pugna contra Anronium ceciderunt. Neque desunt qui referant, eodem die natos fuisse P. Ovidium, & Albium Tibullum, poetam in scribendis elegiis maxima elegantia. Majores illi contigerunt nobili genere atque satis honesto, à quibus equestrem dignitatem acceptam perpetuo servavit. In ipso adolescentiae suae principio, magnopere probavit, quantum praestaret ingenii facilitate, se praeclearis motibus. Quocirca Romae inscriptus est in Latinis literis, maxima diligentia parentis. Et cum in tenera aetate (ut constat) summa voluptate & gratia teneretur componendis carminibus, se eo studio retractas esse parentis monitionibus, qui monere illum afflicto & homini non desinit ad oratoriam facultatem, ut qui ad quaevis & opes comparandas animam magis horrent. Inque factum est, ut P. Ovidius studium illud atque coram abstinendi carmina intermitteret, animoque ad causas & forum converteret, praecceptoribus Avidia Pufen, & Porcio Latrone, cujus eloquentiam atque eruditionem vehementer admiratus est. Neque in ea re inuit volentem laudem aut commendationem ingenii sui, ut relictis Amicos Seneca. Nam & in privatis, & in eorumvitalibus causis praefecit, aliasque praeterea dignitates obtulit, posteaquam virilem togam sumpsit, & laurum clavum adeptus est, de quo habetur completa apud ipsum Ovidium diversis locis, quae sunt à nobis praetermittenda, studio brevioris. Caeterum cum nihil animo suo potius foret, quam versari in otio litterarum, praehabita omni cura rerum publicarum, ad institutum suum rediit, ac totum se clienti poëticae facultati, unico perpetuum sibi nomen & quietem singularem fore sperabat. Minime doluit, eundem habuisse tres uxores. Primam enim sub ipsam adolescentiam, ut iustitiam, parumque se dignam, repudiavit, cumque ea more veterum divortium fecit. Alteram, bonis parentibus ortam, beneque moratam, sed parum stabili connubio sibi contentam, mutare dimisit. Successit his Perilla, cujus egregiam formam atque probitatem pluribus locis extollit. Neque tantum dilexit eam maxima fide & benevolentia singulari, sed in poëtica etiam erudit, magnaque cura excoluit. Quo factum est, ut Perilla, exhaui marito, fidem suam diligentissime servaverit. Amicos habuit permultos, cum doctrina & generis nobilitate insignes, tum probitate ac moribus ornatissimos: ut Albium Tibullum, Cor. Severum, Sabinum, Sex. Pompejum, Graecinum, & Flaccum, viros consulares, quorum familiaritate intine usus est: Messalam praeterea, Albinovanum, A. Emplum, Macrum, Maximum, & alios complures, cum quibus, ut ipse refert, conjunctissime vixit. Relatum est à Suetonio Tranquillo, Juliam Sabinam (qui Augusti libertos fuit, summoque ingenio & doctrina praeflita) familiarissimum fuisse Ovidio poëtae. De ipsius operibus hanc magnam operae pretium est pluribus agere, cum multi de hoc scripserint, eaque vulgo satis nota sint ex commentariis nostrorum grammaticorum. Et sane hic unus praeter ceteros omnes videtur, plura atque varia poematum genera descripsisse. In eo opere, (cui titulum fecit Metamorphosin) secutus est Parthenium Chium poëtam, qui Graece scripsit praeclearum poëma pari argumento, & materia simili. Id Ovidii opus in tanto pretio habitum est Graecorum ingenis, ut illud converterent in suum sermonem, est enim refertum varia atque multiplici eruditione: quanquam ipse auctor inveniendarum atque imperfectum reliquit, ut ipse testatur versiculis additis. Nam absente illo, atque etiam nesciente, editum est in vulgus ab amicis. Faistorum libros sex composuit, eosque ad Germanicum Drusum

num misit: reliquos per importunum obitum, & adversam exilli fortunam (ut plerique putant) non potuit perferre. Is tamen alicubi asserit duodecim à se compositos: opus quidem eruditum, & plenum magna & copiosa rerum scientia;

*Sex ego Faistorum scripsi, totidemque libellos,
Carmine suo finem mense libellos habet.*

De amoribus libros tres: in quibus sub ficto nomine Corinnae, maxime probavit ingenuitatem suam. Complures etiam epistolas, in quibus est usus mira elegantia, & artificio singulari, ut critici asserunt. In elegia habitus est paulo lascivior, ut qui nimium quandoque indolserit ingenio suo. Praeterea libros Artium amandi, & Remediorum, in Ibin, de obitu Drusi, epigrammata, & poemata complura, quae ad eodem composita sunt, ut grammatici veteres testantur. Quaedam tamen falso atque improbe ad eum referuntur, ut carmen de vocibus avium, de Pulice, & alia indigna prorsus atque aliena ab ingenio & doctrina tanti poëtae. Volumen praeterea scriptum Halieuticon, in quo complexus est varia & inaudita ad eam diem nomina piscium, quod amissum est (ut alia multa ejusdem auctoris) injuria hominum, & longa vetustate insequentium temporum. Idem Ovidius magnopere commendatus est in Medea tragedia, propter ipsam elegantiam, & sententiarum gravitatem, ut Cor. Tacitus & Fabius Quintilianus referunt. In urbe secundum Capitolium habitavit, hortosque habuit in colle positos, quae via Appia conjungebatur cum Flaminia. In his magna animi voluptate versari consuevit, suumque otium mitioribus curis traducere. Relegatus a Caesare Augusto in Pontum ad oppidum Tomos, quo tempore Ovidius majorem quietem atque otium dari sibi sperabat, recolendis veteribus studiis, ut qui accessisset ad aetatem profectionem. Causam vero tam saevi, tamque incivis exilii, varie multi (ut in re ancipiti evenit) interpretantur. Alii hoc referunt ad eos libros, qui ab eo scripti sunt de amoribus, quod essent paulo lasciviores, ut est auctor Sextus Aurelius, qui de Rom. principibus scripsit. Plerique existimant, provenisse hoc ex adulterio cum Julia Augusti filia: qua in re etiam P. Ovidius nihil omnino aperte retulit: tamen alicubi videtur id ipsum insinuare velata proprii criminis causa. Itaque Sidonius Apollinaris videtur existimasse, ob id fuisse illum relegatum ab Augusto, ut satis declaratur his versibus:

*Nec te carmina per libidinoso
Notum, Naso tener, Tomisque missum;
Quandam Caesareae nimis puellas,
Fictis carmine, subditum Corinnae.*

Hoc idem innuit Ovidius, cum refert,
Lingua steter: non est ultra narrabile quicquam.
Et alibi servata ratione oblati silentii,
*Nec breve nec tutum, peccati quae sit origo,
Dicere: tractari vulnera nostra timent.*

Minime autem obscurum est, Juliam Augusti principis filiam defragasse magna libidine, & infamem fuisse vulgatis per urbem adulteris; ut ab antiquis scriptoribus refertur. Quapropter inclinat animus, ut existimem, haud satis potuisse Octavianum sibi temperare, quo minus desaeuisset in poëtam Ovidium, conficta causa novi criminis, quod in impudicis carminibus operam atque studium posuisset. In exilio supra septem annos versatus est. Cumque illi vivendum foret inter incultas atque barbaras nationes, tantum sibi promeruit gratiae atque studii, bene praeclearoque agendo, ut in ejus obitu Graecae illi ac Tomitani populi tenere lacrymas non potuerint. Fuit enim Ovidius moribus apprime honestis, & facilitate mirifica ad concilianda sibi ingenia hominum: quod inprimis dignum est summa admiratione. Cum Graecum sermonem atque Sarmaticum didicisset, poemata descripsit Graecae lingua, laudisque Caesarum decantavit. Obiisse traditur eodem anno, quo T. Livius, qui nobilissimus auctor habitus est in Romana historia describenda. Sepultusque fuit juxta oppidum Tomos, ut Eusebius testatur. Permulti scriptores, cum veteres, tum juniores, deplorarunt obitum illum, ut indignum atque miserabilem, habita detestatione tam saevae tamque calamitosaee relegationis. Sed eleganter inprimis & copiose (ut ego existimo) Ang. Politianus, cujus veritas libris Tristium praecelsissimus.

P. OVIDII VITA

Ab Aldo Pio Mantio, ex ejus ipsius operibus, collecta.

Fuit Ovidius Sulmonensis: quod ipse sic testatur in Tristibus, lib. xv. eleg. xx.

*Sulmo mihi patria est, gelidis uberrimis undis,
Milia qui novies distat ab urbe decem.*

& in Fastis, ubi etiam à Solymo Sulmonem denominatum dicit, lib. xv.

*Hujus erat Solymus Phrygia comes natus ab Ida,
A quo Sulmonis moenia nomen habent.*

*Sulmonis gelidis patriae Germaniae nostrae,
Me miserum, Scythico quam procul illa solo est.*

Est autem Sulmo in Pelignis, quod ipse sic in 11. Amor. eleg. 7.

*Hæc opus compojit Pelignis natus aquosus
Ille ego nequicus Naso poeta meae.*

Et in tertio eleg. xv.

*Maectna Virgilio gaudet, Verona Catullo,
Pelignae gentis gloria dicar ego.*

Fuit ex equestri natus familia, ipso dicente in 14. De Trist. eleg. 2.

*Si quid id est, usque à proavis vetus ordinis heres,
Non male fortunæ munere factus eques.*

Et Fulgorum vi,

*Sacris pater patriæ, tibi plebs, tibi curia nomen
Illi dedit: hoc dedimus nos tibi nomen eques.*

Idem vit & in Ponto lib. 14. Eleg. viii.

*Sen genus excentat, equites ab origine primo
Uiguo per incanumeros inveniemur avos.*

Patrimonium satis amplum habuisse constat, quod ab eodem in Ponto sic ostenditur:

*Non mens amissos avimus aestiverat agris,
Ruræque Pelignæ conspicienda solo:
Nec quis pumiferis pifidos in collibus hortos
Spectat Flaminiae Claudia junctæ vine.*

Item de curia non longe à Capitolio: ait enim in 1. De Trist. eleg. 111.

*Hæc ego suspiciens, & ad hæc Capitolia curven,
Quæ nostræ fræstra junctæ suere lavi.*

Fratrem præterea habuit natu majorem duodecim mensibus, & quod mirum est, eodem quo ipse, natum die, utaque enim quatuordecimo Kalend. Aprilis Minervæ quinquaginti natus est. quod sic ipse in quarto de Trist. eleg. 12.

*Nec stirpi prima sui, genito sum fratre creatus,
Qui tribus ante quater mensibus ortus erat.*

*Lævisque omnibus natalibus esset idem:
Una celebrata est per duo lita dies.*

*Hæc est evanescens de seclis quinque Minervæ,
Quæ fieri pugna prima cruenta sole.*

Natus est autem Hircio & Panfa coll. qui bello Antoniano apud Mutinam perempti sunt, ut ipse in 14. De Trist. eleg. 11.

*Edenti hæc ego sum, nec non, ut tempora noris,
Cum coecidit lato consul uterque pari.*

Cum autem Romæ una cum fratre suo clarissimis & Grammaticis, & Rhetoribus plurimum profecisset, legibus, cogente patre, qui humanitatis studia inutilia esse contendebat, coepit incunabere, & profecit legibus, & honoribus functus est. sed cum form displiceret, quod esset majus onus ejus vitibus, relicta curia & lati clavi servitute, ad mansuetiores musas rediit: poetæque omnes illius temporis natu majores assidue coluit, atque a minoribus aequè cultus ipse est. Quæ omnia in 14. De Trist. eleg. 11. elegantissime sic scribit:

*Proavis excolesmur teneri: curaque parentis
Imit. ut insignes scribit ab arte viros.*

*Frater ad eloquium viridi tendebat ab ævo,
Fertia verbosi natus ad arva furi.*

*At mihi jam puero coelestia sacra placebant,
Itaque suum furtim Musa traherat opus.*

*Sæpe pater dixit: Studium quid inutile tentari
Mæonides nullas ipse reliquit opes.*

*Mors eram dictis, totoque Helicone relicto,
Scribere conabar verba soluta modis.*

*Sponte sua carmen numerus veniebat ad aptos:
Quidquid conabar scribere, versus erat.*

*Interea, tacito passu labentibus annis,
Liberior fratri sumptis, mihi que toga est;*

*Induiturque humeris cum lato purpura clavo,
Est studium nobis, quod fuit ante, manet.*

*Jamque decem vitæ frater geminaverat annos,
Cum perit, & coepi parte carere mei.*

*Cepimus & teneræ primis actatis honores,
Deque viris quondam pars tribus una fui.*

*Curia resabat: clavi mensura coacta est.
Majus erat nostris viribus illud onus.*

*Nec patiens corpus, nec mens erat apta labori:
Solicitaque iugax ambitionis eram:*

*Et petere Aoniæ suadebant tata sorores
Otia, judicio semper amata meo.*

*Temporis illius colui fovique poetas:
Quotque aderam votis, rebar adesse deos.*

*Sæpe suas volucres legit mihi grandior ævo,
Quæque vocet serpens, quæ juvat herba, Mæcer.*

*Sæpe suis solitus recitare Propertius ignes,
Jure sodaliti qui mihi junctus erat.*

*Ponicæ Heros, Battus quoque clarus Lambis,
Dulcia convivæ membra suere mei.*

*Deianis nostras numerosus Horatius aures,
Dum ferit Ausonia carmina culta lyra.*

*Virgilium vidi tantum: nec curata Tiballo
Tempus amicitia fata dedere meae.*

*Succesit tunc hic tibi Galle, Propertius illi.
Quartus ab his serie temporis ipse fuit:*

*Utique ego majores, sic me coluere minores:
Notaque non tarde facta Thaleia mea est.*

In secundo de Tristibus se & caudicium fuisse scribit, & in privatis causis arbitrum, his verbis:

*Nec male commissa est nobis fortuna reorum
Utque decem decies inspicienda viris.*

*Res quoque privatas statui sine crimine judex:
Deque mea fassa est pars quoque victa fide.*

Bonignus etiam adeo fuit, ut nullus unquam opus, quod ipse composuerat, carperit. quod sic ipse testatur in 14. De Trist. eleg. 11.

*Nec qui detractas præsentia, livor iniquo
Ullum de nostris deute momordit opus.*

Fuit & moribus ornatissimus, nam & vinum multa aqua dilutum bibebat, & à detestando puerorum concubitu abhorrebat, eratque purus omni sceleris. sic enim ipse 1. De Ponto eleg. 1.

*Parvus in exiles succus mihi pervenit artus,
Membraque sunt cæva pallidiora nova.*

*Non haec humiliter contraxi damna Lyaso:
Scis mihi, quoniam solae parca bibantur aquae.
Non oculis orror: quarum si tangar amore,
Est tamen in Gelsici copia nulla locis.
Nec vires admittit Veneris damnoſa voluptas:
Non silet in moestos illa venire toros.*

Item in secundo De Arte amandi ait:

*Odi concubitus, qui non utriusque resoluunt:
Hoc est, cur parvi tangor amore iuveni.*

In secundo autem De Ponto eleg. vii. sic scribit:
*Nulla prior vitio caret, & sine labe peracta est:
Anxius misero nil tulit illa mihi.*

Habuit uxores tres, quarum duas repudiavit: cum tertia vero conjunctissime & amantissime vixit. item filiam, & alios liberos, sed ex filia & avus factus est. quare in quarto de Trist. ait, eleg. ix.

*Poenae mihi puero nec digna, nec utilis uxor
Est data, quae tempus perbreve nupta fuit.
Illi successi, quamvis sine crimine, conjux
Non tamen ex nostro firma futura toro.
Ultima, quae mecum seras permansit in annos,
Sustulit conjux exulis esse viri.
Etiā me mea hic prima secundo iuventa,
Sed non ex uno conjugio fecit avona.*

In primo autem libro De Trist. eleg. iiii. sic:

*Saepe caelestis mandata dedi: meque ipse fesselli,
Respicenti oculis pignora cara meis.
Et in tertio Eleg. xi. sic:*

*Quae sit exiguum poenae, quod conjugio cara,
Quod caris patria, pignoribusque meis.*

Cum autem Augustus Caesarem imprudenter, & infcius, ut ipse ait, offendisset, ad Euxinos ab eo relegatus est, annos natuſ L. quare ait in xv. De Trist. Eleg. x.

*Postquam meos utinis Pisaea vinculis olivā
Abstulerat decies praemia victor equos:
Cum Maris Euxini posuisset ad laevam Tomis
Quaerere me laesi principis ira jubet.*

Describit autem discessem suam ex urbe, & uxoris, & ceterorum suorum lacrimas, duramque & periculofam navigationem suam primo de Trist. longa epistola, quae incipit:

Cum subit illius tristissima noctis imago, &c.

Præterea primo De Ponto in epist. ad Rufinam, eo in loco se exulare, ubi semper maxima forent frigora, summamque inopia bonorum omnium, his queritur verbis:

*Orbis in extremis jacet desertus arenis,
Fertur ubi perpetuus obruta terra niveas.
Non ager his pomum, non dulces educat uvas:
Non salices ripa, robura monte virent.
Nec fretum laudes terra magis, aequora semper
Ventorum rabio solibus urba tument.
Quicumque aspicias, campi cultore carentes,
Vostaque, quae nemo vendicet, arena jacent.
Hic adest dextro, laevaque a parte truncatus,
Vicinusque metu terret utrumque latas.
Altera Bissonias pars est sensura sagittas;
Altera Sarmatica spicula missa manu.*

Sui autem exilii duas fuisse ait causas; quarum alteram ubique fatetur, alteram semper super-
primit: ait enim ii. De Trist.

*Perdiderat cum me duo crimina, carmen, & error;
Alterius facti culpa silenda mihi est.*

Præterea igitur & libros De Arte amandi composuisse docet, quod propterea Augusto odio est:

esse coeperit, & aliquid vidisse per errorem, ut ob id in Scythiam relegatus fuerit, offensio Caesare: ait enim in ii. de Ponto eleg. ix.

*Neve roges, quae sit: stultam quam scripsimus artem,
Luscus nobis haec vetas esse manus.*

*Equid praeterea peccarim, quaerere noli:
Ut pateat sola culpa sub arte mea.*

Et paulo inferius eleg. x.

*Naso parum prudens artem dum scribit amandi,
Doctrinae pretium triste magister habet.*

Et in tertio ad Amorem eleg. iiii.

*Nec satis hoc fuerat, stultus quoque carmina feci,
Artibus ut posses non rudis esse meis.*

*Pro quibus exitum misero tibi reddita merces,
Id quoque in extremis, & sine pace locis.*

In eodem sic Amorem sibi respondentem inducit in somnis:

*Uique hoc, sic utinam defendere cetera posses:
Scis aliud, quod te laeserit, esse magis.*

Et in quarto ad Carum epist. xiiii.

*Ille quidem dixit; sed me jam, Care, nivoli
Sexta relegatum bruma sub axe videt.*

*Carmina nil prosunt: nocuerunt carmina quondam,
Primaque tam miserae causa fuisse sagae.*

Secundo item de Trist. ait:

*Cur aliquid vidi? cur noxia lumina feci?
Cur imprudenti cognita culpa mihi est?*

*Infcius Altam vidi sine veste Dianam:
Praeda fuit canibus non minus ille suis.*

Et in eodem in fine:

*Carminaque edideram, cum te delicta ustantem
Praeterea toties irroquetus eques.*

*Ergo quae juveni mihi non nocturna putavi,
Scripta parum prudens, nunc nocere seni.*

*Sera redandavit veteris vindicta libelli.
Distat & a meriti tempore poena sui.*

Et in tertio Eleg. v.

*Inficia quod crimen viderunt lumina, plector:
Peccatumque oculus est habuisse meum.*

*Non equidem totam possum defendere culpam:
Sed partem nostrum criminis error habet.*

Ubique igitur exilii causam tum libros De Arte, tam errorem fuisse commemorat: quis vero ille error fuerit, nunquam aperuit, ne magis Augustus sibi irasceretur. verum quia, ut ipse ait, *Nititur in vetitum semper, cupimusque negata*; quidnam id fuerit, plurimum scire conati sunt, & conatur semper aliquis; quapropter suspicanti sunt quidam turpe aliquod Augusti secretum casu vidisse Ovidium. quod non placet, quia toties obijciendo factus, immittorem reddidisset Caesarem, quem lenire & placare studebat. alii vero, quod Augusti filiam falso Corinnae nomine amaverit, quae, ut Plinius & Tranquillus scribunt, flagravat adulteriorum infamia, & damnata est. qua de re sic Sidonius poeta:

*Et te carmina per libidinosa
Notum, Naso tener, Tomosque missam,
Quondam Caesaris nimirum puellae
Falso nomine subditum Corinnae.*

quod non videtur: quia si ita esset, graviter & scienter in Augusti majestatem deliquisset Ovidius, non, ut ubique ipse scribit, per errorem, & infcienter. praeterea, quam ficto nomine Corinnae appellavit, potitum se testatur in Amoris libro primo eleg. v. dicens:

*Singula quid referam? nil non laudabile vidi,
Et audam pressi corpus ad usque meum.*

Cetera quis uestit? Iassi venievimus arbo.

Procedenti mecti sic mihi saepe dicit,

Quae si ea vel filia, vel nepos, vel ancilla Caesaris, vel quacumque alia fuerit sic illi ca-
re, ut propterea Ovidium relegaverit; non error, sed scelus fuisse; non incitus vidisset cri-
men, sed sciens fecisset. adde, quod in eum errorem incidit jam senex: Corinna vero ju-
ventis amavit. sic enim de se ipso quarto De Trist. eleg. ix.

Carmine cum populo primam juvenilia feci,

Barba refecta mihi bisse, semelque fuit.

Moverat ingenium totam cantata per orbem

Nomine non vero dicta Corinna mihi.

Nunc pro hoc eam, quasi gaudens, nominasset, si ejus miseriae & exilii causa fuisset. Cre-
dendum certe est, aliquid ab Ovidio per errorem visum, cognitumque, ut propterea ab of-
fensio Augusto sub Artis amatoriae culpa Tomos relegatus sit: sed quidnam illud fuerit,
quam sciri ipse noluerit, nequidquam quaerimus, praesertim cum, ne quaeratur, sic ipse ju-
bet:

Ecquid praeterea peccarim, quaerere noli,

Ut potui sola culpa sub arte mea.

Quibus autem in locis asserimus, & perihumanis, saepe ut saltem in mitiorem locum re-
legaretur, petiit. quoniam vel veniam impetratum se ab Imperatore sperabat. quapropter,
quo mortuo, in xv. De Ponto eleg. vi. sic docet:

Cognovit Augustus deceptas ignoscere culpas;

Et rem nostram, terras deseruitque finium.

Quale namque potui, de caelate, Brute, recenti

Vestigia praesentis solens carmina in ora delati.

Quae pro praesentis pietatis mibi, sitque malorum

Ipsum modus, et sacrae mihi ira domus.

Et in eodem Epist. ix. nomen Augusti rogat, ut sibi ignoscatur, praesertim cum de illo uo-
vo Deo sacro libellum scripserit, ait enim:

Tu certe scis hanc, superis agitate, vidisse

Caesarem, ut est oculis subdita terra tuis.

Tu nostras auras inter convorsa locatus

Sidera, sollicito quas domus ore procer.

Perreunt illuc et carmina forsitan illa,

Quae de te scripsi coelivae facta myro.

Augustum his igitur flecti tua numina: nec in

Inmeritis nomen mito parentis habes.

Scripsit ante exilium Heroidum epistolae plurimas; de Amore ad Corinnam libros v. quos
potius diligentius recognovit in tres redegit, quod sic ipse in i. eorundem:

Qui modo Nestoris sueramus quinque libelli,

Tres sanauit: hoc illi praesulati auditor opus.

De arte Amandi, libros tres; de Remedio amoris, libros duos; Transmutationum libros
quidamque; quos, quia non emendaverat, tunc iratus, ut ipse ait, studio, carminibusque
suis, cum Tomos relegaretur, sua manu combussit, cum aliis quibusdam placituris. sed
quia escripti fuerant ante plurimis exemplis, omnino aboleri non potuerunt. propterea sic
ipse primo de Trist. eleg. vi. ait:

Grata tua est pietas: sed carmina major imago

Sunt mea: quas mando qualiacumque leges.

Carmine mutatas hominum discentia formae,

Infelix domini quod supra rapit opus.

Hanc ego discedens, sicut bone multa morum,

Ipsa mea posui moestus in igne manu.

Utique erant esse sanam sortis sub stipite natum

Troesina, et melior matre fuisse soror:

Sic ego tua meritis mecum peritura libellos

Impositi rapidis viscera nostra rogis:

Vel quid eram rursus, ut crimina nostra perosus;

Vel quid allare crederet et ruda carmen erat.

Quae quoniam non sunt penitus sublata, sed extant:

(Pluribus exemplis scripta fuisse reor)

Nunc precor, ne urvant: Et non ignava legentem

Ora delebent admonentque mei.

Non tamen illa legi poterant patient ab ullo,

Nesciat his summam si quis abesse manu.

Ablatum mediis opus est: incudibus illud:

Defuit et scriptis ultima lima mei.

Et veniam pro laude peto: laudatus abunde,

Non sustulit si tibi, lector, ero.

Hos quoque sex versus in prima fronte libelli,

Si praeparandos esse putabis, habe:

Quoniam parente suo quicumque voluminis tangis,

Illis saltem vestra detur in arce locus.

Quoque magis faveas, non sunt haec edita ab ipso,

Sed quasi de domini funere rapta sui.

Quidquid in his igitur vitii ruda carmen habebit,

Emendaturus, si licuisset, erat.

Item in III. eleg. XIV.

Sunt quoque mutatas ter quinque volumina formae,

Carmine de domini funere rapta sui.

Illud opus petuit, si non prius ipse perissem,

Cervinus a summa nomen habere manu.

Nunc incortectum populi pervenit in ora,

In populi quidquam si tamen ore meum est.

Scripsit & Medeam tragoediam, de qua maxime & a Quintiliano, & a Cornelio Tacito lau-
datus est. ait enim Fabius: Ovidii Medea ostendit, quantum vir ille praedare poterit, si in-
genio suo temperare, quam indulgere maluisset. Summo etiam cum fuisse iudicio ostendit
Seneca in II. Declamationum sic inquit: Rogatus aliquando ab amicis suis, ut tolleret
tres versus, petiit invicem, ut tres exciperet, in quos illis nihil liceret. Conscripterant
illi, quos tolli vellent, secreto hic quos tutos esse vellet. In utrisque codicillis idem versus
erant. ex quibus primum fuisse narrabat Albinovanus Pedo, qui inter arbitros fuit:

Semibovaeque virum, semivirumque bovem.

Secundum:

Egelidam Boream, egelidamque Notam.

Ex quo apparet summi ingenii viro non iudicium defuisse ad compefcendum licentiam car-
minum suorum, sed animum. aiebat enim decentiorem esse faciem, in qua aliquis naevus
inset. De Medea tragoedia ipse sic meminit secundo de Tristibus:

Et dedimus tragicis scriptum regale coturnis:

Quaeque gravis debet verba coturnus habet.

Composuit & librum in malos poetas, qui non exstat; item in exilio Epistolam consolato-
riam ad Liviam Augusti de morte Drusi; de Tristibus etiam libros quinque; de Ponto libros
quatuor; in Ibin, Fastrorum libros XII. ex quibus sex tantum ad nostra tempora pervene-
runt; de quibus sic ipse II. de Trist.

Sex ego Fastrorum scripsi totidemque libellos,

Cumque suo suum mense libellus habet.

Scripsit & triumphum Caesaris, de quo III. De Ponto eleg. IV. sic meminit:

Uique suo foveas mandat, Rufine, triumpho,

In vestras venit sic tamen ille manus.

Est opus exiguum, vestrisque paratibus impar:

Quale tamen nunquam est, ut in care, rogo.

Et lingua Getica libellum De laudibus Caesaris, quem etiam recitavit. ejus meminit IV.
De Ponto ad Carum eleg. XIII. sic scribens:

Ab pudet, et scripsi Getico sermone libellum:

Strucque sunt nostris barbaro verba modis:

Et placui, (gratae mihi) coepique poetae

Inter indubitos nomen habere Getas.

vos aliquis fuisse. Et haec quidem Seneca: qui & partem declamationis ejus soluta oratione ait: in ea controversia, cujus hoc est argumentum: Vir & uxor juraverunt, ut, si quid alteri occideret, alter moreretur, vir peregre profectus misit nuntium ad uxorem, qui diceret decessisse vicum: uxor se praecipitavit. recreata, jubetur à patre relinquere virum, non vult, addit. Hanc certe controversiam, ait Seneca, ante Arellium Fulcum, magnificam suam, declamavit Ovidius, ut mihi videbatur, longe ingeniosius: excepto eo, quod sine oratione per locos discurrebat, &c. Extat & Caesii, ejus aetatis viri doctissimi, de Ovidio testimonium. Cum enim Aelius Flavius in declamatione quadam hanc sententiam edidit:

Esse sui est amicum erat, & amicum:

Aelius objurgavit. Apparet (inquit) te Poetas studiose legere. Iste sensus est ejus, qui hoc seculum amatoris non artibus tantum, sed sententiis implevit. Ovidius enim in libris Metamorphos. dicit:

Esse fuit ante laevo divellere nervi

Cervi, & saltem memento corpus abesse.

Haec ite. Quae vero ingeniosissimi hujus poetae opera supersint, breviter colligam. Elegiae amorum, vel De sine titulo, de quibus sunt grammaticorum controversiae. Epistolae, quarum nonnullae tanta arte & elegantia conscriptae sunt, ut in eo genere ab solutus quidam nisi fieri posse existiment. Tres libri de Arte, duo de Remedio amoris, de Tristibus quinque, de Ponto quatuor, in Ibin, de Nuce, ad Liviam consolatio, sex Factorum: & praesertimimum, ut ait Laetianus, Metamorphoseon opus. Quae vero perierunt temporum injuria, haec sunt: sex Factorum ultimi, Medea tragoedia, quae Fabio, & Tacito, distillae commendata plurimum: haec hoc tempore inventa dicitur, sed falso, ut puto. Scripsit & alteram Tragoediam, ex Virgilio, de qua sic Tertullianus Septimius quodam suo libello: Danque, inquit, Ovidius etiam Medeam tragoediam ex Virgilio plenissime expressit, quo loco agit de his, qui ex aliis auctoribus centones & nova opera concinnarent. Reliquit item Ovidius iudiciorum opusculum de piscibus, ex quo multos Plinius enumerat. Periere & Ovidii Epigrammata, quae tum Praetiano grammatico, tum Martino & Marioli citantur: item Phoenomenon libellus, ut ex Laetianii & Probi sententia constat: item liber, quem in multis poetis edidit, ut ex Fabio colligimus. Perierunt & vaticinia, quae uno loco commentus erat, item triumphus Augusti Caesaris, & de Gestis Imperatoris linguae Graecae, Bellum Aethiopicum, quod ad Tib. Caesarem libris duobus inchoaverat. Atque ut haec quidem, quantum in praesentia recorder, deperdit: ita, quae subjungam, suppositicia & falsae, sicutque Ovidio ascripta: De vetula, in quo de magnis siderum conjunctionibus, & de Carthagine sine miranda leguntur: item de Pulice, de Philomela, & de Medicamine ferri: quae de re, licet in arte se scripsisse assereret, id tamen, quod in manibus haberet, poemata illegitimum & trahentium, ab aliquibus doctis viris putatur.

P. OVIDII VITA,

Per Christophorum Zorotum Julinopolitanum compilata.

DUO Quid. Naso Pelignus in oppido Sulmonae natus. Cal. April. ex Botio equestri ordi-
ni ante aetas est, secundo quinquagesimo die: eo quo Uircius & Pansa Coll. Muti-
nenti bello cecidere, anno fratrem habuit majorem natu, cum quo in patria est educatus,
primaque litterarum rationem edoctus. Mox utrunque ad urbem patrem Romam misit, ut elo-
quentiae studio pariter, & legibus incumbere, quaeque acquirere gratia: facile alter pa-
troni praecorioris paruit, qui nisi diem fata praenaturassent (vigesimo enim aetatis suae anno
e vita excessisset) candidius optimus futurus videbatur. Ovidius autem non sine maxima mo-
lestia aliquantulum foro operam dedit, resque plerumque defendit: interque centumviro-
rum iudicium dicit: quorum in declamationibus extiterit: Seneca nobis testimonio est: qui cum
declamatoribus inseruit. Defuncto patre multis, & poetice toram se tradidit, à quibus stu-
diis lites secesserat, usque etiam in eis melius proficeret, Graecae literas didicit: quo tem-
pore sub M. Varro, cui & acceptissimus fuit: sicuti & sub Corn. Gallo militiam exer-
cit. Uxores tres habuit, quarum primam, quae ei pene puero nasperat, ob morum inso-
lantiam, repudiciumque dimisit. Alteram quoque repudiavit: causa nobis, cur id fecerit,

incognita, tertia vero diutius cum eo mansit, ex qua filiam Perillam nomine habuit. De-
tinuit ab Augusto Imperatore annum agens quinquagesimum in Pontum Euxinum relegatus
est, cujus exilii causas, quis est, qui facile norit, cum & ipse modo hanc, modo illam re-
terat? satis tamen constat ibi per novem annos mansisse, ubi extremum obiit diem, anno
Tiberii quinto: & prope Tomos oppidum sepultum. Sive propter libros, quos de arte A-
mandi composuit, exularit, quod non mirum videri debet, si quidem feruntur libri hujus-
modi à Julia, & Drusilla vehementer concupiti: perledique assidue, vnde & suspicio orta
est incensas libidine amatores fuisse secutas. Caesarem vero eo usque excaudisse: ut &
auctorem hujus mali in exilium pepulerit Ovidium, & pariter mulieres: tametsi quid meruerit
Ovidius, vel quonam pacto potuisset ejus blandimentis carminis, nisi suum corpus antea
prostitere cupivissent, corrumpi. sive (ut alii volunt Sydonii auctoritatem in medium asserentes)
quia Juliam Augusti puellam ex Livia filiam amavit: quam ab Ovidio Corynnaam falso no-
mine appellatam tradunt: quae causa à nobis minime probari potest, nec à quoquam docto,
si exantillim Sydonii verba trutinavit, & quid de Corynna ab Ovidio scriptum sit, leget,
haud principis puella digna, sive quia Liviam Drusillam nudam viderit, aut Aug. principem,
cum exoletis consuescentem, quae ambae causae satis placent, cum & ipse quoque iudicavit.

Cur aliquid vidi, cur noxia lemina feci.

Cur impudens cognita culpa mihi est.

Inscius Aethiopa vidi sine veste Dianam,

Praeda fuit canibus non minus ipse suis.

Si quis autem curiosus huic scire affectat: ejusdem de Tristibus: tum de Ponto libros per-
legat: nos tantum in praesentia diversas attingimus opiniones illorum, qui exilii Ovidii nu-
merant. Multa carmina scripta memoriae reliquit, auspicatus est primis teneris adhuc an-
nis Herodiam diversarum epistolas. Deinde Amorum libros v. ad Corynnaam, quos ad tres
relegit: hi de sine titulo quoque nuncupantur. De medicamine faciei De Arte Amandi ad
juventutem Romanam libros tres: quos parricidas solet appellare. De Remedio Amoris li-
bros duos. Metam. libros quindecim, opus divinum, heroicique carminis dignitati con-
veniens, licet in eo nimis lascivire dixerit Quintilianus. Tragoedias quoque adorsus est,
quarum Medea maxime à Fabio Quintiliano, & Corn. Tacito approbatur: ait namque Fa-
bius in decimo, Ovidii Medea videtur mihi ostendere quantum vir ille ingenio praestare
potuerit: si ingenio suo temperare, quam indulgere maluisset. In malos poetam liberum
composuit, ut Quintilianus refert. Epistolam consolatoriam ad Liviam Augustam de mor-
te Drusi Neronis, qui morbo in Germania perierat. Bellum Aethiopicum inchoavit. Ad Ti-
berinum libros duos. De Tristibus quinque. De Ponto quatuor. Factorum duodecim:
sed nisi sex in manibus haberentur temporum incuria. In Ibin invecivam: vaticinia unico absol-
vit libro. Triumphum Caesaris. De piscibus opus inchoavit, ut Oppianus scripsit lingua
Graeca. Libellum de gestis Imperatoris apud Getas. Nonnulla etiam alia opuscula Ovi-
dio ascribuntur. quae an ipsius fuerint non laboro: videlicet de Nuce, de Philomela, de
Pulice: nos tamen haec habemus, cum multa interierint: seu librarium inertia, sive tem-
porum iniquitate. Quem autem inter Elegiacos poetam locum teneat: ex Quintiliano facile
datur intelligi: cum ait, Elegia quoque Graecos provocamus, cujus mihi tersus, atque ele-
gans maxime videtur auctor Tibullus. Sunt qui Propertium malint. Ovidius utroque laici-
vior: sicut durior Gallus.

HERCULES CIOFANUS

Syndicis ac Consularis Sulmonis S. D.

DUO jam praestiti, optimi Cives, quae vobis gratissima esse debent. Alterum, quod
SULMONEM, communem PATRIAM descripsi, collegique ea, quae alii, qui de ea ul-
que hic scripserunt, non animadvertent: eaque quam brevissime potui, explicavi. Alte-
rum, quod OVIDII Metamorphosin (quo poemate quid ingeniosius fieri potest?) Observa-
tionibus non proptius, nisi me animus fallit, inutilibus illustravi. Utrum horum carius, ac-
ceptiusque vobis esse debeat, non meum est pronunciare, quamquam sapientium hominum
sententia praecclare definitum est, post DEUM quicquid homines praestare possunt, id totum
PATRIAE tribui oportere. Nos vero omnes plurimum debere OVIDIO fatendum est, qui
suo

in ortu, sua doctrina, suoque ingenio, quo alios poëtas superasse affirmatur, PATRIAM ipsam, quae sua antiquitate celebris & illustris est, multo celebriorem, multoque illustriorem reddidit. Quare si conatus meos, diligentiamque, qua & PATRIAM, & OVIDIUM (absit instantia dicto) illustravi, vobis gratam, ut spero, esse cognovero; mea quoque opera, quamvis futura est, ut volentis, tam mihi gratum atque jucundum erit, quam si quis maxima in me beneficia contulisset. Ac, quoniam observationum mearum merito superius mentionem feci, est quod quibusdam vulgo quaesitis, inanum admodum literarum persuasione inflatis ac tumidis, summamque in Graecos scriptores odium habentibus silentium imponam; qui, si quid in eis iudicium esset, quae a me ad eam rem pertinentia notata sunt, non solum improbare non conarentur, sed vel inviti summis plane laudibus (quod responso) esse ferre deberent. Quid enim quaeso praeceditis, quod studiosis majorem afferat utilitatem, praestari poterit? Nonne in antiquitate emendanda atque illustranda recentiorum hominum, qui clarissima literarum lumina & fuerunt, & sunt, Politiani, Barbari, Pierii, Bembi, Pagnani, Victorii, Augustini, Manutii, Sireti, Mureti, Cujacii, Sigonii, Ciacconi, Ursini, Bagaet, Scali, Giannii, Turnebi, Lambini, Scaligeri, aliorumque, quos longum sane esse enumerare, diligentia & industria collocata est praecipua? Quorum per vestigia, in primis autem Manutii & Mureti, qui jam exhortati me sunt, ut id onus susciperem, mihi repere, quantum meae vires patiuntur, non licet? ea vero quae ipse collegi, quaeque multo locupletiora, illustratioraque reddidi, iam his, quos modo nominavi, Manutio & Mureto probata sunt. Utriusque igitur (quando eo ad hujusmodi hominum temeritatem atque impudentiam cobibendam opus esse intelligo) & verba & testimonium subijciam, ut ex his, optima Civis, ad studium meum frustra sit positum, praeter caeteris cognoscatis.

PAULUS MANUTIUS.

Lectis diligenter & examinatis Herculis Ciofani Sulmonensis, in Ovidii Metamorphosin Observationibus, ita haeco, praestanti doctrina repletas esse, ex Latinis, Graecisque poëtis collectis; scriptis autem Latino sermone puro, eleganti, ornato: ut lector summa cum utilitate non invidiosam cupere voluptatem possit. De quo iudicii mei testimonium, non tam ejus auctoritate, quae mihi cum ipso CIOFANO intercedit, quam veritatis gratia, extare velim; minime debitas, quin omnes, qui recte de literis existimant, mecum sentiant.

M. ANTONIUS MURETUS idem, quod Paulus Manutius, de his Observationibus iudico: atque eas plerisque verbis laudarem, nisi in eis tam saepe laudarem.

Illud à vobis etiam peto, ut PATRIAE descriptionem, quam nunc rursus plures ante, illarum animo & vultu accipiat. Valeat, meque diligite. XII. Kal. Sept. anno ab orbis redemptione CIO. D. LXXXVIII. ab Urbis ROMAE primordio anno CIO. CIO. CCC. XXX. mensis IV. A SULMONI vero condito CIO. CIO. supra D. CC.

HERCULIS CIOFANI

DESCRIPTIO SULMONIS.

SULMO, Corsinio 60. abhinc annis, & eo amplius diruto, Pelignorum Metropolis à SOLYMO AENEAE comite & conditus & denominatus est, ut testatur Ovidius lib. IV. Falturnum, cum ait:

*Hinc erat Solymus Phrygiae comites unus ab Ida,
A quo Sulmonis moenia nomen habent.*

Quod confirmat Silius Italicus lib. IX. ubi loquitur de Satrio, Cive Sulmonense, qui primo bello Penico, anno ab V. C. CDXXVII. cum M. Atilio Regulo in Africam trajecit, caprus postea cum R. exercitu à Xanthippo Laedaeamotorum duce, Autololumque Regi ob virtutem dono datus, servitium serviebat. Is Satrius utramque linguam & Latinam & Punicam callens, cum duce Hannibale in Italiam reversus, patriae visendum cupidus, Mancini ejus filii, quem non norat, occisi sibi arma adaptasset, ab altero postea filio, Solymo, qui paulo propius patriam excubias faciebat, per errorem interficitur, moriensque Romanos adhaeret, ut prostratum differant. Quam quidem admonitionem Solymus, ob patris sui visendum se ipsam interimens, in clypeo scriptam reliquit. Silius haec verba sunt:

Xap

*Xanthippo captus, Libycis tolerat in oris
Servitium Satrius; mox inter praemia Regi
Autololum dono datus ob virtutis honorem:
Hinc domus, & genitri fuerant Sulmonis reliqui
Matri in Ibericis nati, Mancini & una
Nominis Rheteo Solymus. Nam Dardana origo,
Et Phrygiae genus a proavo, qui sceptrum secutus
Aeneae CLARAM muris fundaverat URBEM,
Ex sese dictam Solymon, celebrata colonis:
Mox Italiam paulatim attrito nomine SULMO.
At cum barbaricis Satrius cum rege catervis
Adhaeret, quo non speretum (si posceret usus)
Noscere Genitris Latias interprete voces:
Postquam posse datum Peligna revivere castra,
Et patrium sperare larem, & quae sequuntur.*

Ex quo colligimus Sulmonem conditum esse ante Urbem Romam annos circiter cccc. Accipio autem Romam originem duxisse à Trojanis, ut indicat Sallustius, ac nonnulli alii auctores. SOLYMO autem AENEAS filiam uxorem tradidit. Quatuor enim fuisse Aeneae filias legimus: primam in Thracia, alteram in Peloponneso, tertiam in Epiro nuptas reliquit, quartam vero Solymo, qui secum à Troja venerat, tradidit: victor postea in Latium Solymon cum parte copiarum ad Marfos misit, qui Urbem in Pelignis fundavit. Unum ex splendidissimis Italiae Municipiis fuit, ut ex L. Flori verbis, quae infra ponam, perspicue apparet. De Sulmone, deque ejus situ, quem nunc quoque plane refert, deque etiam camporum natura, ac fertilitate ita poëta noster:

*Me pars Sulmo tenet Peligni tertia ruris,
Parva, sed irriguis ora salubris aquis.
Sol licet aëno tellurem fidere fundat,
Et micet learii stella proterva canis:
Arva perventur Peligna liquentibus undis,
Et viros in tenero fertilis herba solo.
Terra ferax Cereis, multoque feracior vitis,
Dat quoque hacciferam Pallada varus ager.
Perque resurgentes vris labentibus herbas
Gramineus madidam cespem obumbrat humum.*

Positus est Sulmo in medio fere planicie XII. miliar. montibus circumdatae, quae alicubi ad tres, alicubi vero ad quinque millia passuum latitudinem extenditur, atque inter duos annos, quorum alter, quem veteres Giptium (qui ex Aulseja aqua, quae postea Martia dicta est, emanat) vocasse, multi tradunt, ab Apennino (cujus pars, quadrato lapide structo aquae ductu, summo ornamento, summaque commoditate per mediam urbem labitur, quae & in hortis & campis rigandis utuntur coloni) alter vero, quem Vestiam dicimus, à Majella, ut nunc loquimur, omnium nostrorum montium altissimo, exit. Estque in quarta Italiae regione, teste Plinio, atque in Pelignis; (vulgo nunc Valva) qui ab Oriente habet Frentanos; à Meridie Samnites & Campanos; ab Occasu Marfos: à Septentrione Marrucinos, & Vestinos. Ejus ambitus ad mille passus, eoque etiam amplius porrigitur: Portae publicae praecipuae octo sunt, urbes Italiae fere omnes, quae mediterraneae sunt, aedificiorum & situs pulchritudine caelique salubritate ad his, qui Italiam ipsam obierunt universam, adaequare affirmatur: habetque in singulis viarum, ut ita dixerim, capitibus ingentes catenas ferreas, gladiatorum ictibus passim incisas, quibus jactis & extensis nostri cives ad equites & arcendos & impediendos ne per urbem libere vagarentur, & ne diriperent, vel ejusmodi alia, quae milites solent, efficerent, antiquitus utebantur. Quarum quidem catenarum una (nunc in nodum collecta) mearum aedium, quae in publica via sitae sunt, quae vulgo *Le case pente* dicitur, parietibus affixa est. Tempa summis aedificiis extructa sunt, D. Pamphili cathedrale, in quo XII. Canonicorum numerus est, & Episcopi aedes, quarum magna pars elegantissime instaurata est: D. Mariae Annuntiatae, cujus annuo reddito & elemosynis aegroti hospites quam diligentissime curantur: pueri quamplurimi undique expositi, pauperum relique omnes tam nostrae Urbis, quam externi fati commode & aluntur, & vestiuntur: D. Francisci, in quo Fratres conventuales, ut vocant, vitam degunt: Alia DD. Augustini, &

Dionisiorum, in quibus horum nominum Mosaicae sunt. In hoc aut dialecticam, aut aliam philosophiae partem interpretantur. D. Nicolai, in quo Ordinis minoris observantiae, prope moenia collocata: S. Spiritus, quod est Princeps Caeselinorum Coenobium duo milia passuum Solmone distans in Septentrionem, sub Moroni montis radicibus situm, tam magno ambitu & aedificiis ita pulchris, ut in universo Christianae Reipublicae orbe, eo minus, cogere commodius (ad summum quatuor, aut quinque exceptis) inventa difficile sit: in hoc Monachorum sarrago, qui ex omnibus Italiae monasteriis eo se conferunt Abbas dicitur nuntius voluntate sponte tertio quoque anno declaratur, D. Hieronymi, quod Caputini, ut appellant, incolunt, mille passus ab urbe distans, in meridiem prope Castrum monticulum positum. Sunt & in urbe quinque alia Virgiana, quae Deo dicatae sunt; D. Claret D. Catherinae: D. Monicæ: D. Cosimæ: D. Antonii; aliaque quamplurima presbyterorum carae commissa, ut id, quod modo dixi, D. Mariae Annuntiatæ, inter quae & una est diva Maria de Tumba, ubi Ovidii aedium pars & templum fuisse traditur. In his aedibus sunt omniae multae sunt Sanctorum reliquiae, quae ad omnibus urbis hominibus & externis, hebdomadae religiosissime videntur. Societates septem, Sanctissimi corporis Christi Sanctissimae Trinitatis; Divi Jacobi Apostoli; Divae Mariae Angelorum; Divae Mariae de Succisa; Divae Mariae de Laureto, & Sanctae Crucis. In hoc artes paene omnes, quae ad usum humanam necessariae sunt, vigent: praecipue autem, quae aere & llano nam, quarum opera ita effertur laudibus, ut in Europa universa eis paria inveniri negentur. Quorum artificum & elegantiam admiratus eruditissimus vir, Paulus Maoutius, ad M. Antonium fratrem, qui aereum tripodae benevolentiae argumento ad eum miserat libro M. Itarum epistolam ita scribit. Vasculo aereo, quod ad me Hercules frater tuus heri attulit, nihil amabilius, neque id tibi magis ipso, quam operis elegantia. Equidem Sulmonenses homines colore ingenio, satis antea cognoveram, hoc artificii genere ceteris hominibus excellere, nisi unquam puerissem: nunc perspecta industria, illos laudo, te de isto in opere volumine anto. La autem opera in quamplurimas & remotissimas orbis terrarum regiones quotidie exportantur. Est & in isto cum aliorum fructuum, tum pannonum, aliarumque rerum, quae ex horis producuntur, omnium maxima copia; item amygdalarum, & cereorum, quarum tollit edunt vermes illi, qui sericum, quod vel omnium optatum nentur, glutum. De croco in observationibus dixi. Sunt & mercimonia nonnulla. Tabellarius publicus his hebdomadae Solmone transit. In foro, quod satis larum, satisque pulchrum est, his quondam, hoc est, ix. & viii. Kalend. Apr. xix. & xviii. Kalend. Septemb. (quo tempore nuntius hucvenit, nem. iii. Kal. & vii. Idus Octobris) nobiles cives, externaeque epules, venis induti, longis & firmis sane hastis spectacula exhibent quam pulcherrima: ad quae spectanda non parvi sunt hominum concursus. Haec autem postrema, quam modo nominavi, frater meus cxxl. carnibus, quae Id. Septembris anno superiore Romanam ad me misit, non minus docte, quam eleganter est persecutus. Fuit haec nostra Ovidii Lucilio Regi, cum iuvis esset, ut regnum amitteret, ejus egregia in bello opera & moerore utis, fidelis: quamobrem postea jucunde vixit; multis ornata privilegiis, quae una cum illis veteribus monumentis in palatio D. Mariae Annuntiatæ diligentissime aservantur: quibusque & pauperes hospicio accipit. Illud constantis & plane ingenui animi, hoc pietatis ac religiosi est argumento. Testatur utrumque cum alia multa, tum in primis dilectio illius, quod in porta S. Angustini, ad viatorein ita incisum legitur:

SULMO. FIDEM. REGI. VIVAM. SIDI. PRAESTAT. AMOENAM.
PATERIVS. RAQUIEM. VENIENS. HIS. CONSPICE. PLENAM.

Nam olim, cum sub vero Regum Imperio esset (quippe annis abhinc plus minus quinquaginta Lamorum Principum iusto parer imperio, quorum nane HORATIUS, ejusque filius Philares sunt spectabiles) tam aerei, quam argentei, atque aurei, quorum nonnullos hodie reperiri videmus, Sulmone cudebantur. Unde ipsum à Regibus, qui aetate hic commorabantur, semper plurimum esse factum quis non opinetur? L. Florus de bello Mariano sic de Sulmone literis confignavit. Postis, inquit, singulorum hominum fere poenis, Mutilatae hestiae splendidissima sub hasta venerunt: Spoletium, Interamna, Praeneste, Florentia. Nam Sulmonem, vetus opidum socium atque amicum (facinus indignum) nondum capientem, ut obidos jure belli modo, & morte damnati duci jubetur, sic damnatam civitatem posse Sylla deleri. Atque hoc est fortasse, quod sit poeta nosse i. Trill. dolens se ut gelus Romanorum & Patriae non contempsisse.

Nov

Non mihi materiam bellatrix Roma negabat,
Es pius est Patriae facta referre labor.

Possimus praeterea conjicere poetam nostrum eo carmine etiam significare voluisse, quod rececit Caesar initio lib. i. de bello civili, ubi ita est. Interim Caesari nuntiat, Sulmonenses, quod opidum à Corfinio septem millium intervallo abest, cupere ea facere, quae vellet: sed à Q. Lucretio Senatore & Attio prohiberi, qui id opidum septem cohortium praesidio tenebant. Mittit eo M. Antonium cum legionis octavae cohortibus quinque; Sulmonenses simulatque nostra signa viderunt, portas aperuerunt: universique & opidani, & milites obviam gratulantes Antonio exierunt. Lucretius & Attius de muro se deiecerunt. Quare autem Cives nostri id fecerint; ratio est; quia Caesar Marii secutus est partes: Pompejus vero Syllae, qui quidem Sylla, ut superius cognovimus, Sulmonem deleri ac dirui jussit. Ideoque à Caesare stare voluerunt. M. Tullius Cicero lib. viii. ad Atticum hanc rem paullo aliter narrat. Sulmone, inquit, C. Attium Pelignum aperuisse Antonio portas, cum essent cohortes quinque. Q. Lucretium inde effugisse scis. Quaecum ire Brundisium desertum. Confecta res est. At tamen magis Caesari, qui rebus gerendis praecerat, quam absenti Ciceroni, cui, id ut ab aliis intelligeret, necesse erat, credendum esse arbitror. Orolius etiam lib. vi. cap. xv. Caesaris sententiam confirmare videtur. Caesar per Antonium, vii. cohortes, quae apud Sulmonem morabantur, à Lucretio recipit. Aliud, quod adversum illum referre possim, non memini me legisse. Nisi fortasse id, quod Polybius lib. iii. & Livius lib. xxii. de Pelignis scribunt, qui ab Hannibale devallati sunt, quo tempore Sulmonem quoque ipsum aliquid cladis & jacturae accepisse, qui judicio pollet, facile sibi persuadebit. De Sulmone etiam idem Livius lib. xxvi. Strabo lib. v. & Ptolemaeus lib. iii. cap. i. meminerunt. Habuit haec nostra urbs inter alios viros claros poetarum lumen, OVIDIUM: Franciscum Barbatum, qui Miles Regius, & Jurisconsultus caimius fuit, Petrarchae amicus, ad quem ipse extant Epistolae: INNOCENTIUM VII. PONTIF. MAX. Cardinales duos, Joannem & Cosmatam Melioratos, ejusdem Pontificis fratris filios: ille Cardinalis de Ravenna uncapatus est, & disciplinarum omnium intelligentissimus fuit: hic Cardinalis de Ursinis, atque ingenio perspicacissimus. Ludovicum Melioratum Firmi Principem, qui exercitus Ducis Mediolani praefectus & imperator fuit. Episcopos nonnullos: & Marcum Probum sui temporis poetam satis celebrem, qui inter alia opera Partheniam in D. MARIAE historiam carmine Heroico cecidit. SERMONETAM in citeriore Latio inigne opidum, quod sub NICOLAI CAETANI Cardinalis amplissimi ac Principis nobilissimi ditione atque imperio est, d. fere ab hinc annis coloniam misit; quod ab Urbe xxxvi. milia passuum distat: Velitris xvi. Setia v. Priverno x. Taracina xxiiii. sed haec tres Urbes ulteriores sunt Neapolim versus. SULMONE vero, quem in ortum aetivum habet, circiter lx. Hoc autem opidum corrupta eorum temporum, quibus conditum est, pronuntiatione, qua adhuc etiam multi abutuntur, à Sermona (*Sulmona* enim Italice dicendum est) Sermonetam vocarunt. Multas ac magnas ex variorum bellorum motibus calamitates, cladisque cum alias accepit, tum anno m. ccc. xlvii. Qua de re Aeneas Silvius in Dec. Blondi epitom. lib. x. Ludovicus Rex Ungariae multorum precibus agitatus, cum paratissimo exercitu Italiam petiit, primosque Sulmonenses resistentes invenit, quos tamen in potestatem redegit. Item circiter annum m. ccc. lxxx. ut idem scribit de hist. Europae. Rhenatus et captivitate dimissus cum decem triremibus Neapolim venit, & vocato ad se Jacobo Candola, & ejus consilio Scaphatum petens, in deditionem accepit: deinde in Sulmonensem profectus, cum frustra Urbem obsidisset, agrum vastavit incendio. Rursus anno m. cccc. lx. Ferdinando Aragoniae regnante, à Jacobo Piccino captus & expugnatu est: anno autem vertente opera Alexandri Sfortiae ab eodem Ferdinando receptus est. postea exacto triennio, & rebus inter eos compositis, sub ejusdem Piccini una cum Civitate Pinnensi, nonnullisque aliis Aprutii (ut nunc Joquimur) oppidis imperio mansit. Haec postrema ex Baptista Pigra in eo libro, quo Estensis familiae historiam persecutus est.

HERCULES CIOFANUS

Caesari Corvo, Sulmonensi. S.

DECCAREM profecto, Caesar Corve, nisi aliquid ex his, quae nunc in lucem emittere cogito, operibus tibi inscriberem, Dilixisti enim me ex eo, quo condiscipuli sumus, tem-

tempore: sed multo majorem benevolentiae atque amoris significationem mihi dedisti, cum proxima his diebus unus ex universis Sanctissimae Trinitatis nostri municipii hominibus dilectus, ut, quae ipsius commoda & usui sunt, cum Caeselinorum Abbate tractares, huc venisti. Quod negotium cum confectis, à Guiljelmo Baskono, utriusque Signaturae Referendario, in hominum ingeniiis cognoscendis magni iudicii viro, quicum id communicatans, multae dexteritatis & prudentiae homo iudicatus es. Accipe igitur, quando alia alius jam nuncupasti, quae ad Ovidii vitam cognoscendam pertinent, à me ei, quam Aldus Senior diligentissime, eruditissimeque conscripsit, addita. Siquidem non ignoro quam sis huius nostri poetae studiosus, quem puer saeculo evolvisisti. Utinam ne te negotiorum moles, domesticarumque rerum status à litterarum studiis abduxisset. Neque enim dubito quin, accedente nobilitate, divitiarumque affluentia, quibus nostrorum nemini cedis, in omni disciplinarum genere, si perrexisses, multum fuisses profecturus. Vale, & Joanni Donato, fratris tuo, viro probo, item Scipioni, & Camillo, optinis filioliis tuis, meo nomine salutem dico. Romae, 11. Kal. Julias. M.D. LXXIX.

P. OVIDII VITA.

¶ Vir Ovidius Sulmonensis es antiquissima & nobilissima Nasonum familia, uno eodemque die, quo Tibullus natus, hoc est XIII. Kalend. Aprilis, Hircio & Panfa Cosl. anno ab nob. condita dcc. x. Ille poetarum ingeniosissimus; hic cultissimus dictus est: uterque Eques R. cuius ordinis centus ad N.S.C.D. perveniebat, hoc est ejus monetar. qua nunc utimur, summam XVI. mill. scetatorum, sub M. Varrone, quicum Asiam petiit, militavit: inde revertens, Aedii causa Athenas se contulit. Qua de re sic lib. 1. Trist.

Non peto, quos quondam petii studiosus, Athenas;

Oppida una Aesae, non mihi visa prius.

Familiosissimus fuit C. Julio Higino, Grammatico, Augusti liberto, qui Palatinae Bibliothecae praerat. Inter centum viros causa dixit. Citatur Ovidii carmina ex Phaeonomenis à Probo, & à Laetantio: citantur etiam à Quintiliano ex aliis operibus, apud quem & carmen illud optimum ex nunquam satis laudato Medesae tragodiae opere legitur:

Servare potui, perdere an possim, rogas?

De quo eodem opere sic Corn. Tacitus in Dialogo De Orat. de profae & carminis praefanda loquens: Neque ultus Aeni, aut Mellae liber tam illustris est, quam Medesae Ovidii, aut Varrii Thyestes. Ejus caelii, sive potius relegationis causam longe veriorum eam esse puto, visam à se forte fortuna Augustum Caesarem in re quadam turpi atque obscena. Vultur enim scribitur lib. 11. De Arte dicenti, nullum esse tam magnam, tamque vehementem odium, quam illud, quod ex eo nascitur, cum quis in ejusmodi re turpi deprehenditur. Idque ipse Aethaeonis usus exemplo non obscurare annuit libro secundo Tristium, cum ait:

Cur aliquid vidi? cur noxia lumen feci?

Cur impudenti cognita culpa mihi est?

Insens Atlas non vides sine veste Dianam,

Præda suis combus non minus ille fuit.

Et in 111. Eleg. v.

Non aliquid dixi, violentoque lingua locuta est,

Lapsare sunt mihi verba pro qua meo.

Insens quod crimen videmus lumina plebs:

Peccatamque oculis est habuisse meos.

Non equidem totam possum defendere culpam;

Sed partem nostrae criminis error habet.

Hortos habuit Romae inter viam Flaminiam & Claudiam: item domum in vico Jugario eo in loco, ubi nunc est templum D. Mariae Consolationis: habuit etiam navem in Tina Corinthiaco, in quam, cum Tomos ab Augusto relegatus proficisceretur, conscendit, postea per Thraciae partem pedibus iter fecit. Profectus autem est in exilium 14. Idus Decembris, annum aegens 1. mensis VII. dies vero XXI. Utrumque ex ejus ipsius libris testimoniis probatis confirmatur, lib. 1. Trist. eleg. 111. de Arcturo loquens:

Tingitur Oceana custos Erymanthidos Urfae,
Aequoresque suo sidere turbat aquas.

Cujus loci pleniorum interpretationem ibidem enarravi, eleg. x. ejusdem lib.

Aut haec me gelido tremere cum mense Decembri,
Scribentem mediis Adria vidit aquis.

Et eleg. 11. lib. 14.

Postquam mos ortus Pisaeae vinculus olivae
Abstulerat decies praemia victor eques.

A Tomis, quibuscum septem ipsos fere annos vixerat, ob vitae candorem, cum alii hospites interficerentur, non solum dilectus est, sed & invitus publice coronatus est. Eleg. XIV. lib. 14. De Ponto:

Molliter à vobis mea fors excepta, Tomitae,
Tam mites Geticos indicat esse viros.
Gens mea Peligni regione domestica, Sulmo,
Non putat nostris lenior esse malis.
Quem vix incolam cuiquam, salvoque daretis,
Is datus à vobis est mihi nuper honor.
Solus adhuc ego sum vestris immunis in oris,
Exceptis siqui munera legis habent.
Tempora sacrata mea sunt velata corona,
Publicis invito quam favor imposuit.
Quam grata est igitur Latonae Delia tellus,
Erranti tutum quae dedit una locum;
Tam mihi cura Tomus, patria quae sede fugatis
Tempus ad hoc nobis hospita fida manet.

Vixit annos LVII. mens. 11. dies XI. In exilio mansit ann. septem, & dies XXI. Perfit Kal. Januarii, qua die Titus quoque Livius decessit. Anno M. D. VIII. repertum est ejus sepulchrum, ut memoriae prodidit Abrahamus Ortelius in Synonymia Geographica, ubi Gasparem Bruschiom citat auctorem. Ejus autem haec verba sunt: Sabaria Lazio Austriae oppidum est ad Angram fluvium nomine Stain. Gaspar Bruschius dicit hic anno M. D. VIII. sepulchrum OVIDII NASONIS inventum, testudine magnificum, & hoc epitaphio ornatum.

Factum necessitatis lex.

Hic situs est Vater, quem divi Caesaris ira
Augusti, patria cedere jussit humo.
Saepe miser voluit patriis occumbere terris,
Sed frustra, hunc illi fata dedere locum.

Isabella Pannoniae Regina circiter annum M. D. XL. Ovidii calamum ex argento Tauruni, quae est urbs inferioris Pannoniae, ostendit Petro Angelio Bargaio, qui hoc ipsum mihi naravit, cum hac inscriptione OVIDII NASONIS CALAMUS; qui non multo ante id tempus sub quibusdam antiquis ruinis fuerat repertus. Eum Regina ipsa plurimi faciebat, & veluti rem sacram, carum habebat. De eodem calamo Coelius Calcagninus, qui & ipse in Sarmatia fuit, in ea elegia, qua Scytharum mores describit, ita ait:

Quae loca nunc teneam, Daniel, si forte requiris,
Plebile Poligni perlege vatis opus.
Hic ubi describis Pontum, & loca proxima Ponto;
Exsiliique gemit tristia fata sui.
Nec mala quae scribis, credas scripsisse poetam,
Sed crede à Claro cuncta relata Deo.
Testis ego, atque utinam testis ne nota loquatur,
Omniaque à vera sint aliena fide.
Naso Tomos coluit, quod nunc dixere Tomisvar,
His sex hinc decies millibus illud abest.
Quamquam alii sese illustres tanto exsile jactant
Qui prope Parrhasiae Doridis arva colunt.
Ostentant alii nitido perfecta argento
Arma, quibus Naso triste notavit opus:

*Hæc quæque erunt (si vera fuerint) in imaginis seruant,
Hæc calamus curas Nostro leuare solet.
Atque ita quæ fuerunt misero ludibria vati,
Nunc sunt barbarico nomen, linguaque solum.
Sic quæque vestra legens fors olim Barbarus hospes
In vestras lacrimas ambrosius erit.
Hospitium misero vati suis Aenea tellus,
Hospitium vobis Agria terra dedit.
Aenea nomen habet, quoniam sit inospita, verum
Hæc vinctus nacta est à seruitate loci.
Nec tu Pannonia credas, &c.*

M. JUSTI GOTHOPREDI RABENERI

Dissertatio de Ouidii exilio & sepulchro.

Uo impetratis in vita Ouidii sunt, quæ libera opinaturis reliquere discordantium iur
se autorum discordia, causa nempe exilii & sepulchrae locus. Prioris prætextum fuisse
seros amarosior, ipse passim facitur, & excusat Elegia ad Augustum; veram autem culpam
cepit & varie circumloquitur. Nunc enim errorem vocat lib. 2. *Trist.*

Pendebat cum me duo crimina, carmen & error.

Alterius scilicet culpa silenda mihi.

Mors se vidisse aliquid, & nosia lumina fecisse queritur: Modo criminis sui curiosos ar
bitros plures deprecatur, ut lib. 2. de Ponto:

Et quis præterea peccarum querere noli.

Tantum tamen nobis, ut hæc molestos hos homines amoliretur, ut potius malignam illorum
fidelitatem accenderet. Mors enim ingenti humani accidere solet, ut in vetum nita
ma, & nihil tam misere nosse curiamus, quam à cuius conscientia prohibemur. Inde fa
ctum, ut Sidonius Apollinaris Juliam Corinnæ nomine turpiter traductam Poëtæ nocuisse
parat: Alii consuetudinem cum ipsa habuisse; Oponeus in omen ruituri gentilissimi rele
gatum credere: multi etiam, crudelitatem poëtae inflecti, in vindictam adhuc acerbiores
suspicionibus accendere, & ipsum Augustum in sitae incesta à Poëta imprudente deprehensum
conspicuum. Ad his ego inuitum dissentio. Vt enim Princeps ille primum aduersus
vultus parum firmus fuerit, tutius tamen fuisse tanti facinoris interventorem opprimere
potius, quam exili contumelia irritare, & eo submovere, unde tutius forte maleheret.
Quoniam cum verendum fuisset, ne uxor, ne liberis, ne amicis causam iræ Cæsaris di
stulans præderet, & sic tamen res emanaret? An nec Julia quidem ipsa relegationis suæ
ignominiam uita fuisse incelli opprobrio? Vnde Suetonius *Augusto cap. 65.* An nec Ouidius
quidem post mortem Augusti tale quid eliminasset? Ignorat ingenia Principum, & malæ
conscience suspicacissimos terrores, & famæ indolem, qui illa tam facile credit. Sed ut
vixit in honore modo constringam hejus rei assertores, addo, Ouidius mortuus est anno l. O
ctobris 199. septimo enim, testibus Eusebio, Hieronymo & Scaligero, qui incidit in ter
tium Iulium. Sexagesimus ergo Augustus erat, cum relegeret Ouidium. Quis autem cre
dit leuam tam prodigiosæ libidinis fuisse, ut nec a filia quidem ablueretur? Quem Suetonius
cap. 71. de insulana pœnitis impudicitia præsentis & posteræ vitæ castitate resistasse. Julia
etiam illa iam cum supra quadragesimum erat (digna scilicet aous, in qua senex deperiret)
& in Dionis computo ad annum 753. iam ante 27. annos in Insulam Pandatariam cum illa
fuit relegata, a quo tempore nunquam, licet deprecante populo, in gratiam rursus admissa,
ut habet Suetonius. Mirari itaque sunt tam magnos homines id facinus suspicari potuisse.
Dubium autem nullum est, quin turpissimæ opinionis autor ipse fuerit turpissimus Caliga
ia, qui asseruit iterum Suetonio *cap. 23. prædicentur: matrem suam ex incesto, quod Au
gustus cum Julia filia commisset, præteritam.* Credo, ut suum ipsius scelus communicatione
hæc leuiter recideret, qui cum omnibus fororibus hæpi conuictum fecerat. Sed iam ad
obscram illam partem calamum uerto, quæ de sepulchro agit. Tomos relegatum fuisse ma
nifestum est. Nomen oppidi à fabulosa Abyssy diffusionem ex historia Argonautarum accessit
ipse Ouidius *lib. 3. Trist. Eleg. 9.* & cum eo multi alii, contra quos ne Iustoria quidem arma

medice operæ pretium fuerit intestinis intra se diffidiis laborantes. Confer Notas Thyli
ad Medeam Seuecae *Act. 1. p. m. 108.* Verior illorum opinio, qui à Tomo quodam condi
tum asserunt. In cuius rei fidem assero verba Davidis Hoefschelli Notis ad Bibliothecam
Præli, *p. m. 962. Tomi conditoris nomen aere Byzantio allatus existat apud M. Velferum,
pate aduersa ipsius Tomi imagine & inscriptione TOMOC KTICTOS, auersa Hercule stante &
Tomi TOMITAN insigne.* Quo autem tempore factum fuerit, reperire nondum potui. Illud
tamen miror, ab Herodoto nullam oppidi mentionem fieri, qui tamen reliqua Ponti Euxini
circa Istri ostra facis describit. An post illum demum Tomi conditæ? Videtur quibus in
strudieres Bibliothecæ. Plinius quidem *lib. 4. cap. 17. Mela lib. 2. cap. 2. Ammianus lib. 22.
& 27. desultorie nominasse contenti, nec verbum addunt.* Strabo oppidulum vocat *lib. III.*
Ouidii certe exilio nobilitatum fuit. Ita etiam calamitates magnorum virorum, non ortus
modo, ad famam urbium faciunt. A Constantinopolitanis demum Imperatoribus contra ir
raptiones Barbarorum præsidio munita fuisse videtur. Ita enim Zosimus *lib. 1. cap. 42. & im
primis lib. 4. cap. 40.* ubi Gerontii Tomorum præfecti casum suo more facis inuidiose Theo
dosis Imperatori exprobrat. Sita fuit, autore Ptolemaeo, in Maesia inferiore Tab. IX. Eu
ropeæ *ad grad. longit. 55. lat. 45. 50.* quem merito sequuntur Ortelius & recentiores alii:
Quod cum ita sit, mirari quis possit, quod de intolerando gelu & sterilitate illius climatis
auro quiritur Sulmonensis noster, cum parallelus ille per Italiae & Hispaniæ partes trans
eat. Aut igitur admodum mollis fuit ille tenerorum lusor amorum, aut amicum calamita
tis auxit excensibili quodam mendacio. Certe qui hodie illas partes videre, mitius loquatur.
Et hæc quidem ideo pluribus, quia sequentibus fidem aut facient, aut adiment. Cum enim
de sua loci nemo veterum dubitauerit, & ipse Ouidius optime testari queat ad pontum Euxi
num, prope ostium Istri positum fuisse, factum est tamen superiore sæculo, ut Caelius Calca
ginus Temeswar Transylvaniae oppidum, Ciofanus & alii Kioviæ Lithuaniae mediterra
neasurbes Tomos veterum esse ridicule crederent. Ille solius nominis vicinia doctus, hic se
pulchri cuiusdam detectione, quod prope hanc urbem cum inscriptione Ouidii repertum sit.
Sed volupe fuerit de his differenter audire Laurentium Mullerum, consiliarium quondam Ducis
Curlandiae. *Wir haben einen Wolbitischen Edelman mit uns gehabt, Woinisky genannt, denselben
hat vander Starosta auff Dremblowa mit zugegeben &c. Dieser beredet unser etliche, das wir wei
ter mit ihm zogen, dann er wolle uns das warhafftige Grab des Ouidii zeigen. Derwegen als nos
ser etliche ihm zu folgen willigten, hat er uns auff leichten Pferden des sechsten Tags von Bory
sthenes durch einen ungebahnten wüsten Weg auf einen hübschen lustigen Platz gebracht, darauf
ein frisches grünes bewachsenes Brunnlein, darnach nicht weit von demselben Brunnlein, etwa ei
nen Steinwurf lang, nahm er seinen Sabel, hieb das lange Grat ab, und wir andern halfen
auch darzu räumen, bis wir durch etliche veltigen des Grabsteins gewahr worden. Als aber auch
die Buchstaben voller Mos bewachsen, in gleichen formen ein Stück vom Steia geschlagen, haben
wir die Buchstaben mit den Messern gereinigt, mit Pulver ausgebrant, und sein reus ausge
waschen, und befunden, das solches mit des gedachten Woinisky Rede übereinkommen. Dann auf
dem Stein diese vier Vers gebauet stehen:*

Hic situs est vates, quem diui Cæsaris ira

Augusti Latro cedere iussit humo.

Sæpe miser voluit patrii occumbere terris,

Sed frustra: hunc illi fata dederunt locum.

*Wir haben von den Bäumen Harz genommen, dasselbe mit Pulver im Feuer schwarz gemacht,
und die Buchstaben damit ausgefüllt, auf das sie nicht leichtlich wieder demosen solten. Der Ort,
da der Grabstein liegt, ad fines Graeciae, ist bewohnt gewesen, das siehet man an alten Stein
hauffen, und an den lustigen Brunnlein. Der Woinisky berichtete, das nicht weit zum Ponto
sey, aber wir haben uns nicht weiter wagen dürfen. Vide Zeilerum Epistola 400. pag. 677.
Cum hoc autem ratione loci ferme conuenit Michalo Lithuanus in *Pragmaticis p. 35. Ibi,
inquens, Borysthenes inuoluitur mari duodecim ostriis densius, &c. unde haud procul ostia Dne
stri cognomen habent Vidano, ab Ouidio Poëta, qui ea in parte Ponti exulasse creditur.* Quæ
deinde idem Michalo addit de Trojæ rudibus prope Kioviæ, etiam Heracliti splendem
movere possent. Larius autem *lib. 12. fol. 967.* tempore Friderici III. Imper. aliud illius
Poëtæ monumentum repertum scribit Sarvariae in Hungaria, quod Episcopus Janruensis
jure dioceseos sibi vindicaverit, putatque indultu imperato Ouidium ex Ponto Sabariam se
contulisse, ibique mortuum esse. Quæ res tantundem fidei mereri videtur, atque illud,
quod Isabella Regina Ungariæ Petro Angelo Bargaço ostendisse calamus argenteum Ouidii*

traditur Beleradi reperitur. *Hesmerus in Lexico sub nomine Ovidii.* Sed ut meum quoque, si quod est, iudicium interponam, fida mihi videntur haec omnia. Nam & Eusebii opinio Ovidium Tornis sepultum antiquitatis praescriptione se tuetur, & majorem habet veri similitudinem, *vid. Scalgerum in Eusebium.* Fabulae autem Lithuonicae incunabula facile delibenter, qui cogitaverit, quo ambitu haec gens à Romanis originem suam arcessere solet. *Vide Laxium consule. pro Polonia, & imprimis Michalonem Fragm. quarto.* Nec non est suppositivus inscriptiones vulgari post fraudem Annii Viterbiensis. Qui autem Tornis hodie habet à Turcis dici putant, oppidum adhuc munitum & capaci portu instructum, aut rem acu tangunt, aut proxime absunt à veritate. Situs enim loci convenit, licet recens Danicæ tabula Tornos paulo meridionales faciat. Sed contenti sumus hoc Carove.

P. OVIDII NASONIS VITA

ORDINE CHRONOLOGICO

sic Digesta

Ut ejus Opera veris reddantur annis, &c.

Per JOANNEM MASSON.

ANNO { Ante Christum, XLIII.
{ Urbis Romae Conditae DCCXX.
{ Ovidii aetatis I.

C. VIBIO PANSA, A. HIRTIO CONSULIBUS.

I. **P**UBLIUS OVIDIUS NASO vocabatur ille Poëtarum ingeniosissimus (a), cujus Vita nobis hic accuratius delineanda venit. Ea nempe nomina vulgaribus, & quidem omnibus, ni fallor, ejus Operum codicibus circumferuntur; quorum etiam testimonium implet Vates, ac antiqui Scriptores confirmant, si Praenomen excipias, quod alibi non reperitur. Id tamen ex illis erat, quae libentius delicatulae Romanorum aures audiebant, Horatio teste, lib. II. Sat. v.

Quinte puto, aut PUBLI, (gaudent praenomine molli
Auriculae tibi me virtus tua fecit amicum.

NASONEM certe se passim ipse Poëta nominat. Nec aliter Velleius Paternulus (b), ejus aequalis; cui numeratur inter ingenia, quae maxime suis aevi eminebant. Hoc etiam solo Cognomine laudatur à Statio (c), Martiali (d), & Seneca seniore (e).

OVIDIUS vero pluries eidem Senecae patri dicitur, uti & filio, qui nunquam eum appellat NASONEM; nisi forte semel, cum scribit (f), se in Senatu stentem vidisse Fidum Cornelium Nasonis generum, &c. Ubi licet non omnino liqueat, Poëtam Nostrum Senecae ob oculos fuisse, id tamen verisimile profus videtur. Cur enim Philosophus ille Fidum Cornelium ulterius designavisset ex Socreri cognomine, quo & alii plures gaudebant? Nisi Nasonem intellexisset omnium celeberrimum, qua-

D 3

(a) Hoc elogio Noster exornatur à Seneca Philosopho, Quaest. Nat. lib. III. c. 27.

(b) Hist. lib. II. cap. 36.

(c) Lib. 2. Sylv. 2. vers. 255.

(d) Lib. 1. Epigr. 62. lib. v. Epigr. 10. lib. xiv. Epigr. 197.

(e) Controv. lib. II. Cont. 2. & Sualfor. III.

(f) Senec. ad Sereuum cap. xvii.

qualis tunc erat Noster, quique solet hoc tantum cognominis à se ipso & ab aliis indigere. Nec omittemus Scriptorem Dialogi de Oratoribus, anno Vespasiani sexto habitum, cui OVIDIUS solum nomine laudatur *Medeæ* (a). Alios recentioris aevi praeterire liber.

Nomine tandem simul & cognomine, OVIDIUS NASO, semel atque iterum ab eodem Seneca Maiore (b) vocatur.

Quin & utroque repraesentari in antiquo Numismate, quod Felicia Rondani, Romam praesantissima Matrona, possidebat, iam dudum contumaverunt eximii maximaeque totum per litterarum orbem famae viri, *Nicolaus* nimirum *Heinsius* (c), & *Erasmus Scaevola* (d) in re Nummaria, non secus ac in omni Antiquitatis scientia, facile princeps. Ut mirum non sit, tantae auctoritatis Scriptores *Idem* & aliis minorum gentium persuasisse.

Atamen, quod prius haud invalidis probaveram argumentis, id ipsum biennio citra post meos oculos demonstravit ipseque Nummus Romae inspectus & diligenter tractatus: Scilicet eodem primitus *VEDIT* nomen signatum fuisse, non vero *OVIDI NASONIS*. Quod hic monuisse, satis fuerit, cum longiorem hac de re discussionem Operi praefixam Lector habeat.

II. Nominibus Poëtae N. subiungenda venit ejus PATRIA, ut ipsiusmet *Methobius* sequamur. Suam enim vitam pingens, sic orditur, *Trist.* Lib. IV. El. 10.

*Ille ego, qui fuerim, tenerorum laeser amorum,
Quem legi, ut moris, accipere, posteritas.
SULMO mihi PATRIA est, gelidis uberrimus undis,
Missa qui novae distat ab Urbe [Roma] decem.
Editus hic ego sum.*

Idem & in *Faldis* Lib. IV. vers. 79-81. testatur, simulque Patriae Conditorem indicat *Solyman**, qui capta Troja comitatus est *AENEAM*.

*Haec erat SOLYMAN Phrygiae comes exul ab Ida:
A quo SULTONIS membra nomen habent.*

SULTONIS gentili patriae, Germanice, nostrae.

Undem Urbis originem *Silius Italicus* notat Lib. IX. de *Saturno* loquens, civis *Submerensis*:

*Idem demus, & gemini fuerant Submerens relictis
Matris in visceribus nostri, Manianus, & unus
Nominis Rheius Solymanus. Nam Dardania Origo,
Et Phrygiae gentis à proavos, qui seiptra secutus
Alimur claram matris fundaverat Urbem,
Ex sese etiam SOLYMAN, celebrata colonis:
Mox Italiam paulatim atrivis nominis Sulmo.*

Huius sicut, avocinitatem, fertilitatemque graphice Noster describit, *Amor.* Lib. II. El. XVI. vers. 1-10. Ubi cum canit:

Parti me SULMO tenet Peligni tertiae raris, id ipsum docet, quod & postea

(a) Dial. de Orat. c. XIII.

(b) *Contra.* IV. lib. x. Deciani. II. lib. II.

(c) in sua Ovidii Editione.

(d) De Praefata & Usu Numismat. p. 43, 43.

* In Nummis eadem Termesensibus occurrit *COAYMOE*, velut eorum antiquus Heros & Conditor. vid. *Cl. Spanhem. Diss. de Praef. Numis.* p. 479. Edit. in 4to at p. 563. Edit. nuperae in fol.

Pinii (a) observavit; *Pelignorum* nempe regionem in tres civitates, seu populos fuisse divisam, quos hic vocat *Cosimenses*, *Superequanos*, & *Sulmonenses*; ut hi fuerint *tertia*, ordine vel praerogativa, totius *Peligni* ruris pars; cum metropolis esset (b) *Cosinium*. Hinc vero Noster se *Pelignis natum* dicit, *Amor.* Lib. II. El. I. vers. 1. atque *Peligni raris alumnus*, Lib. III. El. XIV. vers. 3. ubi etiam vers. 8-10.

Pelignae dicar gloria Gentis (c) ego.

Hinc etiam solo *Peligni* nomine *Martiali* laudatur, Lib. II. Ep. 41.

*Ride si sapias, o puella, ride,
PELIGNVS, puto, dixerat POETA.*

Qua de *Gente*, non autem de ipso Poëta, venit intelligendum, quod, eadem Nostri Elegia jam citata proxime sequitur:

*Quam sua libertas ad honesta coegerat arma;
Cum timuit socias anxia Roma manus.*

Scilicet legendum, non quem cum vulgaribus libris, sed quam cum Cl. Heinsio ex quatuor MSS. codicibus. Ut sensus sit, *Pelignos* libertatis amore tum arma sumere coactos esse, cum Roma bellum timuit *Sociale*, quod & *Italicum* vocat *Vellejus* (d), cuius verba, perperam à Commentatoribus praeterita, Poëtae mentem apprime illustrant. *Mors*, ait, *Drusi*, jam pridem tumescens bellum excitavit *Italicum*: quippe *L. Caesare*, *P. Rutilio COS.* abint. annos cxx. (i. e. An. U. C. DCLXIV.) Cum id malum in universa Italia ab *Asculanis* esset, — ac deinde à *Marsis* exceptum, in omnes penetrasset regiones, arma adversus Romanos (NB.) cepit. Quorum ut fortuna atrox, ita causa fuit iustissima. (NB.) Petebant enim eam civitatem, cuius imperium armis tuebantur, & caetera, quae lectu digna. Vel hinc vero discimus, quo jure Noster *Pelignorum arma* dixerit *honestia*.

Pura si quis de *Sulmonae* requirat, Geographos consulere licebit, vel *Herennium Cosonium*, qui communis utriusque Patriae prolixam satis descriptionem, praesertim quoad recentiore statum attinet, suis in Poëtae Observationibus praefixit. Ea vero Civitas anno tandem proxime elapso, *AETRAE* Vulg. MDCCVI. terrae motu & hiatu penitus corruit peritque.

III. NATALEM suum annum Noster proxime indicat eodem Carmine x. Lib. IV. *Trist.* vers. 5, 6.

*Editus hic ego sum; nec non, ut tempora noris,
Cum cecidit fato Consul uterque pari.*

Quibus Consules clare designantur, quos ad hunc annum appositimus, *Hirtium* & *Pompeium*, qui bello *Mutinensi*, simul cum *Caesare Octaviano*, adversus *M. Antonium* dimicantes ambo ceciderunt; duobus nempe praeliis circa *Mutinam* *Aprilis*

(a) *Hist. Nat.* lib. III. c. 12.

(b) *Strab.* lib. V. p. 369. *Vel. Patere.* Lib. II. Cap. 16.

(c) *Sic* & Lib. IV. *Pont.* Ep. XIV. vers. 49.

Gens mea *Peligni*, regioque *domestica* *Sulmo*.

Gens, scilicet eodem sensu, quo Graecis ἰδιότης, usurpatur, *Provinciamque* significat, ut altera vox, *regio*, designat oppidum natale. Quo modo *Lapis* in Syria à Cl. *Mandrell* descriptus habet: MARTINVS — EX PROVINCIA MOES. SVPER. REG. VIMINIAC. Alias passim in Inscriptionibus. Urbs patria notatur voce *DOMO*. Unde patet, haud frustra Ovidio dici, *Regio Domestica*.

(d) Lib. II. c. 19. Vide & *Flor.* lib. III. c. 18. &c.

mensis commisit, quibus *Consulium alter in acie, alter post paucos dies ex vulnere mortuus est*.^a

Cujus casus geminique certaminis tempus paulo accuratius, quam vulgo fit, expoluisse verum operae pretium erit, ut duo hac de re Nasonis Nostri loca melius intelligantur.

Itaque cum D. Brutus à M. Antonio Mutinae per tres circiter menses oblectus esse jam sustineret, atque Hirrius & Caesar aliquandiu cum firmo exercitu se continentent, ille *Clasterne*, hic ad *Forum Cornelianum*, ut *Pansam* Romae copias ex cunctis Italiae comparantem expectarent (b); tandem uterque conjunctis viribus ad D. Brutum obfisione liberandum profecti, haud longe ab urbe Mutina caltraeque sunt. *Antonius cum editionem à Bruto jam non amplius speraret, relicto in obsequio urbis L. Antonio fratre suo, in Caesarem & Hirrium profectus est. Cum castra castris essent opposita, per aliquot dies equestris praelia levia & dubio victoria commissa sunt, teste Dione c.* Et paucis post lineis addit, M. Antonium, *cum appropinquante Pansam sentiret, hostium castra oppugnare fuisse aggressum; ac Caesarem Hirriumque castris suis continuisse, eoque custodisse.*

Ad hanc oppugnationem feliciter ab Hirrio Caesareque repulsam id refert, quod *Octavius* Augusto palpaturus ad xviii. Kalend. Majas canit, Pastor. Lib. vi. vers. 617-618:

Laeve securum [Idus] intus pete, navito, portus;

Frangis ab occasu grandine mistus erit.

Billios ad fueris; tamen hoc Mutinensis Caesar

Grandis militia contudit arma sua.

Deinde Antonius, pergit Dio, relicto ibi parte suorum copiarum, qui castra (Marti Caesarique) oppugnarent, ut & ipse adesse omnino crederetur, — clam de nocte in *Pansam* Binonia tum procedentem profectus est; cumque insidias exceptum vulneravit, milites ejus occidit. — *Quam rem cum Caesar Hirriusque intellexissent, Hirrius ex Murae utroque pugnaque defungato Antonio occurrit, Caesare ad castra descendenda relicto, cuiusque insidias Victoris superavit.* Subjungit Hirrium non modo, sed & Vestiam, Caesaremque à militibus senatuque imperatores nominatos esse. Huc respiciunt Naso ad xvii. Kalend. Majas, ibid. vers. 673-676.

Hanc quondam Citherea diem properantis ire

Justit, & arboros praecipitavit equos;

Ut titulem Imperii quam primum iuice loquenti

Augusto juveni prospere velle darent.

Ex quibus liquido patet, praedictam de M. Antonio *Victorium* † fuisse reportatam, ac *Imperatoris* titulum singulis Ducibus à militibus datum, pro Ovidii calculis, die xvii. Kalend. Majas; atque promde *Pansam* eodem die vulnere acceptis; siquidem hoc collatis cum Dionis narratione docet, atque praec cacteris Cicero,

(a) Vellej. Ruvic. lib. II. c. lxxi.

(b) Vid. Cicero. Epist. v. & vi. lib. xii. fam. Adde Eoist. xv. ex qua patet, *Pansam* adhauc in Romae, & in Senatu, *Quinquatribus*, scil. primo Festi die, seu Martii xix. fuisse: contra inf. p. 1099. Adeoque *Pansa* videtur Romae profectus in fine Aprilis.

(c) Lib. xlii. pag. 317.

* Huius quoque eodem die rem feliciter egisse testatur Cicero Philipp. xiv. *Hic ergo, uti dicitur, maxime curam, ut verissime scribit Hirrius, castra multarum Legionum paucis cubilibus intatus est, secundumque praelium fecit.*

† De qua vide Ciceronem Phil. xiv. Epist. 32. lib. x. famil. &c.

cero, rem dilucide prosequens: *Unius autem, ait (a), dici quot & quantos dies, Dii immortales, fuerunt? Princeps enim omnium Pansa praelii facienda, & cum Antonio colligendi fuit. — Sed cum libertatis avida Legio [Martia] effrenatus in aciem hostium irrupisset, ipseque in primis Pansa pugnaret, duobus periculosis vulneribus (NB) acceptis, sublatus è praelio Reip. vitam reservavit, &c.*

Negotium tamen hic, quoad praelii diem, facessit Galbae ad Ciceronem ex ipis Castris epistola (b) qua duplicem Pansae Hirriique pugnam cum M. Antonio contigisse xvii. Kal. Majas ille nuntiat. Sed facile potuit mendum in notas numerales Libratorum culpa irrepere, ac pro xvi. scribi xvii. quemadmodum eruditissimus Paul. Manutius censet, xii. Kal. Maji pro xvi. ad epistolae calcem fuisse appositum. Emendationem quoque non parum suadet, quod non nisi xii. Kal. Maji de copiis M. Antonii profligatis nuncios Romae acceperunt, prout Cicero Epist. vii. ad Brutum, x. Kal. Maji data, scribit. Etenim tanta non erat inter utramque Urbem, Mutinam ac Romam distantia, ut nunciis, * quinque diebus esset opus.

Ex hac porro pugna M. Antonius cum integro (c) Equitatu recedens *hora noctis quarta se in castra sua ad Mutinam recepit* (d); sed paucis post diebus iterum Hirrius Caesareque cum eo acie congressi ejus copias deleverunt ipsumque ad fugam compulerunt (e). Quod Cicero Epistola Bruto narrans: *Hirrius, inquit, in ipsa victoria occidit, cum paucis diebus (NB.) magno praelio ante vixisset. Nam Pansa suorum, vulneribus acceptis, quae ferre non potuit.*

IV. Mensis insuper, atque diem natalium Ovidius nos docuit eadem Elegia, vers. 9. 14.

Nec stirps prima sui; genito jam fratre creatus;

Qui tribus ante quater mensibus ortus erat.

Lucifer amborum natalibus adfuit idem.

Una celebrata est per duo liba dies.

Haec est armiferae festis de quinque Minervae,

Quae fieri pugna prima cruenta solet.

His clare indicat, se fratremque, duodecim mensibus natu majorem, eadem die *Martii*, nempe xx. natum esse. Etenim xiv. Kalend. Aprilis †, seu xix. die *Martii*, incipiebat Minervae festum, quinque diebus celebratum, unde *Quinquatria* dictum, cujus prima dies sacrificiis dicata, tribus vero sequentibus Gladiatores in Theatro certabant; ac proinde secunda Festi dies, qua Naso Noster procreatus, prima fuit, quae pugna fieri *evuenta* solet. Ea vero de hoc Festo disertissime Poeta narrat, Fast. Lib. III. vers. 809-814. Ubi cum ante de *tertia* post *Idus Martii*, hoc est de xvii. die, dixisset, addit:

F. Uno

(a) Philipp. XIV.

(b) Ep. 30. Lib. X. famil.

* Quis non erat *Lupus*, D. Bruti & Cicerois familiaris, qui *Romam sexto die Martii* venit, Epist. vi. Lib. XI. fam.

(c) Vid. Cicero. Epist. 15, 33, 34. Lib. X. & Ep. 10. Lib. XI. ad fam.

(d) Id. Ep. 30. Lib. X. fam.

(e) Dio Lib. XLVI. p. 318. &c.

* Ut certum sit, eos Interpretes errare qui xxi. Martii dicunt; uti & Ald. Manutium, qui in Nostri Vita scribit, eum xiv. Kal. April. natum esse.

† Ad quem quoque diem *Quinquatria* assignant Kalendaria, cum *Gruterianum*, pag. cxxxii. quam *Vindobonense* apud Lambecium.

*Una deos media est: & sunt sacra Minervae:
Nominaque à junctis quinque diebus habent.
Sanguine prima vacat, nec fas concurrere ferro.
Causa, quod est illa nata Minerva die.
Altera, tresque super frata celebrantur arena.
Ejusdem castoris bellica laeta Dea est.*

V. Genus tandem Nostri quam fuerit clarum, nos latere noluit. Ibidem enim v. 7, 8.

*Si quid est à proavis usque est vetus Ordinis haeres:
Non modo Fortunae numero factus Eques.*

Quae eorundem fere syllabis jam cecinerat Amor. Lib. III. Eleg. xv. vers. 5, 6.

*Si quid id est, usque à proavis vetus Ordinis haeres,
Non modo militiae turbina factus Eques.*

Et Lib. I. El. III. vers. 7, 8.

*Si me non veterum commendant magna parentum
Nomina; me nostri sanguinis auctor Eques, &c.*

Lib. II. vers. 110. de domo sua.

*Parvus quidem parvi, sed sine labe, domus.
Se unquam parva tamen, patrio dicatur ut aevo
Clara, nec ullius nobilitate minor, &c.*

Denique Lib. IV. ex Ponto El. VIII. ver. 17, 18.

*Non graus exaltat, Equites, ab origine prima,
Usque per innumeros inveniemur avos.*

Quibus patrum est, Nasonem Nostriam non modo *Eques* fuisse Ordinis, sed & in illis, qui ob generis antiquitatem dicti videntur Equites *Splendidi, Speciosi, Illustres*, ut jam in Horatii Vita (a) notavimus, simul ex Nostro monentes, hoc avitum sibi Fortunae seu Militiae munere factis Equitibus praecelluisse. Unde est, quod Ovidius in matrem invehitur, quae alium militia nuper ad Equestrum Ordinem promovit ipsi praetulerat, Amor. Lib. III. Eleg. VIII. vers. 9. & seq.

*Non recens dives, parvi per vulnera Censu,
Praesertim nobis sanguine passus Eques, &c.*

Quae res ad hunc Ordinem spectabant jura & instituta, plures (b) jam docuerunt, nec haec est loci rem accuratius discutere.

VI. Pater & Mater adhuc in vivis erant cum Noster scriberet Amor. Lib. I. El. III. (vid. inf. An. U. C. DCCXXXIV. n. III.) Nec mortem nisi aetate prope obituam, prior ille jam nonagenarius, post mater, atque uterque ante filii aetatem: Trist. Lib. IV. Eleg. x. vers. 77.

*Et jam compleret genitor sua fata, novemque
Addiderat lustris altera lustra novem
----- Matri proxima iussa teli.
Fuerit ambo, tempestivaeque sequuti,
Ante diem poenae quod perire meae! &c.*

Aut

(a) De quibus nonnulla nota Lipsius ad Tacit. Annal. XI. c. 4. quae nobis non placeant, sed consistere per nostram non licet instituta.

(b) Pag. 114. & seq.

(c) Vid. Roiss. Antiquit. Lib. I. c. 17. Joan Anton. Valtrinius de Re milit. Lib. III. c. 4. Lips. de Milit. Rom. Lib. Dial. v. Alexand. ab Alex. Lib. II. c. 29. cum Tirag. Not. &c.

ANNO { Ante C. XLII. U. C. DCCXII.
Ovidii I. & II.

M. AEMILIO LEPIDO II. L. MUNATIO PLANCO COSS.

BELLO, quod his Consulibus adversus Julii Caesaris interfectores susceptum & feliciter confectum, atque *Philippense* Historicis à pugna ad *Philippas* commissa (a) dictum est, Caesar Octavianus Templum *Marti* vovit, & quidem sub praclii tempus, ut Naso Noster testatur, Fast. Lib. V. vers. 569-578.

Voverat hoc juvenis tunc cum pia sustulit arma.

A tantis Princeps incipiendus erat.

Ille manus tendens, hinc stanti milite iusto,

Hinc conjuratis, talia dicta dedit:

Si mihi bellandi Pater est, Vestaeque sacerdos

Auctor, & ulcisci Numen utrumque paro;

Mars, ades; & satia scelerato sanguine ferrum,

Stetque savor causa pro meliore tuus:

Templa feres, & me Victore vocaberis Ultor.

Voverat; & fuso Laetus ab hoste redit.

Iidem paucis narrat Suetonius (b): *AEdem Marti bello Philippensi, pro ultione patris suscepto, voverat.* De cujus Templi Constructione & Consecratione plura deinceps ex Nostro dicemus.

ANNO { Ante C. XXXIV. U. C. DCCXX.
Ovidii IX. & X.

L. SCRIBONIO LIBONE, M. ANTONIO II. COSS.

I. Quomodo suam Ovidius exegerit *pueritiam*, annuatim dicere nobis sine te- ste non licet. Ex ipso tantum in genere novimus, cum cum fratre patris cura * Romae teneris ab amicis excultos & institutos fuisse; atque insignium Magistrorum Scholas frequentasse. Etenim Trist. Lib. IV. Eleg. X. vers. 15. 16. canit.

Procius excolimur teneri, curaque parentis

Imus ad insignes Urbis ab arte viros.

Quod subjungit nos docet, quae utriusque fuerit indoles, & quo jam à pueritia propenderet ingenium:

Frater ad eloquium viridi tendebat ab aevo,

Furtiva verbosi natus ad arma Fori.

At mihi jam puero coelestia sacra placebant;

In quo suam furivis Mosa trahebas opus, &c.

E 2

in-

(a) De qua fufus in Horatii Vita. p. 50-55. diximus.

(b) In Aug. c. 29.

* De utriusque parentis sui cura Trist. Lib. II. vers. 343. & seq.

Sibi mihi, quod didici! quod me docerere parentis,

Lustrumque est ovales esse novata meae!

P. OVIDII VITA

36

Incompertum vero est, quos frequentaverint *Grammatici*; qui solebant his temporibus primi puerorum esse Magistri. Equidem *Cajus Julius Hyginus*, Augusti Libertus, illudribus Grammaticis a Suetonio annumeratus, eidem dicitur fuisse *lucubrissimum Ovidio Poeta* (a): At, eo teste, Hyginus non nisi puer à Julio Caesare Romano advectus fuit, *Aetnae capta*, hoc est anno U. C. DCCVII. Ut hinc non videatur ille jam hoc tempore Grammaticae professionem suscepisse.

II. Sub illis autem puerorum Magistris, Grammaticesve Professoribus Linguam quoque Graecam pro more Nostrae procul dubio didicit; cum Graecae doctrinae fuisse ismet indicet, *Trist. Lib. III. El. XII.*

Rarus ab Italia tantum mare nata transit:

Littera raris in haec partibus orba venit.

Sive tamen Graeca scivit, sive ille Latina

Voce loqui; certe gratior hujus erit, &c.

Inde est quod *Eleg. VII.* dicit, se *Judicem* Carminum fuisse, quae docta mulier Romana, sub *Perillae* nomine laetens (b), scripserat non patrio more, hoc est, non Latina Lingua, sed Graeca, quippe cujus opus sola vates *Lesbia* Sappho vincebat, *Met. III. 11.*

Tu quae est, die, stultis communiibus esquid innoctes,

Deo non patrio Carmina more tantis?

Deinde vers. 20.

Ubi tamen vates Lesbia vincet opus.

Et vers. 23. 24.

Dum loquitur, cum soppo mihi, tibi nostra legebam:

Saepe tui iudex, saepe magister eram.

Quae & plura *Loea*, quibus vater, Nasoni lectos *Homerum*, aliosque Graecos Scripserat. Vide *Trist. Lib. I. El. V. Lib. II. vers. 363.* Adde quod & *Athenae* Scriptorum causa petierit, vide inf. ad An. U. C. DCCXXVII. n. III.

III. Ceterum nullam apud me fidem habet, quod in *Ovidii Vita* ex vetusto *codice* *Peloponni Laeti* legimus, Nostrum nempe sub *Plotio Grippa* Literis eruditum, seu, prout alius *Codex* *Uarneliani* fert, eum *Roman* sub *Plotio Grippa* Literis eruditum esse. Plotius certe *Grippus* inter Grammaticos hujus aevi apud *Suetonium*, *Senecam*, aliumve non occurrit. Plotius quidem *Grippus* *Tacito* senel atque *Iturum* memoratur, ut qui *ab Vespasiano* in *Senatorium Ordinem* additus, at *Lupini praepositus* fuerat (c), deinde *Prastura* donatus (d), anno Ch. LXX. *Statius* quoque *Plotium Grippum*, ut vulgares quidem *Codices* habent (e), tanquam *suorum gradus juvenem*, hoc est procul dubio, *Senatorii Ordinis*, eumque *probit* à *Domitiano* *arbitrum* *Annuae* *datum*, ac *omnium* *viarum* *stationibus* *praefectum*, cum prius in *Foro* & apud *Centumviro* *Causas* *juvenis* dixisset. Quae cum *Statius* *adulto* jam *Domitiani* *imperio* scriberet, hinc patet, huncce *Plotium Grippum* *haud* *eundem* esse cum illo sub *Vespasiani* *principatus* *initium* *Prastura* *functio*; uti male *Gevarius* (f) opinabatur. Ex his vero fontibus forte processit *fictus* ille *Nasonis* *Nostrae* *Magister*.

AN-

(a) Suet. de Illust. Gramma. c. 21. (b) De qua inferius. (c) Tacit. Hist. Lib. III. c. 52. (d) Id. Lib. IV. c. 39.

(e) *Gevarius* tamen ex *Tacito*, legendum existimabant *Scrivenerius* ac *Gevarius*, nisi quis aliter dixerat, *Tacitum* ex *Statio* emendandum.

(f) *Prost.* Lib. III. *Sylv.* & *Carm.* IX. (g) *Not.* ad illud *Stat.* *Carm.* c. XII.

ANNO { Ante C. XXVIII. U. C. DCCXXVI.
Ovidii xv. & xvi.

C. CAESARE OCTAVIANO VI. M. AGRIPPA II. COSS.

I. CUM Nostrum ad *Togam* ejus *virilem* (a), quae & *libera* (b), ac *pura* (c), dicebatur, magno satis saltu transimus; de qua sic eadem *Llegia* x. L. iv. *Trist. vers. 27. 28.*

Interea, tacito passu labentibus annis,

Liberior Fratri sumta tibi que toga est.

Qui vero vulgaris fuerit dies togae huic dandae dicatus, docet ipse *Naso*, *Factor.* Lib. III. dum ad *tertium* post *Idus Martii*, seu XVII. ejus mensis diem *Baccho* sacrum, ac *Liberalia* inde dictum, haec prodit, à vers. 770.

Restat ut inveniam, quare toga libera datur

Lucifero pueris, Candide Bacche, tuo.

Sive quod ipse puer semper, juvenisque videris,

Es media est aetas inter utrumque tibi:

Seu quia tu Pater es, Patres sua pignora natos

Commendant curas numinibusque tuis:

Sive, quod es Liber, vestis quoque libera per te

Sumitur & vitae liberioris iter, &c.

Haud tamen omnibus observatus fuit hic dies, uti jam in *Horatii Vita*, *Ciceronis* exemplo, ostendimus; cui & alia possent addi. Nec forte mos ille ad alia quam *prisca* spectabat tempora, ut *Poeta* videtur innuere *proximis* *versibus*:

An quia, cum prisci colerent studiosius agros, &c.

Ut ut sit, hoc circiter tempore *Naso* togam sumserit *virilem*, siquidem haud immerito docti viri (d) censent, eam anno aetatis XVI. incunte pro hujus aevi more datam fuisse; quo certe anno eandem filio M. *Cicero* induit, ut jam alibi (e) docuimus. Huc etiam *Augusti* exemplum referunt, de quo *Suetonius* (f): *Duodecimum*, ait, *annum* *agens* *aviam* *Juliam* *defundam* *pro* *concione* *laudavit* (g). *Quadridentio* *post* *virili* *toga* *sumta*, *militariibus* *donis* *triumpho* *Caesaris* *Africano* *donatus* est, &c.

Alii vero haud indoctiores viri, (h) *Nicolaum* *Damascenum* secuti, censent togam *virilem* *Augusto* XIV. tantum annos nato datam; ac proinde in eo *Suetonii* loco legunt *Decimum*, pro *Duodecimum*, annum, quo *Princeps* ille *aviam* *laudaverit*; ut *Quadridentium* exinde supputatum in *Augusti* XIV. incidat. Di-

E. 3

(a) Quod nempe qui eam induebant ex ephelis in viros transcriberentur.

(b) Quia tam è Magisterio excedebant.

(c) Ut quae tota esset alba, nihil purpurae admixtum habens.

(d) Vid. *Ald. Maunt. Quaes. per Epist. Lib. II. de Toga Rom. Noris de Cenot. Pis. p. 114.* *Gracri* ad *Sueton.* *Aug.* c. 2.

(e) In *Horat. Vita* p. 25.

(f) *Lib. II. c. 8.*

(g) Idem aliquot ante annis scripserat *Quintil.* *Lib. XII. c. 6.* *Caesar Augustus duodecim annos* *agens* *pro* *Rostri* *laudavit*.

(h) Vid. *Heur. Valeri. Not. ad Nicol. Damasc. Excerpta* p. 475. *Henr. Dodwell. Praef. V. ad Spartiani Hadrian.*

forta sane sunt Nicolai verba: *Karēlaure de eis tñs āzopoi taej ēnē meliōra zēpōdō; ποικυρωμένη, ἔστ' ἀποξείδω μὲν αὐτοὶ τῶν τῶν περὶ ἴφουρον ἐσθῆτος, ἀγαλλῶν δ' ἢ τῶν παλαιῶν, σὺμβολοὶ δὲ τῆς ἐς ἀδελφῆς ἐξέλεξις*: Inde annos circiter quatuordecim natus in Forum descendit, posita praetexta, togam puram indutus, quod virili civitatis argumentum est.

At Eminentissimus Norisius, & ejus vestigia premens Celebrerrimus Graevius, ut vulgarem Suetonii Lectionem vendicent, nodum fecant, erroris Damascenorum iaculantes, quasi etiam parum sibi constaret. Eius tamen uti & Suetonii fides integra nobis videtur, dum haec observamus. 1º. Cum illud Nicolai *ἔστ' ἐν ποικυρωμένη, circiter annos quatuordecim*, optime possit de XV. labente anno intelligi; hinc etiam bene conveniet quod idem addit, ac praeclaudati viri obijciunt. Scilicet scribit ille, togam virilem ab Augusto sumtam ea die, qua Pontifex creatus fuerit in L. Domitii jam defuncti locum. Atqui L. Domitius in aetate Pharsalica, anno U. C. DCCVI. adulta aetate, periit; quo tempore Augustus annum agebat XV. cum esset die XXIII. Septembris initurus XVI. annum. Igitur potuit ante hujus anni XVI. principium togam induere puram. 2º. *Quadrimestium* illud, post *Juliae* mortem Suetonio numeratum, omnino videtur ad tempus spectare, quo *domis militibus* Augustus fuit *domatus*. Noluit nempe Suetonius indicare, quo aetatis anno ille hanc sumxit togam, sed quo Julius cum duobus militibus ornavit; sicque interpungendus est ejus textus: *Quadrimestris post, virili toga sumta, militibus, &c.* Passim Historicus ille eadem phrasi plurima loca jungit, quae verum suat temporis. Quod si eruditus viris animadversum fuisset, citius facile removissent difficultates, quibus cruciantur; ut aliquot exemplis demonstraremus, si locus id permitteret.

Idcirco per Suetonium nihil obstat, quo minus cum Cl. viris Valefio, ac Dodwello conciliamus, togam virilem ab Augusto sumtam, cum XIV. aetatis annus jam esset completus, ac XV. laboreretur. Ea certe aetate ipsemet nepotibus Cajo & Lucio Caesaribus eandem togam dedit, alique postea sumserunt; uti Cl. Dodwell. (a) post alios recte docuit. Quia etiam doctissimus Octavius Ferrarius (b), qui de hujusmodi XV. anni sumendae pro more togae liberae assignat, existimat cum Menutio, Augustum, Ciceronis item filium, & alios serius id egisse magis ab alie causa, quam a lege aut more. Quem morem si Nafonis Nostri parentes secuti fuerint, potuerunt hinc Consulibus, & quidem die superius notato, *Liberalibus* tempore, filium hac virili toga induere, cum ejus XV. annus esset in exitu.

II. In primis porro venit observandum quod Noster praedicta Lib. IV. Triduum *Eligia X. de Lato Clavo* sibi & fratri simul cum toga pura dato subjungit, vers. 19.

Induiturque humeris cum lato purpura clavo.

Ubi, consentiente Doctorum recensiorum * Cohorte, significat Poeta induitum sibi fuisse *unicam*, quae scriptoribus aliis dicitur *tunica Lati Clavi* (c), seu *Laticlavis* (d). At Aldus Manutius (e) hinc clare sibi videtur colligere, hancce tuni-

(a) Praefatione V. ad Sparti. Hadrian. Vide Lipsi. ad Tacit. Annal. Lib. XII. c. 41.
 (b) De Re Vestiar. Lib. II. c. 1.
 * Labente quidem XV. seculo *Clothes* ingenuae ferebatur, se hujus loci difficultatem solvere non potuisse; neque feliciores erant illi, quos in Urbe Romana & in celeberrimis Italiae Gymnasiis hoc de re consuluerat: vid. ejus ad hunc Loc. Not.
 (c) Sueton. in Aug. c. 24. (d) Valer. Maxim. Lib. V. c. 1.
 (e) Quaest. pro Epist. Lib. II. c. a. de toga Rom.

tunicam omnino *purpuream* fuisse. Enim cum in hanc rem testimonium ex Quintiliano & Cicrone prius laudasset, addit: *Verum de tunica Lati Clavi purpurea, ut omittantur dubiae fortasse* (NB.) *fidei testimonia, satis aperta su significatio in hoc Ovidii versu*: Induitur, &c. Octavius vero Ferrarius, qui cum aliis existimat *tunicas*, uti & togas viriles, fuisse *albas*, ea quidem Quintiliani & Ciceronis loca, quibus Manutius minus fidebat, ad examen revocat, ut ea illi eripiat (a). Sed de hoc Nafonis loco prorsus silet. Addamus igitur, hinc non magis probabit, tunicam laticlaviam omnino *purpuream* fuisse, quam evinci posse, *togam puerilem* ejusdem quoque coloris fuisse, ex eo quod saepe haec Poëtis *purpura* dicitur. Manutius ipse cum aliis censet, togam hanc, *Praetextam* passim dictam, nihil purpurum habuisse praeter Limbum, qui vestem extremam ambebat, unde *praetextae* nomen. Quia etiam prolatis pluribus ut id probaret locis, objectionem ex alio Statii testimonio, huic Ovidiano persimili, petitam sic solvit (b): „Nam si quis, cum legerit versum Statii Sylv. Lib. V. (Car. II. ver. 67.)

Nec saltem teneris Ostrum puerile lacertis

Exiit:

Ostrum dicat pro tota purpura praetexta usurpatum; respondebitur, togam quidem puerilem, id est, praetextam indicari, cujus in Limbo *Ostrum*, id est, purpura cernebatur; non tamen hoc dici, totam praetextam purpuream fuisse. Idem de Juvenali Persioque dicendum, qui *purpuram* pro praetexta usurparunt; ille Sat. X. ver. 154.

*Ingenui cultus puer, ingenuique pudoris,
 Quales esse debet, quos ardens purpura vestit.*

Persius Sat. V. vers. 30.

Cum primum pavido custos mihi purpura cessit.

Igitur cum *purpura* simpliciter vocetur toga praetexta, quae in extrema tantum ora purpuram praetextam sive circumtextam haberet; quidni potuerit *purpura* quoque dici tunica, quae in *Clavo*, tam lato quam angusto, purpuram gestabat? Licet enim nondum inter eruditos de *Clavi* forma (c) convenierit; uno tamen ore consentitur, utrumque *Clavum* latum & angustum fuisse *purpureum*, ac tunicae adfuturum, vel intextum.

Oritur & alia quaestio ex eodem Nafonis versu, qui nempe potuerit Noster, *Equitri* tantum sanguine procreatus, *Laticlaviam* induere tunicam, quae *Senatori* Ordinis insignie passim habetur (d)? Si Manutium audiamus, dicendum erit, „Laticlaviam omnium fuisse, qui vel patre Senatore, vel Equite nati essent; non quidem a primis annis per omnem aetatem, sed ab anno, quo virili toga sumebatur, ad annum aetatis Senatoriae, quo Curiam ingredientibus remanebat ejusdem tunicae jus: sim autem Senatoriam dignitatem non assequerentur, vel quia nollent, vel quia non possent; Lato Clavo deposito angustum sumebant. Haec omnia doctus vir eruit ex hoc Ovidii loco; qui tamen ejus sententiam evincere nequit; cum ab exemplo singulari non valeat ad universos Equites consequentia; atque alia possit assignari causa cur Noster id jus habuerit.

Li-

(a) De Re Vestiar. Lib. III. c. 10.
 (b) Quaest. pro Epist. Lib. II. c. 1.
 (c) Qua de re disputantes prae caeteris vide Ferrarium de Re Vestiar. Lib. III. c. 12. Auslect. c. 1. 3. & Rubeni. Lib. I. c. 1. 2. &c.
 (d) Vid. Sueton. in Aug. c. 28. 94. in Tib. c. 37. in Claud. c. 24. Plin. Hist. Nat. Lib. XXXIII. c. 2. &c.

Lipius (a) vero rem strictius intelligebat, censens Equites Romanos *Illustri* tantum, qui non quidem Senatores, sed & Censum habebant & spem Senatorie dignitatis, Octianis etiam Senatorii insignis, id est, latum clavum gestasse. Verum vel ex hoc Nasonis exemplo confutatur, siquidem id recert ad Augustum, qui anno U. C. DCCXLII. legem tulit, ut ex Equitibus, qui non minus decies iohario possiderent, eigerentur à Magistratibus, è quibus Tribuni plebis Senatorieque herent, qui gesto Tribunatu aut retinerent Senatorium Ordinem si vellent, aut iterum reciderent ad Equestrum (b). Jam autem Noster ex Equitibus *Illustribus* si quis unquam, pluribus ante praedictam Augusti legem annis *Laticlavibus* induerat. Alia proinde ratio quaerenda.

Casubonus (c) autem iustus sibi incompertum esse, quo tempore coeperit mos ille Latum Clavum cum virili toga sumendi; affirmat tamen illud certum esse, iam namque fieri solitum in Splendidiorum Equitum Liberis, atque id arguere quod Ovidius de se narrat hoc, quem tractamus, loco. *Quod*, ait, *factum esse certum est, quod vel quatuor annos post Augusti in Urbem reditum à victo Antonio, id est, anno U. C. DCCXXVII. vel sequente.* Deinde addit: *Sic ex Augusti consuetudine, seu ex alius Imperatoris innovatione, non ita fuit hoc jus promissum, ut sua sponte Principi usum fieri possit: quia patres id ab eo Liberis suis, quos destinarent ad Imperatoris officium, petebant.* Ad eandem Principis indulgentiam alii quoque loci viri & hinc modo solvendo recurrunt, omneque Statum praec primis adnotant, qui Lib. IV. Sylv. VIII. ait vers. 59-62.

Quae de Duce & Origo sumit, hoc à tempore primo

Patris hinc sumit, hoc iure sub ipso

Et modo primo bene iuravit Casperis adfuit

Statum. Praeclari Liberos misere Senator.

Ubi novae res indicant necessaria Equitum filiis, ut possent Curiae interesse, 1. Opes, seu Censum, 2. Originem, seu natalium splendorem, & 3. Principis beneficium. Haec ut in super confirmant, & alia proferunt exempla, quibus patet Imperatorum beneficio Latum Clavum viris ex Equestri Ordine concessum. Sed cum et ex aliis exemplis constet, viros quoque haud natalium splendore *Laticlaviam*, ac Senatoriam dignitatem à Principibus impetrasse; non videtur quod Equites splendidi hac in re peculiare habuerint; nisi dicamus his Latum Clavum facile, & statim ac petierant, datum fuisse, quem alii vix ac magna aetate gratia obtinebant.

Uti ut sit, tria istem vel ex Nasonis Nostro constant: 1. *Laticlaviam* tunicam non hoc tempore & Splendidiorum Equitum, nec modo Senatorum, Liberis, si non Nativum iure, si e beneficio & indulgentia, concessam fuisse; atque proinde,

(a) Not. in Tacit. Lib. XI. Annot. c. 4.

(b) Not. in Dion. Lib. LIV. p. 523. 523.

(c) Not. in Sueton. Aug. c. 38.

(d) Not. in Sueton. Vespas. c. 2. Albert. Ruben. de Re Vell. Lib. I. c. 14. Cap. 1. Sect. Annot. c. 20.

(e) Sic ferunt vulg. Codd. et Casubonus hoc legit, uti & verso seq. pro hoc. *Genovius vero hoc & sic reddunt; quod iniquis in re Critici iudex Cl. Joan. Frid. Gronovius, Dicitur in Suet. c. 28. pro hoc, uti & Alb. Ruben. L. I. c. 14. Genovius scilicet consuit, Statum hoc spem Imperatoris ab illorum recens antea gratulati, cum deo ante filii fuissent eadem non magis potest sub distinctione & dilectam hinc & ambos filios tangere, ut dicat, & *statum* & opes promittunt, *hinc*, id est, *filios* primis nuptiis Patrio iurei iudicet, *hinc vero*, id est, *Dux filios Latum Clavum posse induere, &c.**

de, uti iam Lipsio & Rubenio notatum est, Dionem quid humanitas passura esse, dum affirmavit (a), ante Cajum Caligulam non nisi *solis Senatorio genere natis* (*μόνος πῶς τοῖς ἐν τῷ βουλευτικῷ Φίλος γέννημένους*) *permissum fuisse usum vestis Senatoriae, antequam Augustus illum gessissent, quo aditus in Senatum paratur.* 2. Certum est, Latum Clavum illis datum in *spem Ordinis Senatorii*, ut loquitur Dio apud Xiphilinum (b) de *Julio Calvastro* adolescente, qui ei dicitur *νεχιλάθραυς* & *βουλευτικός*; quique idem proculdubio ac quem Suetonius (c) innominatum vocat *Tribunum Laticlavium*; siquidem apud utrumque eadem res narratur. In eum enim Senatoriae dignitatis *spem* Ovidius latum sumit Clavum, ut invidet docet mox addens, vers. 35. *Curia restabat, &c.*

3. Ex hoc Nostri loco patet, eosdem *Illustrium* Equitum liberos simul cum toga virili *Laticlaviam* induisse, cum ipse haec duo una jungat:

Liberior fratri sumta tibi que toga est;

Induiturque humeris cum Lato purpura Clavo.

Nec alio sensu hos versiculos intellexerunt viri magni Aldus Manutius (d), ac Isaac Casaubonus (e); quibus, quoad rem ipsam, accedunt Theod. Marcellus (f), & Octavius Ferrarius (g). At dubium hic movere potest, quod celeberrimus Graevius observat ad haec Suetonii de Augusto verba: *Proinus à virili* (ut legendum ceniet) *toga Latum Clavum induere permittit*, scilicet Senatorum Liberis. „Etenim autumat, *proinus*, quod quidem est continue, non ita intelligendum esse, quia si ipso die tirocinii sumenda quoque fuisset tunica *Laticlaviam*; tum enim rectam sumebant; sed statim, aut non longe post, & si liberet, sequente die. Quae tamen interpretatio contorta, nec valido ratiocinio fulta videtur. Etsi enim certum esset, tunicam rectam cum toga virili sumtam fuisse; quidni liceret cum Ferrario existimare, tunicam rectam & Lato Clavo insignitam fuisse, atque unam eandemque tunicam vario nomine dictam, quemadmodum ipsa toga virilis, & libera etiam, ac pura vocabatur, aut rectam cum *Laticlaviam* sumtam, ut haec superior, illa esset inferior. Deinde parvum est discrimen, si dicas *Laticlaviam* tunicam cum toga virili, vel statim post *sequente die*, indutam esse, ut operae pretium non sit ferram hac de re recipere.

Ea porro novissima observatione, ut hoc addam, id quoque ruit, quod eadem Cl. Viro, Rubenium secuto, ita liquidum videbatur, ut nihil magis; „*Patritiorum* nempe filios Latum Clavum gestasse ante togam virilem in praetexta; siquidem die tirocinii tunicam rectam boni ominis causa induebant; unde Augustus virilem togam induenti tunica *Laticlaviam*, quae ad pedes illius decidebat. Excusa, inquam ego, cum Suetonius (h) scribit: *Augusto, sumenti virilem tunicam Lati Clavi, refuta ex utraque parte, ad pedes decidit*; non magis istam sententiam juvat, quam aliam existimantium, Patritios uti & caeteros nobiles pueros non nisi cum toga pura Latum induisse Clavum. Semper certe redit quaestio, quam ex eo Suetonii loco Casaubonus proposuit; quorsum scilicet isto loco & tempore ca-

F

tini-

(a) Lib. LIX. pag. 646. 647.

(b) Lib. LXVII. pag. 764.

(c) In Domit. C. X.

(d) Quaest. per Epist. Lib. II. c. 3.

(e) Not. in Sueton. Aug. Cap. 38.

(f) Not. in Suet. Vesp. c. 2.

(g) Amlect. c. 20.

(h) In Aug. c. 94.

cuties, nisi vel cum virili toga esset induenda, vel cum praetexta deponenda? Neque sequitur, Angustum ea tunica indutum cum praetexta in Forum die tirocinii venisse, si eo die tunicam *vestem* sumferit. Nam & hanc & *Laticlaviam* tum induere potuit, si una fuerit eademque tunica, vel si duplex induta sit; cum aliter contra morem esse nemo haecnon probaverit. Deinde cum Dio discrete tradat (a), propter hoc omnia tunicae *Laticlaviae* ad pedes decedentis Julium reversibile Octavianum, qui posthac Augustus, in patricios; haud satis est Rubenio Graevioque Dionem erroris arguere, nisi rem aliter se habere, alio probassent graviore testimonio, quod tamen ab illis adhucdum expectamus. Neque tandem illo confirmat teste, aliam hac in re *Patriorum* fuisse, quam caeterorum Nobilium puerorum causam. Id enim non evincit Statius ab utroque Cl. viro in medium prolatum, & qui solus quidem istius opinionis *fundus* Rubenio, ejus affectori primo, dicitur. Ille Lib. V. Sylv. II. haec ad Crispinum:

Sic te, clara puer, genitum sibi Curia sensit,

Primoque patricia clausit vestigia Luna:

Mox Tyrios ex mare sinus, tunicamque paternam

Agnoscere humeri.

Ubi, notat Rubenius (b), non dubium est, per *Tyrios sinus*, praetextam pueri, per *tunicam paternam*, *Laticlaviam* designari. Crispinum autem tunc temporis nondum virilem togam sumfisse, satis aut ex iis quae sequuntur constatum:

Nec saltem tenuis Osiron puerile laetatis

Emittit, absentique humeros indicat amictu.

At vero, ut optime regerit Ferrarius (c), Poeta postremo hoc loco conqueritur creptum facis parentem, cum adhuc puer esset Crispinus, & praetextatus; atque ita non potuisse interesse filii tirocinio, & togae virilis solemnitati. Proximas enim verba Statius cecinerat:

Nec genitor iusta: facis namque haustus iniquis

Occidit: haec, genitricem prolem sub praeside linquens.

Nec saltem, &c.

Haec igitur omnino demonstrant, Crispinum jam virilem togam induisse; idemque confirmant, quae sequuntur:

Quam non corruptis pubes effrena? novaeque

Libertas preparata togae? &c.

Quin imo Statius vers. 12. testatur, Crispinum tunc XVI. aetatis annum egisse.

— *Et Octonos his jam tibi circum orbes*

Tuo.

Autem quam aetate solebat his temporibus toga libera indui.

Ea eorum si Rubenius observasset, non videtur fundum suae opinionis in Statio positurum fuisse. Attamen Cl. Graevius, qui Ferrarii solutionem legerat, adhucdum affirmare sustinuit, illum Statii locum tantopere firmare eam Rubenio sententiam, ut nihil fieri possit liquidius. Per *Tyrios*, pergit, *sinus* nihil potest intelligi, nisi praetexta, non vero, ut interpretatur Ferrarius, tunica ad poctus, sive in sinu lato clavo insignis. Quis enim unquam sinum tribuit tunicae? &c.

Quo

Cum hoc rogaret eruditissimus vir, versus non succurrebant, quos ipse Rubenius ex *Albinovanti*, ut cum aliis arbitratur*, Epicedio in Maccenatem laudavit, vers. 25.

Invidis, quid tandem curicae nocere solitae,

Aut tibi ventosi quid nocere sinus?

Ubi discrete *sinus* tunicae tribuuntur *discinctae*, quam gerebat Maccenas, unde illi dicuntur *ventosi*. Nec video cur Statius eo loco non potuerit latum clavum, quem, ut Horatius habet (a), *demittebant pectore*, pro quo passim *sinus* ponitur, translate per *Tyrios sinus* intelligere; quemadmodum ipsemet dixit Lib. IV. Sylv. IV. vers. 76.

Jam te blanda sinu Tyrio sibi gloria felix

Educat, & curstas gaudet spondere curules.

Plura his possent addi, quibus illa Cl. virorum opinio ac aliae insuper hac in re hallucinationes revincerentur; sed ea nobis hic sunt omittenda, ne longior fiat excursus. Consulantur interim, quae Ferrarius in *Analectis* adversus Rubenium scripsit; ubi doctus ille vir, non infaciant Graevio, in nonnullis rectius sentit.

ANNO { Ante C. XXVII. U. C. DCCCXXVII.
Ovidii XVI. & XVII.

C. CAESARE OCTAVIANO VII. M. AGRIPPA III. COSS.

CUM ex illis ad superiorem annum discussis pateat, Ovidium eo, vel summo hoc anno, togam induisse *Virilem*; licet huc referre quae de Nostri post pubertatem studis novimus. Esi vero Pater à Musarum inutili studio puerum fere deterrisset, ut *toto Helicone relicto*, Noster scribere conaretur *verba soluta modis*; atamen, ipso canente:

Sponte sua carmen numeros veniebat ad aptos:

Et, quod tentabat dicere, versus erat.

Hinc nihil mirum, si liber jam toga indutus ad delicias statim redierit:

Induiturque humeris cum lato purpura clavo:

Et studium nobis, quod fuit ante, manet.

II. Nihil tamen minus Naso noster, pro adolescentulorum his temporibus consuetudine, Rhetoricae Professores audivit, ac declamationibus se in eorum scholis exercuit, uti nos Seneca pater docuit, Lib. II. *Controv.* t. i. ubi de jurjurando mariti & uxoris agens: „Hanc, ait, controversiam meminisse me videre „ *Nasum* declamare apud Rhetorem *Avellium Fuscum*, cujus auditor fuit. Nam „ *Latroni*; admirator erat, cum diversum sequeretur dicendi genus; habebat enim „ ille constans & decens & amabile ingenium. Oratio ejus jam tum nihil aliud „ poterat videri, quam solutum carmen. Adeo autem studiose *Latronem* audivit, „ ut multas ejus sententias in versus suos transtulerit. In armorum judicio dixerat „ *Latro*: Mittamus arma in hostes, & petamus; *Naso* dixit:

Arms viri fortis medios mittamus in hostes,

Inde subsite peti (b).

F 2

Et

* Nobis enim non videtur istius Poetae Carmen, uti jam in Horatii Vita indicavimus, pag. 242-14.

(a) Lib. I. Sat. 6. (b) Reperiuntur Metam. Lib. XIII. vers. 120. seq.

(a) Lib. XLV. p. 271. (b) De Re Vestia. Lib. I. c. 24. (c) *Analect.* c. 20.

44

29 Et aliam ex sua oratione sententiam, quem a *Latrone* mutuatus est, memini *Latronem*
 30 in praesentione quadam dicere, quod Scholastici quasi carmen didicerant: non
 31 vides, ut immota fax torpeat, & exagitata reddat ignes? molit viros otium,
 32 ferrum seu carpitur & rubiginem ducit; desidia dedocet. *Naso* dixit:

Vidi ego jaculas mota faco crescere flammam:

Et rursus, nullo conciente, mori (a).

33 Tunc autem cum fluderet, habebatur bonus declamator. Hanc certe contro-
 34 versum ante *Arctium Fufus* declamavit, ut mihi videbatur longe ingenio-
 35 sius; excepto eo, quod sine certo ordine per locos discurreret, &c*. Decla-
 36 mabat autem *Naso* raro controversias, sed non nisi Ethicas: libentius dicebat
 37 suavioris: molesta illi erat omnis argumentatio, &c.

Illi autem duo Rhetores, quos Ovidius sectatus est, his temporibus Romae
 fuerunt celeberrimi. *M. Porcius Latio* magnopere laudatur ab eodem Seneca,
 qui ejus *aristotiles fuerat sodalis, & à primo pueritia usque ad ultimam ejus diem sa-*
millim in amicitiam coluerat (b): Nihil, inquit, illo viro gravius, nihil suavius, ni-
 hil eloquentia sua dignius, &c. *Plinio (c)* quoque clarus inter dicendi magistros dicitur,
 & *Quintiliano, (d)* in primis clari nominis Professor. Obiit autem anno U. C. cir-
 citer DCCCL. quo per autumnum desuit annus Abrahamae MMXIII. ac Olymp.
 CXCIV. primus, ad quem Hieronymus in Chronico haec notat: *M. Porcius*
Latio Latinus declamator tandem duplicis quartanae semet interfecit.

Non adeo nobis notus est *M. Arctius Fufus*, alter Ovidii Rhetor, de quo Se-
 neca liberum fert iudicium (e): *Erat explicatio Fufei Arctii splendida quidem, sed*
operosa & implicita: cultus nimis exquisitus: compositio verborum mollior, &c. Idem
 nonnullis (f) videtur, ac ille, quem *Plinius (g)* prodit se vidisse *motum Equesri*
Oratore ob ingrem calumniam, et argento annulos habentem. Sed cum alii codices
Arctium Fufum exhibeant, nec verisimile sit, *Plinio*† visum esse Rhetorem sub
 Augusto in Ovidii adolescentia profitemem; fatius mihi videtur assensum hac in
 re cohibere.

III. Quin & *Athenas* studiorum causa *Naso* petiit, ipsemet docente, *Trist.*
Lib. I. El. 2. vers. 77.

Nec peto, quae quondam petii studiosus Athenas.

At

(a) Idem *Lib. I. Amor. Eleg. 2. vers. 11. 12.* nisi quod 12. sic habeatur:

Et vidi, nullo conciente, mori.

Sed alii forte sunt hic orissi, quibus totius superioris sententiae imitatio fuerat demonstranda;
 sique videatur esse, quos jam *And. Schottus* indicavit; scilicet de *Pont. Lib. I. Eleg. 5. vers. 5.*

Cernis, ut ignem corruptam olea corpus, &c.

Vide *Lib. I. Remed. vers. 139. Trist. Lib. V. El. 12. vers. 21.*

Adde, quod ingrem longa rubigine laesam

Torquet, &c.

* Quaedam postea Seneca profert ex illa *Nasonis* declamatione à se excepta, quae videtur

(b) *Controv. Lib. I. Praef.*

(c) *Hist. Nat. Lib. XX. cap. 14.*

(d) *Instit. Lib. X. cap. 5.*

(e) *Praef. Lib. II. Controv.*

(f) *Nic. Fabri Not. & And. Schotto. de Cl. ap. Sen. Rhet. p. 6.*

(g) *Lib. XXXIII. cap. 12.*

† Notus scilicet erat An. U. C. DCCXXVI. ezeunte, vel An. DCCXXVII. iabente, X. post
 Augusti obitum annis; quippe qui obiit Augusto mensis, An. DCCXXVII. aetatis sexto &
 quinquagesimo; vid. *Vit. Plinii jun. ad hunc An.*

At aliud tempus spectaverit iter, quo se Siciliae Asiaeque urbes perlustrasse canit.
 Ibidem enim subiungit:

Oppida non Asiae, non loco visa prius.

Et ex *Pont. Lib. II. Epist. x. ad MACRUM, vers. 21.*

Te duce magnificas Asiae perspeximus urbes:

Trinacris est oculis te duce nota meis.*

Sequentibus variis Syraculani agri fontes memorat, significatque se Syraculis per
 totum fere annum mansisse. Nam *Arctibus* istius urbis fonte descripto, addit,
 vers. 29.

Hic mihi labentis pars anni magna peracta est.

Hoc porro in Asiam iter (a) puerilibus annis (id est, paulo post togam virilem in-
 dutam, cum ante non solum peregre proficisci) factum indicat Ovidius, *Fast.*

Lib. VI. de Vestae Sacris agens, vers. 417-424.

Caetero jam pridem didici puerilibus annis;

Non tamen idcirco praeterenda mihi.

Moenia Dardanides nuper nova fecerat Ilius:

Ilius adhuc Asiae divos habebat opes.

Creditur armiferae signum coelestis Minervae

Urbis in Iliacae defuisse juga.

Cura videre fuit: Vidi Templumque locumque.

Et superest illi: Pallada Roma tenet.

Quibus clare testatur, se olim *Ilium*, seu *Trojam* iustrasse, ibique *Palladis* Tem-
 plum vidisse, in quo non amplius erat *Palladium*; jam pridem Romae consecra-
 tum; quamquam *Strabo* *Nasoni* coaevus scribit (b), *Ilienses* sua aetate quoddam
Palladium habuisse relictum stans, cum ex *Homero* federit antiquorum *Iliensium* si-
 gnum.

Quis fuerit ille *MACER*, in cuius comitatu *Ovidius* Asiam perlustravit, difficile
 satis definitur. Profecto idem esse nequit, ac *Aemilius Macer*, qui in *Hieronymi*
Chronico ad An. I. O. 191. seu U. C. 738. *Mortuus in Asia* dicitur; siquidem
Ovidius Macer adhucdum in vivis erat, cum *Poeta* noster *Librum II. ex Ponto* scri-
 beret, anno circiter U. C. 766. Ut egregie hallucinetur *Cl. V. Ger. Vossius*, qui
 utrumque confundit, *Lib. de Poëtis Lat. &c.*

Fortè fuerit *Pompejus Macer*, *Theophanis* filius, quem olim *Caesar Augustus*
Asiae Procuratorem constituerat, ut *Strabo (c)* scribit, addens tum hunc fuisse in-
 ter primos *Tiberii Caesaris* amicos.

IV. In Asia vero *Nostrom* sub *Varrone* militasse, perperam legitur in brevissi-
 ma, quam aliqui Codices ferunt, *Vita*, idque *Ciofanus* ac alii suis in notis in-
 consideratius arripuerunt. Repugnat enim diserto ipsiusmet *Ovidii* testimonio,
Amor. Lib. I. Eleg. 15. initio:

F 3

Quid

* Sic, vel *Trinacria*, vocabatur *Sicilia*, scilicet à tribus *æquet* sive promontoriis, sicuti vel ex
Nostro discere est, *Fast. Lib. IV. vers. 429.*

Terra tribus scopulis vastam procurrit in aequor

Trinacris, à postum nomen adepta loci.

(a) Haud absurde intra annum U. C. DCCXXVII. & DCCXXVI. collocaretur; quo tempore
Pompejus Macer potuit ab Augusto Procurator in Asiam miti.

(b) *Geogr. Lib. XIII. p. 897. Ed. Amlf.*

(c) *Lib. XIII. p. 918. Confer. Tacit. Ann. L. I. c. 72. & Lib. VI. c. 18.*

Quid mihi, Livor odæ, ignavos objicis annos;

Ingenique vocas Carmen inertis opus?

Non me mors patrum, dum strepens sustinet ætas,

Præsentis militiæ pulverulenta sequi.

Quæ canebat, cum jam *Aeneis* vulgata, quæ tamen nonnisi post *Virgii* mortem, hoc est, post annum U. C. DCCXXXV. fuit edita; vide inf. ad An. DCCXXXVI.

Quin & jam in exilio scribebat, *Trist.* Lib. IV. El. 1. vers. 71. 71.

Aspera Militiæ juvenis certamine fugi,

Nec nisi *lufura* nocivus arctæ manu, &c.

ANNO { Ante C. XXIV. U. C. DCCXXX.
Ovidii XIX. & XX.

C. CAESARE AUGUSTO X. C. NORBANO FLACCO COSS.

NONIS nostri frater natus major his Consulibus decessit, & quidem post XX. Martii diem, quo ille duodecim ante Nostrum mensibus natus erat; quippe qui jam *decem vitæ geminaverat annos*, hoc est, viciesimum ætatis annum obtulerat: *Trist.* Lib. IV. Eleg. 10. vers. 31. 32.

Jamque decem vitæ frater geminaverat annos,

Cum parvi; & ceppi parte carere mei.

II. Utroque vero fratrem non videtur respicere, sed Ovidium modo Nostrum, quod ibidem subjungit:

Capinus & renuæ primos ætatis honores.

Proxime enim sequens versiculus,

Equæ viris quondam pars tribus una fuit,

isum interpretatur, & quos Nostrer honores in adolescentia sumferit, clarius indicat. Neque etiam ante potuit hoc *Triumviratus* munere fungi, quam viginti annos natus esset, uti ad annum sequentem ostendimus. Jocosæ autem illi sunt, qui suis ad hunc locum notis per *primos honores* intelligunt etiam *Aedilitatem* & *Quæsturam*, quasi Magistratus isti primum adolescentibus darentur; cum tamen contet, *Quæsturam*, quæ primus erat in Senatu gradus ac Magistratus, haud ante XXV. ætatis annum initum ex *Legè* annali fuisse gestam. At Naso nostrer *Lacum Clavum* ante exiit, quam ullam in Senatu dignitatem adeptus esset, prout inferius ipso præcunte docebitur.

ANNO { Ante C. XXIII. U. C. DCCXXXI.
Ovidii XX. & XXI.

C. CAESARE AUGUSTO XI. CN. CALPURNIO PISONE COSS.

NOSTRUM ab eruditis definitum observavi, quis ille fuerit *Triumviratus*, quo se fundum olim esse tradit Ovidius versu jam citato:

Equæ viris quondam pars tribus una fuit.

Difficultas exinde oritur, quod varii inter Romanos *Triumviri* existerint. At vero hic de illo solum *Triumviratu* cogitandum venit, qui Magistratus erat necesse

* Vide sup. An. U. C. DCCXI. n. 3.

farius adolescentibus in Senatus spem latum clavum gerentibus, qualis Ovidius hoc tempore fuit. Idcirco litem his modo terminis circumscribi mihi videtur, ut quaerendum superfit, an Nostrer annuerendus *Triumviris*, vel *Capitalibus*, vel potius *Monetalibus*, qui etiam passim in Nummis ac Lapidibus III. VIRI A. A. F. F. id est, Auro, Argento, Aere stando feriendo signantur. Etenim geminus tantum hiece *Triumviratus* à Scriptoribus inter illas recensetur dignitates, quæ gradus erant ad Senatorium Ordinem; nec alius inter vulgares occurrit titulus, quibus Lapidum Inscriptiones viros Ordinis Senatorii exornant.

Deinde vero mihi persuasum est, Ovidium è *Triumviris* fuisse *Capitalibus*, qui scilicet de capite judicabant vilis & abjectæ conditionis hominum, uti furum & servorum, atque carceris custodiam habebant. Ratio meae sententiæ est, quod si sæpe simpliciter & absque ullo titulo apud antiquos Auctores dicantur *Triumviri*; sed alii non ita soleant, nisi cum muneris sui notis designari. De illis *Plautus Amphit.* Act. 1. Sc. 1.

Quid faciam nunc, si Tresviri me in carcerem compegerint?
Inde cras è promptuaria cella deprumar ad flagrum, &c.

Et *Asin.* Act. 1. Sc. 2.

— Nam jam ex hoc loco

Ibo ego ad Tresviros, vestraque ibi nomina

Faxo erunt.

Valer. Maximus Lib. VIII. c. 4. n. 2. de Alexandro Fantii servo: *A* Judicibus, ait, damnatus, & à *L. Calpurnio* Triumviro in crucem actus est. *Tacitus* quoque in *Agricolæ* Vita cap. 2. eadem voce in eundem significatum utitur, conqueillus *Domitiani* principatu *delegatum* Triumviris miserum, ut monumenta clarissimorum ingeniorum in comitio ac Foro urerentur. Item *Seneca Pater* (a): *Triumviris opus est, Comitio, Carnificæ, &c.* Tandem, ne pluribus exemplis tædium creem, *Aul. Gellius* Lib. III. c. 3. narrat, *Nævium* fabulum in carcere duas scripsisse, cum in vinculo Romæ à *Triumviris* conjectus esset.

II. Maxime porro venit observandum, Capitelem huncce *Triumviratum* partem fuisse *vigintiviratus*, qui ad Senatum erat gradus. Id optime nos *Dio* (b) docuit ad An. U. C. DCCXLI. narrans, quod cum Senatorius census usque ad *decies festerium auctus* fuisset, nemoque jam inveniri posset, qui sponte sua Senator esse vellet, idem *Senatusconsultum* fuerit factum, τὸς ἐκαστὸν καλεμένους ἀνδρας ἐν τῷ ἱππῶν δαπέδωνδεξ, ut qui vocabantur XX. viri ex *Equitibus* constituerentur. Quorum deinde nullus in Senatum est allectus, nisi quem etiam alium Magistratum, cujus ratione Senator posset fieri, gessisset. Deinde qui fuerint hi XX. viri sic exponit: Et hi XX. viri facti fuerunt ex illis XXVI. viris, in quibus erant tres viri rerum capitalium, & alii tres signandæ pecuniæ negotium gerentes, quatuor viarum urbanarum curatores, & decem judiciis, quæ ad Centumviros forte deferuntur, præficiuntur; & οἱ δὲ τρεῖς, οἱ δὲ τὴν ἑκάστην εἰς τὸν τῶν τρεῶν ἑκατὸν ἀνδρας κληρονομήσαντων.

Unde liquido patet per hunc *vigintiviratum* fuisse aditum ad majores in Senatu honores, uti recte *Lipsius* ad hunc *Taciti* (c) de *Tiberio* locum notavit: *Per idem tempus Neronem è liberis Germanici jam ingressum juvenentem, commendavit Patri-*

(a) Lib. III. Controv. 16. fab. fin.

(b) Lib. LIV. p. 140.

(c) *Annal.* Lib. III. c. 29.

bus, neque unquam capessendi VIGINTIVIRATUS suberetur, & quinquennio maturus, quam per leges Quaefturam peteret, non sine iurisi audientium postulavit. Subjungit idem Cl. vir. & aliam e Dionis (a), qui de Claudio prodit, eum jussisse generum suum in vigintiviratu esse, res pueriles non in his aevum ardebat aequum, atque indulgisse, ut quinquennio maturus Magistratus peterent, res aequas aequum.

III. Cum autem annus Quaefturae gerendae legitimus fuerit XXIV completus, sicut idem Lipsius recte docuit (b), proinde duo postrema Taciti Dionisque loca probant, XX. aetatis annum fuisse vigintiviratus proprium, siquidem huius aetatis loco Quaefturam Neroni petiit Tiberius, quinquennio ante quam ille posset Quaefturam adipisci. Ut hic dubius haerere non debuerit Cl. Siccama (c), maxime cum eadem vigintiviratus aetas ex antiquo lapide sepulchrali colligatur, qui citatus est Julio Claro & Julio Nepotiano IV. Viris viarum curandarum, quarum prior annorum XXI. alter XX. erat cum obiret. En ipsam Inscriptionem ex Grutero (d).

D. M. S.
Q. IVL. CLARO C. V. III. VIR.
VIARVM. CVRANDARVM
ANN. XXI.
Q. IVL. NEPOTIANO. V. C.
III. VIRO. VIARVM. CVRAN-
DARVM. ANN. XX.
GALP. SABINA FILIS.

haec haud sine ratione nobis videmus existimare, Triumviratum haud ante hos Consules, quibus annum aetatis XX. adimplevit Ovidius, ab eo susceptum esse. Nec enim videndus est Lipsius, qui ex priore Dionis loco autumat, institutos esse XX. viros ab Augusto, cum antea viginti sex essent, anno U. C. DCCXLI. hanciam hoc non scribit Dio, neque exinde sequitur, quod ille ad eum annum fuisse dicitur, qui fuerint XX. viri. Quia etiam haud obscure inquit, XX. viros iam ante constitutos fuisse, quam illud fieret Senatusconsultum, cujus occasione de illis loquitur, idemque diserte confirmat mox addeas, jam ante subrogatos fuisse sex alios, qui olim viginti sex virorum numerum complebant, duo nimirum illi, qui extra Urbem curabant, & quatuor, qui in Campaniam militabant.

Causas adhuc erat Siccama (e), cum ex eodem Dionis loco eruit, XX. viros eodem anno U. C. DCCXLI. Scito. ex Equitibus electos esse, cum primum ex plebe potissimum crearentur. Quasi vero Dio significaret, xx. viros ad eum anno coepisse ex solis Equitibus creari! Hanc certe interpretationem contravenit non modo alia, quae ex ipsomet Dionis & Tacito jam protulimus, sed ipsomet locus a Cl. viro in suum praesidium advocatus; siquidem exinde clarum est, XX. viros eo anno ex Equitibus fuisse designatos, ob hanc tantum rationem, quod tunc nemo esset, qui sponte suo Senator esse vellet. Adcoque Senatusconsultum tunc temporis factum, non fuit perpetua lex, qua in posterum XX. Vi-

vi ex Equitibus essent desumendi; quemadmodum insuper innumerae demonstrant lapidum Inscriptiones, quibus X. Viratus silitibus judicandis, pars scilicet XX. Viratus, ipso Siccama consistente, recenseretur inter honores Consulium virorum, quos omnes ex Equitibus in Senatum allectos affirmari nequit, cum & plures ex Patriciis fuerint.

IV. Haud longe ab hoc tempore removendae sunt priores Ovidii nuptiae, de quibus ipse Trist. Lib. IV. Eleg. 10. vers. 69.

Paene mihi puero nec digna, nec nullis uxor

Est data: quae tempus perbreve nupta fuit.

Paene adhuc puer erat, hoc est, paucis ante annis pueritiam egressus toga virili fuerat indutus; nec dum tamen juveniam erat adeptus, quae post ter septenas flore aetate genus vestit, ut habet Macrobius (a). Unde est quod Statius Lib. V. Sylv. 2. barbem vocat signa validae juventae, cum ad Crispinum XVI. annos natum (vid. vers. 12.) haec canit vers. 62.

— *Nondum validae tibi signa juventae*

Irresere genus, & adhuc decor integer aevi.

V. Cum ad alteras statim transferret nuptias, quarum tempus certo definire non datur, subiungamus etiam quae de his habet ibidem, vers. 71.

Illi sacessi, quomvis sine crimine, conjux;

Non tamen in nostro firma futura iuro.

Alterutra fuit Phaliscis (alii per F. scribunt) orta, Amor. Lib. III. El. 13. init.

Cum mihi pomiseris conjux foret orta Phaliscis;

Moenia contigimus victa, Camille, tibi, &c.

Quibus patet, uxorem, qua comite id suscepit iter, jam sibi dimissam fuisse, cum id haec Elegia describeret: atque adeo de tertia conjuge, quae ad vitae finem usque permansit, intelligi nequit. Phaliscorum autem nomine plerique ex Antiquis populum intelligunt (b), cujus Oppidum Falerii fuerit dictum, & a Camillo expugnatum. Ibi cum Junoni festum & ludos celebraverint, ut Noster enarrat, qui & Junonia sacra vocat; hinc Frontinus de coloniis Tusciae: Colonia, inquit, Junonia quae appellatur Faliscos. Mirari hic liceat, tantum virum Ezech. Spanhemium potuisse Faliscos hocce Etruriae populos cum Falejis in Magna Graccia sitis confundere, dum tot scriptores memorat, qui meliora docuissent, si ad eorum verba animum advertisset. vid. Lib. de Praest. Numism. T. I. p. 107-109. & Harduin. de Num. Popp. in v. FALISCORUM; ubi eundem sequitur errorem; &c.

VI. Addamus & hoc loco quae de tertia conjuge prodit Noster, cum verum nos fugiat tempus, quo eam duxerit. Trist. Lib. IV. El. 10. vers. 73. 74. ait:

Ultima quae mecum serus permansit in annos,

Sustinuit conjux exsulis esse viri.

Quae an fuerit Fabii Maximi, (de quo plura ad An. U. C. DCCLXVII.) seu potius Conjugis Marciae affinis, haud recte Lipsius (c) mihi videtur dubius haerere; siquidem clare satis Ovidius, eam ad ipsum Fabium pertinuisse, docet Pont. Lib. I. Ep. 2. huic inscripta, vers. 138.

Ille ego, de vestra cui data nupta domo.

(a) Lib. LVIII.

(b) Vide Ezeras D. ad Annal. Lib. III. & Lib. de Magistr. Rom. c. 6.

(c) De Conjurat. Judic. Lib. I. c. 9.

(d) Pag. ccccxxiii. n. 4.

(e) De Conjurat. Judicio Lib. I. c. 9.

(a) In somn. Scip. Lib. I. c. 6.

(b) Vide Cellarii Geogr. Antiq. Lib. II. c. 9.

(c) In Tacit. Annal. Lib. I. c. 2.

Caesarem vero mox subjugata indicant modo, eandem Nasonis uxorem amicitia Marciae fuisse conjunctam, quemadmodum & ante fuerat matertera Caesaris Augusti:

Hanc probat, & primo dilectum semper ab aervo

Est inter comites Marcia censa fuisse.

Isque suis habuit matertera Caesaris ante:

Quorum iudicio si quis probata, proba est, &c.

Hic adde Epist. 1. Lib. III. ex Ponto vers. 75-78. Pastor. Lib. VI. sub fin.

Ad Marciam quoque necessitudine quadam eandem attinuisse liquet ex Ep. x. Ponto. Lib. II.

Existerit tantum ne tibi cura mei:

Quam tu vel longi debet convivibus acci,

Vel mea quod conjux non aliena tibi.

Hic & de Rufi dicimus ex Eleg. xi. ejusdem libri, vers. 13-18.

Sponsa quidem, per seque mea est laudabilis uxor;

Admonuit melior sit tamen illo tuo.

Namque quod Hermiones Castor fuit, Hector tibi,

Hoc ego te factor conjugis esse meae.

Quae, ne dissimilis tibi sit probante laborat;

Seque tui sicut sanguinis esse probat.

Causa palam sit, *Rufum* fuisse hujus tertiae uxoris Ovidii avunculum, quemadmodum avunculus erat *Hermiones* Castor, uti & *Juli* Hector. Etenim *Hermiones* filia fuit *Helenae*, quae soror *Castoris* & *Pollucis*, ex *Leda* uxore Tyndari. Ita *Julus* filius erat *Aeneae* ex *Cressa* Priami filia, & *Hectoris* sorore. Idcirco haec Nasonis uxor matrem habuit *Rufi* sororem. *Fundus* vero *Rufus* iste fuit, ut Eleg. vi. Nolter docet:

Maxima Fundani gloria, Rura, soli.

Tertiam haec Ovidii tertiam conjux ante alteri nupta marito, ex quo filiam pepererat, quam postea *Suillus* Germanici Caesaris Comes duxit, Ep. viii. ex Ponto Lib. IV. vers. 9-12.

Jus aliquod facinus affinia vincula nobis,

Quae semper mancam illobesulta precor.

Nam tibi quae conjux, eadem mihi filia paene est;

Et quae te generum, me vocat illa virum, &c.

Quod porro Nolter de sua subjungit filia, postquam de suis conjugibus narraverat, ambiguum efficit quia ex uxore eam genuerit, Trist. Lib. IV. El. x. vers. 71, 76.

Filia his prima mea me foecunda juventa,

Sed non ex uno conjuge, facti avum.

ANNO ANTE C. XXII. U. C. DCCCXXII.
Ovidii XXI. & XXII.

M. CL. MARCELLO, L. ARRUNTIO COSS.

¶ In ante hunc annum, ut ex superius dictis constat, Ovidius potuit altero decorari munere, quo se functum esse *Koster*. Lib. IV. discrete docet, vers. 383. ubi dicitur

Inter bis quitos usus honore Viros.

Etenim, uti modo vidimus, *Decemviratus* ille pars erat *Vigintiviratus*, quem adolescentem, in Senatus spem Latum Clavum gerentes, necessario suscipiebant, ut gradus ad Senatorios honores esset.

Decem virorum quod fuerit munus, jam ad annum superiorem (u. II.) ex Diono audivimus, ut nempe centumviralibus judiciis praesentent; unde *filii* judicandis passim in lapidibus inscribuntur, quod de litibus judicarent. Id ipsum jam docti viri ex Pomponio probarunt, qui lege 2. de Orig. juris: *Deinde* (id est post Praeturae peregrinam, adeoque post An. U. C. DX.) *cum esset necessarius Magistratus, qui has praesentent, decemviri litibus judicandis sunt instituti.* At non solum, sed cum Praetore, qui eos in consilium adhibebat, praesentent, uti recte doctissimus consultissimusque *Gerard. Noodt* (a) colligit ex *Plinio* juniore, Lib. V. Epist. xxi. scribente: *sedebant judices, Decemviri venerant, obversabantur advocati, silentium longum, tandem a Praetore nuncios, dimittuntur centumviri.* Hoc saepe committit Praetor, qui centumviralibus praesidet, &c. Idem X. virorum rounus indicat Scriptor incertus † *Paneg. ad Pilonem.*

Sen trepidos ad jura decem citat hasta virorum,

Et firmare jubet centeno iudice causas.

Eorundem jura Caesar Augustus auxit, quippe qui, narrante *Suetonio* (b), auctor fuit, *Centumviralem hastam, quam Quaeitura sancti consueverant cogere, Decemviri cogent.*

Cl. vero *Graevius* (c) affirmans, *Decemviro*, non secus ac omnes Judices & Centumviro, fuisse *privatos, hoc est, nullos Magistratus, sine imperio & potestate, revincitur vel ex solo Pomponii loco jam prolato, ubi dicitur X. Viratus vocatur Magistratus.* Hunc omnemque *Vigintiviratum* in Senatus arbitrio sub *Tiberio* fuisse, docet *Tacitus*, (d) cum scribit, cum a Patribus postulavisset, ut *Nero Germanici filius munere capeffendi Vigintiviratus solveretur.* Scilicet Princeps ille statim post Augusti obitum jus eligendi Magistratus a Populo ad Senatum removerat, ut ante *Tacitus* (e) narravit: *Tum primum a campo Comitum ad Patres translata sunt. Nam ad eam diem, etsi potissima arbitrio Principis, quaedam tamen studii Tribuum fiebant, &c.*

Aliud superest *Decemviratus* privilegium, quod hic susus enarrandum venit, cum ab *Ovidio* sit indicatum, ac ad ejus honorem spectet, nec satis hucusque doctis Interpretibus intellectum fuerit. En primum ipsa Poetae verba, Fast. Lib. IV. vers. 377-384.

Tertia lax (memini) Ludis erat: at mihi quidam

Spectanti senior, contiguusque loco,

Haec, ait, illa dies, Libycis qua Caesar in oris

Perfida magnanimi contudit arma jubac.

G 2

Dax

(a) De Jurisdictione Lib. I. c. 12.

(b) Sic in aliquot MSS. cum in aliis habeatur: *Centumviri.*

(c) Nec *Ovidii* nec *Lucani* opus esse deinceps ostendemus, inter cetera vide *Liptii* not. ad Tacit. Annal. Lib. XIV. c. 14.

(d) In Aug. c. xxxvi.

(e) Praef. F. II. Thesaur. Antiq. Roman.

(f) Annal. Lib. III. c. 29.

(g) Quael. Lib. I. c. 25.

Dux mihi Caesar erat, sub quo meruisse Tribunus

Gloria. Officio praefuit ille meo.

Hanc ego militiam sedem, tu pace parasti

Inter his quinos usus honore Viros.

Ubi praesertim investigandum quaenam sit illa *sedes*, quae in *Ludis* eadem, sed ex vario jure, utriusque obtingit: Ovidio nimirum quod ex *Decemviris* fuerit, alteri vero seniori, quod illam *militia* meruerit.

1. Ideo imprimis observare est, *Ludos*, de quibus hoc loco agitur, nullos esse alios praeterquam *Megalenses*, seu *Megalenses* Magnae Matris dicatos, de quibus solis Ovidius ante locutus fuerat, & quorum proinde illa fuit *tertia lux*, sive dies, quam nunc tangit. Soli etiam hi *Ludi* mense Aprilis ante *Cereales*, quos *Naso* post hos describit, per plures dies fuerunt celebrati, à pridie scilicet. Nonas ad V. Idus Aprilis, uti ex *Calendaris* veteribus patet, in quibus ad prid. Non. Apr. apponitur *LUDI MATR. MAG.* vel *Ludi Megalenses*, & producuntur ad V. Idus, apposisis iisdem vocabulis, ad indicium spatii dierum, quibus isti continuarentur *Ludi*.

Itaque *tertia lux* *Ludis* apud Ovidium idem est ac tertius dies *Ludorum Megalensium*, sive VIII. Idus April. aut VI. Aprilis dies, non vero VIII. ejusdem mensis, ut doctis compluribus viris male visum, qui putabant, *tertiam lucem* ab *ipsis* *Naso* Ovidio supputari; quod est praeter ejus verborum fidem.

2. Deinde notandum, *Megalenses* hosce *Ludos* omnino *Senicos* fuisse, prout *Neiter* superius indicaverat, vers. 187.

Senica sunt, Ludique vocant: spectare Quirites.

Id clarius adhuc *Livius* Lib. XXXVI. c. 3. tradit, ubi de *Matris Magnae Aedis* dedicatione: *Locurant*, inquit, *Aedem faciendam M. Licinus, C. Claudius Cento, M. Cato, P. Sulpicius*. (id est, An. U. C. DL. Varron.) *Decimo anno, postea quae locata erat, dedicavit eam M. Junius Brutus; Ludique ob dedicationem eius facti, quos primos SENICOS fuisse Valerius Antias est auctor, Megalensia appellatos.* Quod confirmat Lib. XXXIV. c. 53. ad *Consulatum Scipionis Africani II. & Sempronii Longi*, hoc est, An. U. C. Varron. DLX. his verbis: *Megalensia Ludos Senicos, C. Atilius Serranus, L. Scribonius Libo Aediles Curules reuerti fecerunt.* Inde est, quod *Andria Terentii* dicatur in titulo, *aena Ludis Megalensibus*, &c.

3. Tertio appime animadvertendum, hisce in *Ludis* *Senatum* à *Populo* secretum spectare ab illo anno U. C. DCX. coepisse, uti clare rem exponit *Valer. Maximus* Lib. II. c. 17. *Per quingentos autem, aut, & quinquaginta octo (b) annos, Senatus Populo mixtus spectaculo Ludorum interfuit; sed hunc morem C. Atilius Serranus & L. Scribonius Libo Aediles, Ludos Matris Deum facientes, Superioris Africani (tum Cos. II.) sententiam secuti, discretis (NR.) Senatus & Populi locis, soluerunt, &c.*

Postea

(a) Vide *Gruter* pag. cxxxvii. *Lambeci* comment. de *Caes. Bibl.* Tom. IV. pag. 288.

(b) Sequitur nempe *Verris Flaccii* calculos, *Livius* vero alios; quippe qui ad eisdem *Comites* narrat, *bonum Aedilem Ludos Romanos primam Senatum à Populo secretum spectasse*; nam ad quinquagesimum autem sextum annum, scilicet U. C. in promiscuo spectatum esse: Lib. XXXIV. c. 53. Ubi simul notare est, eum de *Ludis Romanis*, non vero *Megalensibus*, ut *Val. Maximus* id observare, non secus ac *Cup. 44.* quo refert, *Censores, Ludis Romanis Aediles: Cavallos impetisse, ut loca Senatoria, secretarent à Populo; nam antea in promiscuo spectabant.*

Postea vero *L. Roscius Otho Equessem* quoque *Ordinem* à *Plebe* & *Senatu* distinxit, XIV. *Theatri Amphitheatrive* gradus seu *Ordines* *Equitibus* assignans (a). Aliter enim se res in *Circo* habebat, apud quem *Nero* primus *Equitum Romanorum* locos *sedilibus Plebis* anteposuit. Namque addit *Tacitus* (b) ad eam diem *indiscreti* inibat, quia *lex Roscia* nihil nisi de *quatuordecim* (*Theatri* *) *ordinibus* sanxit. Quirites etiam *Senatus* promiscue in *Circo* spectavit, donec *Claudius Imp. Circo maximo, marmoris* *carceribus auratisque metis exculto, propria Senatoribus constituit loca, promiscue spectare solitis, uti scribit Suetonius* (c), qui tamen non omnino cum *Dione* convenit. Is enim ad An. U. C. DCCLVIII. haec tradit (d): *Ludos Circoenses sensim Senatoris, & Equites sensim à reliqua Plebe spectarunt, quod & nunc fit; καὶ τὰς ἰσπερὶ τῆς χάριτος μὲν οἱ βουλευταί, χάριτος δὲ οἱ ἱππεῖς ἀπὸ τῆς λαοῦ πλείους ἀδελφῶν, ὃ γὰρ οὐκ ἔγγυρα.* Sed quo pacto sint reconciliandi, vide apud *Lipsum* ad *Tacit. Annal.* XV. c. 32.

Ex quibus ita discussis jam liquidum est, *Sedem*, quam *Ovidius* & alter ille seniori patri sibi meritis paraverant, ac *Ludis Megalensibus* habebant, fuisse vel in *Orchestra* inter *Senatores*, vel in *XIV. Gradibus* inter *Equites*. Hoc postremum *Lipsum* (e) placet, sed prius mihi magis *Veritati* consentaneum videtur. Namque *Naso* sub senioris persona dicit, hanc *Sedem* sibi obvenisse, non ex *Equitibus* *Ordinis* jure, quod ab *atavis* ejusdem *Ordinis* ad ipsum descenderat; sed ex eo quod inter *Decemviros* fuisset; adeo ut hanc *Sedem* ipsemet suo proprio titulo & merito comparavisset; quemadmodum alter *Tribunatu* sub *Caesare* functus eadem suo proprio *Marte*, suaeque *militia*, non vero *Majorum* jure, obtinuerat. Profecto cum *Decemviratus* ille non fuerit *Equitibus* proprius honos sed illis modo datus, qui in *Senatus* spem alebantur; ita & jura, quae ipsum sequebantur *Decemviratum*, debuerunt ad *Senatorios* honores spectare. Paucis, quandoquidem illi juvenes *Lato* induti *Clavo* dicebantur *Senatorii Ordinis*, etsi nondum in *Senatu* honorem capeissent, uti *Tacitus* (f) loquitur de *Julio Montano*, quem *Suetonius* (g) *Latitularium* vocat; idcirco nullum est dubium, quin iisdem juribus *Senatorii Ordinis* fruere, nec modo *privilegiis* alterius inferioris *Ordinis*, ad quem non amplius atinebant.

Ceterum cum *Ovidius*, prout mox probabimus, spem *Senatus* sponte abiecerit, ac ad *Augustum* *Clavum* redierit, priusquam ullum in ipso *Senatu* capessisset honorem; hinc ambigere licet, num postea iterum *Equitibus* annumeratus jure *Decemviratus* antea potuerit in *Orchestra* spectare. Hoc ipsi licuisse facile non est definitum; nec mihi quidem verisimile fit; quippe qui videam, *Augustum* iis, quos etiam ad se *Senatu* abdicandos compulerat, velut peculiari indulgentia servasse *insigne vestis, & spectandi in Orchestra epulandique publice jus* (h). Verum nihil apud *Ovidium* occurrit, quod nobis tempus illud innuat, quo jam *Senatum* cju-
raverat. G 3. AL.

(a) Vide quae notamus in *Horat. Vita* p. 112. seqq.

(b) *Annal.* Lib. XV. c. 32. Sic & *Sueton.* in *Ner.* c. XI. *Plin. Hist. Nat.* Lib. VII. c. 7.

* Quod non satis considerate attendit *Paul. Manutius* de *Legib. Rom.* c. 3. ubi hac de re hallucinatur; quod monuisse satis est.

(c) In *Claud.* c. XII.

(d) *Dio* Lib. LV. p. 563.

(e) *Lib. de Amphit.* c. 14. pag. 37.

(f) *Annal.* Lib. XIII. c. 25.

(g) In *Ner.* c. 26.

(h) *Sueton.* in *Aug.* c. 35. vid. & *Dion.* Lib. LXX. p. 531.

Altera vero quod attinet, qui *Tribunatus* sub Julio Caesare in bello Africano contra *Jubam* fundus erit, is proinde *et Baduicus et Pido in spem Senatoriae dignitatis* Tribunus fuit, ut Dio de *Julio Calvasio* loquitur, atque militia promoveus est ad Senatum, quemadmodum & aliis contigisse plura docent exempla passim in Historia satis eovia. Adeoque frustra est Lipsius, qui hoc ad *Tribunatus* juveni refert, quasi inde priores ex XIV. Amphitheatri gradibus patuissent Tribunis, quod jam in Horatii Vita a consutavimus.

III. Ad haec quoque tempora referre *juvenilia* Nasonis carmina licet, ex hisce *Trist.* Lib. IV. El. X. vers. 54-58.

Notaque non vaele facta Thalia mea est.

Carmina cum primam populo juvenilia legi;

Barba refecta sibi bisse semelae fuit.

Barbam quidem Romani ponebant serius, citius; sed plerumque sub annum aetatis XXII. Lipsio (b) placebat XXI. *Macrobius* certe, ait, in *form. Scipionis* terrepnarium numerum requiri ad radendam barbam *adfirmavit*. Cl. etiam *Dodwelius* (c), et probet barbam aucto aetatis XXI. rasam fuisse, ad idem *Macrobius* opus, nullo libro capiteve proloato, nos amandat. At cum totum pervolverem opus, haec modo succurrerunt Lib. I. c. 6. verba: *Post ter septenos annos flore juvenis coegit juvena*. Citius tamen validae signa juventae genis irroptisse, testatur Auctor Carminis ad *Pisonem*, canens:

Quarrit nunc juvenile decus mihi pingere malas

Ceperit, & nondum vicefima venerit aetas.

Melius vero Cl. *Pagius* (d) haud ita pridem contra Lipsium contendit, barbam de morte anno aetatis XXII. inchoato rasam esse. In exemplo tamen *Caji* difficultas adhuc superest. Si *Suetonii* verbis adhaeremus, *Cajus vicefimo aetatis annu actus Caesare a Tiberio, uno eodemque die togam sumisit, barbamque posuit*. At hunc locum ita *Pagius* exponit, ut significet, *Cajum XX. aetatis anno Capreas venisse, hoc est anno C. XXXII. (male apud Pagium XXXI.) quo Cajus XX. complevit aetatem; deinde anno C. XXXIII. quo Cajus ultimo mensis Augusti die annum aetatis XXII. ingressus est, togam virilem sumisse, barbamque posuisse*. Quae interpretatio nimis contorta illis non videbitur, qui observaverint, *Suetonium* passim uno tenore unaque periodo plures conjungere res, ad quarum primam modo nota temporis appositae spectaverit.

Ut ut sit, satis est novisse Nasonem circiter hanc aetatem & barbam pro more solenniter rescavisse, & *juvenilia populo legisse*, hoc est, recitasse ad aliorum hujus aevi Poetarum instar, quorum consuetudinem indicat & exagitat *Horatii* *Notro* coeuvus, Lib. I. Sat. IV. vers. 73-77.

Non recito cuiquam, nisi amicis, idque coctus:

Non ubiis, coramve quibulibet. In medio qui

Scripta Foro recitent, sunt multi: quique lavantes:

Suava loqui voci resonat conclusus: inaneis

Hoc juvat.

IV. *Juvenilium* autem *Ovidii* Carminum quae praecipua fuerit materia, mox *plemet aperit*, eadem *Elegia* vers. 59, 60.

(a) Pag. 116 118.

(b) Excurs. B. in Tacit. Ann. xiv.

(c) Annal. Quintil. p. 79.

(d) Critic. in Annal. Bacon. ad An. C. LVI. n. 2.

Moverat ingenium totam cantata per urbem

Nomine non vero dicta Corinna mihi.

Ita & Amor. Lib. III. El. XII. vers. 15.

Cum Thebae, cum Troja forent, cum Caesaris astra;

Ingenium movit sola Corinna meum.

Ex quibus facile colligimus, *Ovidium* plures de hac *Corinna* scripsisse *Elegias*, quam hodie supersunt in *Amorum* Libris, ubi paucae ad eam, vel ejus gratia scriptae habentur. Cacterae forsitan inter illa fuerunt *Carmina*, quae addit priore loco se *Vulcano* tradidisse:

Multa quidem scripsi; sed quae vitiosa putavi,

Emendaturis ignibus ipse dedi.

Haec vero *Nasonis* *Domina* tam bene sub illo *Corinnae* falso nomine latebat, ut aliae, per *Ovidium* famam quaerentes (a), id nomen sibi dederint; Amor. Lib. II. El. xvii. vers. 28.

Et multae per me nomen habere volunt:

Novi aliquam, quae se circumferat esse Corinnam.

Quin immo, licet *Ovidius* ex amore sollicito fingeret, se vereri, ne *Corinnam* suis carminibus ita notam fecisset, ut sibi rivales multos paravisset, Amor. Lib. III. El. xii. attamen viginti abhinc annis cum *Noster* *Artem* amandi scriberet, nondum ea vero nomine nota fuit, Lib. III. vers. 538.

Et multi, quae sit nostra Corinna, rogant.

Idem & V. seculo rogantibus plane fuit ignorata, ut docent *Sidonii* *Apollinaris* *Carmina* (b):

Et te Carmina per libidinosa

Notum, Naso, tenet, Tomosque missum,

Quondam Caesarae nimis puellae

Falso nomine subditum Corinnae.

Nihil enim minus verosimile, quam quod venerandus ille *Antistes* significat, *Juliam* nempe *Augusti* filiam sub *Corinnae* nomine ab *Ovidio* amatum, eaque *exsilio* causam *Poetae* fuisse. In *Juliam* certe cadere nequeunt indicia, quae *Naso* de suis cum *Corinna* refert amoribus. Hanc enim passim ceu puellam sui juris, nec nuptam pingit. *Julia* vero jam ab An. U. C. DCCXXIX. *Marcello* nupsit, & cum is sub anni U. C. DCCXXXI. obiisset, mox anno U. C. DCCXXXIII. incunte *M. Agrippae* nuptum ab *Augusto* data, atque subsequente anno *Cajum* peperit (c). Unde simul liquet, de *Julia* non posse intelligi, quod *Ovidius* de sua *Corinna* medicaminibus abortum faciente canit, Amor. Lib. II. El. 13. & 14. Adde cum *Aldo* *Manutio*, *Nasonem* de suis cum *Corinna* amoribus ea non relaturum fuisse, quae jam in *exsilio* praedicta El. 10. *Trist.* Lib. IV. scribebat, si quidem illa ejus miseriae & *exsilio* causa fuisset. Plura dicemus ad An. U. C. DCCCLXII.

A N-

(a) Igitur *Poeticae*, nec omnino recte *Martialis* Lib. V. Ep. 10. querens, *viris quod fama* *notatur*, scribit: *Notat Nasonem sola Corinna suam.*

(b) *Carmin.* 23. a vers. 157.

(c) Vid. *Dionis* *Hist.* ad eos annos.

Ante C. xx. U. C. dccxxxiv.
Ovidii xxiii. & xxiv.

M. APULEJO, P. SILIO NERVA COSS.

Quandoquidem annus aetatis xxiv. recte Lipsio (a) videtur legitimus ad petendam Quaesturam, quae primus in Senatu gradus fuit, inde licet ad haec circiter tempora referre quod Ovidius de sua narrat Senatorii Ordinis ejectione, cum jam, honoribus ad eum Ordinem necessariis ante peractis, nihil aliud superesset, quam ut interesset Curiae, hoc est, primam in Senatu dignitatem suscipere, sicuti significat his Trist. Lib. IV. Eleg. 10. vers. 35-40.

Curia respicit: Clavi mensura coacta est.

Majus erat nostris viribus illud onus.

Nec patiens corpus, nec mens fuit apta labori,

Sollicitaque fugat ambitionis arena:

Et patere Animus suadebant tuta sorores

Otia, iudicio semper amata meo.

Portica autem Curiae nomine non est cum nonnullis intelligendum. Sed ut Varro (b) definit: Curiae dicitur generum, nam & ubi curarent Sacerdotes res Divinas, et Curiae veteres, & ubi Senatus humanas, ut Curia Hostilia, quod primus aedificavit Hostilius Rex. Hoc sensu passim apud Antiquos Curia venit pro loco, ubi Senatus habebatur, & translate pro ipso Senatu seu Patrum Conscriptorum corpore. Dissertus est Suetonii locus (c) de Augusto scribens: Liberis Senatorum, quo ceteris Reipubl. affuscerent, primum virilem togam, latum clavum induere, & Curias intrare, perire, &c. Hinc apud Horatium Lib. II. Od. 1.

Insigne moeris praefidum vis

Et consulenti Pollio Curiae.

Et Noster, ne plures proferam testes, Sext. Pompejum, quem Consulem proximo censendi asgurabatur, Epist. 4. ex Pont. Lib. IV.

Curia te accipies, Patresque e more vocatis.

Intendunt aures ad tua verba sacra.

Item, Fastor. Lib. II. ut significaret, Augustum a tribus Ordinibus, Populo, Senatu, & Equitibus, Patris Patriae titulo decoratum esse, ait vers. 127.

Sancto Pater Patrine! tibi PLEBS, tibi CURIA nomen

Hic dedit, hoc dedimus nos tibi nomen EQVES.

II. Igitur cum Ovidius spem Senatus sponte abjeceret, Latum quoque Clavum, sicuti supremi Ordinis insigne, exiit, ac Augustum Clavum Equitibus proprium induit, sicque Clavi mensura coacta est; & quidem otii tantum amore, non vero Censui Senatorii defectu. Is autem Senatorum census, (quem paucis exponere non erit abs re) Deingentorum millium fuisse videtur ex Suetonio (d), donec Augustus, cum multi per bella, civilia nempe, paternis spoliati fuissent bo-

215,

(a) Excurs. in Tacit. Annal. Lib. III. B. & Lib. de Magistr. Rom. c. 6.
(b) Lib. IV. de Ling. Lat. & Lib. V. Curia, ubi Senatus Reip. curat, & ubi cura se-
natus publica, ad hic Curionem.
(c) in Aug. c. 38.
(d) in Aug. c. 47.

nis, ad quadringenta millia eundem redegerit, ut Dio (a) tradit, qui ad An. U. C. DCXXXVI. adait: Omnibus, qui quadringenta sestertia (δραμα ιουδαϊον, scilicet drachmarum, ut optime jam dudum Cl. Perizonius (b) monuit) possiderent, & quibus Magistratus gerere per leges liceret, eorum petendorum potestatem dedit. Hanc enim Senatorium Censum, το βουλευτικὸν εἴρημα, prius constituerat, quem deinde usque ad decies sestertium protulit: atque etiam postremo ad duodecies H.S. seu duodecies centena millia, prout Suetonius (c) indicat.

Ex quibus liquet, fas Ovidio fuisse post bella civilia sopita ad haec usque tempora, in quibus versatur, Magistratus, per quos ad Senatum erat aditus, petere, modo quadringenta millia habuerit. Quae nequaquam ei defuisse, exinde colligere certo possumus, quod reapie id genus Magistratibus sit functus, ac lato clavo indutus. Quin etiam haec fuerat ante summa census Equestris ex lege Roscia, sicut vel Horatius docet Lib. I. Ep. 1. vers. 57.

Si quadringentis, sex, septem millia defum,

Est animus tibi, sunt mores, & lingua, fidesque;

Plebs eris, &c.

ROSCIA, dic fudes, melior Lex, an puerorum

Naenia, quae regnum recte facientibus offert.

Nec aliis licebat in XIV. Theatri ordinibus sedere; cum esset ea lege Roscia decoribus certus locus constitutus, quamvis quis fortunae vitio, non suo decocisset (d).

Quod tamen Augustus ita temperavit, ut cum plerique Equitum, attrito Crocibus bellis patrimonio, spectare ludos & quatuordecim non auderent, metu poenae Theatralis, pronuntiaverit, non teneri ea, quibus ipsis, parentibusve Equester census unquam fuisset (e). Atqui hoc non obstitit, quominus idem interim esset Equestris census, qui & postea remansit, uti ex variis Antiquorum locis (f) patet.

III. Hac occasione data abs re non erit addere quae insuper ipsemet de suis facultatibus variis in locis prodit. Dum parentes viverent sumus filii temperabant, uti queritur, Amor. Lib. I. El. 3. vers. 9. 10.

Nec mens innumeris renovatur campus aratris;

Temperat & sumus parvus uterque parens.

Quae his circiter temporibus scripta fuisse, conjectare fas est.

In Pelignis vero rura Nostro fuisse paterna, docet Amor. Lib. II. El. 16. quam rusticans scripsit Augusto mense ad amicam:

Pars me Sulmo tenet Peligni tertia ruris;

Parva, sed irriguis ora salubris aquis, &c.

Deinde vers. 33. 38.

At sine te, quamvis operosi vitibus agri

Me teneant, quamvis annibus arva narent,

Et vocet in rivos parentem rusticus undam,

Tringidae arboreas mulceat aura comas;

H

Non

(a) Lib. LIV. p. 532. 540.
(b) Dissert. Triad. p. 174. ubi optimam Suetonium cum Dione conciliandi methodum proposuit, quam postea Cl. Graevius suo probavit calculo, Not. ad Suet. Aug. c. 41.
(c) in Aug. c. 41.
(d) Cicero Philip. II.
(e) Sueton. in Aug. c. 40.
(f) Vid. Plin. Maj. Hist. Nat. Lib. XXXIII. c. 2. Plin. Jun. Lib. I. Ep. 19. Martial. Lib. V. Ep. 24. 36. 39. Juven. Sat. 14. vers. 322-325. &c.

Non ego Peligui cideor celebrare salubres:

Non ego natalis rura paterna locum.

De istam, uti & de hortis, quos ad *Clodium* viam possidebat, loquitur ex *Pont.* Lib. I. Ep. 8. vers. 41-43.

Non meus amissis animus desiderat agros,

Ruraque Peligui conspicienda solo:

Nec quos piniferis positos in collibus hortos

Spēctat Flaminias Clodia iuncta vias.

Quos ego celsis cui colui; quibus ipse solebam

Ad fata somanus (nec pudet) addere equos.

Sunt tibi, si ceciderint, nostris quoque consista quondam,

Sed non est nostra manu legenda manu.

Similes horti Colles, in quibus siti fuerunt *Natonis* horti (a) *Cl. Nic. Heinsius* & *Antonino* intelligit monte, qui etiamnum frequentissimam pinum fert, & per quem, ut putat, *Clodia* via deducebatur *Roma* *Lucam* usque. Verum verisimile non est, hanc viam per *Appennium* esse ductam, quae, *Antonino* tradente, per *Arventum*, *Florentiam* ac *Fisurium* ferebat *Lucam*. Vix etiam crediderim *Ovidium* nos hortos tam longe *Roma* remotos fuisse; cum id genus delicias solerent *Romani* prope *Urbem* habere, ut eo facilius secederent, vel inde, quando luberet, *Romani* repeterent; quemadmodum & ipsi *Ovidio* mos erat, *Trist.* Lib. IV. El. 3. vers. 17.

Tempus erit, nec me peregrinum ducere coelum, &c.

Sed nunc, quos habet, vacans secedere in hortos:

Nunc botanica visu rursus & Urbe frui.

Hic in hortis operam *Carminibus* navabat, *Trist.* Lib. 3. El. ult. vers. 37.

Non haec in nostris, ut quondam, scribimus hortis.

Tandem de suo in genere censu haec ad *Augustum* habet, *Trist.* Lib. II. vers. 110. seqq.

Parva quidem perit, sed sine labe, domus.

Sit quaeque parva tamen, patrio dicatur ut aevo

Clara, nec illius nobilitate minor:

Et neque divitis, nec paupertate notanda:

Unde sit in neutrum conspiciendus Eques.

Sit quoque nostra deus rei causa parva, vel artu;

Legendo certe non taret illo meo.

Ante C. XIX. U. C. DCCCXXIV.

Ovidii XXIV. & XXV.

C. SENTIO SATURNINO, Q. LUCRETIO. COSS.

¶ And ante hunc annum *Ovidius* potuit Lib. III. *Amor.* Elegiam 2. coll. 1. cingere, cum ea *Tibulli* mortem desecat. Is enim *Poëta* hoc anno, quo

Trist. Lib. IV. El. 3. vers. 1.

Et quae nunc Domino rura paterna carent,

(a) Hos *Ovidii* Hortos *Nardinii* collocat haud longe a *Ponte Miliario*; p. 485. prope hunc *Pontem* iacta vias *Florentiam*, & *Lanretam* ducentes, monumentum A. 1674. repertum fuit *Southeby*, ad *Nepesinam* familiam pertinens, ut ex *Inscriptionib.* patet, quas cum *Iconib.* *Ovidii* & notis ornata *Cl. Bellorini*.

exente *Virgilius* decessit (a), ultimum obiit diem, si *Epigrammatico*, quod *Marsus* *Donatio* adscribitur, credimus:

Tu quoque VERGILIO comitem non aequa, TIBULLE,

Mors juvenem campos misit ad Elysios.

Unde liquet paulo post *Virgillii* obitum vita functum esse *Tibulum*, siquidem hic comes illius ad *Campos Elysios* missus *Marsio* dicitur.

Ex ipsa vero *Natonis* Elegia discimus, *Tibulum* non modo post *Calvum* ac *Catullum* mortalitatem exuisse, sed & post *Cornelium Gallum*, qui anno U. C. DCCCXXVIII. sibi violentas manus intulerat, *Dione* (b) teste. Carit enim *Noster* ibidem vers. 60-65.

— In Elysia valle TIBULLUS erit.

Obvius huic venias bedera juvenilia cinctus

Tempora cum CALVO, doctæ CATULLE, tuo.

Tu quoque (si falsum temerati crimen amici)

Sanguinis atque animae prodige GALLE tuæ.

His comes umbra tua est.

At aliquot post *Gallum* annis *Tibulum* vixisse, haud obscure indicat *Ovidius* *Trist.* Lib. IV. *Eleg.* 10. simul docens, sibi nullam cum *Virgilio*, brevem vero cum *Tibullo*, amicitiam fuisse, vers. 51-53.

Virgilium vidi tantam: nec avara Tibullo

Tempus amicitiae fata dedere meae.

Successor fuit hic tibi, Galle: Propertius illi.

Scilicet si *Tibullus* successor *Galli* fuit, ille ergo aliquandiu post hunc floruit, & nova *Carmina* scripsit.

II. *Ovidius* porro cum *Tibulli* mortem desecret, jam se istius acvi *Poëtis* annuerabat, *Amor.* Lib. III. *Eleg.* 9. vers. 17.

At sacri vates, & Divum cura vocatur.

Sunt etiam, qui nos numen habere putent.

Quibus confirmantur superius adnotata de juveniliu *Nostri* carminum tempore.

III. Hinc admonemur ut de illorum (c) opinione dicamus, qui existimant, *Collegium* *Poëtarum* *Romae* fuisse, cujus pars *Ovidius* fuerit. Quod omnino certum minime mihi videtur ex locis in subidium vocatis. *Valerius* nempe *Maximus* (d) de *Acio* *Poëta*: Is, ait, *Julio Caesari* amplissimo & florentissimo viro in *Collegium* *Poëtarum* venienti nunquam assurrexit, &c. Qui locus cum solus id genus *Collegia* memoret, cum possumus translate & figurate interpretari, non vero proprie de *socialitate* *Poëtarum* vera, quae legibus, numeroque membrorum circumscripta fuerit. Cum enim & *Poëtae* suos *Coetus* haberent, ubi *Carmina* invicem recitarent, eo potuit *Valerius* respicere, siquidem addit: *quapropter insolentiae criminis carnis, quia ibi voluminum, non imaginum certamina exercebantur.* Nec magis stringunt e *Nasone* loca. Is *Trist.* Lib. V. *Elcg.* 7. cum ad *Bacchum* dixisset vers. 1.

Illo dies haec est, qua te celebrare Poëtae,

Si modo non fallunt tempora, Bacche, solent;

addit vers. 5.

H 2

In

(a) Vide quae in *Horatii* Vita notavimus p. 310. 311.

(b) Lib. I. III. p. 513. vid. *Horat.* Vit. p. 208. 209.

(c) Vide *Lomeier* de *Biblioth.* p. 337. &c.

(d) Lib. III. c. 7. n. 11.

*Inter quos memini, dum me mea fata favebant,
Non inuisa tibi pars ego saepe fui.*

Et vers. 47-52.

Ves quoque, confortes studii pia turba Poëtae, &c.

Admonuitque mei, cum circumspexerit omnes,

Dicit, ubi est nostri pars modo Naso chori?

Ubi Poëtae possunt, etiam in nullum fuerint cooptati Collegium, dici confortes ejusdem studii, atque etiam *chorus**, quemadmodum superius vers. 10. dixerat, se mollem egisse

In ludu vitam, Pieridumque Choro,

ut significet, se Musis operam navasse, quarum veluti *Chorus* fingebatur, quibus & poetis translatio adferri potuit.

Ante C. XVIII. U. C. DCCXXXVI.
Ovidii XXV. & XXVI.

P. CORN. LENTULO, CN. CORN. LENTULO COSS.

AENEIDA jam vulgaram fuisse, cum Ovidius Amor. Lib. I. Eleg. 15. canit, docent vers. 25, 26.

Tantum, & sequitur, Aeneidae arma legentur;

Roma, triumphati dum caput Orbis erit.

Virgilius autem cum deficiente anno superiore obiret, nondum id opus absolverat, ac testamento iusserat, ut cremaretur, teste Plinio (a): *Divus Augustus armata Virgilio cremari contra testamenti ejus reverentiam vetuit, &c.* Quia etiam Hieronymus in Chronicis ad haec tempora (b) prodit, *Varium & Tuccam Poetas illustrasse, qui Aeneidam postea libros emendarunt sub ea lege, ut nihil adderent.* Unde fas colligere, Aeneidos carmen haud ante hunc annum emendari, nec proinde in lucem prodire potuisse. Quapropter neque citius ea Nasonis Elegia fuerit creata, cum adhuc aetas Poëtae strenua foret, vers. 3.

Nos me more patrum, dum serena iussinet aetas,

Praemia militiae pulcherrima sequi.

II. Quod ibidem mox habet, vers. 5. 6.

Nec res verbosas leges edicere: nec me

luzato vocem profutuisse Foro,

Utero nos ducit ad illos hic revincendas, qui arbitrati sunt, Ovidium fuisse *Causidicum*, quique vel hinc manifesti erroris arguuntur. Eorum agmen ducit coctiff. *Adas Mantius*; claudit vero *Petrus Bayle*, eodem loco uterque abuteus, Trist. Lib. II. vers. 93.

Nec male commissa est vobis fortuna reorum,

Usque ꝑ decem decies inspiciendo Viris.

* An. Amand. Lib. III. vers. 533.

Carmina qui facimus, mistamus carmina tantum.

Hic Chorus ante alios optum amare sumus.

(a) Hist. Nat. Lib. VII. c. 30 (b) Olymp. CXC. an. 3.

† Hanc vocem frivolum hoc loco judicabat Cl. Nic. Heinsius, adeoque legebat, *luzato*, ut qui poteret, *Centumviro* litens iudicandis designari. Ingeniosa quidem est emendatio; sed *Decemviri*, non antea *Centumviri* dicebantur *libus iudicandis*; omnesque codices *usque* tenent, nisi quod duo *usque*, unus *usque* habeant. Nec etiam vox illa *usque* otiosa videatur, cum talis spes numerorum antecessit centenum.

Ubi tamen clare Naso significat, se ex Centumviris Judicibus fuisse, quemadmodum & Epist. 5. ex Ponto Lib. III. ad Cottam:

Legimus, o juvenis, patrii non degener oris,

Dicta tibi pleno verba diserta Foro, &c.

At nisi peccassem, — — —

Quod legi, tua vox exhibuisset opus:

Utque fui solitus, sedissem forsitan unus

De centum Judex in tua verba Viris.

Ex quibus simul collatis luce meridiana clarius est, Ovidium in Foro nunquam causas ad Causidicorum instar egisse, sed inter Centumviros ibidem in sublellis sedisse seu iudicem, ac Advocatorum orationes audivisse causasque iudicasse, quod est *sedere in aliquem*, vel, ut Noster habet, *in alienius verba sedere*.

Centumviri autem qui fuerint, paucis docet Festus: „Centumvitalia, inquit, „iudicia à Centumviris dicta sunt. Nam cum essent Romae triginta quinque „Tribus, quae & Curiae sunt dictae, terni ex singulis Tribubus sunt electi ad „iudicandum, qui Centumviri appellati sunt. Et licet quinque amplius quam „centum fuerint, tamen quo facilius nominarentur, Centumviri sunt dicti. Cetera, quae ad eorum iudicia spectant, plures jam docti viri (a) tractarunt, quos consulere est. Addemus tantum, ut posterior Ovidii locus illustretur, Centumviro non fuisse perpetuos, nec semper eodem quotannis in centumviralibus sedisse; Sed ex iudicum decuriis à Praetore lectos in suum annum esse, ut una cum eo causas Centumvirales deciderent. Unde intelligitur, quare Naso dixerit, *sedissem forsitan, &c.*

III. Subjungit porro Noster eodem loco, Trist. Lib. II. vers. 95.

Res quoque privatas statui sine crimine JUDEX (b);

Deque mea falsa est pars quoque victa fide.

Aburdum hujus loci interpretationem à nonnullis confictam satis revincemus, modo rectiorem proferamus. Scilicet à Praetoribus ex Decuriis praeter Centumviros legebantur & alii ad privatorum lites dijudicandas, qui *privati* quoque Judices vocabantur, quique sigillatim ad quamvis causam, Centumviros non spectantem, dabantur. Audiamus hanc in rem Aul. Gellium (c), qui id genus iudex fuit: „Quo primum tempore à Praetoribus lectus in Judices sum, ut *JUDEX*, quae appellantur *PRIVATA*, susciperem; Libros utriusque Linguae de „Officio Judicis scriptos conquisivi; ut homo adolescens à Poëtarum fabulis & „à Rhetorum epilogis ad iudicandas lites vocatus, rem iudicariam, — ex multis, quod ajunt, magistris cognoscerem, &c. In hisce vero privatis iudiciis unus quidem tantum Judex litem sua Sententia desinebat; erant tamen alii iudicis amici Jurisperiti in consilium adhibiti, prout idem Gellius postea (d) docet: *Petebatur, ait, apud me pecunia, quae dicebatur data numerataque, &c.* Paucis

H 3

(a) Gul. Bouhaeus Not. prior. ad Pand. p. 242. 245. Ant. Augustin. de Lepib. leg. Acobina. Car. Sigonius de Judiciis Lib. I. c. 22. Sicama de Centumvir. Judicio Lib. I. capp. 6-13. Franc. Honoran. de Magistratib. Rom. Lib. I. &c.

(b) Haec Pet. Bayle sic intelligit, ut censet, Ovidium quibusdam in libris *Arbitram* esse factum, &c. Verum *Judex* ab *Arbitro* differt. Ille est qui à Praetoribus datur: *Arbitrator* qui à litigantibus eligitur. vid. Senec. de Benef. Lib. III. c. 7. Plin. Ep. 30. Lib. VII. Cicero. orat. pro Roscio.

(c) Noë. Attic. Lib. XIV. c. 2.

(d) Vide & Lib. XII. c. 13.

deinde post haec: *Tunc, addit, ibi amici mei, quos rogoreram in consilium, eos exortant, atque in patetibus & in operis Fori celebris, — non sedendum diutius, ac nihil esse dubium dicendum, quin aboleendus foret, &c.* Praeterea vel ex Cicero patet, causas hanc adeo leves ac vulgo putant, sed & gravissimas in istem iudiciis privatis adeo fuisse. Ille enim de Oratore (a): *Volitare in Foro, haerere in juri, ac Praetorum tribunalibus, JUDICIA PRIVATA magnarum rerum obire, in quibus saepe non de facto, sed de aequitate & jure certetur; jactare se in causis CENTUMVIRALIBUS, in quibus ascriptionum, tutelarum, gentilitatum, agnationum, alluvionum, servitudinum, usurarum, perierum, luniarum, fillicidiorum, Testamentorum rupturarum, aut ratorum, controversarumque rerum innumerabilia jura versantur, &c.*

ANNO Ante C. xv. U. C. DCCXXXIX.
Ovidii xxviii. & xxix.

M. DRUSO LIBONE, L. CALPURNIO PISONE COSS.

I. AD hoc tempus alligare licet Amor. Lib. I. Elegiam 14. qua canit:

*Nunc tibi captivos mittet Germania crines:
Cura triumphante munere gentis erit.
O quam saepe, comas aliquo mirante, rubebis!
Et dicis, curia nunc ego merce probor;
Nescio quam pro me laudat nunc ipse Sicambram.*

Et enim, Dionae teste (b), maximum bellorum, quae tunc Romanis contingeant, contra GERMANOS fuit, idque ipsum Augustum Urbe estraxit, SICAMBRIS, Ulpitibus, &c. annis innotentibus. Augustum vero non nisi post Aethiacos Ludos, ac proinde post 2. Septemb. diem, An. U. C. DCCXXXVIII. Roma profectum esse, ex eodem Historico patet, ut alibi (c) fusius ostendimus. Barbari autem, ipsorum narrante, cum Iulium (quem (d) ante vicerant) arma parare, & Augustum exercitum adducere audirent, in suam terram regressi, obsidibus datis, pacem acceperunt. Quae pax cum adeo sub istius anni exitum composita fuerit, hinc colligere est, Ovidium his civissimum Consiliis potuisse prolatis versiculis eo spectare, dum de Sicambrorum gente eodem modo victa loquitur; quemadmodum Horatius eodem fere tempore (e) Sicambros velut victos, & propediem triumpho ducendos meminit Lib. IV. Ode. 2.

II. Haud longe ab hoc tempore censemus Ovidium suos *Amorum Libros* primum in lucem, quinque voluminibus distinctos, protulisse; cum pleraque eorum certamina videantur ad Poetas Nostri juvenilia (f) esse referenda, sintque nonnulla ibi-

(a) Lib. I. c. 34. vers. 39.

(b) Lib. LIV. cap. 53.

(c) Just. Tercio. Hist. p. 174.

(d) Vitis Horat. Ep. 2. 119. seqq.

(e) Vitis Horat. Ep. 2. 143.

(f) Fall. Lib. II. vers. 5. ad Elegos:

Ipse quoque habet iustas in amice ministros,

Quam lusa numeris TAMIA JUVENTA suis.

Lib. IV. vers. 9.

Quae decuit 23. 24. sine crimine infans ANNIS.

ibidem, superiorum annorum criteria, quae jam indicavimus. Bis autem hosce Libros ab Auctore fuisse editos, ipse aperit prooemio Libri I.

Qui modo Nasonis fueramus quinque Libelli,

Tres sumus: hoc illi praetulit Auctor opus.

Nec prior tantum editio, sed & posterior praecessit *Artem amandi*, quam haud ante annum U. C. DCCCLII. produsse deinceps ad eum annum probabimus. Id autem disertus hujus Operis locus demonstrat; Scilicet. Art. Amatori. Lib. III. ubi cum de antecessorum sui Poetarum Carminibus dixisset, de suis addit à vers. 339.

Forsitan & nostrum nomen miscebitur istis:

Nec mea Leibaes scripta dabuntur aquis.

Atque aliquis dicet, Nostri lege culta magistri

Carmina; quos partes instruit ille duas †.

Deve tribus Libris, titulus quos signat AMORUM,

Elige, quod docili molliter ore legas.

Recentos tamen *Amorum* Libros iterum editos tum fuisse, cum jam Ovidius *Artem Amatoriam* sibi conscribendam suscepisset, haud obscure indicat Lib. II. Amori. El. 18. vers. 19. 20.

Quod licet, aut ARTES teneri profitemur AMORIS:

(Hic mihi PRAECEPTIS torquor ipse meis!)

III. Quae potro Noster ibidem subjungit, docent *Heroides* quoque *Epistolas* ante secundam saltem *Amorum* editionem jam conscriptas & vulgatas fuisse, vers. 21-26.

Aut, quod Penelopes verbis reddatur Ulyssi,

Scribimus; aut lacrymas, Phyllis relicta, tuas:

Quod Paris, & Macareus, & quod male gratus Jason,

Hippolytique parens, Hippolytulque legant:

Quoque tenens scriptum Dido miserabilis ensem

Dicat, & Aethiae Lesbis amica Lyrae.

Quibus pleraque designantur *Epistolae* ab Ovidio exaratae nomine 1. *Penelopes ad Ulysses*, 2. *Phyllidis ad Demophontem*, 3. *Oenones ad Paridem*, 4. *Canaces ad Macareum*, 5. *Hippolytes ad Jasonem*, 6. *Ariadnes ad Theseum*, 7. *Phaedrae ad Hippolytum*, 8. *Didonis ad Aeneam*, 9. *Sapphos ad Phaonem*.

Quin & *Sabinus* Poeta jam alias concinnaverat *Epistolas*, quibus fingebatur *Ulysses*, *Hippolytus*, *Aeneas* &c. ad *Penelopen*, *Phaedram*, *Didonem*, &c. relinbere. Addit enim vers. 27-34.

Quam cito de toto radii meus urbs Sabinus †,

Scriptaque diversis retulit ille locis!

Canadas Penelope signum cognovit Ulyssis;

Legit ab Hippolyto scripta noverca suo.

Jam pius Aeneas miserae rescripsit Elissae:

Quoque legat Phyllis, si modo vivat, habet:

†††

* Versu quoque 338. ad eos *Amorum* Libros, quibus suam maxime *Corinthiam* celebrat, liquido spectat:

Et multi, quae sit nostra Corinthia, rogant.

† Ipsos *Artis Amatoriae* Libros intelligit.

† Epistolam jam vita sancti Noster meminit *Epist. 16. ex Ponto* Lib. IV. vers. 13-16.

Tristis ad Hypsipylem ab Jasono littera venit:

Der colam Phœbe Lesbis amato Iyram.

Illas vero Epistolae ab Ovidio jam ante *Artem Amatoriam* publici juris factas, ipsomet Lib. III. ejusdem Artis confirmat, vers. 345. 346.

Vel tibi composita cœsetur Epistola voce;

Ignotum hoc alibi ille nocuisset opus.

Includit nempe Poeta eundem, qui eum velut in arte amandi Magistrum secutus ipsius Opera caeteris indicat, ac imprimis aperuerit, *Heroides* ab eo concinuit; quod alius verus Auctor fuisset ignotus. Confer versiculos superius N. II. appositos.

IV. Abs te non erit & hic observasse, quae Dio (a) ad hunc annum de *Liviae Porticus* tradit, cuius Natio in *Arte Amatoria* eum jam exaedicatae meminit; si quidem & hinc palam fiet, Nasonem nonnisi post haec tempora eam Artem esse molitum. Historicus igitur ille nobilis, cum *Vedii Pollionis* mortem, & quae Augusto aliisque legaverat, narravisset, addit: *Iussitque (Vedius) ut Populo templum opus strueretur. Eius operis faciendi praetextu, re autem vera, ne quod Vedii in Urbe essent monumentum, AEDES Pollionis funditus evertit Augustus: Atque Porticus ubi circumdata, non Pollionis, sed LIVIAE nomen inscripsit. Sed haec posteritibus (NB) temporibus facta sunt.* Ovidius autem eandem Porticum velut jam constructam memorat Art. Amat. Lib. I. vers. 71. 72.

Nec illi cœsetur, quae praeit sparsa iabellae,

Porticus auctoris Livia nomen habet.

Sic & Lib. III. cum Porticus Pompeji ac Apollinis Palatini laudasset, mox etiam, *Liviae* nimirum, *Ostiviae*, & *Agrippae* his indigat verbis, vers. 391. 392.

Quaeque Soror (b), Coniuxque (c), Ducis (d), monumenta paravit:

Nasciturque gener (e) cinctus honore caput.

Nec hoc loco praeterenda *Liviae Porticus* descriptio, Dionis narrationem haud parum illustrans, quam Noster exhibet Factor. Lib. VI. vers. 639-646.

Dixit tenens, veniens astat, ubi Livia nunc est

Porticus, immensus tecta fuisse domus.

Urbi opus domus una fuit: spatiumque tenebat,

Quo brevis natis oppida multa tenebat.

Haec aequata solo est, nullo sub crimine regni,

Sed quia luxuria cœsa nocere sua.

Sustulit laetas operum subvertere molis,

Totque suas haecres perdere Caesar opes.

V. Caeterum quandoquidem *Propertius* anno praeterito postremum, quod in ejus Operibus occurrit, Carmen exaravit, ut in ejus Vita fufius demonstramus; nec aliud est, quod ad subsequentes annos referre per certas temporis notas liceat:

(a) Lib. I. IV. p. 536. 537.

(b) *Uxor* soror Augusti:

(c) *Livia.*

(d) *Agrippa.*

(e) *Agrippa*, qui rostrati corona donatus ab Augusto; Unde enim *Virgilii* Aen. Lib. VIII. vers. 659, sic designat:

— Qui belli insignis superbum,

Tempora navali fulgens rostrata Corona.

De ejus Portico vide quae in *Horatii Vita* notavimus pag. 213-216;

cent: hinc ejus obitum ulterius protrahendum, nequaquam arbitratur; maxime cum constet, hancce Poetam jam ante editam *Artem Amatoriam* (a) decessisse. Idcirco quae Noster de se velut *Propertii* successore canit, illa confirmant teporius à nobis de prima Librorum ejus sub *Amorum* titulo editione dicta. Scilicet ut Trist. Lib. II. vers. 463-467.

— — *Legiturque Tibullus,*

Et placet, & jam te Principe notus erat

Juvenes eadem blandi praecepta Propertii:

Districtum: minima nec tamen ille nota est.

His ego successi.

Et Trist. Lib. IV. El. X. vers. 53. 54.

Successor fuit hic (Tibullus) tibi, Galle; Propertius illi.

Quartus ab his serie temporis ipse sui.

ANNO Ante C. XI. U. C. DCCXLIII.
Ovidii XXXII. & XXXIII.

Q. AELIO TUBERONE, P. FABIO MAXIMO COSS.

I. **TERTIUM** Romae Theatrum hoc anno dedicatum (b) ab Augusto *Marcelli*, jam duodecennio ante denati, nomine fuit; si quidem *Primo* (c) credamus. Is enim narrat, Augustum *Q. Tuberone, Fabio Maximo* consulibus, IV. *Nonas Majas, Theatri Marcelli dedicatione trigym primum omnium Romae ostendisse in caevis mansuefactam.* Hanc tamen dedicationem Dio (d) ad annum U. C. DCCXLI. quo & *Balbi Theatrum* ex ejus calculis dedicatum fuerat, refert. Verum Plinio potius fides habenda videtur, ut qui rei propior fuit, ac non modo Consules, sed & mensem diemque notavit, quae majorem demonstrant diligentiam; ut vix liceat haec temporis notas falsi arguere, vel etiam suspicari.

Cum vero *Pompeji Theatrum* Romae solum ante fuisset, quam ista duo, *Balbi* ac *Marcelli*, construerentur; hinc liquet nonnisi post haec tempora *Nasoni* licuisse ea canere, quae profert Art. Amat. Lib. I. ubi varias recensens Porticus (e) quibus Romanae solebant puellae spatari, *Pompejanam* primum memorat, deinde *Ostavianam* simul & *Marcelli* ejus filii Theatrum designat, vers. 67-70.

Tu modo Pompeja lentus spatiare sub umbra,

Cum sol Herculei terga leonis adit:

Aut, ubi muneribus NATI sua munera MATER

Addidit, aeterno marmore dives opus.

Postremis scilicet versiculis indicat, *Ostiviae* Porticum juxta filii ejus scilicet *Marcelli* Theatrum fuisse; quod & Trist. Lib. III. El. I. confirmat, dum *Bibliothecam* in ista Porticu reconditam indigat, vers. 69.

(a) Vide Lib. III. vers. 333. 536.

(b) Et quidem *Commissione Ludorum*, ut habet Sueton. Lib. II. c. 43. & indicat Plinius loco seq.

(c) Hist. Nat. Lib. VIII. c. 17.

(d) Lib. LIV. p. 539.

(e) De quibus *Martial.* Lib. II. Ep. 14.

Inde petis centum pendente tecta columnis,

Illos Pompei dona nemisque duplex.

Altera Tempia (a) peto, vicino juncto Theatro, &c.

Ad eandem portu tria Romae Theatra Noster spectat Art. Amat. Lib. III. vers. 394

Ubi conspicis TERNA THEATRA locis.

Sic & Trist. Lib. III. El. 12. vers. 24.

II. Alius est miſer Nafonis locus, qui ex *Dionis* ad hunc annum narratione hic venit illustrandus. Is nempe tradit (b), his Consulibus, ut alibi (c) ostendimus, *primum post Merulum* (d), *Flaminem Dialem creatum esse*. Ovidius autem de prioribus suae *Filiae* nuptiis narrat, eas ex consilio conjugis *Flaminis Dialis* aliquot diebus dilatas esse, Fast. Lib. VI. vers. 219--234.

Est mihi (juxta, precor, nostris diuturnis annis)

FILIA —

Hanc ego cum collem genero dare; tempora taedis

Apia requirebam, quaeque cavendo forent.

Est mihi post sacras monstratur Junius Idus

Utilis & nuptis, utilis esse viris.

Primaque pars hujus thalamis alieno reportata est

Nam mihi sic conjux sancta Dialis ait, &c.

Quae si historica fide fuerint dicta, hinc manifestum erit, *Nafonis* filiam haud ante hunc annum *Genero* datam esse; quae tamen *prima juventa* bis Ovidium

Sic non ex uno conjuge fecit avum,

prout Noster habet Trist. Lib. IV. El. 10. vers. 75. 76.

ANNO 5 ANNO C. II. U. C. DCCLII.

Ovidii XLI. & XLII.

C. CAESARE AUGUSTO XIII. M. PLAUTIO SILVANO COSS.

I. **A**RTEM AMATORIAM à *Nafone* hoc anno vulgatam esse, invictè primum conficitur ex *Naumachia*, quam eodem modo celebratam memorat Lib. I. à vers. 1-7.

Quid

(a) Delubrum *Apollinis* ad *Porticum Ostivae*, (in quo *Latoniae* quoque signum fuit, teste *Plinio*, Lib. XXXVI. c. 5.) *Theatro* item *Marcelli* proximum fuisse, probat etiam *Cl. Fabricii* (Inscr. p. 455.) ex *Kalendarii* fragmento, quo legitur:

APOLLINI, LATON.

AD THEATR. MARC. &c.

Laudis & *Festum* testem Lib. XIII. Eum, ut idem observat, male *Dacierus* affirmat *Ostivae* *Porticum* nominare *Porticum Marcelli*; cum hoc nusquam apud *Festum* occurrat. quibus robur addit, ut & simi hinc illustrant, *Ancasti* haec de re testimonium in lapide *Ancyræ*, ex *Apographo*, quod *Paul. Lucas* vulgavit tanquam suum, at quod habuerat *Smeynae* à *Vidua Fabri*, *Mercatoris* *Galli*, qui plures annos *Ancyræ* degerat; prout narravit *Cl. V. Gal. Sierard* super *Smeynae* pro *Gente Britannica* consul, qui eundem *Apographum* aliquando domi habuerat. Scilicet ibidem haec, quae facile supplentur, habemus; MARTIS TEMPLUM BRVMQVE AVGVSTVM: THEATRVM AD AEDEM APOLLINIS IN SOLO MAGNA EX PARTE A me EMPTO FECI QVOD SVB NOMINE M. MARCELLI GENERI mei ESSE.

(b) Dio Lib. LIV. p. 546.

(c) Jani Templ. Refer. p. 201-202.

(d) Is anno U. C. DCCLVII. interfectus est. *Tacitus* autem *Annai*. Lib. III. c. 38. inducit *Servium Maluginensem*, qui *Flamen* *Dialis*, disstantem, *Dvobus & Septuaginta annis post* *Caro. Merulae* caedem *venenim esse suffectum*. Quos *calculos* alibi cum *Dionis* rationibus conciliamus.

Quid modo, cum belli Navalis imagine Caesar
Persidas induxit, Cecropiasque rates?

Nempe ab utroque mari juvenes, ab utroque puellas

Venere: atque ingens orbis in Urbe fuit, &c.

Jam vero ex *Vellejo* (a) novimus, hocce *Naumachiae* spectaculum hoc anno ab *Augusto* fuisse datum; siquidem de *Juliae* relegatione agens: *At*, inquit, *in Urbe* eo ipso anno, quo magnificentissimi *Gladiatorii* muneris, *Naumachiaeque* spectaculis *Divus Augustus*, abhinc annos triginta, SE & GALLO CANINIO COSS. dedicavit *Martis* *Templo*, animos oculosque *Populi Rom.* repleverat, foeda dictu memoriae horrenda in ipsius (*Augusti*) domo tempestas eripit, &c. Scilicet si triginta retro numeres annos ab exordio *Consulatus Vinicii*, cui *Libros* inscribit suos *Vellejus*, id est ab anno U. C. DCCLXXXIII. sponte in annum U. C. DCCLII. incidere ea spectacula videbis. Hoc autem anno consulatum XIII. ac ultimum *Augustus* gessit, *Silvano* quidem per priorem anni partem collega, at post eum *Gallo Caninio*, qui successit *Silvano* fuit. Deinde *Caninius*, *Augusto* seise abdicante, Collegam *Q. Fabricium* habuit, uti vel ex *Ancyrano* monumento constat; ubi etiam, si *Dan. Cassanii* schedas à *Cl. Jac. Gronovio* editas (b), sequamur, immediate praecedebant *Consules* anni U. C. DCCLI. cum ibi post *Coss.* anni DCCL. legatur: ET N. M. MESSALA † CONSULIBUS. ET L. CANINIO ET Q. FABRICIO CONSULIBUS. In Exemplari autem *Pauli Lucae* legitur: MESSALIA CONSVLIBVS ET L. CANINIO ET Q. FABRICIO ... Unde simul, non secus ac ex *Vellejo*, liquet, *Caniniam* hoc anno, in quo versatur, U. C. DCCLII. *Consulem* fuisse, ac proinde tum praedicta spectacula reapse edita.

II. Obscurior non erit anni tempestas, quâ haec spectacula fuerunt exhibita, si *Vellejum* cum *Nafone* nostro conferamus. Etenim in *Martis* *Templi* dedicatione *Naumachiam* aliaque spectacula fuisse ab *Augusto* edita, clare satis *Velleji* contextus indicat; ex more nimirum recepto id factum, ut plura id genus consecrationum exempla comprobant. Sic ipse *Augustus* in *Theatri Marcelli* dedicatione *Ludos* dedit; quemadmodum & paulo ante *Balbus* suum dedicans *Theatrum Spectaculo* exhiberat, narrante *Dione* (c).

Clarissime vero *Ovidius* significat, *Ludos* solennes *Marti* sacros, & quidem ob *Templum* ab *Augusto* in suo *Foro* ei constructum, IV. IDUS MAJAS in *Circo* celebratos esse, uti jam alibi (d) nobis observatum. *Fastorum* enim Lib. V. ad eundem diem *Noster* canit a vers. 550.

I 2

MARS

* Unde liquet, ut & aliis jam animadversum est, *Naumachiae* spectaculum tunc temporis ab *Augusto* exhibitum, repraesentasse *Navalem Persarum* cum *Atheniensibus* pugnam ad *Salaminiam*.

(a) Lib. II. c. 100.

(b) *Memor. Coston.* p. 62.

† *Coss.* anni U. C. DCCLI. vulgo dicuntur *L. Corn. Lentulus* & *M. Valerius Messalinus*; quod confirmant *Anonymi Fasti* à *Noriso* editi, quibus legitur: *Lentulo & Messalino*. His si potius fides adhibeatur, corrigendae sunt schedae *Costonianae*; alias ex iis vulgares *Fasti* erunt emendandi. Quo in dubio nihil nos juvat *Reinesii* Insc. xxx. *Clas. V. L. LENT, M. MBS. COS. K. JUN. Melius P. Lucae* Exemplar *MESSALIA*, manifeste pro *MESSALINO*.

(c) Lib. LIV. p. 539.

(d) *Jani Templ.* Refer. p. 323.

MARS venit; & veniens bellica signa dedit.
 ULTOR ad ipsa ius iure descendit HONORES,
 Temploque in Augusto conspicenda Foro.
 Et Deus est agens, & opus. Debebat in Urbe
 Non aliter nati Mars habitare sui, &c.

Deinde cum Templi * ornamenta sive complexus esset, enumerassetque arma & spolia de hostibus capta, aliaque postibus, atque explicasset unde Mars cognomen *Ultror* haberet, curque Templum eidem in Augusti Foro constructum; quod nempe Mars Augusto Paris necem, Crassique & Antonii Clades *ultroranti* adferre: tandem addit, ut vinctores serunt Codices, quos sequi malimus, vers. 197-199.

Solentur Ludos Civici celebrare, Quirites,
 Non esse est factem Serna decere Deum.

Ex

* Eius effigies in variis Augusti nummis cernitur, quales jam dudum complures viri docti exhibuerunt. Ant. Augustinus, Sebast. Erizzo, Goltraus, Torrentius ad Sueton. Aug. c. 29. ubi quoque. Nec rari sunt in horum rem Antiquarium colentium Gemellis, praesertim Anglicis. Repraesentant nonnulli Templum in fastigio rotundum sex columnarum cum tunc sicut inscribitur, ac his hinc inde verbis: MAR. ULT. Altorum Postica Martem exhibet circumsum in medio Templi quatuor Coll. statem, dextra signum Legionis, sin. signum simul militis sive aquila tenentem, in imo. MART. ULT.

† Vers. 199. et seq. ea persequitur:

Pariter hic invenit tunc, cum pia sustulit arma, &c.
 Templo sicut, & me ostendit vocaverit Uitor, &c.
 Nec satis est morasse Parthi cognomina Marti:
 Persequitur Partha Signa recentis manu, &c.
 Partho, referi equitas: videt quoque porrigi arcus.
 Pignora jam nostri nullo pudori habes,
 Rite Deo Templumque datum nomenque bis uto, &c.

Quae si ita cum caeteris circumstantiis conferantur, liquido patebit, nequaquam hinc ambigi posse, an duplici cognomine Marti in eodem Templo sit cultus, an duo essent Templo, *Ultror* & *Bisulor*, ut censet Donatus, (de Urbe Rom. Lib. II. c. 22.) quo cum alii, Torrentius, Nardini, &c. et hoc loco de Dione (Lib. LIV. p. 526) colligunt, praeter hoc Templum in Foro Augusto Marti Ultror consecratum, aliud etiam delubrum minoris impendit in Capitolio positum ab Augusto. Verum Ovidius enim modo Templum, quod Marti Ultror fieri fecerit eo in Foro, quoque suspensa facina signa Romana à Parthis recepta, indigit. Dio quidem, ut vulgaribus eius codicibus habetur, de istis Signis agens ad An. U. C. 752. quo Augustus ea recepit, haec prodit: *In quo & Sacrificia ejus rei causa, & Templum Marti Ultror in Capitolio, ad imitationem Jovis Feretrii, Romae in via Divi quaevis signa, quae signa ea militaria suspendentur, decerni jussit, ac deinde perfecit.* At hic locus non modo non claret, sed etiam constat, verba, Sericorum culpa male deturbata, sic esse restituenda: *Templum Marti Ultror, ad instar illius Jovis Feretrii in Capitolio, quo, &c. decerni iussit, &c.* Ratio est, quod Ovidius, Suetoniusque ad solum Martis Templum in Foro Augusto constructum referant, quae Dionis textus ad aliud in Capitolio constitutum trahit. Alia praeterea argumenta, cum id factis hoc loco sit. Adde modo, si Nalovis verbus postremo proleus cum Cl. Nic. Heinsio ex Codd. MSS. legatur, nullum Marti cognomen *Bisulor* esse docem; sed Poetam ibidem tantum docere, *Ultror* cognomen huic Deo tributum fuisse; quod ferat bisulor sit res Romanae utus. Nec proinde aliud quaerendum est Templum, quod Marti *Bisulor* vocatum fuerit. Nec etiam ex duplici Templo petenda cum Torrentio causa, ut *non eodem in nominis omnibus Martis Templi forma cernitur.* In quibus enim MARTIS ULTORIS titulus legitur; atque cum in nonnullis sex Columnas cum signis militibus cernantur, in aliis vero quatuor solum Columnas cum isto Martis Signa gerente; haec varietas ad varias ejusdem Templi facies referri potest. Vide Noster, Fast. Lib. V. vers. 361-366. Trist. Lib. II. vers. 197.

Ex quibus simul collatis manifestum est, Ludos quotannis ad IV. IDUS MAJAS in Circo celebratos Romae fuisse, ex quo *Marti Ultror* Templum Augustus suo in Foro dicaverat. Quod valide confirmatur ex Veteri Calendario (a), quo ad eundem diem haec signantur: LUD. MART. IN CIRCO. Nec ibidem, nec aliis Calendariorum fragmentis ad illum praeter illum diem Ludi notantur *Marti* fieri.

Ut vero difficultatem hac in re ex Vellejo motam solvat Eminentissimus Norisius (b), haec quidem reget: „Quamvis Vellejus, Caninio Consule nominato, Templum Martis dedicatum recenseat, non tamen post *Kal. Julias* (c) dedicatio perfecta fuit: Nam Gladiatorum tantum munus ac Naumachia eodem Consilio Collegio signantur, addita postea Templi Martis consecratione, ne rem solum Collegio signantur, addita postea Templi Martis consecratione, ne rem ejus anni memorandam omisisse videretur. At cum mihi sit persuasum, ea spectacula pertinuisse ad ipsam Templi dedicationem; ideo jam olim malui dicere, Vellejum modo voluisse ea temporis nota *Juliae* relegationem, de qua hoc loco praecipue agit, signare, ac significare, cum post ista spectacula contigisset, cum nempe jam Augustus à *Kal. Jul.* vel ab aliis quibuscunque antecedentibus, Caninium collegam in Consulatu haberet, at ante *Septembris* exitum, quo usque per *novem* menses Consulatum gessisse videtur (d) Augustus. Quae interpretatio profus Velleji contextui consentanea videbitur, si animum Lector attentum ad eundem vertat.

Aliam porro difficultatem objicit Dio, haec ad A. V. C. 744. Claudique primum scribens, Lib. LX. p. 667. *Hos honores parentibus suis tribuens, ipse nihil praeter nomina Imperii accepit. Quae enim Equestris Certamina Kal. Augusti (qui est natalis Claudii) exhibentur, instituta sunt propterea, quod ea die MARTIS Aedes consecrata fuit.* Ex quo loco Bucherius deducit, revera *Martis* Templum *Kal. Aug.* An. V. C. 752. dedicatum esse. At cum Historicus ille omnino hac in parte adverteretur *Ovidio & Calendario*, quibus locupletiores hac in re testes desiderari nequeant, ideo dicere malim, vel *Dionem* ipsum fuisse hallucinatum, vel potius mendum in ejus verbis cubare, ac loco vocis *Martis* reponendum esse *Numinis* alius nomen. Profecto in alio veteris *Kalendarii* frag. apud Gruter. p. 134. ad *Kal. AVGUSTI* legimus: *SPEI. AD FORVM HOLITORIVM NATAL. TI. CLAVDII GERMANICI.*

Ex dictis igitur clare satis patet, *Artem Amaloriam* ab Ovidio fuisse editam, Templo quidem Martis jam Naumachia aliisque spectaculis dedicato, seu post IV. IDUS MAJAS hujus anni, sed ante *Juliae* relegationem (e), ac *Septembris* finem. Quae sententia jam dudum doctissimis placuit viris, quos inter *Keplerum* laudat Illustrissimus Norisius (f), qui & eandem suo calculo probat: „Eos vero, ait, *Libros* (Artem Amandi) ante damnatam *Juliam* scriptos opinatur, (Keple-

I 3

rus)

(a) Vide Gruter. pag. cxxxiii.

(b) De Cenot. Pic. p. 183.

(c) A quibus nimirum illi, ille vir censet Consules susceptos, his Augusti temporibus, factes gessisse semelres; quod in Fastorum fragmentis superstitibus videamus, nonnullis id genus Consules ab eisdem *Kal. Jul.* Magistratum ire. Verum exinde certo minime sequitur, nec etiam aliunde probatur, hanc morem singulis constanter annis obtinuisse.

(d) Vid. Jani Templ. p. 327.

(e) Eam ante hujus anni exitum factam alio probat argumento Cl. Norisius, de Cenot. Pisan. p. 183. quem & nos secuti sumus, Jani Templ. Refer. p. 328.

(f) De Cenot. Pic. p. 188.

rus) quod Augusto adulteris ingenti severitate poenas irrogante, nequaquam Poëta ausus fuisset adulteria ac promiscuos foeminarum amores non tantum laudare, verum etiam præcipere. Non rejicio, subjungit Eminentissimus vir, probabilem conjecturam. Nam exilii sui causam hanc ipsam dicit Lib. II. ad Augustum:

Alter pars superest, qua turpi crimine tactus

Arguit obsceni doctus adulterii, &c.

Eandem quoque rationem ex Juliae relegatione deducit *Buchnerus* (a); licet male sit opinatus, Martis Templum *Kal. Augusti* dedicatum esse.

III. Alterum nobis Ovidius suppeditat argumentum, quo docemur, *Artem Amatoriam* hoc anno U. C. DCCLII. in lucem prodisse. Scilicet de *Parthica* expeditione canens, ad quam tum se accingebat *Cajus* Augusti ex *Julia* nepos, et adoptione filius, ejus aetatem sic describit, Lib. I. à vers. 177.

Ecce parat Caesar domito quod desuit Orbi

Adde. Nunc, Oriens ultimae, noster eris.

Partho, dabis poenas: Crassi gaudente sepulti,

Signaque barbaricas non bene passa manus.

*Uxor adest: primisque Ducem profister in armis *;*

Bellaque non puero tractat agenda puer.

Partho natales, timidi, numerare Deorum:

Caesaribus cirtus contingit ante diem, &c.

Auspitiis antiquae Patris puer arma movebis:

Et cinces annis auspiciisque Patris.

Tale rutilamentum tanto sub nomine debes:

Nunc juvenum Princeps †, deinde future Senum, &c.

Ubi dam Poëta scribit *CAJUM arma motorum*, non modo *auspiciis*, sed & *annis Patris* [adoptione] Augusti, eo manifeste significat, *Cajum* tunc eundem aetatis

(a) Belg. Rom. pag. 82.

Alii Codd. *annis* habent.

† Scil. *Cajus* *Princeps* *Juventutis* jam ante appellatus fuerat, & quidem, ut Dio indicat, (Lib. LV. p. 553.) cum *virilem* induit *togam*; quam ut ei daret Augustus ac *Tirocinio* dederet in *Forum*, petiit sibi *duodecimum* *Consulatum*, (in An. U. C. 749.) uti & postea *tertium* *decimum* (in An. 752.) in *Lucii* *Caesaris* gratiam, teste *Suetonio* Lib. II. c. 26. Rem de hoc utroque suo Nepote, seu per adoptionem filio, *Cajus* & *Lucius*, sic ipsemet Augustus discide in *Vitae* *Breviario* narravit, pro ut ex Monumenti *Ancyran* *Epigraphis*, & potissimum ex illo, quod *Panz. Lucen* edidit, paucis *Litteris* necessario & facile suppletis, habemus: . . . *LIOS MEOS QVOS IVVENES MIHI ERIPVIT FATVM CAIVM ET LVCIVM CAESARES HONORIS MEI CAVSA SENATVS POPVLVSQVE ROMANVS ANNVVM QVINTVM ET DECIMVM AGENTIS CONSVLIS DESIGNAVIT VT EVM MAGISTRATVM INIRENT POST QVINQVENNIVM: ET EX EO DIE QVO DEDVCTI SVNT IN FORVM VT INTERESSENT CONSILIS PVBLICIS DECREVIT SENATVS. EQVITES AVTEM ROMANI VNIVERSI PRINCIPEM IVVENTVTIS VTRVmqVE eORVM PARMIS ET HASTIS ARGENTEIS DONATVM APPELLAVERVNT.* Quibus variae Recentiorum conjecturae pravaeque interpretationes evanescent, alio loco discutendae. Interim hic observare est, utrumque Principem in Nummo Augusti Arg. passim apud Antiquarios prostante, representari cum istdem *Parmis* & *Hastis*, hacque epigrapha, C. L. CAESARES AVGVSTI F. COS. DESIG. PRINC. IVVENT. Addit Ovidius, *Cajum* alloquens: *Deinde futura Senum*, scil. Princeps; quod in *familiam* *Caesarum* per adoptionem *inductus*, ut habet Tacitus *Annal.* I. c. 3, aletur in *speciem* *Imperii*, tanquam Augusti *Successor* *Designatus*, Dio Lib. LIV. p. 533.

tis annum egisse, quo Augustus olim adversus M. Antonium arma moverat. Augustus autem, ut ipsemet in *Ancyrano* Monumento testatur, *annos undeviginti natus, exercitum privato consilio, privataque impensa comparavit.* Quod tamen cum nonnullis doctissimis viris haud eo sensu intelligendum, ut significet, *Caesarem* *Octavianum* sibi exercitum ante comparavisse, quam XIX. aetatis annum complevisset, id est, ante IX. Kal. Octob. anni U. C. DCCX. quo die *annum vicefimum* Princeps ille ingressus est. Etenim, ut jam alibi (a) observavimus, ex variis *Ciceronis* *Epistolis* demonstrari potest, *Octavianum* mense demum *Octobri* illius anni DCCX. *Veteranos* circumscribere, exercitumque contra Antonium ducere coepisse; cum jam *undevicesimum* aetatis annum modo absolvisset, ac jam auspatus esset *vicefimum*, quo labente, & U. C. DCCXI. haud multum adulto, M. Antonium armis vicit fugavitque. *Cajus* vero adoptivus Augusti filius *Apulejo* & *Nerva* *Coss.* hoc est, anno U. C. DCCXXXIV. natus, teste *Dione* (b), *undevicesimum* aetatis annum inire debuit anno U. C. DCCLII. quo proinde summum se ad expeditionem *Parthicam* accinxerit *, ut anno proxime sequenti *arma moveret*, & auspiciis, & *annis* *Patris*. Et eo certe tempore *Cajum* in *Parthos* cum copiis profectum esse, aliis rationibus invidis olim post Cl. viros ostendimus (c). Idcirco & hinc constat, *Ovidium* non nisi isto U. C. anno DCCLII. illa de *Cajis* ad bellum *Parthicum* apparatu carmina scribere, atque adeo ipsam *Artem Amatoriam* edere potuisse, *tribus* libellis distinctam, ut ipsi superscrites testantur, ac ipsemet Auctor *Trist.* Lib. II. ubi, cum ad Augustum dixisset, ei si hanc *Artem* legere vacasset, vers. 240.

Nullam legisses crimen in ARTE mea;

addit vers. 245. 246.

Neve quibus scribam possis dubitare; Libellus

Quatuor hos versus è tribus unus habet, &c.

III. *Artis Amatoriae* epocha sic fusc fatis discussa & definita, jam constare possunt quae supra (An. U. C. DCCXLIII.) de *Amorum Libris* notavimus; quos ante illam *Artem* primum conscriptos ac editos, uti & iterum recensitos atque denuo vulgatos, cum eadem moliretur Poëta, patet ex *Art. Amat. Lib. III.* vers. 343. 335. collat. cum *Amor. Lib. II. Eleg. XVIII.* vers. 19. 20. Hinc item constat, & *Epistolas*, seu *Heroides*, de quibus ibidem diximus, ante haec tempora jam lucem vidisse, cum eodem *Lib. III. Art. Amat.* vers. 345. 346. hoc opus, eum jam vulgatum memoretur.

Insuper vero ex dictis observandum venit, *Nationem* & ante iteratam *Librorum Amorum* editionem, ac adeo ante haec tempora, *Operam Tragediae* dedisse; siquidem eadem *Lib. II. Eleg. XVIII.* (quae, ut jam observatum, scripta, cum *Noëter* sub incude *Artem Amatoriam* habebat) vers. 13-18. haec canit:

Sceptra tamen sumfs; curaque TRAGEDIA nostra

Crescit; & huic operi quamlibet aptus eram.

Risit

(a) Jani *Templ. Refer.* p. 333.

(b) *Lib. LIV.* pag. 526.

* Nondum enim tunc profectum, at in prociectu fuisse, docet Ovidius, non modo *verficulis* *superius* *prolatis*, sed & vers. 203.

Marsque pater, Caesarque pater date numen EUNTI.

(c) Jani *Templ. Refer.* pag. 334. & seqq. vide totum illud *Cap. VI. sect. IV.* quo tempus expeditionis à *Cajo* susceptae pluribus definire nitimur. *Lege* & *Cap. V.* pag. 290-301.

Resi Ausu pallantque meam piceoque Cothurnos,
Sceptaque priores tam cito sumta manu.
Elux quoque ut Danicæ nutant deduxit iniquos:
Deque cothurnato Fatis triumphat Amor.

Idea ex Lib. III. Amor. El. I. confirmatur; ubi cum Noster *Tragediam* ac *Elegiam* induxisset velut Poëtam vicissim ad sua carmina allicientes; addit, suo nomine loquens, vers. 63-70.

Altera me Sceptro decoras, atque Cothurno:
*Jam nunc contacta * magnus in ore sonor.*
Altera das nostro videtur nomen amari, &c.

Quibus clare significatur, Ovidium jam ante factum hoc certamen carminibus *Tragicis* ineluctis, non secus ac *Elegiacis*, seu amatoriiis. Quod superius indicent *Tragedia*, sic loquens, vers. 27-29.

Quod teneras content, lustrit tua Musa, puellae;
Primumque per numeros acta juvenca suos.

Nunc habeam per te, Romana *Tragedia*, nomen, &c.

Unde simul liquet, Nasonem, dum hæc scriberet, *primam peregrisse juvenam*, quod & postea inuit eadem *Elegia*, vers. 59.

Prima tunc meæ felicia semina mentis.

Sensit hoc i. Poëmatum Lib. III. Amor. ex illis est, quæ post priorem horum Librorum editionem addidit secundæ sub hæc tempora factæ, cum Ovidius jam *quadragennarius* esset.

Alia sunt ipsiusmet Ovidii testimonia, quibus diserte profitetur, se *Tragedias* scripsisse. Sic Trist. Lib. II. vers. 519. 520. ad Augustum:

Et mea sunt populo saltata Poëmata sæpe:
Sæpe oculis etiam detinere tuos.

Inferius vero vers. 553. 554.

Et dedimus Tragicis scriptum regale cothurnis:
Quæque grati debet verba cothurnus habet.

Tandem & Trist. Lib. V. El. 7. vers. 27-28.

Carmina quod pleno saltari nostra Theatro,
Verbis & plaudis scribis, amice, meis;

Nihil equidem feci (tu scis hoc ipse) Theatra.

Legimus nempe hoc postremo versu, non *Theatris*, ut vulgares Libri ferunt, sed *Theatra*. Leonium ex toto contextu manifestum est, Ovidium non sibi velle, se nihil *Theatris*, id est, ad *Theatra*, vel quod *Theatris* saltaretur scripsisse, sed omnino significare, se nihil fecisse, seu acturo alle *Theatra*. Quem sensum evincit & subsequens versiculus:

Musa nec in plausus ambitiosa mea est, &c.

IV. Ad ea porro *Tragica* carmina, quæ ante hoc tempus coepit quidem, sed ob amatoria non absolverat, referendum quod habet Amor. Lib. II. El. I. a vers. 11.

Atque eram (memini) Coelestia dicere bella,
Centimanumque Cygen; & satis oris erat:
Cum male se Tellus ulta est, ingestaque Olympe
Ardua deorum Pelion Ossa tulit.

An non potius legendum, *comitio*, ob larram nempe, qua contagebatur ei, facilius.

In manibus nimbus, & cum Jove fulmen habenti,
Quod bene pro Coelo mitteret ille suo,
Claudit amica fores. Ego cum Jove fulmina misi, &c.
Blanditas Elegique leves mea tela resumsi, &c.

Quod opus *Theatro* destinatum fuisse, docent etiam superiores vers. 3. 4.

Hoc quoque iussit Amor. Procul hinc, procul este severae:
Non estis teneris opta Theatra modis.

V. Ex illis vero Nasonis Operibus *Tragicis* laudatur præsertim ab Antiquis *Mæta*, de qua Auctor Dialogi de Oratoribus: *Nec, ait (a), ullus Afrani aut Messalæ liber tam illustris est, quam MEDEA OVIDII, aut Varii Thyestes.* Quintilianus (b) quoque idem opus extollit: OVIDII MEDEA, inquit, videtur mihi ostendere, quantum vir ille præstare potuerit, si ingenio suo temperare, quam indulgere maulisset. Recentiores omittimus.

ANNO { Ante C. I. U. C. DCCLIII.
 { Ovidii XLII. & XLIII.

COSSO CORN. LENTULO, L. CALPURNIO PISONE COSS.

I. Hæc citissimum anno venit adscribendum, quod Ovidius sibi, edita jam *Arte Amatoria*, obrigisse, canit, Trist. Lib. II. Artem illam, quæ præcipua sui exilii causa dicebatur, apud Augustum vindicans, vers. 539-546.

Nos quoque jam pridem scripto peccavimus uno.

Supplicium patitur non nova culpa novum.

Carminaque edideram, cum te delicta notantem.

*Praetereî toties jure * quietus Eques.*

Ergo, quæ juveni mihi non nocitura putavi

Scripta parum prudens, nunc nocere Seni?

Sera redundavit veteris vindicta libelli.

Quæ cum sub sui exilii ac anni U. C. DCCLXIII. principium scriberet, hoc est, decem integris post editam *Artem* annis, merito dicit, se jam pridem hoc scripto peccavisse, & *sera* reultatum *vindicta*; qua potuisset Augustus cum multo citius notare, dum, jure sui morum regiminis, Equitum turmas recognoscere. Ad hanc enim *Recognitionem*, non vero ad solennem Equitum *Transvectionem* quotannis *libus Julis* (c) peractam, hic respicit Ovidius, uti clarissime docet, dum ait, se multoties cum equo *praeteriisse* coram Augusto *delicta notante*, qui Nostrum equo non multaverit, sed sine nota & multa eum, *jure adeo quietum*, praeterire sivit. Hæc scilicet erat Equitum, qui gravibus delictis se poenæ obnoxios fecerant,

K

(a) Cap. XIII.

(b) Instit. Lib. X. c. 4. vid. & Lib. VIII. c. 5.

* Vulgo legitur *irrequietus*, vel etiam in Codd. MSS. *inrequietus*. Lipsius vero de Milit. Rom. Lib. I. Dial. V. *ille quietus*, legendum censebat. Melius postea Cl. Nic. Heinsius ex tribus antiquis MSS. *jure quietus* edidit.

(c) Vide Tacit. Annal. Lib. II. c. 83. cum Lipsii Notis, ac hujus Lib. I. de Milit. Rom. Dial. V. Semel nimirum quotannis illo die fiebat, uti patet ex Livio; (Lib. IX.) *Ab eodem*, ait, (Q. Fabio Censore) *institutum dicitur, ut Equites libus Quintilibus transfoberentur*. Idemque à Templo *Martis* extra Portam Capenam ad Templum *Castoris* in Foro, ex Dionys. Halic. Lib. VI. vid. *Donat.* de Urbe R. Lib. III. c. 13.

multa, ut equus, qui illis publice assignabatur ac publico sumtu alebatur, a *Censuribus* admeretur, cum singulis lastris Equites ad examen censuramve revocabant.

II. Augustus autem *Censuram* quidem perpetuam anno U. C. DCCXXXII. recipere noverat (a); postea tamen An. DCCXXXV. decretum est, ut *Magister morum* per quinque annos esset, potestatemque *Censuriam* per id temporis haberet (b). Cum vero illud *morum* legumque regimen renovatum ac continuatum usque ad Augusti mortem fuerit (c); inde est quod Suetonius (d) scribit, Augustum recepisse *nam legumque reg. sua perpetuam*. Quo jure, subiungit, *quoniam sine Censurae viute, censuram tamen populi ter egit*, &c. Eodem etiam jure *Equitum* turmas frequenter recognovit, post longam intercaedivem reducto more transvectionis. Sed neque deinde quoenquam in transvehendo ab accusatore passus est; quod fieri solebat: Et senio vel aliqua corporis laebe insignibus permisit, praemisso in ordine equo, ad respondendum quotis citaverit, pedibus venire, &c. (e). Quae non parum Nasonis locum, quem tractamus, illustrant, non secus ac quae idem Suetonius addit: *Impetratisque à Senatu decem adiutoribus, nunquamque Equitum rationem vitae reddere coegit: atque ex improbitis alios poenis, alios ignominia notavit*, &c. quae videtis.

III. Singulas porro vices, quibus *Equitum* turmas ipsemet Augustus recognoverit, delinere, silentibus Historicis, nobis non licet. Verum & hoc anno id periclitum, cum modo Noster suam *Artem* ediderat, ex ejus verbis colligere his est. Haud longe saltem ab hoc tempore removenda est novissima post eandem *Artem* edicam facta *Recognitio*, qua rursus Naso probatus ab Augusto delicta notante fuit. Quo etiam spectat ejusdem *Trist. Lib. II. vers. 89. 90.*

*At (mactini) vitamque meam moreque probabes
Ilo, quem dederas, prosteruentis, equo.*

ANNO { Ch. i. U. C. DCCCLV.
{ Ovidii XLIII. & XLIV.

C. CAESARE AUG. P. L. AEMILIO PAULO COSS.

I. CAJUM Caesarem, de quo Poëta noster in *Arte Amatoria* canit, cen ad *Parthicam* expeditionem se accingente, hoc anno consulatu decoratum fuisse, dum ultra fines extremos *Populi Romani* bellum gerebat, testatur *Cenotaphii Pisanii* tabula, quam Eminentissimus *Norissus* insigni *Opere* illustravit. Hinc vero cum recte doctissimus vir, & post eum *Pagius*, deduceret, *Cajum* in *Consulatu*, superato *Euphrate*, (qui *Syriam Romani Orbis Provinciam à Melopotamia Parthorum* ditioni subjecta determinabat) barbarorum regionem invasisse, armisque in hostili terra circumtulisse; ita & exinde non minus recte *Nasonis* locum ex *Libro Remediorum Amoris* interpretatus est (f) de hac *Caji* *Caesaris* in *Parthicam* ditionem irruptione. Etenim cum Noster dixisset, ab Amore odio ha-

(a) Dio Lib. LIV. p. 521.

(b) Dio Lib. LIV. p. 527.

(c) Dio Lib. LIV. p. 542.

(d) in Aug. c. 27.

(e) Sueton. in Aug. c. 33.

(f) De Cenot. Pisan. pag. 248. vide & Jani Templ. Refer. p. 347.

beri homines occupatos, otiosos vero eidem acceptos esse, subiungit, vers. 151. 158.

Sunt Fora: sunt Leges: sunt, quos tuoriv, amici.

Vade per urbanae candida castra togae.

Vel tu sanguinaci juvenilia munera Martis

Suscipe: delitiae jam tibi terga dabunt.

Ecco fugax Parthus, magni nova coussa triumphi;

Jam videt in campis Caesaris ARMA suis.

Vince Cupidineas pariter Parthasque sagittas:

Et refer ad patrios bina tropaea Deos.

Quae pariter liquido probant, hunc *Remediorum Amoris* *Librum* servente bello *Parthico* scriptum esse, & quidem dum *Cajus Caesar* in *Parthorum* campis cum exercitu degebat. Cum vero ex serie rerum à *Cajo* post suum ab *Urbe Roma* discessum in itinere gettarum (a) pateat, eum *Principem* vix ante hunc annum, in quo versamur, potuisse *Euphratem* cum copiis transire, atque revera eum trans eundem fluvium hoc ipso anno fuisse, ut *Tabula Pisan* docet; hinc haud invalide colligere licet, illa carmina, integrumque *Librum* hoc labente anno in lucem venisse. Quod confirmabitur, si observemus, *pacem* cum *Parthis* anno subsequente, U. C. DCCCLV. medio compositam esse, uti alibi (b) post *prae-* *laudatum Norissum* pluribus evicimus; quam tamen *pacem* nondum agitatam tum fuisse, cum Noster ea scriberet, ex iisdem palam fit, non secus ac ex vers. 222. 224.

Tempora nec numero; nec crebro respice Romam;

Sed sage: tutus adhuc Parthus ab hoste fuga est:

Unde non male idem Eminentissimus vir colligit, *Parthos* rem *prae-* *lio* decernere detrectantes, intra munitiora oppida se continuisse.

II. Praeterea Naso significat, se hunc *Remediorum Amoris* *Librum* aliquo post *Artem Amatoriam* tempore exaravisse, cum sic orditur:

Legerat hujus Amor titulum nomenque libelli:

Bella mihi, video, bella parantur, ait.

Parce tuum Vatem, sceleris damnare, Cupido, &c.

Saepe tepent alii juvenes: ego semper amari.

Et si, quid faciam nunc quoque, quaeris; amo.

Quin etiam docui, qua possis ARTE parari:

Et quod nunc ratio est, impetus ante fuit.

Nec te, blande puer, nec nostras prodimus ARTES:

Nec nova praeteritum Musa retexit opus.

III. Caeterum licet vulgares editi codices haec *Amoris Remedia* in duos dividant libros, alii tamen MSS. unum modo *Librum* faciunt, ut *Illustrissimus Nicol. Heinsius* nos docuit. Nec aliter ipsemet *Ovidius*, qui versu 1. jam proloco *Libellum* hoc Poëma vocat, observante eodem *Cl. Viro*. Haec tamen ratio, si sola foret, rem invictè non definiret, quandoquidem Noster *Libelli* quoque nomine *Artem Amatoriam* tribus *Libris* contextam indigitat; *Trist. Lib. II. vers. 545.*

(a) Vid. Noris De Cenot. Pisan. pag. 248. & Jani T. Ref. Sect. IV. c. 3. & 6.

(b) Jani Templ. Refer. pag. 350-352.

AKNO { Ch. IV. U. C. DCCLVII.
Ovidii XLVI. & XLVII.

SEX. AELIO CATO, C. SENTIO SATURNINO COSS.

I. S I maximum Scaligerum sequamur, ad hunc annum spectaverit *Messalae Corvini* mors, ac in eam scriptum Ovidii carmen, quod perit quicquam, sed ab ipomet memoratur Lib. I. ex Ponto Ep. VII. *Messalino* Corvini filio inter-
peti, vers. 27-32.

*Nec tuus est genitor nos infestus amicos,
Haurator studii caussaque sanguis mei.*

*Cui nos & LACRYMAS, supremum in funere munus,
Te dedimus necdum scripta cavenda Foro*.*

Quibus ex verbis doctissimus ille vir recte colligit, Messalam ante exilium Ovi-
dii jam decessisse, hincque constat, quod in Eusebii Chronico legitur ad annum
Abrahae MMXXVII. Olymp. GXCVII. An. 111. hoc est, An. U. C. DCCLXIII.
vel subsequenter, ad cuius Septembrem usque producuntur numeri Eusebii:
Messala Corvinus Orator ante biennium, quam moveretur, ita memoriam ac sensum ami-
ci, ut eia pauca verba conjungeret, & ad extremum ulcere sibi circa sacrum spinam na-
ti, inedia se conficit, anno aetatis LXXII. Ad quae Scaliger (a) haec animadver-
tit: Quod si biennio post suam memoriam ipse mortuus est, (Messala) ut scri-
bit Hieronymus, ergo obierit naturo (id est Abrahae anno) MMXXIX. Au-
gusti anno penultimo (b), VI. (c). exilii Ovidiani. Atqui Ovidius hoc me-
moro MMXXVII. scribens ad Messalinum hujus Messalae filium, ait se patris
quis finis Epicedio prosequutum fuisse:

Nec tuus est Genitor, &c.

Ergo ante exilium Ovidii jam decesserat, hoc est, ante num. MMXXIII. (d).
Qui fieri potuit, ut num. MMXXVII. memoriam amiserit, & num. MMXXIX.
obivert? Quod patrocinium huic controversiae accessimus? Rursum aliud du-
bium solvitur. Si M. Valerius Messala obiit MMXXIX. numero, superles
sunt IX. anni C. Aelio Pollioni, qui decessit num. MMXX. Quomodo ergo
tuebitur hoc natus ca, quae Auctor Dialogi de causis corruptae eloquen-
tiae scribit (e): *Corvini in medium usque Augusti Principatum, Asinius pater ad*
extremum duravit? Secundum haec, & ea, quae *avorum* scribebat Ovidius, com-
mutavit locum in Chronico Eusebii Pollio & Messala, ut numero MMXXI.
Messala mortuus fuerit, Pollio vero MMXXIX. Unde recte Auctor Dialogi dixit

* In *Epico* scil. Romanum funera dabantur, ut pro *Rustis* ibi proposita laudarentur.
Ante vero hanc funebrem Orationem cantabatur *Nenia*; quemadmodum jam *Illustrius* no-
tavit ad *Horat.* Sat. VI. Lib. I. vers. 53. hunc Ovidii locum proferens, & *Lucan.* Lib. VIII.
Ut *resonat tristis cantu fera, &c.*

(a) Antiochensis, ad Euseb. Chron. p. 180.

(b) Mess. An. U. C. DCCLXVI. quo per Autumnum exibat annus ille Abrahae MMXXIX.

(c) Dicendum potius fuit IV. siquidem Ovidius An. U. C. DCCLXII. exeunte in exilium
missus fuit, ut habetis ad eum annum demonstrabimus, ipso suffragante Scaligero.

(d) Imo MMXXVI. scribenda erat, cum hic numerus coeperit. An. U. C. DCCLXII.
quo Vates in exilium abiit.

(e) Cap. 17.

(f) Qui inest septimo. An. U. C. DCCLVI. coepit.

dixerit, Asinium paene ad extremum Principatum Augusti pervenisse: penal-
timus enim annus Augusti incidit in num. MMXXIX. (a).

II. Alius insuper in eodem Chronico locus cum illo collatus ostendit, Messalae
obitum ex Eusebianis, seu potius Hieronymianis rationibus referendum esse ad
eundem Abrahae annum MMXXIX. anno U. C. DCCLXVI. definitum.
Etenim cum Hieronymus Messalae natales assignaverit anno II. Olymp. CLXXX.
seu Abrahae MDCCCLVIII. qui Septembri An. U. C. DCXCIV. inur; at-
que loco prius citato dicat, Messalam *anno aetatis LXXII.* vita functum esse:
hinc sequitur, annum huncce LXXII. Messalae novissimum, si ab anno U. C.
DCXCIV. supputetur, in annum U. C. DCCLXVI. incidere.

III. Hos vero Hieronymi calculos optime revincit Ovidii locus modo lauda-
tus; siquidem deinceps probabimus, illum priorem librum Epistolarum ex Pon-
to scriptarum haud ante hiemem Ovidiani exilii *quartam*, anno U. C. DCCLXV.
exeunte incipientem, in auras produsse. Idem quoque error rectegit ex Lib.
II. Ep. 2. ubi cum triumphum Noster, a Tiberio de Dalmatis Pannonisque eo
ipso anno ductum, memorasset, addit, eundem Messalinum alloquens, vers. 99. 100.

Hoc pater ille tuus, primo mihi cultus ab aevo,

Si quid habet sensus Umbra diserta, petit.

Quibus patet, Messalam illum Oratorem disertum, nihil tum nisi *umbram* fuisse.

IV. Hisce addere licet, quae jam olim (b) obiter ex Cicrone observavimus,
ut probaremus, Messalam ante annum ab Hieronymo signatum lucem vidisse.
Etenim si ille anno Abrahae MDCCCLVIII. (qui ab Autumno An. U. C.
DCXCIV. coepit) natus fuisset, tum hoc sequeretur absurdum, Messalam nen-
pe ante aetatem togae Virili eo aevo aptam petuisse *Athenas*, quo una cum Cice-
rone filio studiorum causa profectus est anno U. C. DCCIX. & unde rediit
anno subsequente mense Junio, uti palam fit ex Epist. 31. Lib. XII. ad Attic.
ac Ep. 17. Lib. XV. Quin etiam XVI. modo, vel summum XVII. aetatis annum
egisset, cum An. U. C. DCCXI. mortuis Coss. Lepidoque cum M. Antonio
iuncto, (quod 4. Cal. Jun. contigit, ex Ep. 27. Lib. X. Fam.) cum ad M. Bru-
tum se conferentem Cicero summis esset laudibus, quae illi non conveniunt ae-
tati, ne dicam pueritiae. Is enim Epist. 19. Lib. ad M. Brutum: *Cave, ait,*
puer, probitate, constantia, cura, studio Reip. quidquam illi esse simile. Ut eloquen-
tia, qua mirabiliter excellit (NB.), vix in eo locum ad laudandum habere videtur;
quaequam in hac ipsa sapientia plus apparet: ita gravi iudicio, multaque (NB.) arte
se exerceat in verissimo genere dicendi. Tanta autem industria est, tantumque evigilat in
studio, ut non maxima ingenio, quod in eo summum est, gratis habenda videtur, &c.
Urgere quoque possemus quae Dio ad An. U. C. DCCXIX. narrat de rebus bel-
lo adversus Salafos, &c. a Messala praecclare gestis, & quibus triumphum me-
ruit; ita & quae Tibullus Lib. II. El. 5. de ejus filio Messalino canit; atque et-
iam quae Suetonius de Tiberio scribit, cap. 70. *In Oratione Latina secutus est Cor-*
vinum Messalam, quem SENEM (NB.) ADOLESCENS observaverit. Etsi enim Ti-
berii *adolefcentiam* ad annum usque aetatis XXV. extendere lubuit; *senex* tamen
jam fuerit Messala anno circiter U. C. DCCXXXVI. quo Tiberius XVI. No-
vemb. annum XXV. absolvit. Contra vero si rationes Hieronymo imitas seque-

K 3

(a) Obiit nempe Augustus An. U. C. DCCLXVII. ac annus Abrahae MMXXIX. definitus
An. U. C. DCCLXVI.

(b) Jani Templ. Refer. p. 53.

remur, Messala tum XLII. tantum annos natus fuisset, hoc est, juvenis adhucdem ac longe facis a senectute remotus. At superiora sat superque supputationem Hieronymianam convellunt.

V. An autem Scaliger veram erroris Hieronymiani causam aperuerit, nolum affirmare aut pertinaciter negare. Attamen, si conjecturam proficere fas sit, existimaverim, hallucinationem ex alio fonte provenisse. Scilicet cum Hieronymus apud aliquem Latinum Scriptorum vidisset Messalae nativitatem Consulibus tantum signatam; & cum quidam Q. Caccilius Metellus Consul fuerit An. U. C. DCXCIV. alius vero ejusdem nominis An. DCLXXXV. hinc forte nominum similitudine deceptus, perperam illi anno adscripserit diem Messalae natalem, qui revera decennio ante contigerit. Quo errore semel admisso, postea Hieronymus, annos vitae LXXII. Messalae ab eo U. C. DCXCIV. deducens, non potuit, quin postremum ejus ac emortualem cum U. C. DCCLXV. vel subsequente, quibus respondet annus Abrahæ MMXXIX. colligaret. At si eisdem LXXII. ab An. U. C. DCLXXXV. numeraveris, tum hoc anno DCCLVII. exivimus.

VI. Ad idem circiter tempus nos Vellejus etiam deducit, cum de Messalini sub initium belli Pannonici gestis, ætate nimirum An. U. C. DCCLIX. agens, hæc habet (a): *Felix eventu, forte conata, prima ætate belli, Messalini opus mandandum est memorare: qui vir animo etiam quam gente nobilior, dignissimus qui & patrem Corvinum habuisset (NB.), & cognomen suum Cottæ fratri reliqueret, præpositus Illiis, &c.* Quibus videtur Historicus significare, Messalam Corvinum jam dececisse, cum Messalinus ejus filius eo anno gereret, quæ ibidem ille narrat.

ANNO { Ch. vi. U. C. DCCLIX.
Ovidii XLVII. & XLIX.

M. AEMILIO LEPIDO, L. ARRUNTIO COSS.

I. Deum Castoris & Pollucis, quam his Consulibus dedicavit Tiberius, nar-
rate Dion (b), seu jam consecratam Ovidius quidem celebrat *Fast.*
Lib. I. ad vi. Kal. Febr. sive Januarii xxvii. vers. 705. seqq.

*Et quæ venurus præcedet sexta Kalendas,
Hæc sunt Ledaicis Templis dicata Deis.*

Fratribus illa Deis fratres de gente Deorum

Circæ Juturnæ composuere lacus.

Hinc tamen male Bucherius (c) colligit, hoc plane tempore *Fastos* ab Ovidio editos fuisse; cum ea tantum probent, hosce Libros haud ante hunc annum vulgatos; pluraque sint in istis sequentium temporum criteria, quibus etiam deinceps demonstrabimus, eos aliquot post Nasonis exsilium annis, immo post Augusti obitum in publicam venisse lucem. Ea tamen carmina potuerunt hoc tempore conscribi, siquidem Ovidius suos *Pastorum* libros Augusto dicandos orsus est ante relegationem, quanquam nonnisi post eisdem absolvit, ut *Trist.* Lib. II. vers. 549. Augustum alloquens, docet:

Sex

(a) Vellej. *Hist.* Lib. II. c. 112. vid. Dionem *Lib.* LV. ad An. U. C. 759.

(b) *Lib.* LV. pag. 567.

(c) *Belg. Roman.* Lib. II. c. 11. p. 91.

*Sex ego Pastorum scripsi, totidemque Libellos,
Cumque suo sinem mense volumen habet.
Ilique tuo nuper scriptum sub nomine, Caesar,
Et tibi sacratum fors mea rupit opus.*

II. Cæterum ut prior locus elucidetur, non erit abs re, nonnulla hic de prædicto *Castoris* * Templo subjungere. Et primum quidem Naso significat, *Tiberium & Drusum*, quos *fratres de Gente Deorum* vocat, simul id Templum sibi restituendum suscepisse. Idem diserte canit Albinovanus *Consol. ad Liviam de Morte Drusi*, à vers. 283.

*Adjice Ledaicos, concordia sidera, fratres,
Templaque Romano conspicienda Foro, &c.
Nec sua conspiciet (miserum me!) munera Drusus,
Nec sua præ Templi nomina fronte leget.
Sæpe NERO † in lacrymas summissa voce loquetur:
Cur adeo fratres, seu sine fratre, Deos!*

Dio (a) pariter tellatur, id Templum utriusque fratris, Tiberii Drusique, nomine dedicatum fuisse, narrans, illud etiam plebem Romanam memoria Drusi recreavisse, quod Tiberius in dedicatione *Aedis Castoris & Pollucis non Claudiani modo*, (adoptatus enim in familiam Augusti Claudianum se pro Claudio nuncupabat,) sed illius [Drusi] quoque nomen ei inscripsit.

Deinde Naso eodem priore loco indicat, Templum illud ad *Lacum Juturnum*, ut habet etiam Victor, fuisse, in ipso nimirum *Foro Romano*, uti loca modo ex Albinovano ac Suetonio laudata evincunt, quæ doctissimi viri *Donatus* (b) ac *Nardini* (c) de Roma Antiqua scribentes omiserunt, alia proferentes, quæ Lector consulat. Addere tamen lubet aliud adhuc ex Nostro testimonium, quo patet, *Castoris Aedem* fuisse proximam *Julii Caesaris* Templo, quod & in eodem Foro constitutum constat †, scil. *Epist.* 2. *Lib.* II. ex *Ponto*, vers. 85. 86.

Fratribus æstivis, quos proxima Templo tenentes

Divus ab excelsa Julius Aede videt.

Nulli nempe *Dii Fratres* Templo tenebant proxima *Divo Julii* Templo, præterquam *Castor & Pollux*, quos supra vidimus dictos Ovidio *Ledaicos Deos*, ac *Fratres Deos*, atque Albinovano *Ledaicos Fratres*, uti & *concordia sidera*. His autem

Fra-

* Sic enim vulgo vocabatur, quanquam & *Polluci* dicatum, ut prodit Suetonius in *Jul. Cæs.* c. 10. de *M. Bimio Julii Cæsaris* in Aedilitate Collega scribens, quod non dissimularet, *evulisse sibi quod Polluci. Ut enim Geminii fratribus Aedes in Foro constituta, tantum Castoris vocaretur: ita suam Cæsarisque munificentiâ, unius Cæsaris dici.* Inde *Statius* *Lib.* I. *Sylv.* t. vers. 55.1

Et parvæ aspiciens Ledaicus ab Aede propinqua

Cyllarus, &c.

& *Martial.* *Lib.* I. *Epigr.* 71.

— *Vicinum Castora canat*

Transibis Vestæ.

† Tiberius nempe Nero Drusi frater natu major, qui post Augustum imperavit.

(a) *Lib.* LV. pag. 567.

(b) *Lib.* II. cap. 17.

(c) *Lib.* VIII. cap. 4.

† Aliis omittis, sat erit Ovidius *Fast.* *Lib.* III. vers. 702.

Quæ cecidit ferro, Cæsaris umbra fuit.

Ille quidem Cælo positus Jovis atria servat;

Et tenet in meo Templo dicata Foro,

vemb. hujus anni Roma discessisse. „ Quin, ait, & ipse quosdam sui ex Urbe
 „ Roma discessus Characteres indicat. Primum Lib. I. Trist. Eleg. III. cum
 „ *Luna nocturnos alta regebat equos*, id est, Plenilunio, uti voluit, quod circa XX.
 „ Novembris hoc anno [in quo versamur] contigit. Item cum *Lucifer*, seu Ve-
 „ nus⁶, oriretur mane; quod tunc tribus ante Solem ortum, duabus ante Auto-
 „ nam horis (ut ibidem indicatur) factum plane videtur. Denique cum *Tomas*
 „ verius navigaret, mari se jactatum *mensis* jam *Decembri*, discrete canit Elegia
 „ ejusdem libri decima. Prorsus ut Ovidius *Novembri* praecepitante, Roma dis-
 „ cessant, tum Brundisio *Decembri* solverit.

Verum, nostro quidem iudicio, Nasonis verba, de *Luna nocturnos alta regebat equos*, non adeo clara sunt, quin per ea liceat existimare, Poëtam Roma esse, atque ac *plenus*, plenilunio abiisse. Deinde cum nonnisi decem minimum diebus petere Brundisium potuerit, atque ibidem aliquam facere moram, donec ventus navigationi faveret; ideo potuit etiam Ovidius vel labente *Octobri*, vel incurre *Novembri* Romam valedicere. Satis igitur sit, certo novisse, cum *Decembri* jam navim ascendisse, ac in Adriatico mari fuisse; atque sub *Autumni* fine, vel *Hiemi* initium in exilium patria postum.

III. Annum quid attinet, cum sequentibus argumentis definimus, quibus etiam Cl. Norisus ad suam opinionem confirmandam abusus est. Primum ex Lib. IV. Pont. Ep. VI. delimitur, ubi Vates *Fabii Maximi*, ac *Augusti* mortem deplorat, ait, vers. 5.6.

In Scythia nobis quinquennis Olympias acta est.

Jam tempus Lustrum transiit in alterius.

„ Illi vero, nota Eminentissimus ille vir, è vita discesserunt anno U. C.
 „ DCCLXVII. quo *Goldias*, ante octo fere menses, *Lustrum* in exilio explere-
 „ verat; etiam Olympiadem pro Romano Lustrum intelligit.

Scilicet *Augustus* XIX. Scythis die obiit; ac proinde si Naso in exilium abiit anno U. C. DCCLXI. mense Decembri, ut Cl. Vir censet, tum Poëta *Lustrum* expleverit Decembri An. U. C. DCCLXVI. à quo tempore ad XIX. Scythis diem anni subsequenti intersunt *Octo* menses. At observandum, istam Epistolam in exilii loco, postquam nuntius de *Fabii* & *Augusti* morte ad Ovidium pervenit, scriptam esse. Ergo circiter Septembris exitum potuit citissimum mitti. Tum vero *sexus* exilii annus in exitu fuisse fore omnino absolutus, pro *Norisi* sententia. Hoc tamen non significant Ovidii verba; quin potius clare indicant, tum *alterum Lustrum*, seu *sextem* exilii annum modo incepisse, cum Ovidius ea scriberet. Ideo hinc nostrum de anno U. C. DCCLXII. seu Ovidiani exilii epocha, demonstratur sententia. Etenim ab *Octobri* vel *Novembri* ejusdem anni ad alterutrum mensem An. U. C. DCCLXVII. completum habetur *Lustrum*. Adeoque laudata Epistola, seu Elegia, *Decembri* summum istius anni concinnata fuit; cum *quinquennis Olympias*, sive *Lustrum* Romanum quinque annorum, modo peractum esset, ac secundum exilii Ovidiani *Lustrum* jam iniret. *Transiit* enim, ait, in praesenti nimirum, non praeterito, tempore, *tempus in alterius Lustrum*.

2. Ea-

⁶ Vir mihi Poëta videretur adeo stricte intelligendus, ut ad hujus stellae ortum spectaret; siquidem passim *Luciferi* nomine diem, solisve lucem in genere indigitat Noster, non seros ac alii Poëtae. Nec etiam in tanto iuctu domi suis & amicis valedicens aliter potuit, quam lucis diem exorta novisse, *Luciferi* seu *Veneris* stellam fuisse jam exortam. Sui tamen uniusquisque fruatur iudicio; cum id parvi sit hoc in re momenti.

2. Eadem nostra sententia valide Ep. XIII. Lib. IV. ex Ponto confirmatur, ceteri Cl. Norisus inde suae causae subsidium petat. Ovidius enim ibidem annum exilii manifeste designat vers. 39. 40.

— *Sed me jam, Care, nivali,*

Sexta relegatum bruma sub axe videt.

Superius autem obitus *Augusti*, ac successionis *Tiberii* mentionem injecerat, de libello loquens, quem in utriusque laudem Getico sermone scripserat, ut inferius ad An. U. C. DCCLXVII. prolixius ostendemus.

Igitur *hiems*, quam Ovidius *sextam* sui exilii vocat, ea erat, quae *Augusti* mortem secuta est, id est, quae eo anno exeunte, quo *Augustus* XIX. Scythis obiit, coepit, uti recte Illustrissimus *Norisus* observat. Verum male sic exinde ratiocinatur: „ Quare, inquit, primam hiemem in exilio Pontico egit Ovidius „ An. U. C. DCCLXII. cum praecedentem hiemem mense *Decembri* ex Italia „ discedens, in longiori itinere sub custodia in Pontum deportatus, consumserit.

Profecto cum Noster se eo mense *Decembri* jactatum *Adriatico* mari scribat; hinc colligere fas est, cum non potuisse eodem mense Roma discedere, Brundisium petere, & inde solvere. Quin etiam asserere licet, cum jam in exilii loco fuisse mense summum *Januario* exeunte, atque adeo aliquam primae hiemis partem in Ponto exegisse, quae in numerum Ovidio venire debuit. Praeterea mens *Poëtae* illis verbis fuit ac consilium ostendere, quamdiu tum exulasset. Atqui parum apte id designaret, si quidem praeter *sex* illas hiemes, ab An. U. C. DCCLXII. praecipitante juxta *Norisum* supputatas, transgressisset adhuc in exilii loco ejusdem anni Autumnum, Aestatem, ac Ver, imo si unum amplius annum integrum, ab An. DCCLXI. Decembri, exul fuisset. Itaque multo expeditius, ac huic loco convenientius est dicere, Nasonem ibidem significare, hiemem, post *Augusti* decessum proxime succedentem, esse exilii *sextam*, ab eo tempore, quo ex Urbe Roma discesserat Poëta, numeratam; atque ideo Nostri revera anno U. C. DCCLXII. desinente in exilium abiisse; quandoquidem *sexta* hiems ab anno U. C. DCCLXVII. exeunte retro supputata cum illa anni DCCLXII. coincidit.

3. Idem patet ex *Tiberii* triumpho de Pannoniis Dalmatibusque, anno U. C. DCCLXV. expirante, ut ipsimet *Calvisius* ac *Norisus* (a) concedunt, ducto, & *Poëtae* memorato, cum jam *quartum* exilii *Autumnum* vidisset, ac *quarta* fatigaret *hiems*, uti susus ad eum annum docebimus. Hiems autem, quae illum secuta est triumphum, dici *quarta* exilii Ovidiani nequit, nisi Noster anno U. C. DCCLXII. relegatus fuerit.

4. Denique hoc ipsum demonstratur ex Bello Germanico cladem *Varianam* secuto, cuius Naso meminit *Trist. Lib. II.* quem statim, ac ad exilii locum pervenerat, *Augusto* scripsit, ut apud eum sua vindicaret crimina, quorum causa exilium abbat. Ibidem enim vota pro hoc Principe *Tiberio*que fundens, ait vers. 165-178.

Sic assueti tuis semper Victoria castris

Nunc quoque se praesert, notaque signa petat:

Aufoniumque Ducem solitis circumvolet alis:

Ponatque in nitida laurea ferta Coma;

L. 2

Per

(a) De Cenot. Pil. pag. 323.

Per quem bella geris, cuius nunc corpore pugnas,
 Auspicium cui das grande, Deosque tuos,
 Dimidioque tui praefens es, & aspicias Urbem,
 Dimidio procul es, saevaque bella geris.
 Hic tibi sic redeat superato victor ab hoste,
 Inque conuatis fulgeat altus equis.

Quae clare significant, bellum tunc temporis saevisse, idque gestum à Tiberio, quem *Aufonium Ducem* vocat, & per quem Augustus ei dicitur *dimidio sui praefens* Urbi, ac *procul saeva bella gerere*. Ejus nampe *dimidia* pars erat Tiberius, quod is jam ab An. U. C. DCCLVII. ab Augusto fuerat adoptatus. Unde Noster superius de illo ceu hujus filio ac Imperii haerede cecinerat, vers. 165. 166.

*Sospite se te sit natus quoque sospes, & olim
 Imperium regat hoc cum seniore senex.*

Illud autem bellum in *Germania*, & quidem post *Vari* cladem, gestum fuisse, liquet ex Trist. Lib. III. El. XII. (proximo primoque Vere post Ovidii relegationem scripta, prout deinceps ex prioribus carminibus palam fiet) siquidem de Romano loquens Nauta, quem, ubi primum ad Pontum appulerit, se fore interrogaturum ait, haec subjungit vers. 45-48.

*Is, precor, auditis possit narrare triumphos
 Caesaris, & Latio reddita vota Jovi:*

*Atque, rebellatrix tandem, Germania, magni
 Triste caput pedibus suppessisse Ducis.*

Quibus nonnisi Germaniae rebellionem hoc anno U. C. DCCLXII. jam adulto, excitatam, quia *Varus* cum exercitu perit (a), designare Naso potuit; cum ab An. U. C. DCCLIX. quo pax cum Marcomannis facta, ad hunc usque annum nulla Germanorum rebellio apud Historicos memoretur; atque, Tacito (b) teste, *bellum eo tempore nullum nisi adversus Germanos supererat, absolvendas magis infamiae ab amissum cum Quintilio Varo exercitum, quam cupidine proferendi imperii, &c.*

Igitur vel hinc constat, Ovidium post *Varianam* cladem, non vero ante, ut perperam Cl. Norisius autumavit (c), in exilium abiisse. Etenim si Noster anno U. C. DCCLXI. relegatus fuisset, ut doctissimus ille vir censebat; qui Naso potuisset proximo Vere illa scribere, bellumque illud Germanicum, praedictam cladem subsecutum, memorare?

IV. Argumentis pro nostra sententia militantibus sic fuse deductis, hic discutendus superest unus aut alter apud Nostrem locus, quem Scaliger male fuit interpretatus, ac Norisius in opinionis suae tutamen advocavit. Ovidius nimirum suam, qua deportatus est, aetatem sic describit, ut *quinguentia* tantum annos tum sibi peractos canat. Etenim Trist. Lib. IV. Eleg. VIII. vers. 33. 34. ait:

*Tenque, decem Lustris omni sine labe peractis,
 Parte premor vitas deteriori meae, &c.*

Elegia quoque X. à vers. 93.

*Jam mihi canities, pulsi melioribus annis,
 Venerat, antiquas miseraerque comas;*

Post-

(a) Vide Jani Templ. Reser. Sect. IV. cap. 8. p. 391. 405.

(b) Annal. Lib. I. c. 3.

(c) De Canot. Pif. pag. 201.

*Postque meos ortus Pisaea vincit Oliva
 Abstulerat decies praemia victor eques,
 Cum maris Euxini positos ad laeva Tomitas
 Querere me laesi Principis ira jubet.*

Tandem & Ibis initio:

*Tempus ad hoc, Lustris jam bis mihi quinque peractis,
 Omne fuit Musae carmen inermis meae.*

Scaliger (a) autem cum ante ex ipso Vate probasse sibi videretur, eum anno Juliano LIV. id est, U. C. DCCLXII. in exilium esse missum, addit: „Natus autem III. Juliano. [hoc est, U. C. DCCXI.] Erat ergo annorum LI. solorum, quum excessit ex Italia, quae sunt decem Lustra Romana, & duo anni praeterea, XIII. autem Olympiades solidae: licet alibi dicat decem Lustra Olympica fuisse à natali suo, quum relegaretur, &c. *
 At vero eximius vir hallucinatus est, dum asseruit, Ovidium fuisse *annorum LI. solidorum*, cum excessit ex Italia. Nam etiam Poeta anno U. C. DCCLXII. desinente relegatus sit, ut recte Scaliger arbitratur; haud tamen quinquagesimum secundum aetatis annum tunc temporis absolverat; quippe xx. Martii die ejusdem anni quinquagesimus primus tantum completus est; ac proinde *Novembri* exente, quo summum Romam Ovidius reliquit, *Ozio* solum mensis ultra LI. annum lapsi fuerant, cum exsilium in Pontum abire iussus est.

Nec levius Cl. Norisius labitur, cum ex eo, quod Noster canit, *Lustra bis quinque peracta* sibi fuisse in exilium eunti, colligit, eum anno U. C. DCCLXI. mense Decembri in exilium esse profectum, cum annum LI. ageret. Quasi vero ea Poetae verba adeo stricte sint accipienda, ut de LI. Ovidii anno labente nequeant intelligi! Attamen Scriptores passim solent rotundo uti numero, quamvis unus & alter annus, imo & plures superint. Quod & ipse Scaliger (b) observat, hoc pacto licet, quam Vati de ipsiusmet aetate moverat, dirimens. „Sed, ait, concedamus Olympiadem quinquennalem, & Lustrum Romano aequalem fuisse, praeter decem Lustra duo anni excurrunt. Sed hoc non raro Veteres faciunt, ut parvam summam dissimulent, contenti millenarios, centenarios, & denarios ponere: quod non semel à Demosthene factum notavimus. Itaque ipsimet interpretatur mentem suam initio Carminis in Ibis, ubi *bis quinque Lustra* sibi peracta dicit, hoc est, se L. annum vitae peregrisse, quum illa scriberet, primo anno exsilii sui, qui erat tertius & quinquagesimus currens † aetatis ejus, Ch. Dionys. X. P. Corn. Dolabella, C. Junio Silvano Coss.

L 3

Per-

(a) In Euseb. Chron. Animad. pag. 182.

* Reprehendit sequentibus verbis Ovidium, quod Olympiadem pro Lustrum Romano, id est, quinque annis absolutis, fuisse: quasi Noster id quidem putaverit deceptus nomine „*quinguentia*“: cum tamen *quinguentia* dicta sit, non quod quinque annis absolutis constaret, sed quia quinto quoque anno rediret in orbem; &c. At haec mera mihi videtur cavillatio; nec ullus dubito, quin optime Naso noverit, quot annorum fuerit Olympias, atque licentia tantum Poëtica, *quinguentiam* (vid. sup. n. 111. inf. ad An. Ovid. LVI.) illam fecisse, quemadmodum vocat Lib. IV. ex Ponto Ep. VI. ut ita doceret, se non vulgarem intelligere Olympiadem, quae IV. modo annorum erat, sed Lustrum Romanum.

(b) Loco sup. citato.

† Scilicet à XX. Martii die An. U. C. DCCLXIII. quo Coss. fuerunt illi à Cl. viro appetiti.

Perperam ergo Cl. David Blondellus (a) asserit, Scaligerum recte Ovidium reprehensisse, quasi cum Poëta ait, *Postque meos ortus, &c. Absulerat hœc, &c.* dicendum fuisset, *Ter tuis & denis, &c.*

Ex superius porro discussis patet quoque *Herculis Ciosani* error, cum in Ovidii Vita sic scribit: „Profectus autem est in exilium IV. Idus Decembris, annum „agens L. menses VII. dies vero XXI., Bonum virum calculi fefellerunt. Et „cum cum sacetur, Nasonem XX. Martii An. U. C. DCCXI. natum esse; man- „ditum est, VIII. menses diesque XXI. ab illo Martii die numerari ad IV. Idus, „sive X. Decembris diem. Deinde verius ex Trist. Lib. I. Eleg. III. *Tingitur Oce- „no caput, &c.* (vid. sup. N. II.) minime probat, Ovidium IV. Idus Decembris Romam exiisse. Auctoritate quidem *Clavii ac Bargaei* factus ad eum locum no- „tat, Acturum, eo die Chronice occidisse. Verum ut hæc convellantur, præ- „ter ea superius hæc de re nobis observata, addendum quod ipsemet Ciosanus sub- „jungit: „Plinius tamen Lib. XVIII. Cap. 31. IV. nonas Novembris Acturum „reiperi occidere scribit.

V. Jam demum nos ad *exilii Ovidiani causam* convertamus. Duplicem ipse Poëta passim indicat: alteram, ex *Arto Anatoriam* desumptam, aperte declarat: al- „teram vero apertè refugit. Illam sæpius, ac præsertim toto fere *Lib. II. Trist.* ad Augustum Apologeticè, vindicare conatur: hanc vero licet nominare non „audeat, *erroris* (b) tantum titulo suis imputat oculis, non *sceleri*, quod con- „stantè à se removet. Hinc haud mirum, si variae fuerint de hoc *errore* con- „jecturae, silentibus etiam Historicis antiquioribus nunc superseditibus. Sequioribus „quidem seculis exilimarunt, Nostrum Tomos missum, quod

Quondam Caesareæ nimis puellæ

Falso nomine subditus Corinnæ;

en jam supra ex *Silano Apollinari* notavimus. Sed quam falsa sit hæc opinio, „quæ ad *Juliam* Augusti filiam, ibidem quoque indicavimus. Ne vero & hujus „Principis *neptis*, vel *ancilla*, ea *puellæ* ambigua voce intelligeretur, sic *Aldus Ma- „ndius* (c) contra ratiocinatur: „Quam ficto nomine Corinnam appellavit, poti- „us se testatur in *Amor. Lib. I. El. V.* Quare si ea vel filia, vel neptis, vel „ancilla *Caesaris*, vel quæcumque alia fuerit sic illi cara, ut propterea Ovidium „relegarent; non *error*, sed *scelus* fuisset; non infcius vidisset crimen, sed sciens „scisset.

Ac absurdum profus foret arbitrari, Augusti *neptem* sub falso *Corinnæ* nomine „ab Ovidio fuisse amatam, siquidem hæc Nasonis ingenium jam moverat, cum „eius *verba reserata bisce semelce* fuerat, hoc est, anno circiter U. C. DCCXXXII. „ut ad eum diximus; quo tamen tempore nondum nata fuit *Julia* neptis Augusti. „Etenim *Julia* illius mater non nisi anno U. C. DCCXXXIII. nupta est Agrip- „pæ, qui ex ea anno subsequente *Cajum*, omnium liberorum primum, tulit (d).

Accedamus et de *Julia* Augusti filia, eam in causa non fuisse, cur Ovidius rele- „garetur, eandem liquere, quod ipsemet testetur, se in illam *errorem*, seu culpam „ei siendam incidisse, non cum *juvenis* esset, sed sub *extrema* vitæ tempora, immo „post *Artem Anatoriam* jam editam. Etenim cum *Trist. Lib. II. vers. 7. 8.* dixit:

Car-

Carmina fecerunt, ut me moreque notaret

Jam demum visa Caesar ab Arte mea.

Atque à vers. 79. cecinisset, priorem suæ Vitæ partem probe per varia munera „peractam fuisse, & ipsi Augusto probatam, cum Equitum turmas recognosceret, „quod & post An. U. C. DCCLII. factum, ac proinde post *Julia* Augusti filiaæ „relegationem, uti ad eum annum doctimus: addit Noster vers. 97-108.

Me miseram! potui, si non EXTREMA nocerent,

Judicio tutus non semel esse tuo.

ULTIMA me perdant: imoque sub aequore mergit

Localum toties una procella ratem.

Nec mihi pars nocuit de gurgite parva: sed omnes

Proffere hoc fluctus, Oceanusque caput.

Cur aliquid vidi? Cur noxia lumina feci?

Cur imprudenti cognita culpa mihi?

Infcius Actæon vidit sine veste Dianam:

Praeda fuit canibus non minus ille fuit.

Sicilicet in Superis etiam fortuna luenda est;

Nec veniam læso Numine casus habet.

Ex quibus pariter mihi videor colligere fas esse, i. illum errorem, culpamve, „cujus infcius Naso reus factus est, Augustum speciali modo tetigisse; siquidem „Noster suum casum Actæonis infortunio assimilat, ac clare indicat, suo quoque „errore *Numen* esse læsum, hoc est, ipsum Augustum, quem passim ut præciens „Numen veneratur (a). Hoc ipsum insuper patet ex vers. 207-210.

Perdiderim cum me duo crimina, carmen & error;

Alterius facti culpa silenda mihi.

Nam non sum tanti, ut renovem tua vulnera, Caesar;

Quem nimio plus est indoluisse semel, &c.

Quæ peripicue docent, id, quod Ovidius viderat, tantopere Augustum specta- „visse, ut hæc Princeps inde *vulnera* acceperit, quibus vehementer indoluerat. „Clarius adhuc rem exponit vers. 134. cum ait, Augustum poena in Ovidium ir- „rogata proprias offensas fuisse ultum:

*Ultus es offensas, ut decet, ipse tuas.**

Qua fere voce Tacitus (b) quoque usus est, agens de D. Silano in *nepti* Augusti „*adultero*, quem cum Tiberius ab exilio revocasset, is in Senatu dixit, *sibi tamen* „*adversus eum* (Silanum) *integras parentis sui* (Augusti) *offensiones.*

Hoc porro, quod Ovidio visum, ut secundo ex eo colligimus, *crimini* spe- „ciem habuit; cum solo ipsius aspectu sua Noster *lumina* fecerit *noxia*, atque id- „ipsum ei *culpa* vocetur, quæ imprudenti cognita. Quin & idem diserte appellat „*crimen*, *Trist. Lib. III. El. V. vers. 49-52.*

Inficia quod crimen viderunt lumina, peccator:

Peccatumque oculos est habuisse meum.

Non

(a) Lege vel ejusd. Lib. vers. 39. 40. & 54. ubi ad Augustum ait se jurare:

Per te praesentem conspicuumque Deum:

Atque vers. 212-218. sic & Lib. III. El. I. vers. 37-40. 78. Eleg. II. vers. 28. Eleg. V. vers. 7-26. Lib. IV. El. IV. vers. 19-20. Lib. V. El. II. vers. 35. &c.

(b) Sic & *Trist. Lib. III. El. VIII. vers. 49.* queritur de *Caesaris ira*,

Quod non offensas vindicet esse suas.

(c) *Annal. Lib. III. c. 24.*

(a) Anti-Baron. Fol. 14.

(b) Hæc de voce vide Henr. Stephan. Comment. de Gener. Epist. Cicero. pag. m. 143.

(c) In Ovidii Vita.

(d) Vide Dion. Lib. LIV. p. 525. 526.

Non equidem totam possim defendere culam:
Sed partem nostri criminis error habet.

Illud vero crimen ipsiusmet Augusti fuisse, nonnulli putarunt; quasi Natio turpe aliquod ejus secretum casa vidisset. Quod recte praeclaudato Manutio non placet; quia toties obijciendo scelus, immitiorem Ovidius reddidisset Caesarem, quem lenire & placare studebat. Praeterea Noster id nequaquam Augusti vulnera, quibus indolevit, vocasset. Deinde Poëta illud crimen non celat, quod esset secretum, ac aliis ignotum. Hanc enim sui exsilii causam vulgo patuisse, indicat Trist. Lib. IV. El. X. vers. 99. 100.

Causa meae cunctis nimium quoque nota ruitur
Indicio non est testificanda meo.

Atque etiam, quae subjungit, vers. 101.

Quid referam Comitumque nefas, famulosque nocentes?

Docent, Ovidium à se quidem crimen illud amovere, sed & in suos Comites id rejicere nefas, quod famuli revelaverint, quoque cognito, laesi Principis ira eum jussit Tomitas quaerere, uti habet vers. 97. 98.

Itaque nihil superest, nisi ut dicamus, illud crimen fuisse JULIAE Augusti neptis, cujus Ovidius fuerit quidem reus factus, at quod sibi modo visum & à suis Comitibus commissum, suadere conatur. Nec certe aliud potuit his temporibus Augustum ita laedere, ut ei vulnera inferret, quibus maxime indoleret; quandoquidem Augustus ipsam JULIAM hoc ipso anno convictam adulterii damnavit, projecitque in Insulam Trimerum, haud procul Apulis Litoribus, prout Tacitus (a) nar- rat, mox addens: *Illic viginti annis exsilium toleravit, Augustae ope sustentata*, &c. Hos enim XX. annos si tollas de anno U. C. DCCLXXXI. quo Juliam hanc obisse tradit Historicus ille, reliquus erit An. U. C. DCCLXII. quo Julia neptis relegata fuerit, uti jam pridem doctissimo Bucherio (b) visum est; rectius sane quam Cl. Norisio (c), qui, illo Taciti loco recitato, male sic concludit: *Igitur Julia in exsilium deportata fuit An. U. DCCLXI.* Id insuper nobis non omnino displicet, quod Bucherius subjungit, cum Julia nempe Ovidium quoque, cum adulterarum iustitorem, aut conficiam, ab Augusto Tomos projectum esse.

In-

* Sic & Lib. III. El. I. vers. 29-32. ad Augustum:

Adhuc servatis nomen, Pater optime, Civem, &c.
Id quo poenarum, aut se miruisse fatetur,
Non facinus causam, sed sicut ERROR habet.

Vid. & El. VI. vers. 25-26.

† Ingeniosior Augustus ad omnem Agrippae Posthumi nepotis (quem etiam in Insulam transportaverat) & Juliam mentionem, nec aliter illos appellare solebat quam treis vomicas aut cucurbitanae suae; sicut Suetonius prodit in Aug. c. 65.

(a) Annal. Lib. IV. c. 71. vid. & Lib. III. c. 24. ac Suet. in Aug. c. 65.

‡ Quam inepte Jo. Clericus hoc carperit ratiocinium, pluribus ostendi Praef. ad Plium Jun. vitam. At operae pretium non est censuram hic repellere, quae nonquam profecto vitam subire innotent poterit. Observent modo juniores minus in his treis versati, Tacitum solere per Consulatus supplicare, atque Scriptores frequentissime annos incompletos, pro completis, adhibere. Ita si vicissim de ultimo anno exsilii Juliae cum anno U. C. 761. computaverit juxta Taciti calculos, tum necessario annus U. C. 762. erit primas eorundem exsilii annorum, &c.

(b) Belgj. Rom. pag. 103.

(c) de Conot. Fil. p. 247.

Innocentium tamen semper se praestare nititur. Unde Trist. Lib. II. canit vers.

9. 10.

Deme mihi studium; vitae quoque crimina demes.

Acceptum refero versibus, esse nocens.

Lib. II. ex Pont. Ep. IX. Cotyi Regi, vers. 67-76.

Non ego caede nocens in Pontica littora veni;

Mistae sunt nostrae dira venena manus:

Nec mea subjecta convicta est gemma tabella

Mundacem liris imposuisse notam.

Nec quidquam, quod lege veteri committere, feci.

Et tamen his gravius nova fatenda mihi est.

Neve roges quid sit, nullam conscripsimus Artem.

Innocens nobis haec vetat esse manus.

Ecquid praeterea peccarim, quaerere noli:

Ut pateat sola culpa sub Arte mea.

Lege & Trist. Lib. IV. El. IV. vers. 35-44. &c.

Quin etiam & ipsam Artem Amatoriam totis viribus à crimine vindicat Lib.

Trist. II. ubi cum vers. 211. 212. dixisset:

Altera pars superest, qua turpi Crimine tactus

Arguor obsceni doctus adulterii:

atque sequentibus causis enarrasset, cur Augusto non vacasset *Artem* illam lege- re; addit vers. 239. & seqq.

At si (quod mallet) vacuus fortasse fuisses,

Nullum legisses crimen in Arte mea.

Ille quidem fateor frontis non esse severae

Scripta, &c.

Tandem vers. 345. & seqq.

Haec [littera] tibi me invisum lascivia fecit, ob Artes,

Quas rotas es, veitos sollicitasse toras.

Sed neque me nuptae didiceram furta magistro:

Quodque parum novit, nemo docere potest.

Sic ego delicias, & mollia carmina feci,

Strinxerit ut nomen fabula nulla meum.

Nec quisquam est adeo media de plebe maritus,

Ut dubius vitio sit pater ille meo.

Crede mihi; mores distant à carmine nostro.

Vita verecunda est, Musa jocosa mihi, &c.

VI. Sed jam satis de CAUSSA POENAE diximus, nunc de GENERE ejusdem pauca veniunt animadvertenda. Quamvis autem se passim EXSULEM, ac in EXSILIUM esse missum dicat: attamen cavet ne credamus, cum proprie Exsulem fuisse, cum Augusti Edicto RELEGATUS tantum diceretur. Rem accurate Trist. Lib. II. prosequitur, ubi primam Caesaris clementiam laudat, quae sibi vita non fuerit erepta, vers. 125-128.

Cujus in eventu poenae Clementia tanta est,

Ut fuerit nostro lenior illa metu.

Vita data est, citraque necem tua consistit ira,

O Princeps parce viribus use tuis!

M

Haec

Hanc tamen laudem non parum minuit, quod ipse ait vers. 193. 194.

Cumque alii causa tibi fuit graviore fugati,

Uterior nulli, quam mihi, terra data est.

Quin etiam Augusti clementia major fuit in D. Silanum, qui in NEPTI Augusti adulter, quaque non ultra foret scortum, quam ut amicitia Caesaris prohiberetur, vestium sibi intellexit, narante Tacito (a); cum ante dixisset, Augustum adhibere filiae (b) ac nepotis morte aut fuga punisse, atque culpam, inter viros ac feminas catalogatam, grati nomine laesarum Religionum, ac violatae Majestatis appellando, Clementiam majorum suarumque leges egressum fuisse.

Deinde Noster suae poenae naturam declarans, sic pergit à vers. 119.

Insuper accedunt, te non adiuante, paternae

*(Tanquam vita parum muneris esset) opes.**

Nec mea decreto damnatosi facta Senatus:

Nec mea selecto Iudice iussa fuga est.

Exilibus inceditis verbis (ita Principe dignum)

Ultus es offensas, ut decet, ipse tuas.

Aede, quod Edictum, quamvis immans minarique,

Attamen in poenae nomine lenis fuit.

Quippe RELEGATUS, non EXSUL dicit in illo:

Parvaeque fortunae sunt data verba meae.

Quibus Poëta triplicem rationem à patria abeundi tangit, uti iam dudum Lipsius observavit. Primum, iussu Decretoque Senatus, quasi Reip. interesset. Quae ratio validissima, nec facile veniam aut indulgentiam inveniebat. Ideo Augustus in Agrippa Postumo, multa de moribus adolescentis questus, ut exsilium eius Senatusconsulto sanciretur, persecerat (c). Altera ratio, per Iudices, sententiam ex Lego. Haec quoque summa, & olim usurpata. At tertia novitia, cum Princeps in exsilium mittebat, quae verius relegatio tantum erat, & velut à patre publico (nam & patribus domi ac privatim hoc jus) facta. Haec lenissima ac lenissima, quae auctoritate magis, quam jure constat. Sic doctus Vir haec illustrat Taciti verba de Tiberio, qui Silanum in patriam revocans dicebat, *id jure licitum, quis non Senatusconsulto, non Lege pulsus foret.* Quae illum Nasonis quoque locum mirifice dilucidant, sicut & alia, ubi similia canit; ex quibus haec insuper apposuisse, non erit supervacuum: Trist. Lib. V. El. II. Augustum aliquando, vers. 55-58.

Iam quidem moderato tuo est; vitamque dedisti:

Nec mihi jus Civis, nec mihi nomen abest.

Nec mea concessa est alii fortuna: nos EXSUL.

Edicti verbis nominor ipse tui, &c.

Sic & El. XI. à vers. 9.

Vallitur iste tamen, quo iudice nominor EXSUL.

Mollis est culpam poena secuta meam, &c.

(a) Annel. Lib. III. c. 24.

(b) Vide Veitj. Patroc. Lib. II. c. 105.

* Lib. IV. Trist. El. IV. vers. 46.

Nec mihi detractas possides alter opes.

Sic & El. V. vers. 8. Eleg. IX. vers. 11.

(c) Tacit. Annel. Lib. I. c. 6. Suetonius quoque in Aug. c. 65. de ejusdem Agrippae exsilio: *Cavit etiam, inquit, Senatusconsulto, ut eodem loco in perpetuum contineretur.*

Nec vitam, nec opes, nec jus mihi Civis adomit;

Quae merui vitio perdere cuncta meo.

Sed quia peccato facinus non adsuit illi,

Nil nisi me patrius iussit abesse focus.

Uique alius, numerum quorum comprehendere non est,

Caesarem Numen, sic mihi, mite fuit.

Ipse RELEGATI, non EXSULIS utitur in me

Nomine: tuta suo iudice causa mea est, &c.

VIII. In poenae vero partem Nasonis Libri venire; quippe qui à tribus Bibliothecis Romae publicis remoti sint, ut ipsemet queritur Trist. Lib. III. El. I. ubi Liber inducitur, quasi primum Apollinis Palatini Bibliothecam adiisset, vers. 60-69.

Ducor ad intonsi candida Tempia Dei.

Sigae peregrinis ubi sunt alterna columnis

Bolides, & stridulo barbarus caesa pater (a):

Quaeque viri docto veteres cepere novique

Pestore, lecturis inspicienda patent.

Quaerebam fratres [Libros], exceptis scilicet illis (b),

Quos suus optaret non genuisse parens.

Quaerentem frustra Custos me sedibus illis

Praepositos sancto iussit abire loco.

Dein de Octaviae Porticus Bibliotheca subjungit:

Alterna Tempia peto, vicino juncta Theatro (c):

Haec quoque erant pedibus non adenda meis.

Denique de Bibliotheca in Libertatis Atrio (d) Asinii Pollionis sumptibus constituta:

Nec me, quae doctis patuerunt prima (e) Libellis,

Atrio Libertas tangere passa sua est.

In genus Auctoris miseri fortuna redundat;

Et patimur nati, quam tulit ipse, fugant.

Haud alias vero, praeter eas, Romae Bibliothecas fuisse publicas, evincitur (f) ex vers. 79. 80.

Interea, statio quoniam mihi publica clausa est,

Privato liceat delituisse loco.

Et erant quidem privati Romae, qui Nostri Opera studiose colligebant, Trist. Lib. III. El. XIV.

VIII. Quis fuerit exsilio locus, atque itineris in eum progressus, ad sequentem annum opportunius dicemus. At interim hic adhucdum observanda, quae Noster

M 2

ster

(a) Vide quae notavimus in Horat. Vita pag. 288. seq.

(b) Libb. nempe de Arte Amatoria.

(c) Confer. quae sup. scripsimus, pag. 66.

(d) Hoc patet ex hoc Ovidii loco, si cum Suetonio conferatur, qui in Aug. c. 29. scribit: *Multaque à multis extracta sum: ab Asinio Pollione Atrium Libertatis.*

(e) Scilicet Asinius Pollio PRIMUS Bibliothecam dicendo, ingenia hominum rem publicam fecit, ut habet Plinius Hist. Nat. Lib. XXXV. c. 2. qui & Lib. VII. c. 30. scribit, Bibliothecam PRIMAM ab Asinio Pollione ex manibus publicatam Romae esse. Perperam vero Casaubonus Not. in Sueton. Aug. c. 29. ex eo Nasonis loco colligit, doctos in hoc Atrio Libertatis ad lectos convenisse.

(f) Quod olim Nardini observaverat, Lib. V. de Ant. Roma C. 13. consulte Lipsi. de Biblioth. Capp. 5. & 6.

Nec

ter de sua hoc tempore *familis* memoriae mandavit. Utrumque autem suum *po-*
rentem jam ante decessisse, supra (a) praenotavimus ex Trist. Lib. IV. El. X. ubi
vers. 81-84. canit:

*Felices ambo, tempestiveque sepultri,
Ante diem poenae quod perire meae!
Me quoque felicem, quod non viventibus illis
Sum miser, & de me quod dolere nihil!*

Stam vero *filium* in Africa tum fuisse, prodit Trist. Lib. I. El. III. vers. 19. 20.

NATA praen! Libycis aberat diversa sub oris:
Nec periret facti certior esse mei.

Ea nimirum cum marito fuit, qui hac in Provincia aliquo fungebatur munere,
nobis quidem ignoto, sed quod ad Senatorium Ordinem pertinuerit, si de hoc
(b) Nasonis genero sit intelligendus *Seneca* (c): *In Senata*, inquit, *flentem vidimus*
Fidua Cornelium, Nasonis generum, &c. An eadem fuerit *Perillae* nomine dicta,
mox ad annum seq. videbimus.

Quoad Ovidii *conjugem* ordine tertiam ac ultimam, ea non modo cum illo *se-*
vit permansit in auro, &

Sustinuit Coniux exsulis esse viri (d);

Sed & maritum in exilium secuta fuisset, si per eum licuisset, Trist. Lib. I. El.
III. vers. 81-88.

*Non potes avelli: simul ab! simul ibimus inquit;
Te sequar, & coniux exsulis exsul ero, &c.
Talia remabat: sic & tentaverat ante:
Nunquid dedit victus utilitate manus, &c.*

Integrum lege carmen, ut videas quantus Ovidii proficiscentis ac suorum luctus
gemulique fuerit, illa tristissima nocte, quae Nostro supremum tempus in Urbe
fuit.

IX. Nec etiam hic omittenda, quae de suis Ovidius sub fugae tempus operi-
bus prodit. Tum Musis iratos *TRANSMUTATIONUM* * Libros, nondum ultima
lima perfectos, alioque sua manu posuit *moestus* in igne; quod fusc prosequitur
Trist. Lib. I. El. VI. ad amicum, qui Nostri effigiem in auro colebat, vers. 11.
& seq.

*Grata vos est pietas: sed carmina major imago
Sunt mea; quae mando quavisque legas.
Carmine mutatas hominum avertentia formas:
Inselix Domini quod fuga rupit opus.
Haec ego discedens, sicut bene naulta & incosum*

Ipsa

(a) Pag. 34.

(b) Hic enim nupta fuit, vid. sup. p. 50.

(c) Ad Serenum Cap. 17. vii. sup. p. 29.

(d) Trist. Lib. IV. El. X. vers. 74.

* *METAMORPHOSEON*, non vero *METAMORPHOSEOS* titulo hosce Libros esse inscriben-
dos, Cf. Nicol. Heinſius ex melioribus Mss. Codd. contendit, simul adnotans, genuinum
hujus Poematis inscriptionem exſtare apud *Senecam* patrem Epit. Controv. Lib. III. cap. 7. &
apud *Filium* in Apocolocyntosi, Tertullianum advers. Valentianum, Fulgentium Lib. III.
Mythologici, Servium ac Priscianum saepe, &c.

† Trist. Lib. IV. El. X. vers. 63. 64.

*Tunc quoque, cum sperarem, quaedam placitura cremavi
latus studio carminibusque meis.*

Ipsa mea posui moestus in igne manu, &c.

Vel quod eram Musas, ut crimina nostra, perosus:

Vel quod adhuc creicens & rudo carmen erat.

Cum tamen jam illius *Transmutationum* operis distracta essent exempla, noluit
postea *Naso*, ubi primum in exsili loco fuit, id periret, atque ut omnino vul-
garetur veniam hac Elegia dedit. Pergit enim:

*Quae quoniam non sunt penitus sublata, sed existant;
Pluribus exemplis scripta fuisse reor.*

Nunc precor ut vivant, & non ignava legentem

Otia delectent, admoneantque mei, &c.

Idem opus & Trist. Lib. II. ad Augustum, ceu nondum omnino linatum me-
morat, vers. 63-66.

hystice manus opus, quod adhuc sine sine reliqui,

In non credendos corpora versa modos;

Invenies vestri praeconia nominis illic, &c.

Et vers. 555-562.

Distaque sunt nobis, quamvis manus ultima coepto

Desiit, in facies corpora versa novas, &c.

Hoc autem Poema XV. Libris contentum fuisse, Auctor ipse monet, Trist.
Lib. I. El. I. vers. 117.

Sunt quoque mutatae ter quinque volumina formae,

Nuper ab exequiis Carmina raptis aicis.

Quod repetit Lib. III. El. XIV. vers. 19-24.

X. Est & aliud opus, quod Ovidii relegatio abruptit, *FACTORUM* nempe Li-
bros, de quibus sic ad Augustum ipsemet Trist. Lib. II. vers. 549-552.

Sex ego Factorum scripsi totidemque Libellos;

Camque suo sinem mense volumen habet.

Idaque tuo nuper scriptum sub nomine, Caesar,

Et tibi sacratum fors mea rupit opus.

Hinc vulgo docti erunt, Ovidium *duodecim* Factorum Libros scripsisse, quorum
sex posteriores perierint. Verum si liceat ab eruditorum sententia seorsum abi-
re, ultro fatebor, Poetam hoc loco de *sex* tantum Libris intelligendum esse. Nec
enim aliud sibi velle mihi videtur, praeterquam, quod scripserit *sex Factorum*,
hoc est, *sex Fastos*, seu *ex Fastis*, atque *totidem*, seu *sex* etiam *Libros*, qui *Fasti*
ab eo fuere dicti, quia *isdem signata tempora Fastis* tractat (a), ac ut Lib. IV. ini-
tio ait:

Tempora cum caussis Annalibus eruta prisca,

Lassaque sub terras, ortaque signa cano.

Inde est quod ibidem, Germanicum Caesarem alloquens, addit, vers. 19. 20.

Si qua tamen pars te de Fastis tangere debet,

Caesar, in Aprili, quo teneris, habes, &c.

Eundem quoque sensum omnino confirmat, cum Noster subjungit, anteceden-
tem verum expositurus:

Camque suo sinem mense volumen habet.

Scilicet significat, se *Factorum* materiam ea methodo digessisse, ut singuli *Factorum*
mensures singulos etiam libros complecterentur, atque se illorum jam *sex* exaravisse,

(a) Fast. Lib. II. vers. 7.

se, totidem, seu sex quoque libellis signatos, cum patria pulsus est. Adde quod si Poëta illis verbis significaver, se XII. Fast. Libb. exaravisse; &c. sic sibi contradiceret, cum addit, id opus suo exilio abruptum fuisse. Neque certe Veteres, inter quos est Lactantius, alia loca, praeterquam ex sex prioribus Fastorum libris proferunt, non vero ex posterioribus, quos exillimant deperditos; uti Cl. Nicol. Heinsius (a) notarit; qui tamen haud recte, nostro quidem iudicio, exinde concludit, certum esse, reliquam Fastorum partem jam ante multa secula intercidisse. Certum tamen videtur, Poëtam in animo habuisse & aliorum mensium, ad hanc usque anni, Fastos describere; siquidem canit, Fast. III. 57. 58.

Vester bonus VENIET, cum Laurentalia DICAM;

Acceptus Genis illa DECEMBER habet.

Caeterum ex eodem Tristium loco patet, *Buccherium* haud leviter errasse, cum caneret, *Fastos* ab Ovidio ante fugam editos esse. Vide quae sup. ad An. U. C. DCCLIX. contra diximus, & inf. ad An. DCLXX.

XI. Notare tandem est, ad hanc annum exeuntem pertinere maximam *Libi Tristium* I. partem; cum totus sit in itinere ad exilii locum exaratus, uti Poëta testatur Eleg. X. & ultima:

Littera quaecunque est toto tibi lecta libello,

Est mihi sollicitae tempore facta viac.

Aut haec me, gelidi tremorem cum mense Decembris,

Servientem medius Adriam vidit aquis:

At, postquam hinc cursu superavimus Isthmum,

Atqueque est nostrae summa coram fugae, &c.

Prioris sunt generis Elegiae II. & III. & quidem certissimo caractere. Tubi- dum enim venti mare, quod patiebatur sub navigationis initium, describens, & facile optans ventos, ait El. II. vers. 91. 92.

Ferte (quid hic facio?) rapidi mea carbaso venti.

Antonios fides cur mea vela vident?

Tertia vero vers. 105.

Non tamen Ionium non nostra sudimus aequor, &c.

Et vers. 121. 122.

Nam praevul, Illyricis laevo de parte relicto,

Interdita mihi cernitur Italia, &c.

Equidem Cl. Tanaq. Faber (b) condebat, exordium novae quartaeque Elegiae a vers. 103. faciendum, quod & Ill. Nicol. Heinsius affirmabat ex sale castigationum codicum, quorum tamen numerum haud amplius indicat. Verum quidquid doctissimus ille vir dicat, nulla ex ipso carmine causa, nos necessario cogit, ut Elegiam in vulgaribus codicibus tertiam in duas diffindamus. Potuit certe Vates maxima Poëmatii parte memoriam earum reperere, quae sibi evenerant, cum Roma esset in exilium abiturus; & tamen ab isto versu 103. ad finem usque, ea describere, quae in mari Adriatico, friventibus ventis, tum pateretur, cum haec conderet carmina.

At Elegiae IX. ac X. ex illis sunt, quas Noster exaravit, postquam *Cenchris* alteram ascendisset Navim: IX. quidem in Insula *Samothracia*, (ex vers. 20. ac 45.) & X. cum adhuc dum jactaretur in *indomito BRUMALI LUCE profundo*, ut ha-

(a) In VI. Fast. fin.

(b) Epist. 23. Lib. I.

habet vers. 39. (a) quem interpretari, quo ad temporis notam attinet, voluisse videtur vers. 41.

Improba pugnat HIEMS, indignaturque, quod ausim

Scribere, se rigidas incutiente minus.

Ue *BRUMALIS LUX* idem sit, ac *HIEMS* seu hiemale tempus; nec stricte veniat accipienda pro *hyberno solstitio*; quemadmodum *Bruma* sumitur apud *Virgilium*, Georg. Lib. I. vers. 211. ut eam etiam *Plinius* Lib. XVIII. C. 24. interpretatur, atque apud ipsum *Ovidium* Fast. Lib. I. ubi, cum Poëta finisset, vers. 149. se rogasse Janum:

— *Frigoribus quare novus incipit annus;*

respondet, tanquam ex hujusce Dei ore, vers. 163.

BRUMA novi prima (b) est, veterisque novissima salis:

Principium capiunt Phoebus & annus idem.

Clarius Trist. Lib. V. El. X. vers. 7. 8.

Nec mihi solstitium (scil. activum) quidquam de notibus aufert:

Efficit angustas nec mihi BRUMA dies.

Ut ut sit, constat ex utriusque Elegiae collatione, *decimam* post *nonam* esse cinnatam, atque proinde cum jam *Ovidius Samothraciam* reliquisset, ac *Bistonias* scinderet aquas, (ex vers. 48. El. IX.) *Thracia* petiturus littora, prout ad annum seq. exponemus.

ANNO { Ch. IX. U. C. DCCLXIII.
Ovidii LII. & LIII.

P. CORN. DOLABELLA, C. JUNIO SILANO COSS.

I. CUM *Ovidius* ex Italia solvisset, & quidem, ut videtur, *Brundisio*, unde *tritum in Graeciam iter* erat (c), per *Adriaticum*, deinde per *Ionium* mare vectus est, ut ex locis superius in medium prolatis liquet. Postea *Lebeas* cum appulisset, ac hoc in portu navim, qua huc transvectus fuerat, reliquisset; *Isthmum Corinthiacum* pedibus transivit, atque *Cenchris* aliam defumit carinam. Haec docemur ex Trist. Lib. I. El. IX. collata cum El. X. Illam enim sic orditur:

Est mihi, sique, precor, slovae tutela Minervae

Navis; & à pietà casside nomen habet, &c.

Mox vers. 10. addit:

Ille Corinthiacis primum mihi cognita Cenchris (d),

Fida manet trepidae dumque comesque fugae, &c.

Elegia vero X. de tempore monens, quo hicce Tristium primus liber exaratus sit, ait ejus Epistolas esse conscriptas, aut in mediis *Adriatici* (c) maris aquis,

Aut

(a) Lege & vers. 19. 28.

(b) Scil. dies.

(c) Cicero Phil. I.

(d) Male Ciofianus hanc lectionem sollicitat, ac istius vocis loco reponendum *terris* contendit, quasi *Naso* non *Cenchris*, sed à sinu Corinthiaco discedens, praeter Peloponnesum navigasset. Quam opinionem revincunt quae deinceps notamus.

(e) Quo nomine intelligit *Mare Saperum*, proprie *Adriaticum* quoque dictum, uti & *Ionium*, Strab. Lib. VIII. p. 488. Licet ad *Ceranium* montes desinere mare *Adriaticum*, ac acciperet inde *Ionium*, ut Noster etiam vocat Trist. L. I. El. III. vid. pag. praeced.

Aut postquam bimarem cursu superocimus Isthmon,

Alterare est nostrae sumpta carina fugae.

Quae ut magis illustrentur, pauca hic adnotasse non erit inutile. Scilicet cum Corinthus esset posita in angustiis aequo in faucibus Graeciae, sic, ut terra Claustro (a) hinc: tenet, & duo (b) maria [scilicet hinc. Ionium, inde Aegeum] maxime navigatione (c) diversis partem conjungeret, cum posteriori discrimine (d) separarentur, ut habet Cicero (e); Ideo, ut brevior (f) & expeditior fieret in Asiam navigatio, naues suam petebant Corinthiacum, in quo Laebae erat portus, hincque aliquando plausis transvehantur per Isthmum angustias in sinum Soronicum, in quo Cenchreae portus. Hoc vel ex Plinio discere licet, qui Lib. IV. c. 4. CORINTHIACUS, ait, hinc, sine SARONICUS appellatur Sinus: Laebae hinc, Cenchreae illinc, angustiarum terminus; longo & angustis naevium ambitu, quas magnitudo plausis transvehi prohibet. Nec aliter Strabo Lib. VIII. Ad Sebennentem, scribit, portum angustissimum Isthmi istius est, qui navigia transvehantur, &c.

Verum & saepe naues per Isthmum non trahantur, sed in portu Laebae stant, deinde aliae Cenchreae assumuntur, uti vel Naevis exemplum evincit. Quod etiam Plinio confirmat, Flacci Andrum Insulam exsilii locum petentis iter describens: Transibit, inquit, Isthmum suum legebat-uram usque Corinthiolum. — Ibi transmissa prima à Laebae Cenchreae navale Corinthiolum, — assensaque parva Cenchreae stant. &c.

H. ad Ovidii Navigationem ut redeamus; is postquam Cenchreae altera cum Navi solverat, per Aegeum mare vectus est; atque, ubi primum in Helleponticas venisset aquas, exiit in laevum cursus, & Insulam Imbriam appulit; tandemque Samothraciam petiit Insulam. Haec ipsomet graphice pingit Trist. Lib. I. El. IX. ubi de navi, quae Corinthiacis primum sibi cognita Cenchris, ait vers. 15-20.

Quae simul Aeoliae mare me deduxit in Helles,

Et laevum tui limite fecit iter;

Petentis in laevum cursus: & ab Hecctoris (g) Urbe

Procurat ad portus, Imbria terra, tuos.

Inde

(a) Velleo quoque Lib. I. c. 3. Corinthus dicitur Claustro Peloponnesi contineri.

(b) Hinc Corinthius Antiquis dicta Bimaris, uti Horatio Lib. I. Ode VII. ac Ovidio Fast. Lib. IV. vers. 501. Quin & Isthmus ipse Bimaris Nostro vocatur, non solum ea Eleg. X. Lib. I. sed & Metam. Lib. VI. vers. 419. 420. &c.

(c) Sic, non vero navigatione, legendum censio; cum Ciceronis mens sit, maria illa longae & laevum distita esse, quando iter ab uno ad alterum navigio fit.

(d) Quoque scilicet nullum spatium, ut docent Mele Lib. II. c. 3. Plinius Lib. IV. c. 4.

(e) Graec. II. in Rullum.

(f) Vid. Philoet. Sophist. Lib. II. p. 571. Ed. Lips.

(g) Qui locus Diolos esse vocatur, quod naues per eum ex uno in alterum mare transirent, notante Cl. H. Vossio ad Mele Lib. II. c. 3. De Diolo vide Hesychium.

(h) Pessinae Cishionem legendum, ob Aethiis urbe, censet, cum haec fuerit in Elea Urbe, ut ille asserit ad Abigaenum ante hanc: sicut ex toto Poetae contextu liquido patet; cumque addendum sit cum Cishionem dicere, Ovidium à non Corinthiaco praeter Peloponnesum uti posse, ut sup. notavimus. Ista vero Hecctoris Urbe videtur eadem ac Ilion, cujus ille Deus, seu Iliov erat, quod vel Athenagoras Apol. docet: *Αἰὸς πρὸς Ἰλίου; Οὗτος Ἰλίου πόλις*. Unde et, quod Hecctor in Iliadum Nummis representetur. Aliis cum Ilion, etiam Notum, aliis quod Iliov ab ora praeterea abesse, dici potest, Dshrynum hic à Poeta subindicari, quod ad mare situm: & ubi erat Laica: Hecctoris in hoc conspicitur, Strabo. L. XIII. p. 889. quoniam de in hunc Ovidii Nummi habent Hecctoris caput. Qualem possidet gazae III. Comitum Pentapolis, &c.

Inde levi vento Zerinthia (a) litora nulla,

Threiciam tetigit fessa carina Samon.

Ab hac deinde Insula Samothracia noster cum nova rursus Navi Thraciae litora appulit, & postea pedibus iter per Bistonios, istius regionis populos, fecit. Ibi demum subiungit, vers. 21-23.

Saltus ab hac terra brevis est Tempyra petenti:

Haec Dominum tenuis est illa (Navis 2.) secuta suum.

Nam mihi Bistonios placuit pede carpere campos.

Tempyra nempe, prout ex aliquot etiam codicibus MSS. legendum, locus erat ad Thraciae litus, ut vel Livii locus modo indicatus probat: Inde, ait, Aeniorum fines, praeter Apollinis, Zerinthium quem vocant incolae, Templam superant. Aliae angustiae circa Tempyra excipiunt, (hoc loco nomen est) non minus confragosae. Hinc autem Noster exsilii locum itinere pedestri petens debuit gelidam Thracem, & partem nubibus Haemon transire, Epist. 5. Lib. IV. ex Ponto, vers. 5.

Illa vero Navis secunda, qua Naso à portu Cenchreae vectus erat ad Insulam utique Samothraciam, hinc iterum solvens pergit per Hellepontum in Euxinum mare ad exsilii Ovidiani locum. Ejus cursum Noster ibidem exhibet à vers. 24-43. quibus varia describit loca litoribus apposita, quae Navis erat suo in cursu praetervectura. Priores tantum hic transcribendi, quod elucidatione egeant:

Helleponticas illa reliquit (b) aquas.

Dardaniamque petit auctoris nomen habentem, &c.

Neque praeterendi sunt postremi ejusdem Elegiae versus à 45.

Vos quoque, Tyndaridae, quos haec colit insula, Fratres,

Mite precor duplici numen adeste vias.

Alteram namque parat Symplegadas ire per arctas;

Scindere Bistonias altera puppis aquas.

Vos facite, ut ventus, loca cum diversa pelamus,

Illam suos habeat, nec minus ista suos.

Ex quibus 1. confirmantur, quae modo diximus de tertia Navi, quam Ovidius in Samothracia rursus ascendit, ut Thracica peteret litora, per Bistonias aquas navigaturus, dum altera Navis erat Pontum aditura. 2. Exinde patet, hanc Elegiam à Nostro concinnatam, cum adhucdum versaretur in illa Insula, quae Tyndaridis fratribus, hoc est, Castori & Polluci consecrata fuit.

III. Exsilii porro locum Ovidius eadem Elegia nobis indicat, hoc pro secunda Navi votum fundens, vers. 41. 42.

N

(a) Scilicet litora Samothraciae; quae sic dicebantur à spelunca quadam, Zerinthus nomine, ea in Insula Cabirorum mysteriis sacrata: vide Bochart. Geograph. Sacr. P. II. Lib. I. c. 12. Ut in vera hujus loci lectione haerere docti viri non deberint: Quin & in Aeniorum finibus Apollo, Zerinthium quem vocant incolae, Templam habuit, teste Livio Lib. XXVIII. cap. 47. cujus locum Cl. Heinsius in Notis profert.

(b) Cl. Nicol. Heinsius notat, uno Cod. haberi relegis, seque putare peregit, aut quid simile legendum. Nam, addit, quomodo reliquit Hellepontum, quae Dardanum & Lamium insulam & Abydum in ipsis Helleponti faucibus sita aditura sit? Verum regeri potest, Poetae tam hoc loco, sive licentia Poetica, sive ex usu vulgari, largiori sensu Helleponticas aquas vocare eam maris Aegeae partem, quae circa Samothraciam erat, idque confirmari ex vers. 15-20. Iuperis prolatis. Deinde observare est, quodcumque verbum hic legatur, id non in praeterito, sed vel praesenti vel futuro tempore reponendum esse; siquidem Navis tam in Samothraciae porto adhucdum erat, cum Noster haec scriberet, ut invicem probant vers. 45-50. Mallem igitur reliquit, quam relegit, vel etiam relinquet, sicut & vers. seq. pei.

A quibus adveniat MILETIDA sospes ad URDEM

Offensa quo me compulsi ira Dei.

Tomos nimirum indigitare voluit, ut ex Lib. III. Eleg. IX. liquet: ubi eundem locum describens, ait vers. 3-6.

Huc quoque Mileto missi venire coloni,

luce Getis Graecias constituere domos.

Sed VETUS huic NOMEN, posteaque antiquius Urbe,

Constat ab Absyrti caede fuisse, loco.

Deinde, recitata hujus Absyrti fabula, quomodo nempe Medea soror eum interfecerit, ac divulsa ejus membra per agros dissipaverit, addit vers. 33-34.

Inde Tomus dictus locus hic; quia fertur in illo

Membra soror fratris consecuisse sui.

Græce vero TOMIS in vulgaribus Libris Straboni (a) dicitur ac Constantino Porphyrogenæ (b); ut apud illum legisse videatur Stephanus TOMETZ, sicut jam Cl. Nic. Heinſius observavit. Hunc etiam lectioni potius favent Nummi, in quibus sæpe gignendi casu TOMENS Urbis nomen signatur cum Metropolis dignitate: ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΣ ΤΟΜΕΝΣ. At in aliis Gentile nomen legitur, ΤΟΜΙΤΩΝ seu ΤΟΜΕΙΤΩΝ; quemadmodum & Noster latine TOMITAS habet.

Urbs autem illa. TOMI numero plurali apud Plinium dicta, in Pontico litore Thraciæ, seu in Euxini litore Ponti, sita fuit, & quidem cis Danubium, ut non longe ab ejus Ostiis; prout vel ex Nostro licet intelligere, Trist. Lib. II. vers. 189-222.

Solum ad egressus missus septemplex Istri,

Parthasæ gelido virginis axe premor.

Jazges, & Colchi, Metæaque turba, Getæaque,

Danubii mediis sive prohibentur aquis, &c.

Hæcenus Euxini parvi est Romano sinistri.

Proxima Bactaræ Sauromatæque tenent.

Hæc est Aſtonia sub jure novissima, cetero

Haeret in Imperii margine terra tui.

Deinde tutiorem exilii locum rogat Augustum,

Ne timeat Getes, quas non bene submover Ister.

Eadem constant ex Trist. Lib. III. El. IV. vers. 45-50. El. X. vers. 7-8. 53-56.

Lib. IV. El. IV. vers. 55-64. Lib. V. El. II. vers. 61-64. El. VII. Eleg. X. &c.

Illic tandem pervenit, postquam, ut Trist. Lib. II. El. II. vers. 7. ait:

Plu-

(a) Geogr. Lib. VII.

(b) Lib. II. Themat. II.

⁷ Scilicet Tomitæ ad maris Euxini læva positi fuerunt, ut Isæmet ait Trist. Lib. IV. El. X. vers. 57. æque El. VIII. vers. 41-42.

Vix prociat patria peragenda sub axe Boreæ,

Quæ maris Euxini terra sinistra jacet.

Ab antiquis Axeniam esse dictum prociat El. IV. vers. 55, 56.

Frigida ne exhibent Euxini litora Ponti:

Delius ab antiquis Axenus ille fuit, &c.

Lege Trist. Lib. V. El. X. vers. 13, 14.

⁸ Idem est ac, quod Lib. V. El. II. vers. 31.

Barbara me tellus, orbisque novissima magni

Sufficit, &c.

Ita & Lib. II. ex Pont. Ep. VII. vers. 65-68. &c.

Plurima sed pelago, terraque pericula passus.

Unde Trist. Lib. IV. El. I. queritur vere prius flores, &c. numerari posse,

Quam mala, quæ toto pavor jactatus in orbe,

Dum miser Euxini litora læva peto.

Vide quoque El. X. vers. 107-110. Lib. V. El. II. vers. 29.

IV. Ante vero quam Ovidius Tomos petisset, & cum adhuc in itinere esset, priorem Tristium Librum Romam misit. Hoc probant quæ ad superiorem An. N. XI. diximus, & quod Noster El. I. Librum alloquens habet, vers. 41, 42.

Carmina secessum scribentis & olia quaerunt:

Me maris, me venti, me fera jactat hiems.

At in Pontum vix venerat, cum Librum II. Augusto scripsit, ut sua defenderet crimina, quibus eo pulsus fuerat, atque ut mitius exilium pauloque propinquius peteret.

Quin etiam paulo post adventum Elegias Libri III. conscripsit. Hinc est quod El. II. sic orsus:

Ergo erat in fatiſ Scythiam quoque visere nostris:

addit vers. 15.

Dum tamen & terris dubiis jactabar & undis,

Fallebat curas ægræque corda labor.

Ut vis finita est, & opus requievit evandi;

Et poenæ relius est mihi tacta meae;

Nil nisi flere libet, &c.

Idem ex El. III. patet, quam aeger Uvari scripsit; præsertim ex vers. 5-10.

Quid mihi nunc animi dira regione jacenti

Inter Sauromatas esse Getasque putes?

Nec Coelum patior, nec aquis assuevimus istis, &c.

Nec ulla est, ut paucis dicam, quæ possit ad alium, præterquam primum exilii, annum referri. Imo XII. circa vernum Aequinoctium exaratum esse, ex prioribus constat versiculis:

Frigora jam Zephyri minuunt: annoque peracto

Longior antiquis visa Maeotis hiems:

Impositamque sibi, qui non bene pertulit Hellen, (a)

Tempora nocturnis æqua diurna facit, &c.

Elegia porro proxime sequens XIII. Natonis Natali, hoc est, XX. Martii die, cantata est:

Ecce supervacuum (quid enim fuit utile gigni?)

Ad sua NATALIS tempora noster adest.

Duro, quid ad miseros veniebas exulis annos?

Deberas illis imposuisse modum, &c.

Ex quibus, uti & sequentibus, simul patet, hunc esse primum Natalem, quem Ovidius in exilii loco celebraverit.

Silenda vero hic non est Perilla, cui Elegia VII. inscribitur. Eam nonnulli putarunt Ovidii filiam esse, quod vers. 18. in vulgaribus Editionibus Poëta de se scribat:

Utque pater natae, duxque comesque fui.

N 2

At

(a) Aries nempe, cujus signum Sol ingrediebatur Martii XXIII. juxta Nostri calculos, fuit Lib. III. vers. 849-852. At nonnulli tribus abhiac diebus ad Equinoctium signant, vers. 877.

At licet hanc probaremus lectionem, possemus tamen cum *Tan. Fabro* (a) sic Nostrum interpretari, ut hoc modo significet, se nimirum Perillae studia (de quibus superius) fovisse; se illi itidem, ut patres solent, ducem & comitem ad praecleara studia nitenti fuisse. Deinde variant admodum Codd. MSS. & loco, *pater natus*, quatuor habent, *pater nemo*, totidem, *utque patet venae*, alii aliter, norante Cl. Nic. Heinio. Praeterea nihil est toto in carmine, quod vel innuere possit, *Perillam* hancce fuisse Naeronis filiam, quae cum suo conjugem in Africa fuit, cum Noster anno superiore ad finem vergente in exilium abiret; & quae proinde vix potuerit hoc tempore Romae sedere *dulci cum matre*, (vers 3.) quam etiam Poeta ne verbo quidem ceu caram sui conjugem salutat.

V. Hoc pariter anno potuit *Liber* scribi, cui titulus *Ibis*, ex ficto nimirum illius viri nomine, quem eo Carmine devoveret, quod lingua Nostrum ejusque conjugem morderet, ut indicat vers. 11-16. Ut enim sic orditur:

*Tempus ad hoc, Lysiris jam bis tibi quinque peractis,
Omne fuit Musae carmen inerte meae, &c.*

Quibus actorem designat, qua fuit in exilium missus, ut ad superiorem annum exposuimus.

VI. Cum hoc anno Tiberius *AEdem Concordiae* dedicaverit, *inscripto suo est fratris Drusi, aera videm suavitatis, nomine*, juxta Dionis (b) testimonium; atque Ovidius ejusdem *AEdis*, cui jam consecratae, meminerit ad XVI. Januarii diem *Fast. Lib. I.* vers. 637-650. hinc iterum liquet error Cl. Bucherii, existimantis *Fastes* Anno U. C. DCCLIX. editos fuisse.

Hac occasione data supervacuum non erit, *Suetonii* locum de istius Templi dedicatione agentem elucidare, siquidem doctissimis viris ansam errandi praebuit. Scilicet Historicus ille cum narrasset, (c) Tiberium a *Germania in Urbem post biennium regressum, triumphum, quem distulerat, egisse*; addit inter ea, quae Tiberius post perrexit, & dedicationem *Concordiae Aedis*, item *Pollucis & Castoris*, & quidem *de manibus*. Unde sequeretur pro Suetonii rationibus, utramque *AEdem* anno citissimum U. C. DCCLXV. quo Triumphus ille ductus, dedicatam fuisse. Idem forte quis pararet ex Nostro confirmari, cum recitata causa cur primus a *Feris* votum fuerit *Concordiae* Templum, mox exponens quamobrem itum a Tiberio sit *AEdes* hujus Deae consecrata, sic canat, vers. 645-650.

*Causa recens melior: passis Germania crines
Porrigit auspiciis, Dux venerande, tuis.
Inde triumphatae lapsi munda Genis;
Templaque fecisti, quam colis ipse, Deus.
Haec tuis constituit Genetrix, & rebus & ara,
Sola tuo magni digna reperta Jovis.*

Quibus manifestum quidem est, Tiberium, de *Germania* jam triumphata, atque etiam de ejus Triumpho manibus *AEdem Concordiae* construxisse. At vero haec sunt

(a) Epist. XXXVIII. Lib. I.

(b) Lib. LVI. p. 786.

(c) Sueton. in Tib. c. 20.

¹ *Livia* nempe Augusto nupta, Tiberique mater, de qua Noster *Trist. Lib. II.* vers. 261.

Livia sic tunc sociatae complectens annos,

Quae, nisi te, nullo conjugis digna fuisset.

Et ex *Poetae Lib. II. Ep. VIII.* vers. 29.

Perque tui sociam, quam per tibi sola reperta est, &c.

sunt de Triumpho intelligenda, quem ille pluribus ante haec annis ducto, scilicet An. U. C. DCCXLVII. quo ipsemet cum *Pisone* Consul iterum, ipsisque *Kalendis Januariis Templum Concordiae sibi met ipsi resciendum injunxit, ut suo & Drusi nomine id inscriberet, ac deinde triumphavit*, narrante *Dione* (a) *Suetonii* ergo videtur duos confundere Tiberii Triumphos. Sed de his jam satis.

ANNOS { Ch. XI. U. C. DCCLXIV.
Ovidii LIII. & LIV.

M. AEMILIO LEPIDO, T. STATILIO TAURO COSS.

I. AD hunc annum attinet IV. *Tristium Liber*, quem Romam misit, cum in *Ponto sollicitiae jaceret novus incola Sedis*, *El. I.* vers. 87. Deinde liquido indicat, VI. ac VII. *Eleg.* secundo exilii anno conditam esse. Illa enim, vers. 19. 20. ait:

*Ut patria carco, his frugibus aera trita est:
Dissiluit nudo pressa bis urva pede.*

Quibus significat, se haud ante hujus anni Autumnum id carmen scripsisse; siquidem ab anno U. C. DCCLXII. expirante, quo patria pulsus est, *urva bis pressa* dici non potuit, nisi demum post hujusce anni vindemias. *Elegia* vero VII. scribit, vers. 1. 2.

*Bis me sol adit gelidae post frigora brumae,
Bisque suam tacto Pisce peregit iter, &c.*

Ut haec etiam nequiverit ante vernum hujus anni tempus canere, quo Sol ex antiquorum calculis novum anni cursum redintegrabat, cum jam *Piscium* subisset signum. Etenim, ut Noster habet *Fast. Lib. I.* vers. 39.

Martis erat primus mensis, Venerisque secundus.

ANNOS { Ch. XII. U. C. DCCLXV.
Ovidii LIV. & LV.

GERMANICO CAESARE, C. FONTEIO CAPITONE COSS.

I. QUINTUS *Tristium Liber* superiorem proxime secutus (b) huic anno venit ascribendus. *Elegia* certe III. concinnata fuit die *Baccho* sacra:

*Ille dies haec est, qua te celebrare Poetae,
(Si modo non fallunt tempora) Bacche, solent, &c.*

Ea autem erat *tertia post Idus Martias*, seu XVII. mensis Martii, ex *Fast. Lib. III.* vers. 713. 714.

Tertia post Idus lux est celeberrima Baccho.

Bacche, fave Vati; dum tua festa cano.

Elegiam vero X. scriptam *tertio* exilii anno fuisse diserte Auctor docet, sic exorsus:

(a) *Lib. LV.* p. 553.

(b) *Eleg. I.* init.

Hinc, *quoque de Getico, nostri studiose, Libellam*

Litore, praemissis quatuor adde meis.

Ut Janus in Ponto, ter frigore confusus Ister:

Facta est Euxini dura ter unda maris, &c.

Quae hiemem hujus incunans anni designant. Eadem tempestate exarata est Elegia XIII. ubi querens se mente & corpore acgrum esse, addit vers. 5. 6.

Pervae das multos lateris cruciatibus uror,

Sed quod non iudicio frigore laesit hiems.

II. Cum Nolter amicos, quibus plerisque Librorum nomine Tristium Elegias misit, non ausus esset veris interpellare nominibus, ne illis ingratum foret officium, aut noceret; (Trist. Lib. III. El. III. vers. 67-68. Lib. V. El. IX. vers. 31-34. Lib. III. ex Ponto Ep. VI. vers. 45-55.) tandem hoc anno aperte cognitis Epistolas inscribere, quas IV. Libri, *Ex Ponto* in vetustissimis codicibus descripti, complectuntur. De quorum titulo discrepante ab illo *Quinque* priorum sit El. I. Lib. I. vers. 15-20.

Invenies, quareis non est miserabilis iocundus,

Non minus hoc [opere] illo triste, quod ante dedi.

Robus idem, titulo differt: & Epistola cui sit.

Non veritate nomine missa docet, &c.

Quibus addere lubet haec Epistolas ordine temporis editas non esse, ipsomet fante Lib. III. El. IX. vers. 51-53.

Nos Liber ut foret, sed uti sua cuique daretur

Littera, propositum curaque nostra fuit:

Postmodo collectas, utcumque sine ordine, junxi.

Primum quidem librum *Bruto* transmittens, ait Ep. I.

Nasq; Tomitanus jam non novus iacula terrae

Hoc tibi de Caesio litore mittit opus.

Attanen Ep. II. Fabio Maximo, *hiemem modo quartam* exilii memorat, vers. 27. 28.

Ille me pugnantem cum frigore, cumque sagittis,

Cumque meo fato, quarta fatigat hiems.

Atque Ep. VIII. *Autumnum* eidem *quartum* jam initum indicat, vers. 27. 28.

Ut careo vobis Stygias detrusus in oras,

Quatuor Autumnos Pleiades orta facit.

Quibus hujusce anni *Autumnus* ac subsequens *hiems* manifesto designantur. Et enim cum Ovidius *Autumnus* anni U. C. DCCLXII. Roma discesserit, *quartus* ab illo *Autumnus* nequit alius, praeterquam hujusce anni, in quo versatur, intelligi. Hoc autem loco Noster notat *Autumnum* per *Ortum Pleiadum*, sed *ortum Aetnaicum*; et Virgilius eandem anni partem designat per *Pleiadum* occasum, sed *Cosiacum*: prout viris doctis (a) jam observatum. Pleiades vero, juxta Plinium (b) occidebant III. Idus Novembris.

III. Hoc itidem anno exeunte Triumphum de Pannoniis Dalmatisque à Tiberio ductum esse, constat inter recentiores doctrina temporum celeberrimos. Quod paucis ostendisse, proposito nostro consentaneum erit, cum Ovidius illum aliquot Epistolis Libri II. ex Ponto laudet.

Igi-

Igitur *Vellejus Paterculus* testis oculatus cum Lib. II. C. 104. narrasset, se ab adoptione *Tiberii* missum cum eo Praefectum Equitum in Germaniam, coelestissimorum ejus operum, per annos continuos novem, spectatorem & adiutorem fuisse: deinde cap. 121. scribit, *Tiberium* ex Germania in Urbem reversum, jam pridem debitum, sed continuatione bellorum dilatatum, ex Pannoniis Dalmatisque egisse triumphum. Illi autem novem anni, ab anno U. C. DCCLVII. & quidem 7. Kal. Julias, quo die *Tiberius* ab Augusto fuit adoptatus, deducti, si habentes duntaxat intelligantur, ut plane iudicio Cl. virorum debent; hinc necesse erit, ut Triumphus ille hoc anno U. C. DCCLXV. jam adulto & ad finem vergente ductus sit.

Cl. Bucherius (a) illos novem annos veluti habentes assumens, eisdem ad sextum aut quintum mentem promovet, atque proinde colligit, Triumphum illum vix ante Decembrem aut Novembrem hujusce anni potuisse duci. Alibi (b) tamen observat, Ovidium in Triumphum descriptione canere, platearum saxa siliaceae rostratis erubuisse rosis (c). Unde ipse videtur, *Verum saltem anni tempus, si non Aetnaicis, satis indicari.*

Verum 1. nihil est necesse, ut Ovidium adeo stricte de rosis ipsis, vel vernis, vel aetivis, interpretemur; cum possit de floribus in genere intelligi, quemadmodum Trist. Lib. IV. El. II. de Triumpho, quem de Germania augurabatur, canens, ait vers. 47. 50.

Hos super in curru, Caesar, victore veberis

Purpureus populi vite per ora tui,

Quaque ibis manibus circumplaudere tuorum;

Undique jactato flore tegente vias.

2. Rosae fuerunt non modo vernae ac aetivae, sed & hibernae, quae vel ex Aegypto afferbantur, vel in ipsa Urbe Roma educabantur, uti vel ex *Martiali* patet Lib. IV. Epig. XXI. Lib. VI. Epig. LXXX. & Lib. XIII. Epig. CXXVII.

Praeterea aliud argumentum, quo Bucherius (d) ipse Triumphum annum confirmat, illam quoque loci Ovidiani interpretationem convellit. „Germanicum, ait „ Cl. vir, non nisi exatto consulatu (quem scilicet hoc anno gerebat) in Galliam Germanianam Belgicam ab Augusto missum, asserit Suetonius Calig. Cap. VIII. „ Quorsum tam sero? Nisi quod tum primum *Tiberius* a Germania redisset, de „ Pannoniis Dalmatisque demum triumphasset, ejusque triumpho Germanicus „ tunc Consul interfuisset, &c. Nec sane videtur *Tiberius* potuisse exercitum in Germania adhuc dum rebellante sine Duce relinquere antequam copias in hibernam deduxisset.

Tandem cum Ovidius nusquam istius Triumphum meminerit Lib. I. ex Ponto, quem supra vidimus haud ante hibernum hujus anni tempus editum fuisse: hinc conjectare licet, Poëtam vix ante hujus anni finem de *Tiberii* Triumpho audivisse, atque proinde hunc vix ante hiemem e' e ductum. Nisi dicamus, Naso-rem dum Epistolas Lib. I. colligeret, satisque ad justum volumen haberet, illas ad sequentem librum servasse, quibus Triumphum laudabat.

IV. Ut ut sit, cum nihil certi hac in re definire valeamus, satis fuerit autu-vasse, Poëtam potuisse citissimum sub hujus anni exitum memorare *Tiberii* Triumphum, praesertim Epist. I. Lib. II. Haec enim scripta videtur ubi primum de

(a) Cassendi Instit. Astron. Lib. I. c. 20. & ante illum Joan. Sacro de Bosco Sph. C. III. Ad quem locum Clavius: „ Tempore, ait, Autumni, sole videlicet existente in Scorpio,

ascendunt Pleiades vespere sub solis occasum, id est, Chronice,

(b) Lib. II. c. 47. Lib. XVIII. c. 25. 31. &c. vide sup. pag. 81.

(a) Belg. Roman. Lib. III. C. 3.

(b) Fos Lib. C. 2. §. 13 pag. 103.

(c) Lib. II. ex Pont. Ep. I. vers. 76.

(d) Belg. Rom. Lib. III. C. 3. §. 8.

de illo concium acceperat, liquidem cum sic exorsus esset:

Hæc quoque Casareæ pervenit fama Triumphæ,

Languida quo sepsi vis venit aura Noti;

addit, vers. 19-22.

Gratia, fama, tibi: per quam spectata Triumphæ

Lucido mediis est mihi pompa Gatis.

Indice te dediti, nuper visenda coisse

Innumeras Genies ad Ducis ora sui, &c.

Nec male hienalem tempestatem designant, quæ postea canit, vers. 25.

Tu mihi narrasti, cum multis lucibus ante

Fuderis affiduas imbilus Ausfer aquas,

Lumine caelesti Solem fulsisse serenum,

Cum populi cultu concordante die.

Qui dies forens sub æstatem nihil miri tulisset.

Quod porro subiungit:

Atque ita victorem, cum magno vocis honore,

Bellica laudatis dona dedisse viris:

illustratur ex Velleji verbis, quæ Lib. II. c. 121. ea subsequuntur modo de hoc Triumpho prolata: *Quem, ait, mihi fratrisque meo, inter præcipuos donis adornatis viris, comitari contigit.* Suetonius itidem scribit, Tiberium triumphantem profectus esse iniam Legatis, quibus triumphalia ornamenta impetrarat.

V. Unde simul, ut hoc addamus, intelliguntur, quæ Noster *Messalinus* scribit Epist. II. eundem memorans Triumphum, vers. 81-84.

Ipsi [Tiberius] super curru placido spectabilis ore

Tempora Phœbea virgine novo tulit.

Quem pia Venerat proles comitavit euntem,

Digna parente suo, nominibusque datis, &c.

Messalinus nempe ex illis erat Legatis, quibus ornamenta triumphalia fuere data, ob res in bello Illyrico præclare gestas, ut nominatim Vellejus (a) de ipso testatur Messalinus; quique adeo Tiberium in pompa triumphali *euntem* comitavit. Hunc ipsum honorem adhuc tangit vers. 91. 92.

Hæc tibi, ante diem per quem decreta merenti,

Venit honoratis laurea digna comis.

Sic nimirum legit Cl. Nic. Heinſius, priorem versum de Tiberio intelligens, qui Messalino lauream ante diem decreverit. Verum malim, cum Codices vasti sint, de ipso Augusto locum intelligere, per quem, non vero per Tiberium, cum sumam rerum gerentem laurea S. C. Ducibus decreta est. Idcirco sic potius istum legerem versiculum:

Itam colis ante Divum, per quem decreta merenti

Venit, &c.

Ut

(a) Lib. II. c. 114.

Cæius vocis loco male Cl. Nic. Heinſius *ovantem* reponendum arbitratur, quod Tiberius ob res bello Germanico gestas & *ovans* & *curru ubi ingressus est*, scribente Suetonio. (Lib. III. c. 9.) Atqui in hoc loco de rebus loquitur à Tiberio gestis An. U. C. DCCXLV. ac subsequens, quo tempore Tiberium *ovasse* tradit quoque Vellejus Lib. II. c. 96. ac Dio Lib. LV. p. 549. quod non erat confundendum cum Triumpho viginti post annis ducto, & quod ob res Pannonicas, &c. non vero Germanicas.

Ut Ovidius hoc loco, non secus ac centum aliis (a), Augustum sub *Dei* nomine indiget, quem ante alios, & præcipue coluerit Messalinus. Hunc enim sensum totus contextus requirit.

Illi vero *pia proles*, quæ cum Messalino aliisque Ducibus Tiberium in pompa triumphali profectura est, nulla certe aia, præterquam *Germanicus* à Tiberio adoptatus, Drusoque parente naturali, uti & titulis nominibusve *Caesaris* ac *Germanici*, dignus. Ei enim, ut habet Dio (b), decreta sunt *insignia triumphalia*, quod & aliis etiam Ducibus datum ac *Prætorii honores*. Hinc quod Ovidius Ep. I. canit, in eadem Triumpho pompa Germanicum suas habuisse partes, vers. 49. 50.

Pertulis hæc idem nobis, Germanice, rumor,

Oppida sub titulo nominis esse tui.

At *Drusum* Tiberii filium naturalem una quoque cum patre triumphasse, ex Dionis disci perperam asserit laudatus Nic. Heinſius. Dio enim modo narrat, decretum tunc *Druso* fuisse, *etsi is in belli nulla parte fuerat, ut in Senatum, priusquam allectus in eum Ordinem esset, veniret*, &c. nulla de triumpho mentione facta.

Denique notare est, eandem Epist. II. *hieme* scriptam fuisse, indicari vers. 93-96.

Felices, quibus hoc licuit spectare triumphos,

Et Ducis ore Deos æquiparante frui.

At mihi Samothacæ pro Caesaris ore videndi,

Terraque pacis inops, undaque vincita gelu.

ANNO [Ch. XIII. U. C. DCCLXVI.
Ovidii LV. & LVI.

C. SILIO CAECINA, L. MUNATIO PLANCO COSS.

I. **T**IAMSI supra concesserimus, aliquam *II. ex Ponto Libri* partem ad præcedentem annum alligari posse: Nihil tamen minus nobis omnino videtur, ipsum Librum jam collectum nonnisi hocce anno fuisse editum Romanque missum; quod *prioris* etiam pars aliqua sub illius anni exeuntis *hieme* exarata fuerit, prout jam ante vidimus.

II. Neque ad aliud tempus referendus est *tertius ex Ponto Liber*, quo etiam pluries prædictum Tiberii Triumphum memorat, Epist. I. III. IV. Hac vero notat, se *anno* circiter, postquam ductus ille fuerat, scribere. Etenim *opus* Rufino mittens, quod de eodem *Triumpho* carminibus condiderat, (vers. 3-6. &c.) ait, vers. 53-60.

Cætera certatim de magno scripta triumpho

Jam pridem populi suspicor ore legi, &c.

Non ego cessavi, nec fecit inertia serum:

Ultima me vasti sustinet ora freti.

Dum venit hæc rumor, properataque carmina sunt,

Factaque eunt ad vos, annus abesse potest.

O

Hic-

(a) Præter loca superius indicata, vide ejusd. Lib. Epist. III. vers. 68. Ep. VIII. vers. 2. 76. &c.

(b) Lib. LVI. pag. 382.

Confer. Lib. IV. ex Pont. Epist. XI. vers. 15. 16.

Dum tua pervenit, dum littera nostra recurrens,
Tot maria ac terras percat, aures abiit.

Hicem autem ea se canere innuit, vers. 33. 34.

Pectora sint nobis nivibus glaciisque liebit,

Atque hoc, quæ pator, frigidiora loco, &c.

Illud autem quæ de Tiberii Triumpho, quod hoc anno Romam misit, jam Noster molitus erat, cum Lib. II. Ep. V. scriberet, ex vers. 27-35.

Nuper ut hæc magis pervenit fama Triumph;

Lasus sum tantæ fumere molis opus, &c.

Quod si forte Liber vestras pervenit ad aures

Tutelem mando sentiat ille tuam.

Quæ si cum illis Lib. III. Ep. IV. vers. 53-60. conferantur, haud immerito videbuntur & hoc anno scripta. Etsi vero Liber ille temporum injuria perierit, plurima tamen Ponticæ Nostri Epistolæ nunc superstites exhibent, quæ non parum ejusdem Triumpho pompam, atque ipsam Historiam illustrant.

III. Cum vero Poëta Lib. III. Ep. II. exararet, jam vernaculam Tomitarum Linguam didicerat, vers. 40.

Nam didici Getico Sarmaticeque loqui.

At Trist. Lib. V. El. IX. vers. 36-38.

Per gazam res est significanda mihi.

Barbarus hic ego sum; quia non intelligit ulli:

Id vident stulti verba Latina Getar, &c.

Elegia tamen XII. vers. 57. 58. ait:

Idem mihi videtur (s) jam didicisse Latine:

Jam didici Getico Sarmaticeque loqui.

Illa autem Getico Tomitarum lingua quid ex Græca mixtum habuit, quod Coloni ex Mileto Græci Tomos considerant: Trist. Lib. III. El. IX.

Hic quoque sunt igitur Grajæ (quis crederet?) Urbes,

Inter inhumanæ nomina barbariæ.

*Hæc quoque Mileto * missi venere Coloni, &c.*

Hinc est quod Trist. Lib. V. El. II. canit vers. 67. 68.

Nesciæque est vocis quod barbara Lingua Latinae;

Grajæque quod Getico videtur loquela sono.

Et Eleg. VII. vers. 9-12.

Tarba Tomitanæ quæ sit regionis, & inter

Quos habitem mores; discere cura tibi est?

Missa sit hæc quævis inter Grajosque Getasque;

A malo pacatis plus trebit ora Getis, &c.

IV. Addamus & hic observationem illustrando ejusdem Lib. III. ex Ponto Epist. II. loco, ac Cottæ, cui inferibitur, Geni (b) necessariam. Scilicet Ovidius de hujus Cottæ moribus loquens, addit vers. 105-108.

Quæ Volæus patrii cognoscat nominis auctor;

Quæ Numa maternus non negat esse suos:

Ad-

(a) Vide Trist. Lib. III. El. XIV. vers. 45-50. quæ eodem sensu sunt accipiendæ.

(b) Trist. Lib. V. El. X. vers. 33.

Hæc quoque, qui geniti Graja creduntur ab Urbe,

Pro patris cultu Persica bræca tegit.

(c) De quo agens Theodor. Ryckius variè errat, Not. ad Tacit. Ann. III. c. 2. T. II.

ADJECTIVE probent genitiva ad nomina COTTÆ;

Si tu non esses, interitura domus.

Quibus Noster significat, Cottam ex Valeriorum Messalærum Gente per patrem ortum trahere; quippe Gens sua ab antiquo Volæi * stemmate nomen derivabat, & qui primo Volæis & Volusi fuerant dicti, postea & Valerii sunt vocati, ut re- & Cl. Nic. Heiafius notavit. At male mox addit, Ovidium vers. 107. innuere, Cottam adoptione in Aureliam Cottarum familiam transisse (a). Et enim Noster clare docet Lib. IV. ex Ponto Ep. ult. Cottæ matrem ex ista Cottarum Aurelia familiâ procreatam fuisse, vers. 41-44.

Te tamen in turba non ausim, Cotta, flere;

Pieridum lumen, præsidiumque Fori.

Maternos Cottas cui Messalæque paternos

Maxima nobilitas ingeminata dedit.

Igitur cum Cottæ pater esset M. Valerius Messala Corvinus, celeberrimus ille Orator, de cujus morte supra diximus ad An. U. C. DCCLVII. Mater vero ab Aurelia Cottarum Gente, quæ Numam Regem habebat auctorem, descenderet; hinc est quod Ovidius priore loco dicat, Cottas adjectos esse ad hujus Cottæ nomina genitiva, hoc est, huncce Messalæ filium præter paternæ nomina tulisse quoque Cottarum nomen, quod nempe receperat à matre, ut sæpe apud Romanos fiebat.

Idem porro Cotta Nasonis amicus post Messallini fratris sui mortem dictus quoque cognomine Messalinus fuit. Rem aperit Vellejus (b) de illo Val. Messalino loquens: *Qui vir, ait, animo etiam quam Gente nobilitat, dignissimus qui & PATREM CORVINUM habuisset, & cognomen suum (NB.) COTTÆ FRATRI relinqueret*†. Inde est quod ille soleat à Tacito (c) Cotta Messalinus dici.

Ad Valerium Messalinum, qui frater Cottæ natu maximus videtur, Ovidius scribit Lib. I. ex Ponto Ep. VII. Lib. II. Ep. II. Illa de Patre jam mortuo canit, illum olim Poëtam Nostrum inter amicos habuisse, vers. 27.

Nec tuus est Genitor nos inficiatus amicos,

Hortator studii causæque fæque mei, &c.

Mox de Cotta ejus fratre subjungit:

Adde quod est frater tanto tibi junctus amore,

Quantus in Atridis Tyndaridisque fuit.

Is me nec comitem, nec designatus amicum est, &c. (d)

Paria scribit ad eundem Lib. II. Ep. II. vers. 99-104. ubi & illum laudat ob gratiam, qua valebat apud Augustum, ac paternam eloquentiam, cujus fuerat hæres, vers. 49-54.

O 2

Ad

* Rutilius in Itinerario. Volusi habet:

Qui Volusi antiquo derivat stemmate vocant;

Et reges Rutulos, teste Mænone refert.

(a) Quod & nuperrime Cl. Brouckhuyfen affirmavit, not. ad Tibul. & paulo ante Theod. Ryckius Not. ad Tacit. T. II. p. 58. sequuntur. scil. Scholiasten. Perfi ad Sat. II. v. 72. cujus locum profert. Ryckius ibid.

(b) Lib. II. c. 112.

† Ex quo loco patet, Messalinum jam obiisse, cum Vellejus hæc scriberet, id est, ante XVI. Tiberii annum. De ejus morte vid. Plin. lib. XXXII. c. 10.

(c) Annal. Lib. II. c. 32. L. IV. c. 20. Lib. V. c. 3. Lib. VI. c. 5. 6. 7. Lib. XII. c. 22. Ita & Plin. Lib. X. c. 22. Sed, (quod constat) Messalinus Cotta, Messalæ Oratoris filius, &c. Lib. XXXII. c. 6. eum vocat Consularem.

(d) Lege & vers. 55-60.

Ad *Cottam* vero est ejusdem Libri Ep. VIII. & Lib. III. Ep. II. ac V. qua juvenis Ovidio dicitur, vers. 7.

*Legimus, o juvenis, patrii non degener oris,
Dista tibi pleno verba dispersa Foro, &c.*

V. Sed ut ad Nasonis Operum seriem redeamus, *Libri IV. ex Ponto Epist. IV.* hoc certissime anno ad exitum vergente missa est *Sex. Pompejo*, cui de *Consulatu* gratulatur, quem anno geiturus erat proximo. Fingit enim *Famam* sic se allocuturam fuisse, vers. 17.

*Consule Pompejo, quo non tibi carior alter,
Candidus & felix proximus annus erit.*

Deinde vers. 23, addit:

*Ergo tibi, Junc bicaps, longam referaveris annum,
Pulsus & à siero mense December oris;
Purpura Pompejura summi velabit honoris, &c.*

Ille autem *Sextus Pompejus* anno subsequenti U. C. DCCLXVII. *Consul* annum felicis aperuit; quare haec Epistola ad eum jam designatum *Consulem* missa, antequam *Decembri* successisset *Januarius*, ad huncce annum U. C. DCCLXVI. exeuntem omnino pertinet. Ante vero hanc Epist. scripserat & ejusdem Libri primam, quae non modo ordine, sed & tempore alias eidem scriptas praecessit, ut liquido patet ex vers. 1-25.

*Accipe, Pompei, deductum carmen ab illo,
Debitur est vincti qui tibi, Sexce, suae.
Qui seu non prohibes à me tua nomina poni,
Accedes meritis haec quoque summa tuis, &c.*

Pompejus ille jam ante maximis *Ovidium* profecutus fuerat beneficiis, ipsomet *Poëta* teste, vers. 22.

*Nunquam pigra fuit nostris tua gratia rebus;
Nec mihi munificas arca negavit opes, &c.*

Idem confiteatur, ac pluribus verbis profecquitur Ep. XV. vers. 3-20. Ubi & *Pompeji* facultates recitat.

ANNO { Ch. XIV. U. C. DCCLXVII.
Ovidii LVI. & LVII.

SEX. POMPEJO, SEX. APULEJO COSS.

I. SEXTO POMPEJO jam *Consulatu* fungenti Epistola V. Libri IV. ex *Ponto* inscripta est. Ideo necesse est, ut hoc incunte anno concinnata fuerit; vel si superiore exeunte, nonnisi tamen hoc ad *Consulem* pervenerit. Alterutrum indicant haec *Ovidii* carmina, quibus tamen prior sensus convenientior mihi videtur:

*Ite, leves Eleji, doctas ad Consulibus aures;
Verbaque honorato ferte legenda viro.
Longa via est; nec vos pedibus proceditis aequis:
Tectaque brumali sub nive terra latet.
Cum gelidam Thracen, & optum nubibus Haemon,
Et maris Ioni transferitis aquas;*

Luce minus decima dominam venietis in Urbem,
Ut festinatam non faciatis iter, &c.*

deinde vers. 17-24. supponit, fore ut *POMPEJUS* jam *Consulatus* officiis occupatus sit, cum ad eum haec Epistola pervenerit:

*Aut veget ille suos dicendo jura Quirites,
Conspicuum signis cum premet alius ebur, &c.*

II. Epistola VI. certissimo temporis caractere notatur, morte nimirum *Augusti*, hoc anno die *Septilis XIX.* defuncti, atque *Sexennio* exsili *Nasonis*; uti jam ad An. U. C. DCCLXII. N. III. (a) indicavimus. Scil. *Notker* canit vers. 5. 6.

*In Scythia nobis quinquennis Olympias acta est:
Jam tempus Lustris transit in alterius.*

Quibus ostendimus significari, tum alterum *Lustrum*, seu sextum exsili *Ovidiani* annum modo inchoatum fuisse, cum *Notker* ea scriberet. Quod subsequentes de *Augusto*, ceu nuper mortuo, confirmant vers. 15-18.

*Caeperat Augustus deceptae ignoscere culpae;
Spem nostram terras deseruitque simul
Quale tamen potui de Coelitate, Brute, recenti
Vestra † procul postius Carmen in ora dedi, &c.*

Quae docent recens *Augustum* decessisse ac in *Divos* relatum esse. Ut *Ovidius* vix ante *Septembris* finem haec ad *Brutum* mittere potuerit; cum *Notker* testetur se jam ante *Poëma* de *Augusto Divis* jam adscripto vulgavisse. Imo jam loco indicato docuimus, vix ante *Decembrem* ea fuisse conscripta.

III. Eadem Epistola *Naso* de *Fabii Maximi* morte conqueritur, vers. 9-14.

*Certus eras pro me, Fabiae laus, Maxime, Genis,
Numen ad Augustum supplice voce loqui.
Occidis ante preces; causamque ego, Maxime, mortis
(Nec fueram tanti) me reor esse tuae, &c.*

At ne hac *invidia* *Nasonem* oneremus, vera istius mortis causa ex *Historicis* aperienda. *Tacitum* (b) audiamus primum, haec scribentem: „Haec atque talia agitantibus, gravescere valetudo *Augusti*; & quidam scelus uxoris suspectabant. Quippe rumor inceserat, paucos ante menses, *Augustum* electis consiliis, & comite uno *FABIO MAXIMO*, *Planasiam* vestum, ad visendum *Agrippam*, &c. Quod *MAXIMUM* uxori *MARCIAE* aperuisse: illam *Liviae*: *C. Navum* (c) id *Caesari*. Neque multo post, extincto *MAXIMO* (dubium an quaesita morte) auditis in funere ejus *MARCIAE* gemitus semet incusantis, quod causa exitii marito fuisset. Dubium autem illud *Taciti* solvit *Plutarchus* (d), qui cum istis similia tradidisset, addit: *Venientem igitur, de more,*

O 3 ma-

* Scil. significat, Epistolam, postquam in *Italiam* perlata fuerit, decem circiter diebus potuisse *Brundisio* ad *Urbem* pervenire. *Horatius* certe cum iter non festinaret, XIV. diebus *Roma Brundisiam* petiit, ut ipsemet describit *Lib. I. Sat. 5.* Attamen *Cicero Brundisii* de *genis* Epistolam ab *Antico* *Romae* scriptam septimo summum die accepit. Etenim ait, *Lib. ad Att. XI. Ep. 21. Accepi VI. Kal. Sept. litteras à te datas XII. Kal.* Nisi mendum in numeris existimemus curare.

(a) Pag. 82. seq.

† Ideo illud *Ovidii* *Poëmatium*, quod & cum pluribus aliis interit. diversum fuit ab illo *Genis* in eundem *Augusti* obitum scripto, *Lib. IV. ex Ponto Ep. 13. vers. 19-20.*

(b) *Annal. Lib. I. cap. 5.*

(c) *Genis* legit *Lipsius.*

(d) *Lib. dei dōloerjias.*

mane Fabiam (a) & jillem illud dicentem Ave, Caesar refalatoris, Vale, inquit, Fulci. Atque ille id intelligens, domum se illico subduxit, & vocata uxore: Rescivi, inquit, Caesari, non fuisse me arcana, ideo mori mihi decretum est, &c.

Quod dein subiungit Plurarchus, Marciam nempe accepto gladio seipsum viro vram intercessisse, confutatur à Tacito, qui diserte testatur, eam vixisse, & auditos ejus gemus in funere mariti, uti jam pridem Lipsio notatum. Taciti vero hac de re testimonium omnino confirmat Ovidius Faust. Lib. VI. fine; quod opus tribus abhinc annis cecidit. Ibidem eam ad ultimum Junii diem de Templo Faustulo Musurum, quod Marcus Philippus (b) restituit, agens, de Marcia tanquam adhuc in vivis loquitur, vers. 801-808.

— Sic Choro: clari monumenta Philippi

Alpicis: unde trahit Marcia casta genus.

Marcia sacrisco deductum nomen ab Anco;

In qua par facies nobilitate sua.

Par animo quaque forma suo respondet in illis:

Et genus, & facies, ingeniumque simul, &c.

Quibus patet, Marciam, Fabii Maximi conjugem, à Marcio Philippo, qui Herodoto Mithridate Aedem refecit, descendisse, sive fuerit ille Marciae avus, sive pater. Eam vero Torrensius aliique viri docti asserunt fuisse Marcium Philippum, Augusti cœnitem (c). At Noster clare prodit, Materteram, non vero Matrem Augusti, nuptam illius Aedis Restitutori (d) fuisse. Subjungit enim, vers. 809. Sic.

Nupta fuit quoniam matertera Caesaris illi.

O decus, o sacra foemina digna domo!

Unde simul intelligitur, cur Ovidius Lib. I. ex Ponto Epist. II. suam laudans uxorem, dicat, eam Marciae, sicut & ante Materterae Caesaris dilectam fuisse, uti supra (e) notavimus. Quod nempe Marcia matrem, vel saltem aviam habuerit Materteram Augusti.

Alius est insuper locus, hic non praetereundus, quo Noster indicat, suam uxorem ex Fabii Maximi familia fuisse, ac Marciam summopere coluisse; scilicet Lib. III. ex Pont. Ep. I. vers. 75-78.

Iste domui debet, de qua cœniseris, ut illam

Non magis officis, quam prohibitis, colas.

Cuncta licet facias; nisi sis laudabilis, uxor,

Non poterit credi Marcia culta tibi.

His addendum, errare Lipsium, cum ad Tacitum notat, Marciae maritum esse Fabium illum Maximum, qui Consul fuit anno Urbis DCCXLII. (capit. minut.) Ve-

(a) Sic male pro Fabiam semper habet.

(b) Sueton. Lib. II. cap. 29. ad quem vide Torrensi Not. ubi plures laudantur Scriptores, quibus id Templum fuit memoratum, uti & Nummi, quibus Hercules Musurum signatur. Martialis Lib. V. Epigr. 50. docet Particam huic Templo adjunctam à Marcio Philippo, pro more, fuisse:

Vires, cœnos, Porticum Philippi;

Si te viderit Hercules, peristi.

Idem Plin. Lib. 35. c. 10. Zenodoti manu Romae Helena est in Philippi Partibus.

(c) De quo Sueton. Lib. II. c. 8. ut qui post Julii Caes. necem Consulatus esset.

(d) Idem videtur ac ille, qui Tribunus Plebis initio belli Civilis Pompejani: Caes. de B. C. Lib. I.

(e) Pag. 50.

Verum hujus filius ille nobis omnino videtur, quod Lib. I. ex Ponto Ep. II. ad ipsum Fabiam scribat, vers. 133. seqq.

Ille ego (sum) qui duxi vestras Hymenaeon ad ignes;

Et cecini falso Carmina digna toro.

Cujus te solitum meminisse laudare libellos,

Exceptis, Demino qui nocere suo, &c.

Inde liquet, Fabium huncce tunc demum uxorem duxisse, cum jam Noster Carminis condere soleret; siquidem in ejus honorem Epithalamium cecinit. Quod in Consulatum Anni U. C. DCCXLIII. (Varronianum) vix cadere potest; eo minus, quod illum Ovidius juvenem vocat, qui tamen his temporibus jam senex foret, si XLII. ante annis Consulatum gessisset: Lib. II. ex Ponto El. III. vers. 55.

Scilicet indignum, JUVENIS rarissime, ducis

Te fieri comitem stantis in orbe Deae.

Immo Fabius Ovidii amicus aliquot post Nostri annis natus est, ut mox tradit, vers. 69-72.

Movis amicitiae tum te constantia longae;

Ante tuos ortus quae mihi coepta fuit.

Et quod eras alius factus, mihi natus amicus:

Quodque tibi in cunis oscula prima dedi, &c.

III. Epistola quoque VIII. ejusdem Libri IV. ex Ponto post Augusti obitum scripta est Sullio, qui Nasonis privignam duxerat uxorem*. Ibidem enim Germanicam alloquens, ait vers. 63. 64.

Et modo, Caesar, Avum, quem virtus addidit astris,

Sacravit aliqua carmina parte tuum.

Germanicus nempe adoptatus à Tiberio, quem Augustus adoptaverat, Avum habuit Augustum. Illud autem modo significat, & hanc Epistolam, & ipsum in Augusti mortem opus, sub hujus anni finem, vel summum sub proximi principum, fuisse condita.

IV. Mortuo itidem Augusto Noster ea inseruit, quae leguntur Faust. Lib. I. ubi Poeta Carmentum de Romano Imperio vaticinantem sic inducit à vers. 531.

Et penes Augustos patriae tutela manebit.

Hanc fas Imperii fraena tenere domum.

Inde nepos natusque Dei (licet ipse recuset)

Pondera caelesti mente paterna feret.

Uique ego perpetuis olim sacrabor in aris;

Sic AUGUSTA novum JULIA nomen erit.

Ex quibus perspicuum sit, quantopere Cl. Norisus (a) erraverit, dum asseruit, Ovidium Libros Faustorum exsulem scripsisse, vivente adhuc Augusto. Etenim 1. Nepos ille natusque Dei, qui licet recusaret, mox tamen Imperii pondera tulit, nullus certe alius praeterquam Tiberius adoptione filius Augusti, jam Divis annumerati, ac ideo nepos Julii Caesaris, inter Deos utique consecrati. Ipse etiam Tiberius, ut Tacitus (b) testatur, perplexa & obscura oratione Imperium à se primum rejicere voluit, nec id se accipere simulavit, nisi postquam Senatus precibus urssisset. Quod & Suetonius paucis narravit (c): Principatum, ait, quarevis neque

* Vide vers. 9-12. & sup. pag. 50.

(a) De Cenot. Pisan. p. 201.

(b) Annal. Lib. I. init. (c) In Tib. C. XXIV.

occupare confestim, neque agris habitosset, & statione militum, hoc est, ut & specie dominationis affundit, alii tamen RECUSAVIT (NB.) impudentissimo animo, &c. Vellejus vero testis coaerens rem suo more, id est adulatorie, sic tradit, Lib. II. c. 124. *Una tamen velut instatio Circiteris fuit; pugnantis cum Caesare Senatus Populi Romani, ut stationi paternae succederet illius, ut potius aequalem civem, quam eminentem heret agere Principem. Tandem magis ratione, quam honore victus est: cum quicquid tuendum non suscepisset, periturum videret. Solique huic contigit, paucis diebus reculare Principatum, quam, ut occuparent eum, alii armis pugnauerant.* Eodem Ovidius respicit Lib. IV. ex Pont. Ep. 13. ut ad annum proximum videbimus.

2. Poeta ibidem haud obscure designat *Liviae* in familiam *Juliam* & nomen *Augustinae* adoptionem, Augusti testamento factam, teste Tacito, qui, Augusti morte narrata, subjungit (a): *Nibil primo Senatus die agi passus, (Tiberius) nisi de supplicis Augusti. Cujus testamentum inlatum per virgines Vestae, Tiberium & Liviam heredes habuit. Livia in familiam Juliam, nomenque Augustae assumebatur.* Idem tradunt Vellejus (b), & Suetonius (c), confirmantque Nummi, Augusto jam defuncto cui, *Liviam* sub illo *JULIAE AUGUSTAE* nomine repraesentantes.

ANNUS { Ch. xv. U. C. DCCLXVIII.
Ovidii LVII. & LVIII.

DRUSO CAESARE, C. NORBANO FLACCO COSS.

I. PISTOLAM 13. Lib. IV. ex Ponto *sexta hieme* sui exilii a Nasone scriptam, superius (d) ex vers. 40. docuimus, hancque temporis notam a prava Eminentiss. Nonii interpretatione vindicavimus. Illa autem *hiems* proxime mortem Augusti sequebatur, ut ibidem obiter diximus, patetque ex his Poetae de suo Carmine *Lingua Getica* concinnato vers. 19-28.

Ad pudet! & Getico scripsi sermone Libellum:

Struclaque sunt nostris barbara verba modis.

Et placui, gratare mihi, coepique Poetae

Inter indignos nomen habere Getas.

Matrem quaevis? Laudes de Caesare dixi.

Adiuta est novitas numine nostrae Dei.

Nam patris Augusti docui mortale fuisse

Corpus; in aetheris numen abisse domos:

Esse parem virtute patri, qui fraena coactus

Saepe recusati ceperis Imperii, &c.

Ecce Poeta non modo *Augustum* jam functum ac consecratum isto laudaverat Libro, sed & *Tiberium* eius successorem, ad cujus fictam alludit modestiam, quae is velut coactus, & querens miseram onerosamque sibi injungi servitutem, imperium recepit, uti doceri a Tacito ad superiorem annum N. 4. observavimus. Igitur cum mox Ovidius addat, vers. 39. 40.

Sed me jam, Care, nihil

SEXTA relegatum BRUMA sub axe videt:

Hinc

(a) Annal. Lib. I. c. 11.

(b) Lib. II. c. 75.

(c) In Aug. c. 101.

(d) Pag. 52 & 83.

Hinc manifestum est, Epistolam hanc *hieme*, quae proxime Augusti obitum secuta est, *Caro*, iidem Poetae *, missam a Nasone fuisse, id est, vel anno superiore desinente, vel hoc incipiente, quod magis mihi placet. Vix enim Naso tot Carmina & Latine & Getice exarare ante superioris anni finem potuisset, quot ante vidimus ab ea conscripta, ex quo noverat, Augustum decessisse, scilicet exente citissimum *Septembri*. Praeterea monet Severum Epitola II. se his temporibus rarius quam ante scripsisse; vers. 23-30.

Da veniam falso; studiis quoque fraena remis:

Ducitur & digitis littera rara meis, &c.

II. AESTATE vero hujusce anni Naso Epistolam X. ejusdem Libri IV. *Albino* *Pedoni* † dedit, cum sic exordiat:

Hic mihi Cimmerico bis tertia ducitur aestas

Littore, pollitos inter agenda Getas.

Scilicet Ovidius anno U. C. DCCLXII. ad finem vertente, ut supra demonstravimus, *relegatus* est; adeoque *sexta* ab hoc termino *aestas* in medium annum U. C. DCCLXVIII. certissime cadit. Sub initium vero *aestatis* ea fuisse calamo mandata exinde discimus, quod Noster dicit, *sextam* hancce *aestatem*, quae ipsi tum ducebatur, *agendam* sibi inter *Getas* esse.

ANNUS { Ch. xv. U. C. DCCLXIX.
Ovidii LVIII. & LIX.

T. STATILIO TAURO, L. SCRIBONIO LIBONE COSS.

I. NULLI praeterquam huic anno assignanda venit Epistola IX. Lib. IV. ex Ponto, quam Ovidius *Gracino* Consuli in posteriorem anni partem designato misit, exoptans ut ea posset Romam ante venire, quam ille Fasces assumsisset Consulares, vers. 2-6.

Missaque Di faciant Auroram occurrat ad illam,

Bis senos Fasces quae tibi prima dabit.

Ut, quoniam sine me tanges Capitolia Consul,

Et sicut turbae pars ego nulla tuae;

In Domini subeat partes, & praesent amici

Officium jussu littera nostra die.

Deinde tempus, quo *Gracinus* Consul futurus erat, patet ex vers. 57-60.

Altera laetitiae, nec cedens causa priori,

Successor tanti frater honoris erit.

Nam tibi finitum summo, Graecine, DECEMBRI

Imperium, JANI suscipis ille die, &c.

Significat nempe Poeta, *Gracinum* Consulatu functurum ad finem usque *Decembris* fuisse, moxque *fratrem* Kalendis *Januariis* ei successurum. *Frater* autem ejus Ovidio dicitur *FLACCUS* vers. 69. 75. qui merito doctis compluribus viris jam dudum visus est *L. POMPONIUS FLACCUS* anni proximi U. C. DCCLXX. Consul ordinarius in *Fallis* signatus. Alius quidem *Flaccus* Consulatum anno U.

P

C.

* Vide ibid. vers. 1. 11. 12. 43. 46. ac Epist. XVI. vers. 7. 8. unde liquet, Carum de *Heracle* Poeta scripsisse, atque Nasonis sodalem fuisse.

† Is tunc temporis *Thestida* condebat, vers. 71. 76.

C. DCCLXVIII. gessit. Verum is ex *Norbanorum* Gente fuit, ille vero *Nafonis* amicus, ac *Gracini* frater, ex *Pomponis* erat. Hoc nos docet antiquus Lapis à Cl. Reinseio (a) vulgatus, qui inscribitur C. POMPONIO C. F. GRAECINO PRAEF. URB. &c. Probat & Tacitus (b) id *Gracini* cognomen in *Pomponiorum* familia fuisse, narrans anno U. C. DCCCX. sub Neronis Principatu *Pomponiam Gracinam*, insignem foeminam *Plautio*, qui *ovans se de Britannis retulit*, nuptam esse. Unde Reinseio *Gracinus*, illo Lapide signatus, videtur filius ejus *Gracini* (c), qui Cos. An. U. C. DCCLXIX. L. Pomponium Flaccum Cos. An. U. DCCLXX. fratrem habuit, sororem (d) *Pomponiam Gracinam*, *Plautii Triumphantis* uxorem. Ita & doctissimus Norisius (e) de L. Pomponio Flacco *Syriae Praefide*: Is, inquit, *gesserat Consulatum An. U. DCCLXX. Pomponio Gracino fratri semeltri Consuli (suffecto) successor datus*; quorum fratrum Magistratus laudat *Ovidius Lib. IV. de Ponto El. IX.*

Aliud insuper argumentum ex Inscriptionis fragmento mutuatur, quod apud Ill. Ciampinum Romae asservatum Cl. *Henricus Copes* Sylva-Ducensis Senator ad Amplissimum *Cyprum* Daventriensem Consulem, ac summis pluribus aliis muneribus tam egregie functum misit, *Epistola* Romae An. Ch. MDCLXXXV. data, cujus apographum eruditissimus ac amicissimus Vir *Eduard. Holtboerus* Utrechtinus mecum communicavit, & quod postea apud Cl. *Fabretum* (f) integris legimus. Id sic se habet:

GELOS DIVI AVGVSTI L. EX DEC...
POST MORTEM FILII SVI NO....
FECIT ET DEDIC....
III. NONAS MAIAS T. STATILIO TAVRO
P. POMPO....

Jam vero *Sisenna Statilius Taurus* Cos. ordinarius cum *P. Libone* An. U. C. DCCLXIX. Tacito (g) & Dioni (h) notatur, Fastique suffragantur. Igitur ille qui hoc fragmento cum *Tauro* signatur, quique ut satis clare apparet, dictus fuit *Pomponius*, eodem anno suffectus Consul est, in locum forte *Libonis*; nec alius videretur, quam *Pomponius Gracinus* Ovidii amicus, ac *L. Pomponii Flacci* frater.

(a) Syntag. Insc. p. 435.

(b) Annal. Lib. XIII. c. 32.

(c) At is ex Insc. seq. Dicitur *P. (non C.) Pomponius*. Mirum vero Doctiss. Reinseium L. C. existimare, pro PRAEFECT. VRB. legendum, PRAEFECT. FABRUM; atque in Praef. FABRUM convenire caetera viri nomina, Scil. X. VIR. STL. IV, &c. Nec certe alio probaret exemplo, Consulit filium, &c. tam infima dignitate, ac Praef. FABRUM, uaqueam sanctum esse.

(d) *Filiam* potius dicendum erat, ut recte *Reichius* ad illum Taciti loc. censet, tum ob aetatem *Gracini* & fratris ejus, utriusque his temporibus Cos. tum ob *quadraginta* annos, quibus post *Juliae* Drusi filiae necem superfuisset, testis est Tacitus. Etenim ista *Julia* dolo *Messalinae* sublata An. U. C. DCCXCV. Unde ad annum DCCCX. de quo agit ibidem Tacitus, elapsi XV. anni. At ulterius adhuc, & ad annum usque U. C. DCCCXXXV. vitam produxit. Additis enim XL. ad illum DCCXCV. sum DCCCXXXV. Ut recte Historicus ille notaverit. *Lygaeam* huic *Pomponiae* aetatem fuisse. Si vero ea natalem vel ipsam annum U. C. DCCLXX. quo *Pomponius* Flaccus Consul fuit, habuisset; tum ad no. U. C. DCCCXXXV. jam aunos modo LXV. nata fuisset, &c.

(e) De Epochis Syro-Maced. Dic. III. Cap. IV. p. 166. Edit. Lipsi. at 142. Edit. Flor.

(f) Synt. Insc. p. 701. n. 224.

(g) Annal. Lib. II. c. 1.

(h) Lib. LVII. p. 612.

ter. Dolendum est, quod omnia ejus nomina, legi non potuerint. *Taurus* porro ibidem memoratum eundem esse cum hujus anni Consule, facile colligitur ex alio Lapide integro, penes eundem Ill. *Ciampinum*, quem ipse Cl. *Copes* etiam descripsit, ac Cl. *Fabretti* (a) vulgavit, quem vero Centumviri Municipii Augusti Vopentis in honorem istius *Gelotis* D. Augusti Liberti consecrarunt GAETULICO ET CALVISIO SABINO COSS. hoc est, anno U. C. DCCLXXIX.

An autem *Gracinus*, suffectus Consul, fuerit *Semestris*, ut Cl. *Norisio* visum, defini certo nequit. Etenim licet sub Augusto solerent Consules suffecti esse *Semestres* à *Kal. Julis* ad finem usque anni; attamen res haud constanter eodem modo se habuit *Tiberio* Principe. Is, teste *Dione* (b), quosdam Coss. ad longius, alios ad brevius temporis spatium designabat: itemque nonnullos etiam citius, quam consueverat, loco movebat; aliis, ut diutius in Magistratu essent, concedebat, &c. Inde est, quod in fragmento Factorum Municipalium apud *Gruterum* (c) signatur Coss. *suffecti*, quidam VII. ID. MAI. alii KAL. JUL. alii KAL. OCT. Immo cum ex 1°. Lapide *P. Pomponius* jam III. NON. MAI. Consul fuerit, inde corruit omne opinionis *Norisianae* fundamentum; nec verisimile videtur, cum Consulatu abisse ante Decembris finem.

II. Ea, quamvis prolixa, non videbuntur tamen supervacua, cum & hujus temporis Historiam, & *Nafonis* carmina non parum illustrent. Ex eodem instituto hic notandum insuper venit, quod *Noster* eadem *Epistola* significat, utrumque scil. *Gracinum* ac *Flaccum*, Consules *Tiberii* gratia creatos, vers. 67-70.

Multiplicat tamen hunc gravitas Auctoris honorem:

Et majestatem res data dantis habet.

Judicis igitur liceat Flaccoque tibi que

Talibus Augusti tempus in omne frui.

Tiberius enim ubi primum *Caesari Octaviano Augusti* cognomine dicto successit, idem quoque cognomen assumpsit*, quod & alii postea continuo usurparunt. Nec alius, quam *Tiberius* hic intelligi potest, siquidem *Ovidius* postea de *Augusto* antecessore, ceu jam defuncto & consecrato, loquitur, vers. 105-110. & 127-134. (d)

Hinc porro patet, *Flaccum* illum non esse *Norbanum* An. U. C. DCCLXVIII. Consulem; cum *Tacitus* testetur (e), *Tiberium* eo anno primum *Comitia* Consularia habuisse. Idcirco haud ante *Flaccus* ac *Gracinus* potuerunt consules à *Tiberio* designari: nec etiam potuit haec *Nafonis* *Epistola*, quam versamus, ante eadem *Comitia* eundemque annum scribi. Unde quae superius diximus adeo valide confirmantur, ut nullum super sit dubium, quin eadem *Epistola* hoc anno DCCLXIX. & quidem paulo ante *Kalendas MAIAS*, (ex Lapide sup. p. praeced. prolato) *Gracino* jam Consuli designato, & mox Magistratum inturo ad anni forsitan usque exitum, missa fuerit.

P 2

III. Ad-

(a) Syntag. Insc. p. 170.

(b) Lib. LVIII. p. 632.

(c) Insc. Thef. p. 1087. n. 1.

* Hinc & Ep. XIII. Lib. IV. *Ovidius* id *Tiberio* tribuit, vers. 25. vid. sup. p. 112.

(d) Ex quibus manifestum est, *Carmen* illud, jam *Augusto* vita functo, ac inter sidera locato, exaratum fuisse. Ut merito exinde Cl. *Jean. Vignoli* miratus sit, viro doctissimo *Ger. Vossio* visum esse, & quidem ex hoc Poemate, *Augusti* Apotheosin, quam *Ovidius* in *Exilio* cecinit, eidem Principi adhuc viventi scriptam fuisse: de *Colum. Anton. Pii*, p. 85.

(e) Annal. Lib. I. c. 81.

III. Addamus & ibidem Ovidium docere, *Pomponium Flaccum* paulo ante hoc tempus *Mysiae* (a) *Pontoque* praefectum fuisse, titulo proinde *Legati Proprietarii*, cum nondum Consul fuisset, atque res armis praecclare in illa regione gessisse. Ad- dit enim, vers. 75-80.

Praefuit his, Graeciae, locis modo Flaccus; & illo

Ripa serena Mæri sub Duce tota fuit.

Hic tenuit Mysias gentes in pace fideli:

Hic arces sibi tenuit ensis Geras.

Hic captam Trofmin celeri virtute recepit,*

Inferitque ferro sanguine Danubium.

Deinde significat, *Flaccum* illis praefuisse regionibus, cum jam ipse Ovidius esset in exilio: Rogans enim ut *Graecinus* à fratre quaereret *loei*, ubi *Noster* exulabat, *faciem*, *Scythicique incommoda Coeli*, (vers. 81.) addit, vers. 87-90.

Haec ubi narravit, quae sit mea fama, require;

Quoque modo peragam tempora dura, rogo, &c.

Et cum dixisset, se *Augusti Natalem Ludis* in exilio celebrare solitum fuisse, subiungit, vers. 119. 120.

At quoque, quo laevus fuerat sub Praefide Pontus,

Audierit frater forsitan ista tuus.

Tacitus etiam dum narrat (b), *Pomponium Flaccum*, consulatu jam functum, anno U. C. DCCLXXII. *Moshae* à *Tiberio* praefectum loco *Latimii Pandi* fuisse, indicat, eum & ante ibidem cum imperio fuisse.

IV. Neque omittendum, quod Ovidius ibidem de privilegiis ac immunitatibus canit, quibus fuerat à *Tomitis*, ac vicinis oppidis exornatus vers. 97-104.

Haec sciti, ut misero saveant adsintque Tomitae;

Hæc quoniam tellus testificanda mihi est, &c.

Hæc mihi credideris: exstant decreta, quibus nos

Laudat, & inimicos publica cura facit.

Conveniens miseris hæc quanquam gloria non est,

Proxima dent vobis oppida munus idem.

Idem significat *Epistola XIV.* qua convicia a se removet, quibus dicebatur *Tomitis*: carminibus affectis: vers. 47-54. Addit etiam se coronatum ab illis fuisse, vers. 53.

Tempora sacra non sunt velata corona,

Publicis invito quam sevor imposuit, &c.

Proculdubio carminis gratia, quod *Getice* ab eo concinnatum, supra vidimus.

V. Cæteras vero ejusdem Libri *Epistolas*, cum temporis notae desint, nobis non licet ad certum alligare annum. Parat tantum insuper, XII. *Tutiano* post *Augusti* obitum datam esse, ex vers. 39. 40. Hæc deinde posterior est *decima quarta*, ut collatio docet.

AN

(a) *Mosha* dicitur *Tacito* Lib. I. c. 20. &c. uti & in *Lapidibus* apud *Gruterum* variis. Illo pag. 473. *Ti. Plautius Sybani* inscribitur *Claudii Caesaris* LEGAT. PROPRIET. MOE- SIAE. Nondum enim in duas Provincias, superiorem ac inferiorem, divisa fuerat *Mosha*.

* *Protemaco* est *Mysiae* inferioris oppidum.

(b) *Annal.* Lib. II. c. 66.

ANNO { Ch. XVII. U. C. DCCLXX.
Ovidii LIX. & LX.

C. CAECILIO RUFO, L. POMPONIO FLACCO COSS.

I. GERMANICUM his Consulibus ad VII. Kal. Junias triumphavisse de *Cheruseis*, *Chathisque* & *Angricariis*, quoque aliae nationes usque ad *Albim* colunt, diserte tradit *Tacitus* (a). Idcirco haud ante hunc annum Ovidius *FASTORUM* Libros edidit; siquidem istius *Triumph* meminit Lib. I. sic ipsum alloquens *Janum*, à vers. 277.

At cur pace lates, motisque recluderis armis, &c.

Mox *Deus* respondet:

Pace fores obdo; ne qua discedere possis:

Caesareoque diu numine clausus ero.

Ipseque *Poeta* subiungit ad *Germanicum*:

Dimit, & attollens oculos diversa tuentes,

Aspexit toto quidquid in orbe fuit.

Pax erat, & velti, Germanice, causa triumph:

Tradiderat famulas jam tibi Rhenu aquas, &c.

Equidem jam ab anno U. C. DCCLXVIII. *Triumphus* ille de *Germania* eidem *Principi* decretus fuerat, ut ipse *Tacitus* ante (b) narraverat: ac proinde saltem haud ante istum annum *Fasti* fuerunt vulgati. Quod & alii characteres supra recensiti, cum de *Augusti* morte diceremus, comprobant. At vero non videtur *Poetae* verbis consentaneum, si affirmaretur, eum ob oculos *Triumphum* modo decretum, nec adhuc ductum, his carminibus habuisse.

Alterutrum tamen seligat *Lector* eruditus, satis consultatus fuerit *Buchcrius*, uti & *Norifius*, qui autumaverunt, *Fastos* anno U. C. DCCLIX. vel demum *Ovidio* exulante, at *Augusto* adhucdum vivente, in lucem venisse.

Itaque *Naso* id opus, sua in exilium fuga ruptum, (*Trist.* Lib. II. à vers. 549.) deinceps, & his quidem temporibus, absolutum, plerisque additis ac mutatis, *Germanico* *Caesari* inscriptum publici juris adhucdum exulans, & paulo ante obitum, fecit. Hunc enim *Principem* primis Libri I. carminibus interpellat, & ad sidera tollit; sicut & aliis in locis, ac praesertim Lib. IV. ubi etiam sui meminit exilii vers. 80.

Sulmonis gelidi patriae, Germanice, nostrae.

Me miserum, Scythico quam procul illa solo est!

Ergo ego? tam longas sed supprime, Musa, querelas.

Non tibi sunt moesta sacra canenda lyra.

II. Ex illis porro Lib. I. Carminibus liquet, pacem hoc tempore per *Orem* fuisse compositam, ideoque *JANI* fores obsecratas. Hoc quidem *Buchcrius* vidit à *Poeta* significari, sed in eo hallucinatus est, quod rem ad annum U. C. DCCLIX. retulit. Nec rectius *Eminentiss.* *Norifius* (c) autumavit, „ quae de „ *Jano* clauso *Ovidius* cecinit, pura puta *Poetae* vota censenda esse, *Trium-* „ phum-“

P 3

(a) *Annal.* Lib. II. c. 41.

(b) *Ibid.* cap. 26.

(c) *De Cenot.* III. p. 201.

phumque Germanico augurari; quod Libros Pastorum cæsul scripserit, vixente adhucdum Augusto. Quae sit superque ex superius discussis convellatur, ut his longius immorari opus non sit.

III. Præterea valide confirmatur, Pastorum Libros haud ante hunc annum editos esse, ex Lib. II. ubi Poëta Tiberium laudat cœu Templorum restitutorum, à vers. 57.

Principio mensis Phrygiae contermina matri

Solpica delubris dicitur cœta novis.

Nunc ubi sunt, illi quae sunt sacroto Kalendis,

Templa Deae? Longa protrudere die.

Cætera ne summi caderent labefacta ruina,

Cæcit sacrae provida cura Ducis:

Sub quo delubris sentitur nulla senectus.

Nec satis est homines; obligas ille Deos.

Templorum positos, Templorum sancta repositos,

Sit Supra, opo, mutua cura tui,

Hic nempe cum Ovidius notasset, Junonis Sospitæ Templum, quod olim conterminum Aedi Phrygiae matri, * id est, Cybeles, dicatum Kalendis Junis fuerat, in funditus perisse quando haec scribebat, ut tunc temporis ne vestigia quidem illius Templi superessent: addit, providam sacrae Ducis, hoc est: Imperatoris Tiberii tum rerum summam gerentis curam cavisse, ne talis ruina caeteris quoque Deorum Templis obtineret; quae proinde jam restituerat: unde Naso- ni, dicitur Templorum positos & repositos.

Jam vero Tacitus (a) in hujusce anni actis haec de Tiberio recitat; *Isdem temporibus Deam Aedes vetustate cui igni aboluta, coeptasque ab Augusto, dedicavit: Libero, Liberæque & Cæcæ juxta Circum maximum, quam A. Posthumius dicitur vocarat: eodemque in loco Aedem Florae, ab Lucio & Marco Publiciis Aedibus constitutam: & Jano Templum, quod apud Forum Olitorium C. Duilius struxerat, &c.* Ea plures Deorum Aedes, quas hoc anno restitutas dedicavit Tiberius. Ut eo respicere profus Naso videatur.

Equidem hunc Ovidii locum ad Augustum, non vero Tiberium, solent non modo Commentatores, sed & alii complures doctissimi viri referre. At Nollet Augusto jam mortuo factorum Libros certissime recensuit ac vulgavit, ut supra pluribus demonstravimus. Igitur sacrae Ducis nomine nullus alius venit intelligendus, præterquam ipse Tiberius; siquidem eum cœu viventem laudat, ipsique mutuan Deorum curam exoptat, sicut & longævos annos, dum subjungit:

Dant tibi Coelestes, quæ in Coelestibus, annos,

Proque tua maneat in statione domo.

IV. Si vero Poëta Nollet post illum Germanici Triumphum Fastas ad umbilicum perduxit, ac in lacum emisit; hinc necesse fuerit, ut ante medium huncce annum minime decesserit. Rerum Hieronymus in Chronico ejus obitum refert ad

annum Abrahæ MMXXXIII. qui à Septembri superioris anni decurrebat: Ovidius, ait, *Poëta in exilio diem obiit, & juxta oppidum Tomos sepelitur.* Quae proculdubio, non secus ac alia de Viris Multitribus plurima, mutuatus est à Suetonio.

Quod Ovidii sepulchrum spectat, grave non erit hic apponisse, quae Stephanus Zamofius in Analectis Daciae Antiquitatum (a) profert. „Eusebius scribit in Chronicis Ovidium Tomis, oppido Moesiae inferioris, esse sepultum, quod nunc Tomes-Var esse putatur, in finibus Daciae etiam in eo describendo variis sint veteres. Pontanus autem in Libro de Magnificentiâ, cap. 15. tradit, ex ore Georgii Trapezuntii, Tomitanos Scythas Ovidio Poëtae vita defuncto, collata e publico pecunia, propter ingenii nobilitatem tymbon magnifice struxisse, ante oppidi portam, in loco maxime celebri: quamvis ille, & peregrinus esset, & ab Augusto Caesare proscriptus. Verum hanc utriusque conjecturam recentiorum experientia emendavit. Scribit enim Caspar Bruschius anno 1508. Ovidii sepulchrum, lapideum cameratum, epitaphioque ornatum, in oppido Sabaria patria Divi Martini Episcopi, esse inventum. Id oppidum in Pannonia superiore Ptolemaeus ponit, cujus meminit Plinius, Antoninus in itinerario, Ammianus & alii.

Orelus vero, ut hoc inferamus, de Sabaria scribens: „Sabaria, inquit, Lazio (b) Austriae oppidum est ad Angrum fluvium nomine *Stain*. Caspar Bruschius dicit hic anno MDVIII. sepulchrum OVIDII NASONIS inventum, tenebat sine magnifico, & hoc epitaphio ornatum:

FATUM NECESSITATIS LEX

*Hic situs est Vates, quem divi Caesaris ira
Augusti, patria cedere jussit humo.*

*Saepe miser voluit patriis occumbere terris,
Sed frustra; hunc illi fata dedere locum.*

At, ne de horum carminum elegantia disputemus, vix credibile videtur, Ovidium Sabariae, quae fuit à Tomis haud parum distata Urbs, sepulchrum habuisse, maxime cum Hieronymus discrete scribat, cum juxta oppidum Tomos sepultum fuisse. Nec id verisimile efficit quod Zamofius subjungit: „Credo autem cum (Ovidium) non uno in loco constitisse, sed in Pannonias quandoque divertisse, ut taedium solitudinis levaret, doctorum virorum consortio, qui isthuc ex Italia frequentes adventabant, ubi cum tandem mors insperata oppresserit. Absurdum enim profus est, Ovidio licuisse tam longe ab exilii loco divertere, vel etiam dum exularet commercium cum aliis Romanis illuc adventantibus habuisse; siquidem hoc nusquam verbulo inquit. Verisimilior esset Lazii (c) conjectura de Sabaria scribens: „Relatum, ait, est mihi denique a fide digno senes, Frederici tertii Caesaris aetate tumulum effossum cum ossibus, in cujus faxis P. Ovidii Nasonis adscripta fuissent. Eaque à Jaurienti Episcopo, cujus illa est Diocesis, ablata esse. Ut credendum sit, exsulem Ovidium, posteaquam impetrata gratia, è Ponto rediisset, Sabariae rebus humanis exemptum esse, & sepultum.

Sed haec non secus ac illa cum Hieronymi testimonio adversa fronte pugnant; nec ullus dubito, quin illa de Nostri tumulo Sabariae reperto narratiuncula sit

* Quod erat in monte Palatino, ut ipsemet Augustus testatur in monumento Ancyano: *Aedem matri maxime in Palatio feci.* Ibidem & jam ante *summarum matri Deam* fuisse, scribit Dio Lib. LXXVI. ad An. U. C. DCXX. Idcirco hallucinatur Nardinus, censens Ovidium de altero Junonis Sospitæ Templo in foro Olitorio intelligendum esse, de Aut. Rom. Lib. VI. c. 14. p. 392. & Lib. VII. c. 4. p. 432. Edit. Ital. in 2. vide haec de re Cl. Bohretli notus in celeberr. Gravii Praef. Tom. IV. Antiquit. Rom.

(a) Annal. Lib. II. c. 49.

(a) Cap. 4. pag. 17. ad calcem Wolfgangi Lazii Commentar. de Rep. Rom. An. 1598.

(b) Comment. Reip. Rom. Lib. XII. c. 2.

(c) Lib. cit. p. 567.

ad fabulas ex mala fide natus ableganda. Quis etiam vix credere posset, Ovidium Tantis sepulcrum fuisse, cum animum adverterit ad haec Poëtae verba Trist. Lib. I. El. 3. vers. 61-77.

Nam s' amore carens vitam volas altus in auras

Spiritus, Et Samii sunt vota diosa feris;

Inter Sarmaticas Romanae vagabitur undas,

Perque feris illicet hospita semper erit.

Ossa tamen facido parca referantur in urna.

Sic ego non etiam mortuus exsil' ero.

Non cecit hoc quisquam; fratrem Thebanae peremptus

Supposuit trucidato regis vetante furor.

Atque ex eum solis & aeterni pulvere misit:

Luus subivbano condito pone solo.

Quisque legat versus oculo properante viator,

Grandibus in tumuli marmore caede notis:

HIC EGO QUI JACEO TENERORUM LUSOR AMORUM

INGENIO PERI NASO PORTA MEQ.

AT VITI, QUI TRANSIS, NE SIT GRAVE, QUISQVIS AMASTI,

DICERE, NASONIS MOLLITER OSSA CUBENT.

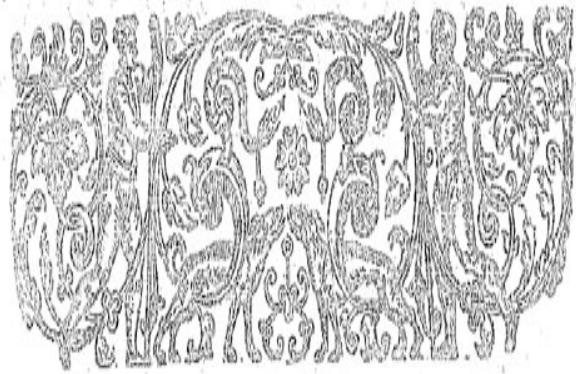
Hoc satis in tumulo est: — — —

Nec certe quicquam in Nasonis operibus occurrit, quod nos ad ejus vitam ultimum promovendam cogat. Imo temporum signa superius exinde discussa huc tantum nos ducunt, hincque profus desiciunt. Ut ratione testoque omnino careat, quod idem Zamolius (a) habet: „Mortuus (Ovidius) esse fertur ingravescente jam aetate, anno V. Tiberii, Kalendis Januarii, anno ab Urbe condita DCCLXXI, cum Servator Christus esset annos natus XXI. Neque sane V. Tiberii annus coepit, nisi die mensis Sextilis XIX. anni U. C. DCCLXX. Capitolini, seu DCCLXXI. Varroniani, quo cum curtebat annus Aërae vulgaris Christianae XVIII. Idcirco Zamolius scripserat, vel saltem scribere debuit, Christum XIX. non vero XXI. annos natum fuisse, illo labente, anno U. C. DCCLXXI. Capitolino tempore, ac DCCLXXII. Varroniano, cujus Kalendis Januarii Poëtam obiisse, gratis affirmatur. Nec certior est haec Casani assertio: „Vixit annos 5, LVII. menses IX. dies XXI. In exilio mansit annos septem, & dies XXI. scilicet, die Kal. Januarii, qua die Titus quoque Livius decessit. Omnes enim hi numeri sunt erronei, facileque ex superioribus diligenter discussis diluuntur; siquidem exinde constat, NASONEM LIX. annos, & aliquot insuper menses vixisse, atque VIII. (b) exilii anno decessisse; ante nimirum Septembris initium, quo juxta Eusebii Chronici calculos exit annus ille Abrahæ MDCXXXIII. cui Eusebionus, ejusdem Chronici interpolator, OVIDII obitum assignavit.

(a) Loco sup. cit.

(b) Quod male negat Scaliger ad IX. annum deducens Nasonis exilium. Animum in Eusebii Chron. pag. 193. & quidem invidis, quos ipsemet ante apposuit, rationibus, ut sciam etiam Ledron parebit.

F I N I S.

V I R O

CLARISSIMO ET ERUDITISSIMO,

&c. &c.

PETRO BURMANNO

S. P. D.

JOANNES MASSON.

N tandem Dissertatiunculam, paucarum horarum opus, licet anno praeterito promissam, ad Te mitto; ignorans tamen, an Ovidius Tuus cito fit in lucem proditurus, atque in eodem consilio, de Poëtae vita, à me concinnata, simul edenda permaneat. Ut sit, omnia mea Tuo & judicio & arbitrio permitto. &c. Londini vii. Id. April. MDCCCLXXIV.

JOANNIS MASSON DISSERTATIO

De Antiquo

NUMMI POLLIONIS

Nummo: quem Viri Celeberrimi perperam

OVIDIO NASONI

adscripterant.

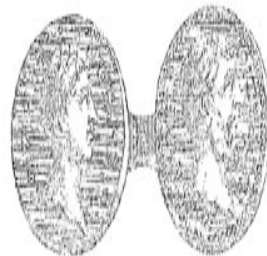
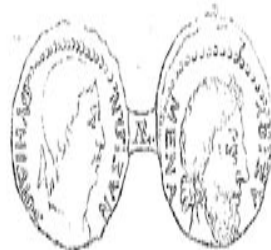
UAE hac de re olim in Poëtae *VITA*, per transennam & partem ex conjecturis ratiocinationibusve adversus Viros Maximos notaveram; hic scorsum mihi retractanda videntur; ut nunc tandem veritas in toto summaque luce collocetur, postquam illud Antiquitatis Monumentum à me conspectum, ac ad accuratius examen revocatum fuit.

II. Scilicet, ne longis utar ambagibus, cum *Romae* per actum An. 1705. degere, maximo zelo, nec minori cura perquirebam, an adhucdum, & ubi nam exstaret ille *Nummus*, quem tot ante annis ibidem apud Ill. Matronam, *Feliciam Rondenianam*, viderant, indeque, cum *Ovidii NASONIS* nomen ac caput prae se ferentem, vulgaverant Viri supra laudes positi, *Nicol. Heinsius*, & *Ezech. Spanhemius*. Raro sic investigari succurrit *Cl. V. Franciscus Blanchinus*, tum *Camerarius Clementi XII. P. Honorarius*, narraos idem Cimelium tunc temporis à Secretis paulo ante fuerat. Mox eius humanitate, & infansu comitente, *Nummum* tractans, statim facile peripso, nihil dubitante docto eodem viro, illum revera nebulonis cujusdam fraude adulteratum, pro ut jam ante augurabar, fuisse, & tanta quidem imperitia, ut plura cernerentur artificii velligia, nonnullique superessent antiquorum literarum ductus, quos *Burino*, ut vocant, trudere non potuerat, vel neglexerat; dum illo usus instrumento conbatur *NASON* formare, ex parte nominis *ΜΕΝΑΡΕΩΝ* quae solummodo, Montarii culpa, seu negligentia, in ipso Nummo percussa primitus erat: (a). Ex posterioribus nimirum istius vocabuli literis, *ΖΑΡΕΩΝ*, haud difficile vastro Artifici fuit *NASON* sculperc. Dolum ut longino profecerat, sperare pretium non est, cum melius eundem possit Lector intelligere, ex *Nummi* delineatione, his praefixa, & multo quidem accuratiore, quam illa, jam dudum à viris Illustrissimis divulgata.

III. Itaque vel hinc palam sit, eo in *Nummo* nihil aliud suppiendum & legendum,

(a) Sic & ab altera *Nummi* parte, eandem ob causam, haec tantum exhibentur litterae: *ΜΕΝΑ — ΑΡΙΟΥ*, quae pars sunt integrarum vocum, *ΜΕΝΑΡΕΩΝ ΠΑΡΡΑΣΙΟΥ*.

Appendix Orientalis pag. 122.

dum, quam quod in alio ejusdem generis, at integerrimo conspicitur, penes Illustrissimum Comitem *Pembrokiae* cum aliis quamplurimis & rarissimis, quemque hic etiam repraesentamus. In hujus nempe prima facie elegantissimis litteris, uti & evidentissimis legitur: ΟΥΗΔΙΟΣ ΚΑΙΣΑΡΕΩΝ, circum *Caput imberbe*, at quod aerugine sic est inductum, ut vultus haud certo dignosci possit; etiam si constem cum omnino esse *AUGUSTI*. Ab averfa deinde parte habetur *Caput barbato*, & laureatum, quantum licet per eandem aeruginem judicare, atque adeo ipsiusmet *Jovis*, hac signatum Epigraphic: ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ ΠΑΡΡΑΣΙΟΥ; id est, *Menander Parrhasii filius*, non vero, ut doctissimus Spanhemius supplebat & interpretabatur, *Menandri Parrhasii*.

IV. Hunc autem Nummum antea possidebat Cl. *Job. Langhton*, apud quem eum olim descripseram, idemque provincie est, (quod dissimulare nolo, nec debeo) quem protuli, ut qui *Litteris fugientibus* nomen quoque *Pollicis* haberet. Verum in hunc errorem iterum inductus, quod *Vitam Ovidii*, aliquot post annis, delincans, in meis reperirem schedis *punctis* inter voces, ΟΥΗΔΙΟΣ ac ΚΑΙΣΑΡΕΩΝ, adnotata, quae tunc festinanter nimis scribens intellexi, ac si significarent, alias interfuisse litteras, quae haud clare legerentur; cum tamen ipsa forent extra Epigraphic circulum signata, nec aliud indigerent praeter quam quod Galli *Grenis* vocant. Hanc igitur festinationem meam, vel, si mavis temeritatem facile postea detexi, cum eundem Nummum in *Gaza Pembrokiana* diligentius tractavi. Unde nunc illum summa fide curaque delineatum Lectoribus exhibeo, ut mihi libentius praeteritum condonent erratum.

V. Nihil tamen minus *POLLIONIS* cognomen ipsimet *VEIDIO* fuisse, ex aliis constat *Nummis*, in eadem Urbe *Caesarea* cufis. Unum id genus Aer. primi moduli inspicendum mihi praebuit vir Cl. *Made*, *Ultrajectinus*, qui dum viveret scientiam quoque Numismaticam colebat. Illi par erat, quem *Goltzius* jam dudum vulgaverat (a), hinc cum *Augusti* Capite nudo hac epigraphic: ΟΥΗΔΙΟΣ ΠΑΡΑΣΙΩΝ ΚΑΙΣΑΡΕΩΝ. illinc cum *Templo* octo columnarum hisque nominibus: ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ ΠΑΡΡΑΣΙΟΥ Similem, quo ad *Caput & Templum*, in Aere mediocri penes insignem, cum in vivis esset, Mercatorem Londinensem, nomine *Laston*, qui cum ex *Asha*, *Smyrnae* attulerat. Verum in eo ΚΑΙΣΑΡΕΩΝ modo legebatur, caeteris litteris omnino detritis. Unde est quod postea, cum Nummatica *Lastonis* supellex in Potentissimi Ducis *DEVONIAE* *Gazam* transfret, nummus iste fuerit neglectus, nec amplius cum poterim ibidem reperire. Idcirco affirmare nequeo, eandem in isto, ac in *Madeano & Goltziano* Nummo, Epigraphic circum caput primitus impressam fuisse, vel potius hancce: ΠΑΡΑΣΙΩΝ ΚΑΙΣΑΡΕΩΝ. Hoc certe modo se legisse, Cl. *Spanhemius* testatur, circa *ignotum caput* in anteriori area Nummi aerei, (inter praecleara *Augustae Christianae* cimelia) cujus averfa pars idem *Templum* ferebat, iidem pariter integris nominibus: ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ ΠΑΡΡΑΣΙΟΥ (b). Rursum Cl. *Morellius* inter *Augusti* Nummos, aeri

Q 2

qui

(a) In *August. Tab. 75. n. 23. 24.* In *Goltzii* tamen *Rei Antiquariae Thef. Col. 265.* editionis *Blaei*, *Hypothecarum* incuria male scribitur ΟΥΗΔΙΟΣ, &c. Cum tamen in ejusd. *Thef.* Editione prima, ab ipso *Goltzio* an. MDLXXIX. facta recte p. 166. habeatur ΟΥΗΔΙΟΣ ΠΑΡΑΣΙΩΝ.

(b) Sic haud omnino bene cum simplici P, uti & ΠΑΡΑΣΙΩΝ, non secus ac *Vallantius*; cum tamen ΠΑΡΑΣΙΩΝ fuerit scribendum; quomodo etiam *Morellius* recte habet. Nec aliter alii Nummi, Lapidis ac aliquoties editi Scriptores. vid. *Dion. Lib. LIV. p. 133.* *Ovidio* *Πο...*

quidem iaculis, sed nonnum vulgatos, & cum ejusdem Principis Capite repraesentavit.

VI. Alium insuper *Médicorum* consentientem Celeb. *Joan. Vaillant* possidebat, quem tamen ipsaemque pessime sic descripsit (a): „ΠΟΛΛΙΟΝ ΚΟΤΗΕΑΙΟΥ ΚΑΙΣΑΡΕΩΣ. *Pollio Capiti V. Caesariensi, Palaeosinae.* Caput Augusti sine laurea. „ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ ΠΑΡΘΑΣΙΟΥ. *Menander Parthasi V. Templum cetero columbarum, & dentis Caduceus.*

Ad eundem provocat ill. *Spanhemius* in Noviss. Operis de Praes. Num. T. I. p. 74. not. marg. dum in ipso textu haec scribit: *Exstat vero in Casa Medicea alius albus & singularis, qui hujus Menandri Parthasi filii titidem meniat nummus: sicut in eadem urbe (Caesara) & sub Augusto similiter percussus: in quo hinc ΠΟΛΛΙΟΝ ΚΟΤΗΕΜΙΟΣ ΚΑΙΣΑΡΕΩΣ, Pollio Cupedius Caesariensis, cum Augusti Capite; hinc Caput barbatum, cum inscriptione: ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ ΠΑΡΘΑΣΙΟΥ, Menander Parthasi. Quibus in verbis plura sunt errata, ut ex superius adnotatis liquet. Nec dubium est, quin Cl. Vir alius majoris momenti negotiis distractus ea correxit, ex loco *Maitlandi* à se allegato, quae legebat in *Casa Medicea* Catalogo, quem apud eum sepius vidi; siquidem inspectum sibi Nummum fuisse, non indicat. Provenit in scheda ipsiusque ex sorore Nepotis, Viri docti & optimi, *Fredr. Arndt* (b), reperto eundem *Médicorum* Nummum sic descriptum: „ΚΑΙΣΑΡΕΩΣ ΚΟΤΗΕΑΙΟΥ. *Cap. Aug. In Aversa, Cap. barbatum: ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ ΠΑΡΘΑΣΙΟΥ. Hujus Menandri (est) Ovidius Romanini, & Pollio Reginae Suae. ΠΑΡΘΑΣΙΟΥ, in Aversa me vidisse videtur; sed cum Templo.* Unde colligere licet, in *Casa Medicea* Genae Nummum *Pollionis* nomen haud comparuisse, idque à Cl. *Spanhemio* in sua descriptione, & quidem, ut dixi, ex *Vaillanti*, superaddita esse; nec alio Nummum *Medicorum* omnino parem alteri *Pembrokeano*, & *Rondaniano*, seu *Ottoboniano*, fuisse; quippe qui eadem Capiti in utraque parte, ac illi, haberet. Ceterum hic fatari cogor, me haud talem vidisse Nummum, qualem *Spanhemius* non *Genam* vere *Regiam* perlustravi. Imo quod mirum, ejusdem *Casa Cl. Seb. Bianchi* de hoc prolixo tacet, etiam si opportuna satis occasio tandem memorandi daretur, cum in literis ad ill. *Spanhemium* notis *Eruditi* *Seb. Bianchi* mitteret, existimatis nomine illi in *Rondanini* Nummo, *ΟΤΤΟΒΟΝΙΑΝΩΝ* potius indiguit, quam *Ovidium* (c).*

VII. Ut sit, ex superius actis sit superque patet, *ΟΥΘΑΙΟΣ* prolixus in illis legendum Nummis, in quibus Celeberr. Viri putabant se *ΚΟΤΗΕΑΙΟΣ* invenisse. Nec mirari desino, quod saltem Cl. *Spanhemius*, alias Vir sagacissimus, idem non reprehenderit, cum jam non amplius juvenis, sed aetate maturus & admodum proventus postquam ludari Operis Editionem adornaret & augeret, denique videret in *Rondanini* ac *Coletti* Nummo verum illud nomen *ΟΥΘΑΙΟΣ*, aut vel ex *Galliano* novisset, *POLLIONIS* cognomen una percussum, ad *VEIDIVM*, vel *VEIDIVM* pertinuisse, non vero ad quendam *CUPEDIVM*, ignotum & mendacium hominem.

VIII.

Mon. Lib. LVIII p. 633. Descriptiones Nummorum. Lib. IX, p. 693. Perségis (Loge Pothier) Hist. Mon. Lib. XLVIII p. 361. 382. Plat. in Caes. l. 732.

(a) *Man. Inscr. Gr. in Aug. p. 4. Ed. Amst.*

(b) Caput humanissimum fuerit, & in Officio successit. ead. scheda mecum communiore dignans est, cum *Londini* publica Regis *Rossiae* Negotia curaret.

(c) *Vid. Addenda Tomi I. de Praes. Num. p. 719.*

VIII. *Marmora* porro in iisdem nominibus Nummos imitantur. Sic in illo *Beneventi* reperto legebatur: P. VEIDIVS P. F. POLLIO CAESARE. IMP. CAESARI AVGVSTO ET COLONIAE BENEVENTANAE; quemadmodum schedae ferebant, quas *Romae* V. C. *Joan. Vignoli* mecum communicavit, quaeque olim *Holstemi* fuerant. *Gruterus* quidem (a) ex *Verderii* schedis CAESAREVM (b), *Lipsius* (c) vero CAESAREM habet. At haec discrepantiae, variaeque virorum doctorum explicationes haec de voce nihil ad rem nostram faciunt. Addam modo eas conjecturis tantum suffultas, ac ex voce in *Lapide* haud integra, ideoque pro arbitrio suppleta, natas esse; atque melius convenire, si legamus CAESARENSIS, ut *Veidii Pollionis* PATRIA hac voce indigetur, maxime cum in Nummis *Caesariensium* quamplurimis signetur ipsemet *Veidius Pollio*.

IX. Alius est *Lapis* hoc loco minime praetercendus, qui cum plures ejusdem, si non *Viri*, saltem *Genae Libertes* memoret, verum prouide ejus Praenomen & Nomen, pro Romana consuetudine, nos docet; quanquam *Pollionis* cognomen adesse nequit. *Mantius* quidem, ex cujus *Orthographia* *Gruterus* (d) Inscriptionem profert, locum, ubi existerit *Marmor*, indicare neglexit; sed ad eandem *Coloniā Beneventanam* pertinuisse, omnino videtur. Sic nempe se habet: P. VEIDIVS P. L. PHILOCLES. AVGVSTAL. BENEVENTI. GLADIATOR. D. HOC. MONVMENTVM. CAVSSA. SIBI. ET. SVIS. FACIVNDVM. CVR. P. VEIDIO. P. L. PHILODAMO. FRATRI. ET. VARIAE. PRIMAE. VXORI. ET. P. VEIDIO. P. L. PHILOTIMO. FRATRI. ET. VEIDIAE. P. L. MATRI. En quater eodem modo id nomen *VEIDIVS* scribitur. Nec aliter mihi occurrit *Terracinae* in medio circiter muro ad *Portam Romanam*; ubi perspicue legi — VEIDIVS Q. F. — VINIVS Q. F. quamvis caetera tegeret arbor ficus ex muro surgens, quae tanti non videbantur, ut longiorem ibi moram facerem, scilicetque adhiberem; satis habens, veram exinde prioris nominis scripturam observasse.

X. Nostra pariter causa haud parum confirmatur *marmoreo Iphesi* Monumento (e) Π. ΟΥΘΑΙΟΥ ΑΒΑΣΚΑΝΤΟΥ, quod crexerat ΟΥΘΑΙΟΣ ΑΒΑΣΚΑΝΤΟΣ, quodque *Latine* itidem erat inscriptum, uti haec docent: P. VEDIVS ABASCANTVS, & alia ejusdem familiae nomina: P. VED. NICEPH. VEDIAE P. F. PAVLINAE. Inde enim manifestum est, quod si nomen Graecis enunciatum litteris, ΟΥΘΑΙΟΣ, *Latine* *VEDIVS* erat, sic quoque Graecum

(a) *Inscr. p. CCXXVII. n. 3.*

(b) Quo nomine Ill. *Norifus* de *Cenotaph. Pfl.* p. 54. intelligit *Curiam* Augusti honori, ac *Coloniae Beneventanae* ornamento, aequae ac commodo extractam; Romano quidem, sed nono nomine, *Caesarem* unoccupatum à *P. Veidio Pollione*, illo scilicet, ut censet, qui *Eques Romanus*, & ex Augusti amicis, erat, &c. *Dio Lib. LIV.*

(c) *Not. ad Tacit. Ann. Lib. III. c. 64.* ut nimirum significetur, *Pollionem Augusto & Coloniae suae effigiem Caesaris Imp. dedisse*. Hunc quidem morem statuas effigies certis diis consecrandi, volim insinuari, quem Cl. *Cuperus* etiam adoptavit & probavit, (de *Harpor.* p. 127.) quaeque aliae confirmant Inscriptiones, uti illa *Gruteri* p. 85. n. 1. *Ancyra* in *P. de Bontano. Pat. Gr. p. 162.* &c. Adde *Salmas. Not. ad Regillae Inscr. p. 91. 94.* Attamen mihi nequaquam persuadere possum, *Caesarem* hic esse suppleendum, & de *Julii Caesaris effigie* intelligendum, aut *Imperatoris inter DIVOS* relati effigiem filio adhaerendum inter mortales *veidii* dicatam fuisse.

(d) *Inscr. sive p. 333. n. 7.*

(e) *Vid. Spon. Liter. T. III. p. 133. Edit. Lugd.*

quidem incisos, sed nondum vulgatos, & cum ejusdem Principis Capite repraesentavit.

VI. Alium insuper *Medeano* conficientem Celeb. *Joan. Vaillant* possidebat, quem tamen ipsemet pessime sic descripsit (a): „ ΠΟΛΛΙΩΝ ΚΟΥΠΕΔΙΟΥ ΚΑΙΣΑΡΕΩΣ ΠΕΩΝ. *Pollio Cupedi F. Caesariensis, Palaestinae. Caput Augulli sine laurea.*

„ ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ ΠΑΡΡΗΣΙΟΥ. *Menander Parrhasii F. Templum octo columnarum, à dextris Caductus.*

Ad eundem provocat Ill. *Spanhemius* in *Noviss. Operis de Praest. Num. T. I. p. 54.* not. marg. dum in ipso textu haec scribit: *Exstat vero in Gaza Medicæ artis obitu & singularis, qui hujus Menanderi Parrhasii filii itidem meminit nummi: isque in eadem urbe à Caesare & sub Augusto similiter percussus: in quo hinc ΠΟΛΛΙΩΝ ΚΟΥΠΕΔΙΟΣ ΚΑΙΣΑΡΕΩΣ, Pollio Cupedi Caesariensis, cum Augusti Capite; illinc Caput barbaturum, cum inscriptione; ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ ΠΑΡΡΗΣΙΟΥ, Menander Parrhasii. Quibus in verbis plura sunt errata, ut ex superius adnotatis liquet. Nec dubium est, quin Cl. Vir alius majoris momenti negotiis distractus ea correxerit, ex loco *Vaillantii* à se allegato, quae legebat in *Gazae Medicæ* Catalogo, quem apud eum saepius vidi; siquidem inspectum sibi Nummum fuisse, non indicat. Praeterea in schedis ipsiusmet ex favore Nepotis, Viri docti & optimi, *Fred. Bozet* (b), reperio eundem *Medicæum* Nummum sic descriptum: „ ΚΑΙΣΑΡΕΩΣ ΚΟΥΠΕΔΙΟΣ. *Cap. Aug. In Aversa, Cap. barbaturum: ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ ΠΑΡΡΗΣΙΟΥ. Idem Menanderi (est) Ovidius Rondanini, & Pollio Reginae Sueciae. ΠΑΡΡΗΣΙΟΥ, in Morello me vidisse memini; sed cum Templo. Unde colligere licet, in hocce *Medicæ* Gazae Nummo *Pollionis* nomen haud comparuisse, idque à Cl. *Spanhemio* in sua descriptione, & quidem, ut dixi, ex *Vaillantio*, superadditum esse; atque adeo Nummum *Medicæum* omnino parem alteri *Pembrokiano*, & *Rondaniniano*, seu *Ottobonian*, fuisse; quippe qui eadem Capita in utraque parte, ac illi, haberet. Cæterum hic fateri cogor, me haud talem vidisse Nummum, quando *Piorantia* illam Gazam vere Regiam perlustravi. Imo quod mirum, ejusdem Custos Cl. *Sebast. Bianchi* de hoc proflus tacet, etiamsi opportuna satis occasio eundem memorandi daretur, cura in litteris ad Ill. *Spanhemium* notas eruditiss. *Selvini* mitteret, existimantis nomine illo in *Rondanini* Nummo, ΟΥΠΙΔΙΟΣ. *Vedium* potius indigitari, quam *Ovidium* (c).**

VII. Utur sit, ex superius dictis sat superque patet, ΟΥΠΙΔΙΟΣ proflus in illis legendum Nummis, in quibus Celeber. Viri putabant se ΚΟΥΠΕΔΙΟΣ invenisse. Nec mirari desino, quod saltem Cl. *Spanhemius*, alias Vir sagacissimus, id in non deprehenderit, cum jam non amplius juvenis, sed ætate maturus & admodum provectus postremam laudari Operis Editionem adornaret & augeret; dumque videret in *Rondanini* ac *Goltzii* Nummo verum illud nomen ΟΥΠΙΔΙΟΣ, atque vel ex *Goltziano* novisset, POLLIONIS cognomen una percussum, ad VEIDIUM, vel VEDIUM pertinuisse, non vero ad quemdam CUPEDIUM, ignotum & inauditum hominem.

VIII.

Act. Lib. LVIII p. 633. Quærentis Pollionis. Lib. LX, p. 680. Πολλίων (Leges Πολλίων) Παιδίου Lib. XLVIII p. 361. 382. Plat. in Cæc. l. 732.

(a) Num. Inop. Gr. in Aug. p. 4. Ed. Amst.

(b) Cujus humanissimus frater, & in Officio successor. ead. schedas mecum communicare dignatus est, cum Londini publicæ Regis Borussiae Negotia curaret.

(c) Vid. Addenda Tomi I. de Praest. Num. p. 719.

VIII. *Marmora* porro in iisdem nominibus Nummos imitantur. Sic in illo *Beneventi* reperto legebatur: P. VEIDIVS P. F. POLLIO CAESARE. IMP. CAESARI AVGVSTO ET COLONIAE BENEVENTANAE; quem admodum schedae ferebant, quas Romae V. C. *Joan. Vignoli* mecum communicavit, quaeque olim *Holstemi* fuerant. *Gruterus* quidem (a) ex *Verderii* schedis CAESAREVM (b), *Lippus* (c) vero CAESAREM habet. At haec discrepantiae, variaeque virorum doctorum explicationes hac de voce nihil ad rem nostram faciunt. Addam modo eas conjecturis tantum sussultas, ac ex voce in *Lapide* haud integra, ideoque pro arbitrio suppleta, natas esse; atque melius convenire, si legamus CAESARENSIS, ut *Veidii Pollionis* PATRIA hac voce indigetur, maxime cum in Nummis *Caesariensium* quamplurimis signetur ipsemet *Veidius Pollio*.

IX. Alius est *Lapis* hoc loco minime praetereundus, qui cum plures ejusdem, si non Viri, saltem Gentis *Libertos* memoret, verum proinde ejus Praenomen & Nomen, pro Romana consuetudine, nos docet; quanquam *Pollionis* cognomen adesse nequit. *Manutius* quidem, ex cujus *Orthographia Gruterus* (d) Inscriptionem profert, locum, ubi existerit *Marmor*, indicare neglexit; sed ad eandem *Coloniae Beneventanam* pertinuisse, omnino videtur. Sic nempe se habet: P. VEIDIVS P. L. PHILOCLES. AVGVSTAL. BENEVENTI. GLADIATOR. D. HOC. MONVMENTVM. CAVSSA. SIBI. ET. SVIS. FACIVNDVM. CVR. P. VEIDIO. P. L. PHILODAMO. FRATRI. ET. VARIAE. PRIMAE. VXORI. ET. P. VEIDIO. P. L. PHILOTIMO. FRATRI. ET. VEIDIAE. P. L. MATRI. En quater eodem modo id nomen VEIDIVS scribitur. Nec aliter mihi occurrit *Terracinae* in medio circiter muro ad *Portam Romanam*; ubi perspicue legi — VEIDIVS Q. F. — VINIVS Q. F. quamvis caetera tegetet arbor ficus ex muro surgens, quae tanti non videbantur, ut longiorem ibi moram facerem, scalamque adhiberem; satis habens, veram exinde prioris nominis scripturam observasse.

X. Nostra pariter causa haud parum confirmatur *marmoreo Iphesi* Monumento (e) Π. ΟΥΠΙΔΙΟΥ ΑΒΑΣΚΑΝΤΟΥ, quod exxerat ΟΥΠΙΔΙΟΣ ΑΒΑΣΚΑΝΤΟΣ, quodque Latine itidem erat inscriptum, uti haec docent: P. VEDIVS ABASCANTVS, & alia ejusdem familiae nomina: P. VED. NICEPH. VEDIAE P. F. PAVLINAE. Inde enim manifestum est, quod si nomen Graecis enunciatum litteris, ΟΥΠΙΔΙΟΣ, Latine VEDIVS erat, sic quoque Graecum

Q 3

cum

(a) Inscr. p. CCXXVII. n. 3.

(b) Quo nomine Ill. *Narissus* de Cenotaph. Pl. p. 54 intelligit *Curiam* Augusti honori, ac *Coloniae Beneventanae* ornamento, aequae ac commodo extroctam; Romano quidem, sed novo nomine, *Caesarem* nuncupatam à P. *Veidio Pollione*, illo scilicet ut censet, qui Eques Romanus, & ex Augusti amicis, erat, &c. *Dio Lib. LIV.*

(c) Not. ad Tacit. Ann. Lib. III, c. 64. ut nimirum significet, *Pollionem* Augusto & *Coloniae* faae effigiem *Caesaris Imp. dedicasse*. Hunc quidem morem statuas effigies certis diis consecrandi, nolim inficiari, quem Cl. *Cuperus* etiam adoptavit & probavit, (de Harpoc. p. 123.) quemque aliae confirmant Inscriptiones, uti illa *Gruteri* p. 85. n. 1. *Ancyra* in P. de *Montfaucon*. Pal. Gr. p. 162. &c. Adde *Salmast.* Not. ad *Regillae* Insc. p. 91. 94. Attamen mihi nequaquam persuadere possum, *Caesarem* hic esse suppleendum, & de *Juni Caesaris* effigie intelligendum, aut Imperatoris inter DIVOS relati effigiem filio adhucdum inter mortales *Veidii* dicendam fuisse.

(d) Insc. Synt. p. 333 n. 7.

(e) *Vid. Spou. Itiner. T. 111. p. 133. Edit. Lugd.*

cum ΟΥΗΔΙΟΣ, fuerit Latine VEIDIVS, nequaquam vero OVIDIVS. Ut necesse huic argumento corroborando non sit, hic discutere, an Sculptoris, vel Exscriptoris culpa nunc habeamus ΟΥΗΔΙΟΣ & VEDIVS pro ΟΥΗΔΙΟΣ ac VEIDIVS. Neque magis requiritur, ut definimus qua ratione famulus ille *Equis Romanus*, ac *ex Amicis Augusti* (a), quanquam *Libertinus genere* (b), scribatur Latine in vulgatis *Tullii* (c), *Senecae* (d), *Plinii*, & *Taciti* (e) codicibus VEIDIVS POLLIO, atque apud *Dionem* (f) Graece ΟΥΗΔΙΟΣ ΠΟΛΛΙΩΝ Facile profecto scribis fuit I. prioris syllabae omittere, quod Diphthongus EI. Latine, seu HI. Graece eundem sonum, ac simplex E. live H. vulgo haberet. At aequo stringit illa ratiocinatio nostra, quocumque modo id nomen scribatur, VEIDIVS, aut VEDIVS.

XI. Nova praeterea argumenta nobis suppeditat Genius & Analogia linguae Graecae. Exinde enim primum constat, OVIDII nomen Graece scribendum fuisse ΟΥΗΔΙΟΣ, vel ΟΒΙΔΙΟΣ; alias prima nominis littera & syllaba perisset, atque adeo nomen ipsum in aliud plane diversum esset mutatum. Nunquam sine ΤΥΡΟΣ, pro ΟΥΗΡΟΣ, mihi occurrit, etsi aliquoties in Nummis ΣΕΥΗΡΟΣ, pro ΣΕΟΥΗΡΟΣ, legerim. At *Verus* ac *Severus* passim in Nummis Lapidibusque ΟΥΗΡΟΣ & ΣΕΟΥΗΡΟΣ scribuntur, rarissime vero ΒΗΡΟΣ & ΣΕΒΗΡΟΣ. Deinde I. quidem longum saepissime apud Graecos, uti & apud Latinos, per EI. scribitur; sic ANTONINEOS pro ANTONINVS, LIBERTAS pro LIBERTAS, &c. Verum I. breve per HI. nunquam, ni fallor, exprimitur. Corripitur autem I. in secunda OVIDII syllaba, pro ut vel ex Martiale notum, Lib. I. Epig. 106. (g) ubi ad suum familiarem Q. Ovidium:

In Nummetanis, OVIDI, quod nascitur arvis, &c.

Denique HI. in ΟΥΗΔΙΟΣ non modo pro I. vocali longa stat, sed & pro Diphthongo divisa, iuxta formam *Iuniam* (h). Igitur quemadmodum ΠΟΜΠΗΙΟΣ in Nummis & Scripturis Graecis usurpatur pro Latinorum POMPEIUS, non vero POMPIUS; ita & ΟΥΗΔΙΟΣ pro VEIDIVS omnino sumendus, nequaquam vero pro OVIDIVS.

XII. His ita discussis, penitus evanescunt Cl. *Sabini* dubia (i). Quod sane primum objicit, HI loco r̄s̄ I, sapere sequentem aetatem, hoc, inquam, non bene capio; siquidem HI. in ΟΥΗΔΙΟΣ non magis stat pro I, quam in ΠΟΜΠΗΙΟΣ. 2°. Ex hoc etiam exemplo solvitur quod deinde quaerit, quid nempe faciat in r̄o I r̄o H adscriptum? 3°. Dum rogat, quid S. Romanorum in sine, vocis scil. ΟΥΗΔΙΟΣ, faciat; arguit quidem contra vulgatam Nummi iconem, minime vero contra Nummum ipsum, in quo non Latinum S. sed purum patrum Graecum S̄ apparet.

XIII.

(a) *Pha. Hist. Lib. IX. c. 23.*

(b) *Dis Lib. LIV. p. 536.*

(c) *Ad Amic. Lib. VI. Epist. 1.*

(d) *Lib. III. de Ira c. 42. & de Clem. Lib. I. c. 18. ubi tamen in nonnullis Codd. Nedianus Pollio, in aliis Hodanus Pollio legitur.*

(e) *Annal. Lib. I. c. 10.*

(f) *Loc. cit.*

(g) *Vide & Lib. VII. Ep. 43. 44. Lib. IX. Ep. 53. 100 &c.*

(h) *Vid. Georg. Martin. de Graec. Liter. Pronunt. p. 22. ad calcem Moeridis Ed. Oxon.*

(i) *In Add. ad T. 1. de Praest. Num. p.*

XIII. Quo ad vero praecipuum Cl. *Spanhemii* ad ea *Sabini* dubia responsum; scilicet se haud eo minus *Ovidio* hunc Nummum tribuendum putare; quod adscriptum sit in eodem Nummo, non *Ovidii* solum nomen, sed ipsum *Nasonis* etiam cognomen; hoc, inquam, gratis dictum est. Etenim, ut superius ostendimus, 1°. Vox in Nummo Graeca ΟΥΗΔΙΟΣ nequaquam OVIDIVM, significat, aut significare potest: 2°. Vox altera ΝΑΣΩΝ ibidem non nisi Artificis fraude, clara satis, nunc cernitur, & quidem loco, ubi nomen *Urbis*, in qua percussus est Nummus, stabat, non secus ac in aliis Nummis ab ipso Cl. *Viro* probatus, ΚΑΙΣΑΡΕΩΝ nempe. Hoc autem evanescente, haud amplius patere potuit, cuiusnam Civitatis Nummus ille fuerit; contra tamen generalem & fere constantem Graecarum urbium in Nummis cudendis morem. Hoc absurdum, & alia plura, superius satis indicata, potuisse à Doctiss. *Viris* admitti, mirum est. At dissimulare non debeo, Cl. *eximiumque virum Eszech. Spanhemium*, lectâ *Ovidii* Vita, ultro mihi confiteri dignatum fuisse, nihil amplius superesse, quod Nummum *Rondaninianum* possit *Ovidio* vindicare; neque alia ratione antiquam opinionem & vetera praecipua excusasse, nisi quod *juvenis* admodum esset, cum *Romae* vericaretur; atque fidem in hac re prorsus praebuisset auctoritati & experientiae doctorum tunc temporis ea in Urbe degentium Antiquariorum; quandoquidem ipsemet neque tum, nec unquam postea in discernendis veris ac antiquis Nummis à falsis aut adulteratis exercitatus fuit. Sed de his jam sat superque disputatum; cum locus non permittat, ut caetera, quae ad *Veidium Pollionem* spectant, prolixius prosequamur, prout alibi forsitan fiet, si Deus vitam & vires dederit.

FINIS.

DEDICATIONES

ET

PRAEFATIONES.

Aldus in Editionem MDII. ante Tom. I.

ALDUS ROM. MARINO SANNUTO,
LEONARDI Filio, Ordinum Sapientis S.

Ide quanta in te sit suavitas, mi Marine, equidem tecum esse, tecum vivere semper velim; Quod quia non licet; maximis utriusque nostrum occupationibus, meis quidem in rep. literaria, tuis vero in iuclvta hac rep. Veneta, in qua ne horam quidem vacare potes a numeribus publicis: nam Verona rediens, ubi summa cum laude, summaque civium omnium benevolentia quaestorem egisti, statim magistratus creatus es. Quia igitur tecum esse non licet, solor desiderium tui hujusmodi ad te Epistolis. ut una cum hisce cncbiridiis sim tecum, sim tibi in manibus. Vale.

Post Epistolas.

ALDUS ROMANIS.

Sabinus Poëta Ovidii temporibus scripsit epistolas, quibus Ulysses Penelopae, Hippolytus Phaedrae, Aeneas Didoni, Demophon Phyllidi, Jason Hypsipilae, Phaeon Saphoni respondent. Sed non extant. Nam tres haec quae habentur, mihi non modo non videntur Sabini, sed ne excellentis quidem cuiusquam Poëtae: immo centum, & quatuor versus in epistola Paridis ad Helenam ad eo versu, *Nec tamen est mirum, usque ad illum, Credis & hoc nobis, censeo non esse Ovidii, sunt enim duri, nec digni divino Nalonis ingenio.* Tum si Ovidii illi essent, non idem in eadem epistola repetisset his verbis,

Cum Venus & Juno, Pallasque in vallibus Idae

Corpora iudicio supposuere meo.

Erant praeterea & alii duo statim post illum versum

Sed Nymphis etiam curaque amorque sui.

quos ego subtraxi, tum quia nullum omnino habent sensum, tum etiam quia sine illis cohaeret materia. hi vero sunt.

Quis super Oenonen faciem mutaret in orbem,

Nec Priamo est ad te dignior ulla nurus.

Ovidius ipse de Sabino haec in libro II. Elegiar. *Quam cito: &c.* Usque ad dat. *totum Phaebo*

Idem de Ponto libro IV. in iuvidos

Et

DEDICATIONES ET PRAEFATIONES.

119

*Et qui Penelopae rescribere iussit Ulyssen,
Exvrentem saevo per duo lastra mari:
Quaque suam Troezena, imperfectumque dierum
Deseruit celeri morte Sabinus opus.*

ALDUS STUDIO SIS.

Post Tom. I.

Diximus superius Sabini Epistolas, de quibus in Amoribus Ovidius meminisse non extare: tum quae Sabino inscribuntur, non modo videri mihi non fuisse Sabini, sed nec egregii cuiusquam Poëtae. Idem & hic confirmamus, nisi quod super his consideranti mihi accuratius Epistolae Helenes Paridi, Herus Leandro, Cydippes Acontio, Sabino adscribendae videntur, cum nusquam constet Ovidium in Heroidibus responsorias scripsisse epistolas. Sed contra in Amoribus Sabinum, illas scripsisse testetur, iniquens.

Quam cito de toto rediit meus urbe Sabinus &c.

Quibus verbis si tres eas epistolas, Helenes, Herus, Cydippes non Sabinus, sed ipse composuisset, ne suo labore privaretur, certe meminisset. Quod quia non facit, Sabini potius eas esse contenderem. Quamquam in Epistola ad Acontium quod sequitur post illum versum

Quis vereor paucos ne velit esse mihi.

Non videtur esse Sabini, sed alterius cuiusquam celeberrimi Poëtae. Illud non duxi silentio praetereundum in epistola Phyllidis ad Demophontem duos hosce adinventos esse versiculos

Sum prece thuricremis devenerata focis.

Saepe videns ventos coelo pelagoque furentes.

Adiitos sic:

Saepe Deos supplex, ut tu scelerate valeres;

Sum prece thuricremis devenerata focis.

Saepe videns ventos coelo pelagoque furentes

Ipsa mihi dixi, si valet, ipse venit.

Qui etiam sunt pernecessarii, nam sine illis nulla haberi constructio potest, quod facile est volenti cognoscere. Vale Venetiis mense Decembri MDCII.

Ante Metamorphoses.

ALDUS M. R. MARINO SANNUTO

Patritio Veneto, Leonardi filio, Ordinum Sapientis, S.

Multos jam libros in aedibus nostris excusos tibi superioribus annis nuncupavi, Sannute suavissime, tum quod plurimum Studiosis omnibus semper favoris, tutatusque fueris provinciam nostram. tum etiam quia, etsi eras assidue resp. maximis rebus occupatissimus, magnopere tamen delectari te politionibus literis cognovimus. Nam eo tempore te vel sexvirum fontibus & malficis puniendis, vel in gravissimi cum Turcarum Rege belli principio ordinum

R

fa-

sapientiam in collegio patrum, vel in Urbe Verona, parente assidua ingeniorum doctissimorumque hominum, Quaeltorem integerrimum, & diligentissimum vidimus. Unde tanta cum civium omnium gratia & benevolentia decessisti, ut adhuc Marini Sannuti nomen in ore habeant reverenter, teque summopere & ament & colant. Dii immortales! homo homini quid praestat? stulto intelligens quid interest? hic est fructus, haec bene acti magistratus appetenda gloria, ut cum functus officio fueris, te omnes uno ore tollant in coelum laudibus, tui simillimum sibi dari magistratum vehementer desiderent, petant, comprecantur. Speraban equidem cum Academicis nostris, viris utriusque linguae peritudois, ut tecum inde reversi esse die noctaque possemus, atque de re literaria communicare. sed vix Venetias redisti, cum iterum tua magistratus agendi peritia ordinum sapiens in patrum collegio creatus es. Quapropter, cum transmutationes ingeniosissimi Poetae nuper imprimendas curavimus, eas sub Sannuti nomine emittere ex Academia nostra placuit, ut in magnifica illa tua bibliotheca, ubi supra quingenta electorum librorum habes volumina, una cum caeteris reponantur, utriusque domi lucubrationibus nostris, dicatis tuo nomini: ubi tua jucunda praesentia nobis in Academia nostra uti non licet. Idque eo feci libentius, quod maximo mihi adjumento fueris, ut privilegium pro rep. literaria ex hoc amplissimo sapientissimoque Senatusconsulto mihi omnium pene consensu decerneretur. Quod infra in laborum nostrorum tutelam imprimendum iustissimum, simulque ut cognoscere omnes, quanti a Senatu hoc gravissimo virtutes & bonae literae aestimantur; Romanos illos rerum dominos aemulando, qui virtute praeditos omnes iuvandos, fovendos, extollendos certatim curabant. Accipies igitur lecto vultu vel haec portatili forma μεταμορφώσεως Ovidii: quandoquidem gravissimas tibi futuras certo scio, cum doctrina, & candore Poetae, tum ut Marcum Sannutum patruem tuum, & senatorem clarissimum doctissimumque, imirere, qui praeter caeteras, quibus quammaxime praeditus est virtutes, huius nostri Poetae libros omnes quam familiarissimos habet, ac pene callet, ut digitos, unguetque suos, atque ideo ego tam sum illius, quam meus. Adde quod is liber est multarum rerum cognitione & Latinis & Graecis pernecessarius. Quapropter a maximo Plautide e Latino in Graecum ad suorum utilitatem accurate translatus est. Quoniam est apud Graecos μεταμορφώσεων libros multi scripti sunt ex quibus ut roracem reliquos, Callisthenis & Theodori in libro περὶ ἀναπλασμάτων his verbis Plutarchus meminit. Τῆς δὲ ἀριστομένης ἀποστρατίας παρὰ τὸν ποταμὸν ἰσθμίου ὡς καλλισθένης ἐν δέσποισι μεταμορφώσεων. Et in eodem. Περὶ Μύθου Κνήρης θυγατρὸς. ἢ ἢ καὶ περὶ τῆς ἀφροδισίας εἰς ἰμιάνου δέσποισι μεταμορφώσεων καὶ ὁμοίων ἐν ταῖς μεταμορφώσεων. Nullus tamen eorum transmutationum liber jam extat multis seculis. Illud Angeli Politiani, viri utriusque linguae peritissimi, vel hic apte adduci potest, ἡ γὰρ γένεσις ἢ γένεσις ἀναπλασμάτων. Ciconias enim in senectute a filiis invicem enutriti ajunt. Quod cum alii tum Aristoteles in nono de Historia animalium sic his verbis. περὶ μὲν τῶν παλαιῶν ὅλα ἀριστομένηται, ἀριστομένηται παρὰ πάλαι, φασὶ δὲ τῶν καὶ τὰς μέγας ταυτὸ τῶν παλαιῶν, καὶ ἀριστομένηται ἀπὸ τῶν ἐγγύων ἢ μόνον γένεσιν, ἀλλὰ ἢ ὅτις ὅτις ἔστιν ἔστιν αἰὶν τὸν δὲ πατέρα ἢ τὸν μητέρα μένειν ἴσθαι. Hoc est, ut Theodorus elegantissime, ut omnia, transfert. Ciconias genitorum senectutem invicem educare invidiosum est. Sed sunt, qui meropes idem facere confirmant. vicomque reddi, ut parentes non modo senescentes, verum etiam statim cum datur facultas, alantur opera liberorum, ut

matrem aut patrem exire, sed in cubili manentes pasci labore eorum, quos ipsi genuerunt, contraxerunt, educarunt. Sic igitur & Graecis evenit, ut cum μεταμορφώσεως Ovidius ab illis didicerit, ipsi ab eo invicem edocentur. Itaque vel ob id hos libros & tibi, & caeteris gratissimos fore non dubitamus. Vale.

ANDREAS NAUGERIUS

Lectori.

Quam multa in his Ovidii libris ex antiquis exemplaribus correxerimus, neque necessarium nobis visum est nunc referre, & cuicumque eos legere collibuerit, facillimum erit cognoscere. Quoniam tamen, & pauca quaedam (quamvis subtimide id, & parce admodum fecimus) nullo suffragante exemplari, uti nobis visum est, immutavimus: & veteres quidam libri, post hos impressos, ad manus nostras pervenerunt, in quibus multa, quae nos prius subterfugerant, invenimus: & illorum admonere lectorem volumus, nequis forte id suspiceret, abuti nos velle veterum librorum auctoritate, & quae nos emendavimus, ex illis credi emendata: & haec addere, ne quid, quod in nobis esset, diligentiae praetermissum esse videatur, & utile, & necessarium prope existimavimus. Quae ut cumulatus fierent, eas etiam lectiones, quae ita quandoque diversae reperiuntur, ut omnes tamen probari possint, subjunximus, uti liberum omnibus iudicium sit, quam velint sequi. Si quid vero in tam longo opere aut praeteritum a nobis est, aut ingenium nostrum subterfugit, doctiores id fortasse alii, modo animum intenderint, invenient; vel ob labores, quos pro communi utilitate, nulla gloria adducti, suscepimus, debetis ignoscere.

REVERENDISSIMO D. D. BERNARDO DIVITIO

S. Mariae in Porticu Diacono Cardinali,

Andreas Asulanus S.

Multas ob causas magnum mihi dolorem attulit Aldi generi mei mors. Primo, non solum generum (quod ipsum tamen per se grave solet accidere) sed cum generum, qui & doctissimus & optimus omnium vir esset: amittebam. Deinde, cum is viduam mihi filiam, quatuor orbos nepotes relinqueret: neque ego illos maxime ope mea indigentes deserere ullo pacto aut deberem, aut vellem: magno id mihi oneri futurum esse videbam. Accedebat ad haec: atque id maxime dolorem meum augebat: quod magnam mihi & Latinae & Graecae literae huius morte jacturam facere videbantur. omnes enim eo ille cogitationes suas direxerat: omnes nervos eo contenderat: uti veterum scriptorum libros foeda quadam proximorum seculorum barbarie pollutos calligaret: ac bonas literas prope jam collabentes restitueret. in quo cum multum studio ac diligentia quadam singulari profecisset: neque tamen quod optabat alienissimo tempore ereptus perficere potuisset: id quasi in me onus, eo defuncto, recidere videbatur. hoc vero eo mihi erat caeteris molestius: quod carissimi mihi generi jacturam in me erat ut modeste serrem: privatis opibus & filiam, & nepotes tueri poteram: hoc ne-

que quo pacto ferre possem, neque quo pacto recusarem, videbam. Si id, cui se ille ipse omnium doctissimus vix parem arbitrabatur, ego, qui vix haec scribo, qui literis paululum ad modum institutus sum: subirem: non solum, ne opprimerer, timebam: sed multo magis ne impudentissimus iudicaret. quicquam vero oneris, quod ab illo mihi impositum ac relictum esset, recusare: neque amori, quo illum semper persecutus sum: neque fidei, quam ille de me semper maximam habuit: convenire existimabam. Suscepi igitur praesenti animo: & impudens potius haberi, quam officio desesse volui: ne mihi tamen aliquando aut quod fecerit susceperim, abjicere, aut succumbere necesse esset, recte mihi consultus visus sum, si quod meis viribus non possem, alienis sustinerem. Itaque Aldum ipsum qua in re potui imitatus sum: & quod ipse, quamvis omnium bonarum artium peritissimus, sibi agendum tamen ducebat, id egi. Nunquam ille suo tantum iudicio credendum censuit, ut aliorum repudiaret. quoties libros aliquos editurus erat, siquos noverat, qui in illis elaborassent, eos adhibebat: atque eorum opera in his castigandis maxime utebatur. Idem mihi ego, & eo etiam magis faciendum existimavi, quo minus per me quicquam in hoc sine aliorum auxilio praestare possem. Atque id à me cum in aliis multis tum Latinis tum Graecis libris, quos post illius mortem edidi, tum nuper in Ovidio factum est: qui nunc ex officina nostra is prodit, ut qui prius multis in locis corruptissimus circumferebatur, in eo pauca admodum desiderari posse videantur. Id adeo Andree Naugerio referre acceptum debemus: qui, cum illum ex veteribus permultis exemplaribus diligentissime castigasset: labores suos impertiri omnibus voluit: ac mihi imprimendum dedit. Tibi vero hos Ovidii libros non ob id solum dedicavimus, quod cum literarum omnium & peritissimus sis, & fautor maximus, omnia, quae ad literas attinent, quasi tui juris esse videantur: sed ob id praecipue, quod ita his libris delectaris, ut nihil legas libentius: & quod maximi poeta ingenii tibi, qui maximo es ingenio, potissimum videtur convenire. Quod eo tamen in te praestantius existimari debet: quo longe est majus, atque universo humano generi conducibilis, ad orbem moderandum, quod tu fecisti, quam, quod ille, ad carmina, nihil aliud quam voluptatem quandam auribus asserentia, id conferte. Qua in re non id solum in te praecipue elucet: sed virtutes animi tui singulares, quae in nullo unquam priores fuerunt: ita homines admirantur: ut, cum omnes in te summas esse facillimum sit cognoscere: difficillimum tamen sit, in qua maxime excellas, iudicare. non immerito igitur te Leo Pontifex Maximus tanti fecit: ut omne codi onus, quod illi incumbit, in te nonnunquam transferat: ac tanquam Atlas supposito Hercule conquelescat. Sed neque loci huius est, neque mearum virium te laudare. Scribentur ab aliis fortasse laudes tuae, quorum scripta & diuturniora esse possunt, & tibi gratiora. Mihi satis sit tibi offerre, quae possum. Ac tibi nos quidem nunc Ovidium mitimus. Tu non illum solum castrone, qua illos, quos amas, soles, excipere: sed & me, & ea omnia, quae aut edita à me haecenus sunt, aut posthac edentur, in patrocinium tuum recipe: & qui non minus literis, quam virtutibus omnibus es ornatissimus, literas ad te confugientes tuo praesidio tuare. Sic demum & ego tuo auxilio fretus in eas juvenas totus incumbam: & alii fortasse ita multi ad idem agendum excitabuntur: ut quae jam prope exarscere incipiebant, plurium diligentia excelsae redolere, atque antiquam nitorem restitui posse videantur.

IDEM

LECTORI S.

Quaquam superioribus annis haec Ovidii monumenta emisimus, ex diligentissimi veterum exemplarium collatione pluribus locis & emendata, & aucta: tamen cum ita tempus ferret, ut eadem denuo nobis essent excudenda, sedulo dedimus operam, ut cum priore in editione non vulgarem industriae laudem tulissimus, in hac etiam posteriore aliquid praestarem, in quo docti homines non mediocriter probare nostram operam possent. Itaque potissimum eam partem, cui vates ingeniosissimus de Fallis titulum fecit, quae ita mendosa circumferebatur, ut vel eruditores multos praesaepe inter legendum detinere, & quasi angere videretur, pristinae puritati restituere conati sumus: in eaque, praeter integra quandoque carmina, quae desiderabantur, addita, passim locos insignis, eosque non paucos castigavimus. Qua quidem in re est quod eruditissimo, eidemque omnium fere, quos ego unquam in vita viderim, humanissimo viro Honorato Fasitio ingentis gratias habeamus. qui nobis, quidquid in his Faistorum libris emendatius legetur, sua sponte suppeditavit: idemque se facturum & in Epistolis, & in Metamorphosis libenter recepit. Quam quidem hominis voluntatem eo pluris facio, quo pauciores invenio, qui cum optimarum artium studiis haec ipsa humanitatis ornamenta conjungant. Sed ut rectam unde divertiti, Ovidii poemata sub tuo nomine, lector suavissime, in apertum referimus. quae tu ita accipies, ut nostris conatibus favcas: ita leges, ut iis, qui suam in hoc genere operam & industriam exhibentes, provinciam hanc nostram juvare non desinant, bene preceris. Vale.

CL. V. JACOBO SPIEGELLIO

Jur. Utr. Doctori. &c. Conflariario Regio,

Jacobus Miryllus S.

Edidi ante annos complures, Clariss. Spiegellii, Annotationes quasdam in Genealogias Boccacii, eo quidem tum consilio, ut quae vir ille in his nostris studiis aliquin diligenter ac multum versatus, sive temporum suorum iniquitate, sive etiam scriptorum penuria, prosequi minus potuisset, ea ipse ex Graccorum commentariis supplerem, aut latius saltem explicarem. Cum enim viderem, non poetarum modo, sed & aliorum quorundam veterum scripta, sine fabularis istius historiae cognitione, intelligi satis, aut recte, non posse, operae pretium facturum me putabam, si quae ipse haecenus longo usu, neque parvo labore aut studio collegissem, ea quasi quendam *egressu* in commune conferrem, veterumque autorum, praecipue autem poetarum, studiosis impartirem. Qua quidem in re quantum aliis profuisse videar, nescio: illud utique non dubito, nostra hac opera, nostroque labore quosdam fretos, alacriore aliquanto animo ad poetarum lectionem accessisse. Cacterum quia ad eandem rem illam, multorum utriusque linguae diversos ac varios commentarios evolvere, ac perlustrare necesse habebat, accidit interea ut non ea tantum, quae proposito argumento conducere, sed & alia quaedam Poetarum cognitioni non incommoda aut aliena observarem. Inter quae & talia nonnulla fuere, ex quibus Ovidii loca non pauca, praesertim quae in Metamorphosis illius obscura & inexplicata haecenus jacuere, aliquan-

to clarior fieri atque illustrari posse viderentur. Proinde cum amicus nosse summus ac vetustiss. Joh. Hervagius, ad reliquos bibliothecae suae autores, quos ille diverso ab aliorum moribus more, antiquissimos fere, eoque etiam utilissimos subinde typis suis interpolare, atque in lucem mittere solet, Ovidii quoque poemata additurus esset, eaque de re à me contenderet, si quid haberem, quod vel ad commendationem, vel ad interpretationem auctoris illius aliquo modo pertineret, id sibi ut communicarem: non potui hominis amicissimi precibus ac postulationi quicquam denegare. Praesertim cum haec res eidem illi instituto consilioque nostro, cuius gratia superiorem operam in Boccatio sumpsissem, inservere videretur. Nam ut hoc, quod alii de Ovidio multis paginis agunt, breviter & quasi uno verbo complectar; est hic poeta, in eo praecipue volumine, quod de Transformationibus composuit, omnium poeticarum historiarum ac rerum, veluti cetera quaedam penuaria, aut, ut plenius dicam, quasi quoddam Copiae cornu. Quem si quis unum diligentius paulo memoria atque animo comprehenderit, is multorum aliorum instar atque exemplum habebit. Imo ne caeteros quidem unquam satis intelliget, nisi qui huius lectione informatus atque eruditus antea fuerit. Verum enim quia in eundem auctorem multorum aliorum commentationes extarent, praecipuamque in eo quod supra memoravi opere, operam navasset Raphael quidam Regius cognomento, impudentiae ac temeritatis, ut nequid gravius addam, cuiusdam fore arbitratus sum, si quae alii, suo & illi quidem labore ac studio, invenissent, ea nostris quasi quibusdam superfoetationibus, elisa atque oppressa viderentur. Quod igitur apud Homerum Jupiter sibi fecisse fingitur, ut precantium vocis partem annueret, partem autem negaret, idem ego mihi hoc loco faciendum putavi: videlicet, ut non totum hunc poetam, neque totum etiam poemata illius aliquid explicandum mihi somerem, sed in parte subsisterem, & ceu duces in bello aliquando solent, certam stationem certumque locum tuerer. Quamobrem reliquis integris iis, quae à Regio compositae neque editae habentur, quorum ille pleraque (ut & hanc fidem commentarii illius faciamus) ex Paulania, & Tarrheo, seu quisquis alius Apollonii interpres ille fuit: quaedam etiam ex Diodoro transsumpsit, ego, si qua à me aliunde animadvertita, quae vel ab illo praeterita, aut alias parum satis explicata viderentur, ea quasi quandam appendicem interpretationibus illius subieci. Non quidem ut hinc iam totum illud opus pro expedito atque explanato haberi velim. Quis enim hoc praestaret in tanta Graecorum auctorum, unde pleraque à Latinis translata, penuria ac paucitate? sed tamen, ut ea saltem, quae explicari poterant, pro obscuris & incertis diutius ne jacerent: ad quam quidem rem neque illud negatim, recentiorum quorundam annotationes interim me adhibuisse, quorum tamen nominibus edendis in hoc abstinui, ne vel gratiam illorum ambuisse viderer, si quid bene atque utiliter dictum probassem: aut contra, reprehensionem atque odium eorundem quaesivisse, si quid secus ab illis prolatum arguissem. Nam ipse quidem, ut mihi deest in his, quae recte facio aut dico, nolim: ita rursus neque dissimulari, si qua perperam, aut minus intellecta pro veris ac genuinis tradidero, magnopere desiderarim. Sed de nostris institutis ac rebus haecenus. Ut igitur ad te aliquando veniam, Jacobe Clariss. quia vero iam olim optavi occasionem aliquam mihi dari, qua voluntatem erga te meam declarare possem, commoda in mentem mihi venit, hunc nostrum laborem tibi dedicare, tuoque sub nomine in vulgus emittere. Non quia tantopere gratificatum me tibi munere

illo tam levi putarem, sed cum turpius nihil sit ingrato, ut hoc velut indicio, & ceu pignore quodam certo memorem ac gratum me tibi probarem. Ea enim officia in me tua extant, quibus cum Heidelbergae essemus, plurimis ac maximis me tibi devinxisti, ut nisi perpetuo illorum reminiscar, excors atque amens videar. Atque huius quidem rei cum testem haberem ampliss. Jo. Locerum, virum in re medica excellentissimum: deinde autem & de omni literarum genere plurimum atque optime meritum, antea quidem apud hunc meminisse illorum factis habebam, propterea quod honestius putarem, in vulgus ac publice tacere, quam parum luculente ac splendide de illis dicere. At vero postquam & hunc virum tantum paucis abhinc annis mors abtulit, aut verius terris invidit, ego quae apud illum, amicus videlicet apud amicum, de te absens praedicare solebam, ea nunc coram, & quasi sub oculis testata tibi relinquere decrevi. Neque dubito, quae tua in caeteris rebus erga omnes pene homines humanitas est, quin voluntatem atque animum in hac re meum magis, quam factum ipsum spectaturus sis. Quamquam etiam quod ad argumentum scripti huius attinet, id vero neutiquam tale est, ut te illius poenitere debeat: quandoquidem neque summis principibus in eodem versari, aliquando parum visum fuit. Nam de Tiberio imperatore ita scribit Suetonius, historiae fabularis notitiam eo usque curavisse illum, ut grammaticos interim huiusmodi quaestionibus experiretur. Quae mater Hecubae: quod nomen Achilli inter virgines: & quid Sirenes cantare solitae fuissent. Quod igitur severum ac tetricum istum, & in caeteris, ut de eodem accepimus, omnia citius quam jocum aut festivitatem prae se ferentem, fecisse legimus, in eo nos quoque operam aliquam posuisse, nemo opinor reprehendet, nisi qui promiscue ac pariter, unaque veluti portica, quod proverbio dicitur, cuncta huius generis damnanda ac rejicienda existimabit. Huc accedit, quod & ipse olim in eodem studio, eademque, ut ita dicam, palaestra versatus es. Non quidem ut tu fabulares istas narrationes atque historias persequeris, sed ut veris ac gestis rebus lucem adderes: & quae poetarum fictionibus ac numeris involuta ac tecta essent, ea interpretando atque explicando ipse illustrares. Neque ego hoc loco dicam, quantum tibi Richardus ille tuus debeat, quantum Ligurinus, quantum alii item multi, tanta cura tantaque diligentia à te explicati. Neque etiam hoc nunc addam, quantum ipse nominis ac famae tibi pepereris, quantumque apud viros haudquaquam postremos jam olim in hoc genere laudem consecutus sis. Illud magis mirari soleo, te inter tot negotia, quibus regum ac principum aulae perpetuo distinentur atque agitantur, tantum in te laboris atque oneris suscipere potuisse. Nam ut alii aliis, sed singuli tamen singulis negotiis ac rebus abeubi fortassis praeesse recte possunt, ita contra haudquaquam facile, neque cuiusvis hominis est, tam diversis ac variis studiis, pariter eodemque modo vacare posse. Atque ad hanc ingenii facultatem, aut, ut verius dicam, felicitatem, non modo natura, aut vis tua, quae tamen eadem in te summa semper fuit, adjuvante, sed & domestica exempla, ipsaque adeo patria tua excitasse te videtur. Cui enim non notus avunculus ille tuus Winphelingus? aut quis nescit quanto idem ille studio ad literas provehendas rudi adhuc & impolito illo tum seculo progressus fuerit? Deinde autem cui non aliquando Maji nomen auditum? quem tecum ex eadem matre natum, eadem domus, iisdem studiis, velut avitis ac familiaribus quibusdam sacris initiavit. Atque ut te Imperat. Majestas aliquando, ita illum Regis aula jam pridem consilii atque arcanis suis praefectum velit. Ut inter-

terim taceam Arnoldum, Rhenanum, Sapidum, Schurerum, aliosque summos atque doctissimos viros, qui omnes ex eadem patria, eademque urbe non minus multi, quam olim ex equo Trojano duces præclari ac memorabiles prodierunt. Quare cum ad hæc studia non fictus modo, sed natus, non usu aut exercitatione tantum provectus, sed jam inde à majoribus tuis procreatus, hanc velut hæreditariam quandam possessionem acceperis, nihil equidem alienum, aut ingratum videri tibi existimo, quicquid hujus generis à quoquam ad te proficietur. Quid enim homini docto, & inter ipsas Musas velut educato, magis peculiare ac proprium censeri debet, quam idipsum quod ex literis natum adeo, atque acceptum sit? Facies igitur pristinae atque agnatae humanitati tuæ consentaneum, si patrias nostras has commentationes, tuo sub nomine in vulgus commendari. Ac ut cætera plerumque favore constant, ita nos quoque ad similes posthac labores suscipiendos alacriores ipse reddes, si eam de te significationem cederis, ut hunc qualemcumque laborem nostrum, quem in præsentia offerendum tibi duximus, non omnino ingratum aut etiam molestum fuisse tibi videamus. Vale. Francofurti, ad X. Cal. Febr. Anno Christi Domini nostri M.D.XLIII.

J. MICYLLI PRAEFATIO

In libros Pastorum.

¶ Dicit sunt à me annis superioribus Annotationes in Ovidii Metamorphosis quasdam, quas ego tunc partim ex Graecis scriptoribus, partim aliunde quaesitas atque collectas, aliorum commentariis velut auctarii vice adjiungendas putavi. Hæc igitur cum studiosis præsertim nostrarum literarum, non omnino inutiles fuisse existimarem, eodem exemplo & cætera ejusdem poëtae opera pervagans hinc, ut quæ in illis enarrandis ab aliis parum commode tradita, aut etiam prolixius præterita atque omissa videbantur, eorum pleraque prolixius ac planius, quod fieri posset, explicarem, quaedam etiam de integro ac nova interpretatione illustrarem. Quanquam igitur in parte operis parum fortassis conveniat præfari, præsertim quando non iusta atque integra Commentaria, sed Annotationes tantum pauca ac breves quasdam scribimus: veniam tamen dabunt nobis opinor æqui ac boni lectores, si de hoc ipso commentandi genere nonnihil in medium, hoc loco afferamus, non tantum ut nostram hoc pacto causam, nostrasque partes tueatur: sed ut in commune omnium eorum, qui in hoc scribendi genere versantur, laborem ac studium ab injuria & obreprobatione vindicemus.

Nam ut apud Callimachum poëtam,

Ὁ φίλος Ἀπιδίων ἐν ἄσπετον λάτρετον ἴσταν,
Ὅσα ἄρμυρι τὴν ἀνδρῶν, ἢς ἠὲ εἰς πόντον ἀνάθει:

Eodem fere modo & hodie vulgo faciunt, qui de nostris studiis nostrisque his operis judicare consueverunt. Neque enim illi co respiciunt, utrum recte an peccerant, id quod institueris, peragas ac præstes: sed verborum multitudinem ut plurimum spectant, numerumque ac modum paginarum recensent: perinde ut pauci solent, quibus si pomorum aut nucum acervum proponas, ex altera autem parte aureolum aut gemmam ostentes, ad id protinus, quod majus ac plus apparet, feruntur, numeroque ac magnitudine, non pretio aut dignitate sua res pro-

positas metiuntur. Itaque & illud jam passim fieri videmus, ut ineptorum, nequid aliud dicam, librorum, magna ac vilis ubique annona sit, meliorum autem atque utiliorum ratio prope nulla habeatur.

Atqui apud eundem poëtam, ut eodem loco narratur,

Τὸν Φθίον αἰ πόλιον ποδὶ τ' ἤλασαν ἴδε τ' ἔειπεν,
δορυεὶς μέγιστος μέγας βόθ. ἢλλὰ τί μὲν
ἀμματα γῆς καὶ πολλὸν ἐφ' ὕδατι συρφετὸν ἔκει.

Quibus verbis idem poëta illud nimirum innuit ac monet: Non magnitudine ac veritum numero scriptorum opera aestimari debere, sed virtute ac pretio quaeque suo censenda esse. Propterea quod, quemadmodum in modico saepe sigillo plus aliquanto gratiae atque artis elucet, quam in immenso ac ponderoso colosso: ita & in brevi aliquando pagella, paucisque versibus, plus ingenii atque elegantiae, quam alibi in magno atque operoso volumine, cernitur. Neque enim ut quaeque prolixè traditum ac dilatatum est, ita continuo perfectum idem atque eruditum. Nam & terra plerumque eos fructus minus sapos, parumque gratos edit, quos aliis in eodem genere majores, aut copiosiores producit. Elanguescit enim virtus distracta: minusque tanto vires quaeque possunt, quanto plures in partes disperguntur. Quod si igitur hoc sit in iis, quibus ipsa natura nascendi vim ac semina suppeditat: quanto idem magis evenire putandum est in illis, quae longe inferiores ortus atque progressus habent, usuque solum atque arte perficiuntur?

Quare in iudicandis scriptorum laboribus non semper ad voluminis modum, aut ad versuum multitudinem ac numerum aspiciendum est: sed illud potius videndum, susceptone operi satis quis fecerit: an parum ei, quod sumpsit præstandum, responderit.

Præcipue autem in hoc commentandi genere, ipsae res magis quam verba spectanda sunt: quod hæc tractatio non in verborum & orationis commendatione, sed in rerum explicatione potissimum versetur. Et ut in circulo videmus, ut quaeque centro viciniora sunt, ita minores ambitus, brevioresque gyros circumacta efficiere: ita & illa quae in explicatione scriptorum sententiam ac rem propositam certius ac propius contingunt, minore verborum ambage, neque eadem ubique prolixitate indigent,

Ἀπλῆς γὰρ ὁ μύθος τῆς ἀληθείας ἐστίν,
κ' ἔ ποικίλων δὲ ἀνδρῶν ἐμπρομάτων:

Ut inquit Euripides.

Neque ego nunc de omnibus hæc intelligi volo, qui in hoc commentandi studio versantur, bonisque atque antiquis autoribus explicandis operam suam collocant. Neque enim ignoro, quosdam in hoc genere prolixè ac copiosè quaedam cum multa & sua laude, & studiosorum utilitate protulisse. Verum illis respondendum hoc loco putavi, qui cum aliorum scripta iudicant, ex chartarum multitudine ac numero laborem atque operam uniuscujusque aestimant: cum denum scriptorem præmiis ac laude dignum arbitrantur, si quis immensam aliquam varietatem atque undecumque confarminatam, decempedisque magis quam versibus mensurandam Khapsodiam, in medium forte produxit. Quasi vero ejusdem operae, ejusdemque negotii sit, de multis, & non ita obscuris rebus magna volumina compilare, & res in specie quidem exiguas, re ipsa autem impeditas atque difficiles, verbis & interpretatione manifesta ac certa explicare. Quorum hoc qui-

dem ingenium ac studium, praeterea variam atque multijugam lectionem desiderat: illud autem nihil fere, praeter sedentariam quandam operam requirit. Quae enim quaevis difficultatis, quaevis laboris fuerit, ea quae apud alios scripta aut dicta repereris, in alium atque alium subinde librum transferre, & perinde ut negotiatores merces solent, è suo ac patrio loco, peregrino atque externo importare: Interim autem illa, quae non satis intellexeris, aut alias parum commode explicaveris, alienorum verborum multitudine obscurare? Quae quiddam & superiore aetate non paucos, & nostra item quosdam videmus fecisse. Quorum alii ne quid nescire viderentur, etiam alienissima interdum cum *πρόχειρα*, tua *νεγίρα*, & omnino *ἀπερδιότως* lectori obtulerunt. Alii autem, dum eorum quae scire volunt, pleraque nesciunt, prolixitate alieni sermonis animum atque oculos legentium aliorum abstrahunt, & a re proposita avertunt. Ut interim non addam, quam non solum non utile, verum etiam molestum lectori sit, tempus illud frustra perire, dum quae apud suum autorem commodius ac rectius legere poterat, ea loco alieno cum summo taedio tantum non devorare cogitur.

At quanto melius veteres illi, praesertim Graeci interpretes, qui nihil nisi quod ad ipsum argumentum, remque propositam pertineret, scholiis atque interpretationibus suis adesse voluerunt? Perinde enim ut athletam, aut pugilem, decet intra septa sua, terminosque praescriptos sese continere, neque huc atque illuc diverticulum quaeritando evagari: ita & scribentem censuerunt intra suum quocumque argumentum, suosque fines versari debere, neque alienis atque anxie quaesitis rebus, id quod explicandum suscepit, ultra etiam involvere atque implicare. Inutile enim ac supervacaneum omne illud esse, quod praeter rem propositam, sine causa ac temere affectando adsciscitur.

Quaenam haec quidem in universum de tota hac commentandi atque interpretandi ratione accipienda sunt: quae & modestitate quadam consistere, & in rerum explicatione magis, quam verborum ambagibus & prolixitate operosa esse debet. Quare ut ad Annotationum genus illud redeamus, quae aliorum commentariis jam editis superadduntur, quibus vel perperam explicata, ad sententiam sanam ac genuinam revocantur: vel quae penitus omissa fuerunt, de integro & quasi quodam possidivini jure, loco atque ordini suo restituantur: cas inquam, quis non contra videt & multi negotii esse, & magnae difficultatis? Nam ut graviores labores suscipiunt, qui sylva alieni caesa, & complanata, annosos & truncos ac supites postea eradicare conantur, quam qui ipsas arborum frondes ac ramos deiecerunt: ita & in hoc scribendi genere duriores fere partes sustinent, qui quae ab aliis propter obscuritatem rei, aut prolixitatem sermonis relictae sunt, ipsi expedienda atque explananda sibi sumunt. Ita enim res habet, ut quaeque per se ipsa manifesta ac plana sunt, ita vulgo à pluribus enarranda suscipiuntur. Illa vero quae majore opera, aut vi ingenii aliqua indigent, vel tacito praetercuntur, vel aliena atque absurda interpretatione obscurata, aestimanda magis quam explicanda aliis relinquuntur. Proinde duplici res eadem difficultate implicatur: quod & magnum laborem, neque vulgare ingenium requirit: & contra, si quid forte aberres, aut alicubi impingas, risui pariter & arrogantiae crimini teipsum exponas. Itaque tametsi illa, quae hujusmodi commentatione efficiuntur, per se modica ac breviter videntur: magnis tamen laboribus, multisque ac variis lucubrationibus comparantur. Nisi vero quis existimet, aut veterum aetate Athenaeum, Gallium, Macrobius: aut nostra etiam, Crinitum, Politi-

tianum, Egnatium, & his similes alios, qui certorum locorum explicationes edidit, minus elaborasse, aut non aeque multum: atque eos, qui aliena describendo commentaria, sua in immensum exauxere, praestitisse. Nam ut medicis, qui vicia aut morbos ab aliis relictos ac desperatos quando suscipiunt, majore arte, diligentioreque cura utendum est: ita & illis evenire necesse est, qui locos autorum obscuriores, & ab aliis relictos, enarrare aggrediuntur: ut multo plus negotii ac difficultatis, quam caeteri interpretes, sibi ipsi imponant.

Quare iniqui iudices existimandi sunt, qui cum opera aliena censent, non laborem aut operam, sed mensuram & magnitudinem eorumdem intuentur. Perinde enim iidem illi faciunt, ut qui mugitum tauri, aut fragorem tormenti alicujus, concentibus Harmonicis anteponunt: propterea quod sonitus illorum longiore spacio in omnes partes divagantur, horum autem modulatio ac voces brevioribus intervallis ac finibus terminantur.

Quaenam sane, quod ad meas Annotationes attinet, de me ipso prolixius aliquid polliceri, aut addere non volo. Fortassis enim, ut neque locos omnes, in quibus aliquid desideratur, persecutus sum (quis enim omnes posset, in tanta veterum scriptorum penuria, ac paucitate?) ita etiam parum accurate ac plene nonnullos explicavi. Sed tamen quantum operae ac diligentiae eadem hac in re posuerim, ea quae in libris Tristium, & de Ponto, item illa quae in Consolationem ad Liviam, enarrandi causa adieci, aliaque non pauca, à superiorum Commentariis longe alia atque diversa, restantur. Quae omnia cujusmodi sint, eruditorum judicio aestimandum relinquo. De me fortassis, ut & de aliis multis, majore cum labore, quam emolumento, in hoc studiorum genere versatis, posterior aetas judicabit.

Haec igitur sunt, quae praefandi causa, cum de hac tota commentandi ratione, tum vero privatim de Annotationibus nostris, monenda hoc loco putavi. Quae si cui alieniora, aut etiam molestiora videbuntur: ille idem cogitet, & nobis, qui in hoc scribendi genere elaboramus, ea quae de studio atque opera nostra vulgo jactantur, ab iis qui haec vel non satis intelligunt, vel alias parum dextere judicant, iniquiora censeri. Nam ut indignum atque arrogans quiddam fuerit, de quibus non merearis, velle praedicari: ita rursus iniquum, atque adeo indignum fuerit, justam ac debitam alicui gratiam, sinistro ac pravo animi iudicio perperam ac temere derogare.

HERCULIS GIOFANI SULMONENSIS DEDICATIONES ET PRAEFATIONES.

In Epistolas.

ILLUSTRISSIMO ATQUE EXCELLENTISSIMO
D. SCIPIONI GONZAGA E,
Marchioni & S. R. I. Principi.

Quantum doctrinae & elegantiae in his Epistolis adhibuerit OVIDIUS, non invidus, si mihi per occupationes liceret, ostenderem, & ni doctissimis quibusque perspicuum atque exploratum esset. Quid de artis poeticae praeceptis

dicam, quae in his insunt una cum variis affectibus, quibus, qui amant, excruciantur, optime & prudentissime expressis? In quibus haec omnia ita effusa & expressa leguntur, vix ut apud nos liber sit, qui cum his merito conferatur: quamvis non bonum plane fatum fortitac esse videantur. Cum enim pueris (licet à fabulis cum prisca illis auctoribus incipiendam esse sentiam) Latinis litteris operam daturis in ipso limine exponi solitae sint, leve quiddam ac nugatorium esse vulgo existimantur. In errore huic simillimo si etiam versantur, qui Aesopi fabulas, opus sane elegantissimum, nullius, aut parvi admodum momenti esse parent, quod item pueris, qui Graecis litteris tradendi sunt, explanantur. Quas tamen à Platone, & Aristotele, duobus & loquendi, & sentiendi magistris praeclassimis, qui earum testimoniis frequentissime uruntur, plurimi factas esse certum atque exploratum est. Has autem epistolas, quibus ab hoc nostro cive nihil elaboratius, & limatius fortasse opus editum fuisse iudico, à me veterum librorum ope emendatas, & observationibus illustratas tibi inscriptas esse volui, qui, de meliori nota scriptis litteris ad virum immortalitate dignissimum, cui tu Scipio agnatione conjunctissimus es, virtute simillimus, VESPASIANUM GONZAGAM effecisti, ut ad eruditissimas ac prudentissimas illius aures nomen perveniret meum. Qua ex re nihil gratius, nihilque jucundius ipse unquam sensi. Interim quae te, atque obtestor, ut eam, quae tua propria, quaeque omnibus omnium aetatum, atque ordinum in Urbe viris summae admirationi, summaeque laetitiae est, humanitatem mihi perpetuo conserves, atque harum observationum non magis dedicationem, quam gratiarum actionem, accipias, tuaque summa auctoritate ac favore protogas. Vale, Venetiis, vii. Kal. Octob. M. D. LXXX.

HERCULIS CIOFANI,

Sulmonensis,

In

P. OVIDII NASONIS

De arte amandi libros III. observationes.

ILLUSTRISS. JUVENI KAROLO BELPRATO,

Amersae Polignorum Comiti.

His diebus, qui proxime praeterierunt, cum in Urbem una cum VIRGINIA URATINA, lectissima, ac prudentissima femina, matre tua, te conculisses, egoque, quae meae praecipuae partes erant, quippe qui multis abhinc annis universae familiae tuae addictus perpetuo fuerim, ac nunc multo magis sum, vos divinum officii causa salutatum venissem, eo primum comitatis, & humanitatis genere à vobis exceptus sum, ut nihil vobisfructuipis amabilius ab his, qui ibi aderant (aderant autem plurimi, & nobilissimi viri) esse iudicatum sit. Deinde me ab illa ornatissimorum hominum corona ad te seorsum humanissime vocasti, deque harum litterarum genere, quibus uterque nostrum delectamur, loqui coepisti: de quibus praecleara multa cum dixisses, divini prope ingenii acumen ostendisti: qui si te immatura patris tui, JOANNIS BERNARDINI, viri eruditissimi, ac praestantissimi, qui totius APRUTHI PROREX jam erat designatus, mors, tuaeque ditionis status ab eodem studio jam non deturbasset, tuque idem studium ef-

ses persecutus, ad summam profecto & sciendi & intelligendi facultatem pervenisses. Ea enim sunt animi & ingenii tui ornamenta: quae quidem ornamenta, & cauae me ad tui, tuorumque omnium, qui me non vulgariter dilexerunt, ac diligunt, perpetuam observantiam mirifice impellunt, faciuntque, ut sub tuo nomine, quod non solum in Neapolitano regno, totaque Italia, sed & in externis quoque regionibus propter miram ipsius antiquitatem, nobilitatemque clarissimum est, quidquid ego in OVIDII, quem poetam tu merito admiraris, Amorum libros, jucundissimos, eruditissimosque, notaverim, in lucem emittam, tibi quoque consecrem. Qui labores si tibi, avoque tuo, viro rerum omnium usus intelligentissimo, JOANNI VINCENTIO, fratrique tuo, adolescenti valde probo, & erudito, SCRIPTIONI, qui harum in primis rerum optimi existimatores estis, probabuntur, in sinu, tanquam summam felicitatem consecutus, laetabor. Vale, meque perpetuo, ut soles, dilige. Romae vi. Idib. Jun. M. D. LXXX.

EJUSDEM

In Elegias de Medicamine faciei & de Nuce.

ILLUSTRI ADMODUM, SPECTATISSIMAEQUE PROBITATIS
ET ERUDITIONIS FEMINAE,
LIVIAE BECCARIAE,

Spairanae Ticinensi.

VERA ac solida laus ea profecto est, quam majores ii, qui divitiis bene, laudabiliterque parvis, & rebus domi, militiaeque gestis nobiles extiterint, posteris una cum fortunae bonis hereditariam relinquunt. Sed longe verior, ac solidior ea est, quam ita relictam heredes ipsi sua industria, suoque studio non solum tuerentur, sed longe lateque propagant. Quam quidem laudem quis hodie no die est, quin tibi merito tribuendam fateatur? Tu enim illa es, LIVIA, quae majorum tuorum, qui istius, in qua nata es, urbis domini antiquitas fuerunt, gloriam, generisque nobilitatem, quam nongentis abhinc, eoque amplius annis illustrem esse, quamplurimis historiis, quas quarto abhinc anno Hieronymus Catena, vir doctissimus, tuaeque dignitatis amantissimus mihi ostendit, proditum est, multiplice bonarum artium doctrina, singularique probitate illustriorem reddis. De tua autem quid dicam pulchritudine, qua non Insubriae solum regionis, sed omnis quoque Transpadanae Galliae mulieres, quod bona earum venia dictum sit, vincis atque obscuras? Quae me praecipuae cauae, ut alias omittam, cum corporis, tum animi raris virtutes tuas, quas si recensere ipse vellem, dies citius me deficeret, quam materies, impulerunt, ut perbreves has in pulcherrimas OVIDII, civis mei De medicamine faciei, ac de Nuce elegias observationes tibi inscriberem. Quae si acerrimo tuo iudicio probabuntur, erit mihi cur valde gaudeam, & ex industria, diligentiaque, quam in eodem poeta illustrando adhibui, uberimos fructus capiam. Vale, ROMAE IV. Kalend. Maj. M. D. LXXX.

EJUSDEM

in Halieutico,

ILLUSTRISSIMO ABBATI,

JOANNI BAPTISTAE ALBANO.

Difficilior sane, ac fructuosior provincia est, quam vulgus existimat, ejus, qui in veterum auctorum monumentis purgandis, sed non sine summo gloriae splendore, omne suum studium ac diligentiam collocat: modo aliquid aggrediatur, ac praestet, quod Reip. litterariae interfit. Idque duabus potissimum rationibus efficere potest. Quamvis altera est: si ejus operis, quod illustrare studeat, praeicum aliquod exemplar nactus est, cujus ope atque auxilio nixus, loca aliquot, si minus omnia, quae in eo temporis vitio depravata sunt, feliciter emendet, atque in integram restituat. Altera vero: si ejusdem generis libri, à quo mendas auferre conetur, exemplar scriptum nullum reperit, conjecturis ejus vulneribus medicinam faciat. Ex his emendandi rationibus tutior omnino, & minus audax prior est. Quamquam si quis est, qui in utraque re aliquid, quod doctorum hominum auribus dignum sit, molitur, is summis & prope divinis laudibus asciendus est. Cujus generis homines & patrum nostrorum memoria multi excelluerunt, & hac nostra aetate multo plures excellunt, ut Victorius, Muretus, Sigonius, Ciacconus, Satus, Ursinus, Scaliger, alii. Quorum ego insitens vestigiis, in **OVIDII HALIEUTICO**, opere cum ad Latium sermonem, tum ad piscium naturas atque ingenia cognoscenda valde utili, emendando atque illustrando non parvum studium posui, veterisque exemplaris, quod nunc extat hodierno die, ope destitutus, conquisitis tamen praestantium virorum, qui in talibus rebus summa cum laude versati sunt, conjecturis, quibus quasdam meas addidi, quam maximum potui, auxilium attuli. Adjuxi praeterea Aristotelis, Plutarchi, Aelianus, Oppiani, Plinii, aliorumque, qui de piscibus natura etiam diligentissime literis consignarunt, nonnulla loca, quibus quae in hoc valde lacerato opusculo sunt, vel optime illustrantur. Quem laborem ac studium, licet serius, quam deceveram, tibi offeram, si tuo, vir doctissime ac nobilissime, sinu excipies, ac fovebis, magnos industriae ac diligentiae meae fructus capiam, tibi que, qui summa in me beneficia contulisti, si non re, saltem voluntate par pari, tua in primis fretus humanitate, retulisse videbor. Quod à te statim me impetrare posse non dissido, cum innatae integritatis tuae, morumque suavitate, atque animi altitudinis recorder, qua non me solum, sed, quos in Urbe vivunt, viros ingeniosos jam tibi in perpetuum devinxisti. Vale, meque in tuorum, qui tibi omnium fidissimi atque addictissimi sunt, numero habere non dedignare. Romae VIII. Id. Sext. M.D. LXXX.

EJUSDEM

In P. Ovidii Nasonis libros Metamorphoscon.

ILLUSTRISSIMO ATQUE EXCELLENTISSIMO

D. VESPASIANO GONZAGAE COLUMNAE,

Sabloneae & Trajecti Ducis, Hostiani Marchioni, S. R. I. Principi, Fundorum & Rotinghi Comiti.

Gloriosa profecto res est, VESPASIANE DUX OPTIME AC SAPIENTISSIME, non solum aequales adaequare, sed etiam vincere ac superare. Quam gloriam ac laudem omnes uno consensu, unaque voce tibi merito deberi consentunt. Ex Illustrissima atque Excellentissima GONZAGARUM, & COLUMNARUM familia originem ducis: honestissimarum omnium artium intelligentissimus es: domi, forisque rebus gestis praestantissimis nobilissimus. Tales in te virtutes admiratus maximus omnium Regum, PHILIPPUS Hispaniarum Rex, tuo usus consilio & opera in iis, qui in suis Regnis fuerant excitati, tumultibus sedandis, semper te plurimi fecit, & Navarricensi, Valentinoque Regno PROREGEM esse voluit. Quod quidem munus à te laudabiliter ac sapienter administratum quis non praedicet? Ob quae animi & corporis praeclarissima ornamenta, quae non epistola tantum, sed ne satis longa quidem historia concludi ac comprehendi facile possent, ipse fretus, qui dignitatis tuae & admirator & studiosissimus sum, confecto tibi meo in **OVIDII METAMORPHOSIN**, opus cum ingeniosum, tum solidae multiplicisque eruditionis plenum, observationes. In quas ea congesti ac collegi, quae spectatu ac cognitu digna essent. Illud autem imprimis tentavi, & conatus sum, ut veterum librorum ope summopere adjutus, à quibus qui recedit, saepissime erat, quam emendatissima praeclearissimi hujus, & numquam satis laudati poematis carmina in studiosorum manus pervenirent; & ut arbitror, non infelicissime etiam successit. Sexcentos enim locos (ita compertit, qui periculum facient, si haec observationes cum aliis, quae usque huc prodierunt, editionibus conferent) emendatos, suaeque integritati restitutos esse certo scio. Verum, ubi veteres libros quoque depravatos esse cognovi, eruditus viris eam, quam ipse faciebam, conjecturam exposui: qui si eam probarent, in haec lucubrationes referri debere censui, adspulatoresque laudavi: sin minus (quod non semel contigit) eam, quam ipsi tanquam veram, germanamque proponebant, amplexus sum, atque in hunc ipsum commentariolum retuli. Illud ingenue fateri possum, me neminem, à quo aliquid aut in sermone acceperim, aut ex ejus scriptis collegirum, quod quidem sciam, sua laude defraudasse. Locos nonnullos, quos ante hunc diem aut non videram, aut non intellexeram, interpretatus sum, quotiescunque interpretatione opus esse judicavi. Nonnullos vero, quos priore impressione in antiquis exemplaribus me invenisse testatus eram, quosque meliores ac vetiores is esse, qui circumferebantur, interdum meo usus judicio, interdum vero amicorum confirmavi. In quibus judicandis fortasse saepe lapsus sum: nonnumquam etiam aliorum opinioni atque judicio examinandos reliqui. Quis est enim omnium hominum, qui cuncta recte judicare possit, & interdum non labatur? Hos autem labores, PRAESTANTISSIME DUX, quando **SULMONEM**, patriam

meam amas (quae fratris tui uerini, HORATHI LANNOI PRINCIPIS imperio paret) caramque habes, meque de nomine jam notis, tibi probatum in facile confido. Vale. Romae Kal. Septemb. M. D. LXXX.

EJUSDEM

Ouidii Defensio, & Metamorphoseos laus.

Quidam cum sciret poetam hunc nostrum esse fabularum scriptorem facundissimum, ac facile principem; ejus carmina in Italicum sermonem sibi converti iussit, arbitratus cum Latine non locutum esse: ac, quoties de eo sermo incidere, ita de eo, ut de barbaro aliquo, & Latinae linguae imperito, loquebatur. Quem alii quidam secuti, in gravissimorum, doctissimorumque hominum aculeos merito inciderunt. Qui enim, quae so, fumus nos, ut, cum de Latini sermonis integritate & elegancia agitur, tam superbe iudicium de antiquis scriptoribus facere audeamus? Multa, inquit, innovavit Ovidius, multas voces confurxit, quibus superiores usi non erant. Unde scis, quisquis es, innovavit ea, an è vetustioribus, quos nunc non habemus, ipse habebat, accepit? Quisquamne veterum Criticorum Ovidium unquam, tamquam parum Latine locutum notavit? At isti delicias faciunt: & vocem ullam negant se ferre posse, quae non in Catulli, Lucretii, Virgilii, Tibulli, & paucorum praeterea, versibus reperitur. Quanto satius esset *μη μολυβδίζεσθαι*, ut ait Thucydides, *το πάλαι γράφειν*, & eorum auctoritati acquiescere, quorum miliones melius ac certius, quam nos, de Latino sermone iudicare poterant. Ponam equidem, quid de Ovidio senserit historicus optimus C. Vellejus Paternulus lib. II. *Poenae*, inquit, *stulta est inhaerentium oculis ingeniorum enumeratio, inter quae maxime nostri aemulant, princeps carminum Virgilius, Roburisque, & consecutus Sallustium Livium, Tibullique & Naso perfectissimi in forma operis sui.* Quo vel uno testimonio eos, qui ita acerbe ac petulanter in ipsum inveciti sunt, neque vere, neque sincere, sed ex affectu ac libidine locutos esse, simulque inscitiam patefecisse huius, facile intelligere est. Siquis vero opus hoc diligenter inspiciat, reperiet profecto tantam tamque admirabilem dicendi copiam atque ubertatem, simulque sententiarum, verborumque gravitatem, vix ut alius sit apud Latinos poeta; qui in hoc re ipsi merito praeteriri possit. Quid dicam de modo illo singulari ac prope divino connectendi fabulam cum fabula? in quo ita excelluit, ut nihil artificiosius, nihil praestantius, nihil denique ornatus aut dici aut fieri possit: quod res diversissimas tractans adeo ingenioso eas connexit, ut una materia plane videatur. Illud etiam minime reticendum est, Latinos olim scriptores ad unum fere Graeca opera in Latinam vertisse sermonem, à quibus eximia doctrina, atque eruditio orta est praestantissima. Contra factum esse à Maximo Planude nemo ignorat, qui cum optime nosset Graecam linguam poëma non habere, quod tanta gratia ac venustate, quanta hoc, fluere, è Latino in Graecum id transfudit. Quid multa? Artes omnes, quae antiquis notae erant, cum in aliis, quae conscripserat, operibus, tum maxime in hoc ita declaravit, ut quamplurimi viri utriusque linguae, quae in pretio sunt, intelligentia, atque acerrimo iudicio praestantes, supra quam dici potest, admirentur.

EJUS-

EJUSDEM

Praefatio ad Lectorem.

Libri, quibus in Ovidii nostri, poetae lepidissimi ac doctissimi, Metamorphoseos emendanda usus sum, quorum sunt, & à quibus eos commodato acceperim, paucis te commonefaciendum putavi. Scias igitur, cum in Patria essem, sex manuscriptos libros me evoluisse. Quorum unus fuit, id est propemodum septem primi libri, Francisci Sanaei, viri omnium humanissimi: quem ille, antequam è vita excederet, Ascanii Lucini opera mihi perbenigne commodaverat. Alius est sodalium Dominicanorum, in quo sex fere ultimi libri deerant. cuius libri copiam mihi fecit F. Lucas Perusinus, egregius concionator. Accesserunt alii duo, qui asservantur in Bibliotheca S. Spiritus, principis Caesalinorum Coenobii. Quorum copia mihi facta est a F. Angelo Epirio. Sunt & duo alii mei, qui omnium, quos mihi videre contigit, antiquissimi ac praestantissimi videntur. Postea vero, cum ad Urbem me contulisset, ut viros doctissimos, qui hic sunt, & in primis Manutium, & Murctum, in quorum amicitiam per litteras jam admissus eram, viserem, atque eorum consuetudine meo arbitratu fruerer, percurri multis in locis octo alios, qui sunt in Bibliotheca Summi Pontificis, quae vigesimo abhinc anno commissa est fidei ac diligentiae, viri optimi, atque in liberalium disciplinarum cognitione non parum versati, Federici Ranaldi. Quem alucinatus D. Lambinus in suis in Horatium commentariis Federicum Bruttium vocat. Is atque ejus frater Marinus (qui ejusdem Bibliothecae à GREGORIO XIII. PONT. OPT. MAX. nuper custos declaratus est) non solum mihi ad eam, quoties volui, aditum dederunt, sed me in iis quoque libris conferendis maximopere adjuvarunt. Contuli etiam alium Fulvii Ursini, viri omni virtutum genere ornatissimi. Postremo, cum hic labor ad finem jam perductus esset, aliorum duorum magna mihi potestas facta est à Mario Maffeo, R. homineque integerrimo, atque ingenio omnibus disciplinis exulto: cujus domus ut bonas artes olim amavit semper, ac pro virili parte aluit, ita nunc & ipse, ejusque frater M. Antonius, Cardinalis amplissimus doctissimusque, eas amplectantur ac fovent. Impresso hoc opere, vir summa doctrina, Achilles Statius, quaedam sane antiqua atque optima notae folia mihi utenda dedit: quae in hac secunda editione una cum alio libro, item scripto Briantii Briantei Mogontiaci ex agro Mediolanensi, qui fuerat B. Aegii: & cum iis fere omnibus, quibus jam usus eram, exemplaribus, quae potui diligentia evolvi. Consului etiam non indiligenter alium veterem ex Bibliotheca Capranicensi: item alium ex Bibliotheca ALEXANDRI FARNESI CARDINALIS, Joannis Dei, & Josephi Ernaldi, civis mei, in quibus eos, qui à me non citantur, libros desiderari scias. Contuli praeterea, quando poetam hunc nostrum emendandum atque illustrandum suscepi, loca aliquot à Mariangelo Accursio Aquilano, & Oberto Gifanio Burano ex vet. libris, quibus se usos esse asserunt, restituta. Adhaec, quia controversiam inter eruditos maximam esse non ignoro, an opus hoc Metamorphoseos, an Metamorphoseon inscribatur, visum est opinionem meam tibi aperire. Ego quotquot vetustos libros vidi, in his omnibus (uno excepto Vaticano, in quo legitur Metamorphoseon, qui ut III. tempore descriptum esse constat) Metamorphoseos numero singulari esse

T

ani-

animadverti. Quam inscriptionem, accedente praesertim Quinctiliani testimonio, placuit retinere. Nunc Ovidio ipso, quem, ut spero emendatiorem, quam antea unquam, in lucem eruito, frueri. Vale.

EJUSDEM

In P. Ovidii Nasonis libros Faistorum.

ILLUSTRISSIMO ET EXCELLENTISSIMO

PAULO UCHANSKI,

Comiti de Smezero, Capitaneo Drohobicensi,

Stephani Serenissimi Poloniae Regis apud Sedem Apostolicam Oratori
dignissimo ac disertissimo.

¶ *¶* omnibus veterum poetarum monumentis nullam hodierno die extat opus, quod aut eruditione, aut rebus, quae ad Romanam antiquitatem cognoscendam pertinent, hos Ovidii Faistorum libros antecellat. Quod cum perspicuum sit, amici quidam mei, harum litterarum, quae ab humanitate nomen sortitae sunt, intelligentia ornati, effecerant, cum eos libros, quos in exilio scripsit, uno eodemque volumine cum sex his conjungi solitos, scholiis illustrassem, ut hi eadem quoque diligentia, & industria, qua in illis usus eram, mea in lucem prodirent. Quid multa? Ita is, & quibusdam aliis viris, quorum propemodum sub imperio sum (notum enim est, quam legum studio, aliisque negotiis sum occupatus) paranda duxi, quamvis hoc onus meis viribus longe inaequale sentirem. Horum tamen causa, & impulsu siquid à me praestitum fuerit, quod oculis placeat, laetabor; si minus, eos hac mea voluntate, qua praecelaram aliquam rem praestare cupissem, in primis contentos esse deceat. De Ovidio autem ipso, qui è sapientissimo philosopho, Seneca, Poetarum ingeniosissimus non immerito vocatur, quid hic dicam? quid de ejus in quacumque disciplina, quae ejus ipsius aetatis hominibus nota erat, praestantia? Nonne his carminibus, quibus persecutus est quae ad veteres Romanorum ritus pertinent, quaeque (haec quidem in re) exilio, nulla, jejunaque erant, (sic enim is, qui materia proposita aliquid scribendum suscipiunt, in quo, veluti spatiofo campo, vagari nequeant, accidere solet) graviter, ornate, copiosaque tractavit? quid de eloquentia, quae alios Latinos Poetas, ut Gulielmus Siretus Cardinalis amplissimus, Hippolytus Capilupus Episcopus, M. Antonius Muretus, Petrus Ciaconus, alique viri doctissimi sentiant, longe lateque superavit? in qua cum, ut de altera loquar facultate, Cicero, & Livio, quibus apud Latinos copiosus nemo scripsit, inferiorem, siquis vere, atque incorrupte judicabit, minime reperiet, sed eis merito comparari posse ac debere constabit. Ab ejusmodi eloquentiae laude re is, quem modo nominavi, quemque nostrae memoriae hominum eloquentissimum esse constat, stiletus, cum proximis his diebus pro Stephano Serenissimo Poloniae Rege apud Gregorium XIII. Pont. Max. disertissimum, qua ei, sanctaeque Romanae sedi illius nomine obedientiam decussit, magno cum lepore orationem habuisses, non longe abesse restatur, & ego, qui nonnullis alios oratores ibidem audivi, idem sentio. Quod praecelrum, atque admirabile animi tui ornamentum, inamovibiles omnium ordinum homines, qui

co, ut te audirent, confluxere, ad summam tui ipsius admirationem adduxit: quos, cum verba faceres, quis repertus est hujusmodi laudis tam cupidus obre-
tior, qui inficias iverit, omnes, suavitate dicendi captos è tuo ore non pepen-
dissè? Inter quos me unum, non valde celebri conditione hominem, sed tamen
ab horum studiorum genere non profus abhorrentem, fuisse ajo, & laetor. qui
nificam illam tuam non mediocriter imbibì eloquentiam, quamque supra quam
dici possit, non solum suspexi, atque admiratus sum, sed etiam venerari, ac co-
lere cocepi. Quamobrem sub tuo clarissimo nomine hocce, quos dixi, Faisto-
rum libros in lucem emittere ausus sum; atque eo magis id feci, quod hoc ipsum
opus (cujus alteram partem utinam non desideraremus) in tua regione à Poeta
sic editum compertum est: ut aequum sit ad eum locum, unde in Urbem pri-
mam venit, eo ex Urbe emendatius, illustrisque, quam usque huc fuit, redi-
re. Peto igitur à te PAULLE vir clarissime, itemque doctissime, & humanissi-
me, ut laborem hunc ex animi mei in celatitudinem tuam observantia profectum,
libenter accipias, & tandem aliquando legere non dedigneris. Vale. Romae IIII.
Kal. Maji. M. D. LXXXIX.

EJUSDEM

Praefatio ad Lectorem.

¶ *¶* Faistorum volumine emendando duodecim libris veteribus usus sum, quo-
rum octo in summi Pontificis bibliotheca, qua praecelior & copiosior nulla
alia extare dicitur, adservantur: in horum duobus postremis liber desideratur.
Atque duo sunt eruditissimorum virorum, Achilles Statio, & Fulvii Ursini, qui
omnium antiquissimi esse videntur, ad horum praestantiam & antiquitatem unus
ex illis, quos dixi, Vaticanis accedit. Alius ex bibliotheca Massicorum: alius,
quem frater meus, M. Antonius cum impresso diligentissime contulit, quem li-
brum fratris in scholiis voco. In exemplari autem Statio tres propemodum libri
desunt. Eae notae, quibus brevitate causa usus sum, o. l. s. omnes libros scri-
ptos significant. Vale.

EJUSDEM

In P. Ovidii Nasonis libros Tristium.

ILLUSTRI ET OPTIMAE SPEI PUERO,
FRANCISCO BASTONO ALEXANDRINO S.

¶ *¶* eruditissimus, atque in Romana curia, rerumque usu non mediocri cum
hude versatus, patruus tuus, GULIELMUS BASTONUS, optimi viri & exi-
mii in urbe patroni, NICOLAI ANGELI BARGARI opera me in intimos familia-
res admisisset suos, nihil prius faciendum mihi duxi, quam ut tibi, quo ei nemo
propinquior, & carior est, aliquid inscriberem: quo, si nihil aliud, summam
observantiam erga utrumque meam restaret. Itaque poetam, quo nullus alius
mihi quidem jucundior est, aetati vero tuae magis necessarius, atque utilis, O-
vidium in manus sumpsi. Cujus eos libros, qui vel virginibus ipsis, quae Deo
dicatae sunt, quodammodo exponi ac declarari possent, delegi. in quibus, ut
scis, tantum studii & otii posui, quantum mihi, in aliis rebus vehementer occu-
pato,

pato, ad eos cum veteribus exemplaribus conferendos vix fatis fuit. Quo temporis spatio id praestare conatus sum, ut OVIDIUS ipse, collatis, ex ejus praefertim operibus, innumerabilibus prope locis, sui ipsius interpres paene videatur. Hunc enim modum recentioribus, qui judicio & doctrina excellunt, probum cum videam, fabulis & historiis non proflus vulgatis, brevi cum expositione in locis aliquot, additis, quantum in me fuit, servare studui. Idque si minus feliciter successit, temporis brevitati, vel potius mihi ipsi, qui aliquot ante menses in jus civile incumbere, atque haec studia intermittere, ne dicam penitus omittere constitueram, ut ignoscas, à te etiam atque etiam peto. Illud saltem me consecutum spero, ut omnes facti sint, hosce libros, plane aureos locis aliquot emendationes, illustratioeque, quam ante hunc diem, in studiosorum manus pervenire. Vale, & Latinam linguam hilari animo, ut coepisti, perdisce, ac mores Christiano & illustri puero dignos amplectare, ut familiae tuae, quae per se ipsa satis clara est, & moribus & ingenio tuo maximum splendoris cumulum adficiat. ROMAE IX. KAL. JANUARIAS M. D. LXXX.

EJUSDEM

In P. Ovidii Nasonis libros de Ponto.

CAESARI RANALDO RADIANENSI S.

Non dubito quin prudentes omnes viri hoc meum sint consilium probaturi, quod ego homo Pelignus Pelignum vatem Peligno adolescentulo dedicandum censuerim. Neque enim quidquam aptius opportuniusque hoc tempore penes me erat, quod tibi, qui non mediocrem Latinae linguae intelligentiam adeptus es, carminumque legem discere in animo habes, offerre possem. Accipe igitur eos OVIDII libros, quos de Ponto à loco appellavit, à me veterum exemplarium ope emendatos, & observationibus illustratos. Quem laborem per id temporis spatium, quo legalium lectionum vacationes publice, privatimque iudiciae erant, & à plerisque (ut mos est) genio indolgebatur, sexcentis districtis negotiis aggressus ad umbilicum deduxi. De OVIDIO autem ipso, deque ejus in pendendis carminibus felicitate, quae in eo Natura rerum omnium magistra adiutrice, mirifice eluxit, quid hic commemorem? quid de facilitate, qua quicquid dicere tentavit, dilucide, pure, ornate copiosaque expressit, enunciant, & quo voluit inflexit? qui de Pathetico genere, in quo omnium maxime excelsit? quid de crebris, quibus usus est, sententiis, quas summa cum dexteritate & elegantia explicavit? Hos vero libros, in quibus nihil turpe, nihil obscenum deprehendes (qua utinam labe aliorum auctorum opera carerent) si studiose leges, confido fore, ut brevi cum ingenio satis acuto, quo praeditus es, tum tui patris, viri docti, deque me optime meriti, FREDERICI RANALDI auxilio, qui animi causa subsecivis horis tibi, & Aemilio Florio, amicae tuae filio, interdum operam dare solet, non parvos in poetica facultate processus sis facturus. Vale. Romae IV. Id. Mart. M. D. LXXX.

EJUSDEM

In P. Ovidii Nasonis Ibin.

M. ANTONIO MURETO JUNIORI,

Maximae spei puero S.

Debitum, non munus, quod tibi MURETO JUNIOR offerendum putavi, jure dixerim. Quidquid enim in me litterarum est, quod perexiguum esse tanto, ex perenni, atque uberrimo patris tui, viri disertissimi, fonte, nisi omnium mortalium ingratus esse volo, hausisse ingenue fatear necesse est: neque hoc solum, quod maximum quidem voco beneficium, ei acceptum refero, sed illud etiam, quod quotiescumque opus fuit (contigit autem saepissime) aut mei ipsius, aut propinquorum, aut etiam amicorum causa, in qua ejus studio & gratia me egere cognovi, non prius ianui, quam cum nullum proflus laborem detrectantem, quaecumque effragitavi, summa cum animi hilaritate concessisse comperi. Uno verbo rem concludam. Ex eo die, quo in Urbem primum veni, litterarum adipiscendarum cupidissimus, in intimam ejus ipsius amicitiam ab eo admissus, in filii prope loco perpetuo habitus sum, atque habeor. idque non parvae felicitatis esse duco. His igitur de causis OVIDII IN IBIN opus elegantissimum, fabularum, historiarumque varietate plenum tibi persolvo, ac, quod apud me quodammodo depositum est, reddo ac restituo. In quo me scholia, quibus aut locos aliquot illustrarem, aut veterum librorum auxilio corrigerem, amici quidam doctissimi, vel occupatissimum, quod patruus ipse tuus MURETUS non ignorat, scribere coegerunt. Ea tamen quaecumque sunt, actati tuae non proflus inutilia erunt: ingeniumque tuum, quod ad summa quaeque natum esse perspexi, iis aliquanto melius, exultiusque futurum non despero. VALE, & istam, quam magna cum laude ingressus es, virtutis viam, ut ipsius patris tui aemulationi, nominisque celebritati par sis, amplectari, ac sectari perge. ROMAE VIII. Id. Martias. MD. LXXX.

GEORGII BERSMANNI

Praefatio.

REVERENDISSIMO ILLUSTRISSIMOQUE PRINCIPI

Ac

D. D. JOACHIMO FRIDERICO,

Duci Silesiae, Lignicii ac Bregae, &c. Praeposito Archiepiscopatus,
& Primatus Magdeburgensis,

Domino suo Clementissimo S. D.

Memoriae proditum est, Reverendissime & Illustrissime Princeps, Romanorum gentem inter templa, quae *αδελφία* illius religionis cultu impio sacra habuit, Herculi & Musis commune dedicasse delubrum, ut essent hi quasi *εμώ-
Ζηται* sive *εμώται*, hoc est, eodem templo usqueque sacris honorarentur. Quo nimirum consecrationis illius auctores non minus sapientia, quam fortitudine

praestantes, innuisse videntur conjunctionem pulcherrimam virtutis & literarum, eandemque posteris suis commendare voluisse, non aliam ob causam, quam quod persuasum sibi haberent, fortitudinis & laborum suorum praeconium, his memoriae & antiquitatis custodiis rectissime mandari. Itaque cum non modo ad percipiendam colendamque virtutem, cujus apprimè gentem illam studiosam fuisse accepimus; sed ad nominis quoque & gloriae famam prorogandam, cujus non minor, quam illius, cupiditate flagrabant, plurimum se literis adjuvari posse considerent: partim ipsi annos suos doctrina excolebant, partim, si qui ad haec studia viderentur dantes, amore & officiis complectebantur eos, quorum ingenia, putabant ea, quae gesserant, posse disseminari in orbis terrae memoriam sempiternam. Non enim temere à Cicerone dictum existimari debet, cum inquit: Nullus agricolae cultu stirps tam diuturna, quam poetae versu seminari potest. Obtinuit haec consuetudo multis seculis, non in Romana duntaxat republica, sed una cum imperio ad nostram quoque pervenit nationem: neque fuit gens ulla tam barbata, ut à Musis & earum alumnis profus abhorreret. Nimis longum esset hoc congruentibus historiarum exemplis planum facere de singulis. Neque vero id nunc agitur: praefertim cum sermo mihi sit cum principe, non literarum duntaxat cognitione imbuto, sed etiam antiquitatis scriptorumque veterum non imperito. Quare, missis tunc aliis, de tuis solummodo, illustrissime Princeps, majoribus atiquid verborum faciam, quippe, qui vel soli narratiunculae huic fidem his exemplis abunde fecerint. Atque, ne longe abeam, ab ultimo usque initio, hoc est, à Boleslao, quem Otto III. Imper. primum Imperii amicum & regem salutavit Poloniae, hanc detexendo commemorationem, quod & infinitum foret, atque epistolae modum excederet, de avo saltem tuo Friderico & patre Georgio, et quavis Principibus? quorum uterque a summorum laude propius asuere, quam à mediocribus, pauca memorabo, quae ab epistolii hujus instituto nequaquam, ut opinor, fuerint aliena. De illo igitur constat, praeter eximias laudes pietatis, magnanimitatis, sapientiae, constantiae, ceterarumque virtutum bono Principe dignissimum, & ipsum Herculi & Musis consecrassè aedem, non qualem Romanos jam diximus, superstitione delibatos irreligiosa, sed qualem decuit principem vere Christianum. Anplexus enim puritatem doctrinae coelestis, aboli-tique cultibus profanis & idololatriis, quos Papatus invexerat tenebrae, non modo repub. legibus constituit salutaribus, & ad bene beateque vivendum necessariis: sed etiam scholam Goltpergensem, vere Musarum, hoc est, pietatis & artium liberalium delubrum aperuit, sumptuosumque impensis liberaliter fovit, ac benigne locupletavit; praefecto illi moderatore juventutis scholasticae peritissimo felicissimoque, ac proflus admirabili, Valentino Frideclando Trocendorfo. De quo, si res maximas in pauca conferre liceat, vere hoc memorare possumus; quendammodum olim ex Hocratis ludo, quem Cicero summorum oratorum magistrum nominat, tanquam ex equo Trojano innumeri exierunt dicendi principes: ite ex disciplinae ipsius cultura segetem effloruisse uberrimam, ad ecclesiae, repub. & scholarum incrementum, non in Silesia tantum, sed tota prope Europa. Ac magnae mihi voluptati fuit aliquoties audire, de scholae illius administratione memorabili, multa ac vere mirifica jucunde narrantem, veterem illius alumnum, spectata pietate, doctrinaeque eruditione, sapientia, multoque rerum usu clarissimum, atque omnino singularis exempli virum, D. Casparem Peucerum; qui nullius fore rei expositione magis se exhilarare consuevit, quam mentione tri-

ociniorum adolescentiae suae, & quasi stipendiorum, quae in bonarum literarum militia sub Trocendorfo meruerit; qui tum temporis scholam illam frequentantem ab Ungaris, Polonis, Siliis, Germanis, quod paene monstri simile duxerit, absque collegarum ullius opera adminitra & socia, prudentia, industria, & auctoritate sua regebat solus. Neque semel vir ille ad me, in familiari colloquio, hanc felicitatem suam praedicavit, quod hoc ipso studiorum gubernatore ac morum formatore, ut prudentissimo, ita fidelissimo, incunte adolescentia sibi non contigerit. De quo scilicet in praesentia plus verborum fieri non est necesse. Itaque, ut revocetur narratio haec, unde tribuni illius nobilissimi, non in Maris quidem, sed Musarum castris militantium, paululum digressa est, ad majores tuos, inelyre & generosissime Princeps, avi tui, cujus laudum non postrema fuerit scholae tam celebri fundatio, hujus inquam vestigiis institit filius Georgius, Celsitudinis tuae parens, non modo pietatis, animique magui & excelsi aemulatione, & ad summa quaeque strenua contentione; sed etiam curae, operae, studii, diligentiaeque accurate, in tuendo paternae munificentiae tam illustri deposito. Itaque, quod apud Homerum Scheneus Capanei filius, paulo de se gloriosius praedicat, *μηδὲ τοι* (inquiens Agamemnoni) *πατρὸς μὲν ἀμείνων* *Εὐρύδ' ἔσσης*; de parente tuo vere perhiberi poterat: quippe, quem acceptam à majoribus praestantissimis virtutis gloriam, suorum in Repub. meritorum auctario cumulasse, ac luculentiorum reddidisse, non est obcurum: cum ipsius erga optimarum artium studia ac disciplinas amorem & beneficentiam, ad omnem posteritatem faciat testatum extructio scholae Bregensis, tam sumtu & magnificentia splendidae, quam praceptorum constanti pietate, doctrina, eruditione, ac fidelitate, quos studiorum & morum magistros in ea constituit, celebratae. Sed principis hujus laudes, quae in ore sunt plurimorum, cum incredibili bonitatis, innocentiae, magnanimitatis, munificentiaeque ipsius desiderio, nunc quidem prosequi instituti praesentis non est. Ac satis sit demonstrasse id, quod initio fuit propositum, Romanorum in fovendis literis humanioribus curam ac sollicitudinem imitatos etiam alios: inter quos, tuum nimirum, illustriss. Princeps, nomen, avi patrique summorum principum aemuli & imitatoris, cum mentione honestissima meritorum plurimorum usurpare possem, nisi me pudor prohiberet in os laudare excelsitatem tuam, laude omni majorem. De cujus erga studia literarum, ac poëticen imprimis, cujus professione, non minus quam Philosophiae, omen sapientiam & virtutem humanam consummari certum est, affectione praecleara, quae sit animi mei inductio, non incontentaneum duxi hac lucubratiuncularum mearum dedicatione, cum peculiari literarum significatione, etiam ad alios prodere. Cum enim illustrissimae excelsitatis tuae erga me favoris clementissimi argumenta haberem atque indicia minime obscura, profecta scilicet à liberalitate tua ultro in me beneficia, tellemque illius citare possum locupletem ac gravem, virum clarissimum, sapientiaque, doctrina, virtute, ac fide praestantem, D. Johannem Reymanum, excelsitatis tuae *ἀπρηγεῖα*, Deo, Repub. & amicis operam navantem laudabilem: tum, quantum de clementiae tuae benignitate ac munificentia Musis polliceor atque recipiam, ejus rei perpetuum hoc ad memorem posteritatem monumentum extare volui, nuncupationem scilicet lucubratiuncularum mearum in illum poëtam, cujus ingenium, doctrinae copiam, atque exproptam facultatem, sine curae aliqua & elaborationis sollicitudine ac anxietate, mirati sunt omnibus aetatibus censores literaturae polioris &

& elegantioris gravissimi eruditissimique. Accipies igitur, princeps reverendissime & illustrissime, poetam hunc, cum notationibus & castigacionibus cum metis tum aliorum, quorum notas & animadvertiones in Nafonem, ad communem juvenutis scholasticæ utilitatem, cui hæc potissimum à me opera data est, non absque labore, imitar apiculae ἐφ' ἅπαντα μὲν τὸ βλασφημῶν καθ' ἑαυτοὺς, ἀφ' ἑαυτοῦ δὲ τὰ χεῖρα λαμψανῶν, ut Iocentis verba huc accommodem, hinc inde diffusis colligi: sic igitur munusculum hoc quaecunque à me accipies, ut & animi tui magnitudine, & favoris erga bonarum artium studia propensione, & respectu erga me clementiæ benigna affectione dignum est. Ego, etsi in hac ingenii & doctrinae meae tenuitate, ad ornandam excellentiam tuam, parum à me conferre possim: tamen si qua ornandæ illius facultas extiterit, non patiar in me requiri studium aliquod conatus impigri, atque contentionis officiosæ: cum omnino hoc mihi persuaserim, mei esse muneri atque officii, quod Theocritus Musis & poetis curæ esse prodidit, ἵμεν ἀβυσσῶν, ἵμεν ἀράδων πρὸς ἀστέρας. Dum oro *Ὁσπία βασιλῶν, καὶ νεβὴν κυρίων*, ut reverendissimæ & illustrissimæ excellentiæ tuæ mentem, consilia, voluntatem, omnes denique actiones, in administratione principatus tui, qui in Silesia primas tenet, ac curatione archiepiscopatus & primatus Magdeburgici, suo sancto spiritu moderetur ac dirigat, ad celebrationem & gloriam sanctissimi nominis sui, commodaque & incrementa ecclesiæ & reipublicæ; faciatque, ut Celsitudinis tuæ, majorumque ipsius laudatissimæ beatissimæque memoriæ exemplo excitentur alii complures, atque ad similibus curam cogitationumque convertantur ac deducantur, in promovendis bonarum artium studiis & disciplinis, quæ sola sunt & perpetua ecclesiæ filii sui seminaria. Ex gymnasio illustri in veterum Soraborum metropoli. A. D. æquinoctii veni Anno M. D. XC.

E J U S D E M

Præfatio in Metamorphoseon Libros.

AD CLARISSIMUM VIRUM

Dignitate eximia, sapientiæ, doctrinæ, ac virtutis laude excellentem

D. PAULUM VETZERUM

Juris Utriusque Doctorem, comparere & amicum S. plur.
observandum carissimumque.

Ποῦθεν Maximus Tyrius Platonice definisse illam quidem perhibetur *Ὁμοίωσις, τὸ μὲν ζῷον παλαιόν, τῆ δ' ἀμείνω ἡμῶν, τῆ δ' ἡλικίᾳ νεώτερον*: hoc est, *Philosophiam tempore quidem vetustam, compositione autem numeris concinnam, ac sententiis fabularum involveris tectam*. Quæ definitio, cum ejus quod definitur naturam utriusque explanet, minime videtur aspernanda: tametsi pleniores illa atque luculentiores extent cum aliorum definitiones, tum Platonis imprimis, quas huc adscribere præsentis instituti non est. Ac Poëtices notione comprehendi quaecunque doctrinæ & eruditionis appellacione censentur, hoc est, omnem optimarum rerum cognitionem atque tractationem, quod scilicet est studium sapientiæ, Græcis *Φιλοσοφία*, inter eruditos conitare video; sicut neque

que de eo disceptari arbitror, quod Cicero affirmavit apud Graecos, à quibus omnem humanitatis laudem Latini accepere, antiquissimum è doctis esse genus poetarum. Quæ enim Aristoteles singulari vir ingenio, atque scientiæ copia admirabili; quæ ante ipsum divinus Plato; quæ denique utriusque antiquiores, Thales Ionicæ, & Pythagoras Italicæ philosophiæ princeps, de Deo, de animarum immortalitate, de naturæ obscuritate, de vita ac moribus differuerunt, hæcque prodiderunt: ea non ipsorum fuisse inventa, sed qui aliquot eos seculis antecesserunt poetarum, Orphei, Musæi, Lini, atque adeo Homeri ipsius extitisse dogmata, planum fieri potest. Neque non illud manifestum est, poetice elocutionem à sermone pedestri, qui philosophis est familiaris, discrepare potissimum τὸ ἔθῳ, faciente inter hunc & illam discrimen elocutionis formæ, hoc est, metro, sive versu, quem à concinnitate cantus, quam Græci *ἀγυρίων* nominant, carmen nuncuparunt. Hæc igitur ut vel mediocri litterarum cognitione imbutis non incognita esse existimo: ita non aequè omnibus, meo quidem judicio; expositæ sunt rationes, quibus adductæ veterum sapientum familiaræ, Dei optimi maximi ac naturæ mysteria, fabularum commentis comprehendere atque occultare studuerint. De quibus in præfatione hujus poematis, quod selectissimarum totius antiquitatis fabularum quasi penus quidam est, aliquid verborum fieri, non incontentaneum duxi. Atque de rationibus illis attentius cogitanti primo omnium in mentem venit admirari veterum solertiam, qui, ut lenocinis quibusdam animos hominum à rerum obscuriorum indagacione abhorrentes, ad discendum pellicerent, scientiæque ipsius austeritatem jucunditate quadam quasi edulcerent: duo consecrati fuerunt, in quibus plurimum esset illecebræ, suavitate scilicet numerorum, ac commenta fabularum. Quæ in re iudicii illorum rationem minime aberrasse, facile animadvertet, qui de seipso conjecturam fecerit. Non modo enim unusquisque nostrum experitur, cum maximam esse in jucunditatis delectacione discendi illecebram; tum animum quoque ipsum oratione numeris astricta magis, quam soluta, excitari: sed & mentis sensum ingeniosissimis fabularum figuris delinitum, ad scientiarum cognitionem quasi condimento quodam obsonari. Quod cum ita se habere existimaret singulare Europæ ornamentum Erasmus Roterodamus, poetice collatione placentiæ, ex omnium disciplinarum deliciis ac medullis conditæ, tum similitudine compositi ex electissimis quibusque stoculis mellificii, adumbravit. Sane Lucretius poeta, cum *περὶ γενέσεως* de natura rerum gravi plenoque carmine esset complexurus, consilii sui rationem reddit non discrepantem ab hoc veterum instituto, eamque *ἄσπετος* exponit non inconveniente, quam propter singularem venustatem huc adscribere operæ pretium duximus, versibus his elegantissimis ab eo comprehensam:

Id quoque enim non ab nulla ratione videtur:

Sed veluti pueri absinthia tetra medentes

Cum dare conantur, prius oras pocula circum

Contingunt mellis dulci flavoque liquore,

Ut puerorum aetas improvida ludificetur

Laborum tenuis, interea perpotet amarum

Absinthii laticem, deceptaque non capiat,

Sed potius tali tactu recreata valeat:

Sic ego nunc, quoniam hæc ratio plerumque videtur

Tristis esse, quibus non est tractata, retroque

*Vulgus abhorret ab hoc; solui tibi succiloquenti
Carminis Pieris rationem exponere nostram,
Et quasi dulces dacti contingere melle:
Si tibi forte animam tali ratione tenero
Versibus in nostris passim: dum perspicis omnem
Naturam rerum, ac presentis usum latem.*

Omnia non dixerim hinc illorum ab hoc Lucretii consilio inferendum, in circumclinando quasi versu suavitatis & fabularum dulcedine, amaritudinem discipline rerum difficiliorum: quo se id consecuturos putabant, ut invitati amorum jucunditate auditores libentius discerent ea, quorum simplex & horridior traditio averfura erat animos, & natura aures, praesertim delicatiores. Quemadmodum enim in pictura imaginibusque colores plus afficiunt, quam lineamenta cum propter veritatis representationem, tum vero ob fallendi qui hos intuentur aptitudinem: ita in poemate mendacium probabilitate temperatum magis commovet, gratiusque est apparatu carminis fabula & figmento deservituri. Hanc igitur ut primam considerationis antiquissimorum philosophorum rationem extitisse aliquis non frustra putaverit: ita praeter hanc jucunditatis commoditatem, quam sub fabularum involucris, tanquam sub pampinis uvas, reconditam esse constat, videntur mihi homines sapientissimi etiam nonnullam brevitas in eo habuisse rationem, ut puta ejus, quam ad docendum maxime judicare appositam, non modo angusta rerum expositione multas sententias complectendo, sed etiam memoriae quantumvis inferviendo, cui imprimis amica est. Quod cum similiter sibi persuasum haberet poetae sapientissimus Horatius, hanc de praeceptionum conditione legem tulit:

*Quicquid praecipies, esto brevis, ut cito dicta
Percipiant aures dulces, teneantque fideles.
Omnia supernae pleno de pectore manant.*

Nota est plenaeque omnibus Persei historia, quem adversus Gorgonum gentem, quarum regina fuit Medusa, bellum gessisse, Graeci scriptores memorant. Sed hujus rebus gestis fabulae cum alia admiscuerunt, tum narrationem de Medusae capite saxifico, Deorum ope ab ipso auferato. Haec fabulose afficta, quantum in summa brevitate continent doctrinas copiam, ad vitam atque mores conferentis? si Perseum scilicet rationem intelligas, Medusam vero, una cum sororibus, voluptatam illesoras, quae ratione superari solent divino adjuncto auxilio: id quod aegis Minervae inuit cum Mercurii gladio, & Oris galea, quibus poetae illum armavere. Quod si Gorgones, quae Dorcidas Oceani Aethiopici insulas habitasse perhibentur, aquas ipsas interpretentur maris filias, Medusam vero partem eorum tenuiorem, ac supernatantem, Perseum denique solem: non deservitae sunt in hac ipsa fabula subjectiones ingeniosae, de naturae Deique opificis actionibus mirabilibus, vires suas naturae impertientis. Sed ista prolixius nunc persequi, fabularumque utilitates uberrimas excutere (quarum aliae, teste Habercarnalis, naturae opera *adlypojeus* abumbrata continent; aliae humanarum calamitatum consolationem habent; aliae terrores, animorumque perturbationes à nobis depellunt, opinionesque evellunt parum sanas; aliae aliarum utilitatum causa excogitatae sunt) haec, inquam persequi atque exponere nimis esset longum. Itaque horum enarratione in aliud tempus rejecta, venio nunc ad ceteras rationes, quae, praeter haecenus allatas, ad istiusmodi fabularum commenta pri-

mos philosophos videntur impulsisse. Inter quas, sunt qui non postremam fuisse autument, respectum praestantiae ac nobilitatis scientiarum, quas in vulgus prodi, atque omnibus patefieri, nefas putabant. Cum enim occultam philosophandi rationem Graeci ab Aegyptiis accepissent, haudquaquam voluerunt res admirabiles in vulgus profanum exire, quod vel illis non satis perceptis à pietate defecturum erat, vel mentis hebetioris vitio casdem depravaturum. Quemadmodum enim vinum, quantumvis generosum, dolio infusum non sincero, coalescit atque corrumpitur: ita doctrina, animo imbibita ad percipiendam illam parum defecato, labem contrahit. Quod sane usu venisse apertiore illa atque omnibus exposita philosophandi ratione, testatur consecuta eam disciplinarum depravatio, quae processu temporis, scientiis paulatim ex rudi in rudi ingenium quasi per manus traditis, major indies evasit, adeoque adaucta est, ut nostra aetate vix *non* aliquod merum atque intactum reperire sit in promptu. Quocirca hanc doctrinarum corruptelam evitaturi, per fabulas philosophari coeperunt, harumque integumentis sapientiae mysteria mirifico artificio abdiderunt: quae paterent atque obvium essent castigatis duntaxat ingenii, minimeque ad adulterandas illas ac contaminandas comparatis. Ad conservandam igitur hanc Philosophiae illibatae puritatem, adhibuerunt etiam alterum remedium, quod illis accessit ab oratione numerosa ac pedum vinculis alligata, quae poetae propria. Existimabant enim, quod res est, doctrinam de natura, rebusque occultis, una cum morum ratione universa, versibus comprehensam, non modo artius memoriae infixum iri, sed etiam temporis injuriam, quod omnia mutat atque abolet, minus in illam juris habituram. Quis enim non videt procliviorum, minusque animadversioni obvium esse erroris ac depravationis lapsum in oratione soluta, quam certa pedum mensura astricta? sive lapsus ille quidem ingeniorum accidat imbecillitate sive librarium incuria, sive alia quacunque culpa? Contra vero metri certa & exacta ratio non ita facile locum vitio relinquit, aut corruptelae sive vocum, sive sententiarum. Haec cum ita sint, digna certe admiratione est illorum prudentia, qui (ut initio dixi) philosophiae arcana fabulis involverunt, fabularumque ipsas versibus comprehenderunt. Qua in re, praeter commoditates haecenus memoratas, illarum auctores etiam utilitatem vel maxime attendisse mihi videntur, quae inde redundabat ad discendum genus universum. Cum enim, in tanta ingeniorum varietate, admodum illos quidem discrepare animadverterent, excogitata hac docendi ratione, studuerunt veluti cibo, uno illo quidem, sed diversis affecto saporibus, omnium simul palato satisfacere. Et sane, sicut esculentorum sapore alius alio capitur atque jucunde recreatur: ita ingeniorum, si qua obtusiora sunt ad perspicienda naturae secreta, versuum & fabularum involucris abstrusa, hoc saltem ex his commodi auferunt, ut historias ipsorum poematum, una cum carminum elegantia & modulationis suavitatis percipiant: quae vero ex iis paulo sunt acutiora, etiam sensum illorum moralem assequantur: quae denique utrisque sunt excitatiora & sagaciora, praeter historiae cognitionem, & morum doctrinam, in naturae obscuritatem, & Astrologiae ac Theologiae adyta penetrent. Ita non modo amoenitatis oblectatio inde ad sapientiae studiosos passim promanabat, sed etiam maximarum utilitatum perceptio, quibus recensendis prius tempus quam oratio nos defecerit. Quamobrem licet fabularum istarum velamentis occultatae speciem praese illa quidem ferant falsitatis & mendaciorum, (quo nomine apud indoctos & imperitos poetae male audiunt) fidemque illis temere

adhibere decipi videantur: tamen cum sub illis ipsis integumentis atque puer-
minibus absconditus sit veritatis nucleus, hoc efficitur, ut sit *ὅ μὴ ἀμύθητος ἡ
καταιγὶς* & *μὴ ἀμύθητος ὁ ὕψιστος*, *ὅς ἰ ἀμύθητος ἀδωρεῖται* & *τὸ μὴ ἀπαμειβῆσθαι*,
secundum Gorgiae dictum apud Plutarchum libello *πῶς δεῖ τὸν πικρῶτατον
ἀδῶναι*. Atque hoc genus, ut sic loquar, imposturae, etiam divino Platoni adeo
arrisit, ut cum philosophiae limites proferre in animo haberet, ab oratione qui-
dem non verorum certa moderatione atricta abstineret; à fabularum autem ulu-
patione minime sibi temperaverit: quamvis Aristoteles, novo quodam exemplo,
antiqua philosophandi lege perrupta, & has & illas neglexerit: sed ita; ut ipsius
brevitas atque subtilitas, in conservandis disciplinis, nec vulgo prodendis, &
carnis vicem gerat, & fabularum. Verum de his plura nunc commemorari
non est necesse: & eorum, quae de fabularum involucribus hæcenus dicta sunt,
exemplum magis idoneum proferri nequit, hoc Ovidii poemate, quod meta-
morphoseon titulo inscripsit. In quo seriem historiae (id quod initio operis poe-
ta ipse proferatur) ab exordio mundi ad sua usque tempora deductam, fabulis in-
volvitur; quarum occasiones partim à rerum gestarum eventibus huc accommo-
dantur sunt, partim à naturae subjectionibus, aliae denique à moribus & vitae
communis admonitione desumptae, tanto quidem cum artificio, tamque mira-
bili fabularum ipsarum dispensatione, ut non modo eruditorum consensus hoc
opus propter doctrinam, quam continet ex omni philosophiae genere amplissi-
mam, eruditionis thesaurum judicaverit: sed etiam ex Graecis, itemque aliis na-
tionibus inventi sint aliqui, qui tam praecleari operis admiratione ducti, in suam
id linguam converterent. Sed illius laudes prosequi, hujus instituti non est.
Quod ad meam attinet operam, ego sane, cum bibliopolae nostri typis illud tra-
dere decreverissent, ipsorum rogatu hunc laborem sumsi, ut emendatius, quoad
opus fieri posset, prodiret in lucem. Itaque non modo Naugerii & aliorum ca-
ligationes, quarum quidem mihi copia fieri potuit, diligenter consului: sed etiam
praeter Hieronimii Ciosani ex XVII. antiquis libris observationes accuratas,
codicem adhiberi manu exaratum, quem mihi utendum dedit eruditae doctrinae
copia ac poeticae facultate egregia praeditus, Adamus Siberus. Ac spero, ne
quid de meo in hanc partem constu dicam gloriosius, operam me navade, cum
consignando saeculo lectionum varietatem, tum accessione nostrarum aliquot nota-
tuncularum curando, Regii, Micelli, & Gisellini scholia. De quibus judi-
cium esto penes benevolam lectorem, ac te inprimis, Paule clarissime, compa-
ter & amico multis mihi nominibus observandae: cui ego hanc qualemcunque o-
peram meam annuncipandam duxi. Idque ut facerem audacius, cum eximia tuae
erga me benevolentiae affectio animum mihi addidit, tum in ista fortunae meae
consideratione, quae paucos retinuit benevolos, plures à me alienavit, cunctan-
tem nonnulli impulit, quod non modo iustitiam te instructum esse mihi per-
fusa habebam, sed etiam humaniorum literarum studia & disciplinas nequa-
quam crederi, inprimis vero historiarum lectione delectari, ex usu consuetudi-
nis & familiaritatis, quae mihi recte multos jam annos intercedit, animadvertis-
simum. Atque tanto jucundior tibi futuram putavi horum librorum lectio-
nem, quanto tibi eos non modo orationis copiam, & verborum ac sententiarum
lucina, & apparatus vere oratorum prae aliis commendare posse perspiciebam:
sed etiam argumentum, quod, praeter liberalis doctrinae copiam uberissimam,
chronicon quoddam complectitur, sive historiae *ἀκυμνητῆς* acque *τὸ κατὰ χρόνον*.

Quod

Quod si unà cum illis, quod spero, tibi hoc recensiois & notatiuncularum
meorum studium probari poteris, erit quod meo, & cui haec potissimum à me
data est opera, juventutis scholasticae bono gaudeam: sin minus, ego tamen ne-
pilo quidem minus te amabo. Ex illustri gymnasio in veterum Soraborum me-
tropoli A. D. Calend. April. Anno CHRISTI JESU M. D. LXXXII.

EJUSDEM DEDICATIO

In Fastos &c.

AMPLISSIMO VIRO,

Dignitate equestri, veraeque nobilitatis ac virtutis insignibus, auctoritate,
sapientiaeque praedito,

D. HIERONYMO A KANITZ

In Dalvitz, &c.

Amico in patrono suo singulari fide & observantia colendo S. P. D.

Laudat Catonis illud dictum eloquentiae Romanae parens M. Cicero, ut ma-
gnificum & praeclarum, quo censuit, clarorum virorum atque magnorum
non minus otii, quam negotii rationem extare oportere. Id à Demosthene Ro-
mano praecipuis in Republica viris praeceptum, princeps ille poetarum P. Vir-
gilius, in opere de re rustica absolutissimo, ad agricolas accommodare non dubi-
tavit. Quibus, postquam quae in negotio agenda essent praecepit, tandem illa
quasi praestituendo subjicit, quae otioso in otio, & (ut poetae ipsius verbis utar)
festis exercere diebus illos quidem oporteat: ne ipsorum, quod uti otio nescien-
tibus usu venire Ennius dixit, incerte erret animus, praeter propter vitam viven-
do. Sic enim cum uno quoque nostrum comparatum est, ut, (quod Seneca in-
quit) nihil agendo male agere discamus. Itaque non temere Comicus exclamat,
tamquam unus de iis, qui vitae communis speculum in theatro aliis contemplan-
dum proponere, consuevere, *ὡς μὴ ἀδὸν ὄρηται ἢ ὄρηται* *μὴ καυῶν*. Neque vero ab-
sque singulari prudentiae circumspectione apud Sardoenses lege tantum fuisse exi-
stimatur, ut ii qui in otio viverent, rationem reddere tenerentur, unde viverent.
Sed quorum tu ista, amplissime & nobilissime patrone, inquires, quorum tam
multa? Eo nimirum haec directa est recitatio, ut planum faciam, id quod à Ca-
tone claris atque magnis viris dictum accepimus, mihi quoque & mei similibus,
quibus vix in mediocribus locus concedatur; praecipuum esse: Immo ad unum-
quemque hoc pertinere, qui vitae civilis communitate, hominumque inter ipsos
societate continetur. Quod cum ita se habere mihi omnino persuasum esset, non
alienum duxi ab officio meo, illud otii, quod mihi nunc contigit, vacatione à
doctrina professionis tum publicae tum privatae, quam recitatae subscriptioni li-
bri Bergensis acceptam fero, ita collocare, ut ejus rationem reddere possem ad
quoscumque etiam operarum mearum aestimatores & judices, saltem non praeco-
cupatos odio & malevolentia, iniquis veritatis arbitris. Quapropter cum supe-
riori semeltri in communem juventutis scholasticae usum Maronem edidissim a-
liorum, partim meis quoque scholis observationibusque illustratum, ac (quod
sine arrogantiae ostentatione à me dictum sit) multis in locis correctum operae

DANIELIS HEINSII DEDICATIO

ante Edit. 1629.

VIRO NOBILISSIMO AMPLISSIMOQUE
ADRIANO BLYENBURGIO,Domino à Nachwyck, Urbis Dordracenae Praetori, &c.
cognato suavissimo.

Quemadmodum in fructibus agrorum, Adriane Blyenburgii, quaedam est maturitas, quae tempore exiguo, ac fere certo anni spatio, describitur ac terminatur, extra quam citraque non consistit: ea Poëtos Romanae nobis semper visa est ratio. Quae paulatim ad maturitatem istam venit, cui nihil addi, nihil demum potest. Viden' tu Latinam istam elegantiam Lucretii? Viden' Afri nostri (cujus fabulas Romani Principes scripsisse putabantur) suavissimos lepores, & decorum plane admirandum? Viden' venustatem istam ac delicias Catulli? Viden' cultum istum invidendum ac inimitabilem Tibulli? Ver' adultum carminis Laeni aut aelstatem vides. Nulla enim ornamenta anni, nullae herbae, nulli florenti, quos optima parentum terra parit, aequae oculos afficiunt, ut illa elegantes animos pertentant. Itaque, quemadmodum Aurora, ubi primum se diffundit, ac gratissimo robore illo suo, coelum imbuat, aut montium fastigia pertentat, magis homines oblectat, quam Sol ipse, quem promittit: ita delicata illa linguae, tum se primam commoventis, puritas, quae prius quam poësis ipsa, quod non multi vident, absoluta fuit ac perfecta, quasi nihil majus expectandum esset, eruditos animos in admirationem sui traxit, ac defixit. Caeterum, quemadmodum Romanae res, nihil aeque proprium aut consummatum habuere, ac majestatem, quam ex magnitudine imperii, severitate morum, ac felicitate, Deus immortalis Principi terrarum populo fataliter servavit: ita ad poëtos fastigium ac culmen, quaedam adhuc deerant virtutes, quae poësin potius absolverent, quam linguae venustatem. Inter quas majestas prima fuit. Quae in Publ. Virgilio Marone tanta fuit, ut ne Populi Romani quidem majestati aut imperii concedat. Qui Homerum, Graeciae totius Deum ac stuporem, hoc iudicio ac mente legit, ut poësin ejus universam in ordinem redigeret: ita imitatus fuit, ut quaecunque in eo parva vetulitati magis ascribenda, quam aeterno ac incomparabili poëtae genio iudicioque essent, partim quae a Criticis, quos ille tot propemodum quot versus habuit, non recte emendata aut infarcta essent, vel vitaret, vel pro dignitate aeterni populi expressit. Quem in parte operis, in quo saepissime affurgit, curiosa Flacci secuta est felicitas. Restabant adhuc reliquae virtutes, quas vix animo conceperant, qui caeteros non sine causa mirabantur. Facilitas, simplicitas, acutitudo, ac velocitas. In primis autem suavitas. Quae virtus ut est caeterarum prima, ita ex his constat. Quae in Publ. Ovidio Nasone, Equite Romano, salva linguae puritate, tales sunt ac tantae: ut, si aliorum majestati cedat, de qua in diverso genere ne cogitavit quidem, nullum reperire possis, cui in poësi loco cedat. Et, quod magis admirare, nemo ei tam dissimilis reperitur, cui non virtutibus diversis vel superior vel par sit: ut secundus a Marone, ita primus caeterorum: neque minus, tamen, prope ultimus honorum. Nam quemadmodum

anti-

antiquos laeserit (quod recte summus aevi nostri Criticus de eo iudicat) facilitate emoluit, ita pondus ex acumine & nervos characteri suo addidit. Quibus nervis paulo post Declamatores, primo linguam, mox poësin, enervarunt. Unum metuo, ne cum ad brevitatem, tempore iniquo, quod nunc urget, compellimur, ultra metam impetus nos ferat. De eo enim nobis sermo, quem vel admirari posse oratoris magni ac poëtae semper iudicavi; etiam cum parum intelligerem aut didicissem. Posse autem imitari, postquam Graecos & Poëtas & artifices dicendi serio expendi, non iudicii aut eruditionis, qua excellit, sed naturae rem ac voti esse. Ex antiquitate eos, qui desinere cum posse negant, iudicare potuisse, viri magni jam negarunt. qui fortasse nec incipere unquam in Poësi potuerunt. Neque cogitabant, aliud vigorem ac ingenii focunditatem, aliud ineptam redundantiam in scriptis esse. Eo enim noster hic provectus, ut cum admirationem istis, si Dis placet, Criticis exprimere non posset, emulationem, quam inepte prodiderunt, ac invidiam, expresserit. Qui virtuti suae ac praecipuus triumphus est. Neque cogitabant, optimas plerumque ac maximas naturas, saepe aliis & sibi legem, saepe sine ulla esse. quia legem magnitudo talis ac ubertas, nec admittit, nec agnoscit. Quam ut à Grammaticis accipiant Poëtae, ne Musarum quicquid usquam est, permittat. Nam ut praesent quantum damnant, nunquam ad ingenio aut arte impetrabunt. Multo autem minus, à iudicio eorum, qui, quid sit Poëtam esse aut Oratorem, scilicet, quia sunt, docere possunt. cum subtiles isti iudices ac maximi censores, ne si velint quidem, imitatione ea exprimant quae damnant. & fortasse minus quam quae maxime mirantur. Nam angustiam ingenii ac maciem commendant, quam praecipis augent: quae Poësin potius, si crudita sunt, absolvunt, quam ut spiritum vitalem, hoc est, vim coelestem ac ingenium, conferre possint. De quo soli tales iudicant. Ac Deus quidem immortalis, Adriane Blyenburgii, te ac tua, quae pro patria quotidie vel cogitas vel geris, moderetur ac fortunet. à quibus ut haec sunt diversa, ita ab ingenio credo illo tuo ac vivaci, aliena non existimamus: qui ne istis quidem sic haesisti unquam, ut amoenitate & elegantia Musarum, interdictum tibi crederes. Non profecto magis, quam vel Laelius vel Scipio, heroum primi, cum urbanitate ac leporibus Terentianis animum remitterent. Vides autem fluvios minutos illos, quos aut ripa sua cohibet, aut lutum: Rhenum vero nostrum, quanto agrum ac fiducia incedat! ut plerisque in locis non diffundi tantum, sed effundi amet! Pontes quoque aut vallos, saepe aut indignatur, aut perrumpit. Et Oceanum ingentem illum atque immensum; Tutclarem nostrum, vides, qui litibus se contineri negat? Coelum quoque motu aut velocitate, cui proximus hic autor, nunquam terminatur; quamvis intra se consistit. Idem fieri hic crede. Quamquam enim nihil hic sit violentum, nihil quod non potius lenissime persuadeat quam cogat; nihil tamen est, quod istos limites non longe excedat. In Amorum quidem libris, cum se nondum felicissimi ingenii, vel caperet vel circumfereret ubertas, aliquid nonnunquam notes, quod permittat sibi aut indulgeat. Ad caetera, in primis quae maturior aetate scripsit, quanto minus contulisse diligentiae videtur, tanto curae plus ac suavitatis habet. Quae in Fallis tanta nobis semper visa, ut narrando mentem homini excantet. Quia suavitatem cura quae dissimulatur; quae apparet, taedium molestiamque parit. Neque quicquam magis, quod praecleari isti Critici non vident, quam professa diligentia & labor, indolem ac genium enervat: cujus ne suspicionem quidem, ubi aliquid di-

X

con-

nendo perscrutandum est, supremis doctor Aristoteles admittit. In Heroicum Epitholis quas vocant; quas Heroïdes sunt Prisciano; (cujus autem geni ac functionis scriptura!) imitatio affectuum in quibus semper regnat, in Amorum libris, vigor et luxuries beata, quae futurum spondet quantum tandem extitit, in Arte ac Remedio Amoris, disponendi ac dicendi ratio, gravissimae sententiae, narrationis, ac communes loci, quos cum maxima dexteritate ac jucunditate inveniunt, in Transformationum libris, praeter alia non pauca, summum orbis, sive cycli, quem perpetuum contexit, artificium, facundia, ac candor, quantum sua et peculiari indole excellunt, tantum admirationem et ingenium cujusque excitant. Et ubique, quot narrationes, tot Sirenum cantica ac voces, habes. Nemo Poetarum, argumenta graviora, quod ex iis quae interierunt patet, nemo lectiora aut humiliora, exornanda sibi sempsit. Neque enim dexteritate simili versatum in utrisque, fidem faciunt praeter caeteris quae extant. Ad Philosophiam, cujus domos omnes ac familias lustravit, aut Mathematicum scientias, cum transire vel divertit, quo obscuriora sunt quae docet, eo minus haeret, magis candide ac simpliciter exponit quicquid didicit aut docet. Nam in ea parte, quam Moralem dicunt, ita creber est aut totus, ut oracula ubique ad vitam necessaria effundat: neque sine causa Ethicam ex ejus scriptis quidam jam formant. semper sui similis, aut major. etiam aetate illa, qua nonnulli desunt, aut languent. Ut lasciviam, quam licentiam nonnulli aut lasciviam dixerunt, infelicitas Poetae aut senectus castigasse; suavitatem, etiam auxisse, videatur. Quod in libris Tristium, et quos de Ponto scripsit, quis videt. In quibus cultum qui desiderant, judicium in hoc judicio desiderari etiam a nobis patientur. cum neque hoc spectaret, cui satis esset, nihil ostentare in lectu: neque cultus semper absit qui non ostentatur. Qui non deest in his libris, sed simplicitati ac candori, hoc est, infueto maxime Poetae, cedit. Illud autem quantum sit, paucissimi intelligunt. Quamquam, in posterioribus praesertim, neque vigor idem semper adit, & nunquam manum potius injiciat fortuna viro quam senectus. Accedit summa morum amabilitas ac candor: summa amicorum observantia ac cultus: summa erga conjugem benignitas ac amor: maxima parentum reverentia ac studium: summa denique animi integritas. quae similem colorem scriptis quoque affundunt, & imaginem in iis sui repraesentant. Quae quo propius a fine vates abest, clarius luceant, ideoque vehementius delectant.

Ut esse Phoebi dulcius lumen solet

Jam jam cadentis: astra cum reputat vices,

Premittiturque tenebris nocte vicina dies.

Tantum nimia a moribus licentia ac libris abfuisse. qua ut vitae puritatem, ita scripta locis aliquot non parum inquinavit. quod vel saeculi vel aulae corruptis, pulchrae animae, quae tanti viri genio assurgunt, lubentissime asseribunt. Ipse autem summus artifex, secundo Tristium, exemplis aevi sui potius quam rationibus, exultat. Nam praetextum penetrabat, quo libenter Princeps utebatur; ne domestica calamitatem et opprobrium vulgaret: cum nobilitatis scopolum ac Syrtin domi suae educaret. circa quam tot viri nobilissimi, tot Equites, naufragum fecerunt, quos aut relegatione Pater aut exilio multavit. Inter quos et istum; cum invidia posteritatis, ac tot saeculorum luctu. Interim, cum Julia quid illi fuerit commercii, si scire vis, facilius negando respondere possum. Ne-

que

que enim puto, vel Philosophiam, vel Poësim, vel stellarum obitus atque ortus cum docuit. Et quod aliquid vidisse se deplorat, variis interpretationibus occasionem dedit. Ac fortasse velum est, quo dedecus involvit: ne si crimen praese ferret, magis irritaret, quem sic satis offendisse videbatur. Caeterum, autoris hujus, tam defensio quam commendatio, auctori relinquenda est. Quam prolixius tractare, aut ocioso aut ineptentis, tibi autem commendare, ingenio judicioque tuo diffidentis est. cum praeter illo alterum vix admireris. Illud petere audeo, ut mea causa magis commendatum habeas, quem commendatum inter primos semper habuisti: aut quem saepe haecenus legisti, si non saepius, lubentius nunc legas. Vale decus nostrum. Lugd. Bat. Anno clō cccxxix. prid. Kal. Mart.

NIC. HEINSII DEDICATIO

ante Editionem A. 1652.

CHRISTINAE AUGUSTAE.

Publium Ovidium Nasonem coelestis ingenii scriptorem, AUGUSTA, ac incomparabiles Musarum delicias Tibi sisto. Quem ego poetam dum inter antiquos omnes praecipue a teneris admiror, & frequenti lectione familiarem mihi reddo, non sine magna saepe indignatione inter legendum deprehendi, naevis prope infinitis foedatum ad nos pervenisse. Hanc tanti auctoris calamitatem partim inertis longae vetustatis opera (a qua nihil solet esse tutum) contractam, partim librorum imputandam inficitiae, dum exemplaria prophanter nimis ac parum attente ab hominibus omnium venustatum ignaris ut plurimum describuntur, minime ferendam ratus sum: eamque qui omni studio sit amoliri conatus, in tanto post renatas literas doctorum numero defuisse, mirum videri jure possit. Quotquot enim manum praeclearo vati interpretes superiori admoventur saeculo, aut perscrutator nimis atque aliud agendo huic curae incubuerunt, aut partem tantum unam alteramque corporis pulcherrimi proposuerunt sibi illustrandam, aut denique, insuper habita veterum exemplarum auctoritate, ad quam confugiendum omnino erat, si qua difficultas illis occurreret aut haereret aqua in locis minime perspicuis inficitiae illa librorum audacia interpolata, maluerunt tamen, solenni fere omnium errore, per hos eluctari scopulos, longe quaesitis ac jejunis interpretationibus, non sine naufragio, quam per apertum aequor tuta navigatione decurrere. Fuerunt etiam qui ingenio suo nimium sidentes, conjecturarum, quae res lubrica maxime et incerta, medicinam temerariam ad partes vocarint, dum veterum exemplarum evolvendorum laborem, ingratum merito, averfatur. Aliam mihi ac longe diversam selegi viam, AUGUSTA; nec quicquam prius habui aut antiquius, quam vetustos poetae nostri codices et pulverulentis bibliothecarum lacubris per varias Europae partes eruere, & cum vulgatis editionibus diligenter committere. Nec poenitendum laboris maximi sum fructum consecutus, sanis feliciter locis plurimis, in quibus viri praestantissimi et longe me doctiores solertiam suam frustra exercuissent. Nonnunquam etiam, sed parca sobrieque, ubi in antiquis membranis nihil praesidii apparebat (sunt enim mendae non raro tam inveteratae, ut ad ipsorum proximae auctorum aetatem accedant) conjecturis adnotis, nec audacibus tamen illis, literae plerumque unitae atque al-

terius mutatione, genuinam poetæ mentem, ut mihi visus sum, reddidi. Quam satis validis argumentis diligentiam me probaturum Tibi confido, AUGUSTA, ubi Italico, quod tuis auspiciis suscepi, itinere perfunctus, atque ad paternos lares reverentis, animadversiones in Ovidium meas luci committam. Specimen interim studii hujus ad Te mitto, ut desiderijs aliqua ex parte tuis satisfiat. Cum enim de comitibus hinc meis non nihil ex rumore, ut fit, publico percepisses, non modo institutum probasti, verum etiam curas, ut Tu judicabas, utilissimæ ne supremam manum diutius inviderem, ultro es hortata. Quid quod divinum Memoraphobœon opus (cujus scripti venustatem nunquam satis commendandam jam ante lectione non una perspectam habebas) de novo necum percurrere, & quidem totum, non es gravata? idque inter densissimas occupationes, quibus cum nunquam vacua sis aut immunis, illa tamen tempestate immane quantum distrahebaris. Invidenda profecto felicitate doceri mihi tunc contigit, AUGUSTA, quam in arcanis interioribus poetos antiquæ nihil Te suggeret, multumque profecisse me occasione illa ex eruditissimis dissertationibus tuis probe recorder. Accipe igitur, Optima ac Sapientissima Principum, poetam tuum, minutori hac forma jam expressum, ut comitari solito Te more possit: quem emendatorem prochie, quam hæcenus sit circumlatus, ultro satis agnosces, ne mercedem meam operose Tibi nunc commendem. Scias tamen vclim, ad fidem optimorum exemplarium omnia revocata: nullam conjecturarum rationem hic habitam. Luculentior mox secutura editio, quam Augusti tui nominis auspiciis ac patrocinio jam pridem destinata meministi. Deus diuturnam Te sospitet, unicum regalis fastigi decus, in certissimam populorum ac scientiarum salutem. Romæ clo lccit. prid. Ksi. April.

EJUSDEM

ante Editionem A. 1661.

ILLUSTRISSIMO ET EXCELLENTISSIMO VIRO

JACOBO AUGUSTO THUANO,

Comiti Melaco, Senatus Parisiensis Præsidi, Regi Christianissimo à Consiliis,
& ejusdem apud Fœderatos Belgas Oratori.

Espes magno virtusque similima Patri,
Cui nihil æquandum Gallia laude tulit,
Accipe, gentis bonis & spes super nos Thuanæ,
Quæ tibi Polignus munera siffit æger.
Munera, quæ lymphæ saturavit Hyantida Pœan,
Nectare perit Amor cum Genetrice suo.
In quibus eloqui pondus roburque Latini
Cernat, & Alcæo blandus ab orbe lepor.
Regentis cum Roma suis super vethera tendat,
Gloria Nasoni debita prima meo est.
Distinctata quidem, vinque agnoscenda, sed artis
Maxima vis tacitas seque regentis adest.
Nec minor ingenii præsentia; simpida venae
Divitis obertas, perspicuisque nitur.

Copia, luxuriam quæ cauta coercet omnem;
Nilque, supervacuum quod videatur, amet.
Musa satis felix nativæ munere formæ
Negligit adscitam plebem desoris opera.
Conciat affectus, & in altam labitur aurem
Gratia flexanimi non imitanda soni.
Ambrosijs saturas dapibus, Genioque litantes
Crediderim Superos hæc ego voce loqui.
Haud facilis mihi pugna fuit cum labe pudenda,
Temporis allevit quam mora longa viro.
Sic quoque pernoctis superavi tælia curæ;
Successu studium nec vacat omne suo.
Menda relegata est à terfis plurima chartis.
Comior Actonium jam videt ille diem.
Exulis immeriti reduces tere, Roma, libellos;
Nominis ulla super si tibi cura tui est.
Ecce, Cupidinis quod saucia turba sagittis,
Non damnaturæ Caesare, volvat opus.
Ipse suis posthac fidibus quod mandat Apollo;
Quod soror Aonio colle novena canat.
Degeat, & nulli Caesar laudande poetæ,
Dardanus Anchisæ tunc ferare nepos?
Tunc Cytheriacæ censendus originis hæres?
Quid tibi, quid Latio verba, cruenta, dabas?
Eloc se mendacem scelus arguit. ipsa Dione
Essequias vati creditur ipse suo.
Ipsa viri comitata fugam pia Diva ratemque
Ionias spissis sseibus auxit aquas.
Unguis in ore sedet, lacer horret in ore capillus;
Irida rescissa pectus veste rigent.
Iloc habitu vulnus non consolabile quondam
Prodidit, irrisam vix bene passa diem,
Unica dum raptum sibi gaudia moeret amantem,
Quem ferus obliquo dente necarat aper.
Optavit funesta mori, doluitque cupitum
Ad Styga præcludi triste Deabus iter.
Ilae præstat tibi, Diva, tuis solatio Caesar.
Sanguinis auctorem sic fovet ille sui.
Vela dolis legitque manu lugente carinae,
Armaque Nasoni noxia rupit Amor.
Buccina concinnit Tritonia ssebile carmen;
Nec tenuit gemitus Nereis udo suos.
Adversere tui puppem delphines, Arion;
Iloc quoque laturi, si modo detur, onus.
At te, Caesar atrox, hominum nil vota dehincque,
Pectora nil Clario numine foeta movent.

Nil quae Maeonium sacundia vincit Ulysses,
 Achillemque patrem, Tyndaridosque virum.
 Maenadas Orpheo flexisset caede nocentes,
 Bistonias cautes hoc animasset ebur.
 Sarmata cantanti ferus effurroxit, & Ister
 Quaeuilibet adstrictis frigore plauit aquis.
 Cur soli tibi muta lyra est? quid, surde, relegas
 Audiam Boream Saturnatisque chelyn?
 Ad caelo minor illa tui, quam saecula damnant,
 Colligae rabies in Ciceroae fuit!
 Hinc caput exsecuit properata caede satellites.
 Vivere Nasoni quid nisi saepe mori est?
 Invictam potuere Restris, seclerato, negasti;
 Ut Scythia jam praec te mitis & aequus eat?
 Cum vultus Fortuna fugax acerris amicos,
 Nubila lux aliquid funere poeius habes.
 Si qua fides veris, Busiride sacrorum ipso es,
 Qui miserum prohibes morte, necique negas.
 In Aethiopicam fuga iussa plagam est, ne sola rudoris
 Roma sui testis, confusa sola foret.
 Quid feris, infestum Phoebus caput? Aethia de te
 Non haec emeruit Leucados unda notam.
 Nil tamen egisti, comiter rursus eruit, & arvo
 Lumen insectinellum (rumpere, Caesar) adest.
 Laniato pro patrio spatiosum possidet orbem:
 Hospitium tanto per locus ille viro est.
 Ingret hoc populis facinus pia l'ama notandum.
 Sacra sui cassam postera vatis agent.
 In te Helicon Pimpleque minuae sera bella noveramus.
 Etiam en dicta tibi, Caesar inique, fuga est.
 Sarrilegum sicut Musa nefas atrata Charisque:
 Ipse Palatinus sicut miser aede Deus.
 Pectora nam nulli praesentior erit, & hausto
 Largius Aoniae fonte rigavit aquae.
 Nec duce se mystam profugum defraudat, & una
 Vixit Hyperboream non moris hospes humum.
 Eulium Nasone fuit sibi Roma negato,
 Orba sui cantus, peccatis orba sui.
 Mente tamen forti magnam tolerare dolorum,
 Sustinet infandis & superesse malis.
 Mei mihi! tam duras positurus moenia genti
 Traribus altricem iam liquet esse lapam.
 Barbara barbariae nunc Romula turba vocetur.
 Vincit inhumanos quae feritate Getae.
 Gimmerius tenebraeque suas hyememque fugari
 Pontus inassueto vatis ab igne saepe.

Pigeo quanto sui, quantum committit alumni
 Numinis Aeëto Cirrho benigna mari!
 Caesareo sese sacundia futmine major
 Erigit in mediis exstimulatque malis.
 Vim citbarae nervosque novos adversa ministrant,
 Gratiaque argutae ludibus antela lyrae est.
 Aspera leliorem quamvis & amara querelae
 Copia delectant, & sine sine dolor.
 Inguina lacrymis nec amabile corpiter ipsis,
 Quaeque irabant animos vincula plangor habet.
 Sic, inflare videns jam fata, Caesarius ales
 Ore caret, tacitum ne sibi sumus eat.
 Tereos incesti sic crimina luget aedon:
 Tale gemit raptio Delia chorda Lino.
 Marte quod Euphrates Crassus exsultat iniquo,
 Bosphore; concedant Partiba tropaea tuis.
 Cedat & exsultans domito Germania Foro,
 Hesperia multum clade superbus ager.
 Romani titulum plectri Latinaeque Thaliae
 (Pro pudor!) Euxinis imputat orbis aquis.
 Scilicet incurvat strepitu Fortuna protervo
 Devia, Castaliis obloquiturque choris.
 Nec faceret ingenis, & quicquid ab aethere ductum est,
 Deprimit impostio Diva profana pede.
 Nilque patrocinio nisi res dignata caducas
 Soribus obiectam prona tuctur humum.
 Postuma mercedem sed fama merentibus aequam
 Solvit, & haec ferus damna rependit honor.
 Jam collapsa solo nusquam Capitolia restant;
 Cassaque Tarpejum busta tulere Jovem.
 Naso tamen superest Roma latitante videndus;
 Et venit in doctas creber, ut ante, manus.
 Contentorque rogi non laesum tempore nomen,
 Ac domino rerum Caesare majus habet.
 Tu quoque dura minus, mea Patria, vobis effes.
 Fallor? an admonita stat tibi fronte rubor?
 Quis color excuset, quae dedecus cluat unda?
 Sit precor hac fastis ne sua parte fides.
 Ille tui plausus, certaque, Batavia, laudes
 Grotius, ille lyra maximus, ille toga:
 Cui nil par meliusque dabis, nihil ante dedisti,
 Aetas ab austera tene parente rous?
 Nec tenet hoc se sine nefas, indigna jubentur
 Tam tibi devotae vincula ferre manus.
 Unde novercalis labem tibi, Patria, noxae?
 Hinc oblita tui, nunc pia mater ubi est?

Mater tibi est? ad te fugitiva revertens mater;
 Pectora si non ferreo mite trahit.
 Ne sita nec infensus Iber, odiosus hoste es.
 Cacca subis partes illius, ille tuas.
 Mistrum classem cum carcere fovit, & ultro
 Obvult hospitium come eruentis Iber.
 Nobile seris nostri spoliis, gens vincta, pudoris.
 Maxima de salvo gloria vate tibi est.
 Sed melius domus mox creditus ille Thunias;
 Qua patet adhaerens iam vetus ara reis.
 Exiit haec cepere fugam perstralis magni;
 Totque sacrum meritis detinere caput.
 Plensa, Thunae, eboro Clariae penetralia turbae;
 Sancta tui Patris nomine, sancta tuo.
 Hinc apices sibi Celta legit procerasque Senatus;
 Et toga purpureos plurimo jactat oros.
 Incola posthabitis haec obsidet atria Delphis;
 Posthabito Paeon hos Helicone fores.
 Hinc Honor & Virtus & Fama domestica lecto est.
 Milla Dei celebrant limina, nullo Deae.
 Hinc Themi, hinc regnat de vertice nata paterni:
 Hic se considerant aurea saecula domo.
 Nunc quoque Najo fugam meus hoc si mistet Ajslo;
 Nil sicut Augustum non paruisse laenam.

ANNO MDCLIX.

EJUSDEM PRAEFATIO.

Mihi nunc tecum mihi sit agendum, Lector, si totius instituti mei rationem super Nafone lucubrationibus nostris illustrato exacte tibi velim redditam. Sed cum domo avocer, operam qualemcunque Reipublicae foederatorum Belgarum in ceteris regionibus navaturus, serventur praestant, quae dicenda nunc habebam, curis secundis, quas auctiores castigatiorisque mox dabo. Ex voto quippe si cessisset propositus labor, utinam paulo uberius & diuturnius obtigisset, quale sperabam ac certo mihi promittebam, cum hanc Nafonis editionem ante biennium auspicebam, litae plus eram adnoturus describendis iis ac charae illiusmodi, quae ad divinum poetam satis multa nec omnino fortasse contentanda hic illic annotaveram. Verum enim vero cum in pleno operis jam inchoati cursu isthaec cogitatio interpellante publica auctoritate mihi fuerit abruptenda, ne ipsam quidem satis integram habui tutovultuarie & properatae scriptiois ficultatem, qua haec Observationes ex adversariis meis & libellis pugillaribus aptim depromptas, atque in inconditam, quam nunc exhibemus, massam rudi Minerva, plurimaeque cum festinatione, nullo propemodum cum delectu congestas coacervatasque praelo typographico mandarem. Has igitur juris publici, a mota diuturniori mora, faciendas duxi; ne utilitatis publicae ac patriae rei ratio, quam privatis commodis à me anteponi oportere intelligebam, emolumento interea ac lucro suo bibliopolarum, dum alibi ego haerere occupatus, fraudaret.

Huc

Huc accessit, quod ab amicis sperare jussus sum, mox fore, ut copiam faciant plurimum Nafonis membranarum, & vetustiorum iis, quas haecenus perillustrare nobis contigit. Unde augurari datur, longe feliciter telam hanc à me detexi posse, quam inchoata est, si novis subsidis instructus curis secundis me accingam. Sine membranarum videlicet ope irritum plerumque cum successu ingenii atque eruditionis vim, utcumque luculentam, calligandis prae scriptoribus videas admoveari. Ego certe cum plurima Nafonis exemplaria ante inventam artem typographicam exarata consuluerim, paucissima tamen è tanto numero sese mihi obtulerunt, quae aut vetustatem multam prae se ferrent, aut ex emendata scriptura laudem mererentur, quod Animadversiones haec perlecturo facile ac liquido, ni fallor, apparebit. Quapropter omnes Nafonis nostri studiosos veterumque elegantiarum amantes viros unice oratos volo, plurimaeque cum prece hortor atque obsecro, ut quaecumque maximi poetae carminum membranas aut ipsi possident, aut ab aliis possessas indagare poterunt, ab harum conspectu atque usu ne me arceant aut excludant, sed in commune potius bonum consulentes liberali manu ultro offerant atque ad me perferri curent cum codices vetustos ipsos, aut certe quas ex iis excerpserint lectionum discrepantias, tum si quid locorum apud optimum poetam hic illic occurrentium aut ipsi ex ingenio in integrum restituere, aut restitutum ab aliis norunt, quod à me monitum observatumque non sit. Id enim si impetrem, ausim polliceri, longe emendatiorem aliquando Nafonem proditurum: cum mihi fixum sedeat, diligentius huic studio posthac invigilare, nec ante manum tollere de tabula, quam mihi ipsi in castigando Nafone satisfecerim, à quo scopo longe etiamnum abesse me distiteri non possum. Quod reliquum est, opera à me dabitur, ne fraudentur praestiti officii fructu, quicumque conatus hosce nostros pro virili promovebunt, laudemque debitam ut publice ferant, praecipuae curae mihi erit. Haecenus quidem institutum hoc multa cum sedulitate praeceteris foverunt viri toto orbe celeberrimi, Isaacus Vossius, Johannes Fredericus Gronovius, Bernardus Medonius, Philibertus de la Mare, Aegidius Menagius, Lucas Langemannus, Johannes Georgius Graevius, Carolus Datus, Jacobus Mentelius, Bernardus Rottendorphius, Balthazar Moretus, alique, quos operosius recensere, quando curis, quas pollicitus jam sum, secundis indicem catalogumque accuratum dabo omnium eorum codicum, qui Nafonem castigaturo mihi ad manum fuere, cum illorum nominibus, qui copias membranarum auxiliares aut jam ante subministrarant, aut imposterum sunt subministraturi. Fructe interim, Lector benevole, hisce vigilis, & sicubi lapsus esse deprehendar, quod non raro evenisse mihi in summa festinatione sum certus, errores nostros ita carpe atque emenda, ut ne quod imbecillitati humanae convicium facias, aut obliviscaris te quoque mortalem esse, ac proinde erroribus obnoxium. In castigatibus parvi momenti, ac lectionum discrepantiis perpendendis nimium nonnumquam me fuisse ultro agnosco: sed neque solis eruditis hominibus haec scripsi, cum tyronibus etiam ac rerum non profus peritis consulendum esse ducerem, & gemina prae scriptoribus verba ac voces nativas restitutum ire, etiam in minimis laudem aliquam invenit apud illos, qui veteres elegantias plene capiunt, ac religiose observant. Tibi denique si conatus hosce non improbari sensero, animus mihi addetur, ad caeteros praecipui nominis poetas Latinos, atque in his Virgilium, cum Amorum triumviris, Horatium, Lucretium, Lucanum, Martialem, Silium, Val. Flaccum, Juvenalem ac Persium, recensendos, quos ex

Y

fide

fidē partim membranarum veterum, partim solius ingenii ductu atque auspicio
fretus, locis plurimis jam emendavi. Vale.

PETRI BURMANNI DEDICATIO

ante Editionem 1714.

VIRO PERILLUSTRI ET EXCELLENTISSIMO
THEODORO A VELTHUISEN,

Toparchae in Heemstede, &c.

Ordinum Trajectinorum Praefidi, &c. &c.

C Grande decus Procerum, sancti pars prima Senatus,
Nec minor Aonii fautor amorque chori.
Si uitor eloqui, cultaeque potentia linguae,
Pura vel ingenti uena placere potest;
Si Venus & Charites, & Amoris blanda uenustas,
Si iucat Ausonio Grajus in ore lepor.
Suscipe Peligni diuina poemata Vatis,
Et subeant facile: nobilis umbra lares.
Quae, memor immeritae violenti Caesaris irae,
Hospitii toto quaerit in orbe locum.
Tendit ab Euxinis Naso Tibi brachia ripis,
Et placidos portus confugiumque petit.
Trigoris impatiens, hirsutus ab axe Boroo,
Ut foveas Batavo membra tepore rogat.
Et, quam non Istri potuit glesialibus undis,
Heemstedio sperat fonte levare sitim.
Si licet has Musis sacras celebrare latebras,
Lutulum nunquam mitius ille petat.
Nec graecibus melles incendat questibus auras,
Aut Latio cupiat rursus, & urbe, frui.
Hic habitat sceler; rabidae jam Caesaris irae
Fulminum grates officiosus agat.
Tristia nec patriae tot carmina fundat amore,
Lacrimae at Heemstedium tollat ad astra nemus.
Nos quoque, Nasoni studiosa caterua, Poetae,
Ibinus in laudes, obsequiosa, tuas.
Tu modo, quem lacrimis Caesar precibusque negavit
Terroris, auspicio des meliore locum.
Pande, precor, tuto, uiridaria culta, recessus,
Et receret longam lacrior umbra fugam:
Te domus, exsulis semper referata, Tibuani
Exemplo moruet, Vir generose, suo.
Principis hic rabiem, patriaeque immane nocere
Dum scelus, & diri carceris antra fugit,
Cruentus, ille tyrae decus immortalis, togaque
Fama, peregrini sensit amoris opem.

Heinsus, ut profugis pia tecta patere Poëtis
Sensit, & hic miseris otia laeta dari,
Colligit e Scythicis cineres Nasonis arenis,
Inque Thucneos transcebit ossa lares.
Et Batavo socians Peligni ruris alumnus,
Vest bene composito debita iusta pari.
Doctaque, ne premeret manes per secula crimen,
Mite patrocinium vox utriusque subit.
Sic licet inferior tanto mea Musa Poëta,
Carminaque e uena pauperiore fluat;
Tu tamen Heemstedio, quam Maecenatae Thuaro,
Lacrior, e Scythico frigore, Naso, redi.
Huius ut in sacrum fueris penetrale receptus,
Pars exhausta tui magna laboris erit.
Tu modo squalentes, lacus insignia, vestes
Pone, nec hirsutis conspiciare comis.
Criminis Heemstedio demet manus auspice nostrae
Dedecus, in cineres officiosa tuos.
Hoc duce, dum ter sis maculas mea cura libellis
Detrahit, immunda labe levatus eas.
Quae negat ingenium, bona carmina caussa ministret,
Armaque pro misero det mihi Vate dolor.
Caesar inhumano Busridae saevior, & qui
Innocuos lento torruit igne reos,
Tene Patrem patriae, servatoremque Quiritum,
Dixit adulanti Curia serua sono?
Si pudor, Aethiacas de limine deice lauros,
Civilique truces tinge cruore fores.
Quereca, servatos cives mentita, corona
Terribilis dira Regis ab arce cadat.
Ufferet editum postes immano Tyranni,
Quo fuga Nasoni iussa cruenta fuit.
Hoc legat, & vatem miserans, clementis adeptus,
Posteritas, famam Principis unde, roget.
Tunc Cythera deducis origine stirpem,
Caesar? & Idalii frater Amoris eras?
An pius Anchisae generis tibi Filius auctor?
Qui Veneri carum pellic ab Urbe caput.
Te lupa, Martigenae quae praebuit ubera proli,
Caucasae genuit te fera matre tigris.
Romaque, te domino, septem de collibus undas,
Per medium, vidit sanguinis ire, forum.
Caedibus ipsa Delm maduerunt templa; cruentis
Incaluit guttis Caesaris ara Patris.
Nec satis hoc tibi, dire, fuit, tot funera mentem
Tristia non poterant exsaturare feratam.

Artibus exitium, studiisque, immane parabas,
 Et famula doctas Urbe fugare Deas.
 Scilicet haec lex est violentis una Tyrannis,
 Ingenii clavos tollere dote viros.
 Sic animosa Patens, te proscribente, securi
 Tullius eloqui coila secunda dedit.
 Perque pius lacrimas vorantia sanguine vidit
 In restis populus Consulis ora sui.
 Ne foret, oppressis quae libertatis amorem
 Redderet, aut odium, lingua diserta, jugi.
 Secula quid jactant nobis felicia: culto
 Quis honor eloquio, te dominante, fuit?
 Principe te, vocis Facundia perdidit usum,
 Linguaeque, quam supuit Curia, muta fuit.
 Nec jugulare caput vocis contente solatae,
 Aomas Latio pellis ab orbe Deas.
 Quaeque Agamemnon mutabant Thybride fontes,
 Barbare, Bistonias coeque adire nives.
 Caesare te, Naso, Romanae gloria misae,
 Jam disiecit Scythico Sarmaticoque loqui.
 Quaeque prius gentem rapiabant culta togatam
 Carmina, naturae luxuriantis opes,
 Devocet, & patriae perdens commercia vocis,
 Braccatis recitat semilatina Getis.
 Ferrvus ingenium frexisti nobile, quo non
 Cultus in Latio fertilisus fuit.
 Nec pudet hanc tristi causam praetendere poenae,
 Carmina quod teneris luserit ante modis?
 Cur, tibi qui toties vitam muresque probavit,
 Projicitur, nullo crimine notus Eques?
 Curque, nihil juveni quae carmina laeta nocebant,
 Exilium misero triste dedere soni?
 Cur agis in sanctum, veteris sub imagine culpae,
 Terribili salmen saecus ab arce caput,
 Nec scelus objicitur, nec lex temerata; sed error,
 Atque oculos probris inferuisse tuis.
 Quod tua, vel stirpis spectarit crimina vestrae,
 Pleclitur; o poenae causa pudenda ferat!
 Res saret exemplo, sub diris trisle Tyrannis
 Exitium paucis lingua proterva dedit.
 Fluit animi nocuit truculentio; concidis alter,
 Qui pia pro raptis legibus arma tulit.
 Sed nova post homines, oculos habuisse nocentes,
 Principe te, natos culpa reperta fuit.
 Crimine perpetuo dominatus nocte vacasset,
 Et patria caecus non caruisset humo.

Tulus adulterium potuisses, luminis expers,
 Furtaque lascivae, Naso, docere Deae.
 Nec censura tibi casti metuenda fuisset
 Caesaris, exemplo qui fovet ipse suo.
 Et qui legitimos temerare libidino lectos
 Flagitium numquam credidit esse viris.
 Livia testetur, praegnantem abducta marito,
 Ederet ut foetum patris in aede sui.
 Te Tertulla, gravi lassatum pondere rerum,
 Te tenero fovit Salvia moecha sinu.
 Mox Rufilla salax lascivis implicat unis,
 Forma Terentillae mox speciosa trahit.
 Et gremio detracta placet de Consulis uxor,
 Quaeque redus Veneris signa recentis habet.
 Verum ubi consuetae faciunt fastidia formae,
 Nec satis haec moecho, nec satis illa placent:
 Corpora mangones conquirere pulchra jubentur,
 Quae posita spectet veste superbus herus.
 Ludera furta Deum dubitat neque falsus Apollo,
 Numina dum bis sex Mallia sola videt.
 Principe sic agitur puro censura: Poetis
 Nil opus est, juvenes, qui male supra docent.
 Naso, quid obsecras tam castis auribus artes,
 Et queris molles displicuisse modos?
 Cur opus adfectas, quod legum tetricus auctor
 Vindicat, ut populo consulat ipse suo.
 Regis ab exemplo praecepta salubria pubes
 Romula, cumque nuru mater honesta petat.
 Exsulet in Scythico Romanus litore Vates,
 Cedat adulterii doctor ab Urbe pia.
 Non bene ob ignaro discuntur supra Poeta,
 Qui, quia non novit, furta docere nequit.
 Legis Iuleae Caesar sine crimine vindex,
 Aptior ad Veneris gaudia doctor erit.
 Non docet ille rudes custodem fallere matres,
 Aut viglis curam decipere arte viri.
 Non hic blanditiis, non expugnare puellas
 Munere, non doctis sollicitare modis;
 Sed rapere e gremiis nuptas confessus adulter
 Imperat, & coram jungere membra viro.
 Pellicibus replet lasciva Palatia Caesar,
 Turpia quas cogunt regia iussa pati.
 Tarquini proles cur haec non tempora vidit?
 Romanas licuit quis temerare nurus.
 Tuta sub Augusto lasciviva tanta fuisset,
 Nec patrias natus praecipitasset opes.

Lentus adulterium, tu Collatine, videras,
 Et cecum fieri, Brute quiete, clares.
 Nullo sub hoc dubium fuerat Lucretia regnum,
 Rantaque servares sceptrum, Superbe, manu.
 Martibus his, dumens, artes componis amandi,
 Nescis, parum festi gnare Poeta tui.
 Quis stupor hic, nulli non cognita togare charis?
 Peccat ad exemplum ceres turba ducis.
 Quis media de plebe puer, quae virgo, vel uxor,
 Quae raris, Augusto regna tenente, fuit?
 Invenit quid, stulte, juos; securaque credis
 Carnina, nec capiti perniciose tuo?
 Lantia sercundae quid speras otia vitae?
 Liberius quaevis Musa jocata foret.
 Falleris, o Naso: turpis sub Principe vita
 Tuta, sed ingenium, lingua, stiliusque nocent.
 Accipit in crimen, quidquid vult, saepe Tyrannus,
 Et sperare iusti vultus inde petit.
 Nec bona iuratis sub iudice queritur unquam
 Causa, nec arbitrium nite Senatus agit.
 Natis adulator commoti Principis iras,
 Incitat & furor potens, agiturque, saepe.
 Adhuc infans furiosa columna vives,
 Poenaeque vis noto crimine certa sedes.
 Lavabitur divi non tristis epistola verbis,
 Quae patrius miserum coxi abire socii.
 Haec fundis merces, teneri Praeceptor Amoris,
 Est data (nec potuit Musa vetare) tuis.
 Ferrus, ingenio qui te juveniliter usum,
 In Scythiam censet praevertisse sagam.
 Metus exitium sed ne propiusque daretur,
 Principe lenis, culpa, Poeta, tua est.
 Turpiter obiecta blandiri mane Tyranno,
 Et dominum placida sceleris voce ferum;
 Errorum, culpamque, & non admisso satori
 Crimina, nec firmo pectore sata pati;
 Debeant catenam, patriam qui fortibus esse,
 Sub liquido, docuit, qua patet axo, solum.
 Versus ab ingenis famulus deformis ad artes,
 Infami maculas foeta priora notis.
 Nec tam Pierius Scythico sub sidere furor,
 Carminis aut obitu spiritus ille sacri.
 Libera quam, miseris quae dat nova roborum, virtus
 Excidit, & mentis facta ruina bonas.
 Tristis, quis laesum tentasti frangere nomen,
 Carmina servilis pignora mentis habens.

Quae licet ingenio laavis vix cedere constet,
 Nemo tamen turpi labe cavere negat.
 Sed veniam in seculo facili concedere Poetae
 Lector, inhumani Caesaris usque memor.
 Haec, Gaeica voluit tellure quod ossa recondi
 Exsulis, invidiae postera iusta premant.
 Et quos Latio meminit Nasonis adenti
 Posteritas, duras commiserata vices,
 Quo patriam & leges Augustus pressit avitas,
 Devoceat famuli pondus herie iugi.

EJUSDEM PRAEFATIO.

Multa, Lector benevole, ad manus erant, quae de Ovidio, ejusque ingenio disputari possent; sed ea potius differenda censeo in editionem, quae brevi sequetur, & Illustrissimi Heinsii secundis curis, aliorumque virorum doctissimi adnotationibus exornata prodibit, si Deus nobis vitam & vires dederit. Nunc pauca de hac editione, & quid praestiterimus, agere placet. Secuti quidem sumus in plerisque omnium, quae adhuc exierunt, editionum emendatissimam Nicolai Heinsii, quam ille anno seculi proxime elapsi primo & sexagesimo typis Elzevirianis describi curavit. Ita tamen ejus vestigia pressimus, ut, ubi nobis nimio innovandi studio, & conjecturis non latis certis indulgisse, & veterem editorum & manu exaratorum codicum lectionem inmerito eiecisse videbatur, ab ejus sententia discedere religio non foret. Rationem vero, cur quaedam loca hic aliter atque in Heinsiana editione legantur, mox, ubi majoris operis & molis editio curabitur, reddemus. Quare ut eo usque iudicium & censuram sustineamus, rogamus, & hac promisside & gulatione leviter initiatus, ad majora secula & lautiores dapes famem plenam adferas. Industriae vero & labori nostro, quibus interioribus literis prodesse, & juvenutis studia fovere studemus, favore perge, pauca vero, quae typhothetarum negligentia, vitia irrepererunt, per te corrigere velis.

UBERTINI CLERICI, *Crescentinatis,*

Dedicatio ante Epistolas Heroidum.

Magnifico & Splendidissimo Viro

GUIDONI DE SANCTO GEORGIO,

Comiti Blandrate & primo Marchionali Camerario & Consiliario
 Dignissimo.

Admirari sunt saepenumero quam plurimi, qui me vel nomine tantum, vel re & praesentia cognoverunt, Vir Magnifice Guido, quod cum in locis celeberrimis & clarissimis Mediolani & Papiae interpretandi more publico & honesto salario cum magna omnium gratia fungerer, & illustrissimorum Mediolanensium principum benignitate fungi liceret, ipse sponte mea id munus oneratum, & in Montemferatam Casaleque me contulerim: requiruntque in hac re

prudenciam & consilium meum. His & si multa sunt quae jure opponantur, nulla tamen est validior & inexpugnabilior ratio, quam quae primum movit, eamque me assecutum gaudeo. Cum enim & ipse & ratio studiorum in Caesare tantum, hoc est, in principibus sit reposita, sublato cruenta caede Mediolanensium duce Galcaro Maria, acris & ingenii, & iudicii principe, fratribusque ejus Ascario sacrae Romanae ecclesiae protonotario, & Sphortia, Bari duce, & Ludovico Maria in exilium ejectionis, nec non Roberto Sanseverinate illustri & maximi animi viro, in quibus plurimum spei & praesidii mihi fuerat, quid professioni meae optabilis esse potuit quam eum principem nancisci, qui studia laboresque meos respiceret? Atqui hunc inclytum Montisferrati Marchionem Guilielmum eum fore speravi, & confusus sum, quia eum, ut est Caesarea stirpe genitus non modo liberalis & benigni ingenii, verum etiam humani & eruditi esse audiebam, ex quo merito non dubitari eum fore erga liberalium artium professores benignum & mansuetum: sicut enim nemo satis diligit, quod non novit, ita oportet, quibus rebus quisquam delectetur, eas omni praesidio & favore tueri. Quae autem est liberalis ars, ut rem militarem omittam, cujus omnis numerus tanquam Mars ipse ad unum exactissima tenet, & in qua, aliorum pace dixerim, facile principatum obtinet. Quae, inquam, ars est liberalis, de qua hic non possit cum summa laude & respondere & disputare: Vidimus & audivimus saepenumero, cum eorum eo, ut plerumque fit, de rebus gravibus & seriis sermo oriretur, quanta sententia, quanto acumine, quanta omnium admiratione respondeat, ut non omnino percurrite, sed lingua ad unguem tenere videatur, Quid cum viris gravibus aut magnorum principum legatis responderet, quem Caesarem, quem Catonem, quem Lyraninundam aut Themistoclem huic anteponas: Sed quoniam epistolam, non historiam aut orationem conscribo, neque licet omnia complecti, taceo rerum domi bellicae ab eo gestarum magnitudinem, omitto ejus temperantiam, & vivendi normam exactissimam, omitto prudentiam, & consiliorum maturitatem, omitto vigilantiam, omitto mansuetudinem, facilitatem, & in audiendo patientiam, qui aenari, neque diviti, neque pauperi aditum ad se claudit, aut aures suavissimas negat. Omitto in reddendo jure aequitatem, omitto denique animi magnitudinem, qua factum est, ut non modo univrsae Montisferrati regioni quam plurimas fortunarum & dignitatum accessiones dederit, oppida muris circumerit, acris munificentissimas, & prope inexpugnabiles construxerit. Sed imprimis Casali, quod nomine Urbis & virum dignitate, & moenium admiratione, & aedificiorum elegantia, & morum cultu jam ita decoravit, ut totum pene immutatum videatur. Nam qua religione, quove cultu deum immortalem veneretur, jam restatur maximis suis sumptibus cum alibi tunc Casali erecta templa, extructa coenobia, assidue in religiosos viros collata munera. Quae enim acris conticefecit sanctissimae Virginis ad Angelos extra muros Casalis magnificientissimam cum coenobio amplissimo aedem: Quid divi Domitici intra urbem templum simul & coenobium jam molis magnitudine admirabile. Atqui haec Guilielmi liberalitas Deo immortalium certum & suae aeternae salutis pignus, & ad posteros transiturae gloriae monumentum consecravit & condidit. Cui igitur talis principis contemplatio non modo meae fortunae relictar, verumetiam cuiusque amplissimae dignitatis desiderium non moleste & tolerabile faciat: His accedit aeternorum ejus fratrum Theodori, Sacrosanctae Romanae ecclesiae Diaconi Cardinalis, in eo ordine maxime & auctoritatis & gratiae viri, & Bonifacii principis optimi

ita quaedam humanitatis & in me ex prompta benivolentia. Sed Illustr. Bonifacii bonitatem, quia propior est, quotidie magis & experior & sentio, in quam mihi merito maximam spem collocandam duxi, quia cum nemini noceat: omnibus beneficiat, ita ut non alio nomine dignior potuisse esse videatur. non dubito, quin eum potissimum complectatur, quem videat, & bonarum artium studiosum, & totius domus suae fidissimum cultorem: Sed de horum principum Caesarea stirpe, & origine antiquissima, & singularibus animi corporisque dotibus, ac rebus egregie gestis, dabitur brevi, ut spero, locus commodus & uberrimus dicendi. Nec totius Montisferrati nobilitatis, ut scis, & hujus urbis Castellis primorum civium benignitas animi mihi deest. Cur igitur consilii mei me poeniteat, cum plus boni hic mihi accesserit, quam illic deseruerim. Desinat ergo isti mirari ac potius consilium factumque meum laudent & probent. Interim igitur cum sub benignissimi Marchionis Guilielmi, tamquam sub foelicissimae sagi umbra recubans aliquid quotidie mediter, quo & foecordiam vitare, & aliis proficiam, & nomen meum, quo mihi ire non licet, transferam, ex his quae evigilavi, cum aliqua imprimi vellem, multorum efflagitatione compulsus, in Nationis Heroinas interpretationes meas edidi, quas nomini tuo inscribendas putavi, ut tuae erga me benivolentiae memorem esse ostenderem, & meo labore tuis filiis prodessem, quos quidem, cum octo virilis sexus omnes, & eosdem optima indole optimoque ingenio praeditos habes, ut es sapientissimus, non nimia indulgentia & molli educatione, ut plerique, corrumpis & enervas, sed paterna, hoc est, prudenti severaque calligatione instruis, & iis praeceptores, & moribus simul & doctrina probatos adhibes, ut tales a teneris annis instituantur, quales viros fore cupis. Licet enim Comitum Blandrate, domus tua antiquissima & generosissima sit, quippe quae ex serenissima Poloniae regum stirpe, ut prisci annales indicant, originem trahit, licet multis in tota Italia nobilissimis splendidissimisque familiis conjuncta, licet & ante & hoc maxime tempore multorum virorum, & tuo praesertim nomine insignis, licet denique filii tui paternam maternamque Carretorum nobilitatem referre possint; tamen ut es prudentissimus, multo pluris facis scientiae & virtutum nobilitatem, quam generis. Nam genus & proavos & quae non fecimus ipsi vix ea nostra voco, ut Ulysses apud Nasonem inquit. Quod si quis utramque nobilitatem assecutus sit, tum vere clarus honorabilisque putandus est. Jure igitur te semper plurimi fecerunt Illustr. Montisferrati principes, qui cum vetustissima generis nobilitate conjunctam virtutem habes & probitatem, qua de quamplurimis optime mereris, de nullis male. Cui igitur potius studiorum meorum lucubrationes dedicem quam tibi, qui cum optimis studiis delecteris, eas plurimi facis, qui mei nominis semper fuisti laudator, & admirator. Accipies igitur pro parte satisfactionis meae hoc opus, donec excellentissimi Guilielmi Marchionis benignitate aspirante majora, quae jam institimus, edere licebit. Tu vale, vir praestantissime, & ut facis me amare perge. Casali sancti Ivasi.

ANTONII VOLSCI, *Privernalis,*

Ad

LUDOVICUM DIAEDUM

Francisci fil. Patricium Venetum,

In Heroidas PUBLI OVIDII NASONIS, Peligni.

Cum multos saepe viros, qui nostris temporibus sapientiae studio, & rerum cognitione florere, mecum ipse revolverim, recte, Ludovice Diaede, sensisse illos arbitratus sum, quibus in umbra elanguentes alii summa digni reprehensione videri solent, quod in tanto rerum usu nulla posteris monumenta relinquerent, ut & aliis prodesse, & se a mortalitatis injuria vindicare. Alii vero quod nondum pressa, sed subito quodam spiritu & proximo calore parta intemptiva foetura edere non dubitarent, minime intuentes non partus, sed abortivos emitti, unde laboris plesculum & periculi subeant, quam jucunditatis & gloriae consequantur. Ego vero ut me ab illorum desidia, & istorum petulantia omnino liberarem, tantisper condandam censui, dum foetus utero sensum crescente maturior ederetur. Quamquam non deerant qui me interea premerent, stimulant, urgerent atque liberius acculerent, quod tot annos, quot interpretandis auctoribus impendi, nihil omnino ediderim. quos Fabii fecutus consilium quamdiu visum est, amice, contendi, licet quanto honestius quod efflagitabatur negare viderer, tanto acius incensum, meam illam verecundiam velut inertem expostularent, praesertim quod ajebant multos indies magis obrepere, qui ut insidiantes alveolis fuci, alienis laboribus insultare fortissima temeritate non desinant. Sed hos variis jam contentationibus spero repulisse: Nam si qui supererant semina co libello, quem commendationem Virgilianam inscripsimus, adeo repressi sunt universi, ut non modo incepti poenitent, verum etiam omnino dejecti culpam deprecantur, sed jam illos sinantur ineptire. Cum apud Marcum Varronem verus adagium illud intueatur, quod dicitur homo bulla, aequum visum est, ut honeste monentes audiremus: Nam si putavit ille seni properandum, quanto magis juvenibus, qui validiores sunt, & vires supponent, ne cum legendae farciulae tempus admonerit, plusquam superari queat itineris relinquatur: mihi quoque deinceps nullam contentationem fore tutam exilicito, ne dum consulto actionem differimus in contemplatione elanguisse credamur. Quae duo in humana vita maxime utilia censuit Plato, earum perfectam fore non putavit; nisi ab ea sollicitudine, quae solum nostra est, saepius discederemus, ut amicis, & patrie quoad fieri possit, negotium impartiamur: Quo mortales adeo distrahi non deceat, ut a virtutis contemplatione, quam viro bono tribuit Aristoteles, arceantur omnino. Sed tenenda est per quaedam dimensio atque recta aequabilique affectio, quam Stoici *κατάστημα* appellari voluerunt. ubi nihil emineat, nihil nisi aequum aut rectum appareat. in quo genere cum pauci se continerint, eos inter vel maxime enitet Franciscus Diaedus genitor tuus, vir quidem non modo continentia & pietate, sed omni genere virtutis, cum quovis hujus aetatis conferendus, eos habet progressus, ut inter summas reipublicae occupationes nihil de domestica commentatione, aut scribendo, aut cogitando remittat. Et quamquam non minori industria, quam si-

de publica gerit negotia, quae terra marique gravissima summa laude confecit, operam tamen, quam amicis deberi credit, & patitur facile & constanter fovei & perficit; ita quod extremum illum finem, quem omnes expetunt, licet Hieronymus Rhodius indolentiam, Epicurus voluptatem diversa ratione, virtutem Stoici & Aristoteles esse crediderint, ipse beneficentiam constituisse sibi videatur. Has inter virtutes tu quoque, ut ex seraci solo uberrimus fructus, emergis paternae gloriae spectator & cultor, cujus indoles quae futuri successus praefagia teneat, id vel maxime indicat, quod nulla hortatione cam laudis viam rectissimam ducis quam tibi majores tui tritam reliquerunt. Nam cum optime institutus sis, acrique cernens ingenio, ostenditur facile, quam optimam frugem haec spondeat leges, magnum certe promittit haec praeter aetatem sine arrogancia gravitas, sine segnitie verecundia: Sed cum majora sint quam dici possint, ne laudationis causam quaesivisse videamur, redeat unde desluxit oratio: diuturnum illud otium, quod in executionem auctorum & rerum contemplationem contulimus, ex scena jam in caveam deducemus; ne quod lucem solemque desiderabat, in umbra disperiret. Cum nihil in hominum vita honestius sit, quam aliquid elaborare, quod memoriam fervet & usum publicum auget. Quare ad poetice conversus, non quod animum relaxarem, ut quidam se fecisse dixerunt, sed publicae utilitatis gratia cum divinis illis Ovidii caloribus non sine sudore & pulvere, ut in arca gladiator, aliquantisper obversatus sum. Is enim ut inventionem & facilitate, ita omnes ingenii ubertate & verborum copia Latinos poetas, astipulante Fabio, absque ulla dubitatione praecellit. Sed cum noster eques omnem illius campum curruerit, omnes nodos solverit, omnes jam calores pertrinxerit, placuit editionis principium ab Heroidibus auspiciari, quoniam id scribendi genus Latinum est, & se primum cecinisse maxime gloriatur Ovidius. Opus enim varium est, disertum, multiplex, copiosum: ubi multae non solum exquisitae reconditaeque sententiae vix satis explicantur; sed etiam locorum historiarumque, & fabularum obscura, & perdifficilis haecenus alucinationem praebuit appositio. His igitur aperis spero meum hunc laborem & tibi & bonis omnibus non inhonellum videri posse. Nam si Zenoni Cytlicae Stoicorum principi maximo ornamento Herodi Theogoniae accessit interpretatio. si Cleantes Asiis, qui Phreantes, quod exhauriret puteos, cognominatus est. Si Chrysippus Tharsensis in fabularum mysteriis magnam sui studii partem posuerunt, ut illas vario interpretandi genere physilogiae subjicerent. Quanto mihi honestius verti debet, si evolutis rerum monumentis heroum heroinarumque affectus summo poetae ingenio expressos, & ad imitationem utilitatemque & eorum, qui simili tenerentur studio, jucunditatem eduxerim, in quo ignavorum dicacitatem atque calumniantium invidiam facile contemno. Si tu, cui nostrarum vigiliarum primitias dedicavi, meam haec dextro fidere probabis industriam.

GUID. MORILLONII DEDICATIO

Ad Epistolas Heroïdum.

CLARISSIMO VIRO

FRANCISCO A CAMPOGIRALDO,

Merita sacratissimarum legum laurea decorato, Musisque politoribus
ornatissimo.

Veteres illi, quorum auctoritas cum sapientia ad haec nostra usque tempora provecta est, Franciscæ nobilium eruditissime, non minus doctæ quam elegantè tres Grætiæ, quas Græci *καλλιμαχία* vocant, ita depingebant: ut una eorum veluti à nobis profecta, averfam faciem teneret, reliquæ vero duæ nos aspicerent. Quo quidem exemplo monemur, accepti beneficii nunquam immemores esse debere: verum illud aliquo cum foenere rependere. Ego itaque profectus æmulabundus, cum attentiuscule tecum pensitarem, quantum in me tua benignitas contulisset, ne id in ingratum projecisse videaris, exigua compensatione, nec saltem aliquo argumento animum nostrum tuis beneficiis pene obrutum tantillum levare constitui. Idcirco cum superioribus diebus a Dialecticorum macandris mentem relaxarem, sacrum illud Musarum diversorium repetens, in Heroïdas illas Ovidianas forte incidi: Dii boni quam multiplici eruditione referas, quam lepidissimis salibus concinnatas? Omne tulit punctum, ut inquit Flaccus, qui rouscivit utile dulci. Quod quidam aut nemo, ut puto, aut noster hic Naso est affectus: qui ita seris mellitis figmentis, figmenta seris miscet, ut satis nescias, plusne utilitatis, aut voluptatis præ se ferat. Quod cum nonnunquam egregie scerit, in Epistolis præsertim singulari quodam modo mihi fecisse videtur. Verum enimvero seu temporum injuria, seu, quod verius crediderim, Librarium iacuria, tam multijugis mendis, tam monstris erroribus scatebant, ut nemo, quantumvis mitis, in ipso itatim limine non stomacharetur. Quare me opere precium facturum existimabam, si illas nostras asteriscis transverso calamo illiberem, atque ut emendatiores, examinatiores, libratioreque haberentur, cœlaborarem. Et si onus supra vires, resolebam tamen audentior videri, quam manfuctionibus Musis, stupore atque marcore squalentibus, pro nostra virili operam non præstare. Quapropter curavi illas non tantum veritas, emendatæque reddere, verum etiam nostris argumentis, crebrisque in marginibus annotatiunculis, novitiis literarum Tirunculis pervias reddere. Ut si quid nobis ob id deberent, tibi, tanquam auctori, gratulabundo animo acceptum referrent. Accipe igitur vir circumspèctissime, hæcæ quantulacunque ingenioi nostri primitias, quas tibi liberalissimo patrono dedico. Res est leviutcula, nec inficior: verum, ut Pliniani verbis utar, & Diis hæcæ rustici, multæque gentes supplicant: & mola tantum salta litant, qui non habent thura. Quicquid id sit, Dii faxint, ut sit meæ erga te observantiæ pignus sempiternum. Vale, præsidium, & dulce decus meum, Guidonemque tuum in eorum numero adscribito, qui te colunt & venerantur.

DOMINICI MARI NIGRI

Præfatio ad Libros Amorum.

Præfandum illud mihi tantum, studiose lector, ex multis, quæ Grammatici hæc in arte quaerenda tradidere, hæc in libris censui, quis videlicet eorum sit titulus: atque eo quaerendum diligentius existimavi, quod doctorum hominum hæc in re sententiæ variant. Elegiarum nomine multi tres hos libros appellant: sed parum recte, ut mea quidem fert opinio. Nam Elegiacæ quoque sunt, quas in Tristibus scripsit Naso. unde incertus & ambiguus hic titulus reddetur. Alii Coriniam vocant: inter quos est noster Hermolaus Barbarus, qui quoties ex hoc opere carmina citat: Ovidius, inquit, in Corinna, &c. Verum non de Corinna solum hic loquitur auctor, neque Coriniam solum amavit, quod liquido patet ex elegia 4. & 19. libri 2. Amorum, atque ex aliis, in quibus fatetur ingenue Naso, se multarum puellarum amore captum fuisse. Non tamen inficias eo, Coriniam ei caeteris chariorem fuisse, de eademque frequentius scriptum esse: ut si à majori parte ducendus sit titulus, parum peccent, qui Corinnae nomine hoc opus vocant. Gravius autem illi errare mihi videntur, qui licet manu scriptorum, depravatorum tamen exemplarium, auctoritatem secuti, hos tres libellos *De sine titulo* nominant: ex quibus (quod maxime miror) sunt Laurentius Vallesius, & Joannes Tortellius, qui non inerediti habentur. Horum opinionem pluribus argumentis refellere non oportet: satis enim fuerit, potestatem & voluntatem de hujus operis titulo, ipsius verbis adduxisse. Naso igitur lib. 3. de Arte, hujus sui operis ita meminit: Dece tribus libris, titulos quos signat Amorum, Elige, quod docili molliter ore legas. Dixit quoque Eleg. 1. lib. 3. hujus operis: Teneri properentur amores, Dum vacat. Facile igitur nunc constare cuius poterit, nisi ipsæ (quod ajunt) caeciori, titulum esse *Amores*. Caeterum non ab re fore existimo, si prius quam ad Amorum interpretationem desceat oratio, quid Elegia sit, quæ ejus origo, unde dicatur, quinam tum apud Græcos tum apud Latinos in Elegis scribendis floruerint, quam paucissimis ostendero. Elegiam sic diffinit Diomedes, ut dicat, eam esse carmen compositum hexametro versu, pentametroque, ad invicem positis. Elegorum autem originem incertam esse, Horatius in Arte poetica his carminibus testatur: Quis tamen exiguos Elegos emiserit auctor, Grammatici certant, & adhuc sub judice lis est. Non desunt interim, qui Callinum quendam Elegiacæ inventorem existisse tradant. Atque ut hanc in partem diversi scriptores abeunt, sic in hujusce etymo mirum in modum variant, quibus hæc scriptis prodere studium fuit. Dicit enim quidam volunt *εὐλέγειν τὰς τιμωρίας*: sere enim defunctorum laudes hoc carmine proferebantur. Alii *εὐλέγειν* & *εὐλέγειν*, id est misereri: quod scilicet miseriarum plenum esse soleat hoc carminis genus. Huic etymologiae assentiri videtur Flaccus, qui ad Albinum Tibullum scribens lib. 1. Carm. Elegos miserabiles vocat. Superiori autem Naso, qui in epistola Sapphus, elegiam carmen flebile, in Amoris ipsam elegiam flebilem appellat. Nonnulli ab *εὐλέγειν* interiectione, ita ut *legia* sit nominis supplementum, & nihil significet. Eadem ratione, qua Gellius Quinquartus dicitur voluit, à quinque dierum numero, qui sunt ab idibus: atque vero nihil significare. Siquidem Phrygiæ rex Midas, dum parenti iusta perageret, hac interiectione.

tionem frequenter usus esse dicitur. Licet alii tradant, Theoclem Naxium, sic potius Ervhermum, frequenter per amoris insaniam vociferatum esse, *ei q̄ q̄*: inde aliquot additis versis, elegiam dictam. Quam etymologiam secuti videntur illi, qui contulerunt, elegiam producere priores duas syllabas. His tamen reingatur Propertius, cuius tale est in Sylvis carmen: Quas inter vultu petulantem elegia propinquat. Item Persius Satyra 1. dicens: Ebra veratro, non si qua elegia erudi. Nec deicere, qui ab *deiphen*, quod est insanire, dictam voluerit: quod mente captus Theocles, de quo supra dictum est, eo carminis genere vociferatus sit. Primo igitur res tantum tristes, ac miseriarum plenae, elegiaco versu describantur. Mos et lactae, praeflorum amores, eo metro cani coeperunt. quod et Placcus in Arte poetica sic ostendit: Versibus impariter iunctis elegiam primam, Post etiam inclusa est voti sententia compos. Unde Nalo in Remediis ait: Blanda pharetras elegia cauter amores. In elegis scribendis apud Graecos (ut de ignobilioribus taceam) floruerunt Callimachus, qui in hoc scribendi genere princeps habitus est: & Philetas, qui secundas consensu plurimorum occupavit. Hos se imitatum fuisse, Propertius lib. 111. his carminibus fatetur: Callimachi manna, & Coi sacra Philetas, In vestrum quae me finite ire nemus. unde etiam se Romanum Callimachum appellat. Nalo quoque, quasi Callimachi aemulus, in Amoris inquit: Est, quae Callimachi prae nostris rustica dicitur Carmina. Catullus etiam se Callimachi studiosum ostendit, ad Orallum in scribens: Sed tamen in tantis minoribus Oralle mitro. Haec expressa tibi carmina Battiadae. Nec ineleganter elegias scripsisse existimatur Euphorion. Apud Latinos vero inter Elegiacos poetas maxime celebres fuerunt, Catullus, Calvus, Corvinus Gallus, Propertius, Tibullus, & Ovidius. Sed Calvi & Galli nulla exerat opera. Tibullus, Fabii iudicio, tersus & elegans auctor, elegiae princeps. Sunt qui Propertium malint. Ovidius utroque laetior, sed maxime emulatus & perspicuus: qui mirum in modum hoc scribendi genus decoravit, ut non immerito ipse de se dixerit: Tantum se nobis elegi debere fatentur, Quamquam Virgilio nobile debet opus. Illud tanquam corollarium nos adiunxisse libuit, Sordidam quendam Argum primam elegias ad musicos rhythmos canere instituisse. Te praeterea, studio lector, statim in principio praemonitum esse voluimus, nos, cum permissa Amoris Nalonis exemplaria manuscripta nobis videnda contigerit, in quibus pleraque varie legerentur, lectiones omnes varias, quae alicujus momenti esse videbantur, nostris haece commentariis inseruisse, ne cuiquam doctori iudicandi facultas eriperetur. Voluisse insuper, ut quas magis approbaremus, eae essent in ipsis libris: qui dubio procul castigatissimi omnium, qui ad hanc diem impressi sunt, legentur. Nec non, ut a principio Elegiae primae libri primi disjungerentur quatuor illa carmina: Qui modo Nalonis fueramus quoque libelli. Tres sumus: hoc illi praetulit auctor opus. Ut jam nulla tibi non sit legisse voluptas: At levior demptis poena duobus erit. Quae antea in omnibus tam impressis, quam manu scriptis exemplaribus, conjunctim legebantur. In quo nulla nobis arroganciae aut temeritatis nota iure inuretur, si quis rem omnem diligentius considerabit. Quippe tetrastichon illud (ut ejus sensus indicat) praepositum a Nalone videtur tribus Amoris libris: quemadmodum idem in Ponto relegatus sodalem quendam suam rogavit, ut hexastichon Metamorphoseon libris praeponeat. Sic enim in primo de Tristibus inquit: Hos quoque sex versus in prima fronte libelli, Si praeponeas esse putabis, habe. Orba parente suo qui-

cum

cunque volumina tangis, &c. Principium igitur Elegiae sit hoc: Arma gravi numero, violentaque bella parabam Edere. Nec illud silentio involvam, quaedam in his libris à me esse interpretata, quorum interpretatione superfedere potuissim, si ex his enarrationibus mihi gloriam aucupari studuissim, ac non potius tirunculorum rationem habendam duxissim. Adde, quod multis precibus me ad hoc impulit impressor ipse, timens, ne impressores alii, ut sunt inter se aemuli, hoc idem opus imprimerent, additis eorum commentariis, qui tantum minutula quaedam & facillima interpretantur: quod hodie in multis non sine quorundam maxima pectura fieri videmus. Obsequendum igitur fuit. Tu autem quod tibi placuerit, ex his leges: caetera iis relinques, qui ejusmodi interpretationis indigent. Voluimus enim in his, non eruditis modo, sed mediocribus, atque etiam junioribus satisfacere. Vale: & expecta, quas propediem edemus, nostras in Nalonis Consolationem ad Liviam Drusillam enarrationes.

BARTHOLOMAEI MERULAE PRAEFATIO

Ad Libros de Arte Amandi.

Generoso Adolescenti,

FRANCISCO, GEORGII CORNELII,

Equitis, Decemviri Clarissimi filio.

Praeclara multa & omni laude cumulatiflima, in hac tua excellenti patria circumspiciens, Francisce Generose, nihil aequae laude dignum invenio, quam quod in ea prae ceteris urbibus viros omni studiorum genere florentissimos esse video: nam si velis omnium laudatarum artium procreatricem quandam & quasi parentem eam; quae à Graecis Philosophia appellatur, tot in ipsius naturae obscuritate, in differendi subtilitate, in bene vivendi ratione sese tibi offerent, ut proventum majorem nusquam sperare possis. Si vero Regiam rerum eloquentiam malis, non pauciores invenies, in quibus esse fatcare Catonis gravitatem, Laelii lenitatem, Gracchi impetum, Caesaris calorem, Hortensii distributionem, Calvi argutias & sanctitatem, Salustii parsimoniam, & quasi eam Ciceronis opulentiam. At si in poetica facultate vates eminentissimos, si in narranda historia luculentissimos Scriptores; si praeterea Mathematicae disciplinae & obscuritatis indagatores acutissimos considerabis, comperies profecto his omnibus patriam tuam praeter caeteras civitates plurimum pollere, & his artibus ac disciplinis eos patriae, sibi & amicis, domi forisque esse maximo praesidio & ornamento. Quocirca tibi etiam equis velisque, ut dicitur, emendandum est, ut inter tot praecclarissimos viros studio & disciplina nomen tuum eluceat, excellentissimisque Cornelii & Scipionibus tuis respondeas, quorum virtutes litterarum monumentis ita notae sunt, ut nec meo, nec cujusquam elogio indigeant. Viros enim familia tua semper continua serie omni laudum genere fulgentissimos & illustres habuit. Ut ut praeficos illos tuos praetermittam, qui propria laude, amplissimis rebus gestis, maxima gloria se quotidie imitandos ante oculos tuos exhibent. Offert se tibi in primis recentis gloria magnanimus Eques & clarissimus Senator, avus tuus ille toto orbe conspicuus, M. Cornelius, illustris & certissima gentis Corneliae proles, qui juventutem egit non ignavia marcescentem, non abjectissimis scortis,

non

non alicui, non luxuriae deditam, non ventri somnoque indulgentem, non aliis illecebris iracundiam, quae generosos animos frangunt & enervant; sed primo assiduis in litterarum studio vigiliis, deinde peregrinis navigationibus exercitatus, multorum hominum & urbium moribus cognitis, amplissimis divitiis non minus ingenio, quam honestate, solertia & industria comparatis, ab omnibus tandem exspectatissimus in patriam rediit, equestribus donatus insignibus à Rege Cyprio, cui ob ingenii sui & generis nobilitatem erat quam charissimus. Brevi deinde in patria suavia primo illius virtute; postea etiam in maximis rebus perspecta & cognita, nihil unquam in hoc nostro Senatu magnum (quod sine invidia dictum velim) nihil dubiam, nihil praeclara administratione dignum agebatur, cui ille non praecesserit. Quo factum est, ut & adversis & secundis vestrae reipublicae temporibus, patriae emolumenta maxima attulerit, sibi vero sempiternam laudem comparaverit. Sed quod ego ea commemoro, cum praesertim maximus pater tuus Georgius Cornelius, Serenissimae Reginae Cypri frater, Decemvir insignis, clarissimus Eques, & Senator nobilissimus quotidie tibi sit ante oculos, tanquam alterum vitae speculum. Siquidem ille cum ceteris omnibus virtutibus, tum maxime prudentia, quae est officii fons, singulari & eximia praeditus in considerandis rebus coedit nemini: liberalibus vero disciplinis ita vacare solet, ut nunquam abduci queat, nisi reipublicae administrationibus, aut amicorum causa. Quo fit, ut & sibi immortalam laudem compararet, & communem hominum societatem non deserat. Habet enim Platonice illud in ore: Non solum nobis nati sumus, ortusque nostri partem patria vendicat, partem amici. Fides vero, quae est iustitiae fundamentum & ante Jovem nata poëtae fingitur, ita ab eo colitur, ut nec praemio corrumpi, nec necessitate ad fallendum cogi possit; nec mirum: legitur enim in historiis Cornelios vestros hanc virtutem inter ceteras ita coluisse, ut cum superior Africanus Carthaginensium navem multis & illustribus viris onustam cepisset, eam involatam dimiserit, quia se legatos ad eum missos dicebant. Tameñ manifestum erat, eos vitandi periculi gratia falsum legationis munus amplecti. Liberalitatem vero ejus quis non jure optimo admiretur ac praedicet? Solet enim ille ex tantis opibus semper in amicos, pauperes aut eruditos pecuniarum aliquid conferre, cibariis sustentare, amicis eos interdum commendare, aliisque diversaratione prodesse, idque non ut beneficus videatur; sed quia illum ad id honestasatumque impellunt. Didicit enim generosi esse animi & vere magnifici juvare mortales, & prodesse quamplurimis, & hac via in re homines Deum imitari. Ego certe liberalitatis clarissimi patris tui sum locupletissimus testis. Me namque ille complexus mirifica quadam benevolentia, omni benignitate in hunc usque diem prosecutus est. Nihil ab eo unquam petii aut mea, aut amicorum causa, quod non proxime obtinuerim. Quibus in me officiis nunquam inter mortuos pro viri parte omni studio & industria indies exitor, ut quod Plato ille à doctioribus in primis curandum voluit, virtutum te amatorem praebas, & sanctissimos auctores optimaque instituta imbibas, ut regere & regi discas, magistra iustitia. Certum cum haecenus fecisti fundamenta optima, ac majoribus tuis & excellenti patre dignum te filium praestas, non possum non vehementer tibi gratulari, mihi que gaudere, quod videam te majorum imaginibus conspicuum; sed propria virtute nobiliorem fore. Nunquam enim litterarum studia praetermittis. Nunc eloquentiae studiis incumbis. Interdum ad mansuetiores Musas redis ex Fabii sententia, qui praecipit legendos poëtas esse, & excutiendum omne scriptorum ge-

aus. Quare te hortante tria illa volumina de *Arte amatoria*, duoque de *Remedio Amoris* ab Ovidio elegantissime conscripta, quanta potuimus diligentia interpretati sumus. Tibique, cui omnia debeamus, laborem hunc nostrum dicamus, ut & viva voce & scriptis intelligas, me tibi prodesse voluisse, & tua causa nihil laboris reculasse. Invenies tu quidem in eo opere praeclara multa, quae tibi eruditionem & haud mediocrem voluptatem asferent. Offendes etiam quaedam, quae obcuratis auribus ut Ulysses alter Sirenum cantum, ut poëtae fabulantur, praeteribis. Sed, ut nugari tandem desinat oratio, enarrationes has nostras à te semel in spatio expectatas accipies. Merulamque tuum amabis. Vale.

RAPHAELIS REGII PRAEFATIO

Ad Metamorphoses.

AD ILLUSTRISSIMUM MANTVAE PRINCIPEM

FRANCISCUM GONZAGAM.

Cogitant mihi, Jucundissime Princeps, cui potissimum meas in Ovidii Metamorphosin Enarrationes dicarem, tu in primis occurristi, qui hoc quantumcunque munere dignus esse videris. Tantus est enim cum aliarum virtutum, tum singularis ac prope divinae liberalitatis tuae splendor, ut ab omnibus celebrari, immortalitatisque consecrari merearis. Excellenti namque virtuti ex philosophorum omnium sententia laus, honor & gloria debetur. Tu vero nihil pulchrius honorificentiusque esse existimas, quam divitias & opes, quibus indies magis magisque abundas, ad magnificentiam benignitatemque conferre. Hinc enim & merito quidem fit, ut non solum strenuissimi quique milites ad te certatim confugiant, sed cum alii Italiae principes te colant & admirentur, tum gravissimus sapientissimusque Venetorum Senatus te sibi quocunque officii genere devinciat, indiesque habeat cariorem. Ex tanta namque liberalitate facile cognoscit, eam tibi ingentem esse animi magnitudinem, ut & alta expetas, & praeclara sis gesturus, & viam ad immortalam gloriam assectes. Omnes siquidem imperatoriae virtutes in te sic resurgunt, ut Scipioni illi majori, qui quatuor & viginti annos natus imperator adversus Poenos in Hispaniam à senatu populoque Romano fuit missus, merito sis equiparandus. Ut enim corporis excellentem formam vereque imperio dignam, & rarum in Principe robur omittamus, quis tuum in assiduis exercitationibus laborem, in periculis fortitudinem, in providendo consilium, in agendo industriam, in consiciendo celeritatem non magnopere admiretur? Tu nulla pluvia, nullis nivibus, nullo aestu ab antelucanis venationibus deterreris. Tu summa omnibus in rebus temperantia, fide, justitia esse, una omnium voce praedicaris. Tu singulari facilitate sic animos & civium & militum ad te amandum allicis, ut non princeps, sed par infinis esse videaris. Tu denique artis militaris scientiam ita perculluisti, ut praeclaris imperatoribus cum ab aliis omnibus, tum a Joanne Francisco Piscalico, sapientissimo eloquentissimoque Senatore, scribendus esse censeris. Tameñ autem probe scio te majoribus distringi negotiis, quam ut huic operi legendo vacare possis, tamen siquid otii tibi unquam supererit, complura in illo invenies sic enarrationibus nostris illustrata, ut facile percipi possint, quae tuum animum maximopere delectabant. Nihil est enim quod ad rei militaris peritiam gloriamque pertineat, cujus

que librorum margines inanibus nugis impleantur, pulchre sibi expositoris officio functi esse videntur, cum quae alias perspicua sunt, verborum multitudine obfcurantur, & quae difficultatis aliquid prae se ferunt, aut perverse exponantur, aut silentio involvantur. Quod si quid illorum operum, quae nondum à quocumque fuerunt enarrata, isti, nominibus parco viventium, suscipere exponendum, neque sua laude fraudandi forent, & quantum iudicio doctrinaque valeant, facile possent ostentare. Nunc vero in tanta librorum copia iis duntaxat, quae ab aliis recte eleganterque illustrata fuerunt, vulgaria quaedam adjicientes, quid aliud assequuntur, quam quod se non imperitos modò, sed vanos quoque ac futiles aperte profitentur? & dum imperitis eruditi videri volunt, ut Quintilianii verbis utar, imperiti doctis videntur? Ego vero ab istorum ambitione longe alienus, pauca admodum quae necessaria videbantur, in Metamorphoseos expositionem deduxi, in primitivae illud curavi, ut complura loca, quae falsorum correctorum temeritate fuerant depravata, corrigerentur, & quae ineptiarum cuiusdam pessime de tam egregio opere meriti interpositione insulsiissime fuerant separata, conducerentur, itaque omnia disponderentur, ut reddita sibi esse Metamorphosis ipsa videretur. Neque diutius in variis scriptorum opinionibus recensendis lunam amovimus, ubi praesertim poetam sic uni addictum esse animadverti, ut ne ad alios quidem aludat. Si namque omnia quaecumque de Jove, Baccho, Hercule, Theseo aliisque de diis & heroibus antiquis scribuntur, persequi libuisset, finis operi invocatus non fuisset. Neque inficias eo nonnulla ab Ovidio attingi, quae mihi ignota esse nihil pudet inter exponendum fuisse professum, cum praeclarum fabularum aliquid ignorare inter virtutes grammatici à Fabio habeatur, & de his scriptoribus perspicui admodum extant, quos Ovidius sectatus esse videntur, ut mihi venia facile danda sit, si quaedam incnarrata reliqui. Ut enim nihil aliud studiis profuerim, illud certe effeci, ut multi, quae à me fuerunt praetermissa omni studio hinc inquirunt, & commentationes suas, quae decem jam nanos vel epistolis iustitiae expectantur, tandem meis enarrationibus perfectis hinc edicantur. Quod enim haecenus nemo in Ovidii Metamorphosis quicquam expositionis emisit, ignotae quaedam fabulae in causa fuisse videntur, quas quidem ut pulchrum esset non ignorare, sic propter illas tam egregium opus adolescentibus eloquentiae studio dedicatis non praelegere indignum esse videbatur. Quamobrem tantum abest, ut me huius lucubrationis poeniteat, ut etiam maxime laeter Ovidii Metamorphosis poetarum operum lumen, haecenus fere neglectam, mea potissimum opera sic fuisse illustratam, ut facile & à mediocriter doctis percipi, & ab optimis quibusque ingenis una cum nomine tuo celebrari possit. Sed ac modum excedat epistola, jam poetae vitam & quae quoque libro Metamorphosis continantur exponamus, quo facillius quae quis cognoscere cupiet, citra longae inquisitionis laborem inveniantur. Vale, rarissimum saeculi nostri liberalium exemplum. Venetis Nonis Septembris M. CCCXCIII.

EJUS-

E J U S D E M

Altera Dedicatio.

CLARISSIMIS EQUITIBUS
ANTONIO BULDUNO, JOANNI FRANCISCO PASCHALICO, DOMINICO BOLLANO,
Eloquentissimis advocatoribus felicitatem.

Imprudens simul & mei nominis neglector facile haberi possem, integerrimi Advocatores, nisi aliquot ex errorum ineptiarum, quae mihi falso ascriptae fuerunt, erroribus annotassem, vobisque dicassem, non quod istiusmodi nugas vestrae excellenti doctrina eloquentiaque dignas existimem, sed ut inde apertius cognoscatis, & me atrocissima injuria fuisse affectum, & eum librarium, quem falsum egi, Vobis impudentissime fuisse mentitum. Is enim cum vicem pro tribunali ipsi denunciassetis, ut se defenderet, vos namque in ipsum esse inquisituros, & quotquot domi mearum enarrationum exemplaria haberet, publicae custodiae traderet, veritus ne, ut iustum est, comburerentur, clamare coepit, illa quae mihi ascripserat, ab homine docto composita fuisse, eoque mihi nullam ab se injuriam fuisse illatam. Ad vero tam perspicue falsum est, ut illarum ineptiarum auctor quisquis fuerit, mihi enim ne nomine quidem est notus, non loquendi modo atque exponendi imperitus, verum fatuus quoque ab omnique humanitate alienus esse deprehendatur. Si qua ei prudentia foret, nunquam commisisset, ut quae ego ad communem studiosorum utilitatem in Ovidii Metamorphosis, opus tam varium accurataque expositione indigens, conscripseram, ipse me vivente ac id maxime agente, ut quam emendatissima ederentur, manum apponere sustineret, cum praesertim is sit, qui non dico poetarum sensa exponere, sed ne ab aliis quidem plene enarrata percipere possit. Quod quidem cum ex barbarissimis atque solocicis, quibus istius expositiones sciant, tum ex sensu vel perceptu facillimorum perverfione carminumque depravatione manifeste colligi potest. Ut nulla alia de causa imperitus iste à perfido illo librario inductus esse videatur, qui enarrationes meas istiusmodi ineptiis inquinaret, quam ut me ubicumque Romana vigeret lingua, in omne tempus fugillaret atque infamaret. Nisi enim id quaesisset, tantisper certe expectasset, dum ego totum opus relegissem, ac, quae librorum negligentia inverfa putabam, correxissem. Sed foedissimarum depravationum sibi conscius, quas plerique in locis, ut malignis quibusdam & invidis anam in me debacchandi quarentibus obsequeretur, admittendas curarat, cum meis enarrationibus sinem apposuit, quo & mihi in communem studiosorum juvenum utilitatem vigilanti foedissima macula est inusta: & ii omnes, qui Ovidii Metamorphosis cum meis enarrationibus se emere putarunt, iniquissime fuere decepti. Quod si ii gravissime puniantur, qui in privatis chirographis aliisque instrumentis falsi aliquid admittunt, quo quis vel paucis pecuniis fraudetur, quanto maiore supplicio is est coercendus, qui id genus falsi commisit, quo non solum ab illa quantalacumque doctrinae fama, unde omnes nostrae divitiae pendunt, omnique honore, sine quo injucunda hominibus ingenis est vita, scelere perfidissimi istius librarii in omne tempus, ubicumque Romana est in usu lingua, iniquissime sui privatus, sed maximum quoque studiis detrimentum fuit invecum: pauci namque è doctis, ut alia omittam, quicquam operum suorum emittere possunt.

haec audebunt, verentes ne id sibi accidat, quod mihi quorundam conspiratione evenit. Quamobrem, integerrimi simul & eloquentissimi Advocatores, studioforum causam suscipite, istumque fallacium ita coercete, ut aliis exemplo sit, ne cum maximo & auctorum dedecore & disciplinarum detrimento ea flagitiose corrumpat, quae ad publicam utilitatem fuerit conscripta. Sed cum praecipue vestro iam sit damnatus, nullaque vobis sit opus exhortatione, ad nonnullos ex foedissimis illius imperii paedagogi erroribus, qui nomini meo falso ascripti fuerunt annotandos detrahendos. Quisquis igitur iste fuit, qui nulla humanitatis habitatione tam improbe in mea invasit, suaeque falce obtusa & rubigine confecta meam legem succidere conatus est, neque boni neque docti viri officio est functus. Quam vero sit scribendi peritus ex prima statim ipsius expositione facile unicuique vel mediocriter docto liquere potest. Ab hoc namque versu initium sumit. Omniaque venturis aperire recentia fati. Tages inquit, ut scribit Cicero libro de divinatione, puerili specie fuit coepitque affari aratorem. Ille territus clamans conscivit totam Etruriam, quae uno conventu Tages loquentem audivit. Sermo autem fuit exceptus & scriptus libris Etruscorum habituque est pro aruspina. Inde enim aruspina sumpsit artem & principium, Lucanus. Sed conditor artis fuisse iste Tages. Plinius tamen non Tages, sed Delphon fuisse scribit. Tot essent in hac prima istius imperii expositione annotanda, ut unde potissimum principium sumam ignorem, sed cum vel lecta solum pulcherrime artificem prodant, paucis admodum ero contentus, illudque omitto, quod hanc de Tage historiam mihi paulo ante, ubi poeta illam describere coepit, perspicue enarratam, iste vanus commentator, ut ego quoque hoc verbo utar, in cum transtulit versum, cui minime conveniebat, ut & a Tage exponere coepisse videretur, & Cicero in libro de divinatione allegaret, quod quidem opus si diligenter, ut vult videri, legisset, nunquam tam agresti rusticaque oratione usus fuisset. neque libro sine illa in praepositione dixisset, & secundo apposuisset, cum non unum sed duos Cicero de divinatione libros extare etiam librarii non ignorent. Ex hoc vero facile demonstratur istum alienis pedibus ambulasse, hancque de Tage historiam aliunde, quam ex secundo Cicero de divinatione libro sumpsisse; sed quis ita loquitur? Tages puerili specie fuit coepitque affari aratorem. Ille territus clamans conscivit totam Etruriam. Profecto nemo, nisi plane barbarus & agrestis ab omnique elegancia alienus. Cur vero id omiserit in hac referenda historia, quod maxime ad eorum, quae a poeta narrantur, expositionem necessarium est, haud facile discerni, nisi fortassis eam brevitatis habuit rationem: ut & supervacua scribat, & necessaria praetermittat. Ovidius quidem glacie metamorphosin in puerum describit, de qua ille ne verbum quidem ullum facit, non accitans, nisi protus est stolidus, si quae in secundo de divinatione libro à Cicero de Tage scribuntur, legisset. Inde enim Ovidius quae de Tage ipso narrat sumpsisse videtur: ita namque Cicero scribit. Tages quidam dicitur in Tarquinensi agro cum terra aratur, & sulcus altius esset impressus, exiisse repente, & cum affatus qui arabat. Sed qui iudicio carent, in omnibus fere vel tenuibus labantur. Eoque magis si malignitas quoque ingenii tarditati accedit, id quod facile ex eadem expositione demonstratur. Ille territus inquit clamans conscivit totam Etruriam, illa namque duo participia imperite fuerunt copulata, & illud verbum conscivit circa s. litteram fuerat scribendum. Sed barbarissimi omnes, quoscunque iste admisit, in librariorum negligentiam referantur. Tantam

vero

vero bibulco fuisse vocem, ut totam suo clamore concitaverit Etruriam, nemo unquam nisi plane fatuus affirmavit. Ut autem alias istius ineptias omittamus quod subjicitur, nonne istum penitus ingenio carere ostendit? Inde inquit aruspina sumpsit artem & principium. Si haruspina est ars, quo modo artem aliunde sumere potest? Et putamus istum recte Quintiliani sinem exposuisse, qui vel in minimis quibusque tam pueriliter labatur? Sed ne illud quidem, quo prima istius expositio eliditur, ineptis vacat. Plinius tamen inquit non Tages, sed Delphon fuisse scribit. Ut enim taceam quod agrestis est ista locutio. Plinium, cuius verba iste non percipit, à Cicero Lucanoque dissentire ait, cum Plinius Delphon primum haruspinae inventorem fuisse scribat. Cicero autem & Lucanus Thulcos illam à Tage accepisse dicant. Illa vero, quae subjicitur expositio, facile demonstrat istum ne rudimentorum quidem grammatices esse peritum. Indigenae inquit populi geniti ex Etruria. Pueri certe quantumvis rudes non ex Etruria, sed in Etruria genitum esse aliquem dicent, nisi forsitan iste sibi persuasit homines ut mures interdum ex terra gigni solere. Quid? illud quod de hastae Romuli jactu ex Plutarchi sententia scribit, nonne aperte coarguit istum non modo litterarum esse expertem, verum communi quoque sensu carentem? Romulus, inquit, ut scribit Plutarchus, lanceam corneam jaculatus est experiendi ingenii gratia. Quis unquam ingenii experiendi gratia aliquem hastam jaculatum esse diceret? Profecto nemo nisi vecors, cum praesertim apud Plutarchum legatur. Sui experiendi gratia: hoc est suarum virium. Illud quoque de eadem arbore insulse ab isto fuit scriptum. Interit autem cum C. Caesare propinqua arbore loca fodi mandaret. Neque enim tunc exaruit arbor illa, cum Caesar mandavit illic gradus & ascensus instruendos. Sed cum radices à fabris fuerunt excisae. Vertim hoc istius tarditati remittatur. Illam lectionem quis in paedagogico pueros docente ferat? Cum Caesar loca fodi mandaret. Certe nisi poetica licentia se tueatur, verberibus error iste forte castigandus. Mando namque ut cures, & haec rem curandam mando, eleganter latineque loquentes dicunt. Quid? illa nonne est & impropria & falsa. Stabat. Firma erat. Stare namque non firmum, sed creditum esse significat, Stare siquidem & columnae & arbores dicuntur: tantisper dum non cadunt. Illud minime mirandum in isto commentatore novo foret, quod quae sunt in carminibus depravata non corrigit, nisi multa temerarie depravaret. Hic enim versus. At sua fulminea qui vidit Cippus in unda, mendose legitur: neque ab isto emendatur quod quidem primum expositoris est officium. Tamen namque in exemplaribus at scriptum sit, loco tamen illius *haec* adverbium ut est reponendum, ita exigente sententia, quam iste nondum percipit. De Cippo vero ne unum quidem verbum facit, perinde atque si notissima historia foret: ac non & nomen & appellatio Cippus esset, id quod à diligenti Grammatico fuerat admonendum. Sed quid in eo diligentiam exigo, qui ipsa est negligentia: Id vero facile ex eo colligitur, quod de Roma scribit. Nam Roma in Latio erat. Erat inquit, quasi nunc in Latio non sit Roma; sed in Apuliam commigravit. Finis non erit, si omnia istius errata persequi libuerit. Verum illud quoque aperte ostendit, quam sit aptus exponendis auctoribus imperitus iste paedagogus. Succinctis pinetis. Dens inquit & aligatis pinetis. Nova ille exponens importat. Nemo siquidem Grammaticorum unquam asseruit succinctum densum significare. Succincta namque pineta dicuntur, quod fere & proceras sint & juxta cacumen ramos emittant. Ut succincti milites appellantur

altius

alibus cincti ac breviores induti vestes. Sed illa quoque quae inferitur expositio mentis non caret. Jugum enim non a iungendo, ut ille putat, sed a iugo, ut Varro ait, est declinatum. Quid? illa quae subiicitur, nonne foedissimum redolere solocissimum? Partes quoque quam intraturus erat. Per portam intrare dicendum esse, ne fenestellae quidem ignorant, illud evangelicum sapiens audientes, qui non intrat per ostium fur est & latro. Sed iste licentia poetica libenter utitur, quoniam poetae nihil aliud habeat quam suorem. Quo quidem actus plerique in locis: quae nihil ad propositum faciunt adducit, quae vero maxime necessaria sunt praetermittit. Sed utinam omnia praetermisisset, neque tam insulsa locutione usus fuisset. Insula ea inquit erat in Tyberi facta ex segete Tarquinii Superbi, ut voluit Livius. Barbara est & agrestis neque ab ingenio agnoscenda illa est oratio: resque unde venit est remittenda. Hoc vero sustibus esset castigatum: quod temerarius iste Ovidium agit imperitiae reum, falsoque ab illo, capis verba non percipit, Plinium dissentire ait. Ovidius namque ex sententia praestantissimi cuiusque geographi, Delphos in medio orbis terrarum esse ait. Ille vero Plinium falso ait dicere Italiam atque Siciliam esse medium mundi, quod quidem Plinius ipse nunquam scriptum reliquit. Cum geographi omnes idcirco Delphos umbilicum orbis terrarum esse dicant, quod sunt in medullis orbis extructi. Sea perfido illi Scotiae a quo fuerat exigua mercede nulla alia de causa coactus, quam quod & fatuum ipsum cognoscebat & imperitum satisfacere palestram putavit. Unde & medium mundi ait: Sed quid orbis: quid mundus sit, quid mirum est istum ignorare: cum ubique tam pueriliter cadat. Quod enim ait Epidaurum etiam insulam fuisse in mari Illyrico, quae nunc Ragulum dicitur saltem ait, cum Ragulum in continenti sit, nec insula unquam fuisse scribitur. Quod vero allegat Aristotelem, facile istum quisquis sit, maximum esse nebulem ostendit, cum nec libri meminere, nec illius scripta percepere unquam. Veram fatuus iste sibi persuadet expositiones illas maxime accuratas esse, in multis multa praestantium auctorum nomina sint inserta. Insultum est & illud ut illora. Qui nunc Ausonii nominantur. Nulli namque sunt populi in Italia, qui nunc Ausonii vocentur. Sed ne illud quidem rectius est literis commendatum. Diada est Ausonia ab Ausonio Ulyssis filio. Ausoniam & Ausones populos antiquissimos omnia Italiae ab Ausone, non Ausonio, Ulyssis filio denominatos fuisse & aii geographi & Stephanus scribit. Illa quoque expositio quae inferitur, ut omittam, quod insula est, defendi non potest a solocissimo, nisi hoc pronomen se scribarur. Contendunt inquit legati exponere Phoebi responsa & illo iubente Aesculapium patere: sed ne illud quidem recto est enarratum. Variat sententia, varie erant opiniones. Proprie namque sententiae dicuntur in senato, cum senatores aperiant quid sentiant de re, de qua consideratur. Quod vero senatores sic arctos a Mutarcho appellari quidem est: cum neque ad propositum faciat, nec ut ita appellentur exponat. Quid? illud nonne otiose affectatum? Extrema pars diei inquit quae a Macrobio dicitur suprema tempestas. Quid enim ad expositionem facit, si extrema pars diei a Macrobio suprema tempestas vocatur? Quod vero sit distinctio noctis, quae ut scribit Plinius est umbra noctis, solaculentum esse istum paedagogum convincit. Nox enim est umbra terrae, non noctis: Nihil enim per seipsum definitur: sed ne illa quidem expositio est approbanda. Consistere. Apparere noctem Romanis. Quasi vero consistere sit noctem apparere. Aut consistere ante torum, ulla indigeat expositione. Sed quis

in aede: Quae de Macrobio iste descripsit de draconum formis, nihil ad hujus loci faciunt expositionem. Quod vero maxime est necessarium, nihil exponit, qualis in aede Aesculapius coleretur. Fatue autem colitur pro coleretur positum, cum Aesculapius nusquam nunc colatur, nisi forte infans iste illi quotidie sacrificat, ut sibi mentis sanitas restituatur, qua ipsum carere etiam quod subiicitur ostendit. Ad templa operosa, opere inquit elaborata. Templam namque operosa dicuntur multis operibus multoque labore consecrata. Cum vero elaborata per duplex il scribat, facile declarat se non minus scribendi quam loquendi esse imperitum, sed & iste & alii barbarissimi in librorum, ut dixi, incuriam referantur. Illa vero quam accurata? quam apta est expositio. Deus aureus. Cereuleus inquit, ut solent serpentes. Quid isto insultus? Cereuleus namque ab aureo sic est diversus, ut nullam cum illo habeat affinitatem. In serpente Deus. reum simulacrum alludit. Sed ne illa quidem citra ineptias. In serpente Deus. in serpente formam. Immo vero in serpente deum fuisse poeta ait. Nec illa. Littora Scyllaeae. Scopulus Scyllae, si aliter exponere volebat, saltem per accusativam enunciasset. Quae vero subiicitur estne expositio an confusio potius appellanda? Japygia inquit a Japete Dedali filio, ut Plinius scribit, ea a Graecis Messapia vocata est, auctor Strabo, quamvis Plinius Messapiam scribat Calabriam esse a duce appellatam. Quid primum in ista reprehendam expositione? Omnia namque forent transverso calamo notanda, cum neque a Japete Japygia, sed a Japete Dedali filio dicatur, & Strabonem Pliniumque inverat, & in singulis nihil mihi est immoandum. Fatua quidem est, etiam illa. Levis remis. In levam partem remigantibus, cum remi nunquam remigare dicantur. Ac ea quidem quae vel caecis aperta sunt, ut est in proverbio, novus iste commentator exponit. Quae vero sunt abstrusiora, de his ne ullam quidem facit mentionem. De Amphrysiis saxis & Celenis perinde atque si loca essent omnibus vulgatissima, mirum agit silentium. Quod quidem si & in aliis fecisset, rectius sibi consulisset, neque sibi permisisset ea depravare, quae nihil percipiebat. Nam temerarius iste paedagogus, qui sibi falsam scientiae induit persuasionem, id immutare ausus est, quod quamvis mihi quoque depravatum videatur, in omnibus tamen exemplaribus & vetustis & novis quaecumque mihi videre contigit, vel Romechium vel Romecium est scriptum. Quae quidem nomina cum nullam cum Plemurio, quod loco eorum citra ullam pristinae lectionis mentionem iste reposuit, habeant literarum affinitatem, minime fuerant de versu tam temerarie tollenda. Adde quod Plemurium in Sicilia est juxta Syracusas, & Ovidius loca Italiae maritima ad quae vetus est Aesculapius enumerat. Quare istius temeritas in depravandis codicibus non verbis sed verberibus coercenda foret. Ego quidem multum diuque dubitavi quomodo foret legendum, & quamquam existimem me correxisse, nihil tamen in versu immutare sum ausus, quod nullum vidi exemplar, quod mihi astipulcer. Sed ut tritum est proverbium stolidis morionibusque omnia permittuntur. Age vero quam scire Caulona exponit? Montem inquit Calabriae vel oppidum ut Plinius tradit. Immo & mons & oppidum est Caulon, qui etiam Aulon vocatur. De Naricya vero nullam facit mentionem non taciturnus, siquid unquam de illa legisset. Quid vero illa sibi verba in Leucosiae expositione velint, viderit ipse. quae inquit hoc in loco injecta perit. Obscuriora certe sunt quam ut exponenti conveniant. Sed quid ineptias istius infector? omnia vel spongia delenda, vel igni tradenda forent. Omittit igitur quod tepidum pro amoenis exponit, & illud, in quo oppido uno anno

his rosis nascantur. Nam & ille oblativus uno redundat & nunc quoque bis anno rosae nascuntur. Sed quid de Capreis dicemus, quas & insulas Campaniae esse ait, & Papinio Chaeleboas vocari? Capriae namque non Capreae dicuntur, neque plures sunt insulae, sed duntaxat una. Neque a Papinio Chaeleboae appellatur, sed Telebotum sedes fuisse asseruntur. Quid quod sciolus iste paedagogus, si diis placet, Ovidium fugillare atque irridere conatur? cur autem inquit Ovidius generoso palmite dixerit, viderit ipse. Perinde atque si vinum Sarrhenticum apud praesicos maximo in pretio non fuisset. Illud vero quod ait: Non Stabias, sed Sabinas esse legendum: nonne istum & sensu & flagris indigere ostendit. cum Stabias & exemplaria habeant, & Plinius oppidum esse Campaniae scribat, quod abierit in villas? Nisi istius paedagogi temeritas retundatur, omnia videtur corrupturus, sed quid multa de istius erratis cum plura pene sint quam verba? Quapropter finem faciam, si prius illud testatus fuero me ignorare, quid sibi illa expositio velit: dimissa in Sertano sita est situ, à quo nomen vendicat. Ei proximae calidae sunt balneae: illud quoque me deponere calammum volentem detinet: quod Anconae illo in loco ab isto & legitur & exponitur. Et spissi litoreis Anchon. Anchon inquit Graeca civitas est à Syraculanis condita, quod quidem verum esse non dissimulo, cum Geographi omnes id tradant. Sed Aesculapius per mare Tyrrhenum vetus est Romanus, non per Adriaticum, à quo Anconae muros laudari etiam navelaris est notum. Non solum autem Geographiae ratio ibi repugnat depravatae lectioni, sed etiam historia: quam diffuse Valerius describit: quae vero ab isto subijciuntur de Apollinis & Fortinae templo falsa sunt & insubria: neque à Valerio scribuntur: illud vero insulsum didicimus est. C. Caesarem laudat, ut ostendat se sumpsisse principium à Chaos & ad Caesarem pervenisse. Neque enim Ovidius propter illud Caesarem commendat: sed in gratiam Augusti, ut & elegantius Metamorphosin animae Caesaris in cometem cum Iupionibus connectat. Illa vero non solum incepta, sed falsa quoque est expositio: praeposuit enim Augustus cunctis Caesaris gestis. Ovidius namque hoc non ait, sed adoptionem Augusti omnibus Caesaris gestis anteferendam censet: Falsum est illud quoque quod situs iste refert. Flammam Vestae. Hoc ideo dicit, quoniam ut tradit Penelope Vestales flagris caedi iubeantur a Pontifice, si ignis sanctus esset extinctus. Hoc enim non sentit Ovidius, sed per flammam Vestae intelligit religionem. Sed ne illud quidem est verum, quod Parca a partu ex sententia Fabii dictas esse ait. Quid? illud estne accurate expositum? Media cum sede senatus. Venus inquit in curiam Pompeji, ubi Caesar fuerat occisus, à nullo perspicua descendit. Non enim fuerat occisus sed erat occidendus, scribendum debebat iste paedagogus. Antequam enim occideretur Caesar, iam Venus in senatum descenderat, ut illius animam exciperet in cochliumque tolleret: illud vero nihil percipiens in contrarium vertit sensum. Unaque in parte repugnat. Roma inquit in caeteris laeva Augusto. In hoc ei adversatur quod se patri praefert. Non solum autem Ovidio, sed sibi quoque ipsi contradicit. Nam paulo ante ait. Roma praepositum Augustum Julio Caesari, quamvis ipse hoc nolle. Nunc vero contrarium ait. Illud quoque perperam exponitur. Pater est & rector uterque. Uterque inquit Julius & Augustus: Immo vero Jupiter & Augustus. Tale est enim quale illud Virgilianum. Nocte pluit tota redeunt spectacula mane Divina imperium cum Jove Caesar habet. Hoc vero qui non videt, exponendis superioribus nihil est aptus. Sed de paedagogi istius temerarii inceptis plura quam

pro

proposueram, non tam quod ulla annotatione digna putarim, quam ut & vos, eloquentissimi Advocatores, & per vos studiosi omnes cognoscerent istiusmodi ineptias meis enarrationibus nulla alia de causa a scelerato illo librario fuisse ascriptas, quam ut me meaque omnia everteret, ac ubique & in omne tempus infamaret, atque invidis ac sermidoctis quibusdam in me debacchandi praeberet. Valet, clarissima eloquentiae Senatusque Veneti ornamenta.

EJUSDEM IBIDEM.

PAULO CORNELIO, PATRITIO

Veneto, Doctissimo Sapientissimoque Senatori felicitatem.

EX relectione mearum in Ovidii Metamorphosin enarrationum, quas Octavianus quidam Scota primum impressit, deprehendi quam plurima & foedissime quidem sive librorum incuria, sive invidorum quorundam conspiratione; sive potius utroque fuisse depravata, & me quoque dum libris ipsis ad finem properantibus morem gerere, quam praecipiente Horatio, ut siquid scribimus in aliquod tempus reponatur nonnumquam prematur in annum, parere malo, in quibusdam lapsus esse animadverti. Quae quidem nisi in hac secunda editione correxissim, & de studiis male meritis essem, & istis vitiligatoribus, qui vel ea quae recta sunt, damnare solent, ansam maximam in me debacchandi praebuisse videri possem. Nunc vero cum ea quae cum festinatione, tum istorum malignitate depravata esse in transcurru cognovi, emendarim, & bonae mentis juvenibus optime consuluisse, & os istis obstrictatoribus ita videor obstruxisse, ut Cerberi more vanos duntaxat latratus in auras rabiem suam indicantes edere possint. Quis enim nisi impudens vanusque nebulo illius operis, quod me & inficio & invito citra ullam castigationem meam sit editum, errores quos vel in prima editione, emendatorum si licuisset, eram, ut Ovidii carmen istis objicere moliar, & in secunda correxi, mihi duxerit imputandos? Neque ignoro nonnulla in hac quoque secunda editione & novi istius artificii difficultate & librorum incuria admitta deprehensum iri: sed illa tum levia, tum quae facile unusquisque vel mediocriter doctus citra ullam admonitionem possit emendare. Quae quidem notatu digna istis nebulionibus malignis facile videbuntur: qui tametsi nihil eximiorum operum citra alienas expositiones percipiant, praelegere audeant, nunquam tamen per quos proficiunt, lacerare desistunt. Sed ut qui milium seminant, passerculos contemnere in trito est proverbio: Sic ego vanas istorum vocalas, dum probis doctisque, hoc est tui similibus, Paule Corneli, placeam, floccitare consuevi. Tu namque illa es & modesta & doctrina, ut quae bene scribuntur, ingenue commendes. Quae vero festinatione librorumve incuria peccantur, illa benignae excuses. Neque etiam quod ego exemplari deceptus in epitaphio Phaëtonis *satum*, & legi & exposui, cum à pulchro sensu non abhorreat: meas idcirco enarrationes in omnibus abijciendas esse existimabis, quamvis *Satum* non *satum* ego quoque tesser, esse legendum. Cum vero in non nullis literam pro litera, syllabamve pro syllaba, aut dictionem etiam pro dictione positam esse comperies: id non mihi, sed librariorum flagitium adscribendum esse candidè judicabis. Qui enim plebsque in locis non sentit librariorum esse hallucinatos, is non minus indignus est qui nostris lubricationibus juvetur, quam qui pueriles illos errores malignitate quorundam invidorum in prima editione admissos in me putat esse referendos. Quamob-

rem etiam si istiusmodi librorum errata non corrigantur, nihilominus tamen & tuo & tui similia perquam acri sinceroque iudicio me adversus istos obrectatores tantum esse cognosco. Vale, eximia Corneliae Genis ornamentum.

EJUSDEM

Ante Apologiam.

PHILIPPO CYVLANO

Majori Agricensis Ecclesiae Praeposito, ab Ungariae Rege ad Venetiarum Principem Oratori, felicitatem.

A Pelles ille Cocus, qui omnes ante ac post se genitos, ut in naturali historia Plinius narrat, pingendi arte superavit: Magnoque Alexandro gratus adeo fuit, ut se ab alio pingi, vel edicto vetuerit, absoluta opera proponere ante perquam solebat, & si quid vitii à quoquam in eis notaretur, latens auscultare, plus fidei vulgi iudicio adhibens quam suo. Is igitur cum à futore nescio quid in crepidis reprehensum emendasset, atque postero die circa crus eundem pridiane correptionis castigazione tumide cavillari animadvertisset, è pergula caput proferens, ne supra crepidam futor ascenderet, non immerito prohibuit. Hac mihi legitissima pictorum eminentissimi consuetudine delectato, cum & alia quaedam opuscula, & in Ovidii Metamorphosin breves sane enarrationes, quas adolescent composueram, paucis ante annis omissem, nonnihil subauscultare libuit, quid de illis sentirent studiosi. Ac eruditorum quidem iudicio comprobato, quorundam futorum ac poëtae veteramentariorum calumnias effugere non poterunt, qui vel ea quae minus percipiunt, vel quae jam mihi quoque fuerunt ostendit, corpore nunquam cessant. Neque enim diffiteor me & in quibusdam locis fuisse. Homines enim sumus, & nonnulla quoque cum opus edidi, ignorasse, quorum quidem pluraque ut postea ex varia scriptorum & Graecorum & Latinorum lectione percepta correxi, sic paucula quaedam nondum in rede quivi, ut in ipsis quoque enarrationibus sum testatus. Quod quidem ingenuè mihi eo minus me pudet, quod ex Quintiliani sententia inter grammatici virtutes habetur fabularum aliquid ignorare, & superfluum in studiis longior esset labor, si non daretur praeteritis invenire meliora. Postquam autem Enarrationes nostrae vulgatae sunt, complures, cum alios auctores Graecos, tum Patavianam poëticarum historicarum diligentissimum expositorem perlegi, ex quibus & multis prius editis enarrationibus adieci, & quaedam quae minus recta videbantur, facile correxi, praestantissimorum auctorum vestigia secutus. Nam & Hippocrates, & Cicero, & Quintilianus, & divus Augustinus & plerique alii praestare fecisse videntur, quod errores quosdam suos, ne posteri in eosdem incidere, ingenuè damnaverunt. Homines enim sese esse meminerunt, qui multo plus ignorant, quam ullo unquam tempore percipere possint. Quare tantum edocui ut ab istis alienorum operum obrectatoribus à scribendo deterrear, ut eo magis magisque in dies accendat, quod nos quoque nonnihil studii contulisse videretur. Hanc Ovidii Metamorphosin, praecipuum in primis opus, postquam enarrationibus nostris fuit illustrata, sic, ubicunque Romana est in usu lingua, lectitur, ut in quinquaginta milia exemplarium & amplius jam dicatur fuisse descripta, cum antea vix à quoquam propter foedas depravationes ac obscuriores locos in manus sumeretur. Quo autem majore in usu habetur, eo mihi honorabilior hinc castigaciones nostras adijciendi visus est labor. Nam ea quae frugifera

sunt, nullo unquam tempore satis excoli possunt. Hanc vero lucubrationem atque recognitionem nostram, ut tibi dicarem, tuoque acerrimo iudicio subijcerem, cum aliae divinae virtutes tuae, tum excellens doctrina & summus literarum ac eloquentiae in primis amor effecit. Ea namque à teneris usque annis laudatarum artium jecisti fundamenta, ita Bononiae te Philippo Beroaldo cruditissimo facundissimoque humaniorum studiorum professori excolendum tradidisti, ut in primis doctus & disertus in patriam revertaris. Id vero cum sapientissimus Pannoniarum rex Vladislaus facile animadvertisset, simulque te singulari & prudentia, & fide, & constantia, & integritate, & continentia & benignitate & pietate & religione praeditum esse perspexisset, primum à secretis delegit, deinde opulentissima praepositura honoravit, & ad inelytium Venetiarum principem gravissimumque Senatum te oratorem saepius jam legavit. Qua quidem in legatione adeo prudenter, adeo modeste, adeo graviter, adeo benigne, adeo splendide te geris, ut omnium oculos in te convertas. omnes denique ad te amandum colendumque pellicias. Me certe tua singulari humanitate ita cepisti, ut te non felicitate modo, verum immortalitate quoque dignissimum esse existimem. Illa vero si te donare possem, nullum equidem quamvis magnum laborem recusarem. quod autem possum, hanc lucubratiunculam nostram tibi dicari, quo nomen tuum una cum Ovidii Metamorphosi per totum orbem Christianum, ubicunque Latinus auditur sermo, celebretur, atque lectitur. Sed ne sine appendice haec tibi epistola scripta esse videatur, brevissimam eorum subjiciamus apologiam, quae isti in aliena opera lyncis, ut ajunt, oculis inquirentes, in suis autem caecutientes, reprehenderunt, quo & ipsos suorum errorum pudeat, nec alii in eosdem deducantur. Vale, eximium humanitatis & religionis Christianae ornamentum. Venetiis viii. Calend. Junias. M. D. xlii.

BARTHOLOMEI MERULAE

post Metamorphoses.

Generoso Adolescenti,

FRANCISCO, GEORGII CORNELII,

Equitis praclarissimi, filio Salutem.

Sapientissimum Consilium tuum, Corneliorum clarissima proles, Francisce Generose, non possum non probare, quod non uti plerique adolescentes otio atque umbratili vita aetatem agis, sed bonis ingenuisque artibus die noctuque ita incumbis, ut facile sperem, te brevi metam aditurum, ad quam tenendam tantopere festinas, nullos perhorrescis labores, nunquam te capit literarum taedium, ingenio polles, omnia tibi adsunt, quae adolescenti ad virtutem properanti ab immortali Deo dari solent: Solam virtutem tibi desse video, quam quum assecutus fueris, non dubito quin foelicissimus & sis & habearis, itaque summo opere videndum est, ne in hoc aetatis lubrico voluptatis viam amplectere, in qua omne deliciarum genus conspicimus. Herculem Iove natum (ut poëtae fabulantur) imitari debes, cui cum in pubertate sese virtus ac voluptas obtulissent in quadam solitudine, quarum altera difficultates multas, sed laborum praemium gloriam & immortalitatem offerēbat: Altera vero divitias & innumeras voluptates. Ille quidem diu secum dubitavit utram prius sequeretur. Tandem relicta

voluptate, virtuti adhaesit. Caeterum quoniam ab eminentissimis viris praecipitur, eligendum esse ab adolescente majorem natu optimum, & probatissimum virum, cupis consilio, atque auctoritate nitatur, quem magis quam patrem omni virtute ornatum eligere debeas, video profecto neminem, cujus laudes magis per se perire sunt, quam ut cuiusquam praeconio egeant. Sed haec factis, non equo Lyco in campo currenti non abhibenda sunt calcaria. Superioribus diebus summi viri nonnulli, & de me quamoptime meriti, quibus nihil poteram negare, ad me, ut scis, attulere nonnulla Metamorphoseos Ovidii carmina interpretanda, quod quamvis diu recusassem, non potui tamen ulla ratione ellicere, quin onus hoc subirem, ut & amicis morem gererem, & enarrationes illae jamdiu insensitae prodirent in lucem, quo praeclarissimum opus, & perquam necessarium ad poëtarum intelligentiam ab omnibus posset intelligi, & recte possideri, cuius fabulae te mirum in modum delectant: Enarrationes igitur illas postremas tibi dedicavi, quas si placuisse intellexero propediem in Ovidium de amandi arte lucubraciones nostras expectato. Vale Venetiis. MCCCXCIII. pridie nonas Junias.

PETRUS LAVINIUS, *Ligonefsis*,

Artem magister, Poëta ac sacrae Theologiae Baccalaureus formatus,
Ordinis Praedicatorum, conventus Matiscensis.

DOCTISSIMO ELOQUENTISSIMOQUE JURISCONSULTO,

D. LAUDIO LONGINICO,

Illustrissimi ac observantissimi insignis Matiscensis Ecclesiae Praefuli Generosissimi Nepoti, ejusdemque Ecclesiae Archidiacono Dignissimo.

Terrendus ille venerandus Princeps, praeusquam Dei omnipotentis gloriam & A. coeli evasissent, & terra diu ad patrum vota parvuriens, aliquando geminante silvaceam, illustr. ac observant. Domine, multiplices laqueos peculati versuta disponens, de posteritate ipsius primi parentis transgressione peccato obsessam sic oppresserat, ut in regno animarum saevissimum tyrannidem exerceat, & mundi hujus dominus tunc & haberetur & esset. Itaque innumeras fallendi artes ingenita calliditate comocens, cordaque mortalium expectatione rerum fumorum sollicita horrendis ciudens oraculorum ambagibus, perniciofa quadam superstitionum caligine Deorum Dearumque nefandissimam culturam, ut unius veri Dei notitiam aboleret, ingerbat. Illinc Delphica illa in umbilico terrarum oracula, poëtarum carminibus celebrata, & Dodonaeae quercus. Hinc aetrum Erubescum & tecta Naxamonia callidissimi hostis maligno spiritu resonabant. Sed auctor legis gratias Christus Jesus & Dei verbum, per quod facta sunt omnia, primi parentis sebilera casu miseratus, & ut hominem perditum, varisque errorum ambagibus seductum, ad coelestia regna revocaret, in terris communicato icornato Deus & homo apparuit, qui, errorum discussa caligine, mundo ignorantiae tenebris oblesso veritatem aperuit, & ad illud summum beatitudinis nostrae objectum iter ostendens leges tulit, quibus homines ad coelestem patriam deduceret. Vitiarum siquidem accerrimus objurgator, ad virtutum excellentiam verbo & exemplo hortator, corum etiam quae ad bene beateque vivendum conducere visa sunt praecceptor, denique missis in orbem universum discipulis Deorum

Dei

Dearumque Evangelii promulgatione ritus nefandissimos exprobrans ad aeternae felicitatis praemia viam patefecit. Veritatem itaque orthodoxae fidei a Deo revelatam, miraculorum, ab illius duntaxat potestate dependentium, qui testis falsitatis esse non potest, coruscatione approbatam, martyrum sanguine roboratam, Doctorum irreprehensibili elucidatione declaratam, rationi consentaneam accepimus. Est igitur fidei veritas amplectenda, explodenda Deorum silva, quos delusa venerabatur antiquitas. Si quae tamen gentiles fidei nostrae consentanea scripserit, ex Augustini sententia ab eis, ut injustis possessoribus, sunt auferenda, ac in usum nostrum convertenda. Quamvis etiam fide certiores reddamur de divinis, & longe majore rerum notitia praestemus, ea siquidem quae humana ratione investigari possunt, falsitati subijci saepe numero videmus, quod eruditissimorum virorum contraria in primis testatur opinio; fidei vero splendore illa cognoscimus, quae prima & ineffabilis veritas supra humanam rationem nobis revelare dignata est. Nihilominus cum fas est, & ab hoste doceri, Pauli, Gentiana Doctoris, ac Divini Hieronymi, quem scibile nullum latuit, Aurelii quoque Augustini, ut egregium illud ac laboriosum opus de civitate Dei testatur, exemplo, nonnunquam etiam inter declamandum doctrinis Gentilium uti licet, quod ita declamatoribus agendum censeo, ut ad auditorum utilitatem, vitiarum objurgationem, virtutum quoque commendationem trahantur, & sibi summo opere caveant, ne eorum, qui se Aonii fontis liquoribus ora proluisse gloriantur, fiant fabula. Accidit etiam saepissime, ut hi, qui poëses fabulae carminum leges praecereunt, & si non ad roborandam veritatem nihilominus ad ostendendum verum non repugnare, poëtas Gentiliumque dicta citantes, non possint a viro, humanitatis studia callente, sine stomacho & risu audiri. Poëtarum igitur fabulae & carmina sunt aliquando in testimonium adducenda. Non enim credendum est poëtas sub fabulis nihil veritatis occultasse. Nunc siquidem physica ratio, nunc tropologica, nunc allegorica latitat. Nempe quod Theologi, qui saepissime metaphora, prosopopoeia, tropologia divinos libros usos esse Ezechielis Danielisque visionibus ac illius aquilae volantis revelatione, quam Graeci Apocalypsin vocant, testantibus scripserunt, figuram vocare, poëta sitionem aut fabulam nuncupat. Proprium etiam poëtae est inusitato quodam verborum ac sententiarum contextu, velamento fabuloso atque decenti veritatem contegere, ac sub nova decentique figura recitare, ut & praecleara hominum ingenia inquirenda veritate exerceantur, & auditorum animi peregrina & inaudita inventionem delectentur: aut enim proficere volunt, aut delectare poëtae. Philosophia quippe veritatem quaerit: Theologia invenit, veri Christianae republicae cultores possident, poëtae inventa eloquentiae viribus exornant. Quae omnia in hoc praeclearo volumine admiranda ingenii acrimonia consecutus est Ovidius: Nam virtutes celebrat Heroum admiranda gesta describens, actus Heroicos praestantissimorum virorum commendat. Dum etiam fieri ex hominibus aut beluis scripsit, aut lapides, aut plantas: quid aliud voluit nisi rationabiles homines, quos summus omnium opifex ad suam imaginem intellectu vigentes effugerat, relicto naturae rationalis lumine, quo solo caeteris animantibus praestans, per abruta quaeque vitiarum effrenatis concupiscentiae motibus atque carnis illecebris impulsos, brutorum more carnis desideria sectanda ea censeri bruta quorum vitam imitarentur. Quid enim interest inter in bestiam transtormari: aut sub homine animum gerere beluae. Hoc cantabat Pfalter ille Citha-

roc.

rocius David. Homo cum in honore esset non intellexerit, comparatus est ja-
mentis insipientibus & similis factus est illis. Fugienda igitur esse summopere
vicia in beluas homines transformantia cecinit Ovidius. Admirando etiam artifi-
cio Peligeus Voces auditores alliciens delectat. Nam tanta venustate ad fabulas
recitandas varias introducit personas: ut una fabula ex alia pendere videatur.
Præclaris denique adinventionibus & rebus sciti dignissimis opus exornans, nul-
la unquam rerum difficultate, nullo obrutus pondere superatur. Nam coelum
terras & æquora describit, Reges armat in bella: virgines fertis & floribus in-
signit, actus hominum pro qualitate designat, iritat torpentes, desides animas,
remorarios deprimit. Virtutum elegantia insignes honoribus & præmiis donans:
ceteros eorum exemplo ad virtutem allicit, egregios quosque meritis extollit lau-
dibus, non quempiam debita commendatione defraudat. Et nonnunquam se ve-
ritatis adeo exhibet amatorem & præsertim in nonnullis nostræ fidei consenta-
neis, primaria scilicet mundi origine, hominis ad Dei imaginem productione, ac-
tatis aureæ, quam innocentiae statum dicimus, descriptione, diluvii inundatio-
ne, Gigantum proelio, aliarum quoque multarum rerum elaboratissima recita-
tione, ut mihi paucis mutatis præficus ille legislator Moses de scripturis sanctis
differtens videatur. Unde augurari possumus aut Pythagoram, qui Memphiticis
sacris edidit, aut Platonem, qui & inter ceteras orbis provincias etiam Aegyptum
ob divinarum humanarumque rerum ampliolem notitiam penetravit, Libros Mo-
saicos septuaginta interpretum translatione ab Hebræa in Græcæ linguam, ut
Bolonæ Philadelphæ satisfecit desiderio, versos legisse, ex divinis quoque lite-
ris nonnullata suis operibus inseruisse, quæ, aut etiam ipsi libri Mosæici, ad e-
ruditissimi ingeniosissimique poetæ Ovidii notitiam pervenire potuerunt. Igi-
tur & si mihi in hoc sacri sejunii quadragenarii tempore apud vetustissimam Al-
lobrogum urbem, quæ Eusebio teste prius Bienna, nunc Vienna nuncupatur,
diurna ad populum declamationis sollicitudine occupato, otii nihil erat; sum ta-
men subtraxi mihi ipsi aliquantulam temporis morulam, ut tuæ celsitudini
Virorum sanctissime ac eloquentissime, non denegem omnia, quæ præstari a me
quæram. Feci itaque, quod tantopere efflagitas non minus libenter quam dili-
genter. Præclarissima liquidem in fabulas Metamorphoscos Ovidii eruditissimi
eloquentissimique viri Lactantii Firmiani Coeli argumenta cum brevitate tum elo-
quio admiranda, quæ legens, etsi pro temporis penuria non perlegens, ni-
hilominus a tantæ autoritatis viro nihil non dignum lectione processisse intelli-
gens, ut poetæ sententia nostris præcipue declamatoribus uno legatur intui-
tu, fabularum allegoriam nonnunquam addens huic operi inferenda indicavi. Tu
autem Generosissime ac observantissime Domine, cui Ovidii Metamorphosin ut
etiam ad Christi mysterium tractatam, jucundam fore firmissime confido, quam
cum tibi quippiam otii relictum fuerit cum Champerodo nostro, Viro & doctis-
simo & eloquentissimo, perleges. Opus vero nostrum cui *Triumphus Apollolorum*
de Deo expulsi titulus est; & si maiorum doctorum iudicio emittendum veniat,
mea tamen sententia cum amplius maturaverit, Horatii consilio suadentis, ne
præcipiretur editio, in tuas manus quam emendatissimum veniet, quæ nunc
offerendus læto ut soles, vultu suscipere. Obscrans ut Illustrissimo ac Observan-
tissimo Præsuli nostro Matiscensî, præclarissimarum virtutum lucidissimo fidei,
patruo tuo, cui ob ejus in me maxima beneficia me totum debeo, facias com-
mendatum. Vale. Ex Vienna Anno a salutiferi partus virginici millesimo quin-
quagesimo decimo vi. Calend. Martii.

EJUS-

EJUSDEM

Ad Lectorem Epigrammæ.

C Armina Nasonis fugias lasciva poetæ,
Et quæ præcipue nomen amoris habent.
Si qua tamen fuerint virtutis, perlege, non sent
Carmina judicis hæc reprobanda meis.
Vitat apis taxum, non flores mella legendo,
Omnes esto legas, sola probanda tene.
Dum canit in varias homines migrasse figuras,
Quam sint peccati damna timenda referit.
Fabula quos doceat fisco velamine mores,
Quod damnet vitium, dat tropus ecce tibi.

HENRICI GLAREANI DEDICATIO

ante Metamorphoses.

ILLUSTRI PRINCIPI,

D. POPPONI COMITI AB HENNENBERG.

*S*æpenumero mecum mirari, soleo illustris princeps, unicum nostræ ætatis
deus, naturæne malicia, an hominum ascita petulantia fiat, ut nihil tam
bene, nihil tam feliciter nascatur, quod non quorundam cavillationi pateat. Quod
adeo manifestum fit in hoc Poëta nostro, quo vix quisquam copiosius, nemo ju-
cundius, ac citra omne lectoris fastidium eandem rem læpius dicere potuit, in-
ventus tamen est Scaurus quidam, ut est apud Senecam, qui Montanum sententias
suas repetendo corruptentem, inter Oratores Ovidium vocaret; Ovidium etiam
nescisse quod bene gessit relinquere: atque ejus rei testimonium adducit ex Lib.
xiii. Metamorphos. Hecubæ verba de Achilles sævitia conquirentis. Egregius
vero, quisquis tandem Scaurus ille fuerit, judex, & dignus qui in Amphiclio-
num concilio ob tam acre judicium recipiatur. Seneca certe alibi de Ovidio
ita sentit, ut ingenii summi virum nominet: nec illi defuisse judicium ad compe-
scendam licentiam carminum suorum, sed animum: quippe qui sæpe testatus sit
decentiorem esse faciem, in qua aliquis nævus esset. Hæc recte Seneca. Quam-
quam hoc plane video Senecæ, Quintiliani, ac postea Auli Gellii temporibus, la-
bente jam cum imperio etiam dicendi arte, judicia quoque hominum satis iniqua
extitisse. Quod de hoc autore manifeste videmus, quem Gellius duntaxat semel
allegat. Quintilianus etiam satis frigide de eo judicat. At ego pace istorum di-
xerim, odiosam Scauro Ovidii copiam, ac minimum ejus poetæ opus multis
millibus Gellii racemationum prætulero: ut de Quintiliano nihil dicam, quem
eruditum virum judico: sed Ovidio nequaquam præferendum, qui in Rethori-
cis à Cicerone divertens, atque pleraque innovans, ipsam artem per se diffici-
lem, non paulo obscuriorem reddidit, verum non est hujus loci nunc ea profe-
qui. Quod ad Annotationes nostras atinet, lectorem scire volumus, obiter ac
levi, ut dici solet, brachio, nos loca quaedam annotasse, magis ut ingenia quo-
rundam ad judicandum excitaremus. Luculentus est autor, inter cujus doctissi-

Cc

183

ma opera hoc sine principatum tenet. In ejus libris naevi sunt non tam ipsius negligentia (quamquam id ipse de hoc opere nimium deplorat) quam temporum injuria, ac librariorum culpa. Nullus veterum in hunc quicquam, quod sciam, scripsit. Nostra demum aetate Raphael Regius egregie in eo exponendo se gessit. Cujus diligentiam tantam abest ut culpam, ut etiam vehementer probam. Tamen ut homo aliquando errat: quod ego civiliter absque omni convicio duntaxat indico, atque idem in me fieri precor, modo fiat in studiosorum voluntatem ac ea, qua in alios uti soleo, modestia. Accipe igitur, illustris D. Poppe, has meas lucubraciones succubis horis congestas, meruit enim hoc candor tuus in me, ut ausus sim te hujus laboris suscepti defensorum accipere, quem Christus Olinus Maximus nobis diu incolumem velit, multis votis opto. Vale felix & mea aua. Friburgi Brisgoae. Anno Christi natali MDCXXXII. Idib. Januarii.

JOANNIS RAENERII DEDICATIO

ante Metamorphoses.

ORNATISSIMO ADOLESCENTI

FRANCISCO LAURENCINO

Lugdunensi.

M Ecum diu, multumque cogitanti, suavissime Francisce, quibus studiis tuam **M** erga me benevolentiam tuerer, auferemque: nihil magis idoneum visum, atque liberaria, literariaque munera. Scio enim te nulla aeque re ac literis oblectari: in quibus ductu, atque auspiciis literatissimi viri Hugonis Auberti, quo vinctore usus es, tantum praeter aetatem fecisti progressum, ut si quo coepisti peius perrexeris, ad summi fastigia templi Minervae brevi te evasurum non dubitem. Inque divinum hoc Ovidii Metam. opus, ea a me diligentia emendatum, ut iure adfirmare possim, non in hunc diem emaculatus emissum, cum Lactantii Placidi in singulis Fabulis argumentis, suae pristinae genuinaeque integritati restitutus, nominatim tibi dico, donoque do: rogoque, atque obsecro, ut saepe manibus verses, ac evolvas: sic enim mei apud te memoria nunquam exolebit. Solent enim non tantum illi, qui novum aliquod opus suo, ut dicitur, Marte condunt, sed & illi quoque qui in veteribus emendandis operam ponunt, & locos aliquos aut illustrant, aut restituant, operam suam, atque diligentiam praestantibus viris, quos ornare, aut demereri volunt, nuncupare. Lactantii autem Placidi, viri doctissimi, perindeque diligentissimi (qui Statii quoque Thebaida interprecatus est) argumenta in haec fabulas tam mendosa, mutila, incondita, ac depravata in omnibus, qui circumferebantur, codicibus erant: ut passim insignes solecismos hiulcasque periodos, chalcographorum incuria haberent: ac plerumque ipsi Lactantio cum poeta, cujus fabulas quanta poterat brevitate complecti constituerat, non convenire dixisset. Veteri igitur exemplari adjuti innumeratos locos correximus, multaque quae decrant adjectimus. Quod vero nostra diligentia sumus consequuti, cum res ipsa testabitur, tum editio haec, si cum aliis omnibus collata fuerit. Excipe igitur, generose Francisce, munusculum hoc, mei in te maximi indicium amoris. Quod si rem ipse tecum expendis, intelliges inchoatule non indignam, quam plurimi facias habeasque charissimam. Vale.

GEOR-

GEORGII SABINI DEDICATIO

ante Metamorphoses.

ILLUSTRISSIMO PRINCIPI AC DOMINO,

DOMINO ALBERTO,

Marchioni Brandenburgensi, Prussiae, Stetinensi, Pomeraniae, Castubiorum, Vandalorumque Duci: Burggravio Norimbergensi, ac Rugiae Principi, Domino suo clementissimo.

IN Argonautica historia cum inter duos Principes rixa orta esset, Orpheus eam cantu sedavit: & narrat Appollonius cecinisse cum ad citharam initia & fabricationem mundi, & Solis & Lunae circuitus, ac Jovis victoriam adversus Titanas. Qua ex narratione apparet veterem poëticam fuisse doctrinam de serie omnium temporum, & historicam mundi & maximarum mutationum in praecipuis regnis: & historiae intextam fuisse doctrinam de Deo, de iustitia, & de poënis injustitiae, nam in Orphei fragmentis & hic versus adhuc legitur:

Pis ac vulgosis viris semper dulcissima mors est.

Postea vero cum majores gentium dissipationes sunt factae, in bellis simul & studiis veteris sapientiae extincta sunt, & monumenta multa deleta. Exiguae reliquiae hitoriarum utcumque in Ionica & parte Graeciae servatae sunt: quas tamen involutas prodigiosis figuris posteritas non satis intelligere potuit.

Cum vero profit nosse tenorum seriem, quantum sciri potest, Ovidii consilium fuit, contexere mundi historiam usque ad sua tempora. Etsi autem hoc Ovidii opus propter linguam Latinam & genus versuum adolescentibus proponimus, tamen sit lectio dulcior, cum aliquid de consilio Poëtae, & de rebus ipsis ac hitoriarum serie cogitatur. Eo etiam prodest veteres Graecae hitorias omnes considerare, ut collatio cum Ecclesiae historia, nos accendat, ut magis amemus Ecclesiae doctrinam, in qua sola videmus continuam seriem annorum certo traditam esse: & de successione imperiorum talia testimonia eventuum recitari, ut de veritate dubitari non possit. Vestigia etiam multa in poëmatibus & hitoriiis Graecis ostendunt Ecclesiae monumenta, & antiquiora & vera esse. Cum igitur in Academia tua, Illustrissime princeps, junioribus interpretarer Ovidii (ut ita dicam) Chronicon, & me rerum series moneret, ut saepe de collatione Graecae hitoriae & Propheticae cogitarem, addidi breves interpretationes fabularum, partim hitoricas, partim Ethicas, in multis enim antiquitas utrumque miscuit, hitoriam & commonefactiones de moribus: ut cum pinguntur Cyclopes, credibile est in illo Siciliae litore fuisse homines feros, & latrocinii in terra & in mari grassantes. Quod autem uno oculo pinguntur, manifeste significatur galcae figura. Exitus autem ostendit puniri à Deo injustos, & quidem vinci potentiam & vires, consilio quod Deus gubernat.

Bellerophontes cum esset Lyciorum dominus, bella gessit in Cilicia, ubi Chimerae domuit, quae in fabulis pingitur, ut belua referens leonem prima parte corporis, postrema draconem, media confusam speciem ex multis. Tales sunt omnes seditiones, initio terribiles, & quaeritur honestus praetextus privatae cupiditatis. Honesta oratio erat Marii, consulendum esse egentibus civibus, quorum

rum sanguine Italia contra Cimbroſ defenſa eſſet, & ad Padum dividendos eſſe agros: ſed ſibi dominationem quaerebat: exitus eſt igitur, poſtea Draconi ſimilis fuit, cum interfectis praecantiffimis civibus, tandem & ipſa Italia pulſus eſt. Medio tempore caligo erat: multi dubitabant utra cauſa juſta eſſet. Vicit autem Bellerophontes donatus Pegaſo & auro freno à Pallade, id eſt, dato exercitu, & fortitudine, quam Deus conſilio rexit. Ac idem Bellerophontes poſtea in rebus ſecundis factus inſolens, cum Pegaſo intra coelum ad Jovem vehi conaretur, exuſus eſt, & aſſictus humi, poſtea moerore perit. Maniſtum eſt autem plurimos homines in rebus ſecundis ſibi ipſi blandiri, ac magis laxare frenos cupiditatibus: quia minus impediſ cas arbitrantur, poſtea immoderatos impetus graves poenae comitantur. Nomen etiam Chimaerae ſumptum eſt à monte in Cilicia, quem ſic nominaviſſe incolae & Strabo narrat, ita variae ſunt occaſiones figmentorum, alias ab eventibus, alias à Phyiſicis cauſis, alias ab admonitionibus moralibus ſumptae.

Orion fuit Princeps Bocotiae, qui doctrinam de aſtris ab Atlante acceptam civibus tradidit, & annum ordinavit. Hujus ut memoria transmitteretur ad poſteros, nomen ejus pulcherrimo ſideri attributum eſt. Et ſcribitur interfectum eſſe Oriouem à Scorpio: Id vel à natura ſumptum eſt, quia oriente Scorpio, Orion occidit; vel ab eventu, quia mala ingenia oderunt excellentem doctrinam, propterea quod ſua regna impediſ ab eruditiſ exiſtimant, & tollere doctiores conantur. Nomen Orion Graeci ſuxerunt à ningendo, quod pluviam praeflagiat & tempeſtatem, quia ortus & occaſus ejus ſideris tempeſtates ciet, ut res oſtendit, & Ariſtoceles inquit, Orion ſidus eſt diſſicile & durum, quod oritur & occidit. Fortaſſis autem nomen factum eſt ab hora, quia anni tempora, aſtatis & hiemis initia diſtinguit. Eſt autem interpretationes aliae magis, aliae minus concinnae ſunt, tamen junioribus utiles ſunt, ſi tamen prudentia & delectus adhibeatur, & non abſurdæ ac monſtroſae aut procul genitæ enarrationes fingantur, nec inſerantur ſæra profanis: ſed conſilia authorum aſpiciantur, & fontes proprii in ſingulis materiis conſiderentur, & accommodatio ſit inclufa certis modis. Sic etiam modus, ne ludus aut propter ineptias, aut propterea quod nimis eſt, fiat ingratus. Et hanc ipſam curam quaerendi concinnas alluſiones, & vitandi monſtroſas, & ſervandi modum prodeſſe junioribus ad formanda judicia non dubium eſt. Et recte aſſuefacti in hiſ puerilibus exercitiis poſtea circumſpectiores erunt in enarratione doctrinae Eccleſiae: nec ludent intempeſtivis, inuſis, & abſurdis allegoriis, ut Origines & Monachi, qui ut Proteus;

Omnia transformat ſeſe in miracula rerum,

Ignemque horribilemque ſeram, ſuorumque liquentem:

Ita iſti omnibus materiis ſine diſcrimine quaſlibet figuras induerunt. Ut autem hæc licentia perniciosa eſt, ita concinnae allegoriae in loco adhibitæ, magna & dulcia ſunt ornamenta, & memoriam adjuvant.

Quaerquam autem hæc noſtrae interpretationes non ſunt omnes à me accurate ſcriptae, pleraque etiam obiter in ſchola tantum commemoratae, & ab auditoribus avidè acceptae ſunt; remon quia jam in multorum manibus circumſerebantur, ne qui aliena aſſuerent, edi eas paſſus ſum. Ideo vero, Illuſtriſſime Princeps, in hac editione ad Cel. T. ſcripti, ut ſpecimen oſtendam, unde judicari poſſet de meo conſilio in docendo, & de diligentia mea, quam & Ceſtitudini tuae, & omnibus prudentibus & honeſtiſ ſemper probari volui: ac me & hæc noſtra

ſu-

ſtudia Tuae Ceſtitudini reverenter commendo. Datae Idib. Junii, Anno 1554. in Academia Regiimontis.

VICTORIS GISELINI

ante Metamorphoſes, Dedicatio

GEORGIO FABRITIO,

Chemnicenſi.

Quamquam & nuper admodum tibi, Fabrici, innotuerim; neque etiamnum ita multae ac ſingulares nutui inter nos amoris cauſae interceſſerint; te tamen potius quam alium quemquam meorum omnium multis de cauſis hic mihi aſſandum eſſe exiſtimavi. inprimis, quod hoc tempore neminem hic cognoverim, aut alibi terrarum eſſe acceperim, qui aequè, atque tu, hujus noſtri elegantiffimi poëtae ſcriptis capi ſoleat. id quod nemo inſicias ire audebit, qui vel primoribus labris deguſtarit felicia tui ingenii monumenta, meros è Sulmonenſium fontibus deductos rivulos: neque item ille, qui tuis ſtudiis ac laboribus adjutus gratulari ſibi merito poteſt, breviffimo in ſpatio illud ſibi iter conſectum eſſe, quod plerique alii etiam iniquiſſimos viarum ambitus perreptantes multis annis nequiverunt. Huc accedit, quod ipſe, ut ad me ſcribis, ante annos xxv. in eodem poëta emendando nonnihil, id eſt, tuo more, & accuratiſſime elaboraveris, omniaque ejuſdem opera cum plurimis & optimis exemplaribus, quibus tum Germanicae Italicaeque bibliothecae erant inſtructiſſimae, naviter contuleris. videbas nimirum multo, quam nos, rectius, veterum monumenta quo frequentius ab ineptis librariis deſcripta ſunt, & hoſium ſuorum manibus objecta, hoc pluribus & foedioribus, quam plerique ſuſpicantur, vulneribus eſſe deformata inque eo numero Ovidii ſcripta, ut quae maxime, annumeranda eſſe ex co facile intelligebas: quod & mediae aetatis captui longe praec aliis fuerint accommodatiora: & nulla alia exſtarent, quibus plus adulterinorum verſuum in editis vulgo & recentiore calamo exaratis exemplaribus ſit inculcatum. Utinam vero amico illi tuo, qui tecum certe non amice, nobiſcum vero plane impie egit, tantum adhuc reliquum ſit bonae mentis, ut ſurreptas tibi tuas emendationes reſtituat; aut alioquin nos quovis modo immortalis illa opera non defraudet. Haec cum ita ſeſe haberent; nihil dubitavi, quin mihi ab aliis amicis gravis, à te vero multo graviſſima adverſaria conſtituta eſſet, & parata exſpectatio plane incredibilis: tum quod propter ingenium longo uſu, & hoc praefertim laboris genere exercitatiſſimum acerrimus harum rerum exiſtimator eſſe ſoleas: tum quod prima ſtatu inſpectione plus, quam ceteri omnes, ſis in meis animadverſurus, utpote cui quidquid in hoc auctore maculoſum, deforme & mutilum dicendum eſt, ſit noſtiſſimum, & quaſi in promptu. Ad hæc veniebat in mentem illa quae nuper in meis ad te litteris de hac mea Metamorphoſeum editione fatiſ magnifice pollicebar, fractus cum pluribus veteribus manu deſcriptis libris, in hiſ duobus maxime antiquitatis, quos humanitate optimi & doctiſſimi Cornelii Walteri è Germania naſtus eram, tum quodam à Gryphio excuſo codice, quem Carolus Langius, ſingulare noſtrae Belgicae ornamentum, ad unas atque alteras membranas antiquiſſimas ſedulo collatum lectionum varietate impleverat, & mihi ejus

poëtae emendationem cogitant lubentissime, ut solet, commodaverat. de cuius libri fecunditate illud obiter narrabo, ex ipsius ora, quovis glebae ubere fertile, aere & fide nescio qua inspecta, indicem Lucretianum, quia hac parte ab editis Ovidii libris deficiebatur, sexaginta admodum emendationibus benigne, ut videtur, instructum esse & ornatum. Ex iis ergo verbis cum mihi videret posse cogitatione assequi, quantam tu prae aliis omnibus de hac editione sperem concepisses; ne quem ea spes falleret, decere immo necessum esse existinavi & ob hanc & ob alias causas, consilii mei mutati rationem, & quam fidem porro meis promissis haberi velim, tibi omniam primo exponere. Ac principio ut occupationes meas ac studia graviora mittam; quod haec vulgaris sit, & ubique usitata excusatio: ea est totius Ovidiani operis natura & ingenium; ut omnia eodem tempore, eademque manu absolvi debeant: ea negotii moles & varietas, ut merito longissimum temporis spatium requirat: ea est denique horum temporum infelicitas, dicam an improbitas? ut in vastissimo opere parvula tantum vel neglecta, vel minus intellecta, alteriusque observationi destinata, saepe omnem hominis diligentiam etiam summam inobscurent. quae omnia tibi, mi Georgi, eo liquidius & penitius sunt perspecta, quo aetate, ingenio, iudicio, eruditione, ceterisque rebus omnibus me multis milibus antecessis. His solis tam iustis rationibus si promissae editionis tempus mihi prorogari cuperem, neminem credo tam avari fore iniquum, ut non concedat. Quid si etiam addam, formam libri, quam decimum sextam vocant, minus esse idoneam, ut ab ea diligentem maioris alienius scripti emendationem auspicemur? nam & additamenta emendationum rationes paulo largius explicantia respuit, & neminem hodie credo tam esse incogitantem, aut rerum imperitum; ut non malit, si quam alicujus momenti mutationem alieno in scripto molitur, ei mutationi à firmis rationum necessariorum momentis, quam à solo suo nomine auctoritatem accedere. Jam nec illud hic praetereundum, quod si Typographo tandem expectandum fuisset, quoad hoc exemplar ex animi sententia procurassem, maximo ipsi ea res detrimento fuisset, acinus vero ipsius nihil minus quam de re litteraria sollicitis maximo lucro: quod nemo bonus & boni publici amans exoptaret. Consulto igitur illam accuratam & quasi postremam operam in commodius tempus rejeci: & satis habui quare temporis Aldinua seu potius Naugeriana exemplar omnium, quae extant, longe optimum Plantino exprimendum dare, & quoniam ille lubenter formarum diversitate sua exorat; prope omnia, quae me Metamorphoses rapinam percurrentem primo suo occurso paulisper considerunt; ea ne aliis, praesertim rudioribus, negotium facerent, partim è Regio, Micyllo, aliis, partim ex nostris Notationibus faciliora & magis pervia brevibus quibusdam notis in libri margine ascriptis reddidi. Numeros etiam versuum cuiusque libri appropinquari primi omnium curavimus: quo omnes Lexicorum commoditate fruereutur jucundius, & loca hinc alio adducta & explicata minore negotio suis sedibus restituerent. Quod autem ad Lucretii veteris Grammatici argumenta attinet; quae à Coloniasibus male Donato inscripta esse doles, quaeque in nostris codicibus antiquis speras multo legi correctiora, quam in Italicis & Germanicis, ubi eis esse depravata: ea argumenta conati sumus, tuo praesertim hortatu, ex veteribus Walterianorum codicum in pristinum restituere. sed cum in his libris ea quosdam locis mutila sint, adeoque magnam partem ovarient ab Hervagii, Birckmannorum, & Raenerii editionibus, ut non ab uno, sed à pluribus facta

videri possint, coepi nonnihil diffidere de probitate meorum librorum: & ad quarti libri initium constiti: venique mihi in mentem trium dumtaxat librorum argumenta peracri & certo iudicio tuo examinanda proponere; ut si putabis aliquid esse operae meae pretium, jubeas & reliqua adgredi: sin minus; saltem non ita multum laboris & temporis mihi perierit. Quae deinde à quarto libro sequuntur; Joannis Raenerii fide & auctoritate tueri se debent: qui se ea ex veteri codice protulisse affirmat: quamquam valde metuo, ut res usquequaque ita sese habeat. nam, nisi me libri mei fallunt, scripti, ut mihi & aequalibus meis conijcere liquet, ante annos amplius quingentos; praestare audeam, saepissime illum audeae per Deum exemplo, Regii interpretationem Lucretii argumentis in texuisse: quod nos partim ostendimus, partim, si jubes & plures libri accedent, multo latius aliquando ostensuri sumus. Libri iv. de Ponto è duobus manuscriptis tuis redditi castigiores, attulerunt mihi gaudium simul & dolorem profusum mirificum, gaudium, quod eam laboris partem mihi ademisset: dolorem, quod hoc specimine tantum mihi iniecisset desiderium earum castigationum, quas bonus ille vir inspiciendas, non etiam referendas à te accepit. Sunt iidem libri de Ponto sexies apud me calamo exarati, verum ita recente, ut neminem ex illis putem ccc. annos numerare, id quod iidem mihi usi veniunt in Fastis, quorum item octo ejusdem notae exemplaria apud me sunt; ne unus tamen in illis est, qui versum illum Ennii lib. 2. à te de meliore codice restitutum,

Unus erit, quem tu tolles in caerulea caeli.

repraesentet: quem tamen uterque Walterianus in Metamorph. 14. dilucide subijcit. Bona spes me ducit; fore, ut aliquando etiam in aliis operibus voti mei compos efficiar. Te vero pro eo, quantus est utriusque in rem litterariam amor, etiam atque etiam rogo, ut consilium & institutum nostrum, si quo modo juvare potes, quomodo coepisti, pergas. Ne vivam, si hoc tempore mihi quidquam gratius undecumque cupiam & optem accidere. Vale, Antverpiae Kalend. Augusti. Anno ccc. lxxvi.

ANTONII CONSTANTII FANENSIS

In P. OVIDII NASONIS Fastos Argumentum.

Uculentum opus Nasonis, quod explicandum assumpsimus, Fastorum titulum ac nomen accepit, non à Fastis diebus, id est festis, ut multi aetatis nostrae homines, & quidem eruditissimi falso arbitrantur, quos Festi Pompeji traditio non intellecta decepit: sed à Fastis, hoc est, libris annalibus, unde magnam partem hujus operis exceptam esse, autor ostendit. ut, *Sacra recognoscet antiquis eruta prisca.* & idem: *Sacra cano, signataque tempora Fastis.* Nam Isidorus nullam fidem meretur, qui à Fastibus, id est, potestatibus (ut idem ait) Ovidii Fastis nomen inditum putat. Sunt autem *Fasti*, autore Servio, *libri dierum computationem habentes*, ubi (teste Porphyrione) per consules annorum numerum colligebant. Erit autem plenior distinctio, si secundum Aconem dixerimus, *Fastos esse annales, in quibus memoria temporum continetur, quique ad commemorationem bonorum, rerumque gestarum inventi dicuntur virtutis indices.* Horat. in 4. Carm. *Tuas Auguste virtutes in aevum Per titulos memoresque Fastos aeternet.* Idem in eodem: *Non Coae referent jam tibi purpurae, Nec clari lapides tempora, quae semel notis condita*

ditis Fastis incipit volueris dies. Proprie igitur Fasti sunt annales, secundum Scipionii Atellanorum opinionem, ab Aulo Gellio traditam lib. 5. Noctium Atticarum, addita dierum computatione. Si cum per annos singulos scriberentur, ex quo Janum parentem dixere Fastorum, tantummodo quod factum quoque anno gestum esset, demonstrabant: quorum nonnulli veluti funesti, nihil praeter nomina consilium suggererunt, ut Livius scribit. Differunt autem à diurnis urbis actis, quae vel humilia recipiebant, cum Fastis tantum illustria mandarentur. Unde illud legimus apud Cornelium Tacitum: *Nisi cui libeat laudandis fundamentis & trepidis, quis molem amphitheatri apud campum Martis Caesar extruxerat, volumina implere: cum ex dignitate populi Romani repertum sit, res illustres annalibus, totis diurnis urbis actis mandare.* Idem (autore Prisciano) Fasti, à fastis diebus nominati sunt: non quia festi, hoc est, diis dicati sint (cum conset, teste Macrobio, fastos dies profectis, sive negociosis inesse, qui festis ac sacris adversantur) sed quia ejusmodi annales, cum dies fastos nefastosque contineant, decuit à diebus candidioribus ac melioribus nominari. Fastos autem dies nefastis praestare, nemini dubium est. Unde à Festo Pompejo festi dicuntur, nefastorum comparatione. Fastis enim diebus, eodem autore, jocunda dari licebat: nefastis quaedam non licebat. Quam ob causam Eusebius eos tristes appellare non dubitat. Si enim dies, quamvis proprie atri non sint, ut recte Aulus Gellius docet: pro abominandis tamen interdum accipiuntur, teste Porphyrione. Horat. *Me & nefasto repositus die.* Stautius in 6. Theb. *Prospectu visus interclusere nefasto.* Sane Fastorum inventionem nonnulli Eudoxo Gaidio Astrologo tribuunt, Socratis auditori, sordidique Platonis. quod verumne sit, aliorum sit iudicium. Hunc certe Servius scribit primum annum deprehendisse: quem tamen dubitandum non est, cum haussisse ab Aegyptiis disciplinis. Scriptorem autem Fastorum fuisse, Lucanus testatur. ut, *Nec meus Eudoxi vincetur fastibus annus.* Eum Laertius refert in Aegypto annum unum & menses quatuor moratum mento artonso, atque supercilio, octo annorum historiam scripsisse: qui (ut Aulus Gellius meminit) non multo post Romanam à Gallis captam, obsessumque Capitolium, in Graecia nobilitatus est. Illud planum est, praecis temporibus ad Curiam Calabram, ubi tantum sacrorum ratio gerebatur, senatum vocari solitum, & populum à rege Sacrificola: ut (quoniam adhuc fasti non erant) sacrificiorum praenoscere dies, ac ludorum. Primus autem Fastos in volumen relectos publicavit Cn. Manius Appii Caeci scriba, in vitis patribus, ut Macrobius refert, tantam plebis gratiam adeptus, quae antea cogebatur rationem dierum petere à principibus civitatis: ut natus ipse libertino patre (sicut Plinius scribit) creatus sit aedilis curulis, praeteritis C. Petilio & Domitio, quorum patres consules fuerant. quo tempore ob dolorem omnis nobilitas dicitur annulos abiecit. Nec nos lateat, factum, cum pro annuali libro accipitur, frequentius secundae declinationis esse. ut, *Instabatque dies, qui dat nomina fastis.* &c. *Tempora si fastosque velis evolovere mundi.* Invenitur tamen & quartae apud Locanum: ut, *Eudoxi vincetur fastibus annus.* Quod ejus errore protulit Servius putat, qui à Prisciano merito deprehenditur, cum antiquiores quoque inveniuntur idem similiter protulisse. Varro: *Virtutum causa Julii Caesaris, qui fastus correxit, mensis Julius appellatus est.* Columella: *Verum in hac ruris disciplina sequor nunc Eudoxi & Melonis, antiquiorumque fastus Astrologorum.* Sciendum sane, Ovidium scripsisse duodecim Fastorum libros, quorum hodie sex tantum extant: non posteaquam est relegatus in Pontum, ut quidam asserunt, adducti in

in eam opinionem his versibus, qui leguntur in quarto hujus operis libro: *Solomonis sedidi patriae Germanice nostrae, Me miserum, Scythico quam procul ille solo est:* sed ante relegationem. Inscripserat enim hoc opus Augusto, cujus editionem illa indignissima relegationis calamitas impedit. quod planum est horum carminum argumento, quae legimus in 2. Trist. *Ne tamen omne meum credas opus esse remissum, Saepe dedi nostrae grandia vela rati. Sex ego Fastorum scripsi, totidemque libellos, Cumque suo suam mense libellus habet. Idque tuo scriptum nuper sub nomine, Caesar, Et tibi sacratum fors mea rupit opus.* Ea scripsisse Ovidium constat anno primo sui exilii nondum impleto, ut facillime quis diligens lector inveniet. quo tempore nihil nisi flebile à se scriptum factur: ut, *Carmina scripta mihi sunt nulla, aut qualia cernis, Digna sui domini tempore, digna loco.* Caeterum Naso relegatus in Pontum, plerisque additis ac muratis, inscripsit hoc opus non Tiberio (ut docebimus) sed Germanico, Drusi privigni Augusti filio, ut ejus intercessione aliquando consequeretur veniam vel reditus, vel exilii mitioris. quae spes cum fecerit: nam ut Augustum inexorabilem habuit, ita & postquam is humanis rebus excessit, non dissimilem Tiberium tactus est. Fuit autem Germanicus (ut ait Suetonius) ingenio in utroque eloquentiae doctrinaeque genere praecellenti, & adeo lenis atque innocuus, ut ejus virtutibus motus Augustus, dum cunctatus fuerit, an eum sibi faceret successorem, quem demum adoptandum Tiberio dedit. Autoris vita, librorum numerus, & alia quaedam in exponendis autoribus considerari solita, ita manifesta sunt, ut consulto à nobis praetercreantur, studentibus brevitati: quos tantum in modum & privata impediunt negotia, & Fanensis respublica sibi vindicat, ut nihil otii fere ad haec studia relinquatur.

PAULI MARSII DEDICATIO

ante libros Fastorum.

CL. GENEROSO JUVENI

GEORGIO CORNELIO, M. CORNELII EQUITIS

Filio.

Postquam mihi ex longa peregrinatione redire tandem tua quoque pace è Venetis Roman, unde decennio ante cesseram, velut in portum & optatam quietem licuit, retuli me, G. Corneli, ad ea studia, quae tam longo tempore intermiseram, quam longo à patriis sedibus abfueram: traditaque publice, nec optanti, nec petenti mihi profuturi provincia fuit. Quam ut arduam, ac perdifficilem in tanto doctissimorum hominum coetu libentissime repudiasset, nisi me vetus amicitia ab instituto repulisset, cujus quotidiano quodam convicio compulsum, eam tandem aggressus, lyricos primo quidem anno Horatianos, ac Ovidii Tristia diligentissime interpretatus sum. Proximo vero divinum illud Fastorum opus, in quo tot veterum mysteria, tot mythicae, physicaeque obscurius recondita sunt, magna cura ac vigilantia, auditorumque frequentia profecti sumus. In quo nobis eo magis elaborandum fuit, quo ne verbum quidem unum efferri potest, quod non ab his, quibus id praestatur muneris, excipitur, exceptumque tenerario quodam impetu vulgetur. Dedimus igitur operam, ut fideliter interpretemur: & quanquam in caeteris dilucida brevitatis semper placuit, in eo tamen opere nolui me continere terminis, ut multi solent, angustis; qui rem ple-

ranque confundunt, & quod ad diluciditatem redigendum est, minus perspicuum reddunt. Ego autem ita rem omnem aperui, ut rudibus quoque pueris laetis cognita putaretur, nullisque obscurioribus locis abesset lumen. In vigiliari plurimum futonis, & fabulis, in quibus totius fere operis ratio versatur. Siderum autem observationem neque posthabendam cecui, neque de ea supra quam locus exagebat disserui. Etiam si ex his ipsis, qui astrorum scientiam profitentur, pauci admodum sunt, qui eam ipsam recte teneant propter mutatas, aut potius mutatas, ut aiunt, veras tabulas: quo pacto nos humanitatis professores eam tenemus, quam ne unquam quidem delibavimus? Satis erit nobis in praesentia poëtae mentem per singulos locos aperire, & quod ad rem faciat ab antiquis scriptoribus mutuari: hoc unum ausum dicere, me in hoc opere & militiae meae morem gessisse, & aequum lectorem nihil esse in eo, quod ulterius desiderari queat, iudicaturum, laudaturumque qua celeritate fuerit à nobis hoc opus absolutum. Si enim alii, qui cum plurimum annorum in hoc ipso operam exhibuissent, non tamen pluribus annis absolverunt. Nos vero paucis mensibus ad finem deduximus, quod tamen admirationi debet esse nemini. Sumus enim in ea urbe, in qua humanitatis studia semper floruerunt. Ubi & major librorum copia, quam in caetera Aulona, imò in toto orbe posse comperiri. Adde & doctissimorum hominum frequentiam, qui in Urbem tanquam in communem patriam conflant: ita ut in omnibus, in quibus aliqua oriretur dubitatio, statim quem consulas occurrat, quod in caeteris locis minime erit: id boni magis Romae contigit, quam ubiis gentium: quo quidem fretus, celerius & fidelius omnia à nobis conficiuntur. Scripsit in Fastos pluribus ante me annis, pauca tamen, fidelissimus antiquitatis & totius Latinitatis interpres Pomponius noster. Postea nos secuti provinciam omnem peregerimus, nihil inactum, nihilque indiscussum relinquentes. Deinde Perusiae Anaclyterius meus, vir tum Graecis, tum Latinis literis ornatissimus, & utroque dicendi genere illustris, Fastos & ipse interpretatus est. Idem paulo ante fecit doctissimus & eruditissimus juvenis, interpresque diligentissimus, A. Volscus, cum quo est mihi tanta necessitudo & mutua benevolentia, ut communi utriusque titulo, lucubrationes nostras essent editori, quod occupato illo in Propertianis monumentis, & me ab urbe digresso, non est in praesentia factum. Sed ne quonquam defraudemus, plurimum linguae Latinae conferens, magnam ille laudem in omni studiorum genere meretur. Antonius praeterea Phancensis, vir & ingenio & doctrina singularis, & in utraque eloquentia summus, in indaganda ratione Fastorum pluribus jam annis occupatur: nescio si illi ad finem perventum est: non enim omnes, quae nobis est Romae, eam domi librorum suppellectilem habent: ita quae nobis facillima sunt, redduntur aliis difficiliora. Accedit locorum ratio, Romanorum praesertim, quae cum caeteris incognita sit, & aperta nobis, qui in ipsis sumus educati, facit ut omnia sint nobis, quam aliis, propiora. Taceo de ingenio, quod mihi non mediocre natura suggessit: & de ea quam ego industriam adhibuerim, in quo & consilio valere, & iudicio simul me posse existimo. quod aliorum quoque testimonio comprobatur, qui iudicium meum in multis expetivere, & expetitum sunt omnino secuti. Licet ita sine arrogantia loqui, ne cuiquam beneemerenti vera laus detrahatur, cum primus ego per totum hoc ingens pelagus audenti cimba cucurrerim: & quae prius incognita erant, caeteris aperuerim: & ita aperuerim, ut ulterius inquirendi laborem omnibus ademerim: quod si illi, qui modo vivunt, laboriosae huic laudi ne-

susc

strae essent ingrati: spero equidem mihi posteritatem ingentis gratias habituram. Tibi vero in primis, G. Corneli, laborem hunc nostrum pro tua in me humanitate, & omni officiorum genere dicamus, ut si quando mea vox coram tibi domi proderat audienti, profuit & in posterum quoque absentis, & tecum habeas unde pullulantem jam tibi sobolem queas, & nobis ducibus erudire, & bonis quoque moribus inlittere. non enim sola Fastorum gloria tete manet, sed quae ad institutionem vitae humanae pertinent. Tuo etiam nomini dedicantur officialia ipsa praecepta, tanto a nobis labore & diligentia lucubrata, ut prodire ex ipsis verae Academiae fontibus videantur. Quin & ingens ipsa Pharsalia, & artis rhetoricae praecepta, summa cum vigilantia & fide à nobis interpretata, tuoque itidem nomini dedicata, fore quidem existimo immortalem tibi gloriam paritura. Quae si tibi grata esse cognovero, labores omnes meos protinus expectato. Fac igitur, si tuae laudis eris studiosus, ut laeto munusculum hoc mecum animo te suscepisse, & gratum fuisse cognoscam. Sed jam nimis evagatus sum. ad Poëtam ipsum tandem veniamus.

CAROLINEAPOLIS

Dedicatio ad Fastos.

ILLUSTRISSIMO ET EXCELLENTISSIMO
FRATRI,
IN PRIMO AETATIS FLORE PRAEREPTO,
D. HIERONYMO NEAPOLI ET BARRESIO
PRINCIPI RESUTTANIO,
BARONI PETRAE ET CAMPOBELLI, TOPARCHAE ALEXANDRIAE
EX EQUESTRI MILITIA D. JACOBI;
ET
HEREDI MERENTISSIMO,
D. JOSEPHO NEAPOLI ET BARRESIO
(O BREVIS MAGNI PARENTIS VOLUPTAS!)
RARISSIMO MATRIS DELICIO,
CAROLUS PATRUUS
LUBENTI ANIMO DEDICAT:
ITEM
ANIMAE PATRYTATH,
A SUPREMO NUMINE PRECATUR
AEVITERNAM QUIETEM,
NEPOTI INCOMPARABILI
AVORUM EXEMPLA COMMENDATA.
LECTORI.

R Edeunt ad te Fasti Nasonis jam meliori luce: vidisti haec à vi. Viris illustribus, quorum pars magna est semiliteratis, nec pro captu sui facili erudicis. Unus & alter in Notis verbosior, sed mirum cum aliquid boni ambobus excidit: alii quattuor tam pressè, tam Laconice scribere, ut vix quinque

integras pagellas consumpserint ad opus gravissimum: novit hoc qui Criticæ suboluit. Cœpi igitur stilum libens: nec ea mole absterrita tunc illa ætas; utinam Ordo, quem sacra potius quam profana addecebat! is in causâ, ut fere jam bene disposita ad vi. Libros Anaptyxi, sed adhuc ἐν ἀλλυμνήσω, triennii laboris in musei angulum abjecerim; sed diffusus à viris iudicii maturi, & ad vulgandos serio hortatus, relegi iterum opellam, & ultimam manum imposui anno vitæ meeæ xxxi. Audisset ea fortassis antea tua iudicia (hæc ô grata mihi indices eveniant!) nisi impedimento fuissent Juris utriusque studia; & quæ parum non obsidit, multis abhinc annis adversa & inimica valetudo: & vere hæc, & ætas quæ jam nos ad majora vocabat, egit ut operi amplius non infudarem; quod lima, si quid video, adhuc cgebat: eo tamen, ut ut est, fructu serio & erudite Lector. Tuis commodis hæc incommoda suscepi: tibi indices, timeo, (ita me ille amet, qui poterit omen avertere)

— *ne quæ faciam plus, quod me post minus fecisse satius sit.*

Qui studiorum comites, nisi tristis languor & morbus? Apræ Platonicus Manducensis in Apologia de se ipso: *Cui, præter formæ mediocritatem continuatio etiam literari laboris omnem gratiam corpore detegit, habitudinem tenuat, succum exsorbet, colorem obliterat, vigorem debilitat.* At abite hinc in malam rem suspiciones istæ. Kalendarium sequens breviter Fastos Ovidianos pæne delineat: ejusdem argumenti sunt tria alia fragmenta, excerpta ex Thesaurò Inscriptionum Antiquarum; & illud Constantini Magni, jam pridem è bibliothecis litteratorum editum: placuit hæc tabulas huc inferere, quia sæpissime à me citantur. Vale.

Propere vivere, & singulos dies singulas vitas puta.

Ibidem.

ERYCIUS PUTEANUS S. D.

VIRO NOBILITATE, PRUDENTIA, AUCTORITATE INCLYTO,
CAES. ALEXANDRO ABBATI SCALIAE,

De republica Christiana optime merito.

NON totum adhuc sæculum, Vir Summe, caligo premit. Ecce, inter alia
N
renovatoris doctrinæ fides, CAROLUM NEAPOLIM, RESUTTANUM in Sicilia Principis fratrem video, lucidissimis famæ radiis in subsidium litterarum emergentem. Fastos illustrat Romanos ac veteres, rarum ingeniosissimi Poëtæ Poligni opus, & omnia sibi tempora obstringit, ac sua facit. Nos quoque suos, qui Antiquitatis summam Fastis æstimamus. *Αὐτοῦ τοῦ ἀρχαίου* illa vere aurca, imo ætherea est, & æternitatem provocat. Me certe, quod à Cultissimo Viro JO. ANTONIO CANNAPARO tuo accepi specimena, typis Plantinians adornatum, tam vehementer cepit, ut Poëtæ ipsi novam ingenii fortunam gratularus sum, novam famam, novam vitam. Sex libri florida NEAPOLIS industria EXPLICATI, instar duodecim erunt: & quemadmodum superlites conservatosque intelligens plenius; ita amissos minus jam desiderabimus. Totus hic quidem erit OVIDIUS, totumque *ἡλικῶν* sex mensium numerus annum constituet. Annum, sed minorem: ut magnum olim, & sic geminum, vel incremento dierum, vel decremento Careæ & Acarnanes distinguebant. Solum nunc igitur in Fastorum Vate incrementum habemus, ut scriptoris *ἡλικῶν* fama augetur.

semper, nullum unquam senium timeat. In flore maturitas est; & ubi deficient alii, novum ingenii vigorem NEAPOLIS fumer, majori annos fructu, quam tempore emensuras. Novos ille nobis Fastos dabit, qui illustrat Veteres; novum ævum, qui sæcula comprehendit. Hoc est proleto vivere, sic scribere, ut æternius sis: imo hoc est scribere, vita æternitatem mereri. Animus nobis colendus est; qui quanto eruditior, tanto nobilior; vere animus, quando reliqua sibi obnoxia habet, ipse non liber tantum, sed dominus, Litteris ac Sapientia instructus. Plerosque intueri: an id vere agant, ut Magni Clarique sint? in ipsa maxime luce umbræ fiunt, omnemque vitam, velut pugnam, & ut proprie dicam, *συναγῆν* habent: aliqui etiam ipsimet sibi hostes; quia infesti artibus, quæ veram pectori ab humanitate & elegancia magnitudinem inserunt. NEAPOLIM, viginti duos natum annos, respiciant, & homines sient: ejus in exemplum asumant ingenium, & lucere incipient. Quid etiam? te respiciant, Magne SCALIA, & quid sit verè hominem esse, quid lucere, intelligent. Vale, vive; vive, vale. Lovanii, in Arce, Prid. Eid. Septemb. M. D. C. XXXVI.

Ibidem.

ERYCIO PUTEANO
ERUDITORUM OPTIMATI
CAES. ALEXANDER SCALIA

Felicitatem.

MULTUM tibi debeo, qui Caroli Fastis Elogium præfixeris Elogio dignum. Nam quid amicae Musæ primam lucem subeunt gratius apprecarer, quam laudem? unde vero gratiorem, quam à viro laudato? Neque tamen ita gratulor, quasi commendationis eguisse putem per se commendabilem librum. Mutuatae lucis non eget, qui obscuros jam Poëtæ illustrat sua: nec intra oblivionem later, qui oblivione foeda sæcula memoriae redonavit; & Romam Romæ velut exhumatam restituit. Adde Sapientia miraculum alterum Adolescentiam, in aliis cum Sapientia rixantem. Si tamen Adolescens dicendus, qui priscorum Annalium monumenta dirigens, Avorum ætatem vidit, & suam. Vel igitur divino nexu aliquo Senectutem Pubertati composuit; vel adultus antequam adoleverit, de Adolescentia nihil traxit præter vividum mentis florem: minime ut mirer Apollinem litterarum Genium Juvenem pingi. His accedit ingenius Nobilitate sanguis, qui purpura Virtutis est, & focus triumphalis Musarum. Hinc illi præveloces Ingenii conatus contra Ignaviam viriliter insurgentis. Eiusdem quippe indolis est atramentum vel sanguinem strenue fundere; stylum tractare vel telum. Quamobrem non eram dubius, quin ingentes Heroi plausus deberentur, qui quos ab interitu annos vendicat, suis inserit; inserendus plane Fastis, dum Fastos scribit. Sed quotidianæ Felicitatis non est, mi Eryci, laudem mereri, & continuo habere. Sequitur Minervam sua Noctua, eruditum quodque perosa lumen: illa inquam Invidia ubique fera, inter literatos ferissima; quos (mirum) similitudo facit inimicos. Ne immerito Eruditi vocentur Cygni, qui soli avium, pennis rotantur inter sese transigunt, mutuisque vulneribus cadunt. Hæc denique Humaniorum Musarum inhumanitas est, in cognatos ingeniorum partus caesim punctimque defacire: ut lectores inveniantur fere totidem quot Lectores. Unum viro fortunatissimum CAROLUM NEAPOLIM ab inexpiabili hæc Furia impa-

per te abire video: fecisti enim nobili Elogio tuo, ut committere se luci audeat sui securus, & pagellae unius objectu contra Invidiam abs te munitus, qui Invidiam vincit. Quis ergo improbet quem tu approbas? quae illum ventiles aemulatio, qui tua fretus penna supra nimborum tempestatumque arbitrium scandit? Ad Solem tentatus est cum tuos ante oculos stetit: itaque nullius aciem trepidat, qui sustinuit tuam. Cecidit jam causa DetraCTOR Puteano Judice, in cujus sinu velat in Democratico puteo Doctrinae omnes demersae. O felices igitur Adolescentuli lucubrations, quae ad gloriam missae, gloriam potiuntur antequam procedant: & de ipso Typographiae carcere votorum metam contingunt. At haec cum vera sint, uni tamen huic Invidiae reluctari Carolus nequaquam poterit, quod suarum laudum Praeconem te invenit, qualem Achilli Magnus ille Macedo invidisset. Contrario igitur voto, quem adversus Invidiam instruis, hoc ipso invidendum facis. Quin etiam Carolo ipse invidere necesse est, eum laudatorem nasci, cujus tu invenire similem nunquam speres. nam digno decorari Elogio ille à te potuit, tu à nemine. Fallor: Elogium te tuum laudat, dum Carolum laudat; ipsamque aeternitatem ad te recipis quam imperis: Solis insar, ad quem radii replicantur, quos in speculum ferit. Quid ergo reliqui, nisi ut alternis hinc studiis, tu Caroli gloria fruar, Carolus tua, ego utriusque? Vale vir egregie, meque ut facis ama. Bruxellae, vi. Kalend. Octobris. M. D. C. XXVI.

BARTHOLOMAEI MERULAE DEDICATIO

Ante Libros Tristium.

GENEROSO AC DOCTO ADOLESCENTI

M A R C O,

Clarissimi Equitis, Senatoris amplissimi, ac reginae Cypri fratris, Georgii
Cornelii filio.

Obiectam facultatem, quam primam quandam philosophiam fuisse legimus, sunt qui hoc nostro aetate tanquam rem exilam, aridam, consiccam, minutam, & abjectam spernentur: censentque non modo non legendos poetas esse, sed ne attingendos quidem: quum praesertim ad solutae orationis uberius (ut dicitur) solum deducendum eos dicant nihil omnino nobis conducere, neque aliud legentibus, quam meram voluptatem afferre. Quorum sententiam falsam esse, semper arbitrati sumus. Poetica enim disciplina ea complectitur, quae ad bellum pertinent, quae ad consuetudines bonorum invicem & malorum, privatorum atque officum. Necnon de Deo atque inferis elegantissime tractat, ut Plato non minus scite, quam vere existimavit. Ea nos ab incunte aetate ad vivendi rationes adducit: ea mores, ea affectiones docet: ea etiam res gerendas cum juvenitate praecipit. Unde non immerito ingeniosissimae illae Graeciae civitates liberos proprios in ea erudiendos non nudae voluptatis, sed castae moderationis gratia optimis praeceptoribus tradiderunt. Summos quoque oratores veterum poemata vel ad fidem causarum, vel ad ornamentum eloquentiae assumpsisse legimus. Nam praecipue quidem cum apud alios, tum apud Cicronem videmus, Aetii, Paucii, Lucilii, Terentii, Cecillii, & aliorum inferi versus summa gratia & jucunditate. Adde quod oratori à poëta in rebus spiritus, in verbis sublimitas, in

effectibus motus omnis, & in personis decor petitur. Ideo Theophrastus, qui divinitate loquendi nomen invenit, non sine causa lectionem poëtarum plurimum dixit oratori conferre. Et Marcus Cicero facundiae literarumque parens, in commun lectione requiescere illum debere existimavit. Quid Lanius? nonne sanctos appellabat poetas? quod quasi deorum aliquo dono atque munere commendati nobis esse videntur. Majores etiam solum poëtam ipsum sapientem esse asseruerunt. Quum igitur eam facultatem, tam illustrem, tam claram, tam commodam esse intelligerem, poëtarum aliquem viva (ut ajunt) voce semper enarravi. Nam ex quo tempore à clarissimo patre tuo praevius & dux excolendi ingenii datus sum tibi ac Jacobo fratri, excellentis ingenii adolescenti, sumpsi ante omnia, ex Platonis & Fabii sententia, parentis animum: curavique in primis, ut honeste ad disciplinam proficisceremini. Deinde, ut pro virili parte plurimum proficeretis in his studiis nostris, quae (ut est apud Cicronem) adolescentiam agunt, senectutem oblectant, secundas res ornant, adversis perfugium ac solatium praebent, delectant domi, non impediunt foris, pernoctant nobiscum, peregrinantur, rusticantur. Et quoniam nostra opera ea eruditione ac doctrina polles, ut nunc in Patavino gymnasio Dialecticae studiis incumbas, nunc à nobis eloquentiam haurias: quo quum postmodum eam dignitatem affectus fueris, ad quam propediem te perventurum speramus, omnes non plus ornamenti ab ea te accepisse, quam eidem contulisse intelligant, non possum sane non gaudere. Nam (ut est apud Senecam) *ibi qui eductaverunt ingenia, magnam voluptatem capiunt ex eorum profectu.* Tibi autem vehementer gratulor, quod recta ad virtutem via contendis: & quum clarus sis ea, quae à Graecis Eugenia nuncupatur, clariorque indies, ac nobilior virtute ipsa, futurus es Corneliae genti praesidio maximo, atque splendori. Perge igitur ut coepisti, & (ut facis) ad mansuetiores poetas interdum redeas: sed in praesentia ad Ovidium de Tristibus, quod opus elegantissimum successivis temporibus te hortante interpretati sumus. Labores autem nostros tuo nomini quam libentissime dicamus, ut Dialectices salebris & aspectu horrido fatigatus, quemadmodum alii ad pilam se, aut ad calculos, aut ad tesseras conferunt: sic tu tanquam seriatius, ad carmen Poëtae legendum facilius accedas. Invenies in quidem opus varia multiplicique refertum doctrina, plenum affectibus & miseratione. Quod autem ad nos attinet, in enarrando & corrigendo carmine multum laboravimus. Verum ut mihi id non assumo, quod Ion apud Platonem, qui gloriatur se praeclassima de Homero praeceteris enarraturum: ut neque Metrodorus Lampiscenus, neque Stephimbrotus Thasius, neque Glaucon, neque aliquis unquam veterum tot tamque praeclassa Homeri sensa, quot ille exponere queat: sic me in hoc poëta enarrando, diligenti opera usum assero, nihilque pro virili parte praetermisisse, quod ad ejus sensum eliciendum pertinet. Levicula quaedam etiam atrigi, ut & tua causa non ita subactis ingenii prodessem. Accipies igitur interpretationes nostras, intelligesque me tibi non modo voce, sed etiam scriptis prodesse voluisse. Corneliaeque genti, & Maximo patri tuo, cujus liberalitati plurimum debeo: necnon generoso Francisco meo, cui superioribus annis in Ovidium de Arte amandi Enarrationes dicavi: tibi que in primis, ob ingenii splendorem, doctrinam, ingenitam mansuetudinem, summamque in me benevolentiam, qua semper à teneris annis ad hoc usque tempus Merulam tuam tanquam alterum parentem prosecutus es: necnon Jacobo fratri, mei & doctissimi cujusque quam amantissimo, me ita addictum esse intelliges, ut à vobis ne mor-

te quidem separari queam. Vale spes & praesidium meum, & in Ovidium de Ponto Enarrationes nostras propediem expectato.

EJUSDEM DEDICATIO

ante Libros ex Ponto.

AD AMPLISSIMUM PATREM, MARCUM CORNELIUM,

S. Mariae in Porticu Cardinalem gloriosissimum, & Patriarcham
Constantinopolitanum honoratissimum.

¶ Ngrati ac detestandi omnino animi eum esse existimo, gloriosissime atque am-
plissime Cardinalis, qui summis ornatus beneficiis, non aliquo erga optime
de se meritos iudicio gratitudinem testari, ac sese memorem omnibus etiam secu-
lis profiteri studuerit. Ego sane posteaquam tu divina favente benignitate, &
propria virtute, & Corneliorum tuorum splendore ac foelicitate, ad Cardinalatus
fastigium pervenisti, ab amplitudine tua magnis honoribus & opibus honesta-
tus, cum tuis omnibus ita semper vixi, ut me indies magis ac magis tibi devin-
ctum, & tuorum in me officiorum perquam memorem semper agnoscerem: ut
non inanes tuiquam mirum videatur, si tui sum ita studiosus, ita cultor, ita
addictus, ut ne quidem morte, observantia in te mea coepta jam multos annos,
avelli possit. Huc etiam accedit tua ista gratia, vita jucunda, mitis austeritas,
blandus animi vigor, placida constantia, senilis in juvene prudentia, quae cacter-
arum virtutum dux est, ut inquit Plato (sine qua Socrates nullas virtutes esse
censuebat) aliaeque doctrinae & virtutum tuarum dotes peregrinae, quovis il-
lustri Principe dignissimae, quibus non à te solum, sed ab omnibus quoque ob-
servatis, coloris, & amaris: vigetque in te potissimum Scipionum tuorum & a-
viti ac paterna illa virtus liberalitatis, quae unumquemque Principem illustrem
& imperatorem semper reddidit, ac uti lapis, quem magnetem Euripides no-
minavit, nonnulli Heracleum vocant, qui non solum (ut ait Plato) ferros
annuos trahit, sed vim etiam annulis ipsis infundit: ita ea quoque in te vir-
tus ad se animos hominum allicit, tibi quoque conciliat. Quo fit, ut his, mul-
tisque aliis virtutibus apud omnes in Romana curia tibi gloriam sempiternam,
benevolentiamque minime vulgarem comparaveris, & hac ad aeternam glo-
riam via contendas. Sed (ut ad id redeam, unde coepit oratio, & observan-
tiae ac gratitudinis meae in te pignus aliquod eluceat) non ludos lapillos
aëreo, non chrysendera, non signa, non tabulas pictas, non eboris stipes,
non piperis messes, non cinnamoni merces, non ferri temperacula, non argenti
massa, non auri lucentia, non quicquid denique India aut Ganges, unus omnium
annuum maximus, per flumina centum in mare devehit: non caetera hujusmodi
fortuna bona brevi interitura, quae vulgus admiratur, falsoque in veris bonis
enumerat: sed ingenii monumenta, quae nulla vi aut senio convelluntur, ac
obliterantur: hoc est, commentaria nostra in Ovidium de Ponto nuper ad coro-
nidem & unilicium deducta. Quoniam enim superioribus annis, quum
nonduam esses in hoc albo, sed adhuc me duce & praevio in studiis eloquentiae
utereris, tuo nomini vigiliis nostras in Ovidium de Tristibus dicavimus: ita in
prae-

praesentia has quoque enarrationes, tibi etiam nominatim dicatas, laeta illa tua
fronte (ut soles doctorum monumenta) accipies. quas ex Horatii sententia scrius
edendas duximus. opus enim difficile, & laboriosum, non ita praecipitandum
fuit, mihi praesertim, in aliis rebus quum tuis, tum etiam meis occupatissimo.
Hinc autem laborem eam ob causam maxime suscepi, ut tuorum erga me bene-
ficiorum gratitudinem testando, nomen tuum pro viribus aliqua ex parte im-
mortalitati consecrarem, & tua causa studiosis etiam prodessem, pollicitaque
consulerem, ac de Latina lingua & re literaria bene merer. Qua in re gravissimo-
rum etiam philosophorum summa ingenia versata fuisse legimus. Siquidem Chry-
sippus, Cleanthes, alique summae celebritatis philosophi interpretandis fabulis
operam dederunt. Et Ion ille apud Platonem gloriatur se praeclearissima de Home-
ro praeceteris enarraturum. Metrodorus quoque Lampiscenus, & Stefimbros
Thasius, ac Glaucon, alique veterum non modo gravissimos locos, sed Ho-
meri etiam sensa diligentissime explicuere: quos Plato ab interpretandi ratione
Graeco vocabulo Rhapsodos, M. Tullius Grammaticos appellavit. Quare quod
summis ac doctissimis viris laudi fuit, mihi quoque licuisse arbitror, & gratiam
aliquam apud tuam amplitudinem ac literarum studiosos me consecuturum spero.
Has igitur nostras interpretationes quum per gravia tua studia & amplissima ne-
gocia licuerit, non gravaberis lestitare, ut consuecisti pleraque alia scripta & nu-
gas nostras. offendes in his quidem multa scitu dignissima: ac quaedam, ut spe-
ro, de horridis rebus nitida, de jejunis plena, de pervulgatis nova: non velle,
non rustice, non hiulce, sed preste, acquabiliter, & leniter enarrata: quae ti-
bi non modo summam voluptatem afferent, sed etiam ad multiplicem eruditi-
onem plurimum proficient. non enim solum hujus poetiae, sed aliorum quoque
autorum salebrosa loca, quae plurima sunt ab aliis partim omisa, partim non in-
tellecta, aut non attentata, à nobis dilucide enodata, obiter invenies. Quae si
tibi placuerint, gaudebo: nec me oleum perdidisse, gloriabor. Tuum enim ju-
diciam, ac subactissimum ingenium, plurimi facimus. Adde etiam, quod prin-
cipibus placuisse viris, non infima laus est. Sunt etiam alia multo digniora ope-
ra sub incede, tuo ductu & auspiciis inchoata. Quare si haec (ut diximus) gra-
ta fuerint, alia alacrius prosequemur. Facilius est enim currentem (ut ajunt)
incitare, quam commovere languentem. Valebis igitur, mi colendissime Cardina-
lis foelicissime, & Merulam tui observantissimum, ac bonorum omnium, quae
per te est adeptus, gratissimum & perquam memorem debitorem amabis. Verone-
me, Calendis Septembris, M. D. VII.

DOMITII CALDERINI

Praefatio in Ibin.

DOMITIUS CALDERINUS VERONENSIS.

DE Ovidii Vita nihil a nobis in hoc loco scribendum est, quum & a multis
ca tradita sit, & ex Poetae libris facile cognosci possit: unam illam parti-
culam non praetermittimus, quae est de ejus exilii causa. Nam ita ab eo mul-
tis in locis perstringitur, ut cum proferte non audeat, variam interpretantibus
conjecturam praebet: Quae de re ut dicam quod sentio, quum duae sint causae,
quarum altera speciosa est & velandi criminis gratia ab Imperatore Augusto &

Poeta jactata, quod scilicet libros de arte composuerit: altera vera quidem est, sed suppressa, ne Augustus offenderetur passim, tamen quodam carminis involucrio, & verecunde designata, quod scilicet amaverit, ut alii sentiunt, Liviam Augusti filiam. Nam ea flagravat adulteriorum infamia; & damnata est, ut scribunt Plinius & Tranquillus: ut alii suspicantur, Liviam uxorem. Hanc exilii causam testatur Sidonius, qui Ovidium scribit *addictum fuisse Caesareae puellae*. Sed Poeta amoris crimen transferendo imminuit, nam id appellat imprudentiam, non amorem, quod scilicet, dum Caesarem puellam imprudenter coleret, & studiosus observaret, in amoris venerit suspicionem, suamque causam similem ait esse Aëtaonis, qui casu eum spectasset Dianam, quamvis non amaret, tamen perit:

Cur aliquid vidi (inquit) cur conscia lavina feci?

Cur imprudenti cogito causa mihi est?

Insuper Aëtaon vidi sine vase Dianam,

Præda fuit canibus nec minus ille suis.

Nec his assentior, qui eam versum de turpi secreto Augusti dictum putant; nam cum illis placere & lenire Imperatorem studeat, cur scelus objecisset? Corinnam eam ficto nomine appellat, quod fateatur:

Adeverat ingenuam totam cantata per urbem,

Nominis non vero dicta Corinna mihi.

Mihi idem saepe. Duæ autem fuere Corinnae, ut scribit Suidas, utraque carminis Lyrico erudita, unam tantum tradit Pausanias, & eam contendisse cum Pindaro Thebis, fuisseque vicitricem vel formae venustate, qua iudices corrupti sunt, vel linguae Aëolicae gratia, quam Thebani Doricae anteposuerunt, qua Pindarus utebatur, extareque monumentum in quo ejus effigies vitta coronata vernabatur. De hac Papinianus *veteris secreta Corinnae*. & Propertius Idem. Inde Ovidius suam puellam Corinnam appellavit ab eruditionis elegantia & formae. Illud addemus in Ponto eundem composuisse opusculum de piscibus, quo incognita nobis piscium nomina complexus est, ut scribit Plinius.

DION. SALVAGNII BOESSII

Praefatio in veterem Interpretem in Ibin.

Veteris quidem Interpretis Ovidiani fragmenta quaedam lacera & mendosa prodierunt Lutetiae Parisiorum typis Dionysii Pratensis anno 1581. Nunc ipsum locupletiorum & emendatiorum ope duorum codicum manu scriptorum in lucem damus, tametsi falsis & supposititiis Authorum testimoniis aliquatenus foedatam; quemobrem Notae in eundem scribere operae pretium duximus. De illo vero Adriani Turnebi iudicium est hujusmodi, lib. 9. Adversar. cap. 25. *Carmen in Ibin, ut ultero Ovidius ipse fatetur, plurimum habet notis, involutumque est barbaris caecis. In his hanc numeraverim.*

Aut ut Alcibiades infusus pelle juveni,

Turpiter ad dominum praeda ferere tuum.

Sed prior mihi versus navosus videtur, legendumque crediderim. Aut ut Alariter, Nam de Flaminio Alarino tyranno intelligitur, Aristotelis necessario & percaro, quod & nominatum à veteri Interprete fuerat, cuius sermone alii Interpretes compilaverunt, & scripta est mendosa, unde tamen multa odorari poteramus, suppresserunt.

JOANNIS PASSERATII

Praefatiuncula in OVIDII consolationem ad Liviam.

POST optimorum auctorum interpretationem, Plauti, Cicronis, Sallustii, Livii, Catulli, Virgilio, & Propertii, quos in manus sumpsimus, ab eo tempore quo rex invictissimus, aeternaque memoria dignissimus, Carolus ejus nominis nonus, huic nos muneri praefecit, nunquam putavimus fore ut Ovidianum aliquid opus attingeremus. Inveteravit enim opinio, vulgique fama percrebuit, cum poetam esse non multae doctrinae, humilisque & nimium luxuriantis stili; atque etiam, si diis placet, Latinae linguae elegantiam nitoremque in eo requiri: adeo ut Italus quidam vel hac re inprimis nobilis, cum humanioribus literis unicum gnatum imbueret, illa miro artificio contexta mutatae ter quinque volumina formae in patrium sermonem converterit, ne, si Latine legeret, ex Ovidii scriptis sordes & barbariem colligeret beata pueri vena, quae jam tum ad exemplum Maronis properabat, ut plerique Italorum prope ab incunabulis, meri existunt iudicio suo Marones. Delicias hominis! quas an gens sua riserit nescio, multas profecto ipsas, quamlibet nunc tristes, arbitror risum non tenuisse in tam delicato & Sybaritico fastidio. Sive igitur errore vulgi, consensuque multitudinis, sive alia ratione inductus, nondum ut dixi, quicquam de Ovidio explicando cogitarem. Sed cum sceleratus hic annus fororis filium egregiae indolis mihi eripisset, acerbumque ejus desiderium niterer mutis librorum solatiis & alloquiis lenire, accidit ut inter caetera Ovidii quoque ad Liviam carmen consolatorum percurrerem. Cujus carminis bis terque repetita lectio maerorem meum auxit potius quam minuit: hoc tantum sum assequutus, quod aliquanto libentius legere coepi, ut saepe sic infelicis animi prava voluptas dolor. Accessit ad privati casus recordationem imago publicae calamitatis, & oculis obversata est flebilis patriae species, quae tot plagis confecta, & tanquam elata funere, ad dispergendas ejus reliquias, pluribus simul rogis imponitur. O miseram rerum faciem, & luctuosum spectaculum! Ardet jamdiu bello Gallia, communis omnium parces, quae nos genuit, exceperit, educavit: & vix est ut tantum excitatum incendium nisi florentissimi quondam regni ruina restinguatur: quod omen in hostium capita Deus avertat. Verum abstinemus unguis ab hoc ulcere, ne retractatione crudescat: quanquam nec laurus dum crematur tacere potest, nec vir bonus, bonusque civis, intueri sidentem in cineres patriam, & sentire ardorem flammae; quin queratur & ingemiscat. Mortalis tamen accusandus est nemo: culpam hujus vilitatis sustinet *fortuna saevo laeta negotio: Injurioso quae pede proruit Stantes celsas, cum populus frequens Ad arma, cessantes, ad arma Concitat, imperiumque frangit.* Onerandum est invidia crudele fatum, cujus aeternae legi de ortu & interitu rerum humanarum, neque ulli Tribuno intercedere licet, nec ullis populorum comitiis & suffragiis vel derogare vel obrogare. Nam abrogare ne diis quidem conceditur. Vocanda in partem criminis natura, quae certas esse voluit civitatum & imperiorum conversiones ac everfiones, fuerunt haec quae patimur saepe, & semper erunt; Conquirenda modo ejusmodi malorum, cum eveniunt, solatia. Unde, inquires? non è libro de consolatione, Cicronis nomine non ita pridem edito? minime vero. Valeat Pseudo-Cicero, ut hybridam vocem usurpem, & cum Pseudo-Cicerone facessat Pseudo-Cornelius-Gallus. Ad auctores suos,

suos, qui nos fungos putant, redeant trans Alpes, unde huc malum pedem attulerunt. Leuabit melius aegritudinem nostram, quaecumque ex publicis vel privatis malis contingeret, is qui Liviae moerorem tam bene permulcet Ovidius: rationibus argumentisque pervincet, humana omnia esse humane & moderate ferenda: molli objurgatione querelas, muliebresque ejulationes excutiet, virorum fortium exemplis singultus premet, ac reconderet gemitus: alloquutione blanda lacrymas abstergebit: & verum esse demonstrabit quod ait in oratione *μετ' ἀπίου*: disertissimus ac suavissimus Rhetor Isocrates: *ταῖς ψυχαῖς ταῖς νοσηταῖς ἀπὸ τῶν αἰσθημάτων καὶ τῶν λόγων*. Quibus consentiunt haec in scenis & scholis decantata: *ψυχῆς νοσηταῖς εἶναι ἰατρὸν λόγον*. *λόγῳ γὰρ εἶσι φάρμακον λυπηρῶν νόσῳ*. *ἰ λόγῳ ἰατρὸς ἔστι καὶ ψυχῶν πάθος*. Nempe ut canes vulnera sua lambendo leniant, illisque pro medicamento est lingua: Sic animo aegroto, & ictu doloris faucio, salutaris est tempestive adhibita orationis medicina. Memoriae prodiderunt Democritus & Theophrastus viperarum hominumque morsus quibusdam tibi-
 arum infractis modulationibus curari: quod & Ischadici existimant prodesse pluriimum. Contra cum Phrygios modos tibicen incinebat, quasi repentino furore, ac rabie perciti, Galli Cybeles, ferrum in se stringebant, & membra sua leniabant, quae unquam infania tanto intervallo ad eorum gentiles non pervenisset. Non dissimilis est vis orationis & facultas, quae si vehementius in aures audientium infunditur, quantumvis quietas & sedatas mentes concitat ac perturbat: sin levius infundit, perturbatas & concitatas sedat, oleoque tranquilliores reddit. At istae philosophorum, non oratorum, sunt consolandi partes? Quid si philosophos ipsos ostendero suos hortulos, unde remedia morbis animorum perunt, Ovidii fontibus irrigasse? Optime, ut mea fert opinio, de luctu minuendo scripsit L. Annaeus Seneca. Perlegite ejus consolationes ad Polybium Claudii Caesaris libertum: ad Martiam Cordi Cremati filiam; ad Elbiam matrem: nisi mihi concesseritis Senecam id totum Ovidii Carmen pervolutasse, edidicisse, in libros suos transfalisse: ego vobis concedam me nihilo plus sapere quam betam. Si non erit otium, aut pigebit perlegere, istum laborem vobis demam, & inter explicandam singillatim indicabo quid ex Ovidio Seneca sumperit, quid subripuerit: quam astute dissimularit murum, & quam callide commutatis verbis, seu sigis & notis sententiarum, furtum suum occultarit. Interpellabit hic aliquis, & a me Ovidium dices falso alienarum virtutum praeconio commendari: quoniam cruditi viri nuper huic carmini C. Pedonis Albinovani nomen inscripserunt. Pateor, & valde sum admiratus: nec adhuc intelligere potui cur id fecerint. Voteres certe membranas, librosque manuscriptos, sicut consueverunt, ejus rei testes nostros producent: & ut producerent, quis aequus Praetor infamiae & titubantibus librorum testimonio fidem haberet, & secundum eorum tabulas licentiam daret: ac non potius vetaret interdicto ne Ovidius de antiqua possessione, & velut de avito fundo deieceretur? Alio confugiunt, & Ovidianum characterem non esse, nobis persuadere conantur. Equidem si versarer in meis numis, & illi parum locupletes essent, meam illis pecuniam citius quam istuc crederem. Quod autem ajunt clientem Drusorum fuisse Albinovanum, & ideo haec scripsisse in laudem Drusi, cujus comes in Germania fuisset, & navigationem in Oceano versibus mandasset, eorum pace dixim, frustra sunt: Siquidem ex iis ipsis versibus, qui hodieque extant apud Senecam, & ex Corn. Tacito, satis liquet, non ad hujus Drusi, sed ad Germanici filii navigationem eos

versus referri oportere. Nec melius divinant, cum hariolantur eundem esse Celsum Albinovanum, scribam Tiberii Neronis, aequalem & familiarem Horatii. Numquam ille fuit tam magni oris ac spiritus, ut ejusmodi carmen funderet, homo percentis ingenii, nec ingenii pudoris, ut aperte testatur Horatius in quadam ad Julium Florum epistola.

Quid mihi Celsus agit? monitus, multumque movendus

Privatas ut quaerat opes & tangere vitae

Scripta, Palatinus quaecumque recepit Apollo:

Ne si forte suas repetitum venerit olim

Grex avium plumas, moveat Cornicula risum

Furtivis nudata coloribus.

Postremo, ne cuiquam amplius illudat haec Aesopica Cornicula, neve, ut Cumanus aellus Leonis gerat exuvias, plus quinquaginta locorum comparatione ita comprobabo esse Ovidii, ut, quod ait malus arbiter comicorum, si quis contra sentiat, nihil sentiat. Unum hoc duntaxat superest, ut Ovidiani carminis argumentum paucis eloquat. Augusto Caesari duas fuisse uxores accepimus, Scriboniam, & Liviam. Sponsae enim Serviliae Maureici filiae conditione uti noluit, & Claudiam Pulviae virginem intactamque dimisit. Scriboniae mores, ex qua filiam suscepit Julian, legis Juliae dedecus, ferre non valuit, eamque sibi res suas habere iussit. Liviam cognomento Drusillam, captus insigni forma, matrimonio Claudii Tiberii Neronis, cui jam filiam Tiberium genuerat, & ex altero gravidam, domum abduxit, ubi intra mensem tertium hunc Drusum peperit, cujus mortem deserit Ovidius, olim Decimum, mox Neronem praenomine, quem tanta suspicio fuit ex vitrico per adulterii consuetudinem procreatum, ut Graecus senariolus vulgo jactaretur: *ταῖς ἐπιχρῆσαι ἢ ἔχρησα πῦρρα*. Ex Livia nihil Augustus liberorum tulit: nihilominus in liberum loco ac numero privignos habuit Tiberium atque Drusum: eosque ad republicae curam admovit, & iussit imperii partem capeffere. De Tiberio nihil hic necesse est plura dicere: frater ejus Drusus, in Augusti gratiam à Senatu legibus solutus, ante legitimam aetatem Quaestor, Praetor, & Consul factus est. In Quaesturae & Praeturae honore dux Rheticus, deinde Germanici belli praeclearissimas res gessit, quas recensit Ovidius vade jus ovandi & triumphalia cepit ornamenta. Post praeturam, inito statim consulatu reperit expeditionem Germanicam, ubi morbo, quem ex equi lapsu contraxerat, supremum diem obiit, in aelivis castris, quae ex eo scelerata sunt appellata. *Adolescens ille*, inquit Vellejus, *tot tantarumque virtutum fuit, quot & quantas natura mortalis recipit, vel industria percipit: cujus ingenium utrum bellicis magis operibus, an civilibus suffecerit artibus in incerto est. Morum certe dulcedo, & suavitas & adversus amicos aequa, ac par sui aestimatio, inimitabilis fuisse dicitur, & civium corporis pulchritudo. Illam autem magna ex parte domitorem Germaniae, plurimum ejus gentis, variis in locis, profuso sanguine, factorum iniquitas, consulem, agentem annu tricesimum, rapuit. Nihil attinet commemorare qua pompa, (ea triumpho finissima fuit) corpus relatum in urbem, crematum, sepultumque in campo Martio: utque defunctum cum pro concione ludaret Augustus, deos precatus sit, similes ei Caesares suos facerent, sibi que tam honestum quandoque exitum darent, quam illi dedissent. Elogium insuper versibus à se compositis, sepulcro insculpsit, prosaque oratione, vitam ejus complexus est. Livia mater audita morte filii, in primo illo furore, cum maxime feroces, impotentisque sunt mi-*

seriae, se consolendam Arrio philosopho Alexandrino praebuit: in eaque orbate maieculum animum, feminaque principe dignam constantiam exhibuit; ut quae simul cum cinere atque ossibus filii dolorem suum ejus tumulo intulerit. Haec è Vellejo Patreulo, Seneca, Plinio, Suetonio, Cornelio Tacito, epitoma Livii in pauca contulimus, ut aperior vobis esset & planior ad Ovidiani carminis explicationem via. Habebis brevis libelli brevem praefatiunculam: quae tamen vereor ne sit aequo prolixior: & imitatus existimer malos architectos, aut inepte ambitiosos patres familias, qui ne in re angusta videantur anguste habitare, aliquando parvis acedibus magne praeftruunt vestibula.

JOANNIS PASSERATII

In OVIDII ARMORUM JUDICIUM PRAEFATIO.

Unquam fore putaram, ut senel explicata consolatione ad Liviam super morte Drusi, Ovidium rursus attingerem: non quod eum auctorem aspicerem, quem semper existimavi perbonum & perutilem stylo juventutis: sed quod illata operam arbitrarer in obscurioribus scriptis illustrandis melius collocari posse. Mutavi tamen consilium; nec propterea levitatis & inconstantiae crimen permissum: quin vos quoque spero meam rationem esse probaturos, ubi cur id libere intelligeris. Primum quaerenti mihi & circumspectanti libellum qui horum dierum brevitati conveniret, occurrit mihi haec de Achillis armis inter Ajaxem & Ulyssiam contentio paucis descripta versibus: simulque objecta Terentiani Geste religio, qua facilius moveor, quod meae favet ignaviae: Interdixit haterolus: Haterolus venit aliquid magis ante brumam incipere. Deinde ab officio nostro, susceperatque eloquentiae professione, non est id carmen alienum, in quo nota & hectorum praeccepta nemo desideret: sive ad fidem faciendam, sive ad flectendos permovendosque animos eorum qui audiunt: omnesque fateantur esse verissimum quod in libro primo de Oratore scribit Marcus Tullius. *summus est oratoris praeter, numeris devotior paulo, verborum licentia liberior, multis ornandi generibus socius, ac sine per, in hoc sermo idem, quod nullis circumscriptis terminis ac definitis jus sum, quoniam ei licet, eadem illa facultate & copia, vagari qua volit.* Et in libro tertio. *Poëta est cum oratoribus proximo cognatio.* Item in Oratore ad Brutum. *Etiams praeter quaestiones attulerunt, quidam illud esse, quo ipsi ab oratoribus differunt: numerus antea videbantur & versu: nunc apud oratores numerus increbuit.* Hoc autem laudabilior est poëta, quod Oratoris virtutes persequitur, cum numero sit ascribitor. At hoc pocina in minutis scholis tritum, & pueris decantatum, parum hujus loci amplitudinem decet. Improbum facinus, & animadversione dignum censoria? Equidem tam prostratum, coquid tam proculcatum quam urbis vias, quas equi, boves, asini, muli, hominesque citellarii, assidue trunt? Ideone me continebo domi, ne bipes ingrediar inter quadrupedes, & carebo publico, ne minuan majestatem ordinis; vel, si prodire huc velim, cogar dignitatis causa, cum simis & felibus in tegulis ambulare? Non ascendam illuc, opinor: imitabor potius Chalcidensem T. Quintii hospitem: atque ut ille bellus scitusque convivor, cum Imperatori Romano, ejusque praetoriae cohorti coenam daret, omne genus vacuonis, speciemque ferinae carnis, variis condimentis effinxit: Sic ego casdem istas vulgares epulas, ut caeteri, nempe Ovidium, vobis apponam, sed alio pacto condian. Libet enim magnifica verba fundere, ut gloriosi coqui solent in Comedias.

moedii. Tenuis erit forsitan apparatus: nimirum in re tenui: quanquam, si Martoni credimus apiculas suas jactanti,

In tenui labor, at tenuis non gloria, si qua

Nunius laeva sannt, antiqve vocatus Apollo.

Huc adde quod ad interpretationem Ovidii passim Homerus adhibendus, advocandus saepe Sophocles, alique Graeciae principes Tragoediae: conquidendae colligendaeque sparsae ac laceratae poëtarum reliquiae, qui latine eam sabellam expoliverunt, ut Attius, & Pacuvius, omnisque aevi doctissimus M. Varro: nec Livius Andronicus Enniusque sunt praetermittendi, quos vertisse Ajaxem ex antiquis Grammaticis cognoscimus. Horum si extarent integrae tragoediae, hodie, ne quid dissimulem, nihil mihi esset cum Ovidio negotii: nunc, quod solum licet, cum Ovidianis conferam illa fragmenta, quae superesse voluit temporum injuria: eaque locorum inter se comparatio, nisi fallor, vobis erit non injucunda. Idem autem quod armorum judicium vocaverunt, valde olim probatum celebratumque fuit: Caesaremque ipsum Augustum in eo genere, luisse jocus illius indicat, quem refert Macrobius his verbis. *Ajaxem tragoediam scripsit, eamque quod sibi displicisset, deleverat. Postea Lucius, gravis tragoediarum auctor, eum interrogavit, quid ageret Ajax suus: in spongiam, inquit, incubuit. Praeterea nobiles pictores, ut sunt gemini germani poëtarum, (scilicet Ζωγραφία μικρῆς σκαπῶσι, καὶ οὐκ ἔστι Ζωγραφία λαλιῶσι) in eo se argumento libenter exercuerunt, suaeque tabulas iis coloribus inusserunt. Timarchem & Parrhadium testor, quorum hic, Sami, magnis suffragiis, ut Plinius loquitur, ab illo, in Ajace armorumque judicio superatus, herois nomine, se moleste ferre dicebat, quod iterum ab indigno victus esset. Itaque in eo carmine nec opera mea nec vestra ludetur: nec si propior stylus hic quam cothurno, vobis vilior habebitur: nisi forte quosdam ab Ovidii lectione abducit Senecae Philosophi, & Fabii Rhetoris auctoritas, qui Ovidio non multum tribuunt, sive potius plurimum detrahunt. Fabio prius, posterior Senecae respondebo. Fabius in libro decimo Institutionum oratoriarum, capite primo, ubi de vi & facultate poëtarum utriusque linguae differit, ita de Ovidio pronuntiat. *Lascivus in heroicis quoque, Ovidius, & nimium amator ingenii sui.* Nec procul hinc: *Ovidius utroque (Tibullo & Propertio) lascivior.* Ac paulo post. *Ovidii Medea (id tragoediae nomen) videtur mihi ostendere quantum vir ille praeslare potuerit, si temperare ingenio suo quam indulgere maluisset.* Amat ingenium suum Ovidius: magnum crimen, & ad tribunal L. Cassii quaestoris detentum? Mirum ni oderit: more hominum facit, & praecipue poëtarum, qui omnes Sulleni sunt & Aquinii. Indulget Ovidius ingenio suo: advectum credo, est aliqui ex Africa novi: an si genio suo indulgeret, sapere multorum judicio diceretur, Fabii sententia diceretur insanire quod suo indulget ingenio? Bonis nostris benignus & liberalius, citra reprehensionem, nobis uti conceditur. Nostris ingenius, tanquam equis, quo libitum est eumque vehimur: campumque & plannem nacti, non tam iis adducimus habenas, quam laxamus & immittimus. Lascivit Ovidius, & luxuriat, hoc ego laudi duco, quod tu vitio vertis: quod tu obesse putas, id ego prodesse adolescentulorum studiis exillimo. Est vero pervincam, eo si certemus iudice, quem tu iniquum egerare non audeas. *Volo, inquit M. Tullius in libro secundo de Oratore, se esserat in adolescente focanditas. Nam facilius, sicut in vitibus, revocantur quae se nimium profuderunt, quam si nihil valeat macteres, nova sarmenata cultura excitantur: ita volo esse in adolescente unde aliquid ampu-**

liber in malos Poetas, epigrammata, è quibus versus ille apud Martialem in secundo epigr.

Ride, si sapi, è puella, ridi.

Etiam orsus librum de bello Actiaco, & libellum lingua Getica, de quo sic ipse lib. iv. ex Ponto eleg. xiii.

*Ab pudet: Et Getico scripsi sermone libellum,
Structaque sunt nostris barbara verba modis.*

*Et clausi; gratari mihi, ceepique poetæ
Inter inhumanum nomen habere Getas;
Maeritum queris? laudes de Casfare dicit,
Adguta est novitas numine nostra Dei.*

*Nam patris Augusti docui mortale fuisse
Corpus: in aethereas nimen abisse domos.
Esse parem virtute patri, qui frena rogatus
Saepe recitati coeperit imperii.*

Unde hanc scripsisse Tiberio imperante, cumque adeo facilis ejus disio videatur, ubi tamen occurrit, ubi ob trajectionem verborum durusculus dicitur. ut cum sic incipit librus de arte amandi:

Si quis in hoc artium populo non velit amandi.

inducit alioquin:

Si quis in hoc populo legens non velit amandi.

Ac ipse hoc mallem, si legis vocabulo artis nomen satis exprimeretur. Fidem multa illo attributa, ut carmen Panegyricum ad Pisonem, cujus in MSto haec invenitur *Lucani Caratidion de laude Pisonis.*

Quidam etiam deterioris notie, ut Grammatici cujusdam Christiani Philonela, alius item Pules, & alia quaedam. Aliqui vero hominum sunt nec meliorem eruditorum, in his libri tres de Verba, minus etiam Ovidium referentes, quam suavis hominem. Nec ab inutilis libris Ovidii esse nomen impositum, sed scriptore ipso indicat hoc lib. 11.

— in nova ferens

Corpora parvas crevit.

Et lib. 111.

— memini dicere licet de Jove verba

*Esse quare in Jove revolvitur affare remans,
Quo mare, quo tellus, caelestaque vigis coeli
Aethera, Et mundi motus operis laborat.*

Quae sunt ex lib. 1. Metam. etiam loquitur postea, quasi inter Getas dogeret, se loquitur

*Nam quoniam multum mihi iam seruire negatum est
Ovis noni.*

Vide autem quilibet Poetam. Etiam Ovidium inducit loquentem, quasi Evangelium videtur,

*Libus Coluana me represento ceterorum,
Dum tanto ipse trahit, quia si non traxerit, ipse
Nunc ceteros ceteri, Et ad ipsam nona venire.*

Ovidii de verba meminere Theodorius de Nien in Nemore unionis tract. vi. cap. xxxviii. & Gobellinus Perizonia in Cosmodromio aetatis 114. cap. xvi. & 1527.

aet. iv. cap. x. meminere quoque, sed ut suspecti scriptoris Henricus de Hervordia in Saxonia. in historia Laurentii Mulleri, atque exinde in Glandorpii Onomastico legas hodieque extare versus monumento Ovidii incisos: esse vero hujusmodi,

*Hic situs est vates, quem Divi Caesaris ira
Augusti Lat. a cadere jussit humo.*

*Saepe miser vultu patrii occumbere terris,
Sed frustra, hunc illi fata dedere locum.*

Verum neutquam haec capiunt aevum Augusti, vel Tiberii.

BORRICHUS de Poetis Dissertatione 1. §. 21.

P. Ovidius Naso, eques, patria Sulmonensis, natus anno V. C. DCCXI. hoc est, primo à morte J. Caesaris, juveniles annos in studiis & foro egit, sed paulatim ad amores & musas propentior Roman concessit, ibique ingenii humanitate, nobilitate generis, & venustate carminis statim coepit inclarescere. Poeta, si quis unquam, facilis, natus, expeditus. Extant libri ejus Pastorum vi. (nam totidem periere) antiqua eruditione patrum, Pontificumque referti, quibus cum *Bart. Morisotus* sex alios ad suppleendam lacunam adjecerit, mirum quantum à suavitate Nasonis degeneret. Quod si genuini sex in pago prope Ulmam delitescant, eum creditum quondam *Celsi Protacio*, magnam ab eruditis inibit gratiam, qui tam nobilem Thesaurum queat exsculperere, sed deceptum *Protacium*, credibile. Superfunt *Metamorphoseon* libri xv. non illo quidem stylo sublimi Epico, sed tamen decoro, arguto, numero exarati, & hoc ipso, ut caeterae virtutes praeterantur, ingeniosissimi, quod miro artificio omnes propemodum veterum fabulas ab initio orbis, ad sua usque tempora perpetua serie, & velut catena quadam amabili connectant. *Heroides* & *Amorum* libri purissimae dictionis sunt, sed impuri plerumque sensus, quibus sive Juliam Augusti filiam amoribus suis implicaverit, quod creditum Sid. Apollinari, sive urbem lascivo scripto corrupit, sive denique Augusti incepto oculos conscelerarit, quo ipse l. 111. Trist. videtur inclinare, certe in exilium missus Tomis conseruit. In qua calamitate non tantum Getice poetari didicit, sed & Ponticis suis *Tristiumque* libri Augusti misericordiam non destitit evocare, quanquam incassum. Creduntur haec exulis scripta humiliora esse caeteris ejus operibus, ut inter barbaros & miseriam nata, at sane quantum iis detractum majestatis, tantum ex ingenio additum varietatis & pulchritudinis. Neque enim ingenium in exilio ipsi excidisse, satis docuerunt mordaces in *Ibim* dirae, tot exemplis ex eana antiquitate petitis aculeatae, ut mirum sit, homini, instructissima etiam Bibliotheca viventi tantum suppetere posse apparatus, quantum ipsi extra pluteos suggestit memoria. Plura scripsisse Ovidium constat, de quibus *Lil. Gyrardus*, *Vossiusque*, sed *Philomela*, Panegyricum ad Pisonem, Pulicem, & de medicamine faciei non esse Ovidianae foetus, consentiunt eruditi, ut nec omnes *Heroidum* Epistolae. Inter editiones operum ejus nulla castigatior est *Nic. Heinsii*, quam & postea secutus est *Berehardus Chippingius*. laudatur & Ovidius Variorum. In optimis Nasonis versibus ille est,

— Finemque potentia coeli

Non habet, Et quicquid superi volvere, peractum est.

Rf 2

Cre.

Creditor obiisse Tomis anno V. C. DCCLXX. hoc est Christi XVII. monstra-
turque ad urbem Kioviam ejus sepulcrum, si verus *Brietius*.

TESTIMONIA

Quaedam veterum & recentiorum.

Vellejus Paterculus lib. 11. cap. 36.

Ubius & Naso perfecti sunt in forma operis sui.

Seneca lib. 111. Natural. Quaest. cap. 27.

*Inularum mole eminent montes & ipsas Cycladas arguit, ut ait ille Poëtarum
ingeni ostentans, sicut illud pro magnitudine rei dixit, omnia pontus erat: decram quo-
que litera ponto nisi tantum impetum ingenii & materiae ad quæritas ineptas redidisset.*

Nat lupus inter oves, fulvos vehit unda leones.

*Non est res satis sobria, lascivire decorato srbe terrarum. Dixit ingentia & tantæ en-
surgens imaginem cepit, cum dixit:*

Extincta ruunt per apertos flumina campos,

— Pressæque labant sub gurgite turres.

*Magnificat hoc, si non curavit, quid ovis & lupi faciant. Natari autem in diluvio &
in illa rapina potest? aut non eosdem impetu pecus omne, quo raptum erat, morsum est?
contempti imaginem, quantum debebas, obrutis omnibus terris, coelo ipso in terram ruc-
tu. Profer, dices enim quid deceat, si cogitaveris orbem terrarum notare.*

De hac Senecæ censura vide Schelium ad Dialogi de Oratoribus cap. 23.

Idem Controversia XXVIII.

*Propter hoc & alia, quibus Orator potest Poëtae similis videri, solebat Scavrus Mon-
tium inter vates Ovidium recare. Nam & Ovidius nescit, quod bene cessit, relin-
quere. Non multa referam, quæ Montianæ Scavrus vocabat. Uno hoc contemus
vno. Cum Polyæna esse abducta, ut ad tumulum Abillæ immolaretur, Hecuba di-
xit (lib. XII. Metam. 503.)*

— Cuius ipse sepulti

In genus hoc pugnat.

sternat hoc contractus esse, adiecit

— tumulo quoque lenis hostem.

Nec hoc contractus adiecit,

Aenciæ fecunda sui.

*Ajebat autem Scavrus rem veram: Non minus magnam virtutem esse, scire desinere,
quam scire dicere.*

Idem Controversia XXXIII.

*Vincius summus amator Ovidii, hunc, ajebat, sensum disertissimè apud Nasum Ovi-
dium esse positum, quem ad fingendas similes sententias ajebat esse memoriam tenendum.
Occiso Abille hoc epiphonema apponit (lib. XII. Met. 607.)*

Quod Priamus gaudere fenex post Hæctora posset,

Hoc fuit.

Quintilianus lib. x. Instir. Orat. cap. 1.

*Lascivus in Heroicis quoque Ovidius, & nimium amator ingenii sui, laudandus tamen
in partibus. Et nov: Ovidius Tibullo & Propertio lascivior. Et iterum: Ovidii
Medea videtur mihi ascendere, quantum vir ille præstare potuerit, si ingenio suo tempo-
rare, quam indulgere malisset.*

Mar

Martialis lib. 1. Epig. LXII.

*Apolodoro plaudit imbrifer Nilus,
N sone Peligni sonant.*

Lib. III. Epig. XXXVIII.

*Insans: omnes gelidis quicumque lacernis
Sunt tibi, Nasones Virgiliisque vide,*

Lib. v. Epig. x.

*Rara coronato plantere theatra Menandro;
Norat Nasonem sola Corinna suum.*

Lib. VIII. Ep. LXIII.

*Non me Pelignus, nec spernet Mantua vatem,
Si qua Corinna mihi, si quis Alexis erit.*

Autor de causis corruptæ eloquentiæ, cap. XI.

Nec ulius Asini aut Messalæ liber tam illustris, quam Medea Ovidii.

Statius lib. 11. Silv. VII. vers. 75.

Cedet Musa rudis ferocis Enni,

Et docti furor arduus Lucreti,

Et qui corpora prima transfigurant.

Spartianus in *Aelio Vero* cap. 4. *Aelius Verus Ovidii libros Amorum in lecto sem-
per habuit.*

Laetantius lib. 1. de *Falsa religione* cap. 5. *Ovidius quoque in principio præclari
operis sine ulla nominis dissimulatione à Deo, quem fabricatorem mundi, quem
rerum opificem vocat, mundum fatetur instructum.*

Hieronymus in *Oseam* cap. 11. *Hujus Beli Semiramis, de qua multa & miranda
referuntur, muros Babylonis extruxit, de qua insignis Poëta testatur lib. IV.
Met. 55.*

— Quam dicitur olim.

Coctilibus muris cinxisse Semiramis urbem.

Julius Scaliger in Hypercritico. p. 788.

*Jam vero ad eum pervenimus locum, in quo ingenii magnitudo & acumen judicii exer-
cenda sunt. Quis enim de Ovidio satis digne dicere possit, nedum ut audeat eum repre-
bendere, &c.*

Ex Josephi Scaligeri Prolegomenis Manilianis, &c.

*Uno vincitur (nimirum Manilius) quod non potest manum tollere de tabula, & (quod
tam falso, quam inmerito, Ovidio obiectum olim) nunquam scit desinere, &c.*

Ibidem.

*Hoc ut non mediocre vitium est in nitido scriptore, ita puri sunt ab hac labe (nimia
casuadem vocum iteratione) principes Poëtae, Virgilius & Ovidius.*

Idem in Libro III. Poëtices. p. 261.

*In omnibus illud in primis cavendum est, ne inepte discurras, nisi libros com-
ponas eam ad rem destinatos: quemadmodum Ovidius fecit in libris Transforma-
tionum, & Lucanus.*

Victorius lib. XII. *Var. c. 5.* *Ovidius, ut oratione ac versibus, ita vita & mo-
ribus encryvatus.*

Ex elementis Rhetoricae Johanni Camerarii.

Deus & de leviorum artium studio, ut Cicero placet, & ex illo nobiles poetas duos veluti in medium producamus, Tibullum atque Ovidium. Utrunque mollem, ac tenerum, & facilem: qui ambo & amores cecinere, & veritatis illos includere, quasi remissi & solutioris cuiusdam modi, quos Elegiacos vocant. De his inter veteres contentio fuit, uter alteri praefertendus videretur. Ego vero quoties Tibulli carmina lego, nihil amplius requiro, neque venutatis, neque elegantiae: doctrinam autem & eruditionem admiror. Omnia arte studioque summo climata mihi videntur. Itaque in maxima facilitate, illa tamen cura elaborationis & diligentiae conspicitur. Verba optima, sententiae exquisitae, compositio omnibus, ut ajunt, numeris perfecta. Ex quo necesse est hoc consequatur, carmina ut sint & canora, & splendida, & concinna. Quid autem in Ovidio, quaeve laus eminet? Primum ingenii tanta vis, ac tam agiles, tamque celeres motus, tam pronta facultas, tanta bonitas in hac parte naturae, ut in facili, & extemporali genere quodam, nihil reperias non solum quod scriptis illius anteferre, sed ac conferre quidem possis, nihil in illis sollicitum, nihil quaesitum, nihil anxium. Sententiae verba urgentur, verba sententiae incitant. Nulla copia, nullum ornamentum, nulla insignia sunt orationis, quae non intelligata eadem aut conquisita fuerint ab hoc poeta, sed quae non illi ultro occurrunt & suppetierint, ut jam aliquibus fastidiosus scilicet, offensionem magis, quam delectationem haec esse soleant, & dolori invidis, ex quo obrectatio alienas quasi divitias insidians nascitur.

POETAE ELEGIACI.

*Et gravis & cultus, paroque similis amani.
Dulciaque eloqui verba Tibullus habet.
Mollis & abstrusus, tenerique Propertius oris,
Interdum Baccas sed trahit ille pedem.
At facilis NASO, succans pleno aequora velo,
Pectore Castales divite fundit opes.
Ihs celebrat blandos Elegiaci docta poetas:
Dicorſi quavis, laus suo quemque manet.*

Georgius Fabricius.

Apologiae pro Poetis Latinis pag. 484. post Gifanii observationes in Latinam Linguam.

Tantae semper omnibus admirationi Ovidius fuit, at non ingeniosus, sed ingenium ipsam? Non Latinus, sed ipsa Latinitas: non Musarum sacerdos, sed ipsam Musarum numen sit habitus. Quis enim pura? quis elegantiora hoc Poeta scripsit? nec velim pro eo scriptorum multitudinem suam esse Nasonis auctoritatem, sed cum perventum a patris nostris fuerit, ut qui absolute, multa idem scripserit. Hinc certe Ovidium summum in suo genere fuisse colligitur, quod infinita & absolutissima ingenii sui monumenta nobis dedit: sed in divino Metamorphoseon opere tale sui specimen exhibuit, ut diversas fabulas diversissima temporum ratione ac serie gestas tam admirabili ordine explicavit, ut non variae, sed una videri possit, & ab eo illius inventores Graeci tamquam ab aliis accipiant, Maximumque Planudes unum ex Latinis omnibus Graeciae donavit. Quod est

tem ad Latinam linguam attinet, eruditi omnes uno ore consentent, si funditus illa esset amissa, unus autem Ovidii scripta exstarent, ex illis commodissime posse restitui.

Ex Dionisii Heinsii Libro de constitutione Tragoediae secundum Aristotelem.

Omnis Ovidius transcendit. Sive falsa probabiliter, sive obscura perspicue, sive utraque ornate, sive omnia simpliciter sunt exponenda. Falsa, ut in Metamorphosi. Obscura, ut mathematica, & antiquitatis arcana in Fastis. Quae ad mores pertinent, ubique. Etiam cum ludat aut lascivet. Idque verbis & oratione vulgari. Ut & dicat quae velit, & doceat quae quisque intelligat, tam admirabili felicitate, ut cum quivis idem posse videatur, nemo possit, nemo, nisi magni animi & excitati, tentare idem ausu; sapientes etiam desperent. Ubi que sententiae, ubique loci communes: de ignorantia, de discipulis, brevitate formae, opum contemptu. Neque semper falsa narrat. Ut in opere jam dicto: in quo plurimas historias exponit. Ut Lucretiae. Nam quid cum simplicitate illa comparandum? quam indocti & rustici fastidiunt: urbani & ingenui sine ulla imitationis spe adorant. Ecce celeritatem:

Nox superest. tollamur equis, urbemque petamus.

Dicta placent. frenis impediuntur equi.

Pertulerant dominos. regalia protinus ipsi

Tecta petunt. cultos in fore nullus erat.

Nullus equus, ac vix cogitatio humana, hanc celeritatem assequatur. Tale est illud:

Sic sedit: sic culta fuit: sic stamina nevit:

Injectae collo sic jacuere comae.

Hos habuit vultus: haec illi verba fuerunt,

Hic color, haec facies, hic nitor oris erat.

Numerorum autem tanta in hoc scripto, cujus partem alteram habemus, paritas, simplicitas, ac invidenda suavitas, ut, quid magni viri velini, cum mutari quosdam posse existiment, neque ipsi, nisi fallor, neque nos intelligamus. Nondum enim cuiquam id probarunt, cum in simili scribendi genere versati sunt. Libri Tristium, & qui De Ponto inscribuntur, quo ab omni affectatione (quanquam iis cum plerisque illius scriptis hoc commune est) magis alieni sunt, eo magis commendari juvenuti debent. Et ubique Latinitas, vel inter prima. Ut non temere Muretus, quo, post literas venatas, nemo sine affectatione elegantius scripsit, quendam, qui auctori tanto hanc detraberet, prodigii instar, vis & sulphure lustrandum existimet. Ut & Josephus Scaliger. Julius autem, in Rhetoricis (qui illius libri cum aliis non paucis perierunt) tanquam absolutum & perfectum omni ex parte exemplum, scripta ejus proponebat. Neque temere alia auctoritate quae docebit, quod non semel ex divino ejus viri filio audire memini, ubique confirmabat. Sed natura ejus viri, candor, ingenitas, velocitas, quae in narrationibus potissimum elucet, supra votum est. Proximum est ergo, recte de iis judicare.

Barthius ad Papinii lib. 11. Silv. 14. 19. Rem nitidissimis verbis, & plane Calliope cantatrice dignis, narrat Ovidius lib. 4. Metam.

Ad lib. 111. Silv. 11. 38. Quomodo Antbedon formam perdidit nimis eleganter & Poetice describit Ovidius.

Ad lib. 111. Silv. 14. 41. Narcissi fabulam pene ultra humanum ingenium comitatur & venuste describit Ovidius.

Ad lib. 1. Theb. 150. Nimia propterantia saepe peccat Ovidius, quem tamen contestatio propria excusabilior in facit, de opere a bu'o velut auctoris rapto.

Ibid. vers. 219. Ovidius ingeniosissimus Poetarum, tamen raro contumissimus.

Ad lib. 11. 92. Sane ego Valerium Flaccum Argonautica scribentem legere malo, quam

quam cui Ovidium vel Papinium, quorum ille tenuem materiam lascivia utique voluisti aut depulchasset, hic magni quent a coacti vixisset.

Ibid. vers. 212.) *Femine comas descriptionem ingeniosissimam (Metamorph. lib. 12.) qua acutiora & venustiora nulli ope humane mentis excogitaveris.*

Ibid. vers. 172. *Mira lascivitate & coarctate inimitabili, qui est genius Nasonianus, fabula resonat.* Vide & ad lib. 111. 290.

Ibid. ad lib. 111. vers. 192. *In Niobe magniloquentia poenaeque describendis, seipsum nihil Ovidius, quam suspexit non pauca ex Tragicis sumpsisse, hodie non exstantibus, magis tunc usque volentia.*

Ad lib. 1v. 756. *Libravii non solum tautologum fecerunt Ovidium, sed majoribus illis inerte minor subdere fecerunt Ovidium Poetam cautissimum, & alia omnia potius quam tautolog ac notum meritum.*

Ad lib. v. 367. *Vergilii gratitati si facilitatem Ovidii incomparabilem composueris, intraberis ingeniosissima non hominum differentiam. Papinius ad eos nihil.*

Ibid. v. 381. *Quae arduitas dicta sunt, nec ope alius ingenii humani fieri possunt praedantiora.*

Ad lib. vi. 536. *In descriptione pugnae Lapitharum cum Centauris inventionum copia, & sermone nitidi coarctate seipsum superavit.*

Ad lib. xi. 32. *Ovidius verus Phœbi odor, quo nemo suavius, & (ut ita loquar) penetratioris usquam infortunio sua vel aliena dequiescit est. Et omni lapide durior sui Augusti animus, qui, si non plane condonare, quod utique & poterat & debet, culpam, remittere tamen exilis atrocitatem uno verbo debet illi quanta tam ingenius laudationibus tanto ingenio.*

Ibid. 202. *Longa serie res ibi narratur, versibus plane Musarum manu scriptis, & ut canendis.*

Ibid. Advers. LVIII. cap. ix. *Dicit universum ejus opus (Metamorphoseon) ingenium potius referre quam curam, quo ipso longe Marone est inferior. Vide reliqua.*

Minutius ad Cicero lib. iv. in Verr. cap. 48. *Elegantissimus Poeta, nulli veterum aut legum, aut doctrina concedens, mira libertate dixit &c.*

Tanap. Faber lib. 1. Epist. 37. *Ubique ingeniosus est Ovidius, quod nemo unquam, nisi qui ipse ingeniosus non esset, negavit. Ubique doctus est Ovidius, de quo non minus apud omnes censuræ, sed haud equidem scio, an alibi doctior sit & ingeniosior, quam in famulo vestitus, neque adeo mirum est, causam suam apud Augustum agebat, Principem Poetam.*

Ibid. Epist. LXXI. *Huius equidem scio, sitne aliquid in toto Latio, quod elegantius, & ingeniosius scriptum ab nullo Poeta fuerit, quam elegia octava libri 11. Ponticorum, ita sunt ibi omnia tersa, ita omnia varia & mirabilia, ut non potest idem non præcipue mirari.*

Mommsen. de Patavinitate Liviana cap. v. *Sunt nonnulli, qui eadem injuria Ovidio afficiunt, ut in narrationibus prolixum & declamatoris arguunt indulgentem, ac fuisse non inter ceteros tantum, sed & inter recentiores, qui hoc illius excusillo ferunt, in quoque Virgillium reperiri indignum sane. Nam quod Barthius ante ipsum idem quoque in Ovidio reprehendit, non miror, erat nimis istarum rerum idoneus iudex, longe ab illis elegantibus amicus, quales in Ovidio deprehendimus. Ab hac vero injuria illum excusant Heinzius, ut non sua tantum, sed Mureti, Josephi Scaligeri & Junii Cæcilius pariter sententia, qui tamquam absolutum & omni ex parte perfectum dicendi exemplum commendat, præcipue in ista, acis ac sulphure laudandos existimet, qui auctori tanto de-
AN-*

ANGELI POLITIANI
ELEGIA DE EXILIO
ET
MORTE OVIDII.

Et jacet Euxinis vates Romanus in oris:
Romanum vatem barbara terra tegit.
Terra tegit vatem, teneros qui ludit amores,
Barbara, quam gelidis alluit Ister aquis.
Nec te Roma pudet, quae tanti iurmitis alumna,
Pectora habes ipsis barbariora Getis?
Esquid, Io Musae, Scythicis in sinibus aegro
Tadria qui morbi demeret, ullus erat?
Esquid frigidulos qui lecto imponeret artus,
Aut qui dulciloquo falleret ore diem?
Aut qui tentaret salientis tempora venae,
Aut somenta manu qui properata daret?
Conderet aut oculos media jam morte natantes,
Aut legeret summam qui pius ore animam?
Nullus erat: nullus. veteres, tu dura, sodales
Heu procul à Ponto, Martia Roma, tenes!
Nullus erat. procul ab conjux, parvique nepotes:
Nec fuerat profugum nata sequuta patrem.
Sicilicet immanes Bessi, siveque Coralli,
Aut vos pelliti saxea corda Getae,
Sicilicet horribili dederit solamina vultu
Sarmata, ab epoto saepe vehendus equo?
Sarmata, cui rigidam demisso in lumine frontem
Mota pruinoso tempora crime sonant.
Sed tamen & Bessi exstinctum, & siveque Coralli,
Sarmataque: & durus contudit ora Cetes.
Exstinctum & montes seabant, & sylva, seraque,
Et fesse in mediis dicitur Ister aquis.
Quin etiam pigro concretum frigore Pontum,
Nereidum lacrymis intepuisse ferunt.
Accurrere leves Paphia cum Matre volucres,
Asfuroque faces supposuere rogo.
Quem simul absumpit rapidae violentia flammae,
Reliquias recto composuere cado.
Impositumque brevi signarunt carmine saxum:
Qui jacet hic, teneri doctus amoris erat.
Ista locum late sancto Cytherea liquore
Irrorat nivea terque quatorque manu.
Vos quoque Pierides vati libastis adempto
Carmine, sed nostro non referenda sono.

TESTIMONIA ET JUDICIA
DE EODEM CARMEN
JULII CAESARIS
SCALIGERI.

Loquitur ipse Ovidius ad Augustum.

Ame utinam inciperes ferus esse, cruento; nec abras
Per caedes faceres ad mea facta gradum.
Si inea te nocuit tetricum lascivus juvenas,
Te juvenem damnas perditus: exsul abi.
Impia squalent squalent penetrantia diris:
Damnati superant nomina foeda rei.
Non te divinum ingenium, non candida tangant
Pectora, non Claria lingua secunda Deo.
Lactea mollicis veteres mea vena poetas,
Et rerum docuit pondera certa novos.
Cum te laudarem tuae sum mentitus: ob unum hoc
Exilii fuerat debita poena mihi.

DANIELIS HEINSII
ELEGIA

In natalem P. Ovidii Nasonis diem, ab eo proximum qui natalis Minervae.

Ante duos, sulci vestroem velleris, ortus,
Sed adlit: medio nato Minerva fuit.
Altera lux vitur festis de quinque Minervae,
Et Divae auspiciam bella coloris habet.
Quae, licet uberius Peloponnesus aquis,
Romanas tamen est inter habenda, dies.
Illa dies terris Nasonem contulit: ille
Sidus inocciduum perpetuumque dedit.
Protinus excepit nascentem Aeneia mater,
Et pueri curas ducere iussus Aeneas.
Nec lucis memor ipsa sive, Trionis virgo
Adfuit, & Phoebus, Pierideque Deae.
E quibus una soror jam motosa sustulit urnam:
Altera sic monitis illius orsa loqui,
Vix puer, dixit: septemque assurgite montes.
Isfelix Helicon, gloria prima, jaces.
Ingenio vincas Tyberinus, vincas ut armis.
Non alium Graejis fato dederat parem.
Transsulit Aeneas huc Vestae numen, & ignes:
Transsulit ille ignes huc, Cytherea, tuos.
Almæ puer, puerique parens, assurgite nato,
Addat & ad festos hunc quoque Roma diem.

Ille verecundis dictabit verba puellis,
Quae scribat domino quaeque relicta suo:
An gemi in foribus non exauditus amator:
Aut dominæ lenam sollicitabit opem.
Et modo praecipiet, tenerum modo soliet amorem,
Et medici partes conciliator ager.
Nunc species formasque alias inveniet, & annum.
Lapsaque sub terras ortaque signa cavet.
Et nusquam deerit facundae copia lingua,
Grataque simplicitas, mobilitasque viri:
Nec dulcis quamquam in minimis sapientia rebus,
Quae vim non rigide praecipientis habet:
Et quaequid longis vix suadet Graecia chartis.
Non alio Delphus Delius ore canit.
Quod superest, Fortuna fave, sed fata minantur.
Et pluviam coeli discolor arcus agit.
Floquet an fiteam? lacrimae sua verba morantur:
(Verboque cum lacrimis mixta fuisse ferunt.)
Nec magis aut Cremerae, Ticini aut caesa juvenas,
Aut clades superis ulla pudenda fuit:
Nec magis infaustum Romae fuit Alia nomen.
(Inter Caesareas atra sit illa dies!)
Fimibus in Scythicas, utraque binominis Istri.
Ille tuus quondam, perfide, doctor eris.
Non Venus hoc natos de se sperare jubebat,
Ardorem genitrix, Aeneadumque parons.
Tristibus hic elegis patriam plorabit adentem,
Nec Ponti getidam dissimulabit humum.
Qualia deserta Philomela sub arbore, natis
Orba repente suis, aut viduata, gemit.
Qualia Dianam toties redeuntis in undis,
Aut canit, aut fertur, jam moriturus, olor.
Hic fuit innocens disstringet carmen in Ibin.
Archiolochi diris dignior ille fuit.
Dixerat: ingemuit. vocem tenere sorores.
Flet Venus admonitu, flet male gratus Amor.
Indoluit Phoebus: sublestaque verba sorori
Rettulit, ante oculos visus adesse, mihi.
Dicit dies aderat, primasque Aurora tenebras
Purpureis nondum tota premebat equis.
Iste Deum vidi. seu tacitae mentis imago,
Sed somnus fuerit: nec puto somnus erat.
Larva Dei myrtum, dilecta quoque sarta gerebat:
Compositum sibus dextra tenebat ebur.
Littora quoque premens leviter mea tempora myrto,
Sacra dies haec est, & celebranda tibi,

Sacra dies, inquit: quae primam lucis in auras
 Nasonum populis, & tibi Roma, tulit.
 Haec ego, seu Lyeiam, maternaque litora calco,
 Sen Boreas sedes resque, lactus ago.
 Nec pudet, & referam, quanquam pudet (omnia vatem
 Scire decet; coelum vultibus omne patet:)
 Nos quoque laesi Amor, volucrisque potentia Divi,
 Et jatis in coelo favilla nota sumus.
 Nec loquar aut Chiones pulchraque Coronidis ignem,
 Aut veterem Daphnes, aut, Hyacinthe, tuum.
 Et quatenusque suo dedit carmine noster,
 Cum facies verfas nobile cantat opus:
 Pelignis mentini visisso salobribus olim.
 Causa fuit facies grataque forma Deae.
 Nympha fuit, vultu (si quicquam credis amanti,)
 Digna Deo natis coelicisque colis:
 Clari, genus Solymi, Solymo cognominis: de quo
 Salmoneam patriam scis habuisse suam.
 Uteriora sequor. studiis non illo Minervae
 Dedita, nec sylvis arboribusque, fuit.
 Non illi juvenes, non illi flammae curae:
 Non radio doctae, non bene pingit acu.
 Carmen amat tantum, nostrasque amplectitur artes:
 Carmen amat tantum, nostraque sacra colit.
 Negligit & formam, facies sine cultibus ullis.
 Et magis hoc ipso, cultibus orba, placet.
 Hoc quoque jam (quis enim proprio non tangitur arte?)
 Materies nostri magna furoris erat.
 Saepe canit vultuque ipsum commendat Homerus,
 Quisque suas Aegrae gramine parvit oves?
 Saepe lyrae dulcem digitis accommodat artem,
 Alcaeique animos, Sesteburique modos.
 Nondum haec Ausoniae celebrabant numina Nymphae:
 Vix Masus Latii tum coluero viri.
 Cura viri lituus, clypeusque, & cassis, & hasta.
 Pars propriam, positus rure, colebat humum.
 Matre sub immitti ducebant pensa puellae:
 Aut plus aut solitum quoque traherat opus.
 Incalui faveor: nec spes affulsit amanti.
 Haec quoque quo minor est, hoc magis urget amor.
 Deferui coelum, Pelignaque saucius arva
 Ingredior, forma dissimulante Deum.
 Et modo cantantem sequor, & modo pleetra moventem.
 Nunc pleetrum moveo, nunc prior ipse cano.
 Et placui, sensi: nisi si placuisse putavi.
 Scis quare de facili cornua sumas amans.

Nil tamen obtinui, vixque oscula frigida carpsi.
 Haec quoque luctando, nec, nisi victa, dedit.
 Atque aliquid volui. sed enim, probitasque pudorque
 Ingenius tenuit, simplicitasque Deae.
 Festa dies adeo at, Phrygiis qua vestus ab oris
 Constituit Solymus moenia prima suis.
 Conveniunt matres ex ordine virque paterque
 Quilibet, & quaevis festa celebrat anus.
 Nec pudor hic positus in vino ludere mensis,
 Nec pudor instabiles nocte referre pedes.
 Nympha petit latebras, praetentaque fontibus astra.
 Forte illi in manibus docta Corinna fuit:
 Aut aliquid Sapphus. nec enim suus ardor amanti
 Singula noscendi tempora longa dabit.
 Collis humo surgit, quem cingunt undique rivi:
 Sylva tegit collem, frigore grata suo.
 Hortus inest sylvae latissimus. altera pendet,
 Altera pars plana est, utraque juncta sibi.
 Omnis ab arbitrio locus est seclusus: ad omni
 (Halantes Zephyrus excipe) ventus abest.
 Sol quoque abest omnis: nisi cum jam cedit, & auro
 Illudis foliis arboribusque suo.
 Fons strepit in medio, lapsusque è culmine summo,
 Per flores trepidat, quos suus humor alit.
 Densa salix fontem, fontem viridissima myrtus,
 Roeque maris cingit: nec mea laurus abest.
 Nympha petit fontem: siccaque in margine vestem
 Poni. humi vestem: caetera tingit aquis.
 Membra nivem vincant, quae nondum Sole tepescit,
 Impuri nondum quam tetigere pedes.
 Quaeque superfuso commendant omnia rore,
 Commendant speciem sponte nitentis, aquae.
 Subsequer ignaram: vulgoque remotus ab omni,
 Solvor in amplexus, Nympha Latina, tuos.
 Sumque Deum fassus. falso negat. ultima restant:
 Nec nisi cessisset viribus illa meis.
 Victa pudore gemit, patriamque relinquit & urbes,
 Errat & in solis incomitata locis.
 Luna latet nocens, totiesque recolligit ignem:
 Et Solyme pretium virginitatis habet.
 Mota meis fovit precibus Lucina puellae.
 Sponte, suo blandum tempore solvit onus.
 Negligit infantem, gelidamque sub arbore ponit:
 Et potuit quemvis ille movere Deum.
 Venit vis, jussuque meo lac praebuit illi:
 Multaque mei senti suppeditavit apis.

Iudici laesus: puerumque, altricis egentem,
 Lactanti, patrio tactus amore, dedi.
 Forte illic Phrygiae in uirona è sanguine gentis
 Elicta est: uia quae fuit orba deo.
 Strix puerum rapuit: nutrixque doloribus aegra
 Sapposuit furtum, matre iuvante, meum.
 Deterat Nympha u. uisa est indigno parentis
 Nominis: uisus meo non satis apta thoro.
 Calliope sacra genitum circumtulit unda,
 Et quae de tenero nomen Amore gerit.
 Nec semel ad cunabula Cecinid Cytherea mater,
 Et puero somnos conciliavit Amor.
 Vix septem addiderat bis denis mensibus annas,
 Cum patrio coepit dulcius ore loqui.
 Sponte sua uersus tenero decurrit ab ore,
 Ad numeros uolunt uerba ligata suos.
 Et calet, & quous primaeuus tangitur ignis.
 Uno hoc dissimilis, caetera matris habet.
 Plus patrias tamen artis habet: vigor ille paternus,
 Laetaque uis sancti, non habitura porum.
 Multaque quae uulgo non peruidere poetas.
 Non nisi corlestes impetus ille capit.
 Desine iam faciles mirari in carmine motus,
 Et dulca eloquium, pleraque uerba Deo,
 Inuicemque uiri, quo nil foecundius usquam est,
 Pars coeli, & nostri sanguinis ille fuit.
 Sola Venus nocuit, nec amicitia Caesaris ira.
 Uoluerat uari melior esse suo.
 Debit & nobis, (nisi si diversa moueamus:
 Et uero iam coepi non bona uerba loqui.)
 Scilicet, hoc merui, cum de coelestibus unis
 Imperio lauros auspi cunctumq; dedi.
 Scilicet, hoc merui, cum tela emissa per auras.
 A Via, uictorias constituere rates.
 Cum quibus edomitum Reftori cessimus orbem,
 Et uictoria moles Caesariana fuit.
 Quod potui feci, nihil ut aortale teneret,
 Et propria u. lucem conspicuamque dedi.
 Altera lux Divam genuit, lux altera uatem.
 Artibus meruit proximus esse Deae.
 Illi dedit puppim, Scythicas qua funderet undas,
 Ausi tum miseris praeslitit illa uias.
 Haec tibi, quam pietatis fas est adungere Fastis,
 Haec tibi, quae sacros inter habenda, dies.
 Dixerat obrepui: coelumque albae cere sensi.
 Luxque simul nata est, & celebrata mihi.

NICOLAI HEINSII
 Ante Notas in Metamorphoses Ouidii Dedicatio.
 VIRO VARIIS PRO FOEDERATO BELGIO OBITIS
 LEGATIONIBUS PERILLUSTRI,
 CONRADO BEUNINGIO,
 Reipublicae Amstelaelamentis Senatori.

Non Agamemnonium Strophio sic natus Orestem,
 Thebae suspexit Pirithouaque suum,
 Ut tua me, Conrade, fides sibi iurgit, & ille
 Rebus in aduersis saepe probatus amor.
 Non, mihi si Lesbicae premant obliuia sensus,
 Excidas haec pietas pectore lapsa meo.
 Tunc quoque fatalem cum Parca minabitur horam,
 Restabis memori nomen in ore tuum.
 Ipse enim te, care, meus, Conrado, loquitur:
 Gestisti officis ipsa saecula piis.
 Exul areasos Libyae si mittar in aestus,
 Te duce desertum non uideatur iter.
 Mittar inaccessos Nili latitantis ad ortus,
 Taedia longuinae sunt mihi nulla uias.
 Aut ubi Taprobane, modo milite capta Batavo,
 Evocat alipedes aequore Solis equos.
 Dulcius è mihi melle capus, quod gignit Hymettos,
 Quod tegit Hyblaici cera Sicama savi:
 Sidera, tempus erit, mihi cum super alta seraris,
 Gorgoni dorso praepete raptus equi:
 Ore sanans cum fama meo tua gesta loquatur;
 Et te conspicuus erit Batavus eat.
 Distabant memeros hinc turba sororia Phoebi,
 Hinc Deus atratam porriget ipse chelyn.
 Bella tibi Itavorte canam discussa togato,
 Telaque sexanimi fulmine fracta soni.
 Lingua Pericleae sic laudibus aemula uocis
 Saepè locuta foris, saepè locuta domi est.
 Quem te cum rigidis mirata Trionibus Arctos
 Quamlibet iuuita distulit arma manu.
 Gallia quin etiam, quamvis factunda, loquenti,
 Et cunctante rapax Sequana planstis aqua.
 Sen patria attentam tibi Curia commodat aurem,
 Indomitaque trahi uoce Senatus amat;
 Romana talis pro libertate disertis
 Armabat validam Tullius oris operam.
 Nestare Socratei uocans sen chiarae Platonis,
 Et blando Sophiae numine foeta, tenet.
 Ite per annales aevi cauentis ab ortu
 Sen iurat, historicam dum bibis aure fidem.
 Seu uacuum nostro stimularis Apolline mentem;
 Maxima laus titulis surgit ubique tuis.
 Salua anima, angusti saluae ignea corporis hospes;
 Vixque minus coelo mens spatiosa suo.
 Jam tibi per seros late spargenda nepotes
 Perpetuum uero gloria stravit iter

Quas-

Effugiat, cum Dedicationse & Praefatione digererem, hoc Nic. Heinssii Carmen, notis ejus ad
 Metamorphoseon libros praemissum: quare, licet non satis apto loco, quia uacua supererat pagina,
 hic legi uolui.

duere potuisse suscipitur. Burn.
 I. Amor. vii. 40. *Red Heliis nota.* At desub-
 nibus illis nullus hic locus; neque sane non
 inchoat potest vulgata lectio. Aliquot adcri-
 bunt loca, quibus aquae Magiae mentio fit.
 Notus Met. vii. 261. *Torque fons flamma,*
ter aqua, ter se fere lassata. Interim vultum po-
 sita *metuam ante Furem & exulant.* His con-
 jungendi versos l. x. *San fures est, haren, quas*
crematis fons, et haren: fise aliquis vocat; magis
lustratae tunc l. xiv. 209. Sparguntur unguibus
quas velud haren haren &c. Heri. Epod. Od. v.
21. de epiphanis sagunt, per totam domum spargunt
Artemiae arenae &c. Virg. Aeneid. iv. 512.
spargunt & haren fraudatis fons Aeterni. Au-
 ctor Elect. Eton.

II. AMORUM FLEGIA II.

II. vi. 23. *Si fatis,* malo nunc interpretari, si
 in videri amica nra morabitur, ut mouerant
 ad lib. l. Ep. 101. sed excederat. Ha I. A-
 mor. vii. 12. *Si fatis,* id est me com-
 mendent, quod praecedunt. Ep. vi. 31. *Non cur*
hinc hinc. Ep. vi. 37. & 47 *In fatis hinc. Res*
fatae hinc hinc. & na paffim. Burn

vi. 1. *Qui vultus* Hoc desubnion ha producerit
 a Romano Germanice. lib. xvii. Chron.
 6. quod inferunt Tem. vi. Th. f. l. d.

Qua puerum parit fatis gemitu mactata
Voluntate quae dicitur, sed hinc hinc paffi.
 Idem

vi. 1. *Qua puerum parit* Desubnion est lib.
 vi. hinc hinc *San amantem unquam ab hinc.* Vol-
 untate nra mactata & notr. memb. *ibi miffus.*
 obnoxius autem ex uno Nid. *missus ab ori.* At-
 que hinc mactata paffi, quod doctus aliquis
 adscripsit margini libri quondam sui: MS. *Miss.*
25. de mactata ab ori. Auctor. Elect. Eton.

2. *Inferuntur* Unice confirmat heratio, *de,*
per vobis. nec vulgatae Laciniam descendit
 ita exemplum Prodenii. Sequenti versu lib.
 minus *passi plangit tenis.* Idem.

12. *Servit etiam amicum* *terrores* dici creden-
 dia Virgilio l. Eci. 50. calligari jam Vestier,
 cum *non hinc* hinc debet constare, & ad hinc
 hinc dicit. l. xiv. qui etiam *amantem* notr dicitur,
 hinc hinc vir doctus Radlmannus, ubi & nos
 ex Paulino exemplum produximus. Burn.

13. *Non in* Membra. ver. id est. *Nepos inim.* Ter-
 tio. *caedem inter se.* plangit *inter fere fr.*
 Sed Vicenna editio cum fer. mactata, *no-*
te paffi. Quarto, lib. duo *paffi,* alii nonnulli
 hinc Auctor. Elect. Eton.

13. *Non in* Reversari tamen vulgata, *paffi-ant,*
 cum corruptio eredo vicinitatem & est.
 Non hinc hinc recubant ac syllabarum hinc
 me coepit, quae proximo praecedentem rele-
 gantur: *paffi-ant* *recedit* *recedit*

--- *oro.* iterumque *paffi-ant* & hinc hinc
recedit. Auctor. Elect. Eton.

II. Amor. vi. 59. *Magnum* Ita libri, paucis ce-
 ceptis. & defendi potest, nescio an & restitui
 debeat. Idem.

viii. 21. *Sic genus effusit dulces* dicit xiii. Ep. 14.
 & *primum curas dulces* 11. Pont. iv. 16. sed pre-
 cepit vitur hic epitheto illo, quia *venit* *quae*
dulces intelligit, ut vocat I. Amor. iv. 48. & 11
 An. 480. Burn.

12. 21. *Pius ad Valer. Flacc. l. 632. legit, paffi.*
 Idem.

x. 36. *Ita Lais in hinc hinc* *Reverentia* Athen. xiii. cap.
 6. Senec. Ep. lxxv. *Alus inter commensum*
hinc hinc est, alterius continuata mors fons hinc hinc, aliquis
commensum eximit, ut vero hic Poetae opat genus
vitalae conveniens mortis, ita ex sua disci-
plina Parafius opat distumpi in convivio apud
 Athen. vi. 17. Burn.

x. 5. *Rano in quis* Edit. Heinfil. Unde, non vi-
 deo. Dein *pro mouere*, lib. unus *seura.* pro-
 ximo autem, *mesa prima editio pro paffi.* et-
 que tertio, *fugit nestrungus*, nostrae menda-
 nae. Auctor. Elect. Eton. *Rano in quis*
 ex Moreti & anobis aliis codicibus reposuim.
 Burn.

7. *Singulis* Nuptiam quidem patet ex El. xii. lib.
 11. non tamen hic loci opportuna matrimonii
 mentio. Verbum quoque *seius* quancum-
 que monstrat societatem, sive amantium ad-
 tempus, sive conjugum iustam ac stabilem.
 Atque legi potest, *Eco fugit nestrungus tenis*
seiusque paffi. Auctor. Elect. Eton.

10. *Et gaudium* Legitur etiam apud Senecam E-
 gelidum *Boream egelidumque Notum.* Sed ea lectio
 debet videri conjecturae Jul. Scaligeri; qui
 interpretabatur *Egelidum Boream*, quali *paup-
 dant*, *Egelidum* autem *Notum*, quali *re-
 gentem*. Neque placitura videtur compositio omnia &
 paffi; & totidem literis (*Et gaudium Boream*
egelidumque Notum) Schottus in optimo libro
 scriptum se reperisse tellatur. Dispicendum
 restat pro omnino *frigidum egelidum*, an *frigidum*
 accipere debeamus. Nam constat iendo
 trovis capi. Servat autem propositum longe
 in dant, (ut dederent sc. puellam) in melle se-
 viorum accusantur mala; quam si Boreae, cit-
 guente omni sententiae vi, Notum adjungit
 sapientem: quem quidem quid fit quod *seius*,
 aut ipse aut Corinna, non facile ceritur. No-
 tus vero, revido licet ab axe spirat, per imites
 suos navigantibus fieri potest omnium vento-
 rum gelidissimus. Adscribam verba saute no-
 stratum exponentissimi: *liber nos maximo ob-*
freti frigore; quavis enim axia dulcis maris null-
is frigidior. Nam mare plangi etiam frigidissimum
*reposit, atque plangi calidissimum plangit &
 hinc hinc corporibus necer* loci.

22. *Quae in hinc* Ne quis miretur qui fieri po-
 tuit, ut ista lectio exlatur ex omnibus fere li-
 bris;

bris, admonendum duxi, vulgatam *magna* *di-*
carque (seu *minorve*) è margine aut versuum
 intervallo itrepere potuisse. Ibi scilicet adle-
 verat aliquis *Syris* interpretaturus, *magna* &
minor. Auctor. Elect. Eton.

II. Amor. xi. 25. *Et* Sic cum multis denuo legen-
 dum dedit. Al. *jam*, vel *quoque*, vel *quia*, vel
qui venies. Unde conjiciebat Heinfilus *qua*. Sed
 si *qua*, aut *quo*, aut *jam* a manu Ovidii fuis-
 set, non video cur aliquis mutaverit. Cur &
 mutari potuit omnes vident. Distinctionem por-
 ro in hinc versus praecedentis positam feci
 minutulam, quae antea fuerat absolutae sen-
 tentiae nota. Idem.

39. *Al. desinat.* proximo *ventus* *porter* unus. *inter*
ventus *spirant.* Sed mutatione nihil opus est; quo
 ventus enim os verat, eodem spirat. Idem.

III. AMORUM.

III. vi. 2. *Aquam* Sic lego pro *aquas* ex mem-
 branis nostris ven. respectu versus primi. sed &
 nonnihil movit octavus. Auctor. Elect. E-
 ton.

3. *Ne quae sine romigis ictu* Mallem, *ne, qua si-*
ne romigis ictu, Contarva trajecto cymba rudente,
velor. Idem.

75. *In Melis* Legitur etiam *Adelia* & *Media*; &
 in membranis nostris *Bithynia*. Bithynis Melis
 nympha, mater ex Neptuno Amyci Bebiyem
 regis. sed haec longe ab Inachio. Res est igno-
 ta. Si locus est corruptus (ut in obiculis sit)
 conjecerit aliquis legendum, *Melia Boeotiae*, seu
Melia Iponia. Melia sc. fons, est prope The-
 bas Boeotias, ac Diva eodem nomine, soror
 Imini, ut scholiastae *Pindari*. Ista lectio sicut
 de confirmari potest, habebit saltem Inachus,
 quod amet in sua Graecia. sed tamen ut ve-
 rum fatear, non necesse est, ut *Melien Bithy-*
nida intelligamus *genere Bithyniam*; nam & Apol-
 lonii scholiastae, utrum sit proprium ambigit,
 & Apollodorus, absque mentione Melies, A-
 mycum Bithynidis filium scribit. Itaque *Me-*
liam interpretari licet, quasi nomen generi Nym-
 pharum (de quo Hesiodus & in eum scholia)
 commune *omnes melias*, ut Dryada & Hama-
 dryada. Idem.

28. *Statera 1001.* *Nais.* Berfm. ex Parrh. *Nera*,
 lib. scriptus, cujus proxime feci mentionem, cum
 editione Plautini: Historia est ignota, & men-
 dum subesse potest. Idem

31. *Xantho* *Xutho* conjicit Heinfil. quia praecul-
 hinc Xanthus; cujus amor etiam modo memo-
 ratus sit. Xutho sc. Hellenis filio, qui Phthiae
 inter Penelou & Alopum amnes sitae rex fuit,
 Creia Trechei filia nupsit. Strabo & Paulan-
 cum Euripide, qui tamen Aetoli filium ait. At
 Pindarus ait *Natada* Creusam Terrae filiam a
 Penes amatam. sed nihil moror. Poetae cum
 historici suis in talibus ubique fere inter se pu-

gnant. Auctor. Elect. Eton.
 III. Amor. vi. 31. *Creusam*] Leg. al. *Nearum*.
 Sed Diodorus quoque facit *Creusam* nympham
 e Penes Hypsea & Silben peperisse. Idem.

33. *Maria Thebe*] Atopi filiarum Corcyrae,
 Aeginae, & Thebes meminit in Corinthiacis
 Paulanas; & in Eliacis Nemean addit ac Har-
 pinnan: utrobique agitur de Atopo Philasio.
 Sed Boeoti, ut ait, Theben Atopo suo vindicabant.
 cuius & Persen in Boeoticis, & Antio-
 pten, (quam Homerus quoque) in Corinth.
 filias habitas docet. Tum Pindarus in Olymp.
 matrem Thebes suae, quam in Isthm. cum Ae-
 gina perhibet Atopidum natu minimas, Me-
 ropen Arcadicam agnoscit; ejusque scholia-
 stes filias istius ex Atopo fere, ut Paulanas,
 enumerat. Mirifice tamen hac in re variatum fa-
 teor. Namque Apollodorus Iminem & Pe-
 lagonta (qui Diodorus Pelasgus) pueros, mu-
 liebre vero secus viginti, Atopo & Merope ge-
 nitos scribit. Diodorus de illis consentit, has
 autem duodecim modo recenset; nisi quod
 paulo longius progressus, mentionem inserit
 & decimae tertiae, cujus antea obitus vide-
 tur. Consentit & de parentibus: nam quod
Melionem nunc in illis libris legamus, *Me-*
ropem omnino rescribendum e Pindaro, scho-
 listisque, & Apollodoro; quicquid aliter prope-
 ranter censent vir doctus suis ad ejus Biblio-
 thecam notis. Sed de quinque numero filiabus
 verissimam celeberrimamque favam fuisse cre-
 di potest; quia totidem in Alce, loco Jovis in
 Olympia sacro, statuas earum cum patre po-
 fuerunt Phlasi; quas vidit Paulanas, atque
 ipsi Ovidio visas non est incredibile. Porro
 Theben Atopi Boeotii filiam tradunt Eustathius
 cum minore Homeri scholiastae; Zethi uxorem
 Apollodorus: nam Paulanas non recte videtur
 intellexisse locum in Isthm. 8. qui Pindarum
 cecinisse dixerit eam in Jovis torum receptam
 fuisse. Non dissimulandum tamen Stephanum
 de urbis Promethei natam facere & Isaac.
 Tzetzen (ad Lycophrona) Jovis, Ogygi au-
 tem conjugem; alioque mox teste Aegypti ex
 Jove matrem. Sed & sic aliquot rellabant scrupuli:
 atque adeo, si audacter loqui licet, ego
 sane non possum non suspicari, memoria la-
 ptum hic loci Ovidium pro matris nomine,
 natae nomen posuisse. Videndum etiam qui
 Thebe illa tam molesta Martiae appellationem
 meruerit. Nam Berfmannus alique scripserunt
 in versum deinceps nonum, *Evandae Martis sui*
filia ex Thebe uxore Atopi. Unde vero haule-
 rint, postquam diu frustra mihi quaesitum,
 oborta est ex ipsa re suspicio, finxisse illos,
 quod viderent scilicet Ovidium Theben *Mar-*
tiam vocavisse, curque vocasset veram ratio-
 nem non inirent. Et tamen noti sunt satis
εραπει seu *εραπει* Thebani; quos Pen-
 theus apud eandem nostrum compellat, *αμφι-*
γενος,

In Acto deus regines non punit a Polaris, id est Minervae urbanae (quam solis proprio nomine Athenarum arc dicebatur) templo habitans (est Arctophorus Atheniensis nuncupa) apud quam urbanus tempus terminat, & adveniens de fide hoc melle agens, Caput imponens hominis, quo Minervae sacras dat illis solentium, nos faceret quae id dat, nec ipsa quae gessit, quod non id sit intelligitur. Est autem non procul in arcti parte quaedam marmoris ambra, qui Venis in aegia dicitur, quae desolata est sub terra sponda facta. Et virgines de quibus, longae reliquae quae feruntur, simul velis quid optatum tollunt. Has virgines pariter his reliquias alias etiam loco in artem dant. CONST. PAN.

lib. 11. Met. 870. Mendosa dictio constructionem fuit inceptam, lege hoc modo,

Surgens conatus pariter (quocumque felando fluitur) ignava. &c.

31. Janus pro natibus accipit, de quibus in 11. Hieronymi collectione dicimus. IDEM.

32. Ambrosius. Fideles codices habent, *plurimum*, quod ut probetur, verbum illud *id est* potest efficitur. IDEM.

33. *Magis plus Regi*. Europam Agenoris siliam tunc amicos sciunt, sed ex qua pauci. Stephanus ex Telepha inquit, quae Telepha in Throbo insula Thraciae proxima diem obicit. IDEM.

34. *Dextra cornu tunc*. Lego, *cornu*, autore Ptolemaeo, ut infra dicitur. IDEM.

35. De Geographia vide Elyros in *Agave*, & Aegypti. 111. 49. 1. dicit Gratias se illo fonte chivere. BURM.

36. *Proferre regem*. Aeschylus quatuor tantum memores fuisse Aethiops conat, Corceem, Hauppium, Charonia & Lyciam. Autor Pollux lib. vi. cap. 3. CONST. PAN.

37. *Uterque argenteum dicit Naxo fontem*, ita apud Ovidium. Halicarn. 1. 25. sunt *argentei* fontem: ubi vide Ritterch. BURM.

38. *Reges*. *Corinthiorum reges* ex codice nostro. CONST. PAN.

39. *Grægi*. Etiam feminino genere dicit Paulinus Natal. xii. vs. 327.

Et totidem littere in leno de grege menses. cui loco mendium grave melle fortasse ideo enilliment Cl. Muratorius, cui haec Paullini crimina debemus, t. 1. Anaxistor, nam in grege produxit plurimam syllabam, & eadem contraxit in duss. hoc vero exemplis posset defendi, sed paulo ante vs. 327. dixit *de grege suis grege*, nec verosimile est hic voluisse in metro peccare. Sed quid de huius temporis Poëta dicemus? BURM.

40. *Post marmorei*. 111. 111. ex Pont. 111. 10. *Et genitii parvo msa fonsitra sono.*

vide pla a apud C. Bontegium ad Horat. 111. Oe. xvi. 111. 23. IDEM.

lib. 14. Met. 668. Ita apud Iustina. xvii. 3. *Pyriae in his locis confudit, qui Pyriadas primo, ipsa Pyriadae dicti sunt.* Ubi Hearnus aliquid desiderat credens vellet refingere, quorum vestes Pyriadae: sed hoc ignorantia consuetudinis loquendi facit. BURM.

669. Post MICRULUS. Hoc ante admonimus ex Max. Planode. neglexit autem hoc Raphael. Caeterum a Paoniae regione Pibis siliac id nominis habent, sed ab avo materno formelo patronymico, cum Evrippe antea Paonia diceretur a Poëta. GLAREAN.

7. 13. *Quae 12*. Legendum esse contendit Ant. Bynaens, in Epistola Heinso scripta, quae legitur t. 11. Sylloges nostrae pag. 825. *quae mae* nec male, ut mihi videtur. BURM.

177. *Turbas succumbere*. Vide num *turbas* legendum; sed *succumbere* tibi fortassis melius, quam 12. GLAREAN.

407. *Baschidas & Baschidas* dici docet Schurzstentchius in notis ad Eusebium, quae editae sunt in noticia Bibliothecae Vindobensis pag. 209. BURM.

453. *Parvulus minor mensura lactera est*. Angelus Decembrius de Polia literaria lib. v. part. 62. legendum contendit, *parvulus m. m. lactera est*, & de parva brachii parte intelligit, cum nulla sit lactera, quin multo sit minor lactera. IDEM.

VI. 11. Post FAMANSIS: *Lydias* legendum, non *Lydias* ut vulgo habent exemplaria: prima enim de *Lydias* longa est. GLAREAN.

113. Post pag. 625. adde, & Athenaeus lib. xiii. c. 2. p. 516. BURM.

114. *Varius Desila serpens*. Haec illustrat doctissimus Muratorius Paulini versibus ex Poëtae ultimo t. 1. Anecdotorum pag. 120.

. *Plus de Jove fertur;*
Et natam prostrasse suam, serpsique delisse
Urpes alias caperet, propriam variolis hauriam.
Sonat serpens, natus taurus erat, natus Equus,
& arctos &c.

IDEM.

120. Amphitriten etiam per Delphinum sibi conjugiale inuit Epigramma lib. v. Anth. esp. 1. p. 523. ubi vide Brodaeum. IDEM.

382. Post. *ait*. ita D. Erasmus praceptor noster. GLAREAN.

342. Inepte *ubera baecantia* hic legit, & explicat esse, quae *tallantes papillas*, Catullus & *beridians* Plautus appellat, Taubmannus ad Virgil. Cinn. vi. 170. nescio vero an non observatus ejus animo fuerat similis locus lib. vii. 322.

Lactisique fuga lactantisque ubera quavit. nam ibi *lactantia* legit Gebhardus, acque absurde. BURM.

417. Sic Stat. vii. Theb. 371. *humiles agas*. ubi Gloss. Cod. Leidensis exponit *pampres*. & i. 0.

ca. *Omnia valde nota*. ubi legendum puto, *non nota*. BURM.

lib. xi. Met. 423. Ita passim septuaginta interpretes ut 11. Reg. vii. 8. sed & pro Leonum & animalis, ut 11. Reg. vii. 8. sed & pro Leonum & animalium ferorum (pelaeis, ut Jerem. iv. 7. & Cantu. 14. 8. licet multi etiam pro spinetis & vetricis foverint, ut 1. Sam. xiiii. 6. sed Drausus in *sepiis* mavult, ut ita Romae etiam *sepi* vocalantur ovilia. quamvis ibi alia septa loca intelligi possint. noltrates veterunt *Daena* *bofijon*. in Judicum etiam libro cap. vi. 2. loco prorsus simili quosdam codices habere *uindozze*, ubi vulgo *Tequadiis* ex variis lectionibus, diligentia Lamberti Bos collectis, videre est. *Mandrius* vero & *Archimandrius* dictos, vel quia olim monachi in specubus & cavernis habitabant, vel quia ovili, sicut pastores, praesunt Abbates, ostendit Goldastus tom. 1. Rer. Alemann. p. 130. IDEM.

418. Sic & apud Senec. 1. Contr. 2. *conrecta* *ton oculis*, ubi alii *oculis*, de quo eruditissime ibi Schuldingius disputat pag. 89. IDEM.

471. Ita & Paulinus Natal. xii. vi. 355.

Ignota regione viam penetrare subegi.

ubi mallet Cl. Muratorius *coegi*: nollem factum. IDEM.

473. *Nov animi*. Et hoc imitatus Paulinus Poëmate contra Genes. vi. 170.

Quae nos est animi? quae sunt imprevida corda?

ubi rectius foret, *quam sunt imprevida corda?* IDEM.

700. *Fulvis*. Broukhufius ad Propert. 11. v. 29. *furus* malebat, ipso id exigente verborum contextu. IDEM.

711. 194. *Tropaei*. Georg. Fabric. in notis ad lib. 11. ex Pont. v. 42. citat *triplex*, an memoriae visio, an ex codice nescio. parum vero interest. IDEM.

704. Rarior haec locutio suspicionem facit, ex Graecia translata. ita certe *Davidus ovibus* dixit Xenophon. iv. Hellen. pag. 541. IDEM.

720. De Eumelo, qui Neapolim condidit, vide Petr. de la Sena de Gymnasio Neapolitano pag. 202. & catalogum Argonautarum, quem Valerius Flacco addidimus, in *Phalero*. IDEM.

518. *Abile*. *Delio* olim fuisse lectum, apparet ex Proemio Gerard. Maurifii ad Historiam Dominorum de Romano, in tomo vi. Theodori Italiae, qui ita citat. IDEM.

585. *Flor* versus laudat Theod. a Niem de privileg. & jur. Imperii in collectione Schardii pag. 698. & *parida* & *aginas* exhibet. IDEM.

711. 712. Addeci etiam posset locus Frontini lib. 14. 1. 43. *Quatuor legiones eduxit armatas,* & *confidere omnibus, detectis armis, velut in acie,* &c. sed hic dubio vitiose legitur, quid enim

ibi facit *omnibus*? an quatuor legionibus? atqui hoc satis patet de his agi. Tenuit in MSS. Hill. esse *ordibus* tetianis. Egiptie: iussit legiones illas *ordibus* *confidere*, detectis armis, velut in acie: id est ordanatas in acie modum. vel si hoc aliquis nollet admittere, legere potest, *confidere omnibus detectis armis, velut in acie, iussit, post haec &c. coegi* *scare*; sed ego praeterea *ordibus*: ita passim *flare, parare &c. ordibus* dicitur: & hinc *comprimere ordibus* *crisus* explicimus lib. 1. Amor. xi. 21. BURM.

lib. ix. Met. 215. *His* *portura*.] Hanc lectionem praefert Schmid. ad Pindari vs. lib. 46. pag. 97. IDEM.

713. *Uta* *putam*.] Quidam haec verba interrogative legant, quod mihi non probatur; nam tota hac oratione lucta mentis ac sensus est. verba igitur sensus haec sunt, quo certe tentio superius carmine inceperant. At haec, quae deinde sequuntur, *poteris loqui, poteris* *fateri?* verba sunt mentis. GLAREAN.

518. *Corruptis*.] Correcti codices habent *curialis*, quod sententiae melius quadrat. CONST. PAN.

x. 434. *Volubilitas capitis*.] Ingeniosum ita latine & punter Poëtam expresse eam partem capitis, quam Cranium vocant, notat J. Byp. Pius ad Plaut. Menaech. 1. 111. 28. BURM.

528. Ita in Baldrici Historiarum Palaestinarum lib. 14. cap. 16. *nullo* *martis*, cruciatu explicat Barth. in tom. 111. Reliquar. Manuscr. a Jo. P. Ludewigo editarum. pag. 212. vide & ad Valer. Flacc. vii. 337. IDEM.

339. *Jam*.] Sincera lectio, *quia tam mens est*. CONST. PAN.

590. *Arctas*.] Posterioris aevi est scriptura. nam *Arctatum* dixisse pro curvamine docet Goldast. t. 1. part. 1. Rer. Alemann. p. 106. BURM.

763. *Gravio nota* *biarii*.] Hanc correctionem Trivolarinarum Ephemeridum auctores tom. 12. A. 1705. p. 381. attribunt Bigotio, & ex illis J. A. Fabricius in Bibliotheca Latina tom. 111. pag. 367. IDEM.

xii. 68. *Protestas*.] In plerisque codicibus, atque adeo in Raphaelis, quem nos habebamus, *Protestas* Ispihylus dicitur, cum Homerus in Catalogo, & hic noster Poëta in Epistolis Ispihelidicant siliam. Verum haec notare non videntur huius instituti. GLAREAN.

109. Theben Aethiicam & Boeoticam confusus quoque saepe fuisse videbis in notis Valefii ad Excerpta Peirefiana pag. 13. BURM.

xiii. 11. Vide Salmast. Epist. viii. Justin. xli. 3. ad *faciendum*, *quam ad ducendum* *promptiores*. IDEM.

87. Post NAUGER. Ego *Archididum* repono, syllabae ratione ita exigente. CONST. PAN.

240. *Merynatque carinas*.] Undecim numero naves perisse Homerus in x. Odyssae est auctor. IDEM.

In ipſis Ovidii verbis

TOM. I.

TOM. I.

Pag. lin.	lege	Pag. lin.	lege
81 4 erat.	erat?	1044 5	Catulus partu, quem Catulus, partu quo
6 erat?	erat:	1049 4	Curatum &c. pone ante vi. i. p. gnae
131 5	Teutroantia, & ita in notis, & alibi bis terve.	1061 3	partibus
		1071 48	locisque

TOM. III.

Pag. lin.	lege	Pag. lin.	lege
86 11	allara	100 2	ſuſco
100 2	ſuſco	102 2	ceſſatae
199 6	uſe	226 10	ſorto
226 10	ſorto	227 2	manus
227 2	manus	227 2	poit
227 2	poit	256 3	vidis
256 3	vidis	393 9	luem
393 9	luem	397 4	caſpice
397 4	caſpice	401 3	poſſe
401 3	poſſe	464 1	quodcumque
464 1	quodcumque	478 12	ſaeris
478 12	ſaeris	546 14	venato
546 14	venato	577 1	vitabitur
577 1	vitabitur	610 4	aus
610 4	aus	625 3	Lyrneſide
625 3	Lyrneſide	631 8	inſempſivis
631 8	inſempſivis	732	poſt haec paginam ſalſi ſequentis numeri ſu- peram reſcripſit ſunt.
732	poſt haec paginam ſalſi ſequentis numeri ſu- peram reſcripſit ſunt.	868 11	mirati

TOM. IV.

Pag. lin.	lege	Pag. lin.	lege
25 8	Lenat, aus	58 3	trapiduſque
58 3	trapiduſque	100 2	adſpiciens
100 2	adſpiciens	131 4	cutuſque

Pag. col. lin.	lege	Pag. col. lin.	lege
4 2 20	ſcanius	166 2 14	Et mihi
		168 2 29	III. Ep.
5 2 22	fabula	174 1 3	egre
8 2 28 & verſ.	& lib. v. verſ. 205.	176 2 10	Amor. 23.
14	agnus	179 1 8	diſi
9 1 32 35.	331.	184 1 6	idem
10 2 15	juſſus	191 2 25	anctores
12 1 9	extremus	192 2 21	VIII. 16.
17 1 1	caudant	193 1 21	verſ. 12.
2 5	corpus	1 20	lib. III.
19 2 1	Epigr.	195 1 11	taclum
20 2 12	bonum	199 1 31	illam
23 1 11. & 24. ubi	ibi	209 2 22	v. 25.
23 2 11	putat Bend.	212 2 31	pendis
27 2 12	Aprorſi	220 1 1	XII.
31	ſil.	13	exipſis
penult. Puteanus	Puteanus, & ita alibi	224 2 10	Vell. II. 5.
	peccatum	225 2 13	Fab. Phaedr. 17.
30 1 20	Epigr.	228 1 10	praepoſitum
34 2 15	uſgatum	2 33	133.
42 1 23	v. 6.	231 1 31	memiſſo
2 31	197.	235 1 15	lib. VII.
43 1 5	36.	239 2 23	177.
44 2 31	ſubſtantivo	240 2 30	Ep. XVIII.
45 2 8	tuſtus	253 1 13	maritum
51 2 17	HEINSIUS.	255 2	penult. nunc
56 1 17	Pegafum	257 1 8	CXXXIII.
59 1 28	origus	258 1 15	oculoſo
2 32	magnus	2 16	a portu
61 1 24	Silius	259 1 16	Petron. II. cap.
2 12	551.	260 2	ult. Triſt. III.
64 1 22	ἀνελμυ	264 2 6	Amor. XIII.
23	ἀεργαυαργου	265 2 21	diſſet
66 2 13	profuturus	267 1 17	Salicippium
68 1 14	XI. 68.	268 2 4	Elog. XIII.
2 8	maternus &c.	272 2 27	HEINS.
71 1 10	20.	277 2 20	140.
74 2 25	fugam	286 1 11	cenſare
87 2 19	Thaſ.	287 1 30	Epigr. XVII.
88 1 7	locus	289 1 8	probat
94 2 25	non	292 1 9	156.
100 1 5	39.	299 1 40	Fronton.
102 2 18	Florus II. 18.	307 2 5	Tacitus
107 2 22	Heaut. III. 16.	9	capiebat
113 1 7	aequorans	310 2 29	148.
1 17	verſ. 10.	326 1 11	Lib. XVI.
132 1 8	1803.	327 1 24	Quinell.
135 2 3	illat	330 1 28	Epigr.
140 2 7	Praglantiores	338 2 13	Quaque
2 31	IDEM.	348 2 34	Heoy. I. II. 61.
159 1 36	Apud cumdem,	353 1 22	Examinata
	male ibi ductas nunc lo- gatur: apud cum Lib. II. Eleg. VI. adiecit.	358 2 5	IV. Pont.
166 1 14	prima	371 2 3	dependit
Im. II,	dele	363 2 13	Catul.
		364 2 16	amorum
		L.I	Pag.

ERRATA IN NOTIS.

Pag. col. lin.	lege	Pag. col. lin.	lege
362 1 12	facium	673 2 10	Antonius
368 2 10	VIII.	676 1 25	Et scabra
372 1 33	Patris	679 2 20	vafri
381 1 31	vii. Epist.	680 1 19	didicit
388 2 27	variorum	686 1 4	Artifis
391 1 7	Gugur	692 1 30	nisi cogar
392 2 1	Βουρανοποι	698 2 30	36.
393 1 32	Epist.	703 1 18	magnaque
401 1 28	bir	707 1 40	manus
412 1 11	623.	712 1 5	vulgata &c.
413 1 40	471.	715 1 20	amaret
414 1 44	Evadiaz	738 2 2	565.
422 1 40	147.	745 1 16	libros
430 1 7	Junilima	749 2 20	persuades
447 2 15	airo	755 2 26	xix.
457 1 33	33.	776 2 13	IDEM.
468 1 34	dega	777 2 14	aquatium
474 1 2	tan	779 1 9	xxx.
482 1 ult.	III. ad. III.	793 1 39	xv.
485 1 36	Ariz	799 2 33	libet
489 1 21	Mag. xiv.	811 2 19	lullatus
493 1 28	Adip. vi.	826 2 23	morret
495 1 21	Hor. III.	848 1 12	viii.
512 1 7	luribus		
546 2 3	Dallergum		
552 2 1	vi. 31.		
554 2 16	malis		
557 1 ult.	in usum		
565 1 18	Dyppis		
566 1 7	omnino		
571 2 23	Triph. I. 14.		
573 1 6	Dit.		
578 1 6	7. Atropos		
579 1 24	vii.		
581 1 11	vij. v.		
585 1 21	viii.		
587 1 10	pa. 10.		
591 2 20	San. 20.		
593 2 2	2. 2.		
607 1 36	vij.		
611 2 11	inim		
617 1 31	intelligere		
618 2 2	2. 2.		
619 1 25	ij.		
620 2 ult.	frangitur		
630 2 13	135.		
634 2 15	inve. 2.		
635 2 25	si scabra, si Pausi		
639 2 38	prodi. caruoso		
640 2 8	adubi		
641 1 11	Praxitelem		
641 1 20	Praxitelem		
642 2 37	Tomafian		

T O M. II.

Pag. col. lin.	lege
8 2 39	isua
10 1 23	Muntherianam
13 1 23	quia
17 1 24	quom
1 ult.	ustraque
2 7	a. p. 2.
19 1 30	Silvius
21 1 14	Alonus
24 1 22	Stat.
25 2 22	130.
27 2 26	dominus
33 2 4	procarit
40 1 16	evarti
49 1 10	2. 10.
54 2 20	cohere
61 1 19	1. Triph.
71 2 47	fluvius
73 1 3	tyrnoloji
76 2 27	idem Raphael
77 2 19	conuonit
79 1 8	est
94 2 16	17.
101 2 26	3uis
101 2 8	inf. 11.
103 1 penult.	119.

ERRATA IN NOTIS.

Pag. col. lin.	lege	Pag. col. lin.	lege
107 2 31	788.	255 1 8	vacandum
108 1 5	vi. Metam.	1 10	diverfas
16 2	et Met.	1 29	hanc
2 20	hac	260 2 30	36 quia b.
36	hoc	265 2 35	Salmaco
110 1 13	interpretatur	271 1 5	lulu
2 33	Hofienus	280 2 40	Tryos
111 1 22	REGIUS	292 2 8	535.
112 1 12	videtur	307 1 17	jazum in
2 penult.	solius	312 1 31	lib. 11. 5. 2.
117 2 10	lib. 11.	314 2 13	proferens
119 1 ult.	433.	317 1 23	hinc
121 1 13	Phaenonides	318 2 39	bis
133 2 19	Andr. v. 3.	319 1 31	Puribus
134 2 antep.	Coronem	1 ult.	138.
135 1 7	incunam	324 2 21	dicuntur
135 1 27	fortasse	325 2 30	Bractes
141 2 1	1. 1. 1.	334 2 13	Syphon
142 2 3	dearum	337 2 6	297.
149 1 23	2. 2. 2.	344 2 13	Met. v.
150 1 22	Tau. 2.	345 1 29	265.
2 10	significatur	348 1 25	Theb. xx.
154 1 4	ex	352 2 5	estias
2 4	204.	358 2 43	vos
156 1 2	vidit	363 2 7	supr. 548.
160 1 18	quoscunque	365 1 6	373.
21	quoscunque	378 1 6	1. 1. 1.
21	quoscunque	379 1 14	1. 1. 1.
161 2 22	Fractus	1 ult.	Acidibus
163 1 25	dividias	2 21	1. 1. 1.
160 1 36	et hoc	387 2 pen.	colerat
37	idemque	388 1 40	eum
185 1 6	καρφάλαι	389 1 37	Κορβίς
186 1 25	438.	pen.	1. 1. 1.
191 1 21	Met. lv.	391 2 3	1. 1. 1.
197 1 24	Ουδύης	400 2 31	MARIAN-
212 1 34	quod		GUS.
213 2 22	priora	405 1 12	ait
216 1 24	Graco	406 2 18	Apulej. Met.
217 2 21	HUINS.		xi.
221 1 20	τὸν νεφεῶν	409 1 24	365.
21	1. 1. 1.	418 2 14	Pithecia
224 2 3	6. Ciano	417 1 pen.	224.
225 1 17	de	421 1 33	lib. v.
226 1 ult.	xiv.	424 2 13	Inipino dec.
237 1 25	infeliqua	425 1 6	estet
2 11	Nylenquo	426 1 18	Lucianum
24 1 23	Canon	427 1 19	uti
245 2 44	sat. v.	432 2 10	1. 1. 1.
240 1 13	111. 23.	434 2 24	inclumantes
1 14	Canil.	453 2 21	Podon
2 22	jaetas		
2 pen.	Ep. 136.		
250 2 23	14. 319.		
251 2 16	Stat. 11.		

ERRATA IN NOTIS.

ERRATA IN NOTIS.

Pag. col. lin.	lege	Pag. col. lin.	lege
454 antep. <i>serena</i>	<i>seruit</i>	668 2 4 VII.	VI
455 1 24 ubi.	281.	672 2 7 Quoque	Hircum.
2 3 magis	magis	677 2 24 Aitu v.	Atiu. HEINS.
459 2 7 lib. v.	lib. vi.	679 2 ult. IDEM.	HEINS.
464 2 34 Aelo	Aelo	682 1 14 quidam	quidam
472 2 1 probat	probat	2 39 1683.	683.
476 1 7 Neron.	Sutor. Neron.	685 2 3 pater	pater
478 2 ult. Aclip.	Caip.	688 2 2 Saxi, & M-	terini, & Mimerm
486 1 10 ar	ar		
17 Cae	Cae	691 1 2 42.	2.40.
19 apudis	apudis	694 2 VI. 106.	deleatur tota haec rca,
2 22 profectus	profecto		quae mox restat.
489 2 18 horat	horat	700 1 pen. Thuani.	Thuani. am. ab. ca
492 1 39 sed	si		omnes, meliores.
493 2 17 filius	filia	703 1 16 lib. II.	lib. III.
503 2 21 302.	31.	716 1 23 143.	I. 51.
510 2 4 8	dele	1 25 lib. X.	lib. IX.
513 2 24 hoc	has	717 1 11 occisam	accisam
516 1 ult. agro	agro	20 244.	144.
519 2 32 pater	pater	718 1 9 ubi	ubera
525 1 13 Cephala	Cephala	719 2 18 Abii	Abii HEINS.
527 1 19 2	Erythra	721 1 33 Arctia	Arctia
532 1 29 illis	illis	722 1 21 in	ex
546 2 35 8	8	726 2 13 praefertor	praefertor
556 2 39 amantiss	Amphorum	741 2 13 libro VI.	libro VII.
557 2 28 peltatas	adum. peltatas	751 1 29 XXIII. 46.	XXIII. 45.
565 1 2 CLOFAN.	GLAREAN.	752 1 31 XI.	IX.
567 1 2 8 caeli	caelique	760 1 7 illi	illo
569 1 37 lib. VI.	lib. V.	761 1 29 raiionem	ratio
571 1 21 calana	calana	765 1 3 sanque.	sanquidem. IDEM.
576 1 17 Erythra	Erythra	770 2 10 Conf. Fam.	dele, & subijce loq.
578 2 1 Amul.	v. Amul.		notae.
579 1 37 1	1	770 2 24 52.	24.
2 31 81 vi	81 vi	771 2 2 Delphum	Delphum
33 81 uocantur	81 uocantur	776 1 6 Cap. I.	C. p. II.
35 81 1	81 1	17 ad II.	ad III.
380 2 4 81 uocantur	81 uocantur.	786 1 9 Achil.	I. Achil.
581 1 11 1	1	787 1 9 ora marit.	orbis delect.
584 1 33 de orat.	de orat.	790 1 15 Lucan. V.	Lucan. VII.
587 2 13 1	1	792 1 18 Oboulatam	Oboulatam
593 1 2 1	1	791 1 4 Statium	Tatium.
2 16 II. III. 168.	II. 168.	800 2 6 Bilius	Bilius
597 1 25 1	1	804 2 24 Kελενα	Kελενα & Kελενα
599 1 4 REGI-S.	GLAREAN.	808 2 1 uerf.	Lib. XIII. vers. 256.
615 2 33 59.	59.	811 1 4 altero	alteri
620 2 10 1	1	822 1 25 comparando	comparando
626 2 11 1	1	830 1 13 collum	Idem lib. V.
		831 2 7 559.	659
635 2 5 1	1	840 2 20 armat	armate
637 1 3 1	1	848 2 10 lib. II.	lib. II. MUNCKER
645 1 4 1	1	854 2 44 greces	reces
655 2 10 1	1	855 2 16 paruatior offm	paruatior hujus
660 2 29 1	1	865 1 28 1	1
668 2 2 1	1	883 2 1 340.	379.
679 1 4 1	1	893 2 13 honores	honore
2 31 caraz	caraz	899 2 15 HEINS.	dele
penult. 27.	641.	913 1 8 Quom	Inem
664 1 penult. marges	marges	914 1 28 Hannib.	Alibi.

Pag. col. lin.	lege	Pag. col. lin.	lege
929 1 4 quodam	quidam	268 2 4 XIII. 21.	VIII. 22.
930 1 28 62.	624.	301 2 13 IV. cap. 2.	III. cap. 5.
938 1 27 Hanc ubi	Hanc ubi	302 2 1 21.	29.
940 1 11 Schol.	Schol.	330 1 26 uirum: chia	dele
951 2 51 tunc	tunc	348 1 5 uii	ubi
957 1 9 XII.	XIII.	364 2 29 qua	quia
965 2 4 sed	fol	374 1 8 vers. 650.	v. 650.
966 1 27 regit	fregit	384 1 antep. place	istac.
2 9 postera &c.	pone lin. 16. post Vir-	387 2 36 Sualo	suadet.
	gil. XII. 113.	394 1 13 laeta	laete
978 2 3 4 pinu	pinu	396 2 30 summo	summa
990 2 2 Tranquillum	Tanquillum	402 1 28 1	2004
1014 1 31 uisquis fuit	uiscusque fuit, hoc est,	409 1 22 timide	timidas
	uoluerit it	426 31 fauet	fauere
1030 2 2 probant	probant.	427 2 5 certo	certe
1031 2 19 454.	945.	429 1 30 ad.	ad
1049 1 20 tinga	tingat	432 1 16 coarctatas	coarctatas angus
1051 1 3 GLAREAN.	CONST. FAN.	452 2 28 terra	terras
1053 1 26 rubens	rubens linea	454 1 16 superant	superant
10 106.	16.	467 1 25 conficit	conficit
1060 2 ult. ad	ab	469 2 9 ea facienda	ea faciendo
1064 1 20 19. Ad finem	dele notam & seq. lege, duo Leidenfes &	483 1 15 caelibus	caelibus
	quatuor	484 2 16 si sit	si ut
	adfite	494 2 32 parte	parte
1066 2 1 adfite	adfite	512 1 22 primum	primum
		514 2 23 quae	qua
		521 2 28 redandis	redandis
		522 2 23 vestis	uultis
		529 2 26 Alexia	Ulixia
		540 1 26 8 in	dele in
		555 1 21 illa	illo
		563 2 20 minus	magis
		572 1 ult. sit	est
		580 2 21 130.	39.
		589 1 1 quisque es	quisquis es
		593 2 6 libri	libro
		599 2 7 extremum	extremam
		600 1 34 natalium	natalium
		604 2 3 malet	malet.
		606 1 29 leuius	sanus
		623 1 31 aione	ajonis
		624 1 22 domus	domo
		629 1 1 notat	si fiat
		2 21 legatus	legatus
		645 1 29 habit	habeat
		646 2 3 mala	male
		647 1 2 confectam	confectam
		653 2 12 medicina	Medicina
		734 1 2 uii	uix
		738 1 29 Germanis	Germanicus
		770 2 16 Augusti	ab Augusto
		806 1 6 orba	orbem
		815 2 pen. quibusdam ca-	quibusdam; Eadem va-
			rietas mox vers. 36.
			& passim alibi. nuac
			igitur. &c.
		829 2 21 usque	usque
		848 2 2 Minus	Minus
		863 2 4 fortissimi	fortissima

ERRATA IN NOTIS.

Pag. col. lin.	lege	Pag. col. lin.	lege
84 1 3	lib. II.	72 1 2	εἰς τὸν ἄβυσσον
85 1 29	praefata	2 17	Polybius
		23	proponendum
	TOM. IV.	73 1 32	ἐπισημαίνω
19 2 41	malis quae	78 1 33	Ἡρακλείδου
20 2 31	Lycanibus	79 2 41	cap. 5.
29 1 31	Παρθίας	44	Leucioephi
	ἢ	90 1 17	Davidis
41 1 31	καὶ τὴν ἑσπέρην	105 1 5	Hesiodum
50 1 20	8	117 1 3	Laomedem
	9	127 2 35	juis
	10	136 1 10	31. αἶς
	11	139 1 4	περὶ τῆς
52 1 32	τιμωρίας	2 38	28.
53 2 33	ἢ in	40	ἐδίδου
	41	41	ἐπέειπε
	42	44 2 7	monium
	43	143 1 19	accusationibus
54 1 10	ἐπισημαίνω	144 1 44	ἀναστρέφω
	11	2	ἀντιπαρα
57 1 7	τιμωρίας	2	ἀντιπαρα
59 1 44	ἢ in	2	ἀντιπαρα
61 1 41	ἐπισημαίνω	753 2 41	L. 16.
	42	154 2 21	ars
71 2 44	καὶ τὴν ἑσπέρην		

FINIS.

INDEX RERUM ET VERBORUM,

Quae in Notis Doctissimorum Virorum ad Ovidium illustrantur & explicantur.

Ubi nulla litera praefigitur, Tomus primus significatur, b. c. d. secundum & sequentes indicant.

A	A.	Absumere & consumere, b. 139	Acis, b. 917. c. 327
ante duas consonantes longum, c. 810		Ablyrus, c. 583. d. 107	Actmon, b. 970, 974
A, ah & ha, b. 130		Abydeni viles habiti, 282	Acetes, b. 222
A vel e pro u, 262		Acamas, 853	Aconitum, b. 393, 496, 479
Ac ab a casu suo longius remota, 127. & de, 49. pro post, 22, 71, 136, 551, 569. vel in spiritu utique fuisse, c. 258		Acanthus, b. 912	Acquirere pro parare, b. 504
A & in repetenda a sequentibus, 229, 566, 664		Acatus, b. 778	Acragus, c. 271
A dextro vel dextra, c. 591		Accedere & accrescere, 833. & adfentiri, b. 206. pro succedere, b. 966	Acta & arma, 438
A dextro vel ad dextram, b. 95, 184. c. 306		Accendere ab vel ad, b. 355	Actaeae frondes, c. 71
A monui, b. 220. c. 154		Accenseri, b. 1058	Actaeonis fata, b. 191
Ab pro praeter, 132		Accipere & adspicere, 710. b. 1006. hesperio, 158. legem, 777. b. 304. oscula, 180. fucos, b. 476	Actaeus, Aelius & Actiaeus; 214
Ab & sub confusa, b. 960		Accipere & excipere, c. 147	Activa verba ut neutra, 35
Ab aliquo cadere, 329. aliquo fugere, 173. alto, 87. aris insigne, c. 645. d. 61. Jove, c. 23		Accius, c. 842	Actor & Hector, c. 491
Abas, b. 1029		Accrescere & accedere, 833	Actoris urbs, c. 491
Abantis elyptus, b. 1030		Accurrere, c. 104. & occurrere, d. 35	Actor pectoris, 13
Abantes duo, d. 116		Accusativus pro nominativo, b. 963. c. 37, 381, 851. in en a nominativo in a, 45, 62, 565	Actoridae, b. 575
Abbadir saxum, c. 245		Acer arbor non pretiosa, 377	Acti anni, b. 131, 568.
Abderitani, d. 117		Acerus & eburnus, b. 283. c. 182	Actus & audus, 770. & iustus; b. 643. & ictus, c. 463, 114
Abditus, c. 54		Acer fol. b. 73. & asper, c. 158	Actus pro Acta, b. 450
Abducta, 627		Acerius & altius, 757	Ad pro apud, c. 257, 725
Abesse & abire, 350. vel adesse prope, 264. dolere, c. 882. & esse longe, b. 589		Aceris & acervus, b. 570	Ad arma fortis, c. 140
Abicere, c. 880		Acerani Senatoris ab Hannibale occisi, d. 96.	Ad comparationi inferentis, 139
Abicere tartum, b. 724		Achacides, 34	Ad hoc vel haec, b. 423. c. 98, 99, 250. vel in hoc veni, b. 551. vel in arma ruere, c. 417. vel in arma ire, 38, 371, 838
Abiecta nix, 354		Achaei duplex, b. 147	Ad haeva, c. 651
Abire, b. 621. & abesse, 350		Achaemenides, d. 1013	Ad partes, 364. c. 849
Abiata ira, c. 446		Achaeus, d. 70	Ad summam vel summum, c. 846
Abiatus in a, cujus nominativus in es, 36, 438. pro genitivo, b. 101, 174, 225		Achaeus Poeta, d. 138	Ad factum, 501
Abiatus pluri cumlati, b. 873		Achajus & Achaicus, b. 814	Ad vulnus involtus, b. 822
Abolere, b. 55		Acheloides, b. 939	Ad usum vel in usum, 692. vel sub iura venire, 330, 763
Abolere, b. 530		Acheron, b. 498	Adamas, b. 1080. involtus, c. 886
Abropus, c. 116		Achilles fortis, magnus, 370, 650	Adcidere pro decidere, c. 337
Abstemius, b. 1027		Achilles Tragedia, c. 531	Adclivis, c. 322. adclivis vel adclivus, b. 652, 688
Abstinere cum ablativo, b. 728. 6, 566		Achillis amicus, c. 532	Adcurrere, c. 216
Abstinere, b. 785		Achilli in genitivo, 595, 746	Addere ad aliquid, 225. ad vel in, c. 764. in arma, 509. vel indere digno ameno, b. 536
Abstrahere, b. 498		Achillen non Achillem, 455	Addere fidem, b. 1041. vel obdere seras fortibus, 643
		Achilles & Achilleides, 107	Addicere, b. 1068
		Acies pro oculo, b. 282. & facies, b. 282	[A] Ad.

INDEX

Adificare, 333, 414 & edificare, b. 143, 224
 Adlocere & adlocere, c. 37
 Adlocus, b. 434. *pro curatore*, c. 128. *passim*, 130
 Adlocuta arbor, b. 617. *frons*, 316
 Adlocutus, b. 548. *per*, c. 793
 Adlocus de igni, 395
 Ademptus *per p. nos* ademptus, b. 912
 Ademptus *pro mortuo*, 203
 Ademptus *trinitas*, c. 208
 Adesse alium, 758. *de die dicitur*, c. 607. *in materia*, c. 2. *in re*, 107. & *in re*, 249, 308
 Ades, b. 131
 Adest *dis*, *non*, 419, 571
 Adest, *vel est* *dis* *est*, b. 216
 Adfectare, b. 31
 Adfectus *pro agere*, 402. c. 556
 Adferre, 120
 Adferre & offerre, 51. & offerre, 577. c. 889. & deferre, c. 832. *manus*, b. 673. *non*, 137, 244, 570, 659
 Adferre & adferre *terras*, b. 819
 Adhater & adhaerere, c. 835
 Adhaerere, 124
 Adhuc & adhuc, b. 595, 654. *passim*, 589
 Adhuc, c. 339
 Adhuc, b. 46. *cum ablativo*, b. 239, 979
 Adhuc *aliquid*, b. 838. *si*, b. 1037. *pro*, b. 203
 Adhuc *quod* *et* *quoniam*, 757
 Adhuc *in oculis*, b. 683. *si* *opposita*, 475. *in idus*, b. 313
 Adhuc & adhuc, 513
 Adhuc, d. 79
 Adhuc *dis*, 816. c. 89. & *inire*, c. 177. *potum*, c. 628
 Adhuc *impetores* *facra* *faciant*, c. 813
 Adhuc *equi*, 168, 331
 Adhuc, 322
 Adhuc *crinis*, b. 66. *aliquis*, 695
 Adhuc, c. 630
 Adhuc *aliquid*, b. 161. & *explaudere*, b. 270
 Adhuc *ad nomina propria*, 318
 Adhuc, b. 576
 Adhuc *Tragedia*, c. 531
 Adhuc *equi*, 7. 15. & *committere*, b. 663
 Adhuc *si unda*, c. 787
 Adhuc *judas*, 452
 Adhuc *pro precare* & *admissum*, b. 545. b. 39, 377, 600

Adhuc *crura*, *colla* *est*, b. 402
 Admonere, 28, 207
 Admonitum, c. 204
 Admonere *proci*, b. 401
 Admonere *alium*, 585
 Admonitum *vel* *monitum*, c. 154
 Admonitum *per*, b. 783
 Adnumerare *in exemplis*, 239
 Adonis, d. 126
 Adonis *facta*, b. 740
 Adopertus & operatus, c. 174
 Adopere & adorare, c. 301
 Adoptio, c. 2
 Adorare & honorare, c. 570, 706. *pro orare*, 146. & *adoptare*, c. 301
 Adorus crimen, c. 508, 755
 Adparare & comparare, c. 520
 Adpellere & Adpellere, c. 53
 Adplaudere & adplaudere, b. 270
 Adpellere, 100
 Adpellere & adpellere, c. 53. *si* *rei*, b. 327
 Adponere, 122
 Adponere & adponere *manus* & *capus*, b. 599. *custodem*, 482. & *opponere manus*, c. 243
 Adpositiones, 518. b. 133, 150, 188, 279, 301, 483, 936. c. 385
 Appositus, 72, 95, 107
 Adpositus & oppositus, 72, 488, 531. b. 114, 294. c. 249, 243
 Adposita *manus*, 411
 Adprobare alium, 404
 Adrectae *aures*, b. 1057
 Adria *pro mari Ionio*, c. 497
 Adripere *aream*, 707. *capillus* *vel* *capillus*, b. 129. *tempus*, 570
 Adripit *ventus* *vela*, 172
 Adscribere, b. 789
 Adscribere, 86
 Adscribere & adscribere, b. 1066
 Adscribere, 299
 Adsiduus, 735. & *adversus*, c. 475
 Adstare & consistere, 657
 Adstipulari, b. 302, 311
 Adstipere & instipere, c. 167. 210, 370, 373. & *adstipere*, 513
 Adstare & consistere, b. 176
 Adstringere *labore*, 567
 Adstringit *vitia* *crinis*, c. 822
 Adstruere, 607
 Adstruere *cum accusativo*, c. 539, 556
 Adstruere *cum ablativo*, b. 898. & *adstruere*, c. 475
 Adsumere, b. 808
 Advectus & advectus, 372
 Adventare, b. 636
 Advectus & adventus, c. 2
 Adventare & adventare, b. 628
 Advectus *aures*, c. 18. *lunas*, b. 398. c. 517
 Advectus *lunina*, b. 398
 Advectus *leca*, *monit*, 398
 Advectus *pro advectus*, b. 277. & *advectus*, 89. c. 8. 465, 815. *pro opposito*, b. 186.
 Advectus, b. 224
 Advectus *pro amatores*, d. 82
 Advectus *alium*, 563
 Advectus, c. 37
 Advectus & curvus, b. 115, 344. & *abundus*, 838
 Advectus, 448. d. 47
 Advectus, c. 773
 Advectus, 672
 Advectus *et* *inde*, 186, 309
 Advectus & advectus, c. 761. & *ipse*, 13, 303. & *seules*, c. 391, 399. *ut*, b. 726
 Advectus *narrare* *gestationis* *fratris* *temporum* & *facrum*, b. 610
 Advectus *an bisyllabum*, 80
 Advectus, b. 94
 Advectus *manuum*, 311
 Advectus, b. 516
 Advectus *pro amant*, b. 664. *in* *vulnere*, b. 836
 Advectus, d. 123
 Advectus *seges*, c. 69
 Advectus, d. 86
 Advectus, c. 732, 862
 Advectus & *seu* *filii*, d. 46
 Advectus & Advectus, c. 811
 Advectus, c. 530
 Advectus, 512
 Advectus *vel aurea*, c. 846
 Advectus *adventus* *in italiano*, c. 236
 Advectus *quis* *facta* *gesta*, c. 352
 Advectus, c. 830
 Advectus, 73
 Advectus *pro Boeotus*, b. 908
 Advectus & Advectus, c. 648
 Advectus & implere, c. 704
 Advectus & aether, c. 45. *pro* *campo*, b. 1029. *pro plantis*, c. 225.
 Advectus & litata, 27
 Advectus & aethicus, b. 691. c. 113
 Advectus & lenis, 621
 Advectus *animo* *ferre*, b. 660. *seu* *labi*, c. 201
 Advectus *passus*, c. 856
 Advectus *passus*, 125
 Advectus, c. 512
 Advectus & aether, b. 135, 161
 Advectus & aequora, c. 817

RERUM ET VERBORUM.

Aerius color, 666
 Aeratus & auratus, b. 1064
 Aerae *fores*, b. 160
 Aerae & cerata *atria*, c. 399
 Aere & fibra, c. 895
 Aetiope *Altra* *uxor*, c. 529
 Aes *in manibus*, b. 472. c. 124. & *otibus*, b. 876. *Paphium*, d. 108
 Aeri *leges* *mixtas*, b. 23
 Aesculapii *templum*, c. 30
 Aethere *in amore*, b. 258, 425, 447
 Aethus *pro amore*, 42, 220. & *unda*, 308
 Aeternum *ver*, b. 26
 Aeternus *Homerus*, c. 798
 Aeternus *lucis*, b. 301
 Aeterno, 480
 Aethalia, c. 709
 Aethalia, d. 159
 Aether *summus*, d. 30
 Aethere, b. 109, 1040. & *Enna*, c. 348
 Aethere *credidit* *fortium* *animas* *exari*, d. 153
 Aethere *sepius*, b. 762
 Aethere, d. 87
 Aetherean *Tragedia*, c. 528, 530
 Aethere *fluxum*, c. 272
 Aethere, c. 862
 Aethere & actus, 784. & *agitare*, 171. *animam* *filium*, b. 253. *bella* *et* *obire*, c. 518. *bovis*, c. 156. *coras*, 237. b. 633, 885. *curram*, b. 97. *estabias*, c. 172. & *terre*, c. 609. *fulmen*, 480. & *habere* 480, b. 125, 633, 691, 992. c. 9, 172. *pro impellere*, b. 997. *ut*, b. 125. *navis*, c. 45. *via*, c. 9, 305. *partis* & *gerere*, 110. *praedam*, c. 610. *radices*, b. 140, 259. *res*, c. 609. *rimam*, b. 245. *silentium*, b. 246. *temerarium* *verbum*, 58
 Aethere, c. 33
 Aethere *pro delictis*, b. 556. *de* *fructibus*, 617, 172. *rens* *clatit*, 239. & *ut* *ventis*, b. 545
 Aethere & aetha *lux*, *nox*, 277. *mensis*, b. 529. *res*, *pro* *de* *re*, b. 317
 Aethere *concordia*, b. 501. & *uribus*, b. 307. c. 674. *de* *venationibus*, b. 370
 Aethere, 818. *ventis*, 187
 Aethere *arboris*, b. 45
 Aethere & vigil, 371
 Aethere & tabilis, b. 135
 Aethere, d. 67
 Aethere & Aethere, b. 138. d. 124
 Agmen *de equibus*, 478. & *ordo*, 232. b. 522
 Agna *causa* *Minervae*, c. 407
 Agnomina, c. 819
 Agnominatio, 243
 Agnoscere, b. 740. & *cognoscere*, b. 106, 206. *patrem*, c. 156
 Agorum & *luporum* *inimicitias*, d. 25
 Agonale *festum*, c. 33
 Agri & arae, b. 972
 Agricola *dei*, 830. b. 571
 Agrigentum, c. 270
 Agrippae *opera*, b. 683
 Agnus, b. 134. c. 841
 Ah, a, & ha, b. 130. *demum*, 496. *perant*, 690. *quod*, 232
 Ahena, b. 482
 Ahenum, c. 222
 Ah, ai *in floribus*, b. 703
 Ajax *Oilei* *filii*, d. 83, 158
 Ajax *Talamosius* *a vulnere* *immunis*, b. 886. d. 83. & *Ajas*, b. 410
 Ah & dixit *repetitum*, b. 405, 719
 Ah & aetha, c. 450. *de* *culo*, c. 450. & *ulna*, b. 620, 749
 Ah *pro axillis*, 381
 Ahacer & laetus, c. 506
 Ahata *nox*, b. 620. *ulterior*, b. 546
 Ahati & elati *equi*, c. 188
 Ahba *pro* *vestibus* *albis*, c. 279
 Ahani *regis*, c. 232
 Ahbescere *de mari*, b. 785
 Ahbinovanus, 796. c. 876
 Ahbum *pro macula*, *nota*, 563
 Ahbus *vel altus* *equus*, b. 548
 Ahbus *color* *faustus*, d. 35
 Ahbae *victimae*, 840
 Ahcaeus, c. 527. d. 134
 Ahcaetho, b. 502
 Ahcedo & Ahcedonia, b. 7800
 Ahcellis *Tragedia*, c. 531
 Ahcmaeon, 745. b. 657. d. 85
 Ahca blanda, 575
 Ahci *campi*, d. 59
 Ahere & habere, 168. b. 667. c. 500, 820. *ulnibus*, b. 667
 Ahit *summus*, 169
 Ahes *Perseus*, 543
 Ahelus, d. 78, 128
 Alexander *magnus*, d. 70
 Alexander *Phoenis*, c. 744. d. 77
 Alexandria *Tragedia*, c. 530
 Ahexithoe, b. 804
 Ahga & ulva, c. 20
 Ahienare *aliquem*, b. 136
 Ahienus, 759. b. 664. *pro*, c. 40. *angine*, b. 652
 Ahipedes *equi*, b. 123
 Ahiqua, c. 567, 828, 829
 Ahiqua, d. 124

INDEX

Amantissimus, c. 120
 Amens, 354. b. 303. 806
 Amica, *pulla agnata*, c. 609
 Amicini de arboribus, c. 15
 Amicus adjective, 583. & amicus, b. 693. & amoenus, c. 894. & amicus, b. 892
 Amica causa, c. 489
 Amicum *indivium*, c. 565
 Amicorum *paria*, c. 472
 Amiliae *vis*, 133
 Amittere & emittere, b. 1069
 Amnis, *Germani*, c. 326
 Amosheus *Gibbaricus*, 683
 Amoenus & amicus, c. 894. & opacus, b. 951
 Amoma, c. 778
 Amomus, b. 1046
 Amoris *maris*, c. 471. habendi, c. 100
 Amores *scilicet*, c. 539
 Amorere *hyles*, c. 34
 Amphiarus, b. 578. d. 87
 Amphion, b. 105. d. 149
 Amphionis, b. 653
 Amundis, b. 1072
 Amphitryon *Tragædus*, c. 530
 Amphryllis, b. 1072
 Amphylus, 51
 Amphylus *puer*, 190. b. 433
 Amphylus *fructus*, b. 636
 Amphylus, d. 64
 Amphylus, b. 578
 An, c. 107
 An & no, *pieri loco omittuntur* *scilicet*, 167. b. 270
 Ance & face, 318
 An quia, c. 170
 Anachronismus *Orandi*, b. 105. 310
 Anacreon, c. 536
 Anapus fl. b. 353. c. 800
 Anaxandrus, d. 145
 Anaxenus, b. 578. 385. d. 124
 Anceps, b. 952
 Anaxilas, c. 496
 Ancilla, c. 184
 Ancillæ *colubinaris*, 617. *culan-* *ter ante fores*, 307. *subdolis & fallata*, 376
 Andromon, b. 652. 525
 Andromela *Tragædia*, c. 530
 Anemone, b. 741
 Anethus, c. 491
 Angere & tangere, 693
 Anilidati ignis, b. 458
 Anguis *femini generis*, 769. b. 284. 293
 Anguinus & Anguineus, c. 636
 Anina & aninus, 33. 39. c. 31. 237. 273. *pro flatu, unius*, b. 284. *pro una*, b. 519

Animæ *pars*, b. 587. c. 732. 830
 Animæ *in sidera transferuntur*, c. 662. *in auras illatas*, d. 40. *sententia post mortem*, c. 344
 Animi & anni, 555. & ira, b. 34. & manus *excidere*, b. 482
 Animi *sententia*, 314
 Animo *carissimus*, b. 335
 Animofus, 394
 Animofus *omnis*, 347
 Anion, b. 1074
 Anius, d. 80
 Anna *Perona*, c. 196
 Annales *maximi*, c. 2. Ennii, c. 519
 Annalium *scriptores*, c. 2
 Anne & sane, 378
 Annali *scilicet dum laborantur*, 447
 Annus *abis*, c. 829. *Julii Caesaris*, c. 164. & oris, c. 1. 237
 Anni & animi, 555. & arma 14. 555. 604. b. 578. 902. c. 639. & astra, 104. *pro temporibus*, 193
 Annus *vel annos novum*, 588
 Annos *numerare*, 555
 Annula *anis*, c. 123
 Annulus & damnosus, 896
 Anser *Poeta*, c. 536
 Anseres, b. 135. 793
 Anseres *Capitoli*, b. 44
 Anzei & Herculis *luta*, 127. d. 96
 Ante *caulis esse*, c. 566. *torum*, 827. b. 205. & ungue, 48
 Antenor, c. 236
 Anticipare, b. 190
 Antichus, d. 144
 Antigone *Tragædia*, c. 531
 Antinachus, c. 476
 Antiphon *Tragædus*, d. 140
 Antiope, b. 398
 Antiquus, h. 26. *pro præterito*, c. 577. 594. *vel præterito*, b. 256
 Antiquum, c. 64
 Antiqui *scilicet*, c. 495
 Antistia, b. 889
 Antistites, b. 41
 Antium, b. 1074
 Antia, & arva, b. 777. *vicinia*, b. 977. & undæ, b. 113. 361
 Antisib, b. 675
 Anus *anasta*, c. 123. *Bovillana*, c. 206. *Cervina*, 596
 Anum *se finitimus dia*, b. 770
 Anytus, c. 690
 Anxius *vixit*, 302
 Anzur, c. 1074
 Anonius *Dms*, 754
 Aperire *portum*, c. 630. *terram aratro*, 58
 Apertus & Apertus *campus*, c. 661. *pro unda*, b. 119. & opus, tus, 373
 Apes *sumo suguntur*, 717. *quæ modo nascuntur*, b. 1042
 Aphidna, c. 365
 Aphodite, b. 288
 Apicatus, c. 187
 Apidanus, h. 72. & Eridanus, b. 470
 Apis, b. 672
 Apollo *anctor medicina*, b. 64
 Palatinus, c. 308. *Pafor Antin*, 70. *Vates*, 320. 361. 719
 Apollinis *amoris*, b. 149. *forma*, b. 208. *tempum*, c. 552. *juvencus*, 545
 Apollodoros *Tyrannus Castoridius*, c. 795. d. 115
 Apollonia, c. 496
 Apoliopelis *propter manus in-* *venum*, 183
 Apollitrophe, 140
 Appiades, 687
 Appius *Caecus*, c. 384
 Apri *an in Creta*, 520
 Aprius *unde dicitur*, b. 237
 Appare *navem*, b. 784
 Aprus, 423. 690
 Aprus & gratus, b. 79. & ante, 690. 717
 Aqua & ignis *in nuptiis*, 646. *in-* *ferat*, c. 817. *magis*, 391. *serena*, 347. *virgo*, c. 733
 Aquæ & equi, 813
 Aquæ & aves, c. 369
 Aquam *sumere*, 660. *adspargi capiti*, 650
 Aqua *mergere scripta*, 468. *spu-* *gere*, 706
 Aquæ & atque, 87. 316. 444. 226
 Aquila *Jovis armiger*, b. 698. *pr-* *dentis pullos*, b. 568
 Ara & aura, 14. c. 790. *Apul-* *nis Dalmi*, 312. *pro coisigis*, c. 630. *sumebis*, c. 602. d. 36. *in* *atro*, b. 319. *maxima*, c. 57. *Pæcis*, c. 71
 Aræ *pro ara*, c. 4. 401. *calida*, c. 44. *florentes & frondentes*, 173. & orae *patrias*, b. 790
 Aras *spargere liquore*, 179
 Arabus & Arabius, 209
 Arare *aque*, 432. *autem*, b. 191. *latus*, 66
 Aratro *designare mensuram*, c. 1971
 Arbitrari & arbitrium, b. 257. 233
 Arbitrio *scilicet*, 739
 Arbor *una*, *numus*, 212
 Arbores *frugiferas*, 830
 Arboresus & arbutus, b. 27. 75
 Ar-

RERUM ET VERBORUM.

Arceides *scilicet*, b. 39
 Arcas *Jupiter*, b. 124
 Arcanus *pro sacro*, 120
 Arcere & arguere, b. 132. 691. 1013. c. 726
 Arces & urbes, 165
 Archemorus, d. 121
 Archigallus, c. 258
 Archlochus, d. 27. 132
 Archimedes *phara*, c. 393
 Arcinensis, 719
 Arcili *dux*, c. 160
 Arcurus, c. 409
 Arcus *pluribus numero pro uno arcu*, 376. 707. & arcus, b. 792. *peringere videtur*, c. 354
 Arcuatus *vel arcuatus*, b. 792
 Arcere & arcere, 55. b. 572. & avere, b. 738. & haerere, b. 925
 Arcus *scilicet*, 55
 Ardor & error, 373. 705. b. 715
 Ardua *cernix*, b. 572
 Arere & ardere, 55. b. 572. & horere, b. 311
 Arges, c. 219. 357. 360
 Argelles, c. 323
 Argi, 372. & agri, 372. b. 972
 Argilla, b. 607
 Argo *prima navis*, b. 444
 Argos, b. 417
 Argoides & familia *in ides*, 17. 144. 554
 Arguere & arcere, b. 132. 691. 1013. c. 726
 Argumenta *Virgilia an sint ab O-* *vidio scripta*, b. 390
 Argumentum, c. 894
 Argus, b. 74
 Ariadne *corona*, c. 195
 Aricia, c. 174
 Arcinum *numus & flagnum*, b. 961
 in Arcino *variatores*, c. 705
 Arida *pro terra*, b. 887
 Aridum, b. 888
 Arion, c. 80. 81. 84
 Arithmetus, b. 685. c. 37
 Arithmetus *scilicet*, c. 532
 Aristo *Clm*, d. 134
 Arma, arma, b. 775. & arva, c. 90. *serenum*, 778. 786. *jux-* *ta dormientes posita*, 370. *na-* *vacua*, 601. *temporis*, c. 652
 Armatum & ornatum, b. 840
 Armas *de feris*, b. 819
 Arne, b. 389. 507
 Ars & dos, 584. c. 374. *pro* *Grammatica*, c. 645. *modendi*, 652. *modens*, b. 514. 1067
 Artes, 761. b. 450. *doctæ*, b. 6.

79. 787. *Romana*, c. 158
 Artae *symplegades*, c. 497
 Artifices *manus*, 475
 Artius, *productus de syllaba longa*, c. 885
 Artus b. 160. & membra, b. 586. 1057
 Arundo & canna, b. 581
 Arx & ars, b. 356. & axis, 518. & urbs, 160. b. 272
 Asini *coronati*, c. 396
 Asinus *auritus*, 422. 580. *lentus*, 422
 Asopus, b. 521
 Asper *crater*, b. 827. 911
 Aspis, b. 672
 Assyrius & Syrius, 204
 Asteria, b. 388
 Astrope & Sterope, c. 223
 Atræus, b. 979
 Atlyanax, d. 123. 143
 Atlypalæa, b. 504
 Atlyra, c. 403
 Atyla, c. 79. 86
 At in *initio orationis*, 497. & & c. 374. *ne*, 746. *puto*, 568. *quam*, c. 107. *quanto*, 216. 261. *tu*, b. 78. 150. *scilicet*, 191. 269
 Atalanta, c. 578. 730. d. 91. *tra-* *goedia*, c. 530
 Atavi & avi, b. 943
 Ater & alius, 488. b. 811
 Ater *veneno infelix*, b. 175
 Athamas, b. 1034
 Athamas, d. 85
 Athenæ, b. 512
 Athos, 634. b. 108. d. 50
 Atlas, c. 324
 Atque & aque, 87. 316. 444. b. 226
 Atrox, d. 118
 Atracis, 258
 Atræe *Variae*, 153
 Atræus *Tragædia*, c. 529
 Atri *dux*, c. 8. d. 52
 Atria *in quibus imagines*, 362. c. 399. *generosa*, c. 58. & otia, c. 257
 Atrium *libertatis*, c. 280
 in Atrii *aræ & convivia*, b. 319
 Atricolor, b. 744
 Attagenes, c. 380
 Attenuare, b. 205
 Atticimus, b. 538
 Atticus *quis*, 367
 Attingere *ad*, 650
 Attonare, 211. b. 217
 Attonitus *monstro*, b. 967
 Attrahi, b. 322
 Atys *vel Atis*, b. 693. c. 249. d. 113. 127

Au & o, b. 811. 838
 Avarus & amarus, c. 648. & a- *vernus*, 419
 Auctor & augur, 418
 Auctor *pro legislatore*, b. 553. *pro* *nuncio*, 419. b. 540. 668. *reli-* *b. 582*
 Aulæx, d. 126
 Audax & audens, 585. b. 124. 732
 Audaces *viri*, 156
 Audibam, 186. c. 195
 Audire *de rebus inanimatis*, 49. b. 348. *preces*, 347. 430. b. 60
 Aveli, b. 528. c. 467
 Avena, b. 131
 Avere & ardere, b. 559
 Aventina *Pallas*, c. 430
 Aversa *jacere*, 160
 Aversus & adversus, 89. c. 8. 465. 815
 Aversus *scilicet*, 565
 Aves & aquæ, c. 369. *Diome-* *dus*, b. 970. 975. *Melagrides*, b. 576. *Memnonides*, b. 903
 Aulære, 210
 Aulæri, 84. 408. b. 45
 Augere *aliquem*, c. 69. & hauri- *re*, c. 498
 Augia, b. 639
 Augur & auctor, 418
 Augustus, b. 38. c. 60. *quando* *Pompeius M. factus*, c. 188. *dictus* *imperator*, c. 283
 Augustus, *Jupiter*, c. 449
 Augustus *adjective*, c. 579. 813
 Augusti *a salinis pondus salis Pa-* *trinae*, c. 461. *consilia*, c. 421
 Augusta *fax*, c. 775
 Augustum *formam*, c. 856
 Avi & parentes *de equis*, b. 515
 Avia *memoria*, b. 62
 Avibus *benis*, c. 51
 Aura *pro odore*, b. 1046. *pro aë-* *ris flatu*, c. 348. & *lota*, 131. 310. c. 631. 825. & *ira*, 569. & *ventus*, 644
 Auræ, c. 580
 Auræ & aures, 4. 69. b. 889. & *aulæri*, b. 25. & *herba*, b. 176. 516
 Auratus & aeratus, b. 1054. *pro* *auro pictus*, c. 99. *empsi*, b. 147
 Aurea *per fymacrisu*, b. 461. 470. *vel aenea*, c. 846
 Aures *vel aures frangere*, b. 341. 379. *vel aures tangere*, 338. 609. 624
 in Aures *dicere*, 30
 Aures *implere*, c. 82. & *omnes*, c. 9

Aquila, leui manibus, 338. *et*
et, h. 811. *incerta*, h. 540
Aurum cum gemmis, 768
Auriga pro gubernatore, c. 470
Aurigo circumferi rictu, 477
Aurum album, 322, 480
Aurora fugat filias, h. 541, 545
Aurum et aurum, h. 530
Aurum, 407
Auripes, c. 7
Auripicis, c. 17
Aurum, 545
Aurum, c. 495
Aurum et aurum, c. 468
Aurum, for., h. 765
Aur. f., 416
Aurumque adit, h. 234
Aurum et aurum, c. 55
Aurumque, h. 44, 270
Aurumque mittere, h. 777
Aurum et aurum, 518
Aurum, h. 141

B.

B. et P. permixta, 381
B. pro V. et curia, h. 695
Babylon, h. 224
Bacca et concha, 662. *factura*,
 h. 607
Bacchus Falernus, c. 848. *trav.*
 475. *et vinum*, h. 472. c. 178.
Deus fallax, 509. *rapere vinum*,
 333
Bacchi forma, h. 208. *miris*, c.
 409. *miris*, h. 198
Baccho capere immolant, c. 36.
Poenus facti, c. 279
Bacchi plura, h. 217
Bacchea, c. 666
Baccheus, c. 100
Bacchus vel Bacchicus, h. 216.
 c. 273
Bacchales vel Bacchidae, h.
 371
Baculum, h. 229. c. 18
Baculus, 406
Baculus vitas, 560
Balneo, h. 515
Baccharia fundi, h. 152
Balnea, c. 457
Balnearum facti, 609
Balneo nova, c. 196
Balneo, h. 922
Balneo Melita, 77
Balneo, 526
Balia nunquam dicit Ovidius,
 23
Balva summa, 665
Bano, c. 752
Banulogi, h. 100
Banus, 393. c. 201. d. 138, 149
Banus, h. 613

Beatus et potens, h. 269
Bella puella, 367
Bellato, 176, 681
Belliphonones, d. 597. *Trago-*
dia, c. 530
Belliger, h. 218
Bellonae miles, c. 384
Beilum Martium, c. 413. *et* *coe-*
ptum, h. 981. *et* *Mars*, h. 423.
Thebinum et Trojanum, 524
Belli dicitur, h. 823
Bello, id est temporis belli, h. 547
Bella feruntur, c. 596
Belus, h. 256
Beae (o) 640. c. 456. dicitur, 366.
 585. *et*, c. 264. 720. *si novis*,
 657. *re*, 100, 101. 585. c. 133.
pro velle, c. 480
Benignus, 395. h. 876
Benigna fortuna, c. 654
Belliae montibus ornatae, h. 95
Bibere fluxiva, de incolis, 102.
lactum, 151. *forte*, 583. *c.*
vel in anas, 460, 595, 746
Bibendi leges, c. 538
Bibliotheca Palatina, c. 552
Biceps et bifrons, c. 8
Bicens, 382
Biformis et biformis, 438
Bimus, h. 872
Bina et viva, h. 950. *tropasa*,
 128
Biremes quando pinam instituit,
 h. 784
Bis imela vestis, c. 63
Biston, 241
Bifidus, c. 354
Bivium et dubium, 254
Blaudus pro aliquo, 61. *et* *pan-*
cus, h. 709. *et* *mundus*, 689
Blanda olea, 575
Boebe, h. 271
Bombyces, h. 1043
Bonus pro benigno, 308. *beno*,
 514. *et* *novus*, 752. c. 616
Bona Dea, 672. c. 322. *Fortuna*,
 c. 415. *para*, 411
Borum formae, h. 730
Boni Dei, c. 130
Bonis amibus, c. 51
Bona verba, c. 134. *summa*, 238
Bonitas et probitas, c. 672
Bootes, 601. h. 105, 121
Bootes unde dicitur, h. 915
Bores hiems, c. 593
Boresus, c. 534. *aut*, c. 640
Bos tardus vel latus, 382. h. 106,
 409
Bovem mactare nefas, c. 265
Bovillae, c. 207
Bovillana anus, c. 206

Bracce, c. 679
Bracteani, 671
Brathys, c. 35, 289
Brauron, h. 491
Breve as, c. 223
Brevis et levis, c. 2
Brevis syllaba ante en. ga. h. 601,
 424. *in medio pentametri tradi-*
tia, 257, 259, 398. *tridua*,
 h. 154, 456, 524, 656, 955
Brotheus, d. 130
Brotea, d. 130
Bruti scripta, c. 704
Brutia pax, 732
Brytes et Butes, h. 511
Bubastis, h. 675
Bubo in testis, h. 221. d. 53
Bubus pro bobus, 66
Budaei laus, d. 17
Bullae in auribus et frontis, h. 65
Bura, h. 1032
Burchanica potio, c. 292
Buiris, h. 639. d. 97
Butes, h. 511. d. 156
Buxus, 703. *pro festum*, c. 381
Buxum, h. 693
Buxo pallidus, h. 250
Byblis, h. 662, 673. *font*, h. 657

C.

C. et G. permixta, h. 970
Caecophaton, 421
Caecozelia, h. 100
Cacumina de herbis, h. 158
Cacus, c. 54. d. 121
Cadere ab aliquo, h. 329. *de mō*
h. 42. de vel c. h. 652, 881. *de*
matre, d. 52. *et* *fluere*, 76
 532, 471, 501. *et* *facere*, h.
 809. *et* *jacere*, h. 809. *in pō-*
gus, 685. *id.*, c. 610. *et* *re-*
lare, 65
Cadit ira, 261. *furvis*, 496. *et*
datur, c. 38
Cadunt animi et manus, h. 481.
lactum, c. 145. *laxa*, h. 366
Cadmus, d. 109
Caduceus, 496
Caduceae praes, c. 18. d. 33
Caecare, c. 784
Caecilius Metellus Crinitus, c. 19
Caecus, 329. 449. *et* *capus*, c.
 385. *et* *tactus*, 41. *et* *testis*,
 h. 213
Caeci facti ab Ifide, c. 706
Caedere aut fecere curas, 807
Caedes de verborum, 352. *pro-*
li Casfaris, c. 211
Caelatae vel aeratae foris, h. 160
Caelum, c. 224
Caelus mm., c. 196

Caeneus, h. 575, 825
Caenus, c. 85
Caerula nymphae, c. 37
Caerula caeli, h. 1003. c. 115
Caesari Julii caedis, c. 211. *fo-*
rma, 547
Caesares Cajus et Lucius, 554. c.
 613
Caelus, c. 104
Calabrae aquae, c. 323
Calami et cannae, h. 85
Calamus Ovidii, d. 18
Calarus, h. 491
Calei alii, 674
Calebas, h. 809
Calceitate, h. 827
Cales fl. c. 879
Caliscere, 613
Calidae arae, scilicet, c. 44
Calidus et validus, h. 1037
Calidus et madidus, c. 26. *et* *ge-*
lidus, c. 27
Calisto, c. 87
Calidus et candidus, 372, 457. h.
 247. *et* *palidus*, 848. h. 431
Callinachus, d. 27
Callinchoe, 745. d. 85
Callithenes, d. 130
Calcha, c. 268
Calvus Poeta, c. 535
Calvina et Calymna, 601. h. 566
Calvities, d. 75
Camella, c. 292
Camena et coloni, h. 969. *Ja-*
lone, c. 436
Camilli, c. 156
Canopus et callia, h. 676. *et* *fo-*
tum, 799
Campi aquarum, h. 16
Canace, h. 389. *tragedia*, c. 528
Canam vel cano, c. 1
Cancelli, 476
Candere et canere, h. 385, 815
Candidus, 311. c. 547, 572. *et*
callidus, 372, 457. h. 247. *pro*
fulca, d. 51. *et* *conditus*, 702,
 c. 9, 19
Candida iulla, h. 201. *1024*, 724
Candida melle, c. 19
Candor, c. 547, 572. d. 19
Canephoria, 640
Canere respuis, h. 49. c. 642
Canes ignis, 619
Canis agri ortus, c. 302. *Cephali*,
 h. 533. *lactis*, c. 306. *lagan*,
 718
Canes, 612. feminini generis, 702.
 h. 182, 193. c. 757. d. 45. *in la-*
da, c. 535. *vigiles aquae nava-*
ries, 461
Canum nomen, h. 188

Canina verba, d. 20
Canistra, c. 268
Canna et calamus, h. 85. *et* *arum-*
do, h. 581
Canopus, 440
Cantari, 521
Cantharides, d. 74
Cantus auditi, h. 1079. *magis*, h.
 718
Canus et callus, c. 189, 258
Cananeus, d. 118
Capax et rapax, 7. c. 277. *et* *rapax*
ingenuus, h. 568
Capena porta, c. 382
Capere, h. 338. c. 111. *Baccho ma-*
clatus, c. 36
Capellae in rupe, c. 273
Capere, 709. *animis*, 740. *et* *car-*
pete somnum, c. 167. *conspicu-*
ditus, 624. *pro desepere*, 316,
 320. d. 91. *aditum in re*, 594.
pro intelligere, h. 2068. *lactis*,
 558. *ofcula*, 180. *et* *rapere*, h.
 308
Capit res nos, c. 564
Capit vel capones, c. 381
Capilli et coronae, c. 143. *supra*,
 c. 143. *impositi tumulis*, 154. h.
 215. *supra in luctu*, c. 559
Capitalis, c. 215
Capreae, h. 1073. *palus*, c. 114
Caprotinae nonae, 616. c. 115
Capta Minerva, c. 225
Capitare, 700. *anus*, h. 540. *cal-*
lum, h. 205. *et* *certare*, h. 609,
et *quacere*, d. 47
Captivi iungi, c. 65. *omni in tu-*
millis, d. 92
Captus et cautus, 267, 717, 784.
et *ductus*, h. 953. *ductus et* *tra-*
ctus, h. 701. *amore*, 202. *et*
motus, 17
Caput ferunt, c. 481. *inlata*, c.
 250. *ferunt*, d. 19. *velare*, 652
in Caput aliusque, 297. d. 111
Capitis sacrificium, c. 180
Capite gestare pondus, c. 152
Capita jungere, 36
Capys, c. 232
Cara et cura, 176. c. 349
Cardasa et corpora, c. 460
Carcer aeternus, h. 301. *in circo*,
 272
Carchesia, h. 832
Cardo versus, h. 794
Cardines mundi, c. 13
Carere et vacare, 483. h. 125
Carina et ruina, h. 477, 693, 768
Carmen modulatum, 776. *perpe-*
tuum, h. 10
Carmenta et carmentalia, c. 46

Carmentalis porta, c. 90
Carmina et itamina, c. 665. *et*
fermia, c. 704
Carina Dea, c. 375
Carmentum, h. 605
Care ablinere, h. 1014
Caroceta, c. 62
Carpere, c. 866. *et* *capere fo-*
mmum, c. 167. *ofcula*, 154, 437.
 h. 271
Carpestis, h. 968
Carteji, h. 968
Cartago, c. 371
Carthago pro cognato, c. 130. *et* *gra-*
tus, 49. h. 184. *et* *rarus*, 244
Carissimus animo, h. 335
Carus, *Ovidii amicus*, c. 569
Caryca, h. 608. c. 18
Caryota, c. 18
Caryoticus, c. 254
Cata Romuli, c. 20
Caues eius antiphrasius, c. 262
Cava, c. 268
Cassander, c. 794
Cassanda, 228. *tragedia*, c. 530
Cassio, 302
Cassia via, c. 734
Cassus et cassis, c. 152, 166
Casta in sacris, c. 287. *caste deo*
colere, c. 751. *callas aquas*, c.
 88. *casti curas*, h. 1070. *callus*
et *lactis*, c. 257.
Castoreo vitis, 617
Castoratus, 343
Castor et Pollux, h. 573
Castoris et Pollucis ignis, 435
Castor, animal, 841
Castrum Laurentis, 511
Castro pro classe, 75. *et* *claustra*,
 c. 794. *pro salute natus*, h.
 457
Castro pro casta, 513
Casta, 413
Cato ius apud infimos dicitur, d. 45
Cato (Valerius), c. 536
Catonidiani, c. 111
Cavare, h. 287
Caucasus, h. 618
Cavere, h. 1077
Cavere ludere, h. 53
Caonese, c. 18
Cavo pro caveo, 635
Causa, virum c. i. et cura, 109,
 438. c. 173, 673. *et* *colpa*, c. 37
 509. *et* *materna*, h. 286. *mor-*
tis, h. 717. *mortis vel moni-*
c. 509. mortis quis dicitur, 106.
 mei, 28, 274
Causidici, 383
Cautus et rufus, h. 86

I N D E X

Cantus & captus, 267, 717, 784.
marium, 461. *non quatuor*, c. 597.
 Capus, 744. b. 361, 1047. & novus, b. 285. & qualis, b. 215. & vindex, d. 51.
 Capra *fumina*, d. 34.
 Capra *insula*, 304, 619, 487.
 Caprea, 862.
 Caprene, b. 804.
 Caprogi *gammus*, b. 138.
 Cede *duro*, 165.
 Cedere, b. 887. *de cera*, b. 709. *fama*, 287. *formata*, c. 780. *le-ctis*, 695, 699, 100, 559. *male vel bene*, 446. c. 105.
 Cedrus, 788.
 Cedro *libri editi*, c. 442.
 Cedrinum *alum*, c. 443.
 Celsaena, c. 260.
 Celare *alium* & *aliquem*, 347. c. 200. & *celebrare*, c. 675. & *velare*, 68, 111, 696. b. 96.
 Celebar & *crebar*, 485, 650. b. 105, 247, 396. *pro curi*, b. 267. & *liber*, c. 736.
 Celebris *masse gemitus*, c. 263.
 Celebrare, b. 247. *aliquem*, c. 215. & *celare*, c. 675. *certum*, c. 355.
 Celsina *ferax*, b. 1072.
 Celsus *pro edar*, b. 556.
 Celsus, c. 272.
 Celenina, b. 225.
 Celsioris *hista*, c. 122.
 Celsi *vel longi gradus*, b. 519.
 Celsus *fructus*, b. 633.
 Celsus *pro Celsibenz*, c. 491.
 Cenchreas, b. 720.
 Censa *et*, c. 716.
 Censura, 65.
 Censura, 94.
 Censura *Augusti*, c. 211.
 Censur *pro quaestu*, c. 223.
 Centum *ova* & *ovos*, b. 595.
 Centumviri, c. 509.
 Centuriones *græban vitam*, 692.
 Cephalus, b. 440, 527. *Mortuus si-licus*, 706.
 Cepheus, b. 309.
 Cepheus, & Cephilus, b. 201. d. 492.
 Cera *pro charta*, 698. & *creta*, 668. & *gemma*, c. 798. *decorata*, h. 567. *rubens*, 378. *pro tabula*, b. 666.
 Cera *atra*, c. 399.
 Cerambus, b. 482, 483.
 Cerastia, b. 705.
 Cerberus, 127. b. 478, 684, 686. c. 677.

Cerberi *tria ora*, 120.
 Cercopes, b. 940.
 Ceryon, d. 102.
 Carex *hijulabum*, c. 275.
 Carex *legiosa*, b. 342. & *leges*, 393, 571. c. 69, 333. *pro fritis*, b. 753.
 Ceteris *festum in Oratio*, b. 720. *Indi*, 263.
 Cerialis, 46.
 Cerialia *ludi*, c. 355. *doma*, c. 69. *munera* & *summa*, 725.
 Cerialis *color*, 667.
 Cernere *de vitibus*, b. 1052. & *tangere*, c. 481, 484. *pro tri-braris*, 771.
 Cera *assa*, 78.
 Ceramen *varius*, 241.
 Certare, 552. & *captare*, b. 689. & *tentare*, b. 228, c. 22.
 Certe, 84. & *per te*, 3. c. 621. *pro saltem*, 112.
 Certus *arcus*, *tela* & *etc.* 617. *lar*, 366. & *julus*, c. 620. *sum*, 808.
 Certa *meta*, 283, 722.
 Certior & *cognitor*, c. 835.
 Certum *as*, 373.
 Certi *das*, 441. *hinicus*, b. 146, 338. *passus*, b. 186.
 Certi & *lupi*, b. 804.
 Cervia *aur*, 596.
 Cervipes *Formis*, c. 103.
 Cervus *vivax*, b. 187, 479. & *lupus*, b. 804.
 Cervina *modulus*, 669.
 Cessare, 519. c. 576. *in re*, & *in rem*, 427.
 Cetera *pari*, b. 526, 736. *urba*, 404.
 Cetera, b. 631. *curios*, b. 818. *obsecans*, b. 164. c. 103.
 Cui *non commensur similes castus*, b. 29.
 Ceyx, d. 64.
 Chamaeleon, b. 1048.
 Chaon & *chaos*, d. 32.
 Charistia, c. 170.
 Charybdis, 165, 762. b. 451, 94.
 Chimæra, b. 672.
 Chionides *Eumolpus*, c. 822.
 Chios, b. 224.
 Chlamys *aurata*, h. 963. & *iac-na*, b. 146.
 Chloris, c. 325.
 Choreæ *duras*, c. 199.
 Chorebus, d. 146.
 Chorus, b. 973. *Piridium*, c. 657.
 Chrysoz, b. 312.
 Chrysolithi, b. 101.
 Cibus *antiqui erat herba*, 517.

Citricæ *usculare*, b. 877.
 Cicuta *pro canna*, b. 285.
 Cliches *late olim imperium*, b. 877.
 Cilicia *spica, creta*, c. 10, 249.
 Cimolus, b. 505.
 Cineres *miscere*, 654.
 Cineribus *seruis a Dario*, d. 71.
 Cinolis, c. 881.
 Cingere *manu* & *lustrare*, c. 669.
 Cingi & *tingi*, b. 238.
 Cingitur *insula*, c. 731.
 Cinctus & *comtus*, c. 38.
 Cinctus, *vinctus* & *nexus*, 671, 683.
 Cingula, *lat*, 686.
 Cinna (*Hibiscus*) c. 536.
 Cinus, *lauri specus*, b. 691.
 Cinyphus, b. 334.
 Cinyps *fl*, d. 53.
 Cinyras, b. 712.
 Cipus, b. 1060.
 Circa & *Circe*, c. 235.
 Circa, 363.
 Circuire, b. 614.
 Circulus *lacteus*, b. 35.
 Circensis *pompa*, 552.
 Circenses *navigæ vocati*, 477.
 Circumflus, b. 1065.
 Circumspicere, c. 447.
 Circumtonare, 36.
 Circus, c. 324. *maximus*, c. 106.
 Circi *carcer*, 272. *spium sum*, 784.
 Ciris, b. 558.
 Cira *classis*, 310.
 Citare & *vocare*, c. 263.
 Citra, b. 584. & *ultra*, 799.
 Citrum & *ebur junctum*, b. 158.
 Civilis, c. 626.
 Clamare, 65.
 Clamatus, b. 126. c. 324.
 Clamor & *clangor*, b. 845. *se-pretans*, c. 559.
 Clangor & *plangor*, b. 993.
 Clarum *Oraculum*, c. 4.
 Clarus *Apoll*, b. 780.
 Clarus *pro nitido*, b. 301. & *pe-rens*, b. 35. & *purus*, 657. & *rarus*, b. 522.
 Clarum *vitrinum*, b. 271.
 Clavis, b. 907.
 Clava *Herulis*, c. 56.
 Claudere *absoluit*, b. 303. *adum*, h. 351. *aspicere*, 273. & *cings-re*, & *finire*, c. 91, 92. & *con-tere* *termina*, c. 559. *sumus in-luisti*, 809. *iter*, 263.
 Claudius *via*, c. 733.
 Claudius *codrus*, c. 59.

R E R U M E T V E R B O R U M.

Claudius *benignus*, c. 809.
 Claudius & *clausus*, c. 809.
 Claudia *carmina*, c. 548.
 Claudia & *caltra*, c. 794. *pro per-tinens*, b. 247.
 Clavus *latus*, c. 646. *in vestibus*, c. 83.
 Clementia & *dementia*, c. 641.
 Cleomrotus, d. 122.
 Cleone, b. 419.
 Cleopatra *uxor Phini*, 745.
 Cleorius *for*, b. 1036.
 Cleus, 292. *Capitolinus*, c. 26. *Orbit* *vel Oppus*, c. 417. *pu-blicus*, c. 331.
 Cluana *Venus*, b. 1001.
 Cluvis *Janus*, c. 14.
 Clyments, c. 432.
 Clypeus *Abantis*, b. 1030. & *spe-ctum*, b. 721.
 Clypeus *svire*, c. 245.
 Coae *vultus*, 619, 859.
 Coactus & *coactus*, b. 788.
 Coalecere, 644.
 Coactae *Abas*, c. 862.
 Coadus, d. 159.
 Coaelles, b. 30.
 Coelites *aut stellifer Atlas*, c. 316.
 Coena & *mensa*, b. 34.
 Coepum & *bellum*, b. 981.
 Coepus *lani*, 558.
 Coeete *verba numeris*, c. 868.
 Cogere *in agritudine*, 24. *agmen*, b. 752. *pro centrabere*, 148. & *subigere*, b. 415.
 Cognare, 93.
 Cognatus *pro affinis*, b. 657.
 Cognitus, b. 814.
 Cognita *causa*, c. 509.
 Cognoscere & *adgnosere*, h. 106, 266.
 Cognitor, 379. & *certior*, c. 835.
 Cohære *capillus*, 123.
 Cohortes *aves*, c. 285.
 Coingere, c. 290.
 Coire, 101. b. 573. *foedera*, b. 245.
 Coitus & *initus*, c. 237.
 Colchi & *Casti*, c. 515.
 Colchis, *non Colchos*, 84.
 Colere *pro ornare*, 392. *officium*, 716.
 Collatus, 233. & *collectus*, c. 333, 473.
 Colligere, b. 256. *crines in no-das*, h. 185. c. 65. *frum*, b. 355, 411. *in unum*, b. 925. & *lucere*, c. 601.
 Collis & *vallis*, c. 262, 397.
 Colloquium *putere*, b. 898.

Collum *longum*, b. 708.
 Colla & *terga*, b. 732.
 Colonia, c. 192.
 Color, 297. *atius*, 666. *car-minis*, c. 887. *crinus*, b. 136. *corvinus*, b. 136. *ovatus*, 667. *ferrugineus*, d. 56. *Galbanus*, 666. *hyalinus*, 666. & *mens* & *vox*, 630. *Composita ex color*, b. 744.
 Colorare, b. 779.
 Colores *Circensis*, 476.
 Coluber & *colubra*, b. 283, 311. d. 54.
 Columbae *in altis turribus*, b. 242. *missae amantibus*, b. 18. *Simuffanas*, b. 1074.
 Columina, *pro culmina*, b. 81.
 Columna *bellica*, c. 385.
 Columnae *Phrygiae*, c. 197.
 Coma *pro comis*, 72. b. 237.
 Coma & *juba*, c. 192.
 Comae & *genae*, b. 2, 152.
 Combe, b. 491.
 Come *ingenium*, c. 656.
 Comere & *ponere*, 423.
 Comes *oculi* & *molles*, 691.
 Comes *pro comitis*, c. 200. *in tempam*, 441.
 Comicae *personae*, 739.
 Comis & *communis*, c. 626.
 Comitare, b. 860, 956. c. 486, 668.
 Comitatus *passive*, 85, 166. b. 126.
 Comites, 817.
 Commereri & *promereri*, c. 458.
 Comminuere, b. 842.
 Commissa *prodia*, b. 813.
 Commisum, b. 302.
 Committere & *admittere*, b. 663. & *nectere oscula lingua*, 209.
 Comitti, b. 271.
 Commoda, 550.
 Comoda *stella*, d. 50.
 Commodare, 364.
 Communis & *comis*, c. 626. & *confinis*, b. 245. c. 798.
 Commune *pro republi*, b. 512, 808, 853.
 Communia *fulera*, c. 685.
 Compagere & *compago*, b. 85.
 Comparare & *adparare*, c. 520.
 Comparat *facere*, b. 39.
 Comparativus *pro adverbio*, 23. b. 266.
 Compendiosus *sermo, ubi deest ver-bum*, 269.
 Compenare, 32.
 Computa, c. 321.
 Complodere, b. 332.

Complorare, c. 468.
 Componere, 552, 620, 620. b. 503. *funerum* & *spirituum verbum*, 339. b. 997. & *com-pletere*, 690, 719. *crinis*, c. 153. *latus lateri*, 283. *se* & *ves-tes*, b. 268.
 Compositus, b. 15.
 Compositi; *marini*, 707.
 Comprecatio, 17.
 Comprehendere *de igne*, d. 155.
 Comprimeret & *opprimere*, b. 600.
 Conari, b. 833.
 Concepta, *quae concipi*, b. 724.
 Concessus & *confessus*, 817.
 Concha & *bacca*, 662.
 Concidere, 48. *decidere* & *oc-cidere*, b. 379, 449, 685.
 Concilium, 685. & *consilium*, 260, 567. b. 34. *pro conciliatio-ne*, 760.
 Concipere, b. 447. *auras*, b. 567.
 Concitare *pluvias*, 666. & *con-cutere*, c. 43.
 Concordia *discess*, b. 57.
 Concordiae *templum*, c. 64. *vi-vius templum*, c. 420.
 Concerepare, c. 214.
 Concumbere *alium*, 128.
 Concurrere *alium*, b. 448. & *oc-currere*, b. 448, 971.
 Concurrentes *causae*, b. 451.
 Concursus, b. 441, 783.
 Conculodius, b. 640.
 Concutare, 184. *arma*, 782.
 Conculus & *confusus*, 511.
 Condere *cum accusativo aut obla-tivo* & *prepositione in*, b. 190, 847. c. 407.
 Condere *arma*, 755. & *claudere*, 15, 708. & *credere*, c. 357. & *lingere*, 845. *jura*, 746.
 Condere *aliquem*, *aut res alium-jus*, 819. *pro sepelire*, b. 947.
 Conditia *facra*, 530.
 Conditio, b. 731.
 Conditus, c. 19.
 Conducere, b. 273.
 Conductus, *pro contracto*, 563. *in Conducto habitare panterii fi-guram*, b. 223.
 Confessus, 427. & *confessus*; 817. & *infusus*, 630.
 Considerare, 512. *cum dativo* & *ablative*, b. 691, 875.
 Confinita, b. 90.
 Considerare, 427.
 Confundere & *contundere offa*; b. 319.

I N D E X

Contestus pro missis, c. 568
 Contestatus & contestatus, 398. h.
 31-574
 Congelium pedum, 217
 Congruus, h. 1024
 Congruus, c. 488
 Congruere cultri, b. 1076
 Congruus, b. 315
 Congruum pro arce, b. 307
 Congruum, b. 326, 1076
 Congruus cum dicitur, b. 432
 Congruus & nudus, 570, 574
 Congruus adhibere, 698
 Congruus curi, 267
 Congruere & congruare, 482
 Congruere, b. 926
 Congruere res, 349
 Congruere, b. 132. & consilite-
 re, b. 178
 Congruus & res, c. 897
 Congruus dicitur, 228. c. 676
 Congruus, c. 852
 Congruus, 313, 336, 836. h.
 331, 424, 382. & additum,
 677. & additum, b. 378
 Congruus, c. 92
 Congruus, b. 710
 Congruus dicitur, c. 109
 Congruus dicitur, b. 708
 Congruus, c. 69, 313
 Congruus, 805
 Congruere & ingruere, c. 472
 Congruentia, 131. c. 510
 Congruus dicitur alius, 530
 Congruus, h. 116
 Congruentia confusa oratio,
 c. 104
 Congruere regnum, b. 167. &
 ingruere artem, c. 51. & ro-
 sumere, c. 64
 Congruus dicitur, c. 454
 Congruus, c. 167
 Congruus cum accusativo, c.
 723
 Congruere dicitur, c. 671
 Congruus pro Jurisconsulto, 547
 Congruus & congruus, 576. &
 non dicitur, c. 671
 Congruus dicitur, c. 130
 Congruus signata vasa inania,
 659
 Congruere & addumere, b. 139.
 & consummare, c. 165, 670.
 tempus, 412. voluptatem, 200
 Congruus, c. continuo participium,
 n. 410. cum genitivo, b. 328,
 1057. & contractus, c. 41. ar-
 tum, 611
 Congruus res, h. 835
 Congruus, contrarius, contrarii &
 contrarii, 775

Conteri, c. 877
 Contextus, b. 963
 Continere, 543. artem, c. 429.
 pro raptum, 115. se, b. 872
 Contingere, 502, 721. et, 409
 Contingi furor, 211
 Continuare, b. 934. & confere-
 re, 489
 Continuus & contiguus, b. 243.
 c. 262
 Contra, b. 246
 Contrahere, b. 697. velle, c.
 565
 Contrefacere cultri, b. 424
 Contendere arma, c. 280. &
 confundere, b. 319
 Convalescit ignis, 720. b. 591,
 637
 Convellere, 250
 Convenire, 63. h. 16. c. 138. &
 dicitur, c. 521
 Convenit alius, 446. c. 818. be-
 ne illi, 746
 Convicta, d. 20
 Convicta in arce, b. 319
 Convocare senatum, b. 1062
 Convolare, c. 425
 Copula eorum, b. 535
 Coquere, 196. de vindemia, 720
 Cor productum, 205
 Corde templum ponere, c. 836
 Corallium & curialium, b. 306,
 1098
 Corcyra, d. 128
 Corinthus, b. 352
 Corna, 25
 Cornicus, c. 556
 Cornix & Corvus, c. 61
 Cornicis acies, b. 187
 Cornu pro arce, 43. & cornu,
 b. 487
 Cornua librorum, 2. 443. Luna,
 h. 514, 675. pro libro, 624. su-
 mma, 521
 Cornucopiae, b. 624
 Cornu pro cornu, b. 165, 348
 Corona Aristidis, c. 195. myr-
 ta, 327, 597
 Coronae in januis, h. 994, c. 289,
 335. pacis & pacis, c. 35.
 proleto, c. 119. simul, c. 324.
 iudicium, 618
 Coronati alii, c. 376. boves, c.
 66. equi, c. 514
 Coronatae novae, 522. c. 434
 Coronare arborem, b. 611
 Coronides, b. 139, 1065. d. 100
 Coronidae, b. 908
 Coronis, b. 133, 136, 139, 1065
 Corpus adhibere & cortex, b.
 703. pro libro, c. 343, 601. pro

parte virili, 432. & pondus, b.
 226
 Corpore res, 368. b. 394
 Corpora pro lemnibus, 158. &
 pectora, b. 174, 322, 402. c.
 315. & pignora, 45. pro ferro,
 31. 483. & vulnere, b. 232,
 322, 402. c. 339
 Corrigere, c. 333
 Corripere, 592. arum, 70.
 vium, b. 104
 Coriscum mel, 378
 Cortex feminini generis, 388. h.
 273, 616, 725, 988
 Corina, b. 1067
 Corvi fabula, c. 92
 Corvinus color, b. 136
 Corulcare cum accusativo, b. 24
 Corymbes, d. 99
 Corymbus, b. 485
 Cos Insula, 619, b. 488
 Costus Masae & feminini generis,
 h. 743
 Costura, c. 201
 Corbunus, 404, 739
 Cotha diffinitio Mexiani, c.
 814, 820, 832
 Cotys, c. 792
 Crageus, h. 910
 Cras, 721
 Crassa filia, 124
 Crassus an sepulchro conditus sit,
 555
 Cratera in sacris, c. 189
 Cratera, b. 908
 Crates fl. c. 880
 Crathus, b. 1035
 Credere se alius, b. 711. se dicitur,
 571
 Credor, b. 457
 Creditor & d. 64
 Cremationis corporum origo, b. 4
 Cremona, 775
 Crepare & sonare, c. 600. in ple-
 su, d. 55
 Crepitare, de armis, b. 1079
 Crepitus per digitum medium ple-
 lici iustitiam, c. 342
 Crepuculura, 185
 Crescere, 741. ex aliquo, 100.
 & surgere, c. 750
 Crescit audacia, b. 573. dicitur
 ore, 234
 Creta caris serpantibus, b. 67.
 centum vides habuit, h. 514. &
 Thrace, 638
 Creta inter fucos, c. 145
 Cretensis ianua, b. 601
 Cretus, 471. h. 495. d. 155
 Crimen habere, 688. & nomen,
 362

R E R U M E T V E R B O R U M.

Crimina pro stupris, b. 393
 Crimile, b. 1011
 Crinalis, b. 319
 Crines colendi in nodum, b. 185. c.
 65. Germanorum sparsi, c. 65.
 Medusa, b. 339
 Crinum reatura, c. 98
 Crocile, b. 184
 Crocea & croceus color, 667
 Crocus, b. 264. c. 10. d. 49
 Crocianta, b. 185
 Crocum submersum, b. 175
 Cronyonus fms, b. 501
 Crotopus, d. 146
 Crudeliter vel crudelibus venis
 sit, 137, 235
 Cura astro ornata, 311
 Cura de glauco, c. 587
 Curatus, b. 576. d. 99
 Cubavit, 612
 Cubicularia: ancillae, 617
 Cubito levare, b. 481
 Cui pro in cuius gratiam, 184. &
 quoniam, b. 604
 Culmina & lumina, 819
 Culpa & damnatio, c. 606. &
 casta, c. 37, 509
 Culpa pro agris cultis, 139
 Cultae puellas cum ad ludos irent,
 548
 Culter, c. 129. in sacrificiis, b.
 520
 Culti herii, b. 364. & inculti ca-
 piti, 413
 Cultor & amator, 593
 Cultus, 451, 740. pro cultura,
 139. & cura, 318. c. 812. &
 habitus, b. 309
 Cultus dicitur, b. 153
 Cultus & mutus, 769
 Cum aliquo sit miles, c. 728. lu-
 re, 531. propositio addita in-
 firmum, 694. repudia, b. 81,
 120
 Cuncti & tumuli, c. 499
 Cunctari, 268. & dubitare, b.
 128
 Cuncti in novo, b. 788
 Cupere & velle, c. 806
 Cupiditas pro amore, b. 253
 Cupido mascul. gen. 40. c. 415.
 mascul. & femin. generis, b. 551.
 imperat dicitur, 858. & libido, b.
 618
 Cupidus & sitiens, c. 477. tumi-
 dus, & rapidus, c. 206
 Cupressus, si & filis, h. 184. ante
 demum fronsiam, b. 696
 Cupressus, c. 600
 Cura pro armine, c. 772. & causa
 obviat & cultus, 358. c. 812.

pro curatore, 14. Dei pro Dio,
 b. 17. & flamma, 748. maxi-
 ma de aliquo, c. 593. & sum-
 ma, b. 871. & turba, 685,
 712
 Curis exercitiis, b. 878
 Curialium, b. 306, 1018
 Curare pro relicto, 754
 Curat fallere, 458, 673
 Curesis, c. 158
 Cures parvi, c. 85
 Curesis, b. 264. c. 244, 245
 Curesis terra, b. 559
 Curiae, c. 163
 Curio Maximus, c. 119
 Curites, c. 115
 Currite mare &c. c. 13, 678, 780
 Curvus saltus, b. 101
 Curtius verborum, 67. pro naviga-
 tione, b. 545. pro torrefacti uti-
 re, c. 498. & saltus, b. 65
 Curtius, qui in hiatum terrae in-
 siluit, d. 108
 Curtus, 405. c. 108, 135
 Curvus & aduncus, b. 115, 342.
 & durus, b. 606. & pandus,
 565. & puerus, c. 193
 Curvi Dolphini, 269
 Curva iuga, 505. c. 632, 433
 Cultos Hercules, c. 385
 Cybele, b. 738. mater, c. 251.
 turrita, c. 246
 Cybeles sacra, d. 112
 Cyceon, b. 357
 Cyciades, c. 276
 Cycladum mella, b. 506
 Cyclopes, b. 1015. c. 254
 Cydoneus & Cydonius, 547
 Cygnus, b. 814. brevis prima syl-
 laba, h. 424
 Cyllene, h. 492. c. 96
 Cyllenica testudo, 663
 Cymbala in Cybeles sacris, c. 214
 Cynapes fl. c. 881
 Cyparissus, h. 604
 Cyprus dicta Ophiussa, h. 706
 Cyrene, c. 37. d. 138
 Cythera insula, b. 726
 Cytherica, b. 726
 Cytinos, b. 334, 595
 Cyturus, b. 267, 393
 Cyzicus, c. 494

D.

Da cum infinitivo, b. 826
 Daedalus, h. 560
 Dauna & dona, c. 133, 195. ser-
 re, c. 8
 Damuare & donare, 626

Damnari alius, 857. vultus, b. 709
 Damnus & culpa, c. 606
 Damnosus & annosus, b. 896
 Danae manus, 718
 Danae Tragedia, c. 530
 Danaeus, 557
 Danaus & eius filiae, d. 46
 Dapes, c. 289. & epulae, b. 425
 Daphnis, h. 262
 Dare, 53, 87. corpora femina, b.
 425. exequias, c. 298. faciens,
 668. & ferre dona, 515. & ha-
 bere jus, c. 321. infidias, 639.
 lacrimas, 801. mammam, ubi-
 ra, b. 269, 480. manum, c.
 209, 548. manus vitas, 260,
 330. se. 230, 660. h. 805
 Dari responsa & oracula dicuntur,
 b. 446. pro narrari, c. 404
 Dat servare, b. 299. dedit ferri,
 b. 61
 Datur & cadit, c. 38. vix, b.
 446
 Data comes, b. 140. lex, c. 684
 Data pro donis, b. 753. c. 731.
 facera, b. 154. postula, 125
 Daum fatum, 236
 Datum & ratum, 205, 236. c.
 375
 Darius & Darius, d. 75
 Dativus duplex, 183, 189, 837.
 pro genitivo, b. 437, 811. c.
 776. in pro ei, die, pro diei,
 b. 200, 531, 848. Gratius iustitiam,
 141, 181, 702. c. 671. & ablati-
 vus eadem verbo iunctus, b. 647.
 a nominativo in es, in re, in i,
 107, 417
 Dativi usus, c. 172
 Daulis, b. 337
 Daurus Japyge, b. 972
 De & a, 49. bove dea facta, 191,
 273. de, vel c. 471. vel c. 472.
 h. 88, 692. vel ex humeris de-
 dere, 267. vel c. 335. vel c.
 335. vel c. 335. vel c. 335. vel
 c. 335. vel c. 335. vel c. 335.
 Dea Bona, 672. c. 322. Carna,
 c. 335. Syria, b. 210. & Diva,
 b. 933. Varuna, c. 395. Valen-
 do, c. 228
 Deae Palaestinae, c. 250
 Deae se simulat anni, b. 770
 Debere, b. 1053. & credere, b.
 428. panem, b. 428. & praes-
 bere, 101. tota, c. 302
 Debilis & stibilis, c. 563
 Decedere de Sole & Luna, b. 247
 Decembris vel Decembris mensis,
 c. 479, 525

INDEX

RERUM ET VERBORUM.

Decorari, c. 163, 169
 Decorus *forma*, 673. & recens, c. 219
 Decore, 673, 231. & docere, 520. c. 478
 Decoreus *ornatus*. 411. & defecius, c. 823
 Decoreus *parva*, 432, 504
 Decoreus & decoratus, c. 894
 Decidere, b. 616, 1000. & condecere, 48. b. 370. & recidere, b. 399, 636, 702
 Decipi, b. 326
 Declinare, b. 663. *salvum*, b. 424
 Declinis & declivis, c. 220
 Declivus, c. 153
 Decolor & discolor, 117, b. 238. c. 163
 Decomposita, 458
 Decor, *pro decoris*, c. 219
 Decoratus *factus*, b. 789
 Decorare, 734. *de facili*, b. 220. *facilem*, c. 163
 Decus & decus, c. 158
 Decus *parva*, b. 977. *numus*, c. 77
 Decus *pro pudicitia longa*, 35
 Decedere & decedere, 749. b. 705
 Decidit *factus*, b. 61
 Decidit & decidit, 295. 491. c. 71, 103
 Decidus *abitus*, 97
 Decidare, b. 1029. *erit*, c. 179. *numus*, b. 267. *pro dicitur*, 316. & dicitur, b. 128, 273. *factus*. & dicitur & dicitur, b. 213. & dicitur *factus*, 352. b. 213, 878. *honori causa*, c. 164. *maritus*, 132. *filii*, *curator*, 387. *locutus*, 361. b. 383. *apud* *verbum*, 238. a. 210. *vultus*, b. 228, 232
 Decidit *factus*, 314
 Decidit & decedens, c. 164
 Decidit *pro arca*, 57, 756
 Decidit & dicitur, c. 832. & dicitur, 724
 Decidit, 275
 Decidit *factus*, 365. c. 207. *factus* *factus*, b. 123
 Decidit *numus*, c. 531. *numus*, 69. c. 208
 Decidit, d. 37. & decipit, c. 823. & dicitur, b. 874
 Decidit, b. 668
 Deligere *in majore*, 79
 Delusiones *magicae*, 459
 Delicere, 612. b. 110
 Delicere, b. 422
 Delicere, 539

Depropere, c. 602
 Depudere, 54, 320
 Derecto, b. 249
 Derectus, b. 171
 Deripere, 302, 388, 389, 714. b. 174, 430. d. 190. *et dicitur*, b. 722, 918, 1034. c. 147
 Descendere & descendere, b. 788. *sanctus*, b. 52. & dicitur, 722
 Descendit *vultus*, b. 175
 Describere *factus*, 784
 Desiderare & desiderare, b. 1029. & desiderare, 235
 Desiderat *mensa torus*, 160
 Desiderat *abitus*, 63, 168
 Desiderat, 212
 Deservire, 333
 Desistere *cum atque*, 671. & desistere, b. 1029. *numus*, c. 18, 23
 Desistere, 49. & desistere, 719. b. 406
 Despectus & suspensus, 285
 Despuere, b. 469
 Despuere, 276. & despuere, 237
 Desringere, 236, 840. b. 116. 290, 585. c. 546
 Desstructus *factus*, c. 82, 91
 Destruere, 366, 621
 Desubito, b. 523
 Desultores, 333. c. 781
 Detexere & retexere, 716
 Detractare, b. 333, 601, 879. c. 525
 Detrahere, 757
 Detractare *milium*, b. 828
 Detondere *fractus*, b. 171
 Detonsi *capituli*, c. 65
 Detonsus *crinis*, c. 388
 Devellere & devellere, b. 943
 Devenire *in portum*, b. 226
 Deverius, b. 56
 Devertite, 416, 629
 Devia *factus*, c. 576
 Devocare, b. 322
 Devolvit *de fuerit*, b. 600
 Devoverit *certum aliquem non in proprio*, d. 34
 Devus *singulari numero*, 661. *Agriola*, 830. *Antonius*, 754. & dicitur, c. 43. *factus*, c. 31
 Dicitur, c. 306. *pro factus*, c. 104. & dicitur, c. 664. *factus*, 428
 Dei vel dii *duodecim*, b. 389. & dicitur *pro*, b. 611. *factus*, 57. *locum*, c. 50. *magis* *magis* *habent*, b. 371. *magis*, 261. b. 917. *mero gaudium*, c. 41. *numus*, b. 650. *numus*, 240. *factus*

Dido non amata ab Aenea, 96
 Dido & Didon *Aeneas* *casus*, 101
 Diademe, b. 509
 Dies eris, *adertis*, b. 216. *masse* & *sem. generis*, c. 624. *pro nocte*, c. 240. & dicitur, c. 763, 831. *ima vel una*, 394. *mens* & *noctis*, c. 869. *numus*, c. 8. d. 52
 Dies *facti* *masse* *eris*, c. 6
 Differre *aliquem*, 721. *factus*, b. 412
 Difficilis, c. 142
 Difficilis *causa*, b. 871. & dicitur, b. 465
 Difficile *aequor*, 310
 Diffinitiones *diarum*, 112
 Diffundere, 112
 Diffusiles, 394
 Dignitate, c. 412. & prosper, c. 412
 Dignitas *factus*, 252. & *factus* *pro vultu*, b. 162. *factus* *factum*, d. 135
 Dignitas *deceat* *prospere*, b. 588
 Dia, b. 224, 230
 Dialis *factus*, c. 97
 Dialis *factus*, c. 388
 Diana *prima syllaba longa*, b. 582. *factus*, c. 87. *Limnatus*, b. 318. *Lucifera*, 302. *Septica*, b. 961. *Taurina*, b. 1054. d. 94. *Trochilus*, b. 1056. *Triplex*, 161
 Diana & Minerva *confusa a barbaris*, d. 158
 Dianus, d. 152
 Dama *Tragedia*, 531
 Dic, 240
 Die, dic, c. 851
 Diece *crimen*, b. 90. *numus*, b. 289. & dicitur, c. 180. & dicitur, b. 826, 965. c. 110, 157, 404. & dicitur *Hymenaeus*, c. 715. & dicitur *conventus*, 749. *in aurem*, 30. *locum*, 159. *pro factus*, 171, 307. *de vultu*, 39, 228
 Dico *ibi*, 300
 Dicam *numus*, 309
 Dicitur *pro dicitur*, c. 272
 Dicitur *erit*, b. 248, 762. *factus*, c. 168
 Dicitur *ibi*, c. 416
 Dicitur *dare*, c. 282. *pro dicitur*, c. 210, 402. *magis*, 170. *Philosophum*, c. 560, 722. *pro vultu* *numus*, c. 52
 Dicitur *pro dicitur* *omissum*, 465, b. 593. *numus*, b. 405, 719
 Dicitur, c. 432
 Dicitur (7) c. 414

I N D E X

Inimicus, b. 279
 Inno propriam fieri, b. 369
 In, b. 61. vel a dicitur religare fu-
 nam, c. 238. vel ad arca dicitur,
 d. 61. et a dicitur a firmamentis
 mundi, 229. 266. 664. vel ad
 aliquid dicitur, 571. vel ad arma
 104. 38. 374. 378. vel ad arca
 nave, c. 117. vel ad hoc dicitur,
 b. 571. vel ad aliquid, 612. b. 323.
 Incomparabilis, d. 17. in aliquid pro
 104. 326. aliquid in, 30. 43.
 131. d. quia in, b. 323. aliquid
 vel inveniunt dicitur, c. 618. 928.
 aliquid inveniunt fieri, 128. au-
 tem dicitur, 301. arca et arca, b.
 104. 323. 374. 378. arca al-
 terius, 197. carnis vel carnis
 vel carnis, 217. c. 4. causa va-
 lere, b. 550. pro in, b. 81.
 in in re, b. 733. in con-
 sistentia dicitur, b. 317. in com-
 muni, b. 324. 324. inveniunt fieri,
 b. 317. 324. 374. b. 716. du-
 ctum. In, dicitur, 229. 287. et
 a dicitur, 317. 374. c. 105. pro
 c. 105. inveniunt, 287. 374. et
 c. 105. 374. et in finis, 381.
 inveniunt in, c. 331. Inveniunt,
 261. c. 374. 716. b. 241. In
 re, b. 716. In re, dicitur, b.
 323. inveniunt pro inveniunt) in-
 veniunt, c. 21. Inveniunt, 123. pro-
 ceptis, c. 731. 924. pro inveniunt
 quoniam, 733. quoniam, b. 719.
 Inveniunt carnis, 574. non in-
 veniunt, 42. 71. non valere, 331.
 relictus habet carnis, 743. re-
 positus, 59. Inveniunt, b. 107.
 Inveniunt, 614. vel inveniunt, b.
 578. vel ad inveniunt, b. 155.
 Inveniunt, b. 241. 371. vel inveniunt
 carnis Inveniunt, 134. d. 576.
 694
 Invenire, 733
 Invenire, 137
 Invenire, 624. b. 808. cor-
 poris, d. 23
 Invenire, b. 123
 Invenire, b. 739
 Invenire, b. 24. 111
 Invenire, 453. et invenire, b.
 79. b. 32. et invenire, b.
 59
 Invenire et invenire, b.
 2024
 Invenire et invenire, c. 550
 Invenire pro malis, b. 111. c.
 d. 23
 Invenire, b. 233

R E R U M E T V E R B O R U M .

Invenire in amos, b. 30
 Invenire agere, venit c. 3
 Invenire pro invenire, b. 537
 Invenire, d. 858
 Invenire et excubare, b. 883
 Invenire et invidiosus, b. 312
 Invenire dicitur, b. 433. generis in ca-
 pite capiam, b. 499. invenire
 in invenire, 807
 Invenire, b. 571. 807
 Invenire, 412
 Invenire, c. 581
 Invenire et invenire, c. 113
 Invenire et inopitatus, 163
 Invenire 106. et adipiscere, b. 100.
 175. c. 167. 210. 370. 373. de
 invenire, b. 1062. et conspi-
 cere, c. 472. Invenire, c. 809
 Invenire, 855
 Invenire habere, 241. 619. invenire,
 b. 461
 Invenire, 285
 Invenire vili, 735
 Invenire et constituere aram,
 b. 430. c. 57
 Invenire pro alio, b. 743. et
 invenire, c. 417
 Invenire, 105. invenire, b. 898,
 978. pro invenire, c. 100
 Invenire iustitia in invenire possi-
 ta, c. 66
 Invenire pro invenire invenire,
 b. 379
 Invenire caliam et labor, b. 568
 Invenire, b. 573
 Invenire dicitur, c. 6
 Invenire cum alio et accu-
 satio, b. 410
 Invenire, d. 20
 Invenire de rebus inveniunt, 576
 Invenire pro oculis, 99
 Invenire ad invenire, 358
 Invenire, b. 131
 Invenire invenire, 354
 Invenire, c. 76
 Invenire invenire, c. 564. et ultra
 invenire, 199
 Invenire in invenire, b. 511
 Invenire, c. 261
 Invenire, c. 229
 Invenire et invenire, b.
 99
 Invenire, 107
 Invenire me invenire, b. 952
 Invenire et invenire, b. 183. 345
 Invenire, c. 665
 Invenire et invenire, b. 77
 Invenire, invenire, 231. 258,
 833. qui invenire, b. 312
 Invenire invenire, 208
 Invenire invenire, c. 56
 Invenire et invenire invenire in invenire
 ribus, 807
 Invenire adamus, c. 886. et in-
 venire, 513
 Invenire aliquem, 181. pro obli-
 scere, c. 441
 Invidia, c. 896
 Invidiam facere vid. facere.
 Invidiosus et ambitiosus, b. 571.
 et invidiosus, b. 12
 Invenire culpam, 255. et irrita-
 re, 408. c. 136
 Invenire, 781
 Invenire Deos vel viros magnos
 Poetae, b. 8
 Invenire, b. 898
 Invenire, c. 82
 Invenire, b. 72. 88. 233
 Invenire, 297. 705. b. 481. invenire,
 331
 Invenire cum accusatio, 674. et lo-
 qui, 674. c. 361. 539
 Invenire et locus, 200. c. 360. 483
 Invenire et viaum invenire invenire, b.
 821. et modi, 593
 Invenire, d. 62
 Invenire, b. 576
 Invenire et invenire, b. 462
 Invenire invenire, c. 531
 Invenire et invenire, 124. 614. 718
 Invenire, 124
 Invenire, b. 538
 Invenire et invenire, c. 370
 Invenire invenire, b. 260
 Invenire, b. 810
 Invenire mater Medea, 258
 Invenire et aedes, 303. pro duce invenire,
 c. 657. invenire invenire, b. 626. vi-
 dus, 262. 265. et invenire, 849
 Invenire, lapsa et pressa, c. 507
 Invenire portula, 140
 Invenire et invenire, b. 32. et invenire, 568,
 maris, 261. invenire, pro invenire
 invenire, b. 258. et invenire, b. 800.
 c. 462
 Invenire aquas, maria c. 93. 277,
 600. c. 13. ad invenire, 840.
 ad invenire, 808. in invenire, 566.
 de invenire, 281. invenire, 564.
 c. 486. in invenire, 557. in invenire,
 152. de invenire, 748. invenire,
 c. 425. in invenire, 332. invenire,
 828. de invenire, 236. in invenire,
 invenire, b. 29. invenire, b. 997
 Invenire invenire, c. 543
 Invenire invenire, b. 634
 Invenire et invenire, 408. c. 136
 Invenire, c. 406. 322
 Invenire, d. 103
 Invenire et invenire, 449
 Invenire invenire, c. 56
 Invenire, c. 125
 Invenire, 439. invenire invenire, c. 706.
 invenire, c. 706
 Invenire sacerdos invenire, 546
 Invenire, Thubani, b. 297
 Invenire, b. 392
 Invenire per invenire, 234. invenire, 361,
 504. 634
 Invenire pro invenire, 274. 487. c. 647
 Invenire et invenire, c. 713
 Invenire pro invenire, c. 12. invenire, 82. invenire,
 c. 14
 Invenire non, invenire, b. 515
 Invenire invenire, c. 769
 Invenire et Oebalides, c. 111. 170
 Invenire, b. 1008
 Invenire invenire, 609
 Invenire invenire, c. 40. invenire ad
 invenire, b. 62. et invenire, 708. c.
 409. invenire, b. 246
 Invenire, 269. b. 306. 562
 Invenire et invenire, b. 434. 416
 Invenire et invenire, c. 192
 Invenire invenire, b. 615. cum invenire
 invenire et invenire, b. 170. et
 invenire de invenire, c. 632. de
 invenire, 731
 Invenire et invenire, 117. c. 411
 Invenire invenire, 36. 472
 Invenire invenire, c. 634. longa et invenire
 invenire, 43. 58
 Invenire invenire, b. 530
 Invenire et invenire, c. 98
 Invenire invenire, c. 436
 Invenire invenire, c. 52
 Invenire invenire, c. 731. invenire
 invenire, c. 116
 Invenire invenire, 36. invenire,
 b. 496. invenire, c. 312. invenire
 invenire, 742. et invenire, c.
 127
 Invenire pro invenire invenire, 551. et
 invenire, 551
 Invenire invenire, 89. c. 300,
 724. et invenire, b. 27. c. 483
 585. 804. d. 55
 Invenire invenire, b. 135
 Invenire invenire, c. 583
 Invenire invenire, c. 373. invenire, b.
 410. invenire et invenire invenire, b.
 193. invenire, c. 78. 313
 Invenire invenire, c. 372. invenire,
 invenire, b. 193
 Invenire invenire, b. 792
 Invenire, c. 7. 522
 Invenire pro invenire, b. 913. invenire,
 c. 449. in invenire invenire,
 124. invenire, b. 635. invenire,
 c. 20. invenire, 99. d. 66. invenire,
 c. 56. invenire, c. 190.
 124

Reptor, c. 14, 206, 247. col lo-
 quat, 187. b. 576
 Logu pro iustitia magna, 259. et
 iocati, 674. c. 303, 539, 656.
 iuris, b. 722
 Lotus nympha, b. 645
 Lotus, 212
 Loti pro tibus, 753. b. 308. c.
 244
 Luce palare, 842
 Lucerna lemnaria, 288
 Lucidus ornus, b. 120
 Lucifer pro die, c. 217
 Lucifera Diana, 302
 Lucina, c. 371
 Lucina Venus, b. 728
 Lucis Hercules et Antai, 127
 Lucina, b. 128
 Lucifera cum dante et ablativo,
 491. et m. b. 372, 497
 Luciferae ad ablativum vincit, b.
 637
 Lucra et ferus adferunt, b. 649
 Lucra castra nuda, c. 290
 Lucra Helena, c. 19, 375
 Lulere, 213, 159. et hederet
 det, c. 9. q. 6. de nuptiis, c.
 321. et pueret, c. 689. pul-
 lant, 147. b. 303. et uere,
 c. 210. pro saluta, 121. c. 689.
 de uolu et aqua, b. 270, 342,
 467
 Ludi maris Deum, c. 243. de-
 gnolet, c. 595. utpote in
 dicit, b. 960. fustat, c. 503
 Ludi, 549
 Ludos aut Lusus dardanis scri-
 pturam, 612. Larvanum, 681.
 pila, c. 527. uolunt, 612.
 c. 537. Tridu, 612
 Quere scilia, 141
 Lumen argenti, furi, b. 93. et li-
 mes, c. 751. et nomen, 170
 Lumbra et columba, 819. pro fu-
 nifera, b. 710, 738. et limina
 ead, c. 689. pro lucernis, l.
 728. et muneris et numina, c.
 750. muna, 819. et fidera fo-
 ra, b. 917
 Lupa uulva ablati, 861
 Lupa uulva, c. 229. coram, b.
 314, 575. curat, 78
 Lupa uolunt, b. 467
 Lupercal, c. 110
 Lupercalia, c. 75, 317
 Lupa Poeta, c. 897
 Lupa iniqua, c. 82
 Lupa et cervi, b. 864
 Lupa uulva et agnoscit munitatis,
 d. 15
 Lupa et sanguis munita, c.
 807

Lutatio, 612
 Lutrum, c. 850. d. 17
 Lutus et seris, c. 483
 Lutes arena, b. 530
 Lux et nox, c. 499, 453. pro ui-
 ra, c. 558
 Luxuria circa pifas, c. 38
 Luxuriare de arboribus, 837
 Lycamides, d. 27
 Lycanthropia, c. 378
 Lycion, d. 106
 Lycraon pro Lycamides, c. 390
 Lycraonis filii, d. 119
 Lycraus fl. c. 881
 Lyceus, c. 110
 Lychni, b. 276
 Lycophron, d. 136
 Lycurgus Dryantis fl. d. 84
 Lycurus fl. c. 880
 Lyde amica Antimachi, c. 476
 Lydeus lapsu, b. 151
 Lydeus et Lydeus, b. 379
 Lygias, b. 674
 Lymphae et Nymphae, 39. b.
 267
 Lyncus, 194. b. 674
 Lyncus fl. b. 1038
 Lyncum uina, b. 1038
 Lyncus fl. b. 1038
 Lyncura, b. 73
 Lyricus, 593
 Lyrnelus, d. 116

M.

Magiae definitiones, 499
 Magica uincula, c. 127
 Magus et minus, c. 660, 805
 Magister adjectiu. 205. et mi-
 nister, c. 126
 Magnus Achilles, 370, 650. et
 alius, c. 617, 642. Echina, h.
 737. et fortis, 650. et mo-
 ritus, 240, 371. et h. 922. et
 summus, 278. b. 13. c. 128. et
 uanus, 798. et ualidus, c. 121
 Magna dies, 513. Gratia, c. 123.
 manus, 812. et multa pro,
 396, 661. uox. c. 642. m. h.
 396, 516, 755, 791
 Magnum Argonum, 311. uox,
 733
 Magni Dei, 267. b. 917
 Magna ditia, 170
 Magna cura, 642. fl. c. 321
 Maia, d. 51
 Majella mons, b. 598
 Majestas, c. 313
 Major et melior pars, b. 863
 Maiores, Nana, 170
 Majus mensa, c. 310
 Mala et poma, b. 269
 Mala, 434
 Maligna fortuna, c. 654
 Malus pro permixto, 591. ju. c.
 503
 Mala lingua, 405. praeda, c. 127.
 uia, 433
 Malum! c. 503. Lamentum, b. 188
 Mala ditia, 635. d. 21. et ma-
 feta, 75. nomina, 688
 Male, 247. b. 861. c. 88. uox.
 374. fortis, c. 159. pro profu-
 b. 630. pro ma, b. 266. fo-
 lus, 845. uox, 579. uox, 615
 Mana, c. 126
 Manare cum accusativo, b. 428
 Mancipi res, c. 895
 Mancipio esse alienum, c. 638
 Mandate hereditatis, c. 458
 Mandatitia lingua, 172
 Mandri, b. 420
 Manere pro percellere, 615. et
 ualere, b. 1002
 Manens fortuna, c. 681
 Manes, Nomina, 36. c. 159
 Mania Dia, c. 126
 Mandilare, b. 864
 Manifellus Dia, c. 706
 Manipulus, c. 161
 Manni, c. 526
 Mantele, c. 376
 Manus armata, c. 83, 260. pro
 arifto, c. 840. finis, 557.
 laus, 643. et modus, c. 66.
 et uox, c. 242, 522

Manum impetere, 227. c. 606.
 apparere, b. 38. c. 203, 243. pa-
 ti, b. 488
 Manu facta, b. 163. d. 41
 Manus Danica, 718. dare, inji-
 care, porrigere, 330. humilis, 618.
 longas, 253. et minae, 352.
 parat, 378. c. 342. stricis, 344.
 sonant, c. 133
 Manus conuata, b. 785. dare, c.
 209. dare uictas, 260, 330. in-
 jure, 330
 Mare pro mari, 660. b. 779. d.
 49. magnam, 733. utrumque,
 554
 Mari prius arborum, b. 948
 Marpo, cuius generis? b. 12
 Marica, b. 954. c. 436
 Marina Venus, b. 288
 Maritare de uictis, b. 991
 Maritus adiectiu. 184. fratre, 52.
 uox. a uictis immanis, b. 869
 Marior extenuum, 544. pro ma-
 ri, c. 587. pro mortario, b. 475
 Maritima, pro candidis, b. 212
 Mars et bellum, b. 425. et fer-
 rum, b. 876. 879. et mors,
 b. 904. c. 169. uter, c. 522, 350
 Maria nomina, 604. c. 378
 Martium bellum, c. 413
 Maritus Poeta, c. 890
 Marisyas, b. 415. c. 428, 822. d.
 83, 140
 Marisyas fluvius, b. 415
 Marisyas Kalendae, c. 165
 Mars Praepos, c. 41
 Marisilla, c. 434
 Marisimum post femininum quasi
 per appositionem, b. 32. c. 473.
 iunctum femininum praepos, b.
 354, 935
 Mater pro effectu materno, b. 435.
 actor, 830. Deum, c. 243, 251.
 Maris, c. 408, 413. terra, b.
 179
 Mater pro uulueribus, 112. nu-
 breni appallae, b. 719
 Mater et causa, b. 286. pro in-
 diti, 47. et materis, 693
 Matra, b. 1024
 Matrona pro uoxe, d. 86
 Matrone lausca, c. 143
 Matronum uictas, c. 239, 257,
 821
 Matronalis, c. 165
 Matruus aui, b. 602, 987
 Matrua uulua, b. 649
 Matrua matru, c. 408, 413
 Maritimus Janus, b. 13
 Matruino, 568. b. 243
 Matrua uulua, c. 353

Maximus aruo, b. 479
 Maxima Vestalis, c. 281. optima,
 cetera, et ultima pars, b. 526,
 736
 Me sequens uoxe incipiente a me,
 ut me memini, 20, 468, 499.
 b. 10. c. 649. et nos de eodem,
 d. 18. mihi carior, b. 545
 Mea et mihi, 132, 248, 271, 320.
 uel mei gratia, b. 299, 421
 Mecum uoxi, c. 563
 Mei amissae, 153
 Mei pro amicus, c. 468
 Medea tragoedia, c. 528. Ouidii,
 466. c. 548. Cuius an Elegiacis
 uerbis scripta, 456
 Medea filii ex Jasono, c. 529
 Medendi ars, 652
 Medens pro Medico, 69. ars, b.
 514, 1067
 Medica opus, 301
 Medicare et medicamen, 767
 Medicina ars sanpior, 725
 Meditari et modulari, b. 757
 Medus cum ablativo, b. 699. fra-
 tru, b. 368. locus dignissimus,
 c. 26. et inadidus, c. 26. uel
 medium planius, uel flus, cam-
 pus, uel campi, 549. b. 537,
 700. uel modicus, b. 653. et
 uiduus rari, 286. uiduus et
 uacuuus, 341
 Media pluri, b. 969
 Medulla cervina, 669
 Melusa Priami et Hecubae filia,
 d. 110
 Medusae fabula, b. 311, 312. cri-
 nes, b. 329
 Megalentes ludi, c. 595
 Meganira uel Metanira, b. 356.
 c. 274
 Megara, 628. b. 544
 Mel Caricium, 378. Cretense, d.
 142. Cycladum, b. 506. Hy-
 mistum, 548
 Melampus, b. 1037
 Melanippus uel Menalippus, et
 Melanippe et Menalippe, d.
 179
 Melanthus, d. 159
 Melesger, d. 154
 Melesger tragoedia, c. 530
 Melesgrides aues, b. 576
 Melesgrus, b. 573
 Meles fl. b. 111
 Melia, 490
 Mellior et leuior, c. 608. natu-
 ra, b. 13. Parta, 193
 Melius et meliora Di, 626. b.
 448
 Melissus Poeta, c. 899

Membra decantur fatore et dicitur;
 quod hominis facient, 138, 144,
 172. 184. c. 133. Dorum magna,
 b. 371. pro facis, 326. occisum
 adhae fortis, d. 90. et vul-
 nera, b. 37
 Memini cum praesenti, memini
 jurare, 480. fi, 466
 Memisse et metuere, c. 239
 Memmius Poeta, c. 535
 Memnonides aues, b. 903
 Memor as, 705. b. 34
 Memorabilis et mirabilis, b. 296,
 306
 Memoro pro recorder, b. 1003
 Menalippe tragoedia, c. 530
 Menalippus, d. 129
 Men uer, 619. c. 527. d. 150
 Menda et Mendum, 560, 673
 Mendax et fallax, b. 479
 Mendicus, b. 326
 Mendici in pontibus, d. 104
 Menoetius, b. 575
 Mens et gens, b. 24. c. 751. uox
 et color, 630
 Mens aedis, c. 390
 Mensa et coena, b. 34. reuoca,
 412, 585
 Mens infundere uinum, 7
 Mensiam floribus ornare, c. 337.
 tangere, 338
 Mensis et motus, c. 112. blajns,
 c. 310
 Mens decembris uel decembris, c.
 479, 529
 Mensis duo additi, c. 6
 Mensium pro mensium, b. 993
 Mensior, 508
 Mensura nomini, c. 708
 Menta et Mentum, b. 949
 Menthe uel Minthe, 739, 741
 Mentior et mentiar, b. 132
 Mentitus passio, 687
 Mercatorius sine salute, c. 362
 Mercurius negotiator, c. 362
 Mercurii aedis, c. 361. aqua, c.
 361. uirga, c. 343
 Mereri sub aliquo, 428. totum,
 96
 Meretrices habebim canas uigiles,
 461. et leu e in istis templo,
 547. uulua in floribus, c.
 354. profissae, c. 339
 Meys et tingi, b. 105. c. 469
 Meridiani, 341
 Meritus et multus, b. 32
 Meriti Dia, c. 613
 Merita et fama, 90
 Merio gaudet Dia, c. 42
 Merisus et misen, b. 52

I N D E X

Nero *annus*, 334. *de Paris*, d. 30
 Nervi & numeri, 326. c. 625.
pro viribus, 299
 Nescit & nec scit, b. 360
 Nescienti *aliqua lingua*, 94. 369.
 374
 Nescius & Leticus, d. 122
 Nescius, d. 99. 255
 Nescior, a. 377
 Nescitoris *actus*, b. 824
 Nescitor *pro femininis*, b. 635
 Nexus, cinctus & vinculus, 657.
 683. & textus, c. 267. & vin-
 ctus, 61
 Nervi *capillus*, 463
 Nervi *digitus*, b. 650
 Nervi *pro nervi*, b. 1077
 Nervosus, d. 76
 Nervosus *vel Nervosus*, c. 803
 Nervus & nervus, 550. b. 211. c.
 43
 Nervus *pro pullis*, 773
 Niger *color infantium*, d. 35
 Nigra *verruca*, 703
 Nigrum *pro macula*, 563
 Nigra *prima syllaba brevi*, 27. 475.
capitula, b. 125. *omnis*, 110
 Nihil *aliquid lingua*, b. 312. c. 698.
capitula *si*, b. 636. *vel*, b. 306.
 Nihil *non* *aliquid* *refert*, *vel* *regulam*,
 b. 676. *non*, 343
 Nihil, b. 35
 Nihil *quod* *signum*, b. 681
 Nihil *cum* *sententia*, 339. c. 867
 Nihil *non* *ambigitur*, c. 705. *ni-*
minusque, 29. c. 675. *regula*,
 414
 Nihilum & nil *inimam*, 120
 Nihil, b. 195. d. 119
 Nihilus *si*, b. 298. c. 673. d. 149
 Nihilus, 605
 Nihil, *pro non* *nisi*, 629. *si*, 50.
 c. 622. 664
 Nihilus, 201
 Nihilus & nihilus, 51
 Nihilus *de herba*, b. 1022. & *mi-*
care, b. 298. & *verere*, b. 158.
 647. 735. 754. c. 163
 Nihilus, b. 538
 Nihil, b. 834. *de oculis* *pro ocula-*
re, b. 296. c. 783. *in rem*, 42.
 701. & *indicit*, b. 272. 628.
 & *nihil* & *mutari*, 42
 Nihilus & liquidus, b. 737. &
nihilus, 659. b. 206. & *nihil-*
us, b. 101
 Nihilus *palmaria*, b. 403
 Nihilus *passus*, 20. 243
 Nihilus, *aliquid* *in illa*, 239. *et* *et*,
 c. 634

Nitidissimus *annis*, c. 326
 Nive *caudicior*, b. 163
 Nixi *du*, b. 650
 Nixus & nitus, 51
 Nobilis *matris* *pro famosa*, c.
 526
 Nobiles *ipsum*, 470. c. 651
 Noctivus, 717
 Noctis & nocte, b. 63
 Nodi, 52. 292. *crimini*, 663.
Herodes, 126. *in laeta*, 126
 Nodosa *palmaria*, c. 719
 Nolim *vel* *nolim* *quod*, 296
 Nomen & crimen, 362. *ex re*
habere, 335. *facere* *rei*, 656.
 & *fama*, b. 674. *in rem* *tenere*,
 b. 808. & *numen*, 161. c. 482.
 505. 506. & *omen*, d. 34. *po-*
tere, c. 315. *pro re* *vana*, 595.
Romanum, b. 38. *trabere*, b.
 277
 Nominis *sub arbor*, b. 694
 Nominis, *Dative* *casu*, b. 779
 Nomina, 19. 146. *Deorum* *facto-*
rum *mutata*, d. 31. *frustra* &
omina, d. 34. *recitata* *su-*
per *pro antiquis*, 656. *mala*,
 688
 Nomina *in a lingua*, 183. 313. *in*
amen, 180. *in ax*, 417. 726.
in ine, 81. b. 594. *in ix*, 352.
in ot *feminini* *generis*, 227. 469.
in os, b. 594. *in ulus*, c. 389
 Nomentana *via*, c. 393
 Nominativus *pro accusativo*, 610.
 b. 805. *in in* *pro is*, 45. & *vo-*
cativus *in a* *pro es*, 35. 107. &
vocativus *in illi*, 249. 597
 Non *cum* *adjectivis*, *pro compo-*
sitis *in in*, 345. 612. 633
 Non *jam*, b. 145. *in*, b. 513.
pro mans, c. 63. & *num*, 239.
scius, b. 158. *tanquam* *in*, 65.
 555. 732. *numquam*, 346
 Nonne *Caprasius*, 616. c. 315
 Nonne *in*, b. 1019. c. 95
 Nonne *in* *manu*, b. 81
 Noticus *ipsum*, b. 955
 Notis & quentis, c. 643
 Notiter, c. 627. *diu*, c. 869. &
notus, c. 451. & *vallus*, 264.
 278
 Notium, 162
 Notus *status* *oculi*, 60. 732. 293
 Nota, c. 333. *colla*, 307
 Notae *pro literis*, c. 561. & *mo-*
di, 40. & *signa*, 277
 N *tare*, 119
 Notare *pro arguere*, 23. *de Cen-*
foribus, c. 543. *mens*, b. 519.
quis, 546. 705. & *probare*,
 25. 621. & *videre*, c. 82. *si*
su, b. 1060. *tabular*, b. 665
 Nothus *timor*, 281
 Notus *pro curis* *quod*, 33
 Notus & notus, b. 149. c. 87.
 & *notiter*, c. 451
 Nota *lata*, b. 518. & *voti*, b.
 905
 Novae & *le* *no* *numera*, 43
 Novem *omne* *Phyllis*, 656. 713
 Novem *numerus*, c. 341
 Novi *si* *in bene*, 657
 Novus & bonus, 752. 266. 27.
cavus, b. 285. & *levis*, b. 461.
 & *meus*, 91. 556. & *no*,
 413. 839. 857
 Nova *barba*, c. 156. *divina*,
 476
 Novum *crimen*, 422. *loc*, c. 261
 Novi *Dii*, 240. d. 31. *muta-*
cabant *a militia*, b. 869
 Novae *tabulae*, 682
 Nova *jura*, 746. & *quoque*, b.
 285. 974
 Novissimus, d. 136
 Nox *alata*, b. 620. *Dia*, c. 48.
pro infestis *tempore*, c. 485. *in*
ga, & *noctis* *longa*, 3. & *in*,
 c. 429. 463. *numus* *patens*, b.
 721. *pro morte*, 150. b. 21.
 & *nubes*, c. 573. 485. & *no*,
 608. *Phyllis*, b. 231. *pro* *no-*
ra, 621. & *vox*, 36. 366
 Noxae *dativus*, c. 37
 Noxii *eodem* *nave* *victis* *causis*,
 c. 458
 Nubere *de viris*, b. 83. *ad* *hu-*
 253
 Nubes *salva* *vel* *serena*, b. 19.
pro infestis *tempore*, c. 485. *U*
rupes, b. 792
 Nuces *Castaneae*, 617
 Nudare *loquens*, 772. *in* *ipsum*, c.
 269
 Nudipedalia, c. 342. 401
 Nudus & mundus, 373. & *al-*
lus, 366. c. 477. 502
 Nuda *arena*, 273. & *duo* *le-*
mus, 193. b. 517. *in* *ipsum*,
 134
 Nudae *matris* *in* *Pluribus*, c.
 334
 Nuda *vina*, c. 585
 Nullus & nudus, 366. c. 471.
 502
 Nulla *vel* *nulli* *factura* *coluptas*, b.
 504. 647
 Nulli *rei*, b. 756
 Nullo *more*, 549
 Nulli *lavis*, 366
 Nuis *inimicus*, 148. 257. 272. c.
 157

R E R U M E T V E R B O R U M .

154. & *non*, 239. *ipsum*, 241
 Nomen & lumen, 270. c. 517.
 790. & *munus*, b. 54. c. 790.
 & *nomen*, 161. c. 482. 505.
 506. *parum*, b. 984
 Nominis *in* *lar*, b. 461
 Nomina, *magister*, 170. *manus*,
 36
 Numerare *annis*, 555
 Numerus *pro magna* *copia*, b. 446.
numerus, c. 343. *plurales*, c.
 340. 341. 343. 771. *ternarius*,
 b. 965. c. 123. 293. d. 55. *sums*,
 c. 786
 Numeri *mutatio*, b. 314. 525. &
mutatio, d. 18
 Numero *rei*, 480
 Numerosis *Heramus*, c. 647
 Numerum *sum* *habere*, 138
 Numeri, 28. b. 57. 127. c. 819.
numerosum, b. 460. *de militi-*
bus, 109. & *nervi*, 320. c. 625.
su, c. 796
 Nuncius, b. 960
 Numidae *leones*, 610
 Numidicus *Mastus*, c. 59
 Nunc, b. 481. *denique*, b. 436.
 886. & *tunc*, 166. 413. b. 47.
 109
 Nundinales *die*, c. 7
 Nuntius & cunctus, 567. 574
 Nupta & nympha, c. 168. *visis*,
 b. 991
 Nuptae *pro matris*, 696
 Nuptiae *igni* & *aqua* *caldratae*,
 184. 640
 Nuptiales *lampades*, 165
 Nutare *de crispis*, b. 179
 Nutrices *lactis*, b. 198. c. 40
 Nutrire *amorem*, 649. & *mitte-*
re, b. 120
 Nutritum *more* *inhibuit* *infan-*
ti, d. 55
 Nutus & motus, b. 221. & *niellus*,
 550. b. 211. c. 43
 Nyctimer, b. 140
 Nympha & Nymphae, 213. &
nupta, c. 168. *pro nupta*, 5.
 228. *cauda*, c. 37
 Nymphae *ad fontem*, 487. *pro a-*
que, 59. & *Lymphac*, 57.
antares *lactis*, c. 198
 Nympharum *cultus*, c. 40
 Nymphis *iniquum* *Ovidius*, b. 127.
 c. 188
 Nyctus, b. 237
 O.
 13. 17. 183. 218. & *au*,
 b. 838. 811

O bene, 640. *vel* *Di bene*, c. 7.
 456. *vel* *Di quous*, c. 846
 O ego, 71. b. 133
 Opietas, b. 772. & *oh pudor*,
 129
 O quantum & quous, 630
 O quater & quous, 630
 Ob *via*, b. 554
 Obambulare, b. 928
 Obdere *seras* *fortibus*, 643. c. 757
 Obducere, 632. *vinus*, b. 846
 Obesse & prodelle, c. 562
 Obex *femini* *generis*, b. 1001
 Obiectare, 111
 Obire & agere *villa*, c. 518. *ar-*
tes, c. 17. & *habere*, b. 67.
 649
 Obiter, c. 17
 Oblata *aura*, b. 732. & *optata*,
 b. 191
 Obligati *votis*, c. 460
 Obliquus, 78
 Oblivus, 147. & *oblitus*, b. 775
 Obnoxius, b. 14. *culpa*, 570
 Obortum *facum*, b. 690
 Obortae *lacrimas*, b. 50
 Obreperere *de fumo*, b. 461. c. 153
 Obridere, 466
 Obrogare, c. 521
 Obruere, 829. c. 555
 Obsoenus & obscuro, 511
 Obsoecum & obsoecum, *pro pu-*
andis, 744. c. 410
 Obsoecum *etiam* *Dii* *tributa*, 638
 Obscurus & umbrosus, b. 774
 Obscurus *pro nigro*, d. 31
 Obscurum *per* *loquens* *verbum il-*
lustratum, 649
 Obsidere & obsidete, 634
 Obsitatus & obsitatus, b. 220
 Obsuere, b. 723
 Obterere & ostendere, 146
 Obvertere *oculos*, b. 128
 Obverti, 288
 Obvencus, b. 427. c. 705. & *adun-*
cus, 838
 Obstipescere *animis*, b. 617. *cum*
accusatione, b. 745
 Occalus & ortus, b. 355
 Occidere *decidere* & *concidere*,
 b. 379. 439. 685
 Occidit & excidit *ingenium*, c.
 478.
 Occidit & *Thesus*, c. 816
 Occentare, c. 335
 Occupare *aliquem*, b. 582
 Occurrere & accurere, d. 35.
 & *concurrere*, b. 448. 971. &
fuccurrere *rei*, 842
 Occutus *annis* *dictus*, c. 326
 Ocrelia, c. 419

Omnia, pro omni, 331. *sumus*,
b. 343, 659, 687, 707
Onchaeos, b. 732
Onere *mens*, 662
Onus *animus* *gignere*, 787. *fa-*
mus, c. 809. *de sum*, 481. &
epos, c. 112, 276, 776
Ones *et fama*, 253
Opacus, b. 943
Opacus & amonius, b. 961
Opacu *heri*, b. 209
Operari, 219, 423. *fundis*, b. 621.
verum, b. 235
Operari & *paratus*, c. 174
Operari, 451, 570. *Veru*, c. 370
Opes *fluctibus*, 614. *hujus*, c.
415
Opheles, d. 121
Opulenti *et* *Opes*, b. 705
Opuler, b. 644
Opulus *sumus*, 169
Opi *et* *opi*, c. 424, 433
Opius, c. 753
Opius & *Opibus* *dem*, c. 417
Oppone *et* *opponere*, d. 114.
c. 243. *manus*, 638. c. 103,
242. *palus*, 2859
Oppositi *et* *oppositus*, 72, 488,
531, 6249
Opposita *seu* *adversum*, 475
Opposita *seu*, 213
Oppositi *et* *oppositus*, 569 & *com-*
positus, b. 670
Oppositi *et*, c. 533
Opus *et* *oblatu*, b. 191
Opus *et* *oblatu*, c. 123, 132
Opus, *ultima*, maxima, ce-
tera *pari*, b. 126, 736
Optima *et* *optima*, 421
Optime, c. 479
Opus, c. 25
Opus *de* *hilo*, 259. *Castro*, 798.
c. 870, 141. *et* *ultrum*, b.
640. *et* *her*, 703. c. 459. *et*
924, c. 224, 433. *de* *pienato*,
741. *repus* *ultrum*, 82. c.
535
Ora *et* *hilo*, b. 212, 359
Ora *et* *ura* *et* *ura*, b. 790
Oreolum *Clarum*, c. 4
Oreos *sumus*, c. 343
Oreos *sumus*, c. 777
Oreos *lure* *et* *et*, c. 778.
substanti *alio* *sententia*, c. 728
Oribis *et* *ori*, b. 216. *et* *anus*,
c. 1, 337. *pro* *et*, 47. *pro* *circu-*
la, b. 154. *et* *ori*, b. 1029. d.
30. *et* *ori*, c. 61, 85
Oreobonus, b. 418
Oreos *et* *agnem*, 14. *de* *agnem*

lib. v. Trifunum, c. 469. *merito-*
re, 14
Ordine *refere*, b. 341. *regare*,
b. 661
Ordine *in* *re* *utilitati*, & *in* *ser-*
pentia, 376
Orestes, d. 85, 135
Orestes *tragedia*, c. 329. *in* *ro-*
antio *Oreste*, c. 272
Orgia, b. 237.
Oriens *pro* *hilo*, c. 66
Origo *et* *inago*, b. 20. c. 8, 76,
231. *prima*, b. 9
Orion, c. 350
Orionis *amare*, 594
Orityia, b. 442, 529, 584. c. 325
Ornare, *pro* *armare*, 128. *hujus*
mentis, 695. & *onere*, 118
Ornare, & *ornatice*, 422
Ornatus *et* *ornatus*, b. 820
Ornamenta *liberum*, c. 440
Oro *ultima* *breui*, b. 112
Orobia, 770
Orpheus, d. 151
Orpici *causa* *ubi* *sepulchrum*, b. 746
Orpheus, b. 364
Oria, 184, 811
Ortus *et* *adus*, c. 168
Ortus *de* *die* *oritur*, c. 571. &
erit, 777. & *occafus*, b. 355
Ortygia, b. 83, 1039. c. 270
Osi *et* *ora* *et* *anus*, b. 811. *du-*
rum, 379. *fluvii*, b. 1029.
heridum, 811. *pro* *impudentia*,
249. *num*, 704. *et* *oris*, b.
1029. d. 30. *Orbis*, 145. *et*
702, c. 812
Ostia *et* *hilo*, 803. b. 170, 257.
optima, 414. *sumus*, 414. *sum-*
me, 207
Ostendi *terram*, b. 170
Ostus, b. 676
Osti *causa*, *pro* *magis* *legum*, 76.
231. *hujus*, 184. *legum*,
126, 497
Ostia *num*, d. 68
Ostia *urfa*, b. 832
Ostia *Larva*, d. 20
Ostendere *se*, 862
Ostentare, 587. *et* *ostendere*,
146
Ostia *et* *aria*, c. 257. *fluviorum*,
potus, 193, 411
Othryades, c. 127
Ovare, b. 862
Ovidi *an* *fin* *argumenta* *Lami-*
doi, b. 350. *calamus*, d. 18.
error, *qui* *um* *hujus*, c. 461.
causa *causa*, c. 502, 627. *con-*
ter, c. 388. *gens*, c. 1. *incognita*,
b. 214. *Moda*, 456, 466, c. 528,

348. *natalis* *et* *marz*, c. 28, a.
marz, d. 21
Ovidius *om* *amare*, c. 637, 642.
iniquus *Nymphis*, b. 127. c.
188. *ubi* *merum*, d. 43
Orium *et* *luporum* *summa*, d.
25
Oxygon, b. 886
P.
P & B. *commutatus*, 381
P. *et* *Paula* *et* *gramm*, b. 237.
935. *laeta* *et* *lata*, 487. *pu-*
lica, *et* *publica*, c. 331
Pacalis, h. 1063. *Larum*, c. 71
Pacata *et* *placata* *sumus*, b. 614,
1015
Pacata *et* *placata* *aquae*, 340.
b. 763, 1095
Pacatus *et* *placatus*, b. 239, 981
Pacisci *noctua*, *vel* *pro* *noctua*, b.
532
Pactus, b. 249. *et* *partus*, b. 831,
883
Pacta *fidis*, b. 755
Pactum *et* *factum*, 191
Pacta *jugata*, b. 530
Pactyas, d. 77
Pactianae *rosas*, c. 662
Paera *Verus*, 644
Pagasus, 249, 287. *hujus*, c. 2
Palacitius *Syrus*, 526. c. 113
Palacitiae *Dea*, c. 250
Palacitra *metra*, b. 403
Palacitra *doma*, 276
Palum *cum* *Abiatio*, 816, 844
Palamedes, d. 158
Palatinus *Apulo*, c. 308
Palatina *Bibliotheca*, c. 552. *de-*
mus, 693
Palus, c. 295
Palmi, *et* *orum* *flavus*, b. 351.
c. 799
Pallia *et* *Pallia*, b. 1000. c. 391
Pallinurus, d. 152
Palla, c. 83
Palladium, c. 402
Pallas *Arantina*, c. 430
Pallas *inter* *dos* *primum* *locum* *ha-*
buit, b. 307. *sententia* *an* *sum* *7-*
ella, 493
Palladis *et* *Neptuni* *li* *de* *Abiatio*,
b. 383
Palla *Volatru* *causa*, c. 5
Pallere *et* *equalere*, b. 52
Pallent *fidis*, b. 464
Pallens *et* *potens*, 605
Pallia *in* *hilo*, 328
Pallidus *et* *callidus*, 696, 848
Pallidior *hilo*, b. 250

Pallolium, 554
Pallor *ari*, b. 756
Palma, c. 18. *et* *fama*, 593
Palmas *naue* *in* *ara*, c. 154.
213
Palpare, b. 165
Palpare, b. 318
Pan, b. 976. c. 97. *Jupiter*, c.
97
Pandere *et* *expandere*, 272. *et*
condere *rua*, b. 285. *et* *ten-*
dere *rua*, 690
Pantus, h. 1046. *et* *blandus*,
b. 1046. *et* *curvus*, 565
Panzica, c. 214
Panzica *et* *rangere*, 375
Panzica *terres*, c. 97
Panzus *et* *pannosus*, c. 122
Panzus, *quibus* *infans* *involuit*,
d. 55
Panophaeus *Jupiter*, b. 760,
761
Panophaeus, b. 109, 577
Panophaeus *magister* *gestum*, 680
Panophaeus *are* *abundans*, d. 108
Pan *cum* *Abiatio*, c. 437. *impar-*
lure, 835. *hilo*, 294, 305.
Pan *Thianum*, b. 656
Pan *amatorum*, b. 574. c. 473,
773
Panare *bella*, 37. *pro* *ornare*,
768. *et* *parere*, b. 359. *et* *pro-*
lure, 37, 513
Panare *et* *volens*, b. 691
Panare, 318. *et* *peractus*, d. 36.
et *peritus*, 767
Panare *praelo*, 113. *puella*, b.
370
Panare *metur*, 153
Panare *facta* *distas*, c. 575. *su-*
lure *et* *lure*, 256
Panare *hilo*, 156
Panare, 48, 489, 626. *et* *partus*,
c. 120, 241
Panare *et* *potens*, 381
Panare *et* *potens* *natura*, b. 716.
liberum *causa*, c. 549
Panare *et* *penates*, 350. b. 671.
de *equi*, b. 515
Panare *om* *et* *iura*, b. 594
Panare *de* *terra*, b. 1014
Panare *de* *aqua*, 452
Panare *in* *puella*, b. 387
Panare, 176. b. 523
Panare *animas*, c. 732, 830
Panare *et* *nox*, 608. *verum* *tuorum*,
c. 847. *semente* *alii*, b. 42. *et*
fois, c. 630. *sum*, *quanta*, 163.
sum *et* *hilo*, 163
Panare *et* *hilo*, h. 104, 849. *ob-*
scure *et* *tribunus*, 638. *et*

patres, 80. *ad* *partes* *paratus*,
venire, 264. c. 849.
Partibus, c. 165
Partiaon, b. 596, 625
Partia *manus*, c. 353
Partia *equitas*, c. 517.
Partiaentis *fluvius*, c. 880
Particeps *regni* *et* *regno*, c. 770
Participia *in* *di* *et* *dum* *passiva*,
b. 544. *Passiva* *ablativi* *casus*
absoluti, c. 55
Partia *et* *fortia*, b. 311
Partia *et* *minas*, 171
Partia *et* *pacus*, b. 831, 863
Partia *et*, 30. *fidem* *habere*,
276
Partia *et* *curvus*, c. 193. *et*
parcus, c. 120. 241. *et* *pauc-*
us, c. 167, 808. *et* *primus*
et *primus*, c. 13, 14, 98. *et*
pronus, 728. b. 728. *et* *puer*,
c. 105, 379. *et* *tardus*, c. 613
Partia *numen*, b. 984
Partia *arar*, c. 628
Partia *gramm*, *et* *in* *gramm*, b. 206.
et *nauci*, 654. *et* *velci*, b.
75
Partia, c. 589
Partia *langum*, 506. b. 641
Partia *et* *gressus*, b. 195
Partia *et* *parado*, 475.
Partia *et* *spati* *arum*, 705, b. 363.
c. 65, 160
Partia *corvix*, b. 772
Partia *penas*, 419
Partia *brachia*, 681
Partia *et* *stula*, b. 618
Partia *et*, c. 236
Partia *et* *jacere*, c. 271. *de* *terra*,
c. 237
Partia, c. 641
Partia *re*, b. 885
Partia *monumenta*, c. 95
Partia *et* *potens*, b. 504. *anno*
460, 544
Partia, *pro* *affectu* *paterni*, b. 435.
patris, c. 84, 626. *semo*, c. 386,
387
Partia, *pro* *patre* *et* *matre* *et* *fi-*
milium *fratres*, *Reges* *et* *c.* b. 245.
et *partes*, 80
Partia *sumus*, b. 714. *Larus*, 191,
264. *et* *loci* *Dii*, 67
Partia *artes*, c. 833. *orae* *et*
arae, b. 790
Partia *et* *sepulchrum*, 808
Partia *suminis*, 81. b. 144. *et*
populus, b. 1062. *Roma* *distas*
sunt, c. 524.
Partia *absoluit*, 386. *frata*, 369.
manum, b. 488. *pepas*, c. 604

Partia *et* *numen*, b. 260
Partia *et*, c. 234
Partia *et*, b. 772. *nefas*,
493
Partia *et* *sumus*, c. 14
Partia *et* *parvus*, c. 167, 808.
et *paullus*, b. 604
Partia *desinare*, c. 18, 23
Partia *horae*, 153
Partia *et* *paullus*, b. 409, 668
Partia *formido*, b. 98
Partia *equi*, 566
Partia, c. 381. *suminis* *aler*, b. 86
Partia *et* *paullus*, b. 135
Partia *et* *pavidus*, b. 409, 668.
et *parvus*, b. 604
Partia *faciviam* *remisit*, 276
Partia *et* *conditiss* *ribus* *uti*, b.
223. *velis* *legumina*, c. 348
Partia, d. 157
Partia *Augusta*, c. 775. *maris*, 270.
terrae, 118
Partia *ara* *et* *templum*, c. 71
Partia *aliquis* *dicere*, c. 423
Partia *in* *aliquis* *et* *aliquem*, 424.
pro *pacatum*, 721, 829
Partia, b. 280
Partia, *ignem* *rusticum*, c. 284
Partia, 568. *comas*, 174.
Partia *amicitia* *et* *magnitudinis*
sedes, d. 24
Partia *rua*, 631. *et* *pignus*, b.
426
Partia *et* *corpora*, b. 174, 327.
402. c. 315. *corpora* *et* *vul-*
nera, b. 321, 402
Partia *fascia*, 674, 737
Partia, 405
Partia *et* *nemus*, c. 157. *de* *equis*
elephantis *et* *c.* d. 114
Partia *equi*, c. 21, 856, 876.
amplius, b. 669. *exigu*, 379.
et *manus*, 191. *offendit*, b.
721. *opponere*, c. 859
Partia *Almo* *omnis*, 796
Partia, 56. b. 312.
Partia, c. 142. b. 312
Partia *erat*, 167.
Partia, *pro* *Delafus*, 161
Partia, b. 867. *lustratus*, b. 77.
Partia, d. 108
Partia *halla*, b. 815. *et* *Pylius*,
501.
Partia, c. 284, 892
Partia *juris* *urbis*, 448
Partia *almo*, 116. *verum*, *pro-*
prio, 132. *et* *toltere*, 722. c.
694
Partia *matr*, b. 715.
Partia, d. 106.
Partia *arua*, *de* *Phrygia*, b. 603
[E]

INDEX

Peloponnesus & Thesaloniae loca
 Pelyas nuntius, b. 148
 Penates & Penates, & Penates,
 c. 638
 Pendere, b. 551. & pendere, 716.
 in serena, d. 61. m. b. 774.
 & pendere, 374, 463, 571
 Pendere semel, b. 732
 Pencil, b. 63
 Penelope, c. 478. d. 96
 Penetrabile, 279
 Penetrabilis, c. 630
 Penetrans, b. 738
 Penitus ad Penitus finem, c. 879
 Penna pro penna, c. 82
 Penna pennis, 415
 Penni agri, 125. trahere,
 c. 604
 Penitere aliquod digno, b. 322. &
 murare, b. 151
 Penitens in pennis, 168
 Penitus, d. 137
 Penus Pylos, c. 302
 Penitus & Penitus, 374
 Penuli, 181
 Per amorem, 299. c. 534. & de,
 366. f. 135. pro mur,
 c. 566. laevam, & pro mur,
 c. 566. c. 566. & pro sub
 c. 146. & mur, 548, 569.
 b. 371. 475. 511. & 768. to
 & c. 621. & sub.
 601, 653, b. 166. & mur,
 225. & mur, 219. & mur,
 c. 132. & mur, & mur,
 515
 Peracti & parati, d. 36
 Peragere mens, 293. & porpo-
 re, c. 19. & porpo, d. 129.
 f. 101. c. 137. 361
 Peragere & proferre, 276, 375.
 b. 638. c. 574
 Peragere & proferre, b. 250,
 319, 322, 368
 Peragere & proferre, 298.
 gaudia, c. 712
 Peragere & proferre, 429
 Peragere & proferre, b.
 313
 Peracti sit, inder & b. 319.
 c. 770
 Peracti vultus, c. 72
 Peracti, 405
 Peractus, 614. & peracti,
 614. & peracti, 51. & pro-
 date, b. 371. 119. 650. c. 112.
 161, 185, 529. & mur, 91
 Peracti, & peracti finem, d. 123
 Peracti & peracti, b. 167
 Peracti & peracti, 523
 Peracti, b. 950
 Peragere, c. 103
 Peracti & peracti, 482.
 Peracti, b. 169
 Peracti & peracti, 155
 Peracti aliquam, 540. in re. Va:
 mur, 651
 Peracti, 414
 Peracti finem, c. 112
 Peracti, 274
 Peracti & peracti, b.
 820
 Peracti & peracti, 614.
 Peracti & peracti, 314
 Peracti & peracti, c. 19.
 Peracti, b. 348
 Peracti & peracti, b. 139. 1049
 Peracti c. 574. & peracti ab
 Ovidio, 536
 Peracti, d. 107
 Peracti & peracti, 614.
 Peracti, 566
 Peracti & peracti, b. 477
 Peracti, b. 501. d. 100
 Peracti, 25
 Peracti, b. 494. 496
 Peracti, in amore, 47
 Peracti, 364
 Peracti & peracti, b. 267. b.
 192
 Peracti, pro concordia, b. 59.
 & peracti, b. 192
 Peracti, 604, 619
 Peracti, b. 774
 Peracti & peracti, b. 10.
 Peracti & peracti, c. 582
 Peracti, 470
 Peracti & peracti, 155. & pro-
 loqui, 99. b. 252
 Peracti & peracti, 543
 Peracti & peracti, 557
 Peracti & peracti, c. 866
 Peracti & peracti, 739
 Peracti & peracti, b. 359
 Peracti, b. 226. & peracti, c. 695
 Peracti & peracti, 255
 Peracti, 607
 Peracti & peracti, pro ad aures,
 b. 211
 Peracti & peracti, b. 955.
 c. 729. 732
 Peracti Heron, c. 617. & peracti in
 c. 129, 578
 Peracti & peracti, d. 147
 Peracti & peracti, 150. b. 473.
 Peracti, 88. & peracti, c. 682,
 767. & peracti, b. 477.
 944. 1002. & peracti, b. 23.
 & peracti, d. 293, 435. & peracti,
 700
 Peracti & peracti, 481. & peracti,
 829. & peracti, c. 449,
 73.

RERUM ET VERBORUM.

Petræ Lucania, c. 318. in Tib:
 folio, b. 833
 Peuce, b. 976
 Pexa capillus, 463
 Pexae comae, 671
 Ph. in vobis Latini, b. 484
 Phaeaciani, 674
 Phaeon, d. 119
 Phaeon bisyllabus, b. 89
 Phaeoniacus, b. 259
 Phalaris, d. 107
 Phalaris, b. 548
 Phaeoniacus, 327. & peracti,
 & peracti, b. 58
 Phasis mater, 655
 Phaylus, d. 124
 Phaeon, b. 657
 Phemius, 502
 Pheneos, b. 1038
 Pherae, b. 413
 Phereas vates, 615
 Pheretades, b. 576
 Phidra Minerva, c. 846
 Phido, d. 78
 Philenis, c. 534
 Philammon, b. 770
 Philippus Amyntas fil. d. 69
 Philippus Augustus varius, c. 466
 Philoctetes, b. 859. d. 57
 Philomela, c. 720. d. 137
 Philoxenus, d. 134
 Philyra & Philyreus, b. 147. & peracti,
 c. 335. 339
 Phineus, c. 725. d. 61
 Philega, b. 698
 Phlogyae, b. 780
 Phocaeus, c. 472
 Phocus, b. 528, 768
 Phoebe, c. 364. & peracti, & peracti,
 113
 Phoebe laurus, 760
 Phoenix, b. 575, 1046
 Phoenix Amyntas fil. d. 60
 Pholoe, c. 96
 Phorbantes phares, 780
 Phryges concuti, 232
 Phrygius & rigidus, 61
 Phrygiac columnas, c. 197. & peracti,
 b. 760
 Phria, 103
 Phyllace, urb: Thessaliae, 173
 Phyleus, b. 576
 Phyllidis novum vin, 656, 716
 Phyllus, urb: Thessaliae, 473.
 711. b. 842
 Phytos & Python, b. 57
 Phicola & pianina, 174. & peracti,
 nicula, b. 139, 1029
 Picris, 774
 Pictae novae, c. 253
 Picturae obsequia, c. 541
 Picturae, b. 387
 Pice avis, c. 154
 Pictum choros, c. 654
 Pictus in iustis, c. 486. & peracti,
 b. 772
 Pictus & pudendus, 60
 Pictus, b. 572
 Pictus & pictus, 207. & pictus,
 b. 551. & pictus, b. 426
 Pictus & pictus, c. 157, 181, 182.
 Pictus & pictus, b. 45
 Pictus & pictus, b. 155
 Pictus, qui pictus sarr, d. 145
 Pictus & pictus, c. 537
 Pictus, c. 162
 Pictus, c. 71, 73
 Pictus Dax Dalmatarum, c.
 760
 Pictus & pictus, c. 96
 Pictorum murmur, b. 1063
 Pictus & pictus, 46
 Pictus & pictus, b. 222
 Pictus in vobis, b. 1053
 Pictus, c. 75. Pictus sarr, c. 96.
 & pictus, 271, 436. & pictus,
 & pictus, 703. & pictus,
 c. 165
 Pictus & pictus, c. 76.
 377. & pictus, c. 122
 Pictus & pictus, c. 469
 Pictus & pictus, 859
 Pictus, b. 421. c. 276
 Pictus & pictus, b. 495
 Pictus, b. 574
 Pictus & pictus, b. 223
 Pictus & pictus, 694
 Pictus & pictus, b. 20, 243
 Pictus & pictus, c. 380
 Pictus & pictus, b. 113
 Pictus & pictus, c. 398
 Pictus, b. 284
 Pictus & pictus, b. 938
 Pictus, b. 603
 Pictus & pictus, d. 102
 Pictus, meus, & pictus, b. 465. c.
 80, 813. & pictus, c. 617
 Pictus & pictus, 109
 Pictus & pictus, c. 46. & pictus, 107.
 & pictus, c. 68.
 Pictus & pictus, b. 611
 Pictus, c. 418
 Pictus & pictus, b. 206. & pictus,
 & pictus,
 Pictus & pictus, & pictus, b. 356
 Pictus & pictus, 216
 Pictus, b. 356
 Pictus, 768
 Pictus & pictus, b. 753. c.
 413
 Pictus & pictus, 806
 Pictus (Pictus), c. 422
 Pictus & pictus, b. 573
 Pictus & pictus, 435
 Pictus & pictus, 143, 240. & pictus,
 104
 Pictus, b. 375. 594
 Pictus & pictus, b. 903
 Pictus, 615
 Pictus & pictus, 688
 Pictus, 723
 Pictus, b. 572
 Pictus, b. 165
 Pictus, b. 568
 Pictus & pictus, 549
 Pictus & pictus, b. 35. d. 31. & pictus,
 b. 769
 Pictus & pictus, c. 64
 Pictus & pictus, d. 43
 Pictus & pictus, b. 397, 880.
 c. 160, 240
 Pictus, 299, 544. & pictus,
 395. & pictus, c. 785.
 & pictus, b. 258. & pictus,
 b. 520
 Pictus & pictus, b. 666. c. 870
 Pictus & pictus, c. 677. & pictus,
 590. b. 710
 Pictus & pictus, b. 49
 Pictus & pictus, 344, 436
 Pictus, b. 490, 497
 Pictus & pictus, c. 35
 Pictus, 390. b. 924
 Pictus & pictus, 109
 Pictus in magis, 326. c. 224
 Pictus & pictus, c. 557. & pictus, b.
 893
 & pictus, c. 627
 Pictus & pictus, b. 350
 Pictus, c. 433. d. 104
 Pictus & pictus, c. 349
 Pictus & pictus, c. 719
 Pictus & pictus, c. 420
 Pictus, 324. & pictus, b. 330.
 & pictus, c. 539
 Pictus, 501. b. 816. d. 65.
 & pictus, b. 818. & pictus,
 b. 250
 Pictus & pictus, 397. & pictus, 511
 Pictus & pictus, c. 479. & pictus,
 apud reges, 684. & pictus, Dux
 & pictus, b. 8. & pictus,
 613. & pictus, 731. & pictus,
 & pictus, c. 479. & pictus, & pictus,
 & pictus, 657
 Pictus & pictus, c. 47
 Pictus, 216
 Pictus, b. 356
 Pictus, 768
 Pictus & pictus, b. 753. c.
 413
 Pictus & pictus, 806
 Pictus (Pictus), c. 422
 Pictus & pictus, b. 573
 Pictus & pictus, 435
 Pictus & pictus, 648
 Pictus, d. 63. 148
 Pictus, b. 332
 Pictus, d. 62, 148
 Pictus, c. 311
 Pictus, d. 25
 Pictus, b. 496
 Pictus, d. 62, 95
 Pictus & pictus, b. 272
 Pictus & pictus, b. 269
 Pictus & pictus, 492
 Pictus & pictus, 552. & pictus,
 125. & pictus, c. 303.
 Pictus & pictus, c. 425
 Pictus & pictus, 894. & pictus, c. 60. & pictus,
 845
 Pictus & pictus, c. 853
 Pictus & pictus, 544
 Pictus & pictus, c. 780
 Pictus & pictus, c. 872,
 873
 Pictus, 498. & pictus, 225. & pictus,
 corpus, b. 226. & pictus, c.
 212
 Pictus & pictus, c. 507. & pictus,
 b. 701
 Pictus & pictus, c. 638. & pictus,
 620. & pictus, 423.
 & pictus, b. 215. & pictus,
 c. 849. & pictus, 407. & pictus,
 & pictus, b. 169. c. 235. & pictus,
 c. 315. & pictus, b. 45. & pictus,
 684. b. 725. & pictus, 543,
 560. & pictus, 685. & pictus,
 94. & pictus, c. 810
 Pictus & pictus, c. 696
 Pictus & pictus, de mi-
 feris, c. 600, 730, & pictus,
 558. & pictus, 707
 Pictus & pictus, 558, 738. & pictus,
 c. 582
 Pictus & pictus, b. 190. c. 347
 Pictus & pictus, b. 124
 Pictus & pictus, c. 357
 Pictus & pictus, d. 104
 Pictus & pictus, & pictus, & pictus,
 c. 881. & pictus, c. 875. & pictus,
 c. 357
 Pictus, c. 701
 Pictus, c. 816, 767.
 Pictus, b. 902
 Pictus, b. 404
 Pictus & pictus, b. 850
 Pictus & pictus, 123
 Pictus & pictus, in Tronde, 58
 Pictus, c. 117, 138. & pictus,
 b. 108
 Pictus, b. 290. & pictus, c. 64
 [E 2] [P 108]

Porrige manus, 330. de obliquo, qui tenet, & tenent, b. 65. c. 354
 Porto, c. 63
 Porta Capena, c. 382. Cameraria, c. 39. Janicula, c. 28
 Portus finis, 208
 Porticus Apollinis, 545. Livii 545 c. 420. Ostia, 544. Pompeja, 544. Strigilla, 577
 Portunus, c. 412
 Portus et sinus, et muri, b. 332. Finis, c. 193. 441. Stratonis, c. 493
 Portus, c. 370
 Portus, c. 38
 Portus numerus, c. 251
 Portulaca salina, 67
 Portum huius, 237
 Portus ablativus, b. 612. pro portum esse, 310
 Portus et portus, b. 183
 Portus et portus, b. 79. 549
 Post, 860
 Post longi natus, b. 662. 701. Janus et pado, d. 98. 120. c. 229. d. 98.
 A. Postumius Tubertus, c. 430
 Postumus et postumus, c. 9
 Postura, c. 63
 Postus, 493. 619. et beatus, b. 269. et clarus, b. 35. forma, 673. late, 100. 464. lei, b. 1018. montis, c. 512. 1200, c. 343. 101. b. 612. c. 319
 Potare, b. 78
 Potantes, c. 362. 1200. Dii, quibus sacrificium, 475
 Potantia et potantia verba, b. 119
 Potantia, b. 247
 Potio Carthaginiensis, c. 292
 Potior et propior, d. 24
 Potius cum accusativo, b. 734. 915. c. 153. 182. c. 376. 1200. arena, b. 748
 Potius, c. 865. 884
 Potius, b. 460
 Potius et debere, 105. et potius, c. 179. se, 218. 347
 Potius et propior, b. 324
 Potius, 722. et praecipua, 229. c. 306
 Potius, 259
 Potius ex Lacedaemone, c. 238
 Potius et potius, c. 506
 Potius factus, b. 308
 Potius mala, c. 213. de potius, c. 609
 Potius, 510

Praedictus pro antea numeratus, b. 820
 Praeire moles, 549. prima syllaba brevis, c. 594
 Praeium ad Ieraphimum, c. 433
 Praevidere et providere, 692
 Praevia facti et factio, b. 593. c. 350. et munera, 373. 374. pro praevia, c. 316
 Praevium, b. 92. 648
 Praevocare, 484. c. 465
 Praepes, b. 334. et praepes, b. 304
 Praepone comit, 594
 Praepositiones geminatae, 730. b. 345
 Praequeri, b. 259
 Praeferre, 326
 Praefens Dni, c. 662. d. 66. pro futuro, 33. et praefens, c. 861. et praefans, b. 917. c. 591
 Praefens numerus, b. 145
 Praefignis, 67. b. 107. factum, b. 816. c. 419
 Praefare aliquid et aliquid, b. 586. aliquid, b. 297. 1200. 1200. 218. et praefare, c. 695
 Praefare, 529
 Praefata, c. 404
 Praefatus, c. 320
 Praefatus, 598
 Praefatum, 709
 Praefatere et protendere, b. 522
 Praefatere, b. 948. d. 61. choras, 410
 Praefatus, b. 781. et praefatus, 159. 560
 Praefatere et propior, 71. b. 327. 569. 913
 Praefatere Dni, c. 362
 Praefatus pudor, c. 532
 Praefata factus, c. 362
 Praefatendo vincere, 330
 Praefatum, c. 353
 Praefatere, b. 314. 1007. c. 623
 Praefatere modis omnibus, c. 549. signum datus in curia, 476
 Praefatere et pervidere, b. 965. c. 725. 732
 Praefatere, pro praefatere, 830
 Praefatere, b. 630
 Praefatere et vota, c. 754
 Praefatere et puer, b. 102
 Praefatere dextra, b. 232
 Praefatere animi, b. 419
 Praefatere verba, b. 129. 965
 Praefatere pro adstringere, 622. de

Promathens, d. 68
 Proci, 344. et sori, 855
 Prociere, 784. b. 672
 Procinare, 436
 Procinare, b. 420. prima syllaba brevis, b. 424
 Procinus, 744
 Proculus Pictus, c. 899. Julius, c. 116
 Procinere, c. 562. 612. terrae et terra, b. 119. 324
 Procinator, 584
 Procinare, 151. 219. 670. 744. procinare, 152. et edere, b. 69. 265. 365. c. 128. in lucem, c. 178. et perdere, b. 39. 449. 855. c. 112. 161. 285. 509. et promere, c. 348
 Procinus pro nato, 153
 Procinare et obesse, c. 562
 Procinus animae, 516
 Procinare, c. 257
 Procinare, 550. hominis causa, 182
 Procinus, d. 116
 Procinare pro differre, 710. impotens, b. 346. et, c. 341
 Procinare monitus, c. 305
 Procinare, c. 56
 Procinare consuetum, b. 478
 Procinare et refugus, 173
 Procinare, 251
 Procinare auti, b. 612
 Procinare pudor, 129
 Procinare cum ablativo, 623. b. 411. 812
 Procinare, 651. b. 1056. c. 382. et abicere partem, b. 714
 Procinare de calvaribus, d. 44
 Procinare, 349. c. 515. 680
 Procinare, b. 821
 Procinare, c. 267
 Procinare colaris, b. 43
 Procinare et promissus, c. 614. et propexus, c. 25
 Procinare, 651. et perlinere, b. 267. c. 202
 Procinare et legere, 692. et procinare, c. 548
 Procinare, 426. et commeteri, c. 458
 Procinare, 853
 Procinare, b. 357
 Procinare, c. 108
 Procinare latria, coma, 802. c. 614
 Procinare est cognoscere, b. 177
 Procinare relationum inter duo diversa, 610
 Procinare, 728. et parvus, 728. b. 728. et promptus, 750. et purus, b. 1014.
 Pronum ius, c. 573
 Prope, c. 621. 634. abesse vel adesse, 264. me, 279
 Propior pro fervens, c. 454. et potior, d. 14
 Propere epistolam, 575. et perarare, 376. 575. b. 668. c. 574
 Propere, 488
 Propone animo, 753
 Propere se, 784
 Profundere terram, 251
 Proficere pro comitari, 340. funerum verbum, 154. oculis, 61. 160. 258. et persequi, 99. b. 252
 Prosper et dexter, c. 412
 Prospicere, 62. 76. et respicere, b. 855.
 Prospiciens Venus, b. 998
 Proteas, d. 130
 Proteus, d. 94
 Proteus, b. 94
 Proteus, 596
 Proventus, 335. de libertate, 830
 Proventus, c. 729
 Provinciarum divisio, c. 58
 Provocare et evocare, b. 297
 Prout, 319
 Proximus cum accusativo, 551
 Proxime cum accusativo, b. 998
 Prudens doli, 313
 Prudentia rerum, 648
 Pruinosae nocte, c. 712
 Pnamathe, b. 528. d. 146
 Plicae, b. 185
 Plophie, b. 375
 Ptolemaeus Anletus, c. 853
 Pubentes herbae, 564
 Pubes et puppis, b. 450
 Publicus dicitur, c. 331. pro communi, c. 888
 Publica fortuna, c. 162. c. 817
 Publica verba, 498
 Pudor et ius, 697. O et prob. 129. et rubor, b. 269. c. 622. 623. et timor, 260. 550. c. 622. 623
 Puellae cultus cum ludis spectantem, 548
 Puer Augustus dicitur, c. 787. et parvus, c. 105. 379. et precor, b. 102
 Puerperium de parte, b. 724
 Pugnare, certare et tentare, b. 80. 345. c. 179
 Pugno facere, 252
 Pulcher et purus, b. 152. 163
 Pulchrior pulchra, 225. 852
 Pullum, b. 747
 Puls fabataria, c. 380
 Pulvere aliquid, 351. aera, b. 249. Olymum, b. 425. et purgare, 519. 707
 Pulvis aqua ripas, 146
 Pulvis ibyris, 465
 Pumice pulvis libri, c. 443
 Puppis et pubes, b. 450. verba ad terram, 10. et rupes, 145
 Pupula duplex, 356
 Purgare arva, 519
 Purgamenta jactare trans caput, c. 342
 Purgaria, 182. ornati libri, c. 442
 Purus, 620. ager, c. 202. et clarus, 657
 Pura gemma, b. 163. arbor, c. 75
 Purac manus, 378. b. 677. c. 342
 Purum et vivum sulphur, c. 288
 Pura verba, c. 396
 Puteal, 753
 Putent, 593
 Puteoli, b. 976
 Puto, bruta, 477
 Putridus, b. 519
 Pygmaei, b. 386
 Pygmalion, b. 707. c. 202
 Pyliades, c. 486
 Pyrricha, c. 246
 Pyrius, c. 384. d. 71. Achilles filius, d. 72
 Pyrrhus, Pyrrhicus, d. 74
 Pythagoras, b. 1012. Samius, c. 164
 Pythagoras aetas, c. 822
 Python et Pnyon, b. 58

Qua, 535. licet, b. 100. passim, 139. 174. b. 106. 601. 642. 673. et quam potes, c. 489. pro qua ratione, 627. et quo ferer, 139. c. 205. 310. et quo furor agit, 173. et quo ire, c. 512. et quo iter, c. 818. et quo possim, c. 653. et quo vocat, b. 374. finit, c. 732. venit, 453. pro ubi, 158. c. 703
 Quadringi, b. 105
 Quae libere vestra est, 11. patimonia vestra est, b. 347
 Quacere pro inquirere, 256.
 [R 3] 394

I N D E X

Relat. hic unum, b. 148, 218
 Resiliare, 718. & resiliare,
 b. 215
 Resiliare & confluere, c. 64
 Resurgens hiberna, 449
 Retegere firmus, b. 819
 Retentus & retractare, b. 710
 Retentus, 513. & detentare,
 726
 Retia ponere & tendere, 543,
 546
 Retinere & revocare, b. 219
 Retorquere & recurrere, 47
 Retortae magis, & vultus, 331,
 b. 220
 Retractare, b. 208, 710
 Revidere, 417
 Reversus, 623
 Revelare, b. 91, 918
 Revincta dracina, a. 224
 Revocare eam, 173. & revo-
 care, b. 267, 268. & revolvi,
 b. 689. & revocare, b. 219
 Revocantibus vobis, 160
 Revolvere & revolvere, b. 145,
 c. 223. & revocare, b. 689
 Revolvit & revolvit, 51
 Revolvit, 139. & vultus, c. 357, 707,
 717, 748
 Rex & eius, b. 38. & vultus, b.
 26. Numerus, 560, b. 961.
 c. 175. & vultus, c. 14, 366
 Reges liberos, c. 272. pro dicitur,
 c. 273. & vultus in vultu fuerit,
 c. 276
 Rhodanensis, d. 47
 Rhodanus, c. 620
 Rhodanus, b. 372
 Rhodope, b. 385
 Rhodope maritima, 101
 Rhodus, b. 235
 Rhodius, d. 160
 Rhodius, c. 233
 Rhombus in manu, 355. c. 124
 Rhore de apris, b. 1023, c. 260.
 avari, c. 364. & vultus, 737. &
 ludere, c. 210
 Rigore, 243. & vigere, 503
 Rigens ira, b. 250
 Rigidus & Phrygius, 61
 Rigidum cornu, c. 102
 Rigidi fons, c. 257
 Rigidae columnae, c. 198
 Rigor & vigor, 815
 Rigui hosi, b. 364
 Ripa & Rivus, 56, 490. & vultus,
 75
 Rivus & rivus dicitur, b. 142
 Rive, c. 60
 Rivus & Ripa, 58, 490
 Robigo, c. 69, 303
 Roboreas firmi, 309
 Rodere, b. 509, 1016
 Rogare, abjelus, 401. Dicit,
 301
 Rogantes animi, b. 474
 Rogus & fons, 92. & torus,
 444, 828
 Roma alta, c. 464. & vultus,
 c. 242. & vultus condita, c. 295.
 296, patria dicta, c. 524
 Romanus & Trojans, 494
 Romano dicitur, c. 373
 Roma regis, c. 372
 Romanum nomen, b. 38
 Romanae arvi, c. 159
 Romechium, b. 1072
 Romuli casa, c. 20
 Rotare, 283, b. 283 & vultus,
 c. 188
 Rotas & rotatus, c. 287
 Rotantes capilli, c. 24
 Rotante astra, b. 977
 Rotatus, c. 182, 185
 Ros Arabes, 204. & vultus, 723
 Rosa Pungens, c. 661
 Roscidus & rocidus, c. 100
 Rubere & madere, b. 283, 967.
 sanguis, b. 775
 Rubens vultus, c. 349
 Ruber Priapus, c. 41
 Robor in ira, b. 190. & vultus,
 303, 413, 661, b. 269, c. 622,
 623
 Rubus mordax, 766
 Rubi & rubra, 625
 Rudes & fudes, c. 245, d. 27
 Rudeis ad aliquid, 191. c. 560.
 fons & fons, b. 468. & vultus,
 c. 282
 Rude passus, 631
 Rudes animi vel animas, c. 237,
 273. & vultus, 100
 Ruere, c. 144. ad vel in terra,
 c. 417. & vultus acutissimus, 784.
 c. 390. & vultus suo, c. 507. in
 se, c. 506
 Ruit, fuit, vel fugit, 375
 Rufus Poeta, c. 893
 Rugae frontis, 360
 Rugari, b. 723
 Ruina & carina, c. 477, 693
 Rumentum, b. 107
 Ruminalis fons, c. 109
 Ruminate, 426
 Rumperet aliquem, 432. pro vici-
 dare, d. 126. & vultus, 520.
 fons, b. 965. & vultus, h.
 226. iter, 263. & vultus rapere
 iter, 565. & vultus, 632
 Rupes & rapus, 72, 137, 208,
 354
 Rupet & cutes, b. 86. & vultus
 las, 694. & vultus, 694. &
 nubes, b. 792. & vultus,
 145 in vultus capella & fons,
 c. 81, 91, 273. Tarpea, c.
 754
 Rustica terra, c. 595
 Rutulus & nitidus, b. 101
 Rutili capilli, b. 354
 Rutrum, c. 278

S.

S. & x. ut Ajax & Ajax, b.
 410
 Sabbata, 719
 Sabinae, 408, 510
 Sabinae herbari, c. 35, 289
 A. Sabinus Poeta, c. 897
 Sacer pro artem, b. 102. & vultus,
 312. & vultus, c. 207. & vultus
 fons, exercendo, d. 116
 Sacra via, 395, 617
 Sacri fons, & vultus. Pontis, c. 128.
 Poeta & vultus, 731
 Sacrum, pro loca sacra, c. 290
 Sacrae & caliae aquae, c. 88
 Sacra, quos Aeneas vultus, c. 351.
 vultus, c. 89, & vultus, 530
 facta ab vultus imperatorem, c.
 813. facta per vultus vultus in
 vultus, c. 815. & vultus,
 c. 577
 Sacerdotes Duas magna, c. 244
 Sacras & secretus, b. 454
 Sacrificium gravitas, c. 173
 Sacrificandi modus, c. 870
 Saepa & nempe, 257, 370
 Saevire, b. 119. & vultus 541
 Saevit exstinguere, b. 38
 Saevus Jupiter, & vultus, c.
 512. & vultus, 494
 Saevi ignis, b. 116
 Saeva aequora, maria, 278. b.
 980
 Saevae aquae, c. 498
 Sagaris, Sagaris & Sangerius,
 R. c. 249, 879
 Sagarius, R. b. 804
 Sagax coctus, 728
 Salacia, b. 962
 Salamis, c. 774
 Salanus, c. 774
 Salebrofus, 49
 Salientia vultus, b. 414
 Salli, 173, 185
 Salio, salui, c. 295
 Salmacis, b. 265, 1036
 Salmonicus, d. 119
 Salsamenta, c. 127
 Salsare aliquem, 577
 Salsus, c. 330. & vultus, 274
 & vultus, b. 65. & vultus,
 b. 371
 Salsus possidere, 67
 Salsus est, c. 464
 Salsus pariter pendebat ab Augusti
 fons, c. 461. Romana & vultus,
 c. 228
 Salsus & fons, c. 444, 459
 Sams, 732
 Samsus Pythagoras, c. 164
 Samsus pro Cephalonia, b. 923
 Santes, c. 427
 Saneire legi, 87
 Sanctus fons, c. 387
 Saneus, c. 387
 Sanctus & calius, c. 255
 Sandox, 655
 Sane & anne, 318
 Sanguis vultus longa, 6. 819. &
 vultus, 717. b. 594, 745. c.
 328
 Sanguinem foveo, 190
 Sanguine equi sacrificatum, c. 288.
 vultus, 506. b. 641
 Sani & salus, c. 444, 459
 Sani & non sani, Poeta, 633
 Sapa, c. 293
 Sapa, c. 38
 Sapere, 49, 410, 572
 Si sapia, vel sapia, 65, b. 992
 Sarcina de fons, c. 213
 Sardanapalus, d. 74
 Sardes, b. 755
 Sarsina, b. 841, 721
 Sarmatis vultus, c. 474
 Sarsine famem, b. 775. & vultus, c.
 599. & vultus, b. 308
 Satis ai, 191, 269. est, 445,
 478. & vultus habuit, b. 163.
 non vel nec, 62
 Saturnus, Deus Rusticus, c. 358
 Saturnia, c. 370
 Saturnius vultus, c. 360
 Saturnia, c. 24, 156
 Satyrum, 627
 Satyrus, c. 428
 Satyrice Tragediae, c. 532
 Sateiare, 541
 Satum vultus, c. 272
 Satei datus, b. 619
 Satei vultus, b. 989
 Sateium, 613
 Sateus & eicarus, 778
 Sateia loca, c. 418. d. 89
 Satei & Theatrum, c. 488
 Sateium qua manu gerentur, 464
 Satei vultus, 768
 Satei vultus, 163, c. 663.
 & vultus vultus in vultus, c.
 559
 Satei vultus, c. 59

RERUM ET VERBORUM.

Sciron, b. 502. d. 700
 Scirpa & sirpa, c. 426. & vultus
 simulacra, c. 357, 360
 Scit & lit, 162
 Scitari, b. 730. c. 244
 Scitus, b. 633. c. 314
 Scita manus, 579
 Scorpius, b. 107. c. 212, 242
 Scortae, c. 63
 Scribere & ducere, c. 602. & vultus
 pingre, b. 725. & vultus, 194
 Scrima & carmina, c. 704
 Scitum pro epistola, 261
 Scriptorum xii, vultus, 612, 681
 Scripturarius aeger, c. 330
 Scrobs, b. 1042
 Scrupus, 775
 Scrylaccen, b. 1071
 Scylla & Charybdis, b. 451. d.
 94. & vultus, c. 549
 Scyllae mater, b. 916
 Scyllae confusae, 846
 Scythia insula, b. 324, 869
 Scythia, pro Scythia, c. 591
 Scythicus & Syngius, c. 732
 Scythica Diana, b. 961
 Secare curra, b. 64
 Secus aut tactus cramine, c. 516
 Seculae aut caelus comas, 663
 Secessio plebis, c. 64
 Secessita, d. 36
 Secretum, b. 257
 Secretus & sacratus, h. 454. &
 securus, b. 602
 Secubabant sacra facturi, c.
 101
 Secula felicia, c. 462
 Seculares ludii, c. 503
 Secundus cum gentibus, b. 501.
 & vultus, c. 69, 447, 473.
 & vultus, 583
 Secunda verba, 583
 Securus & secretus, b. 602. &
 sincerus, 832. & vultus, c.
 513
 Secus additum alii vultus, b.
 358
 Secus non, b. 158, 535, 732
 Sed 165, 177. b. 879. & vultus, 477.
 non & b. 262. quid ego, vel ego
 hanc, 181, 217. tamen, 2. 29,
 343. & vultus, b. 316. c.
 827
 Sedare bella, c. 596. & vultus,
 b. 711. & vultus, 580. & vultus, b.
 207
 Sedere, 328. de vultus, b. 854.
 de vultus, b. 1020. & vultus, 814.
 de vultus, 243. in sa-
 cris, 441. & vultus, b. 548. &
 venire, b. 731. de vultus, b.
 c. 616
 Sedet in vultus, 733. & vultus
 c. 502
 Sedens, an fons Pallas, c. 403
 Sedentes epulati, c. 395
 Sedes & aedes, c. 391, 399. &
 vultus, b. 706
 Sede movere, b. 791
 Seducere, c. 263. deducere &
 diducere, b. 273
 Seduci, c. 263, 653
 Sedulus male, 815
 Seges & Ceres, 343, 571. c. 69, 333
 Segmenta, 665
 Semel & simul, b. 280, 327
 Semel, b. 409, 410. d. 119. & vultus,
 c. 531
 Semen & gramen, c. 16
 Semina laeta, c. 66. & vultus,
 125. & vultus, 725
 Sementina, c. 66
 Semeia, b. 436
 Semier, 133
 Semipitius & semipitius, 136
 Semipitina mulier, 390
 Semper, vultus longa, c. 894
 Sempiterno, b. 756
 Senticere, 361
 Senex adjectivus, 359
 Senectus vultus, 134
 Sententia animi, 314
 Sensus mali, c. 710. pro narra-
 tione, b. 509. & vultus, in
 re vultus, 635, 649. pro vultus,
 130
 Sentire, 121, 157, 349. aliquem,
 b. 392. & vultus, c. 579.
 fons, c. 115. & vultus, c.
 412
 Sepes, 299. c. 610
 Septus, b. 152
 Septa, b. 247
 Septem spatia circi, 784
 Septemplex olympus, b. 854
 Septenus, b. 149
 Sepulchrum patrum, 808. & vultus
 vultus, b. 438
 Sepultus & repullus, 747. & vultus
 vultus, c. 102
 Sepulti cineres, b. 895
 Sepulta res, 141, 747
 Sequeller, c. 28
 Sequi, 40
 Sequi aliquem, 408. de aqua, b.
 51. & vultus, 507. b. 971. & vultus
 320. & vultus, 239, 849
 Sequuntur verba, b. 76
 Sequax equus, 43
 Serae quae facturi, 346, 399
 Seria & Indici, c. 483
 Serica illa, 386
 Scripius, b. 50, 507
 Ser-

INDEX

Solus & modus, b. 796, 969
 Solum, c. 591
 Sopor & vapor, b. 796
 Socrates pro Fortis, b. 281. pro
 Mofis, c. 606
 Sors pro exitio, c. 546. femina,
 b. 708. & fors, b. 60, 44, 733.
 & mors, c. 767. & pars, c.
 630
 Sortem teller, b. 901
 Sorte liber, 583
 Sortii & partii, b. 311
 Sortio inter Jovem, Neptunum
 & Plutonium, b. 346, 601
 Sophia Juno, c. 78, 373
 Sotades & Sotadica carmina, c.
 531
 Soter Jupiter, c. 400
 Spadare, d. 51
 Spargere aqua, 706. aras, 179.
 de fumibus, 84
 Sparsi, 50. crinis & palli, 202,
 705. b. 363. 554. c. 65, 169,
 269, 443
 Spatiae vultus sanguine, b. 542
 Spata, b. 418, 1050. uter Laco-
 lacumini, h. 704
 Spatium & spatium, c. 198. &
 spatiosus, b. 175
 Spatium, b. 988. c. 521
 spatiosus & speciosus, 386. b.
 169
 Speciosus & pretiosus, b. 758
 Spectabilis, 381
 Spectare, 474, 497. manus, 554
 Spectantes pulvis culias, 548
 Spectatus castibus, b. 575
 Spectata fide, c. 780. & sperata,
 h. 990
 Spectat, b. 287
 Speculum & dyppus, b. 271
 Spectre pro videre, b. 541. &
 spirare, b. 344. & superare,
 507
 Spectus, b. 71, 112
 Spes Dei, c. 726. desperata, b.
 167. luna, 16. de liberis, 35.
 plura, b. 666. & res, 273. b.
 207, 680. & timor, 121
 Spem curae, 618
 Spicula Archimedis, c. 393
 Spina, b. 534. d. 92
 Spica Galia, c. 10
 Spicula & fulmina, b. 97.
 Spina & pineta, c. 96
 Spinae & pineta, c. 76. 122,
 377
 Spicula & sperata, b. 344. rapi-
 dum, c. 878
 Splendere & pendere, 374, 671
 Spolia & solia, 652

RERUM ET VERBORUM.

Strues, c. 27
 Studere, in ludo & circis, 477
 Studium, c. 546. amicum, c.
 565
 Studiosus, 196, 470
 Stultus maritus, 481
 non Stultus & consultus, c. 671
 Stupere aliquid, b. 853
 Stupor, 303
 Stygia nox, c. 231. palus, b.
 96
 Stygiae umbrar vel melae, b.
 144
 Symphalus, b. 640, 1038. c.
 96
 Styx, d. 31, 151
 Suadere & spondere, b. 890. &
 sudare, c. 499
 Sub & ad, b. 960. & ad jura ve-
 nire, 330. aliquo, b. 872. a-
 liquo mari, b. 320. armis, b.
 578. aurora & auroram, 289,
 621. crimine, c. 421. gemma,
 447. imagine, c. 409. & in,
 vel pro in, 628. b. 81, 155, 578.
 c. 477. Jove, b. 260. Indice,
 b. 836. nomine, c. 545. nomine,
 h. 1066. & per, 683. b. 196.
 & per & pro, c. 148. tennis &
 terras, b. 46, 363, 412
 Subditus, 427
 Subdulus, 612
 Subesse, pro prope esse, b. 765
 Subest causa, c. 118, 336
 Subjicere, 814
 Subjunctus, 627
 Subiecta spes, h. 479
 Subigere & cogere, b. 425
 Subire, 17. tam acutissimo & di-
 rivo, 41. 265. antra, c. 376.
 & inire locum, b. 195, 269. c.
 274, 276. partes, 612. pro sus-
 cedere, b. 986
 Subit & fugit, b. 252. cum insu-
 ritus, 582
 Suberit fastidia, d. 1063
 Subitus, 271. & dubius, b. 975.
 vir, c. 250
 Sublatus, b. 469
 Sublicus pars, c. 357
 Sublimis & sollempnis, b. 956
 Sublime fari, 132
 Submittere aures, c. 421
 Submissa vox, b. 456
 Submovere, c. 86
 Submotus, c. 565, 829
 Subnexus & subnixus, b. 443
 Subreperere de somno, b. 162. c. 153
 Subscribere, c. 454
 Subsistere verbum castrense, d. 75.
 24

INDEX AUCTORUM.

Dionysius Hal., 237, 239 c
Dionysus, 90. b
Dionysius, 104, 110. a. 107. b.
187, 248, 251, 218. c
Dionysius Siculus, 781, 1356. b

739. c
Hyginus, 238, 310, 744. a.
397, 727. b. 346, 399, 410,
344. c

Mamertinus, 158, 169. b
Mamilius, 273, 554, 583, 588,
686. a. 60, 147, 234, 399, 606,
691, 984. b. 45, 435, 822. c
Marcianus Heracleota, 822. c
Martialis, 13, 50, 58, 74, 126,
318, 381, 389, 392, 418,
479, 492, 501, 524, 534, 543,
545, 578, 593. a. 57, 711, 740,
742, 805. a. 34, 59, 73, 238,
273, 274, 420, 476, 534, 463,
539, 678, 725, 741. b. 9, 77,
83, 107, 108, 124, 125, 126,
131, 135, 136, 159, 229,
324, 348, 383, 534, 544, 783,
833. c
Maximus Tyrius, 198. a
Minutius Felix, 738, 822. b

I.

Iscriptiones, 19, 187. b. 130,
195. c

Josephus Icanus, 4, 182. a
Isidorus, 143. b
Isidori Glottarium, 343. a
Iulianus, 105, 241, 266, 445, 607.
a. 394, 488, 649, 727, 873,
1057. b. 427, 647. c. 72. d
Juvenalis, 98, 115, 150, 160,
162, 202, 352, 395, 516, 533,
691, 767, 774. a. 234, 247,
248, 274, 281, 331, 407, 470,
898, 1019. b. 108, 126, 163,
213, 255, 291, 304, 125, 187,
489, 797, 814, 819. c. 48. d
Juvenecus, 665. b

I.

Iaberius, 169. a
Iacintus, 672. a. 155, 397,
410. c
Iacintus de Phoenice, 156,
191. a. 741, 1046. b
Iacintus, 222, 513. a. 20. c
Iacintus, 177, 92, 153, 241, 563. a.
39, 409, 587, 1079. b. 60, 61,
251, 326. c. 27. d
Lucanus, 6, 11, 37, 45, 46,
89, 91, 102, 113, 121, 148,
187, 189, 255, 261, 265, 267,
268, 369, 392, 405, 531, 546,
603, 618, 673. a. 67, 81, 174,
175, 202, 203, 208, 335, 414,
422, 424, 431, 474, 476, 504,
523, 535, 546, 551, 563, 617,
624, 637, 658, 659, 667, 701,
817, 1029. b. 2, 3, 4, 20, 177,
286, 287, 455, 559, 596, 607,
628, 633, 657, 811. c
Lucas, 152. a
Lucretius, 949, 1025. b. 215. c
Lucretius, 180, 434, 479, 718,
837, 847. a. 114, 237, 281, 282,
470, 788. b. 42. c

M.

Macerius, 19, 268. b. 32,
210, 295, 375, 899. c

N.

Nemesianus, 655. a. 176. b
Nepos, 623. a. 150, 381,
999. b
Nonius, 416, 620, 773. a. 167,
436, 588. b. 16, 123, 154,
899. c

O.

Oblequus, 105, 333, 516,
598. a. 183, 241. c
Orientius, 979. b. 25. c

P.

Pacatus, 149. c
Panaegyrici veteres, 806. a
Papias, 605. a
Paulinus, 36, 95, 181, 85, 1
276, 671, 911. b. 127, 621,
748, 879. c
Pentadius, 991. b
Perlius, 216, 578, 589, 672, 677.
a. 273, 536, 606, 746. b. 194,
212, 280, 288, 321, 335, 571,
842. c
Petronius, 143, 310, 378, 396,
397, 428, 501, 576, 628, 670,
817. a. 11, 24, 344, 424, 604,
784, 812. b. 121. c
Philargyr. ad Vind., 892.
Phaedrus, 92, 368, 386, 427,
510, 570, 675, 765. a. 296,
295.

INDEX AUCTORUM.

295, 722, 838. b. 212, 569,
643, 899. c
Plautus, 40, 120, 403, 667. a. 267,
596, 605. b. 75, 126, 127, 830.
c. 49. d
Plinius, 127, 155, 213, 304, 489,
565, 589, 594, 779, 788, 789,
860. a. 90, 129, 407, 578, 627,
704, 795, 820, 952, 999. b. 94,
296, 304. c
Plinius Junior, 83, 298, 416,
588, 735. a. 375, 504, 511,
1010. b
Plutarchus, 106, 422. c. 67. d
Priaepia, 37, 67, 155, 249, 416,
498, 545, 589, 600, 747, 863,
a. 1055. b. 103, 534. c
Pricianus, 108. a. 472, 960. b.
353. c
Probus, 201. b
Propertius, 315, 315, 53, 59, 77,
88, 90, 93, 115, 146, 155,
188, 189, 203, 285, 297, 302,
387, 394, 414, 485, 489, 521,
534, 544, 553, 589, 598, 599,
992, 607, 635, 656, 673, 692,
702, 719, 742. a. 70, 116, 145,
156, 194, 210, 308, 323, 335,
344, 349, 351, 431, 462, 473,
553, 597, 608, 624, 725, 729,
744, 804, 865, 984. b. 25,
26, 29, 123, 124, 136, 144,
157, 189, 197, 203, 239, 260,
293, 302, 402, 418, 480, 486,
541, 558, 567, 617, 756, 785,
806

Proletius, 6, 113, 281, 416,
603, 643, 704, 726, 823. a.
70, 123, 183, 195, 238, 289,
317, 349, 400, 546, 561, 787,
988. b. 109, 136, 155, 167,
222. c

Q.

Quintilianus, 20, 38, 79,
142, 244, 268, 331, 353,
374, 394, 395, 440, 508,
a. 8, 17, 22, 247, 477, 626,
746, 879. b

R.

Rullius, 59, 188, 350, 599.
a. 62, 925, 1025. b.
819. c

S.

Sallustius, 819. a. 108. b
Sammonicus, 1047. b
Scholiastes Apollonii, 141. b
— Euripidis, 527, 825. b
— Homeri, 490. b. 346. c
— Pindari, 707. a
— Statii, 133. a. 286, 379.
b. 346. c
— Theocriti, 284. a. 733. b
— Juvenalis 111, 132. c

Sedulius, 120. b
Seneca, 12, 69, 70, 552, 584,
655, 746. a. 97. b
Seneca Tragicus, 42, 46, 78, 94,
108, 120, 133, 170, 184, 185,
189, 190, 191, 209, 335, 372,
489, 599, 603, 692, 709, 716,
846. a. 18, 27, 122, 174, 184,
194, 204, 212, 296, 369, 407,
435, 462, 499, 554, 561, 637,
642, 724, 782, 792, 810, 968,
1025, 1053, 1055, 1057. b. 12,
125, 319, 331, 337, 554, 564,
623, 624, 642, 739, 879. c

Servius, 8, 38, 46, 133, 287, 387,
486, 733, 846. a. 140, 229,
305, 387, 904. b. 25, 304, 416,
769. c
Corn. Severus, 21. h
Sibyllini versus, 944. b
Sidonius Apollinaris, 45, 81,
108, 533. a. 153, 278, 329,
705, 978, 1064. b. 5, 6, 69. c

Silius Italicus, 33, 61, 69, 142,
143, 145, 239, 246, 280, 294,
365, 415, 454, 469, 492, 542,
605, 615, 704, 725, 862, 863. a.
19, 124, 174, 191, 194, 195,
209, 262, 344, 355, 364, 375,
470, 477, 499, 500, 528, 600,
775, 788, 800, 819, 873, 973,
1064, 1067. b. 186, 216, 222,
254, 256, 316, 318, 337, 386,
387, 390, 402, 522, 547, 567,
622, 666, 766. c

Solinus, 113, 127, 145, 206,
489, 629. a. 177, 356, 604,
627, 816, 915. b. 80, 417,
522. c
Spartianus, 89. a. 190. b. 28. d
Stadius, 8, 15, 16, 21, 27, 44, 46,
48, 53, 57, 58, 60, 62, 67, 73,
74, 86, 87, 89, 90, 104, 113,
136, 143, 146, 152, 168, 174,
185, 208, 210, 226, 231, 239,
246, 262, 269, 303, 304, 310,
315, 320, 344, 350, 356, 368,
395, 408, 414, 415, 444, 445,
451, 474, 485, 518, 528, 533,
542, 566, 598, 615, 617,
650, 672, 720, 741, 826, 839,
847, 862. a. 19, 26, 28, 35,
47, 61, 62, 63, 66, 67, 77, 103,
111, 112, 116, 124, 128, 148,
157, 153, 160, 174, 181, 204,
228, 241, 278, 280, 282, 283,
286, 299, 303, 309, 368, 369,
370, 374, 407, 450, 462, 468,
479, 501, 529, 530, 571, 592,
626, 637, 642, 659, 687, 698,
775, 794, 810, 812, 815, 816,
822, 971, 1027, 1058, 1066. b.
4, 30, 49, 75, 82, 89, 104, 187,
249, 262, 291, 304, 315, 318,
340, 389, 486, 492, 534, 543,
592, 650, 748, 804. c

Strabo, 201. a
Suetonius, 1, 125, 229, 270, 485,
531, 540, 644, 805. a. 615,
722, 817, 866, 947. b. 372,
581, 736, 899. c
Suidas, 236. b
Sulpitius Severus, 189. a. 625,
629. b. 125. c
Symmachus, 379, 492, 535. a.
728. b
Synopius, 59. a

T.

Tacitus, 573. a. 318, 422,
477. b. 43. d
Terentius, 245, 477. a. 547. b
Tertullianus, 387, 665, 668,
768, 806. a. 399. b. 375,
387. c
Theophrastus, 282. a
Tibullus, 84, 179, 204, 238, 265,
276, 382, 451, 531, 546, 577,
588, 759, 870. a. 70, 98, 122,
195, 207, 238, 677, 801, 933. b.
79, 395, 490, 541. c
Tibellius Pol. 389

V.

Valerius Flaccus, 6, 24, 33,
52, 79, 80, 131, 203, 253,
354, 266, 280, 291, 304, 346,
356, 368, 369, 381, 489, 570,
651, 664, 751, 770, 803, 863. a.
15, 24, 26, 66, 70, 113, 174,
183.

[E 3]

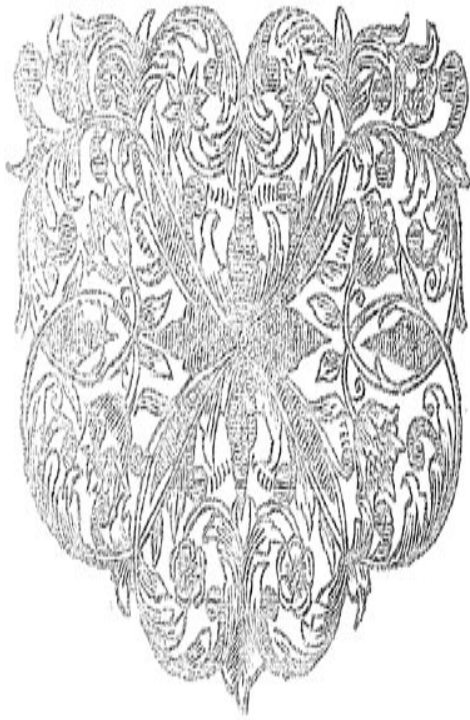
INDEX AUCTORUM.

132, 191, 194, 273, 282, 323, 329, 343, 422, 426, 441, 443, 450, 461, 501, 531, 572, 628, 636, 660, 665, 709, 718, 735, 758, 792, 802, 810, 830, 886, 893, 903, 950, 1054, 1055, 1071. b. 59, 131, 144, 147, 172, 183, 267, 294, 316, 450, 767, 793, 794. c
 Valerius Maximus, 19. a. 344, 397, 439, 724, 872, 1064. b. 293, 605. c
 Varro, 390, 415. a. 48, 761. b. 67, 331, 349. c
 Valerius Paerculus, 56, 580,

750. a. 207, 244. b. 326, 756. c
 Venantius, 204. a
 Vibius, 914, 1038. b
 Victorinus, 633. a
 Virgilius, 5, 8, 10, 13, 22, 27, 38, 45, 46, 49, 59, 60, 66, 69, 97, 104, 136, 194, 201, 204, 205, 222, 232, 247, 249, 254, 265, 271, 280, 292, 310, 346, 357, 368, 505, 416, 441, 442, 474, 477, 485, 487, 489, 493, 506, 508, 517, 535, 542, 567, 587, 589, 603, 608, 628, 655, 692, 704, 715, 733, 778, 837,

846, 853. a. 26, 42, 71, 81, 89, 94, 102, 110, 120, 136, 149, 157, 159, 165, 174, 214, 223, 228, 238, 251, 284, 294, 305, 328, 374, 558, 559, 598, 638, 659, 691, 738, 757, 776, 794, 816, 903, 909, 946, 973, 1029, 1067. b. 24, 37, 96, 117, 125, 157, 186, 271, 289, 293, 294, 304, 306, 348, 381, 417, 465, 489, 508, 540, 519, 879. c. 22. d
 Virgilius Cetrus, 269. h. 172. c. 21. d
 ———— Copa, 693. a
 Vopiscus, 122. a

FINIS.

I N D E X
 I N
 O V I D I U M.

A
 pro post. V. Ep. 152. ad Liv. 416.
 Belli odigine septimus. IV. M. 214.
 bore removere cultros. IV. F. 416.
 Bulicis litera venit. III. Ep. 1.
 Caesare habere lacrimas. ad Liv. 72.
 capulo tonso nomen adipisci. VIII. M. 151.
 cultus vestis redire in mea. II. Am. XVIII. 40.
 eate repelli. XII. M. 124.
 classe fugare flammas. XIII. M. 8.
 coelo habere femina gentis. VI. F. 634.
 comibus strem arcum capere. II. M. 629.
 corpore longe caput est. XI. M. 794.
 corpore sacro prestum sumen. IV. M. 444.
 corpore solvere nexu. IX. M. 58.
 culmine tecti tellis glando. XII. M. 480.
 cultu suo cadit cultor. XII. Ep. 18.
 cunctis capilli. II. M. 595.
 cunctis inseperti. III. M. 646.
 decet esse. III. Am. II. 27.
 decet in laetam aurem penetravit iaculum. XII. M. 336.
 decet lacraque. I. M. 25. VII. 499.
 decet relinqui. V. M. 52.
 decet font fons. III. M. 161.
 decet anno defluere in latus. VI. M. 213.
 Diomede me est aliquid. XIII. M. 142.
 facie Venus prior non est. XVIII. Ep. 59.
 factu propiore renarrare priora. VI. M. 316.
 fano tunc. XIII. M. 498.
 fano periculum ad Cippi cornua lumina sustollere. XV. M. 580.
 fide vera non diffidet fama. III. F. 661.
 flau magno solet languescere vul-
 tus. II. F. 775.
 frons pellere aliquem. VI. F. 150.
 fons Achille occidero. XIII. M. 597.
 fons surgere. III. Am. VII. 25.
 fronte contunderet nares restinas. XIV. M. 95.
 fronte prehendere capillos. II. M. 476.
 fronte removere ad aures comas. V. M. 412.
 fronte enajque sustinet tristitia signa comae. I. F. 35.

A
 Cradivo ducere genus. VI. M. 437.
 Jove quintus. VIII. Ep. 48.
 lacrimis venti in amorem. VIII. M. 450.
 laeva parte relinquere Piranem. VII. M. 357.
 laqueo nodatus collum. Rem. 17.
 limine templi arce. VI. F. 481.
 litore dare cubala. II. Art. 337.
 litore facere vias. XVI. Ep. 21.
 Maconide rigantur ora. III. Am. IX. 25.
 matre monstratum patrem videre. XIII. M. 477.
 me regi. VI. M. 179.
 me solucere. IV. M. 372.
 me quod traxit, aeternum est. IX. M. 252.
 metu pecoris lux est notata. I. F. 328.
 mille fori aggeres fidi. XV. M. 592.
 minima coepas pennas in ordine ponere. VIII. M. 190.
 moenibus urbis avertere faciem. XV. M. 586.
 morsu pecoris defendere frondes. IX. M. 384.
 morte placent scripta. III. ex P. IV. 73.
 morte revelli. IV. M. 352.
 muris haud procul relinquere gre-
 ges pecorum. XI. M. 277.
 natus orba. VI. Ep. 156.
 nomine sepulchri dicta tellus. V. M. 411. VIII. 235.
 nostro nomine primus. XVII. Ep. 60.
 nulla acu comtus tempora. I. Art. 510.
 Pallade doceri. VI. M. 23.
 Pallade quaerere aliquid. II. M. 567.
 parte laeva. IV. M. 656.
 partu laterum porrigeat lacertos. XV. M. 740.
 parte omni lacessere. IX. M. 37.
 parte sinistra suspicit matrem tellus. II. M. 839.
 patria surgere. I. T. V. 66.
 pedore decipere vestem. IX. M. 635.
 pedore lamare vestes. XI. M. 681.
 pedore rumpere tunicas. VI. Ep. 27.
 pedore sandere vestem. VII. M. 248.
 pedore tenere manus in statione. IX. M. 33.
 pedibus tractum velamen. I. F. 431.
 pelago procul. XV. M. 264.
 pellice distat terrae. VII. M. 524.

A
 pellice transferre odium in socios. III. M. 252.
 picta castide nomen habet navis. I. T. X. 2.
 plano incipere. VIII. M. 330.
 poplite pronere genu. IX. M. 299.
 populo clamor ad astra venit. III. F. 374.
 populo digna dies coli. I. F. 88.
 populo praeterante legi. III. Am. I. 54.
 populo praeterante faxis peti. Nus 2.
 postu est lenis fructum. XVII. Ep. 236.
 portu iter ventere. Ibid. 618.
 postu loci nomen adipisci. IV. F. 420.
 precibus accedunt status. I. Art. 915.
 proavis usque heres ordinis. IV. T. X. 7.
 puella surgere. III. Am. VII. 52.
 quibus tendens brachia ad coelum. VI. M. 279.
 quoquam servari. V. M. 24.
 raptore vincit. XII. M. 609.
 remis suisvis prospicere. IV. M. 250.
 facris habet nomen via. III. T. I. 28.
 sanguine materno junctus. II. M. 368.
 sanguine Teuci ducunt principium Teuci. XIII. M. 705.
 sanguine Teuci generosa Anastate. XIV. M. 698.
 se data gramina. VII. M. 137.
 se depulsi Mars. VII. M. 140.
 se domiti Nubigense. XII. M. 547.
 se removere omni invisilisque. XII. M. 626.
 se rejicere peccora. IX. M. 51.
 sene surgere. I. Am. XIII. 38.
 senibus tertius mensis. I. F. 41.
 sermone senis surgere. XII. M. 574.
 silvis silvas revelli. VIII. M. 584.
 socio prodi. XIII. M. 67.
 somno coma turbida. X. Ep. 16.
 somno languidus. X. Ep. 9.
 somno velata. I. Art. 529.
 speculi imagine sumuntur fuisse. II. Am. XVII. 9.
 stipite relegare funera. IV. F. 321. 333.
 superis orta nobilitas. II. ex P. IX. 18.
 superis petere. X. M. 135.
 superis primus esse. IV. ex P. XV. 4.
 telo procul recedere. XII. M. 359.
 tergo accipiunt ventos catinas. XII. M. 37.
 A

A tergo gradibus arget opus. III. Am. 1. 70.
 tergo non habet metum Ufa. VI. P. 136.
 tergo sequi aliquem. III. F. 408.
 tergo veniente recedere. VII. M. 339.
 tergo videtur. I. F. 99.
 terri ponere vestigia pedum in undis. II. M. 370.
 terro edere dicta. IV. F. 664.
 tumulo spectare usquequaque. V. T. IX. 17.
 traha uba distare. VI. M. 200.
 vulnus facis absumt infidias. III. Am. 319.
 rursu saluaree siluena. VII. M. 79.
 venio tumer unda. II. F. 776.
 venite facit umbrae mininas Sol. XIV. M. 174.
 venice fummo frangere aliquem. XII. M. 433.
 vestire ad ortus aguntur Solis equi. Ib. 439.
 vestire vestire notum. IV. M. 475.
 vestire stare cuncte comae. III. Am. 77.
 vulnere factis defendere frondes. IX. M. 179.
 vulnere trahere ferum. II. M. 664.
 Zephyris molitur sara venit. II. F. 125.

Ab aethio ingulati. XII. M. 81.
 ab aegonit diei habet nomen. I. F. 323.
 nomine montis delabi. XI. M. 337.
 adlocuti anima revixit mortuorum. IV. T. V. 3.
 adeo evasit profector Divus Julius Caproila nota Bonumque. XV. M. 832.
 dede rapere. XII. M. 205.
 tempore operis. IV. 731.
 aere fricare coelum. I. M. 23.
 aera colligere. IX. M. 332.
 aera colligere membra. XIV. M. 352.
 aethere laetum fides. XIV. M. 306.
 aethere delabi. I. M. 602.
 aethere demitti. VII. M. 219.
 aethere fundi. I. M. 209.
 aera vindi tendere ad circumquid. IV. T. X. 17.
 Agnere ducta domus. III. M. 317.
 aggere religiosus fuis solvitur. XIV. M. 445.
 agmine procedere. IV. F. 319.
 agmine festivi. III. M. 379.
 agriculis provenit ad superos. VIII. M. 376.
 agnis patris pellit. XIV. M. 476.
 alio distans frontem. III. M. 221.
 aliquo abesse vulnus. XII. M. 37.
 aliquo abesse procul. I. T. VII. 10.
 aliquo capere praemis. III. ex P. III. 43.
 aliquo deducere nomen. VI. F. 303.
 aliquo congere. III. Am. VII. 23.
 aliquo incipere. VII. Ep. 82.
 aliquo pellere carmina. III. Am. 379.
 aliquo pectus esse. IV. Ep. 77.
 aliquo retine. XVIII. Ep. 122. II. T. 179.
 aliquo referre genus suum. IV. F. 314.

Ab aliquo requirere. II. F. 383.
 aliquo fuita. Rem. 5.
 aliquo superari. XIII. M. 50.
 aliquo lamere purgantium caedis. XI. M. 409.
 aliquo curus esse. XI. Ep. 44. Rem. 224. I. M. 144. VIII. 316. III. F. 424.
 aliquo veri ad vultus alterius. VI. M. 630.
 alia Junone excipit. III. M. 284.
 alius ramis venire. V. M. 295.
 alto agere ad terram pinus. VII. M. 441.
 alto curru fremebundus. XII. M. 128.
 alto saxo mittere. IX. M. 340.
 alto spectare. IX. M. 177.
 alto tumulo promittere. III. M. 603.
 alto videtur. IV. M. 787.
 alto eripi. III. M. 310.
 amantem legi. I. Am. XV. 38.
 amplexu accere. IX. M. 750.
 angue datum vulnus est. XI. M. 780.
 annis fluxerunt. II. Am. V. 39.
 annis fuis venit illis. VI. M. 29.
 Antandro fortis per aquora Africa. XII. M. 428.
 tantis Lucanum provolvitur foedus Ufus Hal. 57.
 Aonia omis mittere cratera. XIII. M. 682.
 Apolline Actrao nota est. XIII. M. 735.
 Apolline verti. VII. M. 329.
 aprio perari. III. M. 213.
 Apus Euxinis mittere cament. III. ex P. VI. 2.
 aquis Fuxinis solutae carne Nafio Gredanum. II. ex P. VI. 2.
 aera petere suffimen. IV. F. 731.
 ara laque plus ignis ad bene vocem. IV. ex P. IX. 33.
 aratro capere fides. III. F. 771.
 arbore capere flores. IX. M. 380.
 arbore convertere ferum in vitum. VIII. M. 768.
 arbore lobi. III. M. 410.
 arbore oblitere. VIII. M. 410.
 arbore parit caedis ramis. I. F. 15.
 arboreas libet loca. V. F. 709.
 arboribus pibus campus. III. M. 709.
 arborea radice retineri. VIII. M. 370.
 arce desilire. I. M. 673.
 arce videtur. VII. Ep. 20. Rem. 17.
 arce exi calamus. VIII. M. 771.
 Argis pellit. XIV. M. 476.
 aros rapere torrem. XII. M. 271.
 armis roborare ingenium. II. Am. XVIII. 21.
 aclusus carinis repellere Troas. XIII. M. 234.
 arte cadere. II. Am. XV. 14.
 arte infignes viti. IV. T. X. 16.
 arte nulla fidus color. II. F. 764.
 arte torquere lana. II. Am. IV. 39.
 arvis revelli. VIII. M. 584.
 arctas viage veniunt in juvenes monstra ferarum. XIV. M. 414.
 aula media procedere. XIV. M. 44.
 aula removere. XI. M. 764.
 aure dextra. II. M. 311.
 aure libere. II. M. 624.
 aure ventis fecula ad ferrum. XV. M. 260.

auspicio ne foret totus annus inani. IV. ex P. IX. 2.
 audit. I. M. 66.
 aullis nigrescit coelum. V. F. 333.
 Elide ducere ortum. V. M. 494.
 Elide mitti. VIII. M. 307.
 eventu notare acta. II. Ep. 85.
 eventu omen est. I. F. 59.
 excelsa aede prospicere. XIV. M. 827.
 excelsa pastor dixit. II. F. 359.
 extremo mense quartus dies. VI. F. 768.
 hostia lumere. VIII. M. 356.
 Hippolyto scappa legere. II. Am. XVIII. 30.
 his oritur. I. M. 431.
 his quartus esse. IV. T. X. 54.
 his quidquid profert. II. ex P. II. 24.
 his surgere. III. M. 273.
 his tacere. IV. M. 329. VIII. 611.
 his vocem pvaner. IX. M. 743.
 hoc tempore. XIII. M. 216.
 hoc verba ad vultus fororis est. VI. M. 630.
 hospite videtur. XIII. M. 760.
 hoste doceri. IV. M. 428.
 hoste donito remeare. XV. M. 363.
 hoste metui. XIII. M. 114.
 hoste peccando vacare. I. F. 18.
 hoste perire. II. Am. 208.
 hoste petere auxilium. IV. M. 179.
 hoste superari. XII. M. 506.
 Jafone venit epistola ad Hyspylem. II. Am. XVIII. 23.
 icu omni imperiosus manere. XII. M. 497.
 icu retinere se. III. M. 87.
 idu Solis. III. M. 183. VI. 49.
 Idaeus Laomedonte genus. III. Am. VI. 54.
 igne Actraeo fulgur jaci credas. II. F. 574.
 igne concipere. I. M. 254.
 igne capere. VIII. M. 436.
 igne perdeserere. I. M. 417.
 igne petere praedam. Ib. 20.
 ignibus ardere. VIII. M. 514.
 ilice prospicere. VIII. M. 357.
 illa manet nomen. IV. M. 317.
 illa pinus. XX. Ep. 157.
 illa tumulus. VIII. M. 710.
 illo admoneri. VI. M. 620.
 illo declinare. VII. M. 82.
 illo distare. XIII. M. 143.
 illo idus. VIII. M. 352.
 illo mitti. II. M. 318.
 illo trahere nomen. VIII. M. 234.
 illo vinci. XV. M. 831.
 illis cepit regnum. XIV. M. 614.
 illis lustrari. XI. M. 919.
 illis trahere nomen. IV. M. 291.
 imagine ficta probare veram. XIV. M. 323.
 imbre. VI. M. 63.
 imbre graves tunicae. X. Ep. 137.
 imbribus defendere tunicae. IV. M. 225.
 imo flumini. I. M. 359.
 imo succedere. IX. M. 352.
 imo turbone. I. M. 336.
 imis pectusibus. II. M. 635.
 imis tantum fecerit terra. quatuor a flumini. VI. F. 279.

Ab Indis portavit Perseus Andromedam. I. Am. 51.
 indolis totum esse. II. F. 718.
 indomiti dracone custodiri. IX. M. 150.
 Inve meriti. III. M. 272.
 Inve movere carmina. X. M. 148.
 Inve notus. XIV. M. 12.
 Inve tertius Ajax. XIII. M. 28.
 Inve terra foribentur flumina. I. M. 40.
 Inve colligere rabiem. I. M. 233.
 Inve severere. II. M. 602.
 Inve revocare animum. II. F. 557.
 Inve accipere. IX. M. 718.
 Inve aquas surgere. IV. M. 92.
 Inve claudi. VI. M. 419.
 Inve queri. XII. M. 50.
 Inve quid fiat. III. Am. II. 33.
 Inve festinare. IV. M. 372.
 Inve hie. III. M. 571.
 Oenopis munit spectate. VII. M. 450.
 omni milite diffus est gloria. II. Am. XII. 11.
 omni parte equalis. I. M. 34.
 ora delucere vestem. II. M. 820.
 ora linere vestem. V. M. 398.
 ora subducere tunicae. II. F. 347.
 ora domo redire. I. ad Liv. 381.
 ora erato venire. I. Sab. 104.
 ora longinquo referre pedem. III. T. I. 26.
 Ora neno semper redit dies. I. F. 54.
 ore captae. VII. M. 820.
 ore effare rosas. V. F. 194.
 ore excoere facinus. VII. M. 423.
 ore fuit linguas. III. Am. V. 45.
 ore munita retinere vix manus. IX. M. 575.
 ore pendere. I. Ep. 20.
 ore venire. VIII. M. 289.
 origine cretae. IV. M. 606.
 origine duci. IX. M. 264.
 origine prima Equites inveniuntur. IV. ex P. VIII. 18.
 ore externis non missis gener. IX. M. 19.
 ore Lycis mittitur bulbus. Rem. 797.
 ore Scythias adferre aconiton. VII. M. 407.
 ore Sygys erumpere. Ib. 1531.
 ore ad finem Solis. XV. M. 619. V. T. VIII. 25. VI. ex P. I. 127.
 ore ad oceanum Solis ioid. IV. T. IX. 21.
 ore ad oceanum Solis se convertere. XIV. M. 306.
 ore ad oceanum Solis tremis terra. I. ex P. IV. 29.
 ore ad oceanum Solis quaerere. V. M. 445.
 ore patefacere. II. M. 112.
 ore speculati. II. M. 557.
 ore abora ducere frigus. X. M. 310.
 ore laetitia intumuit venter. I. F. 215.
 ore speculati. II. M. 697.
 ore abora ducere frigus. X. M. 310.
 ore laetitia intumuit venter. I. F. 215.
 ore speculati. II. M. 697.
 ore abora ducere frigus. X. M. 310.
 ore laetitia intumuit venter. I. F. 215.

Ab uno corpore pendere. I. M. 187.
 uno jus patris habere. in Dru. 155.
 uno pectus pendet. XIV. M. 809.
 uno sperantur populus. XII. M. 409.
 urbe pelli. III. M. 614.
 urbe projicere aliquem. XV. M. 504.
 urbe lectus lapis. II. F. 682.
 utraque parte. IV. M. 665. XIV. 528. XV. 734.
 utroque mari venire juvenes & puellae. I. Am. 173.
 utroque oceano jacentes gentes. XV. M. 829.
 Abanteis in Argis. XV. M. 164.
 Abantiades. IV. M. 606. 672. 766. Ib. 463.
 Abantiades victor. III. Am. XII. 24. V. M. 236.
 Abantiades tutor. V. M. 138.
 Abaris Caucasus. V. M. 86.
 Abas. V. M. 126. XIV. 105.
 Abas praedator aporum. XII. M. 306.
 Abdera. Ib. 467.
 Abdere aera cibus. Rem. 210.
 ambage verum. III. F. 338.
 caput castide. VIII. M. 24.
 caput undis. IX. M. 96.
 convicia rustica dictis obscenis. XIV. M. 522.
 dentes sub inguine. X. M. 715.
 ferrum in armo. IV. M. 719.
 juvenem loco quolibet. III. Am. 608.
 loco. I. ex P. I. 4.
 notis. I. Am. 490.
 solis equos tenebris. VI. Ep. 86.
 vitium. III. Am. 262.
 vultus agris. IX. M. 97.
 vultus frondibus. VI. M. 599.
 vultus tenebris. Rem. 588.
 in sinus usque. III. Am. II. 76.
 Abdit caput Sol Oceano. XV. M. 30.
 laqueus auceps. XI. M. 73.
 Abditus antus. XIII. M. 47.
 penetratibus imis. VIII. M. 458.
 plumis. I. Am. X. 3.
 Abditia domus est. II. M. 762.
 fronde. II. M. 517.
 filvis. XV. M. 488.
 virgultis. XIV. M. 340. II. F. 218.
 Abditia ora terit frutex. VIII. M. 718.
 templa livia. X. M. 687.
 per Abditia longe tangere domos. IV. M. 776.
 Abditia Aglauros. II. M. 548.
 specinam. I. F. 556.
 Abditiae filium fidis. IV. Ep. 128.
 Abducere ab istio aliquem. IV. T. X. 119.
 armenta. XVI. Ep. 357.
 conjugem. VIII. Ep. 86.
 secum. III. T. X. 65.
 somnos. V. F. 477.
 Abducta conflux marito. I. F. 457.
 Abducta Daifis. I. Am. IX. 33. Rem. 777.
 Lynceis. II. Am. 403. IV. T. I. 85.
 Abductae. XVI. Ep. 344.
 capellae. I. M. 697.
 Abductae armenta. XVI. Ep. 357.
 Aberrat admonit amor. Rem. 662.
 Abesse a culpa. III. ex P. III. 74.

Abesse a nobis vulnus mirari. XII. M. 87.
 ab aliquo. XIX. Ep. 70.
 ab inficis cultus soler. Ib. 452.
 dolores. IV. ex P. X. 69.
 dolos. II. M. 446.
 duos taurus de numero. I. F. 548.
 focus patris. V. T. XI. 12.
 longe. II. Am. 70. IV. M. 649. VIII. 811. III. T. V. 37.
 longius. Nov. 57. II. M. 291. III. T. VI. 37.
 malis. I. F. 474. III. T. XI. 6. IV. 38. IV. ex P. XII. 38.
 nauum his. I. T. VII. 28.
 notitiam. I. ex P. VII. 2.
 nomen in studio. I. T. IX. 16.
 nupti. Rem. 724.
 parat. V. T. IV. 28.
 pondus verbi. III. Am. XII. 20.
 procul. V. T. V. 13. II. ex P. X. 19.
 non procul margine telluris. X. M. 35.
 quibus locis non est grandis poena. I. T. V. 68.
 regionibus. II. M. 446. XII. 41.
 rilius. II. M. 778.
 totum videtur. III. T. XIV. 4.
 Abest adulter turpis. IV. Ep. 33.
 amicus. I. ex P. VI. 13.
 amor. IV. F. 100.
 auctor cultus. XV. Ep. 78.
 conflux Regis. X. M. 416.
 cultus dignus corpore. I. Am. VIII. 26.
 castridia Regi. XIV. M. 371.
 dolores causa. III. T. VIII. 32.
 exul patriam. II. T. 187.
 facies urbis. IV. T. VI. 45.
 facinus a culpa. I. T. II. 98.
 fiducia formae. XIV. M. 32.
 finis. IX. M. 632.
 fructus. III. Am. 398.
 fructus a crimine. XX. Ep. 68.
 gratia officio. III. ex P. IV. 52.
 ignis. II. Am. XVI. 11.
 imitata volupras. IX. M. 480.
 imperus facit. IV. F. II. 26.
 ingenio fecius. III. F. 310.
 Liviae dimidium nominis ad Liv. 2. maritus. XVI. Ep. 298.
 mater. IV. F. 239.
 Menelaus. II. Am. 319.
 metus. III. F. 617.
 metus omnis carnalibus. I. T. I. 43.
 nate. I. T. III. 19.
 nomen alicui. V. T. II. 56.
 omnis angulus. VI. F. 272.
 omnis pudor. II. Am. 590.
 peccato facinus. IV. T. IV. 43.
 poena laborum. IX. M. 22.
 praesentia formae. II. F. 777.
 pudor. IV. T. III. 62.
 qui ducit. IX. M. 712.
 remotus longa regione. III. T. IV. 74.
 tumor tellis. IX. M. 430.
 tantum fummo. VIII. M. 695.
 Tolonum. VIII. M. 309.
 tempus. XVIII. Ep. 191.
 tempore. IV. Ep. 129.
 timor. I. Am. X. 9.

Abest iuris fœdalis. Rem. 186.
 vit. I. Ep. 39. III. 11. XVII. 169.
 179. II. Art. 169.
 uisus formosus. XIV. Ep. 80.
 uisus uolens palli. IV. F. 620.
 uisus Venere. IV. F. 437.
 uisus. IV. T. VI. 44.
 non abest dicitis gratia. XIII. M. 127.
 Abstem medes. VII. M. 179.
 fœdalis. IV. T. VI. 45.
 fœdalis. I. ex P. VI. 11.
 rursus. IV. F. 617.
 Abstem coctus. VII. Ep. 31.
 murus. III. Am. VIII. 31.
 Phylacides. II. Art. 436.
 Abstem mentis bonos ad Liv. 451.
 Abstem uisus. VI. M. 715.
 confusus. IV. M. 63.
 gustatus. VII. M. 163.
 mora iustus. I. I. M. 563.
 omnia. XIII. Ep. 135. I. Am. XIV. 41.
 scopulis. IV. M. 707.
 Abstem fœci. I. Art. 647.
 iniqua James. IV. F. 707.
 Infamia. III. Am. XIV. 19.
 rursus. I. M. 126.
 uisus ab infamis locis. V. T. VII. 14.
 uisus tristes mora. Ib. 103.
 Abstem in hœc. VII. Ep. 1.
 Abstem exopti signa. VI. F. 702.
 Abstem rix. I. Am. VII. 14.
 Abstem rano. II. ex P. II. 79.
 Abstem tabella. III. Art. 429.
 Abstem coctus. V. Ep. 41.
 enodus. X. M. 94.
 Abstem amicus. II. ex P. II. 37.
 bores. II. M. 636.
 de thores. XIV. M. 62.
 turpe parare. II. ex P. III. 37.
 venos. XII. M. 101.
 non abstem colloquio. Vir. III. F. 334.
 Abstem cum somno. XIX. Ep. 66.
 cum uoco. XV. Ep. 173.
 domus. I. Am. IV. 55.
 gens iustus lumen parit. II. ex P. VIII. 64.
 incommens. ad Liv. 129.
 in domos aetheras. IV. ex P. XIII. 26.
 in fiammas. I. M. 495.
 in Ceras extremos. V. T. XII. 20.
 in locum hostilem. III. ex P. I. 4.
 in rogat. V. T. XIV. 4.
 in ueritate amens. III. F. 664.
 in uis ad Liv. 117.
 in uolucres & columbas. XIII. M. 670.
 hunc mouere. XII. M. 100.
 hunc. I. ex P. I. 17.
 loco. III. T. I. 62.
 Jongius. II. M. 713. XV. 111.
 nuncus iustus. XV. M. 18.
 pede tarso. II. Am. IX. 12.
 proci. II. Art. 350.
 quo. III. M. 415.
 furor. I. Art. 124.
 furo. XVI. Ep. 156.
 fobis. II. Art. 367.
 templo. IX. M. 785. I. T. I. 37.
 III. 11. 67.

Abire terrâ. II. Sab. 32.
 victor. II. Art. 197. V. F. 649.
 uterius. II. M. 571.
 Abeo vit tunc hinc. VI. Ep. 62.
 Abis sine me. VIII. Ep. 80.
 trillia. XII. Ep. 55.
 Abit amor cum uentis. XVII. Ep. 104.
 nonus. III. ex P. II. 95. IV. XI. 16.
 uictor operis. ad Liv. 238.
 emor in armis Hercules. Ib. 605.
 custos. III. Am. I. 55.
 de corpore lior. II. T. 455.
 elidit. VIII. M. 870.
 factum. IV. F. 709.
 Mechor uolatus uolucere nullo. XIII. M. 279.
 hospes callidus. Rem. 265.
 in alas inque pedes vigor ingenii. VIII. M. 254.
 in auras aëriaque humor. XV. M. 147.
 in auras lere spiritus. VIII. M. 524.
 indefinitum. XII. M. 51.
 inus tempus. XVI. Ep. 312.
 in faciem Ceycis. XI. M. 653.
 in pectora pondus. X. M. 700.
 in uisus patris. IV. M. 395.
 memor. I. ex P. VIII. 25.
 mea. III. Am. XIV. 37. II. F. 753.
 nefas Inguis. XV. M. 121.
 nos. IV. F. 721.
 pallor. IV. F. 541.
 per auras vis uisus. IX. M. 162.
 periturus. XI. M. 636.
 pulvis de corpore. III. Am. II. 42.
 quo non lior. IV. F. 85.
 sanguis. XIV. Ep. 37.
 Sol e geminis. VI. F. 727.
 somnus. VII. M. 643. IX. 471. XV. 664. II. F. 213. VI. 389. IV. T. III. 22. III. ex P. III. 72.
 spes. VII. M. 545.
 feceros in aëra. III. M. 358.
 tempus. IV. ex P. II. 42.
 trillia. VII. M. 427. IV. F. 130.
 turpis amor. Rem. 64.
 Abstem coctus tunc. XIII. M. 769.
 cibus in iobis. II. M. 674.
 in digitis remi. XIV. M. 557.
 in plamas comae. XIV. M. 499.
 in rivas terguis humerisque &c. V. M. 415.
 in filvas buba comasque. IV. M. 657.
 uita cuncta in uentros. I. T. VIII. 35.
 pallor & firus. VII. M. 190.
 fodia in mores. XV. Ep. 83.
 timores. I. T. 151.
 uestes in uillos. I. M. 236.
 Abstem corpus. III. Ep. 141.
 furor. I. Am. VII. 2.
 in nubes uolans. IV. M. 712.
 lux. XIII. Ep. 23.
 Mors. I. Am. VIII. 30.
 massa soluta in domos uocata. II. F. 167.
 nox. I. Am. V. 6.
 raga frontis. I. Art. 240.
 Abstem color, Thebes, & uox. I. Art. 351.
 quo culus tui. II. Am. VI. 55.
 Abstem. II. Art. 339.

Abibit tempus. III. Art. 60.
 Abi de corpore pulvis. III. Am. II. 42.
 Abes Cupido. II. Am. V. 1.
 Abemnis humeris inhaerere. I. T. III. 79.
 Abemnis profectui. XII. Ep. 55.
 Abemnia uera. V. Ep. 55.
 Abiturus adloquor. I. T. III. 15.
 in undas Hesperis Titan. II. F. 71.
 respicit. XV. M. 483.
 Abitura brachia ponere collo. II. 58. 37.
 non Abitura signa pectonibus terent. III. T. V. 20.
 Abiture auras. VI. M. 353.
 manus uictus undâ. IV. M. 739.
 ora. II. M. 324.
 peruenit tempus. V. F. 631.
 quaeuque obnoxia. XIV. M. 600.
 uerba peritua. V. F. 642.
 uulnera lymphis. XIII. M. 531.
 Abnuere. XIII. M. 524. V. T. X. p. dicentibus illis. V. T. X. 41.
 Abnuere aequae aequae illis. X. M. 211.
 Abolere opus meum nec Iovis in te. poterit. XV. M. 172.
 quod Abominor. IX. M. 676. III. ex P. I. 104.
 Abripit Iliades Jupiter. X. M. 150.
 Abreptus conuix. VII. M. 732.
 Abrepta uela. XIII. Ep. 15.
 Abrogare scripta. II. T. 271.
 Abrumper angues cibus. IV. M. 494.
 cibus medias. Rem. 295.
 ramos mensibus. II. M. 339.
 somnos. II. Am. X. 19.
 Abrumpit acus capillos. I. Am. XIV. 15.
 Abrumpi pars corpore suo uis ed. I. T. III. 74.
 Abrumpit ignibus missis uictor. II. F. 491.
 Abrupta cervix. VIII. M. 760.
 Abruptae fauces. II. Am. I. 15.
 Abrupta lora relinquere. II. M. 115.
 Abfcedere proci. VI. M. 362.
 Abfcedere somnus. III. F. 307.
 Abfcedit Pallada. V. M. 376.
 Abfcedere pectus humerumque. III. M. 362.
 sinus suos. IV. F. 448.
 undas tercia. I. M. 22.
 Abfcedit uetus. XII. Ep. 153.
 Abie uolere uolus. VI. F. 615.
 Abfens. II. Art. 355.
 Abfcaea. III. M. 144.
 ades celebrissimos. II. ex P. X. 45.
 adloquor. V. T. II. 45.
 ager reus. XX. Ep. 91.
 amor. II. Art. 358.
 agnor. XX. Ep. 79.
 canis alieni esse. XI. M. 424.
 custodi me maritus. XVII. Ep. 157.
 favere peccantibus. XV. M. 379.
 illis. XIII. M. 647.
 fungi. ad Liv. 191.
 Melagros. VII. M. 515.
 natus. Rem. 221.
 pereci & iactor. XI. M. 700.
 prociis obuit caput. II. ex P. VII. 54.
 sum. I. T. V. 17.

Abfens uisibus alicuius defendi. III. T. V. 17.
 uisat. V. T. V. 23.
 Abfens mandata perficere. II. ex P. II. 21.
 maici mandata negligere. XVI. Ep. 309.
 Abfens cura futurus. II. Art. 350.
 rapros. ad Liv. 99.
 foluere uota. IV. F. 322.
 Abfentem Aëtaea clamant. III. M. 244.
 aliquem loqui. III. T. III. 17.
 fubulare auxilio suo. I. T. III. 101.
 uidere. IV. T. IV. 45.
 Abfentes cogit timere locus. XIX. Ep. 116.
 deuocere. VI. Ep. 91.
 Abfentibus flammis ardere. V. F. 305.
 Ib. 601.
 Abfentibus cana. V. T. XIII. 21.
 trillia. III. ex P. I. 23. X. 15.
 Abfistere modo. III. M. 537.
 Abfistit oppugnatæ carinam. XI. M. 511.
 non Abfistimus exerece ferrum. XII. M. 534.
 Abfolvere culpas. XV. M. 42.
 Abfentibus. XV. M. 323.
 Abfentem ab apertis fortibus. X. M. 539.
 coelo. X. M. 532.
 locus. Rem. 616.
 palatium. I. F. 154.
 placitis bonis. VIII. Ep. 98.
 se amare. I. Art. 327.
 filia ferunt. VIII. M. 732.
 Abfistere ardus illis auctoris mores fœci. I. T. IX. 60.
 Abfistere. III. M. 418.
 bores pectonem fecimus. V. F. 649.
 Cadetron. VII. M. 413.
 in uis genio genitoris. XIII. M. 651.
 natum in patrem. I. M. 66.
 Abfiteror. VI. Ep. 59.
 Abfiteri a pedibus patris. XIV. Ep. 81.
 de thalamo. XVI. Ep. 154.
 Abfiteror Accores. III. M. 696.
 Abfiteror rem. VII. Ep. 147.
 Abfiteror corpus. III. ex P. II. 20.
 dem. IV. T. X. 114.
 Ige libellos. V. T. XII. 61.
 uis. I. M. 543. III. 693.
 Abfiteror lacrimas. V. M. 427.
 Abfiteror ungula. I. M. 701.
 Abfiteror opes. I. Am. XII. 26.
 uis. II. Art. 439. V. M. 353.
 Abfiteror male tempus. I. Am. VI. 70.
 Abfitero corpore cinis fieri. III. ex P. II. 23.
 Abfiteror requirere. I. F. 213.
 Abfiteror caules. III. T. IX. 6.
 Abfiteror aquas. Ib. 180.
 opes & uis. XVI. Ep. 354.
 Abfiteror amor. VI. Ep. 76.
 haurire amor. II. Art. 552.
 caligine domus inuidiae. II. M. 764.
 Abfiteror exerece. V. M. 759.
 genos. IV. ex P. VIII. 37.
 Iudicium. I. T. VII. 31.

Abfiteror. XVIII. Ep. 12. 127.
 Abydon ira. XIX. Ep. 30.
 Abydo uenire. XIX. Ep. 29.
 Abydorus mittit salutem. XVIII. Ep. 1.
 totus. XIX. Ep. 100.
 Abydona aqua. Ib. 350.
 uis. I. T. X. 23.
 Ac simul uidit. VII. M. 285.
 non fecus Ac. VIII. M. 162. IX. 40. XV. 180.
 alius ac fueram. XIII. M. 959.
 Acamas intonar. II. Sab. 23.
 Acanthus inaurator. XIII. M. 701.
 Acarnanum amnis. VIII. M. 669.
 Acastus grandævus. XIII. M. 25.
 Haemonius. XI. M. 409.
 insignis. VIII. M. 306.
 Pelen folvit. II. F. 40.
 Acca. IV. F. 344. V. 453.
 Accedere ad annos. II. Art. 113.
 ad iras. III. M. 72.
 ad numerum. II. M. 446.
 amenti. II. M. 501.
 coelo. XV. M. 818.
 cultae. II. Am. IV. 37.
 delubris. V. M. 745.
 dictis blandis. III. M. 377.
 dorem templis. X. M. 646.
 flatus a precibus fœci. I. Art. 715.
 furtim. VI. F. 337.
 iuxta. VIII. M. 809.
 in lustrum debet una dies. III. F. 165.
 labori ferum aliquam. XIII. M. 297.
 odium damnis. Nuc. 156.
 propius. II. M. 41. 509.
 protinus. IV. F. 509.
 regno. XIV. M. 804.
 filvis aera. XIV. M. 350.
 filvis uolucres. V. M. 674.
 titulis. IX. Ep. I. III. F. 420.
 turbam non sentire. IV. M. 442.
 Accedo cauffa querelis. XVI. Ep. 71.
 facies eodem. VI. M. 181.
 fatis maris infans. VII. Ep. 135.
 hoc damnis fatalibus. I. T. VII. 47.
 mentis fumma. IV. ex P. I. 4.
 murmur amabile. II. Art. 723.
 pulor huc. III. Am. VIII. 37.
 timor. XXI. Ep. 17.
 ut uisus. VI. M. 624.
 Accedunt apta uerba. II. Art. 724.
 boni uultus. VIII. M. 678.
 carminibus pandera. Ib. 249.
 cornua capiti. V. Ep. 24.
 damna malis. V. T. II. 12.
 dulces genitus. II. Art. 724.
 in damna. I. Ep. 56.
 infuper opes paterna. II. T. 129.
 malis aera. I. ex P. VIII. 26.
 tempora parua anime meae. III. T. III. 42.
 tempora parua malis. IV. T. VI. 40.
 Accessit exitus uerbis. VI. F. 365.
 Accedam fœcibus parua rici. I. T. III. 31.
 Accedit uoci nostrae fides. IV. ex P. VII. 5.
 Accede. III. Art. 329. IV. M. 582.
 V. T. II. 37.
 Accedite comices. IV. F. 431.

Accedat lacrimis odium. Ib. 117.
 Vir prior. I. Art. 709.
 Accedat lacrimas. III. Art. 677.
 rogno puellae. II. Am. IX. 53.
 tua uota meis. XVIII. Ep. 204.
 Accellus Ditis Caeter. V. T. V. 61.
 Accellum lacrimis dicit. II. ex P. II. 41.
 Accellus dicit. I. Art. 604.
 mollire. I. Art. 352.
 negare. X. Ep. 64.
 prohibere. XIV. M. 636.
 Accendere atas. III. M. 691.
 facies. I. Am. I. 17. VII. M. 260.
 ignem luctando. I. Am. II. 9.
 liguam aquis. XV. M. 311.
 pinus, pro lampade. IV. F. 493.
 taetas. IV. F. 411.
 uis. Rem. 133.
 Accendi igni. IV. T. X. 67.
 Accensus amore ludis. XI. M. 517.
 Accensus ignis. XII. Ep. 138. IV. F. 824.
 orbis. II. M. 228.
 Accensi foci. Med. 84. I. F. 76.
 ignes. XII. M. 12.
 rogi. V. T. XIV. 38. III. ex P. I. 112.
 Accensa flamma ter ed. X. M. 279.
 Accensa ira. IX. M. 28.
 pyra. Ib. 36.
 Accensae aera. III. M. 691.
 Accensae facies. I. Am. I. 8.
 nefles. XV. Ep. 10.
 Accensae alicui. XV. M. 546.
 Accedere casu. XXI. Ep. 49.
 in mœnibus ut rosa nulla solet. V. F. 360.
 Accipio. VII. M. 620.
 Accipere aliquem. VI. F. 485.
 aliquem cum armis fortibus. VII. M. 365.
 aliquem qui deseruit. I. Am. III. 5.
 amplexus. XIV. Ep. 154.
 aquas ora. I. T. II. 36.
 aquis aliquem. V. F. 731.
 arma. VI. M. 591.
 artes magistris. IX. M. 718.
 artus fovendas. VIII. M. 655.
 auras. III. M. 121. 477.
 aures aliquod. X. M. 62.
 aures uerba Latina. IV. T. I. 90.
 brachia. I. T. V. 15.
 carmen. IV. ex P. I. 1.
 caustam nominis. V. F. 449.
 caustam quaerit. IV. M. 793.
 coelum. XIV. M. 844.
 colloquim. II. ex P. IV. 1.
 comas. III. F. 564.
 coniecta uincula collo. IV. T. I. 81.
 contulim. Rem. 292.
 cunctas. IV. F. 147.
 curus. VIII. M. 794.
 defunctum tercia. IX. M. 255.
 dicendum. I. T. VIII. 26.
 dictum ore fupremo. III. T. III. 87.
 domum domus. II. T. I. 39.
 dracones. VIII. M. 791.
 epulas. VIII. M. 849.
 equos. III. F. 522.
 & precari. VII. M. 620.
 exa grandæc fuis. II. P. IX. 309.

Accipere

Adaptus filius. V. F. 456.
 Adaptus cindam. XIV. M. 506.
 Adaptus. XII. M. 517.
 Adaptus populi. XV. M. 431.
 Adaptus. XV. M. 437.
 Adaptus ceteris. VII. M. 97.
 Adaptus i. n. o. u. s. VII. Ep. 29.
 Adaptus. VIII. M. 420. III. 382.
 In 1330. 1340. 1350. L. 800. XVII. 23.
 Adaptus. VIII. M. 437.
 Adaptus. VIII. Ep. 119. III. F. 472.
 Adaptus. VIII. M. 437. X. 12.
 Adaptus. ad Lit. 196.
 Adaptus adunus. II. F. 706.
 Adaptus. IV. M. 514.
 Adaptus. IV. M. 654.
 Adaptus. III. Art. 701.
 Adaptus pro simonis, fratribusque ci-
 boque fuerit. VI. M. 431.
 Adaptus. III. M. 519.
 Adaptus. VI. M. 334.
 Adaptus plebis lupos. IV. T. VI. 4.
 Adaptus. XV. Ep. 124. XVI. Ep. 196.
 Adaptus. ad Lit. 149.
 Adaptus. XIV. M. 276. V. F. 312.
 Adaptus in dotem. VI. Ep. 170.
 Adaptus. IV. F. 320. I. F. 17. II. 70.
 Adaptus ante non dura. II. ex P. VIII.
 54.
 Adaptus. XVI. Ep. 42.
 Adaptus. I. M. 541.
 Adaptus. I. ex P. VIII. 1.
 Adaptus. I. Art. 459.
 Adaptus. XIV. M. 541.
 Adaptus solam. XIV. M. 576.
 Adaptus sapienter. II. F. 713.
 Adaptus in quaque parte expulsum
 que domo parat. XI. M. 270.
 Adaptus pro aliquo. XI. M. 401.
 Adaptus aperto pectore. III. F. 14.
 Adaptus. III. T. II. 19.
 Adaptus. VI. M. 377.
 Adaptus in cetero. II. ex P. II. 116.
 Adaptus. III. F. 222.
 Adaptus aqua. II. Am. 126.
 Adaptus loca. IV. M. 447.
 Adaptus aqua. IV. F. 472.
 Adaptus. III. Am. XIII. 9.
 Adaptus opus. Med. 9.
 Adaptus. II. F. 611.
 Adaptus. IV. M. 440.
 Adaptus. V. F. 711.
 Adaptus. II. F. 715.
 Adaptus amantem. II. Art. 703.
 Adaptus. III. F. 147.
 Adaptus. III. Art. 470.
 Adaptus. III. ex P. V. 36.
 Adaptus. III. 7.
 Adaptus. XI. M. 330.
 Adaptus. I. F. 391.
 Adaptus. XVI. Ep. 12.
 Adaptus. ad Lit. 214.
 Adaptus. II. Art. 471.
 Adaptus. X. Ep. 51.
 Adaptus. I. T. IX. 4.
 Adaptus. IV. F. 616.
 Adaptus. I. Am. 1. 24.
 Adaptus. X. M. 465.
 Adaptus. V. Ep. 42.
 Adaptus. XIV. M. 500.
 Adaptus. XII. M. 27.

Accipere. II. Art. 161. V. M. 51. VII.
 758. X. 463. XIV. 317. I. E. 113.
 II. 514. IV. T. V. 2. V. XIII.
 33. I. ex P. I. 14.
 Accipere que fit. I. F. 175.
 Accipere. IX. M. 12.
 Accipere natalis per me. V. F. 259.
 Accipere succore. VII. M. 282.
 Accipere fides. IV. F. 204.
 Accipere. IV. M. II. 271.
 Accipere iugali. IV. Ep. 127.
 Accipere obside. VIII. M. 47.
 Accipere. II. M. 695.
 Accipere ab hoste morae. IV. M. 6.
 Accipere. III. Art. 514.
 Accipere tabellis proficere. IX. M.
 574.
 Accipere aurum. VII. M. 466.
 Accipere. III. M. 616.
 Accipere. III. Art. 466. V. T. IX. 14.
 Accipere. XII. M. 305. V. T. I. 42.
 Accipere in sinus tuos est filius. II.
 Art. 478.
 Accipere. manu calida mater est. IV. F. 260.
 Accipere. non est nota per aurum. I. Art. 116.
 Accipere. sic fuerit. V. F. 610.
 Accipere. sinu sua. III. Art. 698.
 Accipere hoc modo cura sunt, si
 bona sunt. III. Art. 776.
 Accipere omnia Dei conferre. IV.
 M. 2.
 Accipere. III. M. 153.
 Accipere. III. F. 58.
 Accipere. XXI. Ep. 50.
 Accipere. II. T. 121.
 Accipere. XIII. M. 467.
 Accipere. XVII. Ep. 72.
 Accipere. I. T. I. 75.
 Accipere genere penas. V. M. 123.
 Accipere credere columbas. II. Art.
 363.
 Accipere. II. F. 92.
 Accipere. V. M. 605. XI.
 773.
 Accipere. II. ex P. II. 37.
 Accipere. II. Art. 107.
 Accipere. II. T. 359.
 Accipere. I. Am. XV. 19.
 Accipere. II. M. 19.
 Accipere. X. M. 53.
 Accipere. IX. M. 334.
 Accipere. ad Lit. 237.
 Accipere. I. F. 320.
 Accipere. I. F. 320.
 Accipere. IV. Ep. 70. IV. ex P. VII.
 40.
 Accipere. VII. 512. XIV.
 345. V. T. IX. 29. II. ex P. XI.
 21.
 Accipere. Hal. 22.
 Accipere. Hal. 43.
 Accipere. IV. T. IX. 29.
 Accipere. II. M. 86.
 Accipere. X. M. 559.
 Accipere. VII. M. 265.
 Accipere. XI. M. 529.
 Accipere. I. ex P. II. 49.
 Accipere. II. Art. 444.
 Accipere. VII. M. 265.

Acce genas. ad Lit. 17. IV. F. 211.
 Accere favilla. VIII. M. 607.
 Accere. Hal. 28.
 Accere. X. M. 91.
 Accere. XV. M. 579.
 Accere bella. II. 644.
 Accere admonitio esse. III. M. 566.
 Accere. III. M. 540.
 Accere. XIII. M. 802.
 Accere. I. Art. 342.
 Accere lupus est. XI. M. 370.
 Accere. IX. M. 787.
 Accere. IX. Ep. 15.
 Accere adsumere vires. XX. Ep. 11.
 Accere. Rem. 771.
 Accere. XIII. M. 267.
 Accere. II. Art. 354.
 Accere. I. T. III. 17.
 Accere. Rem. 617.
 Accere. II. Am. XIX. 1.
 Accere. I. Am. II. 17.
 Accere. I. ex P. III. 7.
 Accere. V. F. 647.
 Accere. V. T. VIII. 17.
 Accere. XI. Ep. 60.
 Accere. II. F. 614.
 Accere. XIV. M. 187.
 Accere. XX. Ep. 46.
 Accere. III. ex P. IX. 10.
 Accere. VI. Ep. 160.
 Accere. I. T. VI. 13.
 Accere. V. M. 62. XII. 111.
 Accere. II. Am. XIV. 24.
 Accere. V. T. II. 21.
 Accere. VIII. Ep. 107.
 Accere. non peruenit ad
 aurum nostras. I. ex P. IX. 1.
 Accere. II. 559.
 Accere. VIII. M. 346.
 Accere. I. F. 423.
 Accere. XII. M. 254.
 Accere. I. Art. 325.
 Accere. IV. M. 465.
 Accere. III. F. 319.
 Accere. III. 14.
 Accere. III. M. 704.
 Accere. IV. ex P. VIII. 19.
 Accere. IV. F. 914.
 Accere. VIII. M.
 266.
 Accere. I. M. 24.
 Accere. I. Am. VIII. 96. Rom.
 474.
 Accere. aquae, tellus. I.
 F. 106.
 Accere. V. M. 88.
 Accere. IV. F. 781.
 Accere. XIII. M. 113.
 Accere. VI. 32. IV. ex P. VII. 48.
 Accere. V. M. 137.
 Accere. XIV. M. 83.
 Accere. II. 541.
 Accere. II. 398.
 Accere. Charybdis.
 IV. ex P. X. 27.
 Accere. 161. 167.
 Accere. II. 215.
 Accere. XIV. M. 167.
 Accere. XIV. M. 561.
 Accere. VII. M. 56.
 Accere. I. ex P. IV. 33.
 Accere. V. F. 605.

Achaeus. I. Art. 226.
 Achaeus. IV. M. 212.
 Achaeus. XIII. 126.
 Achaeus. III. M. 70.
 Achaeus. VIII. M. 268.
 Achaeus. XVI. Ep. 185.
 Achaeus. VIII. Ep. 13.
 Achaeus. III. Ep. 71.
 Achaeus. III. M. 511. XV. 253.
 Achaeus. V. M. 577.
 Achaeus. VII. M. 504.
 Achaeus. III. F. 603. 607.
 Achaeus. IX. Ep. 139. III. Am. VI.
 35. 103. VIII. M. 548. 559. V.
 F. 343.
 Achaeus. II. F. 43.
 Achaeus. I. M. 474.
 Achaeus. XVI. Ep. 265.
 Achaeus. V. M. 552.
 Achaeus. V. M. 87.
 Achaeus. V. M. 547.
 Achaeus. XI. M. 504.
 Achaeus. XX. Ep. 69. I. Art. 11. 421.
 Achaeus. I. Art. XVIII. 1. XII.
 M. 71. 139. 162. XIII. 500. 502.
 Achaeus. V. F. 407. IV. T. I. 15.
 Achaeus. I. ex P. VII. 51.
 Achaeus. II. Am. VIII. 13. II. Art. 711. XIII. M. 597.
 Achaeus. V. 37.
 Achaeus. XIII. M. 298.
 Achaeus. II. Art. 33. II. Art.
 711. VIII. M. 309. XII. 163. 615.
 Achaeus. I. T. VIII. 29.
 Achaeus. ad Lit. 433.
 Achaeus. III. M. 593.
 Achaeus. II. M. 182.
 Achaeus. II. Am. I. 19.
 Achaeus. I. Art. 703.
 Achaeus. I. ex P. III. 73.
 Achaeus. II. Art. 741.
 Achaeus. XIII. M. 198.
 Achaeus. XIII. M. 137.
 Achaeus. II. T. 411.
 Achaeus. III. Am. IX. 1.
 Achaeus. III. Art. 611.
 Achaeus. III. M. 597.
 Achaeus. XII. M. 265.
 Achaeus. III. Art. 711. 739.
 Achaeus. III. ex P. III. 31.
 Achaeus. III. 41.
 Achaeus. III. T. IV. 28.
 Achaeus. XIII. M. 442.
 Achaeus. XIII. M. 580.
 Achaeus. III. 330.
 Achaeus. V. F. 196.
 Achaeus. III. 301.
 Achaeus. VIII. Ep. 3.
 Achaeus. VIII. M. 142. XII.
 102. XIII. 22.
 Achaeus. I. Sab. 23.
 Achaeus. XII. M. 600.
 Achaeus. XIII. M. 67.
 Achaeus. XIV. M. 561.
 Achaeus. VII. M. 56.
 Achaeus. I. ex P. IV. 33.
 Achaeus. V. F. 605.

Achivae castra. I. Ep. 21.
 Achivae gentem caecorai. XIV. M.
 191.
 Achivae ausquam recta. II. M. 776.
 Achivae. III. M. 107.
 Achivae. XVIII. Ep. 32.
 Achivae. III. M. 381.
 Achivae. I. Art. 107.
 Achivae. VII. M. 142.
 Achivae. III. ex P. VI. 31.
 Achivae. IV. M. 463.
 Achivae. II. M. 12.
 Achivae. VII. M. 584.
 Achivae. III. F. 209.
 Achivae. IV. ex P. VI.
 23.
 Achivae. III. Am. VIII. 26.
 Achivae. XII. M. 75.
 Achivae. III. Ep. 119. I. Am. I.
 11. I. M. 470. IV. 299. VI. 76.
 Achivae. III. M. 155.
 Achivae. IX. M. 183.
 Achivae. Rem. 27.
 Achivae. II. Art. 424. I.
 M. 699.
 Achivae. III. M. 224.
 Achivae. IV. F. 189.
 Achivae. VIII. M. 245.
 Achivae. II. 47.
 Achivae. II. F. 187.
 Achivae. III. Am. V. 59.
 Achivae. IV. F. 237.
 Achivae. III. Art. 361.
 Achivae. III. Art. 516.
 Achivae. III. Art. 538.
 Achivae. V. M. 381.
 Achivae. XII. M. 337.
 Achivae. III. Art. 629.
 Achivae. XXI. Ep. 210.
 Achivae. IV. F. 161.
 Achivae. XI. M. 72.
 Achivae. IV. M. 606.
 Achivae. III. Art. 611.
 Achivae. IV. M. 559.
 Achivae. IV. M. 611.
 Achivae. V. M. 239.
 Achivae. V. M. 70.
 Achivae. XIV. M. 617.
 Achivae. VIII. M. 170.
 Achivae. VII. M. 681.
 Achivae. VIII. Ep. 42.
 Achivae. IV. ex P. I. 31.
 Achivae. VI. M. 711.
 Achivae. II. M. 720.
 Achivae. II. Ep. 6.
 Achivae. II. M. 554.
 Achivae. I. M. 313.
 Achivae. VI. M. 711.
 Achivae. III. M. 230. 727.
 Achivae. II. T. 105.
 Achivae. XX. Ep. 103.
 Achivae. III. M. 720.
 Achivae. III. M. 247.
 Achivae. III. M. 243.
 Achivae. I. F. 713.

Achivae. XV. Ep. 185.
 Achivae. III. M. 715.
 Achivae. XV. Ep. 166.
 Achivae. I. Art. 743. XIII. M. 273.
 Achivae. II. F. 39.
 Achivae. I. Art. 29.
 Achivae. VIII. Ep. 29.
 Achivae. VIII. M. 101.
 Achivae. VIII. M. 207.
 Achivae. III. M. 517.
 Achivae. I. ex P. V. 59.
 Achivae. Rem. 801.
 Achivae. XV. M. 776.
 Achivae. IV. F. 13.
 Achivae. III. Art. 589.
 Achivae. VI. M. 56.
 Achivae. VI. M. 204.
 Achivae. I. Art. 119. I. Am. I.
 11. I. M. 470. IV. 299. VI. 76.
 Achivae. III. M. 155.
 Achivae. IX. M. 183.
 Achivae. Rem. 27.
 Achivae. II. Art. 424. I.
 M. 699.
 Achivae. III. M. 224.
 Achivae. IV. F. 189.
 Achivae. VIII. M. 245.
 Achivae. II. 47.
 Achivae. II. F. 187.
 Achivae. III. Am. V. 59.
 Achivae. IV. F. 237.
 Achivae. III. Art. 361.
 Achivae. III. Art. 516.
 Achivae. III. Art. 538.
 Achivae. V. M. 381.
 Achivae. XII. M. 337.
 Achivae. III. Art. 629.
 Achivae. XXI. Ep. 210.
 Achivae. IV. F. 161.
 Achivae. XI. M. 72.
 Achivae. IV. M. 606.
 Achivae. III. Art. 611.
 Achivae. IV. M. 559.
 Achivae. V. M. 239.
 Achivae. V. M. 70.
 Achivae. XIV. M. 617.
 Achivae. VIII. M. 170.
 Achivae. VII. M. 681.
 Achivae. VIII. Ep. 42.
 Achivae. IV. ex P. I. 31.
 Achivae. VI. M. 711.
 Achivae. II. M. 720.
 Achivae. II. Ep. 6.
 Achivae. II. M. 554.
 Achivae. I. M. 313.
 Achivae. VI. M. 711.
 Achivae. III. M. 230. 727.
 Achivae. II. T. 105.
 Achivae. XX. Ep. 103.
 Achivae. III. M. 720.
 Achivae. III. M. 247.
 Achivae. III. M. 243.
 Achivae. I. F. 713.

Achivae. XV. Ep. 185.
 Achivae. III. M. 715.
 Achivae. XV. Ep. 166.
 Achivae. I. Art. 743. XIII. M. 273.
 Achivae. II. F. 39.
 Achivae. I. Art. 29.
 Achivae. VIII. Ep. 29.
 Achivae. VIII. M. 101.
 Achivae. VIII. M. 207.
 Achivae. III. M. 517.
 Achivae. I. ex P. V. 59.
 Achivae. Rem. 801.
 Achivae. XV. M. 776.
 Achivae. IV. F. 13.
 Achivae. III. Art. 589.
 Achivae. VI. M. 56.
 Achivae. VI. M. 204.
 Achivae. I. Art. 119. I. Am. I.
 11. I. M. 470. IV. 299. VI. 76.
 Achivae. III. M. 155.
 Achivae. IX. M. 183.
 Achivae. Rem. 27.
 Achivae. II. Art. 424. I.
 M. 699.
 Achivae. III. M. 224.
 Achivae. IV. F. 189.
 Achivae. VIII. M. 245.
 Achivae. II. 47.
 Achivae. II. F. 187.
 Achivae. III. Am. V. 59.
 Achivae. IV. F. 237.
 Achivae. III. Art. 361.
 Achivae. III. Art. 516.
 Achivae. III. Art. 538.
 Achivae. V. M. 381.
 Achivae. XII. M. 337.
 Achivae. III. Art. 629.
 Achivae. XXI. Ep. 210.
 Achivae. IV. F. 161.
 Achivae. XI. M. 72.
 Achivae. IV. M. 606.
 Achivae. III. Art. 611.
 Achivae. IV. M. 559.
 Achivae. V. M. 239.
 Achivae. V. M. 70.
 Achivae. XIV. M. 617.
 Achivae. VIII. M. 170.
 Achivae. VII. M. 681.
 Achivae. VIII. Ep. 42.
 Achivae. IV. ex P. I. 31.
 Achivae. VI. M. 711.
 Achivae. II. M. 720.
 Achivae. II. Ep. 6.
 Achivae. II. M. 554.
 Achivae. I. M. 313.
 Achivae. VI. M. 711.
 Achivae. III. M. 230. 727.
 Achivae. II. T. 105.
 Achivae. XX. Ep. 103.
 Achivae. III. M. 720.
 Achivae. III. M. 247.
 Achivae. III. M. 243.
 Achivae. I. F. 713.

Ad Anacreti Siciliam deserti. XIII. M. 770.
 Alcedonem parare. VII. M. 449.
 Alimenta multorum vocatum homo. IV. F. 402.
 Aliphan confugere. I. ex P. II. 149.
 Aliphan fessum vultus. IV. M. 261.
 Aliphan ora. I. Art. 713.
 Aliphan montem dare. III. ex P. II. 51.
 Aliphan mitti. XIV. M. 235.
 Aliphan mittere. III. M. 452.
 Aliphan obvenerit se. V. M. 231.
 Aliphan reddere carmen. II. Am. XVIII. 1.
 Aliphan pervenire. XIII. M. 183.
 Aliphan redire. XVII. Ep. 217. VI. M. 753. XI. 728. II. F. 239.
 Aliphan redire vultus. IV. F. 1.
 Aliphan reverti. VI. M. 163.
 Aliphan rogata ferre. VI. M. 580.
 Aliphan surgere. XIII. M. 2.
 Aliphan tendere brachia. III. F. 222.
 Aliphan tollere lumen. III. T. IX. 22.
 Aliphan trahere oculos auresque. ad Liv. 371.
 Aliphan venire. I. Am. XI. 5. II. F. 24. I. Art. 687. II. M. 347. VI. 512.
 Aliphan veros ferre. I. Am. VI. 20.
 Aliphan vobis jacere. VI. F. 403.
 Altra venire. II. F. 332.
 Altra confugere. V. T. II. 63. II. ex P. II. 47.
 Altra delicti non carmen. I. F. 709.
 Altra ducere. II. M. 139. XV. 114.
 Altra duci. III. ex P. II. 71.
 Altra hanc. I. F. 337.
 Altra consistere. X. M. 273.
 Altra mittere. III. Am. VI. 75.
 Altra ire. VII. M. 74.
 Ad auras mectandos caper dactylus. XV. M. 112.
 Aures liberos mitti. XIII. M. 196.
 Aures Phrygias venit comes. XIII. M. 49.
 Aures non signis Apollo. IV. ex P. VIII. 75.
 Aures I. M. 216.
 Aures apote manus. I. Am. XIII. 14.
 Aures cogere gentem. III. Am. XV. 9.
 Aures soni nati. IV. T. X. 18.
 Aures fortis. II. F. 613.
 Aures mittere. VI. F. 358.
 Aures venire. XX. Ep. 47.
 Aures vocare. XVI. Ep. 347. II. 487.
 Aures deponere. II. Art. 59. Rem. 297.
 Aures decerit. IX. M. 62.
 Aures nostras tulit se impetus. I. F. 23.
 Aures confugere. I. F. 577.
 Aures credis vadere. XIII. M. 152.
 Aures venit clamor a populo. III. F. 174.
 Aures voces stupere. V. M. 529.
 Aures currit motus. I. T. IX. 1.
 Aures oculos. XIV. M. 127.
 Aures meliorts oculi removeo aliquem. IV. M. 477.
 Aures aliquid venit foras plango. XIV. M. 749.
 Aures defere locos. III. Art. 710.

Ad aures via dicta. XII. M. 416.
 Aures penetrat vox. XII. M. 42.
 Aures perdere indicium. II. Am. II. 53.
 Aures pervenire. II. Art. 449. V. M. 236. VII. 694. III. F. 667.
 Aures praefocis fama. IX. M. 137.
 Aures referre. IV. M. 41.
 Aures removeo comas a fronte. V. M. 483.
 Aures iudas cantare. III. Am. VII. 61.
 Aures transitum dare. IV. M. 77.
 Aures obveria Pachynos. XIII. M. 725.
 bella coire. IX. M. 42.
 bella facies manus. I. Art. 192.
 bella legere viros. VII. M. 669.
 bella proculsus populus. I. F. 279.
 bella promitti Quintes. III. F. 277.
 bellum compellere. V. M. 219.
 bellum mittere aliquem. II. F. 235.
 brachia non facta amullos. II. F. 323.
 buis Nini convenire. IV. M. 88.
 canam Techyn descendere. II. M. 509.
 cariosa ire per inalam. XIV. M. 533.
 carmina adhibere vultus. II. Am. I. 37.
 carmina pulsi nervi. X. M. 16.
 citharam movere ora. V. M. 312.
 citharam non signis Apollo est. IV. ex P. VIII. 75.
 coelestia foedera exigere ritus humanos. IV. M. 499.
 coelum tendere brachia. VI. M. 279. XV. 579.
 coelum tollere frontem. III. M. 21.
 coepa deficiunt manus. VIII. M. 492.
 colla referre manus. IV. M. 335.
 colores pervenit pennis. VII. M. 552.
 commoda veterere ingenium. XIII. M. 128.
 comua tollere lumen. XV. M. 580.
 comua veterere vultum. X. M. 235.
 cursum velle non fuit commoda erat. II. F. 288.
 dapes convenire. VI. F. 672.
 dapes venire. IV. F. 424.
 Deos ardet praeda. XII. Ep. 34.
 Deos confugere. VIII. M. 638.
 Deos ferre munera. III. Am. X. 42.
 Deos habere edium. I. F. 174.
 Deos lana ponitur. XII. Ep. 128.
 Deos ponitur praedia. I. Ep. 26.
 Deos referre tropaei. Rem. 158.
 discedentem tendere manus. XI. M. 687.
 dominam ducere. XIV. M. 261.
 dominam proferre. III. Am. VI. 2.
 dominam venire. I. Art. 420.
 dominam tendere iter. II. M. 537.
 domum deferre. VIII. M. 816.
 darum uti verbis mollibus. VI. F. 120.
 Enagium trahere. XII. M. 290.
 evenus respicere. XX. Ep. 164.
 exemplum fugare. IV. ex P. VII. 49.
 faciem tollere. III. M. 674.

Ad facienda sacra eligi. III. M. 702.
 facinus nullus locus placet. XV. M. 802.
 fata novissima perferre vultus. XIII. M. 478.
 fata solis. VI. M. 642.
 ferum venitis secula ab auro. XV. M. 260.
 finem servatos amores iudare. XI. M. 750.
 finem Solis ab ortu. XV. M. 619. V. T. VIII. 25.
 finem voti venire. II. Am. XII. 14.
 flexum luminis venire. IV. F. 239.
 fontes recurrere. V. Ep. 30.
 fontes reverti. VIII. M. 166.
 foramina retis conferta iudicium. Hal. 27.
 fores cantare carmen. III. Am. VIII. 24.
 fores resistere. V. F. 233.
 fontia mittere forem. XIII. M. 170.
 freta convertere colla. XV. M. 516.
 funes dare brachia. III. M. 679.
 furta sinistra nata. XIII. M. 112.
 futum omne ingeniosus. XI. M. 313.
 gaudia cogi. II. Art. 419.
 Grajos verberare telis. XIII. M. 422.
 haec Tylius tristes. XII. M. 342.
 Herculeum defendere. XIV. M. 310.
 Herculeus aures servari. XII. M. 319.
 hos Cippus. XV. M. 609.
 Hypsipyle venit epistola ab Iulione. II. Am. XVIII. 33.
 ista saxa referre pedem. II. T. 16.
 ima fontis penetravit vapor. XIV. M. 793.
 innum solum. IV. M. 297.
 insidiosa pocula vocari. XIV. M. 294.
 ipsum tempus conjugii. XXI. Ep. 45.
 iram irritare hostem. VIII. M. 418.
 iras accedere. III. M. 72.
 Iun fieri. II. Am. II. 25.
 iura civilia veterere animum. XV. M. 832.
 iurgia solvere linguam. III. M. 192.
 iuratum mens signis. III. ex P. IV. 50.
 Lares antiquos ponere astra. IV. T. VIII. 22.
 latices deducere. V. M. 261.
 lenius dare causas. V. M. 174.
 liba sua veterere populus. III. F. 716.
 limen amicae cantare. V. F. 319.
 limen ista. I. Am. XII. 1.
 limina confugere. VII. M. 298.
 limina referre aliquem. XV. M. 749.
 limina venire. XIV. M. 702.
 lites fugere. I. Am. XIII. 27.
 litus currere. XIV. M. 219.
 litus Laurens signat puppis. II. F. 599.
 litus procedere. XIII. M. 533.
 locum solum coire. IV. M. 83.
 ludos ventre in orbem. III. F. 713.
 lumen trahere data pensa. II. F. 793.
 lumina attollere lumen. X. M. 193.
 lumina cernere. IV. M. 210.
 lumina Lunae ius erat. I. F. 418.
 luminis Solis tendere manus. IV. M. 232.

Ad iustitiam

Ad iustitiam duo addere duos annos. IV. F. 702.
 mala rudes esse. III. ex P. VIII. 18.
 manes ferre solatia. V. M. 73.
 manus teneras apra lana. IV. F. 774.
 matrem mitti. XIII. M. 193.
 matrem venire. VI. M. 620.
 mea tempora. I. M. 4.
 medicum spectat ager. III. ex P. I. 69.
 metam tendere. XV. M. 653.
 mittere pervenire. VII. M. 552.
 modos veteres canere verba iocosa. VI. F. 692.
 monia Chaeica mittere socios. XIV. M. 453.
 munitas aures natus. V. M. 567.
 munera fordis. VII. Ep. 27.
 manus amicitiae praefatae se coactant. IV. T. V. 23.
 nervos movere verba. X. M. 40.
 nonen caput referre. III. M. 245.
 nonen Jovis. III. M. 280.
 nonen tollere vultus. III. F. 603.
 nonen Thibet. IV. M. 145.
 nonen vocari. III. F. 445.
 numerum accedere. II. M. 446.
 numerum ducere. III. F. 533.
 numerum moti pedes. XIV. M. 520.
 numerum redigere. VI. M. 199.
 Nymphas pelagi ire. XIII. M. 737.
 ocellum Solis ab ortu ibi. IV. T. IX. 21.
 ocellum Solis ab ortu se convertente. XIV. M. 386.
 ocellum Solis ab ortu tremis terra. I. ex P. IV. 29.
 ocellum Solis ab ortu quaerere. V. M. 445.
 oculos deducere cimen. III. Am. XIV. 35.
 ovis minimum redigantur membra. XIV. M. 149.
 opem festulam hora brevis est. IV. M. 695.
 opem ferendam lustrari remis. IV. T. V. 19.
 opem iaculi vector. VII. M. 787.
 ora admoveo ora. XII. M. 424.
 ora humilis venire obviam. IV. F. 194.
 ora Dite adplicor. III. M. 597.
 ora referri. XIV. M. 77.
 omnia a vespere agnuntur equi Solis. II. 429.
 oscula danda patere. IV. M. 75.
 oscula venire. IX. M. 386.
 otia Thetis venire. XV. M. 724.
 otia ducere cermen. X. M. 121.
 Pallas usque. V. M. 313.
 penam vela dare. XIII. M. 399.
 penam vultus ferre velligia. II. M. 21.
 petiora ferre ramos. IV. T. I. 10.
 petiora movere brachia. VI. M. 59.
 petiora propea brachia. I. F. 259.
 petiora supponere manus. III. Am. VI. 21.
 petus ferre oculos. II. Art. 334.
 peccatae Numa caecidit bident. II. F. 69.
 petus vocare manum. I. Am. XIII. 24.
 Pergama capienda mitti. XII. M. 445.

Ad Pergama delenda possunt Vates Philogeten. XIII. M. 310.
 pericula ostendere se. XIII. M. 42.
 plenum facinus quantum est quod delit. XV. M. 469.
 pocula vocari. XIV. M. 294.
 poenas piger Princeps. I. ex P. II. 123.
 porus tendere. XV. M. 690.
 postes tendere oculos & brachia. XIV. M. 733.
 praemia velox Princeps. I. ex P. II. 123.
 praesentia redire. VI. M. 407.
 praefatae genae. VII. M. 544.
 Proceres tollere oculos. XIII. M. 126.
 quinos addere unum annum. III. M. 351.
 radius videre. IV. M. 99.
 Regem convenire. VII. M. 666.
 Regem ferre voces aliquis. V. F. 378.
 regna redire. IV. M. 509.
 rivas aquae linquere aestivum. VI. F. 340.
 rogos extemos permanere. II. Art. 120.
 sacra ferri. III. M. 530.
 sacra natus. II. M. 223.
 sacra parati famuli. XIV. M. 311.
 sacra venire. II. Art. 608. III. 616. IX. M. 761. VI. F. 250.
 sacra vocare. VIII. M. 580.
 fata addere aquas. I. ex P. VIII. 46.
 scopulos veteres deverti. IV. ex P. XIV. 21.
 sedem Eryeis referri. XIV. M. 431.
 sedes infernas duci. V. M. 433.
 segetes ingeniosus ager. IV. F. 684.
 fenes rigidos promta lingua. IV. F. 310.
 sidera fuisse manus. ad Liv. 191. F. 39.
 sidera summa exstruere montes. IV. F. 39.
 sidera tollere manus. I. T. XI. 21.
 sidera tollere vultus. I. M. 86.
 sivas tendere brachia. III. M. 441.
 solem vetri. IV. M. 270.
 solum innum lymphae videre flagnum. IV. M. 297.
 sonos reddere verba. III. ex P. II. 42.
 stata signa ponere dies. I. F. 310.
 stellas jacere verba. VI. F. 785.
 strepitum trequiescere. XIV. M. 214.
 Stygia descendere. X. M. 13.
 Superos ferre mandata. II. ex P. II. 125.
 superos pervenire. VIII. M. 276.
 superos tollere ora manusque. XV. M. 38.
 suspitia ducere vultum. II. M. 774.
 ratum puellae juvenescit Phylis. III. Am. VII. 41.
 tecta Tonantis. I. M. 170.
 templa pervenire. XV. M. 666.
 tempora ponere canos. III. M. 275. XIV. 655.
 terga juvencae consistere. V. M. 531.
 terram ab alto. VII. M. 442.
 tumulum duci. XIII. M. 432.
 tumulum pervenire. IV. M. 95.
 vatem pervenire. I. F. 371.

B

Ad vatem venire. II. Art. 134.
 verba intendere aures. IV. ex P. IV. 36.
 verba movere nervos. X. M. 40.
 oculos movere. II. F. 845.
 verba remigere. I. M. 637.
 verba resistere. I. M. 503.
 verba revivere. XI. Ep. 63.
 viscera penetrare. VII. M. 601.
 ultima servare manus hospitii. III. F. 573.
 umbram adobis ferre. IV. M. 116.
 umbras ferre. V. M. 191.
 umbras Tartareas mittere. VI. M. 676. XII. 257.
 undas clamare. I. Art. 531. Rem. 197.
 undas ducere. III. M. 602.
 undas fontis ducere cervam. X. M. 122.
 undas resistere. III. Am. VI. 69.
 undas Stygias mittere. I. T. II. 65.
 vocem aliquis currere. VII. M. 844.
 vocem primam advertere aures. I. F. 179.
 vocem surgat ab ara plus ignis. IV. ex P. IX. 53.
 vocem urquere iter. VI. F. 520.
 vos incumbere. IX. M. 385.
 vota sacrae viam. IV. ex P. XII. 59.
 vota propensum Dei. I. F. 722.
 vota sua ire. I. F. 432.
 urbem penetrare. XIV. M. 8.
 urbem Stygiam ducit iter. IV. M. 417.
 urbem venire. XIV. M. 457.
 vulnere invictum erat corpus. XII. M. 167.
 vultus foronis verba est ab hoc. VI. M. 630.
 usque qua tinguntur India Gange. IV. M. 21.
 Adamas. IV. M. 281. IV. T. VIII. 45.
 Adamanta ducite speare. II. Ep. 337.
 dumam movere blanditius. III. Am. VII. 37.
 ferre illic. X. Ep. 109.
 gerere. IX. M. 614.
 lacrimis movere. I. Art. 619.
 tenerere. IV. T. VI. 14.
 Adamante claudere fores. IV. M. 452.
 invicto clausa pectora. IV. ex P. XII. 132.
 nexae caecitate. VII. M. 412.
 perenni inclusa fata. XV. M. 813.
 ex Adamante facta. III. F. 805.
 Adamantiae nates. VII. M. 104.
 Adamare equos. III. T. IV. 21.
 Adamans Homero Nireus. II. Art. 109.
 Adaperia ianua. XIV. M. 749.
 pars fenestrate. I. Am. V. 3.
 per manus nostras ianua est. III. Am. XII. 12.
 Adaperia ora. V. M. 193.
 Adaperite latus tani. III. T. II. 45.
 Adingere. VII. M. 67.
 Adingi ensis. VII. M. 551.
 ferio. IV. M. 119.
 telo unco. IV. M. 665.
 Adingere ensis Mavors. III. Am. III. 27.
 Adelinia malo colla movere. XV. M. 717.
 Adlinare se in aliquem. V. M. 72.
 Adeli-

Adferre requirit. XII. M. 127.
 fovea. I. P. 518.
 foveam alicui. VI. M. 623. I. ex 2.
 VII. c. III. V. 1.
 foveam molibus veneni. IV. M. 469.
 vob. XVIII. Ep. 11.
 vobis. II. Am. 267.
 Adferre hinc est aliquid fovebris. II.
 ex 2. III. 43.
 ceterum locuta. III. T. V. 56.
 pappi vitos. XII. Ep. 14.
 Adhuc equo est, Suetonius. V. F. 236.
 te dicitur. Eodem. VII. M. 619.
 Adhuc emulsius habetis. Suetonius. I.
 ex 2. III. 21.
 Adhuc dicitur fovebris in una est. III. ex
 2. V. 11.
 fovea est vit. I. Am. 679.
 Adhuc poma aliquando. VI. M. 384.
 Adhuc mactatione. Med. 67.
 non Adhuc vulnus simplex aliquando.
 VI. M. 377.
 Adhuc amica. II. Am. II. 21.
 Adhuc hinc non alicui quodammodo
 est. III. T. III. 14.
 Adhuc hinc pectus est fovea. ad Liv.
 57.
 Adhuc et vocem esse pectus. IV. ex
 I. VIII. 14.
 Adhuc vinctus. IV. ex P. VIII. 9.
 Adhucant. III. T. III. 27. V. P. 41.
 Adhuc conatit fovebris. IV. M. 371.
 pectus est cum fovea. XII. M. 387.
 Adhuc pectus fovebris. V. M. 45.
 Adhuc vinctus. I. P. 517.
 Adhuc pectus. IX. Ep. 39.
 Adhuc caput. XII. M. 377.
 Adhuc aliquando fovea Stygia, cu-
 mulibus fovebris. T. M. 312.
 vinctus fovebris. I. M. 342.
 fovea, et pectus & ora. VIII. M.
 210.
 Adhuc vinctus alicuius alicuius oris.
 V. M. 417.
 Adhuc fieri pectus. Rem. 414.
 Adhuc ignis vocem quodammodo
 dicitur. I. T. III. 21.
 ore vocem. VII. M. 39.
 Adhuc esse vinctus iurata. VI. F.
 129.
 Adhuc vinctus. III. M. 40.
 Adhuc vinctus. III. ex P. VI. 17.
 Adhuc esse vinctus. VI. M. 407.
 Adhuc vocem. VII. M. 315.
 pectus vinctus. II. M. 791.
 Adhuc fovea dicitur vocem & ora.
 II. 129.
 Adhuc vocem vocem. XII. Ep. 44.
 Adhuc vinctus vinctus. VIII. M.
 129.
 Adhuc vinctus vinctus. XII. M. 139.
 vinctus vocem. XIV. M. 206.
 Adhuc vinctus. II. ex P. III. 5.
 Adhuc vinctus. I. T. VIII. 12.
 Adhuc vinctus amor. Rem. 129.
 non Adhuc vinctus. II. 211.
 Adhuc vinctus vinctus. Med. 27.
 Adhuc vinctus vinctus. IX. M. 166.
 Adhuc vinctus vinctus. VIII. M. 319.
 Adhuc vinctus. XII. Ep. 114. I. F.
 170.
 Adhuc vinctus. V. F. 410.

Adgenit malis nostris carina. I. T.
 IV. 10.
 Adhuc. Rem. 125.
 adgenit. V. M. 238. XIII. M. 233.
 cominus. XII. M. 482.
 ferro. V. M. 619.
 felix. II. Am. II. 63.
 temporibus suis. Rem. 124.
 Adhuc. III. Am. XI. 17. I. M.
 319.
 in pectore vincto. IV. M. 693.
 quia Adhuc pectus iurata. VI. M.
 621.
 Adhucit oris nostris vincto. XII. Ep.
 121.
 Adhucit nactus hoc hinc. XIV. M. 440.
 Adhucit fronte iurata culpae. V. M.
 19.
 in margine versus. IX. M. 164.
 Adhucit aliquem in pectore periculi.
 XII. M. 447.
 animos. XV. M. 231.
 blanditas. X. M. 212.
 Dico. IV. F. 329.
 manus genibus. IX. M. 216.
 pectus. III. M. 376. ad Liv. 424.
 solatia mentis. IX. M. 613.
 Tera mentis. VI. M. 627.
 vincula capitis. III. F. 293.
 vinctus. I. ex P. IX. 29.
 vinctus. II. Am. XIII. 17.
 vinctus ad curvata. II. Am. I. 37.
 Adhuc vinctus in vincto. V. M. 111.
 Adhucit equae equus. Rem. 624.
 equo equus. I. Am. 282.
 Adhuc a coniuge tuus. VIII. M. 316.
 belli fortuna pendebat. VIII. M.
 12.
 confederat ignis. XIII. M. 408.
 contingere tuum esse putare. VIII.
 M. 423.
 corpus Echo erat. III. M. 318.
 densit. I. M. 77.
 dubio, quid sit. VI. M. 619.
 Eum habet. VII. M. 614.
 frater infans. VI. M. 51.
 hec illis oculis ardet. IV. T. II.
 31.
 infans impudens. III. M. 319.
 integer annis. V. M. 50.
 iurare. II. M. 215.
 membra vincto. VI. M. 600.
 incompertis clada. XIV. M. 563.
 apparere. IV. M. 2.
 nescire. IX. M. 113.
 non est fiducia. I. M. 316.
 nosse. I. M. 113.
 ora humana. IV. M. 311.
 ostendere. VIII. M. 719. XV. 294.
 presbere. I. M. 10.
 rationis carentes animi. III. F. 119.
 sentire. I. M. 173.
 stare. V. M. 479.
 solvere. IX. M. 274.
 somnus impudens. VIII. M. 213.
 super habebat Regem. VII. M. 667.
 superesse. II. M. 190.
 tepere. IV. M. 103.
 vinctus vinctus. IX. M. 457.
 neque Adhuc. XII. Ep. 141. XV. 29.
 V. M. 413.
 Adhucit hic Pleuron. VII. M. 312.
 Thibius locus. VI. F. 103.

Adhucit vinctus. XI. M. 728.
 Adhucit harpen in pectus. V. M. 79.
 Adhucit currite Alphon. III. Am. VI.
 30.
 Adhucit emis cois & jugulo aliquis.
 V. M. 78.
 vinctus in pectus. XII. M. 413.
 Adhucit fraxinus collo est. XII. M. 314.
 Adhucit ferum. XV. M. 162.
 ferum per pectus. VI. M. 271.
 Adhucit iacula. II. 309.
 Adhucit aliquem alicuius. XII. M. 31.
 animo momenta potentia. XII. M.
 235.
 animos. VII. M. 721. X. 616.
 Anreora. IV. F. 71.
 bulbos. Med. 61.
 enuifam. I. F. 189.
 civem unum servavit. III. T. 1. 49.
 convicia facta. VI. M. 217.
 itam iudicium. II. M. 184.
 lapides fovea. VII. M. 265.
 Ledacos fratres. ad Liv. 283.
 mella Arctia de flavis fovea. Med.
 82.
 mentem dicitur. XIV. M. 319.
 minima. I. ex P. VIII. 16.
 natus septem. VI. M. 112.
 nihil. IX. M. 627.
 nostris annos. V. T. V. 25.
 opes. XIII. M. 614.
 ornatus. III. Am. 112.
 pondera. X. M. 677.
 populo Quirini Numidas relectat.
 XV. M. 716.
 pectus alicuius. Rem. 514.
 pectus. VI. M. 214.
 Rimulos fovea. I. M. 245.
 tempore longo post. IX. M. 169.
 titulum. II. Am. XIII. 21.
 vela remia. Rem. 790.
 vinctus & verba. XI. M. 617.
 vinctus in anguem. III. Am. 4.
 vinctus. XI. M. 671.
 Adhuc. III. Sab. 72.
 Adhucit sanguis. VII. M. 291.
 Adhucit Cotra. III. ex P. II. 107.
 Adhucit aquos. ad Liv. 216.
 Adhucit fovea. IV. ex P. III. 11.
 plumbus omen. II. ex P. I. 11.
 Adhucit regna Philistae tunc. II.
 317.
 Adhucit alicui aliquem. IV. M. 14.
 alicui figuram. II. M. 474.
 Dico hosti. XIII. M. 316.
 eadem. II. Am. 314.
 figuram. VIII. M. 615.
 ius alicui. V. T. XI. 15.
 iumen alicui. II. 271.
 manus alicui. VIII. M. 416.
 nomen alicui. VIII. M. 194.
 rediunt. V. M. 142.
 vincula combus. VIII. M. 311.
 vinctus. III. Am. V. 15. III. M. 49.
 I. ex P. X. 33.
 vinctus alicui. V. M. 16.
 vinctus emia. I. ex P. II. 107.
 usum rationis. III. ex P. VI. 47.
 Adhucit posse revereri. I. ex P. VII. 47.
 Adhucit te. II. T. 119.
 Adhucit quae potentia. III. T. VII. 46.
 Adhucit coniug. VIII. M. 102.
 frater. IX. Ep. 166. XI. M. 173. V.
 F. 152.

Adhucit

Adhucit gnetus. XV. Ep. 115.
 Natio. III. T. X. 1.
 per indicia. I. Ep. 99.
 Adhucit fieri. IV. T. X. 79.
 figurare. I. T. I. 27.
 vinctus ingere. XIII. Ep. 95.
 Adhucit aliquo dolere. IV. ex P. VI.
 49.
 Adhucit furci. II. M. 217.
 Adhucit dabantur vestis est. II. M.
 461.
 lux. III. M. 315. XIV. 197.
 napa. VII. Ep. 19.
 per mibi est. I. ex P. II. 16.
 roquis. I. F. 601.
 vinctus. XIII. M. 571.
 Adhucit anima. II. M. 644.
 Adhucit ius. I. ex P. IX. 41.
 iumen. III. M. 317. IV. ex P. IV. 45.
 Adhucit spolia. I. Am. X. 29.
 Adhucit cimen. II. T. 92.
 vinctus. VIII. M. 151. IV. F. 420.
 Adhucit palmae. IV. T. VIII. 19.
 Adhucit adhucit. I. T. VIII. 12.
 agerem. IX. M. 107.
 aliquem. I. Am. 649. IV. M. 256.
 VII. 7. 82. VIII. 779. X. 15. 613.
 IV. F. 571. II. 98.
 IX. M. 610.
 aquos infans. I. T. V. 20.
 Ausoniam. I. Am. 310.
 cacumem. IV. F. 216.
 Carcinum. IV. F. 477.
 coctus. XI. M. 766.
 colles heulidros. XIV. M. 9.
 concilium. Gnjosepe Patres. XV.
 M. 645.
 Delphos. XV. M. 611.
 Dico. III. Am. VIII. 54. XV. M.
 61. ad Liv. 150.
 Dicos. VIII. M. 613. III. F. 620.
 equis. I. Am. IV. 1.
 fas est vincto. VI. M. 649.
 gradus. II. 485.
 Hesperos. IV. F. 571.
 huncum. I. ex P. III. 74.
 iumen. II. F. 605.
 iudicium. I. Am. 489.
 iumen. XX. Ep. 173. III. M. 274.
 III. T. V. 8.
 Iura. XIV. M. 157.
 ius. XIV. M. 198.
 loci montis. XIV. M. 125.
 locum. I. T. I. 86.
 Magnetis. XI. M. 408.
 nomen pectus per Averna. XIV.
 M. 107.
 nomen Stygion. XIII. M. 465.
 nodus. IV. ex P. XII. 6.
 nox. II. M. 861.
 ora ante. quam. IV. M. 317.
 oracula fovea. XIII. M. 677.
 ora pectus. I. M. 779.
 potus. IV. T. IV. 58.
 Propetare. IV. M. 317.
 fovea. IV. F. 272.
 Solis radiis vinctus nemus. XII.
 Ep. 42.
 Yarus. IV. F. 605.
 nodus Cephalidis. I. M. 369.
 nodus Lycas. IV. M. 297.
 vinctus iumen. III. ex P. I. 145.
 Adhucit regna Iconis. I. Am. 63.
 Adhucit Saturnia. II. F. 151.

Adhucit Sol me bis. IV. T. VII. 1.
 Adhucit templa. IV. ex P. IV. 29.
 Adhucit Sol. IV. F. 123.
 Adhucit pericula commemorare. XII.
 M. 161.
 Adhucit flammis Sacerdos. III. Am.
 VIII. 20.
 Adeundi copia fieri. III. ex P. I. 137.
 Tyranni copia facta est. XI. M. 278.
 non Adeundus Gela vinctus. IV. F.
 470.
 Adeunda patria carnis est. II. Am. 51.
 vix moenibus & positu loci vinctus.
 I. ex P. VIII. 11.
 non Adeunda ferax regio. IV. F. 491.
 ipsi Dene fames. VIII. M. 784.
 Latonia Dicos est vinctus. II. 478.
 palus pede velato est. VI. M. 412.
 pede meo vinctus est. I. T. VIII. 38.
 Adeunda quae pericula bellis essent
 didicit. XIV. M. 119.
 non Adeunda ferax arva. V. F. 374.
 in loca ferri. I. T. IV. 18.
 pectus meis templa. III. T. I. 70.
 sacra vincto. VI. F. 450.
 vincto felici loca. III. T. X. 76.
 Adhucit factum per mille modos ad E-
 rechuda. VII. M. 726.
 parvus. I. Am. VI. 3.
 Adhucit habere ad aliquem. I. F. 173.
 mentis dero. I. Am. 229.
 obfidere. IV. M. 489.
 oculis dare. XVI. Ep. 248.
 praefructe. I. F. 563.
 reperire sibi. XIV. M. 612.
 Adhucit carentia faxa. III. M. 226.
 hoc data verba. I. Am. 721.
 prohibere. XII. M. 66.
 in Adhucit obfidere. III. M. 613.
 Adhucit alicui. XVIII. Ep. 44.
 innotuit. XII. M. 44.
 Adhucit difficiles habere. Rem. 120.
 mille habet vinctus Stygia. IV. M.
 619.
 praebere. I. Am. 163. III. ex P. III.
 91.
 servat custodia. VIII. M. 69.
 spargere aquas. VI. F. 157.
 per Adhucit petere lucra. III. Am. 442.
 Adhucit firma Parentis, juvenes.
 IV. ex P. XIII. 11.
 Adhucit aliquem alicui. VI. F. 799.
 factis prioribus unum. III. ex P. I.
 81.
 Adhucit meis. I. ex P. I. 21.
 Adhucit equi. XII. Ep. 152.
 Adhucit ares. I. Am. I. 26.
 riges. I. Am. 550.
 Adhucit amant. XX. Ep. 159.
 Adhucit, me tibi referre veras. III. M.
 659.
 Adhucit vinctus. VII. M. 195.
 Adhucit alicuius pectus. XVI. Ep.
 25.
 amantem. I. Am. 526.
 formam cura. II. M. 752.
 ignes. X. M. 647.
 manus. I. Am. VII. 65.
 publica vota suo. II. T. 60.
 rates. II. Am. 514.
 Adhucit alios praesentem in rebus du-
 ris. ex P. VII. 53.
 in bello vinctus olivae pacatae. I.
 ex P. I. 31.

Adhucit manus fortes. IV. F. 301.
 Adhucit artes Deus aequoris. XIII. M.
 866.
 ignis aquas te mercurus. II. 342.
 modo Dea tifonem. VII. M. 178.
 Adhucit ope. XXI. Ep. 14.
 Adhucit ab uno. I. Ep. 43.
 fatis amor est. III. Sab. 27.
 pennis Amoris. I. M. 140.
 Adhucit nervi continere. XV. M. 214.
 Adhucit est novitas unum Dei. IV.
 ex P. XIII. 24.
 Adhucit tenuis. XIV. M. 243.
 Adhucit arvis. VI. M. 250. VII. 344.
 Adhucit Letoia Melagris fortes. VIII.
 M. 544.
 Adhucit viribus. III. T. VIII. 32.
 Adhucit foveas. VI. F. 681.
 vinctus. III. Am. 300.
 Adhucit oculos combus amor.
 III. Am. 150.
 Adhucit arvis. I. M. 144.
 brachia. I. F. 372.
 herbas. Rem. 191.
 pennas medias lino, & imas ceris.
 VIII. M. 193.
 unguis. II. M. 670.
 Adhucit adamus. IV. T. VIII. 45.
 caput pedesque serpentes pendens. IV.
 M. 364.
 Adhucit aliquem. VII. Ep. 4. VIII. 1.
 VIII. M. 728. IX. 242. XI. 283.
 XIII. 319. III. F. 611. VI. 400.
 Deum vinctus. I. F. 228.
 extremum. I. T. III. 15.
 intra pectus sua aliquem. III. T.
 IV. 70.
 Jovem. II. F. 892.
 nemina. V. T. II. 45.
 signa proxima polo. IV. T. 176.
 Adhucit tui pante levavi. I. T. VIII.
 15.
 Adhucit inesse metum credere. III.
 ex P. VI. 40.
 pectus iurare. I. ex P. VI. 13.
 suo sustinere aliquem. I. T. V. 4.
 ab Adhucit anima moribunda revinct.
 IV. T. V. 3.
 Adhucit vinctus. IV. M. 342.
 Adhucit coniug. III. ex P. I. 104.
 vaccae. II. Am. 319.
 uxor. V. T. XIV. 27. 4.
 Admirari aliquem. XIII. M. 307.
 colorem. XIII. M. 913.
 magis. XVII. Ep. 19.
 Admirari Luna currite equos. II. M.
 209.
 Adhucit perstant. III. M. 662.
 Admirantibus dare umbrae. XV. M.
 564.
 offerre se. I. M. 644.
 Admirabile opus. VI. M. 14.
 Adhucit alios. VI. F. 687.
 Adhucit Venus timor est. III. Am.
 609.
 Adhucit amans. I. Am. VII. 72.
 dies. Rem. 412.
 equus. II. Am. XI. 56. II. Am. 712.
 III. T. V. 16. II. ex P. VI. 32.
 pectus. I. M. 332.
 Adhucit tamquam trahere. IX. M. 53.
 Adhucit equi. I. Ep. 36. III. Am. II.
 78. II. Am. 434. ad Liv. 320.

B 3

Ad

Aquae Sinaicae. IV. F. 477.
 Aquarum plus, quo plus font potae.
 I. F. 218.
 Soluae. XVIII. Ep. 133.
 Spatae. XIX. Ep. 50.
 Aquae. ad Liv. 412. V. F. 230. IV. T.
 V. 21. Lex P. III. 20. II. ex P. III. 44.
 IV. ex P. IX. 74.
 Soluae. VII. Ep. 54. I. M. 315.
 Summar. XVIII. Ep. 84. XIX. Ep.
 168.
 Soluae. ad Liv. 103.
 tauriae. III. F. 672.
 tellae. III. T. X. 20.
 tepidae. VIII. M. 684.
 Thraciae. II. Sub. 28.
 Therae. I. F. 300. V. F. 628.
 tranquillae. II. ex P. VII. 8.
 tumidae. XIX. Ep. 181. XIV. M. 4. II.
 T. 18. III. ex P. VII. 22.
 vallis. XIX. Ep. 164. III. Ant. 94.
 uberes. III. M. 31.
 verendae. I. Am. IX. 14.
 vicinae. III. T. XI. 36.
 vides. II. Ant. 92. IV. F. 164.
 Aquarum campae. I. M. 315. XI. M.
 316.
 cultor. XIV. M. 4.
 cumulus. XV. M. 308.
 decussis. XV. M. 266.
 facies. VIII. M. 716.
 limes. XVIII. Ep. 133.
 montes. I. T. II. 19.
 nomen. IV. M. 534.
 oblector. II. F. 239.
 Rex. IV. M. 17.
 tempesta. IV. M. 344.
 vider. XIX. Ep. 181.
 ulus communis. VI. M. 349.
 Aquas accipere. II. Ant. 349.
 addere. II. Am. X. 14.
 aequius adpiter. II. 470.
 canis facere pulvere iacto. II. 390.
 ceterae humine pleno. V. T. IV. 10.
 coeeter apta. VI. F. 413.
 concitare. VIII. Ep. 43. III. Ant. 174.
 coronam silva. V. M. 338.
 eurrentes tenere cuminis. II. F. 84.
 contere. II. Sub. 94. I. ex P. III. 76.
 dubit ignis. I. T. VII. 4.
 despectus. XV. M. 699.
 famulus tradidit Rhemus. I. F. 286.
 fudere renipio. III. F. 306.
 fugit mergus. I. ex P. VI. 52.
 fundere in mare. III. Am. II. 14. V.
 T. VI. 44.
 fundit Anigros, quas contingere no-
 lis. XV. M. 232.
 funde. III. M. 188. VI. F. 449.
 haurit alveus. III. F. 192.
 implere piscinas. IV. F. 106.
 incertus cretosc Macandros. VIII. M.
 166.
 inclinare ad litura Trojae. XI. M.
 202.
 infernas adios. I. T. V. 20.
 inclinare. II. Am. XI. 18.
 inuicis sine vortice. V. M. 387.
 inuicis Gecia implere. I. T. X. 14.
 inuicis. IV. M. 448.
 inuicidas patere agit rivus. I. F. 404.
 inuicidas accipere ore. I. T. II. 36.
 nullis hostis sequens. I. ex P. II. 88.

Aquas obstantes dividere. VI. F. 740.
 possidere. IV. F. 600.
 potare. Rem. 749. III. ex P. I. 22.
 praebere. III. F. 275.
 prohibere. VI. M. 349.
 quacere in aquis. II. Am. II. 44.
 redundatas sumine cogere. III. T. X.
 32.
 fecit tamos. III. Am. XII. 34.
 servare in mare. III. Ant. 94.
 fistere. III. Am. VI. 2.
 fulcare. IV. M. 706.
 sustentare. ad Liv. 219.
 tonnes ejaculatur fistula. IV. M. 124.
 transire maris. IV. ex P. V. 6.
 turbare lacinias. II. M. 475.
 vix capit alveus. ad Liv. 226.
 vomere. Rem. 720.
 ad Aquas illas deverti, in quibus offen-
 dit naufragus puppis. IV. ex P. XIII.
 22.
 in Aquas extenuari. V. M. 428.
 Gecia litosis adus naufragus. IV. ex
 P. IV. 8.
 mergere brachia. III. M. 420.
 mittere purgamina mentis. XV. M.
 328.
 tumidas redit naufraga puppis. II.
 T. 18.
 per Aquas ferri. IV. F. 277.
 medias bibuntur vina. VI. F. 780.
 non tentatas cucurrit prima ratis. III.
 T. IX. 9.
 petere flammam. XVI. Ep. 122.
 Aquas admittis laei pronus. ad Liv.
 350.
 admotis accendere lignum. XV. M.
 311.
 adhaesere. III. T. III. 7.
 Almoius lavare dominum sacraque.
 IV. F. 340.
 Coctis obtusa classis. VI. F. 194.
 disculis reddere aera purum. II. T.
 56.
 duabus passatur una terra. VI. F.
 494.
 exire. IV. M. 713. VI. F. 474. IV. ex P.
 IX. 74.
 exsistat puppis. V. T. XI. 14.
 fescere nomen. I. T. I. 90.
 inamori. VII. M. 570.
 impotuntis mergit homines Captha-
 reus. XIV. M. 481.
 irrorare cinem. VII. M. 390.
 Lethaeis non dabuntur scapula mea.
 III. Ant. 340.
 molis prohibentur vix Jazyges. Sec.
 II. T. 192.
 mergi. V. M. 591.
 neclatets ali. VII. M. 707.
 non tumidas torza Charybdis. I. Sub.
 34.
 obstrepi. VI. F. 10.
 praecipitatur lux. IV. M. 92.
 recipere aliquam. V. F. 711.
 redundatis anme fossa madebat. VI.
 F. 402.
 respergere. XIV. M. 604.
 satium. VIII. M. 335.
 solitis si cymba vacat. V. T. XII. 23.
 spargere adius. VI. F. 157.
 stygius moxus fura. I. Sub. 62.
 subdere. IV. M. 724.

suis repellere bella. III. T. X. 8.
 tactis lavare. II. F. 192.
 vestris secundus venet Zephyrus. VI.
 F. 745.
 ab Aquis suis mittere ad Styga. V. T.
 II. 74.
 fugit nox. IV. M. 92.
 in Aquis vestris lumina aliud munes.
 VI. F. 544.
 sub Aquis invenit Helicon, & Datin.
 Achidias urbes. XV. M. 294.
 Aquarius levis. II. F. 457.
 Aquaticus Aulter. II. M. 813. II. ex P.
 II. 80.
 Aquaticus lotos. XV. Ep. 119. IX. M.
 247.
 Aquila luctans. VI. M. 104.
 Romana. V. F. 386.
 Aquilam in te timebam. I. Am. X. 7.
 Aquilas fugere. I. Ant. 117.
 perdidit Caesius. VI. F. 465.
 refecit. V. F. 593.
 sequi. Hex. F. VIII. 72.
 Aquilo Sichonius. XI. Ep. 13.
 Aquilonis alis inhorruit hiems. II. 201.
 commoti vix. III. T. X. 17.
 Aquilone contenti funes fludunt. I. T.
 XI. 19.
 creati juvenes. VII. M. 1.
 Aquilones. X. Ep. 139. II. M. 322.
 gelidi. IV. F. 643.
 heci. III. T. V. 53.
 Aquilonibus proxima est Piceis. III.
 F. 401.
 pulvis Haemos. X. M. 77.
 vicinus Aulter. V. M. 285.
 Aquosus Piceis. X. M. 165.
 Sulmo. III. Am. XV. 11.
 Aquosi Pelagi. II. Am. I. 1.
 Aquosi Ida. VI. F. 15.
 Mater. III. Ep. 53.
 nubes. IV. M. 621.
 Aquosae nubes. V. M. 570.
 Ara candida ponitur Jovi Pistori. VI.
 F. 394.
 caeter luno. XII. Ep. 112.
 combibit cinorem. XII. M. 409.
 expresso cindra. III. T. XII. 21.
 decolor. III. ex P. II. 53.
 & porus tuis. I. Ep. 110.
 facta per manus antiquas. III. Am.
 XII. 10.
 facta sine arte. III. Am. XII. 70.
 firma sit dextra mea. V. T. VI. 14.
 fugae esse. II. ex P. V. II. 62.
 fumosa. II. Am. XII. 33.
 funeus. II. 192.
 inhumanis. XII. M. 260.
 Jovis est media. IV. M. 754.
 Patis. II. F. 122.
 Phoebeis sine igne fuit. V. F. 306.
 postis. II. M. 199.
 profuit federa. V. M. 17.
 reperta fontibus. IV. T. V. 2.
 stunda de coribus. XXI. Ep. 99.
 submover manus nullas. V. T. II. 44.
 Taurica. IV. T. IV. 64.
 Thestalis. XIII. Ep. 112.
 Triviae. IV. T. IV. 73. III. ex P. II. 72.
 turicema. III. Ant. 391.
 viridis. V. T. V. 9.
 Aene imponitur canis. IV. F. 544.
 incedit caput. V. M. 104.

fons repellere bella. III. T. X. 8.
 tactis lavare. II. F. 192.
 vestris secundus venet Zephyrus. VI.
 F. 745.
 ab Aquis suis mittere ad Styga. V. T.
 II. 74.
 fugit nox. IV. M. 92.
 in Aquis vestris lumina aliud munes.
 VI. F. 544.
 sub Aquis invenit Helicon, & Datin.
 Achidias urbes. XV. M. 294.
 Aquarius levis. II. F. 457.
 Aquaticus Aulter. II. M. 813. II. ex P.
 II. 80.
 Aquaticus lotos. XV. Ep. 119. IX. M.
 247.
 Aquila luctans. VI. M. 104.
 Romana. V. F. 386.
 Aquilam in te timebam. I. Am. X. 7.
 Aquilas fugere. I. Ant. 117.
 perdidit Caesius. VI. F. 465.
 refecit. V. F. 593.
 sequi. Hex. F. VIII. 72.
 Aquilo Sichonius. XI. Ep. 13.
 Aquilonis alis inhorruit hiems. II. 201.
 commoti vix. III. T. X. 17.
 Aquilone contenti funes fludunt. I. T.
 XI. 19.
 creati juvenes. VII. M. 1.
 Aquilones. X. Ep. 139. II. M. 322.
 gelidi. IV. F. 643.
 heci. III. T. V. 53.
 Aquilonibus proxima est Piceis, III.
 F. 401.
 pulvis Haemos. X. M. 77.
 vicinus Aulter. V. M. 285.
 Aquosus Piceis. X. M. 165.
 Sulmo. III. Am. XV. 11.
 Aquosi Pelagi. II. Am. I. 1.
 Aquosi Ida. VI. F. 15.
 Mater. III. Ep. 53.
 nubes. IV. M. 621.
 Aquosae nubes. V. M. 570.
 Ara candida ponitur Jovi Pistori. VI.
 F. 394.
 caeter luno. XII. Ep. 112.
 combibit cinorem. XII. M. 409.
 expresso cindra. III. T. XII. 21.
 decolor. III. ex P. II. 53.
 & porus tuis. I. Ep. 110.
 facta per manus antiquas. III. Am.
 XII. 10.
 facta sine arte. III. Am. XII. 70.
 firma sit dextra mea. V. T. VI. 14.
 fugae esse. II. ex P. V. II. 62.
 fumosa. II. Am. XII. 33.
 funeus. II. 192.
 inhumanis. XII. M. 260.
 Jovis est media. IV. M. 754.
 Patis. II. F. 122.
 Phoebeis sine igne fuit. V. F. 306.
 postis. II. M. 199.
 profuit federa. V. M. 17.
 reperta fontibus. IV. T. V. 2.
 stunda de coribus. XXI. Ep. 99.
 submover manus nullas. V. T. II. 44.
 Taurica. IV. T. IV. 64.
 Thestalis. XIII. Ep. 112.
 Triviae. IV. T. IV. 73. III. ex P. II. 72.
 turicema. III. Ant. 391.
 viridis. V. T. V. 9.
 Aene imponitur canis. IV. F. 544.
 incedit caput. V. M. 104.

Pueri VII. M. 652.
 qui ann. VII. M. 651.
 Pueri VII. M. 650.
 Pueri hinc inde comparat Philonem.
 VIII. M. 719.
 cum Baccho pueri locutus VIII. M. 795.
 Sacerdos efficit. XX. Ep. 61.
 omnia sua XVI. Ep. 177.
 Sacerdos canis suus, argento. II. ex P.
 VIII. 3.
 Sacerdos cultus. XVII. Ep. 222.
 dici debet nemo ante obitum super-
 monne iuniora. III. M. 156.
 Jurensis I. Am. VIII. 23.
 Sacerdos facere aliquem. I. M. 559. lb.
 207.
 equos & quodis est numerus. III.
 T. XII. 27.
 Sacerdos rursus, quos funera manent.
 XI. M. 159.
 Sacerdos rursus I. Am. XV. 34.
 Sacerdos XVII. Ep. 182.
 Sacerdos tempus. VIII. M. 797.
 Sacerdos regni. XII. Ep. 29.
 Sacerdos Pelaeus. XII. M. 237.
 Sacerdos I. Am. 75. X. M. 44. III. T. I.
 61. lb. 177. 356.
 Sacerdos IV. M. 652.
 Sacerdos prohibere aliquem anas. V. M.
 101.
 Sacerdos bellator. III. Am. 159.
 Sacerdos sacerdos. V. F. 373.
 Sacerdos gladius parat. III. Ep. 122.
 Sacerdos bellator. III. Am. 159.
 Sacerdos. XV. M. 362. II. F. 12.
 Sacerdos Diva. I. T. V. 76.
 Sacerdos VIII. M. 264.
 Sacerdos H. T. 321.
 Sacerdos III. F. 1.
 Sacerdos Deus. II. F. 270.
 Sacerdos. III. M. 101.
 Sacerdos Deus. II. M. 795. III. F. 124. IV.
 ex P. I. 31.
 Sacerdos II. Am. III. 1.
 Sacerdos V. M. 65.
 Sacerdos III. F. 79.
 Sacerdos IV. M. 719.
 Sacerdos domi. II. ex P. I. 31.
 Sacerdos deus. V. F. 370.
 Sacerdos. XIV. Ep. 61.
 Sacerdos cultus. III. M. 334.
 Sacerdos anas. III. T. II. 73.
 Sacerdos. II. Am. 672.
 Sacerdos. V. M. 177.
 Sacerdos duoque Tuto dicitur. VI. F.
 101.
 Sacerdos Pueri. XII. M. 657.
 Sacerdos IV. T. VI. 9.
 Sacerdos X. Ep. 156.
 Sacerdos XI. M. 356.
 Sacerdos bellator. II. Am. XII. 9.
 Sacerdos XII. M. 294.
 Sacerdos III. Ep. 222.
 Sacerdos II. F. 371.
 Sacerdos VIII. M. 177.
 Sacerdos XVI. Ep. 351.
 Sacerdos XII. M. 3. XII. M. 237.
 Sacerdos XII. Ep. 7.
 Sacerdos XII. M. 106.
 Sacerdos XII. Ep. 123.
 Sacerdos I. Am. 2. I. Am. XII. 17.

dux. IV. T. II. 18.
 formidine trepidare. III. T. X. 67.
 iunioris pacis. II. Am. XIV. 1.
 labor. XIII. M. 376.
 meta vota mensi delubra. VI. F. 242.
 praenuntiis hausa. VI. F. 207.
 flamma captaque. II. ex P. I. 46.
 tempora XII. Ep. 22.
 tumulus. XVI. Ep. 369.
 Bello pro tempore belli. VIII. M. 19.
 capere aliquem. IV. ex P. VIII. 74.
 certare. III. T. XI. 27.
 cunctator. XII. M. 592.
 delictare. XIV. M. 567.
 feroci adfuerit genus. XV. M. 452.
 ferax. XI. M. 294.
 habitis setas. I. Am. IX. 3.
 imponere finem. VIII. M. 68.
 insuperabile caput. XII. M. 613.
 iungere sibi regna Asyptaleto. VIII.
 M. 452.
 maior & sevo. XII. M. 623.
 obnoxia nulla terra. I. ex P. VIII. 73.
 perdere annos. II. Am. XIV. 1.
 pueri. III. F. 377.
 pueri. I. ex P. VII. 27.
 fero imposita est manus. XIII. M. 402.
 folliciatae aliquem. V. F. 49.
 togisque Maximo juvenoni. II. ex P.
 I. 61.
 uilis dextra tibi. XIII. M. 36.
 uiles equi. XIV. M. 321.
 cum bello ad mibi. I. F. 253.
 de bello quantum superest. II. F. 748.
 in bello adjuvat remus olivae parat.
 I. ex P. I. 31.
 Bellum adferre in partiam. XIII. M. 5.
 deponere. VIII. M. 67.
 fecit injuria. II. F. 433.
 nomen. VII. M. 282.
 fundit haec atrox, at illa gerit. VI.
 F. 86.
 ad bellum compellere aliquem. V. M.
 276.
 mittere aliquem. II. F. 256.
 bella aspera. VIII. Ep. 26. II. F. 376.
 civica. I. ex P. II. 126.
 coelifica. II. Am. I. 11.
 condita. I. F. 224.
 confusa. XI. M. 14.
 condita. III. Am. VIII. 59.
 dicit. I. ex P. VIII. 6.
 fusa. III. Ep. 123. XIII. Ep. 69. XVI.
 Ep. 339. XVII. Ep. 247. II. Am. VI.
 27. II. Am. XII. 21. III. Am. 192. ad Liv.
 59. VII. M. 112. XI. M. 229. III. F. 5.
 V. F. 156. II. T. 360. V. T. X. 25.
 II. ex P. V. 61. IV. ex P. II. 43.
 ferens. XIII. Ep. 64. I. Am. 127.
 fortia. Rem. 373. ad Liv. 363.
 -gerenda fori. III. T. XIII. 10.
 nodurna. I. Am. IX. 25.
 parvum alicui. Rem. 2.
 pericula manu Komulo. II. F. 282.
 propinqua. III. F. 104.
 propitius. IV. T. 676.
 Troica. I. ex P. X. 14.
 tenent. VII. Ep. 121.
 viciniam. I. Am. I. 7.
 Bells acia geri. lb. 644.
 canes. II. Am. XVIII. 12. V. M. 379.
 dicere. II. Am. I. 11. II. Am. XVIII.

Bella sunt per maria. II. Am. 479.
 ferre. VIII. Ep. 26.
 ferre in Phrygia. I. Sub. 24.
 fringere. ad Liv. 452.
 gerenda mandare alicui. Rem. 160.
 gerenda sequi. II. Sub. 77.
 genere. XIII. Ep. 38. 24. XIV. Ep. 11.
 III. Am. VIII. 58. III. Am. 31. ad
 Liv. 368. VIII. M. 44. XIII. M. 413.
 XIV. M. 572. 776. V. F. 59. II. T.
 176. 236. V. ex P. VIII. 73. lb. 159.
 gerere per aliquem. II. T. 173.
 gerunt venti. XI. M. 491.
 instructa genere. XIV. M. 529.
 irrequieta genere. II. T. 216.
 iusta facere pro aliquo. VIII. M. 54.
 minas. XIII. M. 662. XV. M. 773. T.
 X. 15.
 movere. V. Ep. 96. XIII. Ep. 64. II.
 Am. VI. 25. II. Am. XII. 21. II.
 M. 493. XII. M. 621.
 movere in aliquem. III. Am. XII. 4.
 obit Caesar pro Caesare. II. T. 310.
 parare. VII. M. 456. V. F. 701.
 prospera genere. ad Liv. 382.
 relinquere viris. XII. M. 476.
 repellere aquis suis. V. T. X. 8.
 fontis. II. T. 529.
 tenere. I. F. 697.
 tuum. II. F. 699.
 tradere non agenda poeta. II. Am.
 182.
 transferre. XII. M. 25.
 veteri. V. T. X. 26.
 ad Bella coire. IX. M. 41.
 legere viros. VII. M. 669.
 patent reditus. I. F. 279.
 prouipi Quintus. III. F. 277.
 sequi aliquem. VII. M. 612.
 uti sagittis. Rem. 25.
 in Bella habebit nos fuos ut parat.
 caeli. XV. M. 221.
 ire. III. Am. 3.
 ruere. I. Sub. 125.
 Bellis imponere manum supremam.
 Rem. 114.
 inferre se. III. M. 117.
 operam dare. Rem. 195.
 utilis. II. Am. 710.
 Bella puella. I. Am. IX. 6.
 Belus praefens. IV. M. 613.
 Bene cavetur per mala nostris. III. ex
 P. I. 101.
 canus. I. Ep. 44.
 cedere. VIII. M. 361. V. T. XII. 41.
 celare. I. Am. IV. 47.
 celare amorem. XII. Ep. 37.
 claudere januas. ad Liv. 69.
 clausa creta Pandore ante. I. ex
 P. III. 39.
 compositi amores. II. Am. 35.
 compositum per. ad Liv. 267.
 conuenire. Rem. 471.
 cultus. I. Am. 511.
 cumulare se. Rem. 551.
 curit ad minimum aurum ratio. I.
 T. X. 3.
 desperare salutem. III. ex P. VII. 33.
 devovere. V. T. VII. 33.
 dicere alicui. I. Am. VIII. 107. lb. 661.
 dispositae coniac. III. ex P. III. 16.
 esse. IV. F. 329.

Bene est. III. ex P. X. 6.
 bene. II. Am. 647.
 bene omni. I. Am. II. 70.
 bene animo. I. ex P. III. 27.
 funditae opes. XIV. M. 583.
 iustus. XIII. Ep. 117.
 iugere se. XIV. M. 675.
 iugere. III. T. IV. 25.
 iugare. III. Am. VIII. 7.
 iugis flammis sub Caesare. VI. F.
 457.
 iugis de aliquo. VII. M. 854. IV. ex
 P. II. 46.
 iugis fulmen. II. Am. I. 16.
 iugis. XII. Ep. 5.
 iugis. XV. Ep. 67.
 iugis meorum. I. T. VII. 15.
 iugis. X. Ep. 127.
 iugis. I. Am. II. 45. I. ex P. VI. 4.
 III. ex P. II. 49.
 iugis aliquem. II. Am. XVIII. 39.
 III. Am. 51. V. T. IV. 50. II. ex P.
 III. 48.
 iugis principium ritus. V. T. 636.
 iugis. V. Ep. 107. IX. Ep. 27.
 iugis amor. Mod. 50.
 iugis coniac. III. F. 461.
 iugis mittere tempus. II. Am. III.
 18.
 iugis fert navis modo facta. IV.
 T. VI. 35.
 iugis. III. Am. 461.
 iugis. II. ex P. III. 53.
 iugis. I. ex P. V. 52.
 iugis. I. Am. III. 15.
 iugis. III. T. III. 35.
 iugis. I. Am. 461.
 iugis. XX. Ep. 90.
 iugis. I. Am. 45. I. T. V. 7.
 iugis. V. F. 327.
 iugis oleae. V. F. 265.
 iugis. I. Am. 461.
 iugis. III. M. 141.
 iugis. V. F. 264.
 iugis. III. ex P. VII. 9.
 iugis. II. Am. II. 33.
 iugis. I. Am. 739.
 iugis. III. F. 427. III. T. IV. 25.
 non bene iudicet. I. M. 9.
 qui parat Hellen. III. T. XII. 3.
 iugis. II. T. 203.
 iugis. I. Am. X. 37.
 iugis. III. Ep. 11. VI. Ep. 24. VII. Ep.
 30. XI. Ep. 108. III. M. 14. XI. M.
 260. V. F. 278. VI. F. 512. V. T. X.
 30.
 iugis. Ajax fuerit. XIII. M. 254.
 iugis. I. Am. X. 56.
 iugis. V. F. 174.
 iugis. IV. F. 355.
 iugis. XI. M. 16. IV. F. 181.
 iugis. I. M. 106.
 iugis. III. M. 278.
 iugis. III. T. X. 5. IV. T. I. 67.
 iugis. XII. M. 342.
 iugis. III. F. 532.
 iugis. II. Am. X. 34.
 iugis. XII. Ep. 10.
 iugis. VII. Ep. 62.
 iugis. II. Am. XI. 6. V. T. III. 24.
 iugis. II. Am. 506.
 iugis. III. T. V. 34.

Biber damum dulces. V. M. 457.
 fontis. XIV. Ep. 97.
 frusta mei. III. T. X. 24.
 in amne medio. Rem. 334.
 loc. III. Am. X. 22. IX. M. 377. V. F.
 498.
 lac lacinae IX. M. 614.
 lacrimas. XV. Ep. 62. III. T. IV. 40.
 T. V. 14.
 lucc. XV. M. 334.
 merum. I. Am. IV. 52.
 multa. II. Am. 695.
 ordinae. V. F. 513.
 ore impetierit. lb. 560.
 ore peijuro. II. Am. X. 34.
 plus. Rem. 535.
 ponsa Lethae. IV. T. I. 47.
 vivo saepe sed exiguus haustibus. III.
 F. 274.
 follicio. lb. 539.
 forte. I. Am. 581.
 succos. III. Am. 187. Rem. 227. IV. ex
 P. III. 53. lb. 308.
 ubera cervae. lb. 225.
 vina. XII. M. 322. XV. M. 331.
 vinum. II. F. 580.
 undas. III. Am. 196.
 usque. I. Am. IV. 57.
 pane quae bibit alius. XVII. Ep. 80.
 I. Am. IV. 32.
 Bibendi mensura dabitur. I. Am. 589.
 Bibendo extincta non est sitis. VII. M.
 569.
 vina solte occidit. I. Am. 591.
 Bibenda cum lacte tepido papavera
 dare. IV. F. 548.
 pars lactis servatur. XIII. M. 829.
 Bibitur alicui fons Aoniis. IV. ex P. II.
 47.
 aqua ferra. I. Am. VI. 26.
 cum sale acetoque mixta palus. II. ex
 P. VII. 74.
 Bibuntur aquae dulcissae ex ipso fonte.
 III. ex P. V. 16.
 per medias aquas multa vina. VI. F.
 780.
 sine noxa luce aquae. XV. M. 334.
 Bibuntur aquae de fonte nullo. II. F. 264.
 Bibula arena. XIII. M. 907.
 medulla. IV. M. 743.
 radix. XIV. M. 632.
 Bibulae alicui. I. Am. 233.
 arenae. XIX. Ep. 201.
 lanca. VI. M. 9.
 nubes. XIV. M. 368.
 Bibulum litus. XVII. Ep. 139. II. Am.
 XI. 14.
 Bibula talia. IV. M. 729.
 Biceps forma. I. F. 230.
 Janus. I. F. 65. IV. ex P. IV. 23.
 Parnassus. II. M. 221.
 Bicolor bacca. VIII. M. 664.
 Bicolores baccae. XI. M. 254.
 Bicomiger. XIII. Ep. 33.
 Bicornis caper. XV. M. 305.
 Fannus. IV. Ep. 49. II. F. 268. V. F. 99.
 fucra. VIII. M. 647.
 Bicorni galeata nata Alexithoe. XI.
 M. 763.
 Biceps caecitudo in aere summa Jovis. I.
 F. 70.
 datus. IV. F. 927.
 folx. IV. F. 694.

Bidentis fibra. IV. F. 935.
 Bidente onerati colentes arva. I. Am.
 XIII. 15.
 Bidentes Amalufiacae. X. M. 227.
 madatae. XV. M. 575.
 Bifidi pedes. XIV. M. 309.
 Bifores fenestras. III. ex P. II. 5.
 volvae. II. M. 4.
 Biformis Janus. I. F. 29. V. F. 444.
 natus. IV. M. 387.
 Nessus. IX. M. 121.
 Odites. XII. M. 456.
 parer. II. M. 664.
 Biforcus ramus. Nux 157. XII. M. 645.
 Biforcus Lycum colla. IV. M. 24.
 Biforcus bellum. II. Am. XII. 9.
 Bimaris Corymbus. V. M. 497. IV. F.
 501.
 Ephyre. XII. Ep. 27.
 Biforcus. VI. M. 419. VII. M. 405. I.
 T. XI. 5.
 Bimater solus Bacchus. IV. M. 12.
 Bimembis forma. IX. Ep. 99.
 populus. II. Am. XII. 19.
 Bimembres. II. Ep. 71. XV. M. 283.
 rabidi. XII. M. 492.
 Bimembre tener corda cruda de porci.
 VI. F. 158.
 Bimus honor. IV. ex P. IX. 64.
 Bina manere solet nix. III. T. X. 16.
 Binae amicae. Rem. 447.
 arae. VII. M. 140.
 Binae aquora. IV. Ep. 105.
 corpora. II. Am. 72. XIV. M. 205. II.
 F. 418.
 damna ferre. III. T. VIII. 34.
 facta. VI. F. 495.
 haultia. XIV. M. 344.
 juga. XII. M. 432.
 liba. II. F. 644.
 lumina. I. M. 626.
 nomina. VIII. Ep. 10.
 ora. I. F. 96.
 pignora. VI. Ep. 122.
 regna. VI. F. 94.
 facta. I. F. 647.
 facta. II. F. 644.
 signa. V. F. 143.
 solatia. Rem. 449.
 tempora. I. F. 144.
 tropaen. IV. Ep. 66. XI. Ep. 219.
 XVII. Ep. 242. Rem. 158.
 videre. III. Am. 664.
 Binominis Aeganus. VIII. M. 609.
 Ius. lb. 417.
 Biter. I. ex P. VIII. 17.
 Bivario seta mens. Rem. 443.
 Biveneris Arctos. VIII. M. 391.
 Lycurgus. IV. M. 22. V. T. III. 39.
 Bipennis lata. V. M. 79.
 Thermodonticae. XII. M. 617.
 Bipennis facrum inhiere. VIII. M. 766.
 Bis acti natales. VIII. M. 343.
 adit me Sol. IV. F. VII. 1.
 amissa conjuge noctus esse. IV. T.
 I. 18.
 avum facere aliquem. IV. T. X. 75.
 centum. V. M. 267.
 centum anni. XI. M. 182.
 caecere. V. T. III. 26.
 Confusi esse. IV. ex P. IX. 63.
 convertere se ad occiduum. bis ad
 ortum. XIV. M. 386.

Bona est. III. ex P. X. 6.
 Bene. II. Am. 647.
 Bene omni. I. Am. II. 70.
 Bene animo. I. ex P. III. 27.
 Funditae opes. XIV. M. 583.
 Iustus. XIII. Ep. 117.
 Iugere se. XIV. M. 675.
 Iugere. III. T. IV. 25.
 Iugare. III. Am. VIII. 7.
 Iugis flammis sub Caesare. VI. F.
 457.
 Iugis de aliquo. VII. M. 854. IV. ex
 P. II. 46.
 Iugis fulmen. II. Am. I. 16.
 Iugis. XII. Ep. 5.
 Iugis. XV. Ep. 67.
 Iugis meorum. I. T. VII. 15.
 Iugis. X. Ep. 127.
 Iugis. I. Am. II. 45. I. ex P. VI. 4.
 III. ex P. II. 49.
 Iugis aliquem. II. Am. XVIII. 39.
 III. Am. 51. V. T. IV. 50. II. ex P.
 III. 48.
 Iugis principium ritus. V. T. 636.
 Iugis. V. Ep. 107. IX. Ep. 27.
 Iugis amor. Mod. 50.
 Iugis coniac. III. F. 461.
 Iugis mittere tempus. II. Am. III.
 18.
 Iugis fert navis modo facta. IV.
 T. VI. 35.
 Iugis. III. Am. 461.
 Iugis. II. ex P. III. 53.
 Iugis. I. ex P. V. 52.
 Iugis. I. Am. III. 15.
 Iugis. III. T. III. 35.
 Iugis. I. Am. 461.
 Iugis. XX. Ep. 90.
 Iugis. I. Am. 45. I. T. V. 7.
 Iugis. V. F. 327.
 Iugis oleae. V. F. 265.
 Iugis. I. Am. 461.
 Iugis. III. M. 141.
 Iugis. V. F. 264.
 Iugis. III. ex P. VII. 9.
 Iugis. II. Am. II. 33.
 Iugis. I. Am. 739.
 Iugis. III. F. 427. III. T. IV. 25.
 non bene iudicet. I. M. 9.
 qui parat Hellen. III. T. XII. 3.
 Iugis. II. T. 203.
 Iugis. I. Am. X. 37.
 Iugis. III. Ep. 11. VI. Ep. 24. VII. Ep.
 30. XI. Ep. 108. III. M. 14. XI. M.
 260. V. F. 278. VI. F. 512. V. T. X.
 30.
 Iugis. Ajax fuerit. XIII. M. 254.
 Iugis. I. Am. X. 56.
 Iugis. V. F. 174.
 Iugis. IV. F. 355.
 Iugis. XI. M. 16. IV. F. 181.
 Iugis. I. M. 106.
 Iugis. III. M. 278.
 Iugis. III. T. X. 5. IV. T. I. 67.
 Iugis. XII. M. 342.
 Iugis. III. F. 532.
 Iugis. II. Am. X. 34.
 Iugis. XII. Ep. 10.
 Iugis. VII. Ep. 62.
 Iugis. II. Am. XI. 6. V. T. III. 24.
 Iugis. II. Am. 506.
 Iugis. III. T. V. 34.

Dardanis crederet ad fides, III. M. 441.
 dardanis adun. III. M. 723.
 remaneat cecilio. II. M. 360.
 tendere gradibus. IV. Ep. 159.
 tendere in aliquem, ed. Liv. 297.
 tendere in diversis partibus. XI. M. 261.
 tendere in unum. III. T. III. 49.
 tendere in unum. I. F. 509.
 tendere obliqui. V. M. 217.
 tendere parva. IV. M. 178.
 tendere sum. VI. M. 512.
 tenere in pambus. IX. M. 317.
 tollere. V. M. 69.
 tollere ad coelum. XI. M. 141.
 tollere capulo. III. M. 665.
 venire equi post in aurum. IV. T. 10.
 Dardanis crederet, III. Art. 231.
 Dardanis unum, III. Art. 375.
 dardanis VIII. Ep. 174. Rem. 611.
 dardanis VI. F. 297.
 dardanis III. Art. 224.
 dardanis I. Ep. 119.
 dardanis I. Art. 216.
 dardanis V. T. VIII. 20.
 dardanis ad Liv. 121.
 dardanis IV. M. 691.
 dardanis VIII. Ep. 188.
 dardanis III. M. 237.
 dardanis III. Art. 211.
 dardanis Rem. 526.
 dardanis III. Art. 471.
 dardanis III. Art. 117.
 dardanis V. T. III. 70.
 dardanis VIII. Ep. 237.
 dardanis dardanis voto men. II. Art. 11. 36.
 dardanis I. T. X. 11.
 dardanis XV. Ep. 21. III. Art. 261.
 dardanis mactatum. V. T. VII. 1.
 dardanis IV. Ep. 128.
 dardanis V. M. 431.
 dardanis III. Art. 211.
 dardanis III. Art. 176.
 dardanis III. M. 124.
 dardanis III. Ep. 121.
 dardanis III. Ep. 67. I. Art. 11. 11.
 dardanis VIII. Ep. 94.
 dardanis III. Art. 136.
 dardanis XVIII. M. 442. III. Art. 21. 2.
 dardanis XV. Ep. 4. V. F. 654.
 dardanis IV. F. 692.
 dardanis VIII. Ep. 73. II. Art. 431. I. M. 411. III. M. 777. VI. F. 495. I. T. V. 12.
 dardanis II. Art. 211. 1.
 dardanis II. quod ubi perit. III. Art. 1. 61.
 dardanis I. Art. 37.
 dardanis V. M. 32.
 dardanis III. Art. 14. 12.
 dardanis VI. 11. 25.
 dardanis V. F. 423.
 dardanis II. Art. 12.
 dardanis mensura capillis incoenatis. IX. M. 742.
 dardanis II. Art. XVII. 21.
 dardanis vobis futura rad. sibi. Ib. 164.
 dardanis vobis prospera. II. Art. 14. 11.
 dardanis XVIII. Ep. 109.
 dardanis vobis a. III. Art. 31.

non Brevisora filia vinee dant. V. T. X. 46.
 Brevisortus curis. XV. M. 329.
 Brevisortus cibus. II. M. 517.
 Brevisortus roca. III. M. 167.
 Brevisortus fud. hollis. II. Art. IV. 31.
 Brevisortus adfuit. II. M. 793.
 Brevisortus. VI. F. 532.
 Brevisortus. III. F. 297.
 Brevisortus. XX. Ep. 69. II. Art. 713. III. Art. 189.
 Brevisortus. Rem. 777.
 Brevisortus ancilla. II. Art. VIII. 11.
 Brevisortus taciturnus nunquam jurat Achil-les. Rem. 713.
 Brevisortus videtur. II. Art. XVI. 39.
 Brevisortus acuosos domare. XV. M. 713.
 Brevisortus. IV. M. 11.
 Brevisortus. XII. M. 459.
 Brevisortus. IV. F. 232.
 Brevisortus. V. M. 107. Ib. 517.
 Brevisortus geidra. IV. T. VII. 1.
 Brevisortus non fecit mihi diis angustior. V. T. X. 8.
 Brevisortus novi solis prima est. I. F. 163.
 Brevisortus sexta. IV. Art. P. III. 49.
 Brevisortus miscetur actas. Ib. 17.
 Brevisortus grandis IV. Art. VII. 24.
 Brevisortus. I. T. XI. 32.
 Brevisortus. IV. Art. P. V. 4.
 Brevisortus hodie. IV. M. 159.
 Brevisortus hodie. II. Art. IV. 25.
 Brevisortus tempus. III. Art. VI. 93.
 Brevisortus I. Art. P. 1. III. Art. P. IX. 1. IV. Art. P. VI. 1.
 Brevisortus hodie. I. Art. P. 1. 24.
 Brevisortus erat fuiti fignis innotior. II. F. 717.
 Brevisortus fecit sibi cognomen in hodie Calha-ron. VI. F. 461.
 Brevisortus Bibulides auro. IX. M. 642.
 Brevisortus Subulides hodie. IX. M. 696.
 Brevisortus Bubo funereus. X. M. 413.
 Brevisortus noquimus. Ib. 222.
 Brevisortus profanus. VI. M. 432.
 Brevisortus auget. I. Art. XII. 19.
 Brevisortus Scyppus. XV. M. 794.
 Brevisortus Eubolus Jazyx. IV. Art. P. VII. 10.
 Brevisortus Suroconatus. III. T. XII. 30.
 Brevisortus Buerina cava. I. M. 335.
 Brevisortus Buccra armenia. VI. M. 395.
 Brevisortus Buccolitis modis ludere. II. T. 538.
 Brevisortus Sulbus candidus. II. Art. 422.
 Brevisortus Demius an missus ab oris Libyis. Rem. 797.
 Brevisortus Sulbi sine corale. Mod. 61.
 Brevisortus Bulla argentea. X. M. 114.
 Brevisortus perdidit. X. M. 734.
 Brevisortus Buis. XV. M. 129.
 Brevisortus Buis. IX. Ep. 69. I. Art. 649. IX. M. 122. III. T. XI. 33. III. Art. P. VI. 41.
 Brevisortus Buisum miserabile. VI. M. 667.
 Brevisortus Buiso dico hodie fieri. XIII. M. 452.
 Brevisortus Bulla cava. III. Art. IX. 18.
 Brevisortus moesta. III. Art. V. 11. 31.
 Brevisortus thalamis. XIV. Ep. 31.
 Brevisortus vili sui, ut propozia fiant, rogare. I. Art. P. II. 172.
 Brevisortus Bulla avi pibat nepos. V. F. 426.
 Brevisortus hollis hie. XIII. M. 115.
 Brevisortus premere hodie. III. T. XI. 26.
 Brevisortus videre nunquam conjugi. VIII. M. 710.

ad Bulla Nini convenit. IV. M. 11.
 Bulla Bulla Tarafilli Conydamis re-
 sponsu est. Ib. 331.
 Bulla exire. II. F. 551.
 Bulla in Bulla corpore pabula. IV. F. 719.
 Bulla. VII. M. 500.
 Bulla. XIII. M. 721.
 Bulla dentae foliis. III. Art. 691.
 Bulla infatum. XIV. M. 137.
 Bulla multiforme. XII. M. 172.
 Bulla Phrygium. I. Art. P. II. 45.
 Bulla terebratum per foramina. III. M. 697.
 Bulla depefere crinets deconus. VII. 229.
 Bulla ora pallidiora genere. IV. M. 114.
 Bulla similitudo pillos. XI. M. 417.
 Bulla foramine longo. IV. M. 39.
 Bulla. IX. M. 452. 453. 454. 455.
 Bulla dyblidos igne ordine. Ib. 317.
 Bulla dyblida quid referam. I. Art. 13.
 Bulla Byzantia hitor. I. T. X. 31.

C.

C. Achino distorqueret ora. III. Art. 287.
 Cacumen abotus. I. M. 367.
 Cacumen. IV. F. 316.
 Cacumen fronde tenera. IV. F. 319.
 Cacumen leve. IV. F. 217.
 Cacumen molle. III. T. XII. 12.
 Cacumen palmas tremulas. XV. M. 396.
 Cacumen sublime montis. I. M. 666.
 Cacumine demus nidos. XIII. M. 419.
 Cacumen montis figi. VI. M. 311.
 Cacumen montis levare colla serpente. VII. M. 797.
 Cacumen tumulum. IV. M. 155.
 Cacumen spectant terram lilia. X. M. 102.
 Cacumen summo cendi. IX. M. 319.
 Cacumen summo fudi. XV. M. 510.
 Cacumina acuta. I. Art. 321.
 Cacumina montana. I. M. 310.
 Cacumina unda foliis. XIV. 101.
 Cacumina nudata. I. M. 326.
 Cacumina silvae. II. F. 439. III. F. 128.
 Cacumina fumma. II. M. 791. VI. M. 706.
 Cacumina feriens Sol. VII. M. 104. III. M. 91.
 Cacumina tollunt herbas. IV. F. 127.
 Cacumina aurea. III. M. 101.
 Cacumina I. F. 550. 551. 569. VI. F. 11. 11. 390.
 Cacumina Caes debita pocna venit. V. F. 64.
 Cacumina Cadaver invidium. Ib. 168.
 Cacumina tunicum. Ib. 515.
 Cacumina turpe. Ib. 319.
 Cacumina projecta. VII. M. 602.
 Cacumina Cadmei. VI. F. 513.
 Cacumina Cadmeides mares. IX. M. 404.
 Cacumina Cadmeis ars. VI. M. 217.
 Cacumina donus. IV. M. 544.
 Cacumina ignara. III. M. 287.
 Cacumina Cadmus. III. M. 3. I. F. 419.
 Cacumina Agenoides. I. Art. P. III. 77.
 Cacumina Cadmi nepos. III. M. 174.
 Cacumina Cadmo parenti aliena fectia nondi-
 melle. IV. T. III. 67.
 Cacumina Cado excipienda ancilla. II. 130.

Cadit pro occidere. III. Ep. 48. XIV. Ep. 112. XX. Ep. 176. I. Sub. 59. I. F. 177. II. F. 196. I. Art. P. 1. 76.
 Cadit. V. M. 182.
 Cadit. IX. Ep. 26. VI. F. 164.
 Cadit aut aut & fectio. I. Art. 319.
 Cadit ante foret. I. Art. 319.
 Cadit ante Jovis. IV. F. 615.
 Cadit hiepan Theriodontica. XII. M. 61.
 Cadit de dignis. XIX. Ep. 197.
 Cadit de meritis. Ib. 528.
 Cadit dextra. I. Art. 654.
 Cadit dominus. Ib. 427.
 Cadit furo. XIII. M. 498. III. F. 702.
 Cadit graviter. I. Art. P. VII. 49.
 Cadit iaculo. III. M. 119.
 Cadit ius ad obit. Ib. 518.
 Cadit igne vindice netherici. Ib. 476.
 Cadit in caput. I. Art. 547.
 Cadit in hollis. I. T. V. 23.
 Cadit in laqueo. I. Art. 646. III. Art. 591.
 Cadit in officio pios. VI. M. 259.
 Cadit in pedes. IV. M. 529.
 Cadit in pedes pennis. I. F. 821.
 Cadit in plano. III. T. IV. 17.
 Cadit in pupis. VI. F. 187.
 Cadit in sinum. II. Art. XV. 14.
 Cadit in vultus. V. M. 322.
 Cadit lacertos bumentis. I. Art. VII. 23.
 Cadit leo ignavo & sine sanguine. VIII. M. 112.
 Cadit manu parit. VI. F. 490.
 Cadit mole. V. T. XII. 13.
 Cadit nece. XIV. Ep. 12.
 Cadit non levius aliquid. V. T. III. 19.
 Cadit praecops. III. F. 754.
 Cadit pro mille pondere. III. Ep. 98.
 Cadit pro populo. XIII. M. 696.
 Cadit proum. I. M. 508.
 Cadit tignis Phoebi. XIII. M. 501.
 Cadit fomo. IV. F. 612.
 Cadit sub amnis. I. Ep. 17.
 Cadit sub milite. XIII. Ep. 71.
 Cadit tibi. IV. T. 1. 24.
 Cadit tempore Minerac. Ib. 379.
 Cadit vitute aliquid. XII. M. 313.
 Cadit vulnere. VII. M. 195.
 Cadit Confil ad hoste Marfo. VI. F. 364.
 Cadit a mento languida facta manus. III. F. 26.
 Cadit 290. I. F. 16.
 Cadit innoto pelor. XVII. Ep. 96.
 Cadit Amulius. III. F. 67.
 Cadit IV. Ep. 172. Rem. 204.
 Cadit Anles. XIV. M. 173.
 Cadit Cera. I. Art. XV. 12.
 Cadit cetera pro virgine nulli. I. F. 388.
 Cadit cultor a cultu suo. XII. Ep. 18.
 Cadit e capillis. I. Art. P. V. M. 615.
 Cadit ene patris Iulius. IV. F. 55.
 Cadit copus. I. Art. XIII. 30.
 Cadit Eamus. VIII. M. 2.
 Cadit Fomo prima ovis. IV. F. 632.
 Cadit fides. I. Art. P. III. 10.
 Cadit flos. III. Art. 30.
 Cadit forma illa in Deas. XVIII. Ep. 68.
 Cadit hantus. Hal. 47.
 Cadit Hecor. I. Art. 619.
 Cadit hollis Coelibus. I. F. 320.
 Cadit in plagam cervus. III. Art. 433.

Cadit ingenium vultu tuo. I. F. 18.
 Cadit in unius. XVIII. Ep. 2.
 Cadit in metu. II. Art. XIII. 4.
 Cadit Mezentius. IV. F. 395.
 Cadit mus in vas. Nux. 66.
 Cadit ramus. II. Art. 650.
 Cadit fomo altera ovis. IV. F. 395.
 Cadit spes. IX. Ep. 47. XIII. Ep. 124. II. T. 146. I. Art. P. II. 61. I. Art. P. VI. 36.
 Cadit stella. I. F. 295.
 Cadit stella de coelo. II. M. 322.
 Cadit Taurus. XIV. M. 573.
 Cadit victima. VI. F. 160.
 Cadit victima pro reditu. II. Art. XI. 47.
 Cadit victima vota. VII. M. 169.
 Cadit non Cadit in mores feritas. I. Art. P. VI. 5.
 Cadit agmina. I. Art. IX. 24.
 Cadit animi. XI. M. 537.
 Cadit animique manusque illis. VII. M. 347.
 Cadit capilli. III. Art. 161.
 Cadit cornu cervo. Mod. 59.
 Cadit corpora, inferisque cadunt. XIII. M. 615.
 Cadit de corpore toto guttae. V. M. 613.
 Cadit fulminia. VII. Ep. 72.
 Cadit guttae in terram. VII. M. 283.
 Cadit imbres. XI. M. 516.
 Cadit lacerti. II. Art. V. 42.
 Cadit lacrimae. XIV. Ep. 68. XXI. Ep. 194. VI. M. 195. Ib. 242.
 Cadit lanae gregibus. VII. M. 541.
 Cadit manibus tabellae. Rem. 667.
 Cadit membra languida. XXI. Ep. 116.
 Cadit per munda vulnere fratres. III. M. 223.
 Cadit Pergama manibus Danalis. Rem. 66.
 Cadit poma. Nux. 71.
 Cadit poma ramis. VII. M. 585.
 Cadit quot neget posse iacere. I. Art. IX. 30.
 Cadit setae. XII. M. 303.
 Cadit tela retusa. XII. M. 496.
 Cadit Troja simul Priamusque. XIII. M. 404.
 Cadit vaccae. III. Art. V. 11.
 Cadit vela. I. Art. 379. III. F. 385.
 Cadit verba. III. Ep. 98.
 Cadit Viris tela animusque. III. F. 225.
 Cadit non adeo Cecidi. V. T. VIII. 1. 364.
 Cadit ut Cecidi. III. T. V. 5. V. T. I. 9.
 Cadit Cecidit & femina ferro. XIII. M. 498.
 Cadit abor. XII. M. 167.
 Cadit Capaneus. IV. T. III. 63.
 Cadit dextra viditque victima. I. F. 131.
 Cadit fato pari utrique Confil. IV. T. X. 6.
 Cadit ferro umbra Caesaris. III. F. 702.
 Cadit Fortuna Phrygium. XIII. M. 435.
 Cadit qua vindice Loucon. Ib. 310.
 Cadit Rhoetus. V. M. 329.
 Cadit telis suis Hasdrubal. VI. F. 770.
 Cadit Ceciditum altae Mycenae. XV. M. 438.
 Cadit bis sex. XV. M. 534.
 Cadit ignes melli. III. F. 287.
 Cadit lacrimae. II. F. 757.
 Cadit nimbi. XIV. M. 543.
 Cadit Cecidere digitis colos & fulus. IV. M. 219.
 Cadit flores. V. F. 119.
 Cadit flores tunius. V. M. 324.

Cecidit gutrae cunctae. IV. M. 614.
 Cecidit XV. M. 782.
 Cecidit manu Phineci. V. M. 109.
 Cecidit quera ora superfixi fuis. Ib. 506.
 Cecidit rofiae. V. F. 314.
 Cecidit fion herbae. XIV. M. 310.
 Cecidit tabellae manibus claspac. IX. M. 179.
 Cecidit Thebae. XIII. M. 173.
 Cecidit trecenti. I. Art. P. II. 3.
 Cecidit vulnere hanc inexpectato tauri. VII. M. 191.
 Cecidit non Cecidit animi tui. II. Art. P. III. 50.
 Cecidit agna Minerac. I. T. X. 43.
 Cecidit pars. III. T. X. 64.
 Cecidit Romani Ducis conjux. XV. M. 827.
 Cecidit sapientia. V. T. XII. 13.
 Cecidit Troja. XIII. M. 210.
 Cecidit non Cader tota Troja te fospite. XV. M. 440.
 Cecidit cuncta de rugis. I. Art. VIII. 46.
 Cecidit Cader enle virginis advena caecus. III. Art. P. II. 58.
 Cecidit hollia. III. Art. P. II. 83.
 Cecidit ne equus. IV. T. VIII. 19.
 Cecidit victima. I. F. 720.
 Cecidit victima pro templo Jovis. II. Art. P. IX. 26.
 Cecidit Caderet victima. IV. Art. P. IX. 30.
 Cecidit Caderent ne cetera. II. F. 59.
 Cecidit Cecidit Lycophrona ferunt. Ib. 51.
 Cecidit non Cecidit ingenium audibus mi-
 tor. I. T. XI. 10.
 Cecidit Cadenus. II. Art. 91.
 Cecidit dies. IV. M. 626.
 Cecidit fatore ferove. I. T. II. 53.
 Cecidit imber per genas. I. T. III. 18.
 Cecidit Phoebus. XI. M. 595.
 Cecidit tunda. I. T. II. 106.
 Cecidit Cadenus cura. II. F. 834.
 Cecidit Cadenus supponere pennas. XV. Ep. 179.
 Cecidit Cadenem miserati. XI. M. 784.
 Cecidit sustinuit aura. VIII. M. 147.
 Cecidit Cadenes haedi. XIV. M. 711.
 Cecidit lacrimae. I. Sub. 73. X. M. 508. III. T. IV. 39. 47. III. T. V. 13. II. Art. P. III. 83.
 Cecidit Cadenum genitus. V. M. 154.
 Cecidit Cadenum si fuerat Marte femino. XII. M. 610.
 Cecidit Calvus erat conditor Urbis. II. Art. XIV. 16.
 Cecidit Calvus puppi ut jam patet. II. Art. P. III. 59.
 Cecidit Calvus arces. XII. M. 582.
 Cecidit Calvum nomen. I. Art. XV. 29.
 Cecidit opus ad Liv. 361. II. T. 426.
 Cecidit Calva moenia Troion. XIII. M. 175.
 Cecidit Cadenifer. II. M. 708. VIII. M. 637. IV. F. 605.
 Cecidit venerandus. V. F. 449.
 Cecidit Caducus flos fuit. V. T. VIII. 79.
 Cecidit flos nimia levitate. X. M. 718.
 Cecidit Cadeni rivi. III. Art. VI. 91.
 Cecidit Caduca fama. IV. Art. P. VIII. 46.
 Cecidit fons. VII. M. 830. III. T. I. 45.
 Cecidit para voti nulla fit. Ib. 86.
 Cecidit sola pars parvus tui Dandi fuit. II. Art. P. VII. 48.
 Cecidit spes. XVI. Ep. 169.
 Cecidit Calvae agnate. II. Art. P. VII. 39.

Caedant frondes. II. M. 670
 laetitia. II. M. 198
 pueri. I. T. 171
 spes. IX. M. 268
 Caedunt cicutam Iovis. X. M. 718
 Caedunt folia. II. Am. XVI. 47
 signa. I. T. 199
 vicia. XI. Ep. 165
 Caedunt famulos. V. F. 178
 Caedunt fruges. VII. M. 243
 Caerena pectora forte laborum sunt.
 II. Am. VII. 27
 Caerum crevum. I. M. 24
 amor. II. F. 262
 hinc teneborum sperna. VII. M. 409
 libet. I. E. 623
 rursus. II. M. 493
 munus. II. F. 213
 amot. I. Am. VI. 37
 turbo. Non. 181
 Caesi equi. ad Liv. 129
 ignes. VIII. M. 378
 sumus. XIV. M. 171
 natus. II. F. 312
 flumini. I. M. 216
 Caesi cadunt. V. T. VI. 31
 Caesa capulo prodeat illi. III. M. 620
 deus. II. 159
 Revertit. ad Liv. 137. IV. ex P. VIII.
 26
 in hoc viro non fuit. V. E. 176
 ha. I. Am. VII. 49
 taurus. II. Am. XIV. 4. XII. M. 491
 natus. II. F. 213
 non. X. M. 278. III. T. VI. 12
 regia. II. Ep. 72
 de serena est. II. Am. XI. 16
 vi. I. Am. XVI. 31
 Caesa crinibus factis ferre. III. ex P. I.
 127
 cavata. V. M. 619. XV. M. 297
 hibet. II. 117
 laetitia. I. M. 312
 laetitia. XI. Ep. 1
 natus. XIV. M. 171
 Caesum iocum. XVII. Ep. 79
 vultus. IV. Ep. 10
 Caesa arma. II. F. 212
 iusta. IV. F. 162
 talis. VII. M. 113
 valens. VII. M. 102
 Caesat abfuit. III. T. IX. 6
 qua. II. M. 627. XIII. M. 551. XV.
 M. 243. IV. T. IV. 64
 facta. II. T. 297
 fuit. IV. T. II. 18
 hostis. II. ex P. IX. 36
 mensa. XIV. Ep. 19
 popularis. XI. M. 111
 heros. I. M. 161
 Caesit abfuit successu ovans. XII.
 M. 298
 amos. IV. M. 700. XIII. M. 162
 comitia. II. F. 213
 capite. I. M. 213
 ferinae frivoli dicitur. VII. M. 207
 feriae fructuosus. VII. M. 575
 hostis. Rom. 20
 minime manet. I. Am. VII. 37
 sanguineae torrefacta ovans. XII. M.
 24
 necesse manes. XIV. Ep. 19
 Caesum comitatorum. XIV. Ep. 19

Caesit Aemathia madafodi Philippi.
 XV. M. 214
 amenti saturati leones. X. M. 541
 bonum curare jejuniis. XI. M. 171
 cuncta. VI. Ep. 162. Rom. 28
 Dolens spargere compum. II. Art.
 135
 domini madere. XIII. M. 189
 facta reliquit Paroclus Opuntia. I.
 ex P. III. 73
 funalis sperti capilli. VI. M. 617
 gormata bimbembres ardescunt. XII.
 M. 249
 jurem credunt gaudere numen. XV.
 M. 120
 laetia est Diana. XII. M. 35
 madentes vultus. XIV. M. 199
 mea placare aliquem. XIII. M. 468
 Medulae spectata Harpo. V. M. 69
 merita nocentis opes suas ultra Co-
 ruz. I. F. 320
 merita nocentum ulcisci se. I. ex P.
 VIII. 19
 nefanda exturbare animas. XV. M.
 174
 nocent. II. ex P. IX. 67
 nova videre aliquem. I. Sub. 74
 parantur. I. Am. XIII. 5
 Phoci solvi Pelas Aedulis. II. F. 40
 pinguis equae. IX. Ep. 90
 pavori calidum telum. VIII. M. 444
 procerum adnotionem. X. M. 624
 Sacerdotis Vestae ardinguere ani-
 mas. XV. M. 774
 spectata. II. M. 442
 Caesit acuti invecocatus lupus. XI. M.
 402
 intus Melanthea. II. 603
 obtusio libellus. XI. Ep. 2
 caedat lectum adhuc. IV. M. 163
 de Caesate rapae. VI. Ep. 131
 Caesit ferarum inatuisse ferum.
 XV. M. 106
 ante colubare. IX. M. 71
 in Caesit media Vicium. XII. M. 599
 sine Caesit meorum pendere quom-
 quam. XIII. M. 497
 nocere enim. II. Am. XII. 27. 28
 prodeat epulas. XV. M. 81
 nocere regnum. XI. M. 270
 Caesit ferarum. III. M. 143
 Caesit caput. III. F. 339
 melius. Non. 137
 nemus. II. M. 412
 noctis grandibus in trantuli marmore
 verus. III. T. III. 72
 robora. VII. M. 769
 vulgus inermis. I. Am. IX. 22
 Caesit membra comit jactatis imi-
 stri. IV. F. 213
 piacta scures. IV. T. 273
 Coedat nulla actas nemus. II. M.
 412
 mala neres silvam. VIII. M. 329
 Caedi fecit. XVI. Ep. 105
 vindice non humilis. I. F. 522
 Caeditur ales Deo Nodi. I. E. 455
 hideos. II. F. 70
 custodi mis aestus. I. F. 391
 Caeduntur faza jugis. I. Am. VII. 52
 Caedenda est hortis ceja. III. F. 140
 Caesit ab arbore para rarus. II. F. 23
 advena. III. ex P. II. 38

Caesit Argus. II. M. 131
 bos. III. ex P. IV. 81
 condit. VI. F. 501
 dux Rhefus. I. Sub. 17
 ense. III. ex P. II. 58
 ferro. I. Ep. 19
 genitor. V. M. 128
 in litore rarus. XV. M. 69
 leo. Hal. 71
 matre Iys. II. Am. XIV. 20
 Pallantide caedunt Didan. VI. E. 37
 patens. XV. M. 310
 victima. II. 358
 Caesit boves. XII. M. 637. XV. M. 104
 fratres. XII. M. 603. II. 141
 hostes. XVI. Ep. 337
 plangere locuti. VI. M. 332
 sub eodem vindice. II. 401
 viii. XIV. Ep. 58
 Caesit Principus ex urbe Gohai. II.
 F. 709
 tot. XII. M. 113
 Caesit abies. V. Ep. 45
 signa. II. F. 655
 cervo Diane pro virgine. I. E. 37
 capula de more. II. F. 161
 juvenca. III. F. 375
 Medusa. III. F. 451
 pinus nondum. I. M. 94
 pinus vertice Pelicco. II. Am. XI.
 proles voluerunt est. I. F. 449
 sus. VI. F. 179
 victima. XVI. Ep. 334
 vertice Ideo pinus. XIV. M. 511
 Caesit pectora palmis. II. M. 114
 Caesit arbores. IX. M. 230
 Caesit comas per membra trahunt.
 Liv. 98
 Caesit pellicibus. I. Art. 321
 Caesit caput. XV. M. 79
 corpus. XV. M. 249
 Caesit ligna. Med. 16
 membra. XII. Ep. 130. VI. M. 47
 VI. F. 708
 Caesit aquora. II. M. 6
 argento vel auro flammae clypeo.
 II. 129
 caetere argumento longo. III.
 M. 624
 Caesit aurilla crater. VIII. M. 66
 auro balticus. XXI. Ep. 119. IX. M.
 189
 imagine mundi clypeus. XII. M.
 110
 stellas Delphin. II. F. 79
 Caesit lana. III. ex P. V. 20
 Caesitae fores. II. M. 319. VII. M.
 702
 Caesit signa simili audito. III. F. 111
 Caesit lectus. XIII. Ep. 191
 truncus. XIV. M. 663
 via. II. T. 193
 vivere sine conjuge. X. M. 245
 Caesit. XII. M. 179. 475. 476. 477
 515
 Elaeus. XII. M. 497
 jan non femina. VIII. M. 195
 Peribolus. XII. M. 172. 173
 Caesit. II. F. 135
 Caesit. XII. M. 470
 Elaeus. XII. M. 189

Caesit color. IV. ex P. X. 64
 crinis. ad Liv. 435
 Dom. III. F. 874
 dicitur. XII. M. 13
 fates. I. F. 275
 gages. II. M. 528
 imber. VII. Ep. 94
 ponus. XII. M. 838. I. T. IV. 25
 lepore. III. M. 34
 scior. IX. M. 175
 Titon. I. M. 331
 Caesit crines. V. M. 432
 Dei. II. M. 8. IV. ex P. XVI. 22
 equi. VII. Ep. 50. IV. F. 446
 fuit. IV. F. 719
 hantes. III. T. X. 29
 Caesit aqua. VIII. M. 229
 bibo. I. F. 375
 com. I. Art. 224
 mos. ad Liv. 93
 Plautus. XI. M. 398
 via. XVI. Ep. 104
 unda. Hal. 104
 Caesitae aquae. III. Art. 126. XV. M.
 699. I. T. XI. 40. III. ex P. V. 2
 gura. IV. M. 177. V. M. 633
 unda. XIX. Ep. 197. II. ex P. X. 33
 Caesitum coelum. III. F. 449
 os. ad Liv. 244
 Caesit color est. XIV. M. 555
 Lucifer. XV. M. 739
 Natus. IX. Ep. 14
 ore toto. XII. M. 895
 Caesit aboz. II. Art. 518
 locis tinn. X. M. 98
 com. I. Art. 214
 Dons. XII. M. 745
 forma matris. II. Am. XI. 12
 generis. I. F. 165
 Latiope. III. M. 341
 mater. XII. M. 214
 puppis. II. F. 112
 nuda. V. Ep. 47. VI. Ep. 67
 Caesit brachia. XII. M. 962
 frena. XV. Ep. 65
 retinenda. XII. M. 45
 in Caesit coeli tollere aliquem. XIV.
 M. 314
 ceteri nulli. II. F. 487
 Caesit. III. Am. VIII. 52. IV. ex P.
 VIII. 62
 aeternus Dis. V. T. V. 61
 stus. ad Liv. 412. II. ex P. III. 63
 Geminus. I. F. 1. IV. ex P. V. 25
 immensum. ad Liv. 404
 invictus. V. T. I. 41
 leonem. I. T. I. 50
 magus. ad Liv. 71. IV. F. 859. I. T.
 II. 3. II. T. 211. I. ex P. VIII. 24
 nati. IV. ex P. V. 21
 antilope. II. T. 27
 ostendit. V. T. VII. 8
 optatus. II. F. 617
 puer. I. Art. 203
 falvus. II. ex P. III. 98. II. ex P. V. 17
 uterque. IV. T. II. 8
 Caesit adha. III. Am. VII. 15. II. T.
 113
 natus. I. ex P. II. 115
 ares cinere. I. F. 13
 amos. Rom. 133
 arma caetere. I. F. 73
 mura. IV. ex P. IX. 125

Caesitae clementia. III. ex P. VI. 7
 conjux. III. ex P. I. 114
 domus. ad Liv. 59
 elementa. III. F. 710
 fora. III. T. I. 27
 ira. I. T. II. 61. I. T. III. 85. III. T.
 VIII. 39. III. T. XI. 19. 18. 72. III.
 T. XIII. 11. I. ex P. III. 29. I. ex P.
 IX. 28. I. ex P. X. 20. II. ex P. IV. 9
 II. ex P. VII. 35. III. ex P. III. 83
 III. ex P. IX. 27
 muons. V. T. IX. 11
 nomen. V. T. X. 52. I. ex P. X. 42
 ore laudari. ad Liv. 465
 sacrum. IV. ex P. IX. 106
 triumphus. III. T. XII. 46
 umbra. III. F. 702
 usor. ad Liv. 129
 Caesitae digna conjux. I. ex P. IV. 55
 nihil melius orbis habet. V. T. III. 38
 nil majus terra fest. I. ex P. II. 100
 a Caesitae proxime Caesit. II. ex P.
 VIII. 37
 cum Caesitae redditis est nobis Caesit.
 II. ex P. VIII. 1
 de Caesitae dicere laudes. IV. ex P.
 XIII. 23
 pro Caesitae, Caesitibusque dare tura.
 I. T. II. 104
 sub Caesitae horae leges. II. F. 141
 Caesitibus contigit virtus. I. Art. 184
 dare tura. I. ex P. IV. 55
 debere vitam. IV. ex P. XV. 3
 iuncta Livia est. II. ex P. VIII. 4
 orba tellus. II. Am. XIV. 18
 probare facta sua. II. ex P. VI. 18
 falvis. II. T. 206
 Caesitae honor. I. ex P. I. 28
 pes. II. ex P. II. 70
 sanguis. I. M. 200
 triumphus. II. ex P. I. 1
 Caesitae penates. XV. M. 864
 vultus. II. ex P. VIII. 11
 Caesitae domus. I. T. I. 70
 mens. II. ex P. I. 17
 Vestia. XV. M. 866
 Caesitae caput. III. T. V. 46. III. ex
 P. III. 68
 nomen. I. M. 201. I. F. 282. IV. T.
 II. 9
 nomen. V. T. III. 46. V. T. XI. 30
 Caesitae terrifica. I. M. 179
 Caesitae admirari. XII. M. 914
 barbe deducere. XV. M. 676
 excutere. IV. M. 491
 retinere. XII. M. 347
 videre, quam per aequora verro.
 XII. M. 961
 Caesitibus dare brachia expedienda. II.
 F. 167
 invictus Broers & Ammon. V. M.
 107
 spectatus. VIII. M. 361
 vincit si possit enses. V. M. 108
 Caesit. III. Art. 196. II. M. 243. XV. M.
 278
 Cajetes cremare. XIV. M. 441
 Calabri montes. III. Art. 409
 Calabre aquae. V. F. 162
 Calais. VI. M. 716
 Calanis. IV. ex P. I. 33
 Calanus elatus. Hal. 35
 Jovis. VII. M. 777

Calanus tenebre. XI. Ep. 3
 Calamo ducere pisces. III. M. 587
 lassare atres. XXI. Ep. 245
 Calani diuantes. I. M. 711
 lenti. Hal. 87
 Calamos hos habet hinc ora. III. ex P.
 VIII. 21
 statuere pro columinis. III. F. 529
 Calanis infouare. XI. M. 161
 sequi praemia. Rom. 208
 Calanus tenebre. IX. Ep. 73. II. Art.
 219
 in Calatho asferre dona. II. Art. 264
 Calathii. I. Art. 693
 lanquae ante totum erant. II. F. 742
 talibus. IX. Ep. 76
 Calathos implere. V. M. 393. IV. F.
 435
 in Calathos legere munera. V. F. 218
 Calathis fecerunt flores. XIV. M. 267
 cum Calathis capere colum. XII. M.
 475
 Calauria Letois. VII. M. 184
 Calcar immensum habet gloria. IV. ex
 P. II. 36
 subdere equo. II. Art. 732. Rom. 768
 II. ex P. VI. 35
 Calchas. II. Art. 737
 Calcitrare. XII. M. 249
 Calcate necros ense. IV. ex P. VII. 47
 scervos morientum. V. M. 83
 aequor. III. T. X. 39
 aliquem jacentem. II. 29
 amorem pedibus. III. Am. XI. 5
 fura pede impellit. V. T. VIII. 10
 nivem. II. M. 852
 scopulos & litora. II. Ep. 121
 scopulum. IX. M. 223
 vifera trada. III. M. 191
 Calcato hydro immittit. XIII. M. 804
 Calcata mix. II. ex P. V. 38
 Calcatae urae. II. M. 29. IV. F. 397
 Calcata viscera rumpere. XII. M. 191
 Calcatus ater. XV. M. 44
 it sub imagine Iudocini. II. Art.
 297
 peior hoste gemino. III. Art. 358. II.
 T. 478
 Calcatae ferum igne. IV. F. 698
 sinu. II. Art. 214
 Calcatae causa meliore. III. Sub. 6
 desiderio. VII. M. 731
 flammis. I. Art. 126
 medio flumine. II. M. 253
 puella. III. Am. VI. 83
 radia. II. M. 171
 sole vinoque. III. F. 731
 sub ostibus. II. M. 410
 Caler ignibus odoratis ara. III. ex P.
 III. 95
 in pectore amor. XVIII. Ep. 90
 dum Caler. I. M. 592
 Calent pectora. IV. T. I. 43
 Calere rami recentes corpore mutato.
 IX. M. 191
 Calens libum. III. F. 751
 sulfure. XIV. 86
 Calentes pueri atate & amore. III.
 Rem. 571
 Calentes arae. XII. M. 152
 cyllae. VIII. M. 671
 guttae. VII. M. 283

Capere spinas ducque saxa, II. 22.
 H. 18.
 Cassia, IX. M. 913.
 tela, III. M. 127. VII. M. 166.
 tela man. XIV. Ep. 24.
 vestimenta, I. Am. XII. 29.
 vites arborum, VII. M. 417.
 urbecum, I. ex P. VIII. 15.
 urbes, II. F. 159.
 vulgata, IV. F. 707.
 vitibus pascere, I. M. 713.
 Capre Achaja populus, VIII. M. 263.
 clypeum ferina, III. Art. 116.
 cibaria urta, III. Am. IX. 20.
 vitibus amos, III. Am. VI. 36. I. M. 141.
 vitibus ager, ad Liv. 216.
 vitibus pedes, VII. M. 153.
 vitibus fructus, VII. M. 297.
 vitibus mos via domus ulla, IV. ex P. IX. 16.
 vitibus duas locas, ad Liv. 61.
 vitibus latus, I. Am. VI. 4.
 vitibus annua Condit, II. F. 251.
 vitibus cernis rebelle, III. Art. 165.
 vitibus cerni, II. Am. II. 49.
 vitibus vitibus, I. T. III. 23.
 vitibus in, Num. 2.
 vitibus mens generos, III. T. V. 12.
 vitibus nuda via liber, II. T. 150.
 vitibus throna telata, III. F. 150.
 Caprea: aliquid gaudia domum.
 Num. 291.
 vitibus vitibus, I. Art. 134.
 vitibus pueri, I. Art. 139.
 vitibus vitibus, XVI. Ep. 173.
 vitibus vitibus, Rem. 191.
 vitibus vitibus, IV. T. VI. 19.
 vitibus vitibus, VI. M. 166.
 vitibus vitibus, III. T. 11.
 vitibus vitibus, I. ex P. V. 7.
 vitibus vitibus, VII. M. 597.
 Caprea: vitibus Gabior, H. F. 75.
 Caprea: Achilles Adida, XX. Ep. 59.
 vitibus vitibus, I. F. 129.
 vitibus vitibus, IV. M. 170.
 vitibus vitibus, IV. F. 110.
 vitibus vitibus, III. Am. VI. 13.
 vitibus vitibus, XVII. Ep. 185.
 vitibus vitibus, I. F. 293.
 vitibus vitibus, XVI. Ep. 123.
 vitibus vitibus, XIV. M. 514.
 vitibus vitibus, III. F. 12.
 vitibus vitibus, V. M. 114.
 vitibus vitibus, I. M. 75.
 vitibus vitibus, III. F. 193.
 vitibus vitibus, III. F. 193.
 vitibus vitibus, I. T. III. 11.
 vitibus vitibus, III. F. 193.
 vitibus vitibus, I. F. 261.
 vitibus vitibus, I. Art. 12.
 vitibus vitibus, I. M. 105.
 vitibus vitibus, Rem. 169.
 vitibus vitibus, I. F. 651.

Capientibus pitem vultus aptos in-
 ducit, VIII. M. 854.
 Capior, II. Am. IV. 13.
 Capri ab arte, II. Am. XII. 4.
 ab hoste, II. T. 124.
 abici, I. Art. 81.
 annis crescentibus, I. Art. 67.
 apta est mens dominas, I. Art. 312.
 arma, VI. F. 128.
 arte pro decipi, III. F. 124.
 conditione, XXI. Ep. 137.
 credulitate, I. ex P. I. 44.
 munditia, III. Art. 132.
 parte quilibet, II. Ep. 14.
 pectora possunt, XVII. Ep. 92.
 posse, XX. Ep. 43.
 posse puellas, I. Art. 169.
 potest simplicitas, XXI. Ep. 104.
 primis annis, I. Art. 67.
 sine Marte, III. M. 140.
 Trojam fera sinebant, XIII. M. 139.
 vitibus, I. Art. 453.
 Capitur honore turis Deus, II. T. 76.
 mente sola voluptas, IV. ex P. IX. 17.
 Capiturum luminis aliquo, XVI. Ep. 112.
 pitem pitem ab hannis, I. Art. 767.
 Capiturum Thebes a puero herant, III. M. 133.
 Capiturum cura Troja, I. T. III. 26.
 Capiturum amozor, III. Art. 191.
 amor, I. Ep. 76. XV. Ep. 63. VI. M. 461. VIII. M. 124. 451. IX. M. 110. II. F. 181.
 arte nova, I. M. 709.
 cupiditate nostri, XIII. M. 762.
 cupiditate vitibus, VI. F. 119.
 dulcedine, I. M. 709.
 dulcedine stentium, XI. M. 170.
 opus de grege, IV. Ep. 22.
 forma, X. M. 112.
 hostis, IV. ex P. XIII. 45.
 infidus, XX. Ep. 66.
 Iordis erat Priapus, I. F. 415.
 humos, VI. F. 204.
 nec facie alia, nec conjuge, II. Sub. 3.
 pellice, XIX. Ep. 102.
 pollicitis, III. Am. VII. 70.
 compense equorum, IV. M. 344.
 vitibus, III. 62.
 vitibus, IX. Ep. 104.
 voce nova, I. M. 678.
 Caprum tenere aliquam, XIV. M. 277.
 Capri Achaj, II. 124.
 dulcedine, I. ex P. III. 11.
 equi, I. Am. IX. 44.
 hostis, VIII. M. 124.
 juvenes et puellas, I. Am. II. 17.
 Marsque Venusque, II. Art. 162.
 reges, III. ex P. IV. 129.
 tangeret Condit, IV. ex P. IX. 5.
 vitibus ore virginis, III. Am. XII. 37.
 Capris adhibere vincula, III. F. 193.
 Capros spargere aqua iudiciali, III. ex P. II. 73.
 nere, I. Am. VIII. 70.
 Capra aliquo, IV. Ep. 64. V. Ep. 126.
 amore, II. Am. XVII. 15.
 amillis Sabinis cultus, I. F. 261.
 arte puella est, II. Art. 12.
 arx, Nux. 152.
 coe, I. Sub. 105.
 Chryseis, Rem. 169.

Capra dolis, XXI. Ep. 124;
 dolo, II. Ep. 74.
 domus, III. F. 152.
 formi viti Dea, X. M. 139.
 in figura Dei Nymphae est, XIV. M. 771.
 infidus, XX. Ep. 66.
 Laedaemon, VIII. Ep. 11.
 Minerva, III. F. 817.
 navis, XI. M. 132.
 Oechalia, IV. ex P. VIII. 61.
 ora Antonis erat fons Lydia, III. F. 94.
 ponis tribus puella, II. 37.
 puella dedit meo est, II. Am. XIII. 4.
 verbis puella, XII. Ep. 91.
 viro duro puella, Rem. 154.
 urbs, III. Art. 133. XIV. M. 175.
 vulpes, IV. F. 709.
 Caprae ubi imago, XIV. M. 131.
 Caprae imperare, III. Am. VIII. 62.
 Captam se furem, XX. Ep. 65.
 Trojam dimittere, XIII. M. 114.
 Capti sicut lenius studium est, Rem. 207.
 Captae boves, VI. F. 80.
 ferre, VI. F. 176.
 manus, II. 610.
 mentes ex aequo, IV. M. 61.
 pectore roto, VI. F. 159.
 Captatum more venit, IX. Ep. 113.
 Captium corpus, III. Ep. 16.
 pectus, Rem. 102.
 Capta brachia, I. F. 172.
 oppida, IV. T. II. 20.
 ora, IV. T. II. 36.
 pectora, III. Am. II. 40.
 Pergama, I. Art. 478.
 pignora, I. Sub. 10.
 aqua manu tumida, II. F. 112.
 Capra relinquere, II. Am. IX. 9.
 Capienda per artes est puella, I. Art. 266.
 Capienda ad Pergama muni, XII. M. 445.
 Capilla purpurea, X. M. 115.
 Capistratae tigris, II. Ep. 80.
 Capitale vocamus ingenium fultus, III. F. 832.
 Capitola, III. Art. 113. I. M. 161. III. M. 138. XV. M. 189.
 aurea, VI. F. 73.
 defensa, I. F. 453.
 forumque prospexit Divus Julius, XV. M. 431.
 nova, II. F. 667.
 servituta Cantopa, XV. M. 82.
 Capitola cernens, I. T. III. 29.
 ornare frontibus, quae nunc gremio, I. F. 203.
 tangeret Condit, IV. ex P. IX. 5.
 Capitoli more colenda domus, III. ex P. I. 135.
 Capitolum Jupiter, VI. F. 116.
 Tonans, II. F. 69.
 Capra fiat quoque simul, III. F. 414.
 Caprae, XIII. M. 812.
 Caprae fugerit, I. M. 442.
 imbelles, V. F. 172.
 Caprae legere, XV. M. 709.
 Caprae dixerit paludem antiqui, II. F. 492.
 Capricornio relicto, I. F. 651.

Caprius bos, I. Ep. 51.
 Caprius puerus, XIII. M. 257.
 Caprii amos, I. Am. XIV. 45.
 equi, I. Sub. 18.
 Iovis, XIII. M. 667.
 pitem, XIII. M. 912.
 Caprae, II. 44. III. F. 845. IV. F. 593.
 caria, IV. T. II. 21.
 Julia, VI. F. 631.
 mors, I. Am. II. 30.
 religiosi cetera, X. Ep. 89.
 rita, I. Am. VII. 39.
 vitibus, IX. Ep. 124.
 Capraem vulpem involvere stipula, I. Art. 169.
 Caprae ferre, I. M. 475.
 manus, I. ex P. II. 48.
 manus, XII. M. 160.
 puella, III. F. 467.
 Trochus, I. Sub. 81.
 Capraem coelum, I. M. 124.
 Caprae colla, II. ex P. I. 43.
 coelum, II. Art. 187.
 vitibus, II. F. 111.
 Caprae aliquid, XII. Ep. 3. I. Art. 491.
 aliquid, XVII. Ep. 62.
 amicos pitem, II. Art. 77. VII. M. 117.
 cernens et cetera, IX. M. 17.
 colla, VII. Ep. 11.
 manere aliquid, I. Am. X. 28.
 Nymphas, Deasque, VI. F. 134.
 omen, IV. F. 156.
 pitem, VIII. M. 191.
 pitem, II. Am. II. 41.
 ramos et undas, II. 195.
 servituta fignis, III. M. 432.
 vitibus, XIII. Ep. 53.
 Caprae ovae, I. T. VI. 10.
 mitem religiosam Tantalus, X. M. 43.
 Caprae vitibus, II. Art. 197.
 Caprae vitibus, XXI. Ep. 100.
 Caprae vitibus collum, III. M. 428.
 Caprae vitibus, XVI. Ep. 209.
 Caprae vitibus, XX. Ep. 43.
 Caprae vitibus spiritus, VII. M. 820.
 vitibus vitibus, V. T. I. 75.
 Caprae vitibus aurea, VII. M. 157.
 Caprae vitibus oris, IV. M. 72.
 vitibus, III. M. 279.
 Caprae vitibus, XI. M. 768.
 Caprae vitibus, III. ex P. I. 129.
 Caprae vitibus, II. F. 117.
 vitibus vitibus, III. ex P. IV. 19.
 vitibus vitibus, II. Art. 605.
 Caprae vitibus cura, I. Art. 357.
 Caprae vitibus, VII. M. 422.
 Caprae vitibus tempora, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 491.
 vitibus vitibus, III. ex P. I. 129.
 vitibus vitibus, III. ex P. VII. 57.
 vitibus vitibus, I. Art. 605.
 vitibus vitibus, I. Art. 357.
 vitibus vitibus, VII. M. 422.
 vitibus vitibus, XII. M. 133.
 vitibus, XII. M. 49

4. Cuius amoris dicitur, XII. M. 371.
 5. Cuius amor, IV. F. 179.
 6. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 7. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 8. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 9. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 10. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 11. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 12. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 13. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 14. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 15. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 16. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 17. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 18. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 19. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 20. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 21. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 22. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 23. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 24. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 25. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 26. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 27. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 28. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 29. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 30. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 31. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 32. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 33. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 34. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 35. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 36. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 37. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 38. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 39. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 40. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 41. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 42. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 43. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 44. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 45. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 46. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 47. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 48. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 49. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 50. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 51. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 52. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 53. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 54. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 55. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 56. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 57. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 58. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 59. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 60. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 61. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 62. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 63. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 64. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 65. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 66. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 67. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 68. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 69. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 70. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 71. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 72. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 73. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 74. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 75. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 76. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 77. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 78. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 79. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 80. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 81. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 82. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 83. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 84. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 85. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 86. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 87. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 88. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 89. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 90. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 91. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 92. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 93. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 94. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 95. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 96. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 97. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 98. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 99. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.
 100. Cuius amoris dicitur hoc Jupiter, XII. M. 371.

Coccyus, III. M. 317.
 cuncti, XI. M. 377.
 loci, III. M. 318.
 Coccyus perdidit, IV. F. 106.
 Coccyus rarisque, IV. M. 62.
 Coccyus duo reges cum populo suis, VI. F. 91.
 genus II. ex P. I. 21.
 Coccyus privigium nocera, IV. Ep. 129.
 Coccyus mori peritque suo voluca, V. T. II. 9.
 Coccyus corpora, III. M. 324.
 coccyus, IV. T. IV. 41.
 Coccyi, III. Am. I. 61.
 amare, III. Am. VII. 5.
 felix, XII. Ep. 31.
 Coccyus melius, IX. Ep. 23.
 quod heres, de pale tempore cas, I. T. IX. 65.
 Coccyus amor, XVII. Ep. 189.
 labor, I. Art. 771.
 mensis, VI. F. 11.
 veritas, Ib. 41.
 Coccyi cuncti, II. ex P. VII. 17.
 Coccyus concordia iuventutis vidit, IV. ex P. XII. 29.
 coccyus hoc Anna Perenna colit, III. F. 146.
 Coccyus a minima pennae, VIII. M. 190.
 coccyus, VI. Ep. 136. XVI. Ep. 58.
 Coccyus inter, III. Am. VI. 82. III. Art. 360. Num. 124. II. M. 328. I. F. 138.
 coccyus, I. M. 405.
 opus I. Sab. 34. IV. E. 16.
 Coccyus ammalia, I. M. 424.
 Coccyi fiducia, XVII. Ep. 19.
 pondus ferre, II. ex P. V. 32.
 coccyus capere, IX. M. 611.
 Coccyus dicitur veniens, II. Art. 52.
 coccyus adit, XVI. Ep. 18.
 Coccyus adit summa meis, VI. F. 190.
 coccyus, I. Art. 30. Rem. 704. I. F. 612.
 coccyus hoc bona, III. ex P. I. 159.
 coccyus, VII. M. 194.
 coccyus manus uliona, VIII. M. 200.
 coccyus invida non, IX. M. 415.
 coccyus dicitur, III. ex P. I. 159.
 coccyus, IX. M. 418.
 coccyus, IV. F. 234. II. ex P. VII. 34.
 ad Coccyus desinent manus, VIII. M. 490.
 Coccyus, XIII. M. 257.
 Coccyus aquas, XVIII. Ep. 42. VI. F. 413.
 amos, I. F. 115.
 coccyus, XI. M. 73.
 coccyus, V. M. 449.
 coccyus fumantia, VI. M. 226.
 coccyus, I. M. 31.
 coccyus pennis, I. ex P. III. 127.
 coccyus omnes, III. ex P. II. 61.
 coccyus, IV. ex P. VIII. 71.
 coccyus, I. M. 347.
 Coccyus constans hiems, III. Y. X. 44.
 coccyus vespera, II. M. 413.
 coccyus capilla, I. M. 477.
 Coccyus nec spatio atto Natura, II. T. 334.

Coccyus vincit, XIV. Ep. 1.
 Coccyus segete, VI. F. 638.
 Coccyus solus coccedere, XIII. M. 334.
 de Coccyus segete, II. M. 467.
 in Coccyus stare, III. ex P. II. 41.
 Coccyus illi, X. M. 706.
 coccyus, III. M. 223.
 Coccyus semine alium conmerit, I. Art. 233.
 coccyus docere, XV. M. 45.
 coccyus solus coccedere, II. F. 171.
 Coccyus, VI. M. 356.
 Coccyus, III. Art. 315.
 de lana, II. Art. 424.
 male, VII. Ep. 27.
 Coccyus muremque, Rem. 570.
 Coccyus adit, II. Art. 167.
 257.
 agraria, II. M. 114.
 coccyus, XVII. Ep. 11.
 coccyus, XI. Ep. 51.
 coccyus adit, III. Am. XV. 9.
 coccyus, II. F. 416.
 Coccyus caput, III. F. 416.
 coccyus, I. M. 81.
 coccyus, IX. M. 412.
 coccyus, IV. F. 949.
 coccyus, IV. Ep. 138. Ib. 101.
 Coccyus corpora, II. M. 663.
 coccyus cuncti seculo cadunt, XIII. M. 617.
 coccyus, IV. M. 431.
 coccyus, XIV. Ep. 101.
 coccyus, XII. M. 672.
 coccyus, XV. M. 451.
 coccyus, XV. M. 439.
 Coccyus quibus, I. F. 606.
 coccyus, I. F. 617.
 Coccyus fere hunc in hoste Cal-
 leo, VI. F. 411.
 Coccyus blefus, Ib. 539.
 Coccyus gna Orygia, V. M. 640.
 coccyus, IV. ex P. XVI. 17.
 Coccyus dignus iuvenis, II. ex P. V. 45.
 coccyus, I. X. 21.
 coccyus, IV. F. 621.
 coccyus merete, V. F. 579. IV. T. 15.
 Coccyus, II. F. 181. III. F. 795.
 coccyus gemmate Nafoneu scilicet
 coccyus, II. ex P. X. 1.
 coccyus, VI. F. 559.
 coccyus, II. T. 6.
 coccyus, II. F. 42.
 coccyus post concubitus, X. M. 472.
 coccyus, IV. M. 117.
 coccyus, VI. M. 148.
 coccyus juliana, V. T. IV. 7.
 coccyus, IV. F. 372.
 coccyus, XV. M. 163.
 coccyus, XV. M. 576.
 coccyus, II. F. 103.
 coccyus, XII. M. 620.
 coccyus, II. M. 774.
 coccyus, I. T. IX. 27.
 coccyus, III. M. 230.
 coccyus, III. Art. 508.
 coccyus, IV. T. IV. 79.
 coccyus, Ib. 179.

Coccyus sono licita erat, III. Art. 294.
 coccyus esse felix, XVIII. Ep. 184.
 coccyus, II. 112.
 Coccyus similis, I. Am. IV. 65.
 Coccyus incense, VI. M. 618.
 Coccyus factum, II. F. 819.
 coccyus, VIII. M. 664. XIII. M. 756.
 Coccyus amia, IV. T. IX. 8.
 Coccyus corona in orbem, X. M. 261.
 coccyus, III. Ep. 25.
 coccyus, I. ex P. V. 12.
 Coccyus Capidinus Caesar, I. Am. II. 31.
 Coccyus cavere, I. Art. 751.
 Coccyus cuncti, II. F. 617.
 coccyus, II. F. 30.
 coccyus, XI. Ep. 19.
 Coccyus mos, XIV. Ep. 81.
 Coccyus amice, XV. M. 174.
 coccyus, II. F. 184.
 coccyus, II. F. 416.
 Coccyus caput, III. F. 416.
 coccyus, I. M. 81.
 coccyus, IX. M. 412.
 coccyus, IV. F. 949.
 coccyus, IV. Ep. 138. Ib. 101.
 Coccyus corpora, II. M. 663.
 coccyus cuncti seculo cadunt, XIII. M. 617.
 coccyus, IV. M. 431.
 coccyus, XIV. Ep. 101.
 coccyus, XII. M. 672.
 coccyus, XV. M. 451.
 coccyus, XV. M. 439.
 Coccyus quibus, I. F. 606.
 coccyus, I. F. 617.
 Coccyus fere hunc in hoste Cal-
 leo, VI. F. 411.
 Coccyus blefus, Ib. 539.
 Coccyus gna Orygia, V. M. 640.
 coccyus, IV. ex P. XVI. 17.
 Coccyus dignus iuvenis, II. ex P. V. 45.
 coccyus, I. X. 21.
 coccyus, IV. F. 621.
 coccyus merete, V. F. 579. IV. T. 15.
 Coccyus, II. F. 181. III. F. 795.
 coccyus gemmate Nafoneu scilicet
 coccyus, II. ex P. X. 1.
 coccyus, VI. F. 559.
 coccyus, II. T. 6.
 coccyus, II. F. 42.
 coccyus post concubitus, X. M. 472.
 coccyus, IV. M. 117.
 coccyus, VI. M. 148.
 coccyus juliana, V. T. IV. 7.
 coccyus, IV. F. 372.
 coccyus, XV. M. 163.
 coccyus, XV. M. 576.
 coccyus, II. F. 103.
 coccyus, XII. M. 620.
 coccyus, II. M. 774.
 coccyus, I. T. IX. 27.
 coccyus, III. M. 230.
 coccyus, III. Art. 508.
 coccyus, IV. T. IV. 79.
 coccyus, Ib. 179.

Cognoscere in actu ipso aliquid, III. ex P. V. 15.
 lenam, I. Am. VIII. 1.
 locum & formam, IV. M. 331.
 mores, XIV. M. 524. III. ex P. II. 105.
 ofrua, XV. Ep. 131.
 pondus, II. M. 161.
 proutum non est, IV. F. 717.
 titam sacri, VI. F. 511.
 vitus, III. Am. XIII. 5. XV. M. 4.
 signa sui generis in capulo gladii, VIII. M. 422.
 signum alicuius, II. Am. XVIII. 29.
 fororem, IX. Ep. 151.
 flamma natalis, IV. T. I. 63.
 vela, I. M. 63.
 vestem, IV. M. 147.
 vitium, VI. Ep. 133.
 virum tantae famae, VII. M. 475.
 vitus, I. Am. VIII. 105. III. T. V. 9.
 vitus, XI. M. 467.
 Cognoscit aquas amatas amans, V. M. 616.
 Cognovit hoc ubi, XIII. M. 655.
 Cognosce quae sunt facienda, I. Am. IV. 11.
 Cognoscenti similis, II. M. 501.
 Cognosci filius, VI. Ep. 123.
 sibi licita quemque jobet, II. Art. 500.
 Cognitus alter nulli erat, II. Art. 476.
 Brutus mihi notus non dubit, IV. ex P. VI. 22.
 certamine pugnae, XII. M. 181.
 curd iuventute mihi, V. F. 526.
 in lacrimas meus Bacchus, III. F. 482.
 male tibi infans, III. T. XIII. 7.
 multipugro puer, IV. ex P. XII. 20.
 nec animae hector, XII. M. 69.
 nulli esse, V. T. XII. 47.
 ois veri alicui esse, II. F. VII. 23.
 Romae mihi si duntaxat esses, I. T. VIII. 33.
 Romanis orbis Germanus, ad Liv. 391.
 tempore duro, III. T. IV. 1.
 turmae seminae Thermoodon, IV. ex P. X. 51.
 Cognosce merete, V. F. 579. IV. T. 15.
 uin longo, III. T. IV. 9.
 usi modico tibi, II. ex P. V. 7.
 Cognita causa ex ipso Deo est, V. F. causa facti mihi non est, V. 458. F. 2.
 Conchreis Corinthiacis mihi, I. T. X. 9.
 culpa impediendi mihi, II. T. 104.
 cura Veneris nulli, IX. M. 726.
 Dejos, XXI. Ep. 66.
 furto, VI. Ep. 43. II. Am. VIII. 3.
 hospitibus pilis non minus est, IV. ex P. IX. 117.
 in ministerio nodis, I. Am. XI. 3.
 iniuria facti est, IV. F. 590.
 licita, II. ex P. X. 4.
 licita oculis, XV. Ep. 2.
 Mant proprio tibi par, IV. ex P. VII. 14.
 primum alicui, XX. Ep. 203.
 res, III. M. 511.
 res ubi, XV. M. 365.
 terni Jovi, X. Ep. 68.

Cognita vox conjugis est, VII. M. 743.
 ut longo, I. Am. VIII. 105.
 non Cognita in rebus bonis cessat, IV. T. III. 79.
 Cognita acta alicui, II. Art. 574.
 bona tua producat te, IV. T. IV. 9.
 vela, III. Ep. 103. II. T. 100.
 vera sunt malis, I. T. V. 32.
 Cognoscenda ora non relinquere, XV. M. 559.
 non remanet Hercules effigies, IX. M. 263.
 Cognitus nulli quam mihi, XIV. M. 35.
 Cognitorum mala, IV. T. VI. 23.
 Cognitor legat, I. Am. XII. 24.
 Cohibere curae, I. Am. IV. 43.
 equo, I. Am. IV. 9.
 inguibus terga caenum, XIV. M. 671.
 scopulo adfixa, IV. M. 552.
 solo defixa, XI. M. 76.
 Cohibet ligno dextera, V. M. 125.
 Cohibere licetot amos, IX. Ep. 39.
 Cohibent me Euripi Pontiliora, IV. T. IV. 55.
 Cohibens ventos carcere Acolus, XIV. M. 224.
 Cohibentur in antipis venti, XV. M. 346.
 Cohortis aves multas auferre, IV. F. 764.
 Cohortes armatae, ad Liv. 217.
 Coitus novos referre, VII. M. 709.
 Colchi, II. T. 191.
 Colchis, Rem. 261. III. T. IX. 12.
 conscia meritorum, III. T. IX. 15.
 Colchida resperam sanguine puerosculi
 culpare, II. Am. XIV. 28.
 Colcha manus, XVI. Ep. 346.
 Colchiae aquae, I. ex P. III. 76.
 domus, III. F. 876.
 Colcha litora, XIII. M. 24.
 venena, VI. Ep. 131. VII. M. 594.
 Colchianae herbae, I. Sab. 37.
 Collabefactae mortu onus, I. T. 566.
 Collapsi artus, X. M. 166.
 Collapsa corpore tota est, XI. M. 460.
 dolore, VII. M. 216.
 sine ictibus vitium, VII. M. 594.
 Collapsam fovere, II. M. 617.
 Collutia, II. F. 733. 781.
 Collutina penetrat in me, II. F. 787.
 Collaudare vocem non intellexit, X. M. 365.
 Contra Collegae iusta redire, VI. F. 690.
 Colliditur aurum ut fiat annulus, III. Art. 221.
 Colligere, XI. M. 380.
 capillos in nodum, III. M. 1704.
 carmina, III. T. XIV. 5.
 cineris, I. Am. XI. 1.
 equos, II. M. 396.
 errantes apes, III. F. 743.
 ex animo, XI. Ep. 23.
 ex verbis, III. Art. 477.
 fabas umbra putatur, V. F. 458.
 fungos, IV. F. 697.
 horto aliquid, VIII. M. 646.
 membra, XI. Ep. 122.
 mentem ab actus, XIV. M. 352.
 mentem cum vultu, I. Am. XIV. 55.
 ossa de rogis, VI. Ep. 20.
 pallia, III. Am. II. 26. I. Art. 153.

Coli:

Cofu

M

Colo cantho, Med. 94.
 rigo, II. 279.
 nives, II. 281.
 rigo, II. Am. XI. 28.
 rigo, II. P. 284. VI. F. 129.
 rigo, II. Am. VI. 27.
 rigo, II. Am. VII. 17.
 rigo, II. Am. VIII. 17.
 rigo, II. Am. IX. 17.
 rigo, II. Am. X. 17.
 rigo, II. Am. XI. 17.
 rigo, II. Am. XII. 17.
 rigo, II. Am. XIII. 17.
 rigo, II. Am. XIV. 17.
 rigo, II. Am. XV. 17.
 rigo, II. Am. XVI. 17.
 rigo, II. Am. XVII. 17.
 rigo, II. Am. XVIII. 17.
 rigo, II. Am. XIX. 17.
 rigo, II. Am. XX. 17.
 rigo, II. Am. XXI. 17.
 rigo, II. Am. XXII. 17.
 rigo, II. Am. XXIII. 17.
 rigo, II. Am. XXIV. 17.
 rigo, II. Am. XXV. 17.
 rigo, II. Am. XXVI. 17.
 rigo, II. Am. XXVII. 17.
 rigo, II. Am. XXVIII. 17.
 rigo, II. Am. XXIX. 17.
 rigo, II. Am. XXX. 17.

Colubae timidae. II. Art. 363.
 timidissima, I. Art. 117.
 Columbarum var. XIII. M. 833.
 Columbae Cytherensis modis e partu
 deservit. XV. M. 384.
 crederet, acti, ind. II. Art. 383.
 Thiboras agitare. XI. M. 308.
 Columbae parva. VI. F. 206.
 percutit. V. M. 179.
 Columbae laeva. V. M. 163.
 Columbae peregrinae. T. I. 61.
 rigo, II. F. 529.
 libitinae. II. M. 1.
 vitatae. III. ex P. II. 49.
 Columbae agitare. V. M. 608.
 transire. I. Art. 495.
 Colasapora dignis. XIV. Ep. 65.
 gavis lani. IX. Ep. 116.
 vana. II. Am. VI. 46.
 Coloni capere cum calidus. XII. M.
 479.
 Colo fumeretama. I. Art. 702.
 Coligens. III. Ep. 76. III. F. 312.
 Coma abstrahere. I. Am. VIII. 111.
 cauda. I. Art. 224.
 concussa. II. F. 846.
 dividua. I. Am. V. 10.
 fava. II. F. 62.
 Heretica. IX. Ep. 64.
 longa. III. Am. X. 36. IV. F. 235. V.
 T. X. 32.
 madidat. XVIII. Ep. 104.
 mota. XX. Ep. 10.
 mota. XV. Ep. 134.
 nativa. I. Am. XIV. 16.
 neglecta. III. Art. 313.
 nigra. II. Am. IV. 42.
 nitida. II. T. 172.
 nitidissima nuda. III. Art. 473.
 obliqua. II. Art. 739.
 planda. XIII. Ep. 249.
 pectus. III. Ep. 120.
 rigo. X. Ep. 16.
 festis. XI. Ep. 179.
 liquida. III. F. 642.
 nitida. II. Ep. 16.
 Coma componere fera. IV. F. 616.
 ferri ferre. II. Art. 734.
 Coma cingere. I. Am. VII. 39.
 Alveolar. X. M. 648.
 nativa nativa. I. A. II. 22.
 ruficarbos. XI. M. 47.
 rufus. II. Art. 104.
 Coma adipsi. VI. M. 152.
 promissa fere motens alitajou. ad
 Liv. 25.
 Colla adspicienda abor. Nuc. 39.
 fuitate fere. IV. M. 7.
 fuitate coarctare fides. III. T. 34.
 fuitate coarctare. I. Am. XV. 37.
 Coma fuitate ponit una fuitate.
 III. F. 14.
 Coma fuitate arit. spec. VI. F.
 646.
 Coma fuitate. XII. M. 334. IV. ex P.
 XII. 39.
 argentea. IV. T. VII. 11.
 albocera. II. Am. XVI. 34.
 coadhibet. V. F. 320.
 composita. XII. Ep. 156.
 composita. I. Art. 330.
 densa. I. Am. XIV. 32.
 effluvia. V. Ep. 114. III. F. 118.

Comae disporio bene. III. ex P. II.
 16.
 effluvia. VII. Ep. 70. I. Am. IX. 32.
 III. Art. 124. VI. F. 314.
 evadit. III. Am. VI. 16.
 ferunt mala. I. Am. XIV. 24.
 favescent. V. Ep. 122.
 formosa. I. Am. XV. 31.
 fulvae. III. ex P. II. 74.
 fulva. Rem. 192. IV. F. 497.
 Graja. IV. T. IV. 29.
 hirsuta. I. Art. 102. III. F. 334.
 honoratae. II. ex P. II. 92.
 horum. II. F. 302.
 iactata. IV. F. 244.
 immunda. I. T. III. 50.
 impudica. III. F. 322.
 implicatae omne. IX. Ep. 94.
 incoluta. III. F. 470.
 inornatae. VIII. Ep. 10. III. Am. IX.
 52.
 longae. I. Am. T. 20. V. T. VIII. 10.
 madidae. XIV. Ep. 30. I. Am. VI. 34.
 I. Art. 660. IV. ex P. I. 10.
 madidat. imbre comae. III. Art. 21.
 molit. IV. F. 634.
 molle. XIV. M. 354.
 motae. I. Am. VII. 12.
 neglectae jacet. II. F. 777.
 netae angue. XIX. Ep. 134.
 nigrae. IV. T. VIII. 2.
 nitida. XXI. Ep. 166. I. Art. 734. III.
 F. 2.
 nodosa. III. ex P. I. 314.
 non tenet. XI. Ep. 116.
 papaverata. IV. F. 438.
 pectus. II. M. 238. IV. F. 468. I. M.
 12.
 putulae. Nuc. 30.
 peraginatae. Rem. 194.
 populica. XIV. Ep. 40. I. Am. VI.
 54.
 poliro. I. Art. 306. Rem. 666.
 praebent se fero Cignoi. I. Am. VII.
 35.
 recomposita. I. Am. VIII. 6.
 fessica. XV. Ep. 119.
 fuitate. III. Art. 24.
 rufus. III. F. 16.
 variae. V. F. 216.
 virgineae. II. F. 160.
 vitatae. V. F. 349.
 Comae accipere. III. F. 362.
 variegatae rufescunt canit. IV. T. X.
 54.
 caetis per membra trebet ad lin.
 98.
 coloratae fates fuitate.
 VI. Am. X. 12.
 composita. Rem. 679.
 cubitibus abor. Med. 30.
 dicitur. III. Am. IX. 32.
 dejecta. XII. Ep. 61.
 effluvia. III. M. 687.
 egerere. XVI. Ep. 69.
 exornatae. III. Art. 224.
 fignere. I. Art. 306. Med. 29.
 fiva. VI. M. 118. II. M. 107.
 intonsa. V. M. 87.
 licetate. XI. M. 726.
 lunatae. ad Liv. 312. IV. M. 118.
 lapsa colere. III. Art. 238.
 logea. II. Art. 666.

Comae minime. I. Am. XIV. 42.
 minime. I. Am. XIV. 47.
 minime. III. F. 834.
 minime. III. Am. VI. 97.
 minime. III. Ep. 19.
 minime. III. Art. 206.
 minime. I. Am. VII. 68. III.
 Art. 49.
 minime. I. fronte ad aures. V. M.
 48.
 minime. ad Liv. 40.
 minime. III. M. 150.
 minime. X. M. 1031.
 minime. II. M. 412.
 minime. III. Art. 242.
 minime. III. Art.
 141.
 minime. I. T. VII. 2.
 minime. III. Art. 18.
 minime. I. Art. 734.
 minime. I. F. 139.
 minime. I. F. 406.
 minime. nova nupta. XII.
 M. 21.
 minime. IV. T. II. 34.
 minime. XIII. M. 410.
 minime. XV. M. 749.
 minime. VII. M. 313.
 minime. XI. Ep. 34. XV.
 Ep. 150. II. Art. 326.
 minime. IV. M. 463.
 minime. VII. M. 237. XIII. M. 944.
 minime. I. ex P. VIII. 66.
 minime. XIII. M. 410.
 minime. XV. M. 275.
 minime. I. Am. XI. 16. II.
 ex P. II. 31.
 minime. X. M. 135.
 minime. I. T. VIII. 27.
 minime. II. Art. 55.
 minime. I. Am. I. 44.
 minime. IV. Ep. 106.
 minime. II. ex P. III. 56.
 minime. II. M. 65.
 minime. I. T. 15.
 minime. XVIII. Ep. 60.
 minime. I. T. VI. 10.
 minime. II. T. 15.
 minime. XVIII. Ep. 60.
 minime. I. T. VI. 10.
 minime. XIV. Ep. 54.
 minime. IV. ex P. X. 74.
 minime. XIII. M. 313.
 minime. III. T. VII. 110.
 minime. II. Am.
 XVII. 32.
 minime. I. T. III. 9.
 minime. I. T. VI. 10.
 minime. IV. F. 529.
 minime. VIII. M. 213.
 minime. III. M. 573.
 minime. VI. M. 495.
 minime. III. F. 661.
 minime. II. Am. XVI. 17.

I. Art. 307. III. Art. 17. X. M. 173.
 II. F. 305. I. T. IX. 31.
 negare. I. Art. 127.
 non designari. I. ex P. VII. 33.
 se dare alicui. V. M. 251.
 se iungere. I. Sab. 92.
 sibi somere. V. F. 337.
 suam delerere. VIII. M. 174.
 venire. IV. Ep. 103. XIII. Ep. 163. XI.
 M. 705. V. F. 30.
 Comitae. V. Ep. 30. X. Ep. 63. III. Art.
 36. Rem. 124.
 Aeneae. III. M. 867.
 canis non definit. Rem. 124.
 Dene. IV. F. 312.
 & consilium fuit. XVII. Ep. 268.
 fugae. VII. Ep. 152. I. F. 634. IV. F.
 I. 50.
 laborum. VIII. M. 365.
 necis. Ib. 630.
 novens. I. Am. III. 17.
 Comitum agmen. III. M. 379. I. T. V. 30.
 cervix. IV. F. 185.
 clamor. XIV. Ep. 29.
 decus. II. M. 715.
 fides recta. II. ex P. VII. 61.
 gratissime. XIV. M. 221.
 manus. III. F. 749.
 nefas. IV. T. X. 101.
 orn. ad Liv. 295.
 pars. II. M. 426.
 princeps. II. F. 160.
 Comitae sanulosque removere. VI. M.
 649.
 habere. I. ex P. III. 33.
 inclamare. II. F. 351.
 oneri habere. III. M. 129.
 ratiocinare. in valle. III. Art. 717.
 respicere. III. M. 22.
 somno vinoque solutos videre. II. F.
 333.
 suas clamare. VI. M. 106.
 vincere. I. T. X. 5.
 virginatis habere. VI. F. 294.
 vocare. III. M. 604.
 per Comitae. Deos jurare. III. F. 615.
 Comere. XII. M. 284.
 Comicus. Ib. 391.
 Comius adrethi. XII. M. 482.
 adrethi. I. ex P. V. 74.
 concutere hosti. V. M. 19. XII. M. 195.
 ense ferre aliquem. III. M. 189.
 ense petere aliquem. XII. M. 129.
 esse timendum. XVI. Ep. 361.
 fundere. III. M. 86.
 geri res ense potuit. IV. ex P. VII. 44.
 ite. Hal. 31. V. F. 176.
 Comis amanti. II. Art. 177.
 anus. III. F. 684.
 majestas tua est. II. T. 512.
 votis. II. Am. XIX. 16.
 Comer oculi. III. Art. 510.
 Come ingenium. V. T. I. 12.
 Comiter excipere preces. I. Art. 770.
 excipi. II. F. 788.
 Comitare aliquem. XIII. M. 55. V. T.
 IV. 25.
 contem. II. ex P. II. 83.
 funera. I. ex P. IX. 47.
 gradus. VIII. M. 692.
 vestigia. XIV. M. 259.
 Comitavit Ovidium Theocritus. III. ex P.
 II. 33.

Comitavit Pithonem ad undas Stygias
 Phocens. II. ex P. III. 49.
 Comitante numero duorum. XIV. M.
 231.
 te. III. Sab. 14.
 toto ferunt. IV. ex P. IV. 47.
 Comitatus nihil desit in nobem.
 III. F. 861.
 panis intrare uobem. XI. M. 271.
 fociis. XIII. M. 631.
 Comitor furoque ingenio meo. III. T.
 VII. 47.
 Comitum cunctum. II. Sab. 33. IV. M.
 483.
 Comitatus ab Hebo. III. F. 717.
 Achate Aeneas. III. F. 601.
 militibus & armis. I. Am. VI. 33.
 Mutis. II. Art. 279.
 per aliquem. III. Ep. 29.
 turbid Achiv Alceides. V. F. 645.
 Comitata choro. II. M. 441.
 cupiditate. XVI. Ep. 113. III. F. 463.
 foetu gemello. VI. Ep. 143.
 ire vitium. I. Sab. 70.
 natis duobus. XII. Ep. 135.
 natis duobus. III. M. 215.
 pompae suorum. IX. M. 657.
 puellis. IV. F. 425.
 turbid. X. M. 9.
 virginitas. II. M. 845.
 Comitatus sequitur. I. Am. VII. 37.
 si Commemori. III. F. 792.
 Commemorare agmine medio aliquid.
 V. M. 2.
 pericula. XII. M. 162.
 praetia. IX. M. 4.
 Commendare aliquem lacrimis. VI.
 M. 495.
 carmina sono. II. Art. 283.
 fauces datos. V. F. 31.
 moenia. VI. F. 13.
 natos curae numibusque. III. F.
 776.
 rumpit. progredienteque alitui. III. T.
 XIV. 15.
 Commendat faciem cura. Med. 1.
 Commendant me nomina parentum.
 I. Am. III. 7.
 Commendanda favori vestro carmina.
 III. ex P. IV. 71.
 Comprehendi quiescit. IV. ex P. III. 3.
 Commemora funera. VI. M. 165.
 mille mixta cum veris vagantur. XII.
 M. 54.
 ac haec putatis. XIV. M. 464.
 reterege animi cunctis. XIII. M. 18.
 factis. I. Am. 319. III. M. 338. IV. M.
 37.
 Commemoris poenas dare. XXI. Ep. 312.
 Commemorare inane. II. F. 787.
 Commemora coeli sunt valibus. III. Art.
 549.
 Dies sunt inter fe. V. T. III. 45.
 linguae. III. T. XI. 9. V. T. VII. 61.
 V. T. X. 35.
 Commemore aliquid. III. ex P. VI. 34.
 poemam. V. M. 351. II. T. 4.
 quid Commemoris oves placidae. I. F.
 362.
 Consoluiti facta. II. ex P. V. 71.
 Commemore facies. V. F. 108.
 factos. IX. Ep. 80.
 lacrimis. III. Ep. 134.

Corpus mixtum super aquam. II. M. 77.
 puerum in cinerem ignis. III. T. III. 31.
 abscire in foco furni. IV. F. 154.
 puerum unum. I. I. Am. XI. 10. II. M. 354.
 puerum in humo. I. T. II. 14.
 puerum in arde Antioch. XV. M. 653.
 puerum super vellera nava. IV. F. 619.
 referens & ferens. VIII. M. 156.
 referens & referi. IX. M. 157.
 referens & referi. III. M. 158.
 referens & referi. VI. M. 162.
 referens in arde mens. III. T. XIV. 4.
 referens. III. Am. IV. 1.
 ferens in arde. IX. M. 64.
 ferens referens videtur. IV. M. 164.
 ferens referens humo. XIII. M. 183.
 tangere ignibus & aquis. IV. F. 750.
 tenentur unum. I. Am. VI. 5.
 tollere in arde. XVIII. Ep. 31.
 velare velare. III. M. 197.
 unguere. XIV. M. 199. I. ex P. IX. 47.
 in Corpore unum glomerata favilla den-
 titum. III. M. 602.
 super Corpus gemmas damna com-
 munit. II. F. 311.
 Corpus ab uno pedes. I. M. 156.
 Corpori suo pari vis est. I. T. III. 74.
 volumus clavis fieri. III. ex P. II. 18.
 agere aqua magis mens est. IV. T. 15.
 aliquid plura habere. II. Am. 100.
 quodvis quidquid, in unum ver-
 titur, efficit. X. M. 103.
 corrumpere. II. T. IV. 16.
 corrumpere contagia mendae. V. T. III. 1.
 cum nullo efficit. XIV. M. 312.
 esse unum. V. M. 619.
 esse unum Chiron. V. F. 120.
 evadere oppida & montes. V. M. 312.
 ferre canis. III. Am. 172.
 ferre unum. II. Am. XVI. 50.
 ferre unum. XIV. Ep. 19.
 ferre unum. XVII. Ep. 30.
 ferre unum. VII. M. 340.
 ferre unum. IX. M. 104.
 ferre unum. II. Am. 2. 11.
 hinc. III. M. 122.
 hoc non est magis in coelo sapienter. VIII. M. 342.
 hinc unum. XX. Ep. 84.
 hinc unum. III. M. 334.
 hinc unum. III. Am. IV. 10. Rem. 34.
 hinc unum. XII. M. 671.
 hinc unum. VII. M. 664.
 non unum citius habet fama. II. Am. 612.
 pari unum. X. M. 371.
 parvo expulsum unum maris. III. F. 64.
 plures. I. Art. 324.
 prout unum. III. F. 124-132.
 prout. XIII. V. 165.
 prout unum. II. T. 173.
 quodvis est quidquid habet. III. Am. VIII. 30.

Corporis frons hinc polypus. Hal. 30.
 succedere. III. M. 462.
 toto collapsa est. XI. M. 460.
 toto esse quanto. III. M. 43.
 toto pueri erit. V. F. 474.
 toto plagi. IV. M. 74.
 toto recipere alioem. XIII. M. 959.
 toto sanguis vultus erit. I. Sab. 47.
 toto tegere aliquid. VI. M. 308.
 toto vultus erit aliquid. Ib. 344.
 valere. III. T. VIII. 31.
 verso una fecit Archias. Hal. 47.
 vultus duos pendere. XI. Ep. 60.
 A Corpore longe caput est. XI. M. 794.
 solvere brachia. XI. M. 246.
 ferere modos caros. III. Art. 771.
 cum Corpore amittere sensus veteres. X. M. 459.
 mutare nomen. XIV. M. 810.
 percutit unam animae nostrae. III. T. III. 59.
 de Corpore toto cadunt guttae. V. M. 611.
 vestem referre. IX. M. 31.
 e Corpore trahere frum. V. F. 399.
 in Corpore coasferre dentes. III. M. 236.
 decet hinc fecat. XIII. M. 830.
 factura nulla erat vultus. XIV. M. 257.
 illo nomen est. III. M. 613.
 laedi frum. XII. M. 131.
 laquet vices. I. ex P. IV. 3.
 naevus erit. V. T. XIII. 14.
 nate pennae. VIII. M. 143.
 nocere nullas partes. XV. M. 528.
 nostro pectora non sunt potiora ma-
 na. XIII. M. 368.
 quodvisque mendae est figurae. Rem. 417.
 rostra mens. III. M. 249.
 verba ferre. III. Am. 616.
 vestis multa laevata. III. Art. 808.
 videre pennis. XIV. M. 319.
 videntur solidae vices. IV. F. 341.
 uno diffusis Parthenope. I. Sab. 37.
 pro Corporemittere vocem minimam. IV. M. 612.
 invenire florem. III. M. 309.
 vices. I. F. 553.
 sine Corpore amare spera. III. M. 417.
 nomen auferre. VII. M. 130.
 Corpora bina. II. Art. 72. II. F. 418.
 carere pondere non nervis. II. Am. X. 24.
 cupra. III. Ep. 36 IV. T. II. 36.
 captiva. II. Art. 587.
 Coccyonca. Ib. 412.
 coelestia. XVIII. Ep. 119. XV. M. 662.
 cogitata. II. M. 663.
 devota. X. M. 464.
 derota veneno. III. Am. VII. 17.
 dicta. I. M. 156.
 exasperta. III. ex P. II. 31.
 falsi. V. F. 612.
 fere panderamus. III. M. 669.
 fidelissima. III. M. 55.
 fucata cibo. IV. F. 322.
 fucata leporeis. II. F. 165.
 genialis. XV. M. 235.
 Graja. XII. Ep. 10.
 lucrea. IX. M. 195.

Corporis lanina. VI. Ep. 130.
 laeda Rem. 414.
 meretricia. II. T. 117.
 mollia nuci. V. F. 613.
 modica. III. F. 214.
 mortalia. II. M. 614. VII. M. 392.
 mutata. I. T. I. 120.
 nova. I. M. 1.
 noxia. X. M. 351.
 nuda. ad Liv. 280. II. M. 319. II. F. 284. 299. 368.
 pallida. XV. M. 617.
 parva. I. T. V. 18.
 Phocionum. II. M. 167.
 picta. II. T. 122.
 presca in tota. II. T. 371.
 fena altera. Ib. 376.
 summa. II. M. 331.
 tarda. II. Am. XIII. 10.
 transformia. VIII. M. 371.
 trecenta. II. F. 664.
 trunca. III. M. 714.
 turpia. IX. Ep. 134.
 Corpora adfigere terre. XIV. M. 101.
 ager motus. III. Am. IV. 34.
 attenuare. I. Art. 731.
 cinctus erat Chiron stellis du sep-
 tem. V. F. 474.
 colere. III. Art. 106.
 dare tumulo. II. M. 316.
 demittere nocti. III. M. 695.
 edat virus. Ib. 665.
 ferre gradum. III. Art. 298.
 figure manu. II. Am. XIV. 14.
 frangere. I. ex P. IV. 11.
 habet languor. II. Art. 318.
 habet mini perpetuus languor. II. T. VIII. 24.
 jactura. III. M. 686.
 imponere toris. V. F. 24.
 hostiatus fabae. Med. 70.
 invadere. XIV. M. 775.
 letata videre. III. M. 55.
 levate veste. X. M. 174.
 librate in iter. II. Art. 08.
 mergere aqua. II. F. 196.
 incipere vorare. VIII. M. 356.
 meliorum neda videre. III. T. I. 12.
 morare. XV. M. 317.
 nostra quidquid negat Venit. Rem. 302.
 nostri quidquid parat Venit. Rem. 300.
 occupat formos. VII. M. 616.
 ponens in sibi. XIV. M. 457.
 ponere in terra herbois. X. M. 714.
 ponere tumulo. VIII. M. 336.
 praevire plagi. Nux. 175.
 proferre. III. T. V. 11.
 quae habet pulvis. XIV. M. 357.
 redimere. Rem. 229.
 replere coram. XII. M. 155.
 retulere. III. Art. 114.
 resolvere precibus. III. Art. 387.
 scissionum polere. XIV. M. 498.
 stellatus gutta. V. M. 611.
 sua regat ludus operi. XI. M. 140.
 sustinere morientia. III. Art. 749.
 tegant vestes. Ib. 100.
 tegere myria. IV. F. 141.
 temerare dapius nefandi. XV. M. 76.

Corpus testaceo ferro. XII. M. 497.
 caque ferre. XII. M. 495.
 fignae virg. III. Art. 169.
 murec alie. VIII. M. 256.
 molim habebat Princeps & Titianus. III. F. 127.
 Tota iterans Pelides. XII. M. 605.
 velae tulle. X. M. 412.
 velae plumbis. XV. M. 317.
 velae villo flaventi imit in has fe-
 das. XIV. M. 97.
 res Domi videre. II. ex P. VIII. 58.
 nulle in oibem. VIII. M. 416.
 venae in pifces. IV. M. 50.
 videre vim. III. M. 325.
 videre. VI. F. 196.
 vulgare cum formi. X. M. 240.
 in Corpore humana transit ceteris spi-
 ritibus. XV. M. 167.
 linare virus. XI. M. 776.
 velum ligatum. XIV. M. 549.
 per Corpore lanam medicamina. Med. 11.
 Caputis axillam succus & herba
 fit. Rem. 328.
 sine esse. IV. T. IV. 72.
 laudare. VI. M. 278.
 nocere transmittit multa. Rem. 616.
 penere hinc. XIV. Ep. 32.
 hinc vultus est. XIV. M. 207.
 tegere Dianam. III. M. 181.
 de Corpore confidere diem. I. Art. 312.
 Coriace carminis. III. ex P. IX. 12.
 Helios. IV. ex P. XII. 25.
 motum caris. X. M. 669.
 ossis lobos. III. ex P. IX. 20.
 percom. II. Ep. 114.
 unum. V. T. III. 13.
 vena. II. M. 39.
 Coriaca duo legalis. XVI. Ep. 295.
 Coriaca vultus. I. F. 675.
 Coriaca erit. IX. M. 528.
 Coriaca obvia dominis. V. F. 311.
 Coriaca responda verbis. XIX. Ep. 22.
 aliquid. XIV. M. 497.
 aliquid vultus. III. M. 564.
 unum. III. Art. 713.
 unum. VI. F. 606.
 vultus. II. F. 124.
 vultus. XXI. Ep. 60.
 vultus aliquid. VI. M. 611.
 vultus. I. Art. 714.
 vultus. II. M. 147.
 vultus. IX. M. 123.
 vultus fidalis. II. ex P. VI. 5.
 vultus. II. M. 152.
 vultus nomine. VIII. M. 69.
 Coriaca diem Alceda. IX. M. 217.
 vultus fit, nimis imber segetes. V. M. 483.
 vultus volentes. XII. M. 17.
 Coriaca Patris nuptas. I. F. 625.
 Coriaca cupidine fortis. IX. M. 454.
 vultus. II. M. 210.
 Coriaca ab ignibus stipes. VIII. M. 34.
 vultus Minuae amifer. III. F. 681.
 imagine formae. III. M. 416. IV. M. 671.
 Coriaca agmine matrum involare. XII. M. 560.
 Coriaca rapida flamma crines. XII. M. 274.

Correpta cupidine femineo nulla fe-
 mita est inter animalia. IX. M. 733.
 cupidine Regis. VI. F. 575.
 regis coeli. I. M. 217.
 Corrupte. II. F. 765.
 ancliam pollicitis & rogando. I. Art. 315.
 curam. VI. M. 461.
 dotes. V. F. 319.
 fribus artus. XX. Ep. 117.
 mentes. II. T. 301.
 nomen vultus. IV. ex P. XII. 15.
 oculos lacrimis. III. Am. VI. 57. I. Art. 120.
 spem fraude. XXI. Ep. 127.
 taurum. IV. Ep. 161.
 vicio gaudia. II. Am. XIX. 58.
 Corruptum contagia faci amos. V. T. V. 26.
 corpus otia. I. ex P. V. 5.
 Corruptor. II. Am. IV. 35.
 Corrupti nuro nullo. II. F. 667.
 femina matron. II. T. 415.
 Corruptus hic quoque. III. F. 857.
 Corrupta lono Latino litera Geneca. V. F. 195.
 virgo. III. Am. VIII. 30.
 Corners. V. M. 126.
 Corruit arbor. VIII. M. 776.
 domus. II. T. 121.
 ligne roges. XIII. M. 601.
 Coriaca aquae. VI. F. 194.
 Coriaca apis. I. Am. XII. 70.
 Cortex completitur inguina. II. M. 333.
 conducta. IV. M. 375.
 discussa. VIII. M. 762.
 fissa. XIV. M. 630.
 fissa. Nux. 67.
 inficiens manna. Nux. 156.
 lentus. IV. F. 608. IV. ex P. XV. 8.
 levis. III. T. IV. 11.
 novus. I. M. 514. I. ex P. II. 34.
 rugulos. V. Ep. 28. VII. M. 625.
 ficus. II. F. 629.
 humidus. IV. F. 128.
 viridis. II. Art. 649.
 Cortice dejecta patet ligna. Nux. 32.
 derepta. I. Am. XIV. 12.
 dereptum gummi. Med. 97.
 horatur pelis. X. M. 494.
 lacrimatae myrrhae. I. F. 339.
 obducto pressa myrrha. I. Art. 286.
 fillata myrrha. X. M. 509.
 tegere vultus. Rem. 100.
 vultus virgae. I. M. 122.
 de Cortice pallenti sancta grana. V. M. 537.
 in Cortice mergere vultus. X. M. 498.
 sine Cortice bulbi. Med. 631.
 Cortices cavi. III. F. 750.
 Consuetant linguas colubrae. IV. M. 491.
 Coniucus ignis. VI. F. 635.
 Coniuci radii. I. M. 768.
 Coniucae lampades. XII. M. 247.
 Cornica solimna. ad Liv. 321.
 Corvus auxiliatis. I. F. 602.
 & anguis. II. F. 243.
 Iocunax. II. M. 331.
 Corvum venit confidere. II. M. 632.

in Corvo Delius latuit. V. M. 319.
 Corymbatus. IV. F. 210.
 Corymbae Nymphae. XX. Ep. 221.
 Corymbae Nymphae. I. M. 320.
 inter Corymbae latera. II. F. 387.
 Corymbae fragiles. X. M. 91.
 Corymbae Bacchus. I. F. 399.
 Corymbae distingere vela. III. M. 665.
 Corymbus. XII. M. 200. 292.
 Corymbae pater. VII. M. 361.
 Corymbae genere. V. T. VII. 15.
 Coisae cainae. XVI. Ep. 110.
 leonis. IX. Ep. 111.
 Coisae aliquid adhaesit canis. V. M. 78.
 aliquid immixta lancea. II. M. 330.
 opponere genu. XII. M. 347.
 Collum non misere. Ind. I. F. 340.
 suam fert Panachaia tellus. X. M. 307.
 Coisae stetit vicinia Melite. III. F. 567.
 Cothurnatus Lycophon. Ib. 531.
 vates. II. Am. X. VIII. 18. Ib. 195.
 Cothurnatus Deae. V. F. 349.
 Cothurnus altus. III. Am. I. 61.
 durus. III. Am. I. 45.
 gravis. II. T. 554.
 Lydus. III. Am. I. 14.
 Sophocles. I. Am. XV. 15.
 Cothurni piedi. II. Am. XVIII. 15. III. Am. I. 30.
 Tragicis. Rem. 375. II. T. 393-531.
 IV. ex P. XVI. 29.
 Cottae. III. ex P. III. I. IV. ex P. XVI. 41.
 maxime. II. ex P. VIII. 2.
 Coturnices vivunt inter praefatias. II. Am. VI. 27.
 Coys. II. ex P. IX. 2.
 Cois. Rem. 700.
 Apelles. III. Art. 401.
 Poeta. III. Art. 329.
 Coi gloria. IV. ex P. I. 39.
 Cois tantum non est amata Battis. I. T. VI. 2.
 in Cois sine erit, Cois decere pura. II. Art. 292.
 Cois Battis. III. ex P. I. 58.
 vestis. III. Sab. 45.
 Cois matres. VII. M. 361.
 Crabronis origo est equus bellator. XV. M. 368.
 Crabronum militia. III. F. 753.
 spicula. XI. M. 335.
 Craton relinquere. IX. M. 645.
 Craton. XII. M. 361. 367.
 Cras cimus plures. XIX. Ep. 154.
 fiet idem. Rem. 104.
 incescere Nonas. V. F. 417.
 non cimus, quod summus, su-
 mus. XV. M. 216.
 Crassus. VI. F. 465.
 Crassi sepulchri gaudere. I. Art. 179.
 vindicare necem. VI. F. 468.
 Crassorum munera. V. F. 581.
 Crassus filia. IX. Ep. 77.
 Crassus Cynthus. III. F. 345.
 Cratichon anis. III. F. 312.
 Cratichon nata. XIII. M. 749.
 a Cratichone spinax tucis pedum. VIII. M. 806.

Cor

Cor

Salus nullius factis esse solet. XIX.
 Ep. 116.
 Sanguine vocat sanguis probat. III. M.
 229.
 Sarcophagus. III. F. 327.
 Sarcophagus. V. T. XII. 52.
 Sarcophagus. III. F. 318.
 Sarcophagus. I. T. III. 34.
 Sarcophagus. II. M. 156.
 Sarcophagus. III. Am. XI. 43.
 Sarcophagus. IV. ex P. VIII. 12.
 Sarcophagus. I. Art. 17. IV. F. 117.
 Sarcophagus. II. T. 22.
 Sarcophagus. III. T. XIII. 61.
 Sarcophagus. V. M. 419. IX. 659.
 Sarcophagus. III. M. 132.
 Sarcophagus. III. M. 115.
 Sarcophagus. X. M. 181.
 Sarcophagus. IV. F. 302.
 Sarcophagus. I. T. 17.
 Sarcophagus. I. F. 116.
 Sarcophagus. II. F. 116.
 Sarcophagus. VII. M. 157.
 Sarcophagus. V. T. VIII. 1.
 Sarcophagus. I. M. 419.
 Sarcophagus. V. F. 119.
 Sarcophagus. IV. M. 105. VI. M. 62.
 Sarcophagus. N. M. 117.
 Sarcophagus. I. M. 143.
 Sarcophagus. XII. Ep. 119.
 Sarcophagus. H. F. 115.
 Sarcophagus. 17. F. 669.
 Sarcophagus. I. Art. 112.
 Sarcophagus. XVII. Ep. 109.
 Sarcophagus. III. Art. 91. I. T. IX. 16. II. ex P. 11. III. ex P. 11. 9.
 Sarcophagus. I. Art. 63.
 Sarcophagus. IX. 117.
 Sarcophagus. Rem. 104.
 Sarcophagus. VI. M. 57.
 Sarcophagus. I. M. 720.
 Sarcophagus. II. M. 112.
 Sarcophagus. VI. M. 619.
 Sarcophagus. II. M. 112.
 Sarcophagus. IX. M. 904.
 Sarcophagus. XIV. Ep. 74.
 Sarcophagus. VI. F. 147.
 Sarcophagus. X. Ep. 87.
 Sarcophagus. XIII. M. 129.
 Sarcophagus. VI. M. 119.
 Sarcophagus. VI. F. 247.
 Sarcophagus. XVIII. Ep. 127.
 Sarcophagus. IV. M. 111.
 Sarcophagus. XI. M. 165.
 Sarcophagus. II. M. 52.
 Sarcophagus. IV. T. 17.
 Sarcophagus. I. ex P. VIII. 7.
 Sarcophagus. VIII. M. 222.
 Sarcophagus. XIII. M. 116.
 Sarcophagus. XIII. M. 116.

Expansio animo vis. III. Am. V. 34.
 Expansio. Med. 96.
 Expansio. I. M. 125.
 Expansio. I. N. 122.
 Expansio. IV. F. 314.
 Expansio. XVI. Ep. 218.
 Expansio. V. T. VII. 40.
 Expansio. III. T. II. 27.
 Expansio. Rem. 642.
 Expansio. II. 316.
 Expansio. III. T. XI. 74.
 Expansio. II. 269.
 Expansio. III. T. VI. 12.
 Expansio. I. Art. 21.
 Expansio. VII. M. 177.
 Expansio. XVII. Ep. 76.
 Expansio. I. ex P. VIII. 57.
 Expansio. I. Am. IX. 13.
 Expansio. I. M. 474.
 Expansio. III. ex P. VII. 12.
 Expansio. XIV. M. 119.
 Expansio. XIX. Ep. 119. II. M. 371.
 Expansio. V. F. 674.
 Expansio. Ep. 14.
 Expansio. III. Art. 111.
 Expansio. III. M. 727.
 Expansio. II. F. 222.
 Expansio. V. M. 91.
 Expansio. II. M. 381.
 Expansio. IV. M. 417.
 Expansio. ad Liv. 59.
 Expansio. IX. M. 312.
 Expansio. XV. M. 102.
 Expansio. I. F. 607.
 Expansio. IV. ex P. VIII. 47.
 Expansio. I. M. 479.
 Expansio. IV. M. 267.
 Expansio. I. ex P. VIII. 7.
 Expansio. VI. M. 476.
 Expansio. II. M. 747.
 Expansio. Rem. 119.
 Expansio. III. M. 629.
 Expansio. III. T. XI. 37.
 Expansio. IV. T. III. 38.
 Expansio. II. Am. VI. 7.
 Expansio. III. F. 712.
 Expansio. Rem. 113.
 Expansio. II. Am. VI. 33. Med. 13.
 Expansio. ad Liv. 257.
 Expansio. Lucetius. II. T. 225.
 Expansio. XV. M. 720.
 Expansio. H. M. 491. XV. M. 612.
 Expansio. I. Art. 456.
 Expansio. X. M. 435.
 Expansio. XII. M. 191.
 Expansio. V. M. 362.
 Expansio. IV. T. VIII. 16.
 Expansio. X. M. 419.
 Expansio. XIII. M. 973.
 Expansio. IV. M. 466.

Exponere errores. III. F. 616.
 Exponere. V. F. 316.
 Exponere. II. ex P. 1. 48.
 Exponere miles. IV. ex P. VII. 11.
 Exponere. IV. F. 781.
 Exponere. III. M. 46.
 Exponere. V. F. 471.
 Exponere. V. F. 466.
 Exponere. III. F. 54.
 Exponere. III. F. 311.
 Exponere. I. Art. 427.
 Exponere. III. Art. 210.
 Exponere. XI. M. 16.
 Exponere. V. F. 163.
 Exponere. III. M. 716.
 Exponere. IX. M. 146. I. T. XI. 22.
 Exponere. XI. M. 101.
 Exponere. III. Am. VII. 67.
 Exponere. III. Art. 214.
 Exponere. II. T. 126.
 Exponere. XI. M. 636.
 Exponere. II. M. 616.
 Exponere. XII. M. 418.
 Exponere. IV. F. 152.
 Exponere. I. Art. 21.
 Exponere. XIII. M. 67.
 Exponere. XII. Ep. 21.
 Exponere. II. Art. 647.
 Exponere. III. F. 716.
 Exponere. IX. M. 611.
 Exponere. XIV. M. 21.
 Exponere. X. M. 119.
 Exponere. III. T. I. 11.
 Exponere. IX. M. 226.
 Exponere. XIII. Ep. 21.
 Exponere. XI. M. 614.
 Exponere. XV. M. 67.
 Exponere. IV. M. 267.
 Exponere. X. M. 41.
 Exponere. IV. M. 167.
 Exponere. II. M. 667.
 Exponere. III. ex P. II. 11.
 Exponere. VIII. M. 149.
 Exponere. XIV. M. 191.
 Exponere. V. M. 109.
 Exponere. II. M. 109.
 Exponere. II. F. 446.
 Exponere. XIV. M. 619.
 Exponere. XIV. M. 619.
 Exponere. III. T. V. 20.
 Exponere. XIII. M. 647.
 Exponere. IV. F. 249.
 Exponere. I. ex P. II. 11.
 Exponere. ad Liv. 466.
 Exponere. II. Am. VI. 2.
 Exponere. H. F. 817.
 Exponere. I. Y. VII. 14.
 Exponere. ad Liv. 117.
 Exponere. II. F. 147.
 Exponere. ad Liv. 167.

Exponere. I. T. X. 122.
 Exponere. I. T. I. 118.
 Exponere. IX. M. 57.
 Exponere. I. F. 300.
 Exponere. XIII. M. 838.
 Exponere. ad Liv. 46.
 Exponere. I. F. 499.
 Exponere. II. F. 311.
 Exponere. I. F. 478.
 Exponere. X. M. 605.
 Exponere. III. T. XIII. 12.
 Exponere. II. F. 311.
 Exponere. III. F. 314. III. F. 419.
 Exponere. X. M. 410.
 Exponere. VII. M. 120.
 Exponere. VI. Ep. 27.
 Exponere. VI. M. 696.
 Exponere. V. M. 35.
 Exponere. V. F. 16.
 Exponere. XII. M. 252.
 Exponere. X. V. M. 404.
 Exponere. VI. M. 670.
 Exponere. II. ex P. VIII. 72.
 Exponere. IV. ex P. IV. 50.
 Exponere. III. Ep. 110.
 Exponere. VI. F. 666.
 Exponere. IV. T. V. 11. II. ex P. VII. 14.
 Exponere. I. T. 177.
 Exponere. III. ex P. III. 14.
 Exponere. III. M. 116.
 Exponere. I. ex P. V. 4.
 Exponere. III. M. 625.
 Exponere. V. T. 21. 49.
 Exponere. VIII. M. 187.
 Exponere. III. M. 51.
 Exponere. III. M. 135.
 Exponere. III. T. XI. 39.
 Exponere. VI. F. 665.
 Exponere. X. M. 132.
 Exponere. II. Art. 15.
 Exponere. II. 12.
 Exponere. XIII. M. 61.
 Exponere. XII. Ep. 110.
 Exponere. XV. M. 615.
 Exponere. II. ex P. IX. 66.
 Exponere. II. ex P. V. 2.
 Exponere. I. ex P. VIII. 109.
 Exponere. VI. M. 614.
 Exponere. XV. M. 712.
 Exponere. XX. Ep. 113.
 Exponere. XV. M. 274.
 Exponere. III. M. 616.
 Exponere. II. M. 264.
 Exponere. IV. F. 347.
 Exponere. II. ex P. III. 87.

Existit quantum non unquam corpus. II. T. 231.
 Existit juvenis. XIII. M. 891.
 Existit sanem. IV. F. 134.
 Existit pectora infantia volucres. VI. F. 145.
 Existit equis. XV. M. 454.
 Existit equi. II. M. 102.
 Existit flumina. I. M. 285.
 Existit. III. Art. 749.
 Existit auram. VII. M. 812.
 Existit moris tibi soliti. III. T. XIII. 13.
 Existit pietatis. VI. F. 607.
 Existit. II. M. 378.
 Existit. III. T. V. 27.
 Existit conjugii taedaeque. IX. M. 721.
 Existit. II. Ep. 100.
 Existit quid. III. Ep. 83. I. F. 425. ut. XVI. Ep. 9.
 Existit onaves positon. ad Liv. 317.
 Existit melles fustia horrea. VIII. M. 293.
 Existit solitum. I. T. I. 69.
 Existit pinos pinea tecta dies. II. F. 518.
 Existit oculis animoque alicujus. XIV. M. 417.
 Existit dies. VIII. M. 5.
 Existit. XIII. M. 126.
 Existit hostis. VI. Ep. 81.
 Existit vulnere pemere hunc. V. F. 710.
 Existit diu flumina sunt. XIII. M. 183.
 Existit hominuitima dies. III. M. 136.
 Existit. VI. Ep. 162. XIV. M. 218.
 Existit animam in ignes. V. M. 106.
 Existit auram. III. M. 121.
 Existit fera ventorum aliqui cupiens. XV. M. 300.
 Existit genas oculis. XIII. M. 162.
 Existit humum. Hal. 36.
 Existit equi solis. II. 432.
 Existit. I. M. 641. XI. M. 77.
 Existit fata. III. T. II. 29.
 Existit dictis. VI. F. 182.
 Existit aliquem innata libido. VI. M. 412.
 Existit fame tigris. V. M. 165.
 Existit flammam. III. Art. 453. Rem. 51. ad Liv. 227. XV. M. 778. II. 19.
 Existit nomen Romanum. I. M. 201.
 Existit in aco primo. VIII. Ep. 121. III. M. 470.
 Existit fide meliore ignis. Rem. 649.
 Existit Amphion cum flupe. VI. M. 402.
 Existit. XI. M. 187.
 Existit. Rem. 711. V. F. 425.
 Existit. III. ex P. I. 109.
 Existit. XV. M. 712.
 Existit. XX. Ep. 113.
 Existit. XV. M. 274.
 Existit hunc pedisque. III. M. 170.
 Existit. II. M. 264.
 Existit auctor templi. IV. F. 347.
 Existit. II. ex P. III. 87.

Existit me fama superest enim. III. T. VII. 56.
 Existit amici. I. ex P. IX. 55.
 Existit vel Marte vel igni. III. ex P. VI. 35.
 Existit. III. T. IX. 32. IV. ex P. XVI. 51.
 Existit. I. T. III. 44.
 Existit. VIII. M. 446.
 Existit. III. Art. 197. II. F. 712.
 Existit adnumerare aliquem. I. ex P. IX. 36.
 Existit firamen, nisi nomina, restat. IV. T. X. 81.
 Existit fitis non est prius, quam vitu bibendo. VII. M. 169.
 Existit flammam. II. Art. 447. VII. M. 77.
 Existit. II. F. 334.
 Existit longis occidit omne malis. I. T. VI. 12.
 Existit. I. M. 721.
 Existit altior aquis. II. ex P. X. 46.
 Existit. XII. Ep. 103.
 Existit. XX. Ep. 106. IV. T. III. 36.
 Existit super aequora collo cello. XI. M. 158.
 Existit supra profundum. I. M. 332.
 Existit ad alter nominis. II. Art. 637.
 Existit. XVI. Ep. 6.
 Existit. V. T. XI. 74.
 Existit de gutture ferunt. VI. M. 236.
 Existit de pectore ferunt. IX. M. 128.
 Existit licet Naonon nulla, quae sanguinosa legi possit. II. 3.
 Existit non immemor nostri si quis. IV. ex P. XV. 1.
 Existit. ad Liv. 238.
 Existit nullum clarum. III. Art. 317.
 Existit ore me nullus facies. IV. ex P. XIV. 40.
 Existit faxens. XIV. M. 73.
 Existit caninus. I. T. VII. 23.
 Existit. IV. ex P. IX. 101.
 Existit. II. M. 315.
 Existit. VIII. M. 804.
 Existit Lachrygonis. IV. F. 69.
 Existit non longius. VIII. M. 861.
 Existit ab humo intacta circuitus vellest. IV. T. III. 6.
 Existit quae nominis origo. V. F. 445.
 Existit aundo. X. M. 126.
 Existitibus signis altis crater. V. M. 81.
 Existit asper crater. XII. M. 235.
 Existit montes ad sidera flumina. V. F. 39.
 Existit rogos. III. Am. IX. 6.
 Existit. XV. Ep. 116. II. F. 146.
 Existit dapibus mensae. XI. M. 120.
 Existit. I. F. 490. 539. II. F. 445. IV. F. 490. III. T. III. 36. II. 113.
 Existit. II. 120.
 Existit multo iustus acutum. XV. M. 589.
 Existit. VII. Ep. 115.
 Existit. XVI. Ep. 174.
 Existit in calido quippe relegatus. II. T. 117.
 Existit. X. Ep. 66.
 Existit. I. T. II. 72. IV. T. I. 3.
 Existit. V. F. 97.

Flammae aliis minus quam ventos. XVIII. Ep. 123.
 Flammae adhaerens parentis iocundus. II. ex P. VIII. 21.
 esse videtur. II. M. 409.
 videri per se. III. ex P. IV. 7.
 videri. Rom. 170. 219. I. F. 170.
 omnia possit. III. F. 272.
 Flammae dicitur pectus. I. T. V. 13.
 coram quod. I. ex P. IV. 11.
 coram. IV. Ep. 67.
 esse dicitur. XVII. Ep. 192.
 igne iocundus. IV. T. VIII. 26.
 Flammamque. VII. M. 417.
 Flammamque. IV. T. V. 713.
 Flammamque. IV. T. V. 714.
 Flammamque. IV. T. V. 715.
 Flammamque. IV. T. V. 716.
 Flammamque. IV. T. V. 717.
 Flammamque. IV. T. V. 718.
 Flammamque. IV. T. V. 719.
 Flammamque. IV. T. V. 720.
 Flammamque. IV. T. V. 721.
 Flammamque. IV. T. V. 722.
 Flammamque. IV. T. V. 723.
 Flammamque. IV. T. V. 724.
 Flammamque. IV. T. V. 725.
 Flammamque. IV. T. V. 726.
 Flammamque. IV. T. V. 727.
 Flammamque. IV. T. V. 728.
 Flammamque. IV. T. V. 729.
 Flammamque. IV. T. V. 730.
 Flammamque. IV. T. V. 731.
 Flammamque. IV. T. V. 732.
 Flammamque. IV. T. V. 733.
 Flammamque. IV. T. V. 734.
 Flammamque. IV. T. V. 735.
 Flammamque. IV. T. V. 736.
 Flammamque. IV. T. V. 737.
 Flammamque. IV. T. V. 738.
 Flammamque. IV. T. V. 739.
 Flammamque. IV. T. V. 740.
 Flammamque. IV. T. V. 741.
 Flammamque. IV. T. V. 742.
 Flammamque. IV. T. V. 743.
 Flammamque. IV. T. V. 744.
 Flammamque. IV. T. V. 745.
 Flammamque. IV. T. V. 746.
 Flammamque. IV. T. V. 747.
 Flammamque. IV. T. V. 748.
 Flammamque. IV. T. V. 749.
 Flammamque. IV. T. V. 750.
 Flammamque. IV. T. V. 751.
 Flammamque. IV. T. V. 752.
 Flammamque. IV. T. V. 753.
 Flammamque. IV. T. V. 754.
 Flammamque. IV. T. V. 755.
 Flammamque. IV. T. V. 756.
 Flammamque. IV. T. V. 757.
 Flammamque. IV. T. V. 758.
 Flammamque. IV. T. V. 759.
 Flammamque. IV. T. V. 760.
 Flammamque. IV. T. V. 761.
 Flammamque. IV. T. V. 762.
 Flammamque. IV. T. V. 763.
 Flammamque. IV. T. V. 764.
 Flammamque. IV. T. V. 765.
 Flammamque. IV. T. V. 766.
 Flammamque. IV. T. V. 767.
 Flammamque. IV. T. V. 768.
 Flammamque. IV. T. V. 769.
 Flammamque. IV. T. V. 770.
 Flammamque. IV. T. V. 771.
 Flammamque. IV. T. V. 772.
 Flammamque. IV. T. V. 773.
 Flammamque. IV. T. V. 774.
 Flammamque. IV. T. V. 775.
 Flammamque. IV. T. V. 776.
 Flammamque. IV. T. V. 777.
 Flammamque. IV. T. V. 778.
 Flammamque. IV. T. V. 779.
 Flammamque. IV. T. V. 780.
 Flammamque. IV. T. V. 781.
 Flammamque. IV. T. V. 782.
 Flammamque. IV. T. V. 783.
 Flammamque. IV. T. V. 784.
 Flammamque. IV. T. V. 785.
 Flammamque. IV. T. V. 786.
 Flammamque. IV. T. V. 787.
 Flammamque. IV. T. V. 788.
 Flammamque. IV. T. V. 789.
 Flammamque. IV. T. V. 790.
 Flammamque. IV. T. V. 791.
 Flammamque. IV. T. V. 792.
 Flammamque. IV. T. V. 793.
 Flammamque. IV. T. V. 794.
 Flammamque. IV. T. V. 795.
 Flammamque. IV. T. V. 796.
 Flammamque. IV. T. V. 797.
 Flammamque. IV. T. V. 798.
 Flammamque. IV. T. V. 799.
 Flammamque. IV. T. V. 800.

Flammae gulee vigeat. VIII. M. 245.
 loquens. II. T. X. 65.
 non. XVI. Ep. 3.
 novitiae carere. II. T. 103.
 Pallidus. IV. F. 798.
 parat regis fluctus. III. T. XIII. 22.
 peccat per aquas. XVI. Ep. 112.
 pla. VI. F. 410.
 prodica indicio suo. XII. Ep. 38.
 puerina. VI. F. 440.
 propior. XVIII. Ep. 177. III. M. 377.
 rapida. II. M. 123. III. M. 274.
 roborat. XVIII. Ep. 150.
 refectus. III. F. 144.
 sequentia fore. I. Art. 80.
 regi. XVI. Ep. 167.
 roguique. ad Liv. 134.
 fugat. XIII. Ep. 114.
 terrena. III. F. 48.
 tridua. II. M. 335.
 vigili. IV. T. V. 5.
 vindicta. I. M. 230.
 vivit. I. Art. 282.
 viva. VI. F. 291.
 ultima. IV. F. 355.
 Flammamque. XIV. M. 332.
 caustia. II. Ep. 56.
 confida signa. II. Am. I. 2.
 cubos. VI. F. 232.
 flamma. XV. M. 147.
 Flammamque dicitur cibos alimentaque. XV. M. 332.
 dicitur perita verba. Rem. 722.
 favere. I. Art. 326.
 imponere. Nat. 177.
 populabile. IX. M. 262.
 Flammamque alio loco, grandiora nate. Rem. 303.
 exultantia spumantia. XV. M. 143.
 impellere in penates. XII. M. 351.
 rapare medullas. III. Am. X. 27.
 in Flammam posuerunt Melagrum triplices foretes. VIII. M. 472.
 Flammam Chrysidos quid pins est. II. T. 373.
 conum regis abulicuit. XV. M. 156.
 domabile. IX. M. 273.
 liquebit tuta. VII. M. 176.
 natefore de molli. XV. M. 22.
 videre natum. III. T. IV. 29.
 unum Melagrum. VIII. M. 315.
 de Flammam corpora nata. VI. F. 282.
 in Flammam videtur Melagrum. VIII. M. 315.
 videre natum. III. T. IV. 29.
 Flammamque adolebunt cinamomo. XVI. Ep. 333.
 accipiet. VII. M. 203.
 arida. IX. M. 172.
 Daemone. XIV. M. 467.
 confinitus. II. Art. 451.
 Evie polo. IV. T. II. 15.
 sistenna. II. M. 454.
 Holmrae. XIII. M. 7.
 iactura. I. Am. II. 11.
 iove. Rem. 485.
 obsequena. IX. M. 208.
 paucis. I. F. 719.
 piose. III. Am. VII. 20.
 piose in ordine. IV. F. 727.
 rapidae. IV. ex P. VIII. 29. Ib. 677.
 rogales. III. Am. IX. 47.

Flammamque ruit. XII. M. 338. III. F. 281.
 sacra. VI. F. 415.
 sacrae Rem. 31.
 subire. Ib. 19.
 terciae. Rem. 107.
 vituere. I. F. 515.
 Flammamque ruit. XIV. Ep. 123.
 Flammamque ruit. XIV. Ep. 123.
 M. 173.
 amoe morati. ad Liv. 146.
 augere. IX. M. 214.
 celeres dividere. III. M. 30.
 classis volvens pectora. VI. T. 199.
 conceptas exerceat pectora. VII. M. 17.
 dabit unda. I. T. VII. 4.
 discere. III. Art. 29.
 exultare auri. V. F. 507.
 extinguere. III. Art. 269. XV. M. 77.
 Rem. 31. ad Liv. 127.
 fatus suis. VIII. M. 31. III. F. 30.
 imitari. II. M. 2.
 inclusis capione pectora. VI. M. 264.
 latentes haurire. VIII. M. 316.
 moveoque feroque. III. M. 464.
 Octaves sperare. IX. M. 148.
 primus intrare corrice. II. F. 609.
 taurorum hebetare. VII. M. 214.
 vomere. I. F. 172.
 vomere ore. III. Am. XII. 36. V. M. 313.
 vomit Aetna. Ib. 600.
 ad Flammamque prodece regis indicat. II. VIII. M. 613.
 in Flammam ruit. II. Art. 179.
 unumque sperat. ad Liv. 259.
 per Flammamque salite pectus. IV. F. 609.
 Flammamque abulicuit ardere. V. F. 17.
 Ib. 603.
 adolenda viscera dote. III. F. 149.
 corripit. II. M. 210.
 dote extra. III. F. 266.
 dote raris. IX. M. 139. XIII. M. 61.
 dote verba praecantia. VI. M. 164.
 defensus mole Cacus. IV. F. 81.
 excepta pars inguili est. V. T. III. 61.
 extra dare animi. VI. F. 146.
 immitere aliquem. VI. M. 61.
 imponere raris. VIII. M. 472.
 ingenio aptus. XIV. M. 1.
 Hbatur vinn. II. F. 613.
 libare viscera ovis. I. F. 38.
 necis nata puella. III. M. 16.
 refovia vis mali. IX. M. 16.
 separat a trace angue sem Clamare. IV. T. VII. 14.
 sepeum radianis ora Tanti. V. F. 165.
 suis adoleat fura cum fura. III. F. 176.
 torrens dare fura. II. F. 511.
 tuis sidera concebit. XVII. Ep. 77.
 a Flammamque fatus dicitur. quod totum omnia. VI. F. 300.
 in Flammamque Actae m. V. T. II. 7.
 Flammamque aper. VI. F. 414.
 Flammamque ruit. XIII. Ep. 107.
 Flammamque ruit. XV. M. 319.
 Flammamque ruit. II. M. 319.

Flammamque adolebunt. XIV. M. 791.
 ad Liv. 46.
 rem. ad Liv. 401.
 Flammamque ruit. II. F. 775.
 lacrimis. XIII. M. 418. XIV. M. 216.
 Flammamque ruit. I. F. 414.
 Flammamque ruit. VII. M. 332.
 Flammamque ruit. I. Art. 715.
 Flammamque ruit. XV. M. 332.
 Flammamque ruit. II. Am. V. 35.
 idu anae. IX. M. 36.
 pectus arcus. V. M. 360.
 Flammamque ruit. I. Am. IV. 43.
 Flammamque ruit. VIII. M. 701.
 Flammamque ruit. Ib. 67.
 Flammamque ruit. XIV. M. 97.
 Flammamque ruit. IX. M. 618.
 Flammamque ruit. VIII. M. 670.
 Flammamque ruit. V. Ep. 122.
 Flammamque ruit. XIII. M. 840.
 Flammamque ruit. I. Am. I. 29.
 Flammamque ruit. I. Am. XV. 35.
 Flammamque ruit. III. T. I. 13.
 Flammamque ruit. V. F. 310.
 Flammamque ruit. III. M. 245.
 Flammamque ruit. III. M. 617.
 Flammamque ruit. II. Ep. 11. II. F. 763. V. F. 609.
 Flammamque ruit. IV. ex P. II. 37.
 Flammamque ruit. X. Ep. 57.
 Flammamque ruit. III. F. 746.
 Flammamque ruit. II. Art. 659.
 Flammamque ruit. XIV. M. 448.
 Flammamque ruit. I. Am. VIII. 2.
 Flammamque ruit. III. Am. V. 31.
 Flammamque ruit. VII. 23.
 Flammamque ruit. IX. M. 307.
 Flammamque ruit. III. Am. X. 43. IV. F. 424.
 Flammamque ruit. II. M. 714.
 Flammamque ruit. IX. Ep. 131.
 Flammamque ruit. I. Am. I. 7. VI. F. 652. I. T. 1.
 Flammamque ruit. II. Am. IV. 39.
 Flammamque ruit. VI. F. 228. Ib. 137.
 Flammamque ruit. V. T. I. 31.
 Flammamque ruit. III. M. 327.
 Flammamque ruit. II. F. 60.
 Flammamque ruit. ad Liv. 220.
 Flammamque ruit. XI. M. 165.
 Flammamque ruit. XV. M. 722.
 Flammamque ruit. VI. F. 476.
 Flammamque ruit. II. M. 112.
 Flammamque ruit. IV. Ep. 72.
 Flammamque ruit. II. Art. 418.
 Flammamque ruit. XII. Ep. 52.
 Flammamque ruit. Rem. 338.
 Flammamque ruit. III. Am. VI. 68. ad Liv. 119.
 Flammamque ruit. I. Art. 411.
 Flammamque ruit. III. Am. IX. 3.
 Flammamque ruit. II. Am. I. 31.
 Flammamque ruit. II. M. 17.
 Flammamque ruit. XI. Ep. 166.
 Flammamque ruit. XIV. M. 745.
 Flammamque ruit. V. T. I. 5.
 Flammamque ruit. XIII. Ep. 48.
 Flammamque ruit. II. F. 109.
 Flammamque ruit. Rem. 36.
 Flammamque ruit. XV. Ep. 7. V. T. I. 5.
 Flammamque ruit. XI. M. 52.
 Flammamque ruit. VII. M. 519.
 Flammamque ruit. XI. M. 52.

Flebile respondentur tunc. XI. M. 53.
 solum Troja est. I. Sab. 14.
 visum est. XIII. M. 620.
 Flebilior laqueis causa. II. Sab. 19.
 Flebiliora cubi fueret carmina. XII. Ep. 140.
 Flectere aliquem. III. Ep. 97.
 animos. IV. Ep. 165. II. M. 482.
 animos ad carnium. V. T. I. 23.
 arcus. IV. M. 309.
 aves illuc. X. M. 720.
 Caesareum nunc. V. T. III. 45.
 collar. II. ex P. IX. 58.
 colla freno. XIX. Ep. 12.
 cursus in laevum. I. T. X. 17.
 cursus in orbem. VI. M. 225.
 curvamine parvo pennas. VIII. M. 194.
 habenas. II. M. 269.
 iter. II. Art. 228.
 lenimine aliquem. XI. M. 450.
 lumina. V. M. 232.
 lumina in partem nullam a gurgite. VIII. M. 365.
 lumina retro. X. M. 51.
 mentem duram. IX. M. 608.
 oculus. VIII. M. 606. X. M. 17.
 ora retro. III. M. 181. XV. M. 686.
 pectora aliquis. I. ex P. II. 120.
 ratem. X. Ep. 36. 129.
 regimen curvae. III. M. 593.
 fatus. XV. M. 689.
 vestigia. I. M. 374.
 vitum. III. Ep. 97.
 vocem. II. Am. IV. 25.
 vultus ad fura. XVIII. Ep. 64.
 vultum ad cornua. X. M. 236.
 Flebilis se acies oculorum quoque. VII. M. 384.
 Flebilis plantam remone obliquos. X. M. 447.
 Flectens cornua. I. M. 455. V. M. 56.
 Flecti blanditis. XVI. Ep. 91.
 curvamine spinae incipit. III. M. 672.
 exemplo. XVII. Ep. 44.
 factis. XIV. M. 697.
 in anguem. VIII. M. 681.
 in apium. II. M. 718.
 in principis folet per lacrimas. I. ex P. VI. 44.
 lacum Deum posse. II. ex P. III. 68.
 nervas. III. ex P. VII. 78.
 numina. II. T. 173. IV. ex P. IX. 133.
 quod nequit. I. M. 409. III. F. 390.
 vocibus aliquis. XI. M. 400.
 Flectitur Deus. I. Art. 442.
 in facies multas puella. X. M. 236.
 ira. I. M. 378.
 obsequio arbor. II. ex P. III. 68.
 scatenata nullis precibus. XI. M. 439.
 Flectitur robora. XVI. Ep. 109.
 Flexus arcus. II. M. 603.
 lumina error. VIII. M. 160.
 Flexi in oibe pedes. IV. Ep. 80.
 Incerti. II. M. 196.
 iaceti post terga. VI. M. 552.
 orbis. IX. M. 64.
 Flexae irae ad munit. III. T. V. 41.
 Flexum act. I. M. 98.

Flexum cornu circa tempora. VII. M. 313.
 genu. IV. T. II. 2.
 genu submittere. IV. M. 340.
 Flexa lumina. III. T. IX. 22.
 Flecto. VIII. Ep. 77. X. Ep. 43. XVIII. Ep. 199. II. Am. VI. 57. II. Art. 207. II. Sab. 43. II. M. 676. X. M. 500. XIV. M. 229. II. F. 238. 699. 222. 227. III. F. 469. 473. IV. F. 523. 547. VI. F. 151. 461. III. T. II. 19. IV. T. X. 79. V. T. I. 52. I. ex P. VIII. 3.
 admonitio aliquis mortis. III. F. 612.
 aliquem comis positus. Rem. 606.
 aliquem. XIV. Ep. 116. XX. Ep. 199. VI. M. 394. III. F. 463. V. F. 179.
 auxilium non est. VI. F. 444.
 casus. I. Am. XII. 1. II. Art. 188. IV. T. III. 37.
 comis promissa per ora. ad Liv. 86.
 depositum aliquem. III. T. III. 40.
 ditcedentem. V. Ep. 43.
 dolores. IV. M. 426.
 electra. III. Am. XII. 37.
 fada. II. Art. 187.
 funera. III. Ib. 16.
 juvenem. IV. F. 855.
 Isquos parentis carae. II. Sab. 19.
 licet. VIII. Ep. 61.
 matrem in fluere nati. Rem. 127.
 non posse. XV. Ep. 110.
 Nymphae fatis non est. XIV. M. 420.
 Nymphae videntur. XIII. M. 689.
 opes absumtas. I. Am. XII. 26.
 per lumina. I. Art. 337.
 silvas. III. Art. 38.
 sub adonibus. II. Art. 182.
 tempore omni. III. ex P. I. 103.
 volupras quaedam est. IV. T. III. 37.
 Flet Milton. XV. M. 229. 232.
 puella. I. Am. VIII. 4.
 vir. VIII. Ep. 86.
 Flet animae. X. M. 47.
 lumina mc. X. Ep. 45.
 Flectit Aristaeus. I. F. 165.
 in abducta frifide Achilles. Rem. 777.
 Flevit amans Glaucus. I. IV. M. 68.
 Caesar utrumque ad Liv. 422.
 Cressa. I. Am. VII. 16.
 Flevit te volucris tibia feramum. filices, & silvae. XI. M. 46.
 Flevit. XII. Ep. 180.
 Flendi causa. III. Art. 170. Rem. 363.
 concordia par est. ad Liv. 201.
 copia dives. III. ex P. I. 102.
 leges ad Liv. 7.
 moxa. ad Liv. 117.
 Flendo delitete. VII. M. 330.
 distondere dolorem. IX. M. 142.
 Fletus. II. Art. 438. V. T. IV. 33.
 angustia. Rem. 639.
 anus. V. M. 459.
 clamare. Rem. 464.
 consistere. XX. Ep. 75.
 rogare. I. ex P. II. 154.
 sacerdos. XIII. M. 473.
 tuxor. I. T. III. 17.
 Fletu dare gaudia Venetis. II. Art. 459.
 Fletus.

Fons pater. III. Am. 247.
 Fontana. III. M. 107.
 Fontana. III. M. 108.
 Fontana. III. M. 109.
 Fontana. III. M. 110.
 Fontana. III. M. 111.
 Fontana. III. M. 112.
 Fontana. III. M. 113.
 Fontana. III. M. 114.
 Fontana. III. M. 115.
 Fontana. III. M. 116.
 Fontana. III. M. 117.
 Fontana. III. M. 118.
 Fontana. III. M. 119.
 Fontana. III. M. 120.
 Fontana. III. M. 121.
 Fontana. III. M. 122.
 Fontana. III. M. 123.
 Fontana. III. M. 124.
 Fontana. III. M. 125.
 Fontana. III. M. 126.
 Fontana. III. M. 127.
 Fontana. III. M. 128.
 Fontana. III. M. 129.
 Fontana. III. M. 130.
 Fontana. III. M. 131.
 Fontana. III. M. 132.
 Fontana. III. M. 133.
 Fontana. III. M. 134.
 Fontana. III. M. 135.
 Fontana. III. M. 136.
 Fontana. III. M. 137.
 Fontana. III. M. 138.
 Fontana. III. M. 139.
 Fontana. III. M. 140.
 Fontana. III. M. 141.
 Fontana. III. M. 142.
 Fontana. III. M. 143.
 Fontana. III. M. 144.
 Fontana. III. M. 145.
 Fontana. III. M. 146.
 Fontana. III. M. 147.
 Fontana. III. M. 148.
 Fontana. III. M. 149.
 Fontana. III. M. 150.
 Fontana. III. M. 151.
 Fontana. III. M. 152.
 Fontana. III. M. 153.
 Fontana. III. M. 154.
 Fontana. III. M. 155.
 Fontana. III. M. 156.
 Fontana. III. M. 157.
 Fontana. III. M. 158.
 Fontana. III. M. 159.
 Fontana. III. M. 160.
 Fontana. III. M. 161.
 Fontana. III. M. 162.
 Fontana. III. M. 163.
 Fontana. III. M. 164.
 Fontana. III. M. 165.
 Fontana. III. M. 166.
 Fontana. III. M. 167.
 Fontana. III. M. 168.
 Fontana. III. M. 169.
 Fontana. III. M. 170.
 Fontana. III. M. 171.
 Fontana. III. M. 172.
 Fontana. III. M. 173.
 Fontana. III. M. 174.
 Fontana. III. M. 175.
 Fontana. III. M. 176.
 Fontana. III. M. 177.
 Fontana. III. M. 178.
 Fontana. III. M. 179.
 Fontana. III. M. 180.
 Fontana. III. M. 181.
 Fontana. III. M. 182.
 Fontana. III. M. 183.
 Fontana. III. M. 184.
 Fontana. III. M. 185.
 Fontana. III. M. 186.
 Fontana. III. M. 187.
 Fontana. III. M. 188.
 Fontana. III. M. 189.
 Fontana. III. M. 190.
 Fontana. III. M. 191.
 Fontana. III. M. 192.
 Fontana. III. M. 193.
 Fontana. III. M. 194.
 Fontana. III. M. 195.
 Fontana. III. M. 196.
 Fontana. III. M. 197.
 Fontana. III. M. 198.
 Fontana. III. M. 199.
 Fontana. III. M. 200.

denudare. XIV. M. 679.
 grandis. VIII. M. 194.
 tritici. I. F. 493.
 Fount. convellere. II. Am. XIV. 5.
 cetera. Nus. 97.
 nonne hucis aferendo. IV. F. 632.
 pedere. II. Am. XIV. 36.
 quoscere suos. IV. F. 460.
 Fontibus duobus augeri. ad Liv. 379.
 Fount. uger. I. F. 682.
 Fontalensis. V. F. 177. lb. 503.
 lupa. II. F. 411.
 nec ponto nec visis regio. I. ex P. VII.
 12.
 terra. IV. F. 23.
 ubi palustris lota. XIV. M. 102.
 ubi. XIII. M. 803.
 Fount. dare et myro. III. Am. 54.
 rebus. III. F. 147.
 Fount. eadem legi. X. M. 108.
 fore mersa. II. Am. 414.
 quilibet incertis. IV. ex P. III. 31.
 in Fount. manet scilicet quercus. V. F.
 124.
 quo fit nix novis. XIV. M. 129.
 Fount. alba. III. M. 510.
 cubus. II. Am. XVI. 43.
 mobilis. III. Am. V. 31.
 Fount. addere sibi. II. Am. X. 13.
 Fount. densa buxi. III. Am. 451.
 arduis pulvis est. V. F. 213.
 herere auctos. Nus. 149.
 incubare. IV. M. 314.
 infenore gemis suos. X. M. 217.
 infcripta litera est. XIII. M. 398.
 innotuit incertis. IX. M. 389.
 ientor. V. Ep. 709.
 molle luminum. IV. M. 742.
 nuda cucumem. Nus. 101.
 nuda ignis. VIII. M. 843.
 pacifica huda. XI. M. 9.
 tuncque olus. VIII. M. 647.
 cum Fount. rufere offu. III. T. III. 69.
 Fontanis iuvare vulnere. II. ex P. III.
 94.
 fons pedere et pedere motus ex III. I.
 ex P. III. 47.
 Fount. adnot. IV. ex P. II. 27.
 Glitibus. XV. M. 312.
 fides. III. M. 417.
 fecundus. XIV. M. 791.
 gelidus. XV. M. 319.
 Grotus. IV. V. VIII. 26.
 Hicini. III. F. 429.
 Incolonus. III. T. XIV. 14.
 ludus canonicus. III. Am. VII. 32.
 novus. XIV. M. 799.
 perennis. VIII. Ep. 64. III. Am. IX.
 23.
 pediculus. XV. Ep. 177. III. M. 101.
 rotans. XIV. M. 786.
 ficas. XV. Ep. 179. III. Am. I. 3. III.
 Art. 60. V. M. 173.
 pediculus. IV. ex P. II. 19.
 viticus. IV. M. 99.
 umbrosus. XXI. Ep. 177.
 Fount. flumina. XIV. M. 782.
 ima. XIV. M. 794.
 novus fama. V. M. 216.
 origo. V. M. 441.
 Fount. contentina morti. IV. M. 90.
 Numa megarom. III. F. 307.
 epundico habere caput. XI. M. 170.

Fontem. supra profectum. IV. F. 46.
 sequi. III. M. 414.
 tingere medicamine incerta. V. M.
 381.
 in Fontem verti. IX. M. 671.
 Fount. aque liquefacta nigra. III. T.
 F. 210.
 bibere. XIV. Ep. 97.
 pellere auras. IV. M. 310.
 tollere caput. V. M. 171.
 de Fount. multo. habet aqua. 102.
 II. F. 264.
 pleno ministrare. V. T. I. 37.
 Fontes. I. F. 311.
 Aganippidos Hippocrenes. V. F. 7.
 colidi. XV. M. 721.
 conradi. II. M. 273.
 magis. Rem. 97.
 novi. XV. M. 270.
 ficari. XIII. M. 690.
 folii. III. F. 301.
 suppositi. XV. M. 210.
 Fontes placere. IV. F. 719.
 restituisse. II. M. 404.
 tenere. II. F. 126.
 in Fontes lacus venisse videtur
 fut. VII. M. 513.
 non roit unda. Med. 40.
 reditura flumina. IV. ex P. V. 9.
 suos redent amnes. VII. M. 200.
 Fontibus sulfure aquis. III. F. 231.
 amona lide. IV. F. 249.
 celebrantia lide. II. M. 117.
 & fluvii pascuntque caprarum tunc
 re. VII. M. 167.
 lapis venice tegulose limatib
 vare. XII. M. 413.
 relaxat ora. I. M. 281.
 rosaria atria. III. M. 177.
 a Fontibus idem exit opus cultus.
 II. ex P. V. 61.
 de Fontibus lapu amari. III. M. 27.
 e Fontibus petere undas. III. M. 4.
 pro Fontibus lacusque intus. III. M.
 361.
 Fontanus. IV. ex P. XVI. 31.
 Fontana aqua. III. Am. 726.
 unda. IV. F. 635.
 Fontane aque. I. ex P. VIII. 46.
 Fontana arminia. XIV. M. 347. III. F.
 719.
 ora. I. F. 269.
 For
 Fori locum obstitit. VIII. M. 68.
 omnia licet. I. F. 51.
 Forar Adhememides. XIV. M. 176.
 Forar erat. XIV. M. 196.
 erat ea via. XV. M. 191.
 sic. XII. M. 122.
 tula. II. F. 781.
 Fori peccor. IV. M. 979.
 Fando contigit aures vestris. XV. M.
 497.
 Fornibus nullo idu Cygnus. XII. M.
 170.
 Fornice busi thrygi. I. ex P. 44.
 cygnus. II. F. 612.
 stragula. IX. M. 130.
 Fornicis Iogoius. IV. M. 10.
 Audente juvenat aqua. III. M.
 IV. M. 124.
 laxata. III. F. 27.
 nra. VI. F. 497.

Fontem mille addere cecis. XII. M.
 46.
 cetera. VI. M. 697.
 Fount. II. Am. 260. 521. 522.
 Fount. compellat lingua. VI. M. 556.
 non edicit ferat labor. XII. M.
 371.
 pedis guttura. IX. M. 72.
 Fount. son. IV. F. 610.
 Fount. rmas. XV. M. 538.
 Fount. pro fuisse. VI. Ep. 145.
 Longue Athaque pax. II. Am. XII.
 11.
 ne fidi dant. XIV. M. 704.
 non dilato vindicta. XII. M. 8.
 Fount. animo ejus non dulciter luca. I.
 F. 191.
 quid te Fount. credas. IX. M. 75.
 Fount. Mas. IV. ex P. VI. 29.
 Fount. diffidit. I. Am. VI. 2.
 gemis. XII. Ep. 150.
 fides. II. ex P. II. 42.
 fides. II. ex P. II. 42.
 Fount. obdare. III. Am. 587.
 thalami claudere. III. Am. 228.
 in Fount. castos nullus erit. II. F. 738.
 pater natus. II. Am. 428.
 Fount. augur. III. T. I. 40.
 cetera camibus. II. Am. I. 27.
 Grotus. II. Am. 704. IV. F. 110. II. T.
 46. III. T. 10.
 conculca. I. Am. VI. 50.
 conculca. I. Am. VI. 74.
 deare & fustitac. III. M. 18.
 duplex. I. Am. VIII. 22.
 duse. II. Am. I. 22. III. Am. I. 53.
 caput. III. Am. I. 40.
 gemis. IV. T. IV. 74.
 gemis. II. F. 563.
 grotus. XVII. Ep. 8.
 cetera. Rem. 32. IV. F. 738.
 grotus. XII. Ep. 87.
 grotus. XVII. Ep. 16.
 grotus. II. M. 113.
 grotus. III. F. 642.
 grotus. VII. M. 647.
 grotus. III. Am. VIII. 24.
 grotus. III. M. 407.
 grotus. I. Am. IV. 62.
 grotus. I. Am. VI. 54.
 grotus. aemas infect pallor. IV. M.
 47.
 grotus. X. M. 451.
 grotus. II. Am. I. 17. II. Am. 635.
 grotus. I. Am. IX. 20.
 grotus. IX. M. 310.
 grotus. XV. M. 671.
 grotus. I. T. 181.
 grotus. II. Am. 520.
 grotus. XXI. Ep. 46. V. M. 449.
 grotus. X. M. 384.
 grotus. I. Am. IX. 8.
 grotus. prorepat querna corona. I. F.
 614.
 grotus. hinc resistere. V. F. 534.
 grotus. Fount. oblitus ceteris sedere. Ib.
 80.
 grotus. Vnus iudica viro ubi. II. T.
 196.
 Fount. admittere. III. Am. 605.
 grotus. pendere. I. F. 123.
 grotus. IV. M. 85.
 grotus. aliquid. IV. M. 650.

Formis prodire. III. Am. XI. 11.
 reigate vincula laquei. XIV. M.
 731.
 repullus. III. Am. XI. 9.
 a Formis pellere noxas trifles. VI. F.
 130.
 in Formis prospicere vela. V. F. 561.
 Foris servat tunicas puellas cultos. III.
 Am. 639.
 Forma. IV. F. 156. V. F. 199. 464.
 biceps. I. F. 210.
 bimembris. I. F. 99.
 caecula maris. II. Am. XI. 12.
 caput in terra. XVII. Ep. 180.
 cetera. II. Am. IV. 9.
 collum. XVI. Ep. 203.
 colons. II. Am. VI. 17.
 conjugis. Rem. 259.
 decens. III. Am. I. 9. III. Am. III. 2.
 Rem. 350.
 Dei munus. III. Am. 103.
 Dianae. XV. M. 197.
 duplex. IV. M. 378.
 & merita. XV. Ep. 128.
 & vigor. XVI. Ep. 51.
 facit ad mores. III. Am. XI. 52.
 fortunae. III. T. VIII. 36.
 functis non taciti. I. T. II. 22.
 generosa. ad Liv. 259.
 Jovis. II. ex P. VIII. 62.
 laudata. XV. Ep. 131. I. Am. 613.
 locorum. III. T. IV. 57. III. ex P. VII.
 33.
 longa. III. Am. III. 2.
 mala. IV. ex P. XIII. 15.
 manifesta hominis. I. M. 404.
 mea placuit mihi videnti. XIII. M.
 841.
 miserabilis sit gentibus adversis. ad
 Liv. 182.
 mutata profundis. XIX. Ep. 77.
 neglecta. I. Am. 500.
 novit. II. M. 372.
 novi marmoris. XXI. Ep. 216.
 nuda. IV. M. 346.
 opem mei probanda est. III. T. XI.
 44.
 offic. Ib. 146.
 par animo. VI. F. 805.
 papillatum. I. Am. V. 20.
 pedis erat spiritus. III. Am. III. 7.
 placita. III. Am. 535. II. F. 777.
 potens sine arte. III. Am. 253.
 praecors. II. F. 770.
 praecors. III. Ep. 35.
 prior. III. M. 331.
 probatur oculis. XVII. Ep. 125.
 propria. I. Am. 707.
 publici. III. Am. 480.
 quiescit. I. F. 111.
 quo modo fit puellis tacenda. Med.
 2.
 reddita loco est. I. F. 274.
 repugnat voto. I. M. 489.
 rerum metatum. I. ex P. S. 17.
 revicta. VI. F. 433.
 rotunda. VI. F. 280.
 secunda nulli. I. Am. VIII. 21.
 sancti. I. Am. VIII. 31.
 fortis melior erat. Rem. 466.
 spectata. XIV. M. 651.
 sui grata virginibus. est. Med. 35.
 superba. XXI. Ep. 33.

Forma templi. VI. F. 265.
 rernae. I. M. 249.
 tigris maculosa. XI. M. 245.
 torva. II. ex P. VIII. 22.
 trabenti Quirini. XIV. M. 822.
 Veneti. III. ex P. I. 117.
 vana. I. M. 237. VII. M. 497.
 vicia mea est. VI. F. 44.
 vni mixta. II. Ep. 70.
 vitulis. IV. Ep. 76. VI. F. 631.
 vno erat quam venis. XIV. M. 321.
 volucrum. XIV. M. 508.
 Formae cura. XIII. M. 769.
 damna. XV. Ep. 31.
 deces. XVI. Ep. 305.
 fiducia. III. M. 270. XIV. M. 32.
 iudex. III. Sab. 55.
 iudice peribunt Pergama. VI. F. 99.
 iudicium. I. Am. 216.
 medicamina. III. Am. 205.
 pneconia. III. Am. XII. 9.
 tempis caussa probanda iudicet. VI. F.
 266.
 Formae adstruere. II. Am. 119.
 conveniens vultus. XVI. Ep. 12.
 dare praemia. I. Am. 683.
 manu injicere. III. T. VII. 35.
 munitae volamina ter quaque. III.
 T. XIV. 19.
 nocere. III. Am. 482.
 par animus. XIV. M. 324.
 Formam augere colendo. X. M. 334.
 capere. X. M. 212.
 dare. III. Am. 134. X. M. 248. IV. F.
 867.
 domini mirantia lumina. III. M. 513.
 ducere. I. M. 402.
 exercere. I. Am. VIII.
 hominis perdere. XIII. M. 405.
 humanam iudicare membris. VII. M.
 642.
 laudare. VI. F. 307.
 litosis efficiens locus. IX. M. 334.
 mendacem spectare. III. M. 439.
 mortalem iudici. XI. M. 209.
 montis caluaria tecta. Ib. 375.
 mutare. XV. M. 434.
 naturae concedere alicui. XII. M.
 394.
 negare. XV. Ep. 31. III. Am. 334.
 novare. VIII. M. 874.
 plausi ducant plausu. IV. ex P.
 X. 39.
 populabur aetas. Med. 45.
 probare. XVI. Ep. 87.
 profecti vici. III. Am. 433.
 referentia corona. XV. M. 610.
 renovare anilem. VI. M. 41.
 spectare. II. Am. V. A.
 supponere arbitrio. XVII. Ep. 120.
 terga sequenti Aethiophylax. II. F.
 190.
 terrae amittere. XV. M. 556.
 restae servantia vici. III. T. X. 23.
 ad Formantanti conveniens locus. Ib.
 440.
 in Formam brevem contrahi. V. M.
 457.
 fressi convertere terras. XI. M. 209.
 reducere. XV. M. 381.
 tot stentur arena. II. Am. XI.
 47.
 Formis attonitus. III. Am. 296.

Gravis agnae II. M. 132. III. M. 24. VI. M. 417. 418. VII. M. 143. M. 21. 201. 202. XIV. M. 194. XV. M. 49. I. P. 105. IV. T. X. 131. IV. ex P. IV. 37. IV. ex P. IX. 31. 35. 26.
 Gravis agnae IV. ex P. IX. 48. 49. 50. 51. ex P. XI. 27.
 Gravis agnae officio III. ex P. IV. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

Gravis poenitor esse probum. II. ex P. III. 12.
 Gravitus IV. ex P. VI. 24.
 Gravitus nullo libens pectore toto. IX. M. 248.
 Gravitus alium VI. Ep. 119. XI. Ep. 65. I. M. 278. VI. M. 434. IX. M. 312. III. ex P. III. 39. IV. ex P. XIII. 21.
 Gravitatem aliquem violere. ad Liv. 31.
 Gravitatis aliam Aeson. VII. M. 162.
 Gravitator me nunc denique narum. III. Art. 122.
 Gravitati alium VI. Ep. 3. IX. Ep. II. T. IX. 14.
 Gravitus Maritius et orbi. X. M. 209.
 Gravitus abunde esse. IV. ex P. VIII. 37. aliam esse. XIV. M. 721. aliam esse. IV. ex P. IX. 13. esse. IV. ex P. I. 22.
 honor II. F. 633. III. T. IV. 67. ignis. IV. F. 696.
 in ore vigor. XII. M. 397.
 locus curia. XI. M. 193.
 modo. VII. Ep. 27.
 opibus suis carmine esse. IV. ex P. VIII. 32.
 pauper. III. ex P. IV. 31.
 rapere raptores fuit. I. Art. 626.
 satis esse non potero. XIV. M. 774.
 Gravit licet esse. I. Am. VI. 21.
 Gravitus nos recitantia verba. XIV. M. 307.
 Gravis Anthus oculis. XV. Ep. 28.
 Baccho filia nimis erit. III. F. 468.
 Carmentis Dea. III. F. 275.
 coronas. III. Art. 63.
 cura. II. Art. 331.
 Delia telus Latoniae. IV. ex P. XIV. 37.
 dies. XII. Ep. 169.
 domus Ceres. IV. F. 421.
 filia Baccho. III. F. 468.
 herba. XV. Ep. 170.
 humus Mithryae. II. M. 709.
 humus Veneti. I. ex P. III. 20.
 infusa. VIII. M. 150.
 juvenia. II. Art. 729.
 licera. IV. ex P. VIII. 2.
 mens. IV. ex P. I. 7.
 ministras. II. Am. VII. 24.
 more poenae missis. III. Ep. 13.
 more Veneti est. III. Art. 712.
 nomine suo et Syronis esse. III. T. 624.
 nox puella. XIII. Ep. 105.
 pietas. I. M. 209. II. F. 131. I. T. VII. M. III. ex P. II. 7.
 pietas Deo. III. F. 78.
 populo capia fuit. III. F. 672.
 quies. III. Art. 691.
 quies Seylla. XIV. M. 52.
 roquere. ad Liv. 206.
 sepone toros fuit. IV. T. I. 31.
 fuitis germinis. VIII. Ep. 24.
 fit unda fit. Rem. 296.
 Venus. I. Am. X. 53.
 Venus coire supponit. II. Am. IV. 50.
 Venus viro. I. gona puella. I. Art. 375.
 viduina Deo Hallespontico. I. F. 496.
 virginitas sua formata. Med. 22.

Gravis vicia tibi. II. F. 147.
 vis pectus est. I. Art. 671.
 viva paludibus. VI. M. 349.
 volupras. II. Art. 687.
 voluptas nova est. I. Art. 146.
 vobis. II. T. 160.
 Grati voce dicere. III. Am. VI. 28.
 Gratum adhaerens. XI. M. 100.
 curcum. IV. T. V. 151.
 est. XVI. Ep. 13.
 manu cas. II. Am. XV. 1.
 ris oculis domini. IV. ex P. XV. 17.
 Grata curia loco. XI. M. 309.
 compita Deo, compita palatium. V. F. 140.
 civinita non sunt. II. Am. II. 31.
 dona. I. Ep. 27.
 loca. X. M. 210. I. T. I. 15.
 monumenta laboris futuri. III. Art. V. 24.
 rostra Jovi. V. F. 712.
 signa equi Medusae fontis. V. F. 4.
 silymbus. IV. F. 369.
 silymbus animo sunt. II. ex P. XV. 17.
 vota mihi sunt. II. ex P. V. 14.
 Gravier Jovi facta est. I. II. Am. XII. 30.
 nulla Trivitas. II. M. 416.
 patris. IV. Ep. 107.
 infusa scidulis ure fuit. VI. F. 134.
 Veneti nulla res fuit. III. F. 674.
 Vicia Principibus res nulla. IV. Art. VIII. 44.
 vicio ipso est. III. F. 495.
 umbra adhaerit Galatae. XII. M. 795.
 Gravitus bibuntur aquae ex ipso fontis. III. ex P. V. 18.
 Gravitissime comitum. XIV. M. 221.
 juvenum Crantor. XII. M. 167.
 longe Gravitissime de natis fratrum. II. M. 186.
 Gravitissima. VII. M. 826.
 azimo. V. M. 291.
 Baccho hedera. III. F. 767.
 Ceresi Nympha. VIII. M. 771.
 conjux. IV. F. 669.
 Dias. XIV. M. 123. I. F. 185.
 nemori conjux. IV. M. 669.
 pelagi Nymphis. XII. M. 774.
 proles manu. XII. M. 314.
 Regi Divum volentes. XII. M. 361.
 Venus fuitentis. Rem. 409.
 Gravidus cornibus. III. M. 686.
 equus militibus. I. Art. 316.
 fure et viderunt. I. F. 671.
 palmetis. I. F. 152.
 venere. XVI. Ep. 64. II. Am. XII. 36.
 Gravidis foetus. VIII. M. 290.
 messibus 291. VIII. M. 281.
 Gravidis. VI. Ep. 120. VII. Ep. 113. III. F. 217.
 alvus. VI. Ep. 61. II. Am. XIV. 10.
 bos. IV. F. 670. 691.
 cervix Medusae. III. F. 451.
 conjux. IX. M. 672.
 de fomite esse. III. M. 164.
 metallis Amathus. X. M. 314.
 fons. II. ex P. IX. 30.
 telus. IX. M. 679.
 viciis. III. F. 266.
 Gravidas adhaerens. I. M. 170.

Gravidus genus. XV. Ep. 174. ad Liv. 116.
 messes. VIII. M. 781.
 opes. I. T. II. 107.
 sicut. VII. M. 281.
 pectus. II. F. 471.
 fomite erant. IV. F. 633.
 oligonibus fuit. I. F. 672.
 Gravidus peccat. IV. F. 631.
 Gravit alimus Capulo. I. Am. II. 40.
 Aeneas. V. Ep. 95.
 aqua III. ex P. VII. 12.
 ansas. IV. M. 340.
 herba nimis. I. M. 266.
 quo vinoque. XIV. Ep. 33.
 clera. II. F. 325.
 coluntur. II. F. 554.
 culpa. II. Art. 604. II. ex P. II. 15. II. ex P. VII. 31.
 dicitur. I. M. 171.
 dolens. I. T. III. 92.
 Eneas. II. T. 424.
 erant. XII. M. 306.
 fuit. XV. Ep. 59. IV. ex P. IV. 5.
 fuit. XI. M. 365. III. F. 358.
 herba. XII. M. 182. XIII. M. 108. XV. M. 102.
 jeter. III. F. 33.
 jeter esse. XIV. M. 628.
 klas. III. F. 258.
 labor. II. F. 474.
 loca viduam unda. XI. M. 426.
 munda. VIII. M. 610.
 in. I. ex P. IV. 40.
 jeter. II. Am. VIII. 56. I. Art. 461.
 heras. V. M. 142.
 heri colit. IX. Ep. 116.
 mansuopone. III. M. 608.
 munda. VIII. M. 876.
 munda. II. Am. IX. 18. III. M. 471.
 munda. XIV. M. 543.
 munda conjux. I. Sab. 108.
 munda ad Liv. 402.
 munda. I. Am. I. 1.
 munda. II. Art. 277.
 munda pectore. IX. M. 112.
 munda. V. T. X. 49.
 munda. V. T. V. 17.
 munda. III. F. 33.
 munda conjunctio facta est. IV. T. VIII. 36.
 munda. Nur. 171.
 munda. XV. M. 590. IV. F. 294.
 munda. VII. M. 299.
 munda. I. M. 124.
 munda tenet colubras. IV. M. 783.
 munda. XV. M. 127.
 munda. I. T. II. 72.
 munda munda. I. M. 443.
 munda. XII. M. 118.
 munda. I. M. 548.
 munda pondere munda. IX. M. 624.
 munda. X. M. 438.
 munda et amnis munda. VIII. Ep. 31.
 munda. XIX. Ep. 23.
 munda. V. F. 303.
 munda. X. M. 495.
 munda dicit. III. ex P. VII. 12.
 munda Gravis officio pro ira fit peccat. IV. ex P. I. 1.
 munda agnae. I. T. II. 14.
 munda. VII. M. 537.
 munda legibus. III. Art. 132.

Graves catenae. XV. M. 601.
 curae. III. M. 319. IX. M. 696.
 habentis anto. VI. M. 223.
 idus. I. ex P. VII. 52.
 imores. II. F. 300.
 malis annisque. IV. M. 563.
 Maturae. XV. M. 716.
 pennae. IV. M. 728.
 pluviae. II. F. 97.
 quercus. III. Am. VII. 57.
 ruiti. XI. M. 36.
 somno. XIV. Ep. 33.
 soni. II. 226.
 tunicae lacrimis. X. Ep. 138.
 urbes. I. Am. IX. 19.
 Grave corum VIII. M. 408.
 curcum. XI. Ep. 56.
 est ferre. II. Am. IV. 6. IV. T. VIII. 4.
 fatum. II. M. 306.
 ferrum. XII. M. 114.
 fit ire puppibus. XIX. Ep. 160.
 fuit. IV. ex P. X. 13.
 her. XVIII. Ep. 34.
 munda Nereidum. V. M. 17.
 onus. VI. F. 270. I. T. II. 48. III. T. IV. 12.
 opus. IV. T. I. 6.
 pondus. VII. M. 118.
 robur. I. ex P. III. 63.
 saxum. XIII. M. 26.
 fidus. V. T. X. 45.
 tempus. II. Art. 235.
 ulcus. III. T. XI. 64.
 vulnus. IX. M. 539. XII. M. 567. V. T. I. 52.
 si non Grave. III. T. I. 19.
 Gravia castis. I. Art. 726.
 verba. III. Am. I. 35.
 vincula. XIV. Ep. 3.
 Gravior caussa. II. T. 193. V. T. VIII. 37.
 est narrare. V. F. 199.
 exitus auspicio. X. M. 8.
 mora longi poena. I. ex P. II. 49.
 morte repulsa. XX. Ep. 107.
 nox alis tibi sit, nocte dies. II. 116.
 noxa fatenda mihi est. II. ex P. IX. 72.
 poena. II. T. 139. I. ex P. II. 13.
 fons. XII. M. 103.
 thyfus. III. Am. I. 23. III. Am. XV. 17.
 non Gravior ira vindicta fuit. III. ex P. III. 76.
 Gravitus damaum. VII. M. 512.
 ferre. VII. Ep. 11. IV. F. 593.
 fide. IV. T. I. 66.
 ne fit. III. T. III. 75.
 periculum veris. I. Ep. 11.
 plectrum. X. M. 150.
 pondus. XXI. Ep. 170.
 Graviora minant. XV. M. 31.
 multo plumbi. V. T. XI. 7.
 pati. I. ex P. II. 14.
 Gravitur cadere. I. ex P. VII. 49.
 dejectus a lecto. II. F. 350.
 reduc. Hal. 74.
 Gravitus iusto dolore. III. M. 333.
 torquet. III. ex P. VII. 33.
 Gravitus fuit. VII. M. 308.
 ignava. II. M. 822.

Gravitas multiplicat honorem audientis. IV. ex P. IX. 67.
 remm obvio audientem. II. ex P. V. 29.
 femilis. VII. M. 478.
 tarda. XI. M. 618.
 telluris. I. M. 30.
 Gravitare angustis sedere. VI. M. 75.
 angustia verendus fuit. IX. M. 270.
 carebat jugum. II. M. 162.
 carens. I. ex P. IX. 9.
 carens aether. I. M. 67.
 carens corpora. XV. M. 242.
 coeporis pressa sagitta est. XII. M. 571.
 Dei pressa carina. XV. M. 694.
 nulla retentus Sol cum stellis. V. F. 15.
 omnia impedire carsum. X. M. 678.
 pati soporem. XV. M. 321.
 soporis pressus. XV. M. 27.
 vincit Tagoedia omne genus scripti. II. T. 351.
 Gravitare fortunam meam pareo. V. T. XI. 30.
 mala alienis. III. ex P. I. 10.
 membra. XI. Ep. 33.
 Gravitare pectus unda. VIII. M. 205.
 Gravitare genium sinisque lacrimae. ad Liv. 115.
 magis hoc quo sunt cogitatione mala. IV. T. VI. 28.
 tempora posteriora. IV. T. VIII. 32.
 Gravitare ramosa poma. XIII. M. 812.
 Gravitare fere opus. II. ex P. XI. 24.
 Gravitare somno. V. M. 658.
 Gravitare jam morte oculi. IV. M. 334.
 Gravitare aether. X. M. 406.
 Gravitare degradare. IV. F. 435.
 gravitate lacrimae. ad Liv. 115.
 spectare. I. Am. VIII. 57.
 in Gravitare puellae decidit pulvis. II. Art. 349.
 Gravitare adell eusia. VII. Ep. 184.
 deiecit oculos. XL. Ep. 35.
 exultare. X. M. 410.
 foveae. XVII. Ep. 74.
 haerere. V. Ep. 70.
 impositus fronte. II. Am. II. 24.
 sedere. VIII. Ep. 94.
 spectare capillos. I. Am. XIV. 53.
 tollere aliquem. X. M. 406. IV. F. 550.
 Gravitare recedere. I. T. I. 66.
 in Gravitare charta. XI. Ep. 4.
 defusa lumina tenere. XXI. Ep. 115.
 haerere. VII. M. 66.
 jacet manus. IX. Ep. 116.
 federe. II. Am. II. 61. II. Art. XVIII. 6.
 Gravitare pressus. III. M. 17.
 Gravitare numerosi. IV. ex P. II. 33.
 Gravitare ferre. XVI. Ep. 133. VI. M. 275. IV. F. 458.
 ferre in castra. III. F. 174.
 Gravitare ingens. I. Am. 317.
 Gregis dux. III. Am. XIII. 19. I. Art. 316.
 de Grege puella venit. I. Am. VIII. 50.
 toto nella pars Hyadum later. V. F. 164.
 Greges deprehenfi. I. Am. VII. 8.

Habere formam exiguum cetera templi II. F. 471.
 fragmena troica. Nax. 27.
 signora pedes. XIX. Ep. 192.
 in forma in delictis opri. X. M. 310.
 gemini pedes vincula nulla. V. F. 412.
 gemini pedes Ceycis. XI. M. 673.
 gaudere plenum sanguine potu volu-
 cris. VI. F. 333.
 laetae gaudium. IV. T. VI. 20.
 littera meum nomen. XVIII. Ep. 46.
 medicamen equum. VI. F. 157.
 ministrations verbo fida. IV. ex P. V.
 74.
 motus quos a se gerendum. VII. M.
 816.
 motus emantur pedora. I. ex P. I.
 74.
 nihil utilitatis arces. I. ex P. V. 54.
 nihil quod videtur oculi. X. Ep. 18.
 nihil iuris haeciora. VI. F. 174.
 nocent dantis colla. III. Am. XIV.
 34.
 oculis dii. III. Am. III. 45.
 pedum quantum caecis noculis. VI.
 M. 473.
 pedes dii. III. Am. III. 32.
 pedes papillae. Rom. 337.
 pedes formicae. I. T. VIII. 24.
 plenum idem Lupercii. II. F. 32.
 prima proteritum huius temporis. V.
 F. 266.
 si quid venturum profugis. XV. M.
 629. IV. T. X. 129.
 si quid veri visis. III. Am. V. 32.
 sidere signis IV. ex P. X. 20.
 habere nomen dignum. II. F. 472.
 templa Quirinus Liber 620. III. Am.
 VIII. 32.
 terrena signis in modicum. III. ex P.
 124.
 tempus ubi Stygiae fidera vili. IV. F.
 334.
 vela iura plus timoribus parvis. III. T.
 IV. 10.
 velantes. I. Am. XIV. 6.
 vinctus vela. IV. F. 710.
 vela huius vici. IV. ex P. VI.
 30.
 vici non magnoe comitant nos. I. T.
 III. 19.
 vinctus oculis ferox comae. V. F.
 340.
 vota deos. IV. M. 373. X. M. 489.
 non habere Babylon actum nec signora
 vinctus. II. ex P. IV. 29.
 vici vinctus felletoe leas. IV. T. X.
 114.
 vinctus vinctus. IX. M. 393.
 non habebat quae spectantur. XIII.
 M. 297.
 Habebat miser nullum opus in facie.
 I. F. 320.
 domus quantum curvae fatis efficit. I.
 T. IX. 37.
 detrahitur a domo fidealis. VII.
 M. 300.
 hominum laetae aut praeus nec dicit. V.
 F. 230.
 operum. IV. F. 400.
 hominum. III. ex P. III. 7.
 funnam gentis Phaedone Proca. XIV.

M. 607.
 ramulo carmen breve. XIV. M. 310.
 non habebat Pelica vinctus. III. M.
 513.
 Habebat Dansen tunc aena. II. Am.
 XIX. 27.
 dies formam fatis. III. M. 109.
 dracones suos fatis. 1222. Caelis.
 col. III. T. VI. 8.
 ultoribus preditionis equos. I. T. II.
 76.
 Habere caribis & passis capillis. X.
 des & Dryades. XI. M. 40.
 Leucidi continentium veteris colat.
 XV. M. 280.
 mansus rix materiam. III. ex P. IV.
 40.
 Sorores fuis dii. IX. M. 404.
 non habere Kalendae tondem que
 nunc Kalendae. III. F. 59.
 pennas suas ambo. III. T. IV. 14.
 Habebit cultus comas Aeth. Mel.
 30.
 Menelaus Helenam. Rom. 67.
 regnum Calydonis. VIII. M. 412.
 Habebat aliquantum pedis vinctus. II.
 M. 473.
 Habere habitus huius temporis. I. T.
 14.
 plures Caeciliae huius comae. III.
 IV. F. 34.
 Procin. VII. M. 712.
 Habere nomen meum inter nos. I. T.
 III. 51.
 Habere haec res reliqua est nobis. II.
 F. 340.
 procellos perennes factum. IV. T. V.
 21.
 rebella scriptura. I. Am. III. 32.
 Habebat pacem & lapsus pedibus
 mira. IX. M. 35.
 Habebat corpus nascenti tunc leas
 IV. T. III. 44.
 nil praeter fons tunc nascentis. IV.
 XIV. M. 664.
 manus nomen. II. ex P. III. 36.
 si te ponas. I. M. 36.
 non habebat Aconitum ponas. II. T.
 scribae hic domus vinctus. IV.
 32.
 locum allus is in vinctus. V. T. 4.
 24.
 tunc angustius Lemnos est vinctus
 nostro. XII. M. 34.
 terram vinctus vinctus. VII.
 276.
 Habebat andres perantem vinctus
 aut junctum fons tunc vinctus. IV.
 300.
 oculis peccatum meum est. III. T. 4.
 36.
 Romani Phidias deus quatuor. VII.
 337.
 non habebat nomen vinctus. II. F.
 414.
 Habebat amor. III. Am. III. 32.
 I. F. 109.
 Habebat Venus formam. II. M. 1.
 nomen regis. IV. ex P. I. 117.
 Habebat amor. III. T. 17.
 nec tunc quoniam vinctus. III. ex P. III. 11.
 Habebat

Habebat in mandis & fulmen.
 II. Am. I. 75.
 nomen vinctus Dardania. I. T. X.
 31.
 nomen idem Deos. II. T. 40.
 nomen quocumque. XII. M. 2.
 pedibus euntem domus. II. Seb.
 101.
 nomen flammae materies. XV. M.
 347.
 fides gaudet. VI. T. X. 45.
 euntem vinctus. IV. T. I. 21.
 vinctus laetae. I. M. 169.
 vinctus vinctus vinctus. I. ex P. II.
 21.
 vinctus vinctus. II. 529.
 vinctus vinctus. I. ex P. V. 23.
 Habebat pro gaudet herbae. II. 409.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IX.
 M. 414.
 nomen vinctus. II. 695.
 vinctus vinctus vinctus. XIV.
 M. 377.
 Habebat gaudet vinctus. IV. ex P. XIII.
 11.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. XVI. Ep.
 40.
 nomen temporis. XVI. Ep. 6.
 non habebat vinctus vinctus. I. T. V.
 30.
 Habebat vinctus. Nax. 122.
 digno ope vinctus. I. ex P. I. 77.
 vinctus. II. Am. III. 15.
 vinctus. Rom. 610.
 vinctus. I. Am. VIII. 51.
 Habebat vinctus vinctus. XIII.
 M. 370.
 non habebat vinctus. I. ex P. V.
 44.
 Habebat amor. VII. Ep. 17.
 vinctus vinctus. Rom. 364.
 vinctus. XX. Ep. 228.
 vinctus vinctus vinctus. XIII. M.
 119.
 vinctus vinctus. I. T. IX. 41.
 vinctus vinctus vinctus. Rem.
 376.
 vinctus. VI. M. 670.
 Habebat vinctus vinctus. I. M. 57.
 Habebat vinctus. I. T. VIII. 8.
 vinctus vinctus. V. T. IX.
 11.
 vinctus vinctus. I. Am. XI. 2.
 vinctus vinctus. V. F. 348.
 vinctus vinctus vinctus. I. T. I.
 11.
 vinctus. VII. Ep. 13.
 vinctus vinctus. I. ex P. VII. 10.
 100. V. Ep. 108.
 Habebat vinctus vinctus. VIII. Ep.
 153.
 Habebat vinctus vinctus. II. Am.
 471.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. II.
 ex P. V. 38.
 Habebat vinctus vinctus. V. F. 61.
 Habebat vinctus vinctus. I. Am. IX. 3.
 vinctus. II. Am. IV. 37.
 vinctus. II. M. 531.
 vinctus. II. F. 14.
 Habebat vinctus. II. Am. 631.
 Habebat vinctus. I. Am. IV. 37.
 vinctus vinctus. I. Am. VIII. 40.

Habebat non est aestus. I. M. 49.
 colles. VIII. M. 624.
 Habebat coelum est. IV. F. 611.
 fignis. III. T. IV. 31.
 Habebat alvo materiam. XV. M. 275.
 diecimiae nolla. V. T. X. 29.
 domibus novis. XV. M. 159.
 Hypaepti parvis. VI. M. 13.
 in arce. VI. F. 367.
 in habebat. III. F. 191.
 in vinctus. V. F. 553.
 inter mores. V. T. VIII. 10.
 longe subvinctus in oris Scythicis. IV.
 T. IX. 117.
 vinctus. Hal. 48.
 vinctus. I. Ep. 10. 3. 36. 195. V. T. II.
 51.
 sub vinctus. IV. M. 114.
 Habebat illic concordia. II. Am. 463.
 nura quies. XI. M. 602.
 Habebat illic frigus, Fallos, Tactonque
 & Faros. VIII. M. 790.
 vinctus. I. M. 173.
 vinctus. X. Ep. 97.
 Habebat inter semiferos nulla femi-
 na vinctus Hyllonome. XII. M.
 406.
 Habebat in arce montanis Pan. XI.
 M. 167.
 Habebat vinctus vinctus. I. T. III.
 31.
 Habebat vinctus vinctus. XIV. M. 90.
 Habebat vinctus vinctus. XIV. M. 90.
 Habebat vinctus vinctus. I. T. I. 127.
 Habebat vinctus vinctus. V. T. III.
 27.
 vinctus vinctus vinctus. XIII. M. 430.
 Habebat vinctus. XV. M. 687.
 Habebat vinctus vinctus. I. M. 74.
 Habebat vinctus. IV. F. 107.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. I.
 T. I. 4.
 videre. II. F. 817.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. XIV.
 M. 643.
 regali fignis. ad Liv. 333.
 in Habebat vinctus vinctus. ad Liv.
 37.
 Habebat vinctus. XIII. M. 167.
 Habebat vinctus. VI. Ep. 63. XV. Ep. 356.
 XVII. Ep. 265. III. Am. I. 31.
 III. Am. VI. 793. I. Am. 263. II.
 M. 670. XII. M. 82. XIII. M. 700.
 906. 916. 917. XIV. M. 312. V.
 F. 661.
 Habebat. I. T. XI. 4.
 Habebat vinctus vinctus. IV. F. 301.
 Habebat vinctus. XIII. M. 791.
 Habebat vinctus. XV. M. 466.
 Habebat vinctus. I. T. X. 13.
 Habebat vinctus. V. F. 117.
 Habebat vinctus vinctus vinctus.
 Rem. 130.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. II.
 ex P. V. 38.
 Habebat vinctus vinctus. V. F. 61.
 Habebat vinctus vinctus. I. Am. IX. 3.
 vinctus. II. Am. IV. 37.
 vinctus. II. M. 531.
 vinctus. II. F. 14.
 Habebat vinctus. II. Am. 631.
 Habebat vinctus. I. Am. IV. 37.
 vinctus vinctus. I. Am. VIII. 40.

Haemionius culter. VIII. M. 311.
 heros. II. Am. IX. 7.
 juvenis. II. M. 599. VII. M. 132.
 puer. V. F. 400.
 vir. I. Am. 682.
 Haemionius, II. M. 81.
 equi. II. Am. I. 32. II. Am. 137. III.
 T. XI. 28.
 montes. XII. M. 353.
 proceres. XII. M. 213.
 vinctus. XVII. Ep. 248.
 Haemoniae gens. I. T. X. 101.
 Iyra. IV. T. I. 16.
 puppis. I. Am. 6.
 terra. Rem. 249.
 vinctus. VIII. M. 264.
 vinctus. XI. M. 651.
 Haemoniae aquae. II. F. 40.
 vinctus. II. Am. 99.
 matres. VII. M. 159.
 vinctus. VI. Ep. 23.
 vinctus. XII. Ep. 127. V. M. 306.
 Haemoria. II. M. 279. X. M. 77.
 operis vinctus. IV. ex P. V. 5.
 Haerent. XIII. M. 756. III. T. VIII.
 25.
 amplexibus avidis. VII. M. 143.
 amnis. II. F. 498.
 stello. IV. M. 27.
 eximiae. VIII. M. 144.
 collo vinctus. XIV. M. 105.
 collo vinctus. V. F. 614.
 fontibus & fluviiis pueris que aspectu.
 bus. VII. M. 508.
 gremio. V. Ep. 70.
 in amplexu. I. ex P. IX. 19.
 in amplexu. IV. M. 184.
 in arno. III. M. 223.
 in cervicis. I. M. 285.
 in corde. I. Am. II. 7.
 in gremio vinctus. VII. M. 66.
 in ore memoti. X. M. 204.
 in vinctus. II. M. 410.
 inter confilium. II. ex P. III. 83.
 nidos foliis. Nax. 120.
 pedibus vinctus. III. T. IV. 49.
 pueris vinctus in glacie vinctus. III. T.
 V. 49.
 pudore. VI. Ep. 26.
 radicibus. I. M. 551.
 solo memora. IV. M. 266.
 Haeret ad vinctus. I. M. 284.
 amnis. Rem. 436. III. M. 595.
 an haeret sit vinctus. IV. M. 139.
 ante oculos tanquam praefentis vinctus.
 go. I. ex P. IX. 2.
 cervicis summa sagitta. VI. M. 236.
 cornibus pars oculorum. XII. M.
 269.
 corpore vinctus Polyphus. Hal. 30.
 & ante oculos addit. III. T. VIII.
 35.
 & confilium. I. Am. VIII. 24.
 ferum vinctus. III. M. 71.
 in amnis vinctus. II. F. 263.
 in vinctus vinctus. XI. M. 204.
 in damnis amnis. IV. T. I. 33.
 in marginibus vinctus vinctus. II. T.
 200.
 in ore color. Med. 93.
 in vinctus amor. IV. Ep. 70.
 in puella cute. Rem. 317.

Habebat vinctus vinctus vinctus. II. Am. I. 75.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. M. 513.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. II. Am. XIX. 27.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. M. 109.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. T. VI. 8.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. I. T. II. 76.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. XI. M. 40.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. XV. M. 280.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. ex P. IV. 40.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IX. M. 404.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. F. 59.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. T. IV. 14.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. M. 280.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. ex P. IV. 40.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. M. 412.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. VI. M. 473.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. Am. III. 32.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. M. 337.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. I. T. VIII. 24.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. II. F. 32.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. V. F. 266.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. XV. M. 629.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IV. T. X. 129.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. Am. V. 32.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IV. ex P. X. 20.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. II. F. 472.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. Am. VIII. 32.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. ex P. 124.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IV. F. 334.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. T. IV. 10.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. I. Am. XIV. 6.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IV. F. 710.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IV. ex P. VI. 30.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. I. T. III. 19.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. V. F. 340.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IV. M. 373.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. X. M. 489.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. II. ex P. IV. 29.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IV. T. X. 114.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IX. M. 393.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. XIII. M. 297.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. I. F. 320.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. I. T. IX. 37.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. VII. M. 300.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. V. F. 230.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IV. F. 400.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. ex P. III. 7.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. XIV. M. 310.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. M. 513.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. II. Am. XIX. 27.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. M. 109.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. T. VI. 8.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. I. T. II. 76.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. XI. M. 40.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. XV. M. 280.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. ex P. IV. 40.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IX. M. 404.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. F. 59.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. T. IV. 14.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. M. 280.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. ex P. IV. 40.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. M. 412.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. VI. M. 473.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. Am. III. 32.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. M. 337.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. I. T. VIII. 24.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. II. F. 32.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. V. F. 266.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. XV. M. 629.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IV. T. X. 129.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. Am. V. 32.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IV. ex P. X. 20.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. II. F. 472.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. Am. VIII. 32.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. ex P. 124.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IV. F. 334.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. T. IV. 10.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. I. Am. XIV. 6.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IV. F. 710.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IV. ex P. VI. 30.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. I. T. III. 19.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. V. F. 340.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IV. M. 373.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. X. M. 489.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. II. ex P. IV. 29.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IV. T. X. 114.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IX. M. 393.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. XIII. M. 297.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. I. F. 320.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. I. T. IX. 37.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. VII. M. 300.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. V. F. 230.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IV. F. 400.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. ex P. III. 7.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. XIV. M. 310.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. M. 513.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. II. Am. XIX. 27.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. M. 109.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. T. VI. 8.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. I. T. II. 76.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. XI. M. 40.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. XV. M. 280.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. ex P. IV. 40.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IX. M. 404.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. F. 59.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. T. IV. 14.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. M. 280.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. ex P. IV. 40.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. M. 412.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. VI. M. 473.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. Am. III. 32.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. M. 337.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. I. T. VIII. 24.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. II. F. 32.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. V. F. 266.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. XV. M. 629.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IV. T. X. 129.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. Am. V. 32.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IV. ex P. X. 20.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. II. F. 472.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. Am. VIII. 32.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. ex P. 124.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IV. F. 334.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. T. IV. 10.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. I. Am. XIV. 6.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IV. F. 710.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IV. ex P. VI. 30.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. I. T. III. 19.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. V. F. 340.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IV. M. 373.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. X. M. 489.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. II. ex P. IV. 29.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IV. T. X. 114.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IX. M. 393.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. XIII. M. 297.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. I. F. 320.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. I. T. IX. 37.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. VII. M. 300.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. V. F. 230.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IV. F. 400.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. ex P. III. 7.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. XIV. M. 310.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. M. 513.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. II. Am. XIX. 27.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. M. 109.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. T. VI. 8.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. I. T. II. 76.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. XI. M. 40.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. XV. M. 280.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. ex P. IV. 40.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IX. M. 404.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. F. 59.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. T. IV. 14.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. M. 280.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. ex P. IV. 40.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. M. 412.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. VI. M. 473.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. Am. III. 32.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. M. 337.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. I. T. VIII. 24.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. II. F. 32.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. V. F. 266.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. XV. M. 629.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IV. T. X. 129.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. Am. V. 32.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IV. ex P. X. 20.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. II. F. 472.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. Am. VIII. 32.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. ex P. 124.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IV. F. 334.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. T. IV. 10.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. I. Am. XIV. 6.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IV. F. 710.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IV. ex P. VI. 30.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. I. T. III. 19.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. V. F. 340.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IV. M. 373.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. X. M. 489.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. II. ex P. IV. 29.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IV. T. X. 114.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IX. M. 393.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. XIII. M. 297.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. I. F. 320.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. I. T. IX. 37.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. VII. M. 300.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. V. F. 230.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IV. F. 400.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. ex P. III. 7.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. XIV. M. 310.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. M. 513.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. II. Am. XIX. 27.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. M. 109.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. T. VI. 8.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. I. T. II. 76.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. XI. M. 40.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. XV. M. 280.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. ex P. IV. 40.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IX. M. 404.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. F. 59.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. T. IV. 14.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. M. 280.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. ex P. IV. 40.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. M. 412.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. VI. M. 473.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. Am. III. 32.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. M. 337.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. I. T. VIII. 24.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. II. F. 32.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. V. F. 266.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. XV. M. 629.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IV. T. X. 129.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. Am. V. 32.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IV. ex P. X. 20.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. II. F. 472.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. Am. VIII. 32.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. ex P. 124.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IV. F. 334.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. III. T. IV. 10.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. I. Am. XIV. 6.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IV. F. 710.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IV. ex P. VI. 30.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. I. T. III. 19.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. V. F. 340.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IV. M. 373.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. X. M. 489.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. II. ex P. IV. 29.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IV. T. X. 114.
 Habebat vinctus vinctus vinctus. IX. M. 393.

Lactuca. I. Ant. 72.
 Lactuca. VIII. M. 316. N. M. 39.
 Lactuca. Ep. 177. Ep. 187.
 Lactuca. III. M. 56.
 Lactuca. III. M. 57.
 Lactuca. III. M. 58.
 Lactuca. III. M. 59.
 Lactuca. III. M. 60.
 Lactuca. III. M. 61.
 Lactuca. III. M. 62.
 Lactuca. III. M. 63.
 Lactuca. III. M. 64.
 Lactuca. III. M. 65.
 Lactuca. III. M. 66.
 Lactuca. III. M. 67.
 Lactuca. III. M. 68.
 Lactuca. III. M. 69.
 Lactuca. III. M. 70.
 Lactuca. III. M. 71.
 Lactuca. III. M. 72.
 Lactuca. III. M. 73.
 Lactuca. III. M. 74.
 Lactuca. III. M. 75.
 Lactuca. III. M. 76.
 Lactuca. III. M. 77.
 Lactuca. III. M. 78.
 Lactuca. III. M. 79.
 Lactuca. III. M. 80.
 Lactuca. III. M. 81.
 Lactuca. III. M. 82.
 Lactuca. III. M. 83.
 Lactuca. III. M. 84.
 Lactuca. III. M. 85.
 Lactuca. III. M. 86.
 Lactuca. III. M. 87.
 Lactuca. III. M. 88.
 Lactuca. III. M. 89.
 Lactuca. III. M. 90.
 Lactuca. III. M. 91.
 Lactuca. III. M. 92.
 Lactuca. III. M. 93.
 Lactuca. III. M. 94.
 Lactuca. III. M. 95.
 Lactuca. III. M. 96.
 Lactuca. III. M. 97.
 Lactuca. III. M. 98.
 Lactuca. III. M. 99.
 Lactuca. III. M. 100.

Lactuca venena. IX. M. 128. lb. 493.
 Lactuca venena. IX. Ep. 123.
 Lactuca. XIII. M. 173.
 Lactuca. III. M. 591.
 Lactuca nomen falsum feminae erat. II. 7. 427.
 Sappho. II. T. 364.
 Lactuca. III. T. VII. 20.
 Lactuca. II. Am. XVIII. 14.
 Lactuca. III. Am. XVIII. 14.
 Lactuca. III. Ep. 123.
 Lactuca. III. Ep. 124.
 Lactuca. III. Ep. 125.
 Lactuca. III. Ep. 126.
 Lactuca. III. Ep. 127.
 Lactuca. III. Ep. 128.
 Lactuca. III. Ep. 129.
 Lactuca. III. Ep. 130.
 Lactuca. III. Ep. 131.
 Lactuca. III. Ep. 132.
 Lactuca. III. Ep. 133.
 Lactuca. III. Ep. 134.
 Lactuca. III. Ep. 135.
 Lactuca. III. Ep. 136.
 Lactuca. III. Ep. 137.
 Lactuca. III. Ep. 138.
 Lactuca. III. Ep. 139.
 Lactuca. III. Ep. 140.
 Lactuca. III. Ep. 141.
 Lactuca. III. Ep. 142.
 Lactuca. III. Ep. 143.
 Lactuca. III. Ep. 144.
 Lactuca. III. Ep. 145.
 Lactuca. III. Ep. 146.
 Lactuca. III. Ep. 147.
 Lactuca. III. Ep. 148.
 Lactuca. III. Ep. 149.
 Lactuca. III. Ep. 150.

Lactuca. VI. M. 127. XI. M. 176. XII. M. 184. 177. 181. II. T. 127. 128. VI. F. 466. II. T. 324.
 Helictes officinale. V. F. 351.
 Milla officinale. Corpora. II. F. 664.
 Opus non est. V. T. XIV. 41.
 Quod est officijus. X. M. 39.
 Propolis. VII. M. 163.
 Proxima via. VIII. M. 160.
 Relictus. XIV. M. 217.
 Tuo intercedens est dextera mea. X. M. 191.
 Vivere alterius. XV. M. 90.
 Levamen esse potes. XII. Ep. 77.
 Mite. III. Ep. 62.
 Levitas. XIV. Ep. 171.
 Leucoda continant habuere. Recem. 69.
 Ioni. XV. M. 179.
 Leucodius Deus. III. T. I. 42. V. T. II. 76.
 Modus. V. F. 620.
 Leucodia. X. M. 170.
 Unda. XV. Ep. 163.
 Leucodiam sequor. XV. Ep. 166.
 Leucippidae geminae. XVI. Ep. 167.
 Leucippus. VIII. M. 308.
 Leucippus. VIII. M. 309.
 Leucippus. VIII. M. 310.
 Leucos. III. M. 214. lb. 312.
 Leucos. IV. M. 402.
 Leucosiam petere. XV. M. 708.
 Leucosier. IV. M. 707. 541. VI. F. 445. III. ex P. VI. 20.
 Levis coma potione. XII. M. 409.
 Topius. VIII. M. 361.
 Leves pilae. III. Art. 361.
 Levia. VIII. M. 494.
 Flammis. IV. M. 222.
 Levis. I. Ep. 68.
 Aesculapius. XV. M. 704.
 Alex. Hal. 4.
 Alex. VII. Ep. 172.
 Ambrosia. I. I. 303.
 Amica. Rem. 180.
 Amor. III. Ep. 41. IV. F. 100.
 Aquinas. II. F. 438.
 Artus. I. ex P. II. 21.
 Aris. V. Ep. 112.
 Arvens. IV. F. 646.
 Auis. V. Ep. 139. III. Art. 102. I. M. 593. 549. IV. M. 472. III. M. 6. XV. M. 697. III. F. 371. III. T. IV. 15.
 Bacchus. III. F. 431.
 Calamus. VII. M. 775.
 Causa. I. Art. 154.
 Causa. XVIII. Ep. 130. IV. T. 2. 66.
 Cures. III. T. IV. 11.
 Cumulus. II. ex P. V. 36.
 Cupido est. III. Am. I. 41.
 Curs. II. Art. 124.
 Curvus. IV. Ep. 45. I. Art. 4. II. M. 132. V. M. 145.
 Culus. I. F. 154.
 Dec. IV. ex P. II. 17.
 De. II. Am. IX. 29.
 Fozon. II. ex P. VII. 22.
 Fozon. II. M. 137.
 Gloria. VIII. Ep. 29.
 Gratia. IV. ex P. I. 21.
 Hafia. VI. M. 193.
 Honor officij. I. F. 3.
 Hora. XV. M. 181.
 Ignis. II. Art. 430. III. M. 440.

Involupta est. II. Art. 255.
 Involupta. VI. M. 314.
 Involupta. IV. ex P. III. 20.
 Involupta. I. F. 208.
 Involupta. III. ex P. I. 96.
 Involupta. IV. ex P. XVI. 30.
 Involupta. VIII. M. 633.
 Involupta. X. M. 698.
 Involupta. IV. M. 316.
 Involupta. II. Art. 15.
 Involupta. IV. Ep. 78.
 Involupta. III. M. 170.
 Involupta. V. F. 347.
 Involupta. III. F. 745.
 Involupta. IV. F. 322.
 Involupta. I. ex P. II. 64.
 Involupta. lb. 212.
 Involupta. VII. M. 210.
 Involupta. X. M. 10.
 Involupta. II. Art. 131.
 Involupta. non est. IV. F. 955.
 Involupta. V. M. 316. V. F. 614.
 Involupta. II. M. 671. III. F. 456.
 Involupta. mihi potius faciet hoc. III. Art. 749.
 Involupta. XIV. Ep. 507.
 Involupta. I. Art. 159.
 Involupta. V. F. 662.
 Involupta. III. M. 42. VIII. M. 324. XII. M. 432. 538. 597. XV. M. 464.
 Involupta. X. M. 265.
 Involupta. I. Art. 570.
 Involupta. V. F. 210.
 Involupta. II. Art. IV. ex P. V. 1.
 Involupta. XIV. M. 515.
 Involupta. VII. M. 221.
 Involupta. III. Am. V. 21. II. M. 51.
 Involupta. X. M. 510.
 Involupta. XV. M. 357.
 Involupta. IV. M. 413.
 Involupta. III. M. 590.
 Involupta. I. Art. 542.
 Involupta. I. M. 492.
 Involupta. IV. M. 180.
 Involupta. III. M. 160. VII. M. 561.
 Involupta. VIII. M. 336.
 Involupta. I. Art. 761.
 Involupta. Leves populus adie aliquota. X. M. 14.
 Involupta. IV. F. 512.
 Involupta. XIV. M. 197.
 Involupta. VII. Ep. 4.
 Involupta. II. M. 414.
 Involupta. lb. 620.
 Involupta. I. M. 620.
 Involupta. III. F. 18.
 Involupta. XVI. Ep. 18.
 Involupta. III. T. VI. 37. I. ex P. VI. 21.
 Involupta. I. Am. II. 10. II. T. 222.
 Involupta. I. Am. XIV. 2. II. Art. 46. II. T. 113.
 Involupta. Condit. II. T. 436.
 Involupta. III. Am. XI. 33.
 Involupta. V. F. 78.
 Involupta. II. M. 161.
 Involupta. II. Am. XIV. 26.
 Involupta. III. Art. 236.
 Involupta. XII. M. 51.
 Involupta. III. M. 67.

non Levis animum. II. ex P. VIII. 30.
 cimen. II. T. 472.
 exemplum. III. Art. 686. II. Sab. 80.
 malum sanctissimis hospitibusque. I. F. 532.
 vulnus. I. ex P. VII. 30.
 Leviana. III. T. XII. 19.
 stigma. XIV. M. 315.
 vela. XV. Ep. 79.
 Levior conchis. XIII. M. 792.
 femina. III. Art. 437.
 folia. V. Ep. 169.
 fortuna materum est. IV. T. I. 61.
 frondibus. III. F. 481.
 fuga fit loco mutato. III. T. VIII. 42.
 fulgere. I. Med. 66.
 honor mentis mihi non est. VI. F. 56.
 via Caelestis. I. ex P. X. 20.
 labor. I. ex P. IV. 25.
 ludus. I. M. 655.
 lyra. X. M. 132.
 marina unda est. IV. ex P. X. 61.
 temporibus fuga fit. II. ex P. VII. 17.
 Levius est. V. T. III. 29.
 fulmen. III. M. 305.
 illo. III. Am. XI. 25.
 malum. I. ex P. III. 40.
 pretium. III. Art. 171.
 Leviora animo mala sunt. I. Sab. 126.
 folia verba. II. Am. XVI. 45.
 multa fugi ferre. IV. T. X. 102.
 non Leviora dona dant. XIII. M. 702.
 malis his eventant. lb. 416.
 malis Trojanis tuo. lb. 354.
 numina. IV. ex P. IX. 108.
 Leviter adnotus. I. Art. 605.
 ait. I. Am. VI. 12.
 contingat tempora. IV. F. 15.
 defuncta pectora. XVI. Ep. 275.
 dicere. III. Ep. 80.
 dolere. X. M. 138.
 potere. I. Am. IV. 30.
 velle. IX. M. 621.
 versare ova. VIII. M. 667.
 Levius dolere. I. ex P. IX. 30.
 est. III. Am. XI. 15.
 illo. V. T. III. 29.
 pulsat puppis. XI. M. 508.
 tabulae laterum non feruntur ab undis. I. T. II. 47.
 non Levius dolere. lb. 257.
 ferre ab angue. lb. 483.
 Levius acris. I. M. 28.
 Automedontus. V. T. VI. 10.
 libera. II. F. 673.
 nimis. II. M. 164.
 non est colenda. II. Art. 479.
 parvum est. IV. ex P. III. 39.
 tulit in loca summa coelum. V. F. 14.
 venti. XXI. Ep. 76.
 in Levitate sua condans Fortuna est. V. T. VIII. 18.
 Levate aliquam. VI. M. 131. VIII. M. 380. IV. T. I. 19.
 amorem. XIV. M. 13.
 suscitatum animi. I. ex P. X. 17.
 arida ossa aqua. Rem. 230.
 ante Apollinea malum. III. T. III. 10.

casus. III. T. IV. 66. II. ex P. X. 20.
 chadema. II. M. 287.
 colla serpentum. VIII. M. 798.
 corda. IV. T. VI. 16.
 corpora velle. X. M. 176.
 curas. XII. M. 176.
 famem. XIV. Ep. 96.
 fira. IV. T. X. 112. III. ex P. VI. 14.
 furei terge fura. VIII. M. 647.
 iras. III. Sab. 5.
 ludus. XII. M. 135. XV. M. 347.
 mala. I. T. I. 98. I. T. V. 75. III. T. IV. 42. 75. II. ex P. VII. 61. IV. ex P. VI. 42.
 malum per verba. V. T. II. 59.
 membra cubito. XXI. Ep. 16.
 membra gramine. VI. F. 328.
 membra humo. I. T. III. 94.
 membra quere. Rem. 265.
 metus virgineos. X. M. 466.
 opus manuum sermone. IV. M. 39.
 parte adiequit sodalem. I. T. VIII. 18.
 parte potnae multos. III. ex P. VI. 37.
 pectori oppreffa. Rem. 73.
 potna. III. M. 318.
 potna. I. ex P. I. 57. II. ex P. VIII. 35.
 te de cecipite. II. M. 427.
 se saxo. IV. F. 322.
 strim. IV. Ep. 174. XII. M. 156. XV. M. 322. IV. T. VIII. 26.
 rminera. V. T. I. 19.
 Levat casus pluma. XI. M. 791.
 pondibus nisi ramos abortis Phoenix. XV. M. 494.
 non Levat reatris pluma. IV. M. 410.
 Levantes mala Deo. IV. T. I. 42.
 Levati ludu. V. M. 21.
 vultus remissis. IX. M. 315.
 Levatur hieus igne. Rem. 188.
 Levatur nomina incallium. ad Liv. 75.
 Levatus cura. V. M. 500.
 igne. XV. Ep. 170.
 penais. II. M. 759. VIII. M. 212.
 panillum. III. M. 540.
 Levatum referre ad linna matris. XIV. M. 741.
 Levati bacalis. VIII. M. 691.
 tellure. XIV. M. 302.
 Levata Argolis Alcmena est. IX. M. 222.
 epona mea magna est pars. II. T. 186.
 pars venae. V. T. I. 45.
 per brachio pica. V. M. 675.
 non Levata mora longa nuda. III. T. VII. 8.
 Levanda poena. I. ex P. VI. 27.
 verbis cura est. V. F. 237.
 Levanda parte nulla via mala. III. F. IV. 42.
 Lex sequor. I. Art. 65.
 Caelesto. IV. F. 710.
 certaminis. X. M. 572.
 dicitur tibi. XI. Ep. 39.
 fualis. 321. X. M. 209.
 horrenda. VII. M. 6.

Machabaeorum VII. M. 373.
 Machabaeorum VIII. M. 374.
 Machabaeorum IX. M. 375.
 Machabaeorum X. M. 376.
 Machabaeorum XI. M. 377.
 Machabaeorum XII. M. 378.
 Machabaeorum XIII. M. 379.
 Machabaeorum XIV. M. 380.
 Machabaeorum XV. M. 381.
 Machabaeorum XVI. M. 382.
 Machabaeorum XVII. M. 383.
 Machabaeorum XVIII. M. 384.
 Machabaeorum XIX. M. 385.
 Machabaeorum XX. M. 386.
 Machabaeorum XXI. M. 387.
 Machabaeorum XXII. M. 388.
 Machabaeorum XXIII. M. 389.
 Machabaeorum XXIV. M. 390.
 Machabaeorum XXV. M. 391.
 Machabaeorum XXVI. M. 392.
 Machabaeorum XXVII. M. 393.
 Machabaeorum XXVIII. M. 394.
 Machabaeorum XXIX. M. 395.
 Machabaeorum XXX. M. 396.
 Machabaeorum XXXI. M. 397.
 Machabaeorum XXXII. M. 398.
 Machabaeorum XXXIII. M. 399.
 Machabaeorum XXXIV. M. 400.
 Machabaeorum XXXV. M. 401.
 Machabaeorum XXXVI. M. 402.
 Machabaeorum XXXVII. M. 403.
 Machabaeorum XXXVIII. M. 404.
 Machabaeorum XXXIX. M. 405.
 Machabaeorum XL. M. 406.
 Machabaeorum XLI. M. 407.
 Machabaeorum XLII. M. 408.
 Machabaeorum XLIII. M. 409.
 Machabaeorum XLIV. M. 410.
 Machabaeorum XLV. M. 411.
 Machabaeorum XLVI. M. 412.
 Machabaeorum XLVII. M. 413.
 Machabaeorum XLVIII. M. 414.
 Machabaeorum XLIX. M. 415.
 Machabaeorum L. M. 416.
 Machabaeorum LI. M. 417.
 Machabaeorum LII. M. 418.
 Machabaeorum LIII. M. 419.
 Machabaeorum LIV. M. 420.
 Machabaeorum LV. M. 421.
 Machabaeorum LVI. M. 422.
 Machabaeorum LVII. M. 423.
 Machabaeorum LVIII. M. 424.
 Machabaeorum LIX. M. 425.
 Machabaeorum LX. M. 426.
 Machabaeorum LXI. M. 427.
 Machabaeorum LXII. M. 428.
 Machabaeorum LXIII. M. 429.
 Machabaeorum LXIV. M. 430.
 Machabaeorum LXV. M. 431.
 Machabaeorum LXVI. M. 432.
 Machabaeorum LXVII. M. 433.
 Machabaeorum LXVIII. M. 434.
 Machabaeorum LXIX. M. 435.
 Machabaeorum LXX. M. 436.
 Machabaeorum LXXI. M. 437.
 Machabaeorum LXXII. M. 438.
 Machabaeorum LXXIII. M. 439.
 Machabaeorum LXXIV. M. 440.
 Machabaeorum LXXV. M. 441.
 Machabaeorum LXXVI. M. 442.
 Machabaeorum LXXVII. M. 443.
 Machabaeorum LXXVIII. M. 444.
 Machabaeorum LXXIX. M. 445.
 Machabaeorum LXXX. M. 446.
 Machabaeorum LXXXI. M. 447.
 Machabaeorum LXXXII. M. 448.
 Machabaeorum LXXXIII. M. 449.
 Machabaeorum LXXXIV. M. 450.
 Machabaeorum LXXXV. M. 451.
 Machabaeorum LXXXVI. M. 452.
 Machabaeorum LXXXVII. M. 453.
 Machabaeorum LXXXVIII. M. 454.
 Machabaeorum LXXXIX. M. 455.
 Machabaeorum LXXXX. M. 456.
 Machabaeorum LXXXXI. M. 457.
 Machabaeorum LXXXXII. M. 458.
 Machabaeorum LXXXXIII. M. 459.
 Machabaeorum LXXXXIV. M. 460.
 Machabaeorum LXXXXV. M. 461.
 Machabaeorum LXXXXVI. M. 462.
 Machabaeorum LXXXXVII. M. 463.
 Machabaeorum LXXXXVIII. M. 464.
 Machabaeorum LXXXXIX. M. 465.
 Machabaeorum LXXXXX. M. 466.
 Machabaeorum LXXXXXI. M. 467.
 Machabaeorum LXXXXXII. M. 468.
 Machabaeorum LXXXXXIII. M. 469.
 Machabaeorum LXXXXXIV. M. 470.
 Machabaeorum LXXXXXV. M. 471.
 Machabaeorum LXXXXXVI. M. 472.
 Machabaeorum LXXXXXVII. M. 473.
 Machabaeorum LXXXXXVIII. M. 474.
 Machabaeorum LXXXXXIX. M. 475.
 Machabaeorum LXXXXXX. M. 476.
 Machabaeorum LXXXXXXI. M. 477.
 Machabaeorum LXXXXXXII. M. 478.
 Machabaeorum LXXXXXXIII. M. 479.
 Machabaeorum LXXXXXXIV. M. 480.
 Machabaeorum LXXXXXXV. M. 481.
 Machabaeorum LXXXXXXVI. M. 482.
 Machabaeorum LXXXXXXVII. M. 483.
 Machabaeorum LXXXXXXVIII. M. 484.
 Machabaeorum LXXXXXXIX. M. 485.
 Machabaeorum LXXXXXXX. M. 486.
 Machabaeorum LXXXXXXXI. M. 487.
 Machabaeorum LXXXXXXXII. M. 488.
 Machabaeorum LXXXXXXXIII. M. 489.
 Machabaeorum LXXXXXXXIV. M. 490.
 Machabaeorum LXXXXXXXV. M. 491.
 Machabaeorum LXXXXXXXVI. M. 492.
 Machabaeorum LXXXXXXXVII. M. 493.
 Machabaeorum LXXXXXXXVIII. M. 494.
 Machabaeorum LXXXXXXXIX. M. 495.
 Machabaeorum LXXXXXXX. M. 496.
 Machabaeorum LXXXXXXXI. M. 497.
 Machabaeorum LXXXXXXXII. M. 498.
 Machabaeorum LXXXXXXXIII. M. 499.
 Machabaeorum LXXXXXXXIV. M. 500.

Magistra carmina. III. Art. 347.
 monita. IV. T. VI. 7.
 peccata. II. Art. 173.
 Magistram perdidit. art. V. T. XII.
 67.
 Magistro me fuisse non dilectum. II.
 T. 347.
 nullo discere. II. Art. 479.
 te didicisse nos nil nisi concessum.
 III. ex P. III. 69.
 nil. Rem. 55.
 Magistri amonorum III. F. 61.
 peccata. IV. F. 747.
 Magistri accipere artes. IX. M. 717.
 peccata tradere. I. Am. XIII. 17.
 Magistra longa auras. V. Ep. 96.
 Magistra nulla facta pio. I. T. VI.
 23.
 offensa. VI. M. 24.
 Magistra artes. XV. Ep. 81.
 Magistraum Achilles. XIII. M. 193.
 Anchises. XIV. M. 113.
 equus. I. Art. 20.
 heros. XII. M. 230.
 Iuba. IV. F. 380.
 Ivo. III. T. V. 33.
 Phaedon. II. M. 111.
 Rutilius. I. ex P. III. 69.
 Magistrae adus. XI. M. 424.
 Magistrae Argo. XII. Ep. 9.
 Magistrae titulus. II. Ep. 61.
 triumphus. I. Am. II. 21.
 Magistrae sedes. VI. F. 637.
 Magistrae opes. IV. F. 460.
 urbes. II. ex P. X. 21.
 Magistraeum est ribi. III. Ep. 144.
 Magistraeum os. VIII. M. 126.
 Magistra. III. F. 696. I. T. V. 22. Lex.
 I. 43. IV. ex P. IX. 31.
 Achilles. I. Am. IX. 33. II. Art.
 711. VIII. M. 309. XII. M. 191.
 615. XIII. M. 130. 133. 134. I. T.
 VIII. 29.
 Agamemnon. XV. M. 855.
 Alcides. II. Sub. 10.
 Atlas. XVI. Ep. 62.
 amnis. I. M. 174. IV. F. 338.
 amor. I. Art. 736.
 Arcas. I. F. 470.
 Caecus. ad Liv. 79. IV. F. 111.
 375. I. T. II. 3. II. T. 330. IV.
 T. I. 54. I. ex P. VIII. 24.
 cenfus. II. Am. XVII. 37.
 Cinyras. X. M. 330.
 circus. VI. F. 477.
 clemor. III. F. 649.
 coenax. IX. Ep. 30. VI. F. 79.
 Creon. XII. Ep. 54.
 Croton. XV. M. 15.
 dux. III. T. XII. 47.
 equo. IV. F. 122.
 furore. II. T. 166.
 Ratus. II. F. 723.
 equo. IV. F. 122.
 furore. II. T. 166.
 Ratus. II. F. 723.
 grado. II. ex P. VIII. 14.
 Hector. XII. M. 466.
 Hercules. IX. M. 134. II. 197.
 Homerus. I. Am. VIII. 61. Rem. 464.
 II. T. 379. III. ex P. IX. 31.
 honor. II. F. 122. VI. F. 648. I. ex P.
 IX. 46. II. ex P. I. 29.
 ignis. V. F. 116.
 Jupiter. XIV. Ep. 95. I. Am. X. 1.
 Jupiter. XIV. Ep. 95. I. Am. X. 1.
 I. Art. 714. II. Art. 719. ad Liv.

189. 184. 181. I. M. 648. I. F.
 387. 510. II. F. 670. III. F. 418. 730.
 V. T. 30. 148. VI. F. 196. III. T. I.
 36. II. 116.
 Lucretio. XVII. Ep. 206.
 Iustus. ad Liv. 78.
 Mas. II. T. 295.
 malis. III. M. 60.
 mundis. XV. M. 68. IV. T. IV.
 5.
 nator. XIX. Ep. 90.
 Neronis. XIX. Ep. 143.
 Neos. II. Am. IX. 38.
 Oceanus. ad Liv. 437.
 Olympus. XII. M. 768.
 edis. V. T. II. 31.
 pater. VII. M. 617. III. ex P. III.
 11.
 Pecca. XXI. Ep. 170.
 pater. III. Am. VII. 72.
 Quibus. IV. F. 803.
 Sapia. III. Art. 470.
 Sol. Rem. 276. XIII. M. 852.
 fons. III. Am. I. 64.
 cibus. III. M. 658.
 I. ex P. II. 64.
 Neos. I. M. 170. II. M. 466.
 nimphus. Rem. 155. II. ex P. V. 27.
 III. ex P. IV. 13.
 Tyrannus. XIV. Ep. 23.
 vit. XII. M. 342.
 uis. VI. F. 657.
 can Magnis canis. Rem. 422.
 Magni. I. F. 603.
 Magni Dei. XII. Ep. 34. XVIII. Ep.
 102. XXI. Ep. 338. III. Am. VII.
 46. ad Liv. 130. V. M. 320. IX.
 M. 514. V. F. 38. VI. F. 187.
 II. T. 22. 126. V. T. IX. 72. I.
 ex P. V. 70. I. ex P. VI. 26. II.
 ex P. IV. 8. II. ex P. XI. 36. III.
 ex P. I. 162. IV. ex P. V. 26.
 II. 94.
 Dni. VI. M. 537. III. T. III. 37.
 dolores. VIII. M. 518.
 dolores. III. ex P. III. 32.
 equi. III. Am. XV. 18.
 fomes. Rem. 97.
 moues. V. M. 355.
 pater. IV. T. X. 125. III. ex P.
 IV. 9.
 reges. IV. ex P. II. 1.
 Spones. III. M. 334.
 tumulus. XV. M. 794.
 VII. II. ex P. III. 47.
 Magnis facit probis ingeniumque.
 I. ex P. IX. 40.
 hancque Deoque utilitas efficit.
 II. ex P. IX. 35.
 Magna causa doloris. II. Am. VI.
 47.
 causa vite. XVII. Ep. 156.
 Cupido Regis. VI. F. 375.
 Dea. IV. F. 194.
 fana. II. ex P. I. 54.
 Scyllis. II. T. 328.
 fides amica. IV. F. 819.
 fides testis. III. Am. X. 23.
 gloria. XVII. Ep. 59.
 Gloria maternis majoribus. ad Liv.
 111.
 Cretio. XVI. Ep. 350.
 Quis. III. Am. IV. 46. III. Art.

Magnus genus. I. ex P. VIII. 17.
 malum. I. F. 584.
 mare. XXI. Ep. 84.
 nomen. Rem. 389. XV. M. 825. III.
 ex P. II. 56.
 natus. III. Am. XI. 47. VI. M.
 441.
 os. I. Art. 206. IV. ex P. XVI. 5.
 pondus. XV. Ep. 178.
 regnum. VIII. M. 10.
 vortu. XII. M. 201.
 Magnis confians. VII. Ep. 47.
 emitur. III. F. 510.
 emta. II. T. 510.
 majus quid fuerat. IV. ex P. III. 41.
 paratae inferiae. VIII. M. 459.
 statum tibi foedere. VII. M. 487.
 stat proelia Danais. XII. M. 68.
 stat mihi tua gloria. X. M. 547.
 stat nobis potentia magna. XIV. M.
 493.
 Magna aula. II. M. 328.
 comoda. III. F. 392.
 facta. IV. ex P. XVIII. 88.
 facta vult. ad Liv. 340.
 fumina. II. ex P. V. 22.
 gaudis. II. Am. IX. 39.
 molimina rerum. XV. M. 578. I. ex
 P. II. 70.
 muera. II. Art. 275.
 nomina. I. Am. III. 7. III. T. IV. 4.
 I. ex P. III. 26. III. ex P. I.
 85.
 nomina. II. Am. VIII. 18.
 puerconia. XVI. Ep. 159.
 potentia. XVI. Ep. 10. 172. II. Am.
 IV. 46. III. Art. 406. ad Liv. 216.
 XIII. M. 16.
 regna. I. Am. I. 13.
 solatia. Rem. 483. IX. M. 7.
 spectacula. III. Am. II. 65.
 volumina. XV. M. 721.
 Magna caere. II. Art. 336. XV. M.
 146.
 facere moenia. II. F. 733.
 loqui. I. M. 751. XIII. M. 222.
 moenia vos voco. III. Am. XV.
 14.
 petere. II. M. 54. XIV. M. 107. III. F.
 315. III. ex P. I. 87.
 poscere. IV. M. 533.
 professi. V. F. 351.
 reficere. VI. F. 22.
 relinquere. VII. M. 55.
 sequi. VII. M. 56.
 Magnis avari inferiora licet. II. Am.
 XVII. 14.
 pro Magnis mura parva reddi. IV. ex
 P. VIII. 35.
 Major ambobus Olympus. II. M. 225.
 nec. III. Am. XV. 16. IV. F. 10.
 Antirrho Homerus erat. III. ex P.
 IX. 23.
 Atides. XIII. M. 359.
 copia. V. F. 270.
 corpore. XIII. M. 842.
 crimine Atides. III. Art. 12.
 cura. XX. Ep. 197. I. F. 30.
 Diana nocturna est. II. contrahit or-
 bem. XV. M. 198.
 es Diana. XII. Ep. 149.
 esse. XV. M. 661.
 fana. IV. ex P. XVI. 3.

Natale solium VII. M. 31. I. ex P. III. 27.
 recopus VI. F. 757.
 Natallana IV. F. 685.
 Natoror XVIII. Ep. 11.
 laurus XIX. Ep. 70.
 magnus XIX. Ep. 90.
 Ratus Rem. 122.
 Natorum arena III. M. 160.
 pumex X. M. 621.
 Natica coma I. Am. XIV. 56.
 molis V. Ep. 61. V. F. 149.
 Naticum dens Nat. 52.
 Natoro XIX. Ep. 149.
 contra quam unda rapit II. Art. 182.
 nectant nuncie XIX. Ep. 185.
 pons Hal. 13.
 p. o. o. n. i. q. u. m. XIX. Ep. 59.
 Nubis agora IV. M. 751.
 Natar campo libertatis Tiberianus IV. F. 292.
 deatra XVIII. Ep. 19.
 Nektar aequore pibos II. ex P. VII. 28.
 amabilis arena II. Am. XVI. 36.
 eno oculotendone XII. M. 135.
 Nectant oculi vini VI. F. 693.
 Nectant opta cura XV. M. 376.
 Nectant juvenis XIX. Ep. 147.
 Iulius II. ex P. VI. 13.
 Nectant ora margare XVIII. Ep. 36.
 II. ex P. III. 60.
 Nectant utus VIII. M. 609.
 oculi V. M. 71.
 Nectant cura XIV. M. 121.
 Ianna ad Liv. 53.
 Nectant XVIII. Ep. 212.
 Nectant quot pibos V. T. I. 13.
 Nectant aquae I. Am. 48.
 Nectant maris riga IV. F. 639.
 Nectant M. T. 121.
 adant natus antices XV. M. 217.
 arena VIII. M. 945.
 concursum III. M. 329.
 diffidit XV. Ep. 31.
 duplex XII. M. 602.
 edat XV. M. 354.
 gaudet telum mictis IV. ex P. VI. 27.
 holum quae colorat IV. F. 429.
 hantia III. Am. VIII. 41.
 Iyona III. Art. 381.
 mictis I. M. 21. XV. M. 194.
 mictis I. M. 605.
 p. o. r. u. s. IX. M. 777. X. M. 132.
 ricta XV. M. 6.
 Nectant forma XII. M. 394.
 iuxta II. Art. 91.
 iuxta nectant IV. M. 189.
 mictis IV. ex P. VIII. 17.
 Nectant novae VIII. M. 189.
 tunc quodam V. M. 205.
 Nectant callidus XX. Ep. 137.
 factus aure facus XI. M. 135.
 factus candida ara III. ex P. II. 53.
 Nectant pavore X. M. 117.

Natale solium VII. M. 31. I. ex P. III. 27.
 recopus VI. F. 757.
 Natallana IV. F. 685.
 Natoror XVIII. Ep. 11.
 laurus XIX. Ep. 70.
 magnus XIX. Ep. 90.
 Ratus Rem. 122.
 Natorum arena III. M. 160.
 pumex X. M. 621.
 Natica coma I. Am. XIV. 56.
 molis V. Ep. 61. V. F. 149.
 Naticum dens Nat. 52.
 Natoro XIX. Ep. 149.
 contra quam unda rapit II. Art. 182.
 nectant nuncie XIX. Ep. 185.
 pons Hal. 13.
 p. o. o. n. i. q. u. m. XIX. Ep. 59.
 Nubis agora IV. M. 751.
 Natar campo libertatis Tiberianus IV. F. 292.
 deatra XVIII. Ep. 19.
 Nektar aequore pibos II. ex P. VII. 28.
 amabilis arena II. Am. XVI. 36.
 eno oculotendone XII. M. 135.
 Nectant oculi vini VI. F. 693.
 Nectant opta cura XV. M. 376.
 Nectant juvenis XIX. Ep. 147.
 Iulius II. ex P. VI. 13.
 Nectant ora margare XVIII. Ep. 36.
 II. ex P. III. 60.
 Nectant utus VIII. M. 609.
 oculi V. M. 71.
 Nectant cura XIV. M. 121.
 Ianna ad Liv. 53.
 Nectant XVIII. Ep. 212.
 Nectant quot pibos V. T. I. 13.
 Nectant aquae I. Am. 48.
 Nectant maris riga IV. F. 639.
 Nectant M. T. 121.
 adant natus antices XV. M. 217.
 arena VIII. M. 945.
 concursum III. M. 329.
 diffidit XV. Ep. 31.
 duplex XII. M. 602.
 edat XV. M. 354.
 gaudet telum mictis IV. ex P. VI. 27.
 holum quae colorat IV. F. 429.
 hantia III. Am. VIII. 41.
 Iyona III. Art. 381.
 mictis I. M. 21. XV. M. 194.
 mictis I. M. 605.
 p. o. r. u. s. IX. M. 777. X. M. 132.
 ricta XV. M. 6.
 Nectant forma XII. M. 394.
 iuxta II. Art. 91.
 iuxta nectant IV. M. 189.
 mictis IV. ex P. VIII. 17.
 Nectant novae VIII. M. 189.
 tunc quodam V. M. 205.
 Nectant callidus XX. Ep. 137.
 factus aure facus XI. M. 135.
 factus candida ara III. ex P. II. 53.
 Nectant pavore X. M. 117.

Natura malum IX. M. 729.
 Natus decori XIV. M. 824.
 Natus II. Art. 69.
 abiens Rem. 721.
 Albusca II. 693.
 parvus II. Art. 69.
 pus IV. ex P. 12. 107.
 politus III. M. 153.
 receptus XVI. Ep. 91. VII. M. 43.
 Rega II. F. 776.
 similitudo viciis II. ex P. VII. 31.
 fesses IV. T. II. 11.
 Natus alae II. Art. 71. VIII. M. 71.
 aquae IV. F. 277.
 arena videtur videri XIV. M. 174.
 bene factu videri V. M. 350.
 fugam pati III. T. I. 74.
 hauries spectabilis Patre II. ex P. I. 39.
 mandata accipere II. F. 701.
 membra fugida complacit XII. M. 572.
 praefatus VI. F. 345.
 regis III. F. 143.
 reges II. F. 314.
 vobis V. F. 554.
 Natus adum erroribus videtur XV. M. 771.
 avolante IX. M. 387.
 cremas sub ripae I. T. VII. 15.
 devovete VI. F. 712.
 diffiniente XII. M. 159.
 Iohanna potius VI. F. 543.
 inditueri VIII. M. 304.
 perdit VI. F. 464.
 rediere patri II. F. 484.
 repellere X. M. 329.
 videtur in flamma III. T. IV. 29.
 videtur in honore summo ad Liv. 144.
 Natus dare nuntia IV. M. 181. XII. M. 553.
 dicit oscula VIII. M. 211.
 dignetur ante vinum IV. ex P. III. 29.
 felix VIII. M. 486. XII. M. 265.
 ferre opem VI. F. 625.
 ferre salutem IV. ex P. V. 29.
 pingitur generis & natus parvi I. M. 312.
 ius omnia cui in potius VI. F. 156.
 ovis facta mater est II. F. 149.
 uria parente II. 379.
 pontigine scintilla VII. M. 414.
 reddere sursum XIII. M. 153.
 Secunda de parentis cui est ad Liv. 444.
 Natusque mictis esse vix boni ados I. F. 111.
 Natus communis XII. Ep. 147.
 capilla III. T. XIV. 12.
 ianem II. 539.
 Natusque locare ludere V. T. III. 7.
 aereque opulenta I. Art. 116.
 quibus parcatum videtur XII. M. 641.
 Iungitur tingere ferrum II. T. 15.
 Ispicere XII. M. 441.
 Natus amplecti ad Liv. 343.
 comendatque cuncta natus tempore ab eijus II. F. 776.
 eripiente III. F. 266.
 ferre in finem III. 8. 217.

Natus portare in suspensio VI. M. 238.
 Natus Nator ex aliis residere VI. M. 109.
 Natus disponere oscula VI. M. 378.
 Natus II. Art. 382.
 Natus dare lacrimas XIII. M. 489.
 Natus Euboea & totidem Andros pectus est XIII. M. 661.
 Natus comitatus III. M. 215.
 Natus lunaria I. Art. 339.
 Natusque Adamantis habere animas Iphigeneas IV. M. 410.
 Natus feraris longe gratissime mihi XII. M. 886.
 Natus diebus amat mater plus Rem. 347.
 Natusque carinae XVIII. Ep. 207.
 succum III. M. 661.
 Natusque IV. F. 739.
 Natus cura IV. T. VIII. 17.
 longa II. Am. IX. 21.
 Natusque deducta pinus XI. M. 451.
 Natus forma I. F. 229.
 honor III. Art. 192.
 Natus bellum I. Art. 171.
 Natusque factum II. ex P. VI. 21.
 Natusque inebriat I. T. VI. 8. 16. I. 21.
 Natusque excipere II. ex P. IX. 9.
 Natusque V. T. IX. 18.
 Natusque viros & in aequore neque V. T. VIII. 15.
 Natusque lacrimas cupere IV. ex P. II. 30.
 Natusque datur I. T. V. 16.
 Natusque dati litora mollia I. ex P. II. 61.
 Natusque XVIII. Ep. 120. XI. M. 668.
 III. F. 630. V. T. XII. 30. I. ex P. V. 39. I. ex P. VI. 30. II. ex P. II. 128. II. ex P. VII. 8. 10. 149. 195.
 Natusque aquas Getici litronis IV. ex P. IV. 8.
 Natusque aquae II. Am. X. 34.
 Natusque VII. Ep. 62.
 Natusque II. T. 470.
 Natusque II. Ep. 16. II. T. 18. IV. ex P. XIV. 22.
 Natusque membra XVIII. Ep. 198. I. Art. 412.
 Natusque IV. T. 500.
 Natusque XI. M. 618.
 Natusque fretum XIV. M. 6.
 Natusque XVIII. Ep. 146.
 Natusque medullis subdita carinae XIV. M. 511.
 Natusque pro natorum XIX. Ep. 470.
 Natusque XV. M. 30.
 Natusque II. Art. 9.
 Natusque I. M. 296.
 Natusque Rem. 74.
 Natusque later mihi alia aqua II. F. 84.
 Natusque XV. M. 732.
 Natusque rostro parcatum IV. M. 701.
 Natusque III. ex P. X. 29.
 Natusque XV. M. 696.
 Natusque XXI. Ep. 67.
 Natusque IV. F. 38.
 Natusque Rem. 70.
 Natusque & Stygii aquis IV. ex P. IX. 74.

Natus modo IV. T. VI. 35.
 Natusque vento amico I. T. V. 17.
 Natusque I. F. 340. IV. F. 298. IV. T. IV. 38.
 Natusque Rem. 669. 664.
 Natusque XXI. Ep. 41.
 Natusque vento fuit III. T. V. 4.
 Natusque V. T. V. 18.
 Natusque est aquis II. Am. XI. 50.
 Natusque plena puellarum Rem. 683.
 Natusque I. F. 4.
 Natusque turca Mineruae flavae I. T. X. 2.
 Natusque vitata credine occulta estur I. ex P. I. 69.
 Natusque iter VI. F. 484.
 Natusque moderamen XV. M. 715.
 Natusque officium XVIII. Ep. 145.
 Natusque defensor II. ex P. VII. 83.
 Natusque lacerae alioque II. ex P. VI. 19.
 Natusque reinque in Iudibus mediis V. T. VI. 7.
 Natusque Rem. 285. XI. M. 664. III. F. 386. V. F. 166. I. T. IV. 11.
 Natusque ad plicem haud longe XIV. M. 218.
 Natusque deprehendit in aequore Ausfer XI. M. 663.
 Natusque defecere in unda Rem. 377.
 Natusque habere in reditu Rem. 369.
 Natusque fecere fluctus I. F. 491.
 Natusque tui tuius aequor erat II. F. 58.
 Natusque XVI. Ep. 169.
 Natusque II. M. 163.
 Natusque IV. ex P. VII. 45.
 Natusque iactantur in alto XVII. Ep. 235.
 Natusque instabiles II. M. 164.
 Natusque dare arma XIII. M. 94.
 Natusque XVIII. Ep. 148. I. M. 133.
 Natusque XIV. M. 74. II. F. 101. IV. F. 625. II. ex P. V. 62.
 Natusque XXIII. Ep. 9.
 Natusque Rem. 737.
 Natusque edidit XI. M. 364.
 Natusque nusquam X. Ep. 66.
 Natusque III. T. XII. 37. 38.
 Natusque secutus cecidit III. Art. 239.
 Natusque sedens puppa VI. F. 470.
 Natusque ferat fidee I. Am. XIII. 11.
 Natusque folliculus II. Am. XI. 25.
 Natusque Tiphys VI. Ep. 48.
 Natusque genitrix venere III. Art. 327.
 Natusque Naupactosus Achelous II. F. 43.
 Natusque Naupliades XIII. M. 39. 110.
 Natusque Naupliadae modo II. 621.
 Natusque Nauplios furcus I. Sub. 76.
 Natusque Nautica fada flomacho Rem. 376.
 Natusque in Nautica turpis color candidus I. Art. 723.
 Natusque Nautae XV. M. 794. VI. F. 715.
 Natusque metuant natorum XIX. Ep. 185.
 Natusque ad Nautae iacere verba VI. F. 468.
 Natusque Nautis ad plicenda tempora I. Art. 399.
 Natusque nocent vates Beniochae IV. ex P. X. 26.
 Natusque Nava juvenatorum I. ex P. X. 26.
 Natusque Nazos II. Art. 79. III. M. 636.
 Natusque Neera III. Am. VI. 27.
 Natusque Neastus Salentionis I. V. M. 51.
 Natusque Nephophorus III. M. 212.
 Natusque Nephula velatus XII. M. 398.
 Natusque Nephulae I. M. 54.
 Natusque natae XIII. M. 602.

Natusque II. M. 139.
 Natusque recedunt I. M. 609.
 Natusque tegunt colla fumus V. F. 270.
 Natusque volucres I. M. 602.
 Natusque Nebulis aequantia vellera VI. M. 21.
 Natusque calidat humus XIV. M. 370.
 Natusque exhalat Styx IV. M. 434.
 Natusque Nebulis inest sensus V. T. V. 31.
 Natusque Nebulosus Avernus ad Liv. 445.
 Natusque Nec non tamen ante IV. Ep. 69.
 Natusque Nereide est amore III. Am. XIV. 39.
 Natusque est mihi misero scire III. Am. XIV. 2.
 Natusque est mutes faciem XVI. Ep. 287.
 Natusque est puerbere II. Art. 685.
 Natusque est tibi me laudare XII. Ep. 131.
 Natusque Necare aliquem mortu III. M. 48.
 Natusque geminos in ventre tumida III. Am. XIV. 15.
 Natusque suos utero II. Am. XIV. 38.
 Natusque tantum mortu Rem. 451.
 Natusque Necot flammam aura grandior Rem. 208.
 Natusque orem ascendit aqua IV. F. 648.
 Natusque serpens IV. T. X. 44.
 Natusque Necavit medeatera X. Ep. 115.
 Natusque Necet ovis qui adest in dextra II. F. 802.
 Natusque Necare matre II. Am. XIV. 22.
 Natusque Necari pueros in amore II. F. 385.
 Natusque Necetur si femina parturitu edua fuerit IX. M. 678.
 Natusque Necurus foeret VI. F. 595.
 Natusque Necuri frange Dary fecundat II. 177.
 Natusque Necura una bos dedit mille animas I. F. 380.
 Natusque una bos duas animas dat facis IV. F. 666.
 Natusque Necare capes cum stirpe I. F. 163.
 Natusque Necemque aquae I. T. II. 36.
 Natusque Nectar coeleste IV. M. 252.
 Natusque dulce XIV. M. 666.
 Natusque erat aqua hantia duabus palmis II. F. 294.
 Natusque mixtum II. F. 146.
 Natusque odoratum IV. M. 256.
 Natusque Nectari dare aliquid I. ex P. X. 11.
 Natusque ferre in ubere pleno XV. M. 117.
 Natusque mullitare Jovi X. M. 151.
 Natusque Nectare diffusus III. M. 318.
 Natusque Nectareae aquae VII. M. 707.
 Natusque Necterebachia VI. F. 319.
 Natusque comans myrto I. Am. II. 23.
 Natusque coronus V. F. 219.
 Natusque comans iano Concordia VI. F. 97.
 Natusque comans nodosus angue Medusa III. ex P. I. 124.
 Natusque corona V. T. V. 10.
 Natusque Dea coronis florum IV. F. 945.
 Natusque Nexae alantiae carentes VII. M. 418.
 Natusque angue comae XIX. Ep. 134.
 Natusque angue manus VI. F. 735.
 Natusque colubis foecus II. 561.
 Natusque ex ordine manus VIII. M. 747.
 Natusque per colla carente indubius II. Am. II. 41.
 Natusque Nexa bacchiana odia typercis VI. M. 490.
 Natusque

vana. III. T. IX. 4.
 vena. Cluisonum. V. T. 171.
 veterum. III. Am. I. 61.
 videretur. VIII. M. 591.
 vobis manet in urbe. XIV. M. 579.
 Nominis auctor exat. II. Ant. 637.
 auctor. V. F. 192.
 avitacae. VI. M. 339.
 Caesaris pietas habere. IV. T. 260.
 caulis. III. F. 315. III. F. 319. V. F. 479. VI. F. 139.
 castrum. XVI. Ep. 111.
 conditio. IV. ex P. XII. 2.
 cum. VI. F. 12.
 dimidium. ad Liv. 2.
 cetera. III. Ant. 709.
 fulgore tendi. V. T. XII. 19.
 heres. XV. M. 819.
 bonus intempertus. IV. T. V. 16.
 immemora. II. T. 181.
 mensuram implere. I. ex P. II. 1.
 nequis. IV. ex P. XII. 1.
 nuda linea Graeca. V. F. 196.
 novitas. III. F. 435.
 obliuia. II. ex P. XI. 3.
 omni. III. Ep. 102.
 origo. V. F. 435.
 praetoribus. II. T. 67.
 quaerendi auctor militi est. I. T. I. 24.
 rutilo terreni. III. ex P. VI. 30.
 rutili. III. T. 17.
 ubi. II. T. 196.
 Subiunctio Nominis Germanici oppida. III. ex P. I. 50.
 Nomen addere. III. M. 377.
 adipsi. VIII. M. 171. IV. F. 420.
 nequae virtutibus clari. II. ex P. III. 1.
 alioquin clamare. VIII. Ep. 3. III. V. M. 39.
 sacra. III. T. IV. 46.
 auctor habere. II. Ant. 16.
 auctoris habere. Dandania. I. X. X. 25.
 vi. dare. III. T. V. 34.
 avium imponere. IX. M. 709.
 capere. VI. F. 410.
 dare. IV. F. 484.
 cognoscere habere. VIII. Ep. 2.
 cognoscere velis. IV. ex P. XII. 19.
 dare. XIX. Ep. 164. II. M. 675.
 dat Germani Principi. II. ex P. V. 51.
 deponere. XV. M. 702.
 dicere. I. Ant. 207.
 diffundere. IV. T. III. 22.
 Domani Principis tunc. II. F. 171.
 dominum habere. IX. M. 665.
 ducere. III. F. 715.
 ducunt a carmine habere. I. F. 497.
 ducere. IX. M. 530.
 ducere. IV. F. 124.
 facienteque novare. IV. M. 719.
 fallere per amicum. I. Ant. 157.
 fecit Germania Dulo. I. F. 227.
 ferre sicut prolem habebit. XV. M. 817.
 habere. IV. ex P. XII. 7.
 formosae habere. V. M. 331.
 gressu. I. T. I. 119.

habebit. III. T. IX. 4.
 habere. I. Ant. 119. I. M. 142.
 habere. XII. M. 2.
 habere. XVI. Ep. 41. XVIII. F. 121. I. Am. III. 27. I. Am. 27.
 20. III. Am. I. 29. III. Am. 71.
 91. III. Am. IX. 31. I. Ant. 71.
 II. Ant. 96. III. Ant. 109. 114.
 III. F. 66. 412. IV. F. 474. 412.
 492. V. F. 128. 225. 618. VI. F. 25. 96. I. T. X. 2. II. T. 45.
 III. T. XIV. 22. IV. T. III. 12.
 V. T. III. 34. II. ex P. VI. 110. IV. ex P. XIII. 22. IV. ex P. XII. 1. IV. ex P. XVI. 22. 23. 15. 117.
 habere ab actu Agoniam diem. I. F. 324.
 habere amonit tenet. IV. F. 191.
 habere opum solari. V. M. 460.
 habere de bove. VI. F. 472.
 habere ductum a campane. I. F. 447.
 habere ex. I. Am. VIII. 3. XII. M. 364.
 habere libidinis. II. 62.
 habere per terras. II. F. 112.
 habere per aliquem. II. Am. XVII. 2. III. Am. I. 29.
 habere volucris. XII. M. 145.
 habet a facis via. III. T. I. 22.
 habet de bove pars ubi. I. F. 114.
 habet Fedra hoc quod quocumque. 1. proferat piamus. II. F. 10.
 habet huius auctoris habere. I. F. 336.
 habet infida. XV. M. 740.
 habet. T. III. ab Antea magna. I. F. 470.
 iactare indigno. III. Am. VI. 122.
 interius aliquo habere. II. M. 760. II. ex P. I. 18.
 libelli legere. Rem. 1.
 nomen habere. III. F. 191.
 nomen sine corpore. VII. M. 130.
 non dicere. II. 11.
 nunciis habentia nomen. III. XIV. M. 157.
 non habere. etiam. IV. ex P. XI. 2.
 parientia edere. II. M. 120.
 patris Patris fecit ubi. III. M. 120.
 Cuius. hoc declinat ad 200. 200. men. Epus. II. F. 127.
 patrum clariora. ex. VIII. M. 239.
 patris deponere. IX. Ep. 13.
 petere. IV. F. 484.
 ponere aliam. II. F. 479. III. ex P. VI. 1.
 postquam habentis moeni. II. M. 457.
 prodigi in. 628. referre. V. T. VI. 39.
 quaerere inquirere. VI. M. 11.
 quod genti habere. VIII. M. 171.
 rari. III. Ep. 44.
 reddunt. III. X. Ep. 21.
 referre. II. Am. VI. 104. III. ex P. III. 41.
 referre in. 628. deinde. IV. ex P. I. 11.
 Ringere. II. T. 150.
 sacra. IV. T. IX. 1. 15. ex P. II. 3. 15. 9.

notatus. XIII. M. 66.
 non uti. IV. ex P. III. 3.
 Pergus lacus. V. M. 386.
 Perillas didulmata Metella. II. T. 418.
 relegati non exulibus utitur in me. V. T. XI. 22.
 sceleris infantem locum fecit. II. 361.
 tenet suamque pandere. IV. M. 679.
 Thales (pariter per urbes Fama. VIII. M. 268.
 tribuit. IV. M. 291. 415. VIII. M. 210. X. M. 227.
 tumulus habere in tubum. XV. M. 37.
 tum clementia ora. XI. M. 665.
 velle viti. I. T. III. 5. 6.
 Nomen aliquis oculos exire. IV. M. 145.
 Jouis venet. III. M. 280.
 isere caput. III. M. 245.
 tollere vultus. III. M. 608.
 vocati. III. F. 445.
 in Nomen Eumolpi pervenit usque oris. 99. nobilitatis. I. Cery. II. ex P. IX. 2.
 rem. Iuli quaeque pietas est tua. II. ex P. II. 21.
 tum nota lingua. ad Liv. 302.
 Nomen juvenem dicitur Junius. V. F. 71.
 aliquis capere aliquem. II. Ant. 111.
 alioquin celebrat. ad Liv. 146.
 alioquin dicere. III. M. 690.
 an impetere. XI. M. 219.
 Decretum dicitur nec. I. T. X. 32.
 Gra. III. Ep. 222.
 celebrant quum pretio. VI. F. 349.
 conjugio debet nulli aliquid haec ter. VI. F. 79.
 de Nymphae dixere Camoenae Camentem locum. XIV. M. 414.
 Gra. suo Ciraex. XIV. M. 348.
 dyonum multi subunt thalamos. III. M. 282.
 fore clavis quid agamus. III. Ant. 642.
 de cultu femina virtus est. III. Ant. 21.
 vincis aures. III. Ant. 747.
 ubi postea. ad Liv. 6.
 Gallus amnis. IV. F. 369.
 gendere. IV. M. 706.
 grata esse. III. F. 624.
 habitatum dicitur. Pitheciae. XIV. M. 90.
 herodigi homines. V. T. VII. 45.
 famis impetum haec aetas collem Janiculum. I. F. 245.
 Jovis magna lucus erat. II. F. 416.
 Lora Nais. II. F. 599.
 major esse. I. F. 604.
 responsum dicitur Major. V. F. 427.
 Mentis mensuris in saltis erat. III. F. 91.
 mens nota Dea est. IV. F. 517.
 meo amica nulla bona est. II. ex P. II. 26.
 Mithra si juncti licet. IX. M. 436.

juncta. I. Am. III. 26.
 lecta. XIX. Ep. 136.
 mala. UL. Ant. 453. lb. 101.
 magna. I. Am. III. 4. II. T. IV. 4. I. ex P. IV. 26. III. ex P. I. 55.
 matera. VIII. M. 108.
 non digna ingenio meo. III. T. X. 6.
 nova. II. 372.
 nuda. II. T. 403.
 pauci. III. T. IV. 30.
 praestantia. II. T. 448.
 regia. XVII. Ep. 51.
 repetita. XIV. M. 612.
 restant. Pueris. VI. F. 794.
 sancta. I. ex P. I. 46.
 sument carmine extremo. III. F. 300.
 tanta contingunt nulli vicio. I. F. 392.
 vana. IV. Ep. 130. XV. M. 174. III. T. VI. 36.
 veta. II. ex P. II. 18.
 Nomina accipere. II. Ant. 707.
 addere rebis. V. M. 174.
 Cicero sicut habet. IV. F. 70.
 civis tenere. V. T. IV. 21.
 dare mensi. VI. F. 31.
 dare nuptae. V. F. 109.
 dare aequae. II. 516.
 dare velle. III. Ant. 184.
 deligere eam. III. Am. VII. 29.
 demere. II. ex P. IX. 55.
 ducunt a saltu. Salsi. III. F. 387.
 Esquilias collis habet. III. F. 246.
 fallere animo. II. F. 817.
 ferre. VI. F. 216. IV. ex P. V. 12.
 fraudare origine. VII. M. 654.
 gentis alienae inferere Aecidis. XII. 33.
 habere ab audis. III. Ant. 177.
 haec dedit tibi lucas. II. F. 449.
 habent moenia Sulmonis a Solimo. IV. F. 80.
 habere a Junis quoniam diebus. III. III. F. 810.
 habet Zolius ex litore. Rem. 156.
 iactare in foro toto. II. 4.
 impenetere cupulo. Rem. 159.
 inerti habere. III. Ant. 412.
 legere. ad Liv. 288. I. ex P. IX. 44.
 legere sine corpore in tumulis. XI. M. 429.
 loco res fecit. V. F. 129.
 magna fugere. III. T. IV. 4.
 magna locorum narrare. ad Liv. 313.
 manipulari habet miles a manipulis. III. F. 118.
 mens habet a te qui canitur. III. F. 4.
 mutare. VI. F. 550.
 percipere. I. F. 632.
 pendere. II. Ant. 142. IV. F. 128.
 perimere. III. Ant. 526.
 pluvium habere per gentes Grajas. IV. M. 16.
 praestantissimi. X. M. 739.
 prosequi pedore studio. II. F. 15.
 procerum noscere. VIII. M. 22.
 quaerere. IV. T. II. 25.
 rufus. ad Liv. 140. IV. ex P. XVI. 179.

notatus. XIII. M. 66.
 non uti. IV. ex P. III. 3.
 Pergus lacus. V. M. 386.
 Perillas didulmata Metella. II. T. 418.
 relegati non exulibus utitur in me. V. T. XI. 22.
 sceleris infantem locum fecit. II. 361.
 tenet suamque pandere. IV. M. 679.
 Thales (pariter per urbes Fama. VIII. M. 268.
 tribuit. IV. M. 291. 415. VIII. M. 210. X. M. 227.
 tumulus habere in tubum. XV. M. 37.
 tum clementia ora. XI. M. 665.
 velle viti. I. T. III. 5. 6.
 Nomen aliquis oculos exire. IV. M. 145.
 Jouis venet. III. M. 280.
 isere caput. III. M. 245.
 tollere vultus. III. M. 608.
 vocati. III. F. 445.
 in Nomen Eumolpi pervenit usque oris. 99. nobilitatis. I. Cery. II. ex P. IX. 2.
 rem. Iuli quaeque pietas est tua. II. ex P. II. 21.
 tum nota lingua. ad Liv. 302.
 Nomen juvenem dicitur Junius. V. F. 71.
 aliquis capere aliquem. II. Ant. 111.
 alioquin celebrat. ad Liv. 146.
 alioquin dicere. III. M. 690.
 an impetere. XI. M. 219.
 Decretum dicitur nec. I. T. X. 32.
 Gra. III. Ep. 222.
 celebrant quum pretio. VI. F. 349.
 conjugio debet nulli aliquid haec ter. VI. F. 79.
 de Nymphae dixere Camoenae Camentem locum. XIV. M. 414.
 Gra. suo Ciraex. XIV. M. 348.
 dyonum multi subunt thalamos. III. M. 282.
 fore clavis quid agamus. III. Ant. 642.
 de cultu femina virtus est. III. Ant. 21.
 vincis aures. III. Ant. 747.
 ubi postea. ad Liv. 6.
 Gallus amnis. IV. F. 369.
 gendere. IV. M. 706.
 grata esse. III. F. 624.
 habitatum dicitur. Pitheciae. XIV. M. 90.
 herodigi homines. V. T. VII. 45.
 famis impetum haec aetas collem Janiculum. I. F. 245.
 Jovis magna lucus erat. II. F. 416.
 Lora Nais. II. F. 599.
 major esse. I. F. 604.
 responsum dicitur Major. V. F. 427.
 Mentis mensuris in saltis erat. III. F. 91.
 mens nota Dea est. IV. F. 517.
 meo amica nulla bona est. II. ex P. II. 26.
 Mithra si juncti licet. IX. M. 436.

Juno. III. M. 66.
 non uti. IV. ex P. III. 3.
 Pergus lacus. V. M. 386.
 Perillas didulmata Metella. II. T. 418.
 relegati non exulibus utitur in me. V. T. XI. 22.
 sceleris infantem locum fecit. II. 361.
 tenet suamque pandere. IV. M. 679.
 Thales (pariter per urbes Fama. VIII. M. 268.
 tribuit. IV. M. 291. 415. VIII. M. 210. X. M. 227.
 tumulus habere in tubum. XV. M. 37.
 tum clementia ora. XI. M. 665.
 velle viti. I. T. III. 5. 6.
 Nomen aliquis oculos exire. IV. M. 145.
 Jouis venet. III. M. 280.
 isere caput. III. M. 245.
 tollere vultus. III. M. 608.
 vocati. III. F. 445.
 in Nomen Eumolpi pervenit usque oris. 99. nobilitatis. I. Cery. II. ex P. IX. 2.
 rem. Iuli quaeque pietas est tua. II. ex P. II. 21.
 tum nota lingua. ad Liv. 302.
 Nomen juvenem dicitur Junius. V. F. 71.
 aliquis capere aliquem. II. Ant. 111.
 alioquin celebrat. ad Liv. 146.
 alioquin dicere. III. M. 690.
 an impetere. XI. M. 219.
 Decretum dicitur nec. I. T. X. 32.
 Gra. III. Ep. 222.
 celebrant quum pretio. VI. F. 349.
 conjugio debet nulli aliquid haec ter. VI. F. 79.
 de Nymphae dixere Camoenae Camentem locum. XIV. M. 414.
 Gra. suo Ciraex. XIV. M. 348.
 dyonum multi subunt thalamos. III. M. 282.
 fore clavis quid agamus. III. Ant. 642.
 de cultu femina virtus est. III. Ant. 21.
 vincis aures. III. Ant. 747.
 ubi postea. ad Liv. 6.
 Gallus amnis. IV. F. 369.
 gendere. IV. M. 706.
 grata esse. III. F. 624.
 habitatum dicitur. Pitheciae. XIV. M. 90.
 herodigi homines. V. T. VII. 45.
 famis impetum haec aetas collem Janiculum. I. F. 245.
 Jovis magna lucus erat. II. F. 416.
 Lora Nais. II. F. 599.
 major esse. I. F. 604.
 responsum dicitur Major. V. F. 427.
 Mentis mensuris in saltis erat. III. F. 91.
 mens nota Dea est. IV. F. 517.
 meo amica nulla bona est. II. ex P. II. 26.
 Mithra si juncti licet. IX. M. 436.

Juno. III. M. 66.
 non uti. IV. ex P. III. 3.
 Pergus lacus. V. M. 386.
 Perillas didulmata Metella. II. T. 418.
 relegati non exulibus utitur in me. V. T. XI. 22.
 sceleris infantem locum fecit. II. 361.
 tenet suamque pandere. IV. M. 679.
 Thales (pariter per urbes Fama. VIII. M. 268.
 tribuit. IV. M. 291. 415. VIII. M. 210. X. M. 227.
 tumulus habere in tubum. XV. M. 37.
 tum clementia ora. XI. M. 665.
 velle viti. I. T. III. 5. 6.
 Nomen aliquis oculos exire. IV. M. 145.
 Jouis venet. III. M. 280.
 isere caput. III. M. 245.
 tollere vultus. III. M. 608.
 vocati. III. F. 445.
 in Nomen Eumolpi pervenit usque oris. 99. nobilitatis. I. Cery. II. ex P. IX. 2.
 rem. Iuli quaeque pietas est tua. II. ex P. II. 21.
 tum nota lingua. ad Liv. 302.
 Nomen juvenem dicitur Junius. V. F. 71.
 aliquis capere aliquem. II. Ant. 111.
 alioquin celebrat. ad Liv. 146.
 alioquin dicere. III. M. 690.
 an impetere. XI. M. 219.
 Decretum dicitur nec. I. T. X. 32.
 Gra. III. Ep. 222.
 celebrant quum pretio. VI. F. 349.
 conjugio debet nulli aliquid haec ter. VI. F. 79.
 de Nymphae dixere Camoenae Camentem locum. XIV. M. 414.
 Gra. suo Ciraex. XIV. M. 348.
 dyonum multi subunt thalamos. III. M. 282.
 fore clavis quid agamus. III. Ant. 642.
 de cultu femina virtus est. III. Ant. 21.
 vincis aures. III. Ant. 747.
 ubi postea. ad Liv. 6.
 Gallus amnis. IV. F. 369.
 gendere. IV. M. 706.
 grata esse. III. F. 624.
 habitatum dicitur. Pitheciae. XIV. M. 90.
 herodigi homines. V. T. VII. 45.
 famis impetum haec aetas collem Janiculum. I. F. 245.
 Jovis magna lucus erat. II. F. 416.
 Lora Nais. II. F. 599.
 major esse. I. F. 604.
 responsum dicitur Major. V. F. 427.
 Mentis mensuris in saltis erat. III. F. 91.
 mens nota Dea est. IV. F. 517.
 meo amica nulla bona est. II. ex P. II. 26.
 Mithra si juncti licet. IX. M. 436.

INDEX

adhaerere. VIII. Ep. 17. I. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

aperta. I. F. 491.
cunctis laboribus inegant. III. Am.
V. 64.
colore per artem. II. Art. 127.
conuolare lectum. XII. M. 30.
colligere arundinis castrata. X. M.
115.
de ossibus abobor. Chionens. IX.
M. 247.
fiat. V. M. 679.
libent. III. Am. III. 41.
libent. populus. Rem. 117.
libent. IV. ex P. XII. 14.
movere. II. T. 349.
percutere. XV. M. 204.
sup. amoro. aliam. Chionens. XIII.
M. 249.
telegre. XIII. M. 259.
tendere in contraria. II. Am. XI.
12.
tetigit dolor Caesaris. II. ex P. III.
69.
tuum habere filices. III. T. XI. 4.
vidium amaris habere. III. Am. X.
12.
uam trahere in diuersa nomina.
VII. M. 462.
in pectus adultus vetera venena.
XI. M. 412.
adipere hapten. V. M. 70.
ambrosia vetera venena. IV. M.
106.
cadere. IV. M. 376.
condere eadem. XIII. M. 391.
uolui fugitas. V. M. 367.
per Pectus adactum lacrima. VI. M.
271.
sub Pectus innum incandere ferro. IV.
M. 162.
Pectus candida esse. IV. ex P. XIV.
43.
effluere pro rebus vestris. XIII. M.
126.
esse nondum amor. II. Sab. 42.
clausum habere. II. M. 691.
clausum vulnus habere. IV. F. 146.
conspicere ut nisi uisus. II. ex P.
VII. 14.
condere telum. XIII. M. 452.
excidere hunc. II. ex P. IV. 34.
excurrete Bithynas contempas. VII.
M. 17.
ferte Accaron. XIII. M. 369.
habere templum. II. ex P. I. 13.
hamis liges compositi. X. M. 233.
Ilo non digna pectore. III. F.
619.
in aduerso subsistere augus. IV. M.
202.
in medio sunt. VI. M. 227.
in uoluptate deus esse. III. T. IV.
93.
in nostro nullum fecit esse. IX. M.
611.
in toto signis. XII. Ep. 172.
in toto habere aliquem. V. T. IV.
74.
nec pietas tua postea sit. II. ex P.
XI. 6.
nulla Prociis semper erat. VII. M.
702.
Nestor enim. II. Art. 736.
pendent reclinata. X. M. 261.

proterge puppes. XIII. M. 91.
prombare stras. III. M. 20.
ligatum habe. XIII. Ep. 66.
toto cupra. VI. F. 359.
toto graui sibi. IX. M. 244.
toto habere. II. M. 136.
toto incumber. III. ex P. I. 39.
toto iurant scia. VI. F. 464.
toto lacrima. I. ex P. VIII. 63.
toto mentis habere nihil. II. T.
768.
toto pleni Deo. VI. F. 132.
toto pretere digiti in digitis. IX.
M. 44.
toto non sentit lacrimam. X. M.
443.
toto uiri. I. M. 495.
tutus. X. Ep. 168.
2 Pectore desipere vestem. IX. M.
615.
laniare vestes. XI. M. 681.
porrigitur collum. II. M. 374.
rumpere vestes. III. Art. 707.
scia vestis. VII. M. 420.
suspensa doctae. X. M. 403.
timere manus in flatione. IX. M.
33.
hominum pectora iuncti quodm-
pides. IV. T. VII. 15.
cum Pectore suo ferret opus cretens.
III. ex P. IX. 22.
de Pectore nonnum effluere nece
credis. VI. M. 669.
de Pectore cadere morsus casius. I. ex
P. III. 67.
cessit omni. III. Art. 36.
spirat flamma. VIII. M. 316.
toto sanguis fugit. III. F. 331.
in Pectore non gerere ferrum soli-
dum. IX. M. 613.
nostro plus parte tenet. III. T. III.
16.
perlucentes stras. VI. M. 351.
refertus vulnus. I. Art. 137.
tenere regna. II. Am. II. 32.
tenere vulnus. VII. M. 242.
Aut Pectore homo. XVI. Ep. 161.
miles. XIII. M. 290.
702. XXI. Ep. 141.
sub Pectore sentit ignis. XI. M.
213.
Pectora uersa. XIII. M. 614.
serua. XX. Ep. 128. XI. M. 311.
aperta. XV. Ep. 122. III. Am. VI.
53. III. Am. 16. 10. III. Art.
667.
causa ferio laborum. II. ex P. VII.
45.
cilent. IV. T. I. 43.
candidiora hunc de uire non est
cena. II. ex P. V. 37.
capi possunt. XVII. Ep. 92.
cupra. III. Am. II. 49.
coactis. II. T. 213.
confutata. XIII. M. 661.
confusa. XIII. M. 491.
conuolare lectum. II. Am. X. 37.
delicta fugata. XVI. Ep. 276.
diuersa sunt postula. I. Art. 724.
dura. XIV. M. 693.
evanida. V. M. 615.
exercita telum. XIII. M. 262.
fecunda. V. T. VII. 14.

Pectora fida. IX. M. 248. III. T. III.
48.
frigidiora glacie nireque. III. ex P.
IV. 33.
generata. XII. M. 234.
ma. II. M. 655.
infantia. VI. F. 147.
inuisa. IV. M. 319.
iuncta. II. M. 605. I. T. III. 66.
iunctissima. X. M. 71.
Iobant. XVII. Ep. 178.
Iudicia vincula. Rem. 293.
Iuuita. VI. M. 247.
Iussa. XIII. Ep. 148.
Iustissima. XV. Ep. 170.
Iugata. VIII. M. 135.
Iugata. X. Ep. 145.
Iudicant. I. ex P. VI. 8.
Iustitia. IV. M. 101. VI. M. 472.
Iuda. III. Art. 172. II. M. 584.
III. F. 864. IV. F. 454. I. T. III.
73.
Iuda hunc. II. Am. II. 42.
Iudicia. XV. M. 616.
Iudicia. III. M. 482.
Iudicia. II. M. 701.
Iudicia sita scruque. II. Art. 413.
Iudicia ad Liv. 109.
Iudicia. I. Am. II. 3.
Iudicia manu. XIII. M. 369.
Iudicia. X. M. 444.
Iudicia. XIII. Ep. 22.
Iudicia. VI. M. 281. III. T. XI. 35.
Iudicia. V. F. 71.
Iudicia facta processu. I. T. IX.
49.
Iudicia. III. F. 304.
Iudicia palmis. X. Ep. 15.
Iudicia. IV. T. X. 22.
Iudicia. I. F. 301.
Iudicia mori longi. I. T. III.
9.
Iudicia delicto nostro. V. T.
VI. 21.
Iudicia ipso mai sunt. I. T. XI.
34.
Iudicia limo maiorem sunt. IV. ex
P. II. 19.
Iudicia ignis. XIII. Ep. 3.
Pectora adhaerent faces. Rem. 434.
apertae matres. XIII. M. 689.
castra. II. M. 321.
contere pectorebus. VI. M. 243.
duo perforare uno lectu. XII. M.
177.
ferre. XI. M. 682.
ferre phagore. IV. M. 554.
ferre in sinuque. XIII. Ep. 22.
ferre ferro. II. F. 231.
ferre robore. XII. M. 311.
ferre. I. ex P. II. 120.
solere rostris. III. Am. V. 22. 24.
ferre. XIX. Ep. 62.
habere feigus gelidum. II. F. 714.
habere somnus. VIII. M. 84.
habere torpor. I. ex P. II. 39.
laniare ferro. VIII. M. 440.
implere alieuis lacrimis. X. M.
420.
inimica rumpere telo. V. M. 36.
inferre telum. III. 53.
iuncti cum pectore hominum qui-

drapedes. IV. T. VII. 15.
Iungi. XV. Ep. 194.
Iurare adloquio. I. ex P. VI. 12.
Iymphata testae uelleibus. XI. M.
4.
Iurde. XIII. Ep. 30.
Iurare aliquem. VII. M. 28.
Iurata sparsissent piac lacrimae. IV.
T. III. 42.
Iurabat arbor. X. M. 496.
Iurare. III. F. 249.
Iurata leuare. Rem. 73.
Iurata. III. M. 179. 481. V. 11.
473. X. M. 723. XI. M. 620. III.
T. IX. 15.
Iurare gladio. V. M. 185.
Iurare. V. Ep. 71. XI. Ep. 91. X.
Ep. 145. II. Am. VI. 3. II. M.
584.
Iurare. XV. Ep. 113.
Iurare signis. II. Art. 195.
Iurare barba. XII. M. 351.
Iurare succo. IV. ex P. III. 53.
Iurare se. IX. M. 51.
Romanorum dicere. I. Art. 269.
Iurare. XII. M. 117.
Iurare. Rem. 351.
Iurare Iudis. VI. M. 281.
Iurare donis. V. B. 378.
Iurare. III. Sab. 327.
Iurare humilibus. XIII. M.
933.
Iurare. VIII. M. 666. VI. F. 713.
Iurare de te mihi dolor. II. Sab.
94.
Iurare manibus. X. M. 282.
Iurare. III. Am. IX. 10. I. Art.
535.
Iurare nutit impetus. IV. ex P.
II. 25.
Iurare. XII. Ep. 211. III. Art.
718.
Iurare felix Colubae Erebae. II.
129.
Iurare flammis. VII. M. 203.
Iurare. IX. M. 624.
Iurare palmis postis. II. T. 801.
Iurare. I. Art. 21. VIII. M.
65.
ad Pectora circas vestes. VI. M. 59.
fortia deducere remos. XI. M. 467.
humero deducere vestes. VI. M.
494.
prellare cineres. VIII. M. 538.
propria barba. I. F. 259.
disiectum mentum. XII. M. 255.
fundere colores. II. M. 626.
non ex praecipiti venit dolor. ad
Liv. 399.
precedum ueni. XV. M. 452.
per os uiri condere flammis. XII.
M. 291.
redant sensus. III. M. 617.
intra Pectora colloqui aliquem. III.
T. IV. 69.
conspicere spemque metumque. I. F.
486.
gaudere. IV. T. V. 17.
Pectorebus condere. XI. Ep. 98.
Iurare. III. T. IV. 61.
inhacere aliquem. I. T. VI. 3.

more sunt. I. Art. 760.
palei. III. Am. IX. 42.
regenda multa dare. III. T. VI.
70.
tenere signa. III. T. V. 20.
tenus consistere in aede. XI. M.
672.
tenus creatus in curas. XV. M.
512.
Pecunia curta. II. Am. II. 39.
Pecunia dicta a pecore. V. F. 281.
Pecus Agonia dicebat sermo antiquus.
I. F. 331.
gradivum. IV. P. 633.
infimum. II. 42.
lanigatum. I. F. 384. II. F. 683.
IV. F. 715.
mutilatum ruspe. III. Art. 249.
Olenium. XVIII. Ep. 158.
omne. XIII. M. 821.
pavidum. II. Art. 148.
pavidum. XV. M. 116.
pavidum. XIII. M. 228.
victimum. I. Art. 330.
Pecoris credendi hora. III. F. 247.
Deus. XI. M. 160.
stras. XI. M. 248.
magistris consistere. IV. F. 749.
merus. I. F. 327.
officium. XVIII. Ep. 145.
Pecoris consistere. IV. F. 767.
damnosus. III. Am. VI. 99.
despicendus esse. V. F. 642.
fecunda bestia. I. M. 660.
frondes ministrare. II. M. 284.
nocere. Rem. 614.
Pecus habere. V. F. 280.
numerare. XIII. M. 824.
supposuisse sano. IV. F. 756.
in Pecus uugnae Parentis nutui. II.
419.
Pecorum oblitus. XIII. M. 763.
recedens. III. F. 71.
Pecudem Athamantidos Helles quoc-
tere frustra. IV. F. 903.
fecit tristique per facta persiluasus-
pus. IV. T. I. 79.
Pecudes lanigerae. XIII. M. 781.
puce. V. F. 94.
ratione carentes. I. Am. X. 25.
Pecudem stras. IX. Ep. 39. XV. M.
510.
Pectora. XV. M. 452.
Pecudes inu caper quas creavit. X.
M. 327.
scuta. III. M. 214.
seruans. I. Art. 27.
in Pecudes saevire. VIII. M. 296.
Pecus. XIV. M. 364.
equesque. ad Liv. 218.
sui ipse. II. Am. XII. 14.
Pecus perua freta. IV. ex P. X. 32.
Pecus. XV. M. 473.
Pecus undae. III. T. VII. 15.
Pecus. IV. M. 785. IV. ex P. VII.
51.
Peior aqua omnis tibi sit Abydens.
II. 192.

loca nec jaculis nec equo. VIII. M. 577.
 tempore. XII. M. 335.
 vultu orn. V. M. 184.
 Tempore ornatum. III. Art. 735.
 ferunt in sacrum. VI. F. 441.
 herodiano. II. F. 322.
 Percolat alis agnitus numer. VI. F. 327.
 Penit ardu. III. Art. 343.
 Tondra rana gelu. III. T. IV. 48.
 Tondra tota. I. ex P. V. 24.
 otia. V. F. 454.
 Tres eddofian. II. ex P. IX. 32.
 sequas. III. F. 165.
 alatus. V. F. 664.
 ster cur longior. III. Am. I. 8.
 Castoreus. II. ex P. II. 80.
 ceter. X. M. 433. IV. F. 732. VI. F. 330. V. T. XIV. 40. lb. 460.
 ceter. III. Art. 55.
 dedit signa. III. Ep. 18.
 dabus. IV. ex P. III. 32.
 datus. I. Am. IV. 49. II. M. 833. IV. F. 643.
 exigua. III. Am. III. 7. I. Art. 643.
 extremas. Rem. 378.
 feus. I. F. 314.
 gentium. III. Art. 643. lb. 348.
 gualia. I. Am. XIV. 7.
 gualia. I. Am. VIII. 64.
 heros. II. F. 124.
 hum. IX. Ep. 12.
 impetibus. V. T. VII. 10. IV. ex P. VII. 48.
 infidus. IV. T. III. 30.
 incensibus. III. T. IV. 33.
 letore. V. F. 158.
 Maculata. Rem. 379.
 meligens. IV. ex P. VI. 8.
 mens. III. Art. 370.
 mentis comites. XII. M. 374.
 non lacus. I. F. 356.
 nobis. III. Am. VI. 35. Rem. 195. III. F. 609. IV. F. 424. VI. F. 327. IV. T. VI. 22.
 colligens. II. Am. XVII. 20.
 cibus. II. F. 320.
 pedis. II. 414.
 profugus. IV. Ep. 126.
 septem. V. Ep. 136.
 senilis. V. T. XIV. 30.
 tectum. III. Art. 714. IV. V. VI. 39.
 tectis cum. I. T. III. 16.
 tenet. I. Am. IV. 41. I. Art. 162. II. Art. 192.
 tectus. IV. M. 700.
 tubant. XI. Ep. 161.
 vngat. XII. Ep. 91. I. Art. 116.
 vider. XVIII. Ep. 100. III. T. X. 40.
 videtur. VI. F. 412.
 videt. I. M. 111.
 videtur. XVI. Ep. 83. IV. F. 330.
 videtur. III. Art. 624.
 videtur. V. F. 88.
 videtur. III. Am. III. 7.
 lux. IV. T. XII. 5.

loca gladio non sunt. XII. M. 491.
 loca nec jaculis nec equo. VIII. M. 577.
 tempore. XII. M. 335.
 vultu orn. V. M. 184.
 Tempore ornatum. III. Art. 735.
 ferunt in sacrum. VI. F. 441.
 herodiano. II. F. 322.
 Percolat alis agnitus numer. VI. F. 327.
 Penit ardu. III. Art. 343.
 Tondra rana gelu. III. T. IV. 48.
 Tondra tota. I. ex P. V. 24.
 otia. V. F. 454.
 Tres eddofian. II. ex P. IX. 32.
 sequas. III. F. 165.
 alatus. V. F. 664.
 ster cur longior. III. Am. I. 8.
 Castoreus. II. ex P. II. 80.
 ceter. X. M. 433. IV. F. 732. VI. F. 330. V. T. XIV. 40. lb. 460.
 ceter. III. Art. 55.
 dedit signa. III. Ep. 18.
 dabus. IV. ex P. III. 32.
 datus. I. Am. IV. 49. II. M. 833. IV. F. 643.
 exigua. III. Am. III. 7. I. Art. 643.
 extremas. Rem. 378.
 feus. I. F. 314.
 gentium. III. Art. 643. lb. 348.
 gualia. I. Am. XIV. 7.
 gualia. I. Am. VIII. 64.
 heros. II. F. 124.
 hum. IX. Ep. 12.
 impetibus. V. T. VII. 10. IV. ex P. VII. 48.
 infidus. IV. T. III. 30.
 incensibus. III. T. IV. 33.
 letore. V. F. 158.
 Maculata. Rem. 379.
 meligens. IV. ex P. VI. 8.
 mens. III. Art. 370.
 mentis comites. XII. M. 374.
 non lacus. I. F. 356.
 nobis. III. Am. VI. 35. Rem. 195. III. F. 609. IV. F. 424. VI. F. 327. IV. T. VI. 22.
 colligens. II. Am. XVII. 20.
 cibus. II. F. 320.
 pedis. II. 414.
 profugus. IV. Ep. 126.
 septem. V. Ep. 136.
 senilis. V. T. XIV. 30.
 tectum. III. Art. 714. IV. V. VI. 39.
 tectis cum. I. T. III. 16.
 tenet. I. Am. IV. 41. I. Art. 162. II. Art. 192.
 tectus. IV. M. 700.
 tubant. XI. Ep. 161.
 vngat. XII. Ep. 91. I. Art. 116.
 vider. XVIII. Ep. 100. III. T. X. 40.
 videtur. VI. F. 412.
 videt. I. M. 111.
 videtur. XVI. Ep. 83. IV. F. 330.
 videtur. III. Art. 624.
 videtur. V. F. 88.
 videtur. III. Am. III. 7.
 lux. IV. T. XII. 5.

totio. III. T. I. 72.
 vestigia. V. M. 393.
 Fedi Achere foram. II. Art. 212.
 edole ariens. I. Art. 320.
 datur opa piamenda. III. Am. VI. 12.
 Pedem fute. I. Am. XII. 6.
 fete retro. IV. M. 134.
 movere. V. M. 634.
 nigro. VII. M. 468.
 nota. I. Art. 530. VII. M. 103.
 opponeat votis. IV. ex P. VI. 2.
 referre. XV. Ep. 186. XVI. Ep. II. I. Art. 710. II. M. 430. II. F. 327. II. T. 16. III. T. I. 26. I. ex P. VI. 21.
 referre in castra. II. F. 761.
 sistere in limine. Rem. 30.
 tangere pedes. I. Art. 666.
 Tede bifido pulvis scium tuus. VII. M. 113.
 corpore. II. Art. 330. I. T. X. 23.
 claudicare. II. Am. XVIII. 20.
 contingere. II. M. 437. I. T. I. 16.
 deducere flum. I. Am. XIV. 9.
 eis semper quo bene coepidi. I. T. IX. 66.
 fugaci hucit aura. II. Sub. 17.
 hoc bella genit tolerat. lb. 45.
 imposito puerere cupit. VIII. M. 473.
 iaculit foras ceteris equis. V. T. IX. 30.
 iacta viperis. II. Art. 174.
 major esse. IV. F. 822.
 meo non aduanda vobis. I. T. VII. 30.
 premere litora. III. ex P. II. 43.
 procedere. XX. Ep. 69.
 pulline humum. I. Art. 113. VII. M. 113. VI. F. 310.
 quo acris bella genit dedit. lb. 646.
 sequi vestigia alienigena. IV. T. I. 32.
 tacito venit senectus. II. Art. 579.
 tangere pedem. I. Art. 609.
 tando vobis. II. Am. XII. 12.
 tutus non esse. III. ex P. I. 13.
 venire per terras. V. M. 634.
 uti quo. III. ex P. IV. 87.
 cum Tede pes iunctus erat. III. M. 409.
 pro Tede pennas fuit. III. F. 414.
 Tede Tede Ducis federis moesis Germanis. IV. T. II. 44.
 medice. I. Am. XIV. 8.
 nostro bella iacent. I. F. 702.
 premere colla. Rem. 330.
 Pedes acqui. IV. ex P. V. 3.
 alterum. III. T. I. 56. III. T. VII. 10.
 aurati. III. Am. XIII. 26.
 bifidi. XIV. M. 304.
 cervi. XII. M. 567.
 diuigent. II. M. 348.
 dubii. VI. F. 678.
 erantur. VI. F. 314.
 flecti in orbis. IV. Ep. 84.
 gemini. II. F. 544. V. F. 412.
 impercessi. III. Am. I. 30.

non aduanda templa. III. T. I. 70.
 petere salurem. I. M. 534.
 proculcare aliquem. XII. M. 374.
 pulsare. II. M. 145. VI. M. 427.
 repulsa tellus. IV. M. 710.
 truncas ranae. XV. M. 376.
 vacuis tentur posticus. I. Art. 451.
 utilis. III. M. 212.
 a Pedibus 1200um vclamen. I. F. 411.
 cum Pedibus mutare manus. III. M. 194.
 sub Pedibus iacet nomen amicitiae. I. T. VIII. 15.
 timor est. XIV. M. 450.
 Tefima hiems. V. Ep. 24.
 pars in calido est. III. ex P. I. 9.
 pars nostris. III. Am. VII. 70.
 fors renam. XIV. M. 489.
 Tefima monumenta. I. Am. VII. 31.
 Tefumidare cuncta. III. T. V. 25.
 Tefifier ignis. VIII. M. 477.
 ventis. I. M. 459.
 Tefifieri fides. III. M. 74.
 Tefifiera sarmis. VIII. M. 784.
 manus. IV. M. 493.
 Tefifieram vius. V. T. II. 14. lb. 608.
 Tefifier corpore toto erat. V. F. 494.
 est in tuos. lb. 577.
 Nentica. IX. Ep. 61.
 Tefitem spectare ab alto. IX. M. 177.
 Petere a thalannis fora litigiofa. Rem. 670.
 a vidis nomina. I. F. 599.
 ab Rege & Flamie lanna. II. F. 21.
 equo. VII. M. 174. XIV. M. 177.
 acquor ripis declivibus. VI. M. 399.
 actura. II. M. 437.
 aliquam. XVI. Ep. 35. XX. Ep. 36.
 XXI. Ep. 129. I. M. 478. II. M. 566.
 aliquem. XII. Ep. 397. XVIII. Ep. 61. III. Am. III. 28. I. Sub. 41.
 IX. M. 513. XI. M. 27. XII. M. 129. 494. XIII. M. 233.
 755.
 aliquid. III. F. 178. 198. 250. V. F. 251. I. ex P. VIII. 71. II. ex P. II. 100. 101. 103.
 aliquid ab aliquo. I. F. 378. IV. T. IV. 54.
 aliquid inde. I. Art. 230.
 aliquid pro aliquo. XV. M. 395. IV. T. IV. 54.
 alia. XV. M. 243.
 alium. I. F. 109.
 amplexu. VI. M. 605.
 amplexus. XIV. Ep. 69.
 annos in aliquo. I. Am. IX. 5.
 annos natis infantibus a Jova. IX. M. 413.
 ontra. XV. Ep. 117. I. ex P. III. 42.

214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532
 533
 534
 535
 536
 537
 538
 539
 540
 541
 542
 543
 544
 545
 546
 547
 548
 549
 550
 551
 552
 553
 554
 555
 556
 557
 558
 559
 560
 561
 562
 563
 564
 565
 566
 567
 568
 569
 570
 571
 572
 573
 574
 575
 576
 577
 578
 579
 580
 581
 582
 583
 584
 585
 586
 587
 588
 589
 590
 591
 592
 593
 594
 595
 596
 597
 598
 599
 600
 601
 602
 603
 604
 605
 606
 607
 608
 609
 610
 611
 612
 613
 614
 615
 616
 617
 618
 619
 620
 621
 622
 623
 624
 625
 626
 627
 628
 629
 630
 631
 632
 633
 634
 635
 636
 637
 638
 639
 640
 641
 642
 643
 644
 645
 646
 647
 648
 649
 650
 651
 652
 653
 654
 655
 656
 657
 658
 659
 660
 661
 662
 663
 664
 665
 666
 667
 668
 669
 670
 671
 672
 673
 674
 675
 676
 677
 678
 679
 680
 681
 682
 683
 684
 685
 686
 687
 688
 689
 690
 691
 692
 693
 694
 695
 696
 697
 698
 699
 700
 701
 702
 703
 704
 705
 706
 707
 708
 709
 710
 711
 712
 713
 714
 715
 716
 717
 718
 719
 720
 721
 722
 723
 724
 725
 726
 727
 728
 729
 730
 731
 732
 733
 734
 735
 736
 737
 738
 739
 740
 741
 742
 743
 744
 745
 746
 747
 748
 749
 750
 751
 752
 753
 754
 755
 756
 757
 758
 759
 760
 761
 762
 763
 764
 765
 766
 767
 768
 769
 770
 771
 772
 773
 774
 775
 776
 777
 778
 779
 780
 781
 782
 783
 784
 785
 786
 787
 788
 789
 790
 791
 792
 793
 794
 795
 796
 797
 798
 799
 800
 801
 802
 803
 804
 805
 806
 807
 808
 809
 810
 811
 812
 813
 814
 815
 816
 817
 818
 819
 820
 821
 822
 823
 824
 825
 826
 827
 828
 829
 830
 831
 832
 833
 834
 835
 836
 837
 838
 839
 840
 841
 842
 843
 844
 845
 846
 847
 848
 849
 850
 851
 852
 853
 854
 855
 856
 857
 858
 859
 860
 861
 862
 863
 864
 865
 866
 867
 868
 869
 870
 871
 872
 873
 874
 875
 876
 877
 878
 879
 880
 881
 882
 883
 884
 885
 886
 887
 888
 889
 890
 891
 892
 893
 894
 895
 896
 897
 898
 899
 900
 901
 902
 903
 904
 905
 906
 907
 908
 909
 910
 911
 912
 913
 914
 915
 916
 917
 918
 919
 920
 921
 922
 923
 924
 925
 926
 927
 928
 929
 930
 931
 932
 933
 934
 935
 936
 937
 938
 939
 940
 941
 942
 943
 944
 945
 946
 947
 948
 949
 950
 951
 952
 953
 954
 955
 956
 957
 958
 959
 960
 961
 962
 963
 964
 965
 966
 967
 968
 969
 970
 971
 972
 973
 974
 975
 976
 977
 978
 979
 980
 981
 982
 983
 984
 985
 986
 987
 988
 989
 990
 991
 992
 993
 994
 995
 996
 997
 998
 999
 1000

auctor. VII. M. 214.
 auctus. XVI. Ep. 107.
 aulis. II. Art. 83.
 Capereus. IV. T. III. 63.
 error. XII. M. 19.
 esse. XIX. Ep. 17.
 Hic. II. F. 251.
 periplo esse. X. M. 143.
 Temetusa. VI. Ep. 21. II. Am. XI. 3.
 II. Sob. 91. I. M. 114. IV. M. 2.
 VI. M. 12. IX. M. 164. V. T.
 XIV. 10.
 Cordana. II. Am. XIII. 1.
 detesta. II. ex P. II. 13.
 manus. V. F. 407.
 matrona. I. F. 622.
 quereis. V. T. XIII. 17.
 rex. II. M. 10.
 Temetria bella. XI. M. 13.
 brachia. I. Am. VII. 3. V. F. 447.
 fulmine. III. ex P. VI. 17.
 tela. II. M. 616.
 tempora. VI. F. 167.
 Temere dilloventur ac in aquis me-
 ditus puppes. IV. T. VIII. 10.
 errare. VI. F. 127.
 expectare. III. T. V. 47.
 iacere. I. Am. XIV. 12.
 infundere. II. Am. VII. 13.
 opati equi. II. 274.
 Temerare aliquem. XVI. Ep. 283. II.
 Am. XIV. 17.
 animum. III. Am. IX. 63.
 corpora dupibus nefandis. XV. M.
 76.
 cubile partium. II. M. 102. XV. M.
 101.
 ridere. IV. ex P. X. 82.
 Suetius venenis. VII. M. 131.
 Iustum aliquem. I. Art. 743.
 iuxta ferro. VIII. M. 142.
 iuxta pudore vitio. X. M. 691.
 thalamos. I. Am. VIII. 18.
 Venerem meum. XVI. Ep. 283.
 vitio. VI. F. 457.
 Temetum casus vocibus intellit. II. F.
 163.
 Temerarius lectus. V. Ep. 101.
 Temetum Aug. IX. Ep. 46.
 Angusta non est. XIV. Ep. 17.
 velares refere est. IX. M. 626.
 Temetosa facta. XVII. Ep. 3.
 Tenes. XV. M. 12.
 Temetosa vena. Med. 41. VII. M. 107.
 V. F. 441.
 Temetosa non est pars dexoria. III.
 Art. 290.
 Temetosa. II. M. 107.
 curiosa. XIV. M. 819.
 obliqua. X. M. 447.
 Temetosa inclinatio carere fretam. XI.
 M. 114.
 avulsus avis. II. M. 116.
 Temosa. I. M. 169.
 Heliconia. I. Am. I. 13.
 Meliois. IV. F. 477.
 Thelista. VII. M. 222.
 Temetosa coeli. II. ex P. VII. 71.
 Temetosa eras. I. M. 11.
 Temetosa aquarum captus. IV. M.
 112.
 medius autarum. XV. M. 214.
 Temetosa fergere. IV. M. 193.
 Temetosa accensu iudici. III. Am. X.
 11.

ozes attheros. XV. M. 219.
 arcus nervis. X. M. 120.
 cicharam nervis. IX. M. 107.
 culpidie undas attheros. XII. M.
 175.
 faces auri. III. Sob. 60.
 fruges. II. F. 145.
 herbas. V. F. 202.
 lacrimas. ad Liv. 3.
 Nereus, naras, serpens. XII. M. 14.
 orbem. I. M. 770. XV. M. 269. IV.
 F. 92.
 ratem. XIII. M. 166.
 sumus. I. Am. III. 10.
 vates. A. Ep. 66.
 vires iudicii. III. ex P. VI. 14.
 Temperat omnia luce sidera sol. IV.
 M. 169.
 vires ipse. I. Ep. 86.
 Temperas. VI. F. 193.
 fern. I. F. 491.
 Temperate illi. I. M. 112.
 Temperativa naribus hora. V. M.
 100.
 Temperative sequite. IV. T. X. 81.
 Templam datum luce sequente. V. F.
 719.
 Dianae. XVI. Ep. 103.
 factum de marmore. III. ex P. VI.
 25.
 Junonis. XV. M. 164.
 Martis. II. T. 291.
 nemotele. I. Art. 259.
 nircum. I. F. 637.
 praetextum nomine Augusto. V. F.
 167.
 socium. VI. F. 73.
 venerabile. Rem. 149. III. ex I.
 III. 91.
 Veneris. I. Art. 10.
 Templi facies parva. VI. F. 281.
 foras. IX. M. 722.
 forma. VI. F. 169.
 frons. ad Liv. 182.
 limen. VI. F. 481.
 teola. II. F. 622.
 violator. II. ex P. II. 17.
 Templum habere front. II. ex P. I.
 14.
 habere nomine proficiens Ven-
 us. XIV. M. 761.
 regis Romani obumbret lucus. XIV.
 M. 837.
 statore. IV. ex P. VIII. 30.
 ransus. VI. F. 614.
 teatra. III. F. 704.
 videre. VI. F. 423.
 violare. II. 315.
 In Templum fectur stitit gladii.
 XV. M. 901.
 Templo abite. IX. M. 711.
 ausque recipere aliquem. XIV. M.
 602.
 domoque recipere aliquem. XIII. M.
 613.
 imponere nomina. Rem. 110.
 in illo celatur ignis incedunt. VI.
 F. 297.
 Mucrae cadere. II. 181.
 Mucrae vitiae puellam. IV. M.
 799.
 praefecit. III. ex P. II. 61.
 vicinus Morsa. ad Liv. 214.
 a Templo profectura brevis circum. VI.

VI. F. 205.
 de Templo rapere simulacra. III. ex
 P. II. 93.
 c Templo suo loqui. VI. F. 618.
 pio Templo Jovis victima cadit. II.
 ex P. IX. 16.
 Templo antiqua. I. F. 223.
 surca. I. F. 224.
 candida. I. P. 70. III. T. I. 60.
 data Jovi invidio sunt. VI. F. 650.
 facta ex voto. VI. F. 183.
 frequentia. IV. F. 117.
 habitata. XV. M. 687.
 innox columinis vultis. III. ex P. II.
 49.
 Julia. IV. ex P. V. 21.
 Junonia. II. T. 291.
 Lacinia. XV. M. 701.
 nepotis iuncta avo sunt. I. F. 294.
 quae decet Deos. XVI. Ep. 178.
 reddita Summano. VI. F. 731.
 sacra. II. F. 57. III. F. 429.
 succensa. XIII. M. 411.
 Templum animum. I. F. 77.
 Di. II. F. 164.
 Tempia adiri. IV. ex P. IV. 39.
 coltre. XX. Ep. 180.
 conflutere. V. F. 153. VI. F. 784.
 Delphica facere invidia. XI. M. 414.
 Deorum urere. III. Am. IX. 43.
 facere. I. F. 638.
 ferre. V. F. 176.
 foedare. IX. M. 182.
 habere. III. Am. VIII. 51. 52. II. F.
 424.
 inire parentia. XV. M. 722.
 Junonis colere. XI. M. 178.
 petere. ad Liv. 462. V. M. 278. III.
 T. I. 69.
 ponere. V. F. 669.
 scire. I. F. 290.
 statore alium. XIV. M. 128.
 tenere. II. F. 670. VI. F. 52. II. ex
 P. II. 81.
 transfere. X. M. 686.
 ad Tempia convenire. XV. M. 666.
 ducere discipulos. II. Art. 498.
 circum Tempia Deorum simulacra ce-
 nes. XV. M. 796.
 Templis accedere dotem. X. M. 646.
 adianati tauri. VII. M. 593.
 coli. XV. M. 810.
 dabitur lauce. II. ex P. I. 67.
 debita laurus vidit erat. ad Liv.
 206.
 Deorum promissa dona. IV. T.
 II. 7.
 dona ferre. VI. Ep. 77. VIII. M.
 415. II. T. 48.
 latent Di. ad Liv. 107. IV. M.
 605.
 manna dare. IX. M. 791.
 IV. M. 605.
 a Templis in busta mors trahit al-
 quem. III. Am. IX. 38.
 c Tempus fugere oculos visorum. III.
 Art. 627.
 rapere licet. III. Art. 464.
 ridere aliquem. I. Art. 87.
 videre licet. III. Art. 411.
 Temporis fugere. IV. M. 198.
 Tempore laevo figere mucronem. V.

M. 116.
 Tempora canentia. II. F. 110.
 calta. II. F. 16.
 cara. II. M. 625. VII. M. 313. X. M.
 116. XI. M. 519. XII. M. 713.
 circumdata vitris. XIII. M. 643.
 decentia. I. M. 451.
 dura. III. Am. XIII. 17.
 festa. V. T. III. 3.
 flaventia. I. Am. I. 29.
 manina. XII. M. 182.
 pervia. XII. M. 331.
 praedura. XII. M. 349.
 praecipua cornu gemino. XV. M.
 611.
 para. II. F. 33.
 religata foena. XIV. M. 645.
 tota. V. F. 335.
 trunca. IX. Ep. 14.
 Tempora cinclus heredit. III. Am. IX.
 61.
 cingere frondibus. III. F. 481.
 cingi lauro. ad Liv. 629. IV. T.
 II. 11.
 contingere. IV. F. 15.
 ferre nexa virgine Phoebe. II. ex
 P. II. 82.
 frondibus ornare. VI. M. 163.
 nexa pinnu gerere. I. F. 412.
 perfingere. XII. M. 273.
 premeret fronde saginca. IV. F.
 656.
 redimitus mitra. XIV. M. 654.
 sparsus raris canis. VIII. M. 167.
 tecta gerere. XII. M. 380.
 variabant cani. XII. M. 465.
 velare raris. XI. M. 181.
 velare vitris. III. ex P. II. 75.
 velari raris. III. F. 261.
 velatus vitis. V. M. 110.
 videtur fronde triumphali. ad Liv.
 314.
 videtur lentis. VI. Ep. 44.
 circum Tempora ite lauri. II. Am.
 XII. 1.
 in Tempora addere canos falsos. VI.
 M. 26.
 per Tempora sparsi capilli. XV. M.
 211.
 Tempus absumum male. I. Am. VI. 70.
 adduum. II. Art. 615.
 adversum. IV. T. I. 48. IV. ex P.
 VI. 29.
 amicitiae. IV. T. X. 52.
 aptus nullum Veneri quam ver-
 rat. IV. F. 125.
 aptum. V. F. 416.
 aptum precibus. II. ex P. II. 69.
 aquae fumendae dant tibi. III. Art.
 620.
 beatum. VII. M. 798.
 brevis. IV. T. II. 64. II. ex P.
 XI. 1.
 busuale. III. Am. VI. 95.
 cernua. IV. ex P. XI. 17.
 conjugii. X. I. Ep. 45.
 durum. I. T. V. 26. III. T. IV. 1. V.
 T. VI. 5. II. ex P. VI. 19.
 cdxax. IV. ex P. X. 7.
 erat. IV. T. VIII. 24. 25.
 erat illos. II. M. 680.
 erit. I. F. 129.
 erit quo. X. Ep. 7. Med. 47. I. F.

195. V. F. 497.
 exaqua. IV. Ep. 16.
 exiguam. II. Am. II. 40. III. Am.
 I. 67. III. Art. 476. II. T. 349.
 IV. F. 836.
 ferule. V. F. 486.
 festum. VII. M. 657.
 formosum. IV. F. 129.
 fuit quo. XV. M. 317.
 futurum. XV. M. 815.
 genitale. III. T. XIII. 17.
 grave. II. Art. 231.
 hoc habet multa. XVI. Ep. 216.
 immensum. II. 243.
 inane. II. M. 575.
 iura. III. Art. 60. I. ex P. V. 469.
 inexcutibile. VII. M. 112.
 instat. III. ex P. III. 85.
 iucundum. III. T. III. 26.
 iucunale. VI. F. 63.
 iucumbile. V. T. XII. 1.
 iugum. XIX. Ep. 39. XX. Ep. 75.
 I. Art. 18. 445. VII. M. 228. I. F.
 104. III. F. 622. V. F. 481. VI. F.
 670. I. T. VIII. 40. I. T. 576.
 III. T. I. 76. IV. T. VII. 3. V. T.
 XII. 25. I. ex P. III. 15. II. ex P.
 VII. 32.
 iustri. IV. ex P. VI. 6.
 maxum. III. F. 717.
 minus. XIX. Ep. 78.
 muneri est. VI. F. 211.
 natale. VI. F. 797.
 nubendi. XX. Ep. 110.
 oprabile. IX. M. 718.
 omne. III. Am. II. 62. III. ex P. I.
 103. 130. IV. ex P. V. 25.
 pavum. III. Ep. 24. XIX. Ep. 9.
 Med. 97. II. M. 669.
 perbreve. IV. T. X. 70.
 plausus adeli. III. Am. II. 44.
 ponendi munera. II. Am. III. 105.
 praefens. III. F. 478.
 praetertum. V. F. 621.
 pifcum. I. F. 197.
 promissi munera. III. F. 165.
 promissum. II. Ep. 2.
 pudore non sinunt dicere plaut.
 VIII. M. 319.

in roborem. VII. M. 177.
 iudex. XIII. M. 714.
 iuxta. II. ex P. I. 37.
 iuxta. X. Ep. 149.
 Verbo gaudere dicitur. IV. M. 138.
 Verbo gaudere. I. Art. 119.
 in gilla figura. I. F. 620.
 pro tempore veluti. IV. T. H. 23.
 Verbo est nec las Paradoxis dicitur erat.
 I. T. H. 27.
 ad h. et ad 22 veluti fororis. VI. M. 179.
 deca recurre ad fontem. V. Ep. 12.
 M. am. I. 116.
 Avara. II. M. 428. IV. M. 41.
 Avaritia lacrimas est. XV. M. 261.
 Avara. II. F. 819.
 in amplexu. V. Ep. 100.
 in exiles Aut nesci dicitur. V. T. XII. 68.
 in Dactilo. XIII. Ep. 106.
 in est n. corpori puz. I. M. 458.
 Impugn. V. Ep. 11.
 Iuxta ad carmen via est. III. ex P. I. 17. 26.
 mans non Formid rati non est. IV. ex P. I. 50.
 T. 21. I. Sub. 29.
 V. 21. II. 41.
 Verbo figura. I. F. 149.
 gaudere. I. M. 427.
 in Dactilo. X. M. 228.
 Veritas est. P. IV. 109.
 29. 2. H. 42.
 Veritas. XV. M. 104.
 in corpora lignum. XIV. M. 149.
 in roborem dicitur dicitur. XIII. M. 168.
 Veritas est proferre fata. XVI. Ep. 19.
 Veritas. V. F. 427.
 in hellea novis corpora. II. T. 116.
 in modo non credentis corpora. II. T. 64.
 in carnis convida. V. M. 5.
 memoria. XIII. M. 951.
 mensa fatis non fuit. I. ex P. VI. 11.
 om. in. IV. Ep. 21.
 targa. II. T. V. 6.
 Veritas dicitur per dicitur mem. est. I. F. 110.
 Veritas mensis ipse condipere. III. Sub. 79.
 Veritas figura. II. ex P. I. 131.
 Veritas. XIV. M. 628.
 Veritas sum deligere factum est. XIV. M. 274.
 Veritas figura. II. F. 171.
 Veritas dicitur dicitur. II. F. 171.
 Veritas mensis membris. VI. M. 604.
 Veritas huius. I. M. 119.
 non dicitur. I. M. 221.
 Veritas huius. III. M. 620.
 Veritas. I. Ep. 61. I. M. 619.
 pignora dicitur. V. M. 147.
 pignoris fama. XIV. M. 3.
 pignoris ager. XII. M. 18.
 in quibus habent pignora vatum. XV. M. 829. IV. T. X. 129.
 Quarta. III. ex P. III. 6.

Verus abdit. III. F. 117.
 dicitur. XX. Ep. 107.
 doctus. V. F. 615.
 fateri. V. T. XII. 159.
 profecti. IX. M. 717.
 quater. V. M. 16.
 Verus minor gloria. XVI. Ep. 145.
 minor infamia. I. M. 215.
 minor quicquid. V. T. VI. 42.
 propus. IV. F. 701.
 si qua fides. XVIII. Ep. 179.
 a Verbo venit tertia causa. V. F. 268.
 ex Verbo. III. Am. IX. 4. II. F. 819.
 Vera canere. I. Art. 29. III. Am. 72.
 dicitur. XIII. M. 39. IV. ex P. II. 4.
 facere. Rem. 458. II. ex P. VI. 7.
 fateri. VIII. Ep. 97. XIV. Ep. 47.
 Rem. 499. VII. M. 718. XV. M. 777. II. ex P. III. 7. III. ex P. I. 79. III. ex P. IX. 19.
 loqui. XVI. Ep. 69. XVIII. Ep. 68.
 XVI. Ep. 29. X. M. 29. V. F. 461.
 monere. XIII. M. 772.
 negat quod fugat. II. Art. 151.
 tollere. III. II. 619. V. M. 271. VII. M. 769.
 Veris abditas multa amor faventia. IV. T. III. 31.
 similitudo veris. XV. Ep. 129.
 cum Veris mixte commenda memo. XII. M. 59.
 pro Veris credere omnia. II. Am. XI. 13.
 Verus amator. XVI. Ep. 212.
 amor. I. Art. 612. I. T. V. 21. IV. T. IV. 1. IV. T. VI. 17.
 bos. III. T. XI. 44.
 color. III. Am. 719.
 coepus. XIII. Ep. 157.
 crimine pater. IX. M. 24.
 Cupido. Rem. 515.
 fero. XIII. M. 43.
 Jupiter si est. III. M. 174.
 messor. XIV. M. 604.
 nos. III. ex P. IV. 106.
 messor. II. ex P. III. 25.
 pater. I. M. 764.
 pastor. I. Am. VIII. 16.
 languis. III. Art. 200.
 Verus melior color. III. Am. 156.
 Verus amator. II. Art. 619. X. M. 619.
 Anni. III. Art. 61.
 calus. XI. M. 108. I. ex P. II. 45.
 Di. I. ex P. IV. 16.
 Dicitur. XI. M. 672.
 jurens. II. 439.
 meres. I. Art. 719.
 nati. II. ex P. I. 37.
 ortus. II. M. 43.
 10mi. XI. M. 73.
 vates. III. ex P. IV. 89.
 Verus avis. VIII. M. 195.
 cibus. I. Art. 197.
 fama est. V. M. 161.
 fides. XVI. Ep. 45. III. F. 662. XII. Ep. 63. II. Am. IV. T. I. 66. III. ex P. VII. 25. II. 10.
 forma. XIV. M. 323.
 gloria. XVII. Ep. 243.
 index malorum Mula est. III. ex P. IX. 49.
 iudicio meo ultima causa est. I. F. 312.
 mater. I. F. 477.
 propago. II. M. 38.
 puella. I. Art. 62.
 vacca. IV. ex P. I. 30.
 vates. V. Ep. 123. XVI. Ep. 123.
 viago. X. M. 250.
 volucris. XIII. M. 607.
 voluptas. XIX. Ep. 61. I. ex P. II. 53.
 Verus causae. II. Am. II. 31.
 Dicitur. XVIII. Ep. 68.
 formae. XI. M. 626.
 notae. I. F. 443.
 voces. Rem. 126.
 Verum crimen. III. T. II. 6.
 nomen. IV. M. 92. III. T. V. 18. II. 615.
 nomen. II. ex P. VIII. 10.
 omen. IV. ex P. X. 21.
 os. I. F. 474. II. ex P. VII. 23.
 non Verum nomen. IV. T. X. 60.
 Vera corpora. II. ex P. VIII. 32.
 crimina. XIV. Ep. 112. XIV. M. 401. III. T. XI. 33.
 gaudia. XIII. Ep. 107.
 nomina. II. F. 129. III. T. VI. 16. II. ex P. II. 12.
 omina. II. ex P. I. 62.
 oscula. XIV. M. 619.
 pericula. I. Ep. 11.
 praecoxia. III. ex P. I. 46.
 praestigia mentis simulae sunt. II. ex P. VIII. 71.
 promissa. XV. M. 12.
 somnia. XIX. Ep. 196.
 spectacula. IV. T. II. 65.
 Vestigia Martis imago. V. T. VII. 17.
 Vestigia crimina. IV. ex P. XIV. 29.
 Verus amore. I. Art. 615.
 Vestigi idus. II. Art. 610.
 Vestigia. XIV. M. 422.
 manus. I. Am. VII. 4.
 Vestigia vites. I. Am. VII. 25.
 Vestigia farina. III. F. 466.
 Vestigia aliae. XV. M. 467.
 cibus vestigiis. XV. M. 139.
 Verus melior color. III. Am. 156.
 Verus amator. II. Art. 619. X. M. 619.
 Anni. III. Art. 61.
 calus. XI. M. 108. I. ex P. II. 45.
 Di. I. ex P. IV. 16.
 Dicitur. XI. M. 672.
 jurens. II. 439.
 meres. I. Art. 719.
 nati. II. ex P. I. 37.
 ortus. II. M. 43.
 10mi. XI. M. 73.
 vates. III. ex P. IV. 89.
 Verus avis. VIII. M. 195.
 cibus. I. Art. 197.
 fama est. V. M. 161.
 fides. XVI. Ep. 45. III. F. 662. XII. Ep. 63. II. Am. IV. T. I. 66. III. ex P. VII. 25. II. 10.
 forma. XIV. M. 323.
 gloria. XVII. Ep. 243.
 index malorum Mula est. III. ex P. IX. 49.
 iudicio meo ultima causa est. I. F. 312.
 mater. I. F. 477.
 propago. II. M. 38.
 puella. I. Art. 62.
 vacca. IV. ex P. I. 30.
 vates. V. Ep. 123. XVI. Ep. 123.
 viago. X. M. 250.
 volucris. XIII. M. 607.
 voluptas. XIX. Ep. 61. I. ex P. II. 53.
 Verus causae. II. Am. II. 31.
 Dicitur. XVIII. Ep. 68.
 formae. XI. M. 626.
 notae. I. F. 443.
 voces. Rem. 126.
 Verum crimen. III. T. II. 6.
 nomen. IV. M. 92. III. T. V. 18. II. 615.
 nomen. II. ex P. VIII. 10.
 omen. IV. ex P. X. 21.
 os. I. F. 474. II. ex P. VII. 23.
 non Verum nomen. IV. T. X. 60.
 Vera corpora. II. ex P. VIII. 32.
 crimina. XIV. Ep. 112. XIV. M. 401. III. T. XI. 33.
 gaudia. XIII. Ep. 107.
 nomina. II. F. 129. III. T. VI. 16. II. ex P. II. 12.
 omina. II. ex P. I. 62.
 oscula. XIV. M. 619.
 pericula. I. Ep. 11.
 praecoxia. III. ex P. I. 46.
 praestigia mentis simulae sunt. II. ex P. VIII. 71.
 promissa. XV. M. 12.
 somnia. XIX. Ep. 196.
 spectacula. IV. T. II. 65.
 Vestigia Martis imago. V. T. VII. 17.
 Vestigia crimina. IV. ex P. XIV. 29.
 Verus amore. I. Art. 615.
 Vestigi idus. II. Art. 610.
 Vestigia. XIV. M. 422.
 manus. I. Am. VII. 4.
 Vestigia vites. I. Am. VII. 25.
 Vestigia farina. III. F. 466.
 Vestigia aliae. XV. M. 467.
 cibus vestigiis. XV. M. 139.
 Verus melior color. III. Am. 156.
 Verus amator. II. Art. 619. X. M. 619.
 Anni. III. Art. 61.
 calus. XI. M. 108. I. ex P. II. 45.
 Di. I. ex P. IV. 16.
 Dicitur. XI. M. 672.
 jurens. II. 439.
 meres. I. Art. 719.
 nati. II. ex P. I. 37.
 ortus. II. M. 43.
 10mi. XI. M. 73.
 vates. III. ex P. IV. 89.
 Verus avis. VIII. M. 195.
 cibus. I. Art. 197.
 fama est. V. M. 161.
 fides. XVI. Ep. 45. III. F. 662. XII. Ep. 63. II. Am. IV. T. I. 66. III. ex P. VII. 25. II. 10.
 forma. XIV. M. 323.
 gloria. XVII. Ep. 243.
 index malorum Mula est. III. ex P. IX. 49.
 iudicio meo ultima causa est. I. F. 312.
 mater. I. F. 477.
 propago. II. M. 38.
 puella. I. Art. 62.
 vacca. IV. ex P. I. 30.
 vates. V. Ep. 123. XVI. Ep. 123.
 viago. X. M. 250.
 volucris. XIII. M. 607.
 voluptas. XIX. Ep. 61. I. ex P. II. 53.
 Verus causae. II. Am. II. 31.
 Dicitur. XVIII. Ep. 68.
 formae. XI. M. 626.
 notae. I. F. 443.
 voces. Rem. 126.
 Verum crimen. III. T. II. 6.
 nomen. IV. M. 92. III. T. V. 18. II. 615.
 nomen. II. ex P. VIII. 10.
 omen. IV. ex P. X. 21.
 os. I. F. 474. II. ex P. VII. 23.
 non Verum nomen. IV. T. X. 60.
 Vera corpora. II. ex P. VIII. 32.
 crimina. XIV. Ep. 112. XIV. M. 401. III. T. XI. 33.
 gaudia. XIII. Ep. 107.
 nomina. II. F. 129. III. T. VI. 16. II. ex P. II. 12.
 omina. II. ex P. I. 62.
 oscula. XIV. M. 619.
 pericula. I. Ep. 11.
 praecoxia. III. ex P. I. 46.
 praestigia mentis simulae sunt. II. ex P. VIII. 71.
 promissa. XV. M. 12.
 somnia. XIX. Ep. 196.
 spectacula. IV. T. II. 65.
 Vestigia Martis imago. V. T. VII. 17.
 Vestigia crimina. IV. ex P. XIV. 29.
 Verus amore. I. Art. 615.
 Vestigi idus. II. Art. 610.
 Vestigia. XIV. M. 422.
 manus. I. Am. VII. 4.
 Vestigia vites. I. Am. VII. 25.
 Vestigia farina. III. F. 466.
 Vestigia aliae. XV. M. 467.
 cibus vestigiis. XV. M. 139.
 Verus melior color. III. Am. 156.
 Verus amator. II. Art. 619. X. M. 619.
 Anni. III. Art. 61.
 calus. XI. M. 108. I. ex P. II. 45.
 Di. I. ex P. IV. 16.
 Dicitur. XI. M. 672.
 jurens. II. 439.
 meres. I. Art. 719.
 nati. II. ex P. I. 37.
 ortus. II. M. 43.
 10mi. XI. M. 73.
 vates. III. ex P. IV. 89.
 Verus avis. VIII. M. 195.
 cibus. I. Art. 197.
 fama est. V. M. 161.
 fides. XVI. Ep. 45. III. F. 662. XII. Ep. 63. II. Am. IV. T. I. 66. III. ex P. VII. 25. II. 10.
 forma. XIV. M. 323.
 gloria. XVII. Ep. 243.
 index malorum Mula est. III. ex P. IX. 49.
 iudicio meo ultima causa est. I. F. 312.
 mater. I. F. 477.
 propago. II. M. 38.
 puella. I. Art. 62.
 vacca. IV. ex P. I. 30.
 vates. V. Ep. 123. XVI. Ep. 123.
 viago. X. M. 250.
 volucris. XIII. M. 607.
 voluptas. XIX. Ep. 61. I. ex P. II. 53.
 Verus causae. II. Am. II. 31.
 Dicitur. XVIII. Ep. 68.
 formae. XI. M. 626.
 notae. I. F. 443.
 voces. Rem. 126.
 Verum crimen. III. T. II. 6.
 nomen. IV. M. 92. III. T. V. 18. II. 615.
 nomen. II. ex P. VIII. 10.
 omen. IV. ex P. X. 21.
 os. I. F. 474. II. ex P. VII. 23.
 non Verum nomen. IV. T. X. 60.
 Vera corpora. II. ex P. VIII. 32.
 crimina. XIV. Ep. 112. XIV. M. 401. III. T. XI. 33.
 gaudia. XIII. Ep. 107.
 nomina. II. F. 129. III. T. VI. 16. II. ex P. II. 12.
 omina. II. ex P. I. 62.
 oscula. XIV. M. 619.
 pericula. I. Ep. 11.
 praecoxia. III. ex P. I. 46.
 praestigia mentis simulae sunt. II. ex P. VIII. 71.
 promissa. XV. M. 12.
 somnia. XIX. Ep. 196.
 spectacula. IV. T. II. 65.
 Vestigia Martis imago. V. T. VII. 17.
 Vestigia crimina. IV. ex P. XIV. 29.
 Verus amore. I. Art. 615.
 Vestigi idus. II. Art. 610.
 Vestigia. XIV. M. 422.
 manus. I. Am. VII. 4.
 Vestigia vites. I. Am. VII. 25.
 Vestigia farina. III. F. 466.
 Vestigia aliae. XV. M. 467.
 cibus vestigiis. XV. M. 139.
 Verus melior color. III. Am. 156.
 Verus amator. II. Art. 619. X. M. 619.
 Anni. III. Art. 61.
 calus. XI. M. 108. I. ex P. II. 45.
 Di. I. ex P. IV. 16.
 Dicitur. XI. M. 672.
 jurens. II. 439.
 meres. I. Art. 719.
 nati. II. ex P. I. 37.
 ortus. II. M. 43.
 10mi. XI. M. 73.
 vates. III. ex P. IV. 89.
 Verus avis. VIII. M. 195.
 cibus. I. Art. 197.
 fama est. V. M. 161.
 fides. XVI. Ep. 45. III. F. 662. XII. Ep. 63. II. Am. IV. T. I. 66. III. ex P. VII. 25. II. 10.
 forma. XIV. M. 323.
 gloria. XVII. Ep. 243.
 index malorum Mula est. III. ex P. IX. 49.
 iudicio meo ultima causa est. I. F. 312.
 mater. I. F. 477.
 propago. II. M. 38.
 puella. I. Art. 62.
 vacca. IV. ex P. I. 30.
 vates. V. Ep. 123. XVI. Ep. 123.
 viago. X. M. 250.
 volucris. XIII. M. 607.
 voluptas. XIX. Ep. 61. I. ex P. II. 53.
 Verus causae. II. Am. II. 31.
 Dicitur. XVIII. Ep. 68.
 formae. XI. M. 626.
 notae. I. F. 443.
 voces. Rem. 126.
 Verum crimen. III. T. II. 6.
 nomen. IV. M. 92. III. T. V. 18. II. 615.
 nomen. II. ex P. VIII. 10.
 omen. IV. ex P. X. 21.
 os. I. F. 474. II. ex P. VII. 23.
 non Verum nomen. IV. T. X. 60.
 Vera corpora. II. ex P. VIII. 32.
 crimina. XIV. Ep. 112. XIV. M. 401. III. T. XI. 33.
 gaudia. XIII. Ep. 107.
 nomina. II. F. 129. III. T. VI. 16. II. ex P. II. 12.
 omina. II. ex P. I. 62.
 oscula. XIV. M. 619.
 pericula. I. Ep. 11.
 praecoxia. III. ex P. I. 46.
 praestigia mentis simulae sunt. II. ex P. VIII. 71.
 promissa. XV. M. 12.
 somnia. XIX. Ep. 196.
 spectacula. IV. T. II. 65.
 Vestigia Martis imago. V. T. VII. 17.
 Vestigia crimina. IV. ex P. XIV. 29.
 Verus amore. I. Art. 615.
 Vestigi idus. II. Art. 610.
 Vestigia. XIV. M. 422.
 manus. I. Am. VII. 4.
 Vestigia vites. I. Am. VII. 25.
 Vestigia farina. III. F. 466.
 Vestigia aliae. XV. M. 467.
 cibus vestigiis. XV. M. 139.
 Verus melior color. III. Am. 156.
 Verus amator. II. Art. 619. X. M. 619.
 Anni. III. Art. 61.
 calus. XI. M. 108. I. ex P. II. 45.
 Di. I. ex P. IV. 16.
 Dicitur. XI. M. 672.
 jurens. II. 439.
 meres. I. Art. 719.
 nati. II. ex P. I. 37.
 ortus. II. M. 43.
 10mi. XI. M. 73.
 vates. III. ex P. IV. 89.
 Verus avis. VIII. M. 195.
 cibus. I. Art. 197.
 fama est. V. M. 161.
 fides. XVI. Ep. 45. III. F. 662. XII. Ep. 63. II. Am. IV. T. I. 66. III. ex P. VII. 25. II. 10.
 forma. XIV. M. 323.
 gloria. XVII. Ep. 243.
 index malorum Mula est. III. ex P. IX. 49.
 iudicio meo ultima causa est. I. F. 312.
 mater. I. F. 477.
 propago. II. M. 38.
 puella. I. Art. 62.
 vacca. IV. ex P. I. 30.
 vates. V. Ep. 123. XVI. Ep. 123.
 viago. X. M. 250.
 volucris. XIII. M. 607.
 voluptas. XIX. Ep. 61. I. ex P. II. 53.
 Verus causae. II. Am. II. 31.
 Dicitur. XVIII. Ep. 68.
 formae. XI. M. 626.
 notae. I. F. 443.
 voces. Rem. 126.
 Verum crimen. III. T. II. 6.
 nomen. IV. M. 92. III. T. V. 18. II. 615.
 nomen. II. ex P. VIII. 10.
 omen. IV. ex P. X. 21.
 os. I. F. 474. II. ex P. VII. 23.
 non Verum nomen. IV. T. X. 60.
 Vera corpora. II. ex P. VIII. 32.
 crimina. XIV. Ep. 112. XIV. M. 401. III. T. XI. 33.
 gaudia. XIII. Ep. 107.
 nomina. II. F. 129. III. T. VI. 16. II. ex P. II. 12.
 omina. II. ex P. I. 62.
 oscula. XIV. M. 619.
 pericula. I. Ep. 11.
 praecoxia. III. ex P. I. 46.
 praestigia mentis simulae sunt. II. ex P. VIII. 71.
 promissa. XV. M. 12.
 somnia. XIX. Ep. 196.
 spectacula. IV. T. II. 65.
 Vestigia Martis imago. V. T. VII. 17.
 Vestigia crimina. IV. ex P. XIV. 29.
 Verus amore. I. Art. 615.
 Vestigi idus. II. Art. 610.
 Vestigia. XIV. M. 422.
 manus. I. Am. VII. 4.
 Vestigia vites. I. Am. VII. 25.
 Vestigia farina. III. F. 466.
 Vestigia aliae. XV. M. 467.
 cibus vestigiis. XV. M. 139.
 Verus melior color. III. Am. 156.
 Verus amator. II. Art. 619. X. M. 619.
 Anni. III. Art. 61.
 calus. XI. M. 108. I. ex P. II. 45.
 Di. I. ex P. IV. 16.
 Dicitur. XI. M. 672.
 jurens. II. 439.
 meres. I. Art. 719.
 nati. II. ex P. I. 37.
 ortus. II. M. 43.
 10mi. XI. M. 73.
 vates. III. ex P. IV. 89.
 Verus avis. VIII. M. 195.
 cibus. I. Art. 197.
 fama est. V. M. 161.
 fides. XVI. Ep. 45. III. F. 662. XII. Ep. 63. II. Am. IV. T. I. 66. III. ex P. VII. 25. II. 10.
 forma. XIV. M. 323.
 gloria. XVII. Ep. 243.
 index malorum Mula est. III. ex P. IX. 49.
 iudicio meo ultima causa est. I. F. 312.
 mater. I. F. 477.
 propago. II. M. 38.
 puella. I. Art. 62.
 vacca. IV. ex P. I. 30.
 vates. V. Ep. 123. XVI. Ep. 123.
 viago. X. M. 250.
 volucris. XIII. M. 607.
 voluptas. XIX. Ep. 61. I. ex P. II. 53.
 Verus causae. II. Am. II. 31.
 Dicitur. XVIII. Ep. 68.
 formae. XI. M. 626.
 notae. I. F. 443.
 voces. Rem. 126.
 Verum crimen. III. T. II. 6.
 nomen. IV. M. 92. III. T. V. 18. II. 615.
 nomen. II. ex P. VIII. 10.
 omen. IV. ex P. X. 21.
 os. I. F. 474. II. ex P. VII. 23.
 non Verum nomen. IV. T. X. 60.
 Vera corpora. II. ex P. VIII. 32.
 crimina. XIV. Ep. 112. XIV. M. 401. III. T. XI. 33.
 gaudia. XIII. Ep. 107.
 nomina. II. F. 129. III. T. VI. 16. II. ex P. II. 12.
 omina. II. ex P. I. 62.
 oscula. XIV. M. 619.
 pericula. I. Ep. 11.
 praecoxia. III. ex P. I. 46.
 praestigia mentis simulae sunt. II. ex P. VIII. 71.
 promissa. XV. M. 12.
 somnia. XIX. Ep. 196.
 spectacula. IV. T. II. 65.
 Vestigia Martis imago. V. T. VII. 17.
 Vestigia crimina. IV. ex P. XIV. 29.
 Verus amore. I. Art. 615.
 Vestigi idus. II. Art. 610.
 Vestigia. XIV. M. 422.
 manus. I. Am. VII. 4.
 Vestigia vites. I. Am. VII. 25.
 Vestigia farina. III. F. 466.
 Vestigia aliae. XV. M. 467.
 cibus vestigiis. XV. M. 139.
 Verus melior color. III. Am. 156.
 Verus amator. II. Art. 619. X. M. 619.
 Anni. III. Art. 61.
 calus. XI. M. 108. I. ex P. II. 45.
 Di. I. ex P. IV. 16.
 Dicitur. XI. M. 672.
 jurens. II. 439.
 meres. I. Art. 719.
 nati. II. ex P. I. 37.
 ortus. II. M. 43.
 10mi. XI. M. 73.
 vates. III. ex P. IV. 89.
 Verus avis. VIII. M. 195.
 cibus. I. Art. 197.
 fama est. V. M. 161.
 fides. XVI. Ep. 45. III. F. 662. XII. Ep. 63. II. Am. IV. T. I. 66. III. ex P. VII. 25. II. 10.
 forma. XIV. M. 323.
 gloria. XVII. Ep. 243.
 index malorum Mula est. III. ex P. IX. 49.
 iudicio meo ultima causa est. I. F. 312.
 mater. I. F. 477.
 propago. II. M. 38.
 puella. I. Art. 62.
 vacca. IV. ex P. I. 30.
 vates. V. Ep. 123. XVI. Ep. 123.
 viago. X. M. 250.
 volucris. XIII. M. 607.
 voluptas. XIX. Ep. 61. I. ex P. II. 53.
 Verus causae. II. Am. II. 31.
 Dicitur. XVIII. Ep. 68.
 formae. XI. M. 626.
 notae. I. F. 443.
 voces. Rem. 126.
 Verum crimen. III. T. II. 6.
 nomen. IV. M. 92. III. T. V. 18. II. 615.
 nomen. II. ex P. VIII. 10.
 omen. IV. ex P. X. 21.
 os. I. F. 474. II. ex P. VII. 23.
 non Verum nomen. IV. T. X. 60.
 Vera corpora. II. ex P. VIII. 32.
 crimina. XIV. Ep. 112. XIV. M. 401. III. T. XI. 33.
 gaudia. XIII. Ep. 107.
 nomina. II. F. 129. III. T. VI. 16. II. ex P. II. 12.
 omina. II. ex P. I. 62.
 oscula. XIV. M. 619.
 pericula. I. Ep. 11.
 praecoxia. III. ex P. I. 46.
 praestigia mentis simulae sunt. II. ex P. VIII. 71.
 promissa. XV. M. 12.
 somnia. XIX. Ep. 196.
 spectacula. IV. T. II. 65.
 Vestigia Martis imago. V. T. VII. 17.
 Vestigia crimina. IV. ex P. XIV. 29.
 Verus amore. I. Art. 615.
 Vestigi idus. II. Art. 610.
 Vestigia. XIV. M. 422.
 manus. I. Am. VII. 4.
 Vestigia vites. I. Am. VII. 25.
 Vestigia farina. III. F. 466.
 Vestigia aliae. XV. M. 467.
 cibus vestigiis. XV. M. 139.
 Verus melior color. III. Am. 156.
 Verus amator. II. Art. 619. X. M. 619.
 Anni. III. Art. 61.
 calus. XI. M. 108. I. ex P. II. 45.
 Di. I. ex P. IV. 16.
 Dicitur. XI. M. 672.
 jurens. II. 439.
 meres. I. Art. 719.
 nati. II. ex P. I. 37.
 ortus. II. M. 43.
 10mi. XI. M. 73.
 vates. III. ex P. IV. 89.
 Verus avis. VIII. M. 195.
 cibus. I. Art. 197.
 fama est. V. M. 161.
 fides. XVI. Ep. 45. III. F. 662. XII. Ep. 63. II. Am. IV. T. I. 66. III. ex P. VII. 25. II. 10.
 forma. XIV. M. 323.
 gloria. XVII. Ep. 243.
 index malorum Mula est. III. ex P. IX. 49.
 iudicio meo ultima causa est. I. F. 312.
 mater. I. F. 477.
 propago. II. M. 38.
 puella. I. Art. 62.
 vacca. IV. ex P. I. 30.
 vates. V. Ep. 123. XVI. Ep. 123.
 viago. X. M. 250.
 volucris. XIII. M. 607.
 voluptas. XIX. Ep. 61. I. ex P. II. 53.
 Verus causae. II. Am. II. 31.
 Dicitur. XVIII. Ep. 68.
 formae. XI. M. 626.
 notae. I

